NAAMLIJST

DER

INTEEKENAREN.

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING.

ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID, PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.

Aalst, (B. J. van) Kostschoolhouder te Delft.
Aardenburg, (van) Commissaris van Politie en Waterschout te Amsterdam.
Abbema, (J. C.) gepensioneerd Generaal-Majoor te Amsterdam.
Aberson, (F. N. L.) Kolonel bij de 10e afdeeling nat. inf. te Amsterdam.
Aberson, (W. Colson) Kapt. bij de 10e afdeeling Nat. Inf. te Amsterdam.
Achenbach, (J.) Geëmploijeerde bij het Departement van In- en UitgaandeRegten en Indirecte Belastingen te 's Hage.
Achtienhoven, (P.) Secretaris der Societeit op het Oude Delft, te Delft.
Aeijelts, (E. C.) Hoofd Controleur bij het middel van Waarborg te 's Hage.
Aeijelts, (D.) te Amsterdam.
Affelen van Oorde, (Mr. H. J. van) Advokaat te Amsterdam.
Aikema, (J.) Koopman te Amsterdam.
Akerval, (H.) Heelmeester te Dordrecht.
Alberdingk, (J. H.) Koopman te Amsterdam.
Alderwerelt, (Mr. Jonkheer J. C. van) Raadsheer in het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Alkens, (P. J.) Makelaar te Amsterdam.
Alexander, (L.) Gequal. Coll. der Kon. Ned. Loterij te Amsterdam, *best papier.*
Allart en Comp., (de Wed. J.) Boekhandelaars te 's Hage.
Allot, (A. L.) eerste Klerk ter Griffie van de 2e Kamer der Staten Generaal te 's Hage.
Alma, (P.) te Amsterdam.
Alphen, (G. van) Commis bij het Ministerie van Kolonien te 's Hage.
Alphen, (D. F. van) Lid van de Staten Generaal te Leiden.
Altena en Luijt, Kargadoors te Amsterdam.
Alter, (S.) Boekh. te Utrecht, voor een ingeteek. Ex.
Altheer, (Joh.) Boekh. te Utrecht, voor een ingeteek. Ex.
Altman, (H.) Onderwijzer der Jeugd aan den Burg op Texel.
Altmann, (F. L. F.) te Amsterdam.
Amicitia, (de Societeit) te Rotterdam, *best papier.*
Ampt Cz., (A.) Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Directeur van Politie Ressort 's Hage.
Andriessen, (J.) Onderwijzer te 's Hage.

Anemaet Pz., (Mr. S. H.) Advokaat en Notaris te Sommelsdijk.
Angelkot, (H.) A. L. M. Phil. Doct. te Utrecht.
Anspach, (Jacobus) Koopman te Amsterdam.
Appelius, (L. E.) J. U. Stud. te Leiden.
Aquin, (P. A. J. D'.) te Schiedam.
Archief van Oorlog en Topogr. Bureau te 's Hage.
Arends, (J. J.) Makelaar te Amsterdam.
Arkestyn, (J. J.) Boekd. te 's Bosch.
Armstrong, (J. H.) Koopman te Dordrecht.
Arnold, (H. W.) 2e Luit. bij de 10e Afdeeling Nat. Inf. te Amsterdam.
Arum, (Gebr. van) Boekhandelaars te Amsterdam. Dezelfde voor 2 ingeteek. Ex.
Arxhoek Hana, (J. J. van) Schout te Aarlanderveen.
Asch van Wyck, (Mr. H. M. A. J. van) 's Rijks Advokaat in de provincie Utrecht.
Asmus, (G. M.) Commis bij het Ministerie van Marine. te 's Hage.
Asperen, (J. A. van) Predikant te Beetsterzwaag.
Asperen, (B. van) Borstelmaker te Dordrecht.
Assen, (C. J. van) Secretaris van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Frederik der Nederlanden te 's Hage.
Asser, (M. S.) Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw en Procureur te Amsterdam.
Asser, (C.) Referendaris der eerste Classe bij het Departement van Justitie te 's Hage.
Asten, (L. van) Koopman te Dordrecht.
Augustini, (J. L.) Boekh. te Haarlem, voor een ingeteek. Ex.
Aylva, (H. W. Baron van) opper Hof-Maarschalk van Z. M. te 's Hage.

B.

Baak, (Eduard) Kapitein ter zee en Onder Directeur der Marine te Helvoetsluis.
Baalen, (J. van) Boekh. te Rotterdam, voor 2 ingeteek. Ex.
Baas, (L. J. de) Apotheker bij 's Rijks Magazijn van Geneesmiddelen te 's Hage.
Baars, (A. J.) Onderwijzer in de Diaconieschool No. 5. te Amsterdam.
Baarsel en Zoon, (C. van) Geögr. Kaart Graveurs te Amsterdam.
Baarsel, (A. van) Onderwijzer der Jeugd te Woerden.
Backer Jr., (M.) Substitut Officier van Justitie te Amsterdam.
Backer, (W.) Controleur der Directe Belastingen te Amterdam.
Backer, (J. C.) 1e Commies op de Secretarij te Leiden.
Backer, (W. H.) te Amsterdam.
Bakker Korff, (Mr. J.) Advokaat te Amsterdam.
Balfoort, (Dirk) Rector der Latijnsche School te Culenborg.
Banes Havart, (J.) eerste Commies bij de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Banes, (Antoon) Koopman te Groningen.
Bank, (Jan van der) te Dordrecht.
Bank, (M. G. van der) Wijnkooper te Dordrecht.
Banning, (G.) Boekverkooper te Utrecht.
Bär, (J. F.) Kapitein te Delft
Barattij, (L.) Koopman te Amsterdam, *best papier.*
Barbé, (J.) Raffinadeur te Amsterdam.
Barends, (J.) Koopman te Amsterdam, *best papier.*
Barnouw, (C.) te Schiedam.
Bary, (J. D. de) Kapitein bij het Batt. Veldartillerie No. 3.
Bas, (J. de) Notaris te 's Hage.
Bassecour Caan, (Jonkheere de la) Raadsheer in het Hoog Ger. Hof te 's Hage.
Bastert, (N.) op Nieuwersluis.
Basteijns, (Bisschop) Negociant te Antwerpen.
Bauduin, (F. D. A.) Koopman te Dordrecht.
Bauer, (F. C. D.) Hoofd-Commis bij het Prov. Gouvernem. van Gelderland, te Arnhem.
Bax Afs., (C.) Notaris te Dordrecht.
Beaufort, (W. H. de) Lid der Gedeputeerde Staten, te Utrecht.
Beeckman, (M. H.) Raad der stad Utrecht
Beek, (N. van der) Splitter der Koninklijke Nederlandsche Loterij te Delft.
Beek, (Fr. van) Commissionair te Amsterdam.
Beek et Comp., (Jan Otto van) suikerraffinadeur te Utrecht.
Beekman, kolonel te Utrecht.
Beekman, (H. J.) 1e onderwijzer op de Departementale School te 's Hage.
Beelaerts, (Mr. M.) Vrederegter te Dordrecht
Beeldsnijder, (B. J.) Wijnkooper te Amsterdam.
Beer, (C. de) Ingenieur van 's Rijks Waterstaat te Brielle.
Beer, (P. R. de) te 's Hage.
Beer Poortugaal, (den) 1e Luit. Adj. bij het 1. Bat. Artill. N. M. te Luik.
Beerendonk, Koopman te Amsterdam.

Beets, (N.) 1e Commis der Posterijen te Amersfoort.
Begram, Lid van de Regtbank van 1sten aanleg te Breda.
Behr, (. .) Kapitein bij de 9e Afdeeling Infant. te 's Hage.
Belinfante, (S. C.) te Amsterdam.
Bell, (R.) eerste Leermeester in de stads armenschool No. 11 te Amsterdam.
Bemmelen, (A. van) Lid van de Commissie tot het examineren der zee Officieren enz. te 's Hage.
Benezet, (P.) Notaris te Leiden.
Benjamins, (J.) te Amsterdam.
Bennekom, Otto's zoon, (van) Hypotheekbewaarder en Ontvanger der Domeinen in 't ressort Amersfoort.
Bennelle et Comp., te Amsterdam.
Bennet, (R. G.) Kapitein ter zee te Hattem.
Bennet, (. . .) Hoogleeraar te Leiden.
Bennewitz, (D. L.) te Amsterdam.
Benten, (A. van) te Leiden.
Benthem, (S. van) Boekhandelaar te Middelburg.
Dezelfde, voor een ingeteek. Ex.
Bentinck, (C.) Grootmeester van H. M. de Koningin, te 's Hage.
Bentinck, (V. R.) Land Commandeur van de Duitsche orde te 's Hage.
Berck, (Wed. D. J.) en J. A. Silliman, schoolhouderessen te Amsterdam.
Beresteijn van Maurick, (J. van) te Vugt bij 's Bosch.
Berg, (N. A.) te Amsterdam.
Berg, (W. O.) te Amsterdam.
Berg, (J. G. R. van den) eerste Leermeester in eene stads armenschool te Amsterdam.
Berg van Dussen, (O. W. J.) te Amsterdam.
Bergen et Comp., (W. van) boekhandelaars te Breda.
Dezelfde, voor een ingeteek. Ex.
Berger en Kramer, kooplieden te Amsterdam.
Bergh, (Jacobus de) Ontvanger der Domeinen en bewaarder der hypotheeken te 's Bosch.
Bergh, (Jan de) Notaris te 's Bosch.
Bergh, (G. van den) te Amsterdam.
Bergh, (P. F. L. Helvetius van den) geëmploijeerd bij het Gouvernement van Zuid Holland, te 's Hage.
Bergh van Lexmond, (A. H. van den) te Amsterdam.
Berkhoff, (Mr. G. W.) Griffier bij de Regtb. van eersten Aanleg te Nijmegen.
Berman, (. . .) Inspecteur Generaal der Registratie en Domeinen te 's Hage.
Bermon, (C. C.) Institutrice te Delft.
Bernhard, (J. Hendrik) te Amsterdam.
Bernhard, (L. C. H.) te 's Hage.
Berntrop, (R. J.) boekh. te Amsterdam, voor 2 ingeteek. Ex.
Berre, (L. de) Capitaine de Cuirassiers No. 2., te 's Hage.
Bertarelli, (M.) te Amsterdam.
Besier, (C. F.) Directeur der Posterijen te Deventer.
Betmer, (Mr. D. J.) Regter ter Instructie te Amsterdam.
Beucher Andreae, (Mr. D. H.) Griffier van de Regtbank van eersten Aanleg te Leeuwarden.
Beukers, (Jan) Raad der stad Schiedam.
Bever, te Amsterdam.
Beveren, (A. W. de) Griffier bij de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Beverwijk, (J. M. van) te 's Bosch.
Beij et Comp., (van den) Cargadoors te Amsterdam.
Beijer, (H. L.) Koopman te Amsterdam.
Beijer, (Ph. de) Controleur der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te Nijmegen.
Beijerinck, (G. J. A.) Boekhandelaar te Amsterdam.
Dezelfde voor een ingeteek. Ex.
Beijerinck, (F.) Hoofd-Inspecteur van de Waterstaat, te Arnhem.
Beijnen, (C.) Apotheker te 's Hage.
Bezemer, (C.) te Schiedam.
Bezoiën, (Marinus. van) Reeder te Maassluis.
Bibliotheek, (de) van het R. C. Seminarium te Warmond.
Bichler, (J.) Koopman te Amsterdam.
Bie, (Joh. Corn. de) Koopman te Rotterdam.
Bieberstein, (Baron de) Kapt. Adjud. bij de 5e Afdeeling Inf. te Utrecht.
Biederlack, (Frans) te Amsterdam.
Bierens, (Abraham) te Amsterdam.
Bierens, (David) Koopman te Amsterdam.
Biesen, (H. van der) te Amsterdam.
Binkhorst, (Frans) Koopman te Amsterdam.
Birrius Campen, (D.) te Amsterdam.
Bisschop, (A.) Onderwijzer te Rotterdam.
Blaauw, (G.) Burgemeester te Amsterdam.
Blaauw, (G. de) 1e Klerk bij het Departement van Oorlog, te 's Hage.
Blaauw, (H. de) Geëmploijeerd bij het Departement van Oorlog, te 's Hage.
Blaauw en Briel, Papier Fabrikeurs te Wormerveer.
Blanche, (A. V.) Boekh. te Utrecht, voor een ingeteek. Ex.
Blanck, (Gerardus) Makelaar te Amsterdam.

Blanken Jansz., (W.) kapitein Ingenieur te Delft.
Blankenhage, (B. H.) te Amsterdam.
Blarkom, (Mr. W. van) Advokaat te 's Bosch.
Blekman, (F. C.) Procureur te Utrecht.
Bloemen, (Dirk) Koopman te Amsterdam.
Blois van Treslong, (A.) Vice Admiraal te Amsterdam.
Blom, (J. C. Immens) Med. Doctor te Utrecht.
Blommendal, (N. P.) Kapit. Luit. ter zee, in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden, kommanderende Z. M. fregat *Kenau Hasselaar*, te Delftshaven.
Blommenstein, (W. van) te Delft.
Bloos, (J. D.) Koopman te Amsterdam.
Bloot, (D.) te Dordrecht.
Blijenburgh, (N. van) te Amsterdam.
Blijdesteyn, (Isaac) te Utrecht.
Blijk (R. van den) Konsthandelaar te Dordrecht.
Bodeman, (P. H.) te Amsterdam.
Boeck, (J. B.) Hofmeester van Z. M. te 's Hage.
Boecop, (van) Generaal te Breda.
Bock, (M.) Chirurgijn te Hellevoetsluis.
Boekée, (F.) Boekhandelaar te Dordrecht, 3 Ex.
Dezelfde voor 4 ingeteekende Ex.
Boekhout, (J. W.) Cargadoor te Amsterdam.
Boele van Heusbroek, te Amsterdam.
Boelen, (J. R.) Koopman te Amsterdam.
Boelen, (J.) Koopman te Amsterdam.
Boelens, (Mr. A. A. van) President van de Regtbank van Eersten Aanleg te Heerenveen, te Olterterp.
Boellaard Dz., (P.) voor de Societeit de Besoigne Kamer te 's Hage.
Boer, (de) Kapitein bij het Batt. Artillerie Nat. Mil. No. 4, te Amersfoort.
Boers, (. . .) te Delft.
Boet, (Hermanus) Metselaar te Dordrecht.
Boetselaer, (C. V. van) Opper Kamerheer van Zijne Majesteit, te 's Hage.
Boetselaer, (W. G. J. van) Lid van de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, te 's Hage.
Boetzelaer, (van) Adjunct Ontvanger Generaal te 's Hage.
Boeije, (Iman) 1e Commis bij het Departement der In- en Uitgaande Regten en Indirecte Belastingen te 's Hage.
Böhmer, (W.) Chirurgijn en Vroedmeester te Amsterdam.
Bohn, (de Erven F.) Boekhandelaars te Haarlem.
Dezelfde voor een ingeteek. Ex.
Bois, (Mr. P. C. du) te Schiedam.
Bokkel, (T. ten) Griffier der Policie te Amsterdam.
Bolangaro Crevenna, (J. B.) te Amsterdam
Bolenius Az., (C.) te Amsterdam.
Boles, (Corn. van) te Schiedam.
Boles van Baarland, (H. van) Hoogheemraad van Schieland etc. te Schiedam.
Bommel, (P. C. van) Koopman te Leiden.
Bommel, (H. S. van) Directeur van 't Postkantoor te Schiedam.
Bommel, (B. van) Presid. van de Regtb. van Eersten Aanleg te Amsterdam.
Bonebakker, (A.) Zilversmid te Amsterdam.
Bondam, (Mr. P. C.) Ontvanger van de Geregtelijke en Administrative Acten te Amsterdam.
Bondix, (R.) voor de Erven Bondix, (J. D.) Koopman te Amsterdam.
Bondt, (J.) Advokaat te Amsterdam.
Bongaertz, (D. F.) Konstschilder te Delft.
Bonn, (Jan) te Amsterdam.
Boogaart, (B. W. v. d.) Koopman te Delft.
Boon, (W.) te Delft.
Boon de Wind, (C.) Winkelier te Dordrecht.
Boonen, (H.) Koopman te Dordrecht.
Boonen, (J. Staats) Commis van Staat te 's Hage.
Boonzajer, (J.) Koopman te Gorinchem.
Boonzaier Az., (A.) Procureur te Arnhem.
Boot, (G. W.) Schoolopz. in Z. Holl. en Rector der Lat. Scholen te Gorinchem.
Booy, (N.) te Amsterdam.
Booy, (de) Commis-Indexmaker te 's Hage.
Bordes, (Mr. T. C. de) eerste Advokaat Generaal bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Bordes, (P. F. de) Koopman te Amsterdam.
Borking, (G.) Onderwijzer te Dordrecht.
Bornemann, (Anth. Ferdinand) te Amsterdam.
Borret, (A. J.) lid der Gedeputeerde Staten van Noord Braband te 's Bosch.
Borski, (C.) Koopman te Amsterdam.
Borski, (D.) te Amsterdam.
Borst, (J.) Onderwijzer te Utrecht.
Borst Bz., (J.) Onderwijzer te Amersfoort.
Borst, (Hend. van de) te Delft.
Borst, (H. van der) voor 't Leesgezelschap de Broederschap te Delft.
Bos, (J.) Stads-kostschoolhouder te Utrecht.
Bos, (J.) te Amsterdam.
Bos, (v. d.) Hoofdonderwijzer aan de Ko-

Koninklijke lagere School te Oostende.
Bosch, (J. van den) Generaal Majoor te 's Hage.
Bosch Gz., (Gerrit) Koopman te Amsterdam.
Bosch van Bunschoten, (Mev.) te Utrecht.
Bosch, (J. D. van den) Referendaris der Eerste Klasse, te 's Hage.
Bosch, (J.) Raad en Rekenmeester der Domeinen te 's Hage.
Bosscher, (B.D.) koopman te Amsterdam.
Bosquet, (A.) Eerste Commis bij het Departement van In- en Uitgaande Regten te 's Hage.
Bosson, (A.J.de) Makelaar te Amsterdam.
Bosson, (Hend. de) te Amsterdam.
Boswel, (G. E.) te Amsterdam.
Bouberg, (S. J.) Oud Kolonel bij de Koloniale Marine te Amsterdam.
Bouman, (L.) Assuradeur te Amsterdam.
Boutmij, (H. P.) Instituteur te Amsterdam.
Boxselt, (H. S. van) R. C. Pastoor te Delft.
Braak, (J. H. van den) Procureur en Solliciteur te 's Bosch.
Braam, (Van) Vice Admiraal te Delft.
Braam, (W. C. van) Ontvanger der Registr. en Domeinen te Hattem.
Brak en Zoon, (Wed. C. van) te Amsterdam.
Brak, (A. M.) Makelaar te Amsterdam.
Brakel en Zoon, (Simon van) Kooplieden te Dordrecht.
Brandeler, (Mr. P. van den) Ontvanger der Directe Belastingen te Dordrecht.
Brandeler, (Mr. J. J. van den) Advokaat te Dordrecht.
Brandts, (G. M.) Eerste Procureurs Klerk te Amsterdam.
Brants, (M. P.) Lid van den Raad te Amsterdam.
Brave, (J.) Predikant te Maarssen.
Breda, (W. van) Koopman te Gorinchem.
Bredero Dz., (C.) Koopman te Amsterdam.
Bredius, (...) Ontvanger der Domeinen te Woerden.
Bree, (H. la) Schoolonderwijzer te Maassluis.
Breebaart, (P. en C.) te Amsterdam.
Breebaart, (Wed.) Boekh. te Hoorn, voor een ingeteek. Ex.
Breet, (Jan de) te Amsterdam.
Breggen Paauw, (P. van der) Predikant bij de Remonstr. Gem. te 's Hage.
Breggen Corusz., (F. van der) Med. Doctor en Hoogleeraar te Amsterdam.
Breuder à Brandis, Eerste Commis bij de Generale Directie der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te 's Hage.
Brender à Brandis, Kapitein bij de 9. Afdeeling Infant. te 's Hage.
Brepoels, (M. J.) Commandant Directeur van het Invalidenhuis te Leiden.
Bresser, (Jac.) Notaris te Utrecht.
Breur, (Mr. J.) te Dordrecht.
Bricheau, (J.) Vrederegter van het canton Hattem.
Brienen van Ramerus, (van) Generaal Majoor, Kommandeur der Militaire Willemsorde, Kommandant van Amsterdam.
Brink, (H. A. van den) te Maassluis.
Brink, (A. van) Schoolonderwijzer te 's Hage.
Brink en de Vries, (ten) Boekhandelaars te Amsterdam. Dezelfde voor 6 ingeteek. Ex.
Brinkink, (J.) te Dordrecht.
Broek, (J. F. van den) Makelaar te Amsterdam.
Broek, (Cornelis van den) Koopman te Dordrecht.
Broeksmit en Van der Koog, Kooplieden te Gorinchem.
Broers, (J. C.) Med. Doctor te Utrecht.
Broms, (J. F.) te Amsterdam.
Bronckhorst, (W. van) Raad der stad Utrecht.
Bronkhuijze, (J.) te Leiden.
Brouw, (J. de) Med. Doctor te Woerden.
Brouwer, (P. W.) Predikant te Maassluis.
Brouwer, (G.) Boekhandelaar te Deventer voor een ingeteek. Ex.
Brouwer, (de Vos) te Leiden.
Brouwer, (P. H.) te Zeijst.
Brouwer, (P.) Doopsgezind Leeraar te Utrecht,
Brouwer, (L. J. Beverlo) Predikant te Utrecht.
Bruce, (David) Luitenant-Generaal te Leiden.
Brugmans, (Mr. P. A.) Advokaat te Amsterdam.
Bruin, (Th. de) Fransch Kostschoolhouder te Hoorn.
Bruin, (J. de) Boekh. te Dordrecht voor een ingeteek. Ex..
Bruin, (J. de) Onderwijzer te Breukelen.
Bruine, (Mr. A. de) Advokaat te Amsterdam.
Bruining, (B.) Schoolonderwijzer te Amsterdam.
Brummeler Wz., (G. ten) Onderwijzer te 's Hage.
Brunner, (J. H.) Directeur in het Burger Weeshuis te Amsterdam.
Brunner, (J. J.) Kostschoolhouder te Hasselt.

Brunner, (H.) te Dordrecht.
B. N., te Dordrecht.
Bruijn Ouboter, (de) te Kleef.
Bruijn, (J. W. de) Med. Doctor te Rotterdam.
Bruijn, (de) 1e. Luit. Adjudant bij het Batt. Artillerie N. M. No. 5 te Namen.
Bruijn Jr., (W.) Koopman te Amsterdam.
Bruijn, (G. G. Feuilletau de) Inspecteur der In- en Uitg. Regten en Acc., Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, te 's Hage.
Bruijstens, (A.) te Dordrecht.
Büchner, (J. C.) Kapt. Adjud. bij de 10e. Afd. Infan. te Amsterdam.
Büchner, Adjudant van den Generaal Majoor Vermasen te Middelburg.
Buddingh, (N. W.) te Utrecht.
Buddingh, (G. N.) Notaris te Utrecht.
Buehl, (Fr.) te Amsterdam.
Buisson de Jonge, (A. du) Officier van Gezondheid te Delft.
Bunge, (G.) Koopman te Amsterdam.
Bunnik, (H.) Kapitein der Comp. Artillerie van het Battaillon Luxemburg No. 35 te Charleroi.
Burch, (H. C. van der) Med. Doctor te Oudshoorn.
Burdet, (J. F.) Koopman te Amsterdam.
Burer, (L.) Commissaris ter Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Burg, (J. H. van der) Apotheker te 's Hage.
Burgerhoudt, (Mr. J.) Raad der stad Schiedam.
Burghgraef, (François Hendrik) 1. Luit. 3. Bat. Artillerie Nationale Militie, te Dordrecht.
Burgh van Kroonenburgh, (D. G. van der) Lid van de Staten der provincie en den Raad der stad Utrecht.
Burgkly Glimmer, (E. E.) Vice President van de Regtbank te Amsterdam.
Burlett, (I. L. G. de) te Amsterdam.
Burnier, (J. F.) Commis van Burgemeester kamer te 's Hage.
Bussemaker Jz., (H.) koopman te Amsterdam.
Buijs, (Joh.) Oud Lector in de Natuurkunde bij de maatschappij *Felix Meritis*, te Amsterdam.
Buijs, (Mr. G.) Advokaat te Amsterdam.
Buijskes, (Mr.) Advokaat te 's Hage.
Bijbaú, (J. J.) Med. Doctor, te St. Maartensdijk.
Bijkerk, (L.) Onderwijzer te Dordrecht.
Bijl, (C.) Schout bij nacht, te Utrecht.
Bijl, (J.) Schoolhouder te Amsterdam.
Bijlandt Halt, (Graaf van) Vice Admiraal, te 's Hage.
Bijllaardt, (v. d.) 1e Luit. bij het 4 Batt. Artillerie Nationale Militie.
Bijnkershoek van Hoogstraten, (A. van) te Amsterdam.
Bijrde, (G.) Instituteur te Utrecht.
Bijvoet, (H. A.) Procureur en Solliciteur te 's Bosch.

C.

Caillioú, kapitein bij de 9. Afd. Infant. te 's Hage.
Calkoen, Luit. Kol. bij 't Regiment Kurassiers No. 9., te Amsterdam.
Calkoen, (P.) te Amsterdam.
Cambier, (W. J.) te Vianen.
Cambier, (P. W. van Warmvliet) Commis aan het postkantoor te Utrecht.
Canne et Ba wé, Cargadoors te Amsterdam.
Caper, (H.) voor C. en L. Vissering. te Amsterdam.
Carli, (Ridder J. B.) Vrederegter van het 5. Canton te Amsterdam.
Carp, (W.) Predikant bij de Eng. Gemeente, te 's Hage.
Carp, (J.) Lid van de Staten van Holland, te Amsterdam.
Casembroot, (S. O. de) Ontvanger der Domeinen te Tholen.
Castendijk, (gebroeders) kooplieden te Dordrecht.
Castro, (D. H. de) te Amsterdam.
Cate J. Azn. (And. ten) Commissionair te Amsterdam.
Catenius, (N.) Onderwijzer te Amsterdam.
Cator, (Thomas) Solliciteur bij het Ministerie van buitenlandsche zaken, te 's Hage.
Cats, (A) Secretaris der stad Woerden.
Cats, (C.) te Zierikzee.
Cats, (H.) Predikant te Schiedam.
Cazius, (J. H.) Secretaris van de Ridderlijke Duitsche orde, te Utrecht.
Celles, (Comte de) Membre des États Généraux, te 's Hage.
Certon, (J. M.) koopman te Rotterdam.
Chais, (C.) Secretaris van den Hoogen Raad van Adel, te 's Hage.
Champon et d'Arripe, kooplieden te Antwerpen.
Charbon, (J. A.) koopman te Amsterdam.
Charldorp, (G. van) onderwijzer aan de Departements School te Leyden.
Charlè, (P. P.) Koopman te Amsterdam.
Chemet, (Jacobus) Makelaar te Amsterdam.
Chevalier, (E.) te Dordrecht.
Chevalier, (Rod. le) Koopman te Amsterdam.

Chys, (J. van der) Koopman te Delft.
Ciggaer, (L.) Schout van Alphen en Rietveld.
Citters, (A. M. van) Directeur der directe belastingen in de provincie Zuid-Holland, te 's Hage.
Citters, (A. C. van) Kolonel ter zee, te 's Hage.
Claasen, (Jan Jacob) koopman te Amsterdam.
Clant, (Mr. Jacob George Alexander) Proc. bij 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Cleef, (Gebroeders van) Boekh. te Amsterdam, voor 4 ingeteek. Ex.
Cleempoel, (Jacobus van) Scheepsreeder en koopman te Oostende.
Clerc, (H. A. le) bij de Generale Thesaurie te 's Hage.
Clercq, (P. de) Koopman te Amsterdam.
Clercq, (A. le) Secretaris bij het Departem. van buitenl. zaken te 's Hage.
Clement de Breugel, (J. C.) Instituteur te 's Bosch.
Cleveringa, (R. E.) Med. Doctor te Appingadam.
Clifford, (P. J.) te Amsterdam.
Clifford, (G.) te Amsterdam.
Clifford, (G. G.) Lid van den Raad en Thesaurier der stad Amsterdam.
Clignett, (Mr. J. A.) Raadsheer in 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Clockener Brousson, geb. van den Corput, (E. L. J.) te Maarsen.
Cloppenburgh Sanderus, (M. W.) Med. Doctor te Amsterdam.
Coenen, (J. D.) Thesaurier der stad Utrecht.
Coeijmans, (A.) Kapitein Luitenant te Amsterdam.
Collen, (J. van) Lid van den Raad te Amsterdam.
Collings en Maigny, kooplieden te Rotterdam.
Collot d'Escury, (R. Baron) Lid van de Staten van Holland, te 's Hage.
Colombyn, (Joh.) R. K. Pastoor te Delftshaven.
Colthoff, (P. C.) Luit. Kol., 3. Bat. 8ste distr. Schutterij te Gorinchem.
Comhaire, (J. B. J.) Wijnkooper, te Utrecht.
Commelin, (J.) Notaris te Amsterdam.
Commun, (A. du) Fransch kostschoolhouder te Nijmegen.
Conincq, (De) Minister van Binnenlandsche zaken en Waterstaat, te 's Hage.
Connicq, (G.) te Overdorp bij Leijderdorp.
Constant Rebecque, (De) Kadet der Artillerie te Delft.
Cools, (Arnold) Negociant te Tilburg.
Cop, (B.) Apotheker te Dordrecht.
Copes van Cattenburch, eerste Inspecteur Generaal der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te 's Hage.
Copius Peereboom, (J.) te Amsterdam.
Coppenaal, (A. van) Commissionnair te Amsterdam.
Coral, (de) Koopman te Amsterdam.
Cordes, J. Wzoon, (C.) te Amsterdam.
Cortvrindt, (H.) te Brussel.
Corver, (Jan) Makelaar te Amsterdam.
Corver, (P.) Leermeester te Velsen.
Coster, (H. C.) koopman te Amsterdam.
Cotzhausen, (F. P. V.) Luit. Kol. plaatselijke Kommandant te Leiden.
Coudere, (F.) Koopman te Amsterdam.
Cramer Esq., (F. L.) Kadet der Marine te Delft.
Cramer, (Mr. W. D.) Regter ter Instructie te Amsterdam.
Cramerus, (J. W.) te Amsterdam.
Crans, (Mr. J.) Advokaat te Dordrecht.
Croese, (H.) Koopman te Amsterdam.
Crombou Versteeg, Commis bij de Algemeene Commissie van Liquidatie te 's Hage.
Crommelin, (B. J.) Koopman te Amsterdam.
Crommelin, (D. F.) Ontvanger der Registratie en Successie Regten te Haarlem.
Crommelin, (Claude) Lid van den Raad te Amsterdam.
Crommelin, (P. S.) Ontvanger der In- en Uitg. Regten en Accijnsen te Leiden.
Croockwit, (H.) te Amsterdam.
Cullen, (James) Koopman te Zierikzee.
Cunaeus, (E. H. J.) Kadet der Artillerie te Delft.
Cuperus, (C. D.) te Dordrecht.
Cuperus, (Mr. A. J.) Advokaat te Amsterdam
Cijfveer, (Wed.) Boekh. te Leiden.

D.

Dacosta, (Gomez de la Penha) Koopman en Commissionair te Amsterdam.
Dacosta Gomez de la Penja, (Mozes) te Maarssen.
Dacosta, (Mozes van Sam. Mendes) Makelaar te Amsterdam.
Daehne, (P. A. von) Majoor Aide de Camp van Z. E. den Luitenant Generaal Grave van Limburg Stirum, te 's Hage.
Daehne von Varick, (J. von) Consul Generaal van Z. K. H. den Groothertog van Mecklenburg Schwerin, te 's Hage.
Daendels, (B. J.) Hoofd Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te 's Bosch.
Dahlhaus, (F. W.) te Amsterdam.

Dalen, (G. van) te Dordrecht.
Dalij, (R. J. J. L.) J. U. Cand. te Leiden.
Dam, (J. A. van) Koopman te Dordrecht.
Dam, (J. van) Koopman te Gorinchem.
Dam van Isselt, (Van) Lid van den Raad te Utrecht.
Davids, (Ephr. Lion) Beëed. Translateur te Amsterdam.
Dassevael, (S.) Secretaris van de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Davidis Haigh et Comp., kooplieden te Amsterdam.
Decker, (Mr. C. W.) Advokaat en Notaris te Amsterdam.
Dedel, (. . .) Directeur Generaal der Dir. Belast. en Posterijen te 's Hage.
Dedert, (C. H.) Suiker Raffinadeur te Amsterdam.
Deeleman Bom, (J.) Instituteur te Amsterdam.
Deenik, (A.) Instituteur te Haarlem.
Deking Dura, (F. C.) te Dordrecht
Dekker en Vriesendorp, Kooplieden te Dordrecht.
Delachaux, Boekh. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Delfos, (J.) J. U. D. en Conrector der Latijnsche scholen te Leiden.
Delprat Molière, Koopman te 's Hage.
Delprat, (J. P.) Kapitein Ingenieur te Delft.
Demmeltraadt, (C. van) Heelmeester te Amsterdam.
Derks, (J.) Bierbrouwer te Nijmegen.
Dersjant, (N.) Onderwijzer in de Departem. school en Kostschoolh. te Delft.
Detmers. Generaal Majoor en Provinciale Kommandant te 's Hage.
Deurhout Jz., (Pr.) te Delft.
Deutz van Assendelft, (A. A) Lid van den Raad te Amsterdam.
Deventer, (van) 1. Luit. der Artillerie te 's Hage.
Deventer, (J. van) Koopman te 's Hage.
Deventer, (C. A. van) Koopman te Amersfoort.
Diemont, (Mr.) Advokaat te Amsterdam.
Diemont, (Mr. W. L.) Advokaat te Gorinchem.
Diepenbroek, (F.) Stads-Kostschoolhouder te Gorinchem.
Diermen, (A. L. van) Provinciale Kommandant te Utrecht.
Diffonseca, (. . .) Verificateur der Registratie te 's Hage.
Directie van den Levantschen Handel en Navigatie te Amsterdam.
Dobbelaer, (M.) Med. Stud. te Leiden.
Docter, (W. J.) Apotheker te Amsterdam.
Doctrina et Amicitia, (Societeit) te Amsterdam.
Doedens, (J.) te Bilt.
Doeff, (Hendrik) Oud Opperhoofd te Japan, te Amsterdam.
Does, (C. van der) Mechanicus te Amsterdam.
Doesburg, (J. J.) Boekh. te Groningen.
Doeveren, (H. F. van) Med. Stud. te Leiden.
Döhne, (F. G.) te Amsterdam.
Dompeling, (J. A.) Predik. te Zierikzee.
Donckermann, (F. H. L.) te Leiden.
Donker Curtius, (Mr. D.) voor Commissarissen der Literaire Societeit te 's Hage.
Donker Curtius, (H. H.) Predikant te Arnhem.
Donker Curtius, (Mr. W. B.) Advokaat te Dordrecht.
Donker Curtius, (Mr. D.) Adv. te 's Hage.
Donker Curtius, (B.) Inspecteur Generaal en Administrateur ad interim der posterijen, te 's Hage.
Doodewaard, (Alewijn) Makelaar te Amsterdam.
Doorn, (van) Gouverneur der provincie Zeeland te Middelburg.
Doorn, (J. M. van) Kapt. bij de 10. Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Doorn, (S. van) Onderwijzer te Werkendam.
Doornen, (P. van) Inst. te Amsterdam.
Dorsser, (Jacob van) Koopman te Dordrecht.
Dort Wz., (W. van) Griffier te Brouwershaven.
Dozy, (W. H.) Griffier van het Vredegeregt, kanton No. 1 te Leiden.
Dozy, (Pieter) Vrederegter te Alphen.
Draijer, (F.) te Delft.
Dresden, (J. E.) te Amsterdam.
Dresler, (A. E.) te Amsterdam.
Driessen, (H.) 1e Luit. Magazijnmeester der Artillerie 2e Klasse. te Charleroi.
Driest, (J. J. van) Onderwijzer te 's Hage.
Driest, (P. J. van) te Amsterdam.
Droeze, (F. J. Haver) Lector Anatom. et Chir., te Dordrecht.
Drognat, (J. J.) Geëmploijeerd ter Rekenkamer te 's Hage.
Dufour, (G.) Boekh. te Amsterdam voor 2 ingeteek. Ex.
Duncan, (W. F.) Boekdrukker en Boekverkooper, te 's Bosch.
Dupper Lz., (Adrianus) te Vianen.
Durée, (F.) Griffier bij het Vredegeregt te Tholen.
Duren, (N. W. van) te Dordrecht.
Duyl Jz., (H. van) Notaris te Delft.
Duyn, (B. van) 1e Luit. Ingenieur te Utrecht.

Duyn van Maasdam, (van der) Gouverneur van Zuid-Holland, te 's Hage.
Dijk, (W. B. van) Oud Officier van Gezondheid te 's Hage.

E.

Ebeling, (Anthony) Koopman te Amsterdam.
Ebeling, (Coenr. Corn.) Koopman te Amsterdam.
Ebersbach, (H.) te Dordrecht.
Echenique en Comp., (D.) te Amsterdam.
Eck, (Gerardus) Koopman te Rotterdam. *best papier.*
Eck, (J. N. van) President Burgemeester te Arnhem.
Ede van der Pals, (H. P. van) Makelaar te Rotterdam.
Eeden, (C. J. van) Commis Griffier bij de Regtbank van Eersten Aanleg te Amsterdam.
Eeghem, (P. van) Koopman te Amsterdam.
Eeghem, (J. van) Koopman te Amsterdam.
Eekhout, (C. W.) Directeur van 't Postkantoor te Breda.
Eekhout, (Z.) Inspecteur der Posterijen in 't 3e Postdistrict te Breda.
Eerens, (De) Generaal Majoor te 's Bosch.
Eichholtz, (A.) Luit. Kolonel, kommanderende het Batt. Pontoniers, Mineurs en Sapeurs te Maastricht.
Eickma, (O. C.) Med. Doct. te Rotterdam.
Eik, (J. van) ambtenaar te Amsterdam.
Elias, (D. W.) President Burgemeester der stad Amsterdam.
Elink van Balkenschooten, (J. J.) Fabrikeur te Amsterdam.
Elion, (M. S. Cohen) Schoolhouder te Amsterdam.
Ellinckhuysen en Zonen, Kooplieden te Rotterdam.
Elout, (C. F.) Staatsraad te 's Hage.
Elout, (A. J.) J. U. Stud. te Leiden.
Elsbroek, (van) Inspecteur der In- en Uitg. Regten en Acc. te Schiedam.
Elshoff, (J.) Schout van 's Gravendeel en Leerambacht.
Elshoudt, (H. van den) te 's Hage.
Elst, (Jacob van der) Raad der stad Dordrecht.
Elst van Bleskensgrave, (B. van der) te Dordrecht.
Elst, (François van der) Raffinadeur te Dordrecht.
Elzer, (J. F.) Koopman te Amsterdam.
Embden, (B. van) Directeur der Posterijen te Tholen.
Engelenburg, (T. F.) Lid van de Staten van Gelderland, te Oldenbroek.
Ende, (A. van den) Hoofdinspecteur van het Middelbaar en Lager Onderwijs in het Koningr. der Nederl. te Hillegom.
Ende, (G. A. van den), te Hillegom.
Engel, (J. G.) Landeigenaar te Amsterdam.
Engelbert, (H.) te Delft.
Engelberts, (E. C.) Controleur der Posterijen te Arnhem.
Engelen van Pylsweert, (W.) Raad der Stad en Dijksschrijver des Rijks van Nijmegen.
Engelen, (Mr. Hendrik) president in 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Engelhard, (N.) Oudraad van Indië, mitsgaders Oud Gouverneur en Directeur van Java's N. O. kust etc. etc. te Batavia, te Amsterdam.
Engelhart, (C.) Offic. van gezondheid der 2e Klasse 5e Afd. N. Inf. te Utrecht.
Engeltrum, (J. N.) Stads Heel- en Vroedmeester te Utrecht.
Engeringh, (. . .) Kap. Kwartierm. bij de 5e Afd. Nat. Inf. te Utrecht.
Enschede en Zonen, (Joh.) Boekdrukkers en Lettergieters te Haarlem.
Ensom Jacobz., (P. van) te Amsterdam.
Entel, (J. ten) Onderwijzer te Amst.
Entrup, (W. W.) Kap. der Art. te Luik.
Epke, (Jacobus) Koopman te Amst.
Epperis en Holscher, Kooplieden te Amsterdam.
Erdbrink, (D. R.) Fransch Kostschoolhouder te Enkhuizen.
Ernst, (. . .) Directeur bij het groot Rijks Hospitaal te Leiden.
Erp, (G. van) Bierbrouwer te 's Bosch.
Erp Taalman Kip (van) te 's Hage.
Erp tot het Holt, (J. E Baron van) 2e Luit. bij de 10 Afd. Nat. Inf. te Amst.
Es, (L. van) Boekhandelaar te Amsterdam.
Dezelfde voor 4 ingeteek. Ex.
Esau, (J. B.) Majoor bij het Bat. Pontoniers, Mineurs en Sapeurs te Maastricht.
d'Escury van Heynenoord, (Baron) Lid van de Staten Generaal, te 's Hage.
Esdré, (Willem Carel) te Amsterdam.
l'Espaul. (P. de) Burgemeester te Delft.
l'Espinasse, (P.) te Amsterdam.
Essen Dz., (H. van) Makelaar te Schiedam.
Essen, (L. van) Apotheker te 's Hage.
Essers, (T. C.) Apotheker te Amsterdam.
Esters, (P.) te Dordrecht.
Estoppij, (G. J.) Koopman te Amsterdam.
Evera, (Mr. J.) Controleur der Directe Belastingen te Dordrecht.
Everard, (F. Th.) Makelaar te Amsterd.

Everts, (S.G.) Koopman, te Amsterdam.
Ewijck, (D. J. van) te Utrecht.
Ewijck van de Bilt, (van) President van de Regtbank te Amersfoort.
Eyben, (H. F.) te Amsterdam.
Eybergen, (A. J. van) Secretaris van de Directie der Marine bij het Hoofddepartem. der Zuiderzee, te Amsterd.
Eyck, (D. D. van) te Ginneke.
Eyk, (S. Speijert van der) Professor te Leiden.
Eymar, Az. (Hk.) Koopman te Amsterd.
Eys, (P. A. van) Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van de Staten van Holland, Lid van het Syndicaat der Nederlanden, Oud President van de Regtb. van Koophandel te Amsterdam, *best papier.*
Eyssell, (A. P. T.) Procureur te 's Hage.

F.

Faassen, (G. O.) te Dordrecht.
Fabius, (Mr. J.) Advokaat en Notaris te Amsterdam.
Fabricius, (Johannis) Kargadoor te Amsterdam.
Fabritius, (J. N.) Ontvanger der Registratie en Domeinen te Amsterdam.
Fagel, (G.) Lid van den Raad van State te 's Hage.
Faille, (E. F. de la) Koopman te 's Hage.
Falaiseau, (Mej.) te Breda.
Falkama de Buhr, (J. R.) aan de Lemmer.
Falck, (H. R.) Minister voor het Onderwijs te 's Hage. 2 *Ex. best papier.*
Falck, (B. W. T.) te Utrecht.
Falck Douariere Walland, (C. J. C.) te Maarsen.
Fallée, (B. A.) Secretaris bij de Hoofddirectie van Politie te Amsterdam.
Fargue, (P. H. W. de la) te Breda.
Febvre, (Le) Agent van het Departement van Oorlog te 's Hage.
Feen, (J. van der) Makelaar te Amsterdam.
Feen, (D. A. van der) Koopman te Amsterdam.
Feirabend, (H.) Koopman te Dordrecht.
Fenema, (G.) Philos. Theor. Mag. et Lit. Hum. Doctor en Rector der Latijnsche scholen te Dordrecht.
Ferrari, (Carel) te Amsterdam.
Fetmenger, (A. J.) Boekhouder van de Rekenkamer te Amsterdam.
Feuerstein, (C.) Institutrice te Amsterdam.
Fherman, (G. D.) Luitenant ter zee te Amsterdam.
Fieljard, (M.) 1. Luit. Kwartierm. 3e Batt. N. M. te Delft.
Fikenscher, (Gottl.) te Amsterdam.
Filger, (J.) Deurwaarder te Amsterdam.
Fockert, (A. C. de) Directeur van het Duitsche Grens postkantoor te Nijmegen.
Fockink, (Wynand) Likeurstoker te Amsterdam.
Fontaine Schluiter, (J. P. de la) Koopman te Amsterdam.
Forsten, (J. A.) Directeur van 't Postkantoor te Middelburg.
Fortanier, Az. (P. G.) Instituteur te Leiden.
Fortmeijer, (J. C. E P.) Luth. Predikant te Rotterdam.
Fortuyn, (C.) Predikant te Amsterdam.
Fortuyn, (C. A.) te Amsterdam.
Fouw, Lz. (Corn. de) Commis Chartermeester bij s' Rijks Archief te 's Hage.
Fraissinet, (J. Henry) Koopman te Amsterdam.
Franck, (G. J.) Koopman te Amsterdam.
Franken, (Mr. J. A.) Advokaat te Amsterdam.
Frankemole, (H.) M. D. te Amsterdam.
Frantzen, (J. E.) 1e. Luitenant der Artillerie te Delft.
Fraser, (H.) Koopman te Amsterdam.
Frelich, (J.) Notaris te Amsterdam.
Freislich, (G.) Secretaris van het Gemeente bestuur te Hasselt.
Fremery, (N. C. de) Professor in de Geneeskunde te Utrecht.
Friderici, (J. J. F. de) Raad van Politie en Criminele Justitie der Kolonie Suriname, te Amsterdam.
Friedriechs, (H. C.) Makelaar te Amsterdam.
Frowein, (J. W.) Koopman te Amsterdam.
Frymersum en Zoon, (C.) Kooplieden te Amsterdam.
Fuhri, (G. H.) Onderwijzer te Rotterd.
Furstenburg, (F.) Griffier bij het Vredegeregt van het Canton Hattem.

G.

Gaade, (J. H.) Boekhouder te 's Hage.
Gaertner, (..) Koopman te Amsterdam.
Gagestein, (J.) Notaris te Schiedam.
Galen, (A. van) Controleur te 's Bosch.
Gales, (H. A.) Subst. Officier van Justitie te Amsterdam.
Gansneb, gen. Tengnagel, (Mevrouwe Douariere) te Hattem.
Gardner, (P.) Instituteur te Amersf.
Gartman, (de Erven H.) Boekhandelaars te Amsterdam.
Dezelfde voor 4 ingeteek. Ex.

Gastman, (H.) Onderwijzer te Amsterd.
Gebhard, (C. W.) Koopman te Amst.
Geelhoed, (Diederik) Dep. Schoolonderwijzer te Dordrecht.
Geelhoed, (D. N.) te 's Hage.
Geerloff, (A. J.) Apotheker te Amsterdam.
Geers, (A. W.) Rector der Latijnsche school te Delft.
Geers, (J. H.) Koopman te Amsterdam.
Gehne, (C. F.) Onderwijzer te Nijmegen.
Geistmann, (J. V.) Visiteur te Brielle.
Geisweit Wed. Grotenrooy, (W.) Institutrice te 's Hage.
Gelder, (Jacob de) Hoogleeraar aan de Hooge school te Leiden.
Genderen, (J. V.) te Alphen.
Gendt, (W. G. J. van) Raadsheer in het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Gendt, (Guill de) te Delft.
Genestet, (P. A. de) Openbaar Notaris te Nieuwer Amstel op de Overtoom.
Gennep, (W. K. van) Verificateur bij de Registratie te 's Hage.
Gennep, (H. J. van) Controleur Magazijnmeester te 's Hage.
Genootschap onder de Zinspreuk A. S. (Het) te Amsterdam.
Gerdner, (P.) 1e. Commies bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat te 's Hage.
Gerdner, (W.) R. K. Pastoor te Rotterdam.
Gerwen, (A. van) te Leiden.
Gessel, Leen (J. J. van) Griffier van het Waterregt te Amsterdam.
Gestema, Victualijmeester aan Boord van Z. M. Schip Zeeland.
Geuns, (Jb. van) Directeur der Associatie te Amsterdam.
Gevaerts, (Mr. O.) te Dordrecht.
Gevers, (M. B. H. W.) Referendaris te 's Hage.
Gevers, (Mr. Hugo) Burgemeester der stad Dordrecht.
Ghesel, (J. J. van) te Zeyst.
Gheijn, (Mr. E. F. J. van den) Regter ter Instructie bij de Regtbank van 1sten aanleg te Nijmegen.
Gieseke en Comp., Kooplieden te Amsterdam.
Giesen, (M. van de) Onderwijzer te Oudshoorn.
Giffen Jz., (L. van) te Amsterdam.
Gigch, (M. J. van) Advokaat bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Gilhuijs, (G. J.) te Amsterdam.
Gillieron, (J. J.) Makelaar te Amsterdam.
Gillot, (E.) Majoor bij de 10. Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Giltay, (P. A.) Predikant te Made en Drimmelen.
Giltay, (C.) te Dordrecht.
Giphart, (P.) Verificateur voor de Comptabiliteit der In- en Uitg. Regten en Accijnsen in de Prov. Gelderland, te Arnhem.
Giulini, (F. J.) Koopman te Amsterdam.
Glansbeek, (M. van) Kapitein der Nederlandsche Artillerie te Gorinchem.
Glusenkamp, (H. F.) te Amsterdam.
Gobius, (H. A. F.) te Utrecht.
Godefroi, (Henry) Koopman te Amsterdam.
Godefroy, (J. J.) te Amsterdam.
Goes, (J. van der) te Amsterdam.
Goes, (H. M. van der) Lid der Staten van Holland, te 's Hage.
Goes, (F. van der) Ontvanger te 's Hage.
Goes, (P. J. van der) Lid van de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Goldberg, (Johan) Lid van den Raad van State te 's Hage.
Goll van Frankenstein, (J.) Lid van de Staten van Holland en den Raad der Stad Amsterdam.
Goll van Frankenstein, (P. H.) Koopman te Amsterdam.
Golstein, (G. van) Kapitein Adjudant Majoor te Utrecht.
Golstein, (J. K. van) Lid van de Ridderschap van de Provincie Utrecht
Goor den Oosterlingh, (van) te Leiderdorp.
Gordon, (F. C.) Lid van den Raad te 's Bosch.
Goudoever, (W. van.) Onder Directeur van Policie te Utrecht.
Goudoever, (A. van) Hoogleeraar te Utrecht.
Graaf (N. de) Notaris te Utrecht.
Graaf, (A. de) te Amsterdam.
Graaff, (D. de) Stads-Kostschoolhouder te Gorinchem.
Graafland Johansz., (J.) te Amsterdam
's Graauwen, (P. C.) te Zierikzee.
Gracht, (J. van der) Referendaris te 's Hage.
Graevestein, (Louis) te Kuilenburg.
Graswinckel des Villates, (W.) Directeur van Politie te Delft.
's Gravesande Guicherit, Lid van den Raad te Delft.
Grebber, (S. de) Boekhandelaar te Amsterdam.
Greef, (J. de) Directeur der Stads Werken te Amsterdam.
Greeff, (S. Essennius) Geëmploijeerd aan de Algem. Rekenkamer te 's Hage.
Greeve, (G.) Med. et Chir. Doctor te Utrecht.
Greeve, (J.) Koopman te Amersfoort.
Greve, (E. H.) J. U D. Gymn. Conrector

rector te Amsterdam.
Gribbling, (J. W.) Koopman te Rotterdam.
Griensven, (N. van) Lid der Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Griffioen van Waarder, (H.) Lid der Staten van Holland, te 's Hage.
Grimmius, (N.) Onderwijzer der Jeugd in de Ooster Stads School te Groningen.
Griot, (D. J.) Stads Med. Doctor te Amsterdam.
Grivel, (Henry) Makelaar te Amsterdam.
Groen, (C) Rector der Latijnsche school te Enkhuijzen.
Groeneijk, (O.) Commis Griffier der Stad Zierikzee.
Groenewegen Cz., (Joh) te Schiedam.
Groos, (C.) Schoolonderwijzer te St. Michiels Gestel.
Groot, (N. de) Stads Schoolmeester No. 3. te Amsterdam.
Groot, (P. de) Boekverkooper te Delft.
Dezelfde voor 4 ingeteek. Ex.
Groot, (L. de) te Dordrecht
Groot, (Arnoldus de) te Dordrecht.
Groot, (M. de) Fabrikant te Schiedam.
Grotenhuis, (R. van) Luit. bij de Afd. Curassiers No. 2., te 's Hage.
Grothe, (L. C. E.) op Vecht en Daal te Maarsen.
Gryping, (W.) Commis bij 't Ministerie van Marine te 's Hage.
Grijs en Zonen, (C. de) Cargadoors te Amsterdam.
Guicherit, (D. D.) te 's Hage.
Guljé, (A. H.) Hoofd- en Arrondissements Inspect. der In- en Uitgaande Regten en Accynsen te Rotterdam.
Gulpen, (F. M. van) Pred. te Nijmegen.
Guijnders Jr., (Jan) te Amsterdam.
Guijot, (P. C. G.) 2. Luitenant Adsist. der Artillerie te Delft.
Gijbels, (H.) Koopman te Amersfoort.
Gijselaar, (P. de) Koopman te Amsterdam.
Gijselaar, (A. de) te 's Hage.
Gijselaar, (Mr. L. J. de) Advokaat te Amsterdam.
Gijselaar, (H. de) Commis van Staat te 's Hage.
Gijselaar, (P. C. de) Steenkooper te Amsterdam.
Gysing, (B. G.) Fabrikant te Delftshaven.
Gijssels, (H. W.) Wijnkooper te Rotterdam.

H.

Haan Haverman, (Baudwin de) te Brielle.
Haan Ph. zoon, (P. de) Apotheker en Chimist te Amsterdam.
Haas, (G. J. A.) Koopman te Amsterdam.
Habraken, (M. J.) te Scheveningen.
Hackman Asschenbergh, Koopman te Amsterdam.
Haefkens, (A. J.) Verificateur der Registratie en Domeinen, te 's Hage.
Haer, (B. van der) Secretaris der Stad 's Hage.
Haersma, (H. H. van) van Nederhorst den Berg, Lid van den Raad te Amsterdam.
Hageman, (G. H.) te Amsterdam.
Hake, (C. R.) Boekhandelaar te Rotterdam.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Halen, (C. J. van der) Geëmploijeerd bij de Posterijen te Zierikzee.
Hall, (A. van) te Amsterdam.
Halmael Jun., (Mr. A. van) Auditeur Militair te 's Bosch.
Hambroick, (W. H. van) Lid van den Raad van State te 's Hage.
Hamer, (J. F. X.) te 's Bosch.
Hana, (C. J.) Koopman in wijnen te Alphen.
Hanegraaff, (B. C. D.) Ontvanger te Leiden.
Hanenberg, (M.) Schout van Slooten etc. te Amsterdam.
Happe, (H.) Notaris te Amsterdam.
Hardenberg, (L.) te 's Hage.
Harencarspel Eckhardt, (Van) Directeur van de Registratie en Domeinen in de Provincie Noord-Braband, te 's Bosch.
Harlingh, (H.) Apotheker te Utrecht.
Harpen, (A. L. van) te Amsterdam.
't Hart, (Willem) te Schiedam.
Hart Beek, (W. S. van der) Kadet der Genie te Delft.
Hartevelt, (A. C.) Controleur van de 1e classe der In- en Uitgaande Regten en der Accijnsen te Brielle.
Hartogh Heys, (H.) Koopman te Delft.
Hartsen, (Jacob) te Amsterdam.
Hartsen, (H.) Koopman te Amsterdam.
Hartsen, (P.) te Amsterdam.
Hartsinck, (H.) te Amsterdam.
Hartsinck, (P.) te Amsterdam.
Hartsinck, (J.) te Delft.
Hasebroek, (A.) Med. Doctor te Leiden.
Hasselgreen, (J. A. De) Koopman te Amsterdam.
Hasselt, (Mr. J. C. W. van) Advokaat te Amsterdam.
Hattem, (J. H. van) te Amsterdam.
Haverkamp, (...) 1e Secretaris, Griffier van de Regtbank van Koophandel te Nijmegen.
Haze, (Thomas) Ondermeester in het Nieuw

Nieuw Armhuis te Dordrecht.
Haug, (Mr. G. F.) Hoogleeraar van de Geschied- en Aardrijkskunde en de Fraaije Letteren te Delft.
Hazelhoff, (A.) Boekverkooper te Groningen. Dezelfde voor vier inget. Ex.
Heck de Bruijn, (J. C.) Koopman te Dordrecht.
Heeckeren Cloese, (L. van) Opper Jagermeester te 's Hage.
Heeckeren tot Molecaten, (R. van) Hoofd Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te Arnhem.
Heeckeren Beurze, te 's Hage.
Heeckeren, (W. R. van) Burgemeester te Utrecht.
Heeckeren, (C. H. A. van) Lid van de Ridderschap te Utrecht.
Heeckeren, (F. J. van) Waradijn van 's Rijks Munt te Utrecht.
Heeckeren, (W. A. H. van) Lid der Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht.
Heeckeren van Brandenburg, (Van) Directeur der Posterijen te Lokeren.
Heeckeren van Walien, (Van) Buitengewoon Kamerheer van Zijne Majesteit, te 's Hage. 2 *Exemplaren.*
Heekeren, (J. van) te Amsterdam.
Heemskerk, (J. H.) te Amsterdam.
Heeneman, (J. M.) te 's Hage.
Heere, (J.) Koopman te Amsterdam.
Heere, (Jan) Commissionair te Dordrecht.
Heereman, (C.) President Burgemeester te Schiedam.
Hees van Berkel, (Van) Lid van de Gedeputeerde Staten van Zuid Holland, te 's Hage.
Hegelmeijer, (J. S.) te Maassluis.
Heidenreich, (W. F.) Kapitein Onder Directeur van 's Rijks Stapel- en Constructie Magazijnen te Antwerpen.
Heidman, (C.) Boekhouder te Amsterdam.
Heim, (P. van der) Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te 's Hage.
Helb, (J.) Institutrice te Amsterdam.
Helder, (W.) te Amsterdam.
Hellewich, (...) Luitenant bij de 10e Afdeeling te Amsterdam.
Hellings, (H. J.) Solliciteur te 's Hage.
Helm, (F. H. van den) Notaris te Maarssen.
Hemeren, (P. van) Notaris te Leiden.
Hemert, (C. L. von) te Amsterdam.
Hemert, (P. van) oud Professor te 's Hage.
Hemmes, (J.) 1e Kapitein en 1e aanwezende Ingenieur te Breda.
Hemsdaal, (G. W. van) stads Drukker en Boekverkooper te Schiedam. Dezelfde voor dertig ingeteek. Ex.
Hendriks, (W. F.) Koopman te Amsterdam.
Hengel, (B. J. van) Cargadoor te Amsterdam.
Hennij, (J. J.) Kapitein der Artillerie te Ath.
Herckenrath, (L. J.) Commissionair in Wissels te Amsterdam.
Herding en Zoon, (L.) Boekhandelaars te Leiden, voor een ingeteek. Ex.
Heringa, Eliza's Zn. (J.) Professor der Godgeleerdheid te Utrecht.
Hermann, (J. W.) te Amsterdam.
Herwaarden, (A. J. van) te Gorinchem.
Herzeele, (Jonkheer F. van) Raadsheer in het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Herwerden, (C. van) Predikant te Schiedam.
Heshusius, Ontvanger der Indirecte Belastingen te Boxmeer in Noord-Braband.
Hessig, (J. A. R.) Pharmaceuticus te Delft.
Heukelom, (Frans van) Koopman te Amsterdam.
Heukelom Jr., (Jan van) Fabrikeur te Leiden.
Heukelom, (W. van) Koopman te Amsterdam.
Heusde, (Ph. W. van) Professor te Utrecht.
Heusde, (M. A. van) Kadet der Artillerie te Delft.
Heuvell, (H. L. van Linden van den) President van het Bestuur te Vlaardingen.
Heuvel, (F. van den) als Commissaris der Societeit in den Zwarten Arend te 's Bosch.
Heuvel, (Herms. van den) stads Onderwijzer te 's Hage.
Heuvel, (J. Gijsbt. van den) te 's Hage.
Heij, (Joh. van der) Boekhandelaar te Amsterdam.
Heijblom, (P. A.) Commies der Posterijen te Henrij-Chapelle.
Heijdeman, (D.) Griffier te Amsterdam.
Heijlidij, (C. J.) Notaris te Utrecht.
Heijligers, (Ph.) Professor Extraord. in de *Geneeskunde* te Utrecht.
Heijligers, (R. J.) Directeur van het Postkantoor te Woudrichem.
Heijligers, (W. J.) Raad der stad Schiedam.
Heijman, (J. F.) Koopman te Amsterdam.
Heijmans, (Mr. J. B.) Procureur te Amersfoort.
Heijnsbergen, (W. van) te 's Hage.
Heijnsbergen, (C. van) Phil. et Med. Doct. te Delft.
Heijs, (Pieter van der) te 's Hage.

Heyst, (L. D. van) Ingenieur Verificateur van het kadaster in N. B. te 's Bosch.
Heijsterman, (H. J.) te Amsterdam.
Hilkes, (J. N.) te Amsterdam.
Hinlopen, (P. A.) Lid der Provinciale Staten te Utrecht.
Hissink, (R.) Makelaar te Amsterdam.
Hobbes, (G.) Gepensioneerd Luit. Kolonel te Delft.
Hodenpijl, (H. P. Gysberti) Med. Doctor en Raad der stad Schiedam.
Hodshon, (J.) te Amsterdam.
Hoecke, (Mr. M. van) Inspecteur van de Registr. en Domeinen te Dordrecht.
Hoefhamer, (Mr. H.) Schoolonderwijzer in de prov. Gelderland en Rector der Latijnsche Scholen te Elburg.
Hoek, (J. C. van der) 1. Commis ter Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Hoek, (A. van der) 1. Commis bij het Departement van Oorlog te 's Hage.
Hoek, (B. van der) te 's Hage.
Hoekwater J. Wzn., (Mr. J. D.) te Schiedam.
'tHoen, (J.) te Amsterdam.
Hoeufft, (Mr. J. H.) Lid van het Koninklijk Nederlandsch Institut te Breda.
Hoeufft, (David) te Haarlem.
Hoeven, (Abr. des Amorie van der) Christen Leeraar te Rotterdam.
Hoeven, (Mr. R. V. v. d.) Advokaat te 's Hage.
Hoeven, (C. W. v. d.) Entreposeur te Dordrecht.
Hoeij Schilthouwer, (van) Kapt. bij de 9. Afdeeling Inf. te 's Hage.
Hoeij Schilthouwer van Oostée, (A. D. van) Generaal Majoor, te 's Hage.
Hoeij Schilthouwer van Oostée, (van) 1. Luit. bij het 4. Bat. Art. N. M.
't Hoff, (Jacob van) Schout te Groote Lindt.
't Hoff, (P. van) Commis bij het Depart. van Justitie te 's Hage.
Hoffman, (J. P.) Eerste Leermeester op de tusschen School Lett. B. te Amsterdam.
Hofmann, (. . .) Kolonel, Inspecteur der Remontes van de armee te Utrecht.
Hofmeijr, (J. H.) J. U. Cand. te Leiden.
Hogendorp, (J. F. van) Lid van de Eerste Kamer van de Staten Generaal en Burgemeester van Rotterdam.
Hogendijk, (. . .) 1. Commis aan 't Postkantoor te Nijmegen.
Hogersdijk, (L.) te Delft.
Hogguer, (Baron J. W.) Russische Staatsraad, te 's Hage.
Hojel, (W. A.) Kadet der Artillerie te Delft.
Hole, (P. G. van) te Amsterdam.
Holle, (Mr. J. H.) Procureur te Dordrecht.
Holle, (J. van Beest) te Dordrecht.
Hollenberg, (J. H. H.) Koopman te Amsterdam.
Holst, (P.) Makelaar te Amsterdam.
Holterman en Tielen, Kooplieden te Amsterdam.
Holtius, (G.) te 's Hage.
Holtzchue, Luit. Kol. bij de 10. Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Holwerda, (S.) Koopman te 's Hage.
Hondius Gzn., (G.) Koopman te Amersfoort.
Honkoop, (Wed. A. en J.) Boekh. te Leiden, voor een ingeteek. Ex.
l'Honoré, (J. P.) te 's Hage.
Hooff, (N. G. A. van) Ontvanger der Registratie te Breda.
Hooff, (Mr. J. op den) Advokaat te Amsterdam.
Hooff, (van) Luitenant Kolonel, Adjudant van Z. K. H. den Prins van Oranje te 's Hage.
Hooft, (G. L. H.) Hoogheemraad van Delfsland, Lid der Staten van Holland, te 's Hage.
Hooft Hasselaer, Ontvanger van het Kantoor van Waarborg te 's Hage.
Hooft Graafland, (Mr. H. C.) Advokaat te Amsterdam.
Hooft van Vreeland, (. . .) te Amsterdam.
Hooft, (Dirk) Koopman te Dordrecht.
't Hooft, (Mr. H. G.) Regter Plaatsvervanger bij de Regtbank van eerste instantie te Dordrecht.
't Hooft, (J. B.) te Dordrecht.
't Hooft, (F. X. Richard) Luitenant ter zee der 2. Classe, te Dordrecht.
Hoofts en Groenhoff, Commissionairs te Amsterdam.
Hoog, (T.) Predikant te Rotterdam.
Hoog, (Mr. H. P.) Regter bij de Regtb. van eerste inst. te Dordrecht.
Hoog, (J.) Th. Stud. te Leiden.
Hooggeboren, (J.) te Rotterdam, 2 *Exemplaren.*
Hoogkamer, (W.) te Amsterdam.
Hoogstraten, (F. van) Buitengewoon Staatsraad te Rotterdam.
Hoop, (J. C. van der) Minister van de Marine te 's Hage.
Hoopen, (B ten) Koopman te Amsterdam.
Hoorn, (P. T. van) Stedelijk Ontvanger te Amsterdam.
Hoorn van Burgh (J. C. R. van) Lid van de Ridderschap en van de Staten van Zeeland, te 's Hage.
Hoorn, (P. G. van) Med. Doctor te Leiden.

Ho-

Hope, (A.) Staatsraad te 's Hage.
Hoppenbrouwer, (F. J.) Regter in de Regtbank van eersten aanleg te Breda.
Hordijk, (Jacob) te Dordrecht.
Hordijk, (David) Koopman te Dordr.
Hordijk, (Jan) te Dordrecht.
Horst, (Mr. L. W. van der) Presid. der Regtb. van eersten Aanleg te 's Bosch.
Horst, (P. J. van der) te Dordrecht.
Horst, (J. ter) Griffier bij het Vredegeregt kanton No. 1. te Amersfoort.
Horstman, (A.) te Amsterdam.
Hortig, (F.) te Dordrecht.
Houël, (L. L.) Apotheker te Utrecht.
Housse, (Franc de la) Brouwer te Moorseele bij Kortrijk.
Houtgraaf, (H. M.) Boekv. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Houtkooper, (A.) te Amsterdam.
Houtman Ez., (J. J.) Onderwijzer te Utrecht.
Hovius, (L. E.) te Amsterdam.
Hoijack et Comp. te Amsterdam.
Hoijer, (G.) Med. Doctor te 's Hage.
Hubar, Kapt. bij de 9. Afdeeling Inf. te 's Hage.
Hubner, Kolonel der 9. Afdeeling Inf. te 's Hage.
Hubner, Kapitein der Artill. te 's Hage.
Hugenholtz, (I.) Stads- en Gasthuis Apotheker te Amsterdam.
Huidekoper, (J.) Koopman te Amsterdam, 2 *Exemplaren.*
Hulsenbeck, (C. F.) Koopman te Amsterdam, 2 *Exemplaren.*
Hulst, (H. J. van) Reeder te Maassluis.
Hulst, (. . van) Boekh. te Amsterdam, voor 3 ingeteek. Ex.
Hulstein, (J. R. van) Luit. Kolonel bij de 13. Afdeeling, te Nijmegen.
Hutte Bouwer, (J.) Makelaar te Amsterdam.
Huijdecoper, (B. C.) Commis over de Publ. Werken te Amsterdam.
Huijdecoper, (W.) Schout te Maarsseveen.
Huijdecoper van Maarseveen, Lid van de Staten van Holland en den Raad der Stad Amsterdam.
Huijgens, (Mr. J. H.) Advokaat Generaal bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Huijgens, (J.) te 's Hage.
Huijgens, (G. A.) Med. Doct. te Rotterdam.
Huijsinga van Vliet, (H.) te Utrecht.
Huijts, (T.) Onderwijzer in 't R. C. Weeshuis te 's Hage.

I.

Iddekinge, (F. A. van) Lid van de Ridderschap van Holland, te Amsterdam.
Imme, (Willem) R. C. Pastoor te Loosduinen.
Immink, (P) Predikant te Ootmarsum.
Indemans, (J.) Bijzonder Onderwijzer te 's Hage.
Ingen, (C. J. J.) Kapitein bij het Depot Bat. der 5. Afd. Nat. Inf. te Utrecht.
Ingen, (J. van) Kadet der Genie te Delft.
Ippel, (J. W. L. F.) te Amsterdam.
Iterson, (G. van) Apotheker te Woerden.
Iterson, (J. E. van) Kostschoolhouder te Woubrugge.

J.

's Jacob, (F. B) Secretaris van den Raad van State, te 's Hage.
Jacobs, (Isak A.) Koopman te Terschelling.
Jannette Walen, (J. P.) Koopman te Amsterdam.
Jansen, (H.) Commis der Stapel- en Constructie Werken te Antwerpen.
Jansse, (Johannes) Koopman te Dordt.
Janssen, (F.) Notaris te Amsterdam.
Janssens, (J. W.) Luit. bij de 2. Afd. Kuirassiers te 's Hage.
Janszen van Hardinxveld, (D.) te Utrecht.
Janszen, (J. W.) Wijnkooper te Utrecht.
Janti, (J. B. de) Attaché au Départ. des Contrib. Dir. et de Postes, à la Haye.
Jantzon, (Mr. G. J.) President der Regtb. van 1. Inst. te Dordrecht, *best pap.*
Jantzon van Erffrenten van Capelle (J. C.) Raad der Stad Dordrecht, Hoofd Ingeland van Schieland, te Dordrecht.
Jarman Junior, (Jac.) Officier West-Ind. Jagers.
Jarman, (Jan) Makelaar te Amsterdam.
Jay, (E. le) te Amsterdam.
Jel, (A. de) Kostschoolh. te Amsterdam.
Jenart, (Engelbertus Antonius) Fransch Onderwijzer te 's Hage.
Jenatsch, (E. R. de) Luit. Kol. te 's Hage.
Jenner, (De) Kolonel van 't Regiment Zwitsers No. 29., te 's Bosch.
Jersel, (A. van) te Amsterdam.
Jeveren, (Mr. H. B. van) Notaris te Elburg.
Joffer, (P.) Directeur in het binnen Gasthuis te Amsterdam.
Joncheere, (J. L. de) Ontvanger te Utrecht.
Joncheere, (G. J. de) oud Kapitein te Utrecht.
Jong van Rodenburgh, (Cornelis de) Schout bij Nacht, te 's Hage.
Jong, (Jacob de) Directeur der onderl. Brand Waarborg Maatsch. te Amst.
Jong, (C. J. de) Instituteur te Arnhem.
Jong, (Gebroeders de) Leveranciers te Amsterdam.

Jong,

Jong. (J. de) Heel- en Vroedmeester te Koudekerk.
Jong, (G. de) Bissch. van Deventer en R. C. Pastoor te Rotterdam
Jongbloet, van Bassen te Bodegraven.
Jonge, (Mr. W. de) Advokaat bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Jonge, (Hend. de) te Meppel.
Jongeneel, (. . .) Luit. Kwartiermeester 3 Batt. 14 Afdeeling te 's Hage.
Jongh, (Willem de) te Dordrecht.
Jongh, (E. P. de) Commissionair te Amsterdam.
Jongh, (E. de) Instituteur te Woerden.
Jonker, (J.) te Schiedam.
Joorman van Wyk, (G.) te Hoevelaken.
Joosten, (J. H.) Makelaar te Amsterdam.
Joostens, (M.) Negociant te Antwerpen.
Joosting Pz., (D.) te Amsterdam.
t'Joostink, (D.) Kommissaris bij het Ministerie voor het Publiek onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Koloniën, te 's Hage.
Joosz, (B.) Instructeur bij de Koninklijke Artillerie en Genieschool te Delft.
Jorissen, (W. C.) Ontvanger te 's Gravendeel.
Jukkenekke, (C. M.) Institutrice te Amsterdam.
Julius, (C. F.) eerste Leermeester der Stads Armenschool te Amsterdam.

K.

Kaathoven, (C. W. N. van) Med. Stud. te Leiden.
Kaempfer, (N. L.) Kapitein der Artillerie te Delft.
Kalken, (D. van) te Delft.
Kalkoven, (L.) Schout te Oudshoorn.
Kanter, (P. de) te Dordrecht.
Kapteyn, (A. E.) Schoolonderwijzer te Maassluis.
Karseboom, (A.) Notaris te Amsterdam.
Karsseboom J. Bz., (J. C.) Makelaar te Amsterdam.
Kasteele, (C. R. van der) Directeur van het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden te 's Hage.
Kat, (B. de) Koopman te Dordrecht.
Kat, (Pieter Klaasz.) Schoolh. te Edam.
Kater. (N. de) Med. Doctor te Zierikzee.
Keen, (J.) 's Rijks Opzigter te Brielle.
Keer, (R. J.) Archivist bij het gouvernement van Noord Braband te 's Bosch.
Keetell, (F.) Klerk aan 't stadhuis te Utrecht.
Keg, (J. C.) te Zaandam.
Keidel, (C. R.) Koopman te Amsterdam.
Keller, (F.) Med. Chir. et Artis. Obstetr. Doctor te Zierikzee.
Kemink en Zoon, (H. H.) Boekhandelaars te Utrecht.
Kempen, (J. van) te Amsterdam.
Kempen, (W. van) Koopman te Amsterdam.
Kergenaar, (J.) Makelaar te Amsterdam.
Kerk, (Pieter) Postmeester te Edam.
Kerkhoff, (J. van der) Rector der Latijnsche school te Helmond.
Kerkhoven, (L. van) 2e Boekhouder ter Generale Thesaurie te 's Hage.
Kerkhoven, (T. J.) te Amsterdam.
Kerkwijk, (G. A. van) 2de Luitenant Ingenieur te Delft.
Kerkwijk, (C. S. van) Fabrikant te Woubrugge.
Kerpen, (J. van) R. C. Pastoor te Utrecht.
Kervel, (. . van) 1e Luit. Kwartiermeester bij de Artillerie- en Genieschool te Delft.
Kervel, (P. A.) R. C. Pastoor te Leiden.
Kesler, (J. C.) Instituteur te Amsterdam.
Kessel, (H. G. van) Directeur van 't Postkantoor te 's Hage.
Kesteren, (J. C. van) Boekhandelaar te Amsterdam. Dezelfde voor 6 ing. Ex.
Keuchenius, (Mr. W. F.) Advokaat bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Keverberg, (Baron de) Conseiller d'Etat. La Haye.
Keijzer, (J.) Kapt. bij de 5e Afdeeling te Amersfoort.
Kherer, (W.) te Amsterdam.
Kikkert, (Hendrik) Koopman te Vlaardingen.
Kinderen, (Floris der) Makelaar te Amsterdam.
Kinderen, (J. G. der) Solliciteur te 's Hage.
Kirchdorffer, (J. J.) te Amsterdam.
Kist, (E.) Predikant te Dordrecht.
Kist Ez., (Ant.) Procureur te Dordrecht.
Kistemaker, (M.) te Amsterdam.
Kleeblad, (J. A.) Koopman te Amsterdam.
Kleersnyder, (L.) Koopman te Amsterdam.
Klerk Jz., (J. C. de) te Dordrecht.
Klerk Gz., (P. de) te Dordrecht.
Kleyn van Willigen, (H. P.) te Delft.
Kleyne, (J. H.) te 's Bosch.
Klinkenberg, (D. J. van) Apotheker te Utrecht.
Klinkhamer, (J. P.) Commissaris bij het Ministerie te 's Hage.
Kloots en Comp., Boekhandelaars te 's Hage, voor 25 inget. Ex.
Klopper (P. E.) Med. Doctor te Amsterdam.

Kluit Jr., (J.) 2de Commis der Posterijen te Brielle.
Dezelfde voor 11 ingeteek. Ex.
Kluit, (W. P.) Lid van den Raad en Directeur der Posterijen te Leiden.
Kluit, Jr. (W. P.) te Leiden.
Kluit, (A.) Apotheker te Dordrecht.
Kluppel, (J. J.) te Amsterdam.
Kluppell, (. . .) Magazijnmeester te Delft.
Klyn, (H. H.) Koopman te Amsterdam.
Klyn, Bz. (B.) Suikerraffinadeur te Amsterdam.
Knaepen, (Michs.) Kargadoor te Rotterdam.
Knappert, (A.) te Schiedam.
Knappert, Scz. (L.) te Schiedam.
Knappert, Jz. (L.) Med. Doctor te Schiedam.
Knipping, (E. G.) Institutrice te Maarssen.
Knoops, (J. H.) Apotheker te Amsterdam.
Knoote, Kapitein der Art. te Nymegen.
Koch, (J. H.) Preceptor der Latijnsche school te Utrecht.
Kock, (Y. de) Med. Doctor te Utrecht.
Koetsveld, (D. van) voor 't Leesgezelschap: *Tot bevordering van deugd en verlichting*, te Delft.
Kohl, 1e Luit. Adjud. bij het Korps rijdende Artillerie te Breda.
Kolderman, (W.) te Dordrecht, voor 5 ingeteek. Ex.
Kommers, Pz. (A.) Ingenieur der 1e Klasse bij den Waterstaat en de publieke werken.
Koning, Dz. (Ns.) Koopman te Rotterdam.
Koning, (J.) Griffier van het Vredegeregt te Amsterdam.
Koning en Comp., (W.) Kooplieden te Amsterdam.
Koning, (P.) Heelmeester te Utrecht.
Koning, Dz. (D.) Koopman te Amst.
Koning, Az. (Jac. de) Koopman te Dordrecht.
Koning, (Alexander de) Predikant te Meppel.
Koning, (Jacobus de) Notaris te Dordrecht.
Koning, (Abraham de) Koopman te Dordrecht.
Koning, (A. A.) Boekh. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Konijnenburg, (J.) Hoogleeraar te Amsterdam.
Koog, (Matthijs van der) Procureur te Gorinchem.
Kool, (J.) Onderwijzer te Loosduinen.
Koopman, (Gt.) Commissionair te Amsterdam.
Kooten, (F. van) Procureur te Dordrecht.
Kooten, (H. J. van) Koopman te Dordrecht.
Kopersmit Jr., (C.) Makelaar te Amsterdam.
Korthals Hz., (J P.) te Dordrecht.
Korthals, (Mevr. S.) te Amsterdam.
Koster en Zoon, (B.) Cargadoors te Amsterdam.
Kosterman, (J.) Koopman te Amsterdam.
Kouwens, (Mr. J. A.) Advokaat te Dordrecht.
Kraamwinkel, (J. H.) te Utrecht.
Kramer, (H. M.) te Amsterdam.
Kramers, (V. A.) te 's Hage.
Kramp, (A.) Makelaar te Amsterdam.
Kranendonk, (J. H. van) te Delft.
Krantz, (J. L. B.) te 's Hage.
Krantz de Charro en Comp., Papierfabrikeurs te 's Hage.
Kraijenbrink, (D. W.) Med. Doctor te 's Hage.
Kraijenhoff, Luit. Generaal, Inspecteur Generaal der Fortificatiën, te Nijmegen.
Kraijenhoff, (J.) Kaptitein Ingenieur Adjudant, te Nijmegen.
Kraijenhoff van de Leur, (J. C. P.) Kadet der Artillerie te Delft.
Kreek, (A. de) Secondant te Breda.
Kreekel, (...) Kapitein Luitenant ter zee bij de staf van de Artillerie- en Genieschool te Delft.
Krieger, (F. W.) Boekh. te Rotterdam, voor 3 ingeteek. Ex.
Krippendorff, (von) Kapitein bij het 1ste Batt. Artillerie N. Militie te Luik.
Kroll, (L.) Onderwijzer der jeugd in de Zuider Stads Armenschool te Groningen.
Kroon, (Jan) Koopvaardijschipper te Dordrecht.
Kroon, (A. C.) Bankhouder te Woerden.
Krootjes, (N.) Onderwijzer te Amsterdam.
Kruger, (S.) Commissionair te Amsterdam.
Kruiff, (J. de) Commis bij het Departement der In- en Uitgaande Regten en Indirecte Belastingen te 's Hage.
Kruiff, (J. de) Boekverkooper te Utrecht.
Dezelfde voor 2 ingeteek. Ex.
Krul, (Wessel) te 's Hage.
Krusemann, (E. C.) te Amsterdam.
Krusemann, (G. J.) te Amsterdam.
Kuipers Azn., (Hendrik) Koopman te Dordrecht.
Kun en Zonen en van Schelle, (Corns. van der) te Rotterdam.
Kuijck, (...) Kolonel kommanderende de 13e Afd. N. Inf. te Arnhem.

Kuijk Jz., (W.) Ingenieur verificateur van het kadaster in Gelderland, te Arnhem.
Kuijk, (J. van) te Delft.
Kuijl Az., (H.) Koopman te Dordrecht.
Kuijper, (Corns. Pets. de) Koopman te Rotterdam.
Kuytenbrouwer, (M. A.) Luit. Kol. kommand. het 4e. Bat. Artill. Nat. Militie te 's Hage.
Kuyter, (Bs.) R. K. Pastoor te Rotterdam.
Kwak, (A.) Schout van Zwartewaal.

L.

Laan, (G. J. van der) Makelaar te Amsterdam.
Laan, (Ns. van der) Onderwijzer in 't Diaconie-School No. 2, te Amsterdam.
Laan, (J. C.) Inspecteur der Directe Belastingen in de Provincie Utrecht.
Laar, (C. R. S. toe) Notaris te Amsterdam.
Laar, (J. A. toe) Koopman te Amsterdam.
Labaar, (A. H.) Boekhandelaar te Vianen, voor 5 ingeteek. Ex.
Labee, (Th.) 1e Commis bij de Registratie en Domeinen, te 's Hage.
Lachgen, (C. L.) te Amsterdam.
Lacoste, (A.) President van de Kamer van Koophandel te Dordrecht.
Ladenius, (H. J.) Boekh. te Leeuwarden, voor 3 ingeteek. Ex.
Laer, (A. van) Koopman te Amsterdam.
Lalleman, (G.) Onderwijzer te 's Hage.
Lamarque, (P.) te Amsterdam.
Lambrechts, (J. W.) Officier West-Indische Jagers.
Lamm, (J. U.) te Amsterdam.
Lamsweerde, (van) Staatsraad, 's Hage.
Land, (G. G.) Luthersch Predikant te Delft.
Landmeter, (J.) Gezworen Klerk bij het Hoog-Heemraadschap van Delfsland, te Delft.
Lang, (. . .) te Amsterdam.
Lang, (J. C. de) Koopman in Wijnen te Rotterdam.
Lange, (E. F.) Koopman te Amsterdam.
Lange, (M. M. de) Commis Griffier bij het Vredegeregt te Tholen.
Lange, (J. H. de) Boekverkooper te Deventer, voor een ingeteek. Ex.
Lange Jz., (W. de) Koopman te Delft.
Lange, (G. C.) Koopman te Amsterdam.
Langen, (E. de) Stads Apotheker te s' Hage.
Lanius, (L.) Onderwijzer te Amsterdam.
Lankeren, (J. A. van) Makelaar te Amsterdam.
Lankhorst, (L. H.) te Amsterdam.
Lara Jr., (A. C. de) Schoolonderwijzer te Amsterdam.
Laroo, (Gerrit) Winkelier te Dordrecht.
Lastdrager, (J.) Steenkooper te Amsterdam.
Lee, (A. van) te Amsterdam.
Leembruggen, (C.) Koopman te Leiden.
Leembruggen, (J.) Commissionair te Amsterdam.
Leesberg, (J.) Notaris te s' Hage.
Leesgezelschap, (Het) te Sliedrecht.
Leesgezelschap, (Het) *voor Verstand en Hart* te Amsterdam.
Leesgezelschap, (Het) *Eendragt* te Woerden.
Leesgezelschap, (Het) *tot Nut, Leering en Vermaak* te Delft.
Leesgezelschap, (Het) *ter oeffening en Verpoozing* te Utrecht.
Leesgezelschap, (Het) *tot Nut en Vermaak* te s' Hage.
Leeuw, (J. de) Courantier te Utrecht.
Leeuw, (C. van der) Pred. te Utrecht.
Leeuw, (D. C. de) Extr. Staatsraad te s' Hage.
Leeuw, (J. de) Kapitein bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Leeuwen, (D. J. van) Student te Amsterdam.
Leeuwen, (H. van) oud Notaris te s' Hage.
Lehr, (L. C.) 2e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Leignes Goedhuijs, (G.) te Amsterdam.
Lelijveld, (Mejufvr. J. C. van) te Leiden.
Lemans, (M.) Leerm. der Nederl. Israëlitische Armenschool te Amsterdam.
Lemmers, (. . .) Schout bij Nacht, te Amsterdam.
Lemzon Pijnaker, (A.) Med. Doctor te Alphen.
Lennep, (J. van) Lid van den Raad te Amsterdam.
Lennep, (D. J. van) Professor te Amsterdam.
Lens, (C.) te Utrecht.
Leon, (Jacob de) Commissionair te Amsterdam.
Leonard, (J.) te Amsterdam.
Lepel, (C. F. M. de) Lid van het Syndicaat der Nederl. te Amsterdam.
Lepeltak, (G.) Kolonel der Schutterij te Amsterdam.
Lesturgeon, (A. A.) 1e Kapitein Ingenieur te s' Bosch.
Leudesdorff, (H. M.) Commissionair te Amsterdam.
Leverink, (D. J.) Med. Stud. te Amsterdam.
Leverink, (J. J.) Apotheker te Amsterdam.
Levis et le Febrve, Institutrices te Amsterdam.

Le-

Levison en Koster, Kooplieden te Amsterdam,
Levison, (J.) Koopman en Splitter der koninklijke Nederlandsche Loterij te Nijmegen.
Leijden van den Ham, Luit. Col., oud Commissaris van Oorlog in Neerlands Indië te Utrecht.
Lezwijn, (P. G.) Makelaar te Leiden.
Lidth de Jeude, (T. G. van) Hist. Nat. Professor te Utrecht.
Lier (J. van) Geëmploijeerd bij 't Ministerie van Financiën te s' Hage.
Liernur, (de Wed. A.) Institutrice te Amsterdam.
Lignij, (P. A. de) Maitre de Langues à Zierikzee.
Lil, (Herman van) Predikant te Schalkwijk en 't Goij.
Linckers, (C. L. G.) Makelaar te Amsterdam.
Lindeman, (Joh.) te Schiedam.
Linden, (J. van der) Koopman te Amsterdam.
Linden Fz., (A. van der) Koopman te Dordrecht.
Linden, (Mr. J. van der) Advokaat te Amsterdam.
Linden, (J. J. van der) 2e Luit. bij de 10e Afdeeling Nationale Infanterie te Amsterdam.
Lingen, (H. F. van) Makelaar te Amsterdam.
Lion, (J. L.) Onderwijzer te Amersfoort.
Lion en Zonen, (E.) Provinciale Courant-Drukkers van Noord Braband te s' Bosch.
Dezelfde voor 6 ingeteek. Ex.
't Liotard, (J. E.) te Amsterdam.
Lipjes, (A.) te Dordrecht.
Lisse, (P. J. van der) Lid der Regtbank van Eersten Aanleg te Amsterdam.
Loch, (C.) Procureur te Rotterdam.
Lochman, (A.) R. K. Pastoor te s' Hage.
Lockhorst, (Mr. D. van) Advokaat te Rotterdam.
Loenen, (W. C. van) Makelaar te Amsterdam.
Logger, (M. J.) Koopman te Delft.
Loghem, (J. B. van) Boekverkooper te Haarlem.
Dezelfden voor een ingeteek. Ex.
Lokhorst, (G. J. van) Ontvanger der Directe Belastingen te Zwammerdam.
Loman Jz., (Johannes) Koopman te Amsterdam.
Loncq, (Joh. Jac.) te Schiedam.
Longepée, (C.) Winkelier te Dordrecht.
Loon, (H. van) Lector in de Heel- en Vroedkunde te Amersfoort.
Loon, (W. van) te Amsterdam.
Loon Jansz., (J. van) Lid van den Raad te Amsterdam.
Loopuijt, (J.) President van de Kamer van Koophandel te Schiedam.
Loosjes, (V.) Boekdrukker en Boekverkooper te Haarlem.
Loosjes Pz., (Wed. A.) Boekverk. te Haarlem, voor 5 ingeteek. Ex.
Loots, (Corn.) Koopman te Amsterdam.
Looij Az., (F. de) Fransch en Nederduitsch Schoolhouder te Lage Zwaluwe.
Lopes Suasso, (Jonkheer Abm.) te s' Hage.
Lorgion (J. J.) Predikant te Lemmer.
Lotz, (J. P.) Makelaar te Amsterdam.
Lotze, (M.) 1e Luit. Adjud. der 4 Art. Directie te Breda.
Lotsy, (S. H.) Secretaris der stad Dordrecht.
Lotsy, (J. W.) Koopman te Dordrecht.
Lubbers, (B.) voor het Instituut te Elburg.
Lubeck, (H. K. van) Makelaar te Amsterdam.
Lublink, (N.) Procureur te Amsterdam.
Ludeker, (B. H.) Koopman te Amsterdam.
Luden, (Jb.) Koopman te Amsterdam.
Luden, (J. H.) Lid van den Raad te Amsterdam.
Lugt Janz., (Pieter) Makelaar te Amsterdam.
Lugt, (Jacob) Directeur van de Assurantie Compagnie te Amsterdam, *twee Ex.*
Lurasco Czn., (C. F.) te Amsterdam.
Lutz, (J. C. von) Controleur der Posterijen te Gorinchem.
Lutz, (J. P.) Directeur der Posterijen te Brielle.
Luyben, (Mr. J. L. A.) Advokaat, Lid der Gedeputeerde Staten van Noord Braband te 's Bosch.
Luyken, (J. H.) te Amsterdam.
Lynden, (Jonkh. F. G. A. Baron van) Grietman van Opsterland, te Beetsterzwaag.
Lynden, (van) Gouverneur der provincie Gelderland te Arnhem.
Lynden tot Lunenburg, (J. H. van) Staatsraad te Utrecht.
Lynden van Hemmen, (Mr. J. G. van) President van den Hoogen Raad van Adel, en Lid van de eerste kamer der Staten Generaal te 's Hage.
Lynden, (G. C. C. J. van) Lid der Gedeputeerde Staten der provincie Utrecht.
Lyp, (J. C.) Med. Doctor te Amsterdam.

M.

Maanen, (P. J. van) Med. Docter en Oud Hoogleeraar te Amsterdam.
Maarschalk, (David) te 's Hage.
Maas, (Piet. Corn.) Apotheker te 's Hage.
Maas, Wed. A. J. Hoekwater, (Mevr. C.) te Delft.
Maas, Hz. (C.) Fabrikeur te Delft..
Maas, Hz. (C.) te Delft.
Maas, (Simon) Lid van de kamer van Koophandel te Schiedam.
Maas, Cz. (A.) te Schiedam.
Maas, (Gerard Brandt) te Zwammerdam.
Maas, (S. A.) Meester Metselaar te Delft.
Macquelijn, (Dr. M. J.) Lid van den Raad te Delft.
Maes, (G.) Koopman te Amsterdam.
Magnée, (A. S.) Directeur van 't Postkantoor der stad Tilburg.
Mak, (Frans) te Schiedam.
Malecotius, (Mr. . . .) Advokaat bij 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Malsen, (A. van) Fransch en Hollandsch Onderwijzer te Hogezwaluwe.
Man, (Mr. J. de) President der Regtbank te Nijmegen.
Man, (de) Kapitein ter zee te Amsterdam.
Man, (Mr. E. de) oud Burgem. Regter plaatsvervanger bij de Regtbank van 1e Aanleg en Advokaat te Breda.
Manesse Bz., (J.) te Leiden.
Manger, (H.) Predikant te Haarlem.
Mannouvy, (Jb.) Zeilmaker te Amsterdam.
Mansvelt, (J. S.) Metaal- en Kopergieter te 's Hage.
Manuel, (C. L. C. J.) Solliciteur te 's Hage.
Manus, (H.) te Amsterdam.
Marchand, (M. L.) Koopman te Amsterdam.
Marck, (J.) Koopman te Delft.
Mare, (J. de) R. K. Pastoor te Amsterdam.
Maren, (H. W. van) Luit. ter zee van de 1e Klasse te Vianen.
Margadant, (C.) Adjunct Directeur der Gouvernements Drukkerij te 's Hage.
Marin Gouay, (L.) Huis-onderwijzer te 's Hage.
Maritz, (L. E.) 's Rijks geschutgieter te 's Hage.
Mark, (H. van der) Commis bij het Ministerie van Marine te 's Hage.
Markas, (Mr. E. de) Advokaat te Amsterdam.
Mars, (A.) Boekh. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Martens, (Mr. J.) Regter ter Instructie te Utrecht.
Martens, (G. D.) te Amsterdam. *Best papier.*
Martin, (F. P.) Commis aan 't Postkantoor te Amsterdam.
Martini Buis, (Mr. P. H.) Lid van de Regtb. van 1e aanleg te Amsterdam.
Masion, (M. J.) Koopman te Dordrecht.
Massow, (G. C. J. Baron van) te 's Hage.
Massow, (Baron van) te Leiden.
Matthes Jr., (G) Koopman te Amsterdam.
Matthes Gz., (G. H.) Makelaar te Amsterdam.
Matthes, (H. J.) Koopman te Amsterdam.
Mauregnault, (J. C. de) 1e Luit. der Art. te Delft.
Mauritz Ganderheyden, (Mr. J. F.) Advokaat te 's Bosch.
Mauritz, (Gerard) Makelaar te Dordrecht.
May, (Mejufvr.) Institutrice te 's Hage.
Mecima, (E. J.) Notaris te Vianen.
Medenbach, (W. A.) 1e Commis Controleur bij het Departement der Directe Belastingen en Posterijen te 's Hage.
Meder, (J. C.) Koopman te Amsterdam.
Mee, (J. M. van der) 1e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Mee, (C. M. van der) Verificateur voor de Comptabiliteit van de In- en Uitgaande Regten en Accijnsen over de prov. Z. Holl. te Rotterdam.
Meer, (Pieter van der) Boekverkooper te Rotterdam.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Meer, (V. H. de) 1e Kommis bij het Departement van In- en Uitgaande Regten en Indirecte Belastingen te 's Hage.
Meere, (Le comte van der) Kapitein bij het 2e Batt. 5e afdeeling te Amersfoort.
Meerem, (François van) Boekdrukker en Boekverkooper te Zierikzee.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Meersch Bosch, (Mich. van der) Med. Doctor te Amsterdam.
Meerten, (L. A. van) Directeur van s' Rijks magazijn van Geneesmiddelen te 's Hage.
Meerten, (L. van) Inspecteur van de Registratie en Domeinen te 's Hage.
Meeteren en Grim, (van) Kooplieden te Dordrecht.
Meeteren Brouwer, (N. van) Makelaar te Dordrecht.
Meetsma, (H.) Apotheker te Amsterdam.

Mee-

Meewes, (J. C. F.) te Dordrecht.
Meggelaar, (P.) te Dordrecht.
Meinsma Jr., (A.) Solliciteur te 's Hage.
Mekel, (J.) Boekh. te Appingadam, voor 2 ingeteek. Ex.
Mekern, (Mr. M.) Advokaat. te Gorinchem.
Melchers, (F.) Koopman te Amsterdam.
Melort, (G. A.) Advokaat te 's Hage.
Mellvill, (J. H.) Koopman te Amsterdam.
Menil, (V. E.) Predikant bij de Walsche gemeente te Schiedam.
Mensert, Chirurgijn Doctor en Oculist van Z. M. den Koning, enz. te Amsterdam.
Mensing en van Westreenen, Boekhandelaars te Rotterdam.
Menu, (J.) Chef eener divisie bij het Provinciaal Gouvernement van Noord Braband te 's Bosch.
Mercker, (Jan Dan.) Makelaar te Amsterdam.
Mercker Jun., (J. D.) te Amsterdam.
Merens, (L.) Predikant te Delft.
Merkus, (C. G.) Predikant bij de Walsche gemeente te Dordrecht; *twee Exemplaren.*
Mertens, (Joseph) Luit. ter zee, 1e. klasse, te Amsterdam.
Mesman, (H.) te Amsterdam.
Methorst, (W.) Ontvanger van 's rijks Domeinen te Utrecht.
Methorst, (J.) Ridder van de Koninklijke Willems Orde, en Ontvanger der Directe Belastingen te Utrecht.
Meuleman, (S. A.) R. K. Pastoor te Utrecht.
Meulen, (J. G. van der) Lid van het Sijndikaat der Nederlanden, Kommissaris over de Stedelijke Accijnsen en Belastingen te Amsterdam.
Meulen, (W. J. van der) Fransch Kostschoolhouder te Helmond.
Meulen, (van der) Boekh. te Zaandam, voor 1 ingeteek. Ex.
Meulman, (Mr. Jan) Dijkgraaf van het Groot Waterschap van Woerden, en Vrederegter van het kanton te Woerden.
Meuls, (Cornelis Adrianus) Koopman te Dordrecht.
Meurer, (C. J. F.) Luitenant ter zee.
Meurs, (A. M. van) 1e Luit. Assistent der Artillerie te Delft.
Meurs, (A. van) Schout te Koudekerk.
Meijboom, (W. A.) Commis ter Generale Thesaurie te 's Hage.
Meijer, (H.) te Amsterdam.
Meijer, (George Hend.) te Maarssen.
Meijer Jr., (G. H.) Koopman te Amsterdam.
Meijer, (A. G. A.) 1e Luit. bij de 10 Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Meijer, (E.) Onderwijzer te Lemmer.
Meijer, (Mr. J. D.) Advokaat te Amsterdam.
Meijer, (C. L.) te Amsterdam.
Meijer Clouwen, (H.) te Amsterdam.
Meijer, (J. H. van der) Onderwijzer te Amsterdam.
Meijjes, (Joh.) te Amsterdam.
Meijnadier, (J.) te Amsterdam.
Meijnts, (J. H.) Advokaat te Amsterdam.
Michgorius, (E. V. H.) Geattacheerd aan de Marine te 's Hage.
Middelaer, (J. J.) te Breda.
Middelberg, (G.) Schoolhouder te Amsterdam.
Mieseroy, (P. A.) Onderwijzer te Amsterdam.
Milius, (L. J.) te Amsterdam.
Milligen, (S. van) Onderwijzer in 't Protestanten Weeshuis te Hoorn.
Mobachius Quaet, (W.) te 's Hage.
Moele, (Jan) Makelaar te Amsterdam.
Moes, (Chr. Leopold) Koopman. te Amsterdam.
Mohr, (B. A.) Koopman te Amsterdam.
Moleschott, (J. A. F.) Apotheker te Leiden.
Molkenboer, (J. H.) Lid van het Koninklijk Ned. Instituut te Amsterdam.
Moll, (J. F.) Koopman te Amsterdam.
Moll, (Joh.) Koopman te Dordrecht.
Moll Bz., (J. W.) te Dordrecht.
Mollerus, (J. H.) Secretaris van Staat, Vice President van den Raad van State te 's Hage.
Mollet, (John. S.) Instituteur te Amsterdam.
Molster, (J. A.) Notaris te Amsterdam.
Momma, (J. L. U.) Koopman te Amsterdam.
Momma, (H. J.) Vrederegter van het 4e kanton te Amsterdam.
Monde, (van der) Kapitein Adjudant bij den Generaal Majoor De Eevens te 's Bosch.
Montagne, (A.) Onderwijzer te 's Hage.
Montanus, (A.) Oud Kolonel te Delft.
Mooser, (A. V.) 1e Luit. Magazijnmeester der Artillerie te Delft.
Mooy, (J. de) Commissionair te Antwerpen.
Morée, (J. C.) Secondant te Amsterdam.
Mouthaan, (P.) Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en der Accijnsen te Brielle.
Mouton, (J.) Apotheker te 's Hage.
Mouton, (P.) te 's Hage.
Muelen van Maarssenbroek, (C. J. van der) Raad der stad Utrecht.

Muilman, (N. P.) te Amsterdam.
Mulder, (. . .) Inspecteur der Registratie te 's Hage.
Mulert, (J. C. V.) Controleur der Posterijen te Nijmegen.
Muller, (. . .) Commissaris bij het Ministerie van Justitie te 's Hage.
Muller en Comp., (D. K.) Boek- en Papierverkoopers te Arnhem.
Muller, (Mr. F. P.) Advokaat te 's Hage.
Muller, (G.) te Amsterdam.
Munk, (Mr. P. A.) te Amsterdam.
Munk, (P.) Commis bij den Hoofdbetaalmeester voor de verschillende uitgaven, te 's Hage.
Munnicks van Cleeff, (G.) Med. Docter te Utrecht.
Muntendam, (W. A.) te Amsterdam.
Munter, (W.) Lid van den Raad te Amsterdam.
Myle en Comp., (van der) Commissionairs te Dordrecht.
Mijné, (Daniel) te 's Hage.
Mysberg, (Mr. Hendrik Simonides) Advokaat te Dordrecht.

N.

Naamen van Scherpenzeel, (Mr. P. J. van) Raad der stad Amsterdam.
Nahuys, (M. H. G.) President aan het Hof van Diocjocatra.
Nedermeijer von Rosenthal, substitut Officier bij de Regtbank te Arnhem.
Nepveu, (L. T.) Lid der Provinciale Staten van Utrecht.
Nes, (Mr. J. F. W. van) Advokaat te Zutphen.
Neufville, (J. de) te Amsterdam.
Nicola, (P.) te Delft.
Nicolai, (M.) 1e Commis bij het Ministerie voor de Marine te 's Hage.
Niermeijer, (M. F.) Boekhouder te Amsterdam.
Nieuwenhuis, (F.) Apotheker en Chimist te Amsterdam.
Nieuwenhuisen, (W.) 1e Commis bij 't Departement van Oorlog te 's Hage.
Nieuwkuik, (J. F. van) Kapitein der Artillerie te Nijmegen.
Nieuwland, (W. J.) Koopman te Amst.
Nieuwveen, (J. H.) Stads Kostschoolhouder te Leiden.
Ninaber, (A. C.) te Amsterdam.
Nispen, (C. van) te Gorinchem.
Noak, (J. F.) Brander te Dordrecht.
Nobel, (B.) te Nijmegen.
Noë, (J.) te Amsterdam.
Noels van Serooskerken, Oudraad van Vlissingen, te Dordrecht.
Nolet, (C. J.) Koopman te Schiedam.
Nolet en van der Burg, te Schiedam.
Nolet, (Wilhelm) Koopman te Schiedam.
Nolthenius, (B.) Notaris te Amsterdam.
Nolthenius, (W. H.) te Amsterdam.
Noltenius van Elsbroek, (C.) Ontvanger der directe Belastingen te 's Hage.
Noman, (J.) Boekhandelaar te Z. Bommel.
Noodt, Az., (A. C.) te Delft.
Noordbergh Dirkz., (A.) te Amsterdam.
Noordendorp, (A.) Controleur over s' Rijks gebouwen te 's Hage.
Noort, (W. op ten) Directeur van het Postkantoor te Groningen.
Noot, (P.) Luitenant bij de Genie te Oostende.
Noots, (P. J.) R. C. Pastoor te Utrecht.
Nooy, (H.) Onderwijzer te Amsterdam.
Nooy, (G. van) Aartspriester van Utrecht te Maarsen.
Noteboom Cz., (Q.) Makelaar te Amsterdam.
Nozeman, (Js.) Notaris te Rotterdam.
Nutges, (J.) te Amsterdam.
Nyborg, (P. E. G.) te Haarlem.
Nyhoff, (Hendrik) te Amsterdam.
Nykerk, (E. S.) te Amsterdam.
Nymegen, (D. van) Med. Doctor, etc. te Rotterdam.
N. H. te Dordrecht.
N. N. te 's Hage.
N. N. te Amsterdam.

O.

Obbens, (N. J.) Notaris te Amsterdam.
Obermuller, (J. F.) te Amsterdam.
Offerhaus, (W.) Luitenant Kolonel Ingenieur te Utrecht.
Oftenoord, (J. D.) te Amsterdam.
Ojers, (Arent) Koopman te Amsterdam.
Oldenbarneveld genaamd Witte Tullingh, (J. G. van) Lid der Ridderschap van Holland, en Raad in het Hoog Militair Geregtshof te Utrecht.
Oldenkott, (H. G.) Koopman te Amsterdam.
Olivier, (J.) Geemploijeerde bij de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Olivier, (N.) Secretaris bij het Ministerie van Justitie te 's Hage.
Olivier en Comp., (van) Kargadoors te Amsterdam.
Ollerman, (C. C.) Koopman te Amsterdam.
Olst, (D. W. van) Directeur der Posterijen te Utrecht.
Oltmans, (. . .) 2e Kommis bij het Departement van In- en Uitgaande Regten en Indirecte Belast. te 's Hage.
Oltmans, (A.) Ontvanger der Directe Belastingen te Amsterdam.

Olzati, (J.) Notaris te Amsterdam.
Ommen, (J. J. van) te 's Hage.
Ommeren, (H. van) te Utrecht.
Ommeren, (W. van) Inspecteur van de Waterstaat te Arnhem.
Onderwater, (Mr. H.) Burgemeester der stad Dordrecht.
Onderwater van Puttershoek, Raad der stad Dordrecht.
Onderwater, (B.) te 's Hage.
Onderwater geb. van Poeliën, (Mevr. de Wed. Everwijn) te Dordrecht.
Onink, (J. H.) Eerste Leermeester in de stads Armenschool No. 4, te Amsterdam.
Onnes, (Klaas) te Amsterdam.
Oomkens, (J.) Boekh. te Groningen, voor 1 ingeteek. Ex.
Ooms Ez., (Joh.) Kargadoor te Rotterdam.
Oordt, (G. van) Professor der Godgeleerdheid te Utrecht.
Ooster, (M.) te Utrecht.
Oosterhout, (B. van) te 's Hage.
Oosterman, (R.) Koopman te Amsterdam.
Oosterwyk, (J. van) Koopman te Amsterdam.
Oosthout, (J. G.) Majoor der Artillerie te 's Hage.
Oosthuys, (H. W.) te Amsterdam.
Oostkamp, (J. A.) te Zwol.
Oostrom, (. . .) Postmeester der Koninklijke Nederlandsche Paardeposterij te Utrecht.
Oostveen, (A. J. van) te 's Hage.
Oostveen, (J. van) Kostschoolhouder te Amsterdam.
Ophoven, (van) Makelaar te Amsterdam.
Opstal, (Cs. van) Luitenant Kolonel bij de Artillerie te Delft.
Ortt, (H. J.) Kapitein ter zee, te Amsterdam.
Ortt, (Balthazar) Lid van den Raad te Amsterdam.
Os, (W. van) Aartsbisschop van Utrecht, te Utrecht.
Otten, (G.) Koopman te Amsterdam.
Otto, (J. C.) te Amsterdam.
Ouden, (J. A. den) Boekh. te Amsterdam, voor 4 ingeteek. Ex.
Oudenhoff, (H.) rustend Predikant te Amsterdam.
Oudgaarden, (Johs. van) 1e Commis op 't Postkantoor te Dordrecht, *best papier*.
Oudheusden, (W. van) Burgemeester te Woerden.
Oudin, (A. B.) Instituteur te Amsterdam.
Ouwens, (A.) Makelaar te Amsterdam.
Ouwerkerk de Vries, (J. van) Makelaar te Amsterdam.
Ouwersloot, (D.) Kostschoolhouder te Amsterdam.
Oven, (J. C. van) te Amsterdam.
Overbeek Jr., (G. van) te Rotterdam.
Overgaauw Pennis, (A.) Secretaris van 't Hoog-Heemraadschap van Delfsland, te Delft.
Overstraten, (A. van) Chirurgijn Majoor bij de Marine.
Overstraten, (J. P. C. van) 2e Luit. der Artillerie te Nijmegen.
Overweg, (J. G. F.) Cadet bij de Oost-Indische Hussaren te Amsterdam.
Oijen, (A. L. B. W. van) Geëmploijeerd bij 't Departement van Oorlog, te 's Hage.

P.

Pabst, (C. R. O. van) Gepensioneerd Luitenant Kolonel te 's Hage.
Paleologo, (Stephano) te Amsterdam.
Palier en Zoon, (H.) Stads Courantiers en Boekhandelaars te s' Bosch. Dezelfden voor 4 ingeteek. Ex.
Paling Hendrikzn., (W.) Lid van den Raad der Stad Woerden.
Paling Rz., (W.) Directeur der Posterijen te Woerden.
Pallandt, (G. J. A. A. Baron van) Lid van de Ridderschap en van de Gedeputeerde Staten van Hollands Noordelijk gedeelte te Haarlem.
Pallandt van Keppel, (Baron van) Staatsraad, Directeur Generaal te 's Hage.
Palm, (J. H. van der) Hoogleeraar te Leiden.
Papenhuizen, (P.) Secondant te 's Hage.
Pasques de Chavonnes Vrugt, (W.) te Amsterdam.
Pasteur, (J. D.) Kapitein Ingenieur te Oostende.
Pastoors, (W.) Postmeester te Groot Sundert.
Patrone, (J. M.) te Amsterdam.
Patijn, (J. J.) Hoofd Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in Zuid Holland, te s' Hage.
Pauls en Zoon, (W.) Kooplieden te Rotterdam.
Pauwels, (T.) Hoedenmaaker te 's Hage.
Pauwert, (David van den) te Schiedam.
Peek, (T.) Makelaar te Amsterdam.
Peene, (M. A. van) te Amsterdam.
Pelichy de Lichterfelde (De) Officier van Justitie te Amsterdam.
Pellecom, (J. van) Predik. te Schiedam.
Pellegrin, (M.) Instituteur, te Haarlem.
Perizonius, (A. J.) Med. Doctor te Amsterdam.
Perk Jz., (A.) te Delft.

Peroté, (J. A.) 1e Commis ter Secretarie bij het Min. van Marine te 's Hage.
Perponcher, (A. J. D. D.) Kamerheer van Zijne Maj. den Koning, te 's Hage.
Pesters, (Jonkheer W. N.) Lid der Staten Generaal te Utrecht.
Petit, (A.) Commis der Posterijen te Breda.
Peypers, (C.) Secretaris van Ginnike, bij Breda.
Pfeiffer Jr., (F. J.) Decorateur en 1ste Schilder der Schouwburgen te Amsterdam.
Pfeifer, (Val.) te Amsterdam.
Pfingsten, (C.) Koopman te Amsterdam.
Philips, (J.) Apotheker en Chimist te Amsterdam.
Philips, (J. T.) te Amsterdam.
Phijffer, (. . .) Kapit. bij het 2e Batt. 5e Afdeeling te Amersfoort.
Picard, (J. B.) Lid der Rekenkamer te 's Hage.
Piccardt, (H. A.) 1e Kapit. Magazijnmeester der Artillerie te Delft.
Pichot, (D. L.) te Schiedam.
Pichot, (G. G.) in de Kolonie Suriname.
Pichot Duplessis, Lid van de Regtbank van Eersten Aanleg te Maastricht.
Pichot l'Espinasse, (F. P.) te Schiedam.
Pieneman, (. . .) Hoogleeraar, Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Directeur der Koninklijke Academie van beeldende kunsten, te Amsterdam.
Pieper en Ipenbuur, Boek- en Konstplaatdr. te Amsterdam, voor 2 inget. Ex.
Piepers, (. . .) Lid van den Raad van State te 's Hage.
Piera, (P.) te Dordrecht.
Pietermaat, (D.) Burgem. te Schiedam.
Pietermalt, (J. A.) oud Raad in de Vroedschap en oud Schepen der stad Leiden, te 's Hage.
Pietersz, Hoofdonderwijzer aan de Koninklijke lagere school te Brussel.
Pincoffs, (A. L.) Koopman te Rotterdam.
Pinet, (W. P.) 1e Luit. ter zee te Amst.
Pinxteren, (Ads. van) te Schiedam.
Piper, (F. R.) te Amsterdam.
Pittoni, (J. U. von) Instituteur te Zwammerdam.
Plaats, (M. van der) Boekhandelaar te Harlingen.
Planque, (Jean Nicolas de) Onderwijzer te Deventer.
Platvoet, (G.) Koopman te Amsterdam.
Pleus, (A.) te Amsterdam.
Pleyte, (F.) Predikant te Zierikzee.
Plöger, (J.) Onderwijzer te Amsterdam.
Plukhooy Bz., (P.) stads Architect te Dordrecht.
Pluym, (A.) te Amsterdam.
Poelien van Nuland, (D. van) Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van de Staten van Holland, te Dordrecht.
Poelien, (Mevr. de Wed. Arnold van) te Dordrecht.
Polak, (M. S.) Instituteur te Amsterdam.
Polak, (H. M.) Commissionair te Amsterdam.
Poll, (H. M. van de) te Haarlem.
Poll, (W. G. van de) Lid der 2e Kamer van de Staten Generaal te 's Hage.
Pols, (J.) Commis Controleur bij het Departement der Directe Belastingen en Posterijen te 's Hage.
Polvliet Bz., (Godef.) Koopman te Gorinchem.
Polvliet Jr., (G.) Instituteur te Amsterdam.
Pompe van Meerdervoort, (Jonkheer) Inspecteur der In- en Uitgaande Regten en der Accijnsen te Dordrecht.
Pompe van Meerdervoort, (J. E.) Referendaris te 's Hage.
Pompe, (Jan) Procureur te Gorinchem.
Pompe, (D. H.) te Gorinchem.
Pont, (D.) Eerste Leermeester in de Stads Armenschool No. 7 te Amsterdam.
Pool, (A.) te Schiedam.
Pool, (A. J.) te Amsterdam.
Poort, (Ads.) Raad der Stad Schiedam.
Poorten, (A. ter) Kostschoolhouder te Breda.
Poppes, (A.) Koopman op de Lemmert.
Posson, (D. T.) Majoor bij het Regiment Kurassiers No. 9 te Haarlem.
Portielje, (G.) Boekhandelaar te Amsterdam.
Portielje A. Bz., (P.) Koopman te Amsterdam.
Portielje, (Johs.) Koopman te Amsterdam.
Potgieter, (. . .) Ontvanger der Registratie en Domeinen te Leiden.
Pottum, (W.) te Leiden.
Praag, (M. E. van) Procureur te Amsterdam.
Preter, (J. A. de) Schoolonderwijzer te Vlijmen, bij s' Bosch.
Preijer, (Johannis) Koopman te Amsterdam.
Preijer, (P.) te Amsterdam.
Prill, (Woutherus de) Notaris te Rotterdam.
Prins en Comp., (A.) te Schiedam.
Prinsen, (A.) Onderwijzer te Amsterdam.
Prinsen, (P. J.) Directeur en Onderwijzer der Kweekschool voor School-

Pruym-

onderwijzers, te Haarlem.
Pronk, (J. G.) Commissionair te Amsterdam.
Pruymboom, (M. G.) R. Pastoor te Rotterdam.
Pruymboom, (J. E.) Stads Med. Doctor te Woerden.
Pynappel, (G.) Koopman te Amsterdam.

Q.

Quack, (J. C. W.) Predikant te Zetten in Overbetuwen.
Quarles van Ufford, (P. P.) Ontvanger te 's Hage.
Quarles van Ufford, (Joan.) Lid der Gedeputeerde Staten van Holland te 's Hage.

R.

R. te Utrecht.
Razat, (de) Kapit. bij de 9e Afdeeling Infanterie te Delft.
Raadt, (P. de) op den huize Noordhey.
Rademaker, (A.) eerste Leermeester der Stads Armenschool No. 8 te Amsterdam.
Radijs, (Joh.) Apotheker te Meppel.
Ram, (J. A. A.) Secretaris der stad Utrecht.
Ramaer (J. N.) Inspecteur Generaal bij de In- en Uitgaande Regten te 's Hage.
Ramaer, Kapitein bij 't korps Rijdende Artillerie te 's Bosch.
Ramakers Jr., (Gs.) Onderwijzer te Amsterdam.
Rameloos, (S.) te Bodegraven.
Ramm, (P.) 1e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Raphael, (S.) Koopman te Amsterdam.
Ras, (de) Agent van 't Departement van Oorlog te 's Hage.
Raven, (C. H.) Koopman te Amsterdam.
Ravenswaay, (A.) Koopman te Gorinchem.
Ravesteyn Jr., (van) Commissaris van Politie te 's Hage.
Rebenscheydt, (B. F.) Gepensioneerd Kapitein te Smilte bij Assen.
Rede, (G. van) te Rotterdam.
Reede, (Graaf W. F. van) Hofmaarschalk te 's Hage.
Reedyk, (C.) Onderwijzer te Amsterdam.
Reemer, (J. A.) 1e Leermeester in 't R. K. jongens Weeshuis te Amsterdam.
Reenen, (J. H. van) te Amsterdam.
Rees van den Enden, (J. P.) Koopman te Dordrecht.
Rees, (M. W.) te Dordrecht.
Regteren, (J. van) Majoor der Artillerie te 's Hage.
Reigersman, (E. R.) Hoofdcontroleur der Waarborg van de Goud- en Zilverwerken te Utrecht.
Reisig, (J.) Procureur te Amsterdam.
Reitz, (Mr. J.) 's Rijks Advokaat te Middelburg.
Remmers, (J. D.) Directeur van 't Postkantoor te Amsterdam.
Rendorp, (F.) te Amsterdam.
Rendorp, (W.) Lid van den Raad te Amsterdam.
Renes, (J. F.) te Utrecht.
Renesse, (J. van) Onderwijzer te 's Hage.
Rengers, (Jonkheer W. W.) 1e Luitenant der Artillerie te Luyk.
Renne, (J. H. van der) Officier van Justitie te Nijmegen.
Renno, (F. C. L.) Controleur Surnumerair bij de Directe Belastingen te 's Hage.
Rente Linsen, (S.) te Amsterdam.
Rentsing, (J.) Koopman te Amsterdam.
Repelaer van Driel, (O.) Minister te 's Hage.
Repelaer van Spijkenisse, President Burgemeester te Dordrecht; 2 *Exemplaren, best papier.*
Retemeijer, (H. C.) Koopman te Amsterdam.
Reus, (Johs.) Makelaar te Amsterdam.
Reus, (J. J. de) te Dordrecht.
Reuther, Inspect. Generaal bij het Dep. van Oorlog te 's Hage.
Reuther, Luit. Kolonel, kommand. het Depot. Batt. der tweede Afd. Infanterie te 's Bosch.
Reuver, (G. H.) Koopman te Amsterdam.
Reijers, (Z.) Stads Architect te 's Hage.
Reijers, (C.) Onderwijzer te Middelburg.
Rhem, (W. C.) Koopman te Rotterdam.
Rhyn, (A. van) Heel- en Vroedmeester te Zwammerdam.
Richel, (Henr.) R. K. Pastoor te Rotterdam.
Richter, (G.) Plaatselijke Ontvanger te Maassluis.
Ridder, (D. de) s'Rijks aannemer te Dordrecht.
Riel, (J. P. A. van) R. K. Pastoor te Leiden.
Riemer, (P. de) M. D. Hoogleeraar in de Ontleed-, Heel- en Verloskunde te 's Hage.
Riemsdyk, (W. C. P. van) Magazijnmeester der Art. te Breda.
Riemsdijk, (van) Directeur der Registratie en Domeinen in Gelderland te Arnhem.

Riesz, (H. W.) Kap. der Art. te Delft.
Riet, (J. van) Notaris te Amsterdam.
Rieux, (J. M. de) Gepensioneerd Majoor te Nieuw Maarsseveen of Maarssen.
Rigane, (Louis) Luit. bij het 5e Bat. Nat. Militie.
Rinsum, (C. van) te Amsterdam.
Rinsum, (B. van) Makelaar te Amsterdam.
Rippens, (M.) Controleur der In- en Uitgaande Regten en der Accijnsen te Dordrecht.
Rits, Ontvanger der Registratie en Domeinen te 's Bosch.
Robijns, (J. W.) Boekh. te Deventer.
Dezelfde voor 2 ingeteek. Ex.
Rochemont, (G. L. de) Directeur van het stads Instituut van opvoeding en onderwijs te 's Bosch.
Rochussen, (...) Procureur te Rotterdam.
Rocquette, (Th. Pse.) Makelaar te Amsterdam.
Rocquette, (P. J. Pse.) Makelaar te Amsterdam.
Rodi, (Jacob) Koopman te Schiedam.
Roelants en Comp., (H. W.) Kargadoors te Schiedam.
Roelants, (Johs.) Lid van den Raad der stad Schiedam.
Roelevink, (J.) R. C. Pastoor te Leiden.
Roëll, (...) Minister van Staat te 's Hage.
Roëll, (van Gheel) te Utrecht.
Roëll, (W.) te Amsterdam.
Roelofs, (B.) te Amsterdam.
Roelofsz, (Joost) Makelaar te Amsterdam.
Roest, (J.) Kapt. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam, 2 *Exemplaren.*
Roggen, (J. M. van) Med. Doct. te Nijmegen.
Roland Holst, (G. J.) Makelaar te Amsterdam.
Rolff, (H.) Boekverk. te Edam, voor 4 ingeteek. Ex.
Romberg, (M.) Koopman te Amsterdam.
Rombouts, (Johs.) te Dordrecht.
Rombouts, (A.) Rector der Latijnsche scholen te Arnhem.
Romeny, (P. W.) te 's Hage.
Römer, (J. W. E.) Auditeur Militair in 't Provinciaal Commandement te Utrecht.
Romondt, (O. van) Lid der Gedeputeerde Staten der Provincie en Raad der stad Utrecht.
Romondt, (S. C. van) Raad in het Hooggeregtshof te 's Hage.
Romijn, (C.) Spiegelmaker te Dordrecht.
Romijn, (H.) te Dordrecht.
Roo van Westmaas, (de) Raad der stad Dordrecht.
Roock, (P. de) Secretaris der stad Utrecht.
Roodenbeek, (J. P.) te Amsterdam.
Roodenburg, (N.) te Dordrecht.
Roodenburg, (J.) Koopman te Dordrecht.
Roodhuijzen, (H.) Instituteur te Amsterdam.
Roodhuijzen, (D. H.) Onderwijzer in de Ned. Geref. Diaconie School No. 3, te Amsterdam.
Roomers, (A. E.) te Schiedam.
Rooseboom, (A.) Ridder der Militaire Willem's Orde te Amsterdam.
Roothaan, (B.) Makelaar te Amsterdam.
Rooijaards, (Mr. D. H.) Ontvanger te Utrecht.
Roozeboom, (...) Boekh. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Roozeboom, (W. H.) Onderwijzer te Amsterdam.
Rose, (S. H.) Raad der stad Utrecht.
Rose, (W. N.) Kadet der Genie te Delft.
Rosevelt, (S. J. R. van) te Leiden.
Rosiersz, (P. J. P.) Notaris te Ouderamstel.
Rossem, (H. W. van) Med. Doctor te Amsterdam.
Rossum, (A. J. van) Apotheker te Utrecht.
Rouville, (J. de) Procureur te Brielle.
Rouville, (M. A. de) Institutrice te Delft.
Rovers, (P. W.) Procureur te Dordrecht.
Roy, (J. F. de) Burgemeester te Breda.
Royaards, (A. G. G.) Regter in de Regtbank te Arnhem.
Ruhl, (Dk.) Onderwijzer te Amsterdam.
Ruighart, (P.) te Schiedam.
Ruiter, (A. F. de) Boekverkooper te Harlingen.
Rumph, (J. D.) Ontvanger Particulier te Brielle.
Ruijter, (J. J. de) Kalkbrander te Alphen.
Ruijter, (J.) te Grave.
Rijcken, (Mr. C. Pels.) Advokaat te Breda.
Rijckevorsel, (J. J. van) Raad in de Vroedschap en Koopman te Rotterdam.
Rijckse, (R. J.) Med. Doctor te Amersfoort.
Rijgersbos Brousson, (J. F.) 1e. Luit. bij de 10e. Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Rijn Jz., (L. van) Koopman te Amst.
Rijn Jz., (C. van) te Leiderdorp.
Rijnbende, (H. C.) Koopman te Amsterdam.
Rijnbende, (Simon) Vrederegter van het kanton, en Raad der Stad Schiedam.
Rijnders, (A. H.) Koopman te Amsterdam.

Rijp,

Rijp, (P. E. van) Ondernemer van verkoopingen te Rotterdam.
Rijser, (H.) Raad in het Hoog-Geregtshof te 's Hage.
Rijsoort, (J. L. van) Notaris te Charlois.
Rijsoort van Meurs, (G. J. van) Apotheker te Dordrecht.
Rijstenberg, (J.) 2e. Luit. bij de 10e. Afd. Nat. Inf. Amsterdam.

S.

Saakes, (A. B.) Boekh. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Exemplaar.
Salis, (R. A. de) Ontvanger der Registratie en Domeinen te Schiedam.
Salis, (de) Directeur der Registratie en Domeinen in de Provincie Zuid-Holland, te 's Hage.
Salm, (Jacob) Makelaar te Amsterdam.
Salomo, (H.) Koopman te Amsterdam.
Salvador, (M.) te 's Hage.
Salve de Bruneton, (W. B.) Bankier te Nijmegen.
Sames, (L.) Institutrice te Amsterdam.
Samson, (S.) Notaris te Koudekerk.
Sandberg en Comp. Kargadoors en Commissionairs te Dordrecht.
Sande, Hz. (Herman van der) Koopman te Dordrecht.
Sande, (Jan George ten) Koopman te Amsterdam.
Sandenbergh, (H. A.) te Amsterdam.
Sanders, (J. F.) te Helmond.
Sandick, (O. Z.) Luit. Generaal en Ridder der militaire Willems Orde, te Groningen.
Sandifort, (G.) Hoogleeraar te Leiden.
Santen, (N. van) Fabrikant te Amsterdam.
Santen, (J. van) R. C. Pastoor te Schiedam.
Santheuvel, (Jonkheer W. B. van den) Ontvanger van de Registratie en Domeinen te Dordrecht.
Sappe, (...) Koopman te Amsterdam.
Sassen, (Jan) Advokaat, Lid der Gedeputeerde Staten van Noord-Braband, Ridder der Koninklijke orde van den Nederlandschen Leeuw, te 's Bosch.
Saubert, (F.) Schoolhouder te Leiden.
Schaak, (van) Commissionair te Amsterdam.
Schadée, (C.) te Rotterdam.
Schagen van Leeuwen, (J. A.) Apotheker te Delft.
Schagen van Soelen, Factoor te Amsterdam.
Schalekamp en van de Grampel, Boekverkoopers te Amsterdam. 2 *Exempl.* Dezelfde voor 2 ingeteek. Ex.
Schalk, (Jacob van der) Makelaar te Schiedam.
Schalk Abz., (Jan van der) te Schiedam.
Schalkwijk, (M.) te Rotterdam.
Schantz, (A.) Kapitein bij de 10e Afd. Inf. te Amsterdam.
Schares, (C.) Boekh. te Amsterdam, voor 3 ingeteek. Ex.
Scharff, (E. C.) te Amsterdam.
Scharp, (J.) Ridder, Lid van het koninklijk instituut, Theol. Doct., Pred. te Rotterdam.
Schattenkerk, (J.) te Zwammerdam.
Scheer, (Ridder van Lionastre) Kolonel der Artillerie te Delft.
Scheer, (A. F. van der) Predikant te Dordrecht.
Scheerder, (H.) Onderwijzer te Amsterdam.
Scheffer, (C.) te 's Hage.
Scheffer, (J. P.) Commis bij het dep. van Oorlog te 's Hage.
Scheltema Beduin, (E.) te Amsterdam.
Scheltema, (B. P.) Med. Doctor te Rotterdam.
Schelvisvanger, (L.) Reeder en Koopman te Maassluis.
Schepern, Kolonel Command. de 5e Afd. Nat. Inf. te Bergen op Zoom.
Scheps, (L. J.) Klerk ter Secretarie te 's Hage.
Scherer, (A.) te Amsterdam.
Schermacher, (Frederik) Commis ter Thesaurie te Amsterdam.
Scherver, (G. F.) Luit. Kolonel, Directeur der stapel- en constructie magazijnen te Antwerpen.
Scheurleer, (W.) Bankier te 's Hage.
Schick, (J. G.) te 's Hage.
Schieveen, (A.) te Schiedam.
Schievenbus, (A.) Boekhandelaar te Amsterdam.
Schimmel, (H. J.) te Amsterdam.
Schimmelpenninck, (J.) Advokaat te Amsterdam.
Schippers, (H. J.) Predikant te Middelharnis.
Schleijer, (C. L.) Boekh. te Amsterdam, voor 2 ingeteek. Ex.
Schlosser, (F. W.) Schout en Secretaris te Bodegraven.
Schlosser, (J. L.) Fungerend Griffier bij de Regtbank van 1e aanleg te Amsterdam.
Schmiedeman, (R. J.) Directeur der Posterijen te Hattem.
Schnitzler, (Christiaan) Koopman te Rotterdam.
Schol, (J.) Geëmploijeerd bij het Dep. van Oorlog te 's Hage.
Scholten, (Fannius) Staatsraad te 's Hage.
Scholten van Aschat, 1e Commis bij het

het Departement van In- en Uitgaande Regten en Indirecte-Belastingen te 's Hage.
Scholten, (S. A.) Notaris te Delft.
Scholten, (J. J.) Predikant te Haarlem.
Scholten, (P. W.) Makelaar te Amsterdam.
Scholten, (J.) Suikerraffinadeur te Amsterdam.
Scholten, (J. R.) Makelaar te Amst.
Scholten, (Kornelis) Schoolmeester te Edam.
Scholting, (J.) Makelaar te Amsterdam.
Schomerus, (J. G.) Cargadoor te Amst.
Schönburg, (E. V.) Med. Doctor te 's Hage.
Schöne G. Bz., (J. B.) te Amsterdam.
Schoolkompagnie, (de) der 10e Afdeeling te Amsterdam.
Schoonens, (M.) Solliciteur bij het gouvernement van Noord Braband, te 's Bosch.
Schooneveld en Zoonen, (M.) Boekh. te Amsterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Schooneveld, (Mr. P. C.) Advokaat te 's Hage.
Schooneveld, (D. C. W.) te Warmond.
Schoonhoven, (J. van) Boekh. te Utrecht, voor 1 ingeteek. Ex.
Schoorn, (C. G.) te Schiedam.
Schorrenbergh, (van) Makelaar te Amsterdam.
Schorteldoek, (J. C. F.) te Rotterdam.
Schotel, (Leendert) Steenhouwer te Dordrecht.
Schotman, (Jan) te Dordrecht.
Schouhamer Immink, (A.) Stads Onderwijzer te Nijmegen.
Schouman, (A.) Heel- en Vroedmeester te Dordrecht.
Schouten, (J.) Kostschoolhouder te Gouda.
Schouten, (H. M.) bij het Departement van Oorlog, te 's Hage.
Schouten, (P.) Mr. Metzelaar te Delft.
Schovel, (L. H. Elias) Fungerend Griffier ter Staats Secretarie te 's Hage.
Schram, (W.) Instituteur te Amsterdam.
Schrant, (J. M.) Hoogleeraar te Gend.
Schrant, (N.) Solliciteur te 's Hage.
Schregardus, (Ad. Joh.) te Schiedam.
Schreuder, (C.) Schout en Notaris te Velsen.
Schreuders, (B.) 1 Secondant te Dort.
Schreijer, (Rhenier) Marchand Tailleur te 's Hage.
Schrijver, (J.) Procureur te 's Hage.
Schuckink, (N.) te Amsterdam.
Schuld Dz., (F. W.) Kostschoolhouder te Nieuwkerk.
Schuller, (H. L. M.) te Amsterdam.
Schults, (Johan) Predikant te Hooge Zwaluwe.
Schumer, (L. H.) Vroedmeester te Amst.
Schusler, (H. C.) Kostschoolhouder te Utrecht.
Schut, (Corns.) te Nieuw Maarsseveen.
Schut, (W.) Luitenant der Artillerie te Antwerpen.
Schuurbeque Boije, (J.) Advokaat en Ontvanger Particulier voor het District Zierikzee.
Schuyling, (J.) Meester in 't Gereformeerde Weeshuis te 's Bosch.
Schuymer Jr., (J. H.) Koopman te Amsterdam.
Schwartz, (J. F.) te Rio Berbice.
Schween, (H. C.) te Amsterdam.
Sebes, (D.) Secondant te Arnhem.
Segers, (H.) te Nijmegen.
Selis, (Hendk.) Koopman te Dordt.
Selle, (F. W.) Controleur der Brievenposterij te Utrecht. *Best papier.*
Sels, (J. P.) 1e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Senn van Basel, Luit. Kolonel bij de 5e Afdeeling Nationale Infanterie te Amersfoort.
Sepp en Zoon, (J. C.) Boekhandelaars te Amsterdam.
Dezelfde voor 2 ingeteek. Exemplaren.
Sequeira, (J.) Commissionair te Amsterdam.
Seret, (P.) Kostschoolh. te Heusden.
Serté, (J. F.) Aannemer te Gorinchem.
Setten, (J. C. van) te Amsterdam.
Sevenstern, (P. G.) Officier bij de Regtb. van eerste Aanleg te Appingadam.
Seyff, (de) Kapitein, Kommand. de 2e Comp. Rijdende Artillerie te 's Bosch.
Seyn, (C.) 1e Klerk ter Rekenkamer der stad Leiden.
Siberg, (J. H.) Raad der stad Leiden.
Siccama, (Hora) Kommandant ter zee, te Utrecht.
Siebers, (J. U.) Schoolopziener te Waspick.
Siebers, (J. H.) 2e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Siebrecht, (B.) Procureur te 's Hage.
Sieburgh, (Mr. G. J.) Advokaat te Amsterdam.
Siedenburg, (C.) Predikant te Edam.
Siepkamp, (L. W. van der) Kostschoolhouder te Barneveld.
Siermans, (G.) Openbaar Onderwijzer te 's Bosch.
Sikkel, (A.) Apotheker te Utrecht.
Sikkens, (. . .) 1ste Luit. Kwartiermeester der Artillerie te Nijmegen.
Sillem, (H.) Koopman te Amsterdam.
Simons, (Mr. P.) te Amsterdam.
Simons, (C.) te Overschie.

Simon Thomas, (J. A.) Koopman te Amsterdam.
Simon Thomas, (C. M.) Koopman te Amsterdam.
Singels, (N. J.) Secondant te Dordrecht.
Six van Oterleek, Minister van Financiën, te 's Hage.
Sjoukes, (Wm.) Koopman te Amst.
Slengarde, (D.) Koopman te Amsterdam.
Sleurs, (H. J.) Med. Doctor te Rotterdam.
Sligting, (W. V.) Koopman te Amst.
Sloedens, (C. M.) te Gent.
Sloos, (D.) Zeembereider te Delft.
Sluys Edz., (J. van der) Klerk bij het Ministerie voor het publ. onderwijs de Nat. Nijv. en Koloniën te 's Hage.
Smaasen geb. Schaasberg, (C. J.) Institutrice te 's Hage.
Smeengh, (J. B.) Apotheker en Drogist te Amsterdam.
Smeengh, (H. R. O.) Commissionair te Amsterdam.
Smissaert, (H. B.) Koopman, Oud zee-Officier te Amsterdam.
Smidts, (J. F.) Koopman te Delft.
Smit, (P.) Procureur te Amsterdam.
Smit, (Pieter) Boekhouder te Amsterdam.
Smit, (Fredrik) Cargadoor te Amsterdam.
Smit van Gelder, (T.) te Zaandam.
Smith en Comp., (W.) Cargadoors te Rotterdam.
Smits Jz. (J.) Koopman te Dordrecht.
Smits Pz., (Mr. D.) Advokaat te Nijmegen.
Smits, (P.) Commissaris te Dordrecht.
Smits, (A.) Rector te Grave.
Smits, (P. L.) Architect te Delft.
Snabilié, (S. J. J.) Ev. Luth. Predikant te Rotterdam.
Sneck, (J. C.) Fabrikant te Amsterdam.
Snoeck, (M. A.) Kolonel Directeur te 's Hage.
Snoek, (Andries)) Directeur van den Koninklijken Hollandschen Schouwburg te Amsterdam.
Snouckaert van Schauburg, (A. C. Baron) Kamerheer, Ceremoniemeester van Zijne Majesteit, te 's Hage.
Snouckaert van Schauburg, (G. T. A.) Lid der Ridderschap en der Staten van Holland, te Utrecht.
Snouckaert van Schauburg, Kolonel Chef der Staf van het 2e Generaal Kommando te Deventer.
Sodenkamp, (A.) Kapit Kwartierm. der Rijd. Artillerie te Breda.
Soek, (P.) te Delft.
Soetbrood Piccardt, (G.) Koopman te Leiden.
Soldati, (J. M.) en Giroldi, Kooplieden te Amsterdam.
Son, (P. F. van) Notaris en Procureur te 's Hage.
Son Pz., (M. van) Oud Advokaat te Amsterdam.
Sondervan, (J.) te Amsterdam.
Sonsbeek, (van) Burgemeester te Middelburg.
Sorgen, (W. G. F. van) Controleur bij het Kantoor van Waarborg der Goud- en Zilverwerken te Utrecht.
Speelman, Kolonel, Kommandeerende de 2e Afdeeling Nationale Inf. te 's Bosch. *Twee Exemplaren.*
Speelman van Wulverhorst, Schout te Boxtel.
Speirman, (J. H.) Fungerend 1e Griffier bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Spengler, (J. C.) Koopman te Amsterdam.
Spickerhoff, (Th.) Kargadoor te Amsterdam.
Spies, (W. F.) 1e Boekhouder ter Generale Thesaurie te 's Hage.
Spinhoven, (C.) Postdirecteur te Nieuwersluis.
Spoor, (Mr. A. P.) Advokaat te 's Bosch.
Spreekens, (B. van) Koopman te Amsterdam.
Sprenger, (J. P.) Luit. Kolonel, Chef van het Batt. W. I. Jagers No. 28 te Utrecht.
Spruit, (R.) Onderwijzer in de Diakonie school No. 4 te Amsterdam.
Spuy, (A. van der) Architect te 's Hage.
Spyk, (J. A. van der) Advokaat bij het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Stadnitski, (P.) te Nijmegen.
Stadt, (Mr. J. van de) te Amsterdam.
Staedel, (P. J.) Makelaar te Amst.
Stants, (Corn.) Koornfactoor te Amsterdam.
Stapert, (. . .) te Zeyst.
Star, (P. van der) Notaris te Utrecht.
Starck, (J. G.) Med. Doctor te 's Hage
Stas, (G.) Pastoor te Utrecht.
Staude, (J.) 2e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Steenbergen van Goor, Boekhandelaar te Leeuwaarden.
Steenbergen, (W. A.) Eerste Luitenant ter zee, te Amsterdam.
Steenhardt, (J. A. van) Gepensioneerd Ritmeester te Warmond.
Steenhouwer, (M. M.) Makelaar te Amsterdam.

Stef-

Steffen, (C.) Commissaris te 's Hage.
Steiger, (C. F. E. von) Majoor bij 't Reg. Zwitsers No. 29, te Breda.
Stein, (J. H.) te 's Hage.
Steinbuch, (J.) Directeur van 't Postkantoor te 's Bosch.
Steinbuch, (J. S.) Directeur van 't Postkantoor te Zierikzee.
Stemberg, (B.) V. D. M. te Herveld.
Sterk, (Marcus S.) Commissionair te Amsterdam.
Sterling, (Mr. J. J. Uitwerf) Advokaat en Suppleant Regter te Amsterdam.
Steur, (J. de) Ontvanger der Domeinen van Walcheren, Opperstrandvonder der Bewester Schelde te Middelburg.
Steven, (B.) Boekdrukker te Gent.
Dezelfde voor 2 ingeteek. Ex.
Stevens, (N. J.) Instituteur te Haarlem.
Steyn Parvé, (D. J.) President van de Regtb. van eersten Aanleg, te 's Hage.
Stiefel, (M. van der) Onderwijzer te Utrecht.
Stierling, (J. G. E. G.) te Amsterdam.
Stiffry, (J. de Groot) Schout en Secretaris te Overschie. *best papier.*
Stipriaan Luïcius, (A. van) Med. Doct. en Chem. Lector te Delft.
Stoets, (Pieter) Adsistent-Onderwijzer in het Luthersche, Diaconie- Wees- en Oude Mannen en Vrouwenhuis te Amsterdam.
Stomman, (C. W.) Onderwijzer te Vlaardingen.
Stoop, (C. J.) te Breda.
Stoop, (Mr. C. G. O.) Vrederegter te Dordrecht.
Stoop, (M. P.) Vrederegter van het Canton Ridderkerk.
Stoop, (F.) te Dordrecht.
Stoop, (A. J.) te Schiedam.
Stoop, (J. B.) te Amsterdam.
Stork, (R.) te Amsterdam.
Straalman, (P.) Staatsraad in buitengewonen dienst, te Nijmegen.
Stralen, (H. van) J. U. Cand. te Leiden.
Streng, (J. S.) 1ste Commis bij het Ministerie van Binnelandsche zaken, te 's Hage.
Strick, (H.) Rector der Latijnsche school te Boxmeer, *drie Exempl.*
Strick van Linschoten, (D. W. J.) Lid der Staten van de provincie te Utrecht.
Strick van Linschoten van Rhijnauwen, (J. C. W) te Utrecht.
Stronck, (C. W.) Predikant te Dordrecht. *Best papier.*
Struyk, (H.) Notaris te Dordrecht.
Struyk van Bergen, (Hendrik) Notaris te Prinsland, provincie N. Braband.
Struys Junior, (Dirk) Koopman te Dordrecht.
Stry, (L. J. van) te Rotterdam.
Stry Az., (A. van) te Dordrecht.
Stry, (Leendert van) Opzigter der Fortificatiën te Charleroi.
Stuart, (Jamis Cohen) Inspecteur der Registratie en Domeinen te 's Hage.
Suasso Dacosta, (Jonkheer M.) te 's Hage.
Sulpke, (C. G.) Hoogduitsche Boekhandelaar te Amsterdam.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Suringar, (Mr. D.) Secretaris van Opsterland te Beetsterzwaag.
Suringar, (W. H.) Koopman te Leeuwarden.
Susanna, (J. A.) te Leiden.
Suwerkrop, (C.) Koopman te Amsterdam.
Suyck, (C.) Ambtenaar te Dordrecht.
Swaen, (J. C.) te Amsterdam.
Swalm, (A. M.) Schoolhouderesse te Amsterdam.
Swarth, (H. J.) te Amsterdam.
Swarth, (C.) Koopman te Amsterdam.
Swarts, (D.) Med. Doctor te Amsterdam.
Sweerts de Landas, (J. H. L. J. Baron) te Zeist.
Swellengrebel, (J. H.) Raadsheer in 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Swellengrebel, (J. G.) Curator der Hooge School te Utrecht.
Swinden (S. P. van) Raadsheer in het Hoog Geregtshof te 's Hage.
Swinden, (Jean Henry van) Staatsraad in buitengewoonen dienst en Professor, te Amsterdam.
Swinkels, (P.) te Helmond.
S . . . te Leiden.

T.

Taaks, (J. G.) Koopman te Amsterdam.
Taets van Amerongen, (A. J.) Lid van de Ridderschap te Utrecht.
Tak, (K.) Schoolonderwijzer te Sleeuwijk.
Tanny, (A.) te Amsterdam.
Taverne, (F. J.) te Amsterdam.
Teenstra, (M. D.) Landbouwer op Arion, te Noordpolder.
Tegelberg, (. . .) 1e Kapitein Magazijnmeester van 's Rijks Artillerie, Stapel- en Constructie Magazijnen, te Antwerpen.
Tegeler, (A. H.) Koopman te Amsterdam.
Teixeira Jun. (J.) te Amsterdam.
Telders, (Joh.) te Dordrecht.

Telders, (Hendrik) Koopman en Fabrykant te Leiden.
Telting, (C. A.) Makelaar te Amsterd.
Tengnagel, née Baronne de Dopff, (M. Baronne Douarrière de) te 's Hage.
Tengnagell de Raad (L. D. van) Verificateur voor de comptabiliteit der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in Noord Braband, te 's Bosch.
Tepper, (G. J.) Kapitein Adjud. bij de 10. afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Termeulen, (Jan) te Amsterdam.
Terveen, (J. G. van) Boekhandelaars te Utrecht. 2 Exemplaren.
Terwogt, (J.) Instituteur te Amsterdam.
Terwogt, (C.) Instituteur te Amsterdam.
Terwogt, (J. H.) Onderwijzer te Utrecht.
Testas, (H. J.) 1. Luit. bij de 10. Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Testaz, Luit. Collonel bij de gener. Staf, te 's Gravenhage.
Tets van Langerack, (van) Burgemeester der Stad Dordrecht.
Tets, (Mr. D. A. W. van) Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van de Regtbank van eersten aanleg en van den Raad der Stad Haarlem.
Tets, (C. O. Rees van) Raad der Stad Dordrecht.
Tetterode, (Nicolaas) te Amsterdam.
Teutem Jr., (A. van) Particulier te Schiedam.
Teutem, (U. van) Christenleeraar te Utrecht.
Teylingen, (van) Luit. Kolonel der 9. Afdeeling te 's Hage.
Teyn, (van) Geweldige Provoost in het Departementale Militaire Straf Gevangenhuis te Woerden.
Teijssen, (Abraham) Lid van den Raad der Stad Woerden.
Teysset, (Jaques) Koopman te Amst.
Thal, (M. van) te Amsterdam.
Theesingh, (H. J.) Huissier bij de Regtbank te Amsterdam.
Thesingh, (M. Geraerds) Ontv. der Dir. Bel. van de Klundert enz. te Breda.
Thiel, (G.) te Amsterdam.
Thieme, (H. C. A.) Boekhandelaar te Zutphen. voor 27 Exemplaren.
Thieme, (C. A. F.) Boek- en Courantdrukker te Arnhem.
Thienen, (J. van) R. C. Pastoor te Amersfoort.
Thierens, (V.) Pondgaarder te Dordrecht.
Thierry en B. Mensing en Zoon, (Erven) Boekhandelaars te 's Hage.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Thomas, (Johannes) Suiker Raffinadeur te Amsterdam.
Thomas, (C. C.) Commissionair Amst.
Thomas, (J. R.) Evangelisch Luthersch Predikant te Utrecht.
Thomeeze en Henry, (D.) te Amsterdam.
Thompson, (Ch.) Lector in English te Utrecht.
Thompson, (Mr. W. L.) Griffier van het Vredegeregt, kanton No. 4., te Rotterdam.
Thije Hannes, (W. H. van) President Burgemeester te 's Bosch.
Thym, (J.) te Amsterdam.
Tilanus, (C. B.) Med. en Chir. Doctor te Arnhem.
Tilburg, (A. van) Onderwijzer te Gorinchem.
Tollius, (H.) Professor te Leiden.
Tollus, (A.) te 's Hage.
Tomas, (Harmanus) Roomsch Pastoor te 's Hage.
Tomasachi, (G.) Koopman te Amst.
Tombe, (D. G. des) te Vugt.
Tombe, (des) Luit Colonel, Depot Bat. 5. Afdeeling Inf., te Utrecht.
Tonis, (H. N.) Lid van den Raad te Amsterdam.
Toorenenbergen, (J. van) Procureur te Utrecht.
Toorenenbergen, (J. J. van) Schoolhouder te Utrecht.
Toorn, (A. A.) Koopman te Lage Zwaluwe.
Top, Wz., (W.) te Elburg.
Töpfer, (J. A.) te Amsterdam.
Tortike, (J. H. L.) Fabrikant te Amsterdam.
Trakranen, (J.) te Amsterdam.
Trakranen, (B.) te Amsterdam.
Travers, (T. J.) Koopman te Amsterdam.
Treuster, (P.) 1. Luit. Adjudant bij de 10. Afdeeling Nationale Infanterie, Ridder van de Militaire Willem's Orde, 4de Klasse, te Amsterdam.
Treytelaar, (T.) Secretaris bij het collegie van de Munt te Utrecht.
Trieper Jr., (J. H.) Secretaris van de maatschappij *Felix Meritis* te Amsterdam.
Trier, (H.) 2e Luit bij de 10 Afdeeling Nat. Inf. te Amsterdam.
Trip, (H. R.) 2e Kolonel kommandeerende het korps rijdende Artillerie, en Adjudant Chef van het Departement van den Grootmeester der Artillerie, te 's Hage.
Tromp, (A. E.) Kadet van de Scheepsbouw te Rotterdam.
Tromp, (J. G.) Commis bij het Dep. voor de zaken der Hervormde Kerk, te 's Hage.
Tromp, (J.) Koopman te Rotterdam.
Trompert, (Mr. P.) Advokaat te Rotterdam.

Troost

Troost Rz., (J.) 1e Commis bij de Generale Directie der In- en Uitgaande Regten en indirecte Belastingen, te 's Hage.
Trotz, (C. J.) Commissaris van Politie te 's Hage.
Troutman, (J. C.) Onderwijzer te Amst.
Trumpi, (H. J.) Commissionair te Dordrecht.
Tuchting, (J. F.) te 's Hage.
Tuinzing, (Ph.) Boekhandelaar te Rotterdam.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Turk., (G. S.) Chirurgijn te Maarsseveen.
Tuyll van Serooskerken, (J. M. van) Gouverneur der Provincie Utrecht.
Tuyll van Serooskerken, Lid van de Ridderschap der Provincie Utrecht, te Maarssen.
Twisk Cornelisz., (Jan) te Amsterdam.
Tydeman, (B. F.) Predikant te Dordrecht.

U.

Uhlenbroek, (G. P.) te Amsterdam.
Ulens, (Ms.) 1e Commis bij het Departement van Oorlog te 's Hage.
Ulphen, (J. J. van) Cargadoor te Amsterdam.
Umbgrove, (J. L.) Lid van de provinciale Staten van Overijssel, te Wingelvelde bij Deventer.

V.

V, te Woerden.
Valeton, (J. M. J.) Notaris te Rotterdam.
Valk, (J.) Notaris te Leiden.
Valk, (A. B.) Secondant te Zwijndrecht.
Valk, (J. J. Droz) Med. Doctor te Amsterdam.
Valkenburg, (Mr. C. C. van) te Haarlem.
Valkenburg, (A. van) Apotheker te 's Hage.
Valkhoff, (D.) te Dordrecht.
Varick, (H. van) Notaris te Amst.
Varkevisser, Dorrepaal en Browne te Rotterdam.
Varossieau, (L. W.) Piqueur bij den Waterstaat en de Publieke werken te Leiden.
Veen, (M. van der) Koopman te Leeuwarden.
Veen, (J. van) 2e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Veenstra, (H.) Doopsgezind Predikant aan den Burg op Texel.
Veer, (Abm. de) Koopman te Amsterdam.
Veer, (F. de) Majoor 3 Batt. Schutterij 8e District, te Gorinchem.
Veerssen, (H. L. van) Koopman te Amsterdam.
Velde van Voorst, (van der) Oud Rentmeester der Domeinen te Utrecht.
Velden, (P. van der) Makelaar te Amsterdam.
Velden, (H. P. van der) 2e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Veldhuys, (E.) Metzelaar en Makelaar te Amsterdam.
Velzen, (S. van) Schoolhouder te Amsterdam.
Ven, (Mr. G. M. van der) Advokaat te 's Bosch.
Verblaauw en van Bentem, Boekh. te Gouda, voor 1 ingeteek. Ex.
Verboon, (C.) Schoolh. te Schiedam.
Verboon, (J.) Hoofdonderwijzer aan 't Instituut voor blinden, te Amsterdam.
Verboon, (G.) Boekh. te Rotterdam, voor 3 ingeteek. Exemplaren.
Verbrugge, (W. A.) te 's Hage.
Vereul, (P. J. N.) Koopman te Amst.
Verhamme, (J. A.) te Amsterdam. *Best papier.*
Verhellouw Jun., (P.) Directeur der Stads Belastingen en Procureur te 's Bosch.
Verheijen, (F. X.) Griffier der Staten, te 's Bosch.
Verhoeff, (J. J.) Onderwijzer te Utrecht.
Verhoeven Wz., (Pieter) Apotheker te Dordrecht.
Verkade, (P.) Notaris te Vlaardingen.
Verlegh, (W.) Stedelijke Ontvanger te Breda.
Verlouw, (D.) Raad der Stad Schiedam.
Vermaasen, (W. G. F.) Onderwijzer te 's Hage.
Vermande, (Jan) Boekh. te Hoorn, voor 2 ingeteek. Ex.
Vermasen, Generaal Majoor te Middelburg.
Vermeirsch, (J.) Boekh. te Oostende, voor 4 ingeteek. Ex.
Vermyne, (B. C.) Provoost Geweldiger te Utrecht.
Verulhout, (H. J.) Geëmploijeerd bij het Ministerie van Financiën te 's Hage.
Verniers van der Loeff, 1e Luit. bij het 4e. Batt. Artillerie Nationale Militie.
Verschoor van Nisse, Luitenant der Artillerie te Delft.
Versfelt, (A. W.) te Rotterdam.
Versteegh, (Dirk) Lid van 't Koninkl. Nederl. Instituut, te Nieuweramstel op den Overtoom.

Versteegh, (M.) Kunstschilder te Dordrecht, Lid der 4e klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Kunsten en Wetenschappen en der Academie van Antwerpen, te Dordrecht.
Vertholen, (J.) Kolonel en Kommandant der vesting, te Breda.
Verwaijen, (M. A.) R. K. Priester te Schiedam.
Verweij Abmzn., (W.) te Amsterdam.
Verweijde Johszn., (H.) Koopman te Amsterdam.
Verwit Asschenbergh, (Hs.) Koopman te Amsterdam.
Verwoert, (J. H.) 1e Commis bij de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Verwoert, (J. J.) Notaris en Solliciteur te 's Hage.
Vet, (W.) Pastoor te 's Hage.
Veth, (H.) te Dordrecht.
Vetten, (N.) Vrederegter van het canton Brouwershaven.
Viehoff, (C. D.) te Amsterdam.
Viervant, (L.) Apotheker te Amsterdam.
Viervant, (H.) Notaris te Abcoude.
Vies, (B. A. van der) Makelaar te Amsterdam.
Vieweg en Zoon, (Wed. J. C.) Boekverkoopers te Nijmegen.
Dezelfde voor 1 ingeteek. Ex.
Vigelins. (J. C. Th.) Apotheker te Delft.
Villeneuve, (A. de) Commis bij de Algemeene Rekenkamer te 's Hage.
Vink, (A.) te Dordrecht.
Vintcent, (L.) Procureur bij 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Virulij, (Jan) te 's Hage.
Virulij, (L. H.) Koopman te Schiedam.
Vis, (Gerrit) Verwer, te Amsterdam.
Vis, (J. van der) Griffier van Simple Policie te Nieuwe Tonge.
Visée, (G. C.) 1e Commis bij Oorlog te 's Hage.
Visscher, (L. G.) te Brussel.
Visser, (L.) te 's Hage.
Visser, (S. de) Boekh. te 's Hage, voor 1 ingeteek. Ex.
Visser Pz., (J.) te Schiedam.
Visser Junior, (Gerrit) te Schiedam.
Visvliet, (van) Stads Secretaris te Middelburg.
Vlaanderen Cz., (J.) Onderwijzer te Amsterdam.
Vleeshouwer, (...) Kamerdienaar van Z. M. den koning te 's Hage.
Vletter. (W. C. de) Schoolonderwijzer te Rotterdam.
Vlielander, (A.) Schout en Secretaris van Nieuwenhoven, te Rockanje.
Vliet, (J. van der) Koopman te Amst.
Vliet, (C. J. van der) Koopman te Amsterdam.
Vliet, (F. van der) Schout en Notaris te Maarssen.
Vliet, (C. van der) Boekhandelaar te Rotterdam, voor 1 ingeteek. Ex.
Vlissingen, (P. van) Ambtenaar te Djocjacatra, eiland Java. *Best papier.*
Vlissingen, (P. F. van) te Amsterdam.
Vlist, (D. van der) te Vianen.
Vloten, (J. J. van) Directeur der Posterijen te Amersfoort.
Voet, (...) Luit. Generaal voor de Artillerie en Genieschool te Delft.
Vogel, (J. L.) Koopman te Amsterdam.
Vogel, (M. L.) Koopman te 's Hage.
Vogelenzang, (D.) Secondant te Hattem.
Vogelsang, (R.) Kargadoor te Dordrecht.
Voigt, (P. A.) Schout en Notaris te Breukelen.
Volbracht, (J. H.) te 's Hage.
Volcker, (W. C.) Koopman te Amst.
Volkom. (W. van) Predikant te Breda.
Vollebregt, te Woerden.
Vollenhoof, (J. J.) te Amsterdam.
Vollenhoven, (Ant. Cdes. van) Koopman te Rotterdam.
Vollenhoven, (C.) Referendaris te 's Hage.
Vollenhoven, (A. J. van) te Amsterdam.
Voogt, (C. W.) te Amsterdam.
Voogt, (W.) Gepensionneerd Majoor Agent van Caserneering te 's Hage.
Voombergh, (D. J.) Koopman te Amsterdam.
Voombergh, (A.) te Amsterdam.
Voordis, (J.) Koopman te Amsterdam.
Voorloop, (R.) Correspondent der Onderlinge Vee- en Brand-Waarborg maatschappijen te Zierikzee.
Voorman, (D. B.) Schilder te Amsterdam.
Voorst, (H. G. van) Koopman te Amsterdam.
Voorst, (Mr. W. H. van) Advokaat te Haarlem.
Voort, (G. H. van der) te Amsterdam.
Voort, (P. van der) 1e Verificateur bij 't Grootboek te Amsterdam.
Vorstman, (...) te Delft.
Vos Willemsz., (Jacob de) Secretaris der 4e classe van het Koninklijk Nederlandsch Instituut te Amsterdam.
Vos, (H. M.) te Amsterdam.
Vos, (A.) Koopman te Dordrecht.
Vos, (C. P. de) Rentm. Generaal der Ridderlijke Duitsche Orde te Utrecht.
Vosmaer, (J. N.) Kadet der Marine te Delft.
Voute, (Robert) te 's Hage.
Vreedenberg, (C.) Taal- en Schrijfmeester te Amsterdam.
Vredenberch, (J. W. van) Lid der Staten van Holland te 's Hage.

Vreeburg Jr., (J.) Controleur over de stads werken te 's Hage.
Vries, (E. J. L. de) Koopman te Amsterdam.
Vries, (F. N. de) Med. Doctor te Dordrecht.
Vries, (J. B. de) te Dordrecht.
Vries, (Hk. de) te Amsterdam.
Vries Robbé, (de) Solliciteur te 's Hage.
Vriesendorp, (Cs.) Koopman te Dordrecht.
Vriesendorp, (J. S.) Koopman te Dordrecht.
Vromans, (P.) Raadsheer in 't Hoog Geregtshof te 's Hage.
Vroom, (M. A.) Makelaar te Amsterdam.
Vroom, (F.) Eerste Leermeester in de Stads Armenschool No. 9 te Amsterdam.
Vrij, (W. F, de) te Amsterdam.
Vrijthoff, (Mr. B. J.) Officier van Justitie te Dordrecht.
Vijff Eken, (...) Boekh. te Meppel, voor 1 ingeteek. Ex.
Vijver, (L. de) Koopman te Amsterdam.

W.

Waal, (J. de) Kostschoolhouder te Engelen, bij 's Bosch.
Waal Jz., (J. de) Drogist te Utrecht.
Waal, (L. de) Apotheker te Utrecht.
Waenen, (J. A. van) Predikant bij de Hervormden te Woerden.
Wagener, (J. J.) Kapit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Wageningen, (O. J. van) Makelaar te Dordrecht.
Wagner, (F. E.) te Amsterdam.
Wagner, (...) Med. Doctor te 's Hage.
Wagtendorp Eekman, (A.) Schoolhouderesse te Amsterdam.
Wal, (J. van der) Boekh. te Gorinchem, voor 19 ingeteek. Ex.
Walchren, (J. C. H. van) te Schiedam.
Waldkirch, (de) Adjudant van Z. K. H. Prins Frederik, te 's Hage.
Walland, (J.) te 's Hage.
Waller, (H. J.) Hoofd commis aan 't Postkantoor te Amsterdam.
Walraven, (Mr. D. A.) Advokaat te Amsterdam.
Walré en Comp., (Jan van) Boekh. te Haarlem, voor 1 ingeteek. Ex.
Walré, (Jan van) Oud Lid van den Raad, en Curator der Latijnsche scholen te Haarlem.
Walree, (Mr. P. van) Advokaat te Amsterdam.
Walter, (D. A.) R. K. Pastoor te Utrecht.
Waning, (J. L. van) te Rotterdam.
Wansleben, (W. C.) Boekh. te Zutphen, voor 1 ingeteek. Ex.
Warendorff, (J. B.) Chef der Liquidatie bij het Dep. van Oorlog te 's Hage.
Warmelo, (W. van) Koopman te Vlaardingen.
Warnars, (P. Meijer) Boekverkooper te Amsterdam.
Dezelfde voor 3 ingeteek. Exempl.
Warnink, (de Erven Wed. H.) te Amsterdam.
Warnsinck Bz., (W. H.) te Amsterdam.
Wartena, (J.) Eerste Leermeester in de stads Armschool No. 5, te Amsterdam.
Watson, (W.) Kapit. bij de 10e Afd. Nat. Infanterie te Amsterdam.
Water, (J. H. toe) Koopman te Amsterdam.
Wattiau, (Chs.) Maître de pension à Amsterdam.
Wayfort, (M. van der) Procureur te Dordrecht.
Weddepohl, (D.) Apotheker te Amsterdam.
Weddik, (B.) Koopman te Amsterdam.
Weddik, (A. L.) Makelaar te Amsterdam.
Weelden, (A. J. van) Boekhandelaar te s' Hage, voor 2 ingeteek. Ex.
Weeningh, (J. E.) Negociant te Leiden.
Weezel Pz., (J. van) te Schiedam.
Weezelenburg, (J. J. van) te Amsterdam.
Wegener, (P. F.) te Amsterdam.
Weiland, (P.) Predikant te Rotterdam.
Weissman d'Villez, (C. A. P.) Instituteur te Amsterdam.
Welffer, (J. C.) Visiteur te Dordrecht.
Well Groeneveld, (van) 1e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Wellenburgh, (J. H. J.) Stads Chirurgijn te 's Hage.
Welsenes, (Corn. van) te Dordrecht.
Wenneker, Reekers en Comp. Kooplieden te Schiedam.
Wenning, (C. H.) Stads Nederd. en Fransch Kostschoolhouder te Breda. *Best papier.*
Wennink, (Js.) Toneelschilder enz. van de Stads-Schouwburg te Amsterdam.
Wentholt, (...) Inspecteur der In- en Uitg. Regten en Accijnsen in het arrondissement Arnhem, te Arnhem.
Werckhoven, (A. S. van) R. C. Pastoor te Utrecht.
Werff Bz., (C. van der) Notaris te Dordrecht.
Werff van Zuidland, (C. van der) Lid van den Raad der stad Haarlem.
Werkhoven, (P. van) te Utrecht.
Werkhoven, (A. van) Nederduitsch en Fransch Kostschoolhouder, aan de ko-

koninklijke lagere school te Sliche-geleen.
Wesel, (A. J. R. van) Cargadoor te Amsterdam.
Wesel, (E. J. van) Predikant te Rheeuwijk.
Wesseling, (J.) te Amsterdam.
Wessem Jz., (H. van) Instituteur te Amsterdam. *Best papier.*
West, (C. H. van) Secretaris en Opperboekhouder van het Grootboek der Nationale Schuld te Amsterdam.
Westerman. (M.) Boekhandelaar te Amsterdam, voor 7 ingeteek. Ex.
Westerman, (H. P.) te Amsterdam.
Westerman, (J. L.) Koopman te Amsterdam.
Westerman, (F.) te Amsterdam.
Westerwoudt, (J.) Makelaar te Amsterdam.
Westerwijk Forsborgh, (J. P.) Boekhouder bij de Algemeene Landsdrukkerij te 's Hage.
Westplate, Ontvanger der Directe Belastingen, te Amsterdam.
Westrenen van Tielland, (Baron W. H. J.) Thesaurier bij den Hogen Raad van Adel, te 's Hage.
Westreenen, (W. H. van) Onderwijzer in den Godsdienst te Dordrecht.
Weve, (J.) Apotheker te 's Hage.
Weijerman, (Jacobus) Makelaar te Amsterdam.
Weijgand, (F. J.) Kunst en Muziekhandelaar te 's Hage.
Dezelfde voor 2 ingeteek. Ex.
Weijland, (H.) Predikant te Amst.
Weijland Jr., (H.) Koopman te Amsterdam.
Weijmans, (H.) Cassier der Leenbank te Dordrecht.
Weijmans Hz., (W.) te Dordrecht.
Weijmar, (J. J.) te Amsterdam.
Wichers, (H. L.) Lid van den Raad van State te 's Hage.
Wigman, (M.) Notaris te Utrecht.
Wilbrenninck, (J. G.) Kadet der Artillerie te Delft.
Wilde, (J. B. de) Koopman te Amsterd.
Wilde, (A. de) Landeigenaar op Java, te Amsterdam.
Wilde, (C. J. de) Landeigenaar op Java, te Amsterdam.
Wildt, (H. de) Advokaat te Amsterdam.
Wildschut, (D. H.) Predikant te Amsterdam.
Willebers, (E.) Kostschoolhouder te Amsterdam.
Willekes, (J. W.) Procureur te Haarlem.
Willemszen, (E.) Koopman te Dordrecht.
Willer, (A. D.) Translateur te 's Hage.
Willigen, (J. van der) Predikant te Rockanje.
Willink Jr., (W.) Lid van den Raad te Amsterdam.
Willink, (Jan) Koopman te Amsterdam.
Willink Jansz., (Jan) Koopman te Amsterdam.
Willink, (A.) Koopman te Amsterdam.
Wils, (J.) Koopman te Amsterdam.
Wimmer, (...) Kapitein bij de 11e Afd. Infanterie te Luik.
Winckel, (C. P.) Predikant te Antwerpen.
Wingaarden. (Fh. van) Opzigter der stads havens te Dordrecht.
Winkel, (J. ten) te Amsterdam.
Winsheijm, (G. W. van) Majoor bij de 10e Afd. Nat. Inf. te Amsterdam.
Winter, (Mejufvr. J. L. van) te Amsterdam.
Winter, (J. J. van) Lid van den Raad te Amsterdam.
Witgens, (C. M.) te 's Hage.
Wit, (J. H. de) Advokaat te 's Hage.
Wit, (C. A. de) Makelaar te Amsterdam.
Wit, (A. E. de) te Amsterdam.
Witmondt Wz., (J.) Ontvanger der Directe Belastingen te Amsterdam.
Witsen Elias, (P.) Koopman te Amst.
Witsen Elias, (N.) Litt. Hum. Stud. te Amsterdam.
Witt Bz., (N. de) te Dordrecht.
Witte, (J.) te Breda.
Witte, (J. B. de) 2e Commis bij 't Departement van Oorlog te 's Hage.
Witte van Citters, (De) Lid van den Hogen Raad van Adel te 's Hage.
Wittert, (Jonkheer Mr. N. C.) Raad en Rekenmeester der Domeinen, te 's Hage.
Wohlman, (J. F.) te Amsterdam.
Wolff, (Hendrik) Koopman te Amsterdam.
Wolff Courrech, (C. van der) te Hoorn.
Wolff, (Gillis de) te Woerden.
Wolffensperger, (C.) Koopman te 's Hage.
Wölffer, (J.) te Amsterdam.
Wolterbeek, (J. J.) Med. Professor te Utrecht.
Wolterbeek, (R. Daniel) te Amsterdam.
Wolters, (G.) te Amsterdam.
Wolters van de Poll, (J.) te Amst.
Wormer, (H. J.) Onderwijzer te Utrecht.
Wouters, (J. A. J.) te 's Hage.
Wttewaal van Stoetwegen, Ontvanger Particulier te Amersfoort.
Wttewaal Wed. Hinlopen, (H. M.) te Maarssen.
Wttewaall, (G.) Secretaris bij de Com-

missie van Landbouw in de Provincie Utrecht.
Wurfbain, (Joh. Sam.) Makelaar te Amsterdam.
Wurfbain, (J. C.) te Amsterdam.
Wuijster, (G.) Predikant te Breda.
Wyck, (J. J. van) Commissionair te Amsterdam.
Wyck, (F. H. G. J. van der) 2e Luit. bij de 10e Afd. Nat. Inf te Amsterdam.
Wyk, (W. J. van) Instituteur te Amsterdam.
Wyk Jacobsz., (Roeland van) te Hattem.
Wyk Rz., (A. van) Schipper van Utrecht op Leiden, te Woerden.
Wyk Rz., (B. van) Ontvanger der Kerkelijke goederen te Woerden.
Wylep, (J. G.) Deurwaarder van 's Lands Belastingen te Amsterdam.
Wyn, (H. van) Archivarius van 't Rijk te 's Hage.
Wynaendts, (M. A.) Lid van den Raad der stad te Delft.
Wynaendts, (W.) te Delft.
Wynandts, (A.) te Amsterdam.
Wynhoff, (B.) Secondant te Culenborg.
Wys, (Mr. Johan de) Regter bij de Regtbank van 1ste Aanleg te 's Bosch.
Wys J. C. zoon, (J.) Predikant te 's Hage.
Wysman, (H. W.) Koopman te Amsterdam.

Y.

Ypelaar, (J.) te Amsterdam.
Ysendyk, (A. van) Koopman te Amsterdam.
Yserman, (W.) te Moordrecht.
Yssel Groothuis, (J. H. van) Theolog. stud te Utrecht.
Yver, (G. P. van den) Makelaar te Amsterdam.
Yver, (A. F. van den) te Amsterdam.
d'Yvoy, (Baron) Adjudant van Z. K. H. Prins Frederik te 's Hage.

Z.

Zandwyk, (J.) Chef van Divisie bij de Administratie der Posterijen te 's Hage.
Zilver, (J. H.) Notaris te Amsterdam.
Zimmerman, (J. Decker) Evangelisch Luthersch Predikant te Utrecht.
Zoete Sz., (S. de) Onderwijzer te Schevingen.
Zuidema, (W.) Boekh. te Groningen, voor 1 ingeteek. Ex.
Zuiderhoff, (T.) Koopman te Amsterdam.
Zurkann, (S.) Commissionair te 's Hage.
Zuylen van Nijevelt van Nieuw Beijerland, (Baron van) te Dordrecht.
Zuylen van Nijevelt, (Ph. Jul. van) Luitenant Generaal te Utrecht.
Zuylen Jz., (Wm. van) Mr. Timmerman te Utrecht.
Zwyndregt, (L. van) Koopman te Rotterdam.
Zynen, (P. J.) Predikant te Vlissingen.
Zytsema, (H. V. V.) Commissionair te Amsterdam.

BIRKENBRUCK, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, Löwenberg-Bunzlauerkreits.

BIRKENFELD, Duitsch vorst., den hertog van Oldenburg behoorende, tusschen de Pruis. prov. Neder Rijn en den Beij. Rijnkreits. Het land is ruw, wordt door de Nahe bespoeld, en bevat 10 V. M., met 20,000 inw. Hetzelve werd in 1817 door Pruissen aan den hertog van Oldenburg afgestaan, en bestaat uit het kanton Herrstein (met uitzondering van de gemeenten Hottenbach, Hettershausen, Asbach, Schauern, Kempfeld en Bruchweiler, welke aan Pruissen gebleven zijn); het kanton Birkenfeld; de gemeenten Neunkirchen, Seelbach, Gonnersweiler en Eiweiler van het kanton Wadern; de gemeenten Asweiler, Eizweiler, Imsbach, Hirstein, Reichweiler en Mosberg, Steinberg en Deckenhardt, Wahlhausen en Schwarzhof, van het kanton St. Wendel: de gemeenten Gimbweiler, Rohfelden, Wolfersweiler en Nohen van het kanton Baumholder; en de gemeente Bondenbach, van het kanton Rhaunen. Het land is in 3 ambten verdeeld, welker ambtman de eerste beambte is.

BIRKENFELD, Oldenb. vlek, hoofdpl. van voornoemd vorst., aan de Nahe en aan den Hundsrück, met 1060 inw., welke twee ijzersmederijen en eenen aanzienlijken handel met rundvee, varkens en paarden hebben.

BIRKENFELD, Wurt. vlek, kreits Zwarte Woud, ambt Neuenburg, met 770 inw.

BIRKENHÖRD, Beij. dorp, Rijnkreits, bij Tweebruggen, met 656 inw.

BIRKET-EL-BELLAH, meer in Egypte, dat met dat van Menzaleh te zamen hangt en de landëngte van Suez inloopt, en tusschen welks einde, en het N. einde der Roode zee, de landëngte 59,250 Toises breed is.

BIRKET-EL-CAIRUN, zie Cairun.

BIRKET-EL-HADSJI, of *meer der Pelgrims*, klein meer, 3 mijlen ten O. van Cairo, dat tot vergaderplaats dient aan de pelgrims, die naar Mecca willen gaan. Voorheen had het door een kanaal gemeenschap met den Nijl.

BIRKET-EL-MARIOUB, zie Mareotis.

BIRKIN, Eng. riv. in 't gr. Chester, die bij Altringham in de Bollin valt.

BIRKIN-ISLANDS, groep eil. in de Noordzee, bij de O. kust van Lewis. 11. 26. L. 58. 6. N. B.

BIRKINGEN, Pruis. dorp, kreits Eichsfeld, met 900 katholijke inw.

BIRKSTEIN, Boh. dorp, kreits Leutmeritz, met katoen- en wolfabrijken.

BIRKUNGEN, Pruis. D., regdst. Erfurt, ambt Scharfenstein, met 860 inw.

BIRLAB, Egypt. stad, op den weg naar Syrië, 5 mijlen ten O. N. O. van Cairo.

BIRMA, BURMA of *het rijk der Bomanen*, een voornaam rijk in Achter Indië, tusschen Bengalen, Siam, Aschem en China, of tusschen 110. en 118. L. en 9. en 26. N. B. gelegen. Het is 1050 Eng. mijlen lang en 600 zulke mijlen breed, en bevat 10,625 vierk. mijlen. De grond is in het Noorden zeer bergachtig, doch in het Zuiden vlak en zeer vruchtbaar, en de luchtsgesteldheid meestal zeer aangenaam. Tot de rivieren behooren de Nukian, de Lukian (een arm van de Irawatti), de Ava, Pegu, Tenasserim enz., welke allen, op gezette tijden, buiten hare oevers treden, waarvan de vruchtbaarheid van den grond afhangt. Tot de voortbr. behooren: goud, zilver, ijzer, tin, lood, antimonium, rottekruid, zwavel, barnsteen, robijnen, saffieren, ametisten, granaten, chrysolieten, marmer, magneet, steenolie, katoen, suikerriet, indigo, zijwormen, elefanten, tijgers, wilde paarden, gevogelte enz. De inw., welker getal men op 17 millioenen schat, spreken gedeeltelijk de Birmanische taal (in Ava, met 33 letters), deels de Peguaansche, deels Rakheng, zijnde de taal van Arrakan. De godsdienst is die van Budha, zijnde de Budha of Gaudma, welke de Birmanen vereeren, de Xaca van de Tibetanen. Dewijl de inw. aan de verhuizing der ziel gelooven, zoo dooden zij geene dieren, vooral geene kippen, en *hoendermoordenaar* is de scheldnaam, welken zij aan de Europeanen geven. De Birmanen zijn van middelbare grootte, geele kleur, hebben breede en platte aangezigten, groote ooren en monden, hooge gezigtsbeenderen, kleine platte neuzen, ligte baard, en sterk glimmende zwarte oogen. Hun inborst is vriendelijk en voorkomend omtrent vreemdelingen, vertrouwelijk onder elkander, ook hebben zij veel moed en dapperheid. Verder behooren tot de inw. de stammen der Carianen, Cassajen, Ins en Kainers. Ook vindt men hier, om den handel, Armeniërs, Indianen, Mahomedanen, Engelschen, Franschen en Portugezen. Er wordt ook boekhandel gedreven. De nijverheid, handwerken en handel zijn er van zeer veel belang, echter vindt men er, even zoo min als in China, gemunt geld. Het rijk bestaat uit het eigenlijk Birma of Ava, Pegu, Arrakan, Mecklay en West-Siam, terwijl Ammarapuram de hoofdstad is.

De vorst David was in 1815 de magtigste vorst van geheel Achter Indië, en noemde zich, onder anderen: Heer der aarde en lucht; Heer van alle soorten van edelsteenen, van robijnen, saffieren, enz. van alle goud,- zilver,- tin,- en ijzermijnen, bezitter van elefanten, paarden, schietgeweer, bogen, enz., souverein van dappere generalen, en zegevierende legers, onkwetsbaar als de rots Maconda Ponda; Heer der groote en bloeijende gouden stad, die schittert als de woning der engelen, en versierd is met goud, zilver, juweelen, enz.; van den gouden troon, van den zetel van glans en magt, van waar de bevelen des konings uitgaan over het menschelijk geslacht, enz. Hij geeft ook, na gegeten te hebben, onder trompetgeschal, aan al de koningen der aarde verlof om te gaan eten. Voor het overige is de regering volstrekt willekeurig, en de troon erfelijk voor den oudsten zoon. De koning ontvangt de tiende van al de voortbr. des lands; en aan de prinsen van den bloede en de stadhouders der prov. worden steden en dorpen tot onderhoud aangewezen. Elke Birman is geboren soldaat, en de troepen worden door de regering van wapenen voorzien. De garde des konings bestaat uit ruiterij en voetvolk, en de zeemagt bevat ongeveer 500 oorlogsvaartuigen, die van 80 tot 100 voet lang, doch zelden meer dan 8 voet breed zijn, en gewoonlijk elk 80 roeijers met zwaard en speer gewapend, en andere met geweren gewapende manschappen, aan boord hebben; voorop staat een stuk geschut.

Birmah, zie Birma en Ava.

Birmanisch Rijk, zie Birma.

Birmingham, Eng. stad in Warwickshire, aan de helling van eenen heuvel en de riv. Rea, in een bergachtig oord, dat rijk aan ijzer en steenkolen is. Het heeft, door den rook der menigvuldige fabrijken en werkplaatsen, een donker aanzien, doch is de belangrijkste fabrijkplaats van den aardbol, met 3 voorname en 12 mindere kerken, waaronder de deftige St. Maartenskerk de voornaamste is; 2 openbare bibliotheken, eene vrijschool van Eduard VI, de blaauwe school voor 156 jongens en 40 meisjes; de school der dissenters voor 35 jonge dochters, eene Lancasterschool voor 400 jongens; eene Bell's school voor even zoo veel jongens en meisjes; talrijke zondagsscholen, een groot werkhuis, een gasthuis voor 100 zieken, eene school voor doof-stommen, tegenwoordig onder het bestuur van den heer Braidwood, een schouwburg in 1792 gebouwd voor 170,000 gulden, een goed gevangenhuis, een vauxhall, eenige openbare gebouwen, benevens 16,400 huizen en 87,750 inw. Voorheen moesten de Engelschen hunne geweren in ons vaderland koopen, doch koning Willem de III voerde de geweerfabr. in dit rijk in, en thans zijn er in deze stad alleen 30, die 's wekelijks 14,500 geweren geheel in orde kunnen leveren. Verder telt men hier 150 fabr. van metalen knoopen, 24 van gespen, 90 van pleet- en verlakte waren, 70 voor waren van geelkoper, 102 van fijne horologie-kettingen, 1 van stoommachines, door Boulton en Watt tot den hoogsten trap van volkomenheid gebragt, waarvan sommigen het werk van 6 tot 120 paarden doen, 3 glasfabrijken, 20 juweliers en verder fabr. voor blaasbalgen, kandelaars, vingerhoeden, spelden, waarvan men er 12,000 in één uur maakt, messen, rijtuigen, zadels, allerhande gereedschappen, leder, valsch gouden waren, sterkwater, suiker en nog vele andere fabrijken, waaronder nog verdienen genoemd te worden de groote Engelsche kopermunt te *Soho*, in de nabijheid, als mede de munt voor de O. Ind. comp., voor Amerikanen en onderscheidene vreemde hoven, welke munt door eene stoommachine gedreven wordt, en waar, door 8 jongens, in ééne minuut, 528 aan beide zijden gemunte dollars of 31,680 dollars in een uur, 500 guinjes in ééne minuut of 30,000 in een uur geslagen worden. Merkwaardig is het hoe ver men het in de Birminghamsche fabrijken gebragt heeft, om het gemak en den spoed te bevorderen; men vervaardigt er b. v. draagbare stoelen, die men in een' stok steekt, zak-parasols, zweepen, waaruit men met eene veer sporen drukt, krukken, die men met eene veer langer of korter kan maken, messen voor personen, die maar ééne hand hebben, enz. In de nabijheid vindt men nog meer fabrijkplaatsen: 's jaarlijks levert Birmingham voor 3,800,000 £ sterling aan waren; terwijl het op alle oorden der wereld handelt. Op de markt staat het standbeeld van Nelson.

Birna, riv. in Azië, die de Z. grenzen van het kon. Pera uitmaakt en in de straat van Malakka valt op 118. 43. L. 3. 48. N. B.

Birnaghur, oude stad in Hindostan in Guzeratte, voorheen met 300 tempels, nu een hoop ruïnen.

Birnaghur, Ind. stad in Hindostan, prov. Bengalen, distr. Purneah. 104. 56. L.

L. 25. 55. N. B.

BIRNAM, berg in Schotland, gr. Perth, 1580 voet hoog.

BIRNBAUM, Poolsch *Miedzychod*, Pruis. opene adelijke stad, regdst. Posen, kreits Meseritz, aan de Warthe, de hoofdstad van eene heerl. van den zelfden naam, met 1740 duitsche inw., waaronder 555 joden; looijerijen, fabrijken van lederen handschoenen en linnen, wolspinnerijen en 107 lakenwevers, die jaarlijks 3,000 stuk laken vervaardigen.

BIRNBAUMER-WALD, een gedeelte der Julische Alpen, een hoog, boschachtig gebergte, hetwelk zich van den oorsprong der Save in Illyrië, tot aan Croatië uitstrekt, en bijzonder in den Adelsberger kreits dezen naam voert, welke van het Celtische woord Pyrn, dat is berg, afkomt.

BIRNGRÜTZ, Pruis. dorp in Silezië, regdst. Liegnitz, met 740 inw.

BIRNIA, Nap. stadje, prov. Principato Ultra, met eenen bisschop.

BIRON, Fr. stadje, dep. Dordogne, arr. Bergerac, met 109 haardsteden.

BIRON, zie Berun.

BIRR, Iersch stadje, gr. des Konings, met linnenweverijen.

BIRS, riv. in Zwitserland, die de kantons Bern, Solothurn en Bazel bespoelt. Zij ontspringt in de Liberberg-voogdij, in 't kanton Bern, aan den N. voet van den berg, door welke de beroemde rotspoort *Pierre Pertuis* gehouwen is, uit eene rots, en wel met zulke kracht, dat zij terstond 3 molens aan den gang brengt, onder de menigvuldige boschriviertjes, welke in haar uitloopen, is de Lufel, bij Zwingen, het voornaamste. In haren loop, die 15 uren lang is, vormt zij verscheidene watervallen en, met de rotsen van het Munsterthal, romaneske gezigten. Er liggen verscheidene bruggen over dezelve. Zij is niet bevaarbaar maar rijk aan visch, en valt bij Bazel in den Rijn.

BIRSCHELD, Nederl. dorp in Luxemburg, 6 uren van de hoofdstad.

BIRSECK, Zwits. distr. en kasteel, kanton Bern; de hoofdpl. is Arlesheim.

BIRSEN of *Birze*, stadje in Eur. Rusl., gouv. Wilna. Er is een prachtig kasteel, en eene katholijke, eene luthersche en eene gereformeerde kerk. 13 mijlen ten Z. O. van Mittau. 41. 36. L. 55. 16. N. B.

BIRSK, Rus. stad, gouv. Orenburg, aan de Belaja, met 3 kerken, 400 houten huizen en 1400 inw. In de nabijheid zijn 2 zoutmeertjes.

BIRSTEIN, Keur-Hessisch vlek, prov. Hanau, met ijzermijnen.

BIRSTWITH, Eng. vlek, gr. York, 1 mijl van Ripley, met 694 inw.

BIRT, zie Bir, No. 1. en Brit.

BIRTERBURY BAY, baai in Ierland, tusschen Galway baai en Sline Head, in welke de grootste vloten eene veilige legplaats kunnen vinden. 7. 56. L. 53. 20. N. B.

BIRTHELM of *Birthalmen*, Hong. *Berethalom*, vlek in Zevenbergen, de zetel van den evangelischen superintendent van Zevenbergen, door Saksers en Walachijers bewoond, met een bergkasteel, een luthersch gymnasium en goede wijnteelt. De kerk, waarin al de predikanten bevestigd worden, ligt op eene rots. 46. 6. 30. N. B. 42. 13. L.

BIRTHIN, Eng. riv., die bij de stad Usk, in het gr. Monmouth, in de Usk valt.

BIRTLEY, Eng. vlek, gr. Durham, $7\frac{1}{2}$ mijl van Durham, met 1094 inw.

BIRTLEY, Eng. gehucht, gr. Northumberland, met 376 inw.

BIRTNITZ, zie Pirnitz.

BIRTULTAN, Pool. stadje, waiw. Plock.

BIRU, Aziat. eil. in de O. Ind. zee, ten W. van Sumatra, met een' vulkaan.

BIRVIESCA, zie Briviesca.

BIRZE, zie Birsen.

BISACCIA of *Bisazza*, Nap. stad en vorst., prov. Principato Ultra, met 4,918 inw. en een bisdom. 41. 3. N. B. 33. 5. L.

BISAGNO, zie Besagno.

BISAGOS, zie Bissagos.

BISAMBERG, zie Biesenberg.

BISANO, eil. in de O. Ind. zee, ongeveer 6 mijlen in den omtrek, ten N. O. van Celebes. 142. 31. L. 2. 5. N. B.

BISANTAGAN, fraaije stad in Hindostan, in 't midden van Guzeratte, in een zeer vruchtbaar oord, dat koren, rijst, katoen en vee voortbrengt; er zijn ook fabr. Zij ligt 40 mijlen Z. O. van Ahmadabat.

BISANTHE, zie Rhodosto.

BISANZ, zie Besançon.

BISAYAS, talrijke volksstam van Maleijers, op de Philipp. eil., voornamelijk op den archipel der Bisayas.

BISAYAS (ARCHIPEL) of *Archipel van St. Lazarus*, in de O. Ind. zee, tusschen Borneo en Luzon, door Indianen en genoemde Maleijers bewoond, welke steeds met eikander in oorlog zijn.

BISAZZA, zie Bisaccia.

BISBAL, 2 Spaan. stadjes in Catalonië.

BISCAJE, eilandje bij Sardinië.

BISCARA, Afr. stad en kasteel in Algiers, prov. Constantine, 42 mijlen Z. Z. O. van Algiers.

BISCAVI, stad in Sicilië, in de val di Noto.

BISCAYE, BISCAYA of *Bizcaya*, bergachtige prov. in Spanje, welke ten N. aan de Biscaysche zee (een deel van den Atl. oceaan), ten W. aan Burgos, ten Z. aan Alava en ten O. aan Guipuscoa grenst; tusschen 14. 25 en 15. 18. L. en 42. 50 en 43. 28. N. B. Het beslaat 65 vierk. mijlen en heeft 112,730 inw., ééne stad, 20 vlekken, 125 gemeenten en 165 kerspelen. Het land wordt door den Cantabrischen bergtak doorsneden, en door de kustrivieren Cadagun, Nerva, Ybaychalval en de Bidassoa, die 't van Frankrijk scheidt, bespoeld. De lucht is er vochtig en beneveld, doch gematigd en gezond. Het land brengt Turksch koren, een weinig wijn, chinaasappelen, citroenen, ooft, kastanjes, noten, hennip, peulvruchten, hout, schapen, geiten, rundvee, ijzer, staal, lood, aluin, zwavel, en zeezout voort. De inw., die zich zelven Euscaldunac noemen, hebben eene taal, die geheel van de Spaansche onderscheiden is, en welke zij zelven *Eusquera* of *Esauara*, de Spanjaarden *Vascuence* of *Lengua Basconada*, de Franschen *Basque* noemen, en welke in Biscaye, Guipuscoa en Navarre verschillende tongvallen heeft, en ook aan gene zijde der Pyreneën gesproken wordt. De vrolijke en zeer beschaafde inw. hebben gemakkelijke en zindelijke huizen, beoefenen den landbouw en vervaardigen zeer goede wollen en ijzeren waren, en hebben, tot in Frankrijk toe, zeer goede wegen aangelegd. Zij voeren uit: appeldrank, azijn, kastanjes, rozijnen, traan, zeevisch, staafijzer, ijzeren keukengereedschappen en geweren. In deze prov. en in die van Guipuscoa en Alava, hebben de inw., die meest alle voorgeven van adel te zijn, altijd meer vrijheid genoten, dan in de overige prov., zoo dat bij hen, reeds vóór de laatste omwenteling, de koninklijke wetten door de volksvertegenwoordigers moesten goedgekeurd worden; deze bepaalden ook de belastingen, terwijl de koning zelf slechts eene vrijwillige gift ontving. De prov. wordt verdeeld in het graafs. Ognate of Encartacionen en in 't eigenlijk Biscaye, waarin, uit ons vaderland, Frankrijk en Engeland fijne wollen stoffen, linnens, staalwerk, boter, kaas, traan, zoute visch, enz. vrij van uit- of inkomende regten, worden ingevoerd. De hoofdstad is Bilbao.

BISCAYE (EIGENLIJK), zie Biscaye.

BISCAYE (NIEUW) of *Durango*, Spaan. prov. in Mexico, in N. Amer., ten N. van Zacatecas, met belangrijke zilvermijnen. Zij wordt grootendeels door de riv. Nassas bespoeld, en bevat 189,700 inw. De hoofdstad is Durango.

BISCAYE (BAAI VAN), is dat gedeelte van den Atl. oceaan, tusschen het Fr. eil. Ouessant en kaap Ortegal in Spanje. Zij bespoelt de geheele W. kust van Frankrijk en de N. kust van Spanje en wordt ook bogt van Frankrijk genoemd.

BISCAYE (BAAI VAN), groote baai op de Z. kust van Nieuwland, tusschen kaap Race en Pine. 324. 40. L. 46. 50. N. B.

BISCAYNO, N. Amer. eilandje bij de kust van Florida. 297. 23. L. 25. 55. N. B.

BISCEGLIE, Nap. stad, prov. Bari, een koninklijk domein, in een schoon vruchtbaar oord, met 10,600 inw. 41. 18 N. B. 34. 19. L.

BISCHAR, Fr. D., dep. van 't Noorden.

BISCHARIES, zie Badscha.

BISCHBERG, Beij. dorp, Op. Mainkreits, aan de Main, met 560 inw.

BISCHBURG, zie Bischofsburg.

BISCHDORF, Pruis. dorpje, regdst. Merseburg, Saalkreits, met 230 inw.

BISCHEN, zie Bischofsheim, No. 7.

BISCHHAUSEN of *Bischofshausen*, dorp en ambt in Neder Hessen, het ambt met 6,350 en het dorp met 800 inw.

BISCHHEIM, zie Bischofsheim, No. 6.

BISCHITZ, Boh. vlek, Bunzlauer kreits, aan de Elbe.

BISCHOFSBERG, zie Bischofsburg, Dantzig en Johannesberg.

BISCHOFSBURG, BISCHOFSBERG of *Bischburg*, Poolsch *Biscupiec*, Pruis. stadje, regdst. Koningsberg, Heilsberger kreits, aan de Dimmer, met 1600 inw. en handel in linnen en garens. 53. 51. N. B. 38. 37. L.

BISCHOFS-GOTTERN of *Grossen Gottern*, Pruis. vlek, regdst. Erfurt, kreits Langensalza, aan de Unstrut, met 1090 inw. en eene jaarmarkt.

BISCHOFSGRÜN, Beij. dorp, Opper Mainkreits, landg. Wunsiedel, met 700 inw. en eene glasblazerij, waarin men vele glazen knoopen, paarlen en koralen vervaardigt, die zelfs naar de W. Indië en Afrika verzonden worden. Ook is in de nabijheid de ijzersmederij Tröbershammer.

BISCHOFSHAUSEN, zie Bischhausen.

BISCHOFSHEIM of *Tauber Bischopfsheim*, Bad. ambt, Main- en Tauberkreits, dat met de daarbij behoorende Schupfergrunde en 't voorm. Wurzburgsche ambt Lauda, 4 V. M. 28 plaatsen en 15,150 inw. bevat, en

zeer

zeer goeden wijn en korenbouw heeft.

BISCHOFSHEIM, Bad. stadje in voorn. ambt, aan de Tauber, met een gymnasium, een klooster en 1870 inw. 49. 34. N. B. en 27. 26. L.

BISCHOFSHEIM VOR DER RHÖN, Beij. stadje, Ned. Mainkreits, de zetel van een landg., aan den voet van het Rhöngebergte en de riv. Brent, met 1600 inw. en eenige fabr. In de nabijheid heeft men den heiligen Kruisberg, eene bedevaartplaats. Het landg. heeft 9,170 inw., welke, uit hoofde van het ruwe, harde Rhöngebergte, niet veel koren, maar zeer veel vlas bouwen en aanzienlijke schapenfokkerijen hebben, terwijl zij ook huisraad, borden, lepels, klompen, enz. vervaardigen. 50. 28. N. B. 27. 58. L.

BISCHOFSHEIM *aan den hoogen Steg*, of Rhein Bischofsheim, Bad. ambt, Kinzigkreits, met 9,095 inw.

BISCHOFSHEIM *aan den hoogen Steg*, Bad. vlek in genoemd ambt, met 1250 inw., en veel hennipteelt.

BISCHOFSHEIM of *Bischheim*, Pruis. vlek, in 't Hanausch ambt Bergen, met goeden wijnbouw.

BISCHOFSHEIM of *Bischen*, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, met 1,400 inw.

BISCHOFSHEIM, Hes. dorpje, vorst. Starkenburg, ambt Rüsselsheim, aan de Main, met 512 inw.

BISCHOFSHEIM of *Neckar Bischofsheim*, Bad. dorp, Neckarkreits, in de Kreichgau, met twee kasteelen, hennipbouw en 1474 inw. Het ambt van dien naam heeft 11,000 inw.

BISCHOFSHEIM of *Saum*, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Straatsburg, met 1860 inw.

BISCHOFSHOFEN, Oostenr. vlek, kreits Salzburg, aan de Salza.

BISCHOFSINNICHEN, zie Innichen.

BISCHOFSKUPPE, zie Arnoldsdorf, No. 2.

BISCHOFSLAAK of *Laak*, in de landtaal *Skofialaka*, Illyr. stad en heerl., kreits Laybach, aan de vereeniging der riv. Polland en Zeier, met 1800 inw. en handel in linnens, garen, enz.

BISCHOFSTEIN of *Bischstein*, Pruis. stadje, regdst. Koningsberg, kreits Heilsberg, aan een moerassig meer, met een gymnasium, 2,236 inw., die laken, kousen, garen, linnen, bier en brandewijn maken. 54. 4. 35. N. B. 38. 34. 5. L.

BISCHOFSTEIN, Pruis. kasteel en ambt, regdst. Erfurt, aan de Hess. grenzen.

BISCHOFSWEIHER, groot Beij. meer, bij Dechsendorf, in den Op. Mainkreits.

BISCHOFSWERDA, Saks. stadje, Meisnerkreits, ambt Stolpen, aan de Wesenitz, met 1450 inw., die fijn laken en linnen vervaardigen. Bij den slag van 12 Mei 1813, werd dit stadje, door de Franschen, op 3 huizen na afgebrand. 51. 8. 50. N. B.

BISCHOFSWERDER, Poolsch *Biscupiec*, Pruis. stadje, regdst. en kreits Mariënwerder, aan de Ossa, welke in den Weichsel valt, met 1200 inw., waaronder lakenwevers, hoedenmakers, brouwers, enz. 53. 30. N. B. 37. 1. 30. L.

BISCHOFSZELLE, Zwits. stadje, kant. Thurgau, in een vruchtbaar oord, ter plaatse waar de Sitter in de Thur valt, met 1200 roomsche inw. In den omtrek vindt men de fraaiste buitenplaatsen op bekoorlijke hoogten. De geschiedkundige verzamelaar MELCHIOR GOLDAST VON HEIMINSFELD werd alhier op het landgoed Espen geboren. 47. 30. 28. N. B. 26. 53. 20. L.

BISCHOF-TEINITZ, TEINITZ, HORSSOWSKY-TEGN, DOBROHOSTOW, Boh. heerl. en stadje, Klattauerkreits, aan de Radbuza, met 1890 inw. en eenige fabr. 49. 31. 57. N. B. 30. 39. 45. L.

BISCHSTEIN, zie Bischofstein, No. 1.

BISCHWEILER of *Bischwiller*, Fr. stad, dep. Neder Rijn, arr. Straatsburg, aan de Motter, met 4,600 inw. welke fabr. van laken, zakdoeken, linnen, wollen kousen, geweren, grove handschoenen, meekrap, tabak en leder, beneveus verwerijen, eene klokkengieterij en veel handel hebben.

BISCOVO, zeer hooge berg in Dalmatië, aan welks voet de stad Mascarsca ligt.

BISCUPIEC, zie Bischofsburg en Bischofswerder.

BISEGLIA, zie Bisceglie.

BISENTINA, eil. in het meer Bolsena, in den Kerk. Staat, hert. Castro.

BISENTIO, riviertje in Toscanen.

BISENZ, BZENEC, BZANZE, heerl. en stadje in Moravië, kreits Hradisch, met 2,548 inw. en wijnteelt.

BISER, kleine rivier in Rusland, gouv. Perm, aan welke kopermijnen liggen, waartoe 580 bazen en 1600 opgeschrevene boeren behooren.

BISERNO, riv. in Napels, prov. Molise, welke bij Campo Maria, in Capitanata, in de golf van Venetië valt.

BISERTA of *Biserte*, versterkte Afr. stad in Tunis, aan een kanaal, tusschen een groot vischrijk meer en de zee, in een oord, dat rijk aan olijven, rozijnen, citroenen, enz. is. Zij heeft eene haven, in welke slechts kleine schepen kunnen binnen loopen, terwijl de inw.

 han-

handel in koren en visch drijven. In de nabijheid zijn de puinhoopen van Utica, onder anderen nog een tempel van 80 zuilen van oostersch graniet en een standbeeld van Flora. 37. 17. 10. N. B. 27. 48. 40. L.

Biserta Baai (Hippo Zarytos), baai in Tunis, welker oevers uit zandduinen bestaan en die de oplegplaats der galeijen van Tunis bevat. De Westerpunt is kaap Blanco of Marabout.

Bishaggara, Afr. dorp in Sennaar.

Bishareen, talrijke stam Arabieren in Sennaar, tusschen de Tacazze en de Roode zee.

Bishbesh, stad in Neder Egypte, aan een' tak des Nijls, volgens sommigen op de puinhoopen van het oude *Bubastis*, met overblijfsels van ontzettende granietbrokken en steenhoopen; 12 mijlen van Caïro. 30. 33. N. B. 49. 38. L.

Bisheim, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, een uur van Straatsburg.

Bisheri, Turk. Aziat. dorp in Diarbekir, 6 mijlen Z. van Meia Sarekin.

Bishni, Perz. stad in Armenië, aan de Zenghi, 7 mijlen van Erivan.

Bishop Panns, Eng. vlek, gr. Durham, met 500 inw.

Bishop's-Auckland, zie Auckland, No. 1.

Bishop's-Castle, Eng. vlek, gr. Salop, aan de Clun, met 1370 inw.

Bishop's Hatfield, zie Hatfield.

Bishop's island, Iersch eilandje op de W. kust bij 't gr. Clare, in de Atl. zee. 52. 38. N. B. 8. 11. L.

Bishop's islands, kleine groep Schotsche eil., tot de Hebriden behoorende, bevattende Bernera, Mingalay, Pabbay, enz. 56. 48. N. B. 10. 11. L.

Bishops Rotsen, eil. tot de verstrooide in de N. helft der Zuidzee behoorende, in 1796 door kapitein Bishop ontdekt, en volgens de kaart van Arrowsmith, op 25. 20. N. B.

Bishopside, Eng. vlek, gr. York, met 1620 inw.

Bishop Stortford, Eng. vlek, gr. Hertford, aan de Stort, met 2,630 inw. 51. 52. N. B. 17. 58. L.

Bishop's Waltham, Eng. vlek, gr. Southampton, met 1530 inw.

Bishop Wearmouth, Eng. vlek, gr. Durham, met fabr., handel en 7,000 inw.

Bisignano, Nap. stad, kasteel en vorst., prov. Calabria Citra, aan de Boccone, met 15 kerken, 5 kloosters en een bisdom. 39. 37. N. B. 34. 10. L.

Bisping, Fr. dorp, dep. Meurte.

Bisk, Rus. stadje, gouv. Kolywan, aan de Ob.

Biskaja Krepost, zie Biisk.

Biskan, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, kreits Leobschütz, met 500 inw.

Biskupice, Poolsch stadje, waiw. Lublin, met 63 huizen.

Biskupitz, heerl. en dorpje in Moravië, kreits Znaim, met 400 inw.

Biskupsky, Rus. vlek, gouv. Tarnopol, aan den Dniester.

Bislach, Pruis. dorp, regdst. Kleef, aan den Rijn, met 1490 inw.

Bislan, dorp in Ned. Egypte, aan den Nijl, 1 mijl van Damiette.

Bisley, Eng. vlek, gr. Gloucester, aan het Stroud-kanaal, met fabr. en 4,750 inw. De geboorteplaats van den wijsgeer Bacon.

Bislig, stad op de O. kust van 't Aziat. eil. Mindanao. 8. 6. N. B. 144. 4. L.

Bismark, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg, kreits Stendal, aan de O. zijde van de Calbische waard, met eene kerk, 842 inw. en 1 brandewijnstokerij.

Bisnagar of *Annagoondy* of *Bigenagur*, voormalig kon. in Voor Indië, voor het grootste gedeelte in den Marattenstaat gelegen. De hoofdstad van dien naam aan de Toombudra, was voorheen zeer groot en bloeijend, had verscheidene straten van 30 tot 40 ellen breedte, doch is nu bijna geheel verwoest. 15. 14. N. B. 94. 20. L.

Bisnapore, distr. in Bengalen, door riv. en sluizen omringd, welks inw. nog de zeden der oude Indianen hebben.

Bisnee, distr. in Voor Indië, tusschen Bengalen en Assam, aan de N. zijde van den Burampoeter, tusschen 26 en 27 N. B. De hoofdstad Bisnee ligt op 26. 28. N. B. en 108. 32. L.

Bisort, Nederl. dorp in Luxemburg, een uur van Bastogne.

Bisperode, Brunsw. dorp en slot, kreits Eschershausen, met 924 inw., akkerbouw, fabr. en zwavelbronnen.

Bisrampore, Ind. stad in Bengalen, distr. Palatnow. 24. 8. N. B. 101. 50. L.

Bissago, rijk in Senegambia, in Midden Afrika, dat uit vast land en eilanden bestaat, zijnde het vaste land tusschen de riv. Cassamanca en Rio Grande gelegen. Aan den mond van de Rio Grande hebben de Portugezen een distr. hetwelk 15,000 zwarte inw. telt. Hier liggen de forten Bissago aan den mond der riv., met eene bezetting uit verbannene misdadigers bestaande. Onder de eil. zijn de 16 volgende de voornaamste als: Bissao, Bulama, Jate, Bussi en Manterre, welke bij de vaste wal liggen, en daarvan alleen door riviertakken afgescheiden zijn; verder Galpinas, Arças, Formosa,

Cana-

Canabac, Carache, Corbelle, Genthera, Cavallo, Mel, Casegu en Cove. Onder de kleinere kent men nog Bourbon, Sarcière, Poelon, Papaygo en Los Parcos. Deze allen worden door groote, sterke, dappere en oorlogzuchtige Negers bewoond. Het eil. Casegu is het vruchtbaarste en magtigste.

BISSAO, BISSEAU, BISSAGO of *Bassuh*, het voorn. dezer eil. aan de Portugezen behoorende, op 11. 35. N. B. en 3. 36. L., door de riv. Geves van het vaste land gescheiden; het is 30 vierk. mijlen groot, heeft een fort en eene goede haven, en is vruchtbaar in rijst, gierst, katoen, indigo, koffij, zuidvruchten, hout, rundvee, olefanten, buffels, antilopen, gevogelte, enz. De handel bestaat voornamelijk in slaven, was, ivoor en huiden.

BISSAW, groote Negerstad in Afrika, aan de Peperkust.

BISSAYAS, zie Bisayas.

BISSCHOP EN KLERKEN, groep gevaarlijke zeeklippen bij de Sorlingsche eil., aan de Z. W. kust van Engeland, aan het einde van het kanaal. Men verzamelt er de eijeren der zeevogels voor de wijnkoopers van Bristol. 51. 54. N. B. 12. 26. L.

BISSCHOP EN KLERKEN, gevaarlijke klippen, 5 mijlen ten Z. van kaap ter Neus in Noorwegen.

BISSCHOP EN KLERKEN, Austr. eil. en klippen ten Z. van Nieuw Zeeland, bij lord Aucklands-eil. KRUSENSTERN brengt ze tot de groep der Marquaries-eilanden, en bepaalt derzelver ligging op 55. 20. Z. B. en 160. L.

BISSCHOP'S eil. en rotsen, zie Bishop's islands.

BISSEAU, zie Bissao.

BISSEGHEM, Nederl. D., prov. O. Vlaanderen, met 506 inw., ½ uur van Kortrijk.

BISSEN, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, met 720 inw.

BISSENDORF, Han. ambt, vorst. Luneburg, met 3,852 inw. Het dorp van dezen naam heeft 560 inw., bijenteelt en paardenfokkerij.

BISSENPRAAG, bedevaartplaats in de bergen van N. Hindostan, aan de Alacanunda, (Alukundra) met 5,000 inw. 30. 36. N. B. 97. 25. L.

BISSIBUR of *Isbork*, oude Rus. stad, hoofdpl. van 't land van denzelfden naam in Tartarije, ten N. van de Caspische zee.

BISSINGEN, MARKTBISSINGEN of *Oberbissingen*, Beij. vlek, Rezatkreits.

BISSINGEN, Wurt. dorpje, Donaukreits, bij Ulm, met 350 inw.

BISSINGEN, Wurt. dorp, Neckarkreits, Op. ambt Ludwigsburg, aan de Ens, met 988 inw.

BISSINGEN, Wurt. dorp, Donaukreits, Op. ambt Kirchheim, met 1230 inw. en schoone marmergroeven.

BISSIPOUR, Aziat. stad in Bootan, 10 mijlen van Amerpour.

BISSOLEE, distr. in Voor Indië, prov. Lahor, langs de Ravy riv., aan de Seiks behoorende. De hoofdstad dezes naams is versterkt. 32. 22. N. B. 92. 28. L.

BISSORE, stad in Hindostan, prov. Orissa, 6 mijlen van Balasore.

BISSORY, haven op 't Moluksch eil. Mandioly, op 0. 18. Z. B. 141. 26. L.

BISSOULY, stad in Hindostan, prov. Delhi, distr. Bareily, aan de Yar Vuffadar-riv. 28. 20. N. B. 96. 56. L.

BISSUNPORE, groot vruchtbaar distr. in Bengalen, nu in 't collectorschap Burdwan, onder een' raja, met de hoofdstad van dien naam, door welke de groote militaire weg van Calcutta naar Benares loopt. 23. 4. N. B. 105. 11. L.

BISSUNTPORE, stad in Hindostan, prov. Allahabad, distr. Ghazypore, aan den mond der riv. Dewah in den Ganges. 25. 40. N. B. 102. 26. L.

BISSUNTPORE GOLAH, stad in Bengalen, distr. Purneah, aan den N. tak van den Ganges, en de oude Coosy, met veel binnenlandschen handel. 25. 20. N. B. 105. 31. L.

BISTAM of *Bistain*, Perz. stad, distr. Comis. 35. 30. N. B. 72. 16. L.

BISTENG, Fr. vlek, dep. Moezel.

BISTERCZE, Hong. stadje, kom. Trentschin.

BISTERFELD of *Biesterfeld*, residentieslot van de graven van Lippe-Detmold, tusschen Paderborn en Corvey.

BISTRA, BISTRZICZ, WRZISTIE, Boh. vlek en slot, Chrudimerkreits, aan de Z. grenzen, met 220 huizen, garen- en linnenhandel, 2 mijlen van Politska.

BISTRACA, Aziat. riv. in Circassië, die in de Kuban valt, op 44. 45. N. B. 58. 15. L.

BISTRAIA, Aziat. stad in Rus. Tartarije, 20 mijlen O. N. O. van Azof.

BISTRAIA, riv. in Rus. Tartarije, valt in den Don. Eene andere riv. in Kamschatka, valt in de Bolchaia-Reka.

BISTRIANKA, stad in Rus. Tartarije, aan de Z. zijde van den Don.

BISTRICA, riv. in Galicië, welke uit het Karpatisch gebergte komt, voor bij Stanislawowo, vliet en bij Mariampol in den Dniester valt. Aan deszelfs oevers zijn vele zoutziederijen.

BISTRICE, Boh. vlek, kreits Kaurzim.

BISTRITZ, 2 riv. in Zevenbergen, de

eene, de Gouden genoemd, omdat zij goudzand met zich voert, ontspringt aan den berg Kuhhörnel, scheidt Zevenbergen van de Bukowina, en valt in de Sereth; de andere of Groote, ontspringt op het gebergte Piatra Dorni, en valt niet ver van de Bistritz in den Samosch.

BISTRITZ, Hong. *Besztercze*, Hoogd. NÖSEN of *Nosenstad*, distr. in Zevenbergen, van 32 vierk. mijlen, met 55,000 inw.

BISTRITZ, vrijstad in voornoemd distr., aan de Bistritz, in een lang schoon dal, met een gymnasium, een roomsch collegie, en 4,566 inw., veel handel in vee en wijn. Er zijn ook potaschziederijen, enz. 47. 6. N. B. 42. 12. L.

BISTRITZ, *Unterm Holnstein*, heerl. en stadje in Moravië, Prerauer kreits, met een schoon kasteel, 1300 inw., metaal- en goudmijnen. 49. 22. N. B. 35. 26. L.

BISTRITZ, stadje in Moravië, Iglauerkreits, met 1850 inw.

BISTRITZA, zie Bistritz.

BISTROFF, Fr. vlek, dep. Moezel.

BISTRZICZ, zie Bistra.

BISTVISI, Aziat. stad in Georgië, prov. Kartel, 8 mijlen Z. van Teflis.

BISUGA, riv. in Rus. Tartarije, valt in de Azofsche zee.

BISUTON, berg in de Perz. prov. Irak.

BISZLINGEN, Bad. dorp, Donaukreits, ambt Blumenfeld, met 414 inw.

BISZTRA, Hong. riv., die in Zevenbergen ontspringt, en bij Osuta in de Temes valt.

BITBOURG, zie Bidburg.

BITCHE, zie Bitsch.

BITELLO, Nap. stadje in Terra di Bari. 41. 8. N. B. 34. 32. L.

BITEN BIESEN, zie Alten Biesen.

BITESCH, oud stadje in Moravië, kreits Znaim. 49. 18. N. B. 33. 55. L.

BITETTO, Nap. stad, prov. Bari, met een bisdom, en 3290 inw.

BITFORD, Eng. stadje, gr. Warwick, aan de Avon, 29 m. N. W. van Londen.

BITISCHKA of *Oszowa*, Morav. heerl. en vlek, kreits Iglau, met 436 inw.

BITISCHKA, WEWERSKA, EICHHORN-BITESCH, Morav. vlek, kreits Brunn, aan de Schwartza, met 1850 inw.

BITO, Afr. rijk, ten Z. van den Niger, zeer weinig bekend.

BITONTO, Nap. stad, prov. Bari, in eene schoone vallei, met 13 kerken, 12 kloosters, een' bisschop en 13,800 inw. (Slag in 1734). 41. 12. N. B. 34. 22. L.

BITPACK, groote Aziat. landstreek, in de woestijn der Kirgische Kozakken, van den voet der Siberische bergen, tot aan de riv. Zua. Zij is bijna onbevolkt, heeft geen water, en is grootendeels met doornstruiken bewassen.

BITRITTO, Nap. stadje, prov. Bari, met 2300 inw.

BITSCH of *Bitche*, Fr. stad, dep. Moezel, arr. Sareguemines, aan den voet van een' berg en aan de Schwelbe, met 2,590 inw., looijerijen, tigchelovens, enz. Voorheen was zij de hoofdstad van eene heerl., die in de oudste tijden aan de hertogen van Lotharingen behoorde. 49. 4. N. B. 25. 16. L.

BITSCHA, Hong. vlek, hoofdpl. eener heerl., kom. Trentschin, met handel in hout op de riv. de Waag.

BITSCHOFEN, Fr. vlek, dep Neder Rijn, arr. Weiszenberg, aan den Motter, met 700 inw.

BITSCHOW, zie Biczow.

BITTBURG, Pruis. kreits, regdst. Trier, in 7 kantons verdeeld en 27,840 inw. bevattende.

BITTBURG, zie Bidburg.

BITTENFELD, Wurt. dorp, Neckarkreits, ambt Waiblingen, met 715 inw.

BITTERFELD, Pruis. stad, regdst. Merseburg, aan de Mulde, met 1500 inw., welke laken-, kousen- en aardewerkfabr. hebben. Deze stad is door Nederlanders aangelegd; er is nog een genootschap van burgers, de Vlamingers genoemd, welke hunne 30 stukken lands gemeenschappelijk bewerken, derzelver opbrengst deelen en naar hunne eigene wetten leven. 51. 39. N. B. 30. 9. L.

BITTERN GROVE, Eng. vlek, gr. Southampton, met Romeins. oudheden.

BIVEL, Nederl. dorp in Luxemburg, $1\frac{1}{2}$ uur van Vianden.

BIVER, Nederl. dorp in Luxemburg, met 580 inw.

BIVERS, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 uren van Houffalise.

BIVINCO, Fr. vlek op 't eil. Corsica, arr. Bastia, met 1580 inw.

BIVONA, Nap. stad, prov. Calabria Oltra I, aan den kleinen zeeboezem van denzelfden naam, welke ook Golfo Camelico en Terinco genoemd wordt. In 1783 werd de stad door eene aardbeving bijna geheel en al verwoest.

BIVORAS of *Pedro Shoals*, rotsen in de Atl. zee, 8 mijlen van Jamaïca. Tusschen 17 en 18. N. B. 300. en 298. 40. L.

BIVUTAN, Aziat. stadje in Kurdistan, 10 mijlen Z. van Bellis.

BIXSCHOTTE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 732 inw.

BIYSK, Rus. forteres, gouv. Kolywan, aan de riv. Biya en Katunia. 53. 51. N. B. 102. L.

Biza, zie Bisa.

Bizamo, Afr. distr. in Abyssinië, ten W. van Damot, in handen der Shangallas.

Bizarre Isle, N. Amer. eilandje in Neder Canada, gevormd door 't Bergmeer en de riv. Prairies.

Bizau, Oostenr. dorp in Tirol, kreits Bregenz, met 600 inw.

Bize, Fr. vlek, dep, Aude, met lakenfabr.

Bizerta, sterke Afr. stad in Tunis, aan een meer; de voormaals goede haven is nu alleen voor kleine schepen bruikbaar. 37. 10. N. B. 27. 34. L.

Bizfeld, Wurt. dorp, Neckarkreits, Op. ambt Weinsberg, met 1314 inw.

Bizoorgat, Aziat. stadje in Kandahar, 20 mijlen Z. van Kabul.

Bizu, Afr. stad in Marocco.

Bjorka Eiland, drie Rus. eil. in de golf van Finland, aan den ingang der golf van Wiborg.

Bjurforts, Zweedsch vlek in Dalecarlië, met eene beroemde kopermijn.

Bjudschahs, zie Butteers.

Biur Su, zie Bir, No. 2.

Blaagard, (Blaauwhof) kweekschool voor schoolonderwijzers, bij Koppenhagen in Denemarken.

Blaarthem, Nederl. dorpje, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, met 200 inw. en goede wei- en hooilanden.

Blaathem, zie Blaarthem.

Blaauwe Bergen, naam, welken de Eng. zeelieden aan twee merkwaardige heuvels, op de kust van Portugal, 9 mijlen ten Z. van kaap Espichel (de Z. punt der baai van Lissabon) gelegen, geven.

Blaauwe Bergen, merkwaardig gebergte op Nieuw Holland, 5 mijlen van de O. kust, waarover men nu eenen weg gemaakt heeft. Het bestaat uit eerste en opgevolgde bergen, waarin men, tot nu toe, geenerlei metaal gevonden heeft.

Blaauwe bergen, hooge bergreeks op het eil Jamaïca, in W. Indië, welke het eil. in de lengte doorloopt, en met groote bosschen van mahonij en andere fraaije houtsoorten, bezet is.

Blaauwe bergs Piek, de hoogste top van het genoemd gebergte, op Jamaïca, 7,430 voeten hoog.

Blaauw gebergte, gebergte in de N. Amer. Rep.

Blaauwkapel, Nederl. buurt, prov. en arr. Utrecht.

Blaauwe Rivier, (Yang-Tse-ki-ang) of *Riv. van Nankin*, de tweede riv. van China, welke ten N. van Tibet, in de woestijn van Cobi, ontspringt, en na een' loop van 2000 Eng. mijlen in de Stille Zuidzee valt.

Blaauwe zee, naam, welken de Chinezen aan de zee van Corea, tusschen de Z. kust des schiereil. en Formosa, geven.

Blaberg, een sneeuwkop van 't Sevo gebergte, dat Zweden van Noorw. scheidt, en 6 à 8,000 voeten hoog is.

Blachere, Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Argentière, met 1830 inw.

Black Bay, N. Amer. baai, op de Z. O. kust van Labrador. 51. 48. N. B. 321. 26. L.

Black-Bay, N. Amer. baai in 't N. deel van 't Opper meer. 48. 36. N. B. 289. 36. L.

Black-bay, gedeelte der Chesapeak baai, op de kust van Virginië. 301. 25. L. 37. 9. N. B.

Black-Bay, baai in de Atl. zee, op de kust van Virginië, in de N. Amer. Rep. 36. 35. N. B. 301. 42. L.

Blackbear-Islands-Lake, N. Amer. meer vol eilandjes. 55. 40. N. B. 272. 6. L.

Blackbrook, riv. in 't Eng. gr. Leicester, valt in de Stour.

Blackburn, Eng. stad, gr. Lancaster, aan de Derwent, met 12,000 inw., eene Lancaster- en verscheidene zondagscholen, katoenweverijen, drukkerijen en bleekerijen.

Blackcave Head, kaap op de O. kust van Ierland. 54. 54. N. B. 12. 3. L.

Black Creek, N. Amer. riv. in Nieuw Jersey, valt in de Delaware. 39. 25. N. B. 302. 26. L.

Black Creek, N. Amer. riv. in Georgië, valt in de Savannah, op. 32. 16. N. B. 296. 28. L.

Black Creek, N. Amer. riv. in Z. Carolina, valt in de Pedee, op. 34. 22. N. B. 298. 11. L.

Black Creek, N. Amer. riv. in Virginië, valt in de York riv. 37. 34. N. B. 300. 31. L.

Blackford, Schotsch D., gr. Perth.

Blackhall-Head, kaap op de Z. W. kust van Ierland, gr. Cork, ten N. van Bantry baai. 51. 32. N. B. 7. 51. L.

Black Head, kaap in Ierland, op den W. kant van Kinsale haven.

Blackhead, kaap op de O. kust van Ierland, aan den ingang van Belfast lough, 1 mijl ten N. O. van Carrickfergus.

Blackhead, kaap op de W. kust van Ierland, aan de Z. zijde van den ingang der Galway baai. 8. 35. L. 53. 7. N. B.

Blackhead, kaap op de W. kust van Schotland, gr. Wigton.

Blackhead, kaap in Engeland, in Cornwallis. 12. 42. L. 50. 1. N. B.

Blackhead, kaap op de O. kust van

Nieuw Zeeland, 6 m. van kaap Kidnappen.

BLACKHEAD, kaap op de O. kust van Labrador. 312. 56. L. 59. 58. N. B.

BLACKHOLES, holen in Engeland, op de kust van Durham, ten N. van Hartlepool, welke door natuurlijke pilaren ondersteund worden, en veel naar kapellen van oude kerken gelijken.

BLACK ISLANDS, eilandje der N. Amer. Rep., tot Rhode eil. behoorende. 41. 7. N. B.

BLACK-ISLANDS, eilandjes der N. Amer. Rep., bij de kust van Labrador. 306. 11. L. 321. 16. L. 53. 54. N. B.

BLACK ISLE, Schot. schiereil. aan de O. kust, tusschen de Frith van Murray en die van Cromarty gelegen; het is 20 mijlen lang en 4 breed, wordt door eene rei heuvelen, die met heide bedekt en naar den kant der beide golven afhelt doorsneden; de Z. zijde, waarbij men de steden Fortrose en Beauly vindt, behoort tot het gr. Ross, en de N. zijde vormt het gr. Cromarty.

BLACKLEY, Eng. stadje, gr. Lancaster, met 2400 inw.

BLACK-LOG, N. Amer. riv. in N. Carolina, valt in de riv. *Kaap Fear.*

BLACKMOOR-BAAI, baai op de O. kust van 't Eng. eil. Wight. 16. 50. L. 50. 40. N. B.

BLACKMOOR HILL, heuvel in 't Iersche gr. Wicklow.

BLACKNESS, Schotsch dorp, gr. Linlithgow, 4 mijlen van Edinburg.

BLACKNESS CASTLE, kasteel op eene landpunt van Z. Schotland, in West Lothian, hetwelk tot eene staatsgevangenis dient.

BLACK NIB, kaap op de O. kust van Ierland, gr. Down. 12. 22. L. 54. 21. N. B.

BLACK NOLLEY, Eng. dorp, gr. Essex, geboortepl. van den natuurkundigen JOHN RAY.

BLACKPOOL, Eng. dorp, gr. Lancaster, van waar men het eil. Man kan zien, met goede zeebaden.

BLACK RIVER of *Zwart water*, riv. in de N. Amer. Rep., welke in 't meer Ontario valt.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv. in den staat Nieuw York.

BLACK-RIVER, riv. in Ierland, valt in Lough Corrib.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv., valt in de baai van Honduras. 292. 18. L. 15. 55. N. B.

BLACK-RIVER, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv. in Z. Carolina, valt in de Pedee op. 278. 41. L. 23. 29. N. B.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv. in Canada, valt in 't Opper-meer. 290. 54. L. 48. 40. N. B.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv., valt in 't meer Michigan. 291. 54. L. 42. 42. N. B.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv., valt in de Black-bay van 't Opper-meer. 289. 32. L. 48. 45. N. B.

BLACK-RIVER, 2 N. Amer. riv. in den staat Vermont.

BLACK-RIVER, N. Amer. riv. in Virginië, valt in de Nottaway.

BLACK-RIVER, eene der grootste riv. van 't eil. Jamaïca.

BLACK ROCK, fraai Iersch dorp, gr. Dublin, aan den Z. oever der baai van Dublin, met sterk bezochte zeebaden.

BLACK ROCK, eil. bij de Z. O. kust van Ierland, in 't kanaal van St. George. 11. 19. L. 52. 10. N. B.

BLACK ROCK, rots bij de W. kust van Ierland, in Sligo baai.

BLACK ROCKS, rotsen in den Atl. oceaan, bij de W. kust van Ierland. 7. 37. L. 54. 4. N. B.

BLACKRODE, Eng. stadje, gr. Lancaster, met 2100 inw.

BLACKSOD BAAI, aan de W. kust van Ierland, door 't eil. Achil aan haren Z. kant gevormd, welke eenen ingang heeft, die 4 mijlen wijd is, en eene haven voor de grootste schepen oplevert. 54. 7. N. B. 7. 58. L.

BLACKSOD PUNT, kaap in Ierland, gr. Mayo, aan den ingang van Blacksod baai. 7. 54. L. 54. 6. N. B.

BLACKSTAIRS, bergen in Ierland, tusschen de gr. Wexford en Carlow.

BLACKSTONE, N. Amer. riv. in Massachusetts, valt in Narganset baai.

BLACKSTONES, Iersch dorp, gr. Kerry.

BLACKTHORN, Eng. gehucht gr. Oxford.

BLACKWALL, Eng. gehucht bij Londen.

BLACKWATER, kleine riv., of eigenlijk een groote poel in 't Eng. landschap Essex, welke door de zamenkomst der Chelmer en Pant gevormd wordt: schepen van 400 ton, en die 8 voeten diep gaan, kunnen dezelve bevaren. Het bevat de eilanden Osey en Ramsey, met vele wilde eenden, en stroomt in de Noordzee.

BLACKWATER, riv. in Ierland, prov. Ulster, welke in het meer Neagh valt.

BLACKWATER, riv. in Ierland, prov. Munster, welke door de baai van Youghall in de zee valt.

BLACKWATER, Iersch vlek, gr. Armagh, met eene linnenmarkt.

BLACKWATER, N. Amer. riv. in Virginië, valt in de zee op 301. 36. L. 36.

30. N. B.

Blackwater, N. Amer. riv. in Maryland, valt in de Chesapeak. 301. 31. L. 38. 24. N. B.

Blackwater, N. Amer. riv. in Nieuw Hampshire, valt in de Merrimack, op 306. 8. L. 43. 24. N. B.

Bladel, Nederl. vlek, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, een der oudste dorpen der Meijerij, met 750 inw.

Bladen, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, Leobschutzer kreits, met 800 inw.

Bladen, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 5,670 inw.

Bladensburg, dorp in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Prins George, aan den O. oever der riv. Potowmak, met 160 huizen, eene wel ingerigte school of akademie en 1000 inw., die eenigen handel drijven. Hier werden de Noord Amerikanen in 1814 door de Engelschen geslagen.

Bladnock, riv. in Z. Schotland, gr. Galloway, welke tusschen de stad Wilhern en de kleine golf Ferrytown, in de Iersche zee valt.

Bladnosee, vischrijk meer in Polen, bij Zhaszyn.

Blaenavon, Eng. dorp, gr. Monmouth, met groote ijzermijnen.

Blaesheim, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Straatsburg, met 790 inw.

Blaessersee, een der grootste meren in Anhalt-Bernburg.

Blaesveldt, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 730 inw.

Blagnac, Fr. vlek, dep. Op. Garonne, arr. Toulouse, aan de Garonne, met 1,118 inw.

Blagodat, berg in 't Rus. gouv. Perm, welke rijk aan ijzerërts is, en sedert 1715, alle jaren 120,000 centenaars van dat metaal oplevert.

Blaid-el-Aneb, zie Bona.

Blai, zie Blaye.

Blaimont, Nederl. gehuchtje, prov. Namen, met 84 inw.

Blain, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, arr. Savenay, aan den Isac, met 1900 inw.

Blainville, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Coutances, met 275 huizen.

Blainville-sur-l'Eau, Fr. stadje, dep. Meurte, met 528 inw.

Blair of *Blair Athol*, Schotsch stadje, gr. Perth, met een kasteel van den hertog van Athol, vele oudheden, schoone beplantingen, en 2500 inw.

Blair Gowrie, Schot. D., gr. Perth.

Blaise, twee riv. in Fr., de eene in 't dep. Eure en Loire, welke bij Senanches ontspringt, en bij Dreux in de Eure valt; de andere ontspringt in het dep. Op. Marne, bij Cheaumont en Bassigny, en valt ten Z. O. van Vitry le Français, in de Marne.

Blaise (St.) Bad. vlek, in 't Zwarte Woud.

Blaise-Boucle (St.) Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 665 inw., 1½ uur van Oudenaarde.

Blaise-le-Chatel (St.) Fr. vlek, dep. Op. Marne, aan de Blaise.

Blaisois, voormalig landschap in Frankrijk, thans in het dep. Loire en Cher, door de Loire in twee deelen verdeeld. *Blois* was de hoofdplaats.

Blaison, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Angers, aan de Loire.

Blaisy, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

Blaize, N. Amer. kaap in de golf van Mexico, in W. Florida: zij scheidt de baai Apalache van die van St. Jozef.

Blakeney, Eng. stadje, gr. Norfolk, met eene kleine haven en 600 inw.

Blamont of *Blankenberg*, Fr. stadje, dep. Meurte, arr. Luneville, aan de Vezouse, met 1862 inw., 48. 35. N. B. 24. 34. L.

Blamont, Fr. vlek, dep. Doubs, arr. St. Hippolyte, met 400 inw.

Blamont, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 328 inw.

Blanas of *Blanas*, Spaan. stadje, prov. Catalonië, aan den mond van de Tarrega, met 3600 inw. en vele looijerijen.

Blanc, kaap op de W. kust van Afrika, in 1441 door de Portugezen ontdekt. 20. 47. N. B. o. 34. 44. L.

Blanc, (Mont) zie Chamouny, en Mont-Blanc.

Blanc (le) of *Blanc en Berry*, kanton in 't Fr. dep. Indre, groot 37 vierk. mijl, met 46,000 inw.

Blanc (le) of *Blanc en Berry*, Fr. stadje, dep. Indre, aan de riv. Creuse. Zij wordt in eene boven en beneden stad verdeeld, heeft het kasteel Naillac, vele bosschen en ijzermijnen en 3,426 inw., welke wollen stoffen weven, wijnteelt en handel in visch en wijn hebben. 46. 38. N. B. 18. 54. L.

Blanca (la) een der Caraïbische eil. in Amer., bij La Marguarita, 3 mijlen lang en 1½ breed. De onvruchtbare grond bestaat uit witten duifsteen. Men vindt er vele schildpadden, wilde ossen en honden. 312. 54. L. 11. 51. N. B.

Blanca, (la) Spaan. dorp in Murcia.

Blanca, woest Z. Amer. eilandje, bij de kust kan Terra Firma. 312. 56. L. 11. 56. N. B.

Blanca, riv. in Mexico, prov. Vera Cruz, valt in de golf van Mexico.

Blancafort, Fr. vlek in Berri, dep. Cher,

Cher, arr. Sancerre.

Blancard (St.) Fr. stadje, dep. Op. Garonne, 4 mijlen van Gandens.

Blanc en Berry, zie Le Blanc.

Blanche Baye, zeeboezem op het N. Amer. eil. Nieuwland.

Blanchemaison, Fr. D., dep. Somme.

Blancheroche, Fr. D., dep. Doubs.

Blanc-Fossé, Fr. dorp, dep. Oise.

Blancmont of *Planchimont*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, distr. Brussel, tusschen Wavres en Waterloo, door de nederlaag der Franschen, bij Belle Alliance in 1815 bekend.

Blancnez (kaap) kaap in Fr., de eerste ten W. van Calais.

Blanco, kaap in Turkije, op de Z. kust van 't schiereil. Morea. 36. 44. N. B. 39. 42. L.

Blanco, kaap op de Z. kust van Majorca. 39. 21. N. B. 20. 31. L.

Blanco, Nap. kaap op de O. kust van Calabrië. 35. 11. L. 38. 59. N. B.

Blanco, kaap in de Middell. zee, Aziat. prov. Syrië. 52. 52. L. 33. 2. N. B.

Blanco, kaap op de Z. kust van 't eil. Sicilië.

Blanco, Aziat. kaap op de W. kust van Natolië. 38. 14. N. B. 44. 4. L.

Blanco, zie Blanc.

Blanco, kaap op de Z. W. kust van 't eil. Cyprus. 35. 12. N. B. 50. 1. L.

Blanco, kaap op de N. kust van 't eil. Corsica, ten W. van kaap Corse.

Blanco, Afr. kaap in Marocco, bij Mazagan. 8. 26. L. 33. 10. N. B.

Blanco, kaap op de Z. kust van 't eil. Corfu. 39. 28. N. B. 37. 52. L.

Blanco, kaap op de N. kust van Afrika, in Tunis, bij Bizerta, op 37. 15. N. B. 27. 56. L.

Blanco, kaap op de N. kust van Spanje, in Asturië. 43. 35. N. B. 10. 52. L.

Blanco, kaap op de W. kust van Peru; zij maakt de Z. kust van de golf van Guayaquil uit. 4. 18. Z. B. 296. 40. L.

Blanco, Z. Amer. kaap in Guatimala, prov. Costa Rica.

Blanco, kaap op de W. kust van 't Spaan. eil. Ivica. 39. 1. N. B. 19. 2. L.

Blanco, kaap op de kust van Brazilië, prov. Paraiba.

Blanco, Z. Amer. kaap in Terra Firma, prov. Venezuela.

Blanco, Z. Amer. kaap, aan de N. W. punt der Salinas baai, in Terra Firma, op 10. N. B.

Blanco, N. Amer. kaap in Californië, op 32. N. B.

Blanco, N. Amer. kaap in Nieuw Albion. op 43. 23. N. B.

Blanco, Z. Amer. kaap in Patagonië, op 47. Z. B. 2 m. van Pepy's eil.

Blanco, kaap op de Z. W. kust van 't eil. Mindanao. 16. N. B. 141. 1. L.

Blandain, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 2,140 inw., 1 uur van Doornik.

Blanden, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 380 inw., 1 m. van Leuven.

Blandford, Eng. vlek, gr. Dorset, aan de Stour, met 2,400 inw., die fabr. van knoopen, kant en laken hebben en handel in mout drijven.

Blandford, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, aan de Appamatox.

Blandford, nieuwe kolonie ten N. van 't meer Erie, in Opper Canada.

Blandin, voorheen eene der 4 vrije en voornaamste benedictijner-abdijen, in de Nederlanden, benevens een vlek bij Gend, in de prov. O. Vlaanderen, op den Blandinberg.

Blanes, Spaan. vlek, prov. Catalonië, distr. Girona, met eene haven, een kasteel, 3,600 inw. handel en visscherij. 41. 42. N. B. 20. 24. L.

Blaney, Austr. eil. tot de Gilbert-eil. behoorende, volgens Arrowsmith op o. 38. Z. B.

Blangis, Fr. vlek, dep. Ned. Seine, arr. Neufchâtel, aan de Bresle, met 1,715 inw., die kanten, leder, stijfsel, bier en goede zeep vervaardigen.

Blangy, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Pont l'Evêque, met 770 inw.

Blankena, Nederl. gehucht, prov. Gelderland, bij 't dorp Dorth.

Blankenau, Hess. vlek, vorst. Fulda, met 1 kruidmolen en 375 inw.

Blankenberg, Nederl. gehucht in Overijssel, niet ver van Enschedé, onder Haaxbergen behoorende.

Blankenberg, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, aan den Blankenbergerwaard, en digt bij de zee, tusschen Oostende en Sluis. Het heeft 1985 inw., aanzienlijke visscherij en zeebaden.

Blankenberg, Pruis. ambt, regdst. Dusseldorp, bevat $7\frac{1}{2}$ vierk. mijl, en 24,130 inw., 2 steden, 17 roomsche en 5 luthersche kerspelen, 21 riddergoederen, benevens olieslagerijen, ijzersmederijen, enz.

Blankenberg, Pruis. stadje in voorn. ambt, aan de Sieg, 1300 inw. en wijnbouw.

Blankenberg of *Blankenburg*, stadje in 't vorst. Schwarzburg-Rudolstadt, aan de Rinne, welke beneden de stad in de Schwarza valt. Zij heeft een vervallen kasteel en 884 inw.

Blankenburg, Han. vorst., den hertog van Brunswijk behoorende, aan het beneden Harzgebergte gelegen. Het grenst

grenst ten O. aan Pruissen en Anhalt, ten Z. aan Pruissen, ten W. aan het vorst. Grubenhagen, Pruissen en den Opper-Harz, en ten N. aan Pruissen. Het bevat 7 vierk. mijlen, 11,600 inw., 2 steden, 4 vlekken en 15 dorpen. Het N. deel, dat vlak is, heeft goeden landbouw, terwijl het deel, dat in 't Harzgebergte gelegen is, groote bosschen, goede veeteelt en ijzermijnen heeft. Het heeft zijne eigene, van het vorst. Wolfenbuttel onafhankelijke regering en regerings-collegiën, terwijl de inkomsten des lands zeer aanzienlijk zijn, daar het grootste gedeelte uit vorstelijke domeinen bestaat en de ijzermijnen, marmergroeven en bosschen zeer belangrijk zijn. De mijnwerken alleen brengen meer dan 230,000 Nederl. guldens, zuivere winst op. Het bevat, naar de nieuwe verdeeling van Brunswijk, de distr. Blankenburg en Hasselfelde.

Blankenburg, distr. in voornoemd vorst., bevat 3 vierk. mijlen, 1 stad, 1 vlek, 7 dorpen, 5 buurten, 1158 haardsteden en 7,750 inw.

Blankenburg, Han. stad, hoofdpl. van voornoemd vorst., aan de Blankenburger beek en den rotsberg Blankenstein, die 1038 voeten hoog is, en op welks top een kasteel ligt, dat 270 kamers heeft en zeer vele schilderijen en merkwaardigheden bevat. De stad heeft 3 poorten, 3 kerken, een schoon raadhuis, een gymnasium, 't St. George's hospitaal en 2270 inw. Men vindt in den omtrek de bekende duivelsmuur. 51. 47. 53. N. B. 28. 37. L.

Blankenburg, Pruis. ambt en dorp, regdst. Potsdam, kreits Prenzlowisch, aan het Joachimsthalsche gymnasium te Berlijn behoorende.

Blankenburg, de naam van onderscheidene buitenplaatsen in Nederland, bijzonder in de prov. Gelderland.

Blankenburg, zie Rozenburg.

Blankenburg, zie Blankenberg, No. 5.

Blankenese, Deensch dorp in de heerl. Pinneberg, aan de Elbe, met een veer naar Bremen, een tolkantoor, en 2000 inw., welke allen schippers, visschers of loodsen zijn.

Blankenhain, Saksen Weimarsche heerl. in 't Thuringsche gr. Gleichen, voorheen aan Pruissen behoorende, met 5,310 inw. en 60,000 guldens inkomsten.

Blankenhain, Saksen Weim. dorp en kasteel, met 1960 inw., en eene porseleinfabrijk. 29. 6. L. 50. 51. N. B.

Blankenham of *Blankenheim*, Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwartier Vollenhoven, aan de Zuiderzee, tusschen Blokzijl en de Kuindert.

Blankenheim, Pruis. kreits, regdst. Aken, met 12 schoutambten. Het dorpje Blankenheim ligt aan de Ahr.

Blankenloch, Bad. dorp, Pfinz- en Enz-kreits, ambt Carlsruhe, aan de Pfinz, met 946 inw. en het kasteel Stuttensee.

Blankensee, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, kreits Wittenberg, aan 't meer, van denzelfden naam.

Blankenstein, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, kreits Bochum, aan de Roer, met 640 inw. en fabr. van ijzerwaren.

Blankenstein, ambt in Op. Hessen, met 1748 huizen en 11,310 inw. De zetel van hetzelve is te Gladenbach.

Blankenstein, Oostenr. heerl., kasteel en D., viertel boven 't Weener woud.

Blankershoek, Z. O. hoek van het eil. Walcheren, prov. Zeeland, in de Nederlanden, zie Rammekens.

Blankilje, zie Musuna.

Blankstadt, Bad. dorp, Neckar-kreits, arr. Schwetzingen, met 780 inw.

Blankstetten, Beij. dorp, Regen-kreits, landg. Beilengries, aan de Sulz.

Blanquefort, Fr. dorp, dep. Gironde, arr. Bordeaux, aan de Jalle, met 1990 inw., en wijnteelt.

Blanquefort, nog 3 Fr. dorpen, dep. Gers, Lot en Garonne en Var.

Blanquetade, Fr. dorp, dep. Somme, tusschen Abbeville en St. Valery.

Blanquillas, zie Blanca.

Blanquille, zie Musuna.

Blansac of *Blanzac*, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Angoulême, aan de Nay.

Blansko, Morav. vlek, Brunner kreits, aan de Zwittawa, met 980 inw., ijzersmederijen en gieterijen, kruid- en papiermolens.

Blantyre, Schotsch dorp, gr. Lanark, met 2100 inw.

Blanzac, zie Blansac.

Blaquiere, kaap op een N. Amer. eilandje, aan de W. kust. 245. 26. L. 56. 39. N. B.

Blaregnies, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 592 inw.; 2¼ uur van Bergen.

Blarikum, Nederl. dorp in N. Holland, kwart. Amsterdam, in Gooiland, met 530 inw.

Blaringhem, Fr. dorp, gr. Artois, dep. van 't Noorden, met 1100 inw.

Blarney, Iersch dorp, gr. Cork.

Blas, (St.) N. Amer. zeehaven, aan de Stille Zuidzee, in Mexico, prov. Guadalaxara, aan den mond der St. Jago. 21. 32. N. B. 272. 44. L.

Blas, kasteel ter dekking van de Z. O.

O. zijde van Punta del Gada, een der Vlaamsche eil.

BLAS, kaap in Z. Amer., in Terra Firma, op de kust van Darien, 5 mijlen van Porto Bello.

BLASCHEIDT, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van de hoofdstad.

BLASDORF, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, in Silezië, met 870 inw.

BLASENDORF of *Balasfalva*, Hong. vlek in Zevenbergen, kom. Weissenburg, aan de vereeniging der beide riv. Kockel, met 4,000 inw., eene godgeleerde en wijsgeerige school voor de grieken, eene roomsche hoofdschool, een gymnasium en eene Illyrische drukkerij. 46. 9, 29. N. B. 41. 34. 40. L.

BLASENSTEIN, Hong. vlek, kom. Presburg, met een slot.

BLASEWITZ, Saks. dorpje, ambt Dresden, met 170 inw.

BLASIENZELLA, Saksen Goth. dorp, in 't Thuringer woud, met 1200 inw., en fabr. voor staal, geweren en ijzerwaren.

BLASIMONT, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. La Réolle, met 886 inw.

BLASKETS-EIL., een twaalftal Iersche eil., aan de W. punt van 't schiereil. Dingle gelegen. Inismore het grootste derzelve, is een groote berg, 3 mijlen lang en 2 mijlen breed, en het eenigste dat bewoond wordt. 7. 24. L. 52. 5. N. B.

BLASZ (SAN) zie San Blas.

BLASZKY, Pool. stadje, waiw. Kalisch, kreits Sieradz, met 650 inw., veeteelt, landbouw en korenhandel.

BLATANA, stad in Aziat. Turkije, pachalik Trebisonde, 2 m. van Trebisonde.

BLATCHINGWORTH, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 2500 inw.

BLATNA of *Blatno*, Boh. heerl. en stad, Prachinerkreits, aan een meer.

BLATNIAKEN, Slavonische volksstam, in Hongarije en Moravië.

BLATNITZA, vorst. en kasteel, op eene rots, in Neder Hongarije, kom. Thurotz.

BLATNO, zie Blatna.

BLATON, Nederl. dorp in Henegouwen, 1½ uur van Condé.

BLATTA, Oostenr. vlek, op het eil. Curzola, in Dalmatië, kreits Ragusa. Het is wel gebouwd, en heeft 2600 inw.

BLATTENBERGER-BAAI, zie Lagoa.

BLATTENDORF, Boh. dorp, gr. Kinsky, kreits Leutmeritz, met 790 inw. en voorname glasfabrijken.

BLATZHEIM, Pruis. dorp, regdst. Keulen, met 670 inw. en veel veengrond.

BLAU, Wurt. riv., ontspringt achter Blaubeuern, aan den voet van de Alb, uit de groote waterkom Blautopf, welke 64 voet diep is, en zelfs in den hardsten winter niet toevriest. Zij ontvangt de Aach en Lauter, loopt door 't Blauthal, en valt bij Ulm in den Donau.

BLAUBEUERN, Wurt. Opperambt, Donaukreits, dat 6 vierk. mijlen groot is, en 14,400 inw. bevat.

BLAUBEUERN, Wurt. stadje, zetel van genoemd Opper ambt, aan den voet der Alb, in een laag dal, dat door hooge bergen is ingesloten, ter plaatse waar de Aach in de Blau valt. Het heeft 1750 inw., welke veel bombazijn, linnen, wollen stoffen, vloerkleeden en leder vervaardigen. 27. 26. L. 48. 24½. N. B.

BLAUDA of *Bludow*, Morav. dorp, kreits Olmutz, met 1544 inw.

BLAUE-AUE, zeer vruchtbare vlakte, in het Duitsch graafs. Schwarzburg.

BLAUEN, berg in 't groot hert. Baden, die 3,597 voeten hoog is.

BLAUFELDEN, zie Plofelden.

BLAUGIES, Nederl. D., prov. Henegouwen, met 1280 inw., 3 m. van Bergen.

BLAUTHAL, BLAUTOPF, zie Blau.

BLAVET, kustriv. in 't Fr. dep., Noordkusten, welke bij Mez-de-Carhaix ontspringt, en tusschen Port-Louis en Lorient in de zee valt.

BLAVIGNAC, Fr. vlek, dep. Lozère.

BLAYE, Fr. stadje, dep. Gironde, arr. hoofdpl., aan den regter oever der Gironde. Zij wordt in eene boven en beneden stad verdeeld; de boven stad, welke met 4 bolwerken omringd is, dient om de verdere vaart op de riv. tegen vijandelijke ondernemingen te beveiligen. De geheele stad heeft 3,580 inw., eene regtbank van koophandel en eene beurs. Er is veel scheepvaart en handel in wijn, koren en kastanjes. Tot meerdere beveiliging van den ingang is, midden in de riv., de schans *le Plate*, en op den linker oever de schans *Medoc* aangelegd. 16. 54. L. 45. 6. N. B.

BLAZEY (ST.) Eng. vlek in Cornwallis.

BLAZEY BAY, baai in 't Kanaal, aan de Z. W. kust van Cornwallis.

BLAIZIER, Fr. dorp, dep. Gers.

BLAZOW, Oostenr. vlek in Galicië, kreits Zolkiew. Er is hier ook een dorp van dien naam.

BLAZOWA, Galicisch vlek, heerl. en kasteel, Jasloër kreits.

BLECHEL, Zweedsch dorp, prov. Smaland.

BLECHHAMMER, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, kreits Kosel.

BLECHINGLEY, Eng. vlek, gr. Surrey.

BLECHINGTON, Eng. vlek, gr. Oxford.

BLECKEDE, Han. dorp in Luneburg.

BLECOURT, Fr. D., dep. van 't Noord.

BLEDA, klein Spaan. eil. bij de Z. O. kust van Minorca.

BLEDSOE, N. Amer. gr., prov. Tennessee, distr. Hamilton, met 8,840 inw.

BLEDZIEW, zie Blesen.

BLEEDA, Afr. stad in Algiers, prov. Titterie. 36. 23. N. B. 20. 54. L.

BLEEKMEER, zie Haringkarspel.

BLEESEREN, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, kreits Wittenberg.

BLEGNE, Fr. dorp, dep. Ourte.

BLEGNO, Zwits. dal, kanton Tessin, in het Hoogd. *Bollenzer* en *Palenzerthal* genoemd. Het opent zich in het rivierdal en klimt naar den loop van den Breno, tusschen hooge bergen, Westelijk van Graauwbunderland en Oostelijk van het dal Leventina, in de rigting van het Zuiden naar het N., 8 uren lang op; men treft er naauwelijks eene vlakte van een half uur aan. Achter in hetzelve vindt men N. W. den Lukmanier. De grond brengt voort: kastanjes en goede vruchten, eenig koren en slechten wijn; ook zijn er goede weiden en de veeteelt is van belang. Onderscheidene gezondheidsbronnen doen het bestaan van minerale bronnen vermoeden. De inw. zijn vlijtige landlieden, welke echter des winters grootendeels naar elders vertrekken. De verschrikkelijke overstrooming in 1515 door de Breno is bekend.

BLEHARIES, Nederl. vlek in Henegouwen, met 600 inw., 2 uren van Doornik.

BLEHEN, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 215 inw., 2 uren van Waremme.

BLEIBACH, Bad. dorp, kreits Treisam, ambt Waldkirch, met 430 inw.

BLEIBERG, Illyr. vlek, kreits Villach, aan den voet van den Bleiberg, met schoone marmergroeven, koper- en loodmijnen. Deze laatste leveren jaarlijks 34,000 centenaars op.

BLEIBURG of *Pleiburg*, Illyr. stadje en kasteel, Klagenfurter kreits, aan de Feistritz, met eene ijzersmederij.

BLEICH, Bad. riv., valt beneden Kenzingen in de Elz.

BLEICHACH, Beij. riv., Op. Donaukreits, valt bij Bleichach in den Iller.

BLEICHERODA, Pruis. stadje, regdst. Erfurt, kreits Hohnstein, aan den voet van den Pockenberg, met 2,000 inw., veel handel, linnenfabrijken en oliemolens.

BLEICHHEIM, Beij. dorp, kreits Treisam, aan de Bleich, met 650 inw.

BLEID, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, met 370 inw., 1½ uur van Virton.

BLEIDENSTATT, Nass. D., ambt Wehen, aan de Ard, 2 mijlen van Menz.

BLEIK, Amer. eil., prov. Rhode-eil.

BLEISCHWITZ, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, kreits Leobschütz, met 600 inw.

BLEISTADT, Boh. bergstadje, aan de grenzen van Vogtland, Elbogner kreits, met rijke loodmijnen. 50. 14. N. B. 30. 18 L.

BLEISTEIN of *Pleistein*, Beij. stadje, Regenkreits, met ijzersmederij, 1920 inw.

BLEISWIJK, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Rotterdam, 2 uren van deze stad, met eene fraaije hervormde en eene remonstrantsche kerk, 430 huizen en 1100 inw.

BLEKEDE, Han. ambt en vlek, vorst. Luneburg, met 4 riddergoederen, 160 huizen en 1378 inw.

BLEKINGEN, CARLSCRONA, Zweedsch stadhouderschap in Z. Gothland, grenzende ten N. aan Smaland, ten O. en Z. aan de Oostzee, en ten W. aan Schonen. Het bevat 51 vierk. mijlen, 3 steden, 1090 landhoeven en 67,200 inw., welke voornamelijk van den koophandel, de jagt, visscherij en veeteelt bestaan: de vruchtbare grond brengt vooral koren en aardappelen voort, en wordt onder anderen door de Lyckaby, Rotneby en Mörrums bespoeld; ook zijn er eenige kleine meren en vele bosschen. Het land wordt in 4 distr. verdeeld en bevat het stadhouderschap Karlscrona of Blekingslan. De hoofdstad is Karlskroon.

BLEKINGSLAN, zie Blekingen.

BLENAC, Fr. dorp, in Saintonge, dep. Ned. Charente.

BLENAU, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Joigny, met 1060 inw.

BLENEAU of *Blesneau*, Fr. stadje, dep. Yonne, aan de Loing, met 1100 inw.

BLENFIELD PUNT, Z. Amer. landpunt in 't gouv. Nicaragua, in Guatimala.

BLENHEIM of *Blindheim*, Beij. dorp, Op. Donaukreits, landg. Hochstädt, aan den Donau, met 1500 inw.

BLENHEIM, zie New-Woodstock.

BLENIO, zie Bollenzerthal en Blegno.

BLENOD, Fr. dorp, dep. Meurte.

BLEONE, (LA) kleine Fr. riv., dep. Neder Alpen, ontspringt 4 mijlen van Barcelonette, en valt in de Durance.

BLERANCOURT, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. Laon, met 900 inw., handel in paarden, hennip en koren.

BLÉRÉ, Fr. stadje, dep. Indre en Loire, aan de Cher, met 2,520 inw.

BLERET, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 215 inw., ½ uur van Waremme.

BLERGIES, Fr. vlek, dep. Somme.

BLERICK, BREEHORSE zie *Beverloo*

BLESDIJK, Nederl. dorp, prov. Vriesland, kwart. Heerenveen, grietenij Stellingwerf Westeinde, aan de Blesse.

BLE-

BLESE of *Blesle*, Fr. stadje, dep. Op. Loire, aan de Blelan, met 1414 inw.

BLESEN of *Bledziew*, open Pruis. stadje, regdst. Posen, aan de Obra, kreits Meseritz, met 630 inw.

BLESKENSGRAAF, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Gorinchem, in den Alblasserwaard: het is tamelijk groot, heeft eene oude kerk en eenen vierkanten toren.

BLESLE, zie Blese.

BLESNEAU, zie Bleneau.

BLESSE, kleine riv. in de prov. Vriesland, bij Blesdijk.

BLESSE, riv. in den Beij. Rijnkreits, welke de Wallab, de Eisbach, de Steinalb, de Hornbach, enz. ontvangt, en bij Saargemund in de Saar valt.

BLESSE, hooge berg in Neder Hessen, 1 mijl van Eschwege, aan welks voet de stad Wanfried ligt.

BLESSINGTON, Iersch vlek, gr. Wicklow, aan de Liffy.

BLESSONVILLE, Fr. dorp, dep. Opper Marne.

BLESSUM, Nederl. dorp, prov. Vriesland, kwartier Westergo, grietenij Menaldumadeel, met het adelijk huis Wissema.

BLESSY, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

BLESY, Fr. dorp, dep. Opper Marne.

BLESZ, Beij. dorp, Op. Donaukreits, aan de Iller, met 460 inw.

BLETCHINGLEY, Eng. vlek, gr. Surrey, 7 mijlen ten Z. van Londen.

BLETTERAND, Fr. vlek, dep. Jura.

BLEVILLE, Fr. dorp, dep. Ned. Seine, niet ver van de zee, met 258 huizen.

BLEWFIELDS, sterkte der Eng. in Z. Amer., in Nieuw Spanje, intend. Merida, in het land der Muskito-Indianen.

BLEIJ, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwaarden, met 720 inw.

BLEYBERG, zie Bleiberg.

BLEYDENSTADT, stadje in Nassau, 4 mijlen ten N. O. van Menz.

BLEYMAR, Fr. dorp, dep. Lozère, aan de Cambresoude, met 710 inw.

BLICOURT, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Beauvais, met 180 huizen.

BLICQUY, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1425 inw.

BLIDA, zie Beleda.

BLIDA, zekere menschen in het rijk van Palembang, in O. Ind., wegens hunne groote domheid bekend, de eenige mannelijke wezens, die in het serail van den vorst van Palembang worden toegelaten, waar zij voor waterdragers dienen.

BLIENSBACH, Beij. dorp, Op. Donaukreits, landg. Wertingen, met 640 inw.

BLIER, dorp in Luxemburg, $2\frac{1}{2}$ mijl van la Roche.

BLIES, zie Blesse, No. 2.

BLIESZCASTELL, Beij. heerl., Rijnkreits, met 1278 inw.

BLIGH'S CAP of *Rendez-vous Island*, eilandje in den Ind. oceaan, bij Kerguelen's eil., door KERGUELEN ontdekt. 86. 26. L. 48. 29. Z. B.

BLIGH'S-ENTRANCE, door kapitein BLIGH ontdekt, straat ten N. van Pandora's Entrance, tusschen de koraalrotsen van Portlock, Rist, en die, welke FLINDERS in 1802 ontdekte, bij de Torresstraat, tusschen N. Guinea en N. Holland.

BLIGH'S EILANDEN, groep van 25 eil. in Australië, meestal door koraalrotsen omringd. Eenige van dezelve zijn hoog, andere vlak. Zij werden door BLIGH ontdekt. De inw. zijn niet zwart, en hebben veel overeenkomst met die der Tonga-eil., doch zijn sterker, wilder, en oorlogzuchtiger. 194. 39. 45. L. en van 15. 41. tot 19. 48. Z. B.

BLIGNY-SUR-OUCHES, Fr. vlek, dep. Côte d'Or, arr. Beaune, met veel wijnbouw en 1170 inw.

BLIKORSKOI, eilandje in de IJszee, op 143. L. 71. 30. N. B.

BLIND HARBOUR, baai op de Z. kust van Ierland, gr. Cork. 8. 42. L. 51. 31. N. B.

BLINDBAY, naar alle waarschijnlijkheid Abel Tasman's baai, in Nieuw Zeeland, in Australië; de naam van Blindbay werd aan dezelve door COOK gegeven.

BLINDENBURG, zie Plintenburg.

BLINDENMARKT, Oostenr. marktvlek, kreits boven den Mannhartsberg, Ipser district.

BLINDHEIM, zie Blenheim.

BLINGO, distr. op 't eil. Banca, in O. Ind., tot de O. eil. van Sumatra behoorende; de inboorlingen komen in karakter en hoedanigheden, veelal met die van Palembang overeën.

BLINKERT, eene hoogte in N. Holland, bij Zandvoort, op eenigen afstand van de zee, van waar men een heerlijk gezigt op Haarlem en deszelfs omstreken heeft.

BLINKVLIET, Nederl. dorp in Z. Holland, onder Putten; zie Zuidland.

BLINKENBURG, oude ridderhofstad in Nederland, prov. Utrecht, niet ver van Zeist; er is nog eene poort van overig.

BLIS, stad in Aziat. Turkije, gouv. Diarbekir, aan den Euphraat.

Blitas (las) groep eil. in 't Z. Amer. meer Nicaragua, 5 mijlen ten Z. O. van Grenada.

Blithe, Eng. riv., die in de Trent valt.

Blitterswijk, ook wel *Blisterwich*, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 1120 inw.; het maakt met Meerloo, Swolgin en Tenraath éene gemeente uit.

Blitzenreuthe, Wurt. D., Donaukreits, ambt Ravensburg, met 554 inw.

Blitzinsel, Afr. eil. in den Atl. oceaan, niet ver van het eil. Thomas, bij de kust van Guinea. Men vindt er goed water, doch het is zandig en slecht bewoond. In 1724 rigtten de Portugezen hier eene Afr. maatschappij op, om de negers van daar naar Brazilië over te brengen. De menigvuldige onweersbuijen, die bij de ontdekking plaats hadden, deden de Portugezen hetzelve dien naam geven.

Blochies, naam, welken de bewoners der kust van den Perzischen zeeboezem, van kaap Guadel tot kaap Crotchy zich zelven geven. Zij onderscheiden zich hier door van de Brodies, welke van kaap Jasques tot kaap Guadel, de kust bewonen; hoewel er voor het overige tusschen deze beide volken geen onderscheid bestaat.

Block-eiland, zie Manisses.

Blockfluss, Oostenr. marktvlek, distr. Korn-Neuburg.

Blocksberg, zie Brocken.

Blockziel, zie Blokzijl.

Bloedbaai, zie Bloody bay.

Bloedige riv., aan de O. kust van Afrika; dezelve is weinig bekend.

Bloemendaal, Nederl. dorp in N. Holland, met 1158 inw., beroemd door deszelfs garenbleeken.

Blois, Nederl. buurt op 't Zeeuwsch eil. Schouwen, behoort tot Bommene.

Blois, Fr. arr. in 't dep. Loire en Cher, groot 33 vierk. mijlen en met 103,540 inw.

Blois, Fr. stad in voorn. arr., met 10 kerken, 1870 huizen en 13,054 inw. Deszelfs omstreken behooren onder de schoonste en vruchtbaarste van Frankrijk, vooral in wijn, ooft en koren. De stad ligt aan de Loire, waarover eene brug gaat, die 930 voeten lang en 43 voeten breed is. Men vindt hier fabr. van schoon leder, katoen, wol en glas. Er is ook een bisdom, eene kamer van koophandel, en een genootschap voor den landbouw. Verder is de stad merkwaardig door de geboorte van Lodewyk XII, en de waterleiding Aron. 19. 1. L. 47. 35. 20. N. B.

Blokker, (Ooster en Wester) twee Nederl. dorpen in N. Holland, in de zoogenaamde Streek, elk met 560 inw.

Blokland of *Ioklandsche polder*, Nederl. D. en polder, ten O. van Mijdrecht.

Blokland, Nederl. heerl., prov. Utrecht, bijna twee uren gaans lang: op den Bloklandschen dijk vindt men het dorp Blokland.

Blokland, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Gorinchem, in den Alblasserwaard.

Blokland, (Hoog) Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Gorinchem, in 't land van Arkel.

Blokland, (Het Huis) Neder of *Laag Blokland*, Nederl. heerl. in Z. Holland, distr. Gorinchem.

Blokulla, ook wel blaauwe hoogte, en door de zeelieden *Maagdenberg* genaamd, klip in de straat van Calmar, in de Oostzee. Zij is 230 voeten hoog, en door riffen omringd. In derzelver spleten groeijen eenige eiken, beuken en berken, en hare eenige bewoners zijn wilde geiten en zeevogels.

Blokzijl, Nederl. vlek, prov. Overijssel, kwartier Vollenhoven, met eene goede haven, een scheepsdiep, dat met onderscheidene deelen van het kwartier gemeenschap heeft. Het bevat 1625 inw., en drijft veel handel in boter. Het jaar 1672 maakte hetzelve beroemd.

Blomberg of *Blumberg*, stadje in Lippe Schauenburg, met wolfabr. en 1716 inw. Het ambt van dien naam bevat 2978 inw.

Blomberg, zie Blumberg.

Blommersdijk, (Oost en West) Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Rotterdam, tot de ambachtsheerlijkheid Kool behoorende.

Blomoe, Rus. eilandje in de golf van Bothnië, tusschen Aland en Finland. 38. 38. L. 60. 31. 55. N. B.

Blonay, Zwits. heerl. en vlek, kanton Waadt.

Blond, Fr. dorp, dep. Op. Vienne.

Blondaury, Fraize, Fr. D., dep. Op. Vienne, arr. Bellac, , met 540 huizen.

Blonie, Poolsch stadje, waiw. Masovië, met 800 inw.

Blonitsa, klein Pruis. riv. in Silezië, regdst. Oppeln, welke 1½ mijl beneden Oppeln in den Oder valt.

Blonville, Fr. dorp, dep. Calvados.

Bloody Bay, baai op de N. kust van Egmond's eil. of New Guernsey, ten W. van Harvey's punt in Australië.

Bloody Bay, baai in het kanaal, de eil. Mull en Icolmkill van de Hebriden scheidende. 11. 13. L. 56. 20. N. B.

BLOODY-FARLAND POINT, punt op de N. W. kust van Ierland, gr. Donegal. 9. 35. L. 55. 10. N. B.

BLOQUEMONT, Nederl. dorp, prov. Namen, een uur van Dinant.

BLORA, (KANDAL) landschap ten O. van Samarang, op 't eil. Java.

BLORE HEATH, eene heide in 't Eng. gr. Stafford, kerspel Blore.

BLOSCHEID, Nederl. dorp in Luxemburg, 12 uren van de hoofdplaats.

BLOT L'ÉGLISE, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Riom, aan de Sioule.

BLOUNT, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, distr. Hamilton, met 6,260 inw.

BLOUNTSVILLE, vlek in de N. Amer. Rep., in N. Carolina, 14 mijlen van Plymouth.

BLOWITZ, Boh. vlek, gr. Kollowrat, Klattauerkreits, aan de Bratawa, met 1260 inw.

BLOZHEIM, Fr. vlek, dep. Boven Rijn, arr. Altkirch, bij Hunningen, met 1560 inw., en eene minerale bron.

BLUCKSVELDT-BAY of *Bluefield Bay*, baai op de O. kust van Nicaragua. 294. 36. L. 11. 40. N. B.

BLUDENZ, zie Pludenz.

BLUDOW, zie Blauda.

BLUEFIELDS-BAY, baai op Jamaïca aan de Z. kust, 3 uren ten O. van Savannah le Mar, alwaar gewoonlijk de konvooijen, welke naar huis gaan, te zamenkomen. 299. 46. L. 18. 10. N. B.

BLUE-GROUND RANGE, rotsen in de baai van Honduras, bij de kust van Mexico. 289. 11. L. 16. 50. N. B.

BLUE HILL, stad in de N. Amer. Rep., distr. Maine.

BLUE HILL BAY, baai in N. Amer., gevormd door Naskeag punt ten W. en Mount Desert eil. ten O.

BLUE HILLS, eene bergrij in Nieuw Eng., door Rochester, Barrington en Nottingham gaande.

BLUE MOUNTAINS, zie Alleghany.

BLUE MOUNTAINS, bergrij op Nieuw Holland; zie Blaauwe Bergen.

BLUE MOUNTAINS, keten bergen, het eil. Java in de lengte doorsnijdende.

BLUE MOUNTAINS, N. Amer. bergen in Pennsylvanië, gr. Northampton.

BLUE MOUNTAINS, eene bergrij op het eil. Jamaïca, van 't Z. O. naar 't N. W. door 't gr. Surrey loopende.

BLUE RIDGE, de Oostelijkste rij van het Alleghanisch gebergte in Pennsylvanië en Virginië, omtrent 37 mijlen van den Atl. oceaan, en 4,000 voet boven de oppervlakte der zee. Zij zijn tot boven toe rijkelijk met groote boomen voorzien, en de grond aan den W. kant is rijk en vruchtbaar. Er zijn slechts hier en daar passen, waarvan sommige steil en moeijelijk door te trekken zijn: die van Potowmack is een der schrikbaarste tooneelen in de natuur.

BLUE RIVER, N. Amer. rivier, valt in de Ohio, op 290. 54. L. 37. 55. N. B.

BLUE WATER, riv. in Georgië, valt in de Tennessee. 290. 12. L. 34. 41. N. B.

BLUF, een der Fidschi eil. in Australië.

BLUFF POINT, N. Amer. kaap op de kust van N. Carolina. 301. 7. L. 36. 5. N. B.

BLUMAU, Oostenr. markt, viertel Boven den Mannhartsberg, Horner distr.

BLUMBERG of *Blomberg*, Bad. stadje, vorst. Fürstenburg, Donaukreits, met 600 inw. 47. 50. 12. N. B. 26. 11. 50. L.

BLUMBERG of *Florimont*, Fr. vlek, dep. Boven Rijn, arr. Belfort, aan de Couvat, met 500 inw.

BLUMBERG, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, Neder Barnimsche kreits.

BLUMBERG, zie Blomberg.

BLUME, Han. dorp, niet ver van Göttingen.

BLUMEGG, Bad. dorpje, Donaukreits.

BLUMENAU, PLUMENAU of *Plumlow*, Morav. dorp en slot in den Olmutz kreits, met 710 inw.

BLUMENAU, Han. ambt, vorst. Calenberg, dat 5 voogdijen, 23 dorpen, 854 huizen en 6,890 inw. bevat.

BLUMENAU, Han. dorpje in genoemd ambt, aan de zamenkomst van de Leine en Aue, met 110 inw.

BLUMENAU, PLUMGAU of *Rosenthal*, oord in 't ambt Fürstenau, gr. Erbach.

BLUMENAU, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg, Morunger kreits, met een in 1795 opgerigt gezelschap voor redding van drenkelingen, bevrozenen en verstikten.

BLUMENEGG, Oostenr. heerl. in Tirol, kreits Bregenz, bevattende twee kasteelen, 12 dorpen, de proostdij St. Girold, bosschen, wijnteelt, enz.

BLUMENFELD, Bad. ambt, Zeekreits, hetwelk 6910 inw. bevat.

BLUMENFELD, Bad. stadje in voorn. ambt, aan een' heuvel, met 215 inw. 47. 48. 55. N. B. 26. 21. 35. L.

BLUMENSTEIN, Zwits. badpl., kanton Bern, 4½ uur van de hoofdstad, in een bekoorlijk oord, in de nabijheid van den Stockhorn, en het bad Gurnigel, aan de Fallenbach, welke op eenen kleinen afstand een' aangenamen waterval vormt. De gezondheidsbron bevat ijzer en bitteraarde. Men wordt er goed onthaald en er is elken zomer een talrijk gezelschap.

BLUMENTHAL, Hong. heerl., kom. Te-

Temeswar, van den vorst van Schwarzenberg.

Blumenthal, Han. ambt, hert. Bremen, met 674 huizen en 3,760 inw.

Blumenthal, Han. stadje in voorn. ambt, ter plaatse waar de Auck in de Wezer valt, met 265 inw.

Blumenthal, Beij. hofmarkt, Op. Donaukreits, landg Aicha, aan de Ecknach.

Blumenthal, Zwits. kasteel, kanton Graauwbunderland, bij Ilanz.

Blumenthal, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Malmedy.

Bly of *Blija*, Nederl. dorp, prov. Vriesland, kwartier Leeuwarden, tot de grietenij Ferwerderadeel behoorende.

Blyham, Nederl. dorp, prov. Groningen, distr. Winschoten, waarschijnlijk het eerst door de aanslijking van den Dollart ontstaan, met aanzienlijke weiden en koren landen, eene in 1785 nieuw gebouwde kerk, en 630 inw.

Blyring's Sound of *Port Andrews*, baai op de W. kust van N. Amer. 228. 46. L. 59. 28. N. B.

Blysoog, Eng. riv. in Z. Wallis, gr. Pembroke, die, omtrent 1 mijl ten Z. Z. O. van Cardigan, in de Tivy valt.

Blythborough of *Blythbury*, Eng. vlek en kerspel, gr. Suffolk, aan de Blythe, met 438 inw.

Blythe, Eng. vlek, gr. Nottingham, 40 uren N. N. O. van Londen, met eene goede haven voor kleine vaartuigen en 1200 inw., die veel steenkolen verzenden.

Blythe, riv. in 't Eng. gr. Suffolk, welke tot aan Heles Worth bevaarbaar is.

Blythe, kleine zeehaven in 't Eng. gr. Northumberland, aan den mond van de Blythe, met handel in kolen en zout, en 1522 inw. 16. 12. L. 55. 1. N. B.

Blythe, Eng. riv., die bij Southwold, in 't gr. Suffolk, in zee valt.

Blythe, Eng. riv., die bij Blythe in 't gr. Northumberland in zee valt.

Blythe, Eng. riv., die in 't gr. Stafford ontspringt en bij Ragley in de Trent valt.

Blythe, Eng. riv., die bij Tame in 't gr. Warwick, in zee valt.

Bnialy of *Bnim*, Pruis. stadje, regdst. Posen, kreits Szrem, aan een meer, met 960 inw., die lakenweverijen, looijerijen en landbouw hebben.

Bo of *Po*, groep van 7 kleine welbevolkte Moluksche-eil., die onder het gebied van den rajah van Popo behooren en rijk aan kokosnoten en sago zijn.

Boaberg, berg in het N. van Spanje, waarvan kaap St. Adriaan het uiteinde is.

Boad, stad in Hindostan, prov. Orissa, aan de Mahanuddy, 16 mijlen ten Z. O. van Sumbulpour. 102. 14. L. 20. 50. N. B.

Boadscha, zie Boujejah.

Boahinski Rocks, rotsen in den Atl. oceaan, bij de W. kust van Ierland, ¾ mijl ten N. van Inismurry eil. 9. 11. L. 54. 27. N. B.

Boal, Afr. landstreek in het land der Jaloffen, in Senegambia, onder eenen vorst, welke in Lambay woont, met het dorp Portudale.

Boari, zie Loango.

Boarno, zie Vobarno.

Boassan, eilandje in de O. Ind. zee, bij de N. O. kust van Borneo. 136. 4. L. 6. 12. N. B.

Boat Island, N. Amer. eilandje in de golf van St. Lourenz, bij de Z. kust van Labrador. 316. 51. L. 50. 2. N. B.

Boavista, Z. Amer. dorp in Braziliё.

Boavista of *Bonavista*, een der eil. der Groene kaap in Afrika, het eerste dat de Portugezen ontdekten, en dat zij, wegens de witte bergen, die van verre een zeer goed gezigt opleveren, dus noemden. Het is 15 mijlen lang en 8 breed, rijk aan zout, katoen, indigo, geiten, ezels, visch en schildpadden, en heeft eene goede haven, alwaar de schepen op 15 tot 17 vademen ankeren kunnen; buiten deze vindt men in den omtrek vele gevaarlijke zandbanken. 354. 40. L. 16. 3. N. B.

Bobaboxa, kaap in klein Aziё, niet ver van 't eil. Mitylene.

Boban, stad in Arabiё, 12 mijlen ten Z. van Saade.

Bobanaza, groote bevaarbare riv. in Z. Amer., kon. Quito, prov. Quixos en Macas, valt in de Partusa.

Bobaz, Turk. bergvesting, prov. Bosniё, in het Saraysche sanschakat.

Bobbio, stad in het hert. Milaan, sedert 1743 aan Sardiniё behoorende, bij de zamenkomst van de Bobbio en Trebia, de hoofdpl. van een zeer bergachtig gebied van denzelfden naam, met een bisdom en 3,560 inw. 44. 46. N. B. 26. 58. L.

Bobbio, Sard. dorp in Piёmont, niet ver van Lucerna.

Bobenhausen, Hes. vlek, ambt Ulrichstein, met 550 inw.

Bobenhausen, zie Babenhausen.

Bober, riv. in Sileziё, welke op het Reuzengebergte, bij Schatzlar, aan de Boheemsche grenzen, ontspringt, de Zacken en de Queisz ontvangt, en, na eenen loop van 29 mijlen, bij Crossen in den Oder valt. Zij voert eenige paarlen

 met

met zich.

Bober, Biebrz of *Bobra*, zijtak der riv. Narew in Polen, welke tot bij Goniondz bevaarbaar is.

Boberka, Bobrka of *Bubrka*, stadje in Galicië, Brzezanerkreits.

Bobernitz, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, Grunberger kreits.

Bobersberg, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, Crossenerkreits, tegen eenen berg, voor welken de Bober heen stroomt, met 990 inw. en fabr.

Bobiele, Pruis. dorp, regdst. Breslau, Wohlawerkreits, met 562 inw.

Bobilee, Ind. stad en vesting in Hindostan, distr. Cicacole. 101. 14. L. 18. 27. N. B.

Bobingen, Beij. vlek, Op. Donaukreits, 2 mijlen ten Z. van Augsburg, met 1412 inw. en 3 kasteelen.

Bobio of *Bioba*, zie Biobbia.

Bobio, zie Bobbio.

Bobischau, Pruis. dorp, gr. Glaz, met 626 inw., veel landbouw en linnenweverijen.

Boboba, vlek en heerl. in Galicië, Sandeczer kreits.

Bobra, zie Bober.

Bobrawa of *Obrawa* (Op en Neder) 2 vlekken in Moravië, Brunner kreits.

Bobreck (van Wielopolsky) Pool. heerl. en slot, niet ver van Krakau.

Bobrka, zie Boberka.

Bobroba, vlek in Galicië, Sandeczer kreits, aan de Biala.

Bobroc, Hong. dorp, kom. Liptau, met 1632 roomsche inw.

Bobrow, Rus. stad, gouv. Woronesch, aan de Bitjug, met 800 inw. 51. 28. N. B. 58. L.

Bobrownicki, Pool. vlek, waiw. Podlachië, niet ver van den mond der Wieprz in den Weichsel.

Bobrownik, Pool stadje, waiw. Plock, kreits Lipno, aan den Weichsel.

Bobrysk, versterkte Rus. stad, gouv. Minsk, aan de Berezyna. 52. 10. N. B.

Bob's Nose, of *Hope's-Nose*, kaap in Engeland, welke de baai van Exeter aan de O. zijde bepaalt.

Bobstatt, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, ambt Boxberg.

Boca de Alcatraces, nauw kanaal tusschen eenige eilandjes, bij de N. kust van 't Amer. eil. Cuba. 298. 16. L. 23. N. B.

Boca de Bayona of *Tramontana*, de Noordelijkste der twee monden van den Po Fiume of Grooten Po, aan de Venetiaansche kust.

Boca de Canavera, kleine inham van de N. Stille Zuidzee in N. Amer., aan de Z. W. kust van de eil. Quadra en Vancouver. 252. 54. L. 49. N. B.

Boca de Carangera, naam van den W. ingang der riv. Cambodia in Achter Indië.

Boca Chica, naauwe ingang in de haven van Carthagena, aldus genoemd om denzelven van den anderen, Grande genoemd, te onderscheiden.

Boca de Chiloe, straat in Z. Amerika, welke het groote eil. Chiloe, van het vaste land scheidt.

Boca de Chiriqui, kanaal aan de kust van Mexico, dat den ingang vormt der baai Chiriqui-Lagoon. 296. 1. L. 8. 56. N. B.

Boca de Huivos, een der 4 Drakenmonden, of vaarwaters, welke aan den N. ingang van de golf van Paria, tusschen het eil. Trinidad, en Terra Firma in Z. Amer. bij de eil. onder den wind gelegen zijn.

Boca del Drago, straat tusschen het eil. Trinidad en het vaste land van Amerika.

Boca del Drago, de W. ingang in Almirante baai. 295. 26. L. 9. 8. N. B.

Boca de Monos, een der Drakenmonden, zie Boca de Huivos.

Boca de Navis, een der Drakenmonden, zie Boca de Huivos.

Boca Escondida, N. Amer. baai in de Campeche baai, op de kust van Yucatan. 18. 50. N. B.

Boca de sierpe of *Slangen Vaarwater*, de Z. ingang der Amer. golf van Paria.

Boca Grande, een der vier Drakenmonden, (zie Boca de Huivos). Hij is wel 6 mijlen wijd, doch heeft eene blinde klip, die zeer gevaarlijk is.

Boca Grande, een der kanalen, welke door de onderscheidene eil. in Ceracesos of Charlottes haven, bij het Amer. schiereil. Florida gevormd worden.

Boca de Pan, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Tumbez; valt in de baai van Tumbez.

Boca del Toro, N. Amer. kanaal, ten O. van het eil. Bocaloro. 295. 38. L. 9. 6. N. B.

Bocairent, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 5,850 inw., wol- en linnenweverijen, papiermolens, zeepziederijen, brandewijnstokerijen, enz. 38. 54. N. B. 16. 2. L.

Bocalieu, N. Amer. eilandje, bij de O. kust van Nieuwland. 325. 20. L. 48. 15. N. B.

Bocaloro, N. Amer. eil., bij de kust van Veragua, omtrent 8½ mijl in den omtrek, aan den ingang van Almiran-

rante baai. 295. 30. L. 9. 12. N. B.

BOCANAO, riv. op 't W. Ind. eil. Cuba.

BOCAS DOS (RIO DE) Z. Amer. riv. in Braziliё, die in het land der Bacares en Cariputangas Indianen ontspringt, zich met de Tajipuru vereenigt, en, na verschillende rigtingen, in de Amazonen riv. valt.

BOCAULT'S BAY, Z. Amer. baai in de straat van Magellaan, op de kust van Patagoniё, alwaar BOUGAINVILLE in 1767 ankerde, op 306. 40. L.

BOCAUTS (LES), kanalen aan de W. kust van Frankrijk, waar door de Zoute meren met de zee gemeenschap hebben.

BOCAUT (NIEUWE), kanaal in Frankrijk, waardoor de Adour zich, na eenen loop van 50 uren, in den Atl. oceaan stort.

BOCAUT (OUD), een dergelijk kanaal, thans verzand, 6 mijlen Noordelijker dan het vorige.

BOCAYNA, kanaal tusschen de Kanarische eil. Lancerota en Fortaventura.

BOCCA DI LUPO, zie Thermopyles.

BOCCA, Lomb. Ven. vlek, legatie Mantua, niet ver van den Po.

BOCCAGE (LE) landstreek in de Fr. dep. Calvados en la Manche, 13 mijlen lang en 13 breed, met 500,000 inw.

BOCCA TIGRIS, smal kanaal aan den mond der riv. Pekiang in China.

BOCCHE DI BONIFACIO, zie Bonifacius straat.

BOCCHETTA, bergpas in de Apennijnen, door welke de groote weg uit Lombardije naar Genua leidt. Op den top van den hoogsten berg is een smalle bestraatte weg aangelegd, die alleen door geladene muildieren kan begaan worden. Zij is de sleutel van Genua, en wordt door 3 sterke schansen verdedigd.

BOCE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire.

BOCENAY, Eng. zeevlek, gr. Cornwallis.

BOCHAGLIERO, Nap. stad, prov. Calabriё Citra.

BOCHARA BOKHARA of *Buchara*, Aziat. stad in N. Bucharije, of het land der Usbeken, hoofdpl. van de prov. El Sogd aan de Sogd: zij is het winterverblijf van den Chan, en heeft een kasteel, moskeeёn, baden, koophuizen of bazars, en andere openbare van baksteen gebouwde huizen, als mede fabr. van zeep, katoen, zijden, en sterken handel op Orenburg. In eene bijzondere wijk dezer stad, wonen joden, die zich voor afstammelingen der uit de Babylonische gevangenschap teruggeblevene joden houden, en door de Bucharen voor de oudste bewoners van Bucharije gehouden worden. Zij hebben, behalve de wet van Mozes, nog andere boeken en overleveringen. 39. 20. N. B. 84. 40. L.

BOCHDALOW, Morav. vlek, Iglauerkreits, met 630 inw., en lakenweverijen.

BOCHELHEIM, GAU, dorp in 't groot hert. Hessen, bij Menz, met 800 inw.

BOCHERVILLE, Fr. vlek, dep. Beneden Seine.

BOCHNIA, kreits in Galiciё, welke met de Krakauer Rayon, op 73 vierk. mijlen, 3 steden, 9 vlekken, 349 dorpen, 24,220 huizen en 161,296 inw. bevat.

BOCHNIA, stad in voorn. kreits, aan de Raab, met een gymnasium en 3,100 inw., benevens alabastergroeven, en zoutwerken, welke 300 menschen bezig houden. 49. 57. 15. N. B. 38. 5. L.

BOCHOLT of *Bochkolt*, bij ons ook wel Boekholt genoemd, Pruis. stad, regdst. Munster, kreits Borken, aan de Aa, met 3446 inw., welke graanbouw, brandewijnstokerijen, katoen- en zijdeweverijen, en in de nabijheid aanzienlijke ijzermijnen hebben. Het is de verblijfplaats van den vorst van Salm-Salm, welks heerl. voorheen een ambt van het stift Munster was, en 2 steden, 3 kerspelen, 12,215 inw, en ongeveer 14,000 gulden inkomsten had, en dat in 1802 den vorst tot schadeloosstelling gegeven werd.

BOCHOLT, BOCHOLTZ, zie Bockholtz.

BOCHOLT, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Axel.

BOCHOLT, Nederl. buurt, prov. Vriesland, grietenij Stellingwerf Westeinde.

BOCHTITZ, Morav. dorp, kreits Znaim, met eene lakenfabrijk.

BOCHTUM, Han. dorp, vorst. Hildesheim, op de Pruis. grenzen.

BOCHUM of *Bockum*, Pruis. kreits., in het regdst. Arnsberg, met 7 schoutambten, en 28,390 inw.

BOCHUM of *Bockum*, Pruis. stadje in voorn. kreits, met 3 kerken, een gymnasium, 5 poorten, 2100 inw., veel akkerbouw en fabr. voor laken en ijzerwaren. 51. 29. 30. N. B. 24. 51. 44. L.

BOCICAS, twee kleine rotsige eil., op de O. kust van Afrika, ten N. der golf van Sofala, alwaar men hout en water vindt.

BOCINO, Nap. stadje in Principato Citra, bij de zamenkomst van de Selo en de Negro, 6 mijlen van Conza.

BOCKAU, Saks. vlek in 't Erzgebergte, ambt Schwarzenberg, aan de Mulde, met 1080 inw., bergwerken, kousenfabr., en teelt van geneeskundige kruiden Niet ver van hier is de smeltoven Albernau.

Bockelen of *Bokenem*, Han. stadje, vorst. Hildesheim, aan de Nette, met 3 poorten, 2 vervallene riddergoederen, 1860 inw., die 15 molens, eene potaschziederij, eene tabaksfabr., tigchelovens en garenspinnerijen hebben.

Bockelheim, Hes. dorp, Rijn prov., niet ver van Menz, met 802 inw.

Bockelheim, (Thalen Wald) twee dorpen in 't Pruis. regdst. Coblenz, met een kasteel en 740 inw.

Bockelnburg, Deen. vlek in Holstein, in 't Z. van Dithmarsen

Bockeloh, Han. ambt, vorst. Calenberg, met 1360 inw.

Bockeloh, Han. dorp in voornoemd ambt, aan de Weser, met 494 inw. en

Bocken, Zwits. bad, kanton Zurich, aan den weg naar Einsiedlen en Schwyz, op eene hoogte met een voortreffelijk gezigt.

Bockenem, zie Bockelen.

Bockenheim, dorp bij Frankfort, alwaar voorheen de gereformeerden dier stad ter kerke gingen.

Bockenheim, (Groot en Klein) 2 Hes. dorpen in de Rijn prov., niet ver van Alzey, met 1110 inw.

Bockenried, zie Buckenried.

Bockfeld, zie Bokkeveld.

Bockflusz, Oostenr. vlek, viertel Beneden den Mannhartsberg, distr. Korneuburg, met 220 huizen.

Bockholt, zie Bocholt.

Bockholt (Bree), Nederl. dorp, prov. Limburg, met 1190 inw.

Bockholtz, Nederl. dorp in Luxemburg, arr. Dieckrich, 2 uren van Wiltz. Een ander in Luik, bij Malmedy.

Bockholt (Rolduc), Nederl. dorp, prov. Limburg, met 874 inw.

Bockhorn, Oldenb. ambt, kreits Neuenburg.

Bockhorst, Deensch vlek in Holstein, 3 mijlen van Itzehoe.

Bocking, Eng. vlek, gr. Essex, door een beekje van het vlek Braintree gescheiden, met fabr. en 2550 inw.

Bockingen, Wurt. dorp bij Heilbron, met 1000 inw.

Bocklet, Beij. dorpje, Ben. Mainkreits, in een schoon dal aan de Frankische Saale, met 60 huizen, 9 zwavelbronnen en baden, met zeer geschikte gebouwen voor de brongasten.

Bocks-insel, zie Cabros.

Bockum, zie Bochum.

Bockworth-mountains, bergen in Ierland, gr. Mayo.

Boco kaap, of *kaap Marsalla*, voorgebergte op de W. kust van het eil. Sicilië, bij Marsalla.

Boculo, Afr. stad in het binnenland van Monomotapa, 58 m. O. van Lena.

Bocur, Nederl. dorp in Luxemburg, met 346 inw.

Bocza, zie Botza.

Boczki, Rus. stad, prov. Bialystok, Bielsker kreits, met 1460 inw.

Bod, prov. van het rijk Tibet in Azië, met de hoofdstad Lassa.

Bodange, Nederl. dorp in Luxemburg, 4 uren van Arlon.

Bodarel, Turk. Aziat. stad in Irak Arabi, aan den Tigris, 6 mijlen N. W. van Bagdad.

Boddam, groep van elf eil. in den Ind. oceaan, door Blair aldus genoemd; volgens Krusenstern zijn zij dezelfde, die de Fransche kapitein Bourde in 1776 ontdekte, en naar zijn schip *Salomons-eil.* noemde. Dalrymple noemt ze de *elf eilanden*, doch Horsburgh behoudt den naam van *Salomons eil.* Zij liggen op zijne kaart regt ten N. van *Diego Garcia*, en zijn allen door rotsklippen aan elkander verbonden, een' kring van ongeveer 5 mijlen in middellijn vormende. Slechts aan de N. W. zijde is eene opening, die naar eene haven voert, in welke men van 10 tot 18 vademen water vindt. De grond is meestal koraalachtig, doch op eenige plaatsen vindt men zand.

Boddernah, stad in 't rijk Sirinagur, in midden Azië, met een' Hindo's tempel.

Bodden (de), de O. ingang van de straat Gellen, die het eil. Rugen in de Oostzee van 't vaste land scheidt. Zij is voor de grootste schepen bevaarbaar; de tol, welke er moet betaald worden, dient om de kosten te vinden voor het gedurig uitdiepen van dit vaarwater.

Bode of *Bude*, riv. in Pruis., welke op den Brocken, door de vereeniging van 4 bekende beken, de Koude, Warme, Rapp- en Luppbode genoemd, ontspringt, voorbij den Stakelberg van twee hooge rotsen naar beneden stort, de Selke, Holzemme, de Schiffs- en Wippergraben ontvangt, en zich, na eenen loop van 18 mijlen, bij Nienburg, in het Anhaltsche, in de Saale stort.

Bodefeld, Pruis. vlek, regdst. Arensberg, met 300 inw.

Bodega, haven op de W. kust van N. Amer., volgens Vancouver met goeden ankergrond. 255. 7. L. 38. 21. N.B.

Bodeghem (St. Martin), Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 875 inw.

Bodegneé, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 363 inw., 2 uren van Huy.

Bodegraven, aanzienlijk Nederl. dorp,

dorp in Z. Holland, distr. s' Gravenhage, aan den ouden Rijn, met eene hervormde, eene luthersche en eene roomsche kerk, heerlijke buitenplaatsen en verscheidene nuttige inrigtingen. Het dorp bevat 2218 inw., en is, onder anderen, met Zwammerdam, door den moord van 1672 bekend.

BODENKIRCH, Pruis. dorp bij Keulen.

BODELSCHWING, Pruis. riddergoed, regdst. Arnsberg, en stamhuis van de vrijheeren van dezen naam.

BODELSHAUSEN, Wurt. dorp, kreits Zwarte Woud, Opperambt Tubingen, met 1100 inw.

BODEN, Ind. stad in Hindostan, distr. Dowlatabad, 7 m. N. W. van Indelovay.

BODENA of *Vodena*, stadje in Eur. Turkije, in Macedonië, aan den linker oever der Kutchuk-Karasou.

BODENBURG, Han. slot en vlek in het Brunsw. gerigt Gandersheim, in het vorst. Hildesheim ingesloten, met 712 inw., schapenfokkerijen en garenspinnerij. Tot hetzelve behoort het dorp Oestrum.

BODENDICK of *Bodenteich*, Han. ambt, vorst. Lunenburg, met 1890 huizen en 15,970 inw.

BODENDICK, Han. vlek in voorn. ambt, in een moerassig oord.

BODENDO, Turk. Aziat. stad in Caramanië, in het distr. Marasch.

BODENFELDE, Han. vlek, vorst. Göttingen, aan de Weser, met 1000 inw.

BODENHAUSEN, Hes. ambt en dorp, aan de Hanoversche grenzen.

BODENHEIM, Hes. vlek in de Rijnprov., kreits Alzey, kanton Opperheim, met 1,225 inw. en wijnteelt.

BODENLEUBE, zie Kissingen.

BODENMAIS, Beij. dorp en bergambt, Beneden Donaukreits, landg. Viechtach, met 114 huizen. Uit de fossiliën der naburige granietbergen, trekt men veel vitriool, en uit de overgeblevene drab vervaardigt men eene roode verw, welke dikwijls tot het slijpen van spiegels gebruikt wordt.

BODENRODE, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, ambt Scherfenstein, met 1000 inw.

BODENSEE, Han. dorp, vorst. Göttingen, ambt Giboldehausen, met 850 inw.

BODENSEE, zie Bodenzee.

BODENSTADT, BODENSTATT, PODSTATA, Morav. heerl. en stad, den graaf van WALDECK behoorende, aan de Poschkauerbach, met 1020 inw., waaronder vele wevers.

BODENSTEIN, zie Pottenstein.

BODENTEICH, zie Bodendick.

BODENWERDER, Han. stad, vorst. Calenberg, kwart. Hameln, op een eil. in de Weser, met 1264 inw., fabr. en scheepvaart.

BODENWÖHR, Beij. dorp, Regenkreits, landg. Neuburg, met eene koninkl. ijzersmederij en gieterij, waar jaarlijks 100 centenaars gegoten en 2400 centenaars geslagen ijzer vervaardigd worden.

BODENZEE, eigenlijk BODMANZEE, (naar het oude slot BODMAN), ook wel *meer van Constanz* genoemd; na dat van Geneve het grootste meer van Zwitserland, op de grenzen van Duitschland gelegen, op hetwelk de grenzen der kantons Turgau en St. Gall, benevens die van Voralberg, Beijeren, Wurtemberg en Baden te zamen komen. Volgens de meting der Fransche ingenieurs, het zij 1246 voet boven de Middellandsche zee gelegen, ongeveer 8 mijlen lang, op sommige plaatsen 5 mijlen breed en bij Mörsborg 648 voeten diep. Zij wordt in het Boven en Beneden meer verdeeld. Onder de menigvuldige rivieren (als de Bregenz, de Argen, de Schussen, 4 riv. die den naam van Aach dragen, enz.), welke zich in dit meer ontlasten, is voorzeker de Rijn de aanzienlijkste; hij komt bij Constanz weer uit hetzelve te voorschijn, en vereenigt het veel uitgestrektere Boven meer met het Beneden meer, hetwelk weder in het Zeller meer met het eil. Reichenau, en in het eigenlijke Benedenmeer, verdeeld wordt. De N. W. golf, alwaar het eil. Meinau met een heerlijk uitzigt ligt, wordt het *Bodmer* of *Ueberlinger-meer* genoemd. Nog vindt men in dit meer het eil. en de stad Lindau. De rigting van deze waterkom gaat van 't Z. O. naar 't N. W. en behalve de N. zijde is de gedaante vrij regelmatig. Het wast bij het smelten van den sneeuw niet hooger dan 8 voeten, geraakt bij stormen in eene vrij hevige beweging, en is, sedert 1695, niet meer toegevroren. Deszelfs oevers zijn schoon, goed bebouwd en vertoonen eene afwisseling van vlakten, wijnbergen, kleine steden, kasteelen, dorpen en met bosschen bezette heuvels: doch uit gebrek aan hooge bergen hebben zij die stoutheid niet, welke aan de meeste Zwitsersche meren eigen is. Men vindt er 73 soorten van moeras- en watervogels, 20 soorten van conchyliën, en 26 verschillende soorten van visch, waarvan vele gebraden en in azijn ingelegd, verzonden worden. Niettegenstaande den waterval van den Rijn, bij Schaffhausen, is echter de vaart op dit meer van zeer veel belang,

bijzonder door den handel in koren en wijn, waartoe zeer groote en welingerigte schepen gebruikt worden. In 1817 werd in Constanz de eerste Zwitsersche stoomboot van stapel gelaten. In Wurtemberg en Baden worden gedeelten lands naar dit meer benoemd.

Bodersweier, Bad. dorp, Kinzigkreits, met 800 inw.

Bodeux, (Neder) Nederl. vlek, prov. Luik, 8 uren ten Z. O. van Luik.

Bodgurva, stad in Aziat. Turkije, prov. Natolië, 7 mijlen van Kastamoni.

Bodicott, Eng. vlek, gr. Oxford.

Bodio, Zwits. dorp, kanton Tessin, in het Livinerdal, met eene kunstige steenen brug over de Tessin.

Bodio, (Meer van) of *Varese*, meer in 't Lomb. Ven. koningrijk, 4,700 vademen lang en 2,000 breed.

Bodjong, prachtig gebouw, een uur ten Z. van de stad Samarang, voorheen de woonplaats van den gouverneur van Java's Oostkust.

Bodkin's Punt, kaap in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, in de Chesapeak. 301. 11. L. 38. 10. N. B.

Bodkurzu, Oostenr. stad in Galicië, Lemberger kreits, met een' kruidmolen, en in de nabijheid krijt en vuursteenen.

Bodland, Pruis. heerl. en dorp, den hertog van Wurtemberg behoorende, in het regdst. Oppeln, Rozenberger kreits, met 460 inw., en ijzerwerken.

Bodmann of *Bodmen*, Bad. marktvlek, Zeekreits, distr. Stockach, ter plaatse waar de Stockach in de Bodenzee valt, die van deze plaats haren naam heeft. Men telt er 776 inw.

Bodmen, zie Bodmann, No. 1.

Bodmin, Eng. stadje in Cornwallis, met 2050 inw. en fabrijken.

Bodöen, Noorw. landstreek in 't stift Nordland, zetel van den ambtman.

Bodollya, Hong. dorp, kom. Barany.

Bodoncz, Hong. dorp, Eisenburger kom., in 't gebergte, aan de Mühr.

Bodonitza, Grieksch dorp op den berg Oeta, in eene engte, die naar Thermopyle leidt: men gelooft, dat hier oudtijds de stad Thronium stond.

Bodony, 3 Hong. dorpen, kom. Barany, Hewesch en Neograd.

Bodorfa, Hong. dorp, kom. Salad.

Bodork, 2 Hong. dorpen, kom. Arad en Schumeg.

Bodrog, Hong. riv., die aan de Poolsche grenzen in het Karpatisch gebergte uit 4 riviertjes, de Latorza, Laboretz, Ondawa en Töpl ontspringt, en bij Tokay zich in de Theisz stort.

Bodrog, Hong. slot aan den Donau, naar hetwelk het Bodroger kom., dat met het Batscher (zie dat Art.) vereenigd is, den naam heeft.

Bodrogh-Keresztur, Hong. marktvlek, kom. Semplin, aan de Bodrogh, met 4000 inw., wijnbouw en veehandel. 39. 1. 17. L. 48. 9. 28. N. B.

Bodrun of *Budrun*, *Boudroen*, bij de Eng. *Boodroon*, sterk Turk. Aziat. kasteel en zeedorp, op de Z. W. kust van Natolië, met vele overblijfsels van de oude stad Halicarnassus. 38. 16. N. B.

Bodungen (Groot), groot Pruis. ambt en marktvlek, regdst. Erfurt, Worbiser kreits, aan de Bode, die 1 uur van hier in de Wilster valt, met een slot, fabrijken van wollen stoffen, en eene potaschziederij.

Bodungen (Klein) kerkdorp in voornoemd ambt.

Bodwar (Groot) Wurt. plaats, aan de Boder, met goeden wijn.

Bodzag, voorheen *Tmolus*, gebergte op de W. kust van 't Turksch pachalik Natolië gelegen, en tot den Taurus behoorende.

Bodzanowitz, Pruis. D., regdst. Oppeln, Rosenberger kreits, met een koninklijk tolkantoor voor de in- en uitgaande regten, 478 inw. en een ijzerwerk; het behoort tot 't gr. Reichenbach.

Bodzanowo, Poolsch stadje, waiw. Plock, 1 mijl van den Weichsel, met 240 inw. 37. 46. L. 52. 27. 15. N. B.

Bodzezin, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 135 huizen en een kasteel.

Boedeham, Zweedsche haven op het eil. Oeland, van waar men naar het eil. Gothland vaart.

Boedgeroens, keten van eilandjes in Australië, in eene ruime baai der Stille Zuidzee, bij de N. kust van Nieuw Guinea gelegen. 153. 19. L. 2. 25. Z. B.

Boedodo, Afr. dorp in 't rijk Benin, digt bij den mond der Formosa, met omtrent 50 huizen.

Boeginezen of *Buggessen*, Aziat. volk in het rijk van Macassar, op het eil. Celebes; zij zijn in eene hooge mate moordzuchtig en wraakgierig, doch van den anderen kant vatbaar voor de onverbreekbaarste getrouwheid en toegenegenheid, waarvan velen, die als slaven in onze bezittingen gevoerd zijn, de sterkste bewijzen gegeven hebben.

Boeginezen baai of *golf van Bony*, golf tusschen de twee Z. schiereil., op het eil. Celebes in Oost Indië.

Boeikoop, Nederl. buurt, prov. Holland, Zuider gedeelte, distr. Gorinchem, welke met Heikoop eene ambachtsheerl. uitmaakt, met 190 inw.

Boeimeer, Nederl. buurt, prov. N. Braband, distr. Breda, ter plaatse waar de Bijloop zich met de Aa vereenigt.

Boekel, Nederl. buurt, prov. Holland, N. gedeelte, kwart. Alkmaar; voorheen was hier een voornaam kasteel.

Boekel, Nederl. D., in Z. Braband.

Boekelo, Nederl. buurt in Overijssel, met 400 inw.

Boekholt, Nederl. buurt, prov. Vriesland, grietenij Stellingwerf-Westeinde, tot het dorp Beul behoorende.

Boekholt, Nederl. slot, prov. Overijssel, kwart. Twente, een half uur van Enschede.

Boekholt, zie Bocholt.

Boekhorst of *Bukhorst*, Nederl. Havezate, prov. Overijssel, niet ver van Zalk, tusschen Hattem en Kampen, aan den IJsseldijk.

Boekhorst, kleine Nederl. buurt in N. Holland bij Roelof Arendsveen, met 34 inw.

Boekhoutshaven, Nederl. schans, ten W. van Filippine.

Boekhoven of *Bokhoven*, Nederl. oude vrije heerl., prov. Noord Braband, distr. 's Hertogenbosch.

Boela-Comba, een der gepalisadeerde forten der Nederlanders, aan de Z. zijde van 't eil. Celebes, in O. Indië, bij eene schoone baai.

Boen, Fr. stad, dep. Loire, 3½ mijl ten N. van Montbrison, op eene hoogte, aan den linker oever der Lignon, gelegen; de geboorteplaats van den abt Terray.

Boen, eilandje in de O. Ind. zee. 149. 57. L. 5. 52. Z. B.

Boencourt, Fr. dorp, dep. Somme.

Boenecha, een der Societeits eil., zie Maitea.

Boer, ook wel Bour of *Buer* genoemd, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, tot de elf dorpen van de grietenij Franekeradeel behoorende, en aan den rijweg van Franeker naar Belkum en Leeuwarden gelegen.

Boer, (ten) Nederl. dorp, prov. Groningen, kwart. Appingadam, aan den algemeenen rijweg en digt aan de vaart, twee uren van Groningen; onder hetzelve behoort de buurt St. Annaklooster. Het dorp maakt, met Garmerwolde, Lellens, en verscheidene andere plaatsjes eene gemeente van 2270 zielen uit.

Boeras, zie Boras.

Boerdiep, Nederl. riv. in Vriesland, welke door velen voor de Burdo, die voorheen tusschen de eil. Terschelling en Ameland plagt te loopen, gehouden wordt.

Boero, zie Bouro.

Boerdonk, zie Donk.

Boerepas, zie Bonrepas.

Boerkoc, zie Abelai.

Boeroe, zie Bouru.

Boertange, Nederl. vesting, prov. Groningen, kwartier Winschoten. Zij ligt op eenen zandigen grond en is thans zeer vervallen, doch was voorheen, door de omliggende moerassen, zeer sterk. In 1807 heeft men hier koperen munt van keizer Galba gevonden. Zij maakt, met het klooster ter Apel, Zellingen en eenige buurten, eene gemeente van 866 zielen uit.

Boerveen, Nederl. buurt, prov. Drenthe, bij 't dorp Gasselte, met 65 inw.

Boes, Hong vlek, kom. Presburg, op het eil. Schutt, met een kasteel. 47. 53. 35. N. B. 34. 13. 40. L.

Boesberg, een deel van het Jura gebergte in Zwitserland, in den omtrek van Brugg, in het kanton Aargau, over hetwelk de weg naar Rheinfelden en Bazel loopt. Op de hoogste punt van den overgang, heeft men een schoon gezigt op de Alpen. In den omtrek werden de Helvetiërs door Cecina geslagen.

Boesbergen, Nederl. buurt in Overijssel, bij 't dorp Markelo, met 170 inw.

Boesne, Fr. vlek, dep. Oise.

Boesinghe, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 1660 inw.

Boesse, Fr. dorp, dep. Loiret.

Boesse-Sauzay, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres.

Boetele, Nederl. buurt in Overijssel, bij 't dorp Tijeraan, met 118 inw.

Boeto, eilandje in de Ind. zee. 149. 31. L. 7. 1. Z. B.

Boeton, Buton of *Bouton*, een der Seleyer eil. aan de Z. O. punt van het Aziat. eil. Celebes, aan de baai van Bonthian; het is 25 mijlen lang en 4 breed, en bestaat uit hooge gronden, met vele bosschen, en is rijk aan sago, specerijen, vogelnestjes, enz. De inw., die van den Mahom. godsdienst zijn, maken katoenen stoffen en een weefsel uit aloëdraden. Zij staan onder eenen sultan, die sedert 1667 genoegzaam geheel en al van de Nederlanders afhankelijk is. Er is eene goede haven aan de O. kust, welke dikwerf door Engelsche smokkelhandelaars bezocht wordt.

Boeton, stad op voorn. eil., de verblijfplaats van den sultan van Boeton, die nog wel 50 der omliggende, weinig beteekenende eilandjes bezit.

Boetshouke, Nederl. dorpje, prov. W.

W. Vlaanderen, met 132 inw.

Boetzongen, in het Fr. *Boujean*, groot en schoon Zwits. dorp, kanton Bern, ¼ uurs van Biel. In hetzelve komen de wegen van Solothurn en van het Munsterdal, welke laatste van de Jura afkomt, te zamen. Het wordt door de Suss, over welke eene steenen brug ligt, doorstroomd, welke riv. uit eene kloof te voorschijn komende, terstond molens en smederijen aan den gang brengt.

Boeuf, Fr. D., dep. Rhône, arr. Villefranche, aan de Rhône, met 160 huizen.

Boeuf (le), stadje in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, 5 mijlen ten Z. van het meer Erie.

Boeur, Nederl. dorp in Luxemburg, 1 uur van Houffalise.

Boevange sur l'Attert, Nederl. dorp in Luxemburg, met 550 inw.

Bofferdingen, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 mijlen van de hoofdstad.

Bofo, zie Baffa, No. 1.

Bofzen, Brunsw. dorp, gerigt Holzminden, aan de Weser, met het kasteel Fürstenberg, dat eene porseleinfabrijk heeft, en 820 inw., die van den akkerbouw, linnenweverijen, potasch- en kolenbranderijen bestaan.

Bog of *Bug*, aanzienlijke riv. in Eur. Rusland, welke in het gouv. Braclow uit een meer ontspringt, de Ingul, Simucha en Kodyma opneemt, en boven Oczakow zich met den Dnieper in eene golf der Zwarte zee, Liman genoemd, stort. Zij is, uit hoofde van de menigvuldige rotsen en zandbanken, niet bevaarbaar.

Bog, N. Amer. riv. in Nieuw Hampshire; valt in de Connecticut, op 306. 7. L. 44. 36. N. B.

Bogachina, kaap op de Z. W. kust van Arabië. 66. 31. L. 14. 15. N. B.

Bogad, 2 Hong. dorpen, kom. Barany en Sabolt.

Bogaerden, Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, met 460 inw.

Boganow, Boh. vlek, Chrudimer kreits, behoort tot de heerl. Nassafels.

Bogarovskoi, stad in Aziat. Rusland, gouv. Tobolsk.

Bogas, stad in Neder Egypte, aan den mond van den O. tak des Nijls.

Bogasie, riviertje in het land der Hamboonas, in Z. Afrika. 27. 15. Z. B.

Bogatoy, stadje in Eur. Rusland, gouv. Kursk, kreits Obojan, aan de Pena, met 600 inw. 54. L. 51. 2. N. B.

Bogats, dorp in Zevenbergen, kom. Kokelburg, met wijnteelt.

Bogaz (de kleine) kanaal in den Archipel, bij de Aziat. kust, tusschen het eil. Sancos en de St. Maria's kaap, van Natolië.

Bogazi, stad in Aziat. Turkije, gouv. Diarbekir, 14 mijlen ten W. van Diarbekir.

Bogda, berg in Rusland, gouv. Saratow, 450 voetne hoog, en dien men 30 mijlen ver zien kan. Zij wordt door de Kalmukken voor heilig gehouden, heeft alabastergroeven, en aan zijnen voet een zoutmeer.

Bogdan, zie Moldavië.

Bogdanhasa, dorp in Zevenbergen, Midden Szolnoker kom., met goud- en zilvermijnen.

Bogdanhasa, Hong. dorp, kom. Kraszna.

Bogdanicza, zijtak der riv. Licca, in Illyrië.

Bogdanocz, Hongaarsch dorp, kom. Presburg.

Bogdanowka, (d. i. het geschenk van God), ook Melitopolis genoemd, stadje in Eur. Rusland, gouv. Taurië, bewoond door de zoogenoemde Duchoborski of Melitopoliten, dien men den naam van Russische kwakers gegeven heeft; het getal der mannelijke inw. bedraagt 1150.

Bogdany, 4 Hong. dorpen, in de kom. Abaujw, Pesth, Saboltsch en Scharosch.

Bogdara, vlek in Moldavië, aan eene riv., die in de Sireth valt.

Bogdikotz, stad in Siberië, aan de Tchulim, 2 mijlen N. W. van Atchinsk.

Bogdinshoe-Osero, Rus. meer in 't Z. van 't gouv. Saratow, met zeer zuiver zout.

Bogdo, berg in Aziat. Rusland, gouv. Saratow, op de oevers der Wolga, door de Kalmukken Arslan-Nla of de Leeuwenberg genoemd, wegens eenige overeenkomst der O. zijde, met een' liggenden leeuw, en door hen voor heilig gehouden.

Bogdo, berg in Chineesch Mongolië, een gedeelte van het Altaïsch hoofdgebergte, hetwelk de Mongolische woestijnen van de Soongarische scheidt; hier vindt men de bronnen van den Op. Irtish en der Dschabekan. 110. L. 47. N. B.

Bogdo-Oola, de hoofdstam van al de gebergten in Azië, welker toppen zich tot over de 20,000 voeten verheffen; uit denzelven komt het gebergte Mussart voort, hetwelk de bergvlakten van Mogolistan en Tibet vereenigt; Alak, dat met de keten Belour in Dshagatai te zamenhangt; Kougai, dat naar den kant van het meer van Korea, en Altai, dat naar Siberië loopt.

Bogdoi, Tartaarsche landstreek en volk

volk ten N. van China, waarschijnlijk der Matchou Tartaren; uitgestrekt, volkrijk, en den keizer van China, dien zij Bogdoi Khan noemen, onderworpen.

BOGDSCHA, zie Bokhtscha-Adassi.

BOGEN, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van Wiltz.

BOGEN, Beij. dorp, Ben. Donaukreits, landg. Mitterfels, met 900 inw.

BOGENBERG, Beij. gehucht, Ben. Donaukreits, met 30 huizen; er worden bedevaarten herwaarts gedaan.

BOGENDORF of *Bagyon*, vlek in de Zevenbergsche militair grenzen, Aranyoser stoel.

BOGENDORF, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, kreits Schweidnitz, met 1300 inw., 2 riddergoederen, zilver-koper- en loodmijnen.

BOGENHOVEN, Nederl. dorp in Z. Braband, 3 uren van Tirlemont.

BOGENSEE, Deen. stadje aan eene baai, op de N. kust van 't eil. Funen, met komijnteelt, fabrijken van beddetijk, en graanhandel op Noorwegen. 27. 52. L. 55. 24. N. B.

BOGESUND, Zweed. stad in W. Gothland, in Elfsborgslän, aan het Asundameer, met omtrent 800 inw., tabaks- en messenfabrijken, benevens handel in vee, levensmiddelen en tabak. Sedert den in 1741 gehoudenen rijksdag werd zij, naar de koningin ULRICA ELEONORA, *Ulricähàm* genoemd.

BOGGAH, stad in Hindostan, prov. Behar, distr. Bettiah, aan de O. zijde der riv. Gunduck; de omtrek levert uitnemend scheepstimmerhout op. 102. 16. L. 27. 10. N. B.

BOGHAS, zandbank voor den mond des Nijls in Egypte.

BOGHÄS-HEZÄRLERI, zie Dardanellen.

BOGHAZ-ITSCHI, zie Konstantinopel.

BOGHEL, Afr. stad in Senegambia, in 't rijk Bondu, de zetel van eenen Opper Marabut.

BOGIE, riv. in Schotland, gr. Aberdeen, die digt bij Huntly in de Deveron valt.

BOGILCUND, distr. in Hindostan, prov. Allahabad, op omtrent 24. N. B. Het is onvruchtbaar, en nog niet geheel door de Eng. bemagtigd. De voornaamste riv. is de Soane, en Ouwah de aanzienlijkste stad.

BOGIO, zie Cabeça-Seca.

BOGKOWITZ, vlek in Moravië, kreits Hradisch, met 1800 inw.

BOGLARKA, Hong. D., kom. Scharosch.

BOGLI, zie Boli.

BOGLIASCO, Sard. vlek, anderhalf uur van Genua.

BOGLIO, in het Fr. *Beuil*, Sard. vlek in 't gr. Nizza, aan de Var gelegen.

BOGLION, BOLLION of *Bullion*, Illyr. vlek, kreits Triest, met overvloed van wijn, olie en koren.

BOGLIPORE, te voren *Monghir* genoemd, aanzienlijk distr. in Hindostan, prov. Behar, door den Ganges in 2 deelen gescheiden, en gedeeltelijk zeer vruchtbaar, doch voor het overige berg- en boschachtig, door wilde dieren bewoond, en wel zeer goeden honig, doch geen timmerhout van waarde opleverende. Sedert 1780 zijn de bewoners door de Engelschen meer beschaafd geworden.

BOGLIPORE, hoofdstad van voorn. distr., op den Z. oever van een' tak van den Ganges gelegen; het is eene nette en bloeijende stad, de zetel van de burgerlijke ambtenaren, met eene uitgebreide fabrijk van gemengde zijden en katoenen stoffen. 104. 36. L. 25. 11. N. B.

BOGMUTTY, riv. in Azië, die in Tibet ontspringt, en bij Monghir, in Behar, in den Ganges valt.

BOGNA, riviertje in 't Lomb. Ven. kon., hetwelk op de Penninische Alpen ontspringt, en, na eenen loop van 5 mijlen, bij Domo d'Ossola in de Tosa valt; de omstreek heet naar hetzelve Val Bognasca.

BOGNE, Deensch eilandje tusschen Falster en Zeeland.

BOGNE, zendelingsplaats der Evang. broedergemeente op het W. Ind. eil. Jamaica.

BOGNOR of *Hothampton*, Eng. dorp in Sussex, met sterk bezochte zeebaden.

BOGNOR-KLIPPEN, klippen ten W. van bovengenoemd dorp, 2 mijlen van den wal gelegen.

BOGODORSK, zie Bogorodsk.

BOGODOUROF, Rus. vlek, gouv. Karkof.

BOGODUCHOW, stad in Eur. Rusland, gouv. Charkow, aan de Mesla, met 6,800 inw., aanzienlijke looijerijen, pelterijen en tuinbouw. Ook zijn er 6 jaarmarkten. 53. 20. L. 50. 10. N. B.

BOGOIAVLENSKOI, stadje in Siberië, aan de Tchulim, 23 mijlen ten N. N. O. van Tomsk.

BOGOPOL of *Bohopol*, nieuw aangelegde Rus. stad, gouv. Podolië, aan de Bog, tegen over Olwiopol.

BOGORODEZ of *Bogorodizk*, stad in Eur. Rusland, gouv. Tula, aan de Lesnaja Uperta, met een keizerlijk paleis en tuin, en 1742 inw. 54. 50. L. 53. 45. N. B.

BOGORODSK of *Bogodorsk*, Rus. stadje in 't gouv. Moscou, aan de Kliasma,

met

met 560 inw., hop- en wijnteelt. 56. 10. L. 55. 45. N. B.

BOGORYA, Pool. adelijk vlek, waiw. Sandomir, met 80 huizen.

BOGOSLOWSK, groot koperwerk, geel koperfabrijk, ijzer- en ankersmederij in 't Rus. gouv. Ekaterinburg, bij de stad van denzelfden naam.

BOGOTA, (RIO DE) groote riv. in Z. Amerika, in Nieuw Granada, welke digt bij Santa Fé ontspringt, Z. W. van deze stad door het gebergte heendringt, en door een naauw kanaal zich met een donderend geweld naar beneden stort, welke schoone waterval, wegens de nabijheid der landhoeve Tequendama, *de Cataract van Tequendama* genoemd wordt. Zij stort zich in eenen dubbelen val, van eene hoogte van 570 voeten neder, en veroorzaakt, door het breken des waters tegen de rotsen, eenen zwaren stofregen, die door de breking der lichtstralen, de schoonste en elk oogenblik afwisselende kleuren van den regenboog vertoont, en tot op eenen afstand van meer dan 4 mijlen een allerfraaist gezigt oplevert; de waterval zelf vereenigt in zich al wat men zich grootsch en majestueus kan voorstellen.

BOGOTA, riv. in Z. Amerika, in Quito, prov. Atacames, die zich met de Santiago en San Miguel vereenigt, vóór zij zich in de Stille Zuidzee ontlasten, alwaar zij de haven Limona daarstellen.

BOGOTOI, Rus. stad, gouv. Kursk.

BOGRA, bergen en moerassen in 't Ier. gr. Cork, 4½ mijl ten N. W. van Cork.

BOGSZESZ, Hong. dorp, kom. Arad.

BOGT, inham van de zee, ook wel voor *golf* of *baai* gebruikt; men zoeke dezelve bij derzelver namen van onderscheiding.

BOGUE, Amer. eilandje in de Atlantische zee, bij de kust van N. Carolina. 300. 26. L. 34. 35. N. B.

BOGUE INLET, baai tusschen 't N. Amer. eil. Bogue en een ander eiland, voerende naar de riv. den Witten Eik (*White Oak*) in N. Carolina. 300. 22. L. 34. 33. N. B.

BOGUINDA, riviertje in Afrika, dat op 12. 40. N. B. in de Atl. zee valt.

BOGURDLEN of *Schabatz*, Turksch vlek en vesting in het sandschakat Isvornik, aan den mond der Bosna in de Save. 37. 24. 3. L. 43. 46. 21. N. B.

BOGUSLAW, Pruis. adelijke stad, gr. hert. Posen, met 115 huizen.

BOGUSLAWL, Rus. stadje, gouv. Kiew, aan de Bog, met 1300 inw.

BOGUTSCHAR, Rus. stadje, gouv. Woronesch, aan de riv. van denzelfden naam, met 500 inw. 58. 15. L. 50. 5. N. B.

BOGWANGOLA, groote en welvarende handelstad in Bengalen, aan den Z. oever van den Ganges, in 't distr. Moorshedabad, met slechts van hout en bamboesriet gebouwde huizen. Zij wordt grootendeels bewoond door de agenten der kooplieden van Moorshedabad, en strekt tot depôt voor een groot gedeelte der behoeften voor deze stad en den omtrek in het drooge saizoen, als de Bhagaretty of Cossimbazur droog is. 106. 15. L. 24. 21. N. B.

BOGWANPORE, stad in Hindostan, prov. Behar, distr. Rotas. 101. 32. L. 24. 30. N. B.

BOGY, Hong. dorp, kom. Bihar.

BOGYA, Hong. dorp, kom. Komorn.

BOHAIN, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. St. Quentin, aan de Schelde en het kanaal van Bohain, met 2,200 inw.

BOHAN, Nederl. dorp in Luxemburg, een uur van Orchimont, aan de Semoy.

BOHANDEVI, dorp in 't N. van Hindostan, tusschen de bergen van Serinaghur gelegen; de omstreek brengt de meeste Europische vruchten voort. 95. 58. L. 30. 36. N. B.

BOHANES, Z. Amer. volkstam in Rio de la Plata, onlangs door de Charruas uitgeroeid.

BOHANY, Hong. dorp, kom. Arad.

BOHARY, stad in Hindostan, in Guzeratte, 8 mijlen O. van Surat.

BOHATTEBA, Turk. stad in Syrië, waar men de ruïnen eens tempels vindt.

BOHDANETZ, Boh. vlek, kreits Chrudim, met 150 huizen, linnenweverijen en garenhandel.

BOHEA, Iersch eilandje in 't meer Erne.

BÖHEIMKIRCH, Oostenr. dorp, kreits Boven 't Weener Woud, distr. St. Pölten.

BOHEMEN, Nederl. dorp in Oost Vlaanderen, 2 uren van Termonde.

BOHEMEN, Oostenr. koningrijk, hetwelk zijnen eigenlijken naam *Bojenheim* van de *Boji* ontleent, zijnde een Celtisch volk, hetwelk zich aldaar omtrent 600 jaren voor Christus geboorte nederzette, onder aanvoering van SEGOVESUS, doch naderhand door de Marcomannen grootendeels van daar weer verdreven werd, welke laatsten op hunne beurt door de Czechowen of Tschechen, een Scytisch volk, naar dewelken de Bohemers zelven zich nog noemen, ten onder gebragt werden. Het ligt tusschen 29. 59. 20 en 34. 26. 45., en 48. 33. 58 en 51. 2. 39. N. B., grenzende ten W. aan Beijeren, ten O. aan Moravië en Pruissen, ten Noorden aan

Saksen en Pruissen, en ten Z. aan Oostenrijk en Beijeren; deszelfs grootste lengte van het N. naar het Z. is 40, en de grootste breedte 45 geogr. mijlen, terwijl het eene oppervlakte van 960 vierk. mijlen beslaat. Het wordt door de Muldau in 2 bijna gelijke deelen gescheiden, en is, sedert 1751, in de volgende 16 kreitsen, waarvan elk naar de voornaamste stad den naam draagt, verdeeld: Bunzlau, Königingrätz, Bitschow, Chrudim, Czaslau, Budweis, Tabor, Prachin, Pilsen, Klattau, Saatz, Elnbogen (waartoe het klein distr. Egra behoort), Leutmeritz, Rakonitz, Beraun en Kaurzim; de hoofdstad Praag maakt op zich zelve een bijzonder distr. uit. Het is van alle zijden door hooge bergketenen omringd, als het Bohemerwoud, het Fichtelgebergte, het Erzgebergte, het Reusengebergte en de Sudeten; en wordt ook van binnen door bosch- en metaalrijke gebergten doorsneden. Behalve meer dan 20,000 kleine waterplassen, vindt men er het Teschenitzer en Kummermeer; de voornaamste riv. is de Elbe, waarin zich de Moldau (met de Luschnitz, Woltawa, Suzawa en Miesz of Beraun), de Aupe, de Chrudinka, de Iser en Eger ontlasten. Het klimaat in 't binnenland is gematigd en gezond, maar op de grenzen ruw en guur uit hoofde der hooge ligging. Bohemen is, misschien met uitzondering van eenige gedeelten van Italië, de volkrijkste der Oostenr. staten, daar het in 1813 omtrent 3,203,200 zielen bevatte. De heerschende godsdienst is de roomsch-katholijke; men schat het vereenigd getal der gereformeerden, lutheranen, joden, enz., op omtrent 100,000. De landtaal is de Boheemsche of Czechische, en de bewoners der distr., waar deze gesproken wordt, heeten Stokbohemers (Stockböhmer); doch in vele kreitsen, b. v. Elnbogen, en in de meeste steden, wordt Duitsch gesproken.

De grond bestaat voornamelijk in eene vette aarde, en brengt, niettegenstaande den achterlijken staat des landbouws, granen, de beste hop uit Europa, peulvruchten, vlas, hennip, vruchten en overvloed van moeskruiden voort, benevens een weinig saffraan, en eene nog geringere hoeveelheid wijns, doch van eene uitnemende geur; verder levert het hout, wild (vooral faizanten), rundvee, schapen, paarden, varkens en visch op: ook de bijenteelt wordt er met voordeel gedreven. Weinig landen zijn rijker in mineralen; voorheen was het beroemd wegens deszelfs goudmijnen, welke thans echter bijna uitgeput zijn; maar in het zand der Iser en andere stroomen vindt men nog eenig goud; de zilvermijnen daar en tegen, leveren zeer veel op, behalve al wat men uit de koper- en loodërtsen trekt; tin is het voornaamste produkt, hetwelk vooral veel aan de Saksische grenzen gevonden wordt, en voor het Engelsche bijna niet behoeft te wijken. Verder vindt men er ijzer, kwikzilver, kobalt, zink, arsenicum, bismuth, antimonium, zwavel, salpeter, vitriool, aluin, steenkolen, marmer, gips, albaster, porfier, jaspis, asbest, serpentijnsteen, graniet, porselein- pijp- en vollersaarde, enz., maar geen zout; ook eene menigte edelgesteenten, als: saffieren, chrysolieten, hiacinten, topazen, ametisten, opalen, enz.; de Boheemsche diamant is eene soort van bergkristal. Minerale wateren vindt men op onderscheidene plaatsen, als te Eger, Töplitz, Carlsbad en Seidschutz.

Overigens vindt men in Bohemen onderscheidene fabrijken, vooral van glas, dat overal bekend is, en in 66 blazerijen vervaardigd wordt; verder van linnen, garen, kant, kousen, wasdoek, wollen, zijden en katoenen stoffen, hoeden, papier, leder, spiegels, muzijkinstrumenten, buskruid, enz., van welke artikelen velen worden uitgevoerd, welke uitvoer echter aan het land niet veel voordeel aanbrengt, daar de meeste landeigenaars, die tevens eigenaars der fabrijken zijn, in Weenen hun verblijf houden. De voornaamste invoer bestaat in zout, wijn, koloniale waren, sterke dranken, zijde, spaansche wol, katoen, ijzer, lood, juweelen, verwwaren, enz. De handel, evenwel, kon er veel uitgebreider zijn, zoo niet de geographische ligging (daar het slechts door middel van éene riv., en nog wel door vreemde landen heen, met de zee gemeenschap heeft), de drukkende slavernij, die niet alleen de boeren tot heerendienst verpligt, maar zich zelfs tot in de steden uitstrekt, en vooral het gebrek aan groote steden als punten van vereeniging, deze uitbreiding verhinderden. De voornaamste handelplaatsen, door welke de uit- en invoer geschiedt, zijn: Weenen, Triest, Leipzig en Praag; de uitvoer wordt op 13 à 16, en de invoer op 11 à 13 millioenen guldens jaarlijks geschat. De staatsinkomsten bedragen 20 millioenen guldens.

BOHEMIA, breede riv. in de N. Amer. Rep., in Maryland, valt in de Elk.

BOHEMERWOUD of *Carlsberg*, in het Boheemsch, *Ssumawa*, een der grootste gebergten van Duitschland, dat in deszelfs geheele lengte Bohemen van Beijeren scheidt, zich van het Fichtelgebergte, tot aan de Passauer grenzen uitstrekt, en op die van Oostenrijk en Moravië, het *Saarergebergte* genoemd wordt. De hoogste punten zijn de Rachelberg en de Auber, 650 Weener vademen boven de zee verheven. Het is bijna overal, bijzonder aan den kant van Bohemen, met bosschen bedekt, en bevat vele glasblazerijen, goud- zilver- ijzer- en andere minerale werken.

BÖHEN, Beij. dorp, Op. Donaukreits, landg. Ottobeuren, met 646 inw.

BOHEN, zie Boen.

BÖHLEN, dorp in 't vorst. Schwarzburg-Rudolstadt, ambt Schwarzburg, met 800 inw.

BOHLINGEN of *Bollingen*, Bad. dorp, Zeekreits, distr. en ambt Radolphzell, met 630 inw.

BÖHME, zijtak van de riv. de Aller in Hanover.

BÖHMENKIRCH, Wurt. marktvlek, Jaxtkreits, Opperambt Gemund, op de Zwabische Alpen, met 1400 inw., en vlasteelt.

BÖHMISCH-AICHA, zie Aicha, No. 2.

BÖHMISCH-BROT, ESESKY BROD, Boh. bergstadje, Kaurzimer kreits, ten O. van Praag, aan de Zembera.

BÖHMISCH-BRUCK, Beij. dorp, Regenkreits, landg. Treswitz, aan de Pfreimd, met ijzer- en glasfabrijken.

BÖHMISCH-CHEMNITZ of *Kamnitz*, Boh. stadje, Leutmeritzer kreits, met omtrent 2,200 inw., welke van de garenbleeken, en den handel met de aldaar kunstig gesneden wordende glazen en valsche paarlen bestaan. Ook in de heerl. van denzelfden naam, tot welke het vlek Schönlinde en de dorpen Neudörfl en Kreibitz behooren, vindt men zeer groote en wel ingerigte garenbleeken.

BÖHMISCH-GRATZEN, zie Gratz.

BÖHMISCHKRUT, Oosteur. vlek, Viertel onder den Mannhartsberg, aan een meer en de riv. de Zaya, 235 huizen.

BÖHMISCH-LEIPA of *Leipa*, Boh. stad, Leutmeritzer kreits, in de heerl. Neuschlosz, aan de Polzen, met 4920 inw., een gymnasium, katoen- en lakenfabr., glasslijperijen en pottebakkerijen.

BÖHMISCH-NEUSTÄDTL, zie Neustädtl.

BÖHMISCH-RICKSDORF, zie Ricksdorf.

BÖHMISCH-WAIDHOFEN, Oostenr. stadje, kreits Boven den Mannhartsberg, aan de Thaya, met 120 huizen, katoen- en linnenfabrijken.

BÖHMISCH-WEYER, Boh. stad, Pilsner kreits, aan een meer.

BÖHMISCH WIESENTHAL, Boh. stadje, Elbogner kreits, 't welk door het klein watertje Wiesenthal, van de Saksische stad Wiesenthal gescheiden wordt, met 64 huizen, en tinmijnen.

BÖHMISCH of *Hinterzinn Wald*, Boh. vlek, Leutmeritzer kreits, aan de grenzen van het Erzgebergte, met 142 huizen, zilver- tin- en kopermijnen.

BOHNDORF, Wurt. dorp, kreits Zwarte Woud, opperambt Nagold, aan de Nagold, met 1050 inw.

BOHOL of *Bool*, een der Zuidelijkste Philippijnsche eilanden, in 1621 door MAGELLAAN ontdekt; het is over de 9 mijlen lang en omtrent 6 breed, en heeft ééne stad, *Loboe* genaamd; men vindt er goudmijnen. 142. 1. L. 10. N. B.

BOHOL, stad op de N. kust van 't eil. Celebes, aan den mond eener riv. van denzelfden naam. 139. 32. L. 0. 58. N. B.

BOHOPOL, zie Bogopol.

BOHOR, zie Bihar.

BOHORODOCSANY, stad en heerl. in Galicië, Stanislawower kreits, aan de Bystraca, met linnenweverijen.

BOHRAU, Pruis. marktvlek, regdst. Breslau, aan de Lohe, met 338 inw. 34. 44. L. 50. 58. N. B.

BOHRAU, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, Freistädter kreits, met 850 inw.

BOHUS, zie Bähuslehn.

BOHUSLAW, Rus. stad, gouv. Kiew, aan de Roos, 3 uren van den mond derzelve in den Dnieper.

BOHUSLAWITZ, Boh. dorp, kreits Königingrätz, met 130 huizen.

BOIA, Aziat. stad in Groot Bucharije, 2 mijlen ten N. van Termed.

BOIABAD, stad in Aziat. Turkije, in Natolië, 8 mijlen Z. O. van Castamena.

BOIGNÉE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 268 inw. 3 m. van Charleroi.

BOIGNY, Fr. dorp, dep. Loiret.

BOI-KEM, Aziat. riv. welke in Bucharije op 111. L. 51. 30. N. B. ontspringt, en die, zich met de Ulu-Kem vereenigende, de Jenisei voortbrengt.

BOILHE, Nederl. dorp, prov. Luik, met 320 inw., 1 uur van Waremme.

BOIL of *Beuil*, Nederl. dorpje in Vriesland, grietenij Stellingwerf Westeinde.

BOIN, Afr. eilandje, bij het Port. kantoor, op het eil. Bissao.

BOIN of *Bouin*, vruchtbaar eilandje in Frankrijk, aan de kust van het dep. Vendée, arr. Sables d'Olonnes, hetwelk door een smal kanaal van het vaste land gescheiden, door indijking we-

weder met hetzelve verbonden werd; het heeft een vlek van denzelfden naam, korenbouw en zeezoutziederijen. Men wil dat de Noormannen hier, in 820, het eerste geland zijn.

Boina, zie Baina, No. 1.

Boinak of *Buniaki*, distr. en stad in de Perz. prov. Daghestan. Het distr. is ten Z. door de riv. de Imtsche bepaald, wordt door de bergstroomen Manas en Atschi-mi besproeid, en is zeer vruchtbaar. De stad ligt niet ver van de Caspische zee, heeft omtrent 200 huizen, en is bekend door de goedkoopte van het brood.

Boinitz, zie Boynicz.

Boire, Fr. vlek, dep. Mayenne, arr. Chateau-Gontier, met 255 huizen.

Bois, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Saintes, met 172 huizen.

Bois (les) Zwits. vlek, kanton Bern, niet ver van Bruntrut, met 1020 inw., waaronder veel horologiemakers.

Bois-belle, Bosibelle, voormalig Fransch vorst. in Berry, thans dep. Cher, dat 12 Fr. mijlen in den omtrek en 7000 inw. bevatte; het behoorde aan den hertog van Sully, en had Henrichemont tot hoofdstad.

Bois Blanc, (Isle au) N. Amer. eilandje in den St. Lourens, digt bij 't eil. Montreal.

Bois Blanc Lake, N. Amer. meer, gevormd door de wateren, die 't Opper-meer met het Lake of the Woods genoemd, vereenigen.

Bois-Commun, Fr. stadje, dep. Loiret, arr. Pithiviers, met 1100 inw.

Bois-d'Amont, Fr. dorp, dep. Jura.

Bois-de-Lessines, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1660 inw.

Bois-de-Villers, Nederl. dorp, prov. Namen, met 960 inw.; 2 uren van Namen.

Bois-de-Vincennes, zie Vincennes.

Bois-Domaniaux, Nederl. dorpje, prov. Antwerpen, met 416 inw.

Bois d'Haine, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 510 inw.

Bois-d'Yoingt, Fr. vlek, dep. der Rhône, 7 mijlen van Lyon.

Bois Ernault, Fr. dorp, dep. Eure, arr. Verneuil, met 220 huizen.

Boisgelin, kanaal in Frankrijk, dep. Monden der Rhône, arr. Tarascon, aan de Durance.

Bois-Guillaume, Fr. dorp, dep. Neder Seine, arr. Rouen, met 220 huiz.

Bois-Halbout, Fr. vlek, dep. Calvados, 5 uren van Caen.

Boisheim, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp, niet ver van Crefeld, met 820 inw.

Bois-le-Vicomte, zie Mitry.

Boisreaux, Duitsche volkplanting in 't Rus. gouv. Saratow, bij Wolsk, aan de Wolga, met 270 inw.

Bois-Rond, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 uren van Arlon.

Bois-Sainte-Marie, Fr. vlek in Bourgogne, dep. Saône en Loire.

Bois-Seigneur-Isaac, Nederl. D., in Z. Braband, een uur van Nivelles.

Boisse, zie St. Amand.

Boisseson d'Aumontel, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Durinque, met 3,100 inw. en wolfabrijken.

Boisset, Fr. vlek, dep. Cantal, arr. Aurillac, met 3 0 huizen.

Boissy Saint Leger, Fr. vlek, dep. Seine en Oise, 4 mijlen Z.O. van Parijs.

Boit, Fr. stad, dep. Corrèze, arr. Tulle, met 274 huizen.

Boitron, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Alençon, met 220 huizen.

Boitsfort, Nederl. dorp in Z. Braband, een uur van Brussel, met 800 inw.

Boitshouck, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, tusschen Nieuwpoort en Veurne.

Boitzenburg, stad en ambt in 't hert. Meklenburg-Schwerin, aan den mond der Boitze in de Elbe, met omtrent 2,000 inw., een aanzienlijk tolkantoor, brandewijnstokerijen, azijnmakerijen, zalmvangst, scheepvaart en handel in koren. 28. 44. L. 53. 23. N. B.

Boitzenburg, zie Bötzenburg.

Bojada, Rus. stad in N. Amer., in de door Spanje aan Rusland afgestane landen aan de Westkust, ten N. van San Francisco.

Bojador, kaap in N. Afrika, die ver in de Atl. zee uitsteekt; het is hier gewoonlijk zeer stormachtig. 26. 16. N. B. 3. 26. L.

Bojana, riv. in Eur. Turkije, welke uit het meer van Scutari voortkomt, en zich ten Z. van Dulugno ontlast.

Bojano, oudtijds *Bovianum* geheeten, Nap. stad, prov. Molise, aan de Tiferno, tusschen hooge bergen gelegen, en daar door 4 maanden 's jaars van zonneschijn beroofd; zij heeft met Civita Bojano, omtrent 3,500 inw. 32. 11. L. 41. 30. N. B.

Bojanow of *Bojanowo*, Pruis. stadje, regdst. Posen, Peiserner kreits, aan de Silezische grenzen: zij wordt in de *Oude* en *Nieuwe Stad* verdeeld, heeft over de 2,800 inw. en onderscheidene lakenfabrijken, spinnerijen en verwerijen. Ook is hier het depôt der wollen fabrijkwaren van Rawitsch, Fraustad, enz.

BOJEPOUR, stad in Hindostan, in Orissa, 2 mijlen O. van Sonepour.

BOJEWA, groot Rus. marktvlek, gouv. Mohilew, aan de Maren.

BOJOL, een der Philippijnsche eil., 90 vierk. mijlen groot en wel bevolkt.

BOJOUKDERE, bogt in het kanaal of de straat van Konstantinopel.

BOKA, Arab. stad in 't rijk van Yemen, 6½ mijl N. N. O. van Hodeida.

BOKA, stad op de W. kust van 't eil. Celebes. 137. 47. L. 3. 42. Z. B.

BOKELOH, zie Bockeloh.

BOKE-MEALA, hoofdstad van eene prov. van denzelfden naam in Afrika, in 't land door de Jaggas bewoond: de inw. drijven handel in ivoor op de kust van Guinea.

BOKENEM, zie Bockelen.

BOKHARA, zie Bochara.

BOKHOVEN, zie Boekhoven.

BOKHTSCHA- (BOGDSCHA) ADASSI, (Athassi), ook *Tenedos* genoemd, eil. in den Archipel, niet ver van de kust van Azië, tusschen het eil. Mitylene, en de zeeëngte van Gallipoli, 1 mijl lang en ½ breed, met 7,000 inw., die Turken of Grieken zijn. Het eil. levert goeden muskaatwijn, heerlijke zuidvruchten, sesam, katoen, vee, maar weinig koren op. Uit hoofde van den sterken stroom in deze zeeëngte, kunnen de schepen dezelve slechts met eenen gunstigen wind doorvaren, welken zij op het eil. moeten afwachten. De N. O. punt ligt op 43. 32. 45. L. en 39. 51. 15. N. B.

BOKHTSCHA- (BOGDSCHA) ADASSI, stad op de O. kust van voorn. eil., met eene goede en ruime haven, 1 kasteel, 1 grieksche kerk, 3 grieksche kloosters en 2000 inw., die met de voortbr. des eilands en met brandewijn handel drijven. De Turken houden hier eene sterke bezetting, dewijl dit eil. als de sleutel van de straat der Dardanellen aangemerkt wordt.

BOKJES-EILAND, Afr. eil. met nog 7 andere den naam van *Los* voerende, en tegenover de riv. Dania, tusschen de Sierra Leone en kaap Verga gelegen. Er is aldaar overvloed van zeeäjuin.

BOKKEN-EILAND, een der Maagden-eil. in W. Indië, aan St. Thomas onderhoorig, en ten Z. van hetzelve gelegen.

BOKKENHEIM, in het Fransch *Bouquenon*, Fr. stad, dep. Neder Rijn, arr. Saverne of Elzas Zabern, door de Saar van Saarwerden gescheiden, met welke het ééne gemeente, onder den naam van Saar-Union uitmaakt. Men telt er 2,790 inw.

BOKKEVELD, platte hoogte van een gebergte aan de kaap de Goede Hoop, in Afrika, distr. Drakenstein, alwaar men de beste paarden van de kaap, en vele antilopen vindt.

BOKKI, adelijk Rus. stadje, prov. Bialystok, met 224 huizen.

BOKLA, zie Backergunge.

BOKLET, zie Bocklet.

BOKOS, Afr. eil. in den mond der Senegal.

BOKSMEER of *Boxmeer*, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch; het was voorheen eene souvereine heerlijkheid, heeft vele fraaije huizen, een kasteel, goede straten, eene latijnsche school.

BOKSTALL, Oostenr. vlek, land Beneden de Enz, viertel Boven den Mannhartsberg, tot de heerlijkheid Rogendorf behoorende.

BÖL, Beij. dorp, Rijnkreits, met 880 inw.

BOLABOLA, BORABORA of *Paparra*, een der Gezelschaps of Sociëteits-eil., in Australië, 8 zeemijlen in den omtrek, sterk bevolkt, met eenen hoogen berg, broodboomen, kokospalmen, enz., benevens eene ruime haven, Otea-Vanua genoemd; het is de zetel van eenen koning, heeft zeer oorlogzuchtige inw., die vele hunner naburen ten onder gebragt hebben. 225. 52. L. 16. 32. Z. B.

BOLAGIO, Lomb. Ven. vlek in Valteline, 2 mijlen ten Z. van Sondrio.

BOLAK, Aziat. stad in Turkhestan, 40 mijlen ten N. O. van Taschkent.

BOLAND, zie Bouland.

BOLAROSANSKA, Rus. stadje, gouv. Irkutsk, 23 mijlen ten N. W. van Ilimsk.

BOLAS', Z. Amer. riv., prov. Guayaquil, valt in de golf van Guayaquil.

BOLASANTE, Nederl. dorpje in Luxemburg, met 100 inw.

BOLATE, Lomb. Ven. vlek, gouv. en legatie Milaan, ten N. van Milaan.

BOLBEC of *Bollebec*, Fr. stad, dep. Neder Seine, arr. Le Havre, met 5,000 inw., die messen, leder, katoenen en wollen stoffen, gedrukt linnen, sjamoos en kant vervaardigen; ook is zij de stapelplaats van de in den omtrek vervaardigd wordende *Toiles Cretonnes*, en heeft ook handel in paarden en vee.

BOLCAN, Z. Amer. stad, prov. Tucuman, 6 mijlen ten N. van Jujui.

BOLCHEN, 2 zeer hooge bergspitsen van het Vogesisch gebergte, in den Elzas, in 't Fr. dep. Boven Rijn, waar-

waarvan de eene bij Giromagny, in 't arr. Befort gelegen, en rijk is aan zilver, lood, graniet, porfier en albaster; de andere ligt bij Gebweiler in 't arr. Colmar, en is 3,800 voet boven de zee verheven.

BOLCHAYA, zie Bolschaja.

BOLCHEN, zie Boulay.

BOLCHERETSK, zie Bolscheretsk.

BOLCHOW, Rus. stad, gouv. Orel, aan de Nugra, met 1770 houten huizen en 10,750 inw., die leder, hoeden, handschoenen en kousen vervaardigen, en voornamelijk met hennip, raapölie, talk en juchtleer handel drijven. 53. 50. L. 53. 50. N. B.

BOLCHOYA-REKA of *Groote riv.*, zie Bolschaja-Reka.

BOLD, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 770 inw., ½ mijl van Prescot.

BOLDA, een arm der Wolga, die met de Kurum vereenigd, in de Kaspische zee valt.

BOLDAK, 2 Hong. dorpen, kom. Sathmar, Krasznakoser kreits.

BOLDERAA, zie Aa.

BOLDERWATER, riv. in 't Eng. gr. Hamps, bij de stad Lymington, welke door het aanleggen van eenen dam veel ondieper is geworden, zoo dat nu slechts schepen van 250 ton haar kunnen bevaren, daar zij voorheen schepen van 500 tonnen dragen kon.

BOLDO, stad in Syrië, ter plaatse waar het oude Paltos stond; 4½ mijl van Latakia.

BOLDOG, Hong. dorp, kom. Pesth.

BOLDOGFA, Hong. dorp, kom. Salad.

BOLDOGFALWA, 2 Hong. dorpen, kom. Gömer en Presburg.

BOLE, riv. op 't eil. Celebes, de tweede in grootte van hetzelve, die zich te Bole op de N. kust in zee stort. In den mond is eene bank, waarop 3 vademen water staat.

BOLECHOW, vlek in Galicië, kreits Stry, aan de Sukiel.

BOLEELING, distr. op het eil. Bali, door eenen rajah bestuurd. Hier wonen vele Chinezen, die in opium handelen.

BOLEELING, stad in voorn. distr., de zetel van den rajah, met tuinen, boschaadjen en schoone landerijen.

BOLENBERG, Mecklenburgsch stadje aan de Oostzee.

BOLENDORF, Pruis. dorp, regdst. Keulen, omtrent 5 mijlen van de hoofdpl.

BOLENGAM, stad op de N. kust van 't eil. Celebes. 141. L. 0. 46. N. B.

BOLERACZ, Hong. marktvlek in 't kom. Presburg.

BOLERKANAAL, zie Albrechts.

BOLESCHOW, zie Bolechow.

BOLESLAU, zie Buntzlau.

BOLESLAWICE of *klein Bunzel*, Pool. adelijk stadje, waiw. Kalisch, kreits Sieradz, aan de Prosna, met 740 inw.

BOLGACS, BOLGATSCH of *Bolkatsch*, Hong. dorp in Zevenbergen, Kokelburger kom., met veel wijnbouw.

BOLGHAR of *Bulgar*, Rus. Aziat. stadje, gouv. Kasan, aan de Kama, niet ver van de plaats, waar zij in de Wolga valt, met ruïnen van de hoofdstad van het oude Bulgarië, benevens torens en graftomben, met Arabische en Armenische opschriften.

BOLGIANO, zie Botzen.

BOLHARD, Fr. dorp, dep. Beneden Seine, omtrent 2 uren van Tôtes.

BOLHEIM, Wurt. dorp, Jaxtkreits, ambt Heidenheim, met 600 inw.

BOLHORST, eene hoogte, ¼ mijl van de stad Minden, Pruis. regdst. Minden, met eene voorname steenkolenmijn.

BOLHORST, Pruis. stad, regdst. Minden, met ijzermijnen.

BOLI, BOGLI, BOLU, BORLA of *Poli*, Turk. stad in het sandschakat van dien naam in Natolië, in eene vruchtbare, door hooge bergen omringde vlakte, ten O. van het meer Chaga-Gköl, in hetwelk twee bronnen zijn, waarvan de eene versteent en de andere den steen weder oplost. In de stad vindt men warme baden, benevens katoen- en lederfabr. In de nabijheid is een uitgestrekt bosch, waaruit Konstantinopel van hout voorzien wordt: ook vindt men er oude ruïnen, benevens stukken van marmeren steenen met Grieksche opschriften. 49. 6. L. 41. 30. N. B.

BOLIEFZE, Oostenr. dorp op de grenzen van Syrmië, het O. deel van Slavonië, aan de Save, met 150 houten huizen, en eenen militairen post.

BOLIMOW, Pool. stadje, waiw. Masovië, kreits Lowicz, met 560 inw.

BOLINA of *Vedis*, bij de ouden *Aous* genoemd, riv. in de Turk. prov. Romelië, sandschakat Avlona, welke op den Pindus ontspringt, en bij Vedis in de golf van Venetië valt.

BOLINAC, kaap op de W. kust van 't Aziat. eil. Luzon. 137. 51. L. 16. 27. N. B.

BOLINAO, stad en zeehaven op 't Aziat. eil. Luzon.

BOLING, Pruis. dorp, regdst. Keulen, kreits Bonn, omtrent 3 uren van Bonn.

BOLINGBROKE, Eng. stadje in 't gr. Lincoln, gelegen aan den oorsprong van

een riviertje, dat in de Witham valt, met 360 inw., eene aanzienlijke fabrijk van aardewerk en eenige overblijfsels van een door WILLIAM DE ROMARA gebouwd kasteel, waarin HENDRIK IV geboren werd. 16. 48. L. 53. 8. N. B.

BOLINNES, Nederl. dorpje, prov. Namen, met 388 inw., 3 uren van Namen.

BOLIPLEIKA, Rus. stad, gouv. Saratow, aan den W. kant der Wolga.

BOLIZIAC, Fr. dorp, dep. Lot en Garonne, omtrent eene mijl van Castel-Jaloux.

BOLKENHAIN, Pruis. stadje in Silezië, regdst. Reichenbach, op een' heuvel, met 1520 inw., waaronder vele wevers. 33. 51. L. 50. 46. B.

BOLKENHAINSCHE KREITS, kreits in het Pruis. regdst. Reichenbach, welke op 14 vierk. mijlen 63,670 inw. bevat; hij is zeer bergachtig, en levert veel hout, steenkolen, roode bolus, vee, honig en was op.

BOLKOF, Rus. stadje, gouv. Orel.

BOLKOWITZ, zie Polkwitz.

BOLL, BULLE of *Bollos*, Zwits. stadje en kasteel, kanton Freyburg, dat in 1804 bijna geheel afbrandde, doch weder herbouwd is: het is zeer levendig uit hoofde der wegen van Freyburg naar Vervay, den handel met Greijersche kaas, en onderscheidene druk bezochte jaarmarkten. Het telt 1300 inw.

BOLL, Wurt. dorp, Donaukreits, opper ambt Göppingen, in het schoone Filsdal, aan den voet der Alb gelegen, met 1300 inw.; men vindt er het *Bollerbad* (eene zwavelbron) en vele merkwaardige versteeningen.

BOLLAND, Nederl. dorp, prov. Luik, met 672 inw., 1 mijl van Herve.

BOLLAZEC, Fr. dorp, dep. Côtes du Nord.

BOLLEBEC, zie Bolbec.

BOLLEBEKE, Nederl. dorp in Z. Braband, arr. Brussel, 2 uren van deze stad.

BOLLEHART, Fr. D., dep. Ned. Seine.

BOLLENBACH, (OPPER, MIDDEN en NEDER) 3 aanzienlijke dorpen in het Oldenburgsche vorst. Birkenfeld, aan den regter oever der Nahe.

BOLLENE, Fr. vlek en kant. hoofdpl., dep. Vaucluse, arr. Orange, aan de Lez, met 4,060 inw., 18 zijdemolens, 2 verwerijen en eene zijdespinnerij.

BOLLENZ, PALENZERTHAL of *Valle di Blegno*, of *Bregno*, een dal in het Zwits. kanton Tessin, 7 uren lang, ½ uur breed, en door ruwe bergen ingesloten; het bevat 14 dorpen, welker inw. grootendeels van de veeteelt bestaan, en brengt veel granen, wijn, kastanjes en andere vruchten voort: de grond wordt er door de vrouwen bebouwd, daar de mannen gewoonlijk den zomer in Lombardije en elders doorbrengen, om voor hunne huisgezinnen levensmiddelen tegen den winter op te doen.

BOLLENZERTHAL, zie Bollenz.

BOLLEVILLE, 2 Fr. dorpen, dep. Kanaal en Beneden Seine.

BOLLEWEILER, Fr. dorp, dep. Boven Rijn.

BOLLEZEELE, Fr. dorp, dep. van 't Noorden.

BOLLICANO of *Bagni di Bollicano*, beroemde gezondheidsbronnen in den Kerk. Staat, tusschen Monte Fiascone en Viterbo.

BOLLIN, riv. in Engeland, die iets meer dan 1 mijl O. N. O. van Warrington in Lancaster, in de Mersey valt.

BOLLINA DE VALDELORA, Sard. stadje in Piëmont, gr. Nizza, met 1000 inw., die goede kaas bereiden.

BOLLINGEN, zie Bohlingen.

BOLLINGTON, Eng. vlek, gr. Chester, met 1,520 inw.

BOLLION, zie Boglion.

BOLLOS, zie Boll, No. 1.

BOLLSTÄDT, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, kreits Muhlhausen, alwaar jaarlijks voor 20,000 guldens annijszaad verkocht wordt.

BOLNISI, Aziat. stad in Georgië, prov. Kartel, 16 mijlen Z. van Teflis.

BOLO, riv. op het eil. Luzon, die op 143. 37. L en 43. N. B. in de zee valt.

BOLOGNA, oudtijds *Bononia* geheeten, stad in den Kerk. Staat, de hoofdstad van de legatie van Bologna, of *Il Bolognese*, na Rome de grootste en prachtigste in denzelven, gelegen aan den voet der Apennijnen, tusschen de riv. de Savena en de Reno, in eene vallei, die, wegens hare vruchtbaarheid, den naam van *la Grassa* ontvangen heeft: zij behoorde te voren tot het dep. Reno van het kon. Italië. Zij bezit een aantal kloosters en prachtige kerken, onder welke uitmunt die van den Heil. Petronius, den beschermer van Bologna, waarin men de door CASSINI getrokkene middaglijn vindt; de dominikaner kerk, waarin de stichter dier orde begraven ligt, en vele andere, prachtig gebouwd, en met schoone schilderstukken versierd. Verder verdienen onder de voornaamste gebouwen gerangschikt te worden, de twee torens *degli Asinelli* en *de Garisendi*, waarvan de eerste, behalve den koepel, 371 voet hoog is; de laatste is bekend

we-

wegens zijnen aanmerkelijken schuinschen stand, die tusschen den top en den voet een verschil van 7 voet uitmaakt; het paleis, de zetel van den pausselijken legaat, enz.; het akademie-gebouw, 213 schreden lang, en andere. Men vindt er 13 opene pleinen, waarvan wij alleen de Piazza Magiore noemen, 190 schreden lang en 150 breed, met eene schoone fontein in het midden, waarvan al de beelden, waaronder de NEPTUNUS voor een der grootste meesterstukken gehouden wordt, uit brons vervaardigd zijn. Onder de huizen vindt men er vele, die schoon en prachtig gebouwd zijn, doch waarvan de uitwerking veel verminderd wordt door andere onaanzienlijke, die onder dezelve vermengd staan. Het getal der inw. wordt geschat op meer dan 63,000. — De akademie, die den titel van *Mater Studiorum* (d. i. *Moeder der Studiën*) heeft, telt ver over de 100 professoren, van welke echter de meesten een zeer gering inkomen hebben; onder de studenten telde men voorheen wel 8,000 vreemdelingen, welk getal in het laatst der vorige eeuw reeds tot op 800 verminderd was. In 1712 werd de akademie der wetenschappen en kunsten opgerigt, en naderhand met de *academia Clementina bonarum artium* vereenigd; zij heeft een observatorium, een anatomisch theater met de heerlijke door HERCULES LELLI en zijne echtgenoote ANNA MANZOLINI vervaardigde waspreparaten, eene verzameling van schilderijen, oudheden, physische instrumenten, enz., benevens eene bibliotheek van 150,000 boekdeelen. Nog heeft men er eene akademie voor de schilder-, beeldhouw- en bouwkunst, eene school voor de artillerie en de genie, eene voor de muzijk, enz. — Eindelijk verdient Bologna nog opmerking met betrekking tot haren handel en fabrijken van laken, gesponnen zijde, zijden kousen, taf, damast, satijn, gaas, krip, linnen, leder, touw, savonetballen, enz., met welke art. zij eenen levendigen handel met Genua, Livorno en Venetië drijft. Langs de oevers van eerstgemelde riv., die door een kanaal met den Po vereenigd is, en dus den handel gemakkelijk maakt, vindt men over de 400 zijdemolens. Geboortepl. van paus BENEDICTUS XIV, ALDROVANDI, GALVANI, enz. 29. 7. 30. L. 44. 30. 12. N. B.

BOLOGNA, plaatsje in den Kerk. Staat, in de mark van Ancona; er wordt sergie en andere wollen stoffen, kammen en leder vervaardigd.

BOLOGNE, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 uren van Arlon.

BOLOGNE, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

BOLOGNESE, (IL) of *legatie van Bologna*, prov. in den Kerk. Staat, hebbende ten N. die van Ferrara, ten O. Romagna, ten Z. Toscanen en ten W. Modena, bevattende op 80¼ vierk. duitsche mijlen, 379,300 inw.: oudtijds werd het door de Boji en Liguriërs bewoond. Aan het hoofd van het bestuur staat een legaat van den paus, die in de hoofdstad Bologna zijn verblijf houdt. Het behoorde voorheen aan het kon. Italië. Behalve de vruchten, wijn, kaas, olie, honig, enz., welke het voortbrengt, vindt men in dit gedeelte van Italië onder de mineralen de zoogenoemde Phosphore de Bologne (in het Ital. *Spongia de luce* genoemd), welke uit *Sulphas Barytae* bestaande, door gloeijing eene phosphorieke eigenschap aanneemt.

BOLOLE, stad op de O. kust van 't eil. Celebes. 140. 24. L. 3. 21. Z. B.

BOLOTOVO, Rus. stad, gouv. Irkutsk, omtrent 7 mijlen N. O. van Nertschink.

BOLOUADIN, stad in Aziat. Turkije, in Natolië, 9 mijlen O. van Kara-Hissar.

BOLOZON, Fr. dorp, dep. Ain.

BOLSCHAIA, Rus. Aziat. stadje, gouv. Tobolsk, aan den Irtisch, 70 mijlen O. Z. O. van Tobolsk.

BOLSCHAIA REKA of *de Groote Rivier*, riv. in Kamschatka, die omtrent 34 mijlen van haren mond uit een meer ontspringt, in haar begin de *Natshelne* genoemd wordt, en in haren loop onderscheidene andere riv. opneemt, waaronder de Bystrea of de *Snelstroomende riv.* de belangrijkste is, die, omtrent 6 mijlen voor zij in de zee van Ochotzk valt, op 54. 52. N B., zich in dezelve stort. Zij draagt den naam van *de Groote riv.*, omdat zij de eenigste der in deze zee zich ontlastende riv. is, die van haren mond af tot aan haren oorsprong toe bevaarbaar is, hetgeen echter zonder moeite niet geschiedt, uit hoofde van haren snellen loop en het aantal eilandjes, dat men in het kanaal ontmoet, welk kanaal daar en boven aan menigvuldige afwisselingen, zoo wel van diepte als van stroom, onderhevig is. Aan de Z. zijde van hetzelve is eene vuurbaak.

BOLSCHAKINA, Rus. stad, gouv. Irkutsk, 20 mijlen Z. van Orlenga.

BOLSCHERETSK of *Bolscheretskoi*, Rus. stad en vesting in Kamschatka,

 voor-

voorheen de hoofdstad en de zetel des gouvernements van hetzelve, aan de oevers der Bolschaja Reka, omtrent 6 mijlen van haren mond, in eene uitgestrekte vlakte gelegen; zij is zeer vervallen, sedert de zetel des gouvernements naar Nischery Kamschatka overgebragt is, zijnde zij voorheen tevens de stapelplaats voor den handel op Kamschatka geweest. In 1797 telde zij slechts 235 inw., grootendeels Kozakken, en eenige weinige kooplieden. De omtrek bestaat uit heigrond, bijna geheel met mos bedekt, waarop groote kudden van 2 à 3,000 rendieren, aan de kroon toebehoorende, grazen; granen levert zij niet op 174. 46. L. 53. N. B.

BOLSCHWILLER, Bad. vlek in Brisgau.

BOLSENA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, aan het groote meer van denzelfden naam. Op eene hoogte, niet ver van hier, vindt men de ruïnen der oude Hetrurische stad Volsinium. 29. 33. L. 42. 37. N. B.

BOLSENA, (MEER VAN *of* LAGO DI) meer bij bovengen. vlek, waarin men de eilandjes Bisentina en Martana vindt.

BOLSON DE MAPIMI, bergachtige Amer. landst., onderkoningrijk Nieuw Spanje, 1800 vierk. mijlen groot, zijnde door de Apachen bewoond.

BOLSOVER, Eng. vlek, gr. Derby, op eene hoogte gelegen, met 1090 inw.

BOLSWARD of *Bolswerd*, Nederl. stadje, prov. Vriesland, arr. Sneek, niet ver van de Zuiderzee gelegen. Het is een oud net stadje met eene kerk, die eenen zeer fraaijen preekstoel en een uitmuntend orgel heeft. Het stadhuis en het gasthuis zijn de voornaamste gebouwen. Het heeft 3,130 inw. die handel met boter en saaijet drijven. De door zijne *Frieske rijmlarij* beroemde GIJSBERT JAPIKS, leermeester van FRANCISCUS JUNIUS, was hier voorheen schoolonderwijzer.

BOLTBY, Eng. gehucht, gr. York, met 363 inw, 1½ mijl van Thirsk.

BOLT HEAD, voorgebergte in Engeland, op de Z. kust van Devonshire, 5½ mijl Z. O. van Plymouth. 13. 58. L. 50. 13. N. B.

BOLT HEAD, kaap op de N. kust van Nieuw Holland. 160. 28. L. 12. 38. Z. B.

BOLTON LE MOOR, Eng. stad, gr. Lancaster, in 2 deelen *Groot* en *Klein* Bolton bestaande, waarvan het eerste 17,070, en het tweede 7,080 inw. heeft. Het heeft zijnen naam naar de uitgestrekte moerassen, tusschen welke het gelegen is, en waarvan vele thans bebouwd worden. Er zijn fabrijken van calico, mouselin, enz., die naar Manchester en Liverpool verzonden worden; ook loopt van hier een kanaal naar Manchester en Derby. 14. 12. L. 53. 33. N. B.

BOLTON, Eng. dorp, gr. York, met de overblijfsels van een kasteel.

BOLTON, Eng. dorp, gr. Cumberland, met 668 inw.

BOLTON, Eng. vlek, gr. Westmoreland, met 365 inw.

BOLTON, dorp in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts.

BOLTON'S EILAND, eilandje bij de W. kust van N. Amerika, niet ver van 't eil. Revillo Gigedo.

BOLT TAIL, voorgebergte in Engeland, op de Z. kust van Devonshire, 1½ mijl W. N. W. van Bolt Head.

BOLU, zie Boli.

BOLU, Aziat. berg in Armenië, 40 mijlen Z. O. van Erivan.

BOLURAS, Indiaansch volk in de N. Amer. Rep., aan de Roode riv., niet ver van Natchitoches: zij belijden den roomschen godsdienst.

BOLUS HEAD, kaap in Ierland, op de Z. W. kust van 't gr. Kerry. 7. 34. L. 51. 44. N. B.

BOLUSKHISAR, Perz. stad in de prov. Irak, 4 mijlen ten Z. van Hamadan.

BOLZANO, zie Botsen.

BOLZHURST, Bad. dorp, Kinzigkreits, ambt Kork, met sterke tabaksteelt.

BOMAL, Nederl. dorpje in Luxemburg, een uur van Durbuy.

BOMANEN, zie Birma.

BOMÄS, zie Bonames.

BOMBA, veilige en ruime Spaan. haven op de Biscaysche kust, door eene groep eilandjes gevormd, 2 mijlen O. van kaap Razatin.

BOMBA ANJOU of *Bombangoy*, Afr. zeehaven in Congo, hoofdstad van de prov. Argau, aan den mond der Zaire. 6. 10. Z. B.

BOMBACHEO, vuurspuwende berg in Z. Amer., niet ver van de stad Granada.

BOMBANGOY, zie Bomba Anjou.

BOMBARA, Afr. stad in 't binnenland.

BOMBARDOPOLIS, vlek op 't eil. St. Domingo, 4 mijlen ten Z. O. van de haven.

BOMBAY, een der vier Engelsche presidentschappen aan de W. kust van Voor-Indië, zich van den mond der Tapri, tot aan de kaap Comorin, of van 87. 13 tot 95. L. en van 8 tot 22. 30. N. B. uitstrekkende; echter wordt het in dezen omtrek, door onderscheidene landstreken der Maratten en anderen afgebroken. De eigenlijke bezittingen bevatten 3,924 vierk. mijlen met 2,800,000 inw. Het

Het land brengt rijst, peper, katoen, arak, bamboes, paarlemoer, sandel- en ander hout voort, en bevat Bombay met deszelfs gebied, Guzuratte, een deel van Mysore en eenige districten in Sunda, Canara en op het Z. gedeelte van de Malabarsche kust. Het presidentschap heeft zijnen naam van het eil. dat volgt.

Bombay, eil. in Voor-Indië, op de kust van Malabar, door een naauw vaarwater van het vaste land gescheiden, in 1661 door de Portugezen aan de Engelschen afgestaan. Het heeft eene ongezonde lucht, is 2 Duitsche mijl lang en op sommige plaatsen naauwelijks ½ mijl breed de oevers zijn er over het algemeen rotsachtig, gelijk ook veelal het binnenland, dat echter door nijverheid veel verbeterd is. In den zandigen grond groeijen vele kokosnoten en een weinig rijst, en op de kust wordt veel zout ingezameld. Er is eene baai, die wel 1000 schepen bevatten kan, in welke de eilandjes Colabah, Salsette, Butcher's eil., Caranja, Elephanta enz., liggen, van welke het laatste, uit hoofde van deszelfs zeer ouden onderaardschen tempel der Hindo's, zeer merkwaardig is. Men schat het getal der inw. op 240,000, welke meestal hunne levensmiddelen van het in 1773 den Maratten ontweldigde eil. *Salsette*, dat sedert 1805 door eenen dijk met Bombay vereenigd is, ontvangen. Digt hier bij ligt het *Oudewijveneil.*, tusschen hetwelk en Bombay de rotsachtige grond zoo hoog is, dat men bij de laagste eb van het eene eiland naar het andere loopen kan, terwijl er anders eene pont met een touw overvaart; op hetzelve is de vuurbaak van Bombay, 130 voeten boven het water.

Bombay, de hoofdstad van het voorn. eil. op de Z. kust gelegen, aan den zeekant aanmerkelijk versterkt door eenen wal, eenige bastions en een vierhoekig kasteel, 't welk alles door eene breede gracht, die men naar verkiezing geheel vol water kan laten loopen, omringd is. Binnen de wallen heeft men eenen waterbak, die door de periodieke regens gevuld wordt, en van veel nut is, daar men op het eil. weinig versch water vindt. Zij is de zetel van het presidentschap, en van een letterkundig genootschap, en heeft 200,000 inw., waaronder wel 100,000 Hindo's en verder vele Engelschen, die in eene bijzondere wijk wonen, waar alles op zijn Engelsch ingerigt is, en waar zij eene Engelsche kerk hebben; ook vindt men er roomsche Indianen, die Portugezen genoemd worden, en hier ook een godsdienstig gebouw hebben; Hindo's uit alle kasten, 6 à 8,000 Mahomedanen van onderscheidene sekten, even zoo vele Gebers of aanbidders van het vuur, en 3 à 4,000 joden. De stad heeft eene der beste havens in O. Indië, welke met die van Goa de eenigste is, waar linieschepen, niet alleen kunnen binnenloopen, maar ook drie dokken achter elkander vinden. Ook is hier het voornaamste scheepstuighuis der Eng. O. Ind. Comp. en het vereenigingspunt van hare scheepsmagt, die gemeenlijk de *Bombay Marine* genoemd wordt. Ook is er eene scheepstimmerwerf, die overvloedig van hout voorzien is, dat het W. deel van 't gebergte Ghaut oplevert. Verder vindt men hier fabr. voor leder, katoen en zijde, en eenen aanzienlijken handel op Perzië, Arabië, O. Afrika en op al de plaatsen van het overige Indië. De Basar of markt is binnen het kasteel en levert een treffend tooneel op, uit hoofde van de verschillende natiën, als Parsis, Hindo's, Mooren, Armeniërs, Arabieren, Indiaansche Portugezen en Engelschen. De Parsis, die voor afstammelingen van oorspronkelijke Perzen worden gehouden, zijn zeer werkzaam in den handel, waarin zij groote rijkdommen verwerven, zoo dat zij meer en meer in aanzien geraken. Zij hebben tempels, waarin bestendig het heilige vuur onderhouden wordt, terwijl men hen 's morgens en 's avonds, in groote menigte, naar de opene pleinen en naar buiten ziet gaan, om de zon te aanbidden. Zij begraven hunne dooden niet, doch hebben eene beslotene plaats, waar zij dezelve neerleggen, en door de roofvogels laten verslinden. Men vindt er 120 groote kantoren, waarvan 60 Europische, 20 Hindosche, 5 Armenische, 13 Parsische en 4 Mahomedaansche. De stad heeft 60 koopvaardijschepen, die door inlandsche bouwmeesters gemaakt zijn, en veelal de Europische, zoo wel in duurzaamheid als in snel zeilen overtreffen: zij zijn gewoonlijk van 200 tot 1000 ton groot, en bevatten te zamen 18,000 ton, van welke er 10,000 aan Eng. huizen toebehooren. In het jaar 1808 werden er 85,000 balen katoen uitgevoerd. Een brand verteerde in 1803 een aanzienlijk deel der stad met vele openbare gebouwen, en opgevulde pakhuizen. Het stedelijk bestuur is uit een' major en aldermans zamengesteld. 90. 24. L. 18. 58. N. B.

BOMBAYE, Nederl. dorp, prov. Luik, met 618 inw.; een uur van Visé.

BOMBAY HOOK, eil. in de N. Amer. Rep., 7 mijlen boven de kapen May en James of Hinloopen, aan den ingang van de Delaware.

BOMBE DARI, eilandje in de O. Ind. zee, bij de kust van Waygiou gelegen.

BOMBI, groot Afr. dorp in Congo.

BOMBICHI, Aziat. dorp in Syrië.

BOMBO, Afr. stad in Congo.

BOMBORE, Z. Amer. lands. in Peru, prov. Lima.

BOMBON-SOBBI, Afr. stad in Congo.

BOMEH, zie Abomeh.

BOMERSHOVEN, zie Bommershoven.

BOMINEAH, bloeijende Ind. stad in Bengalen, 1½ mijl van Moorshedabad.

BOMKINS, O. Ind. eilandje, bij de N. kust van Java. 126. 7. L. 5. 51. Z. B.

BOMMA, Afr. eil. aan den mond van de Zaire of Congo, met kopermijnen.

BOMMAL, Nederl. dorp in Z. Braband, arr. Nivelles.

BOMMEL of *Zaltbommel*, ruim en luchtig Nederl. stadje, prov. Gelderland, kwart. Thiel, 3 uren van Thiel en 2 van 's Hertogenbosch, aan den linkeroever der Waal gelegen. Zij heeft 5 poorten, 600 huizen en 2,932 inw. Onder de gebouwen komt vooral de St. Maartenskerk (reeds in 1304 bekend) met een schoon licht en een goed orgel in aanmerking, terwijl de toren voorheen voor een' der hoogste van Gelderland werd gehouden; verder de kleine kerk, met een fraai klokkenspel, het raadhuis, een algemeen gasthuis voor alle gezindten, een weeshuis voor protestantsche kinderen en een oude mannen- en vrouwenhuis, eene latijnsche school en goede inrigtingen voor het lager onderwijs, waaronder eene voor minvermogenden, eerst onlangs met het beste gevolg opgerigt; voorheen had de stad het muntregt. De beroemde LEONIUS of LEONINUS, JAN GLUMMER, HENDRIK VAN BOMMEL, MORINGUS, MASIUS, BARLEUS en andere geleerden, benevens de om zijnen woesten aard, moed en krijgsbekwaamheid vermaarde MAARTEN VAN ROSSUM zijn hier geboren.

BOMMEL, zie Maas-Bommel.

BOMMEL, (DEN) Nederl. dorp, prov. Z. Holland, distr. Briel, in het land van Overflakkee, ten W. van Ooltjesplaat, aan het Haringvliet, waarop de goede en welbezochte haven uitloopt; het heeft 866 inw., alsmede een landsmagazijn, raadkamer en onderscheidene tuinen en fraaije boomgaarden; scheepvaart en visscherij zijn de voornaamste takken van bestaan.

BOMMELERWAARD, Nederl. eil., prov. Gelderland, kwart. Thiel, hetwelk door de beide vereenigingen van Maas en Waal (bij St. Andries en Loevestein) gevormd wordt: het bevat 9 onderscheidene schoutambten, als: *Rossem*, *Driel*, *Amerzoden*, *Neder Hemert*, *Poederoijen*, *Brakel*, *Zuilichem*, *Gameren* en *Kerkwijk*, met onderscheidene dorpen en heerlijke bouw- en weilanden. Veel leed deze waard van tijd tot tijd door overstroomingen.

BOMMENEDE of *Bommenee*, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen, ongeveer ter plaatse waar voorheen de door de visscherij bloeijende stad Bommenee, die in Januarij 1682 door de zee verzwolgen is, stond. Het heeft thans zelfs geene kerk.

BOMMENEE, zie Bommenede.

BOMMERSHOVEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 280 inw., 1 m. van Tongeren.

BOMPOKA, klein bergachtig eil., tot de Nicobars in O. Indië behoorende; het ligt ten Z. O. van Teressa, welks vrouwen voor de schoonste der Nicobars gehouden worden. 8. 18. N. B. 111. 29. L.

BOMRANZEPOLLAM, Ind. stad in Hindostan, prov. Carnate. 14 mijlen W. N.W. van Madras. 97. 25. L. 13. 25. N. B.

BOMST, Pruis. kreits, regdst. Posen, met wel geenen zeer vruchtbaren grond, doch sterke hopteelt en 30,000 inw.

BOMST, (Poolsch BABIMOST) Pruis. stadje in bovengen. kreits, aan de Obra, digt bij de Silezische grenzen, met 1370 inw., fabr., ooft, en wijnteelt.

BOMY, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

BON, Fr. stadje, dep. Loire, arr. Montbrison, aan de Lignon, met 1220 inw., en eenen papiermolen.

BON, haven op 't Z. Amer. eil. St. Catharina, aan de Z. O. kust van Brazilië.

BONA, BLAID EL ANEB, (*Fransch* BONNE), Algerijnsche stad, prov. Constantine; zij is amphitheaters gewijze aan eenen heuvel gebouwd, van boven met een versterkt slot en eene goede reede. Er was voorheen een kantoor van de Afr. maatschappij van koophandel te Marseille, die here bezitting aan de Engelschen afgestaan heeft. De bezetting bestaat uit 300 Turken; ook zijn er onder de 8,000 inw. vele joden. Men maakt er wollen stoffen, (*Constantiner* genoemd), mantels, tapijten, zadels, enz., waarmede zij zoo wel als met koraal, huiden, wasch en honig een' aanzienlijken handel drijven. Een uur van hier vindt men de overblijfsels van de aloude stad Hippo Regius.

us. 36. 52. N. B. 25. 31. L.

BONA, riv. in N. Amer., valt in de Campeche baai, 7 mijlen ten W. van den mond der riv. Tabasco.

BONAA, O. Ind. eil., omtrent 7 mijlen in den omtrek, liggende ten N. W. van Ceram. 145. 51. L. 3. 3. Z. B.

BONAC, Fr. dorp, dep. Arriège, land van Foix.

BONACCA of *Guanajo*, N. Amer. eil. in de golf van Honduras, omtrent 17 mijlen in den omtrek, wel van geboomte voorzien. 291. 23. L. 16. 30. N. B.

BONACHA DE ALARÇON, Spaan. dorp, in Nieuw Kastilië, in eene vruchtbare vlakte gelegen, 8 mijlen van Cuenca.

BONAIR, BONAIRE, BUON AYRES, een der Antilles in de W. Ind.; 12 mijlen in den omtrek, den Nederlanderen en onder het gouv. Curacao behoorende; het is door eenige Indiaansche familiën en Negers bewoond, en brengt vele wilde geiten, zout, maïs, koren, yams, pataten, enz. voort; terwijl het weiden bevat, waarop het vee van Curacao gebragt wordt. Op het eil. ligt een klein detachement, tot het garnizoen van Curacao behoorende.

BONAIRE (KLEIN) eil. aan de W. zijde van voorn. eil. vóór de reede gelegen.

BONAMES of *Bomäs*, vlek in de Wetterau, aan de stad Frankfort aan de Main behoorende en aan de riv. Nidda gelegen, met 428 inw.

BONANDREA of *Apollonia*, Afr. stad op de W. kust van de woestijn van Barca.

BONANDREA KAAP, de N. punt van het eil. Scarpanto, in de Middel. zee. 43. 58. L. 35. 50 N. B.

BONANNO, zie Annabon.

BONANZA, Spaan vlek, aan den mond van den Guadalquivir, is eigenlijk de haven van Sevilla, alwaar de groote schepen hunne goederen ontladen, omdat de riv. hooger op, niet diep genoeg is.

BONAPARTE-GOLF, zeeboezem op Terre Napoléon, in Nieuw Holland, 120 mijlen in den omtrek; aan den ingang is de groote en zekere Champagnyhaven of Port Lincoln.

BONAPARTE'S-ARCHIPEL, groep eil. op de N. kust van Nieuw Holland, op 144. L. en 13. 15. Z. B. Zij strekt zich in eene lijn van 10 uren uit en bestaat uit de eilanden *Champagny*, *Arcole*, *Moret*, *Montalivet* en het *Instituut*.

BONAPARTE, zie Bourbon.

BONARATTE, eilandje in de O. Ind. zee, ten Z. van Seleyer gelegen, voornamelijk door Boeginezen bewoond.

BONARBASHY, een zeer groot aantal beroemde heete bronnen in de vlakte van Troje, die, om derzelver aantal, door de Turken *Veertig Oogen* genoemd worden. Zij ontspringen met groot geweld uit de aarde, hebben eene temperatuur van 62 graden en worden door twee kanalen naar de riv. Scamander gevoerd. Men vermoedt uit de overblijfselen, dat hier voorheen eene groote stad stond: thans is er slechts een dorp, de verblijfplaats van eenen Turkschen aga.

BONATI, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 3,000 inw.

BONAVENTURA (ST.) Spaan. *Bahia de Buenaventura*, zeeboezem, fort en haven in Z. Amerika, in de Spaan. prov. Popayan, in Nieuw Granada, op 13. N B. met eene ongezonde lucht.

BONAVENTURA, N. Amer. eil. ten N. van de baai van Chaleurs, een inham der golf van St. Lourens; het wordt door eenige weinige lieden bewoond, die er den winter doorbrengen, om het regt op de visscherij in den omtrek te behouden. Er is eene merkwaardige klip.

BONAVENTURA, kaap op 't Austr. eil. Nieuw Guinea, ten N. O. der haven St. Augustijn. 2. Kaap op de N. O. kust van 't N. Amer. eil. Nieuwland. 3. Een W. Ind. eil. bij Porto Bello.

BONAVISTA, zie Boavista.

BONAWASI, Ind. stad in Hindostan, prov. N. Canara, thans zeer afgenomen. 92. 58. L. 14. 27. N. B.

BONBEROC, hoofdpl. van het rijk der Seklaven, aan de W. zijde van het eil. Madagascar, waar de koning zijn verblijf houdt. De Eng. drijven in deze prov. hunnen handel in de baai St. Augustijn.

BONCELLES, Nederl. plaats, prov. Luik, met 614 inw., 2 m. van Luik.

BONCHAMPS, Fr. dorp, dep. Mayenne, arr. Laval, met 240 huizen.

BONCONVENTO, Tosc. stadje, gebied van Siena, niet ver van de Ombrone.

BONDA, Han. vlek in O. Vriesland.

BONDANELLO, dorp in 't hert. Reggio, distr. Modena, alwaar in 1115 de bekende gravin MATHILDA stierf.

BONDEE of *Bundi*, distr. in 't land der Rasbuten, in Voor-Indië, door Rasbuten, Dschaten, Braminen en een roofziek volk, Bihls of Beels genoemd, bewoond: zij zijn aan de Maratten cijnsbaar en hebben geweer- en lakenfabr. De raja, welke te gelijk Kola bestuurt, geniet 30 zak ropijen inkomsten en heeft eene krijgsmagt van 3000 man paarden- en 1000 man voetvolk, benevens 20 stukken geschut.

BONDEE, hoofdpl. en koopstad van voorn. distr. op 25. 26. N. B.

BONDEN, klip in de golf van Bothnië, welke zich van verre als een zeer hoog gebouwd schip vertoont, doch van nabij bezien, uit vooruitstekende steenen, afgebroken stukken rots en vele heuvels en bergen bestaat. 63. 33. N. B.

BONDENO, vlek en bergpas in den Kerk. Staat, legatie Ferrara, ter plaatse waar de Panaro in den Po d'Argento valt.

BONDER COOS, stad op 't Aziat. eil. Ceylon, 9 mijlen ten N. van Candy.

BONDGOM, Ind. stad in Hindostan, in Baglana, 6 mijlen van Saler Mouler.

BONDI, stad en haven op 't Aziat. eil. Waigiou. o. 2. 30. Z. B. 128. 41. 44. L.

BONDOU of *Bondu*, Afr. rijk in Senegambia, aan de riv. Faleme, welke in den Senegal loopt. Het is ten N. bepaald door Kajaaga, ten O. door Bambouk, ten Z. O. en ten Z. door Tenda en de woestijn van Simbani, ten Z. W. door Woolli (Woelli) en ten W. door Foota Torra. Het land wordt door de gele Foelahs, die Mahomedanen zijn, bewoond, en brengt veel goud, rijst, turksch koren, gierst, katoen, honig, was, elefanten, rundvee, schapen, varkens, ezels, paarden, gazellen, enz. voort. De inw. maken uit katoen zeer schoone pagnees of katoenen voorschootjes, die met indigo zwart gemaakt, in Bambouk tegen goud verruild worden. Zij drijven ook veel handel met Gedumah en andere Moorsche landen, doch de vorst legt eene te drukkende belasting op de koopwaren, hetwelk den handel belemmert. De hoofdstad is Fatteconda, de verblijfplaats van den vorst, die, vóór de komst van MUNGO PARK, nooit eenen blanken gezien had.

BONDORF, Bad. vlek, de zetel van een ambtgerigt, in den Donaukreits, met 820 inw.

BONDORF, Nederl. dorp in Luxemburg, 4 uren van Arlon.

BONDOUR, Turk. Aziat. stad in Natolië, 7 mijlen W. van Isbarteh.

BONDS RIF, rots in de Zuidzee, niet ver van Caledonië: zij maakt het uiteinde van het rif d'Entrecasteaux uit, en werd dus naar den Engelschen kapitein BOND, die deze rots met het daarbij behoorende rif ontdekte, genoemd. 17. 57. Z. B.

BONDU, zie Bondou.

BONDUR, Turk. Aziat. stadje in Caramanië, midden in het gebergte Taurus, ten N. van de golf van Satalia, aan het meer Bondur.

BONDUR, meer in Turkije, bij genoemd stadje, in welks bitter water geen visch kan leven.

BONEF, zie Boneffe.

BONEFFE, Nederl. dorpje, prov. Namen, aan de Mehaigne, met eene gewezene abdij en 414 inw., 4 u. van Namen.

BONELLES, Fr. stadje, dep. Seine en Oise, met 150 huizen.

BONES, zie Borrowstouness.

BONESTADT, Zweed. stadje, prov. Nykoping, met verscheidene oudheden.

BONETTA-BANKEN, banken, welke men wil dat tusschen de eil. der Groene kaap en 't vaste land van Afrika zouden gevonden worden, schoon derzelver aanwezen op de bepaalde plaats in den ouden *Overzeiler* niet bevestigd, maar door HORSBURGH, na het naauwkeurigst onderzoek, zeer betwijfeld wordt, dewijl zij onder anderen, sedert derzelver ontdekking in 1739, niet weder gezien zijn.

BONEVIL, Fr. dorp, dep. Oise, arr. Clermont, met 207 haardsteden.

BONEY, zie Boni.

BONFELD, Wurt. vlek, Neckarkreits, 3 mijlen N. W. van Heilbronn.

BONGARY, Ind. stad in Hindostan, prov. Carnate, 6 m. Z. W. van Cuddalore.

BONGASI, Afr. stad in Tripoli, met eene slechte haven.

BONGHIR, Ind. stad en distr. in Hindostan, prov. Hyderabad. 96. 51. L. 17. 18. N. B.

BONGHU, zie Bachneu.

BONGO, zie Bungo.

BONGOL, stad op de O. kust van 't Aziat. eil. Panay. 139. 58. L. 10. 36. N. B.

BONHAMS-EIL., eenige koraal-eilandjes en riffen, niet ver van de 29 eil., door de Spanjaarden ontdekt, in de Zuidzee, op 5. 48. B. en 169. 50. L. gelegen, zij sluiten een zoutmeer in, en zijn wel bevolkt.

BONHAMTOWN, stad in de N. Amer. Rep., prov. New Jersey.

BONHARA, Ind. stad in Hindostan, prov. Guzeratte, distr. Broach. 90. 19. L. 21. 7 N. B.

BOHEYDEN, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, 1 uur van Mechelen.

BONHILL, Schotsch dorp, gr. Dumbarton, met 2300 inw., die katoendrukkerijen en bleekerijen hebben.

BONHOMME, berg in Savoije, in het dal van Chamouny, ten Z. W. van den Montblanc, wiens top 7,530 voeten boven de oppervlakte der zee uitsteekt. Er gaat een steile weg van Contamines naar Chapue, over denzelven; hij is zeer kaal en dor, zonder schoonheid, in eene treurige woeste streek, maar van zeer veel belang voor den natuuron-

onderzoeker.

Boni of *Bony*, het voornaamste rijk op het Aziat. eil. Celebes, naar de hoofdstad van denzelfden naam genoemd, en aan den zeeboezem van Boni gelegen. Het is van de riv. Tjerani af, verder Z. waarts op, omtrent 40 mijlen lang, grenzende het binnenland aan het rijk van Makassar en de kleinere staten langs de W. kust gelegen. Ten O. en N. heeft het deszelfs invloed op de kusten van Tamboeko en Balante of Batalante merkelijk vergroot. Het weleer magtige rijk van Loëbo of Loboe (zie dat artikel) is geheel aan hetzelve onderworpen, gelijk ook de kleinere staten Toadjo, Soping, Tanette, Mondhar, Touratte, Linguis, Erekan, Letha, Cajeli en Toeringan, die eertijds allen in het verbond tusschen de staten van Celebes en de compagnie begrepen waren, doch door den invloed van het rijk van Boni, niet meer als onafhankelijke staten kunnen beschouwd worden. Men schat het getal der weerbare manschappen op 70,000; de inw. belijden den Mahom. godsdienst, met vele bijgeloovigheden vermengd. In 1814 weigerde de rajah om de schade, die den Engelschen handel aangedaan was, te vergoeden en de bepaalde schatting op te brengen, waarom de Engelschen eene expeditie onder bevel van den generaal-majoor Nightingale naar Boni zonden, welke de hoofdstad innam, de vorstelijke paleizen verbrandde en den rajah tot eenen nadeeligen vrede verpligtte.

Boni, Bonny, Banny of *Doni*, groote Afr. stad aan de Slavenkust in Guinea, op het eil. Boni, dat door de riv. Boni en Adonis gevormd wordt. Zij wordt door de riv. Adonis bespoeld, en was eene der voornaamste slavenmarkten van de kust.

Boni (zeeboezem van) zie Boni, No. 1.

Boni (eiland), zie Boni, No. 2.

Boni (riv.), zie Boni, No. 2.

Boniers, zie Boeginezen.

Bonifacio, Fr. stad op 't eil. Corsica, arr. Sartene, op een klein schiereil., aan de Z. kust, met 3,200 inw., eene kamer van koophandel en eene goede haven, die eene mijl lang, diep en wel gedekt is, en in welke de koraalvisscherij eenigen koophandel veroorzaakt. 26. 55. 16. L. 41. 23. 10. N. B.

Bonifacio, (Straat van) *Le Bocche di Bonifacio*, zeeëngte tusschen de eil. Corsica en Sardinië gelegen, en naar bovengenoemde stad aldus genoemd.

Bonifacio, (Capo di) de Z. O. punt van het eil. Corsica.

Bonifacio, (St.) Lomb. Ven. stadje in Verona, aan de Vicenza, 4 mijlen O. van Verona.

Bonigheim, Benigheim of *Binnicken*, Wurt. stadje, Neckarkreits, met 1800 inw., wijn- en groenteteelt.

Bonila, Turk. vlek, 1 uur ten Z. van Janina, met een kasteel en schoone tuinen.

Bonillo, Spaan. stad in Oud Kastilië, prov. la Mancha, distr. Alcaraz.

Bonito, Nap. dorp, prov. Principato Citra, met 3038 inw.

Bonjeux of *Bonjoux*, Fr. dorp, dep. Vaucluse, arr. Apt, met 2500 inw.

Bonjoux, zie Bonjeux.

Bonkenhaven, Nederl. havezate, prov. Overijssel, bij het dorp Beulaken.

Bonlanden, Wurt. dorp, Neckarkreits, bij Stuttgard, met 700 inw.

Bonlez, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 460 inw, 1 uur van Wavre.

Bonn, Pruis. kreits, regdst. Keulen, welke op $3\frac{1}{2}$ vierk. mijl 35,850 inw. telt, waarvan er 31,623 zich op den linker- en 3,527 op den regter Rijnoever bevinden.

Bonn, Pruis. stad in voorn. kreits, in een aangenaam en vruchtbaar oord, aan den Rijn, met 4 roomsche kerken, waaronder de Munsterkerk, welke in den Gothischen smaak gebouwd is, eenen hoogen toren heeft, en van binnen het standbeeld van de keizerin Helena en twee schoone basreliefs bevat. In de nieuwe kerk van den heiligen Rimigius, verdient het schoone altaarstuk, den doop van den Frankischen koning Chlodowig voorstellende, gezien te worden; verder is hier 1 Evangelisch Luthersche kerk (in 1817 ingewijd), 1 hospitaal, 1159 huizen en 9,000 inw., waaronder 474 joden zijn, die in eene afzonderlijke straat wonen. Tot de merkwaardigste gebouwen behoort het voormalig residentieslot, dat door den keurvorst Clemens Augustus gebouwd werd, en het stadhuis. Ook vindt men hier eene hooge school, eene bibliotheek en eene verzameling van schilderijen, platen en munten; zij is de zetel van een opper bergambt voor de prov. Maas en Rijn. Men vindt er verder eene uitgebreide katoenspinnerij, fabr. voor sjamoos, nankin, vitriool, sterk water en groene zeep, 1 groote pijpenfabrijk en 1 muzijkdrukkerij met 5 persen. Voorheen was de stad versterkt, doch de vestingwerken werden in 1717 geslecht. Eene vierdubbele en 1200 schreden lange laan geleidt naar het fraaije lusthof *Clemensruhe*. 50. 24.

N.

N. B. 27. 24. 30. L.

Bonn, Zwits. dorp, kant. Freyburg, aan de Sanen, met warme baden, die aluin en zwaveldeelen bevatten.

Bonnat-les-Eglises, Fr. vlek, dep. Creuse, met het kerspel 2090 inw.

Bonnay, Fr. stad, dep. Loiret, met 1070 inw. 47. 36. N. B. 20. 29. L.

Bonndorf, Beij. ambt, Donaukreits, met 8,960 inw.

Bonndorf, Beij. dorp in voorn. distr., met 900 inw. en een slot.

Bonne, Sard. stad, hert. Savoije, lands. Chambery, met 630 inw.

Bonne, zie Bona.

Bonnebose, Fr. vlek, dep. Calvados, 2 uren Z. W. van Pont l'Evêque.

Bonneford, Fr. vlek, dep. Op. Pyr.

Bonneguir, Ind. stad in Hindostan, in Golconda, 5 m. ten O. van Hyderabad.

Bonnelles, Fr. stad, dep. Seine en Oise, arr. Estampes, met 126 huizen.

Bonnen, Nederl. gehucht in Drenthe, ten O. van de hoofdpl Assen, bij bij 't dorp Gieten, met 150 inw.

Bonnencontre, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

Bonnerée, Nederl. dorp in Luxemburg, arr. St. Hubert, een uur van Arlon.

Bonnerit, Fr. vlek, dep. Landes, arr. Dax, met 280 huizen.

Bonnert, Nederl. dorp in Luxemburg, een uur van Arlon.

Bonnerue, Nederl. dorp in Luxemburg, een uur van Houffalise.

Bonnerveen, Nederl. buurt in Drenthe, bij 't gehucht Bonnen, met 80 inw.

Bonnes, Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Montmorillon, aan de Vienne.

Bonnes, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Barbezieux, aan de Dronne.

Bonnes, Fr. dorpje, dep. Ned. Pyr., arr. Oleron, met 252 inw. en warme minerale bronnen en baden, die zwavel en ijzerdeelen bevatten.

Bonnetable, Fr. stadje, dep. Sarte, arr. Mamers, aan de Dive, met 4,580 inw., weverijen en handel in koren.

Bonnet, (St.) le Chateau, Fr. stadje, dep. Loire. Zij heeft 2,250 inw.

Bonnet (St.) Fr. vlek, dep. der Op. Alpen, 3 mijlen N. van Gap.

Bonnet (St.) Fr. dorp, dep. Rhône.

Bonnet (St.) Fr. vlek, dep. Saône en Loire, ten N. O. van Charolles.

Bonnet (St.) Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme.

Bonnet-de-Chavagne (St.) Fr. dorp in Dauphiné, dep. Isère.

Bonnet-de-Joux (St.) Fr. stadje in Dauphiné, prov. Saône en Loire, met 1320 inw., 2½ mijl W. van Clunes.

Bonnet, O. Ind. eil. in de straat Sunda, met zeer vele holen, waarin men de vogelnestjes vindt, die in China zoo gezocht worden.

Bonnet-la-Riviere (St.) Fr. stadje, dep. Op. Vienne, met 1120 inw., en ijzermijnen in de nabijheid.

Bonnet-les-Champs (St.) Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, met 1320 inw.

Bonnet-le-Castel, Fr. stadje, dep. Puy-de-Dôme.

Bonnet-le-Chateau (St.) Fr. stadje, dep. Loire, met 1500 inw.

Bonnet-les-Bruyeres (St.) Fr. stadje, dep. Rhône, 14 mijlen van Lyon.

Bonnet (St.) Fr. stadje, dep. Op. Alpen, aan de Drac, 2 m. N. van Gap.

Bonneval, Fr. stadje, dep. Eure en Loire, arr. Chateaudun, in een vruchtbaar dal, aan de Loire, met 1530 inw., die katoenspinnerijen en eene zeer sterk bezochte jaarmarkt hebben. 48. 18. N. B. 18. 5. L.

Bonneville, Sard. stad, hert. Savoije, lands. Faucigny, aan den voet der hooge Alpen, op een' heuvel bij de ijsklompen, van welke de Arve afstroomt, die hier de Bonne ontvangt. Zij heeft 1000 inw. 46. 6. N. B. 24. 7. L.

Bonneville, Fr. stadje, dep. Jura.

Bonneville, Fr. dorp, dep. Eure, met papierfabr. en 800 inw.

Bonneville, Fr. dorp, dep. Eure, met smederijen.

Bonneville, zie Neustadt.

Bonneville, Nederl. gehucht, prov. en arr. Namen, bij Andennes.

Bonnieres, Fr. vlek, dep. Seine en Oise, arr. Nantes, met 670 inw.

Bonnieux, zie Bonjeux.

Bonnigheim, zie Bonigheim.

Bonnines, Nederl. dorpje, prov. Namen, 1 uur van deze stad, met 330 inw.

Bonnotta, zie Bonnettee.

Bonny, Fr. stad, dep. Loiret, arr. Gien, aan de Loire, met 282 haardsteden.

Bonny, zie Boni.

Bono, Eng. eilandje in het kanaal, bij de Fr. kust. 14. 14. L. 48. 53. N. B.

Bonoa, een der Moluksche eil. in O. Ind., op 4. Z. B., zeer hoog en tusschen vele kleinere eil. gelegen, met 1500 Maleische inw., die van de visscherij en van den landbouw bestaan, en een Nederlandsch etablissement tot uitroeijing van de kruidnagelteelt.

Bonona, Hong. vlek in Zevenbergen, gr. Kokelburg, aan de Kokel.

Bonpere, Fr. vlek, dep. Vendé, arr. Fontenay, met 300 haardsteden.

Bonrepas of *Boerepas*, Nederl. buurt in Z. Holland.

Bons,

Bons, Zwits. vlek, kant. Geneve.
Bonsaint, Nederl. dorp in Luxemburg, arr. Marche, een uur van Durbuy.
Bonsall, Eng. vlek, gr. Derby, met 1280 inw.
Bonsmoulins, Fr. D., dep. Orne.
Bonsin, zie Bonsaïnt.
Bonso, een der Moluksche eil. bij 't eil. Ceram. 2. 58. N. B. 145. 42. L.
Bonsval, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 742 inw.
Bontaldim, Ind. stad in Hindostan, distr. Cuddapah.
Bontein, Aziat. stad in Cochinchina. 126. 49. L. 12. 15. N. B.
Bontekoe, eil. op de kusten van Groenland, op 340. L. en 73. 30. N. B.
Bonthain, stad en distr. in 't Z. van 't Aziat. eil. Celebes, rijk aan hout, rijst, vruchten en wilde varkens, terwijl de inw. voor de vreedzaamste en vatbaarste van het eil. gehouden worden. Er is eene ruime baai, alwaar de schepen beschut zijn tegen de beide Moussons. 137. 55. L. 5. 20. Z. B.
Bontheau, een der gepalissadeerde forten der Nederlanders, op de Z. zijde van het Aziat. eil. Celebes.
Bonto Bonto, stad op de W. kust van 't Aziat. eil. Celebes. 137. 44. L. 4. 30. Z. B.
Bonuge, eene groep eilandjes aan de O. kust van 't O. Ind. eil. Borneo. 136. 36. L. 7. 32. N. B.
Bonvista, zie Callao de Lima.
Bonvouloir, Austr. eil. tot de Louisiaden behoorende.
Bony, zie Boni.
Bonya, 2 Hong. dorpen in de kom. Oedenburg en Schümeg.
Bonyhad, Hong. dorp, kom. Tolna.
Bonyna, vlek in Zevenbergen, kom. Kokelburg, hoofdpl. van een distr. van 15 plaatsen aan de kleine Kokel, met veeteelt en paardenstoeterijen.
Bonzac, Fr. dorp, dep. Gironde.
Bonzicla, Hong. D. in Zevenbergen, kom. Tornburg, aan de Szamos.
Boo, Fr. dorp, dep. Opper Pyreneën, een uur van Argelles.
Boobooan, klein onbewoond houtrijk Aziat. eil. van den Sooloo archipel, met een zoutmeer. 139. 55. L. 6. 17. N. B.
Booby, Austr. eil. bij Nieuw Holland: tusschen dit en 't *Prins van Wallis* eil., zeilde Flinders naar de golf Carpentaria in Nieuw Holland. 159. 36. 15. L. en 10. 36. Z. B. volgens Cook, doch Flinders vond deze lengte 1. 19. te Westelijk.
Booby Island, W. Ind. eilandje bij het eil. St. Christoffel, regt tegenover de Musquito baai.
Booby Rock, rots in de Stille Zuidzee, bij de kust van Nieuw Ierland in Australië.
Booby-Shoal, een der riffen in Austr., tusschen Nieuw Caledonië en Nieuw Zuid Wallis, welks gevaarlijk deel der Zuidzee Flinders de *Koralenzee* wil genoemd hebben: dit rif ligt op 177. L. en 21. Z. B., en werd in 1791 door kapitein Ball ontdekt.
Booda, stad op de Z. kust van 't eil. Java. 124. 22. L. 7. 14. Z. B.
Boodegovia, Ind. stad in Hindostan, prov. Mysore, 9 mijlen van Gooty.
Boodicotta, Ind. stad in Hindostan, prov. Mysore. 96. 4. L. 12. 51. N. B.
Boodighery, stad in Hindostan, prov. Mysore, 3 mijlen van Bangalore.
Booferjone, Afr. dorp in 't Z. van Algiers, beroemd om deszelfs vruchten.
Boogebooge, (Boedgeboedge, Budgebudge), zie Bhooj.
Boogeiland, eiland in Australië, slechts 3 of 4 uren lang, en bewoond; het is wel met hout bezet, en heeft een zout meer. Cook heeft het dus genoemd, terwijl Bougainville het den naam van Harp-eiland geeft. 18. 17. Z. B. 219. 17. L.
Boojemah, Afr. riv. in Algiers, die bij Bona in de Seibouse valt. De ruïnen van het oude Hippo liggen aan derzelver zamenkomst.
Bool of *Bullum*, klein bergachtig en boschrijk distr. in Hindostan, in de prov. Canara. 13. N. B.
Boolah, eilandje in de Kaspische zee bij de W. kust, 8 mijlen Z. van Baku.
Boolcoote, stad in Hindostan, in Baglana, 10 mijlen O. van Saler Mouler.
Boolecamba of *Boolacoomba*, stad en distr. op 't Z. uiteinde van 't eil. Celebes, zeer boschrijk en vruchtbaar in rijst en wild. Het behoort den Nederlanders, die hier bij de riv. Kalikongaung een fort hebben. 138. 36. L. 5. 27. Z. B.
Booloo, stad op de Z. kust van 't eil. Celebes. 137. 54. L. 5. 35. Z. B.
Boom, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais, 2 mijlen van St. Pol.
Boom, Nederl. vlek, prov. Antwerpen, arr. Antwerpen, aan de Dyle, met 3,930 inw., 2 zoutkeeten, zeem- en lederlooijerij en 2 stijfselfabrijken.
Boomban, Afr. dorp van Ludamar, $2\frac{1}{2}$ mijl W. van Benown.
Boomptjes, eilandje in eene baai aan de N. kust van Nieuw Guinea. 153. 28. L. 2. 54. Z. B.
Boomuggar, Afr. stadje in Algiers,

4 mijlen N. van Tubnah.

BOON, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York.

BOONAH, stad in Aziat. Turkije, in 't gouv. Siwas, aan de Zwarte zee. 55. 46. L. 40. 44. N. B.

BOON BAY, N. Amer. baai op 't eil. Nieuwland, 22 mijlen N. O. van St. George's haven. 49. 35. N. B.

BOONCAS BAY, baai op de W. kust van Sumatra. 117. 38. L. o. 50. Z. B.

BOON ISLAND, eil. in N. Amer., distr. Maine, tusschen den mond der York riv. en kaap Neddock.

BOONDY, stad in Hindostan, prov. Ajmeer, aan de Maratten cijnsbaar; zij ligt aan eene rei bergen en is de verblijfplaats van eenen rajah. 93. 21. L. 25. 25. N. B.

BOONE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 3000 inw.

BOONERSCHANS, voorheen eene sterke schans tusschen de oude en nieuwe schans, op de grenzen der Nederl. prov. Groningen, gelegen aan het kanaal van de Nieuwe schans naar den Dollart loopende, thans echter meestal vervallen.

BOONERSLUIS, sluis in Z. Holland, in Delftsland, voorheen uit acht, doch thans slechts uit eene sluis bestaande.

BOONERVLIET, vliet in Z. Holland, in Delftsland, N. W. der Middenvliet.

BOONETON, stadje in de N. Amer. Rep., prov. New Jersey.

BOONSBOROUGH, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky.

BOORDHANA, stad in Hindostan, prov. Delhi, aan het distr. van Soomroo Begum onderworpen. 97. 15. L. 29. 18. N B.

BOORINNEN, Afr. stad in Algiers.

BOORJA, Perz. vesting, prov. Kerman.

BOORN of *Boorne*, BOON of *Borne*, ook wel de Wetering geheeten, welke in de Vriesche grietenij Rauerdenhem stroomt, en de grensscheiding tusschen het oude Oostergo en Zevenwolden maakt.

BOORON, eilandje in de O. Ind. zee, bij de W. kust van Borneo. 127. 2. L. o. 21. N. B.

BOOROOJIRD, bloeijende Perz. stad, prov. Irak, aan den voet van eenen berg, met 12,000 inw.

BOOS, Fr. dorp, dep. Ned. Seine.

BOOS, Beij. heerl., Op. Donaukreits, tusschen de Iller en Günz, die, behalve het vlek en slot van denzelfden naam, de dorpen Pless, Reichau en Heimerting, benevens 1770 inw. bevat. Het vlek Boos bevat 860 inw.

BOOSANGUR, Ind. stad in Hindostan, prov. Bejapour, 3½ mijl N. O. van Currar.

BOOSELLAM, riv. in Algiers, die in de Summam valt, ten W. van Boujeiah.

BOO-SHATTOR, Afr. stad in Tunis, die voor het oude Utica gehouden wordt, met veel overblijfsels der oudheid: 6 m. N. van Tunis. 27. 46. L. 37. 32. N. B.

BOOSHOOANAS, zie Beetjuanen.

BOOSNAH, Ind. stad en distr. in Hindostan, prov. Bengalen: de stad ligt op 107. 25. L. en 23. 32. N. B.

BOOTAN, groot Ind. distr. in N. Hindostan, tusschen Bengalen en Thibet, omtrent 60 mijlen van 't O. naar 't W. en 25 van 't N. naar 't Z., liggende tusschen de 26 en 28 N. B. — Hoewel zeer bergachtig, en in eenige gedeelten zeer koud, is het nogtans zeer vruchtbaar en wel bebouwd, en brengt Europische en Aziatische vruchten en groenten voort. De voornaamste plaatsen zijn Tassisudon, de verblijfplaats van den deb of den rajah, die aan den grooten lama van Thibet cijnsbaar is, Poonakha, Wandipore, Ghassa en Murichom. De gewoonten der inw., die de leer van Budda volgen, komen veel met die der Assammers overeen. Zij handelen in thee, die er veel gedronken wordt, in zijde, paarden, enz.

BOOTEE, Ind. stad in Hindostan, in Baglana, 13 mijlen Z. O. van Tolnam.

BOOTGONY, Ind. stad in Hindostan, prov. Orissa, 12 m. Z. O. van Ruttunpour.

BOOTH GOLDSHAW, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 626 inw.

BOOTH, HIGHER, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 2,568 inw.

BOOTH, LOWER, Eng. vlek, gr. Lancaster, bij Higher Booth gelegen, met 1178 inw.

BOOT-ISLAND, rif in Australië, ten Z. van Portloch-rif, door FLINDERS ontdekt: het heeft de gedaante van eene laars en strekt zich van 't N. N. O. naar 't Z. Z. W., 7 mijlen in de lengte, en 3 mijlen in de breedte uit. 10. 59. Z. B. en 144. 50. L.

BOOTLE, Eng. vlek, gr. Lancaster, met bronnen, die de stad Liverpool van water voorzien, met 600 inw.

BOPAL, groote bemuurde stad in Hindostan, prov. Malwah, met een kasteel, Futteh Ghur genaamd, en digt bij een meer gelegen. 97. 13. L.

BOPARA, Ind. stad in Hindostan, in Baglana, 9 mijlen ten O. van Basseen.

BOPFINGEN, Wurt. stadje, Jaxtkreits, Op ambt Neresheim, aan de Eger, in een vruchtbaar oord, met 1400 inw.

BOPHIN, Iersch eil. in den Atl. oceaan, 3½ mijl van de kust van Mayo.

BOPPARD, Pruis. stadje, regdst. Coblenz, kreits St. Goar, aan den Rijn, in een

eene zeer ruwe en bergachtige landstreek; zij wordt voor een der 50 kasteelen gehouden, die DRUSUS aan den Rijn bouwde, heeft een kon. gymnasium en 2340 inw., fabr., akker- en wijnbouw. Door de stad loopt de nieuwe, voortreffelijk aangelegde straatweg, van Coblenz op Menz.

BOQU, Afr. dorp in Guinea, bij den mond van de Suiera da Costa.

BOQUERONES, landpunt van de Amer. prov. Dariën, door eene groep eilandjes gevormd. 300. 1. L. 8. 55. N. B.

BOQUET RIVER, riv. in de N. Amer. Rep., die door de stad Willsborough, het gr. Clinton en New York gaat.

BOR, zie Heyde.

BORA, riviertje in 't Saks. lands. Meissen, 't welk bij Pirna in de Elbe valt.

BORABASSON, stad op 't eil. Celebes, met fabr. voor katoenen en zijden stoffen.

BORABORA, zie Bolabola.

BORAES, Zweed. stadje in W. Gothland, in 1621 door GUSTAAF ADOLF op de Wiska gebouwd, met fabr. van ijzerwaren en wollen stoffen, handel, gezondheidsbronnen, en 2000 inw. 57. 30. N. B. 29. 8. L.

BORAH, Ind. stad in Hindostan, prov. Malwah, 5 mijlen ten Z. W. van Seronge, met aanzienlijken handel.

BORAHUN of *Nisabad*, Perz. dorp, aan de kust der Kaspische zee, aan den mond der riv. Jolamma of Deli.

BORANG, versterkt eilandje van Sumatra, in de riv. Palembang, omtrent 12 mijlen van de kust.

BORANI, Arab. stad, 28 mijlen ten N. van Jamama.

BORANO, landpunt nabij Venetie.

BORAS, zie Boraes.

BORAU of *Borowa-Raudna*, Boh. stadje, Czaslauer kreits, aan de Lohe.

BORBA, Port. stadje, prov. Alentejo, distr. Villa-Viçosa, met 3,740 inw. en eene vrijmarkt.

BORBAND, Hong. vlek in Zevenbergen, niet ver van Carlsburg.

BORBERECK, vlek in Zevenbergen, 1 mijl van Carlsburg, aan de Marosch, waar bij het bergkasteel Zebernik.

BORBIO, kleine riv. in Piëmont, welke bij Baldisero ontspringt en bij Asti in den Tanaro valt.

BORBONA, Nap. stadje, prov. Abruzzo Ultra.

BORBORCH, zie Bourbourg.

BORC, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres.

BORCA, een der Conojeras tot de kleine eil. van Yorca in de Middell. zee behoorende, onbewoond, doch met weiden voor de schapen van de bewoners van Yorca.

BORCETTE, Pruis. dorp, gr. hert. van den Neder Rijn, 1 uur ten Z. O. van Aken, met 3,530 inw. en warme minerale bronnen.

BORCH, (TER) Nederl. riddermatige hofstede, prov. Drenthe, niet ver van het dorp Eelde of Elde.

BORCH, (TER), zie Borgh (Ter).

BORCHELT, Pruis. vlek in Paderborn, gr. hert. van den Neder Rijn.

BORCHET, Nederl. vlek in 't land van Overmaas, met veel handel in laken.

BORCHHEIM, zie Borken.

BORCHHORST, Pruis. vlek, regdst. Munster, aan de Vechta, met 880 inw.

BORCHISKEVI, Turk. Aziat. stad in Armenië, gouv. Erzerum, 7 mijlen ten N. van Ispirah.

BORCHLOEN, zie Loon.

BORCHOLZ, Pruis. stadje, regdst. Minden, aan de Bever, welke niet ver van daar in de Weser valt, met 900 inw.

BORCHORST, zie Borchhorst.

BORCK, Pruis. stad, regdst. Posen, Peiserner kreits, met 1230 inw.

BORCKELOE, zie Burkulo.

BORCKEN, BORKES of *Borokheim*, Pruis. stadje, regdst. Munster, aan de Aa, met 2,380 inw., linnen-, trijp- en lakenfabrijken.

BORCULO, zie Borkulo.

BORD, riv. in Moravië, welke in het Sneeuwgebergte ontspringt, en bij Halbseit in de March valt.

BORD, Fr. stadje, dep. Corrèze, arr. Tulle, aan de Dordogne, met 1700 inw. Geboorteplaats van MARMONTEL.

BORD CRUIN, Schot. eil. der Hebriden, bij 't eil. Sky.

BORDEAUX, zie Bourdeaux.

BORDENTOWN, stadje in de N. Amer. Rep., prov. New Jersey, aan de Delaware, 8 mijlen N. O. van Philadelphia.

BORDÈRES, Fr. dorp, dep. Op. Pyr.

BORDES (LES) Fr. vlek, dep. Arriège, arr. Pamiers, tusschen bergen, aan de Arize gelegen, met 1100 inw.

BORDESHOLM of *Bordisholm*, Deen. ambt en dorp in Holstein, 3 mijlen van Kiel, aan een klein meer.

BORDIGHERA of *Borghetto*, Sard. D. in Genua, 2 mijlen O. van Vintimiglio.

BORDISHOLD, schoutambt in Holstein, tot Neder Saksen behoorende.

BORDOE, een der Faroer eil. in de N. zee, 4 m. lang en 2 breed, met eene zekere haven, *Klak* genaamd: twee inhammen verdeelen het in twee schiereil., die wederom elk in twee andere verdeeld zijn. Men telt er 7 dorpen.

BORDON, Nederl. gehucht in Luxemburg, bij Marche.

Bo-

BORE, Iersche riv., valt in de Slaney.
BORE, Turk. Aziat. stad in Caramanië, 20 mijlen O. N. O. van Konieh.
BORE, Ind. stad in Hindostan, prov. Dowlatabad, 7 mijlen O. van Poonah.
BOREA, Afr. riv. in 't land der Biaffers, valt op 3. 10. N. B. in zee.
BOREHOLM, een der kleine Shetland eil., bij de W. kust van Mainland liggende. 15. 46. L. 60. 38. N. B.
BOREK of *Borke*, Pruis. stadje, regdst. Posen, Pyzdryschen kreits, met 1320 inw.
BOREK, Pool. stadje, waiw. Kalisch, bij Ostrzeszow, met 180 huizen.
BOREK, zie Jörkau.
BOREN, meer in Zweden, hetwelk door de riv. Motala gevormd wordt.
BOREN-GALLA, zie Galla.
BOREO, zie Borneo.
BORERAY, 2 eil. der Hebriden bij het Schotsche gr. Tayne. 57. 43. N. B.
BORES of *Bornas*, Spaan. stadje in Andaluzië.
BOREY, Fr. dorp, dep. Op. Saône.
BORFFELAN EIL., Z. Amer. eil, bij de kolonie Demerary, met een kasteel, waar de zetel van de regering van Demerary is.
BORG of *Burg*, Deen. stadje, hoofdpl. van het eil. Femern, tot Sleeswijk behoorende, met 1400 inw., landbouw, visscherij en scheepvaart.
BORGA, Zweed. haven op 't eil. Oeland.
BORGA-BURATEN, zie Buräten.
BORGAS, zie Burgas.
BORGEL, Nederl. buurt, prov. Drenthe, bij 't dorpje Rande, met 220 inw.
BORGENTRYCK of *Borrenrick*, Pruis. stadje, regdst. Minden, kreits Warburg, met 1300 inw., 3 poorten, 1 hospitaal enz.
BORGER, distr. in de Zevenb. militair grenzen, met het dorp Also-Borg.
BORGER, Nederl. dorpje, prov. Drenthe, niet ver van Koevorden, met een zeer groot Hunnebed en 314 inw.
BORGERHOUT en DEURNE, Nederl. D., prov. en arr. Antwerpen, 1900 inw.
BORGH, (TER) Nederl. stadje, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, hoofdschoutambt Bredevoort; het is klein en open, heeft eene fraaije kerk en 640 inw. Er is veel doortogt naar Duitschland, ook wordt het om de aangename ligging dikwerf door vreemdelingen bezocht. Onmiddelijk aan het stadje, ligt het aanzienlijk huis *Wisch*, dat 't *hof ter Borgh* genoemd wordt, met een' ronden en eenen vierkanten toren, en ruime gebouwen.
BORGHAREN, Nederl. dorpje, prov. Limburg, met 290 inw.
BORGHAS, Turk. Aziat. vlek in Natolië, digt bij de Dardanellen.
BORGHESE, (VILLA) zie Rome.
BORGHETTO, vlek in den Kerk. Staat, bij Ancona.
BORGHETTO, Lomb. Ven. stadje, gouv. Milaan, legatie Lodi, aan de Lambro, met 2.400 inw.
BORGHETTO, Oostenr. vlek in Tirol, kreits Trient, aan de Ven. grenzen.
BORGHETTO, Sard. vlek, gr. hert. Genua, bij Vintimiglio, aan de kust.
BORGHETTO, Sard. vlek, gr. hert. Genua, tusschen Loana en Albergo, aan de zee.
BORGHETTO, Lomb. Ven. dorp, gouv. Milaan, legatie Mantua, aan de Mincio; van hier loopt 3 mijlen ver een oude muur van torens voorzien, (slag in 1796).
BORGHOLM, oud en sterk kasteel, op het Zweed. eil. Oeland, in de Oostzee, met een aanzienlijk landgoed.
BORGHOLM, Zweed. stadje op 't eil. Oeland, sedert 1817 voor den uitvoer der voortbr. des eil. aangelegd, en alwaar al degenen, die er zich nederzetten, 10 jaren vrij van belasting zijn.
BORGHOLZ, zie Borcholtz.
BORGHOLZHAUSEN, Pruis. stadje, regdst. Minden, kreits Halle, met 840 inw., vlas- en hennipteelt.
BORGHT-LOMBEEK, zie Borgt Grave Lombeek.
BORGI, dorp in Algiers, 2 mijlen ten Z. van Biscara.
BORGNE, (LE) stadje op het eil. St. Domingo, 8 mijlen ten W. van de Kaap.
BORGNE, N. Amer. meer bij Nieuw Orleans, thans een moeras.
BORGO, Rus. zeestadje in Finland, prov. Kymenegärd, aan de golf van Finland en aan eene riv. van denzelfden naam, met een' bisschop, gymnasium, haven, 2,040 inw., en fabr. 60. 23. N. B. 43. 19. L.
BORGO, Sard. stadje in Piëmont, N. W. van Saluzzo.
BORGO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Santerno.
BORGO, 3 groote militair dorpen in Zevenbergen, Dornburger kom., niet ver van Bistritz, eene halve mijl van elkander verwijderd, met 1000 huisgezinnen, zoutbronnen, vollers- en pijpaarde. Naar deze dorpen wordt ook de hoofdbergpas naar de Bukowine, *Borgo* genoemd.
BORGO, voorstad bij Ital. steden.
BORGO ST. DOMINO, stad in het hert. Piacenza, met een' bisschop, 5 kerken, 6 kloosters en 5,000 inw. 44. 54. N. B. 27. L.
BORGO D'ALICE, Lomb. Ven. stadje in

in Milaan, in het dal Sesia, met 2,530 inw.

Borgo d'Ashdeieh, stad op 't eil. Cyprus, 1 mijl N. W. van Bassa.

Borgo di Ales, Sard. stadje in Piëmont, prov. Vercelli, aan den voet van eenen heuvel, met 2,530 inw.

Borgo di Pontechi, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Reno.

Borgo di St. Angelo, Citta Vittoriosa, stad op het eil. Malta, op eene smalle landtong, aan de haven van Valetta, met 4,000 inw., en de citadel St. Angelo.

Borgo di St. Sepolcro, Tosc. stad aan de grenzen van Urbino, op eenen heuvel, met 4 kerken, een bisdom, en 3,300 inw., 43. 35. N. B. 29. 50. L.

Borgo di Sesia, Sard. vlek in Piëmont, in dalen aan de riv. Sesia, met 5,000 inw. en zijdeteelt.

Borgo di Val di Taro, Ital. stadje, in Piacenza, aan de Taro.

Borgo di Val Sugana, Burgo, Burgow of *Worchen*, schoon vlek in Tirol, Rovereder kreits, 3 mijlen van Trient, aan de Brenta en den grooten weg van Trient naar Venetië, met 2,200 inw. en een bergslot.

Borgo d'Osma, Spaan. stadje, prov. Burgos, aan de Duero. 41. 46. N. B.

Borgo Forte, Lomb. Ven. stadje, legatie Mantua, aan den Po, met 2,000 inw. 45. 42. N. B. 27. 12. L.

Borgo Franco, Sard. vlek in Piëmont, prov. Ivrea, met 1,355 inw.

Borgo Manero, Sard. stad, prov. Novara, aan de Gogna, met 5,000 inw.

Borgo Masino, Sard. vlek in Piemont, prov. Ivrea, op een' heuvel, aan het kanaal van Santia, met 1810 inw.

Borgo Novo, vlek in 't hert. Parma, bij Plaisance.

Borgo Kanuzzi, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Reno.

Borgo St. Dalmazzo, Sard. vlek in Piëmont, prov. Cuneo, aan de Gesso, met 2,750 inw.

Borgo St. Donnino, stadje in 't hert. Parma.

Borgo St. Lorenzo, Tosc. vlek, 7 mijlen N. O. van Florence.

Borgo Vercelli, Sard. vlek in Piëmont, ten O. van Vercelli.

Borgsweer, Nederl. dorpje, prov. Groningen, niet ver van Appingadam, met 120 inw.

Borgt, Nederl. dorp in Z. Braband, arr. Brussel, bij Vilvorde.

Borgt Grave Lombeek, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, 3 uren van de stad, met 700 inw.

Borgt-Haeren, zie Haeren.

Borgworm of *Waremme*, Nederl. vlek, prov. Luik, aan de Jekker, met 1140 inw.

Boriah, Ind. stad in Hindostan, distr. Orissa, 13 m. van Ruttunpour.

Borig, Nederl. dorp in 't Z. van Luxemburg, 1½ uur van Remich.

Böringen, Wurt. D., kreits Zwarte Woud, Op. ambt Urach, met 630 inw.

Böringen, Wurt. dorp, Donaukreits, Op. ambt Geislingen, met 500 inw.

Böringsweiler, Wurt. dorpje, Neckarkreits, Opper ambt Weinsberg.

Boriquey, Borequim of *Bieque*, zie Krabben-eil..

Borislawitz, Pruis. vlek in Silezië, regdst. Oppeln, met 30 huizen.

Borissoglebsk, Rus. stadje, gouv. Jaroslaw, kreits Mologa, aan de Wolga, op 57. 9. L. en 57. 39. N. B., met 417 houten huizen, 2,076 inw. en handel.

Borissoglebsk, Rus. stadje, gouv. Tambow, aan de Worona en Choper, met eene brandewijnstokerij en 1780 inw. 59. 50. N. B. 60. 9. L.

Borissow, Bryszow, Rus. stad, gouv. Minsk, aan de Berezina. In 1812 brandde zij, bij een gevecht tusschen de Franschen en Russen af.

Boristhenes, zie Dnieper.

Boritsch, Boh. stadje, kreits Pilsen.

Borja, Spaan. stad in Aragon, hoofdpl. van 't distr. van Borja, tot het welk 27 plaatsen behooren, aan de Huelcha, met 3,200 inw., vlas- en wijnteelt, en handel in wol en vuursteenen.

Borja, ook wel *St. Francisco de Borja*, hoofdpl. der prov. Maynas, in het Z. Amer. kon. Nieuw Granada, aan den linker oever van den Boven Maranon, zetel van den stadhouder, en hoofdpl. der Spaansche zendelingen aan den Maranon, met 4000 inw. 301. 22. L. 4. 28. N. B.

Borjian, Perz stad, prov. Kerman.

Borkan, Perz. stad, prov. Laristan.

Borke, zie Borek, No. 1.

Borkel en Schaft, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, ten W. van Bergeck, met 400 inw.

Borkelo, zie Borkulo.

Borken, ambt in Neder Hessen, met 1390 huizen en 9,130 inw.

Borken, stadje in Neder Hessen, aan de Olmsbach, niet ver van de Schwalm, met 1000 inw., en een hospitaal.

Borken of *Borchheim*, Pruis. dorp, regdst Munster, met 2380 inw. en fabr.

Borkendorf, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, Neiszer kreits, met 796 inw.; het behoort den bisschop van Breslau.

Borkholm, Rus. slot in Esthland, in den Wierischen kreits.

Borksche kreits, Pruis. kreits, regdst. Stettin, groot 11 V. M., met wel 80 meren, 1782 huizen en 11,930 inw.

Borkulo, Nederl. stadje, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, aan de riv. de Berkel, die er doorheen loopt; zij heeft eene vrij goede kerk voor de hervormde gemeente met een orgel, en een half uur van de stad, in Rietelaar, eene kerk voor de roomschgezinden. Niet ver van de stad ligt het kasteel, alwaar ten tijde der Fransche overheersching eene paardenstoeterij was, alsmede het fraaije landgoed *de Hoeve*, aan de familie van Byland Halt behoorende, beide met heerlijke omstreken. Deze stad maakt met de dorpen Geesteren, Gelselaar, Eibergen, Neder Rekken en Beltrum, eene bijzondere heerl. van den koning der Nederlanden uit, welke door hoogstdeszelfs vader in 1777 met de heerl. Ligtenvoorde voor 550,000 guldens gekocht werd.

Borkum, Han. eil. van Oost Vriesland, ambt Grietzyl, in de Noordzee, 4 mijlen van de kust, tusschen de monden van de Ooster en Wester Eems gelegen, heeft 3 mijlen in den omtrek, en is in het midden zoo laag, dat de vloed er overheen stroomt en het eil. als dan in 2 deelen scheidt. Er is op hetzelve een dorp met eene voogdij, hervormden predikant, schoolonderwijzer en 500 inw., waarvan vele, zoo voor Hollandsche als Hamburgsche rekening, ter walvischvangst of ter koopvaardij varen, terwijl de overige van den tuin- en landbouw, alsmede van de veeteelt bestaan, terwijl zij ook van de schepen, die hier verongelukken, ⅓ van het geredde goed krijgen. Op den vuurtoren, die 150 voeten hoog is, verbrandde men voorheen jaarlijks 750,000 ponden steenkolen, waarvoor, volgens overeenkomst, de Nederlanders jaarlijks eene aanzienlijke som betaalden, en te Emden en Leer een vuurgeld geheven werd. Thans is er eene verlichting door Engelsche lampen met paraboolsche reflecteurs op den hoogen steenen toren, welke met de kapen, ook des daags, tot een verkenningspunt dient.

Borla, zie Boli.

Borlace Punt, de N. W. punt van Warren's eil., in de N. Stille Zuidzee, bij prins van Wallis Archipel. 244. 5. L. 55. 58. N. B.

Borlez, Nederl. dorp, prov. Luik, met 182 inw., 3 uren van Huy.

Borlo, Nederl. dorp, prov. Luik, 1 uur van St. Truije.

Borlon, Nederl. dorp in Luxemburg, arr. Marche, 1 uur van Durbuy.

Bormes, Fr. stadje, dep. Var, arr. Toulon, niet ver van zee, met 1316 inw.

Bormia of *Bormida*, 2 riv. in Piëmont, welke in het Apennijnsche gebergte ontspringen, zich bij Sessano vereenigen, en na eenen loop van 20 mijlen, niet ver Alessandria, in den Tanaro vallen.

Bormio of *Worms*, Lomb. Ven. lands., gouv. Milaan, legatie Sondrio, aan de Tirolsche grenzen, en een deel van Valteline, geheel en al met bergen omringd, en in 5 gemeenten verdeeld. De steile bergen hebben altijddurende sneeuw, en kunnen alleen voor veeteelt gebruikt worden; de warmste streken hebben echter, hoewel niet toereikend, nog eenig ooft en koren. Men telt er 4000 inw., die van den roomschen godsdienst zijn. Voorheen behoorde het tot Graauwbunderland, kwam in 1797 aan de Cisalpijnsche republiek en in 1814 aan Oostenrijk.

Bormio of *Worms*, Lomb. Ven. vlek, hoofdpl. van voornoemd landschap, in een schoon oord, ter plaatse waar de Fredolfo in de Adda valt, met 1200 inw. en sterken transito handel. Niet ver van hier zijn beroemde baden. Voor de stad worden de naburige hooge Alpen, het *Wormsche Jok* genoemd. 46. 28. N. B. 27. 36. L.

Born, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 1180 inw., 1 uur van St. Vith.

Born, Nederl. dorpje in Luxemburg, met 400 inw., 2 m. van Echternach.

Born, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp, bij Crefeld, met 890 inw.

Borna, Saks. ambt en stad, Leipziger kreits, tusschen 2 armen van de Wiehra, in de zoogenaamde *Gouden Aue* en *Schmalzgrube* van het oude Pleisznerland; zij heeft met de voorstad 3000 inw., eene latijnsche school, vele fabrijken en steengroeven.

Bornano, (groot) Sard. vlek in Savoije, 4 uren ten O. van Annecy.

Bornbergum, Nederl. dorpje, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

Borne, Nederl. dorp, prov. Overijssel, bijna midden in het kwart. Twenthe, met veel nering en goede bierbrouwerijen; het Bornsch bier is bekend en wordt veel verzonden; met den omtrek telt het 2,584 inw.

Borne, Eng. riv., valt in de Tame.

Bornecke, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Ascherleben.

Bornecke, Brunsw. dorpje en ambt, gerigt Blankenburg.

Bornefeld, Pruis. ambt, regdst. Dus-

Dusseldorp, Lenneper kreits, met 17,00 inw., en een vlek van dien naam.

BORNEO of *Boreo*, bij sommige inboorlingen, *Pula Klemantan*, en bij andere (de Dajakkers) *Barnui* genoemd, naast Nieuw Holland, het grootste eil. van den aardbol, behoort tot Azië, en ligt aan de straat van Sunda, ten O. van het schiereil. Malacca, tusschen 4 Z. en $7\frac{1}{2}$ N. B. en tusschen 127. 30 en 139. 30 L. Het is nagenoeg 225 mijlen lang, en 170 à 180 mijlen breed, en dus in oppervlakte, gelijk de Heer VAN DEN BOSCH aanmerkt, veel grooter dan geheel Frankrijk. Het werd in 1521 door den Portugees GEORGIS DE MENESEZ ontdekt, schoon de Portugezen zich niet vóór 1690 te Banjermassing vestigden, daar de Nederlanders reeds in 1604 van Succadana bezit genomen hadden. Tot nu toe is het eil. den Europeanen niet verder dan tot op 10 of 12 mijlen van de kust bekend; de bosschen en wildernissen, het gebrek aan goede wegen en de woeste aard der inw. hebben hun het verder indringen belet. Van het Noorden naar het Zuiden loopt, digt langs de kust, eene keten bergen, welke veel kristal opleveren, en hierom door de Nederlanders *Kristalbergen* genoemd zijn; een der toppen is de vuurspuwende berg *Tigabla*, gelijk over het algemeen het eil. op vele plaatsen vulkanisch, en aan geweldige aardbevingen onderhevig is. Aan den voet van het gebergte is een groot meer, uit hetwelk de rivieren Bendschar of Banjermassing, Pontiana, Lawa, Sambas, Jonken riv. en anderen, die jaarlijks de zeer vlakke, moerassige, en hierdoor zeer ongezonde, kusten overstroomen, ontspringen. De groote hitte wordt er door de koele zeewinden, de menigvuldige regens en de bijna gestadige gelijkheid van dag en nacht, zeer gematigd; echter is de vochtige lucht er zeer ongezond. Men kent er slechts 2 jaargetijden, den droogen en den regentijd, terwijl hevige stormen en onweders er niet zeldzaam zijn. De voortbr. zijn: veel diamanten, waaronder sommige van 20, 30 en 40 karaten; goud in overvloed, vooral in 't distr. Landak en in Banjermassing; ijzer, koper, tin, (dat met lood vermengd, *kalin* genoemd wordt), en paarlen aan de N. kust. Verder suiker, overvloed van peper, muskaatnoten, kruidnagelen, kaneel, rijst, gember, betel, de beste kamfer van geheel Azië, die als harst uit eenen nog onbekenden boom voortkomt, en waarvan jaarlijks 4,500 pond uitgevoerd wordt; drakenbloed, benzoën, sandel- en ander kostbaar hout, en allerhande soorten van timmerhout, in zulk eenen overvloed, dat de Chinezen met hunne werklieden hier naar toe komen, om hunne schepen te bouwen; heerlijke zuidvruchten, katoen, bamboesriet, Spaansch riet (voor rottingen), sago, eetbare vogelnestjes, paradijsvogels van de beste soort, bezoar, was, verder Orang-Outangs, (wier vaderland dit eil. is), pongos, elefanten, tijgers, zeer groote wilde ossen, wilde zwijnen, en het zoo genoemde waterhert, visschen, groote schildpadden, slangen, alligators, enz.

Sommigen rekenen hier 3, anderen 5 millioenen inw., welke deels tot een ras negers behooren, die zich meer naar het binnenste des lands schijnen begeven te hebben; zij worden *Eidahans*, *Biadjoos*, *Idaers* of *Dajakkers* genoemd, zijn niet talrijk, maar zeer onbeschaafd en werkeloos, terwijl zij de wreedste en ongerijmdste gebruiken hebben; zoo moet b. v. de bruidegom, om te kunnen trouwen, één of meer menschen hoofden aan de voeten zijner bruid nederleggen; om welke te bekomen hij zich dan, met zijne naastbestaanden, in de bosschen verschuilt, en den eersten den besten vreemdeling overvalt en vermoordt, welks hoofd dan voor het huis van de nieuw getrouwde ten toon worden gesteld., waardoor hunne met menschenhoofden versierde dorpen de afzigtelijkste gedaante hebben, terwijl dit aanleiding geeft tot gedurige oorlogen met de naburige volken, en dus het toenemen der bevolking zeer verhindert. De verdere bewoners van het binnenland behooren tot de Alforezen, die donkerder van kleur zijn en langere ooren hebben dan de *Dajakkers*. Het volk, dat meest aan het strand woont, bestaat gewoonlijk uit het slechtste zamenraapsel der naburige eil., als Maleijers, Javanen, inboorlingen van Celebes, vooral ook Chinezen, die zich bijna van al den handel meester maken; zij zijn trouweloos en verraderlijk en hebben niet weinig toegebragt, om van tijd tot tijd de pogingen der Europeanen, om zich meer met het binnenland bekend te maken, te doen mislukken. Tot de bekendste rijken van dit eil. behooren de rijken Borneo, (zie hier onder) Banjermassing, Succadana en Landak, Hermatha, Sambas, enz. (Men zie die artikels). De Nederlanders hebben met den sultan van Banjermassing, een bijzonder contract omtrent den peperhandel, en bezitten de 2 fortjes *Tabaniouw* en *Tatis*, aan de Z. punt van zijn

 land

land, en staan verder in vriendschappelijke betrekkingen met de vorsten van *Landak* en *Succadana*, die voorheen aan den sultan van Bantam behoorden, maar welke zijn regt hier op, in 1778, in vollen eigendom, aan de Nederlanders heeft afgestaan. De andere Eur. mogendheden hebben steeds te vergeefs getracht zich op dit eil. te vestigen. De zeeroovers maken den handel op vele plaatsen van dit eil. zeer onveilig.

Borneo, een der rijken op voorn. eil., dat den naam aan het geheele eil. gegeven heeft. Aan den sultan van hetzelve zijn de kleine vorsten van Mokka, Seribas, Klakka en Palo onderworpen.

Borneo, de hoofdstad van voorn. rijk, op de N. W. zijde van het eil., 3 mijlen van de zee, aan eene breede, bestendig met vaartuigen bedekte riv. Zij is de verblijfpl. van den sultan en heeft 3000 huizen, waarvan er velen op eene soort van vlotten gebouwd zijn, welke aan den oever vast liggen. De inw. drijven sterken handel met goud, paarlen, vogelnestjes en andere voortbr. des lands. Er wonen hier vele Chinezen, die schepen van 2 of 300 tonnen bouwen.

Bornerbroek, Nederl. dorp, prov. Overijssel, in Twenthe, niet ver van Delden, met 500 inw.

Bornhagen, Hes. vlek aan de Werra, onder aan het oude kasteel Hanstein.

Bornheim, Pruis. heerl., vlek en kasteel, gr. hert. van den Neder Rijn, tusschen Bonn en Briel, met 1100 inw.

Bornheim, groot en schoon dorp, aan de stad Frankfort behoorende, aan de regter zijde van de Main, met vele landgoederen, en 1980 inw., die van de wijn- en vruchtenteelt bestaan.

Bornheim, zie Bornhem.

Bornheimersberg, Keur-Hes. ambt, gr. Hanau, met 12 dorpen, 1536 huizen en 9,500 inw. De hoofdpl. is Bergen.

Bornhem of *Bornheim*, Nederl. vlek, prov. Antwerpen, voormalig gr. en kastellanij, tusschen de Schelde en Rupel, met 3,560 inw., welke 5 brandewijnstokerijen, 3 azijnbrouwerijen, 1 pottebakkerij en 1 oliemolen hebben.

Bornholm, Deen. eil. in de Oostzee, tusschen Schoonen en Rugen, na bij Zweden gelegen, en tot het stift Zeeland behoorende. Het is 6 mijlen lang en 5 breed; rotsachtig, doch vrij vruchtbaar, hebbende in 't midden eene groote heide, en bevat, behalve eenige steedjes, wel 100 dorpen. De lucht is er drooger en gezonder dan op de andere Deen. eil., en meer dan 40 riviertjes en beken doorstroomen hetzelve. Behalve kalk en leem of toonaarde, (van welke men er 15 soorten vindt, waaruit zoo wel grove potten als porselein vervaardigd wordt) vindt men hier ook zandsteen, welke tot bouwen gebruikt wordt, molen- en leisteen, marmer, vitriool als mede vele steenkolen. Verder brengt de grond, waar hij bebouwd kan worden, koren, moesvruchten, vlas en hennip voort, doch er is gebrek aan hout; verder goede paarden, rundvee, schapen, varkens, gevogelte, visch, enz. Het getal der inw. wordt op omtrent 20,000 geschat, welke, behalve in de veeteelt en vischvangst, in brouwerijen, branderijen, steenbakkerijen en fabrijken hun bestaan vinden. 's Jaarlijks wordt er meer dan 100 ton stokvisch uitgevoerd. 55. N. B. 32. 46. L.

Bornhovede of *Bornhovet*, Deen. dorp, hert. Holstein, in Wagriën, alwaar voorheen de Holsteinsche adel op het vrije veld de vergaderingen hield.

Bornichen, Saks. dorp bij Ortenau, in het Erzgebergte.

Bornival, Nederl. D., prov. Z. Braband, met 470 inw., ½ uur van Nivelle.

Bornival, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, bij Enghien.

Borno, zie Bernu.

Bornos, Spaan. stadje in Sevilla, distr. Xerez de la Frontera, met 3000 inw., een oud kasteel en olijventeelt.

Bornou, zie Bernu.

Bornstedt, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met bierbrouwerijen.

Bornu, zie Bernu.

Bornumhausen, Brunsw. dorp, ger. Seesen, op den Harz, met 570 inw.

Bornwird en Bornwirderhuizen, 2 Nederl. buurten, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, 't eerste met 70 inw.

Bornzwaag, Nederl. gehucht, prov. Vriesl., arr. Sneek, bij ter Oele, 50 inw.

Borodino, Rus. dorp, gouv. Moskou, bekend door het gevecht van den 5 September 1812.

Borogne meer, N. Amer. meer in W. Florida, 6 mijlen lang, en ongeveer 2 breed. 288. L. 29. 5. N. B.

Borognesir, berg van de keten Kaptagai, in Chineesch Soongarië.

Borohradek, Boh. vlek, kreits Königingrätz, met 126 huizen.

Bororos, Kafferstam in Z. Afrika.

Bororos, Negerrijk, op de O. kust van Mozambique, in 't Z. van Afrika.

Boros Tyanko, zie Bernstein, No. 2.

Borosdinka, Rus. vesting op de O. zijde van het gouv. Kaukazus, aan de riv. Terek.

Boros-Jenö, Hong. vlek, Arader kom.,

kom., midden in bosschen, met 3880 inw. 46. 25. 30. N. B. 39. 29. 31. L.

BOROTIN, Boh. vlek, kreits Tabor.

BOROUGA, stad op de O. kust van 't eil. Samar. 143. 21. L. 11. 53. N. B.

BOROUGHBRIDGE, Eng. vlek, gr. York.

BOROUGHHEAD, de W. punt van Wigtonbaai in Engeland, welke 't gr. Kircudbright van Wigton scheidt.

BOROWA RAUDNA, zie Borau.

BOROWANY, zie Forbes.

BOROWIE, Pool. vlek, waiw. Siedlce.

BOROWITSCHI of *Borowizy*, Rus. stad, gouv. Novogorod, aan de Msta, met 2,574 inw., zeildoek,-linnen- enlederfabr. 58. 16. N. B. 50. 50. L.

BOROWSK, Rus. stad in Europa, gouv. Kaluga, aan de Protwa, met handel in linnen en leder en 6,176 inw. 55. 10. 30. N. B. 53. 4. 30. L.

BOROZDINKA, vesting in Rus. Tartarije, gouv. Kaukazus.

BORRETZ, Fr. dorp, dep. Oise.

BORRIANA of *Burriana*, Spaan. vlek, prov. Valencia, distr. Castellon, aan den mond van de Mijares in de zee, met 6,300 inw., hennip,- wijn- en olieteelt.

BORRIQUAM, een der voornaamste kapen op het W. Ind. eil. Porto Rico.

BORRENTRIK, zie Borgentryk.

BORRIOL, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 2350 inw. 16. 47. L. 39. 37. N. B.

BORRIS, Deen. dorp in Noord Jutland, bij Ringkiöping, met eene kweekschool voor schoolonderwijzers.

BORROMEÏSCHE-EIL., zie Konijnen eil.

BORROS IN OSSORY, Iersch dorp, gr. der Koningin, met 530 inw.

BORROWDALE, Eng. dorp in Cumberland, met potloodgroeven, die slechts van tijd tot tijd geopend worden.

BORROWSTOWNNESS of *Bones*, Schot. stadje in W. Lothian, aan de Firth, met eene haven en 2600 inw., die van de walvischvangst, den scheepsbouw, de kolenmijnen en van den handel bestaan.

BORRUCAS, (SAN LORENZO DE) N. Amer. stad in 't kon. Guatimala, prov. Costa Rica, aan de Stille Zuidzee.

BORRUENA, Z. Amer. eil. bij de kust van Venezuela, tusschen de steden Cumana en Barcelona.

BORS, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, arr. Barbeziers, met 650 inw. 2. Fr. dorp, dep. Charente.

BORSAN, Rus. stadje, gouv. Czernigow.

BORSBEEK, Nederl. D., prov. Antwerpen, met 530 inw. 1 m. van Antwerpen.

BORSBEKE, Nederl. D., prov. O. Vlaanderen, met 662 inw. 2 uren van Aalst.

BORSCHEID, zie Burscheid.

BORSCHOD, BORSOD of *Borssodska*, Hong. kom. tusschen de kom. Gömör, Torn, Abaujwar, Semplin, Saboltsch, Hewesch, en Neograd, of tusschen 37. 40. en 38. 45. L. en 47. 40. en 48. 27. N. B. gelegen. Het draagt den naam van het aloude slot Borschod, is 65½ vierk. mijl. groot en bevat 140,000 inw., waaronder 9,952 adelijken, en vele Hongaren en Boh. Slaven zijn. Echter vindt men hier ook Duitschers en ongeveer 1000 joden. Verder bevat het 't gebergte Osztra en de riv. Sajo, en brengt koren, wijn, hout, koper, ijzer, dek- leijen, paarden, rundvee, visch, enz. voort; ook zijn er minerale bronnen. Men telt in hetzelve 12 vlekken (waaronder de hoofdpl. Miskolez). De jaarlijksche opbrengst bedraagt 62,680 florijnen.

BORSCHUTZ, Saks. dorp, kreits Meissen, ambt Muhlberg, 1 m. van Meissen.

BORSDORF, Saks. dorp, Leipziger kreits, aan de Parde.

BORSELEN, Nederl. dorp en voormalige baronnij, prov. Zeeland, distr. Goes, alwaar het dorp Borselen stond, dat in 1532 door den vloed bedolven werd. In 1616 werd deze heerlijkheid door prins MAURITZ voor 32,000 guldens aan de stad Goes afgestaan, en is toen op nieuw bedijkt geworden.

BORSEM, Nederl. dorp, prov. Limburg, bij Reekem, met 600 inw.

BORSENSTEIN, zie Porschenstein.

BORSHEIM, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 700 inw.

BORSINSKISCHE-ZOUTZEE, meer in Aziat. Rusland, gouv. Irkutsk, kreits Nertschinsk, aan de Borsu. Het heeft eene mijl in den omtrek en levert zeer veel zout op.

BORSK, Rus. stad, gouv. Orenburg, aan de Samara, door Kozakken bewoond.

BORSKAIA, Rus. vesting, gouv. Upha.

BORSLA (GROOT) Pruis. dorp, regdst. Erfurt, aan de Werra, met 720 inw.

BORSNA, Rus. stad, gouv. Czernigow, aan de Borsna. 51. 20. N. B.

BORSOD, BORSSODSKA, zie Borschod.

BORSOVA, Hong. riv., welke bij Vari in de Theisz valt.

BORSSELEN, zie Borselen.

BORST, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarde, 2 uren van deze stad, met 600 inw.

BORSTEL, Han. dorp in Osnabrug, ambt Fürstenau.

BORSTOFFER, Saks. D., kreits Leipzig.

BORSU, Nederl. dorp, prov. Luik, met 520 inw., 2 uren van Durbuy.

BORSUM, dorp in 't Han. vorst. en ambt Hildesheim.

BORSUM, Han. heerl. in Oost Vriesland, ter plaatse waar de Eems in den Dollart valt: behoort aan de stad Embden.

BORSZCZOW, vlek en heerl. in Galicië, Zalesczyker kreits.

BORSZEK, dorp in Zevenbergen, kom. Udwarhely, aan de grenzen van Moldavië, met eene voortreffelijke zuurbron.

BORT, Fr. stadje, dep. Corrèze, kant. hoofdpl., aan de Dordogne, met 1720 inw. Geboortepl. van MARMONTEL.

BORTFELD, Brunsw. dorp, ger. Bettmar, met 660 inw. en veeteelt.

BORTH, zie Broth.

BORTHWICH, Schot. stadje, gr. Lothian.

BORTMEERBIEKE, Nederl. D., prov. Z. Braband, met 1010 inw.; $1\frac{1}{2}$ uur van Mechelen.

BORTOLANO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, legatie Cremona.

BORUCA, N. Amer. kaap op de kust van Mexico, op 8. 24. N. B.

BORUDGOW, stad in Hindostan, prov. Dowlatabad, 10 m. Z. van Amednagur.

BORUHRADECK, Boh. vlek, kreits Königingrätz, aan den stillen Adler.

BORVIASIA, stad in Rus. Tartarije, aan de Don, 18 mijlen O. N. O. van Azof.

BORY, stad in Hindostan, in Baglana.

BORZA, Perz. stad, prov. Azerbidia.

BORZINSKOI, Rus. stad in Siberië, aan de Argun, 41 m. van Nertschinsk.

BOS, zie Ebus.

BOSA, oude stad op de W. kust van het eil. Sardinië, prov. Logudori, aan den mond der Bosa in de zee, met een' bisschop, eene haven, koraalvisscherij en veel handel in wijn. Zij heeft 5,000 inw. 40. 19. N. B. 26. 27. L.

BOSANQUETS-EIL., Aust. eil., bij Nieuw Holland, op 153. 58. 45. L. en 11. 57. 20. Z. B. gelegen.

BOSARADDAHEBA, Perz. stad, prov. Sablestan, 18. m. Z. van Kandahar.

BOSBAS, stadje op de O. kust van 't Moluksch eil. Gilolo. 1. 8. N. B. 146. 4. L.

BOSCA-REGALE, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 3,658 inw.

BOSCASTLE, Eng. stadje, gr. Cornwallis, aan het Bristol kanaal.

BOSCAWEN, kaap op de W. kust van 't eil. Egmont of Santa Cruz. 183. 28. L. 11. 11. Z. B.

BOSCAWEN, zie Kokos eiland.

BOSCH (S'), zie Hertogenbosch.

BOSCH, (OUDEN) zie Ouden Bosch.

BOSCH, onbewoond Nederl. eilandje, in de Noordzee, tusschen Rottum en Schiermonnikoog.

BOSCHBAAI, de Z. ankerplaats aan de W. zijde van het Amer. eil. St. Thomas.

BOSCH CAPELLE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Hulst.

BOSCHIAVO, POSCHLAV, PUSCLAV, Zwits. vlek en opperger. in Graauwbunderland, in Gotteshausbunde, met sterken transito handel.

BOSCHNAH-ILI, zie Bosnië.

BOSCHNIA, stad in Galicië, 3 uren ten Z. van Krakau, met eene zoutmijn.

BOSCHOWITZ, Morav. vlek, kreits Brunn, met 660 inw.

BOSCO, Lomb. Ven. vlek en abdij in het gebied van Alessandria, met 2660 inw. Geboorteplaats van PIUS V.

BOSCO, Zwits. dorpje, kanton Tessin, in het dal Caverna of Bavona, hetwelk in het dal Lavitzara uitloopt, en 3000 voeten boven de zee verheven is, en waar 3 maanden lang geene zonnestraal vallen kan. Men telt er 270 inw.

BOSCO, Nap. stad, prov. Napoli, bij de hoofdstad, met 4 kerken en 10,700 inw.

BOSEY, riv. in 't Fr. dep. Kanaal, valt niet ver van Granville in de zee.

BOSCO-REALE, Nap. vlek, prov. Napoli, met 3,468 inw.

BOSCUDA, eil. bij de kust van Sardinië in de Middell. zee.

BOSDORF, Pruis. dorp, regdst. Potsdam.

BOSE, Fr. dorp, dep. Arriège, arr. Tarascon, met 230 haardsteden.

BOSHAM, Afr. stad in het land van Gingiro, ten N. van Abyssinië.

BOSHAM, BOSEHAM of *Bosenham*, Eng. dorp, gr. Sussex, met 1700 inw.

BOSHAVIR, Perz. riv., die bij Bender Rigk in de Perz. golf valt.

BOSHAVIR, zie Bushire.

BOSHUANAS, talrijke stammen in het binnenste van Z. Afr., waaronder die van Matchappin, Wanketzens, de Chojas, de Marootzees en Morolongs de voornaamste zijn. Zij waren den Europeanen onbekend tot zij bezocht werden door de Heeren TRUTTER en SOMERVILLE, waarna LICHTENSTEIN en CAMPBELL ons nadere berigten van dezelve gegeven hebben. Volgens LICHTENSTEIN strekt hun gebied zich uit van 20. tot 25. Z. B. en 30 of 40 dagreizen van de riv. Kuruhman. Zij schijnen met de Kaffers denzelfden oorsprong te hebben, zijn evenwel minder dan deze in ligchaamskrachten, doch overtreffen hen in beschaafdheid. De landbouw wordt vlijtig door hen beoefend, hoewel de vrouwen, geholpen door de slaven, het werk verrigten, terwijl de mannen zich bezig houden met de jagd en hun vee. Kaffer gierst, twee soorten van boonen, gourds en water meloenen zijn de hoofdvoortbr. Zij hebben groote steden, waaronder Leetakoo,

koo, met 7 of 8000 inw., de hoofdstad van den Matchappin stam.

Bosingfeld, vlek in 't gr. Lippe Detmold, ambt Sternberg, met 800 inw.

Bosjesmannen of *Saabs*, volk op de N. zijde van kaap de Goede Hoop, in Afrika, hetwelk in bergachtige oorden, kloven en holen woont, en bij nacht de landgoederen der volkplanters plundert, die, om deze reden, dikwerf jagt op hen maken, om uit hen slaven te bekomen; doch zij loopen spoedig weder weg, en verkiezen een zwervend en onafhankelijk leven boven alle genot. Zij zijn zeer verschillend van de Hottentotten en worden in drie stammen verdeeld, de *Namaquas* (van welke de Engelschen eenigen tot het christendom gebragt hebben) de *Dammaras* en *Koranas:* zij hebben hunne eigene taal en zeden, staan op den laagsten trap van beschaving, maken geene natie uit, doch zwerven in afzonderlijke horden rond, zijn zonder landbouw, en voeden zich bij gebrek van iets beters met sprinkhanen. Zij kunnen zeer lang den honger weerstaan, doch vergoeden het zich dubbeld wanneer het hun gelukt een stuk wild te bekomen, of eenen os of schaap te stelen. Hunne wapens bestaan uit kleine bogen met vergiftige pijlen, welke zij met eene verwonderingswaardige juistheid, op eenen grooten afstand, schieten. Hunne taal is zeer arm en bestaat in een zeker klappen met de tong, en ruwe, uit de keel voortgebragte, klanken, voor welke wij geene letters hebben. Over het algemeen zijn zij klein van gestalte, hunne huid is donker geel en hun zwart wollig haar overtreft in fijnheid en kroesheid het haar der Negers.

Bosjesmans-rivier, Afr. riv. aan de Kaap de Goede Hoop.

Bosk, zie Borsk.

Boskoop, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Rotterdam, waarschijnlijk de oude sterkte *Ten Bussche*, welke ten tijde van graaf Willem den I, tegen den Utrechtschen bisschop Dirk van der Haaren, omtrent het jaar 1204, opgeworpen werd. Naderhand kwam zij aan de ridderschap van Holland en behoort nu tot 's rijks domeinen. Men vindt er eene hervormde en eene remonstrantsche kerk en 1300 inw, die, behalve van de schipperij, enz. vooral bestaan van de aardbeziënteelt en van de boomkweekerijen, zoo dat zij zelfs naar vreemde landen uitvoeren.

Boskowitz, Morav. heerl. en stadje, kreits Brunn, met 3,620 inw. Men vindt hier eene goud- en zilvermijn, steenkolen- en aluingroeven, vitrioolziederijen, papiermolens, enz.

Bosley, Eng. vlek, gr. Chester, met 482 inw.; 1 mijl van Macclesfield.

Bosmahof, Rus. eil. aan den mond van de Wolga, boven de stad Astrakan, door deszelfs zoutmagazijnen vermaard.

Bosna, riv. in Turkije, prov. Bosnië, welke 3 mijlen ten Z. van Bosna-Sarai uit het gebergte Smolin, bij het vlek Trania ontspringt, en na de Migliazza, Szabina, Krivaja, Buccovicza, Sprecza, met de Turia en Jallabach aan de eene en de Misna, Foinicza, Lepernicza, Laschwa, Lischnja en Ussera aan de andere zijde opgenomen te hebben, na eenen loop van 30 mijlen bij de Lukatscher schans in de Save valt.

Bosna-Sarai of *Sarajevo*, hoofdstad van de Turk. prov. Bosnië, aan de Melaska of Migliazza, welke niet ver van daar in de Bosna valt, met 100 moskeën, 3 minoritische bedehuizen, onderscheidene baden, 15,000 meestal zeer ellendige huizen en 65,000 inw., waarvan 600 grieken en 2500 roomschen zijn. Ook is er een garnizoen van 10,000 Janitzaren. Het met oude dikke muren en torens omringde kasteel heeft 80 stukken geschut en ligt op eenigen afstand van de stad. De inw. hebben fabr. van lansen, dolken, sabels en andere wapenen, van zakken om de rijst, katoen, enz. in te pakken, en een' aanzienlijken handel, bijzonder op Dalmatië. Ten O. van de stad zijn zeer vruchtbare vlakten. De inkomsten der stad zijn voor de moeder des sultans. 43. 31. N. B. 36. 15. 59. L.

Bosniak, zie Moldava.

Bosniaken, volk in de Turksche prov. Bosnië, van Slavonischen oorsprong; zij leven zeer stil en rustig, doch zijn moedig en dapper in den krijg; zij spreken de Slavonische taal, belijden eigenlijk den griekschen godsdienst, doch velen van hen zijn Mahomedanen geworden.

Bosnië, Turksche prov. in Europa, welke, behalve het eigenlijk Bosnië; een deel van Croatië, tusschen de Unna en Verbas, en een stuk van Dalmatië bevat, ten N. aan Slavonië, ten W. aan Croatië, ten Z. aan Dalmatië en Primorië (of de zeekust tusschen de Narenta en Czettina), en ten O. aan Servië grenst, en tusschen $37\frac{1}{2}$ en $36\frac{1}{2}$ L. en 43 tot 45 N. B. gelegen is. Het land bevat op 730 vierk. mijlen, 850,000 inw., die bijna allen van Slavonischen oorsprong zijn, en Bosniaken, Morlachen, enz. genoemd worden; zij be-

lijden meestal den griekschen godsdienst (eigenlijk zijn ⅗ christenen en ⅕ turken, joden en heidenen) en hebben den fijnsten tongval van de grieksche taal. In het land zijn 50,000 man gewapende Turken, dewijl de Turksche keizers al vroeg, aan hunne beste oorlogslieden, goederen in deze grensprov. aangewezen hebben, welke daarom, in elken oorlog, zich zelve verdedigt. Het land is in het N. vlak, doch in het Z. bergachtig, door eenige takken van de Dinarische Alpen, en vele bosschen bezet, terwijl het van de Save, in welke de Verbas, Bosna, Rama en Drina vallen, doorstroomd wordt. Het heeft goeden landbouw, ooft- en wijnteelt en brengt verder vlas, hout, paarden, rundvee, schapen, geiten, varkens, buffels, wild, gevogelte, visch, bijen, zout, zilver en ijzer voort. De nijverheid bepaalt zich tot de vervaardiging van leder, grof laken en wollen stoffen. Het land wordt in Opper en Neder Bosnië verdeeld; het eerste wordt somtijds ook Herzegovina of het hertogdom St. Saba genoemd. Volgens HADSCHI CHALFA heeft men hier 8 sandschakatten, als Bosna, Hersek, Klis, Isvornik, Poschega, Rohissa, Kirka en Rahovicza; volgens anderen zijn er 49 kadiluks of districten. De inkomsten worden op 5 à 6 millioenen piasters geschat, waarvan naauwelijks 2 millioenen naar Konstantinopel gezonden worden.

BOSPHORUS, naam voor eene zeeengte gebruikelijk.

BOSPHORUS CIMMERIUS, zie Kaffa (Straat van).

BOSPHORUS-THRACIUS, zie Konstantinopel (Straat van)

BOSRA, zie Bosseret.

BOSSÉE, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. Loches, met 164 haardsteden.

BOSSERET, BUSSERETH of *Bosra*, plaats in Steenachtig Arabië, voorheen de hoofdstad der Edomiters of Idumeërs.

BOSSERHARD, groot Beij. woud, Op. Donaukreits, bij Memmingen.

BOSSET, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. Loches, met 204 haardsteden.

BOSSIERES, Nederl. dorp, prov. Namen, met 470 inw., 1 uur van Gembloux.

BOSSINEY of *Trevenna*, Eng. stad, gr. Cornwallis, aan het kanaal van Bristol.

BOSSONENS, Zwits. D., kant. Freyburg.

BOSSU EN FAGNE, Nederl. dorp, prov. Namen, met 414 inw.

BOSSUETA, Oostenr. riviertje in Slavonië, hetwelk in de Save valt.

BOSSUGAN, Fr. dorp, dep. Gironde.

BOSSUT, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 530 inw., 2½ uur van Kortrijk, aan de Schelde.

BOSSUT GOTTECHAM, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 852 inw., 1⅞ uur van Wavre.

BOST, Perz. stad in Segistan, aan de Inomed en Hoag-Mong, 20 mijlen ten Z. W. van de Kandahar 32. 30. N. B.

BOST, Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, bij Tirlemont, met 360 inw.

BOSTAN, Turk. Aziat. vlek, prov. Natolië, pachalik Merasch, aan de riv. Sarus.

BOSTENS, Fr. dorp, dep. Landes.

BOSTENX, Fr. dorp, dep. Landes.

BOSTIMENI, gebergte op 't O. Afr. eil. Madagascar, 10,800 voeten hoog.

BOSTON, Eng. stad, gr. Lincoln, aan den mond der Witham in de golf Wash, met den schoonsten toren van Engeland, 8,000 inw. en eene haven, welker ingang moeijelijk is; doch daar de riv. voor weinig jaren is uitgediept, is ook de haven veel verbeterd, zoo dat schepen, die 10 of 11 voeten diep gaan, de stad kunnen naderen. Ook heeft de stad, door een kanaal, gemeenschap met Lincoln, en drijft handel in heerlijke wol, vee, koren mout, hennip, teer en hout. Er is eene Bell- en Lancaster-school, een schouwburg, enz. De stad zendt 2 leden naar 't parlement. 53. 10. N. B. 18. 11. L.

BOSTON, stad in de N. Amer. Rep., hoofdstad der prov. Massachusetts, en van het gr. Suffolk, en zetel van de onderscheidene regeringscollegiën, ligt aan de Boston baai, voor den mond van de Charles riv., op een schiereil., dat door de landëngte *Boston-Neck*, met het vaste land vereenigd is, en op eenen heuvel. Zij is eene der grootste steden, de vierde in rang der Rep., en bestaat uit 3 deelen, het N. en Z. einde en 't W. einde of Nieuw Boston, zijnde de beide eerste deelen door eene groote houten brug over de riv. Charles, vereenigd. Zij heeft 19 kerken en bedehuizen, het huis der staten, in hetwelk de beurs is, het provinciehuis of de schatkamer, de bank, het markthuis, een werkhuis, tuchthuis, een openbaar korenmagazijn, 2,600 huizen, welke meestal 3 verdiepingen hoog en van bliksem afleiders voorzien zijn, benevens 33,250 inw. Boston heeft eene haven of reede, Nantasket genoemd, welke eene der ruimste van N. Amer. is, door 10 of 12 eil. en verscheidene boven water uitstekende klippen gedekt, welke slechts een vaarwater voor schepen, ter wijdte van 360 voet open laat. Deze reede kan 600 schepen bevatten, wordt door 't fort

Wil-

William verdedigd en heeft heerlijke kaaijen en goede pakhuizen. Verder heeft Boston 2 openbare latijnsche en 4 lagere scholen, de Amer. akademie der wetenschappen, een geschiedkundig en een geneeskundig genootschap, een tot redding van ongelukkigen, een voor den zeedienst, eene assurantie comp., de bank van de prov. en het bankkantoor van de republiek, 6 boekdrukkerijen, scheepsdokken, en fabr. voor rum, glas, spijkers, horologiën, zeep, suiker, zeildoek, touwwerk, wol, linnen, hoeden en potasch, eene geschut- en klokkengieterij, aanzienlijke walvisch- en stokvischvangst, enz. en een' grooten handel met in- en uitlandsche voortbrengselen. Aan de stad behooren 7 eil. in de Boston baai, zoo als Noddles-, Castle-, Governors-, Nick's Mate- Island, enz. Geboorteplaats van den beroemden FRANKLIN.

Boston doet even min als eenige andere stad van de N. Amer. Rep. eenige wisselzaken. De steden ontvangen de koopwaren, welke zij met andere waren, of in geld betalen; voor het laatste geven zij liefst hun papier (*province-Bills*), dat de vreemdeling altijd verpligt is in voortbrengsels des lands te besteden; bijzondere muntspecie heeft deze stad niet, doch het geld van alle landen is er, naar rede van het gewigt, gangbaar. 42. 25. N. B. 307. 2. 45. L.

BOSTON BAAI, zie Boston, No. 2.

BOSTON DEEP, water in 't Eng. gr. Lincoln, bij Wainfleet, in welke de riv. Limb loopt.

BOSUM, Nederl. dorpje, prov. Vriesland, arr. Sneek, met 380 inw.

BOSWELL, Schot. vlek, gr. Roxburgh, met eene groote schapenmarkt.

BOSWORTH, Eng. vlek, gr. Leicester, aangenaam op eene hoogte gelegen, met 800 inw. 16. 22. L. 52. 38. N. B.

BOSWORTH, (HUSBAND,) Eng. stadje, gr. Leicester, met 1720 inw.

BOSZORMENY, Hong. vlek, kom. Saboltsch, met bijzondere vrijheden.

BOTABA, een der Duiven-eil., tot den St. Lazarus Archipel behoorende.

BOTAL, eil. in den Stillen oceaan, ten Z. O. van Formosa. 149. 22. L. 22. 6. N. B.

BOTAN, zie Gesira.

BOTANY BAAI, baai aan de Z. O. kust van Nieuw Holland in Australië, door COOK in 1770 ontdekt, en naar de groote verscheidenheid van planten, die men er vond, aldus genoemd. Zij vormt eene groote waterkom, welke echter zoodanig met banken is opgevuld, dat geene schepen er ankeren kunnen, zonder aan gevaren blootgesteld te zijn; ook zijn de oevers zeer moerassig. Na de ontdekking van die plaats, verkoos men dezelve tot een verblijf voor de misdadigers, die tot verbanning verwezen waren, en die men voorheen, naar het nu afgevallen Amerika gezonden had. In 1788 kwam men met elf schepen en 760 gevangenen, waarmede men de volkplanting wilde stichten, aan, doch de gouverneur PHILIP vond deze plaats te ongezond, en verkoos dus een weinig hooger, bij *Port Jackson*, zich neder te slaan. De stad, die men hier stichtte, werd Sidney genoemd, en nam weldra toe door gedurigen aanvoer van volk en benoodigdheden uit Engeland, terwijl de misdadigers verpligt werden om aan de publieke gebouwen te werken. Vele dezer ellendigen gedroegen zich echter slecht, en in plaats van zich te beteren, zetteden zij hunne misdaden voort, hetwelk de kolonie niet weinig verontrustte, en haren voorspoed belemmerde; anderen daarentegen hebben zich geheel gebeterd, zijn vlijtige en brave burgers geworden, en hebben zelfs fabrijken aangelegd, die hun een aanmerkelijk voordeel opleveren. In 1795 waren er 57 paarden, 277 koeijen, 1531 schapen, 1427 geiten, en 1869 varkens, terwijl 5400 acres land bebouwd werden. In 1804 waren er reeds 7410 inw., 450 paarden, 3500 koeijen, 16,500 schapen, en 14,000 varkens, daar het bebouwde land 11,000 acres beliep. In 1810 had men omtrent 12,000 inw., waaronder 1100 soldaten; men vond er verder 1100 paarden, 11000 stuks vee, 34,000 schapen, en 19,000 varkens.

De volkplanting is verdeeld in de 4 distr. Sydney, Paramatta, Hawkesbury en New-Castle, welke ieder eene stad hebben. Behalve eenige dorpen hangen ook nog 2 plaatsen in van Diemen's land van deze kolonie af, als Hobart's-town en Port Dalrymple, op 300 Eng. mijlen afstands. In 1810 kostte dit etablissement aan de Engelschen ongeveer 72,000 pond sterling. 34. Z. B. 170. L.

BOTANY-ISLAND, klein Aust. eil. bij Nieuw Caledonië, bij eene gevaarlijke ankerplaats. 186. 2. L. 22. 26. Z. B.

BOTAO, Port. vlek, prov. Beira, distr. Coimbra, met 1200 inw.

BOTENHEIM, Wurt. dorp, Neckarkreits, ambt Brackenheim, met 732 inw.

BOTESDALE, Eng. vlek, gr. Suffolk.

BOTESTAGNO, zie Peitelstein.

BOTETOURT, gr. in de N. Amer. Rep.,

Rep., prov. Virginië, met 13,300 inw.

BOTEY, Nederl. dorp, prov. Namen, met 720 inw., een uur van Gembloux.

BOTHEREMBAAI, golf aan de Afr. kust der Roode zee.

BOTHMER, Han. dorp, vorst. Luneburg, voogdij Celle.

BOTHNANG, Wurt. dorp, Neckarkreits, bij Stuttgart, met 790 inw.

BOTHNIA, zie Bothnië.

BOTHNIË of *Botten*, voorheen eene Zweed. prov., welke zich aan de beide zijden van de golf van dien naam uit strekte, en in Oost en West Botten of Bothnië verdeeld werd. Door den vrede van 1809 echter werd geheel Oost en een deel van West Bothnië, met Lapland, aan Rusland afgestaan. Het overige deel van West Bothnië behoort nu tot Zweedsch Nordland, is zeer ruw, heuvel- en rotsachtig, zandig en moerassig, doch langs de rivieren nog al vruchtbaar. Het bevat de vier voogdijen Umea, Pitea, Lulea en Tornea, met 57,800 inw., welke zoo wel als die in O. Bothnië, dat nu tot Finland behoort, van den landbouw, veeteelt, jagt, visscherij, handel in balken, planken en teer bestaan.

BOTHNISCHE GOLF, golf der O. zee, tusschen Zweden en Rusland, 150 mijlen lang, ruim 30 breed en op sommige plaatsen 50 vademen diep; zij bevat de Alandsche eil., welke vele kanalen vormen; de ruimte tusschen dezelve en de Zweedsche kust, wordt *Aland-Haf* of *zee van Aland*, en die tusschen dezelfde eil. en Finland *Waltus Kiftet* genoemd, en bevat vele eil. en riffen, terwijl de ruimte tusschen Aland en Umea, *zee van Bothnië* genoemd wordt. Tusschen Umea en Wesa wordt zij door eene menigte eil. en klippen tot eene straat vernaauwd, die 8 uren wijd is en *Quarken* heet. — Verder ten N. verwijdert zij zich weder, en haar binnenste deel, dat zich bijna tot aan de Witte zee, (van welke zij echter door hooge bergen gescheiden is) uitstrekt, wordt de *Golf van Bothnië* genoemd. Men meende voorheen dat zij met den *Maalstroom* eene onderaardsche gemeenschap had.

BOTHOA, Fr. stadje, dep. Côtes-du-Nord, met 2000 inw.

BOTHPETSCH, Oostenr. vlek in Carniole, 3 uren Z. O. van Laybach.

BOTHWELL, Schotsch dorp en kerspel, gr. Lanark, aan de Clyde. Het kerspel heeft 3,745 inw.

BOTI, 2 Rus. steden in Azië, gouv. Irkutsk.

BOTICELLI, BEIT GIALA of *Bottesham*, Aziat. stad in Palestina, door Grieksche Christenen bewoond, 2 mijlen N. W. van Bethlehem.

BOTLAND, Nederl. dorp, prov. Zeeland, met Nieuwerkerken en Kapelle eene gemeente uitmakende.

BOTLEY, 2 Eng. D., gr. Berk en Hamp.

BOTOA, Afr. stad op de Peperkust, met aanzienlijken handel in peper.

BOTÓCZANY of *Botuschan*, marktvlek in Moldavië, aan de Starostina, met 10,000 inw., meestal Walachijers, doch ook Grieken, Armeniërs en Joden.

BOTOL-TOBAGO-SIMA, zie Bottol.

BOTOL PUNT, kaap op de W. kust van 't Aziat. eil. Panay. 13g. 38. L. 11. 50. N. B.

BOTOM, Aziat. stad in Groot Bucharije, ten O. van Samarcand.

BOTONGA, landstreek van O. Afrika, achter Sofala, geheel onbekend.

BOTOVSKAIA, stad in Rus. Tartarije.

BOTRON, Afr. stad aan de kust van Guinea; het Nederl. fort aldaar behoort nu aan de Engelschen.

BOTSHOL, Nederl. dorpje, prov. Utrecht, bij Waverveen, met 200 inw.

BOTTA, Lomb. Ven. vlek, gouv. Venetië, aan den Po, tegenover de stad Piacensa.

BOTTE, Fr. dorp, dep. Ned. Seine.

BOTTELAER, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 720 inw., 2 uren van Gend.

BOTTELARIJ, distr. in Hellenbosch, aan de Kaap de Goede Hoop.

BOTTEN, zie Bothnië.

BOTTENDORF, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, Querfurter kreits, met 850 inw., eene kopersmederij en 3 smeltovens.

BOTTENSTEIN, zie Bodenstein.

BOTTEREAUX, Fr. dorp, dep. Eure.

BOTTERO, Vulkanische klip, tot de Formiculas of Mierengroep behoorende, die weinig boven het water uitkomen, ten N. van Panama, een der Liparische eil. aan het Z. O. einde der Toscaansche zee gelegen.

BOTTI, klippengroep, tusschen Ponza en Ventotienne, voor de Nap. golf van Gaëta.

BOTTLEHILL, dorp in de N. Amer. Rep., in New Jersey.

BOTTU, een meer in Zweden.

BOTTOL-TABAGO-SIMA, hoog Aziat. eil., tusschen Formosa en de Bashees, in de Chinesche zee, wel bebouwd en bevolkt, op 22. N. B. 139. 23. L.

BOTTOMLESS-BAY of *Bahia sin Fondo*, baai op de O. kust van Z. Amer.

41. 50. Z. B.

BOTTWAR, (GROOT) Wurt. stadje, Neckarkreits, Op. ambt Marbach, aan de Bottwar, met 2,255 inw. en wijnteelt. Het dorp Klein Bottwar ligt in de nabijheid. 27. L. 49. 55. N. B.

BOTTWAR, Wurt. riv., welke bij Kaiserslautern ontspringt, en bij Steinheim in de Muhr valt.

BOTUSCHAN, zie Botoczany.

BOTUSCHANY, stad in Eur. Turkije, prov. Moldavië, aan de Starostina.

BOTZA of *Bocza*, Hong. bergvlek, Liptauer kom., in een diep dal, met eene zuurbron en zilvermijnen. 48. 51½. N. B. 37. 25. L.

BOTZA, zie Busa, No. 2.

BOTZEN, kreits in Tirol, welke op 65 vierk. mijlen 98,650 inw. bevat.

BOTZEN, BOLZANO of *Bolgiano*, Oostenr. stad in genoemden kreits, aan de zamenkomst van de Talfer en Eisack, 1,094 voeten boven de zee gelegen, met een kasteel, een gymnasium en 8,000 inw. welke wijnteelt, zijdefabr. en 4 beroemde jaarmarkten hebben, die door Duitschers, Zwitsers en Italianen sterk bezocht worden. 28. 56. L. 46. 32. N. B.

BOTZENBURG of *Boitzenburg*, Pruis. vlek, regdst. Potsdam, kreits Templin, aan de Guillow, met 670 inw. In de nabijheid zijn 22 meertjes, waarin onder anderen schildpadden en forellen zijn.

BOTZENDORF, BOTZESCH, Zevenb. dorp, kom. Hunyad, met eene zuurbron, goud- en zilvermijnen.

BOTZESCH, zie Botzendorf.

BOTZINGEN, Bad. vlek, Treisamkreits, met 1850 inw. en goeden koren- en wijnbouw.

BOUAN-SIMA, Aziat. eil. in de Chinesche zee, bij de kust van Tonquin. 123. 16. L. 18. 30. N. B.

BOUANT, Fr. dorp, dep. Arriège, arr. Foix, met aanzienlijke ijzermijnen en ijzersmederijen.

BOUAT, Fr. vlek, dep. Creuse, met 2032 inw.

BOUAY, Fr. dorp, dep. Ned. Loire.

BOUC, rotsachtig eil. aan de kust van Provence, alwaar het kanaal van Martigues in de Middell. zee valt. 22. 44. L. 43. 23. 31. N. B.

BOUCA, zie Bouka.

BOUBAGNÈRE, Fr. dorp, dep. Gers.

BOUCAIRAN, Fr. dorp, dep. Gard.

BOUCANIERS, Zeeroovers, welke in de 17 eeuw zich in Amer. gevreesd gemaakt hebben en uit verjaagde Franschen van St. Domingo, Nederlanders en Engelschen bestonden. Zij kregen hunnen naam van het rooken en gereed maken van het vleesch op de wijze der wilde volken, dat men *Boucaneren* noemt. Zij bragten vooral den Spanjaarden veel nadeel toe en zijn, na 50 jaren schrik en schade verspreid te hebben, met het einde der 17 eeuw verdwenen en geregelde kolonisten geworden.

BOUCAUTS, naam van de monden der Fr. riv. Adour in 't dep. Landes, in *Nouveau* en *Vieux Boucauts* onderscheiden; de laatste is de verzande mond, aan welken het dorp Boucaut met 148 huizen ligt.

BOUCH, Afr. vlek in Egypte aan den W. oever des Nijls, 24 m. Z. van Caïro.

BOUCHAGE, Fr. dorp, dep. Isère.

BOUCHAGE, Fr. dorp, dep. Charente.

BOUCHAIN, kantonshoofdpl. en vesting van 't Fr. dep. van 't Noorden, arr. Douay, aan de beide oevers der Schelde, met een kasteel, 1120 inw. en zoutraffinaderijen. Er zijn schoone sluizen, met welke men het grootste deel van den omtrek, die *Oostervant* genoemd wordt, onder water kan zetten. 50. 17. N. B. 20. 58. L.

BOUCHARD of *Isle Bouchard*, Fr. stadje, dep. Indre en Loire, arr. Chinon, op een eil. van de riv. Vienne, met 2320 inw., een kasteel en handel in vruchten.

BOUCHAUTE, Nederl. vlek, prov. O. Vlaanderen, arr. Gend, 1 uur N. W. van Sas van Gend, met 1175 inw.

BOUCHEMAINE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire.

BOUCHENG, Perz. stad, prov. Chorassan, 6 mijlen ten N. van Herat.

BOUCHER, zie Buscher.

BOUCHES DU RHÔNE, zie Rhône, (Monden van de).

BOUCHET, Fr. D., dep. Seine en Oise.

BOUCHOUT, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, 2 uren van de hoofdpl., met 1200 inw.

BOUCHOUX, Fr. vlek, dep. Jura, arr. St. Claude, met 1890 inw.

BOUCKHOUT, Nederl. dorpje, prov. Limburg, met 144 inw.

BOUCOIRAN, Fr. vlek, dep. Gard.

BOUDELORE, Ind. stad in Carnate, 2 mijlen W. van Tanjore.

BOUDESE (LA), zie Boudeuse.

BOUDET, N. Amer. riviertje, dat in Opper Canada ontspringt en in het meer St. François uitloopt.

BOUDEUSE (LA), eil. der Amiranten, ten O. van Afrika, in de Ind. zee. 72. 1. L. 6. 10. Z. B.

BOUDHAM, stad in Hindostan, prov. Guzeratte, 6 mijlen O. van Surat.

Boudjouk Minder of *Groote Mæander*, riv. in Aziat. Turkije, in de Levant, welke eenen kronkelenden loop heeft en gezegd wordt 200 mijlen lang te zijn. Zij is omtrent haren mond in de golf van Usabassi, diep en snel van stroom.

Boudoir, zie Matea.

Boudoire, of *Rio de la Boudeuse*, naam door Bougainville aan het Osnaburg eil., in de Stille Zuidzee, gegeven.

Boudok-Uzi, stad in Aziat. Turkije, gouv. Siwas, 6 m. W. van Schurum.

Boudroun, (Boedroen) zie Bodrun.

Boudry of *Bouldry*, Zwits. stadje, kanton Neufchatel, op eene hoogte, aan de Reuse, met 1200 inw., die wijnteelt en eene groef van gestreept gips hebben. Geboortepl. van Marat.

Boudziac, stad in Aziat. Turkije, gouv. Siwas, 28 m. N. van Siwas.

Bouexier, (la) Fr. vlek, dep. Ille en Villaine, 4 m. N. O. van Rennes.

Boufflers, Fr vlek, dep. Oise.

Bouffioux, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 800 inw.

Bougainville (Archipel van) groep van 16 eil. in Australië, tusschen 17. 20. en 19. 26. Z. B. gelegen. Zij zijn laag, met goede bosschen bezet, en maken, met het Kluizenaars eil., eene lange keten ten W. van de Admiraliteits eil. De inw. zijn koperkleurig en hebben lang, zwart haar. Er groeijen eenige eetbare waren, als ook de vrucht *liefdes appel*. Daar de eil. zeer vlak, en de zee bij dezelve onmeetbaar diep, zeer stil en met riffen bezet is, zoo is het vaarwater hier zeer gevaarlijk. De hiertoe behoorende eil. zijn Whitsunday, Charlotte, Egmont, Glocester, Cumberland, Willem Hendrik, de 4 Facardins, Lanciers, La Harpe, The 2 Groups, Bird, Resolution, Doubtful, Furneaux, Adventure en Chain.

Bougainville, een der Moordenaars of Arsaciden, eigenlijk *Salomons* eil., op 173. 25. 5. L. en 6. 55. Z. B. voor de Z. spits of kaap Vriendschap, terwijl de Noordelijke spits of kaap l' Averde, volgens D' Entrecasteaux op 5. 32. Z. B. ligt. Dewijl Bougainville langs de Noord, en D' Entrecasteaux langs de Zuidzijde van dit eil. gezeild is, is deszelfs omtrek naauwkeurig genoeg bekend, op de scheiding van het eil. Bouka na, die mogelijk slechts schijnbaar is. Het eil. is bergachtig en heeft roodachtig zwarte inw.

Bougainville, (Straat van) is een kanaal, hetwelk het voorn. eil. van een ander daarbij gelegen scheidt. Het wordt dus genoemd, omdat deze groote zeereiziger hier het eerst doorzeilde. Er liggen verscheidene eil. in het zelve. Shortland, die ook meende de eerste te zijn, noemde deze straat naar zijnen naam.

Bougainville, (Golf van) in de straat van Magellaan, op de kust van Patagonië. 305. 37. L. 53. 50. Z. B.

Bougainville, (Straat van) straat welke het eil. Waigioe of Waigamme van het N. W. uiteinde van Nieuw Guinea scheidt.

Bouges, Nederl. dorpje, prov. Namen, met 268 inw.

Bouglon, kant. hoofdpl. in 't Fr. dep. Lot en Garonne, met 2440 inw.

Bougnies, Nederl. dorpje, prov. Henegouwen, met 200 inw. 1½ uur van Bergen of Mons.

Bougnimont, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 125 inw.

Bougoulma, Rus. stad, gouv. Upha.

Bougouvonslansk, Rus. stad, gouv. Simbirsk.

Bouhars, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, aan de Brayne.

Bouheide, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 1036 inw.

Bouillant, Fr. dorp, dep. Oise.

Bouillante, (la) vlek op het W. Ind. eil. Guadeloupe.

Bouille, Fr. vlek, dep. Mayenne en Loire, arr. Sègre, met 160 huizen.

Bouille, Fr. vlek, dep. Neder Seine, arr. Rouen, aan de Seine, met 940 inw. en fabr.

Bouille-Lorest, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres, arr. Thouars, met 1038 inw.

Bouille-Menard, zie Bouille No. 1.

Bouillon, klein hert. tusschen Frankrijk en de Nederl. prov. Luik en Luxemburg, hetwelk de stad Bouillon, benevens de vlekken Miruart, St. Hubert, Rochefort, Logne, Hiergues; 16 dorpen, en 1600 inw. bevat. Het behoorde weleer aan den bekenden hertog Godfried van Bouillon, die het in 1093, bij gelegenheid van den eersten kruistogt, aan het stift Luik verpandde of verkocht. Tegenwoordig behoort het den vorst Carl Alain van Rohan-Monbazon, en staat onder de opperheerschappij van den koning der Nederlanden, is 4 mijlen lang en 2 breed, zeer berg- en rotsachtig, ligt geheel in de Ardennen en wordt door de Semois bewaterd.

Bouillon, hoofdstad van voorn. hert., tusschen bergen, aan den linkeroever der vischrijke Semois gelegen; zij heeft met haren omtrek 2575 inw.

en een kasteel op eene hooge rots, hetwelk echter door hoogere bergen bestreken kan worden.

Bouilly, Fr. vlek, dep. Aube, kant. hoofdplaats.

Bouin, zie Boin No. 2.

Bouinsk, Rus. stad, gouv. Simbirsk, kreits Bouinsk. 54. 55. N. B. 45 30. L.

Boujalu, stad in Aziat. Turkije, in Natolië, 6 m. ten W. van Castamena.

Boujejah of *Bugia*, vesting en aanzienlijke zeehaven in het O. gedeelte van 't kon. Algiers, met 3 kasteelen, aan de helling van eenen berg, en bij de ruïnen van eene groote stad, waarschijnlijk het oude Saldä gelegen. De inw. halen ijzer uit de naburige bergen, en voeren olie en was uit naar de Levant, en somtijds naar Europa. Zij heeft 8,000 inw. 22. 56. L. 36.42. N. B.

Boujepore, stadje en distr. in Hindostan, prov. Bahar; de stad, die in groot verval is, ligt op 101. 55. L. 25. 36 N. B.

Bouka, een der *Moordenaars*, *Arsaciden* of *Salomons* eil. in Australië, door Bougainville dus genoemd naar een woord, dat de inw. steeds herhaalden. De uiterste kaap ligt op 172. 14. 55. L. en 5. 0. 30. Z. B. Dit eil. wordt door Carteret *Wincelsea*, en door Surville *Première Vue* genoemd.

Boulac, Afr. zeehaven in Neder Egypte, in Groot Caïro, aan den regter oever des Nijls.

Boulaide, Nederl. dorp, in Luxemburg, 3 uren van Bastogne.

Boulam, zie Bulam.

Boulan, distr. in 't Z. gedeelte van 't eil. Celebes.

Boulanchair, Turk. Aziat. stad, prov. Aladulia, 6 m. Z. W. van Atalatia.

Bouland, Nederl. dorp, prov. Luik; 1 uur van Herve.

Boulay of *Bolchen*, Fr. stadje, dep. Moezel, arr. Metz, met 2670 inw.

Boulay, Fr. dorp, dep. Vosges.

Boulbon, Fr. dorp, dep. Monden van de Rhône, 2 uren van Tarascon.

Bouldry, zie Boudry.

Boulene, Fr. vlek, dep. Vaucluse, arr. Orange, aan de Lutz, 700 huizen.

Bouley, baai in het N. O. van 't eil. Jersey.

Boulle of *la Boville*, Fr. stadje in Normandië, dep. Ned. Seine, aan de Seine, met lakenfabr.

Boulogne, Fr. arr., dep. Pas-de-Calais, groot $18\frac{1}{3}$ vierk. mijlen, en 74,676 inw. bevattende.

Boulogne, (bij de Romeinen *Gessoriacum*), Fr. stad, hoofdplaats van voorn. arr., aan den mond der Liane in de zee. Zij bestaat uit Op. Boulogne, dat op een' heuvel ligt en 150 schreden van Ned. Boulogne, dat aan de zee ligt, verwijderd is; dit laatste is het aanzienlijkste. Het bevat een bisdom, 6 kerken, 1 hospitaal, eene maatschappij voor den landbouw, kunsten en handwerken, een collegie, openbare bibliotheek, kamer van koophandel, beurs, school voor de zeevaart, zeebaden, eene haven, 1600 huizen en 13,230 inw., waaronder wel 3000 Eng., en fabr. voor zeep, porselein, blik, linnen, wol en suiker, met visscherij aan de kusten. Ook is er veel handel in steenkolen, koren, boter, linnen, wollen stoffen, vee, paarden, brandewijn, enz. Het is vooral van hier dat de Champagne en Bourgonje wijn naar Engeland wordt uitgevoerd. De haven was eertijds de beste van de gansche kust, is naderhand echter verzand, en nu te ondiep voor oorlogschepen; groote koopvaardijschepen komen met hoog water binnen. Daar van hier de gemakkelijkste overvaart naar Engeland was, liet Napoleon de haven uitdiepen. 19. 16. 33. L. 50. 43. 33. N. B.

Boulogne, Fr. stadje, dep. Op. Garonne, arr. St. Gaudens, aan de Gesse, met 1480 inw. en lederfabrijken.

Boulogne, Fr. dorp, dep. Seine, 2 uren ten O. van Parijs; het geeft zijnen naam aan een groot daarbij gelegen bosch.

Bouloire, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. St. Calais, aan de Tortu, met 1490 inw.

Boulon, Fr. dorpje, dep. O. Pyr., arr. Ceret, aan de Tech, met 480 inw.

Boulonnais of *het Boulonnesche*, kleine landstreek in Frankrijk, 12 mijlen lang en 8 mijlen breed; thans een deel van het dep. Pas-de-Calais.

Boulonnere, Fr. vlek, dep. Sarte.

Boulterane, Fr. vlek, dep. O. Pyr.

Boumans-eilanden, wat ook Fleurieu en anderen hebben aangevoerd, is het toch maar al te zeker, dat deze door Roggeveen ontdekte en aldus benoemde eil., volkomen dezelfde zijn, als de naderhand door Bougainville en la Peyrouse dus genoemde Archipel *Des Isles des Navigateurs* of *Schipperseilanden*; van dit gevoelen is ook Krusenstern, te meer daar de luitenant Kotzebue, bijzonder last had gehad om de Boumans-eilanden op de plaats, door Fleurieu (die mogelijk la Pie, zie Tuckey IV deel, bladz. 594 zal gevolgd zijn) opgegeven, te zoeken, en geen het minste bewijs van dezelve gevonden heeft. Schoon nu wel de naam van *Isles des Navigateurs* op de meeste kaarten

ten is aangenomen, is toch deze, door onzen Nederlandschen reiziger gegeven, de *oudste* en dus de *ware*. De groep bestaat, behalve de door LE MAIRE en SCHOUTEN ontdekte eil. *Cocisberg* en *Verraders-eil.*, (die sommigen hier ook toebrengen, doch hiervan te zeer verwijderd zijn) uit negen eilanden, waarvan *Opoun*, *Leoné*, *Fambué*, *Maouna*, *Oyolova*, *Calinassé* en *Pola* de voornaamste zijn. De inw. zijn schoon gevormd, van eene lange gestalte, en kleeden zich alleen met eenen gordel van zeeplanten om de lendenen. Zij doen hunne togten in cano's, (van waar de naam van Schippers-eil. ontleend is), gaan nimmer te voet van de eene plaats naar de andere, zijn zeer bedrevene zwemmers, en ervaren in het vervaardigen van menigerlei soorten van kleedingsstof, bijzonder van eene soort van linnen, uit eene plant, die veel met vlas overeenkomt; doch de beide seksen leven in eene walgelijke gemeenschap. Deze eil., hoewel vulkanisch, zijn vruchtbaar in kokosnoten, broodvrucht, oranjeappelen, groote amandelen en suikerriet; verder leveren zij op: visch, hoenders, duiven, honden en varkens; van de laatste, die zeer overvloedig zijn, ving LA PEYROUSE op Maouna in 20 uren tijds meer dan 100 stuks met een aantal hoenders. Op ditzelfde eil. werd kapitein LANGLE, met den natuurkundigen LAMANON, en 9 man, door de inw. vermoord. Het Oostelijkste der Boumans-eil. ligt, volgens LA PEYROUSE, op 14. 9. Z. B. en 190. 58. L.; het Westelijste op 13. 10. Z. B. en 187. 26. L.; doch volgens BOUGAINVILLE, heeft het eerste 191. 40. en het laatste 189. 20. L. Op de kaart van ARROWSMITH heeft elk eil. drie namen, behalve die van LA PEYROUSE en kapitein EDWARD staat bij elk eil. nog een naam, met het jaartal 1801; zoo wordt b. v. Maouna ook *Tootooillah en Tutyella* genoemd. Dit eil. wil HAMILTON, die de reizen van EDWARD uitgegeven heeft, den naam van Edwards-eil. geven. De beschrijving, die LA PEYROUSE, bijzonder van de W. eil. geeft, doet hopen, dat zij nader zullen onderzocht worden.

BOUNARBACHI, Turk. Aziat. dorp in Natolië, bij de plaats daar sommigen meenen, dat Troje zou gelegen hebben.

BOUNDBROOK, stad in de N. Amer. Rep., in Nieuw Jersey, aan de Rariton.

BOUNKEE, Ind. stad in 't distr. Orissa.

BOUNTIFUL, Austr. eil. bij Nieuw Holland 157. 26. 3. L. en 16. 41. Z. B.

BOUNTY-EILANDEN, groep van 13 kleine rotsachtige eil., welke kapitein BLIGH op het schip *Bounty* den 19 Sept. 1788 ontdekte; zij strekken zich in eene rigting van het O. naar het W. 3½ en van het N. naar het Z. 1½ mijl uit. Volgens den ontdekker liggen zij op 47. 44. Z. B. en 196. 46. 45. L.

BOUQUENAIS, Fr. dorp, dep. Ned. Loire, aan de Loire, bij Nantes.

BOUQUENOM, zie Bokenheim.

BOUR, Turk. Aziat. stad in Caramanië.

BOURAC, Turk. Aziat. stad in 't pachalik Bagdad, 20 m. Z. Z. O. van Bagdad.

BOURAHAB, Perz. dorp, op de grenzen van Turkije, door Kurden bewoond.

BOURASINGY, Aziat. stad in Hindostan, circar Cicacole.

BOURBON, riv. in N. Amer., welke in het meer van denzelfden naam ontspringt, onderscheidene rivieren en meren ontvangt, en onder den naam van Nelson in de Hudsons baai valt.

BOURBON, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 18,000 inw.

BOURBON, 2 N. Amer. forten, het eene op den linker oever van den Mississippi ter bescherming van de scheepvaart; het andere op het W. Ind. eil. Dominica, ter bescherming van de haven van Port Royal, achter de stad op eenen berg gelegen.

BOURBON, Fransch eil. in de Ind. zee, ten O. van 't Afr. eil. Madagaskar, in 1545 door den Portugees MASCARENHAS, naar wiens naam het tot in 1654 genoemd werd (terwijl het, met het tegelijker tijd ontdekte *Isle de France*, nog *de Mascarhenische eil.* genoemd wordt) ontdekt, doch niet bezet; naderhand kwam het aan Frankrijk, en in 1634 aan de Fr. O. I. Comp., die hier een kantoor stichtte. Bij de omwenteling werd het *la Réunion*, in 1804 *Bonaparte* genoemd, en in 1809 door de Engelschen in bezit genomen. In 1814 kreeg hetzelve den ouden naam *Bourbon* terug. Het eil. is 14 mijlen lang en 9 breed, beslaat eene oppervlakte van 112 vierk. mijlen, bestaat bijna geheel uit lava en andere vulkanische zelfstandigheden, en heeft twee vuurspuwende bergen, waarvan de eene nog steeds rookt, en om welken, 6 mijlen in de rondte, alles kaal en verbrand is. Ondertusschen wordt het eil. zelden door aardbevingen geschokt, doch in Januarij zijn er gewoonlijk zware stormwinden. Het eil. vormt een' grooten berg, welks top naakt en kaal is, terwijl de regen, de dierlijke en plantaardige zelfstandigheden, welke aldaar opkomen, naar de vruchtbare laagten voert. Men ziet hier

hier ontzaggelijke rotsklompen over vreesselijke steilten heenen hangen, terwijl zij bij den geringsten stoot schijnen ter neder te zullen storten; ruwe rotsscherven, bazalt pilaren, enz. leveren door het geheele eil. heen sporen van onderaardsch vuur op. Onder de menigvuldige bergtoppen zijn de 3 Salasses, 4,600 voeten hoog, de voornaamste. Het eil. wordt door vele bergrivieren, die door gapende kloven schuimend nederwaarts storten, bespoeld. Ook zijn er vele kleine meren, waaronder *Grand étang*, aan welks oever geene moeras- of waterplanten groeijen, of waarin geen visch gevonden wordt; slechts eene streek rondom het eil. loopende is bebouwbaar. Tot de voortbrengsels behooren: koffij, Turksch koren, tarw, rijst, tabak, katoen, kruidnagelen, aloë, ebben- en gewoon timmerhout, boomvruchten, palmen, indigo, witte peper, harst, tuinvruchten, aardappelen, peulvruchten, maniok, patatten, cacao, suiker, notemuskaat, sago en kamfer, ook harst, gom en benzoën; verder paarden, rundvee, schapen, schildpadden, papegaaijen, visch, amber, koralen, enz. Ook zijn er aan de W. kust koraalriffen, die de kalk opleveren, welke men op het eil. gebruikt. Het eil. wordt in 9 kerspelen verdeeld, onder welke dat van St. Denis het voornaamste is. De inkomsten worden op 230,000 piasters begroot. Het getal der inw. beliep in 1811, omtrent 81,000, waaronder 16,400 Europeanen en Kreolen, 3460 Negers en 60,450 slaven. De maronjagers of de vervolgers der weggeloopene slaven, maken eene bijzondere, hoogst ellendige volksklasse uit. De krijgsmagt bestond in 1811 uit 4,180 man, namelijk 576 troepen van linie, 417 Kreoolsche schutters, 900 man burger-garden, en 2,300 nationale militie. Tusschen 20. 51. 43. en 21. 39. N. B. en 72. 58. en 73. 10. L.

Bourbon, zie Bissago.

Bourbon, (Archipel) was de naam, welken Bougainville aan het eil. Otaheiti, met de omliggende eil. wilde geven: Forster, en na hem ook Fleurieu, hebben deze bij de Sociëteits-eil. gevoegd. Zie dus dezen.

Bourbon l'Ancy, zie Bellevue-les Bains.

Bourbon l'Archambaud, zie Bourge-les-Bains.

Bourbonne-les-Bains, Fr. stad, dep. Op. Marne, en kant. hoofdpl. in 't arr. Langres, aan eenen berg, met 4900 inw., benevens warme minerale bronnen, welker water ook verzonden wordt. Boven op den berg staat een oud slot, dat met dikke muren en grachten omgeven is, en onder aan denzelven zijn voor de vreemdelingen zeer geschikte badhuizen. 47. 54. N. B. 23. 20. L.

Bourbonnais, (Le) voormalig landschap in Frankrijk, 't welk in het N. en W. aan Nivernois en Berry, en ten Z. aan Auvergne grensde, en nu het grootste deel van 't dep. l'Allier uitmaakt.

Bourbon Vendée, voorheen *Roche-sur-Yon*, en eenige jaren *Napoléon* genoemd, Fr. stadje, hoofdpl. van het dep. Vendée, aan de Yon, met 3,080 inw., de zetel van den prefect. Het arr. Bourbon Vendée beslaat 34½ V. M. en bevat 65,000 inw.

Bourbon, kaap op de Z. W. kust van Kerguelen's land. 49. 32. Z. B. en 86. 21. L.

Bourbourg of *Borborch*, Fr. stadje, dep. van 't Noorden, arr. Duinkerken, aan het kanaal der Colme, met 2000 inw. 50. 53. N. B. 19. 20. L.

Bourbriac, Fr. vlek, dep. Noordkusten, arr. Guingamp, met 2607 inw.

Bourcy, Nederl. D. in Luxemburg, 2 m. van Bastogne, op den weg naar Stavelo.

Bourdeaux, Fr. vlek, dep. Drome, kant. hoofdpl., aan de Roubion, met 1160 inw. en fabr.

Bourdeaux of *Bordeaux*, Fr. arr., dep. Gironde, dat 77 V. M. en 223,860 inw. bevat.

Bourdeaux of *Bordeaux*, Fr. stad, hoofdpl. van voorn. arr. en van het dep. Gironde, voorheen die van de prov. Guienne, in eene halve maan gebouwd, aan den linker oever der Garonne, is de zetel van eenen aartsbisschop, van den prefect, van eene protestantsche consistorie, en van onderscheidene departementale regerings-collegiën. Zij is met muren en torens omgeven, en heeft met de voorsteden Chartrons en St. Surin 19 poorten, vaarvan 12 aan den waterkant; 6 opene plaatsen, waaronder de *Place Royale* uitmunt; schoone wandelingen, en onder de menigvuldige openbare gebouwen, 46 roomsche kerken, waaronder de gothische domkerk en de Barrevoeters-kerk, met de graftombe van Montaigne: verder vindt men er 1 hervormde kerk, 1 synagoge, 10 weldadige inrigtingen, eene beurs, een' grooten prachtigen schouwburg, den schoonsten van Frankrijk; het raadhuis, het koninklijk paleis, het paleis van den aartsbisschop, de vauxhal, *l'Hôtel des femmes*, de kazernen van 't gewezen kasteel *Trompette*, 7810 huizen, en 96,000 inw. De haven, waarin de groot-

grootste schepen met den vloed kunnen binnen loopen, en die, door het kanaal van Languedoc, gemeenschap met de Middell. zee heeft, is door eene kaai met prachtige gebouwen bezoomd. Voor de wetenschappen en de opvoeding vindt men in Bourdeaux eene hooge school met 2 faculteiten, een' kruidtuin, een lyceüm, een instituut voor doof-stommen, scholen voor den handel en de zeevaart, eene verzameling van schilderijen, eene boekerij van 55,000 banden, het in 1712 opgerigt genootschap van schoone kunsten en wetenschappen, en een genootschap voor den landbouw. Onder de fabr. telt men glasblazerijen (die meestal wijnflesschen leveren), suikerraffinaderijen, brandewijn-, likeur- en azijnstokerijen; fabr. voor sergie, katoen, linnen, wollenkousen, kant, garen en zeildoek; scheepstimmerwerven, waarvoor de naburige belangrijke bosschen, dennenhout, pik en teer opleveren; touwslagerijen, enz. Van nog meer belang is echter de handel in voortbr. van den omtrek, als: koren, vruchten, vlas, hennip, harst, kastanjes, kurk, maar vooral in wijn, die naar deze stad genoemd wordt, en welke in wijngaarden, die wel 100,000 bunderen lands beslaan, en tot verschillende gemeenten behooren, wast, en bij eenen middelmatigen oogst 2 millioenen Nederl. vaten opbrengen, waarvan 3 à 400,000 voor het gebruik des lands genoegzaam zijn. Verder handelt men in fabrijkwaren op allerlei oorden, en bijzonder op de koloniën, werwaarts men ook meel, vleesch, visch en tallooze andere artikelen zendt, en van waar men dagelijks allerlei producten invoert, die alhier opgeslagen of verder vervoerd worden, en aldus eene levendigheid veroorzaken, die deze stad met de grootste koopsteden doet wedijveren. De stad heeft 300 eigene schepen, en 2 aanzienlijke jaarmarkten. Daar zij door de omwenteling veel had geleden, heeft zij eene geldleening van 2 millioenen francs gedaan. De nationale garde van deze stad bestaat, volgens koninklijk besluit van Maart 1817, uit 4800 man infanterie, cavalerie, artillerie en marine. Aan den mond van de Gironde vindt men de kasteelen Royan, Suzac en Meché, den merkwaardigen vuurtoren van *Corduan* of *La tour de Cordouan*. Ook is in de nabuurschap der stad het kasteel de *la Brede*, alwaar MONTESQUIEU leefde en stierf. Zij is de geboortepl. van den Romeinschen dichter AUSONIUS, en geeft haren naam aan den tegenwoordigen hertog van Bourdeaux. 17. 5. 47. L. en 44. 50. 14. N. B.

BOURDEAUX, (BAAI) Eene der ankerplaatsen aan de W. zijde van 't W. Ind. eil. St. Thomas.

BOURDEILLE, Fr. stadje, dep. Dordogne, arr. Périgueux, met 1560 inw.

BOURDELOIS, voormalig Fr. lands. in de prov. Guienne, om de stad Bourdeaux gelegen.

BOURDIEU'S BAAI, baai in Cook's inham, op de N. W. kust van Amer.

BOURDON, Nederl. gehuchtje, prov. Luik, met maar 50 inw.

BOURDONNAY, Fr. D., dep. Meurte.

BOURDOUR, Turk. Aziat. stad in Caramanië, 28. m. Z. W. van Konieh.

BOUREL of *Brilo*, kaap in de Atl. zee, op de kust van Gallicië in Spanje.

BOURG, Fr. dorp, dep. Aisne, arr. Soissons, aan de Aisne, met zwavelaluin-, harst- en vitrioolmijnen.

BOURG, hoofdpl. van 't Z. Amer. eilandje Cayenne.

BOURG of *Bourg-sur-Mer*, Fr. stadje, dep. Gironde, arr. Blaye, met eene goede haven, bij de zamenkomst van de Dordogne en Garonne, met 2700 inw. en wijnhandel.

BOURG, onderscheidene Fr. dorpen, als een in het dep. Eure; een aan de Charente, tegen over Jarnao; een in het dep. der Op. Pyr.,; verder in de dep. Ned. Loire, Maine en Loire, Orne, Op. Marne, Vosges, enz.

BOURG ACHARD, Fr. D., dep. Eure, arr. Pont Audemer, met 1120 inw.

BOURGANEUF, Fr. arr., dep. Creuse, dat ruim 17 vierk. mijlen groot is, en 31,270 inw. bevat.

BOURGANEUF, Fr. stadje, kantonshoofdpl. aan de Thorion, met 2000 inw. en eenen toren, dien ZIZIM, broeder van den Turkschen keizer BAJAZET, hier in 1282 bouwen liet.

BOURG ARGENTAL, Fr. stadje, dep. Loire, arr. Etienne, aan den voet van den Pilot en aan de Riolet, met 1070 inw.

BOURGAS, zie Burgas.

BOURG D'AULT, Fr. zeevlek, dep. Somme, met 630 huizen en eene haven.

BOURG DE L'ÉGALITÉ, zie Bourg la Reine.

BOURG DEOLS, BOURG DIEU of *Deols*, Fr. vlek, dep. Indre, met 1535 inw.

BOURG-DE-PEAGE, Fr. vlek, dep. Drome, arr. Valence, kant. hoofdpl., met 2,340 inw.

BOURG DIEU, zie Bourg Deols.

BOURG D'OISANS, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, aan de Romanche,

che, met 2060 inw. en loodmijnen.

BOURGE-LES-BAINS, voor de omwenteling *Bourbon l'Archambaud* genaamd, Fr. stadje en kant. hoofdpl., dep. Allier, arr. Moulins, aan de Barge, met een versterkt slot, 2 hospitalen, 2,550 inw., fabr. en beroemde gezondheidsbaden. 46. 35. 22. N. B. 20. 43½ L.

BOURG-EN-BRESSE, Fr. arr., dep. Ain (voorheen 't land Bresse), dat 41 V. M. en 109,560 inw. bevat.

BOURG EN BRESSE, Fr. stadje, hoofdstad van het dep. l'Ain in het voorn. arr., aan de Reysouze, met 2 voorsteden, 12 kerken, 1 hospitaal, eene boekverzameling van 23,000 boekdeelen, een genootschap voor de nijverheid en den landbouw, 600 huizen en 7,500 inw., fabrijken, verwerijen, looijerijen, handel in koren, vee en huiden. Zij is de geboorteplaats van VAUGELAS en van den grooten sterrekundigen LA LANDE. — Bij den bloedigen slag in Maart 1814 heeft zij veel geleden. 46. 12. 16. N. B. 22. 53. 27. L.

BOURGEON, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, 2 uren van Bergen.

BOURGES, Fr. arr., dep. Cher (voorheen de prov. Berry), dat op 44 vierk. mijlen 89,450 inw. bevat.

BOURGES, Fr. stad, hoofdpl. van het dep. Cher, in voorn. arr., aan de zamenkomst van de riv. Eure en Auron. Zij heeft sterke muren en wel 80 hooge torens, is de zetel van eenen aartsbisschop over de dep. Cher en Indre en van een regerings-collegie. Men vindt er eene hoofd- en 22 andere kerken, 4 hospitalen, eene hooge school, een lyceüm, openbare boekverzameling van 30,000 deelen, de vesting la Tour, welke somtijds voor staatsgevangenen dient en 16,350 inw., die wollen- en linnenweverijen, salpeterziederijen, en handel in koren, wijn, hennip en slagtvee, benevens 9 jaarmarkten en de gezondheidsbron *St. Firmin* hebben. geboortepl van den kanselredenaar BOURDALOUE. 47. 4. 58. N. B. 20. 3. 26. L.

BOURGET, Sard. stad, hert. Savoije, prov. Chambery, aan een meer, dat 5 uren lang, en op sommige plaatsen 4 of 500 voeten diep is, en, door 't kanaal van Savière met de Rhône gemeenschap heeft. Het stadje heeft 1160 inw., warme baden en fabr.

BOURG-LA-REINE, gedurende de omwentelingen tot in 1812 BOURG-DE-L'ÉGALITÉ, genaamd, Fr. vlek, dep. Seine, arr. Sceaux, met 740 inw.

BOURG L'ARRHET, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Riom, 390 huizen.

BOURG-LASTIC, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont, met 2140 inw.

BOURG-LE-ROI, Fr. vlek, dep. Sarte, aan de Rosay, met 450 inw.

BOURG-LIBRE, zie St. Louis.

BOURGLINSTER, Nederl. dorp in Luxemburg, 2½ uur van Luxemburg.

BOURG MAHÉ, Nieuw Eng. stadje op 't eil Moritz, aan de O. kust van Afrika, bij den mond van de riv. Aigrettes.

BOURG MAURICE, Sard. vlek, prov. Tarantaise, aan den voet van den St. Bernhard en aan de Isère, met 2170 inw., steenzout en steenkolenmijnen in den berg Arbon.

BOURGNEUF, Fr. zeestadje, dep. Ned. Loire, arr. Paimboeuf, met 2030 inw. die aan de kust veel zout winnen.

BOURGOGNE, Ned. Bourgondië of het hert. Bourgondië, Fr. lands. en voormalige aanzienlijke prov. welke door Franche-Comté, le Bourbonnais, le Nivernois, le Lionnais en Champagne bepaald wordt, en thans 4 dep., als dat van *de Yonne*, van *Côte d'or*, van *Saône en Loire* en van *Ain* vormt. Dijon was er de hoofdstad van. Oudtijds werd Bourgogne verdeeld in le Pays de la montagne, Auxerois, Auxois, Dijonnais, Antunois, Chalonnais en Maconnais. Het bevat aanzienlijke ijzer- en steenkolenmijnen en fabr. Men zie verder deze bijzondere dep.

BOURGOIN, Fr. stadje, dep. Isère, arr. Tour du Pin, aan de Bourbre, met 3,600 inw., en handel in wol en hennip.

BOURGOMONT, Nederl. dorp, prov. Luik, 2 uren van Spa.

BOURGON, Fr. dorp, dep. Mayenne.

BOURG (ST.) ANDEOL, Fr. vlek, dep. Ardèche, aan de Rhône, met 3600 inw.

BOURG-SUR-MER, zie Bourg, No. 4.

BOURG-THEROUDE, Fr. dorp, dep. Eure, arr. Pont Audemer, met 740 inw.

BOURGUEBUS, Fr. kant. hoofdpl., dep. Calvados, arr. Caen.

BOURGUEIL, Fr. kant. hoofdpl., dep. Indre en Loire, arr. Chinon, met 5,280 inw. en handel in wijn.

BOURGUERIN, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, met 210 haardsteden.

BOURLES, Nederl. dorpje, prov. Henegouwen, met 435 inw.

BOURLON, Afr. landschap, distr. Sierra Leona, in Opper Guinea.

BOURLOS of *Boorlos*, Egypt. meer tusschen de Damiette en Rosette takken van den Nijl, door eene smalle strook lands van de Middell. zee gescheiden, zijnde ongeveer 12 mijlen lang en 3½ mijl in deszelfs grootste breedte.

BOURLOS, Egypt. stadje bij bovenge-

genoemd meer gelegen, met een fort, 7½ mijl ten O. van Rosette.

BOURLOS, kaap op de W. kust van Egypte, tegen over het O. uiterste van het meer. 49. 2. L. 31. 29. N. B.

BOURMONT, Fr. stadje en kant. hoofdpl., dep. Boven Marne, arr. Chaumont, op eene rots, niet ver van de Maas, met 1070 inw. 48. 10. N. B. 23. 13. L.

BOURNABASHI, zie Bouarbashy.

BOURNABAT, tamelijk fraai dorp in Aziat. Turkije, aan de oevers eener rivier gelegen. Eenige weinige uren van dit dorp is eene grot op den top van een' heuvel, waar men zegt dat HOMERUS zijne *Iliade* zou geschreven hebben.

BOURNAZEL, Fr. dorp, dep. Aveiron.

BOURNE, Eng. stadje, gr. Lincoln, bij eene bron, Bourne Well Head genaamd, met looijerijen en 1590 inw. 52. 46. N. B. 16. 28. L.

BOURNE, Eng. riv., die in Wiltshire ontspringt, en bij Stratford in de Avon loopt.

BOURNE, (ST. MARY'S) Eng. vlek, gr. Southampton, met 874 inw.

BOURNEUF, zie Bourgneuf.

BOURNEVILLE, Fr. vlek, dep. Eure, arr. Pont Audemer, met 172 huizen.

BOURNEZAU, Fr. vlek, dep. Vendée, arr. Fontenay, met 260 huizen.

BOURNON, Turk. vlek op 't eil. Negropont, ten O. van de golf van Contessa.

BOURNOU, zie Bernu.

BOURO, BOERO of *Buru*, Aziat. eil. tot de landvoogdij Amboina en aan de Nederl. behoorende, naast Ceram het grootste der Amboina eil., 12 of 14 zeemijlen ten W. van Amboina. Het is 15 mijlen lang en 10 mijlen breed, zeer bergachtig, met schoone rivieren doorsneden, en met lommerrijke bosschen, die ebben- en andere houtsoorten opleveren, bezet, doch het is weinig bevolkt, en bevat slechts 2000 inw., deels Maleijers, en deels Alforezen. In het midden vindt men een aanzienlijk meer, waarvan vele riviertjes het overtollig water naar zee geleiden. Behalve het genoemde hout, brengt het voort: gierst, rijst, bananen, kokosnoten, limoenen, oranjeappelen, ananassen, sago, en de beste Cajeput-olie in O. Ind. De kruidnagelen worden aldaar uitgeroeid. De lucht is over het algemeen gezond, in het binnenland vochtig, dat in deze streken voor de kultuur zeer voordeelig is. Over het algemeen is dit eil. zeer vruchtbaar, doch er is tot nu toe weinig nut van getrokken. « Het is inderdaad te » bejammeren, » zegt de Heer VAN DEN BOSCH, » dat men van een land, » dat zich als een Eden voordoet, » niet anders zeggen kan, dan dat tot » dus verre, het bezit daarvan weinig » voordeel heeft opgeleverd.» Dit eil. stond weleer onder de koningen van Ternate, en de stadhouders hadden hun verblijf in 't aanzienlijk dorp Tomahoe, bij het riviertje Way-Floemat, en den berg Tomahoe.

BOURO of *Boero*, het voornaamste dorp op voorn. eil., aan eene schoone, hoewel opene baai gelegen. Het is eigenlijk een fortje, dat met 25 of 30 man bezet is, tot bescherming der inw. tegen de zeerooverijen, en om den smokkelhandel te verhinderen.

BOURO of *Buro*, klein eil. in Azië, niet ver van Acheen, ten N. van het eil. Sumatra gelegen.

BOUROU, zie Buro, No. 2.

BOURREL, Fr. vlek in Ned. Armagnac, nu dep. Tarn en Garonne.

BOURRONG BAAI, aan de N. W. kust van Amer., tegenover het eil. Revilla Gigedo of de Gravina, de Z. en O. grenzen van Russisch Amerika uitmakende. 55. 50. N. B.

BOURROWSTROWNESS, Schot. stadje in W. Lothian, met eene haven, walvischvangst en handel op de Oostzee.

BOURSCHEID, Nederl. dorp, prov. Luik, met 950 inw.

BOURSEIGNE, (*Neuve* en *Vieille*) twee Nederl. dorpjes, prov Namen, het eerste met 320, het tweede met 138 inw.

BOURSONNE, Fr. dorp, dep. Oise.

BOURTANGE, zie Boertange.

BOURTH, Fr. vlek, dep. Eure, arr. Evreux, aan de Iton, met 1640 inw., en groote ijzersmederijen.

BOURTHES, Fr. vlek in Boulonnais, nu dep. Pas-de-Calais.

BOUS, Nederl. dorp, prov. Luxemburg, met 800 inw., 1 uur van Remich.

BOUSCH, Egypt. stad aan den W. oever van den Nijl, aan den mond van het kanaal van Faioum. Men houdt het voor het oude *Ptolemais*.

BOUSENDORF, Pruis. vlek, gr. hert. van den Neder Rijn.

BOUSHA, Afr. stad in Tunis, zijnde het oude *Turza*, met Romeinsche opschriften. 5 mijlen Z. W. van Tunis.

BOUSLAY, Fr. dorp, dep. Indre en Loire, arr. Loches, met 220 huizen.

BOUSSA, stad in Midden Afrika, aan den Niger, ten O. van Tombuctoo, waarbij, volgens berigten van *Amadi Fatouma*, PARK gedood werd.

BOUSSAC, Fr. arr., dep. Creuse, hetwelk

welk $17\frac{1}{4}$ V. M. en 31,100 inw. bevat.

Boussac, Fr. stadje, hoofdpl. van voorn. arr., aan het hangen van eene rots; zij is ommuurd, en heeft 600 inw. 46. 21. N. B. 20. 3. L.

Boussagne, Fr. dorp, dep. Hérault.

Boussenne, Fr. stadje, dep. Arriège, met 2180 inw.

Bousseval, Nederl. dorp in Z. Braband, aan de Dyle, een uur van Genappe, met 800 inw.

Boussille, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, met 240 huizen, 8 m. van Angers.

Boussoit, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 280 inw., een uur van Bergen.

Boussole, straat in de N. Stille Zuidzee, tusschen de Kurilische eil. Marikan en Compagnies eil., door La Peyrouse naar zijn schip aldus genoemd.

Boussu, Nederl. vlek, prov. Henegouwen, $2\frac{1}{2}$ uur O. Z. O. van Bergen, met 2000 inw.

Boutan, zie Bootan.

Bouteville, zie Boutteville.

Boutin (Punt), kaap aan de W. kust van 't eil. Saghalië, aan de O. kust van Azië, op 52. N. B.

Boutkouja, Perz. stad, prov. Ghilan.

Bouton, Buton, zie Boeton.

Boutonne, bevaarbare riv. in 't Fr. dep. der beide Sèvres, welke bij Chefboutonne ontspringt, en bij St. Jean d'Angely in de Charente valt.

Boutonville, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, een uur van Chimay.

Boutree, een der kleinere Vriendeneil. in Australië.

Boutron, Turk. Aziat. stadje in Syrië, ten Z. van Tripoli.

Boutry of *Botroe*, Negerdorp op de Goudkust in Afrika, een uur ten O. van Infumah; het wordt door 't Nederl. fort Batenstein bestreken.

Boutteville, Fr. D., dep. Charente.

Boutteville, Chatillon-Boutteville of *Chatillon-Sur-Loing*, Fr. stadje, dep. Loiret, arr. Montargis, aan het kanaal van Briare, en aan de Loing, welke hier het kanaal doorsnijdt, met een kasteel, 2000 inw., looijerijen, en fabr. Zij is de geboortepl. van den admiraal Coligny. 47. 49. 23. N. B. 20. 30. 57. L.

Bouvignes of *Bouvines*, Nederl. stadje, prov. Namen, arr. Dinant, aan de Maas, 5 uren van Namen, met 600 inw., die koper- en ijzersmederijen hebben. Niet ver van hier vindt men de puinhoopen van het sterke stadje *Chevremont*, een roofnest in de 10 eeuw.

Bouvignies, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 506 inw., $\frac{1}{2}$ uur van Ath.

Bouvigny, Fr. dorp, dep. Noorden.

Bouville, 5. Fr. dorpen, dep. Eure en Loire, 3 in Seine en Oise, Ned. Seine.

Bouvron, Fr. D., dep. Neder Loire, nabij Savenay, met 2000 inw.

Bouwen, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Turnhout, met 500 inw.

Bouxieres-aux-Dames, Fr. vlek, dep. Meurte, 1 mijl ten N. van Nancy.

Bouxweiller, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, in eene vruchtbare landstreek, tusschen drie heuvels gelegen.

Bouzadgeh, stad in Aziat. Turkije, in Natolië, 11. mijlen N. O. van Ikmid.

Bouzaille, Fr. dorp, dep. Jura.

Bouzanne, riv. in 't Fr. dep. Indre, die 7 mijlen boven Argenton ontspringt, en bij Le Cluseau in de Creuse valt.

Bouzdagen, Turk. Aziat. stad in Natolië, 7 mijlen N. W. van Mogla.

Bouz-Dagh, bergtak in Aziat. Turkije, aan de Z. zijde der riv. Sarabat.

Bouzek, Turk. Aziat. stad in Caramanië.

Bouzillé, Fr. D., dep., Maine en Loire, 2 mijlen Z. W. van St. Florent.

Bouzils, Fr. vlek, dep. Vendée.

Bouzkir, Turk. Aziat. stad, prov. Natolië, 9 mijlen van Bei-Shehri.

Bouzok, Turk. Aziat. stad, gouv. Siwas.

Bouzols, Fr. D., dep. Op. Loire.

Bouzonville, Fr. vlek, dep. Moezel, arr. Thionville, aan het hangen van eenen heuvel, aan de Nied, met 1400 inw.

Bova, Nap. stad, prov. Calabria Ultra I., aan het uiteinde der Apennijnen, met een bisdom, 5 kerken, 1 klooster en 8,800 inw.

Bovali, zie Loango.

Bovekerke, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 520 inw.

Bovelles, Fr. vlek, dep. Somme.

Bovenboeren, Nederl. buurt, tot Winschoten in Groningen behoorende.

Bovenden, Han. ambt, vorst. Göttingen, met 4,038 inw. Het dorp van dien naam ligt aan de Weende, en heeft 1385 inw. en fabrijken.

Bovenduist, zie Duist.

Bovenistier, Nederl. dorp, prov. Luik, 5 uren van de hoofdplaats.

Bovenkarspel, Nederl. dorp in N. Holland, kwart. Hoorn, met eene ruime en groote kerk, en 850 inw.

Boven-Knijpe, zie Knijpe.

Bovenmeer, (Lake Superior) meer in N. Amer., in Canada, het grootste der bekende wereld, dat van het O. naar het W. 125 mijlen lang, en van het Z. naar het N. 80 mijlen breed is, en eene oppervlakte van 1800 vierk. mijlen beslaat. In hetzelve liggen vele eil., waaronder het Konings eil. het voornaamste

 is;

is; de riv. St. Lourens loopt er midden door. Het is zeer vischrijk, en heeft onder anderen zeer groote forellen, die soms 50 pond en meer wegen. Het wordt, even als de zee, door stormen bewogen, en is op vele plaatsen onpeilbaar. Meer dan 40 riv. loopen in hetzelve uit, en echter heeft het slechts eene kleine uitwatering bij St. Maria, die geen tiende deel van het water lozen kan.

BOVENSE, Deen. vlek op 't eil. Funen, met eene overvaart naar Klakering in Jutland, en handel op Noorwegen.

BOVES, Sard. vlek in Piëmont, prov. Cuneo, aan den voet der Alpen, met 6,700 inw., ijzer- en marmergroeven.

BOVES, Fr. dorp, dep. Somme.

BOVESSE, Nederl. dorpje, prov. Namen, 2 uren van de hoofdplaats.

BOVIGNY, Nederl. dorp, prov. Luik, met 1096 inw.

BOVINES, zie Bouvignes en Bouvines.

BOVINO, Nap. stad en hert., prov. Capitanata, digt aan het Apennijnsche gebergte, aan den Cervaro, met 3500 inw. en een bisdom. 41. 17. N. B. 33. 4. L.

BOVOLENTA, Lomb. Ven. vlek, legatie Padua, aan de Bachiglione.

BOVOLON, Lomb. Ven. vlek, legatie Mantua, ten W. van de Etsch.

BOW, Eng. vlek, gr. Middlesex, met fabr. en 2300 inw. 2. Eng. riv., gr. Salop. 3. Ier. eil. in 't meer Erne, gr. Fermanagh.

BOWAN of *Bowang*, zie Bauan.

BOWANYGUNGE, O. Ind. stad van Bootan, 4 mijlen N. van Beyhar.

BOWAT, stad op 't eil. Ceylon, 4½ m. N. van Candy. 98. 33. L. 7. 56. N. B.

BOW-BELL, eilandje in de golf van Mexico, bij de Mosquito's kust. 295. 41. L. 14. 52. N. B.

BOWDEN, eilandje bij 't W. Ind. eil. Jamaica.

BOWE of *Nymet*, Eng. vlek, gr. Devon, met 730 inw.

BOWEN, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 m. van Wiltz, door bosschen omringd.

BOWES, Eng. stadje, gr. York, met 770 inw.

BOW-ISLAND, door COOK in 1769 ontdekt en aldus genoemd, is een der *lage Koraal-eil.* van den gevaarlijken Archipel of *Archipel Dangereux* van BOUGAINVILLE, die het Harp-eiland heette, op 18. 23. Z. B. en 236. 57. L.

BOWLING, Eng. vlek, gr. York, met 2,226 inw.

BOWLING-BAAI, baai en dorp in Schotl., aan 't einde van het Clyd's kanaal; men vindt hier dokken voor de schepen.

BOWLING-GREEN, dorp in de N. Amer. Rep., prov. Virginië. 2. Kaap op de O. kust van Nieuw Holland.

BOW MORE, hoofdpl. van 't Schot. eil. Ilay, een der Hebriden, aan het Loch Indal.

BOWNESS of *Bullness*, 2 Eng. dorpen in de gr. Cumberland en Westmoreland.

BOWROWNIKI, Pool. stadje, waiw. Plock, aan den Weichsel, met 350 inw.

BOWS-ROCKS, klippenrigchel op de O. kust van Schotl., bij de haven van Elle.

BOX, Eng. vlek, gr. Wilts, met eene gezondheidsbron en 1252 inw.

BOXBERG, Bad. ambt, Main- en Tauberkreits, met 16,450 inw. De hoofdpl. Boxberg ligt aan de Umpfer, en heeft 1000 inw. Het dorp Wolchingen of Welchingen maakt met dit stadje ééne gemeente uit.

BOXEY, landpunt op de Z. kust van 't N. Amer. eil. Nieuwland. 47. 36. N. B. 322. 16. L.

BOXFORD, Eng. vlek, gr. Suffolk.

BOXHOLM, Zweed. vlek, prov. Gothland, ten Z. van Linköping.

BOXHOORN of *Boxo Ornen*, eilandje in de Chinesche zee, bij de kust van Cochin-China. 126. 37. L. 14. 10. N. B.

BOXHORN, Nederl. dorp in Luxemburg, 3½ mijl van Houffalise.

BOXMEER, zie Boksmeer.

BOXTEHUDE of *Buxtehude*, Han. stadje, hert. Bremen, 't welk door de Este omstroomd wordt, met 335 huizen.

BOXTEL, Nederl. dorp, prov. Noord Braband, distr. 's Hertogenbosch, aan den Dommel, met 2 Roomsche, 1 Hervormde kerk, 2 schoolgebouwen en 3,040 inw., die eene papierfabr. en linnenweverijen hebben. Van hier loopt de straatweg lijnregt op Eindhoven.

BOXUM, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, grietenij Menaldumadeel, vermaard door den slag van STEIJN MALTESZ tegen den Spaanschen overste TAXIS in 1586.

BOY, kaap op de Z. kust van 't eil. Sardinië. 2. Spaan. stadje in Catalonië.

BOYADOL, Pruis. D., regdst. Liegnitz.

BOYAVAL, Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais, met eene bron, die soms alleen met den Noordenwind water opgeeft; 2 mijlen van St. Pol.

BOYENHOVE, Nederl. dorpje, prov. Zuid Braband, bij Leuven, met 110 inw.

BOYER, N. Amer. riv. in Ned. Canada, die bij het eil. Orleans in den St. Lourenz valt. 2. Inham aan de W. kust van 't W. Ind. eil. St. Christoffel. 3. Fr. dorp, dep. Loire.

Boyle, Iersch vlek, gr. Roscommon, aan de Boyle, met linnenweverijen.

Boyles, kaap op de W. kust van N. Amer. 250. 38. L. 50. 51. N. B.

Boyndie Head, kaap in Schotland, aan de kust van 't gr. Banff. 15. 12. L. 57. 39. N. B.

Boyne, riv. in Ierland, prov. Leinster, valt niet ver van Drogheda in de Iersche zee.

Boyne Islands of *eil. van Benodet*, groep eilandjes en rotsen in de Ind. zee, bij Kerguelen 's land. 86. 33. L. 49. 49. Z. B.

Boyne, Fr. stadje, dep. Loiret, arr. Pithiviers, met 1850 inw., die wijn- en saffraanteelt hebben.

Boynicz, Boinitz of *Baymocz*, Hong. vlek, kom. Neitra, met warme baden.

Boynton, Eng. stadje, gr. York.

Boyolalhe, Nederl. stadje en fort op 't eil. Java, 12½ mijl van Samarang; 4 mijlen ten W. van hetzelve is een groote vulkaan, Meer Apy genoemd, die onophoudelijk rook opgeeft. Somtijds hebben er verschrikkelijke uitbarstingen en lavastroomen plaats.

Boza, Hong. stad, kom. Liptau, tusschen hooge bergen gelegen, die eenig goud opleveren. 2. Stadje en riv. van 't eil. Sardinië, benevens een eilandje.

Bozawola, stadje in Galicië, ten Z. van Lublin.

Bozbaba of *Hiera*, Turk. eil. bij Creta, niet ver van Degismenlik. Het is eigenlijk slechts eene bazaltrots, met een weinig aarde, puimsteen en vulkanische asch bedekt, welke eene uitbarsting, in het jaar 41, uit de zee opwierp.

Bozejow of *Bozkow*, Boh. vlek, kreits Tabor, met 56 huizen.

Bozel, Sard. vlek in Savoije.

Bozen, zie Botzen.

Bozin, zie Pösing.

Bozingur, Ind. stad in Barramaul.

Bozkow, zie Bozejow.

Bozlingen, schoone streek lands, met eenige verstrooide huizen, in 't Zwits. kanton Uri, tusschen Altdorf en Schattorf, alwaar jaarlijks de landdag van het kanton gehouden wordt.

Bozok of *Bzowik*, Hong. vlek en kasteel, Houter kom.

Bozolo, Lomb. Ven. stadje aan de Oglio, 7 mijlen van Mantua. 45. 9. N. B.

Bozouls, Fr. kant. hoofdpl., dep. Aveiron, arr. Rhodez, met 2310 inw.

Bozow, meer in 't Pruis. regdst. Potsdam; het is een uur lang.

Bozzio, Fr. dorp op 't eil. Corsica.

Bozzo, riv. in 't Lomb. Ven. kon., gouv. Milaan; zij komt uit 't Lago Magiore en valt in het Lago di Chivra.

Bozzolasco, Sard. vlek in Piëmont, niet ver van Alba, met 1100 inw.

Bozzolo, Lomb. Ven. stad, gouv. Milaan, legatie Cremona, met 4500 inw.

Bra, Sard. stad in Piëmont, prov. Alba, niet ver van de Stura, met 1 gymnasium, 1 collegie, en 10,330 inw., die linnen- en grof laken-fabr. hebben. De omtrek is rijk in koren, wijn, zijde, enz. 44. 43. N. B. 25. 39. L.

Bra, Nederl. dorp, prov. Luik.

Braake, Oldenb. ambt, kreits Ovelgönne. 2. Twee zandbanken voor de haven van Duinkerken.

Braak, (de) golf der Noordzee, in welke de Wezer uitloopt, en voor welke de twee zandplaten Werck en Teutel liggen.

Braak, Nederl. buurt in N. Holland, arr. Alkmaar, ten O. van die stad, heeft met Rustenburg en Ursem 560 inw.

Braam's Punt, klein voorgebergte aan de O. zijde van de Z. Amer. riv. Suriname, in Guiana.

Braan, zie Bran.

Braaschaat, Nederl. dorp, prov. Antwerpen.

Braba, kaap in Z. Amer. 34. 56. Z. B. 321. 28. L.

Braband, Nederl. Polder in Z. Holland, arr. Briel, op 't eil. Voorne, heeft met Spijkenisse 734 inw.

Braband, hert. en voorheen de voornaamste der 17 Nederlandsche gewesten, hetwelk ten N. aan Holland en Gelderland, ten W. aan Zeeland en Vlaanderen, ten Z. aan Henegouwen en Namen, ten O. aan Luik en Gelderland grensde. Van het N. naar het Z. 28 mijlen breed, en Noordwaarts bijna even zoo lang, doch Zuidwaarts niet meer dan 12 of 13 mijlen breed, terwijl het door de Schelde, de Maas, en andere rivieren bespoeld werd. De veelal zandige en moerassige grond, door aanzienlijke bosschen bezet, was echter, over 't algemeen, zeer vruchtbaar. Onder het bestuur der huizen van Bourgondië en Oostenrijk, was in dit land de zetel der regering, en het hof van Brussel was in de vijftiende eeuw, misschien het schitterendste van Europa. Voormaals werd het in 4 kwart. verdeeld, als: Brussel, Leuven, Antwerpen en 's Hertogenbosch. Na de afscheiding der Nederlanden, behoorde het gedeeltelijk aan Oostenrijk, en gedeeltelijk aan de Vereënigde Nederlanden, waarom het dan ook in Spaansch of Oostenrijksch, en in Staats of Bataafsch

Braband verdeeld werd, waarbij dan, van bovengenoemde kwart., de twee eerste, en een deel van het derde, tot de Oostenrijksche Nederlanden, en het overige tot de Nederlandsche Generaliteitslanden behoorde. Bij den vrede van Luneville, in 1801, kwam het Oostenrijksche deel reeds aan Frankrijk, van welk rijk het toen de dep. der beide Nethen en van de Dyle uitmaakte, terwijl het Nederlandsche deel, sedert 1806, een bijzonder dep. des lands, en na de vereeniging met Frankrijk in 1810, met een deel van Gelderland, het dep. van de Monden van den Rijn uitmaakte. Bij den vrede van Parijs, 30 Maart 1814, werd het geheele land aan het kon. der Nederlanden weder afgestaan, van hetwelk het nu 3 prov. uitmaakt, als: Noord Braband, Zuid Braband en Antwerpen. (Men zie die artikels).

BRABAND, (NOORD) Nederl. prov., voorheen *Staats Braband* genoemd, bij hetwelk thans van Holland het zoogenoemde land van Altona gevoegd is, is de eerste in den rang der provinciën, en grenst ten N. aan Gelderland, de Maas en Merwe, die haar van Holland, ten W. aan de Schelde, die haar van Zeeland scheiden, ten Z. aan de prov. Antwerpen, en een deel van Limburg, en ten O. aan Limburg en de Maas. Zij is van het O. naar het W. 24 uren lang, en van het Z. naar het N. 14 uren breed, en heeft eene oppervlakte van 82 vierk. mijlen, met 294,085 inw., die in 11 steden, (die afgevaardigden zenden) en 350 kleinere steden, vlekken, dorpen en gehuchten wonen. De lucht is er vrij gezond; de grond, over 't algemeen, vlak, schoon in het N. en W. eenigzins heuvelachtig, bestaat, in het land van Altona, of het N. gedeelte, uit heerlijk bouwland, dat men ook ten Z. van de Demer vindt, doch ten N. van die riv. heeft men meestal schraal en zandig heide land, dat niet dan met veel moeite eenigzins ter bebouwing geschikt kan gemaakt worden; ook vindt men er eenig tamelijk weiland, eenige met hout beplante oorden, en in het O., of de zoogenoemde Peel, eenigen veengrond. Zij wordt bespoeld door de riv. de Aa, Dommel, Tongelreep, Keerschop, Gender, de kleine en groote Beerse, Nemer, Hulver, Leije, Merk, Roovaart, Dintel en Zoom. De voortbr. zijn: paarden, rundvee (doch niet zwaar), schapen, varkens, hazen, blaauwe en roode konijnen, vossen, bunsings, wezels, otters, dassen, egels, witte mollen en slangen, doch zeldzaam grof wild, eenig gevogelte, riviervisch en kreeften; verder tuin-, boom- en aardvruchten, rog, boekweit, vlas, haver, knollen, aardappelen, hop, een weinig garst en tarw, die in het land van Altona zeer goed gewonnen wordt; ook groeit hier een veldgewas *spurrie* genoemd, dat een zeer goed voedsel voor het vee oplevert; men heeft hier ook turf, en eenige ijzererts; onderscheidene voortbr. worden uitgevoerd.

De prov. zendt zeven afgevaardigden naar de staten generaal, en wordt verdeeld in 3 distr., als: 's Hertogenbosch, Eindhoven en Breda, die 24 kantons uitmaken. De provinciale staten bestaan uit 42 leden, waarvan 7 door den adel, 21 door de steden, en 14 door den landelijken stand benoemd worden. De hoofdpl. der prov. is 's Hertogenbosch.

BRABAND (ZUID) Nederl. prov., het voornaamste en grootste deel van het oude hert. uitmakende, grenst ten N. aan Antwerpen, ten O. aan Limburg en Luik, ten Z. aan Namen en Henegouwen, en ten W. aan O. Vlaanderen. Zij is 14 uren lang en 10 breed, en beslaat eene oppervlakte van 66 vierk. mijlen, terwijl zij in 387 gemeenten, zoo steden, vlekken, als gehuchten, 430,000 inw. bevat. De lucht is er vrij gezond, en de grond hooger en golvender dan in Antwerpen, en over 't algemeen is zij zeer vruchtbaar, echter minder in de omstreken van Brussel, Grez, Corbeek, Haegt, Leuven, Genappe, Wavre, enz., terwijl in die van Aerschot, de bergachtigste streek der prov., waar de grond nu zanderig, dan weder los en moerassig is, de tarw slechts schraal voortkomt; ook vindt men er heerlijk weiland, eenige bosschen, bijzonder van denneboomen, en heide velden. De prov. wordt door de riv. de Dyle, Demer, Senne, Geeld en Velpe, waarvan de twee eerste bevaarbaar zijn, bespoeld, terwijl, de voortbr. bestaan in haver, koren, rogge, gerst, boekweit, raapzaad, aardappelen, rapen, hop, hennip en vlas, benevens vele tuin-, boom- en aardvruchten, en hout, vooral in 't vermaarde bosch van Soignies. Uit het rijk der dieren heeft zij vooral rundvee, paarden, schapen, varkens, velerlei soorten van gevogelte en wild. De fabr. zijn hier in den hoogsten top, en de bierbrouwerijen van Leuven, Diest en elders, algemeen beroemd. Ook wordt er veel handel gedreven. De

prov., die 8 afgevaardigden naar de staten generaal zendt, is verdeeld in de 3 arr. Brussel, Leuven en Nivelles. De provinciale staten bestaan uit 81 leden, waarvan ⅓ door de ridderschap, ⅓ door de steden en ⅓ door den landelijken stand benoemd wordt. De hoofdstad is Brussel.

BRABANCON, zie Barbancon.

BRABECK, Pruis. vlek, regdst. Munster, kreits Recklinghausen.

BRACADALE, Schotsch dorp op het eil. Skye, met 1870 inw. 57. 22. N. B.

BRACCIANO, stadje in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, aan 't meer Bracciano, met 500 inw. en warme baden. 42. 4. N. B. 29. 45. L.

BRACCIO-DI-MAINA of *Zakonia*, de grootste der vier prov. op Morea, in Eur. Turkije, welke 't Z. deel van het schiereïl. uitmaakt; het is met hooge bergen bezet, bevat het oude Arcadië en Laconië, en heeft Misitra tot hoofdst.

BRACCO, Sard. stad, 10 m. van Genua.

BRACHELEN, Pruis. vlek, regdst. Aken, met 1800 inw.

BRACHHUSEN, zie Bruchhausen.

BRACHT, Pruis. dorp, regdst. Kleef, met 2000 inw. en linnenweverijen.

BRACHTENBACH, Nederl. vlek in Luxemburg, met 263 inw., 1½ m. van Wiltz.

BRACHWITZ, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, Saalkreits, met 240 inw.

BRACIEUX, Fr. dorp, dep. Loire en Cher, aan de Beuvron.

BRACKE, dorp in Lippe Detmold, met 830 inw. 52. 20. N. B. 26. 7. L. Het ambt Bracke telt 8,230 zielen.

BRACKE, Oldenb. dorp, een uur van Elsfleth, aan de Wezer.

BRACKEL, Nederl. dorp in O. Vlaanderen, 2 uren van Grammont.

BRACKEN, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 3,700 inw.

BRACKENBERG, Han. ambt, vorst. Göttingen, zeer bergachtig, met 1112 inw.

BRACKENHEIM, Wurt. ambt, Neckarkreits, groot 4½ vierk. mijl, met 22,200 inw. Het dorp telt 1500 inw.

BRACKLESOME'S BAAI, baai bij de Eng. haven van Chichester, voor groote schepen bruikbaar.

BRACKLEY, Eng. stadje, gr. Northampton, aan de Ouse, met 1580 inw.

BRACKMEER, Eng. meer, gr. Cumberland, 1 mijl Z. van Keswick.

BRACKWEDE, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 1100 inw. en linnenfabr.

BRACLAW, Rus. stadje, gouv. Podolië of Kaminiec, aan de Bog, 320 inw. 46. 37. 24. L. 48. 49. 41. N. B.

BRACLAW, Rus. stadje, gouv. Wilna, aan een groot meer, uit hetwelke de riv. Druja, ontspringt.

BRACS, zie Brätz.

BRAD, Hong. vlek in Zevenbergen, kom. Hunyad, aan de Witte Korosch.

BRADA, kaap op 't Eng. eil Man.

BRADANO, riv. in Napels, prov. Basilicata, ontspringt in 't Apennijnsche gebergte, en valt in de golf van Tarente.

BRADDOCK'S BAY, N. Amer. baai, aan de Z. zijde van 't meer Ontario.

BRADFIELD, Eng. vlek, gr. Wilts, met vermaarde lakenfabr. 2. Eng. dorp, gr. Essex, 600 inw. 3. Eng. vlek, gr. York, met 4500 inw., handel en fabr. 4. Eng. riv. in 't gr. Salop.

BRADFORD, Eng. stad, gr. Wilts, aan de Avon, met 8000 inw. en fabr. van de fijnste lakens. 51. 20. N. B. 15. 29. L.

BRADFORD, Eng. stad, gr. York, aan 't kanaal van Liverpool, met 6,800 inw., en velerlei fabr. In de nabijheid is eene ijzer- en geschutgieterij.

BRADFORD of *Headford*, Eng. riv., gr. Derby, die bij Allport in de Lochhell valt.

BRADFORD, 3 vlekken in de N. Amer. Rep., als een in 't gr. Massachusets aan de Merrimack; een in New-Hampshire, en een in Vermont.

BRADING, Eng. haven op het eil. Wight, met 1200 inw.

BRADLEY, Eng. vlek, gr. Stafford.

BRADLEY, Eng. vlek, gr. York, aan het Bradford kanaal, met 412 inw.

BRADLEY, (NORTH) Eng. vlek, gr. Wilts, met manufacturen en 1000 inw.

BRADLEY'S SHOALS of *Bradley's ondiepten*, een zeer gevaarlijk, door kapitein HUNTER den 12 Maart 1791 ontdekt riff, in de Zuidelijke helft van den Stillen oceaan, en volgens zijne bepaling op 6. 52. Z. B. en 178. 52. L. gelegen. Volgens hem bestaat dezelve uit eene groep van rotsen, die wel niet boven het water uitsteken, doch tegen dewelke de golven zoo sterk breken, dat de branding wel 6 mijlen ver gezien kan worden. Daar hij op eens in het midden dezer rotsen, die zich O. Z. O. en W. N. W. 15 mijlen ver uitstrekken, geraakte, was hij zoo gelukkig tusschen dezelve eenen doortogt te vinden.

BRADNINCH, Eng. D., gr. Devon.

BRADSBERG, Noorw. ambt, stift Christiania.

BRADSHAW, Eng. gehucht, gr. Lancaster.

BRADSHAW, Eng. vlek, gr. Derby.

BRADWELL, Eng. vlek, gr. Derby. met 1070 inw. 2. Kaap aan de Eng. kust. 51. 44. N. B. 18. 36. L.

Brady, stad in Eur. Turkije, prov. Moldavië, aan de Pruth. 2. Aziat. vlek in Irak Arabi.

Braemar, Schotsch distr. in het Z. W. gedeelte van 't gr. Aberdeen, zeer bergachtig en dun bevolkt. Men vindt er vrij hooge kruinen, waaronder Macduie, Cairntoul en Breirach, 4200 a 4300 voeten hoog, de voornaamste zijn. Het levert gekleurde krijstallen van aanzienlijke waarde op.

Braetz, Pruis. stadje, gr. hert. Posen, kreits Bomst, met 1140 inw.

Braffe, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 640 inw., $1\frac{1}{4}$ m. van Leuze.

Brag, landpunt aan den mond der O. Ind. riv. de Ava.

Braga, hoofdstad van de Port. prov. Entre Minho en Douro, aan de Este, de zetel van een' aartsbisschop, primaat van Portugal, met 1 voorstad, 8 poorten, 1 kasteel, 7 openbare plaatsen met fonteinen, 7 kerken, 8 kloosters, 18,050 inw., 1 seminarium, breede, doch onregelmatige straten, en velerlei fabr. 9. 36. L. 41. 36. N. B.

Braga, aartsbisdom in Portugal, maakt $\frac{1}{3}$ van de Port. prov. Entre Minho en Douro uit, bevattende, in 1810, 1292 kerspelen, 162,960 bewoonde huizen en 658,000 inw.

Bragancon, Fr. eil. der Hières, voor de golf van dien naam, in de Middell. zee.

Braganza, hoofdstad van de Port. prov. Tra los Montes, aan de Fervenza, met een versterkt kasteel, eene ridderakademie en ruim 4500 inw., welke fabr. en 40 garenmolens hebben. Zij is het stamhuis der tegenwoordige koningen van Portugal. 41. 44. N. B. 11. 13. L.

Braganza, (Nieuw), zie Aveiro.

Bragernes of *Bragnos en Stromsoe*, 2 Noorw. steden, en *Tangen*, een dorp, stift Aggershus of Christiania, onder den gemeenschappelijken naam van *Drammen* bekend, en aan den Drams Fiorden gelegen. Zij hebben zamen 6000 inw., fabr. van zeil- en wasdoek, scheepstimmerwerven, eene marmergroef en handel in planken, balken en ijzer.

Brages, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband, met 330 inw; nabij Halle.

Bragun, Rus. Aziat. dorp, gouv. Georgiewsk; nabij Schedrinsk.

Brahe, zijtak van de Warta, welke door Polen, en de Pruis. prov. Posen loopt.

Brahe, riv. in Polen en Posen, welke aan de Pommersche grenzen ontspringt, en bij Fordon, 1 mijl beneden Bromberg, in de Weichsel valt. Zij is van Fordon tot aan de Weichsel bevaarbaar gemaakt, en heeft, door een kanaal, gemeenschap met de Netze.

Brahe Grenna, **Brahe Lund**, zie Grenna.

Brahestadt, Rus. stad, prov. Finland, in O. Bothnië, met 1160 inw., zeehandel met teer, pik, boter en talk. 64. 13. N. B. 42. 4. L.

Brahe Trolleborg, Deen. vlek op 't eil. Funen, met eene kweekschool voor onderwijzers.

Brahilow, Rus. stadje, gouv. Podolië, aan een meer, uit hetwelk de Now voorkomt.

Brahilow, zie Braila.

Brahim, Ruz. vlek, gouv. Podolië, aan den mond der Soz in den Dnieper.

Brahminabad, oudtijds eene beroemde, doch thans vervallene O. Ind. stad in Hindostan, prov. Tatta, die in de 10 eeuw de hoofdpl. was van een magtig Hindo koningrijk. 85. 36. L. 24. 46. N. B.

Brahma-Poutre, zie Burrampouter.

Brahooick Bergen, of *Bergen van Brahus*, keten bergen, die, volgens den luitenant Pottinger, de O. grenzen van Perzië uitmaakt, en van het Z. O. naar het N. W. 80 mijlen, en in deszelfs grootste breedte, 60 mijlen beslaat. Dezelve verheft zich tot eene aanzienlijke hoogte, en kan hierin met de verhevenste kruinen van Europa vergeleken worden. Men vindt op dezelve de stad *Kelat*. 84. 44. L. 25. N. B.

Brahus, **Brahoes**, een der hoofdstammen der Beludschers in Beludschistan. Zij zijn waarschijnlijk van Tartaarschen oorsprong, uit het gebergte, aan den Neder Indus, spreken eene taal, die veel overeenkomst heeft met die van Punjab in Hindostan, en bestaan uit 74 stammen, waarvan 52 ongeveer 106,000 weerbare manschappen tellen. Zij worden door eenen Chan geregeerd, die in Kelat woont.

Braibant, Nederl. D., prov. Namen, 4 uren van de hoofdstad, met 240 inw.

Braichy Pwll, de N. W. punt van kaap Caernarvon in N. Wallis.

Braid, riv. in 't Ier. gr. Antrim.

Braidalbin of *Albane*, prov. van 't Schot. gr. Perth; dun bevolkt.

Braila, **Ibrail**, **Brahilow**, Turk. stad in Walachië, aan den mond van de Sereth in den Donau. Zij is de zetel van eenen pacha van drie paardenstaarten, en heeft 30,000 inw., die aanzienlijken handel op Konstantinopel drijven, en verder van de steurvangst bestaan.

45. 16. N. B. 46. 2. L.

BRAIN, Turk. D. aan de golf Lepanto.

BRAIN, Fr. D., dep. Mayenne en Loire.

BRAINE of *Brenne*, Fr. stadje, dep. Aisne, arr. Soissons, met 1300 inw.

BRAINE L'ALEU of *Braine la Leude*, Nederl. stadje, prov. Zuid Braband, met 2770 inw., die fabr. voor glas, leder, stijfsel en wol, benevens wolspinnerijen en zoutkeeten hebben.

BRAINE-LE-CHÂTEAU, zie Tour en Tassis.

BRAINE-LE-COMTE, Nederl. stadje, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 5360 inw. In dezen omtrek wordt zeer fijn vlas gebouwd, en het fijne garen voor de Brusselsche kanten geleverd. De geleerde FRANÇOIS DU BOIS of SYLVIUS werd hier geboren. 50. 37. N. B.

BRAINS, Fr. vlek, dep. Sarte.

BRAINS-PUNT, de O. kaap der riv. Suriname.

BRAINTREE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, met granietgroeven, en 2770 inw.

BRAINTREE, Eng. vlek, gr. Essex, met 2200 inw. en fabrijken.

BRAITENBRUNN of *Breitenbrunn*, Beij. dorp, Opper Donaukreits.

BRAITENECK, zie Breiteneck.

BRAITH-WAITE, baai in het Z. O. van 't eil. Socoro of Revilla Gigedo, op 18. 52. N. B. 266. 45. L.

BRAITHWELL, Eng. vlek, gr. York.

BRAIVE, Nederl. dorp, prov. Luik, met 580 inw.

BRAIX, (ST.) Zwits. dorp, kant. Bern.

BRAKEL, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, aan de Waal, van waar het Nederl. geslacht, dat den vermaarden zeeheld JOAN VAN BRAKEL heeft opgeleverd, oorspronkelijk is. Het telt 822 inw.

BRAKEL of *Brackel*, Pruis. kreits, regdst. Minden, met 19,300 inw.

BRAKEL, Pruis. stad in bovengen. kreits, aan de zamenkomst van de Brucht en de Nette, met 1832 inw., tabaksfabr., azijnmakerij en linnenweverijen.

BRAKEN, (IL) naam van een' aanzienlijken Moorschen stam, die den N. oever van den Senegal bewoont.

BRAKENESS, kaap op de W. kust van Pomona, het voornaamste der Orkney eil. 14. 36. L. 58. 49. N. B.

BRAKERNESS, Noorw. vlek, stift Aggerhuus, met glasblazerijen.

BRAKEWEDE of *Brakwede*, zie Brackwede.

BRALA, O. Ind. eilandje, bij de kust van Malacca. 121. 26. L. 4. 55. N. B.

BRALIN, Pruis. D. in 't Silez. regdst. Breslau, met 800 inw. 55. 18. N. B. 35. 40. L.

BRALLERON, gevaarlijke klip, ten W. van 't O. Ind. eil. Madura, bij Java, op 5. 50. Z. B.

BRAMA, hooge berg op het eil. Java.

BRAMANT, Sard. vlek in Savoije, prov. Maurienne, aan de Arc.

BRAMAS, Afr. volksstam achter Loango.

BRAMAWARA, O. Ind. dorp in Carnate.

BRAMBANAN of *Prambanan*, dorp in 't midden van 't eil. Java, distr. Mataram, aan den voet van eene bergrij, met vele oudheden, als tempels, beelden, opschriften, enz.

BRAMBER, Eng. dorp, gr. Sussex.

BRAMBLE, klip en zandbank in Eng., bij de kust van Hampshire, een weinig beneden Southampton-water. 16. 37. L. 50. 47. N. B.

BRAMHAM, Eng. dorp, gr. York.

BRAMLEY, Eng. vlek, gr. Surrey.

BRAMLEY, Eng. vlek, gr. York, met handel en fabr. en 5480 inw.

BRAMMELO, Nederl. buurt in Overijssel, niet ver van Langelo, met 240 inw.

BRAMPOR, groote koopstad in 't O. Ind. pres. Calcutta, prov. Aude, aan de Tapli, met fabr. voor katoenen stoffen. 21. 20. N. B. 94. L.

BRAMPTON, Eng. vlek in Cumberland, aan de Irting, met 2040 inw. en fabr. voor katoenen stoffen. 2. Eng. vlek, gr. Derby, met ijzerwerken en 2260 inw. 3. Brampton Bierlow, Eng. vlek in Yorkshire, met 1000 inw.

BRAMSCHE, Han. vlek, vorst. Osnabruck, ambt Vörden, aan de Hase, met 700 inw. en fabr. 52. 87. N. B. 25. L.

BRAMSTEDE of *Bramstedt*, Deen. vlek in Holstein, aan de Bram, met 800 inw. en handel.

BRAMYARD, Eng. D., gr. Hertford.

BRAN, riv. in Schotl., die, na een' fraaijen waterval gevormd te hebben, bij Dunkeld in de Tay valt.

BRANCA, een der kaap Verdische eil., een weinig ten W. van St. Nicolaas, omtrent $1\frac{1}{2}$ mijl in den omtrek. Het is hoog, steil en moeijelijk te naderen. 2. W. Afr. eil. bij de kust van Benin.

BRANCALEONE, Nap. stad, prov. Calabria Oltra I, bij kaap Spartivento.

BRANCASTER of *Brancester*, Eng. vlek, gr. Norfolk, met 620 inw.

BRANCHE (ST.) Fr. dorp, dep. Indre en Loire; 5 mijlen van Tours.

BRANCHIER, (ST.) Zwits. stadje, kanton Waadt, $3\frac{1}{2}$ mijl Z. W. van Sion.

BRANCHON, Nederl. dorp, prov. Namen, met 434 inw.

BRANCION, Fr. vlek in Bourgogne, dep. Saône en Loire.

BRANCO DE MALAMBO, Z. Amer. stad in Terra Firma, prov. Santa Martha, aan de Madalena, met aanzienlijken handel. 302. 16. L. 11. 40. N. B.

BRANCOURT, 2 Fr. vlekken, dep. Aisne.

BRAND, Saks. bergstadje, kreits Erzgebergte, met eene zilvermijn en 1450 inw., meestal bergwerkers.

BRANDAU, Pruis. dorp, regdst. Oppeln.

BRAND EILAND, aldus noemen de Nederl. 't Fr. eil. Aix, tusschen Oleron en de Charente.

BRANDEIS of *Csysansky*, Boh. stadje, Kaurzimer kreits, aan de Elbe, met 1780 inw.

BRANDEIS of *Branny Hrad*, Boh. vlek, kreits Königingrätz, aan de Orlitz.

BRANDENBOURG, Nederl. dorp in Luxemburg, 7 uren van de hoofdstad.

BRANDENBURG of *Mark Brandenburg*, Pruis. prov., welke ten W. aan Hanover, ten N. aan Mecklenburg en Pommeren, ten O. aan West Pruissen en Posen, ten Z. aan Silezië en de prov. Saksen grenst, en eenen vlakken inhoud van 667 V. M. met 987,200 inw. heeft. De lucht is er gematigd en gezond, en de grond, behalve eenige heuvels, geheel vlak en zandig, en wordt door de Elbe, met de Havel en Spree; den Oder, met de Bober, Neisse, Warte, Netze, Ucker enz. doorstroomd. Er zijn hier vele meren, benevens het Finow, en Frederik Hendrik's kanaal. De voortbr. zijn: veel hout, koren, boekweit, tuin- en peulvruchten, ooft, wijn, vlas, hennip, hop, tabak, vee, bijzonder schapen, eenige zijde, visch, bijen, ijzer, kalksteen, aluin, barnsteen, salpeter, turf, kleiaarde enz. Van 1685—1688, en verder tot in 1777, hebben zich hier verscheidene kolonisten nedergezet. Men vindt er vele fabr. van wol, katoen, zijde, linnen, porselein, spiegels, ijzer, staal, enz. Het mark Brandenburg wordt verdeeld in de Keur- en Neu-mark. De Keurmark bevat: de Altmark, de Priegnitzmark, de Mittelmark en de Uckermark; de Neumark heeft Custrin tot hoofdstad. Bij de nieuwe verdeeling van het rijk heeft ondertusschen de prov. Brandenburg eenige verandering ondergaan, zoo als men in 't volgende artikel ziet.

BRANDENBURG, provincie van het kon. Pruissen, grenst ten N. aan Mecklenburg, Pommeren en W. Pruissen, ten O. aan Posen en Silezië, ten Z. aan het kon. Saksen en het regdst. Merseburg, en ten W. aan Anhalt-Dessau, het regdst. Maagdenburg en het kon. Hanover. Het bevat 1. de mark Brandenburg, de Mittelmark, Uckermark, Priegnitz- en Neumark, (een klein gedeelte lands uitgezonderd). 2. Het hert. Saksen, de Neder Lausnitz, een deel der Pruis. Opper Lausnitz, de ambten Senftenberg en Finsterwalda, van de Meimerkreits; de ambten Dahme en Juterbogk van 't vorst. Querfurt; de heerl. Baruth en Sonnenwalde, het ambt Belzig, en eenige plaatsen van de ambten Wittemberg, Schlieben, en Sayda, die tot den Wittemberger kreits behooren; Silezië, de Schwiebusser kreits en eenige dorpen van den Saganschen kreits; en eindelijk, van de Meseritzer kreits in het groothert. Posen, de stad Schermeiszel en het dorp Grahnar. De vlakke inhoud bedraagt 749¼ vierk. mijlen, op welke, in 1817, ongeveer 1,297,800 inw., de militairen daar onder gerekend, woonden. Deze prov. wordt in drie regeringsdistr. of gouv. verdeeld, als die van Berlijn, van Potsdam, en van Frankfort.

BRANDENBURG, Pruis. stad, regdst. Potsdam, Westhavellandsche kreits, naar welke de genoemde prov. den naam heeft gekregen. Zij bestaat uit de Alt- en Neustadt, en den Burg of Dam, waarvan de beide eersten door eenen muur omgeven zijn; de tweede, daarenboven, nog wallen heeft, en de derde op een eil. in de Havel gelegen is, tusschen hetwelke een gedeelte is, alwaar de huizen op palen gebouwd zijn, en dat Venetië genoemd wordt. De stad heeft 6 kerken, 3 bedehuizen, een gymnasium, twee burger- en verscheidene lagere scholen, een armhuis en 12,300 inw., welke handel en fabr. van wol, linnen, trijp, leder en andere stoffen, en aan de Havel vele molens hebben, welke de stad Berlijn van meel voorzien. Ook zijn aldaar eenige wijnbergen. 30. 33. L. 52. 27. N. B.

BRANDENBURG, Pruis. kreits, regdst. Koningsberg, welke ruim 49 vierk. mijlen en 68,600 inw. bevat.

BRANDENBURG, Pruis. vlek in voorn. kreits, aan den mond van de Frisching in het Frische Haff, met 800 inw.

BRANDENBURG, Nederl. heerl. en slot, gr. hert. Luxemburg, aan de Blese.

BRANDENBURG, stadje in Meklenburg-Strelitz, Stargarder kreits, aan de Tollen-zee, met 4850 inw. en fabr. van laken, katoen, speelkaarten, chemicaliën, enz.

BRANDENBURGER, zie St. George

aan zee.

BRANDERIS, Nederl. vlek op 't eil. Terschelling, dat in 1666 door de Eng. zeer geteisterd werd.

BRANDFORT, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Connecticut, valt in Long-Island sound. Het vlek van dien naam heeft ijzerwerken.

BRANDIS, Saks. stadje, Leipziger kreits, ambt Grimma, met 800 inw. 2. Zwits. slot en Opper-ambt, kanton Bern, aan de riv. Emma.

BRANDO, Fr. dorp op 't eil Corsica.

BRANDON, Eng. stadje, gr. Suffolk, aan de Ouse, met handel en 1360 inw. 2. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, aan de Otter Creek.

BRANDON, (ST.) of *Cargodos Garajos*, klip of klippen in de eigenlijke Ind. zee, waarover veel getwist is, en waarvan KRUSENSTERN, na alles overwogen te hebben wat D'APRES, GRENIER, ROCHON, LEGER, en anderen, hier omtrent onderzocht en bekend gemaakt hebben, zegt: » Ik noem deze beide » klippen te zamen, dewijl het tegen- » woordig buiten allen twijfel is, dat » slechts een dezer gevaren, het moge » dan den eersten of tweeden naam voe- » ren, bestaat.'' Volgens de laatste waarnemingen op de Eng. fregatten *Cornelia* en *Drake*, in 1810 gemaakt, ligt de Zuidspits van de Cargados op 16. 47. Z. B. en 79. 34. L. en de Noordelijkste op 16. 27. Z. B. en 79. 29. L. Volgens AMORETTE, over MALDONADOS reize, in 1588, zoude er op de oudste kaarten, b. v. die VAN MARTEN BEHEM, een eil. Brandon, tusschen Afrika en Azië, gevonden worden. Het geloof aan deszelfs bestaan zou zich gronden op eene legende, waarvan men het handschrift in de Ambroziaansche bibliotheek te Milaan vindt; en, bij de geschiedenis van den H. BRANDON, eene voorgewende reize van den monnik BARINTHO bevat.

BRANDON, Fr. dorp, dep. Saône en Loire.

BRANDON BAY, baai op de W. kust van Ierl., tusschen Tralee-baai en Brandon-Head.

BRANDON-HEAD, Iersche kaap, gr. Kilkenny, 3 mijlen van Dingle. 7. 45. L. 52. 17. N. B.

BRANDON HILL, berg in Ierl., gr. Kilkenny, 2 mijlen O. van Thomastown.

BRANDON, (PORT) zeeplaats in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, aan de N. kust van Long-Island.

BRANDON MOUNTAINS, bergen in Ierl., gr. Kerry.

BRANDONVILLERS, Fr. dorp, dep. Marne, 3 m. van Vitry-sur-Marne.

BRANDSOE, Deen. eil. in de kleine Belt, tot Funen behoorende. 55. 22. N. B.

BRANDUK, Turksch kasteel in Bosnië.

BRANDWIJK, Nederl. dorp in Z. Holland, arr. Gorinchem, heeft met Gijbeland 400 inw.

BRANDYITZKA, zie Branska.

BRANDY POTS, N. Amer. groep eilandjes, in den St. Lourens.

BRANDYWINE-CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., die in Pennsylvanië ontspringt, en bij Wilmington in de Christiana riv. valt.

BRANE, 2 Eng. riv. in Z. Wallis, de eene valt in de Usk, en de andere in de Towy.

BRANESCHTY, Turk. stadje in Moldavië. 2. Turk. vlek in Walachië.

BRANITZ, Silez. dorp, kreits Leobschutz, 4 mijlen van Tirgowitsch.

BRANKASTER BAAI, opene reede bij de Eng. stad Yarmouth, met een dorp van denzelfden naam.

BRANKAWAN, zie Brankowan.

BRANKE, dorp in 't vorst. Lippe Detmold.

BRANKOWAN, bergkasteel en vlek in Walachië, aan de Aluta.

BRANKSEA of *Brownsea Island*, Eng. eil. in Pool Harbour, 1 mijl in den omtrek, somtijds door den stroom moeijelijk te naderen. 15.49.L.50.41.N.B.

BRANNA, Boh. dorp en heerl., Bitschower kreits, met 210 huizen, een linnenfabr. en garenspinnerijen.

BRANNA, Grieksch dorp in Turkije, bij de vlakte van Marathon. Men houdt het voor het oude *Brauron*.

BRANNE, Fr. kant. hoofdpl., dep. Gironde, arr. Libourne.

BRANNECK, D. in Tirol, bisdom Brixen.

BRANNENBERG, Beij. Heerl., Isarkreits.

BRANNY HRAD, zie Brandeis No. 2.

BRANSAAB of *Matsiam*, de Westelijkste en aanzienlijkste mond van de Aziat. riv. Cambodia, in Cochin-China.

BRANSK, Rus. stad, prov. Bialystok, kreits Suracz, met 1026 inw. 2. Rus. stadje in Volhynië, aan de Nur.

BRANSK of *Brjansk*, Rus. stad, gouv. Orel, aan de Desna, met 4,000 inw., eene geschutgieterij, geweerfabr., ijzermijnen en glasblazerij, benevens handel in hennip, vlas, honig, was, enz. en eene sterk bezochte jaarmarkt. 53. 20. N. B. 51. 55. L.

BRANSKA, BRANDVITZKA, BRANZIG, Zevenb. dorp, Hunyader kom.

BRANSOE, zie Brandsoe.

BRANSON, Nederl. dorp, prov. Namen, 2 uren van de hoofdplaats.

BRANT, Eng. riv. op 't eil. Anglesey.

BRANT, N. Amer. riv. in N. Carolina, valt in Pamlico sound. 300. 56. L. 35. 8. N. B.

BRANTES, Fr. dorp, dep. Vaucluse.

BRANTGUM, Nederl. dorpje in Vriesland, arr. Leeuwarden, ten N. W. van Dokkum, met 175 inw.

BRANTOME of *Branthome*, Fr. kant. hoofdpl., dep. Dordogne, aan de Dronne, met fabr. en 1100 inw.

BRANTON, zie Braunton.

BRANTWORD, Eng. dorp, gr. Essex.

BRANZ, Pruis. stadje, gr. hert. Posen, met 2750 inw. en lakenweverijen.

BRAQUIGNIES, Nederl. dorp in Henegouwen, niet ver van Binch.

BRARA, Lomb. Ven. dorp, legatie Padua, aan de Etsch, met 2,000 inw.

BRARU, rotsachtig eilandje tot de Schot. Skerries behoorende. 17. 2. L. 60. 44. N. B.

BRAS, Fr. vlek, dep. Var. 2. Nederl. vlek, prov. Luik, met 360 inw. 3. Nederl. vlek in Luxemburg.

BRASA, Amer. kaap aan de landëngte van Dariën. 297. 36. L. 9. 22. N. B.

BRASCHEWSKOI, Rus. vesting in Siberië.

BRAS DE SUD-OUEST, bijrivier der Chaudière, in Neder Canada.

BRAS DE ST. NICHOLAS, bijriv. der *Rivière du Sud*, in Neder Canada.

BRAS D'OR, meer op 't N. Amer. eil. kaap Breton.

BRAS-EILAND, een der Amer. Maagden-eil., ten N. van St. Thomas.

BRASILS, twee bergen op de Wester kaap van eene baai bij de stad Angra, op 't Vlaamsch eil. Terceira.

BRASILIË, zie Brazilië.

BRASLAW, zie Braclaw.

BRASMENIL, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, 3 uren van Doornik, met 1055 inw.

BRASPARS, Fr. vlek, dep. Finisterre, arr. Quimper, met 2330 inw.

BRASS, zie Bras-eil.

BRASSA of *Brassay*, een der Schetland eil. aan de N. kust van Schotland, met 700 inw., bij de straat Brassa sound, alwaar de Nederl. en andere schepen zich tot de haringvangst verzamelen. 60. 9. N. B. 17. 2. L.

BRASSA, zie Kroonstad.

BRASSAC, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Agout. 2. Fr. vlek, dep. Puy-de-Dome, arr. Issoire, aan de Allier, met 1340 inw. en steengroeven.

BRASSAY-SOUND, de haven der stad Lerwick, op het eil. Mainland, door 't eil. Brassay gevormd, een der beste havens van de wereld.

BRASS D'OR, zie Bras d'Or.

BRASSELSHEIM, zie Prosolzheim.

BRASSINGTON, Eng. vlek, gr. Derby.

BRASSOS, N. Amer. riv. in Nieuw Spanje, welke in de prov. Cohahuila, op 34. N. B., ontspringt, en na eenen loop van 200 mijlen, op 28. 40. N. B. in de golf van Mexico valt.

BRASSUOLO, eil. bij kaap Nitta, aan de N. zijde van het eil. Elba.

BRASSY, Fr. stadje, dep. Yonne.

BRASTOWN, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee.

BRATESCH, meer in Moldavië, tusschen de riv. Pruth en Sireth.

BRATIS of *Bratskis*, herdervolk in Siberië, gouv. Irkutsk, waar de Oka in de Angara valt.

BRATSBERG, Noorw. ambt, stift Christiania.

BRATSKOI, zie Buratten.

BRATSKOI OSTROG, Rus. Aziat. vlek, gouv. Irkutsk, aan de Angara.

BRATSLAW, zie Braclaw.

BRATTELEN, Zwits. vlakte bij Bazel.

BRATTIAN of *Brettchen*, Pruis. vlek, regdst. Mariënwerder, Michelauer kreits.

BRATTLEBOROUGH, stad in de N. Amer. Rep., prov. Vermont.

BRATTLES, een der Gallapagos-eil. in Amer.

BRATTON, Eng. vlek, gr. Wilts.

BRATULIN, stad in Galicië, aan de Bog.

BRATZ, BROTZ, BRAIS, in het Poolsch *Broquie*, Pruis. stad, regdst. Posen, kreits Bomst, met 2750 inw.

BRATZLAW, zie Braclaw.

BRAUBACH of *Breubach*, stad en ambt in het hert. Nassau, met 2 kasteelen, 960 inw., eene zuurbron, zilver- en kopermijn en wijnteelt.

BRAUCHITSCHDORF, Pruis. D., regdst. Liegnitz, Lübener kreits, met 540 inw.

BRAUD, Fr. dorp, dep. Gironde.

BRAUGHIN, Eng. vlek, gr. Hertford, aan de Quin, met 1030 inw.

BRAULIO, de hoogste berg der Rhetische Alpen, bij de stad Bormio, aan de Tirolsche grenzen.

BRAUNAU, Oostenr. stad, Innkreits, aan de Inn, met 1650 inw. en fabr. 48. 15. N. B. 30. 42. L.

BRAUNAU, Boh. stad, kreits Königingrätz, met een gymnasium, 2680 inw. en groote fabrijken.

BRAUNAU, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, Lübener kreits, met 600 inw.

BRAUNEGG, zie Brunegg.

BRAUNFELS, Pruis. stadje, regdst. Coblenz, met 1300 inw; de verblijfpl. der

der vorsten van SOLMS-BRAUNFELS.

BRAUNLAGE, Brunsw. vlek, ger. Hasselfelde, aan de Bode, met 750 inw.

BRAUNLAUF, Nederl. dorp, prov. Luik.

BRAUNLINGEN, Bad. stadje, Donaukreits, ambt Hufingen, met 1380 inw.

BRAUNSBACH, Wurt. vlek, Jaxtkreits, ambt Hall, met 900 inw.

BRAUNSBERG, Pruis. kreits, regdst. Koningsberg, die met den Heilsberger kreits, het voormalig Ermeland uitmaakt, en op 28 V. M. 49,080 inw. bevat.

BRAUNSBERG, Pruis. stad in voorn. kreits, 1 mijl van den mond der bevaarbare Passarge in het Frische Haff, de zetel van den bisschop van Ermeland, heeft 5800 inw., een seminarium voor jonge geestelijken, een gymnasium met 4 Roomsche en 4 Protestantsche professoren, en eene kweekschool voor schoolonderwijzers. De inw. hebben damast- en garenfabr., en drijven handel in koren, linnen en vooral garen.

BRAUNSBERG, Morav. D., kreits Prerau.

BRAUNSCHWEIG, Deen. vlek en voorstad van Kiel, in 't hert. Holstein.

BRAUNSCHWEIG, Deen. dorp, eil. Odensee, ambt Funen.

BRAUNSDORF, Saks. riddergoed, Erzgeb. kreits, ambt Grillenburg, met groote kalkovens.

BRAUNSEIFFEN, Morav. stadje, kreits Olmutz, met 1370 inw. en een hospitaal.

BRAUNSTON, Eng. plaats bij het groote vereenigingskanaal, niet ver van het kanaal van Oxford.

BRAUNSWALDE, Pruis. dorp, regdst. Dantzig, Mariënburger kreits.

BRAUNTON, Eng. vlek, gr. Devon, met 1390 inw., 1 uur van Barnstaple.

BRAUWEILER, Pruis. vlek, regdst. Keulen.

BRAUX, Fr. dorp, dep. Ardennes.

BRAVA, JUAN, of *St. Johannes*, een der kaap Verdische eil., aan de Portugeezen, met 200 zwarte inw., 3 goede havens, Puerto Furno, P. Fujendajo en Puerto Ferreo, en eenen zeer bergachtigen, doch vruchtbaren grond, welke goeden wijn, watermeloenen, bananas, enz. oplevert, terwijl het eil. verder varkens, geiten, koper, salpeter en zuurbronnen heeft. De inw. vinden in het inzamelen van den salpeter en het inzouten van visch hun bestaan. 14. 51. N. B. 352. 58. L.

BRAVA, hoofdstad van de Rep. Brava, op de O. kust van Afrika, met handel op Arabië. 1. 12. N. B. 62. L.

BRAVA, zie Ajan.

BRAVAGHUL, riv. op de W. kust van Afrika, op 24. Z. B.

BRAVAS, eilandje op de W. kust van Afrika 7. 40. N. B.

BRAVATA of *Barbota*, riv. in de Spaan. prov. Granada, valt in den Guadalquvir.

BRAVE of *Plantain*, Afr. eil. bij de landpunt Tasse, 4 mijlen ten W. van 't eil. Sherborough.

BRAVIKEN, zie Brawike.

BRAVO, RIO DEL NORTE, of *Noordelijke riv.*, in N. Amer., kon. Nieuw Spanje, welke op de Sierra Verde ontspringt, de prov. Nieuw Mexico, Nieuw Leon, en Nieuw Santander bespoelt, hare periodieke overstroomingen heeft, de Salado en Concho ontvangt, en door de baai van St. Jago in de golf van Mexico valt.

BRAVO, Spaan. D. in Nieuw Kastilië.

BRAVO, Z. Amer. riv. in de prov. Maracaibo, valt in 't meer Maracaibo.

BRAWA, Pruis. riv., regdst. Breslau.

BRAWIKE, BRAVIKEN of *Browik*, golf in de Oostzee, aan den mond van de Zweed. riv. Motala, bij Norrkoping, in O. Gothland.

BRAY, Fr. stadje, dep. Somme, arr. Peronne, met 1460 inw. 2. Fr. stadje, dep. Seine en Marne, arr. Provins, aan de Seine, met en 2080 inw. 3. Fr. stadje, 3 uren ten Z. van Laon. 4. Ier. stadje, gr. Wicklow, aan den mond van de riv. Bray in de zee, met eene haven en markten voor wollen stoffen, rundvee en schapen. 5. Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 350 inw. 6. Eng. vlek in Berkshire, aan de Theems, met 2604 inw.

BRAY BANK, zandbank in St. George's kanaal, bij de O. kust van Ierland.

BRAYE, zie Brie.

BRAYES, klippenrigchel, omtrent 2 mijlen ten N. van 't eil. Guernesey.

BRAY HEAD, kaap op de O. kust van Ierland, gr. Wicklow. 11. 41. L. 53. 12. N. B.

BRAY-SUR-SEINE, zie Bray, No. 2.

BRAY-SUR-SOMME, zie Bray, No. 1.

BRAZA, zie Brazza.

BRAZEN HEAD, hooge steile rots, ten O. van Funchal, de hoofdstad van 't eil. Madera.

BRAZILIË, koningrijk in Z. Amer., hetwelk in 1500 door den Portugees PEDRO ALVAREZ CABRAL ontdekt werd, thans al de bezittingen der Portugezen in dat werelddeel, d. i., behalve het eigenlijke Brazilië, nog een deel van Guiana en het land der Amazonen, het Z. O. deel van Peru, benevens een gedeelte van Paraguay bevat. Het grenst ten N. W. aan Fransch en

Nederl. Guiana, en Caraccas; ten N. O. en O. aan de Atlantische zee, die hier den naam van *Braziliaansche zee* draagt; ten Z. aan het Spaansche koningrijk Rio de la Plata, en ten W. aan de onderkon. Peru en Nieuw Granada; strekkende zich van 310 tot 342. 35. L. en van 4. 20. N. B. tot 34. 40. Z. B. uit. Het bevat 100,000 vierk. mijlen, waarvan er slechts 1500 bebouwd zijn.

In het N. is de luchtsgesteldheid zeer heet en niet gezond, doch wordt door menigvuldige regens, de hooge ligging des lands en de landwinden gematigd. Het regensaizoen begint in Maart, en duurt tot Augustus. In het Z. is dezelve meer gematigd en gezonder, zelfs dikwijls koud, zoo dat de thermometer het vriespunt niet zelden nabij komt. In het binnenste des lands vindt men eene voortzetting van de Cordillera's, welke naar de kusten loopen en onderscheidene kapen vormen, onder welke kaap Maguari, kaap van St. Roque (de N. O. punt van Brazilië), die van St. Augustinus, St. Thomas, St. Maria, Cabo Frio, en anderen. De gebergten van Curassa en Piedade, zijn meer dan 7,000 voeten boven de oppervlakte der zee verheven. Het binnenland, met uitzondering dier woeste en zandige vlakten, Campos Parexis genoemd, vormt een uitgestrekt bosch, welks boomen, door tallooze heesters, die zich om hen slingeren, aan elkander gevlochten zijn, en dit bosch geheel ondoordringbaar maken. Hier vindt men overvloed van hout tot verwen, en het bouwen van schepen geschikt. — De voornaamste rivieren zijn: de Maranon of riv. der Amazonen (zie dit art.), die vele anderen opneemt; de Gran Para of Toccantins; de Parana (met de Uraguay), de Saran, de Francesco, enz. De voornaamste meren zijn: dat van Xarayes, het grootste van allen; dat van Amucu, Merun, Lagradesal, het Noorder-meer, enz. De belangrijkste zeeboezems of golven zijn: de Allerheiligen baai, St. Vincent of Santosbaai, en Merim of Mirun. De voornaamste voortbr. des lands zijn: goud en diamanten. Het eerste vindt men op den grond der rivieren, en in de door den regen uitgeholde groeven, en het is de blinde zucht om dit te verzamelen, die alle klassen beheerscht, en die mogelijk de grootste hinderpaal voor de verbetering des lands is. Ook is het opmerkelijk, dat de meeste steden in het binnenland van Brazilië, b. v. St. Paulo, Villa-Rica, en andere, haren oorsprong aan het zoeken van goud, waartoe velen zich te zamen vereënigden, verschuldigd zijn. Het zijn echter meest slaven, en wel Negers, die tot het goud zoeken gebruikt worden; deze moeten hunne heeren dagelijks $\frac{1}{8}$ once goud leveren; het overige, dat zij vinden, hetwelk soms vrij aanzienlijk is, mogen zij voor zich behouden. — Men schat het goud, dat op deze wijze verzameld wordt, op 25 millioenen livres, behalve nog hetgene aan de Spanjaarden te Buenos Ayres voor zilver verruild, of heimelijk naar Europa vervoerd wordt; hetwelk echter, volgens van ESCHWEGE, dien men hier over vooral lezen moet, niet de eenige oorzaak van vermindering in de opbrengst van het goud is. De koning ontvangt het vijfde deel van dit goud, waarvan een groot gedeelte in Brazilië zelf gemunt wordt. De diamanten werden veel later dan het goud ontdekt; men vindt ze niet zoo algemeen als dat metaal door het gansche land, en om de waardij derzelve niet te verminderen, is de vrijheid van ze op te zoeken beperkt, en bij uitsluiting aan een genootschap overgelaten, dat hiertoe slechts 800 slaven gebruiken mag. Echter rekent men, dat er jaarlijks voor 3 à 4 millioenen livres naar Europa gevoerd worden. Op al de wegen vindt men patrouilles paardenvolk, die een iegelijk, die den weg langs gaat, aanhouden en ondervragen, ook des noods onderzoeken, zoo zij mogten kunnen vermoeden dat men goud of diamanten bij zich had. Sedert de ontdekking van het goud aldaar in 1695, rekent men dat er voor 450 millioenen crusados of 530 millioenen Nederlandsche guldens aan goud gewonnen is, behalve hetgeen er door smokkelhandel is uitgevoerd. Verdere voortbr. zijn: koper, platina, ijzer, zwavel, salpeter, natrum, kristal, zout, dat hoewel overvloedig, echter altijd duur is, dewijl de regering het verpacht; Fernambuco of Brazilië hout, (welks roode kleur aan het land den naam gaf: *Brazas* beteekent eene gloeijende kool): tabak, suiker, koffij, koren, mais, rijst, maniok, yams, pataten, bananas, wijn, hennip; Ipecacuanha, thee, (die door eene Chineesche volkplanting gekweekt wordt); Cacao, vanille, gember, indigo, katoen, piment of nagelpeper, oranje-appelen, saffraan, balsem, kinabast, jalappe, timmerhout, rundvee (van het welk jaarlijks ten minste 20,000 huiden naar Europa gevoerd worden); schapen, paar-

paarden, muilezels, tijgers, apen, mieren-eters, armadillen, buidelratten, eetbare sprinkhanen, krokodillen, schildpadden, bijen, visch, echte cochenille, zijdewormen, walvisschen, enz. Een der meest geachte heesters is de wonderboom (*Ricinus communis*), die zoo veel olie oplevert, dat men dezelve algemeen in de lampen brandt. — Onder de verschillende palmboomen vindt men ook dat beroemde soort, welks lange lancetvormige bladeren uit tallooze vezelen bestaan, die in fijnheid en sterkte voor zijde niet onderdoen, en gebezigd worden tot het maken van vischlijnen, teugels, enz. — De inw., wier getal men op 3,000,000 stelt, zijn, deels oorspronkelijke, bijzonder de Zuidelijke Tapuyers en Noordelijke Topinambers, alsmede al de nakendloopende menscheneters, *Botecudos*, die alleen in de donkere bosschen wonen, enz. (men zie onder anderen Eschwege); deels vreemdelingen, die zich aldaar hebben nedergezet, als Portugezen, Negers, Creolen, welke laatste van Portugesche ouders in Brazilië geboren zijn, en Mestizen, die van vermengde Portugesche en Braziliaansche afkomst zijn. Men rekent, dat een zesde deel der inw. Portugezen zijn, de helft Mulatten en Negers, van welke laatste voorheen jaarlijks 40 à 50,000 aangebragt werden, en dat de overigen oorspronkelijke inw. zijn. Sedert eenige jaren hebben wij vele Zwitzers zich naar Brazilië zien begeven, om aldaar eene volkplanting te stichten, hetwelk, volgens de laatste berigten, zeer welgelukt. De godsdienst is de Roomsche, met eenen aartsbisschop, 8 bisschoppen en 20 kloosters. — De zeer aanzienlijke handel bestaat in den uitvoer van de reeds genoemde voortbr. des lands (behalve den handel in diamanten, is ook die in ivoor, buskruid, braziliëhout, tabak en snuif, een door koninklijk gezag geschonken monopolie), en den invoer van Europische kunstvoortbr., van welke naauwelijks het vijftiende deel in Portugal vervaardigd wordt. Nederland, Frankrijk en Engeland leveren onderscheidene soorten van wollen stoffen, linnen en kanten; Frankrijk en Italië zijden stoffen, kousen, hoeden, lood, tin, ijzer, koper en allerlei daaruit vervaardigde waren; Spanje oliën; uit Portugal komen slechts wijn en eenige vruchten.

Volgens het decreet van 18 Nov. 1814, hebben alle volken de vrije vaart op Brazilië, en volgens het besluit van Dec. 1815 maakt Brazilië, met Portugal en Algarve, één koningrijk uit, onder den titel van *vereënigd koningrijk van Portugal*, *Brazilië*, *en de beide Algarven*. Toen de Franschen, in 1807, Portugal bezetteden, heeft het hof naar Brazilië de wijk genomen, hetwelk op hetzelve den voordeeligsten invloed gehad, en aan de nijverheid, handwerken, en den handel een nieuw leven gegeven heeft. Brazilië wordt verdeeld in 10 capitania's of gouvernementen, welke, volgens een authentiek uittreksel der *Monthly review* van Sept. 1820, bl. 90, de volgende bevolking hebben.

Provincie.	Inw.	Hoofdsteden.	
Pernambuco	550,000	Pernamb.	40,000
Bahia . .	500,000	Bahia .	90,000
Minas . .	384,000	Villarica	20,000
Rio Janeiro	400,000	Rio Jan.	90,000
St. Paulo .	300,000	St. Paulo	20,000
Rio Grande	250,000	Portalegre	3,000
Maranham .	200,000	Maranh.	20,000
Para . .	150,000	Para .	15,000
MattoGrosso	100,000	Cuyaba	30,000
Goyaz . .	170,000	Villa Boa	4,000
Totaal. .	3,004,000		

Elk van deze Capitania's, wordt in Comarcas verdeeld. De Portugesche stadhouder van dit land, naar hetwelk sedert de regering des tegenwoordigen konings, de kroonprins den titel voert, had voorheen den rang van onderkoning, doch sedert koning Jozef Emanuel, draagt de bevelhebber van Rio Janeiro slechts den titel van gouverneur. De gouverneurs der overige prov. zijn, in zekere gevallen, van hem, in de meesten echter onmiddelbaar van het hof, afhankelijk. Elke prov. heeft haar eigen geregt, Corregidores, en Juizes de Foro, van welke men, ter tweede instantie, bij de hoven van appél te Rio Janeiro en Bahia, kan appelleeren. De landmagt bestaat uit 24,000 man, de nationale militie uit 50,000, en de zeemagt telde, in 1814, vijf linieschepen en 4 fregatten. Veel hebben de Jezuiten, benevens Marograf, Piso, Mawe en Eschwege, tot de kennis van dit land bijgedragen: maar vooral is merkwaardig, dat een Eur. vorst deze landen heeft bezocht, en zijne reis, in eene prachtige uitgave, in 4to, heeft uitgegeven, onder den titel van, *Reise nach Brasiliën in den jahren 1815 bis 1817 von Maximiliaan, Prinz zu Wied-Neuwied*, een werk, dat door alle beoordeelaars, zeer geroemd wordt.

Braziel-Rots, volgens verzekering van

van een' Eng. koopvaardij-kapitein, die denzelven zegt in 1791 van nabij voorbij gezeild te zijn, zeer hoog en op 5. 10. N. Br. en 343. 50. L. gelegen.

BRAZKI, zie Burëten.

BRAZLAU, zie Braclaw.

BRAZZA, Illyr. eil., in de golf van Venetië, tot Dalmatië behoorende, tegenover de stad Spalatro. Het is 13½ V. M. groot, heeft 1 stad, 1 vlek, 18 dorpen en 13,900 inw. Het is bergachtig, maar zeer vruchtbaar in goeden wijn, saffraan, olie, amandelen, vijgen, mastik, zijde, schapen, visch en bijen. De hoofdplaats is Nerisi aan de zee.

BRDOW, Pool. stadje, waiw. Kalisch, kreits Wraclawek, met 560 inw.

BRE, zie Breno.

BRÉ, zie Brée.

BREA, Spaan. stadje, prov. Aragon.

BREAD-ALBAN, zie Albanië.

BREAGE, Eng. stadje, gr. Cornwallis, met tinmijnen in de nabijheid en 2900 inw.

BREA-HEAD, Ier. kaap op de Z. W. kust, in 't gr. Kerry. 7. 30. L. 51. 50. N. B.

BREAKER ISLAND, eilandje onder de Mergui eil., bij de kust van Sullivan's eil. 11. 8. N. B.

BREAKERS PUNT, kaap op de W. kust van N. Amer., aan den Z. O. ingang van Nootka sound. 251. 6. L. 49. 15. N. B.

BREAK HEART, zie Creve-coeur.

BREAKSEA-ISLAND, Austr. eilandje aan den N. ingang van Dusky baai, aan de kust van Nieuw Zeeland.

BREAKSEA-SPIT, zandbank op de O. kust van Nieuw Holland, een weinig ten N. van kaap Sandy. 24. 22. Z. B.

BREAM-BAY, baai op de O. kust van Nieuw Zeeland, door COOK aldus genoemd.

BREAM HEAD, kaap op Nieuw Zeeland, de N. punt van Bream-bay vormende. 192. 39. L. 35. 46. Z. B.

BREAM TAIL, kaap op de O. kust van Nieuw Zeeland, 3½ mijl Z. van Bream Head.

BRÉAND-LOUDÉAC, Fr. vlek, dep. Morbihan, met 2600 inw.

BREANE, zie Cavan.

BRÉAULÉ, Fr. D., dep. Ned. Seine.

BREBEREN, Nederl. dorp, prov. Limburg, 3 uren van Maseyk.

BREBERIE, (KAAP) aan den mond van den Senegal, in Afr. 1. 8. 30. L. 15. 33. N. B.

BREBERS, woest Afr. volk, die de bergen van Barbarije bewonen.

BREBICE, zie Berbice.

BRECE of *Brecey*, Fr. kant. hoofdpl., dep. Kanaal, arr. Avranches, aan de Seez, met 2100 inw. 2. Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne, aan de riv. Calmont, met 250 haardsteden.

BRECH, 2 Fr. dorpen, dep. Lot en Garonne, en Morbihan.

BRECHELSHOF, BRECHELWITZ of *Bellwitzhoff*, Pruissisch vlek, regdst. Liegnitz.

BRECHEN, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, 1 uur van Antwerpen.

BRECHIN, Schot. stad, gr. Forfar, met linnenweverijen en looijerijen, en 5000 inw. 15. 4. L. 56. 40. N. B.

BRECHT, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 2260 inw. 2. Pruis. dorp, gr. hert. Ned. Rijn, kreits Bitburg.

BRECHTEGEM, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, 3 uren van Kortrijk.

BRECKEN, (NEDER) stadje in 't vorst. Nassau.

BRECKENHEIM, dorp in 't Nassausche ambt Wallau, met 550 inw.

BRECKINRIDGE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 3430 inw.

BRECKERFELD, Pruis. stadje, regdst. Arnsburg, kreits Hagen, met 920 inw. en fabrijken.

BRECKNOCK, Eng. gr. in Z. Wallis, tusschen Hereford, Radnor, Cardigan, Caermarthen, Glamorgan en Monmouth, of tusschen 13. 41. en 14. 25. L. en 51. 48. en 52. 10. N. B. gelegen. Het bevat op 35 vierk. mijlen 4 steden en vlekken, 61 kerspelen, 6,794 huizen en 37,750 inw. Omtrent ⅓ van 't land is woest en onbebouwbaar. De grond is bergachtig, en de hoogste kruin wordt Vann of Brecknock Beacon genaamd. De riv. zijn: de Wye, Uske, Irvon, en Tawe; ook vindt men er 't meer Brecknock Mere. De voortbr. zijn: ijzer, koper, lood, steenkolen, wol, hout, vee, schapen, varkens, granen, enz. Het zendt één lid naar 't parlement.

BRECKNOCK of *Brecon*, Eng. stad, hoofdpl. van voorn. gr., aan de zamenkomst van de Hondey en Uske, met 3 kerken, eene Economische maatschappij en 3,700 inw., die goed laken en stoffen leveren. De stad heeft plaats en stem in het parlement. 51. 54. N. B.

BRECKONHILL, Eng. dorp, gr. Cumberland, met 570 inw.

BRECTEGEM, zie Brechtegem.

BREDA, eene voorm. Nederl. baronnij en oude heerl. van het doorluchtig huis van Z. M. onzen koning, onder de oppermagt van de staten behoord hebbende. Zij grensde ten N. aan de heerl. Geertruidenberg, Hooge Zwaluwe en Zevenbergen in Z. Holland, ten O. aan de

de Meijerij van 's Hertogenbosch, ten Z. aan 't land van Turnhout, 't gr. Hoogstraten en 't land van Reijen, en ten W. aan het markgr. van Bergen op den Zoom, was, van het O. naar het W. 9 uren lang, en van het N. naar het Z. 6 of 7 uren breed; de omtrek werd geschat op 28 uren. Zij werd door de Donge, Aa of Weerreis, Mark, Barlaak en Dintel, benevens verscheidene beekjes bespoeld, terwijl de vruchtbare grond er nog veel hout-, bouw- en weiland heeft. De schapenteelt is er aanzienlijk en het wild overvloedig en smakelijk. Behalve de hoofdstad, telde men in deze baronnij 18 vlekken en dorpen, met 30,800 inw. Ofschoon nu de baronnij als zoodanig niet meer bestaat, zijn echter, bij besluit van Z. M. onzen koning (Mei 1816) de domeingoederen, gelegen in de rentambten Breda, Niervaart, Oosterhout, Zevenbergen en Zwaluwen, met derzelver regten, cijnsen, en andere uitgangen, eene som van 190,000 gl. opleverende, aan Z. K. H. prins FREDERIK der Nederlanden, ten tijde dat Z. K. H. de kroonprins, hoogstdeszelfs broeder de souvereiniteit over ons rijk zal aanvaarden, tot eene schadeloosstelling aangewezen, voor den afstand van hoogstdeszelfs regten op de Nassausche staten en het gr. hert. Luxemburg.

BREDA, (district van), Nederl. distr., prov. N. Braband, hetwelk 7 kantons, 36 gemeenten en 85,000 inw. bevat.

BREDA, Nederl. stad, hoofdpl. van voorn. distr., aan de zamenvloeijing der Mark en Aa, 8 uren van 's Hertogenbosch, in eene aangename landsdouwe gelegen. Waarschijnlijk komt de naam van de meerdere breedte van het riv. de Aa. Zij behoort voorzeker onder de oudste en aanzienlijkste steden van Braband, heeft zeer goede vestingwerken, die in 1813 veel verbeterd zijn, vijf kruidmagazijnen, waarvan er twee op de fraaije met boomen beplante wallen staan, die men in een uur rondgaat, en op welke nog eenige andere bergplaatsen voor kruid zijn; verder een ruim en schoon tuighuis, met eenige nevengebouwen, doelmatige brakken en stallen voor het paardenvolk. Ook kan de stad tot eene aanmerkelijke hoogte worden onder water gezet. De stad heeft vier poorten en vier opene pleinen, waaronder de groote markt, in het midden der stad gelegen, op welke zeven voorname straten uitkomen. Onder de openbare gebouwen komen vooral in aanmerking: het kasteel, voorheen een groot en trotsch gebouw, onder anderen met eene fraaije gaanderij, door onderscheidene marmeren kolommen geschraagd, na 1795 echter, zeer gehavend, thans een hospitaal. De verovering van hetzelve, onder prins MAURITZ, in 1590, door middel van een turfschip, is nog op groote steenen in hetzelve afgebeeld. Tot dit gebouw behoort de fraaije tuin *Valkenburg*, eene aangename wandelplaats; verder is het *Gouvernement*, een aanzienlijk en met zeer veel smaak ingerigt gebouw; het raadhuis op de ruime groote markt; de vischmarkt, de waag en kraan, alsmede het tuchthuis, waarin kleeden of tapijten gemaakt worden, enz. Onder de godsdienstige gebouwen heeft men 3 Hervormde (waarvan eene Walsche) 4 Roomsche en eene Luthersche kerk, onder welke de Herv. groote kerk met eenen hoogen toren, goed klokkenspel, en 2 welluidende orgels uitmunt. Onder de schoone praalgraven, die haar versieren, treft bijzonder dat van ENGELBERT II, *Heer van Breda*, en zijne gemalin MARIA VAN BADEN, welke hier onder eene zerk van uitmuntend toetssteen, die door vier helden der oudheid, in eene knielende houding gedragen wordt, levensgrootte, in doorschijnend Carrarisch marmer, zijn afgebeeld: het is een meesterstuk van MICHAEL ANGELO. Nog is er een hervormd wees- en armhuis, het roomsche weeshuis en het oude mannen- en vrouwenhuis; eene latijnsche school, een dep. der maatsch. *tot nut van 't algemeen*, en goede scholen voor het lager onderwijs. Breda telt 9,400 inw. (waaronder 7,527 roomschen), die gedeeltelijk van den handel met de omliggende oorden, den doorvoer der koopwaren, en voornamelijk van het garnizoen bestaan, alsmede van eenige windmolens, bierbrouwerijen en, behalve in het tuchthuis, nog twee tapijten-fabr., als mede eenige scheepvaart, welke laatste, door de vrij goede haven, zeer begunstigd wordt. Het *mast* en *liesbosch* buiten, de wallen om de stad, en de wegen naar Prinsenhage en het Ginneke verschaffen aangename wandelwegen. Breda heeft vele beroemde mannen opgeleverd, onder welken, VAN DER BEEKE, ANSELMUS SMIT, ABSELIUS DE BREDA, BUIS, VLAS, VAN METEREN, HEGELSOM, HAVERMANS, KEIJEN, BRIL, VERHOEF en anderen verdienen geroemd te worden. 51.35.22. N. B. 22.27.30. L.

BREDA, eilandje in de golf van Tonquin, bij de kust van China. 127.13. L.

21. 24. N. B.

BREDANACH, kaap op de W. kust van 't eil. Rum, een der Hebriden.

BREDE, Fr. dorp, dep. Gironde, arr. Bordeaux, met 1324 inw.; geboortepl. van den beroemden MONTESQUIEU.

BREDE, Deen. dorp op 't eil. Zeeland, met eene kopersmederij.

BREDE, Eng. riv., ontspringt in 't gr. Sussex, en valt bij Winchelsea in de Rother.

BREDE, zie Breede.

BREDEBROEK, Nederl. dorp in Gelderland, arr. Zutphen, met 600 inw.

BREDENBECK, Han. dorp en ambt, vorst. Calenberg, distr. Hanover.

BREDENBEND, Pruis. dorp, gr. hert. Neder Rijn.

BREDENBORN, Pruis. stadje, regdst. Minden, kreits Höxter, met 760 inw.

BREDERA, zie Brodra.

BREDERFIORD, kaap in IJsland, op 65. 31. N. B. 352. 55. L.

BREDERODE, oude Nederl. heerl. in N. Holland, ten N. van Blois, en ten O. van 't Wijker meer en het IJ, in Kennemerland gelegen, en tot welke de ambachten *Zandvoort*, *Tetrode*, *Albrechtsberg* en *Vogelenzang*, *Haarremer-liede*, *Noord Schalkwijk*, *Schooten*, *Zuid* en *Noord Akendam*, *Hofambacht*, *Velzen*, *Schoorl* en *Kamp* behoorden. Het aanzienlijk geslacht der BREDERODE'S stierf in 1679 uit. De ruïnen van het huis te Brederode, niet ver van Haarlem, bij de Zandpoort gelegen, was de gewone verblijfpl. dier heeren, en wordt nog, door liefhebbers van oudheden, dikwerf bezocht.

BREDON, Fr. vlek, dep. Cantal, arr. Murat, aan de Alaignon, met 1690 inw.

BREDOW, Pruis. D., regdst. Potsdam.

BREDSTEDT, Deen. ambt en vlek in Sleeswijk, met 1500 inw.

BREE of *Brey*, Nederl. kant. hoofdpl., prov. Limburg, arr. Roermonde, met 1230 inw. 2. Fr. dorp, dep. Mayenne, arr. Laval, met 200 huizen.

BREE (HORST), BEVERLOO HORST, BLERIK, Nederl. gemeente, prov. Limburg, met 3020 inw.

BREE, Nederl. gehucht in Z. Holland, arr. Leyden, niet ver van Woerden, heeft met Rietveld 260 inw.

BREE, kaap op de W. kust van 't eil. Borneo. 127. 43. L. 1. 25. Z. B.

BREEDAMME, zie Brigdamme.

BREEDE, Nederl. dorpje, prov. Groningen, arr. Appingadam, met 70 inw.

BREEDENE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, een uur van Ostende.

BREEDE RIV., ook wel *Wijde riv.* genoemd, aan de kaap de Goede Hoop, in Z. Afr., die zich in de St. Sebastiaans baai ontlast.

BREEDEVOORT, Nederl. hoofdschoutambt, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, hetwelk vier onderschoutambten, als *Wisch*, *Dinxperlo*, *Aalten*, en *Winterswijk* bevat.

BREEDEVOORT, Nederl. stadje in voorn. hoofdschoutambt, aan de Aa, met 750 inw.

BREESTRAETE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, 1½ uur van Aalst.

BREEVEERTIEN, zandbank in de Noordzee, bij de Hollandsche kust.

BREEVOORT, zie Breedevoort.

BREEZAND, zandbank ten N. van het Nederl. eil. Wieringen, in de prov. N. Holland, welke den Texelstroom van den Vliestroom scheidt.

BREFAR, Eng. eil. aan de kust van Cornwallis, tot de Sorling eil. behoorende.

BREGANCON, klein rotsig eil. der Hières, bij de Z. kust van Frankrijk, in de Middell. zee. 43. 5. 28. N. B.

BREGAR, Fr. D., dep. Noordkusten.

BREGAS, zie Burgos.

BREGE, kleine riv. in Baden, in 't Zwarte Woud.

BREGELL, zie Bergethal.

BREGENZ, Oosteur. gr. aan de Bodenzee, dat met Hoheneck en Hohenems ongeveer 36,000 inw. bevat, en hetwelk, voor een deel, den kreits Bregenz in het gr. Tirol uitmaakt.

BREGENZ, Oosteur. kreits in Tirol, welke op 44½ V. M. 76,250 inw. heeft.

BREGENZ, hoofdstad van voorn. kreits, aan het Bregenzer meer (het O. deel van de Bodenzee), niet ver van den mond der schoone Bregenzer-riv. of Bregenzerach, in de Bodenzee, op eene hoogte gelegen. Zij heeft 1950 inw., veeteelt, katoenspinnerij, weverij, smederijen en handel in houten waren.

BREGGE (TER) of *Ter Brugge*, buurt onder Hillegersberg in Z. Holland.

BREGIONG, Aziat. prov. in Tibet.

BREGLIO, Sard. vlek, gr. Nizza, met 930 inw.

BREGNANO, Sard. dorp in Piëmont.

BREGNO, zie Bollenz.

BREGOVACZ, zie Berkofdschof.

BREHAT, Fr. eil. ten W. van de golf van St. Malo, van het N. N. O. naar het Z. Z. W., 3 uren lang. Het heeft eene haven voor kleine vaartuigen.

BREHAL, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Coutances, met 1150 inw.

BREHAR of *Bryer*, Eng. eil. tot de Scilly eil. behoorende. 50. 2. N. B.

BREHAT, Fr. eil. in 't Kanaal, dep. Noordkusten, met een dorp en 1600 inw. 48. 50. N. B. 14. 48. L.

BREHAUD-LOUDEAC, Fr. dorp, dep. Morbihan, arr. Ploermel, met 2545 inw.

BREHEMONT, Fr. dorp, dep. Indre en Loire, arr. Chinon, op een schiereïl.

BREHNA of *Brena*, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 1200 inw. 51. 37. N. B. 29. 55. L.

BREHOU, Eng. eil. bij 't eil. Herm.

BREID-AL-MORTAH, Arab. stadje, prov. Hedsjas, 9 m. Z. O. van Mecca.

BREIDENBACH, Hess. dorp, ambt Blankenstein, met 520 inw.

BREIDENBACH, Hess. dorp, vorst. Hirschfeld, met 120 huizen.

BREIDENBACH, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, ambt Harburg, met 930 inw.

BREIDENBURG of *Breitenberg*, Deen. heerl. en dorp, hert. Holstein.

BREIDFELD, Nederl. D. prov. Luik.

BREIDFELD, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, met 310 inw.

BREIGHTMET, Eng. vlek, gr. Lancaster.

BREIL, zie Brigels.

BREINIG, Pruis. D., gr. hert. Ned. Rijn.

BREIRACH, Schot. berg van 4220 voet, gr. Aberdeen, waar de Dee ontspringt.

BREISACH, ALT BREISACH of *Brisach*, Bad. stad in den Treisamkreits, ambt Breisach, op eenen ronden berg, aan den Oostelijken oever van den Rijn, tusschen Bazel en Straatsburg, zij heeft een gymnasium, en, met het daaronder behoorende dorp Hochstetten, 2514 inw., die ijzer- en tabaksfabr. en in het tuchthuis eene lakenfabr. hebben. 48. 2. N. B. 25. 14. 20. L.

BREISACH (NEU) of *Neu Brisac*, Fr. vesting aan den Rijn, dep. Boven Rijn, arr. Colmar, tegenover Alt Brisach, met het slot *Le Mortier*, eene schipbrug over den Rijn, en 2000 inw.

BREISGAU, voormalig landschap in 't Z. W. deel van Zwaben, ten W. door den Rijn bepaald. Het bevat, behalve Breisgau in eenen bepaalden zin, met de hoofdstad Freyburg, ook de 4 Waldstädten, het gr. Hauenstein, de heerl. Lauenburg en Rheinfelden, en gewoonlijk ook de Ortenau. In deze uitgestrektheid bevatte het 60 V. M. en 137,350 inw. waarvan 16,000 in de Ortenau kwamen, die in 17 steden, 10 vlekken en 440 dorpen woonden. Het land heeft vele bergen en slechts aan den Rijnkant eenige vlakten, die koren, vlas, vruchten, wijn enz. opleveren. Meer binnenwaarts is de akkerbouw slecht, maar de veeteelt en het houtgewas (in een deel van het Schwarzwald) zeer goed. De bergwerken leveren ijzer, zilverachtig lood en koper. Een gedeelte der inw. bestaat van het granaat en kristal slijpen en het maken van houten klokken, die door geheel Europa, en zelfs naar Amerika verzonden worden. Dit land maakt nu de Badensche kreitsen *Wiesen*, *Treisam* en *Kinzig* uit.

BREISICH, zie Brisich.

BREIT, zie Marktbreit.

BREITACH, eene der beken, die de Beij. riv. de Iller vormen.

BREITBACH, Beij. riv., Neder Mainkreits, welke de Iff ontvangt en bij Marktbreit in den Rijn valt.

BREITENAU, Beij. meer, Op. Mainkreits.

BREITENBACH, vlek in Schwarzburg-Sondershausen, ambt Gehren, met 2175 inw., welke vele houten gereedschappen, onderscheidene muzijkinstrumenten en porselein vervaardigen. Eene nabij liggende groeve levert zwavel, aluin en vitriool op.

BREITENBACH, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, kreits Henneberg.

BREITENBACH, dorp in Hessen Kassel, ambt Baune.

BREITENBACH, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, arr. Bar, met 1260 inw.

BREITENBERG, berg in Saksen Meiningen, ambt Sonnenberg, met eene zeer rijke ijzergroeve.

BREITENBERG, zie Breidenburg.

BREITENBRUNN, Saks. dorp, Erzbergsche kreits, ambt Schwarzenberg, met 750 inw., meest bergwerkers.

BREITENBRUNN of *Szeleskut*, Hong. vlek, kom. Oedenburg, aan het Neusiedler meer. 47. 51. N. B. 34. 4. L.

BREITENECK of *Braiteneck*, Beij. vlek, Op. Donaukreits, met ruim 1400 inw.

BREITENFELD, Saks. dorp, Leipziger kreits, 3 uren van Leipzig.

BREITENHAGEN, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 670 inw.

BREITENHOLZ, Wurt. dorp, kreits Schwarzwald, met 538 inw.

BREITENLOHE, Beij. dorp, Rezatkreits.

BREITENSTEIN, Hes. dorpje, ambt Blankenstein, met 270 inw.

BREITENSTEIN, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, Sangerhäuser kreits.

BREITENWORBIS, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, ambt Harburg, met 1470 inw.

BREITHORN, berg in den Oostenr. kreits Salzburg, Z. W. van Lofer, 7490 voeten hoog.

BREITINGEN, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, kreits Zeiz, met 120 huizen.

BREITSTEDE, zie Brettstede.

BREITUNGEN, zie Altenbreitungen.

BREKKELENKAMP, Nederl. gehucht in

in Overijssel, nabij 't dorp Nutter, met 250 inw.

BRELADE, (ST.) inham en dorp aan de Z. kust van 't Eng. eil. Jersey.

BRELAND, Eng. eil. bij kaap Cornwallis.

BREMBACH, (Groot) D. in Saks. Weim.

BREMBACH, (Klein) D. in Thuringen.

BREMBACH, zie Breme, No. 1.

BREMBATO-DI-SOTTO, Lomb. Ven. stadje, gouv. Milaan, legatie Bergamo, met 1800 inw., ijzer- en zijdefabr.

BREMBO, riv. in Italië, welke aan den berg Morbegno, niet ver van Valteline ontspringt, en digt bij bovengen. stad in de Adda valt.

BREME of *Brembach*, Beij. riv., Rijnkreits, welke bij Flersheim aan het voorgebergte van den Donnersberg ontspringt, en bij Bilischheim in den Rijn valt.

BREME, Sard. stadje in Piëmont, prov. Lumellina, aan den mond der Sesia in den Po.

BREMELAU, Wurt. dorpje, Donaukreits, tusschen Munsingen en Graheim, op de midden Alpen.

BREMEN, Han. hert. in Duitschland, tusschen de Weser en de Elbe, of tusschen 25. 58. en 27. 18. L. en 53. en 53. 54. N. B. gelegen. Het grenst ten N. aan het Hadlerland, ten Z. aan Lüneburg en Verden, en bevat op 101 vierk. mijlen, 3 steden, 21 vlekken, 115 groote en 778 kleine dorpen en gehuchten en 168,500 inw. De grond is naar den zeekant zoo laag, dat hij door kostbare dijken moet beschermd worden. Behalve de grensriv. de Wezer en Elbe heeft men hier nog de Oste, Schwinge, Lohe, Este, Wämme, Geeste, Medem, enz. De voortreffelijke kleigrond, langs de rivieren, brengt eenen overvloed van koren, boekweit, raapzaad, hop, boomvruchten, vlas en hennip voort, terwijl men er uitmuntende veeteelt heeft. In het midden heeft men veel heigrond voor de menigte schapen. Het hout is er schraal, maar de veengrond geeft veel turf. Zout ontbreekt geheel. De fabr. leveren linnen, touw en zeildoek, ook hebben de inw. scheepsbouw en visscherijen. De luthersche godsdienst is de heerschende, zijnde er slechts 7 hervormde gemeenten in het land. Gedurende de fransche overheersching behoorde dit land aan 't kon. Westfalen, hetwelk tot 1814 duurde. De hoofdstad is Stade.

BREMEN, vrije rijks- en gewezene Hanzeestad, aan de Weser. Zij heeft een gebied van $3\frac{1}{2}$ vierk. mijlen, dat zeer vruchtbaar in boom- en tuinvruchten is, en behalve de hoofdpl. 8,000 inw. in één vlek en 35 dorpen telt, terwijl het in 4 gogrefschappen, als Op. en Neder Vieland, Werderland, Holler en Blockland verdeeld is. De stad wordt door de Weser in de Alt- en Neustadt verdeeld, is aan beide zijden versterkt, en over 't algemeen zeer goed gebouwd. Zij heeft 1 voorstad, eene domkerk, die 600 jaren oud en in den Gothischen smaak gebouwd, en de eenigste luthersche kerk is; verder 7 hervormde kerken, eene beurs, een raadhuis, geleerde scholen en scholen voor den koophandel, een natuurkundig genootschap met een museüm, bijbelgenootschap, enz., benevens 5,350 huizen en 37,800 inw., welke fabr. voor wol, katoen, tabak, suiker, allerhande leder, hoeden, stijfsel, loodwit, Bremer groen, kaarten, spiegels, naalden, enz. hebben, en eenen zeer uitgebreiden handel in wijn, suiker, koffij en andere koloniale waren, linnen, enz. drijven. Er is eene assurantie-comp., en sedert 1817 eene disconto-kas. Ondertusschen kunnen er wegens ondiepte der Weser, niet dan ligte vaartuigen bij de stad komen; de grootere schepen blijven te Elsfleth, 3 uren van hier, of wel te Brake liggen. Het raadscollegie bestaat uit 4 burgemeesters, 2 syndici en 24 raadsheeren, welke alle uit geleerden en kooplieden bestaan. Alleen bij zaken van algemeen belang, als: b. v. nieuwe belastingen, wordt de *Wittheit* of *Wijsheid*, die uit de oudste en daartoe geregtigde burgers bestaat, bijeen geroepen. De inkomsten bedragen ongeveer 100,000 daalders. Zij is de geboorteplaats van den sterrenkundigen OLBERS en van den geschiedkundigen HEEREN. 26. 27. 5. L. en 53. 4. 37. N. B.

Het gangbaar geld is hier de rijksdaalder of Thaler van 3 mark, circa 2 gl. Holl.

1 mark . . . . 66 cent.
1 ducaat ——— 198 gros 5 gl. 50 cent.
1 gros ——— circa 3 cent.

Wissel op *Amsterdam:* 103 rijksd., meer of min, voor 100 rijksd. courant
Augsburg, *Frankfort*, *Weenen en Leipzig* 109 ——— voor 100 rijksd.
Hamburg 138 ——— 300 mark banco.
London 600 ——— 100 pond sterl.
Parijs en geheel *Frankrijk* 17 grossen voor 1 franc.

De

De wisselbrieven worden er meestal op 14 dagen zigt getrokken, en hebben als dan 8 respijtdagen. Op Amsterdam wordt de tijd in den wisselbrief vastgesteld, en op Londen trekt men 1 maand na dato. Zijn echter de brieven op 2, 3 of 4 dagen zigt gesteld, dan moeten zij terstond betaald worden.

Bremerlehe of *Lehe*, Han. vlek, hert. Bremen, digt bij den mond der Geeste in de Wezer, met eene kleine haven, 1400 inw. en fabr. 53. 34. 12. N. B. 26. 14. L.

Bremervörde, Han. vlek, hert. Bremen, aan de Oste, welke in de nabijheid den Bever ontvangt, met 1300 inw. Het ambt dezes naams heeft 9,100 inw.

Bremgarten, Zwits. stadje, kanton Aargau, in een vruchtbaar oord, op eene hoogte aan de Reusz, met 800 inw. 2. Zwits. vlek, kanton Bern, aan de Aren. 3. Bad. dorp, Treisamkreits.

Bremke, Han. dorp, vorst. Göttingen.

Bremme, zie Breme. No. 1.

Bremont-la-Motte, , Fr. vlek, dep. Puy-de-Dome, arr. Riom.

Brems, riv. in de Pruis. prov. Neder Rijn, welke bij Hermeskeil ontspringt en bij Rockersbach in de Saar valt.

Bren, Eng. dorp, gr. Devon.

Brena, ontzaggelijke met puimsteen bedekte rots, op de hooge vlakte van Nieuw Biscaye, in 't onderkon. Nieuw Spanje, in N. Amer., 7½ mijl lang, en 3 à 4 mijlen breed.

Brena, zie Brehna.

Brenchley, Eng. vlek, gr. Kent, met minerale wateren in de nabijheid.

Brend, Beij. dorp, Ned. Mainkreits, bij de zamenkomst der Brend en Saale.

Brendola, Lomb. Ven. marktvlek, legatie Vicenza, aan een' arm van de Bachiglione, met 2,200 inw.

Brenets (aux), dal in het Juragebergte, in 't Zwits. kanton Neuenburg, aan de Doubs, die de grenzen tegen Frankrijk uitmaakt, en van eene rots, die 80 voeten hoog is, nederstort. Niet ver van daar vindt men verscheidene molens en smederijen. Het hol Toffière, alwaar de natuur steenen banken en tafels gemaakt heeft, de steengroeven bij Brenets, en de zonderling gevormde rotsen verdienen opmerking. Het dal behoort tot het Pruis. gr. Valengin, en het dorp Brenets bevat, met Planchettes, 1,370 inw.

Brenken, Pruis. D., regdst. Minden.

Brenkenhofskanaal of *Budengraben*, kanaal in 't Pruis. regdst. Stettin, kreits Pyritz, dat de Plöne met het meer Selow vereënigt.

Brenne, zie Braine, en Chatillon sur l'Indre.

Brenner, een der hoogste bergen van de Tridentinische Alpen in Tirol, tusschen Inspruck en Sterzing, en tusschen de riv. de Inn, Aicha en Etsch gelegen. Hij is 6063 voet hoog, terwijl over denzelven, op 4376 voet, een groote weg van Inspruck naar Italië geleidt.

Breno of *Bré*, Lomb. Ven. vlek, legatie Bergamo, de voornaamste plaats in 't dal Camonica, aan de Oglio, met 1870 inw. en eene ijzerfabr.

Breno, riv. in 't Zwits. kanton Tessin; zij ontspringt aan den voet van de Greina, ontvangt al de beken van het dal Blegno, en vereënigt zich, na eenen loop van 8 mijlen, bij Biasco, met de Tessin: zij is om hare smakelijke forellen, aal, en anderen visch vermaard.

Breno, Fr. kant. hoofdpl., dep. Ain, arr. Nantua, met 900 inw.

Brensbach, Hes. dorp, vorst. Starkenburg, met 570 luthersche inw.

Brent, zijtak van de Frankische Saale, in Beijeren, Ned. Mainkreits.

Brent, Eng. riv., gr. Middlesex.

Brent of *South Brent*, Eng. vlek, gr. Devon, met 1230 inw.

Brenta, riv. in 't Lomb. Ven. kon., gouv. Venetië, welke uit de meren Caldonazzo en Levico in Tirol ontspringt, door de Bacchiglione bevaarbaar wordt, en zich beneden Padua, met twee armen, de Brenta-Morta en Brento-Nuova, in de golf van Venetië stort. Bij Il Dolo komt uit haar een zijtak, de Brentone, voort. Ook wordt zij door kanalen doorsneden, die den binnenlandschen handel bevorderen.

Brentford, Eng. vlek, gr. Middlesex, waar de Brent in de Theems valt, met 1740 inw., aardewerkfabr., tigchelovens, mouterijen en branderijen.

Brentford-Kreek, de aanvang van het groote Vereëniginskanaal in Eng., aan het vloedwater van de Theems.

Brentola, zie Brendola.

Brentone, zie Brenta.

Brentwood, Eng. vlek, gr. Essex, met 1240 inw. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Hampshire.

Brenz, riv. in Wurt. en Beij., welke in den Wurt. Jaxtkreits ontspringt, en in Beijeren, beneden Gundelfingen in den Donau valt. 2. Het Wurt. vlek Brenz heeft 740 inw.

Bresancourt, Zwits. D., kant. Bern.

Bresar, O. Ind. eilandje bij de W. kust van Sumatra. 117. 50. L. 1. 17. Z. B.

Bresca, Illyr. vlek, kreits Fiume, op de Z. O. punt van 't eil. Veglia, aan

de kust van Croatië, met 2400 inw.

Breschat, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, ongeveer 2 mijlen van Antwerpen, op den weg naar Breda.

Brescia, Lomb. Ven. legatie, gouv. Milaan, die 56 vierk. mijl. en 297,200 inw. bevat.

Brescia, Lomb. Ven. stad, hoofdpl. van voorn. legatie, aan den voet der Alpen, in eene bekoorlijke en vruchtbare landstreek, tusschen de meren Garda en Iseo, aan de riv. Melia en Garza gelegen. Zij heeft een kasteel op eene rots, 12 kerken (waaronder de hoofdkerk, welke naar de Korintische orde gebouwd is, uitmunt), die met overschoone schilderijen en beelden van de voornaamste Italiaansche meesters, en met andere kostbaarheden versierd zijn. Onder de verdere openbaren gebouwen behooren: het paleis van Justitie, op de overblijfsels van een' tempel van Vulcanus gebouwd, het bisschoppelijk paleis, met de openbare bibliotheek, door Quirini aan de stad geschonken; een natuurkundig kabinet, en eene kostbare verzameling van teekeningen, modellen en koperen platen; de nieuwe en met veel smaak gebouwde schouwburg, een fraai tuighuis, verscheidene schoone bronnen met gezond water, en heerlijke wandelwegen. Nog zijn er 2 kloosters, 7 hospitalen, een lyceüm, een toonkunstlievend gezelschap, 5,000 huizen en 34,200 inw., die beroemde geweerfabr. hebben, waarom de stad *L'Armata* bijgenoemd werd. Verder zijn hier fabr. voor bombazijn, linnen, kousen, mutsen, wollen dekens, laken, zijde, naaigaren, bouwgereedschappen, ijzerwaren en papier, terwijl zij in zijde, vlas, wijn, wol, linnen en laken handel drijven. Vele werktuigen der fabr. worden door het water bewogen, hetwelk veel voordeel aanbrengt. In de omliggende dalen vindt men ijzer- en kopermijnen, jaspis, albaster, versteeningen, kristal, topazen, smaragden, als mede vele oudheden, onder anderen nog eene waterleiding der Romeinen, terwijl men er ook eene aanzienlijke menigte opschriften en gedenkpenningen verzameld heeft. De wiskundige Nicola Tartaglia, de dichter Lorenzo Gambara, de wis- en natuurkundige *pater* Lana, de oudheidkundige *graaf* Mazzacchelli, zijn hier geboren. 27. 53. 54. L. en 45. 32. 30. N. B.

Bresciano, Lomb. Ven. landschap, gouv. Venetië, hetwelk ten N. aan Graauwbunderland, ten W. aan Bergamasco, ten Z. aan 't Cremonesche, en ten O. aan het Mantuaansche, Veronesche en Tridentinische gebied grenst. Het is in het N. bergachtig, maar in het Z. vlak en zeer vruchtbaar, bijzonder in wijn. Het kwam in 1814 aan Oostenrijk, en maakt het grootste deel van de legatie Brescia uit.

Brescou, klein rotsachtig eil. in de golf van Lions, bij de Z. kust van Frankrijk, dep. Hérault; 3 mijlen van Agde. 43. 15. 24. N. B. 21. 13. L.

Brese, zie Bresenbrock.

Bresello, stadje in 't hert. Modena, aan den Po, ten N. O. van Parma.

Bresenbrock, Han. ger., gr. Luneburg, met het dorp Bresen.

Bresins of *Bresons*, Eng. eilandje in den Atl. oceaan, een weinig ten Z. W. van kaap Cornwallis, en ten N. van Whitland-baai.

Bresk, Afr. stadje in Algiers, 3 mijlen W. van Shershell.

Breskens, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Sluis, in 't land van Kadzand, tegenover Vlissingen, alwaar de franschen bijna onoverwinbare werken hebben aangelegd, om de Schelde van daar, even als van Vlissingen, te kunnen bestrijken, en de reede van Vlissingen te bevestigen.

Breslau, Pruis. vorst. in Neder Silezië, tusschen de vorst. Wohlau, Oels, Brieg, Schweidnitz en Liegnitz, langs den Oder gelegen, en hetwelk op 41 vierk. mijlen 164,640 inw. bevat. De meestal vlakke grond brengt koren, meekrap, vlas, keukengroenten, enz. op; ook is er veel veeteelt en veengrond; thans behoort het tot het regdst. Breslau.

Breslau, Pruis. regdst., prov. Silezië, dat op ruim 172 vierk. mijlen 510,600 inw., bevat, en in de 14 volgende kreitsen verdeeld is: Breslau, Neumarkt, Namslau, Brieg, Ohlau, Streblen, Oels, Trebnitz, Wartenberg, Creutzburg, Militsch, Guhrau, Steinau en Wohlau, waar van de Breslauer kreits alleen de hoofdstad bevat.

Breslau, Pruis. stad, hoofdpl. van den kreits en het regdst. van dien naam, ter plaatse waar de Ohlau, in de Oder valt, die hier het Landëil. (gewoonlijk *het land* genoemd), en het damëil. vormen. Zij is 480 voeten boven de oppervlakte der zee verheven, en wordt in de oude en nieuwe stad, en 3 voorsteden verdeeld. Onder de 28 roomsche kerken munten de dom- en kruiskerk, en de kerken van het voormalig sandstift en van de H. Dorothea uit; en onder de 13 luthersche, de Elizabeth en Magdalena kerk; ook is

is er 1 hervormde kerk, 1 bedehuis voor de vereënigde broeders, eene synagoge en een bisschoppelijk klooster, aan den H. JOHANNES gewijd. Onder de verdere aanzienlijke gebouwen behooren: de burgt, voorheen een keizerlijk slot, daarna door LEOPOLD DEN I aan de Jezuïten geschonken, en thans de akademie; het koninklijk huis, het gebouw der regering, het raadhuis, de beurs, 't tuighuis en de schouwburg. Er zijn onderscheidene openbare plaatsen en markten, van welke de Tauenziensplaats met het standbeeld van den generaal TAUENZIEN pronkt. Zij is de zetel der regerings en geestelijke collegiën voor de prov. Silezië, en van de regdst. Breslau en Reichenbach, en heeft 260 openbare gebouwen, 135 stallen en schuren, 3580 huizen en 76,800 inw., waaronder 4,400 joden. De hooge school heeft vier faculteiten, waarvan de godgeleerde dubbeld, zoo wel voor de protestantschen als roomschgezinden is ingerigt; zij heeft eene uitmuntende boekverzameling van 100,000 deelen. Ook is er een museüm, een kabinet voor de natuurlijke historie, eene sterrenwacht, een kruidtuin, een verlossingshuis voor kraamvrouwen; vervolgens het Jozefs convict, dat met de hooge school verbonden is. In 1817 waren er 566 studenten. Nog zijn er 3 gymnasiën, een kweekschool voor wereldlijke priesters, 2 kweekscholen voor onderwijzers, een heelkundig instituut, eene provinciale kunst-, en eene prov. bouwkundige school, het koninklijk Louiza's instituut voor 24 officiers dochters, en verscheidene andere scholen en inrigtingen. Ook is er eene vaderlandsche huishoudelijke maatschappij, een genootschap voor den vaderlandschen landbouw, een onderzoeklievend genootschap, 6 openbare boekverzamelingen, 5 verzamelingen van munten en 5 van kunststukken. Breslau heeft vele manufacturen, bijzonder katoen- en chitsdrukkerijen, lakenweverijen, looijerijen en andere fabr. De handel van deze stad is vooral van zeer veel belang, bijzonder in meekrap, linnen, pelterijen, wollen stoffen en in alle Silez. voortbr. en fabrijkwaren. Zij heeft 5 sterk bezochte jaarmarkten, 2 groote wol- en onderscheidene veemarkten. De invoer wordt alhier op 16½, en de uitvoer op 17 millioenen rijksdaalders geschat. De vestingwerken der stad zijn in 1814 en 1815 geslecht, en meestal tot wandelingen ingerigt. Deze stad is de geboortepl. van onderscheidene beroemde mannen, waarvan het genoeg zal zijn de bekende wijsgeren WOLF en GARVE te noemen. Tot het gebied der stad behoort nog *Altscheignigg*, met eenige landgoederen en tuinen der inw. van Breslau, en het dorp Rothfarben. Voor den generaal BLUCHER zal hier een standbeeld opgerigt worden. 51. 6. 3. N. B. 34. 42. 45. L.

KOOPHANDEL.

Men houdt hier boek op tweederlei wijze, of in rijksdaalders, zilver- of keizers grossen en penningen, of in rijksdaalders, kreutzers en penn. De gangbare stukken zijn:

1 Spaansche pistool van	5½	florins	of *f*	6,60 Cts.
1 Duitsche ducaat . .	4	dito .	-	4,80 —
1 Kroon	1½	dito .	-	1,80 —
1 Rijksd.	30	Grossen	-	1,80 —
1 Florin	20	. . .	-	1,20 —
1 Zilver gros . . .				6 —
1 Kreutser				2 —

WISSEL.

Op *Amsterdam* 140 rijksd. meer of min, voor 100 Rijksd. cour.
Augsburg 150 dito . . . . voor dito.
Berlijn, *Pari.*
Frankfort aan de Oder 1 pond banco. voor 30 goede grossen.
Hamburg 151 rijksd. . . . . . . 300 mark banco.
London 6 rijksd. 4 gr. . . . . . . 1 pond Sterl.
Parijs . 79 rijksd. . . . . . . 300 fr.

Men trekt op Amsterdam op 5 weken, op Hamburg 4 weken na dato, op Praag en Weenen op 14 dagen zigt. Men geeft er 3 respijtdagen, doch de wissels op de missen moeten op den laatsten betaaldag der missen voldaan worden.

BRESLE, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Beauvais, met 1320 inw.

BRESLE, (LA) Fr. riv., welke bij Courcelles ontspringt, de dep. Somme en Beneden Seine van een scheidt, en beneden Eu in het kanaal valt.

BRESLE, (LA) nog 2 zijtakken van Fr. rivieren, de eene van de Touques, dep. Calvados, en de andere van de Mancheau, dep. Oise.

Breso, Hong. dorp, Honter kom. In de naburige bosschen worden niet zelden kristallen van 50 of 60 pond gevonden.

Bresoluc, Hong. D., kom. Trentschin.

Bresowa, Hong. stadje, Neutrer kom., met fabr.

Bressay, een der Eng. Shetland eil., door Bressay sound, eene schoone haven, van Shetland afgescheiden; grootendeels door visschers bewoond.

Bresse, (la) voormalige Fr. prov., welke de lands. Bugey, Valromey en Gex bevatte, en thans een deel van het dep. Ain uitmaakt; het grensde ten O. en Z. aan de Rhône, ten W. aan de Saône, en ten N. aan Bourgondië en Vaux; het werd in Opper en Neder Bresse verdeeld.

Bressieux, Fr. dorp, dep. Isère.

Bressolles, Fr. dorp, dep. Eure en Loire, arr. Chateauneuf, met 154 huizen.

Bressuires, zie Bersuires.

Brest, Fr. arr., dep. Finisterre, bevat 28¾ V. M. en 137,330 inw.

Brest, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., aan eene golf, met eene voortreffelijke haven, die tusschen de stad en de zeer schoone voorstad (die veel beter dan de stad zelve gebouwd is) ligt, door eene citadel verdedigd wordt, en de beste oorlogshaven der Franschen, aan den Atlantischen oceaan is. De uitmuntende reede kan eene vloot van 500 schepen in volle zekerheid bevatten; onder de menigvuldige invaarten, is *de Goulet* alleen eenigzins moeijelijk, terwijl de schepen bijna met alle winden kunnen uitzeilen. Verder heeft de stad een kasteel, 2 kerken, een fraai stadhuis, een gasthuis en militaire hospitaal, barakken, eenen schouwburg, aanzienlijke zee-arsenalen, scholen voor de scheepvaart en scheepsbouw, eene bijzondere school voor ingenieurs ter zee, genees-, heel- en artsenijmengkundige school, eene bibliotheek, sterrenwacht, kruidtuin, enz. Ook is hier eene kamer van koophandel en eene beurs. De stad heeft 27,900 inw., touwslagerijen, looijerijen, linnenfabrijken, enz., doch uit hoofde van het gebrek aan bevaarbare rivieren is de handel binnenslands van weinig beteekenis. Langs de kusten wordt veel visch, en bijzonder sprot gevangen, waarin men handel drijft. 13. 11. L. 48. 23. 14. N. B.

Brest, Fr. volkplanting in N. Amer., prov. Canada, aan de golf van St. Lourens.

Bretagne, voormalige Fr. prov., welke aan drie zijden aan de zee, en aan de landzijde aan Poitou, Anjou, Maine en Normandië grensde, op 639 vierk. mijlen meer dan 2 millioenen inw. bevatte, die deels Fransch, deels de oude Celtische spraak spreken; zij werd in Opper en Neder Bretagne verdeeld. Het land heeft schoone havens, maar behalve de Loire en Vilaine geene bevaarbare rivieren; veel landbouw, weiden, zeezout, lood, steenkolen, en aan de kusten veel sprot, makreel, meeraal en oesters. Er wordt handel met paarden en eigen gemaakt linnen gedreven. Thans is deze prov. in de 5 dep. Neder Loire, Ille en Vilaine, Noordkusten, Finisterre en Morbihan verdeeld.

Bretenous, zie Castelnau de Bretenous.

Breteuil, Fr. stadje, dep. Oise, arr. Clermont, met 2160 inw. en fabr.

Breteuil, Fr. stadje, dep. Eure, arr. Evreux, aan de Iton, met 1896 inw., ijzermijnen, ijzerfabr. geschutgieterij, enz. 18. 34. 27. L. 48. 50. N. B.

Breteuil, (Opper en Neder) Fr. dorpen, dep. Seine en Oise.

Breteville, Fr. dorp, dep. Kanaal.

Breteville-sur-Laize, Fr. vlek, dep. Calvados, met 790 inw.

Breteville l'Orgueilleuse, Fr. vlek, dep. Calvados, 2 m. van Caen.

Bretherton, Eng. D., gr. Lancaster.

Bretigny, Fr. D., dep. Eure en Loire.

Breton, (kaap) bij de Franschen *Ille Royale* genoemd, Eng. eil. aan de kust van Nieuw Schotland in N. Amer., waarvan het, door de zeeëngte van Canso, gescheiden wordt, 110 vierk. mijlen groot, en zoodanig met riv. en meren doorsneden, dat de beide hoofddeelen, slechts door eene landëngte van 800 schreden aan elkander vast zijn. Men vindt er groote bosschen van eiken, beuken, dennen en cederhout; steenkolen, die jaarlijks 12,000 ponden sterl. aan de kroon opbrengen. Ook is er veel visch, bijzonder stokvisch, tot welks vangst de Franschen voorheen jaarlijks 564 schepen, met 27,000 man, bezigden, en 1,150,000 cent. visch vongen; thans beloopt de geheele vangst naauwelijks 30,000 cent. Ook heeft men er rundvee, varkens, schapen en geiten uit Europa overgebragt, en telt men er ongeveer 3,000 inw. (anderen zeggen 1000 inw.), waarvan ⅔ van Fransche afkomst zijn. In 1758 werd het door de Engelschen veroverd. De hoofdpl. is Sydney. Ligging tusschen 45. 28. en 47. N. B. 316. 17. en 318. L.

Breton, kaap op de O. kust van 't voorn. eil. 318. 6. L. 45. 55. N. B.

Breton, (Pertuis) gevaarlijke zeeëngte tusschen het eil. Rhé en de Fr. kust

kust. 2. Zandbank in de baai en 't kanaal van Cancale, dep. Ille en Vilaine. 3. Kaap in de baai van Biscaye.

BRETONCELLES, Fr. D., dep. Orne.

BRETONNE, riv. in 't Fr. dep. Aude, welke bij Servies ontspringt, en bij Barbaira in de Aude valt.

BRETSCHE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Osterburg.

BRETT, Eng. riv., gr. Essex.

BRETT, kaap op de O. kust van 't Austr. eil. Nieuw Zeeland, de N. O. punt der Eilanden-baai uitmakende. 192. 22. L. 35. 10. Z. B.

BRETTACH, Wurt. dorp, Neckar kreits, aan de Brettach, met 850 inw.

BRETTCHEN, zie Brattian.

BRETTE, verwoest Zweed. stadje, prov. W.Gothland, aan 't Weener-meer.

BRETTEN, Bad. hoofdstad van een ambt van 15,000 inw., Pfinz- en Enzkreits, aan de Salzbach, met 2600 inw. Geboortepl. van MELANCHTON.

BRETTIGAU of *Prettigau*, (volgens anderen *Rhaeti* of *Rhaeticogau*), Zwits. dal en landschap in 't kanton Graauwbunderland, begint bij Malans aan den Rijn, loopt met den Wilden Landquart op, tot op de hoogte van den berg Terraina, en is in de rigting van het W. naar het Z. O. 14 mijlen lang, en met de zijdelingsche dalen, die hiertoe behooren, op vele plaatsen, 3 mijlen breed. Men ziet er nog de overblijfsels van verscheidene burgten. Een aangenaam gezigt leveren ook de dorpen Fideris en Kosters, met derzelver omstreken op, terwijl geen wandelaar moet nalaten het dal St. Anthonie en van Seewis, of den berg Schlepina, die 9,200 voeten hoog is, en het verrukkelijkste gezigt oplevert, te bezoeken. Ofschoon het in dit dal, in hetwelk verscheidene ijsbergen afhangen, niet aan vruchtbaarheid ontbreekt, houden zich de 7,000 hervormde en sterke inw., echter meestal met de veeteelt bezig, en hebben het schoonste horenvee van Graauwbunderland. Ook vindt men er 3 minerale bronnen, van welke die te Jenatzertobel, koper en aluin, die te Seewis zwavel bevat, en de beroemde bron te Fideris eene zuurbron is.

BRETTON, (MONK EN WEST) 2 Eng. dorpen, gr. York.

BRETTSTEDE of *Breitstede*, Deen. vlek, hert. Sleeswijk.

BRETZENHEIM, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, aan de Nahe, met 520 inw.

BRETZENHEIM, Keur-Hess. dorp, distr. Mentz.

BRETZINGEN, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 120 huizen.

BREUANDY, Eng. riv. in Z. Wallis, gr. Pembroke, valt bij Lanekeven in de Clethy.

BREUBACH, zie Braubach.

BREUBERG, Hess. heerl. aan de graven van Löwenstein-Werthheim en Erbach onderling behoorende; zij bevat 4 vierk. mijlen, 1 stad, 2 vlekken, 40 dorpen en 9,090 inw. Het bergslot Breuberg ligt in een schoon dal, aan de Mumling.

BREUDIJK, Nederl. gehucht, prov. Utrecht, W. van deze stad, met 140 inw.

BREUGEL, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, aan de riv. de Dommel; het heeft, met het nabij gelegen Son of Zon, 1470 inw. De schilder PETER BREUGEL werd alhier geboren.

BREUILLE, Nederl. dorp in Henegouwen, 2 uren van Doornik.

BREUKELEN, Nederl. dorp, prov. en distr. Utrecht, 3 uren van deze stad, met eene herv. kerk, omtrent 1,100 inw., en de oude adelijke huizen Gunterstein en Neijenroode.

BREUKELERVEEN, met ST. PIETERS BREUKELEN, Nederl. gehucht, prov. Utrecht, regt tegenover het voorn. dorp, met ongeveer 600 inw.

BREUKELERWAARD, Nederl. heerl. bij bovengemeld dorp gelegen.

BREUNE, Hess. D., 3 m. van Zierenb.

BREUNLINGEN, Bad. stadje, Donaukreits, tusschen de Brege en Rotelbach, met 1370 inw.

BREUSCH of *Brusch*, Fr. riv., dep. Neder Rijn, die op de Wasgau ontspringt, zich in onderscheidene armen verdeelt, en in de Ill valt; een arm van dezelve is tot een kanaal aangelegd.

BREUST, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 900 inw.

BREUVANNE, Nederl. dorp in Luxemburg, 4 uren van Arlon.

BREUZÉ, Nederl. dorp in Henegouwen, 1 uur van Doornik.

BREVAL, Fr. D., dep. Seine en Oise.

BREVEREN, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, 4 uren van Yperen.

BREVES, Fr. vlek, dep. Nièvre.

BREVIG, Noorw. vlek, stift Christiaansand, op eene in de lange Sundsfiord uitstekende landpunt, met eene haven en 950 inw., die in planken en ijzer handelen.

BREVIL, zie Broglio.

BREVILLET, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, arr. Marennes, met 380 huizen.

BREVINE, Zwits. dal in de Jura, het hoogste van het kanton Neuenburg, met een dorp van denzelfden, naam dat 1,020 inw.

inw. heeft, en 3,135 voeten boven de oppervlakte der zee verheven is. Het nabij gelegene meer d'Etalières, dat een half kwartier breed is, vloeit door rotskloven, in welke molens gesteld zijn, af, en zou, volgens de gedachten van sommigen, de bron van de Reusz vormen. Ook heeft men hier een zwavel en ijzerachtig bad, dat sterk bezocht wordt.

Brewer, straat in de Magellaansche zee, gedeeltelijk door 't Staten eil. begrensd, dat het van de straat Le Maire in Z. Amer. scheidt.

Brewers, stad in de N. Amer. Rep., distr. Maine.

Brewer's Lagoon, Amer. baai op de kust van Honduras. 293. 6. L. 15. 48. N. B.

Brewood, Eng. dorp, gr. Stafford, met 990 inw.

Brewster's droogte, rotsachtig O. Ind. eilandje, aan den O. ingang van de straat Sunda. 124. 46. L. 5. 24. Z. B.

Brewton, zie Bruton.

Brey, Nederl. dorp, prov. Limburg, een uur van Venlo.

Brey, zie Bree. No. 1.

Breyda-Fiordur, zeeboezem op de W. zijde van IJsland.

Breyel of *Breyll*, Pruis. dorp, regdst. Kleef, met 3,520 inw. en linnenfabr.

Breyscheid, Nederl. dorp in Luxemburg, 6 uren van Bastogne.

Breysem, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, 1 uur van Dendermonde.

Breyzards, Briten of *Kymren*, een volksstam in Frankrijk, in de voorm. Fr. prov. Bretagne, welke met de Wallisers in Engeland denzelfden oorsprong hebben.

Brèze, Fr. vlek, dep. Mayenne en Loire, arr. Saumur, aan de Dive.

Breznicze, zie Berzencze.

Brezno, zie Bries.

Brezolles, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, arr. Dreux, met 154 haardsteden.

Brezou, zie Breso.

Brezowa, Hong. dorp, Neutrer kom.

Brezowicza, zie Berzewicza.

Briac, (St.) Fr. dorp, dep. Ille en Vilaine, 3½ mijl N. van Dinant.

Briaden, Turk. Aziat. stad in Syrië.

Briamont, Nederl. dorp, prov. Luik, 2 uren van de hoofdplaats.

Briançon, Fr. arr., dep. Op. Alpen, dat op 31 V. M. 17,980 inw. bevat.

Briançon, hoofdstad van voorn. Fr. arr., op de Alpen, aan de bron der Durance, door 3 citadellen gedekt, met 3000 inw. Er is een weg naar Piëmont, over de Alpen; de inw. hebben eene kristalfabr., katoenspinnerij, enz., en in de nabijheid wordt eene soort van doorzigtig krijt gevonden. De omliggende landstreek wordt *Le Briançonnais* genoemd, en bevat een deel der Zee-Alpen, tusschen Piëmont, Maurienne, en 't gebied van Embrun, en is in 7 dalen verdeeld. 24. 20. L. 44. 46. N. B.

Briançon, Sard. vlek en versterkt kasteel in Savoije, gr. Tarantaise, aan de Isère.

Briançonnais, (le) zie Briançon, No. 1.

Briansk, zie Bransk.

Brianza, gebergte in 't Lomb. Ven. gouv. Milaan, aan 't Comer meer.

Briar-Creek, N. Amer. riv., die in Georgië in de Savannah valt.

Briare, Fr. stadje, dep. Loiret, aan de Loire, met 1,660 inw. Even beneden de stad is 't kanaal van Briare, dat voorbij Montargis in de Loing valt, en zoo in de Seine vliet. 47. 28. N. B.

Briateste, Fr. stadje, dep. Tarn, arr. Lavaux, aan de Adon, met 1,000 inw.

Briavell's, (St.) Eng. dorp, gr. Gloucester, met 900 inw.

Bribir, Illyr. dorp, kreits Fiume, met 2700 inw.

Brice, (St.) 15 Fr. dorpen, dep. Charente, Gironde, Ille en Vilaine, 2 in Lot en Garonne, Kanaal, Marne, Mayenne, Oise, 2 in Orne, Seine en Marne, Seine en Oise, Op. Vienne en een in Vosges.

Bricherasco, Sard. vlek in Piëmont, prov. Pignerol, met 2,800 inw., 6 looijerijen en goede wijnteelt.

Brick, riv. in Ierl., gr. Kerry, die in de Cashin valt, 10 m. N. van Tralee.

Brickendon, Eng. D., gr. Hertford.

Brickfield, Eng. dorp in Nieuw Z. Wallis, op 't Austr. eil. Nieuw Holland, met onderscheidene tigchelovens, potten- en porseleinbakkerijen.

Bricky, riv. in Ierl., valt in 't gr. Waterford in de baai van Dungarvan.

Bricon, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

Bricquebec, Fr. vlek, dep. van 't Kanaal, arr. Valogne.

Bride of *Brit*, riv. in Eng., die niet ver van Bridport in zee valt. 2. riv. in Ierland, valt in Blackwater, in 't gr. Waterford.

Bridelt, Pruis. dorp, gr. hert. Neder Rijn, nabij de Moezel, met 760 inw.

Brides, (St.) Eng. dorp, gr. Pembroke, aan den Z. oever der baai Brides, die door 2 schiereil. omvat wordt; 51. 48. N. B. 2. Eng. eilandje bij de kust van Pembroke.

Bridgeend, Schot. dorp in het gr. Kirkudbright.

Bridgeford, Eng. D., gr. Nottingham.

Bridge Hampton, N. Amer. stad in Nieuw York, in Long Island gelegen.

Bridgend, Eng. stadje in Z. Wallis, gr. Glamorgan.

Bridgeness, kleine Schot. zeehaven, gr. Linlithgow. Handel in kolen.

Bridgenorth, Eng. stad, gr. Salop, aan de Saverne, met 4,410 inw., ijzeren andere fabr. De stad zendt 2 afgevaardigden naar het parlement.

Bridgetown, eertijds St. Michaël genoemd, Eng. hoofdst. van 't W. Ind. eil. Barbados, aan de Carlisle baai, welke 500 schepen bevatten kan. Zij heeft 1 collegie, eene vrijschool, 10,000 inw., die sterken handel drijven, goede scheepstimmerwerven en de citadel St. Anna, die de stad bestrijkt. Voorheen was hier de W. Ind. slavenmarkt 13. 10. N. B. 318. 48. L.

Bridgetown of *Mount Holly*, stadje en haven op de Z. zijde van 't Eng. W. Ind. eil. Antigoa, aan de Ancocus-Creek.

Bridgetown, 2 steden in de N. Amer. Rep., vrijstaat Maryland.

Bridgetown, hoofdstad van 't gr. Cumberland in den vrijstaat Nieuw Jersey.

Bridgetown, zie Demerary.

Bridget Punt, de Z. punt van Berner's baai, in 't Lynnkanaal, aan de W. kust van N. Amer. 242. 50. L. 58. 39. N. B.

Bridgewater, Eng. vlek, gr. Somerset, aan de Barret, met 3,000 inw., geel koper- en ijzerfabr., en handel met 20 eigene schepen. 51. 8. N. B. 14. 40. L.

Bridgewater, 3 steden in de N. Amer. Rep.; een in de prov. Massachusetts, gr. Plymouth, aan de Townriver, met 6,000 inw. en fabr. Een in de prov. Nieuw York, gr. Otsego, met 2,700 inw. Een in de prov. Nieuw Jersey, gr. Sommerset, met 2,900 inw. en veel mijnwerken.

Bridgewater-baai, baai in Eng., in welke de riv. Parret zich ontlast.

Bridgewater-kanaal of *Kanaal van Bridgewater*, in 't Eng. gr. Lancaster, hetwelk uit de Trent in de Mersey loopt en zich met de Saverne vereenigt. Het begint bij Worsley-Mill, loopt 2½ uur in velerlei krommingen onder den grond voort, en wordt, door middel van sluizen, over gewelfde bogen, 38 voeten hoog, over de riv. Irwel en Mersey heen geleid. Het heeft 3 zulke waterleidingen en 7 gewelven, is 99 Eng. mijlen lang, van boven 50 voeten wijd en heeft 5 voet water. Het werd in 13 jaren, van wegen den hertog van Bridgewater, door Brindley aangelegd, om de steenkolen en zerken des te gemakkelijker naar Manchester en Liverpool te kunnen vervoeren.

Bridi of *Bradi*, Aziat. stad in Irak Arabi, tusschen den Tigris en Euphraat.

Bridley, Eng. dorp, gr. Durham, met eene zoutgroef.

Bridlington, zie Burlington No. 3.

Bridport, Eng. stadje, gr. Dorset, met 4,000 inw., aan de Bride of Brit, eene mijl boven hare uitwatering, met touwslagerijen, fabr. van zeildoek, enz. 50. 40. N. B. 14. 45. L. 2. N. Amer. vlek in Vermont.

Bridorp, Brijdorp of bij verkorting *Briepen*, Nederl. heerl., prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen; van het dorp zijn slechts geringe overblijfsels te vinden.

Brie, voorheen Braye Comte-Robert, ook wel Brie-sur-Hières, Fr. stadje, dep. Seine en Marne, arr. Melun, met 2,570 inw. 20. 17. L. 48. 42. N. B.

Brie, voorm. Fr. lands. in Brie-Champenoise, dat tot Champagne, en Brie-Françoise, dat tot Isle de France, behoorde, verdeeld. Het was 10 vierk. mijlen groot, en behoort thans grootendeels tot het dep. Seine en Marne, en verder tot het dep. Aisne.

Brie, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Angoulême, met 300 haardsteden.

Brie, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, 3 uren van Charleroi.

Brie, Nederl. dorp, prov. Limburg, 2 uren van Venlo.

Briec, Fr. vlek, dep. Finisterre, arr. Quimperle, met 3,000 inw.

Briedek, Pruis. dorp, gr. hert. Neder Rijn, met 750 inw.

Brieg, Pruis. vorst. in Neder Silezië, dat door de vorst. Oels, Breslau, Schweidnitz, Munsterberg, Grottkau en Oppeln omringd wordt, en op 42 vierk. mijlen 8 steden, 2 vlekken, en 119,300 meestal luthersche inw. bevat; de grootste hoogte is de Rumberg. De riv. zijn: de Oder, Ohlau, Lohe, Briesnitz, enz. Het land brengt voort: koren, hout, vlas, ijzer, schapen en rundvee. Het maakt thans een deel van het regdst. Breslau uit.

Brieg, Pruis. kreits, regdst. Breslau, welke op 11 V. M. 30,790 inw. bevat.

Brieg, Pruis. stad, hoofdpl. van voorn. kreits, aan de Oder; zij heeft regte en breede straten, een vervallen slot, 4 luthersche en 3 roomsche kerken, 5 hospitalen, 1 tuchthuis, waarin jaarlijks wel 1,000 stukken katoen geweven worden, een dolhuis, een ziekenhuis voor vrouwelijke dienstboden, en eene inrigting voor zieke handwerkslieden.

den. Verder een tuighuis, een luthersch gymnasium met eene boekverzameling, 9,900 inw., velerhande fabr. en handel. Buiten de stad is de Abrahams tuin, op een eil. in de Oder, eene plaats van uitspanning voor de inw. Ook zijn in de nabijheid twee kanalen ter vervoering van 't hout uit de aanzienlijke bosschen. 50. 50. N. B. 35. L.

BRIEG, Silez. dorp, Glogauer kreits.

BRIEG, schoon Zwits. dorp, kant. Wallis, 1,000 voeten boven de oppervlakte der zee, in een bekoorlijk grasrijk dal gelegen. Niet ver van hier begint de weg over den Simplon. Ook vindt men, aan den regter oever der Rhône, een' aardigen waterval.

BRIEL, Nederl. distr. in Z. Holland, dat uit de landen van Voorne en Putten bestaat, en 27,160 inw., telt.

BRIEL, Nederl. stad, hoofdpl. van genoemd distr., op de N. W. zijde van 't land van Voorne, met eene haven, door eenen tak van de Maas, die hier zeer breed is, gevormd, en welke van een vierkant dok, zeer goede sluizen, schutdeuren en een' duiker voorzien is. Zij heeft 4 poorten, 3 hervormde kerken, waarvan de oudste, aan St. Catharina toegewijd, een fraai orgel en de fraaije marmeren graftombe van den admiraal FILIPS VAN ALMONDE, benevens eenige gedenkstukken der watergeuzen en andere merkwaardigheden bevat. Ook is er eene remonstrantsche en eene roomsche kerk, een gasthuis, een oud vrouwenhuis en een weeshuis, door den beroemden en eerbiedwaardigen ENGEL WILLEMSZOON DE MEERLE of ENGEL MERULA gesticht. Verder is er een stadhuis, dat een oud gebouw is, eene latijnsche school, eene regtbank van eersten aanleg, enz. De stad heeft 3,600 inw., waaronder vele zeelieden of loodsen zijn; ook drijven zij handel in meekrap; de visscherij is hier bijna geheel vervallen. Beroemd is deze stad in de Vaderl. geschiedenis, zoo wel door de verovering der watergeuzen in 1572, als ook door de afschudding van het Fransche juk in 1813. Onder de beroemde mannen hier geboren tellen wij den reeds genoemden MERULA, NIEUWSTAD of NEOSTADIUS, benevens de beroemde zeehelden MARTIN HARPERTSZ., TROMP, WITTE KORNELISSE DE WITT en FILIPS VAN ALMONDE. 21. 49. 36. L. 51. 55. 37. N. B.

BRIEL, dorp in Ned. Oostenrijk.

BRIELEN, Nederl. dorp, prov. West-Vlaanderen, met 600 inw.

BRIELSCH NIEUWLAND, Nederl. dorp in Z. Holland, op het eil. Voorne, met 290 inw.

BRIENNAC, Fr. D., dep. Op. Vienne.

BRIENNE, Fr. kant. hoofdpl., dep. Aube, arr. Bar-sur-Aube, met 3,190 inw., fabr. van katoenen, kousen, mutsen, en van staalwaren; ook wolspinnerijen, zaagmolens en wijnteelt. Zij bestaat uit twee deelen, *Brienne-la-Ville*, en *Brienne-le-Château*, in dit laatste is een aanzienlijk opvoedingsgesticht, waarin ook NAPOLEON zijn eerste onderrigt ontving.

BRIENO, Lomb. Ven. D., legat. Bergamo.

BRIENZ of *Brienz*, Zwits. vlek, kanton Bern, opperambt Interlachen, zeer schoon gelegen aan den N. oever van het Brienzer-meer, en aan den voet van den rotsachtigen, hoogen Brienzer Grotz. Er is veel veeteelt; ook wordt er goede kaas gemaakt.

BRIENZA, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 4,352 inw.

BRIENZER MEER, meer in 't Zwits. kanton Bern, 1,790 voeten boven de oppervlakte der zee verheven, omtrent 3½ mijl lang, op het wijdste ½ breed, en van 500 tot 1,000 voeten diep. Verscheidene beken, waarvan de Muhlibach, de Gieszbach en de Lubschine de voornaamste zijn, vallen in hetzelve; ook stroomt er de Aar door. Het heeft eene rigting van het N. O. naar het Z. W., aan de beide oevers liefelijke dalen, terwijl de Z. en N. kant door middelmatige, bijna gelijkvormige bergen, bepaald is. De Z. oever is steiler en minder bewoond dan de N. oever, die met vruchtboomen en dorpen prijkt. Het wordt slechts met kleine scheepjes bevaren.

BRIERLEY, Eng. gehucht, gr. York.

BRIES of *Brezno*, Hong. vrije bergstad, Soler kom., aan de Gran, met eene latijnsche en eene hoofdschool, benevens 5,300 inw., veel schapen- en bijenteelt, en handel in honig, wol en schapenkaas. 37. 18. L. 48. 50. N. B.

BRIESAU, BRUSAU of *Brzezowa*, Morav. vlek, kreits Olmutz, met 730 inw.

BRIESCHE, Pruis. D., regdst. Breslau.

BRIESEN of *Friedeck*, Pruis. stadje, regdst. Mariënwerder, kreits Culm, met 800 inw. 34. 17. L. 52. 54. N. B.

BRIESKOWSCH MEER, meer in 't Pruis. regdst. Frankfort, Lebussche kreits, 't welk water uit de Oder ontvangt, en de vaart op het Friedrich-Wilhelms Kanaal, bevordert.

BRIESNITZ, (OPPER en NEDER) Pruis. D., regdst. Liegnitz, met 750 inw.

BRIESNITZ, dorp in 't kon. Saksen, aan de Elbe, ten N. van Dresden.

Briesnon, Fr. dorp, dep. Yonne, met 2,000 inw.

Brieuelle-sur-Bar, Fr. vlek, dep. Ardennes, 4 mijlen N. van Grandpré.

Bieux, Fr. dorp, dep. Orne.

Brieux, (St.) hoofdstad van 't Fr. dep. Noordkusten, in eene landstreek, die vruchtbaar in koren en vruchten is, aan de riv. Guer, ½ uur van de zee gelegen, met 4 opene pleinen, 30 straten, 10 kerken, een hospitaal, bisschopszetel, school voor de scheepvaart en verblijf des prefects. Zij heeft eene goede haven in het dorp Legué, en drijft handel in linnen, wollen stoffen, garen, leder, papier, ijzerwaren, granen, hennip, vee, honig en was. Zij telt 8,400 inw. 14. 55. 50. L. 48. 31. 2. N. B. Het arr. St. Brieux telt 144,600 inw., op 36 vierk. mijlen.

Briey, Fr. arr., dep. Moezel, dat op 22 vierk. mijlen 51,400 inw. bevat.

Briey, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., tusschen Verdun en Thionville, in eene bergkloof aan de Mance, met een kasteel, 1700 inw. en fabr.

Briezen of *Treuenbriezen*, Pruis. stad, regdst. Potsdam, Zauch-Belzigsche kreits, aan de Nieplitz, met 3,750 inw., landbouw en fabr.

Briezen of *Wriezen*, Pruis. stad, regdst. Potsdam, Opper Barnimsche kreits, aan de Oder, met 5,100 inw., landbouw, veeteelt, visscherij en scheepvaart.

Briffoeuil, Nederl. dorpje, prov. Henegouwen, met 380 inw.

Brig of *Brug*, Zwits. vlek in Walliserland, hoofdpl. van een der 7 deelen of tienden, aan de Rhône, met goeden wijn en vruchten.

Brig, Brigach of *Brige*, een der bronnen van den Donau in het gr. hert. Baden, welke in Sommeran ontspringt, en bij Doneschingen in den Donau valt.

Briga, Sard. vlek, gr. Nizza, digt aan de Col di Tenda, met 2,900 inw.

Brigach, zie Brig, No. 2.

Brigadier-eiland, eil. in de N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Hancock, bij Sedgwik, met veel schapenfokkerij, marmergroeven en ijzermijnen.

Brigdamme of *Brugdamme*, Nederl. dorp en heerl., prov. Zeeland, distr. Middelburg, eil. Walcheren, 280 inw.

Brige, zie Brig, No. 2.

Brigels, Zwits. distr. en dorp, kanton Graauwbunderland, ger. Disentis, met 400 inw.

Briggs, zandbank voor de golf van Firth in Schotland.

Brigham, Eng. D., gr. Cumberland.

Brightgirdle, zandbank bij de O. punt van een eil., dat bij de haven van Brancaster ligt, bij de Eng. kust van Norfolk.

Brighthelmstone of *Brighton*, Eng. zeestad, gr. Sussex, aan het Kanaal, met geene eigenlijke haven, maar eene lossingsplaats digt onder den wal. Zij was voor 40 jaren nog een visschers dorp, doch is door hare sterk bezochte zeebaden, die 's jaarlijks wel 1000 menschen trekken, en door de visscherij, tot eene stad van 12,000 inw. aangegroeid. De prins van Wallis liet hier in 1784, een fraai huis zetten, het *Zee-paviljoen* genaamd. Ook zijn er Oostersche baden door eenen Turk aangelegd. Er zijn verscheidene godsdienstige gebouwen, waaronder eene roomsche kerk en eene synagoge, verder eene industrie-school. De nieuwe fraaije schouwburg werd in 1807 geopend. Er is hier een veer op Dieppe. 50. 49. N. B. 17. 34. L.

Brightside-Bierlow, Eng. vlek, gr. York, met 6,600 inw.

Brightstow, zie Bristol, No. 3.

Brignais, Fr. vlek, dep. Rhône, arr. Lyon, aan de Garon, met 1,000 inw. en vele lusthuizen.

Brignoles, Fr. arr., dep. Var, 36 V. M. met 66,100 inw.

Brignoles, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., op eene hoogte, aan de Caranze, met eene kamer van koophandel, 42 looijerijen, 7 zeepziederijen, 2 zijdespinnerijen, 3 volmolens, 7 brandewijnstookerijen en andere fabr. De pruimen in den omtrek zijn beroemd; 5,500. inw. 43. 24. N. B. 23. 44. L.

Brigolia, baai aan de N. O. kust van Corsica, ten Z. van Bastia.

Brigueil, 2 Fr. dorpen, dep. Vienne en Charente; dit laatste met 2100 inw.

Brigus, N. Amer. kaap en inham in de baai van Conception, op de O. kust van Terre-Neuve.

Brihuega, Spaan. stadje, prov. Toledo, aan de Tajuna, met 1600 inw. en lakenfabr.

Bril, fortje op het eil. Oby, in de O. Ind. landv. van Ternate, thans verlaten.

Brillac, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Confolens, met 300 huizen.

Brille-shoal, zandbank in de O. Ind. zee, bij het eil. Seleyer. 137. 16. L. 6. 5. Z. B.

Brilo, zie Bourel.

Brilon, Pruis. stadje, regdst. Arnsberg, hoofdpl. van eenen kreits, aan de Mönne, met 1 gymnasium, 2,600 inw. en fabr., vooral van ijzerwaren.

Brimington, Eng. vlek, gr. Derby.

Brim-

BRIMNESS, kaap op de N. kust van Schotland. 14. 14. L. 58. 34. N. B.

BRIN, Pruis. stadje, gr. hert. Posen, met 1,000 inw.

BRINDES of *Brindisi*, voorheen Brundusium, Nap. zeestad, prov. Terra d'Otranto, met eene verzande haven, een kasteel, 2 kerken, 2 kloosters, een aartsbisdom, 5,890 inw. en geheele bosschen van olijven. 35. 40. L. 40. 52. N. B.

BRINDJOK, stad op 't eil. Java, in het Mataramsche rijk, onder den sultan van Djokjakarta behoorende. Zij heeft ongeveer 5,000 inw.

BRINDLE, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 1,425 inw.

BRINIAIS, zie Brignais.

BRINJA, O. Ind. stad in Hindostan, in het land van Baglana.

BRINJAM, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Travancore.

BRINN, zie Brunn.

BRINNESS, de Z. W. punt van 't eil. Galles, een der Orcaden.

BRINNITZ, Pruis. riv. in Silezië, valt bij Schurgast in de Oder.

BRINON, Fr. vlek, dep. Cher, arr. Sancerre, met 1000 inw.

BRINON L'ARCHEVÈQUE, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Joigny, aan de Armançon, met 2,400 inw.

BRINON-LES-ALLEMENS, Fr. vlek, dep. Nièvre, aan de Beuvron.

BRIOLAY, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, met 850 inw.

BRION, 8 Fr. dorpen in de dep. 2 Sèvres, Indre, Isère, Lozère, Maine en Loire, Saône en Loire, Vienne en Yonne.

BRION, een der Magdalena eil. in de N. Amer. golf van St. Lourens.

BRIONES, Spaan. stadje, prov. Burgos, aan den Ebro.

BRIONI, 3 Oostenr. eil. in de golf van Venetië, aan de kust van Istrië, tegenover Pola, met schoon marmer. Zij worden Brioni, Coseda en St. Girolamo genoemd.

BRIONNE, Fr. stadje, dep. Eure, arr. Bernay, aan de Rille, met 1,720 inw. en fabr. 49. 35. N. B. 18s 26. L.

BRIONNOIS, klein Fr. lands., dat naar de verwoeste stad Brionne genoemd is, en een deel van 't dep. Saône en Loire vormt.

BRIORD, Fr. vlek, dep. Ain.

BRIOST-BOMBOS, Fr. vlek, dep. Oise, 4 uren ten N. van Beauvais.

BRIOU, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. Melle, met 864 inw.

BRIOUDE, Fr. arr., dep. Op. Loire, hetwelk op 32 V. M. 7,400 inw. bevat.

BRIOUDE, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., aan de Allier, met 7 kerken, 5,500 inw., lakenweverij en handel in kaas en vee. 21. 45. 14. L 45. 14. N. B.

BRIOUDE, (VIEILLE) Fr. vlek, een weinig ten Z. van 't vorige, met eene brug over de Allier.

BRIOUZE, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Argentan, met 940 inw.

BRIQUEBEC, Fr. vlek, dep. Kanaal, met 5,000 inw., kopermijnen en ijzerachtige bronnen.

BRIQUENAI, Fr. vlek, dep. Ardennes, 4 uren ten O van Vouziers.

BRIQUÈRAS, Sard. vlek in Piëmont, volkrijk, met goede wijnteelt.

BRIS, stadje in de N. Amer. Rep., distr. Maine, aan den mond van de Damariscotty, regt tegenover New Castle.

BRISACH, zie Breisach.

BRISAGO, Zwits. vlek, kanton Tessin, aan de N. zijde van 't meer Maggiore.

BRISANTS, de Z. W. punt van de baai Nootka, op de N. W. kust van N. Amer. 49. 24. N. B. 251. 12. L.

BRISAU, Oostenr. stadje in Moravië, kreits Olmutz, met aluingroeven.

BRISCO, Eng. dorp, gr. Cumberland.

BRISGAU, zie Breisgau.

BRISICH of *Breisich* (Opper en Neder), Pruis. stadje, regdst. Coblenz, 554 inw.

BRISIGHELLA, stadje in den Kerk. Staat, legatie Ravenna, aan de Amone, met sterken zijdehandel.

BRISLEY, Eng. dorp, gr. Norfolk.

BRISLINGTON, Eng. D., gr. Somerset.

BRISSAC, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, aan de Aubance, met een kasteel en 880 inw.

BRISSARTHE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, aan de Sarte, met 150 huizen.

BRISSON, Fr. vlek, dep. Loiret, op eene hoogte, met een kasteel. 2. Fr. vlek, dep. Nièvre, met houthandel.

BRISSY, Fr. vlek, dep. van de Aisne, met handel in hennip.

BRISTOL, (door de Saksers voorheen *Brightstowe*, of *schoone plaats* genoemd, van waar het zijnen tegenwoordigen naam heeft), Eng. stad, in 1372 door EDUARD III tot een graafschap verheven, tusschen Somersetshire en Gloucestershire, op zich zelve een distr. uitmakende, en op 7 heuvels, 26 mijlen W. van Londen, aan de Avon gelegen, welke hier de Frome ontvangt, en voor groote schepen naar de Severn te Kingroad, waar het kanaal van Bristol begint, bevaarbaar is. Vele huizen in het oude gedeelte der stad, zijn van hout en pleister; doch die later aangebouwd werden, zijn van steen, daar volgens eene parlements-acte, geene andere ge-

gebouwd mogen worden, en vormen ook ruimere straten en pleinen. De stad is eene der oudste koopsteden van Engeland, en heeft een bisdom, 18 kerken en 8 kapellen voor de Anglikaansche, en 22 kapellen voor andere godsdienstige sekten, bijzonder voor de Methodisten; ook is zij beroemd om hare veelvuldige liefdadige gestichten, onder welke eene werkschool voor blinden, een vrienden- en Samaritaansch genootschap, een tot het uitreiken van linnen aan kraamvrouwen, een groot hospitaal, benevens vele groote aalmoezeniershuizen en liefdadige scholen, waaronder verscheidene door COLSTON gesticht. Onder de later opgerigte genootschappen is dat van *The prudent Man's Friend*, waarmede eene spaarbank verbonden is. De beurs is een fraai gebouw, in den Griekschen stijl. Nog vindt men er een gebouw, genoemd *the commercial rooms*, eenigzins in den smaak van Lloyd's koffijhuis te Londen, eenen fraaijen schouwburg, 7 banken, en vele andere openbare gebouwen; eene bibliotheek van 7,000 boekdeelen; een genootschap voor de kruidkunde, enz. enz. Het getal der inw. bedraagt 78,000, doch met de wijduitgestrekte voorsteden 96,000, met fabrijken van tapijten, wasdoek, wollen stoffen, kousen, ijzer-, metaal- en koperwaren, vitriool, hagel, katoen, kanten, zeildoek, pijpen, aardewerk, en nog vele andere, benevens terpentijnziederijen, suikerraffinaderijen, beroemde glasblazerijen, aanzienlijken scheepsbouw, branderijen, brouwerijen, kolenmijnen, visscherij bij Newfoundland, en aanzienlijken handel met 300 eigene schepen op W. Indië, Amerika, de Oostzee, Spanje, Portugal, de W. kust van Afrika, Ierland, enz. Men rekent, dat er jaarlijks 4 à 500 schepen in- en uitloopen. De tol brengt er 300,000 ponden Sterl. op. De haven wordt door de Avon, over welke eene zeer fraaije brug ligt, gevormd, en is ten allen tijde bevaarbaar. De gezondheidsbronnen bij Bristol worden sterk bezocht. 15. 5. L. 51. 30. N. B. Wissel, zie Londen.

BRISTOL, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, hetwelk op 27 vierk. mijlen 37,200 inw., in 16 plaatsen en 4,695 huizen bevat; meestal vlak en rijk in hout, door de Taunton bespoeld. De hoofdplaats is Taunton.

BRISTOL, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Rhode-Island, in een gezond en vruchtbaar oord, met 5072 inw. en de vlekken Bristol, Warren en Barrington.

BRISTOL, hoofdpl. van voorn. gr., aan de Bristol baai, op 't schiereil. Bristol-Neck, met 2 herv. kerken, eene veilige haven en 2,700 inw., die handel drijven. 41. 35. N. B. 306. 34. L.

BRISTOL, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Bucks, aan de Delaware, met 700 inw en minerale wateren. 40. 5. N. B. 302. 50. L.

BRISTOL, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Charles.

BRISTOL, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Hartford.

BRISTOL, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Addisson.

BRISTOL, stad in de N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Lincoln, aan de Pemaquid, met 2,750 inw. 44. 25. N. B. 309. 48. L.

BRISTOL of *Klein Bristol*, stad op het Eng. eil. Barbados, in Amerika, aan de baai Gaillarde.

BRISTOL, eil. in Australië, tot eene keten, ten O. van Nieuw Zeeland, behoorende, en door kapitein BROUGHTON ontdekt.

BRISTOL BAY of *golf van Bristol*, bij de Russen *golf van Kamischezkaja* genoemd, terwijl COOK haar den eersten naam gaf, is een groote zeeboezem aan de N. W. kust van Amer., aan het schiereil. Alaschka, naar den kant van Norton sound. Zij heeft tot hare Noordpunt de kaap Newnham, op 58. 42. N. B. 220. 46. L. en is tot kaap Stevens, met ondiepten bezet. In dezelve valt eene groote riv., die denzelfden naam ontving, doch welke, even zoo min als deze baai, volgens KRUSENSTERN, nog genoegzaam is onderzocht geworden.

BRISTOL-BAY, baai bij de stad Bristol.

BRISTOL, (KANAAL VAN) kanaal, of liever golf in Engeland, bij de stad Bristol, tusschen St. Gamers en Hartlands punt, gelegen, en door welke, met den vloed, groote schepen tot aan de kaaijen van Bristol kunnen komen, doch welke bij de ebbe op het drooge liggen, waarom er sedert lang eene kom gemaakt werd, die 40 schepen vlot kon houden; doch naderhand heeft men eenen dam dwars door de Avon geworpen, en een nieuw kanaal voor haar geopend, en nu heeft men eene kom, waarin 1,000 schepen vlot liggen kunnen.

BRISTOL, rivier, zie Bristol Bay, No. 1.

BRISTON, eil. bij Nieuw Guinea, in 1793, door de kapiteins BAMPTON en ALT, bij hunnen doortogt door de Torres-straat, in Australië, ontdekt.

BRIT, Eng. riv., die ½ m. ten Z. van Bridport, in 't gr. Dorset, in zee valt.

BRITAIN'S BAY, N. Amer. baai in de riv. Potomack, op de kust van Maryland. 300. 56. L. 38. 21. N. B.

BRITEN, zie Breyzards.

BRITFORD, Eng. dorp, gr. Wilts.

BRITIOGA, eilandje aan de kust van Brazilië, bij de stad St. Vincent.

BRITSCHE RIJK, zie Grootbrittanje.

BRITSCHE GOLF of *Zee*, benamingen voor de Noordzee, de eerste door FLEURIEU, de tweede door TUCKEY voorgesteld.

BRITTANJE, zie Grootbrittanje.

BRITTANJE, (Nieuw) zie Nieuw Brittanje.

BRITTEN, eil. in de IJszee, bij de Z. W. kust van Nova Zembla. 73. 1. L. 71. 6. N. B.

BRITSUM, Nederl. dorp in Vriesland, arr. Leeuwarden, ten N. van deze hoofdpl., met 230 inw.

BRITSWERD, Nederl. dorp in Vriesland, arr. Sneek, met 180 inw.

BRITVIN, kaap op de W. kust van Nova Zembla. 70. L. 74. 40. N. B.

BRITZ, Pruis. dorp, regdst. Berlijn.

BRITZINGEN, Bad. dorp, Wiesenkreits, met 600 inw.

BRIVES, Fr. arr., dep. Corrèze, dat op 29 vierk. mijlen 95,500 inw. bevat.

BRIVES, BRIVE-LA-GAILLARDE, BRIVE-SUR-LA-CORRÈZE, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., op een eil. in de Corrèze, over welke 3 bruggen liggen, in eene vruchtbare vlakte, die wijn, vruchten, kastanjes en koren oplevert. Zij heeft 7 kerken, 5,800 inw. en velerlei fabr. 19. 10. L. 45. 15. N. B.

BRIVESAC, Fr. vlek, dep. Corrèze.

BRIVIESCA of *Birviesca*, Spaan. vlek, prov. Burgos, met 2,500 inw.

BRIVIO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, legatie Bergamo, aan de Adda.

BRIX, BRUX, MOST, PONS of *Gnenin*, Boh. stadje, kreits Saatz, aan de Bila, met 4 kerken, 1 hospitaal, een schoon raadhuis, een gymnasium, 2,800 inw. en steenkolengroeven.

BRIX, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Valognes, met 2,600 inw.

BRIXEN, voormalig bisdom in Tirol, bevat, met verscheidene verstrooide bezittingen, 17 V. M. en 26,750 inw. Het land is meestal bergachtig en brengt goeden wijn voort. Het behoort thans tot den Brunecker kreits van 't gr. Tirol.

BRIXEN, hoofdpl. van voorn. bisdom, overal met hooge bergen omgeven, aan den Brenner, bij den zamenloop der Rienz en Eisak. Zij heeft 5 poorten, een vorstelijk paleis, eene schoone dom- en 4 andere kerken, onderscheidene kloosters, een gymnasium, huizen op de Italiaansche wijze gebouwd, met 4,500 inw. en goede wijnteelt. 46. 40. N. B. 29. 18. L.

BRIXENSTADT, PRICHSENSTADT, PRUCHENSTADT, Beij. stadje, Neder Mainkreits, met 980 inw.

BRIXHAM, Eng. vlek in 't Z. deel der zoogenoemde baai van Exeter, gr. Devon, met 4,340 inw.

BRIXLEGG of *Brixlex*, Oostenr. dorp in Tirol, kreits Swaser.

BRIXTON, Eng. dorp, gr. Devon.

BRIZEMBOURG, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, met 230 huizen.

BRJANSK, Rus. stadje, gouv. Orel, aan de Dezna, met 4,000 inw. 53. 20. N. B. 51. 55. L.

BRNO, zie Brunn.

BRO, riv. in de prov. W. Pruissen, valt bij Culm in den Weichsel.

BROACH, zie Baroche, No. 2.

BROAD, meer in Ierland, prov. Ulster, met 4 kleine eil.

BROAD BAY, zie Loch Tua.

BROAD BAY, N. Amer. baai op de kust van Maine. 312. 27. L. 43. 50. N. B.

BROAD CREEK, 2. N. Amer. riv., de eene in Delaware en de andere in Maryland.

BROAD CREEK, N. Amer. riv. in N. Carolina, valt in den Atl. oceaan. 300. 20. L. 34. 42. N. B.

BROAD HAVEN, Ier. baai aan de N. W. kust van 't gr. Mayo, ten N. van baai Blacksod. De stags van Broadhaven, zijn de voornaamste onder de aan deze kust gelegene eil. 54. 17. N. B. 8. 4. L.

BROAD KILL, N. Amer. riv. in Delaware, valt in de Delaware baai op 38. 50. N. B.

BROADLAW, berg in Schotl., gr. Peebles, zijnde 2,800 voet hoog.

BROAD RIVER, arm der zee op de O. kust van N. Amer., die zich langs de W. en N. W. zijden van Beaufort of Port Royal eil. op de kust van Z. Carolina uitstrekt, en de riv. Coosa van het N. W. ontvangt.

BROAD RIVER of *Cherokee-haw*, N. Amer. riv. in Georgië, die bij Petersburgh in de Savannah valt.

BROAD RIVER, N. Amer. riv. in Z. Carolina.

BROAD SOUND, baai op de O. kust van Nieuw Holland in Australië, zonder versch water. Het getijde rijst van 30 tot 35 voet. 166. 40. L. 22. 25. Z. B.

BROAD-STAIRS, Eng. dorp, gr. Kent,

Kent, op 't eil. Thanet, met zeebaden.

BROAD WATER, Eng., riv., gr. Cumberland, valt in de Iersche zee. 2. Eng. dorp, gr. Sussex, met 2700 inw.

BROAD WAY, Eng. D., gr. Somerset.

BROAD-ALBIN, klein woest Schotlands., gr. Perth, niet zeer vruchtbaar, maar met goede weiden voor de schapen, en handel in wol.

BROBOVOI, een der Rus. Aleutische eil., 3½ mijl N. W. van Kanaga.

BROC, 3 Fr. dorpen, dep. Maine en Loire, Puy-de-Dome en Var.

BROCA, 3 Fr. dorpen, dep. Landes.

BROCHENZELL, Wurt. dorpje in den Donaukreits, met 300 inw.

BROCHON, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

BROCK, Pool. stadje, waiw. Plock, aan de Bog, met 700 inw. 52. 41. N. B.

BROCKAU, Deen. riv. in 't Holsteinsche, landschap Wagriën.

BROCKDORF, Deen. dorp in Holstein, aan de Elbe, met eene haven en een tolkantoor.

BROCKEN, (d. i. BERG) anders *Bloksberg* genoemd, de hoogste kruin van 't Harzgebergte, bij de stad Wernigerode, in 't Pruis. regdst. Maagdenburg, 3590 voet boven de Middell. en 3489 voet boven de Oostzee verheven. De grondvlakte van het Z. naar het N. is 1 mijl lang, en ½ mijl breed. Het is een oorspronkelijke berg en bestaat uit *graniet*, dien men hier *Brockenstein* noemt. De top is met kleine boomen bewassen, en de sneeuw blijft er somtijds van October tot aan het einde van Junij liggen. De graaf van Wernigerode heeft op denzelven een schoon huis gebouwd ter ontvangst van vreemdelingen, en hetzelve van sterrekundige werktuigen voorzien. Aan den voet des bergs ontspringen de riv. de Bode, Ilse, Ocker, Holzemme, enz.

BROCKENHURST, Eng. gehucht, gr. Southampton, met 640 inw.

BROCKFORD, Eng. D., gr. Suffolk.

BROCKHAGEN, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 2190 inw. en fabr.

BROCKHAUSEN, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met de rijke zoutgroef Konigsborn. 2. Vlek in de abdij Corvei.

BROD of *Hong. Brod*, Morav. stadje en heerl., kreits Hradisch, aan de Olschawa, met 2900 inw. 49. 2. N. B. 35. 40. L.

BROD, DUITSCH BROD, Boh. stadje, kreits Czaslau, aan de Sazawa, met een gymnasium, 2670 inw. en fabr. 49. 36. N. B.

BROD, (BOH) stadje in den kreits Kaurzim, met 140 huizen.

BROD, distr. in Slavonië, aan de militaire grenzen, dat op 31¼ V. M. 63,850 inw. bevat. De hoofdpl. Brod is versterkt, heeft 3656 inw. en handel met Bosnië. 45. 20. N. B. 35. 56. L.

BROD, Illyr. vlek, kreits Fiume, met 1180 inw.

BRODECZ, Boh. D., Bunzlauer kreits.

BRODERA, zie Brodra.

BRODI, stadje in Galicië, 12 mijlen van Luck.

BRODICK, dorp op de O. kust van 't Schot. eil. Arran, aan eene baai van denzelfden naam. 12. 50. L. 55. 39. N. B.

BRODIES, naam, welken de bew. van de kust van den Perz. zeeboezem, van Jasquis tot aan kaap Guadel, zich zelven geven.

BRODNITZA, riv. in W. Pruissen, welke uit het meer Miskie Brodno ontspringt, en met 2 armen, bij Strasburg, in de Drewenz valt.

BRODRA of *Brodera*, stad in 't O. Ind. landschap Guzeratte, onder 't opperbeheer van 't Mahratten opperhoofd DE GUICOWAR, met aanzienlijke katoenfabr. en in den omtrek indigo en gom.

BRODSELTEN, Prodselten.

BRODY, stad in Galicië, Zloczower kreits, met 3 Grieksche en 1 roomsche kerk, verscheidene synagogen, een klooster met eene meisjesschool, eene hoofdschool, een versterkt kasteel, 2600 meestal houten huizen en 21,000 inw., waaronder 16,000 joden zijn, die hier eene eigene hooge school, en eene hoofdschool hebben. Verder zijn hier looijerijen, linnenweverijen en sterke handel op Rusland en Turkije, met vee, was, honig, talk, hazenvellen, huiden, pelterijen, anijs, ingemaakte vruchten, paarden, leder, enz. Er is eene jaarmarkt, die sterk bezocht wordt.

BRODZIEC, Rus. stadje, gouv. Minsk.

BROECHEM, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 1386 inw.

BROECK, zie Broich, N°. 1.

BROEK, (GROOTE) zie Grootebroek.

BROEK, (LUTJE) zie Lutjebroek.

BROEK, 2 verdronkene dorpen in Nederl., het eene in den grooten Z. Hollandschen waard; het andere in Zeeland, op 't eil. Zuidbeveland.

BROEK, Nederl. dorpje, prov. Vriesland, arr. Sneek, langs de Jouwstervaart, met 130 inw.

BROEK, zie Westerbroek.

BROEK, zie Noordbroek en Zuidbroek.

BROEK (op den Langendijk), Nederl. dorp in N. Holland, kwart. Alkmaar, ten N. O. van deze stad, met 540 inw.

BROEK (in Waterland), Nederl. dorp in Noord Holland, kwart. Hoorn, zoo wel om de bijzondere beuzelachtige zinde-

delijkheid als den (voorheen grooten) rijkdom der inw. beroemd, welk een en ander echter door den loop der tijden veel verminderd is. Het heeft eene nette kerk, met fraai geschilderde glazen en schoonen predikstoel, een wel gebouwd raadhuis, een weeshuis en 830 inw.

BROEK, THUIL en 't WEGJE, Nederl. heerl. in Z. Holland, distr. Rotterdam, tusschen de riv. de Gouwe en den IJssel, en de dorpen Moordrecht en Waddinxveen gelegen, en onder de stad Gouda behoorende.

BROEK, zie Broich.

BROEKERHAVEN, Nederl. buurt in N. Holland, kwart. Hoorn, met eene haven aan de Zuiderzee, en eenen overtoom; behoort tot Grootebroek.

BROEKER-MEER, drooggemaakte Nederl. polder in N. Holland, bij het dorp Broek in Waterland.

BROEKHUIZEN, kleine Nederl. polder in Z. Holland, onder het dorp Moordrecht. 2. Aanzienlijk riddergoed in Utrecht. 3. Oudtijds eene heerlijkheid in Gelderland.

BROEKHUIZENVORST, BROEKHUISEN EN AAIJEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 700 inw.

BROEK-KARSPEL, zie Broek op den Langendijk.

BROEKLAND, Nederl. buurt in Overijssel, ten Z. O. van Deventer, tot het dorp Heino behoorende, met 140 inw.

BROEMSEBRO, Zweed. dorp, ten N. van Karlskroon.

BROGLIE, Fr. vlek, dep. Eure, met fabr. van papier en wollen stoffen.

BROGLIO, (in 't Fr. *Brevil*) Sard. vlek, gr. Nizza.

BROHME, zie Brome.

BROHOLM, Deen. stadje op 't eil. Funen, aan de Groote Belt.

BROICH of *Broeck*, *Bruch*, Pruis. heerl., regdst. Dusseldorp, bevat 1½ V. M., 11,600 inw. en behoort den gr. hertog van Hessen. Onder aan den voet van den berg ligt 't dorp, met aanzienlijke steenkoolmijnen. 2. Pruis. dorp, regdst. en kreits Aken, met 1470 inw.

BROISTED, Brunsw. dorp, ger. Bettmar, aan de Fuze, met 660 inw.

BROITZCHIA, zie Barooch.

BROJE, BROYE, BRUWE, riv. in de Zwits. kantons Freyburg en Waadt, die bij Semsales, in de Freyburger bergen ontspringt, in het Waadtlandsche distr. Oron door beken, bij Moudon door de Meine, en bij Payerne, waar zij in vlakte komt, door de kleine Glane vergroot wordt, en na een' loop van 14 mijlen bij Villamont in het Murten-meer valt, dit weder bevaarbaar bij Sugietz, verlaat, en hetzelve met het meer van Neuenburg vereenigt.

BROK, Pool. stad, waiw. Plock, aan de Bug. 13 m. O. Z. O. van Warschouw.

BROKEN BAY, aanzienlijke baai op de O. kust van Nieuw Holland, van binnen in verscheidene takken verdeeld, die meest allen een' goeden ankergrond voor de grootste schepen opleveren. De riv. Hawkesbury valt in dezelve.

BROKEN, O. Ind. eil. in de golf van Bengalen, op de kust Pegu. 112. 14. L. en 16. 41. N. B.

BROKEN ISLAND, Austr. eilandje in eene baai, op de N. kust van Nieuw Guinea. 152. 58. L. 2. 52. Z. B.

BROKEN ISLANDS, groep eil. in de golf van Bengalen, bij de kust van Aracan. 110. 42. L. 19. 58. N. B.

BROLO, Spaan. vlek in Aragon.

BROMBACH, Bad. D., Wiesenkreits.

BROMBERG, Pruis. regdst., prov. Posen, bevat, op ruim 210 vierk. mijlen, 56 steden, 1,250 dorpen en 262,900 inw. Het is verdeeld in 9 kreitsen, als die van Bromberg, Chodzies, Czarnikow, Inowroclaw, Gnesen, Mogilno, Schubin, Wirsitz, en Wongrowiec.

BROMBERG, Pruis. kreits in voorn. regdst., welke op 25½ vierk. mijlen 31,460 inw. bevat.

BROMBERG, hoofdst. van voorn. Pruis. kreits en regdst., aan de Brake, welke door een kanaal met de Nitze vereënigd is, en ongeveer 1 mijl beneden de stad in den Weichsel valt. Zij heeft 2 roomsche en eene luthersche kerk, 2 kloosters, 3 hospitalen, een roomsch gymnasium en 6,900 inw., waarvan 3,325 lutherschen 2500 roomschen, en de overige joden zijn, die meest van den handel bestaan, waarvoor Bromberg zeer gelegen is, daar het Bromberger kanaal (zie hieronder) den Weichsel met de Oder en de Elbe vereënigt; voornamelijk handelt zij in koren en wijn, en heeft velerlei fabr. 53. 8. N. B. 35. 34. L.

BROMBERGER KANAAL, is een belangrijk kanaal bij voorn. stad beginnende, hetwelk de Brahe, die in den Weichsel valt, met de Netze vereënigt, welke door de Warthe in de Oder stroomt. Het werd van het jaar 1772 tot 1775, onder FREDERIK den Grooten aangelegd, is 4 mijlen lang, 5 roeden breed, 5½ voet diep, heeft 10 sluizen en draagt schepen van 600 centenaars. Het kost jaarlijks 4,000 daalders aan onderhoud.

BROME, Han. vlek, vorst. Celle.

BROM LAKE, N. Amer. meer in Ned. Ca-

Canada, omtrent 2½ m. in den omtrek.

BROMHAM, Eng. vlek, gr. Wilt.

BROMLEY, Eng. stadje, gr. Kent, aan de Ravensburn, met 3,000 inw.

BROMLEY'S EILANDEN, groep eil. bij de W. zijde van den ingang van de golf van Carpentaria in Australië. 154. 19. L. 11. 52. Z. B.

BROMPTON, Eng. dorp, gr. Middlesex, bij Londen, met een' grooten botanischen tuin. 2. Twee Eng. dorpen, gr. York, North Riding.

BROMSEBRO, Zweed. vlek in Smaland.

BROMSGROVE, Eng. vlek, gr. Worcester, aan de Salwarp, met 3,400 inw., linnen-, naalden- en lakenfabr.

BROMSKIRCHEN, Hess. dorp, ambt Battenberg, met 800 inw.

BROMWICK, Eng. dorp, gr. Stafford, met handel, vele fabr., en 7,500 inw.

BROMYARD, Eng. vlek, gr. Hereford, bij de Frome, met 1100 inw.

BRON of *St. Romain-de-Bron*, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, met 1850 inw. en fabr. van wollen stoffen.

BRONDDRAGENE, Deen. eilandje in de Oostzee, bij de Z. kust van 't eil. Laland. 29. 13. L. 54. 37. N. B.

BRONDBYEVESTER, Deen. dorp op 't eil. Amak, bij Koppenhagen, met eene kweekschool voor schoolonderwijzers.

BRONDOLO, Lomb. Ven. vlek, gouv. en legatie Venetië, op een klein eil. in de Lagunen.

BRONDRUT, zie Bruntrut.

BRONGERA, zie Knijpe.

BRONI, Sard. vlek in Piëmont, prov. Boghera, met 2,900 inw.

BRONITZKOI, Russ. stadje, gouv. Novogorod.

BRONKHORST, Nederl. heerl. en dorp, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, in een zeer vruchtbaar oord, aan den IJssel, over welke hier een pontveer is, gelegen. Het is thans zeer vervallen en heeft maar 280 inw. Merkwaardig is hier het oude slot.

BRONN, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, met ijzermijnen en minerale wateren.

BRONNBACH, zie Brombach, No. 2.

BRONNIKOV, Rus. D., gouv. Tobolsk.

BRONNINGER, Nederl. buurt in Drenthe, niet ver van 't dorp Ees.

BRONNIZY, Rus. vlek, gouv. Moskou, aan de Moskwa, met 1,540 inw. en eene keizerlijke paardenstoeterij.

BRONSFELD, Pruis. D. voormaals tot Luxemburg behoorende, nabij Prum.

BRONTE, Sicil. vlek, Val di Noto, met 6,000 inw., grof laken, en andere fabr. Het werd in 1798, door den koning aan den admiraal NELSON geschonken.

BROOKCOBHAM of *Marmer-eil.*, in de Hudsonsbaai, altijd met sneeuw bedekt.

BROOKE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 5,850 inw.

BROOKFIELD, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Worcester, aan de Queboag, met 4 kerken, 3,200 inw. en fabrijken.

BROOKHAVEN, dorp in de N. Amer. Rep., in Long Island, prov. Nieuw York.

BROOKKEN, zie Brocken.

BROOKLYN, stad in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, aan de W. punt van Long Island, met 3 kerken en 4,500 inw. 2. Vlek in 't gr. Norfolk, in Massachusetts.

BROOKO, klein kon. in W. Afrika, hebbende Gadon ten Z., Fooladoo ten O., en Bambouk, waarvan het door de riv. de Ba-Fing afgescheiden is, ten Westen.

BROOME, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met ruim 8,000 inw.

BROOMHILL, rivier in Eng., ten N. van de Theems, bij de stad Rochefort; zij kan door ligters bevaren worden.

BROONS, Fr. kantons hoofdpl., dep. Noordkusten, arr. Dinan, aan de Rance, met 1,880 inw. 48. 15. N. B. 15½ L.

BROOS of *Bros*, Hong. vrijstad in Zevenbergen, bij de Marosch, met 3,200 inw. 40. 53. 16. L. 45. 49. 46. N. B. Het district bevat 20,400 inw.

BROOTZI, Rus. Aziat. stad in Siberië, 14 mijlen ten N. W. van Tomsk.

BROQUE, (LA) Fr. vlek, dep. Vosges.

BROQUIERS, Fr. vlek, dep. Aveiron.

BRORA, Schot. meer en riviertje, aan welks mond, op de Sutherlandsche kust, de haven Brora ligt. 58. N. B.

BROSELEY, Eng. vlek, gr. Salop, aan de Severn, met 4,850 inw., ijzer- en steenkolengroeven.

BROSSAC, Fr. kantons hoofdpl., dep. Charente, arr. Angoulême, met 1,000 inw.

BROSSASCO, Sard. dorp in Piëmont, gr. Saluzzo, aan de Braita, met 2,350 inw.

BROSZ, zie Broos.

BROSTAU, Pruis. D., regdst. Liegnitz.

BROTERODE, zie Brotterode.

BROTH of *Borth*, Eng. D. in Wallis.

BROTHER, een der Schot. Shetland eil. 16. 13. L. 60. 48. N. B. 2. Schotsch meertje, gr. Renfrew.

BROTHERS, groep eilandjes in de straat van Babel-mandeb. 61. 5. L. 12. 10. N. B. 2. Twee eil. in de O. Ind. zee, ongeveer 10. m. W. van de kust van Siam. 116. 7. L. 7. 36. N. B. 3. Twee eilandjes in de O. Ind. zee, 5 mij-

mijlen Z. van Pulo Laut. 134. 4. L. 4. 27. Z. B. 4. Twee O. Ind. eil. bij de kust van Sumatra, op 123. 54. L. 5. 8. Z. B. 5. Groep eil. bij de N. kust van 't eil. Java. 124. 58. L. 6. 36. Z. B. 6. Amer. eilandje in de baai van Honduras, bij de kust van Mexico. 287. 48. L. 16. 42. N. B. 7. Zeven eil. in de Indische zee, op 3. 24. Z. B.

BROTHERS, (THREE) zie Drie Broeders.

BROTHERTON, Eng. vlek, gr. York.

BROTHIC, Schot. riv., gr. Forfar, valt bij Aberbrothock in zee.

BROTTERODE, Hess. marktvlek, heerl. Schmalkalden, met 1,800 inw. en fabr.

BROTZ, zie Bratz.

BROTZINGEN, Bad. dorp, Pfinz- en Enz- kreits, met 1,080 inw. en eene roodkrijtgroef.

BROU, Fr. stadje, dep. Eure en Loire, aan de Ozane, met 1900 inw. en sergie fabr.

BROUAGE of *Brouge*, Fr. stad, dep. Neder Charente, arr. Marennes, aan de zeekust, tusschen den mond der Garonne en Charente, met eene haven, reede en 800 inw. Om dezelve ligt eene zoutachtige moeras, waaruit veel zout getrokken wordt. 45. 52. N. B. 16. 42. L.

BROUCA, Sicil. stad, Z. van Catania.

BROUCK, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 mijlen van de hoofdpl.

BROUCKUM, Nederl. dorpje, prov. Limburg, met 230 inw.

BROUD, Fr. vlek, dep. Allier.

BROUGH, Eng. vlek, gr. Westmoreland, met 760 inw. 2. Schotsch visschers dorp en haven, gr. Caithness.

BROUGH-HEAD of *Burgh-Head*, dorp in Schotland, gr. Aberdeen.

BROUGHAM, Eng. dorp, gr. Westmoreland, aan de Emont.

BROUGHTON of *High-Island*, eil. in Australië, niet ver van de Harvey's eil. op 23. 40. Z. B.

BROUGHTON-EILAND, een der Kurilische eilanden.

BROUGHTON, 2 Eng. vlekken, gr. Lancaster. 2. Eng. dorp, gr. York. 3. Eng. dorp, gr. Southampton.

BROUGHTON-IN-FURNESS, Eng. vlek, gr. Lancaster, bij de Duddan.

BROUGHTON'S ARCHIPELAGO, groote groep rotsachtige eilanden, in eenen arm der Groote Stille Zuidzee, aan de W. kust van N. Amer., door den heer BROUGHTON, met den kapitein VANCOUVER in 1790 ontdekt en aldus genoemd. 250. 42 tot 251. 26. L. en 50. 53 tot 51. N. B.

BROUGHTY FERRY, Schot. dorp, gr. Forfar, aan de Tay.

BROULOS, kaap en meer in Egypte.

BROUNITZI, Rus. D., gouv. Moscou.

BROUSSE, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dome.

BROUVELIEURES, Fr. dorp, dep. Vosges.

BROUWERSHAVEN, Nederl. stadje, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen, voorheen bloeijend en altijd gedenkwaardig als de geboortepl. van den uitmuntenden volksdichter JAKOB CATS, van wiens werken men hier en te Zierikzee een exemplaar met zilveren sloten en eigenhandige opdragt vertoont; men telt er 755 inw.

BROUWERS STRAAT, in de zee van Magellaan, ten Z. van die van Le Maire, aldus naar eenen Nederlander, die haar in 1643 ontdekte, genoemd.

BROW HEAD, kaap op de Z. kust van Ierl., gr. Cork. 8. 7. L. 51. 23. N. B.

BROWIK, zie Braviken.

BROWNED KEY, N. Amer. eilandje in de golf van Honduras, bij de kust van Mexico. 289. 1. L. 17. 30. N. B.

BROWNSTOWN HEAD, kaap op de Z. kust van Ierl., gr. Waterford. 10. 39. L. 52. 7. N. B.

BROWN'S PASSAGE, kanaal op de W. kust van N. Amer., tusschen Dundas en Stephen's eil., tot Chatham's sound leidende.

BROWN'S PUNT, kaap op het Z. uiteinde van het Amer. eil. Tabago. 317. 6. L. 11. 10. N. B.

BROWNS RANGE, groep Austr. eil., door kapt. BUTLER in 1794, met het schip *Walpole*, ontdekt, en volgens de waarnemingen van dezen zeeman tusschen 11. 29. en 11. 43. N. B. en 162. 42. en 162. 52. L. gelegen. Zij schijnen dus dezelfde te zijn met Browns-Reeks, door TUCKEY opgegeven.

BROWNS REEKS, zie Browns Range.

BROWNSEA, Eng. eil. in het zoute en ondiepe meer Larford-Lake, in het gr. Pool, het is 1½ mijl lang en ¾ mijl breed, zandig en met heide bedekt. Men heeft op hetzelve een heerlijk slot, Brownsea-Castle genoemd.

BROWN'S-SOUND, door kapitein GRAY, een' Amerikaner, in 1791 aldus genoemd, ligt op de W. kust van N. Amerika, op 245. 26. L. en 55. 18. N. B.

BROWNS BANK, zandbank voor de Z. O. kust van Nieuw Schotland, in N. Amerika.

BROWNSVILLE, N. Amer. vlek in Pennsylvanië, gr. Falmouth, aan de Monongahela, met 600 inw. en veel handel.

BROYCE, zie Bratz.

BROYE, zie Broje.

BROYE SEZANNE, Fr. D., dep. Marne.

BROYES, Fr. dorp, dep. Marne.

BROYLE, haven en kaap op de O. zijde van het N. Amer. eil. Nieuwland, 4 mijlen N. O. van Aquafort.
BROZAS, Spaan. stad, prov. Estremadura, met 2,500 inw. en wijnbouw.
BROZAU, Boh. D., kreits Leutmeritz.
BROZOLO, Oostenr. vlek, in Tirol.
BRSESTZ, zie Brzesc, No. 1.
BRSESZINA, Pool. stad, waiw. Mazovië, aan de Pilica.
BRSETSCHANY, stadje in Galicië.
BRU, - Nederl. dorp, prov. Luik, 3 uren van Spa.
BRUCA, kleine Sicil. stad en riv. in Valdi Noto, welke laatste in de golf van Catanea valt.
BRUC-DE-GRIGNOLS, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Perigueux, aan de Ille, met 1140 inw.
BRUCE HILL, berg in Ierl., gr. Cavan.
BRUCH, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Nerac, met 1,068 inw.
BRUCH, zie Broich-en-Berg, No. 6.
BRUCHBERG, berg in 't Pruis. regdst. Maagdenburg, ten W. van den Brocken, 2,667 voet hoog.
BRUCHEM, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, met Delwijnen éénegemeente van 620 zielen uitmakende.
BRUCHHAUSEN, voormalig gr. aan de Wezer, bij 't gebied van Bremen, uit 2 kasteelen en 2 vlekken, oud en nieuw Bruchhausen bestaande, die 1 mijl van elkander liggen.
BRUCHSAL, 2 Bad. landambten, in de Pfinz- en Enzkreits, 't eerste met 't stadsambt 14, 540 en 't tweede 13,594 inw.
BRUCHSAL, Bad. stad, zetel van voorn. ambt, aan de Salsa, met 7 kerken, een roomsch gymnasium, tucht- en werkhuis, een rijk burger gasthuis, schoon kasteel en 5,450 inw., en eene zoutgroef.
BRUCHTERN, (GROOT EN KLEIN) 2 dorpen in Schwarzburg Sonderhausen, ambt Kelora.
BRUCK of *Pruck*, aan de Leytha, Oostenr. stadje en heerl., beneden 't Weener Woud, aan de Hong. grenzen, met 1,600 inw. 48. N. B. 34. 28. L.
BRUCK, Oostenr. kreits in Op. Stiermarken, welke op $71\frac{1}{4}$ V. M. 2 steden, 4 voorsteden, 11 vlekken, 253 dorpen, 11,856 huizen en 66,880 inw. bevat.
BRUCK, Oostenr. stad, hoofdpl. van voorn. kreits, aan de zamenkomst van de Muhr en Murz, met 1,320 inw., 2 ijzersmederijen en veel transito-handel.
BRUCK of *Brugg*, hoofdpl. van een distr. in 't Zwits. kanton Aargau, aan de zamenkomst der Reusz, Limmat en Aar, over welke eene steenen brug ligt, in een aangenaam vruchtbaar oord, met 800 inw.
BRUCK, Beij. vlek, Rezatkreits, aan de Regnitz, met 1,000 inw. en tabaksteelt.
BRUCK of *Bruck an der Amber*, Beij. vlek, Isarkreits, landg. Dachau, met 930 inw.
BRUCK of *Pruck*, Beij. marktvlek, Regenkreits, met 800 inw.
BRUCK of *Brück an der Bockla*, zie Bockla Pruck.
BRUCK, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, aan de Plaue, met 1,000 inw.
BRUCKBERG, Beij. buurt, Rezat kreits, ger. Ansbach.
BRUCKEN, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, aan de Helme, met 630 inw.
BRUCKENAU, Beij. stadje, Ned. Mainkreits, aan den voet van het Rhongebergte, en aan de Sinn, met 1,200 inw. en eene gezondheidsbron, van welke jaarlijks meer dan 30,000 kruiken waters uitgevoerd worden.
BRUCKERHOF, Nederl. dorp in Luxemburg, 5 uren van de hoofdpl.
BRUCOE, Eng. factorij in 't Afr. rijk Jemaroa, in Senegambia.
BRUD, vlek in Mecklenb. Schwerin.
BRUDANO, riv. in Napels, welke in de golf van Tarente valt.
BRUDNIK, Silez. riv., welke in 't vorst. Grottkau of Neisze ontspringt, en bij Krappitz in de Oder valt.
BRUDZEWO, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 500 inw.
BRUE, BREW, BREUT of *Bry*, Eng. riv., gr. Somerset, valt in het Bristol kanaal.
BRUEGEL, (GROOT EN KLEIN) 2 Nederl. dorpen in Limburg.
BRUEL, zie Bruyl.
BRUÈRE, 2 Fr. vlekken, dep. Cher en Côte d'Or.
BRUER'S ISLAND, eiland in den Mergui Archipel, in de golf van Bengalen, 4 mijlen in den omtrek. 9. 28. N. B.
BRUES, Spaan. dorp in Gallicië.
BRUG, zie Brig.
BRUGDAMME, zie Brigdamme.
BRUGELETTE, Nederl. vlek, prov. Henegouwen, met 1,368 inw.
BRUGES of *Brudges*, Fr. vlek, dep. Ned. Pyr., met 1850 inw. en fabr.
BRUGES, zie Brugge.
BRUGG, Deen. stadje in Holstein.
BRUGG, zie Bruck, No. 4.
BRUGGE, Deen. vlek in Holstein.
BRUGGE, Nederl. arr., prov. West Vlaanderen, hetwelk $25\frac{1}{2}$ vierk. mijlen en 156,080 inw. bevat.
BRUGGE, Nederl. stad, hoofdpl. van de prov. Westvlaanderen, weleer de

voornaamste koopstad van Nederland, en lang de hofplaats der zoo veel vermogende graven van Vlaanderen, in eene vruchtbare vlakte, 3 uren van de zee, 4 uren van Ostende en 8 uren van Gend gelegen; zij heeft, door gegravene kanalen, gemeenschap met Gend, Sluis, Ostende, Nieuwpoort, Veurne en Duinkerken. Er zijn: 5 opene plaatsen, waaronder de groote markt met eenen zeer hoogen toren, die op zich zelven staat en een sierlijk speelwerk heeft, en een vierkant gebouw de *Hallen* genoemd, met een binnenplein, dat van galerijen omringd is, benevens een openbaar magazijn voor de lakens der fabr.; de Vrijdags markt met verscheidene lanen van boomen beplant, en de burgt, eene zeer groote plaats, waarop het stadhuis, de stads griffie en het hof zich bevinden. Onder de merkwaardige gebouwen behooren de hoofdkerk van St. DONATIUS, welke zeer oud is; de Lieve Vrouwe kerk, de prachtigste van Brugge, met de kostbare graftombe van gravin MARIA van Bourgondië en haren vader KAREL den Stouten; zij heeft eenen toren, die zeer hoog en voor de zeelieden eene baak is; daarenboven zijn er nog 3 kloosters en 6 parochiekerken. Verder het bisschoppelijk paleis, de beurs door het geslacht van VAN DEN BIARS gesticht; eene regtbank van koophandel; ook is er een atheneüm, een genootschap voor schilder- en beeldhouwkunst, en een ander voor de letterkunde, een plantentuin, een kabinet voor de natuurlijke historie, een museüm, eene openbare bibliotheek, sterk bezochte teekenschool, en 24,245 inw., welke fabr. van wollen stoffen, kant, leder, linnen, wol, kemelshaar en sergie, alsmede zeepziederijen, brouwe- en branderijen, suikerraffinaderijen en eene klokkengieterij hebben; ook zijn er onderscheidene bleeken: maar vooral is de handel in granen en bijzonder in linnens, die in en om de stad vervaardigd worden, van veel belang. De zeeschepen kunnen over Ostende hier regtstreeks binnen komen, terwijl de reeds aangehaalde gemeenschap met andere plaatsen, den handel niet weinig voordeelig is. Ook zijn er twee beroemde jaarmarkten. Deze stad beroemt zich op het oorspronkelijk ridderteeken van de orde van het Gulde Vlies, door FILIPS den Goeden alhier ingesteld, alsmede op de geboorte van den dichter JEAN LERNUTIUS, den geschiedkundigen CHARLES CURTIS, den regtsgeleerden DAMHOUDER en JAN VAN BRUGGE, door sommigen denzelfden genoemd met JAN VAN EYK, den uitvinder van de kunst om met olieverw te schilderen, dien echter DEWEZ de leermeester van den eersten noemt. 51. 12. N. B. 20. 54. L.

BRUGGE (het vrije van), eene streek lands, van 7 uren in den omtrek, waarin verscheidene dorpen, vlekken en zelfs steden liggen, hetwelk voorheen tot de stad Brugge had behoord, maar eindelijk, zijne eigene regering verkreeg, en hierom den naam *van het vrije* aannam.

BRUGGE, (TER) zie Ter Bregge.

BRUGGEN of *Bruk*, Pruis. stadje, regdst. Kleef, aan de Schwalm, met 1,800 inw.

BRUGGEN, Han. dorp en kasteel, vorst. Hildesheim, aan de Leine, in de nabijheid der zoogenoemde Zeven bergen.

BRUGGERVAART, is de naam van het groote kanaal, dat zich in de stad Brugge in verscheidene armen deelt en vervolgens naar Ostende in de zee loopt.

BRUGHAN, Eng. riv. in N. Wallis, valt in de Severn, ½ m. boven Llanydloes.

BRUGHAT, Fr. vlek, dep. Allier.

BRUGNETTO, Sard. stad in Genua, aan de Vara en Apennijnen, met 3,300 inw. en een bisdom. 44. 18. N. B. 27. 22. L.

BRUGNIÈRES, Fr. stadje, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Thaure, met 3,760 inw. en fabr.

BRUHL, Bad. dorp, Neckarkreits. 2. Pruis. stadje, gr. hert. Ned. Rijn, regdst. Keulen, met 1,800 inw.

BRUICK, zie Brix.

BRUINISSE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Duiveland.

BRUINSK, zie Buinsk.

BRUINTJES-HOOGTE, gehucht bij de kaap de Goede Hoop.

BRUK, zie Bruggen, No. 1.

BRUKO, stad in W. Afr., in 't kon. Yani, ten N. van de Gambia. 3. 57. L. 13. 18. N. B.

BRUL, zie Bruhl.

BRUL, stadje in Mecklenburg Schwerin, met 846 inw.

BRULLE, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van Bastogne.

BRULON, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. La Flèche, met 1,310 inw.

BRULLOS, zie Bourlos.

BRULOTTE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, 1 uur van Charleroi.

BRUMAGNE, Nederl. dorp, prov. Namen, 1 uur van Namen.

BRUMAPUTER, zie Buramputer.

BRUMATH, zie Brumt.

Brumby, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Calbe, met een ambt, 525 inw. en steengroeven.

Brummen, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, hoofdschoutambt Veluwenzoom, aan den bekoorlijken landweg van Arnhem naar Zutphen gelegen, met fraaije buitenplaatsen, en met het dorpje Hal 3,338 inw.

Brumow, Morav. stadje, kreits Hradisch, met 1,170 inw. en glasfabrijken.

Brumt of *Brumath*, Fr. vlek, dep. Ned. Rijn, arr. Straatsburg, aan de Lorn, met 2,670 inw.

Bruncefaga, zie Braunseiffen.

Brunchamel, Fr. dorp, dep. Aisne.

Brundrut, zie Bruntrut.

Brundt, kasteel en dorp in Croatië.

Brunegg, Tirolsche kreits, welke op 94¼ V. M. 96,220 inw. bevat.

Brunegg, Braunegg of *Bruneck*, stadje, bergkasteel en ambt in voorn. kreits, in 't Pusterthal, aan de Rienz, met 1,500 inw. en gezondheidsbaden.

Brunehaut, eene soort van gedenkteeken, dat anderhalf uur van Doornik, in de Nederl. prov. Henegouwen, tusschen de dorpen Hollain en Rougain, midden in het veld, gevonden wordt. Het is een groot, onregelmatig, hard en zwaar stuk biksteen, dat 15 voet hoog, 10 voet breed en 2 voet dik is, ten minste even zoo diep in, als buiten den grond is, en waarvan de eigenlijke oorsprong duister is. Het gevoelen, dat het aan de vermaarde koningin Brunehaut moet toegeschreven worden, wordt door Dewez verworpen, terwijl hij meent, dat een der eerste volken, die zich hier nederzetteden, de stichters van dit gedenkteeken geweest zijn.

Brunet, (kaap) kaap aan 't zoute meer Arcacon, in 't Fr. dep. des Landes.

Brunetta, ontmantelde Sard. vesting bij Suza, voorheen zeer sterk.

Brunig, hooge berg in 't Zwits., kant. Unterwalden, met groote bosschen; over denzelven is een zeer geschikte weg; 3,579 voet boven de zee, staat een tolhuis met eene herberg.

Bruniquel, Fr. stadje, dep. Lot, arr. Montauban, met 1,490 inw.

Brunkensen, Brunsw. D., ger. Greene.

Brunn aan 't gebergte, Oostenr. marktvlek, kreits Ben. 't Weener Woud.

Brunnel, ob der Rohrnau, Boh. vlek, kreits Budweis.

Brunn, (kreits van) kreits in Moravië, van 88 vierk. mijlen, tusschen 33. 32 en 34. 37. L. en 48. 38 en 49. 38. N. B.; in het N. bergachtig en vruchtbaar in koren en vlas. De voorn. riv. is de Taya, die de Zwitta, Schwarza en Igla tot zijtakken heeft. Zij bevat 13 steden, 56 markten, 649 dorpen, 51,530 huizen en 304,700 inw.

Brunn of *Brno*, hoofdpl. van voorn. Morav. kreits, aan de vereeniging der Zwitta en Schwarza. Zij is door grachten en batterijen versterkt, heeft 4 poorten, 10 voorsteden, 4 kerken in de stad en 5 in de voorsteden, een armhuis met een gasthuis voor kraamvrouwen, een zieken- en een dolhuis, alsmede een wees- en vondelingshuis; verder een schoon raadhuis, een paleis van den vorst van Lichtenstein, en ruim 14,000 inw. Zij is de zetel van onderscheidene burgerlijke en militaire regerings-collegiën, van eenen bisschop, heeft een wijsgeerig collegie, een gymnasium, hoofdscholen, een instituut van opvoeding, 1 vrouwenklooster, eene maatschappij voor den landbouw, natuur- en aardrijkskunde, museüm, schouwburg, plantentuin, enz. Ook zijn er fabr. van laken, wollen stoffen, kasimir, (waaronder er zijn, die van 2,000 tot 5,000 personen werk verschaffen) verder van zijde, azijn, likeuren, neteldoek, kamerdoek, hoeden, leder, enz. benevens 4 groote jaarmarkten, en eenen zeer belangrijken verzendingshandel. In 1809 deden de Franschen de vestingwerken springen. 49. 11. 32. N. B. 34. 16. 9 L.

Brunnen-zum-Brunnen, Zwits. dorp, kanton Schweiz, in een bekoorlijk oord, aan 't meer der Vier woudsteden, in hetwelk hier de Muotta valt. Door dit dorp loopt de weg, die over den St. Gothard naar Italië geleidt.

Brunnerbach, Beij. riv., Op. Donaukreits, valt bij Merching in de Paar.

Brunnerbach, tak van den Donau, die in 't gr. hert. Baden, bij Allmendshofen, ½ uur van Donauschingen, in den Donau valt.

Brunnersdorf, Boh. dorp, Saatzer kreits, met steenkolenmijnen.

Bruno, riv. in Toscanen, gebied van Siëna, welke aan den berg Massi ontspringt, en in het meer van Castiglione valt.

Brunsberg, zie Braunsberg.

Brunsbuttel, Deen. dorp in Holstein, aan den mond der Elbe, met eene zeehaven. 26. 45. 35. L. 53. 54. 22. N. B.

Brunsee, heerl. in Stiermarken bij Mureck, Grätzerkreits.

Brunshausen, Brunsw. dorp, ger. Gandersheim.

Brunshausen, Han. dorp, hert. Bremen, aan de Elbe, met 76 inw. en een' tol, die jaarlijks 80,000 guldens opbrengt.

Brunshuser Schanze, zie Schwinger Schanze.

Brunsrath, Pruis. D., gr. hert. Ned. Rijn, met ruim 600 inw. (Groot en Klein).

Brunsrode, (Groot en Klein) 2 Brunsw. dorpen, ger. Riddagshausen.

Brunstein, Han. ambt, vorst. Göttingen, met 2,540 inw. en een dorp aan de Ruhme.

Brunsting, Nederl. gehucht in Drenthe, niet ver van de Bourtangermoeras.

Brunssum, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 784 inw.

Brunswijk, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginie, met 15,400 inw.

Brunswijk, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, 4,780 inw. De hoofdpl. Brunswijk ligt aan de Fear, en heeft 3,000 inw., eene haven en handel.

Brunswijk, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Cumberland, met 2,680 inw. en handel in hout.

Brunswijk, (Nieuw) stad in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey, gr. Middlesex, aan de Z. zijde van de Raritan, met een gymnasium, een geneeskundig genootschap, en 3,000 inw. 40. 30. N. B. 303. 16. L.

Brunswijk, stad in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, aan de Turtle of Schildpadden riv., die terstond daarop in de St. Simons-sound valt, en hier eene zeer groote en goede haven vormt.

Brunswijk, (Nieuw) een der vier Eng. gewesten in N. Amerika, ten N. bepaald door de baai Chaleur, ten O. door de golf van Lourens, ten Z. door de Fundy baai en ten W. door de Vereënigde Staten en Neder Canada. Het klimaat is hier ruw en de grond op vele plaatsen onvruchtbaar. Langs de riv. vindt men echter heerlijke weilanden, ook brengt het uitnemend timmerhout voort, en de pijnboomen zijn de zwaarste uit gansch N. Amer. De voorn. riv. zijn: de St. John, Magegadavick of Oost-riv., de Dicwasset, St. Croix, Merrimichi, Petitcodiac, Memramcook, enz. De hoofdstad is St. John. Het getal der inw. beloopt omtrent 40,000, die veelal van de visscherij bestaan.

Brunswijk of *Brunswijk-Wolfenbuttel*, hert. in Duitschland, tusschen 26.50. en 29.2. L. en 51. 38. en 52. 32. N. B. of tusschen het kon. Hanover, en de Pruis. landen, Saksen, Westphalen, en Anhalt gelegen. Het is uit onderscheidene stukken zamengesteld, en bevat het vorst. Wolfenbuttel, het vorst. Blankenheim, 't voormalige stift Walkenried, en 't ambt Thedinghausen, en wordt thans in vijf distr., als Wolfenbuttel, Schoningen, Hanz, Weser en Blankenburg, en deze weder in 21 kreitsgerigten verdeeld. Het land beslaat 72 vierk. mijlen, waarop 12 steden, 10 voorsteden, 14 vlekken, 417 dorpen, 34 buurten, 22 buitenwerken, 26,760 huizen en 210,000 inw. gevonden worden. Het N. deel van Wolfenbuttel heeft eenen golvenden en zeer vruchtbaren grond, doch het boven deel loopt tot in de zandvlakte van Luneburg: het zuidelijke deel gaat van het hoogste punt van het Harzgebergte (3562 voeten), westelijk naar de Weser af; Blankenburg en Walkenried zijn met bergen en bosschen bedekt, en Thedinghausen is vlak en laag. Het geheele hert. heeft 505,640 morgen bosch, 518,355 morgen korenland, 29,781 morgen tuinland, 74,756 weiland en 3,941 morgen moeras, hei, enz. De luchtsgesteldheid is er, over 't algemeen, zacht en gezond; in 't Harzgebergte echter ruwer. De riv. zijn de Weser, de Aller, de Ocker, de Leine en de Bode, behalve nog een aantal kleinere. De voortbr. zijn: ijzer, koper, lood, zink, zilver en zelfs een weinig goud, veel vitriool, zout, kobalt, salpeter, zwavel, steenkolen, turf, marmer, albaster, serpentijnsteen, potaarde, porseleinaarde, geele oker, ook agaat, jaspis enz., van welke allen 't Harzgebergte den voornaamsten rijkdom bevat; verder zeer veel hout, schoone weiden, koren, vlas, raapzaad, tuingroenten, aardappelen, meekrap, tabak, voortreffelijke hop en cichorei; uit het dierenrijk veel rundvee, schapen, paarden, varkens, wild, gevogelte, honig, was en visch. Behalve 1,100 hervormden, 2,100 roomschen en ongeveer 1,050 joden, belijden al de inw. den lutherschen godsdienst, van welken het bestuur aan een opper consistorie is toevertrouwd. Voor het onderwijs zijn er 435 land-, 32 andere en 3 industrie-scholen, benevens 2 seminariën, 5 gymnasiën, en het *Collegium Carolinum* te Brunswijk. De regering is door de standen bepaald, en de staatsinkomsten bedragen ongeveer 2 millioenen guldens. Onder de takken van bestaan behooren vooral de bloeijende landbouw, de rundvee-, paarden- en schapenfokkerij, de aanzienlijke uitvoer van kaas, boter, leder en wol; ook is op sommige plaatsen de bijenteelt van veel belang. Voortreffelijk zijn de mijnwerken, en hetgene daartoe behoort. Ook heeft men er spiegelfabr., potaschziederijen, glasblazerijen, eene menigte kalk- en gipsovens, steen-

steenbakkerijen, zaagmolens, oliemolens, wollen manufacturen, en vooral de sterke vlasspinnerij en linnenweverij, die zeer toenemen, vele looijerijen, zeepziederijen, papiermolens, en meer andere fabr. De uitvoer bestaat vooral in koren, cichorei, olie, hout, hop, meekrap, een weinig wouw, ijzerwaren, linnen en linnen garen, benevens porcelein, glas, marmeren waren, zerksteenen, wol, zeep, hoeden, hennep, zeer veel vlas, bier, (mom) leder, enz. De invoer van vreemde waren is van veel minder belang, zoo dat de handel veel winst oplevert. De landmagt bestaat uit 2,000 en de landmilitie uit 8,000 man.

BRUNSWIJK, hoofdstad van voorn. hert. in 't vorst. en distr. Wolfenbuttel, aan de Ocker. Zij heeft 7 poorten, 101 straten, 12 opene plaatsen, 12 kerken, onder welke 1 roomsche en 1 gereformeerde, eene Joodsche synagoge en 30,000 inw. Deze oude en zeer belangrijke handelstad, is van tijd tot tijd meer en meer verfraaid, en vele huizen zijn in den nieuwsten smaak opgetrokken. De voornaamste gebouwen zijn: het residentie slot, het *Graauwe Hof* genoemd, het Mosthaus, mede een hertogelijk slot, en het buitenverblijf Richmond; verder de Domkerk St. Blasius, met de hertogelijke begraafplaatsen, het tuighuis, in welks nabijheid het museüm met voortreffelijke kunststukken en natuurlijke zeldzaamheden, de opera, het weeshuis en Neustädter raadhuis, de munt, het landschapshuis, enz. Tot onderwijs heeft men: het Collegium Carolinum, gymnasium, seminarium, een ontleed- en heelkundig collegie, 2 boekverzamelingen, een bijbelgenootschap, eene kweekschool voor schoolonderwijzers en 24 lagere en industrie-scholen; ook heeft men er goede armen-inrigtingen. Tot de takken van bestaan behooren: onderscheidene fabr. voor tabak, wonderzout, minerale verwen, salmoniak, aluin, verlakte waren, cichorei, stijfsel, porselein, chits papier, laken, wollen en linnen stoffen, vele bierbrouwerijen en vooral de uitgebreide handel. Zij is de geboorteplaats van den geschiedschrijver MEIBOHM, van den godgeleerden HENKE, en van den romanschrijver AUG. LA FONTAINE. 28. 12. 12. L. en 52. 15. 35. N. B.

HANDEL.

Men houdt er boek in *Thalers* van 36 Mariën-grossen, die elk 8 penningen doen.

De muntspeciën zijn:

1 Carolina	van 5 *Thalers*	. . . .	*f* 8,55 Cents.
1 Ducaat	. . 2¾ do.	. . . .	– 4,60
1 Thaler	. . 1½ flor.	. . . .	– 1,70
1 Florijn	. . 24 mariëngrossen	. . . . . .	– 1,14
1 Mariëngros	8 pen.	. . . .	– 0,6 Cents.

WISSEL.

Op *Amsterdam*	141 rijksd.	*in Carolins d'or* of
	146 .	court. voor 100 rijkds.
Hamburg	140	100 do. banco.
	of 120	100 do. cour.
Londen .	6 rijksd. 2 gr.	voor 1 p. sterl.

Het Uso is 14 dagen na de acceptatie.

Op eenige andere plaatsen wisselt men als te Berlijn en Leipzig.

BRUNTINGEN, Nederl. gehucht in Drenthe, ten Z. Z. O. van Assen.

BRUNTISLAND, Schot. zeedorp, met fabr., scheepvaart, handel en 1,400 inw.

BRUNTRUT, BRUNDRUT, BRONDRUT, PORENTRUY, Zwits. stad, kanton Bern, aan de Haller.

BRUNVILLE, Fr. D., dep. Neder Seine.

BRUNVILLERS-LA-MOTTE, Fr. dorp, dep. Oise.

BRUNY'S EILAND, Austr. eil., door de straat van d'Entrecasteaux van Van Diemensland gescheiden, en uit twee door de landëngte St. Aignan, met elkander verëenigde schiereil. bestaande. Het is schraal bevolkt, en de inw. zijn donker van kleur, zeer ruw, wonen in slechte hutten, gaan bijna naakt, voeden zich meestal met visch, en beschilderen hun geheele ligchaam. Er zijn hier vele muskiten, scorpioenen, kleine slangen, papegaaijen, arenden, havikken en vooral kangaroes. 43. 21. Z. B. 165. 15. L.

BRUNZELWALDE, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 680 inw.

BRUREE, Iersch dorp, gr. Limerick.

BRUS, Zwits. riviertje, hetwelk hij Lucern in het meer van Lucern valt.

BRUSA, zie Bursa.

BRUSAU, zie Briesau.

BRUSCH, zie Breusch.

BRUSCZIJLOW, zie Bruzilow.

BRUSQUET, zie Brusquez.

BRUSQUEZ, Fr. stad, dep. Aveiron.

BRUSILOW of *Brusczylow*, Rus. stad, gouv. en kreits Radomysl, met 1,140 inw.

BRUSLON, Fr. vlek, dep. Sarte.

BRUSSA, een der Shetl. eil. bij Schotl.

BRUSSEGHEM, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband, met 1,456 inw.

BRUSSEL, Nederl. arr., prov. Zuid Braband, hetwelk 205,550 inw. bevat.

BRUSSEL (in 't Fransch BRUXELLES), hoofdstad van de Nederl. prov. Zuid Braband, eene der beide residentiën des konings en der staten generaal, oudtijds die van het gouv. van al de Nederlanden, aan de Senne, gedeeltelijk in eene zeer schoone en zeer vruchtbare vlakte gelegen. Zij is met eenen wal omgeven en heeft 2 uren in den omtrek. Men telt er 8 poorten, 25 à 30 fonteinen, 7 opene plaatsen, 10 straten, die men bergen noemt, 282 andere straten, 60 stegen, 27 bruggen, 9 kerken, onderscheidene kapellen en kloosters, 13,000 huizen en 76,000 inw. Onder de opene pleinen munt uit het koningsplein, in 1774 aangelegd, een lang vierkant, door acht blokken huizen omringd, alwaar voorheen het standbeeld van den prins KAREL VAN LOTHARINGEN, en thans nog de eenvoudige fraaije kerk van Coudenberg gevonden wordt: niet ver van deze plaats is de nieuwe plantentuin. De verdere pleinen van belang zijn: de groote plaats, die van de munt, de St. Michiel's, de fonteinplaats, de kleine en groote Sablon, het Leuvens plein, eene uitmuntende wandelplaats, enz. Verder zijn er 15 of 16 verschillende markten, waaronder de nieuwe korenmarkt, benevens de paarden-, ossen- en kalvermarkt, de groenten-, hoender- en vischmarkt uitmunten. Onder de merkwaardige gebouwen behooren: het uitgebreide, doch eenvoudige paleis des konings, het hotel der staats-secretarij, van den raad van staten, van binnenlandsche zaken, van buitenlandsche zaken, van oorlog, van justitie, de beide hotels van den eeredienst, enz. terwijl het hotel der staten generaal, oudtijds genoemd het Oude hof van justitie, in hetwelk ook Z. K. H. de kroonprins zijn verblijf had, op den 29 Dec. 1820, met onderscheidene belende huizen, door eenen brand geheel is in den asch gelegd; verder het gebouw voor de zittingen van de regtbanken uit het voormalig Jesuïtenklooster, het hotel van het gouv. der prov., het zoogenaamde *Broodhuis*, de munt, thans het bureau van garantie van goud- en zilverwerk; het raadhuis, een oud gothisch gebouw, dat aan den dood der graven van EGMOND en HOORNE herinnert: op hetzelve vergaderde de tweede kamer der staten generaal het eerst in 1815, en is, na het verbranden van het nieuwe hôtel, op nieuw tot dat einde ingerigt; het heeft de afbeeldsels der hertogen van Braband, en op de plaats de twee schoonste fonteinen van de stad. Onder de andere fonteinen is die van *Manneke-pis* wel het meest bekend. Voorts de lombard, een groot gebouw; de waag, het stapelhuis of entrepot, de nieuwe schouwburg, als mede die op de muntplaats en twee concertzalen. Onder de godsdienstige gebouwen munten uit: de kerk van St. Gudule in 1047 ingewijd, met eene fraaije balustrade, en, behalve andere sieraden, eenen zeer schoonen predikstoel en 16 kapellen, die onderscheidene praalgraven bevatten. In het koor is een praalgraf door den aartshertog KAREL in 1510, op het graf van onderscheidene hertogen opgerigt, waarop een fraaije koperen leeuw van 6,000 pond. De glazen wedijveren met die van Gouda. Verder zijn de voornaamste kerken: die van onze lieve Vrouw, van de overwinning van St. Nikolaas, van St. Jakob, van Coudenberg, van onze lieve Vrouw, van de Kapel, van St. Catharina, enz., terwijl de protestanten de voormalige Augustijnen kerk, met eenen fraaijen predikstoel en een schoon gestoelte voor H. H. M. M. den koning, de koningin en de koninkl. familie hebben. Ook wordt in de Chapelle de la Cour, een net gebouw, des Zondags morgens te tien uren in het Engelsch voor de methodisten, te twaalf uren (om den anderen Zondag in het Fransch of Hoogduitsch), voor de hervormden, en te twee uren voor de episcopalen gepredikt, welke beide laatste gemeenten hier zeer talrijk zijn. Er is mede eene synagoge, 8 liefdadige gestichten, als twee voor zieken en voor oude mannen, drie voor oude vrouwen, een voor zinneloozen en een weeshuis, benevens nog twee huizen voor arme grijsaards, en de *Charité Romaine* voor ongelukkigen, als blinden, gebrekkigen en ongeneeslijken, in 1814 opgerigt. Voorts heeft Brussel een atheneüm, eene koninklijke maatschappij van wetenschappen en fraaije letteren, eene koninklijke maatschappij van schilder-, beeldhouw- en bouwkunst, een genootschap ter aanmoediging der schoone kunsten, eene akademie der teekenkunde, een museüm met

met uitmuntende schilderijen, eene stedelijke boekerij van 80,000 banden en 2,000 handschriften, den reeds genoemden plantentuin, waarbij een kabinet voor de natuurlijke historie en natuurkunde, eenige zalen tot onderwijs in de regtsgeleerdheid en geneeskunde, eene genees- en heelkundige school, voortreffelijke schermscholen, zeer goede inrigtingen voor het lager onderwijs, enz. Ook vindt men hier aanzienlijke fabr., als katoendrukkerijen, katoenspinnerijen, garenwinderijen, fabr. van katoenen stoffen, even zoo veel garen- en linnenbleekerijen, fabr. voor baai, kousen, sjamoos, hoeden, gewast linnen, papier, papieren behangsel, speelkaarten, meubels, uitmuntend glas en aardewerk, ook verwerijen, suikerraffinaderijen, looijerijen, zeepziederijen en zoutkeeten, brouwerijen, branderijen, pottenbakkerijen, volmolens, messenmakerijen, zwaardvegers, horologie- en uurwerkmakers, goudsmeden, beeldhouwers, graveurs, schilders, scheepmakers, boekdrukkers, boekverkoopers, enz. De Brusselsche kanten zijn bekend; men vervaardigt ze van 8 tot 500 guldens de el. Ook verdienen de beroemde rijtuigfabrijken vooral die van de heeren SIMONS en ZOON, genoemd te worden; deze houdt meer dan 200 werklieden bezig; men maakt er rijtuigen van 300 tot 60,000 guldens het stuk. De handel, bijzonder in granen, zaad, olie, bouwsteenen, kanten en verdere voortbr. der fabr. is er van zeer veel belang. Men telt er 40 bankiers. Er zijn twee voorname jaarmarkten. Hierbij dient nog opgemerkt te worden het schoone kanaal van Brussel naar Willebroek, 5 uren lang, met 5 bassins, en de zeer goede straatwegen op Mechelen, Namen, Bergen, enz. Onder de voorname mannen alhier geboren, behooren onder anderen de geschiedschrijvers FOPPENS, LE MERE of MIREUS en VADDER, de scheikundige van HELMONT, de ontleedkundige VESALIUS, de schilders CHAMPAGNES, de dichter JAN BOCK of BOCHUIS en anderen. 50. 50. 59. N. B. 22. 3. L.

BRUSSOW, Pruis. D., regdst. Potsdam.

BRUST, Nederl. dorp, prov. Limburg, 1 uur van Maastricht.

BRUSTEN, Nederl. D., prov. Limburg.

BRUSTERBOS, Nederl. dorp, prov. Limburg, nabij Maastricht.

BRUSTHEM, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 826 inw.

BRUTING-BAY, baai op de N. kust van Fetlar, een der Shetland eil. 16. 42. L. 60. 59. N. B.

BRUTON, Eng. vlek, gr. Somerset.

BRUTTELEN, Zwits. D., kanton Bern.

BRUTTICH, Pruis. dorp, gr. hert. Ned. Rijn, bij Coblenz, met 680 inw.

BRUWE, zie Brojo.

BRUX, zie Brix.

BRUXAS, (DE LAS) eil. bij Nieuw Granada in Amerika. 303. 45. 33. L. 6. 55. 51. N. B.

BRUXELLES, zie Brussel.

BRUYELLE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, bij Doornik, met 850 inw.

BRUYERES, Fr. kant. hoofdpl., dep. Vosges, met 1,910 inw. en veel handel. 2. Fr. vlek, dep. Aisne, arr. Laon, met 210 huizen.

BRUYERES-MADAME, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, nabij Genappe.

BRUYÈRES, 2 Nederl. dorpen, prov. Luik.

BRUYL, Pruis. stadje, gr. hert. van den Ned. Rijn, 3 uren Z. van Keulen.

BRUZZANO, Lomb. Ven. dorp, gouv. Milaan, 1½ uur van Milaan.

BRYAN, distr. in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, met 2,830 inw., waaronder 2,264 negers.

BRYDORPE, zie Ambachten (De vier).

BRYEN, Deen. dorp in N. Jutland.

BRYER, Eng. eilandje der Sorlingen.

BRYSCZOW, zie Borissow.

BRZECZANY, Oostenr. kreits in Galicië, tusschen 42. 4. en 43. 15. L. en 49. 8. en 49. 53. N. B., bevat op 73 vierk. mijlen 3 steden, 14 vlekken, 289 dorpen en 176,940 inw., waaronder 5,700 joden zijn.

BRZECZANY, hoofdpl. van voorn. Galicischen kreits, aan een meer, met een versterkt slot, een gymnasium, en eene geweerfabr., welke het grootste deel des Oostenrijkschen legers van wapenen voorziet, benevens 4,400 inw.

BRZECZYN, zie Brzeziny.

BRZESC, Pool. stad, waiw. Podlachiën, aan den Weichsel, met 830 inw.

BRZESC of *Brzesc Litewski*, Rus. stad, gouv. Grodno, aan den mond der Muchawier in den Bog, in een moerassig oord, met eene joodsche universiteit, die bijna uit geheel Europa bezocht wordt, en handel in koren, pelterijen, hennip, vlas en honig. 52.5.N.B.41.16.L.

BRZESCIE KUJAWSKIES, zie Brzesc. 1.

BRZESK of *Brzysk*, stadje in Galicië, Dukler kreits, hoofdpl. van eene heerl.

BRZESKO of *Brzeskonowe*, Pool. stad, waiw. Krakau, aan den Weichsel, met 140 huizen.

BRZESKO, stad in Galicië, kreits Bochnia, aan de Uszwika, met 770 inw.

BRZESNICE, Pool. stad, waiw. Kalisch, aan de Warta, met 650 inw.
BRZESNO, heerl. en vlek in Bohemen, Buntzlauer kreits.
BRZEZEICA, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 700 inw.
BRZEZINY of *Brzeczyn*, Pool. stadje, waiw. Masoviën, aan de Pilica, met 1,490 inw., waaronder 300 joden.
BRZEZNIKA, stad in Galicië, kreits Myslenitz.
BRZEZNITZ, BRZCZNITZ, Boh. stad en heerl. aan de Wlczawa, met 1,000 inw.
BRZEZNO, Boh. vlek, kreits Bunzlau.
BRZEZOWA, zie Briesau.
BRZOSTECK, Galic. stadje, kreits Jaslo.
BRZOSTOWITZE, Rus. stad, gouv. Grodno.
BRZOZDOWCE, Galicisch vlek en heerl., kreits Brzeran, aan den Dniester.
BRZOZOW, Galicisch stadje, kreits Sanok, aan de San.
BRZYSK, zie Brzesk.
BRZYSKO, Oostenr. stadje in Galicië.
BSCHARRAI, zie Bescharaja.
BSURA, riv. in Polen, die bij Wyszogrod in den Weichsel valt.
BU, Fr. vlek, dep. Eure en Loire.
BUA of *Babua*, klein eil. in de golf van Venetië, aan de kust van Dalmatië, door drie bruggen met de stad Trau vereenigd. Het is rijk in wijn, ooft en olie, en heeft eene goede haven, St. Eufemia genaamd.
BUACHE ISLAND, Austr. eiland bij de W. kust van Nieuw Holland, bij Edel's land.
BUALI, zie Loango.
BUALLT, Eng. vlek in Wallis, gr. Brecknock, aan de Wye.
BUANNES, Fr. vlek, dep. Landes, aan de Bahus, met 220 huizen.
BUARCAS, Port. vlek, prov. Beira, aan den mond van de Mondego, met eene reede, 205 huizen, visscherij en eene steenkolenmijn. 40. 11. N. B. 8.50. L.
BUARCOS, zie Buarcas.
BUARID, eil. in de Roode zee, bij de kust van Arabië, W. van Loheia.
BUASHAILLE, Schot. eil. der Z. O. Hebriden, vol bazaltzuilen, onbewoond.
BUB, Boh. stad, kreits Boleslaw.
BUBAINEN of *Bubehnen*, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, aan den Pregel.
BUBAKER, Afr. Negerstad in Ludamar, 6 mijlen ten N. van Benown.
BUBANGE, Nederl. dorp in Luxemburg, 4 mijlen van de hoofdplaats.
BUBEAN, eil. in de Perz. golf, 65. 26. L. 29. 43. N. B.
BUBENDORF, Zwits. D., kanton Bazel, in een vruchtbaar oord, met 1000 inw.
BUBERAK, kustriv. in Algiers.
BUBEREZNOWSKOI, Rus. Aziat. stad in Tartarije, aan de Zuluz.
BUBIKON, groot Zwits. dorp, kanton Zurich, distr. Ulster.
BUBLITZ, Pruis. stadje, regdst. Cöslin, aan de Gozel, met 1,440 inw. en fabr. 34. 24. L. 53. 57. N. B.
BUBRKA, zie Boberka.
BUCALENA, Z. Amer. stad in Chili, bij den mond van de Rapel.
BUCCARELLI PUNT, kaap op de W. kust van N. Amerika, op 54. N. B.
BUCCARELLI, schoone baai en haven op 't Prins van Wallis eil., aan de N. W. kust van Amerika, door 7 brandende bergen omgeven, welker met altijddurende sneeuw bedekte toppen, vuur en asch uitwerpen. De kaap Bucarelli of St. Bartholome maakt er de N. punt van uit en ligt op 55. 3. N. B. 245. 15. L.
BUCCARI of *Bukari*, Illyr. zeevlek en versterkt kasteel, kreits Fiume, met 1,800 inw., visscherij, linnenfabr., eene zekere en diepe haven, scheepstimmerwerven en handel.
BUCCHAN-NESS, de Oostelijkste kaap van Schotland, op 57. 29. N. B. 16. 1. L.
BUCCHERI, Sicil. stadje, Val di Noto.
BUCCINO, Nap. stad, prov. Principato Citra, aan de Borta, met marmergroeven en 4,610 inw.
BUCH, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg, kreits Stendal, met een veer aan de Elbe. 2. Pruis. dorp, regdst. Potsdam. 3. Wurt. dorp, Jaxtkreits. 4. Beij. dorp, Opper Donaukreits. 5. Beij. dorp, Opper Mainkreits. 6. Beij. dorp, Isarkreits. 7. Bad. dorp, Wiesenkreits. 8. Fr. vlek, dep. Gironde, op een schiereil., met handel in harst en teer; zie ook Arcachon.
BUCH of *Buchain*, dorp in het vorst. Coburg, aan de Forste.
BUCH of *Jungbuch*, Boh. fabrijkpl., Bidschower kreits, met 153 huizen.
BUCHA, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, kreits Eckartsberga.
BUCHACZOW, Pool. stad, waiw. Lublin.
BUCHANDOR, landst. in Schotl., gr. Aberdeen, met zeer fijne wol en barnsteen, dien men aan de kusten vischt.
BUCHAN, (BULLER VAN) waterkom in Schotland, niet ver van Buchanness, door de natuur gevormd en met vreesselijke rotsen omringd.
BUCHANNESS, zie Buchan.
BUCHANNESS, zie Peterhead.
BUCHARA, zie Bochara.
BUCHARI, zie Bucari.
BUCHAREST, BUKAREST of *Bucharest*, groote en sterke Turk. stad, hoofdst. van

van de prov. Walachië, aan de Dumbowitza, verblijfpl. van den hospodar. Zij is anderhalf uur lang, en een uur breed, in 67 kwart. verdeeld, en heeft 42,000 volgens anderen 60,000 inw., die bestaan van den handel in de voortbr. des lands, als koren, wijn, tabak, ossen, schapen, honig, was, huiden, talk, boter, en van de uit Oostenrijk en Rusland ingevoerde specerijen en fabrijkwaren. De stad heeft meestal leemen en weinig goede huizen. Tot de voornaamste gebouwen behooren: de hotels der Oostenr. en Rus. gezanten, die van eenige bojaren en aanzienlijke personen, de luthersche kerk, benevens nog 7 kerken en 28 kloosters. De oude woonplaats van den vorst is midden in de stad, doch de nieuwe lag buiten dezelve, maar deze brandde in 1812 af. Buiten de stad vindt men ook nog eenige kerken en aanzienlijke kloosters. De luthersche inw., waaronder vele kunstenaars en handwerkslieden, staan onder Zweedsche bescherming; ook is er eene roomsche kerk, eene synagoge, een grieksch lyceüm, waarin behalve in de Walachische, Latijnsche, Grieksche, Russische, Fransche en Duitsche taal, ook in de godgeleerdheid, wis-, natuur-, aardrijks- en geschiedkunde, benevens in onderscheidene geleerde wetenschappen wordt onderrigt gegeven. In 1810 waren er 12 onderwijzers en 244 kwekelingen; ook is er een geleerd genootschap. 44. 29. N. B. 43. 37. L.

BUCHARIJE, een uitgestrekt landschap in Azië, zijnde een groot gedeelte van Tartarije, hetwelk in Groot en Klein Bucharije wordt verdeeld.

BUCHARIJE, (GROOT) Zuid Dschagatai of het land der Usbeksche Tartaren, het volkrijkste en beschaafdste land van Midden Azië, tusschen China, het land der Kirgizen, Klein Bucharije, Perzië en Indië, of tusschen 70 en 95. L. en 36. en 43. N. B. gelegen, bevattende op eene oppervlakte van 26,810 vierk. mijlen 4 à 5 millioenen inw. terwijl het 80,000 man onder de wapenen brengen kan. De beschrijvingen, door verschillende schrijvers gegeven, loopen dikwijls zeer uit elkander; en hierdoor bevat al wat tot de geschiedenis van dit land behoort, nog veel onnaauwkeurigs, onzekers en duisters. Tot de gebergten behooren: de Hindu-Koh in het Z.; de Alaktau in het N., de Imaus of Mustag in het O. en de Belut-Taglar in het W. De riv. zijn de Amu-Darja, de Sihon, de Margab, de Tharas, de Soghd, enz., en in het midden zegt men dat een meer is, Taran genoemd. De luchtsgesteldheid is in het O. koud en ruw, in het W. warm en aangenaam. De voortbrengsels zijn: goud, zilver, edele gesteenten, waaronder robijnen, lapis lazuli, enz., marmerzand, rijst, gierst, ooft, saffraan, tabak, wijn, rabarber, katoen, hennep, vlas, rundvee, schapen, paarden, kameelen, wild, zijdewormen, bijen, enz. De inw. zijn deels Bucharen, ook Taujiks, Tajiks of Tajeks genoemd, welke nimmer oorlog voeren, deels Usbeksche Tartaren, die van de 10 Israëlitische stammen afkomstig zijn, en meestal joodsche gezigten en eenen joodschen tongval in de spraak hebben, en welke de eersten aan zich cijnsbaar gemaakt hebben, zeer oorlogzuchtig zijn, en zich grootendeels met het vleesch van paarden, welke opzettelijk gemest worden, voeden; verder Kirgizen, Karakalpaken, Armeniërs, Hindo's, Perzianen en Joden. Zij zijn grootendeels Mahomedanen, doch dulden ook alle andere godsdiensten. Hunne voornaamste takken van bestaan zijn: de landbouw, veeteelt, zijden en katoenen manufacturen, en sterke handel op China, Indië, Perzië en Rusland, meestal door karavanen, welke paarden, schapen, huiden, vilt, gedroogde vruchten, rozijnen, edele gesteenten, goud, enz. uitvoeren. Het land wordt in 3 deelen, Buchara, Samarkand en Balk verdeeld, en bestaat uit verscheidene kleine heerschappijen, die door hunne eigene chans geregeerd worden, welke veel aanzien doch geen onbeperkt gebied hebben; de Nomaden staan onder Mursen en Starschinen. De vorst kan volgens de wet onttroond worden, ook is zijne magt door den koran en de grondwet beperkt. Dit land is beroemd om zijne letterkundige voortbrengsels: de hoofdstad en de stad Samarkand, zijn langen tijd de voornaamste scholen voor de Oostersche wetenschappen geweest. Bucharije was den ouden bekend onder den naam van Sogdiana.

BUCHARIJE (KLEIN), Oost. Dschagatai, Kara-Kitai, Kaschgar, wordt W. door de Mustag van Groot Bucharije gescheiden, grenst ten N. aan het land der Kalmukken, ten O. aan Mongolië, ten Z. aan Tibet, en is tusschen 92. en 118. L. en 35. en 48. N. B. gelegen, terwijl het op 10,500 V. M. 300,000 inw. bevat, uit Kalmukken en Bucharen bestaande. Het schijnt voornamelijk uit eene groote bergketen te bestaan, waarvan zich zijdelings takken door uitgestrekte zandwoestijnen uitbreiden; de

de vlakten, aan den voet dezer gebergten, zijn de vruchtbaarste gedeelten des lands. In 1608 bestond het uit 2 koningrijken, Kahigur ten W., en Kalisch ten O.; doch blijkt naderhand in 4 staten, Kashgar, Aksu, Turfan en Hami of Kamil, verdeeld te zijn geworden, waarvan de twee eersten de voornaamste zijn. De hoofdstad is Yarkund, Yarkian of Yerghiau. De luchtsgesteldheid is er, door de hooge ligging, koud, en slechts in den zomer in de bergachtige oorden heet. De grootste riv. zijn: de Jerken of Jarkand en de Hotomin-Sulu, welke in het meer Lop-Nor vallen. Een groot gedeelte van den grond wordt door de zandwoestijn Kobi, Schamo of Lop, die 400 mijlen lang en 100 mijlen breed is, en welker oostelijk deel Bargu genoemd wordt, beslagen. Deze woestijn bevat hier en daar bronnen en legerplaatsen voor de Nomaden. De voortbr. zijn: diamanten en andere edele gesteenten, welke zij ruw verzenden, daar zij de kunst van dezelve te bewerken, niet genoegzaam verstaan; goud, zilver, warme baden, koren, wijn, zijde, paarden, kameelen, rundvee, schapen, enz. De inw. drijven eenen sterken handel met karavanen op Perzië, Indië, China en Siberië, welke echter uit hoofde van de daar tusschen gelegene woestijnen, zeer moeijelijk is, daar de karavanen zeer dikwerf in dezelve door de Kirgizen geplunderd worden. Het land behoort, na onderscheidene regeringsveranderingen, aan China, en is in 10 provinciën verdeeld, als: Kothen of Hotom, Jerken (Yerkin of Yerkuen), Kaschgar, Aksu, Haraschar, Igur, Hami of Kamil, Leulan of Schenseu, Ciartiam en Peini. Men vindt overigens in Rusland zoo wel in de steden als op het land, Bucharijsche volkplantingen, die hunne spraak en zeden behouden hebben. Ook in Iran en Kabulistan wonen Bucharen, die een aantal van $1\frac{1}{2}$ millioenen zielen uitmaken, hunne eigene taal spreken, en een zittend leven leiden.

BUCHAU of *Buchenau*, landst. tusschen Hessen en Frankenland, in welke het vorst. Fulda ligt, en waardoor de Fulda stroomt.

BUCHAU, Wurt. stadje, tot het vorst. Thurn en Taxis behoorende, Donaukreits; met de gemeente Kappel 1500 inw. 48. 4. 40. N. B. 27. 17. L.

BUCHAU of *Bochow*, Boh. stadje, Elnbogner kreits, aan de Muhlbach.

BUCHAU, Beij. dorp, Op. Mainkreits.

BUCHAU, Oostenr. dorp in Z. Silezië.

BUCHBACH, Beij. vlek, Isar-kreits.

BUCHBERG, Oostenr. dorp, Ben. de Enz.

BUCHEN, Bad. ambt, Main- en Tauber kreits, met 12,060 inw. Het stadje Buchen bevat 2,100 inw. 2. Dorp in Hohenzollern Sigmaringen, met 1000 inw. 3. Deensch dorp in Lauenburg.

BUCHENAU, Bad. dorp, Pfinz- en Enzkreits, met 640 huizen. 2. Hess. ambt, prov. Hensfeld, van 5,200 inw. en een dorp van 600 inw.

BUCHENBACH, Beij. dorp, Rezatkreits. 2. Bad. dorp, Treisamkreits.

BUCHENBERG, Beij. D., Op. Donaukr.

BUCHENBRONN, Bad. dorp, Pfinz en Enz kreits, met 530 inw.

BUCHENSTEIN, zie Andraz.

BUCHENTHAL, Hess. ambt, prov. Hanau, met 6,150 inw.

BUCHEREI, Sicil. stadje, Val di Noto.

BUCHHAIRA, meer in Egypte.

BUCHHEIM, Oost. heerl. en dorp, Hausruckviertel, aan het riv. Ager.

BUCHHEIM, zie Buchen, No. 1.

BUCHHOLTZ of *Catharinenberg im Buchholz*, Saks. bergstadje, Erzbergsche kreits, met 1,480 inw., met fabr. en bergwerken.

BUCHHOLZ, Pruis. ambt en vlek, regdst. Potsdam, met 475 inw. 2. Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met vele buitenplaatsen van Berlijners.

BUCHHORN, Wurt. stadje, Donaukreits, aan den mond der Aach in de Bodensee, met 360 inw.

BUCHLOE, Beij. ambt, Op. Donaukreits, bevat $2\frac{3}{4}$ vierk. mijlen en 7,200 inw. Het vlek Buchloe ligt aan de Gennach en heeft 900 inw.

BUCHLOWITZ, Morav. D., Brunn kreits.

BUCHOLD, Beij. dorp, Ned. Mainkreits.

BUCHON, kaap op de N. W. kust van Amerika.

BUCHS, BUOCHS of *Buxeten*, Zwits. vlek, kanton Unterwalden, aan het Vierwaldstädter-meer. 2. Zwits. dorp, kanton Zurich, distr. Bulach.

BUCHSEE, Beij. meer, Op. Donaukreits. 2. Zwits. dorp, kanton Bern.

BUCHSWEILER of *Bouxviller*, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, met 2500 inw., fabrijken, land- en wijnbouw.

BUCHTEN, Nederl. dorp, prov. Maastricht, nabij Maseyk.

BUCHWALD, 2 Pruis. dorpen, regdst. Reichenbach, elk met 600 inw.

BUCHWITZ, meer in 't Pruis. regdst. Frankfort, door hetwelk de Dahme vloeit.

BUCHY, Fr. vlek, dep. Ned. Seine, arr. Rouaan, met 1,700 inw.

BUCINE. Tosc. vlek nabij Siena.

BUCK, Pruis. stadje, regdst. en kreits Posen, met 1,240 inw.
BUCK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, 2 uren van Leuven. 2. Nederl. dorp, prov. Namen, een uur van Dinant.
BUCKABANK, Eng. gehucht, gr. Cumberland, met 500 inw.
BUCKAR BENDER, haven in de Perz. golf, aan de Guttarbaai, wijkpl. van zeeroovers.
BUCKAU of *Buckow*, Pruis. stadje en heerl., regdst. Frankfort, met 820 inw. 2. Afr. eil. in de baai van Howakil, op 15. N. B. 58. 16. L.
BUCKAU, Saks. vlek, kreits Erzgebergte, aan de Mulda, met 1,080 inw. en mijnwerken.
BUCK CREEK, N. Amer. riv., valt in de Ohio. 291. 2. L. 37. 56. N. B.
BUCKEBURG, ambt in 't gr. Schauenburg, met 7,680 inw., en stadje met 2,100 inw.
BUCKEN, Han. vlek, gr. Hoya, aan de Siede, met 970 inw.
BUCKENHAM, Eng. D., gr. Norfolk.
BUCKENHOF, Beij. D., Rezatkreits.
BUCKENRIED of *Bockenried*, Zwits. dorp, kanton Unterwalden.
BUCKHAVEN, Schot. dorp, gr. Fife.
BUCK HILL, berg in Schotl., gr. Aberdeen, 2,377 voet hoog.
BUCKIE, Schotsch dorp, gr. Banff.
BUCKING, klein eil. in de N. Amer. Rep., tot het gr. Nieuw York behoorende.
BUCKINGHAM, Eng. gr., tusschen de gr. Northampton, Oxford, Berk, Middlesex, Hartford en Bedford, of tusschen 16. 30. en 17. 15. L., en 51. 35. en 52. 14. N. B. gelegen. Het bevat, op eene oppervlakte van 35 vierk. mijlen, 16 steden en vlekken, 185 kerspelen, 21,000 haardsteden en 117,650 inw. Het wordt door de Chiltern-Hills doorsneden, en door de Theems, Ouse, Coln, Wickham, Amersham, Isis, Tame en Loddon doorstroomd. De lucht is er gezond en de grond vrij vruchtbaar. De vooortbr. zijn: koren, gierst, vooral rundvee en schapen, marmer, vollersaarde, oker, enz. Het zendt 14 gedeputeerden naar het parlement.
BUCKINGHAM, hoofdstad van voorn. Eng. gr., aan de Ouse, met een kasteel op eenen hoogen berg, 3 steenen bruggen, 3,450 inw., kantenfabr., papiermolens en aanzienlijken wolhandel.
BUCKINGHAM, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 20,000 inw.
BUCKINGHAM, gr. in de N. Amer. Rep., staat Pennsylvanië, aan de Delaware, heeft op 30 vierk. mijlen 32,370 inw. De hoofdpl. is Newtown.

BUCKINGHAMHOUSE, factorij van de Hudsonsbaai-Compagnie in het binnenland van N. Amerika.
BUCKIR of *Bekhier*, O. Ind. stad op een eil. van den Indus. 87. 40. L. en 27. 32. N. B.
BUCK ISLAND, een der kleinere Maagden eil., ten O. van St. Thomas gelegen, in St. James straat. 314. 16. L. 18. 15. N. B.
BUCKLAND, (ST. MARY'S) Eng. vlek, gr. Somerset, met 454 inw.
BUCKLERS-HARD, groot Eng. dorp in Hampshire, aan de Ex, met eene scheepstimmerwerf.
BUCKLESTOWN, dorp in de N. Amer. Rep., staat Virginië, gr. Berkeley.
BUCKLEY'S PUNT en SOUND, Z. Amer. kaap en inham op de kust van Patagonië, in de straat van Magellaan.
BUCKOW, (NIEUW) stad en ambt in het gr. hert. Mecklenburg-Schwerin. 2. Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg.
BUCKOW, zie Buckau, No. 1.
BUCK PUNT, de N. ingangpunt in Englefield baai, op Koningin Charlotte's eil. 245. 21. L. 53. 10. N. B.
BUCKRAH, Ind. stad in Hindostan, prov. Oude, aan een meer, met oevers rijk aan wild. 26. 54. N. B. 101. L. 2. Eene andere stad in de prov. Bahar.
BUCKS, zie Buckingham, No. 4.
BUCK'S COUNTY, een der zes gr. van den staat van Pennsylvanië, in de N. Amer. Rep., wel bebouwd en rijk aan kalksteen, hebbende op sommige plaatsen ijzer- en looderst.
BUCK'S CREEK, N. Amer. riv. van Kentucky, valt in de Cumberland. 293. 32. L. 36. 46. N. B.
BUCK'S HARBOUR, N. Amer. baai op de Z. kust van 't gr. Maine. 314. 12. L. 44. 42. N. B.
BUCK'S TOWN, stad in de N. Amer. Rep., prov. Maine, aan de Penobscot.
BUCORTA, Nap. riv. in Calabrië Ultra.
BUCQ, Fr. dorp, dep. Seine en Oise.
BUCQUOY, Fr. D., dep. Pas-de-Calais.
BUCY-LE-LONG, Fr. D., dep. Aisne.
BUCZACZ of *Buzacz*, Oostenr. stadje in Galicië, kreits Kolome.
BUDA, zie Ofen.
BUDAMER of *Budzimer*, Hong. vlek, kom. Scharosch.
BUDARIN, stad in Aziat. Rusl., gouv. Kaukazus, aan de Ural.
BUDAVON, O. Ind. distr. en stad in Hindostan, prov. Delhi. 96. 50. L. 28. 3. N. B.
BUDCZIN, zie Budzin.
BUDDARUCK of *Badruck*, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Orissa.
BUDDAUL, O. Ind. stad in Bengalen, distr.

distr. Ghoragot. 106. 56. L. 25. N. B.

BUDDENBROCK, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

BUDDERWAS, Ind. stad in Hindostan, in Malwa, 6. m. van Budawar.

BUDDESDALE, Eng. dorp, gr. Suffolk.

BUDE, Eng. dorpje in Cornwallis, aan den mond eener riv., die eene haven vormt, in Bristol kanaal.

BUDE, zie Bode riv.

BUDEL, Nederl. dorp, prov. Noord Braband, arr. Eindhoven, met 1900 inw.

BUDELER, Nederl. dorp in Luxemburg, 5 uren van de hoofdstad.

BUDELICH, Pruis. vlek, gr. hert. Ned. Rijn, met kopermijnen.

BUDENGRABEN, zie Brenkenhofs-kanaal.

BUDERICH, Pruis. dorp, gr. hert. Ned. Rijn, met 1056 inw.

BUDERICH, Pruis. D., regdst. Kleef, aan den Rijn, tegenover Wezel, met 812 inw.

BUDERSTAD, Deen. koopl., eil. IJsland, in de Westlandinga Fiordung.

BUDESCHAL, zie Bessarabië.

BUDESHAGY, uitgebrande vulkaan en groot hol in Zevenbergen.

BUDESHEIM, Hess. ambt en dorp in de Wetterau, aan de Nidder.

BUDESHEIM, Hess. dorp, Rijnprov., kreits Alzei, met 990 inw.

BUDEZ of *Budin*, Boh. stadje, kreits Schlaw, 9 m. van Praag.

BUDGE-BUDGE, fort aan den Ganges in O. Indië. 106. 6. L. 22. 29. N. B.

BUDGEROOM, drie rotsige eilandjes in de straat van Seleyer, bij de Z. punt van 't O. Ind. eil. Celebes.

BUDIANOWCZE, Grieksch dorp in Syrmië, 3 mijlen van Carlowitz, met 200 houten huizen.

BUDIN, Boh. heerl. en dorp, kreits Rakonits, aan de Eger.

BUDINCZE, groot Oosteur. dorp in Slavonië, distr. Syrmië.

BUDINGEN, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband, met 816 inw.

BUDINGEN, Hess. stad, hoofdstad van 't gr. Isenburg, in de Wetterau, aan de Mehlbach en Kälberbach, met 2,000 inw. Zij heeft ijzermijnen, glasblazerijen, en fabr. voor laken, wollen stoffen, kousen en katoen, eene zoutgroef en steengroeven, wijnteelt en niet ver van hier het Büdingerwoud.

BUDISCH, Hong. dorp, kom. Thurocz, met eene gezondheidsbron.

BUDISCHAU, Morav. D., kreits Iglau.

BUDISLAW, de hoogste berg in Zevenbergen, 1148 voeten hoog.

BUDISSAU, Morav. D., kreits Iglau.

BUDISSIN, zie Bautzen.

BUDJADINGER en STAD-LAND, ingedijkt zeer vruchtbaar distr. in Oldenburg, kreits Ovelgönne, aan de Jahde, met 7 voogdijen, 12 kerspelen, 70 dorpen en 12,600 inw. Het is aan overstroomingen blootgesteld, en moet kostbare dijken onderhouden.

BUDJAK, zie Bessarabië.

BUDJIAH, Turk. D. aan de Zwarte zee.

BUDKOWITZ, Morav. D., kreits Znaim.

BUDLEIGH, Eng. dorp, gr. Devon, bij den mond der riv. Otter, met 1190 inw.

BUDNEERA, O. Ind. stad, prov. Candeish, 10 m. van Burhampour.

BUDOA of *Budua*, Oosteur. stadje in Dalmatië, kreits Cattaro, met 700 inw.

BUDOS, Fr. dorp, dep. Gironde.

BUDOSCH, voormaals vuurspuwende berg in Zevenbergen, nabij Neumarkt.

BUDRAM, zie Boudroun.

BUDRIO, vlek in den Kerk. Staat, ten O. van Bologna.

BUDRON, BUDRUN of *Bedru*, rotskasteel aan de Z. W. kust van Natolië, over 't eil. Stanchio, met eene haven, aan den Archipel. In deszelfs nabijheid stond de oude stad Halicarnassus en het mausoleüm van de koningin ARTEMISIA.

BUDRUCK, Ind. stad in Hindostan, prov. Orissa, aan de Sollundee riv. 104. 30. L. 21. 5. N. B.

BUDSCHAK, zie Bessarabië.

BUDSOS, een der godsdienstige gezindheden in het rijk van Japan: zij volgen, zoo als de groote menigte der Chinezen, doch met eenige vreemde inmengselen, de leer van Budda.

BUDUA, zie Budoa.

BUDWEIS, (kreits van) of *Budweiser kreits*, de Zuidelijkste in Bohemen, en het hoogste deel des lands, welke op 78 vierk. mijlen 169,000 inw. bevat. Men vindt er de bergen Hum, Dreisessel, Hohnstein, Plokenstein en Hochfürchtel; de voornaamste riv. is de Moldau, met de Malsch en Luschnitz. De voortbrengselen zijn: hout, wildbraad, schapen, visch, enz. Ook zijn er mijnen.

BUDWEIS, hoofdplaats van voorn. Boh. kreits, aan de vereeniging der Malsch en der Moldau, zij is op de oude wijze versterkt, heeft 8 kerken, 1 hospitaal, 1 collegie, 1 gymnasium, 5,900 inw. en fabr. 32. 6. L. 48. 59. N. B.

BUDWEIS of *Budwitz*, Morav. stadje.

BUDYN, zie Budin.

BUDZADGEH, Turk. Aziat. stad in Natolië, 11 m. N. O. van Isnik.

BUDZANOW, dorp in Galicië, kreits Tarnopol, aan de Sereth.

BUDZEN, Pruis. stadje in Posen.

Budziac, zie Bessarabië.
Budziac Tartaren, zie Bessarabië.
Budzimer, zie Budamer.
Budzin of *Budczin*, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met 900 inw.
Bue, eilandje bij de N. kust van het W. Ind. eil. Cuba. 353. 3. L. 23. 5. N. B.
Buache, Spaan. dorp, prov. Cuenca.
Buei, Amer. eil. in de golf van Mexico, in de Campeche baai.
Bueib, (el) Egypt. dorp, 1 mijl van Cairo. 2. Egypt. dorp, prov. Said, 10 mijlen van Esne.
Bueken, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband, met 386 inw.
Buelo, Perz. stad, prov. Chorassan.
Buenaire, een der Leewardeil. in de W. Indië, ten O. van Curacao, aan de Nederlanders behoorende. Het heeft 14 mijlen in den omtrek, is bergachtig, en meest bewoond door Indianen. Het brengt niet veel voort. 310. 10. L. 12. 16. N. B.
Buenaventura, N. Amer. riv. in Nieuw Spanje, welke op de Sierra Madre ontstaat, en op 39. 30. N. B. in de Stille Zuidzee valt.
Buenaventura, Spaan. etablissement op de kust van Nieuw Californië, in N. Amer., met 950 inw. 258. 48. L. 34. 19. N. B.
Buenaventura, zeehaven in Zuid Amer., 10 mijlen van Cali, waarvan het de stapelplaats is, alsmede van Popayan en Santa Fé de Bojota. 301. 4. L. 3. 56. N. B. Zie verder Bonaventura.
Buenavista, vruchtbaar Austr. eil. tot de Arsaciden behoorende, op 9. 30. Z. B.
Buena Voluntad, Z. Amer. dorp in Tucuman.
Bueno, kaap op 't W. Ind. eil. Cuba. 20. 6. N. B. 301. 38. L.
Bueno Canal, Z. Amer. haven op 't eil. Quibo, prov. Veragua, in Nieuw Granada.
Buenos Ayres, prov. in het Spaan. onderkon. Rio de la Plata in Z. Amer. Zij wordt dus genoemd naar de gezonde lucht die men er inademt, en grenst ten N. aan Paraguay, ten Z. aan 't land van Magellaan, ten W. aan Tucuman, en ten O. aan den Atl. Oceaan, en bevat, op eene oppervlakte van 5,650 vierk. mijlen 176,000 inw. Het land is meestal vlak, en wordt door de Rio de la Plata en Uruguay doorstroomd, en is vruchtbaar in Eur. en Amer. vruchten, rundvee, gevogelte en visch. Bij den bijna algemeenen opstand der Spaansche kolonien verklaarde zij zich ook onafhankelijk, en vormde de Rep. Buenos Ayres, Paraguay en het land van Artigas, ten O. van de Parana; dan nadat de omwenteling in Spanje heeft plaats gehad, wendt men weder bijzondere pogingen aan om hetzelve aan het moederland te hechten, schoon dezelve tot heden van geen gevolg geweest zijn.
Buenos Ayres of *Nuestra Senora de Buenos Ayres*, gesticht door Don Pedro Mendoza, in 1535, hoofdpl. van voorn. prov. en van 't geheele onderkon. Rio de la Plata, aan den mond der Plata-riv., op een schiereil., na Lima de voornaamste stad in Spaan. Z. Amer., met 1 kasteel, 11 kerken, 6 kloosters, schoone straten, 3000 huizen, die slechts ééne verdieping hoog zijn en tuinen achter zich hebben, en 40,000, volgens anderen 60,000 inw. Zij is de zetel van eenen bisschop, en heeft een genootschap ter bevordering van den landbouw, eene hooge school, eene school voor de meet-, bouw- en doorzigtkunde, en verdere takken van de wiskunde; ook rigtte zij gedurende de omwenteling, een openbaar opvoedings-gesticht, eene openbare boekverzameling van 18,000 boekdeelen, eene schilder- en teekenschool op, terwijl zij aanzienlijke visscherijen heeft langs de kusten en veel handel in de voortbr. van Spaan. Amer., bijzonder in huiden, tarw, vleesch, goud, zilver, talk, suiker, tabak, katoen, vigogne wol, was, droogerijen, enz. Er zijn twee reeden, *Niachuelo* en *La Ensinada*, daar de schepen op 3 uren afstands van de stad moeten blijven liggen: reeds in 1803 was de handel tot 12 millioenen piasters toegenomen. In vredestijd komt er alle twee maanden eene paketboot van Corunna in Spanje aan. Ook gaat van hier een postweg van 400 mijlen, dwars door Amerika tot aan Lima en St. Jago. In 1810 zette de stad den gouverneur af en benoemde eene Junta met 7 leden. 320. 22. L. en 34. 37. 36. Z. B. Munten, maten en gewigten als te Cadix.
Buenos Jardines, groep eil. in Australië met getatoueerde Maleische inw. en goeden akkergrond 190. 39. 45. L. 10 tot 12. N. B.
Buer, Pruis. vlek, prov. Westphalen, regdst. Munster. 2. Han. dorp in Osnabrug.
Buer, zie Boer.
Buerbau, vlek in 't gr. hert. Ned.Rijn.
Buerton, Eng. gehucht, gr. Chester.
Buet, berg van 9564 voet in Savoi-

voijen, distr. Faussigny.

BUETTON, N. Amer. dorp, distr. Maine.

BUFALO, PORTO, stad en zeehaven in Eur. Turkije, op de Z. W. kust van 't eil. Negropont. 38. 13. N. B. 41. 54. L.

BUFALORA, Lomb. Ven. dorp, 9 mijlen van Milaan.

BUFFADERO, Z. Amer. stad in Peru, distr. Lima, op 10. Z. B. 2. haven op 't W. Ind. eil. Margaretha.

BUFFALO of *Cow Island*, eilandje in de Chinesche zee, bij de kust van Chiampa. 125. 14. L. 10. 40. N. B. 2. Meer in N. Amerika, betwelk men meent dat den oorsprong aan de riv. Churchill geeft.

BUFFALOE CREEK, N. Amer. riv. in N. Carolina, valt in de Cangaree.

BUFFALOE RIVER, riv. in N. Amer., zijnde een tak van de Ohio.

BUFFALOE ROCKS, onderscheidene rotsen in de golf van Bengalen. 112. 9. L. 16. 54. N. B.

BUFFALOES, groep eil. in de golf van Bengalen, bij de kust van Ava. 112. 11. L. 16. 21. N. B.

BUFFALOE'S HORNS, twee eilandjes in den Mergui archipel, 1 mijl O. van 't eil. St. Clara.

BUFF-EILAND, zeer laag W. Afr. eil. aan de Z. punt van de Malumba, of Zuidmond der riv. Jamour of Camerons.

BUFFON, Fr. dorp, dep. Côte d'Or, bij Montbar, voorheen als graafschap door den beroemden natuurkundigen van dien naam bezeten.

BUFFON, kaap op de Z. kust van Nieuw Holland.

BUFFONS EILAND, Austr. eil. van den archipel Buonaparte, op de kust van Nieuw Holland. FLINDERS geeft hier voor 157. 49. 45. L. en 37. 36. Z. B.

BUG, riv. in Polen, die niet ver van Lemberg, boven Gologory, in den Galicischen kreits Zloczow ontspringt, bij Krylow in Polen komt, de riv. Machawika, Lewiek, Nursez, Narew, Suprasl, Wkra, Wieprz en Bobra opneemt en bij Zakroczyn, ten N. van Warschau in den Weichsel valt. Zij is bevaarbaar tot Brzesc, Littewski.

BUG, zie Bog.

BUGA, Z. Amer. stad, prov. Popaijan, onderkon. Nieuw Granada.

BUGANO, O. Ind. eil. aan de Z. O. kust van Sumatra.

BUGARONI, Afr. kaap in Algiers, ten O. van Bugia.

BUGASONG, stad op de W. kust van 't eil. Panay. 139. 55. L. 11. 16. N. B.

BUGDEN, Eng. dorp, gr. Huntingdon.

BUGEREH, zie Boujejah.

BUGEY, Fr. lands., thans een deel van 't dep. Ain.

BUGGENUM, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 500 inw.

BUGGESS BAAI, ruime baai op de Z. zijde van 't O. Ind. eil. Celebes.

BUGGESSEN, zie Boeginezen.

BUGGHENHOUT, Nederl. vlek, prov. O. Vlaanderen, met 2,950 inw.

BUGGIAS of *Isla de Los Negros*, een der Philippijnsche eil. in O. Ind., 45 uren lang, 10 uren breed, zeer berg- en rotsachtig, goed bewaterd, en vruchtbaar in rijst, ebben- en timmerhout, was, vogelnestjes en wildbraad. De hoofdpl. is Taijasan.

BUGGIES, zie Boeginezen.

BUGGIL, Afr. dorp in het kon. Bondou, 10 mijlen ten Z. W. van Fatteconda.

BUGGINGEN, Bad. dorp, Wiesen kreits, ambt Muhlheim, met 720 inw. en wijnteelt.

BUGIA, Afr. zeestad in Algiers, aan eene ruime baai der Middell. zee, 30 uren ten Z. der hoofdstad. 36. 47. N. B. 22. 52. L.

BUGIE, dorp in Aziat. Turkije, nabij Smyrna.

BUGIE, kleine Afr. zeehaven in Egypte, aan de Roode zee. 56. 16. L. 22. 15 N. B.

BUGIKI, zie Boujejah.

BUGIES, zie Buggies.

BUGOESEN, zie Boeginezen.

BUGLASO, een der Philipp. eil.

BUGLAWTON, Eng. vlek, gr. Chester.

BUGNANCO, Sard. vlek, vorst. Piëmont.

BUGO DE ST. CIRQ, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Sarlat, met 540 inw.

BUGUE, (LA) Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Sarlat, aan de Vezère, met 2,486 inw. In de nabijheid is 't merkwaardige Stalaktitengrot van Miremont, of *le Trou de Granville*, 3,270 voeten lang, en, met de bijgrotten, 14,000 voeten in den omtrek.

BUGUEY, stad op de N. kust van 't eil. Luzon. 139. 38. L. 18. 26. N. B.

BUGUKIUM, zie Pegu-rivier.

BUGULMA of *Bugulminsk*, Rus. stad, gouv. Orenburg, kreits Ufa, met 1200 inw.

BUGURUSLANSK, Rus. stad, gouv. Orenburg, aan de Kinel. 53. 40. N. B. 68. L.

BUHAWULPORE, Ind. gewest, in Hindostan, aan de oevers der Ghurra. Het is een nieuwe staat, door een Afghanisch opperhoofd bestuurd, die aan den vorst van Kabul cijnsbaar is. De hoofdplaats dezes naams ligt aan den O. oever der Ghurra, 20 m. van Moultan, is door eenen aarden wal omgeven, en zeer

zeer uitgebreid, heeft eene gemengde bevolking van Hindo's, Beludschen, Afghanen enz. Er zijn eenige fabr. en zelfs eene metaalgieterij. 30. 40. N. B. 89. 31. L.

BUHL, Bad. ambt, Murgkreits, met 14,000 inw., en een vlek met 1686 inw. 2. Dorp in Schwarzenberg.

BUHLERTHAL, dal in't Bad.ambt Buhl.

BUHLERTHANN, Wurt. D., Jaxtkreits.

BUI, Rus. stadje, gouv. Kostroma.

BUIGEN, zie Bigen.

BUIKSLOOT, Nederl. dorp in N. Holland, kwart. Hoorn, aan den Waterlandschen zeedijk, en de nu nieuw aangelegde groote vaart naar het Nieuwe Diep, welke hier eene zeer groote sluis heeft. Elk uur vaart hier eene veerschuit van en naar Amsterdam, welke de gemeenschap met geheel N. Holland, door de daarop varende schuiten, onderhouden. Ook wordt dit dorp door de Amsterdammers veel, als eene plaats van uitspanning, bezocht.

BUIKSLOOTER MEER, meer in de banne van Buiksloot, (zie vorig art.) door de banne van Sunderdorp en Landsmeer, en verder door die van Broek omgeven. Het is 50 Nederl. Bunderen groot.

BUILTH of *Built*, Eng. vlek in Z. Wallis, gr. Brecknock, aan de Wye, met 800 inw. 52. 8. N. B. 14. 30. L.

BUINAAH PUNT, kaap op de W. kust van Ierl., gr. Mayo. 8. 3. L. 53. 46. N. B.

BUINSK of *Bruinsk*, Rus. stad, gouv. Simbirsk, aan de Karla, met 1300 inw.

BUIPEDA, Z. Amer. riv. in Brazilië, valt in den Atl. oceaan, op 13. 35. Z. B.

BUIRONFOSSE, Fr. D., dep. Aisne, arr. Vervins, met 240 huizen.

BUIS, (LE) Fr. stadje, dep. Drome, aan de Ouvèze, met 2210 inw. en fabr.

BUISACO, Z. Amer. kolonie en riv. in Quito, deze valt in de Juanambu.

BUISKOI, Rus. stad, gouv. Irkutsk.

BUISSE, Fr. D., dep. Isère, met 2200 inw.

BUISSENAL, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 860 inw.

BUISSIERE, (LA) Fr. D., dep. P. de Calais.

BUISSONVILLE, Nederl. dorp., prov. Namen, met 588 inw.

BUITENHUIZEN, buurt onder Esselijkerwoude, prov. N. Holland. 2. Verstrooide buurt bij 't Naarder-meer, heeft, met het gehucht Naarder-meer, 180 inw.

BUITENKERK, Nederl. buurt onder de heerl. van Bremen, in N. Holland.

BUITENPOST, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, grietenij van acht kerspelen, met 530 inw.

BUITENSLUIS, zie Numansdorp.

BUITENVELSCHE POLDER, polder onder de ambachtsheerl. van Nieuwer Amstel, in N. Holland.

BUITENZORG, stuk lands op het O. Ind. eil. Java, 9 uren ten Z. van Batavia, voorheen tot de Preagerlanden behoord hebbende, werd in 1763 aan den gouverneur generaal afgestaan, doch in 1808, ten behoeve van den generaal DAENDELS, alodiaal verklaard, en in onderscheidene perceelen verkocht. Er is een schoon gebouw, door den heer DAENDELS veel vergroôt, en tot een buitenverblijf van den gouverneur generaal dienende. De grond is 3,000 voeten boven de oppervlakte der zee gelegen, waardoor de lucht hier veel koeler en aangenamer dan in Batavia is.

BUITRAGO, Spaan. vlek, prov. Guadalaxara, aan de Lozoya. 41. N. B.

BUJA, Rus. stad, gouv. Kostroma, aan de Wocksa, met 1200 inw.

BUJAK, Hong. dorp, kom. Scharosch, 2. Hong. dorp, Neograder kom., tusschen de bergen.

BUJAK DEREH of *Groot Dal*, Turk. vlek nabij Konstantinopel, aan de Zwarte zee, met landgoederen van vreemde gezanten.

BUJAK DESCH, tak van den Balkan, gebergte in Eur. Turkije.

BUJALANCE, Spaan. stad, prov. Cordova, ten Z. van den Guadalquivir, in een vruchtbaar oord, aan 3 bergen, met 2 oude kasteelen, 2 opene plaatsen, 3 fonteinen, 4 hospitalen, 1 vondelings- en 3 armenhuizen, 9,000 inw. en fabr. 37. 58. N. B. 11. 9. L.

BUJANA, volkrijke stad in de O. Ind. prov. Guzeratte, district Jutwar, aan de Nun, eenen Dschaten vorst behoorende. 22. 55. N. B.

BUJANHASA, Hong. D., kom. Sathmar.

BUJE, Illyr. vlek, kreits Triest, met 1530 inw.

BUJUK, stad in Aziat. Turkije, gouv. Trebisonde, 5 m. Z. W. van Trebisonde.

BUKACZOWCE, Galicisch vlek, kreits Strye, nabij de Swira.

BUKAMEALA, landstreek in de landen der Schaggas in 't binnenland van Afrika.

BUKAND, Perz. stad in Turkhestan.

BUKANSKOI-KAMEN, Rus. sterkte, gouv. Irkutsk, 34 mijlen van Doroninsk.

BUKAREST, *Bukureschť*, zie Bucharest.

BUKARI, zie Buccari.

BUKARICZA, zie Buccaricza.

BUKER, zie Buckir.

BUKHEN, Han. vlek in 't gr. Hoya.

BUKI, Rus. stad, gouv. Kiew. 2. Hong.

Hong. dorp en kasteel, kom. Scharosch.

BUKKAMELA, zie Bukameala.

BUKNE of *Tungefiord*, zeeboezem in Noorwegen.

BUKOCZ, Hong. dorp, kom. Abaujwar. 2. Hong. dorp, kom. Bereg. 3. Hong. dorp, Neutrer kom. 4. Hong. dorp, kom. Scharosch. 5. Hong. dorp, kom. Semplin. 6. Hong. dorp, kom. Ungwar.

BUKORA, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, 37 uren W. van Ahmedabad.

BUKOW, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

BUKOW, zie Buckow.

BUKOWEEZ, (NAGY) vlek in Croatië, aan den regter oever der Drave.

BUKOWINA of *Bukreina*, O. deel van Galicië, den kreits Czernowicz uitmakende, van 42. 50. tot 44. 33. L. en van 47. 4. tot 48. 36. N. B. tusschen de riv. Pruth en Dniester gelegen. Het wordt door eenige takken der Karpaten doorsneden, is grootendeels berg- en boschachtig, en wordt, behalve door de genoemde riv., door de Czremos, Sereth, Moldawa, Bistritza, Sutschawa, enz. bespoeld. Het bevat, op ruim 169 vierk. mijlen, 3 steden, 3 vlekken, 267 dorpen, 38,890 huizen en 223,136 inw., waaronder Moldaviërs, Polen, Russen, Armeniërs, enz., die meestal den Griekschen godsdienst belijden; echter zijn er ook eenige joden en zwervende heidenen. De voortbrengselen zijn: zout, zilver, koper, lood, ijzer, bijzonder goudzand in de Bistritza, kleine doch sterke paarden, rundvee, schapen met goede wol, honig, was en hout. Het is in de distr. Czernowitz en Suczaw verdeeld, en heeft Czernowicz tot hoofdst.

BUKOWINA, Hong. dorp aan de Poolsche grenzen, kom. Arway, aan de Waag. 2. Hong. dorp, kom. Liptau.

BOKOWINA, Hong. dorp, kom. Bereg.

BUKOWINE, (Opper en Neder) 2 Pruis. dorpen, regdst. Breslau.

BUKURESCHT, zie Bucharest.

BUL, een der twee groote klippen in den omtrek van de golf van Palma, aan 't Z. W. einde van het eil. Sardinië, in de Middell. zee.

BULA, stad op de O. kust van 't eil. Luzon. 141. 32. L. 13. 48. N. B.

BULAC, zie Boulac.

BULACAN, prov. op 't eil. Luzon.

BULACH, Zwits. stadje, kanton Zurich, met 2200 inw. 2. Wurt. stadje, kreits Zwarte Woud, Op. ambt Nagold, nabij 't D. Oud Bulach. 48. 39. 40. N. B. 26. 20. 30. L.

BULAGAI, PUNT, het N. uiteinde van 't Bissayas eil. Zebu. 141. 29. L. 11. 30. N. B.

BULAK, Egypt. vlek, ½ uur van Cairo, aan den O. oever des Nijls, eigenlijk de voorstad en haven van Cairo, 1200 schreden lang en 500 breed, met prachtige openbare baden, eenen bazar, en 't grootste tolhuis van Egypte, alwaar, van alle waren, welke van Rozette en Damiate naar Cairo, of omgekeerd, gaan, tol betaald moet worden.

BULAKUMBA, Nederl. volkplanting en distr. op de Z. spits van 't O. Ind. eil. Celebes, met het fort Carolina; dezelve heeft veel rijst en gom.

BULAL, Afr. stadje bij de Gambia.

BULAM, een der Afr. Bissago eil., aan de kust van Senegambia, en in de nabijheid van den mond der Rio Grande. Het is 8 Eng. mijlen lang en 4 breed, zeer vruchtbaar, in 1792 door de Engelschen bezet, die er eene kolonie vestigden, welke echter in 1793 te niet ging. Thans is het onbewoond.

BULAM, (GROOT) gebied aan de Afr. W. kust, tegenover genoemd eil. en aan de Eng. Sierra Leona comp. behoorende, welke hetzelve van den Negervorst heeft afgekocht, en alhier eene volkplanting heeft gesticht, tot afschaffing van den slavenhandel, tot aankweeking van W. Indische voortbr. en tot beschaving der Negers. De hoofdstad is Freetown.

BULAMA, zie Bulam No. 1.

BULARSKAIA, stad in Aziat. Rusl., aan den Irtisch, tegenover Tobolsk.

BULDARA, Rus. riv., valt in de Oostzee.

BULDAT, stad in Aziat. Turkije, pachalik Bagdad, 6 m. O. van Bagdad.

BULDURUISKOI, stad in Aziat. Rusl., gouv. Irkutsk., 40 m. van Nertschinsk.

BULDYR, een der Rus. Aleutische eil.

BULEY, Fr. vlek, dep. Cher, arr. St. Amant, met 650 haardsteden.

BULG, eilandje bij de W. kust van Schotland. 12. 37. L. 58. 33. N. B.

BULGAR, berg in Aziat. Turkije, in Caramanië, 8½ mijl Z. van Konieh.

BULGAR, zie Bolghar.

BULGARIË of *Bulgarije*, *Bulghar-Ili*, prov. in Eur. Turkije, beglerbeglik Romanië, welke ten W. aan Servië, ten O. aan de Zwarte zee, ten Z. aan het gebergte Hämus, en ten N. aan den Donau grenst, 1740 vierk. mijlen en 1½ millioen inw. bevat. Het land is zeer bergachtig, en de dalen zeer vruchtbaar in koren, hout en wijn. Verder heeft men er ijzer, minerale bronnen, bijen, visch, enz. De inw., die men Bulgaren noemt, behooren tot denzelfden volksstam als de Hongaren, doch zijn met de Slavoniërs vermengd en spreken hunne taal: zij belijden deels

den griekschen, deels den mahomedaanschen godsdienst. Bulgarië is sedert 1392 eene Turk. prov., en wordt in de pachaliks Sardik, Nikopoli, Silistria en Widdin verdeeld. Sophia is de hoofdstad.

Bulgarië, (Groot) Aziat. prov., voormalig kon.; thans tot de Rus. gouv. Casan en Simbirsk behoorende.

Bulgin, Rus. kolonie in Siberië, nabij Ochotzk, aan de Ochota.

Bulgore, Arab. dorp, in de bergen ten N. van Mokka gelegen, met koffijteelt.

Bulgueville, Fr. dorp, dep. Vosges, arr. Neufchateau, met 1000 inw.

Buli-Taga, grensgebergte tusschen Perzië en Rusland. 48. 30. 51. N. B.

Bulkau, Oostenr. vlek, viertel Unter den Mannhartsberg, aan de Bulka, met 1330 inw.

Bulkh, zie Balk.

Bulkowce, vlek en heerl. in Galicië, Brzezauer kreits.

Bull, (Zuid en Noord) 2 zandbanken aan den mond der Liffey, in de haven van Dublin, in Ierland. 2. Zandbank ten Z. W. van Spurnhead, bij de kust van 't gr. York. 3. Bull of Baai-riv., op Jamaica, ten O. van Kingstown. 4. Ier. eil. aan de Z. W. kust. 51. 33. N. B. 7. 31. L. 5. Kaap op de W. kust van Ierland, op 52. 6. N. B.

Bulla, Turk. riv., prov. Livadië, welke in de golf van Lepante valt.

Bullada, Turk. stad in Klein Azië.

Bullamer, Negervolk op de kust van Sierra Leona, in W. Afrika. Zij hebben landbouw en handel, vervaardigen schoone matten uit zeker gras, hebben hun' eigenen tongval, zijn Fetische aanbidders, en staan onder een' vorst.

Bullan Bay, baai tusschen 't eil. Achil en de W. kust van Ierland. 8. 3. L. 54. N. B.

Bullanda, Ind. stad in Hindostan, prov. Ruttempour, 3 m. Z. van Ruttempour.

Bulle, Fr. dorp, dep. Doubs.

Bulle, zie Boll.

Bullecourt, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

Bullegneville, Fr. dorp, dep. Vosges, arr. Neufchâteau.

Bullepalla, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Cuddapah.

Buller Cape, Austr. kaap op de N. kust van George's-eil. 340. 6. L. 53. 58. Z. B.

Buller, Cape, Amer. kaap op 't Vuurland. 310. 6. L. 53. 58. Z. B.

Buller Cape, 2 kapen op het Austr. eil. Nieuw Brittanje, de eene op 169. 9. L. 4. 55. Z. B. en de andere op 169. 6. L. 5. Z. B.

Bulleraa, zie Aa. No. 16.

Bullerborn, zie Altenbecken.

Buller van Buchan, zie Buchannes.

Buller's Eiland, eil. in den Mergui archipel, omtrent 2 mijlen in den omtrek. 10. 11. N. B.

Bulles, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Clermont, aan de Brêche, met 950 inw. en fabrijken. 2. Nederl. dorp in Luxemburg, 6 uren van Arlon.

Bullet, graafschap in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 4,900 inw.

Bullewijk, Nederl. buurt in N. Holland, kwart. Amsterdam, onder Ouderkerk.

Bullewijk, Nederl. buurt in Z. Holland, met Kromwijk onder Woerden behoorende.

Bulliac, Fr. dorp, dep. Aude.

Bullin, Afr. dorp in 't rijk Bursali, bij den mond van de Gambia.

Bullinbrook, Eng. vlek, gr. Lincoln.

Bullingen, Pruis. D., hert. Ned. Rijn.

Bullion, zie Boglion.

Bull Island, een der 3 eil., die de N. punt van de N. Amer. haven Charleston vormen.

Bullness, zie Bowness.

Bulloah, 2 Ind. steden, 1 in Bengalen, met fabr., en 1 in de prov. Oude.

Bulloch, distr. in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, met 2,300 inw.

Bullois, Nederl. polder en heerl. in Zeeland, bij Bommenede.

Bullon, Fr. D., dep. Eure en Loire.

Bull's bay of *Baboul bay*, veilige baai op de O. zijde van 't N. Amer. eil. Nieuwland, een weinig ten N. van St. John's haven, met 14 vademen water. 47. 21. N. B.

Bullskin Creek, N. Amer. riv., valt in de Ohio, op 293. 34. L. 38. 38. N. B.

Bullum, zie Bool.

Bully, Fr. dorp, dep. Ned. Seine, met 1800 inw. en pottebakkerijen. 2. Nog 3 Fr. D., dep. Calvados, Loire en Rhône.

Bulm, W. Afr. lands. in 't Sierra Leona distr., met de hoofdpl. Bagos, aan de Sherbro.

Bulmar, eil. en klip op de Z. kust van Ierl., aan den ingang van Kinsale haven, ½ m. Z. van Kinsale.

Buloar, O. Ind. eilandje bij de Z. kust van Mindanao. 140. 31. L. 7. 6. N. B.

Bulo-Ay, een der eil. in de Aziat. landv. van Banda, ten Z. O. van het eil. Ceram-Laoet.

Bulovan, Turk. stad in Romelië, sandschakat Aladschahissa.

Bulrampore, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Oude. 99. 56. L 27. 22 N. B. 2. O. Ind. stad in het distr. Midnapore.

Bulscamp, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 566 inw.

Bulsedi, Arab. stad, prov. Yemen.

Bulugan, Aziat. stad in 't land der Kalmukken, 60 m. N. O. van Oramsdu.

Bulum of *Bolm*, W. Afr. Negerrijk, aan den mond van de Sierra Leona.

Bulusan, berg en stad op de Z. O. kust van 't Aziat. eil. Mindanao. 141. 54. L. en omtrent 6. N. B.

Bulverhithe, Eng. D., gr. Sussex.

Bulwadin, Turk. Aziat. stad in Natolië, sandschakat Karahissar.

Bum, zie Bimde.

Bumangeet, Aziat. stad in Groot Bucharije, aan de Sogd.

Bumany, O. Ind. stad in Baglana.

Bumble, de Z. kaap van Engeland, ten O. van Lezard.

Bumm, sterke stad in Perzië, hoofdplaats der prov. Kerman, in eene vlakte gelegen, in de nabijheid van hooge, gewoonlijk met sneeuw bedekte bergen, omringd met een' hoogen, dikken muur, eene breede, diepe, drooge gracht, en met fonteinen, die voor de schoonste van geheel Perzië gehouden worden. 29. 17. N. B. 77. 50. L.

Bumosa of *Abi*, eilandje in de Perz. golf, aan de Arab. kust. 71. 46. L. 26. 15. N. B.

Bumow, Rus. dorp, gouv. Perm, met 200 huizen en eene kopermijn, die 2500 menschen bezig houdt.

Bun, Fr. dorp, dep. Op. Pyreneën.

Buna, Turk. dorp in Bosnië, nabij Mostax, aan de beek Buna.

Bunaczow, Pool. stad, waiw. Lublin.

Bunarbaschi, Turk. Aziat. dorp in Natolië, sandschakat Biga, op eene hoogte, alwaar voorheen Troje stond, en de Skamander stroomde.

Bunatraher Bay, baai in Ierland, gr. Mayo. 8. 32. L. 54. 19. N. B.

Bunawe, Schot. zeedorp, gr. Argyle, aan den mond der riv. Awe in zee.

Bunbury, Eng. dorp, gr. Chester.

Bunch, tak der Afr. rivier Sierra Leona.

Bunclody, zie New-Town Barry.

Buncomb, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 9,280 inw.

Bundat, reede aan de Ier. Donegalbaai.

Bund der 10 Gerichte, of *verbond der* 10 *gerigten*, lands. in 't Zwits. kanton Graauwbunderland, met 14,750 inw. en de hoofdpl. Davos.

Bunde, Pruis. stad, regdst. Minden, aan de Else, met 720 inw. en eene gezondheidsbron. De kreits Bunde heeft 37,000 inw. 52. 12. N. B. 26. 14. L.

Bunde, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 580 inw.

Bun-Deh, bergen in Hindostan, in Golconda, loopende ten Z. der riv. Godavery.

Bundelkund of *Bundela*, *d. i. Diamantenland*, ook Dangaja genoemd, Eng. prov. in Voor-Indië, Z. W. van Benares, aan de Dschumma. Zij is bergachtig en heeft eene diamantmijn bij Parnah; de hoofdstad is Rua.

Bunder Deelum, Perz. zeestadje, prov. Farsistan, met 700 inw.

Bundermalanca, O. Ind. stad in Hindostan, aan de zeekust van de N. Circars. 99. 54. L. 16. 28. N. B.

Bunder Reig, zie Bender Rigk.

Bundheim, Brunsw. dorp, gr. Harzburg.

Bundi, zie Bondie.

Bundorf, Beij. D., Ned. Mainkreits.

Bundorf, Pruis. D., regdst. Merseburg.

Bundschuh, Oostenr. dorp, kreits Boven de Enz, met eene ijzermijn.

Bunen, Nederl. dorp, prov. Drenthe, ten Z. O. van Assen, met 220 inw.

Buner Moeras, Nederl. gehucht in Drenthe, niet ver van Ees, met 50 inw.

Bunga, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Silhet. 109. 56. L. 24. 51. N. B.

Bungarim, Aziat. zeehaven in 't Birmanische rijk, moeijelijk te naderen, en voor de Europeanen gesloten. 115. 58. L. 8. 55. N. B.

Bungay, Eng. stad, gr. Suffolk, aan de Waveney, met 2800 inw.

Bungay Bridge, zie Bungay.

Bungishat, Aziat. distr. van Afghanistan, prov. Kabul, ten O. door den Indus bepaald en door de Cowmul bewaterd. Gowhaut, Kohaut en Bunnoo zijn de voornaamste plaatsen.

Bungo, Jap. stad en prov. op 't eil. Ximo. 149. 46. L, 32. 40. N. B.

Bungow, Rus. ijzerwerk, gouv. Perm, met 1400 bazen, die jaarlijks 130,000 pud ijzer levert.

Bunak, zie Boinck.

Bungusch, het Z. deel der prov. Kabul in Afghanistan, door het sneeuwgebergte Hindukoh van 't N. deel afgescheiden, met de steden Nughs, Kohat en Burma aan de riv. Kau.

Bunialu, Aziat. stad in Turkije, in Natolië, 8 m. W. van Castamena.

Bunire Kintjana, zie Banjer Massing.

Bunitsch, vlek in Croatië, aan de woestijn-riv. Korbava.

Bunker's Hill, hooge plek gronds in de N. Amer. Rep., staat Massachusetts, van waar men de geheele stad Boston overzien kan.

Bunkocz, Hong. dorp, kom. Ungwar.

Bunne, Nederl. gehucht, prov. Drenthe, ten N. van Assen, niet ver van de

Gro-

Groninger grenzen.

BUNNEVELD, Nederl. gehucht, prov. Drenthe, niet ver van Bunne.

BUNNEVILLE, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

BUNNIK, Nederl. dorp, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, $1\frac{1}{2}$ uur van Utrecht, zeer aangenaam gelegen, met 600 inw.

BUNNOO, Aziat. stad van Afghanistan, distr. Bungishat. 88. 6. L. 32. 56. N. B.

BUNOLA, Spaan. stadje op 't eil. Majorka, ten N. van St. Martial, met 2600 inw.

BUNPOOR, Perz. versterkt stadje, prov. Mekran, distr. Kohistan, door een' lagen aarden wal, met bastions voorzien, omringd. 77. 56. L. 27. 50. N. B.

BUNREE, Ier. riv., valt in de Moy.

BUNROW, Ier. riv., valt in Donegalbaai.

BUNSBEKE, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 700 inw.

BUNSCHOTEN, Nederl. dorp, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, 2 uren benoorden Amersfoort, was oudtijds eene stad, en bevat thans, met de hierbij behoorende buurten, 2,185 morgen lands en 820 inw.

BUNSCHOTERVEEN, buurt tot het voorn. dorp Bunschoten behoorende.

BUNTENBOCK, Han. vlek, prov. Grubenhagen, op den Harz, met 556 inw.

BUNTINGFORD, Eng. stadje, gr. Hertford.

BUNTWALL, Eng. stad in O. Ind., prov. Canara, de voornaamste markt, tusschen Mysore en Canara. 12. 48. N. B. 92. 50. L.

BUNTZLAU, of *Silez. Buntzel*, Pruis. stad, regdst. Liegnitz, aan de Bober, met eene kweekschool voor schoolonderwijzers, 3,550 inw. en fabr. van fijn en grof laken, goed bewerkte pelterijen en kousen. In de nabijheid vindt men topazen, agaten, jaspis, enz.

BUNTZLAU, (kreits van) of *Buntzlauer kreits*, in Bohemen, tusschen de Königingrätzer, de Kaurzimer, de Leutmeritzer kreits, Silezië en de Lausnitz, strekt zich uit van 32 tot 33. 5. L. en van 50 tot 51. N. B. Hij is 76 vierk. mijlen groot, en bevat 12 steden, 31 vlekken, 85 heerlijkheden en 313,600 inw. Men vindt er, behalve het Reuzengebergte, nog het Tsargebergte. De vlakte is zandig, en behalve de riv. de Iser en Neisze is er weinig water; de voornaamste voortbr. zijn: goud, zilver, edelgesteenten, hout, koren, wijn, boomvruchten, hop, vlas, wildbraad, enz. De voornaamste fabr. leveren wol, linnen en glas.

BUNTZLAU, JUNG BUNTZLAU, BOLESLAW, Boh. hoofdpl. van voorn. kreits, aan de Iser, met 6 kerken, een hospitaal, een collegie, gymnasium, en 3,500 inw., die laken, zeep en lederfabr. hebben. 50. 23. N. B. 32. 55. L.

BUNTZLAU, (OUD) STARA BOLESLAW, Boh. vlek in denzelfden kreits, met 900 inw.

BUNWOOT, Eng. eil. in O. Ind., ten W. van 't eil. Mindanao, voor den mond der Pelangy, het is 14 V. M. groot, heeft schoone bosschen met fijne houtsoorten, rijst, sago, kaneel, specerijen en de plant bejonas. Er zijn 5 bronnen met goed water en 9000 Maleische inw.

BUNYERS GROEP, groep Austr. eil., volgens ARROWSMITH op 18. 10. Z. B. en 216. 40. L. gelegen.

BUNYITA, Hong. D., kom. Scharosch.

BUNZAC, Fr. dorp, dep. Charente.

BUNZLAU, zie Buntzlau.

BUOCHS, zie Buchs, No. 1.

BUONABITACOLO, Nap. dorp, prov. Principato Citra, met 3,200 inw.

BUONALBERGA, Nap. dorp, prov. Principato Citra, met 2900 inw.

BUONAVENTURA, zie Bonaventura.

BUON AYRES, zie Bonair.

BUONCONVENTO, Tosc. D., prov. Siëna.

BUONO, Z. Amer. riv. in Chili, valt in de Stille Zuidzee, op 40. 37. Z. B.

BUONO, (ST.) Nap. stad in Abruzzo Citra, 4 m. N. O. van Civita Borella.

BUQUOI, zie Bucquoi.

BUR, Pruis. dorp, regdst. Munster. 2. Han. dorp, vorst. Osnabrug, met 3,815 inw. 3. Pruis. dorp, gr. hert. Ned. Rijn, nabij Keulen, met 600 inw. 4. Drie Hong. dorpen, kom. Saboltsch.

BURA, een der kleinste Orcaden.

BURAC, stadje en riv. of kanaal in Aziat. Turkije, van Orfa naar den Euphraat leidende. 2. Stad in Irak Arabi.

BURAGRAG, Afr. riv. in Fez, welke in 't gebergte Atlas ontspringt, en bij haren mond in den Atl. oceaan eene haven vormt.

BURALAQUE, de N. punt van 't Philip. eil. Zebu. 140. 27. L. 11. 6. N. B.

BURAMPOUR, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Cicacole, 3 m. Z. W. van Ganjam.

BURANO, klein Lomb. Ven. eil. en stad in 't N. der Ven. Lagunen, legatie Venetië. Er is eene schoone kerk, 2 kloosters, 1 hospitaal, 5000 inw. meestal visschers, en onder de vrouwen kantwerksters.

BURANS, Turk. stad in Romanië, aan de Zwarte zee.

BURATTEN, BURJATTEN, eigenlijk *Borga Buraten*, bij de Russen Bratskoi of Brazki genoemd, een Mongolisch volk, hetwelk de tweede hoofdstam der Kalmukken uitmaakt, en in het Z. deel

van het gouv. Irkutsk, aan de Mongolische grenzen woont, en langs de Jenisei, Angara, Tunguska, Lena en het meer Baikal rondzwerft. In 1783 telde men hier 50,000 mannen, en 48,000 vrouwen. Zij worden in 77 stammen verdeeld, welke hunne vorsten en oudsten verkiezen, die echter door het gouv. van Irkutsk moeten goedgekeurd worden. Hunne kleeding is van leder en pelswerk, hunne hoofdbezigheid is de veeteelt en de jagt. Hun godsdienst is die der Schamanen, met veel van dien van Lama vermengd. Hun hoogste God noemen zij Oktorgon Burchan of Tingiri Burchan, d. i. God des Hemels; van de ondergoden behooren zon, maan en aarde onder de voornaamste. De vrouwen mogen niet bij de afgoden komen, of in de hutten zich naar de zijde keeren, alwaar de afgod hangt, dewijl het vrouwelijk geslacht bij hen voor onrein gehouden wordt, waarom geen Burat op eene plaats gaat zitten, waar te voren eene vrouw gezeten heeft, zonder dezelve alvorens door berooking te reinigen. Vele Buratten hebben zich uit armoede laten doopen, doch behouden nog hun oud bijgeloof.

BURAZ, Turk. vlek in Natolië.

BURBACH, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, kreits Siegen, met 600 inw.

BURBURATA, Z. Amer. stad, prov. Venezuela, 15 mijlen W. van Coro. — Er ligt eene groep eilandjes van gelijken naam tegenover haar in de Caraïbische zee.

BURCHT, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, met 700 inw.

BURCHT, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen.

BURCIN, Fr. dorp, dep. Isère.

BURCKBERNHEIM, zie Burgbernheim.

BURCKERSDORF, Oostenr. vlek, twee mijlen ten W. van Weenen.

BURCKHAUSEN of *Burghausen*, Beij. landger., Ned. Donaukreits, met 19,140 inw. De hoofdpl. Burckhausen ligt aan de Salzach, heeft een versterkt kasteel, eene akademie voor den landbouw, een gymnasium en 3000 inw. 30. 25. L. 48. 5. N. B.

BURCKTHANN, zie Burgthann.

BURCY, 2 Fr. dorpen, dep. Calvados en Seine en Marne.

BURCZA, riv. in Zevenbergen, die bij Mariënburg in de Alt valt.

BURCZELLAND, zie Kroonstad, No. 2.

BURCZININ, Pool. D., waiw. Kalisch.

BURDA, O. Ind. riv., valt in de Godavery, 17 mijlen van Neermull.

BURDATIK, Aziat. stad in Groot Bucharije, aan de Jihon.

BURDEE, O. Ind. stad, prov. Allahabad, verblijfplaats van den rajah, aan de Soane. 100. 13. L. 24. 37. N. B.

BURDENTOWN, N. Amer. dorp in Nieuw Jersey, met 100 huizen.

BURDGEE, O. Ind. stad, prov. Bejapour.

BURDINES, Nederl. D., prov. Luik, met 1000 inw., 2 uren van Huy.

BURDINNE, zie Burdines.

BURDISTAN, berg in Perzië, nabij Schiras, eindigt in eene kaap in de Perzische golf.

BURDONI, eil. ten W. van Sicilië.

BURDWAN, Eng. distr. in O. Ind., prov. Bengalen, met 1,780,000 inw. Het is rijk in koren, katoen, zijde, suiker en indigo, en heeft zijde- en katoenfabr. De hoofdstad van denzelfden naam ligt aan de Dummoodah, op 23. 15. N. B. 105. 43. L.

BURE, Nederl. D., prov. Namen. 2. Zwits. stadje, kanton Bern. 3. Fr. dorp, dep. Calvados 4. Fr. dorp, dep. Meurte. 5. Fr. dorp, dep. Orne.

BUREAL, Ier. eil. aan de N. O. kust.

BUREE, Fr. dorp, dep. Dordogne.

BUREIL, stad in Aziat. Turkije, prov. Caramanië, 3 mijlen van Yurcup.

BUREILLE, Fr. dorp, dep. Aisne.

BURELA, Spaan. kaap op de N. kust van Gallicië. 10. 20. L. 43. 41. N. B.

BURELLA, Nap. stad in Abruzzo-Citra.

BURELLO, Nap. stad in Calabrië Ultra.

BUREMAY, baai aan Afrika's N. kust, 7 mijlen O. van Buttery-baai.

BUREN, Nederl. graafschap, prov. Gelderland, kwart. Tiel, sedert het huwelijk van WILLEM I met ANNA VAN EGMOND, aan het huis van Oranje behoord hebbende, en thans ook weder aan hetzelve afgestaan.

BUREN, vervallen Nederl. stadje, prov. Gelderland, voorheen met een fraai kasteel. Het heeft 1100 inw.

BUREN, Nederl. gehucht op 't eiland Terschelling.

BUREN, Pruis. kreits, regdst. Minden, met 27,000 inw. De hoofdpl. Buren ligt aan de Alme en heeft 1200 inw. 2. Zwits. stadje, kanton Bern.

BUREN, zie Beuren.

BURES, Fr. vlek, dep. Ned. Seine. 2. Eng. vlek, gr. Suffolk, met 700 inw.

BURET, Fr. vlek, dep. Sarte. 2. Nederl. D. in Luxemburg, 1½ uur van Houffalise.

BURETTE, Fr. dorp, dep. Ned. Seine.

BUREWAY, Ind. stad, prov. Mysore.

BURFORD, Eng. vlek, gr. Oxford, aan de Windrush, met 1350 inw.

BURG, (DEN) Nederl. dorp in N. Holland, kwart. Hoorn, eil. Tessel. Het heeft een raadhuis, 1 herv., 1 doops-

doopsgezinde en 1 roomsche kerk, een wees-, oude mannen- en vrouwenhuis, eene vuurbaak en eenen voortreffelijken put met zoet water ten dienste der zeelieden. De beroemde MARIA TESSELSCHADE VISSCHER werd alhier geboren.

BURG, Pruis. stad, regdst. Maagdenburg, aan de Ihle, met 9,100 inw., waaronder Fransche en Zwitsersche kolonisten, met lakenfabr. en tabaksteelt. 52. 17. N. B. 2. Pruis. stadje, regdst. Dusseldorp, op eenen hoogen berg, aan de Wipper, met 1450 inw. 3. Pruis. D., regdst. Frankfort. 4. Stadje in Oostenr. Silezië, vorst. Troppau. 5. Zwits. vlek, kanton Thurgau Zie verder Borg.

BURG, zie Berg.

BURGARA, O. Ind. zeehaven op de kust van Malabar, 1 m. Z. van Cananore.

BURGAS, BOURGAS, BURGHAZ, BORGAS, CSATAT BORGAS, Turk. koopstad in Romanië, sandschakat Visa, aan eene diepe golf der Zwarte zee, met eene moskee, school en armhuis. De inw. vervaardigen de schoonste pijpenkoppen in Turkije, en hebben vele fabr. en handel in koren, wol, ijzer, boter, kaas, wijn, wollen stoffen, enz., die zij naar Konstantinopel verzenden. 44. 6. 52. L. 40. 14. 30. N. B.

BURGAU, Beij. landger., Op. Donaukreits, groot 3 vierk. mijlen, met 11,500 inw. De hoofdpl. Burgau heeft 2000 inw. 2. Oostenr. vlek in Stiermarken, kreits Gratz, aan de Lafnitz, met 638 inw. 3. Saks. stad in 't vorst. Saxen-Eisenach, 1 mijl ten Z. van Jena.

BURGBERG, Pruis. berg, regdst. Reichenbach, met diamanten, kristal, en versteend hout. 2. Een der hoogste toppen van het Morav. gebergte, in het Silez. regdst. Oppeln.

BURGBERNHEIM of *Burckbernheim*, Beij. vlek, Rezatkreits, met een kasteel, 1100 inw., looijerijen, veehandel en belangrijke minerale bronnen.

BURGDORF, Han. ambt, vorst. Luneburg, met 4,466 inw. en stadje aan de Owe of Aue, met 1500 inw. en fabr. 2. Brunsw. dorp, ger. Salder, met 490 inw. 3. Han. dorp, vorst. Hildesheim, aan de Warne, met 590 inw. 4. Zwits. stadje, kanton Bern, distr. Emmenthal, op eene hoogte, aan de Emmen, met een groot kasteel, 1 raad- en koophuis, 2 hospitalen, het beroemde bad Imfaust, en 1250 inw. Op het kasteel alhier begon PESTALOZZI zijn onderwijs.

BURGE, N. Amer. stad in Virginië, aan de Rappahanack. 37. 46. N. B.

BURG-EBERACH, Beij. vlek en kasteel, Op. Mainkreits, met 700 inw.

BURGEIN, dorp in Opper Egypte.

BURGEL, stadje in Saksen-Weimar, aan de Gleisze, met 1100 inw.; in de nabijheid is 't dorp Burgel im Thal. 2. Dorp in 't Iserburg-Birsteinsche, nabij Offenbach, aan de Main. 3. Hess. dorp en landgoed aan de Lahn.

BURGEO, N. Amer. eil. in de golf van St. Lourens. 320. 4. L. 47. 36. N. B.

BURG FARRNBACH, Beij. dorp, Rezatkreits, landger. Nurnberg, aan de Farrnbach, met een groot kasteel en 2000 inw.

BURG-FRIEDBERG, keizerlijke burg in de Wetterau, gr. hert. Hessen, tusschen Wetzlar en Frankfort, met eene kweekschool voor schoolonderwijzers.

BURG-GEMUNDEN, Hess. ambt, met 2070 inw., en gering stadje aan de Ohm.

BURGGEN, Beij. D., Op. Donaukreits.

BURGH, Eng. D., gr. Lincoln.

BURGHAREN of *Haren*, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Nijmegen, met 625 inw.

BURGHASZLACH, Beij. vlek en ger. van 24 dorpen, Rezatkreits, aan de Haszlach.

BURGHAUN, Hess. ambt, gr. hert. Fulda, met 4500 inw. en vlek met 1000 inw.

BURGHAUSEN, zie Burckhausen.

BURGHAZ, zie Burgas.

BURGHEIM, BURKHEIM, Beij. vlek, Op. Donaukreits, met 800 inw. 2. Fr. dorp, dep. Ned. Rijn.

BURGH HEAD of *Brough-Head*, landpunt in Schotland, gr. Elgin, aan de frith van Murray. In de nabijheid is een klein dorp aan eene baai. 14. 22. L. 57. 41. N. B.

BURGH-HEAD of *Burrow-Head*, de Zuidelijkste kaap in Schotland, gr. Wigton. 54. 44. 20. N. B.

BURGHOORN of *Burnhorn*, Nederl. gehucht in N. Holland, tot het stadje Schagen behoorende.

BURGH-UPON-SANDS, Eng. dorp, gr. Cumberland, $1\frac{1}{2}$ m. N. W. van Carlisle.

BURGIA, Spaan. D., prov. Navarre.

BURGILLE, Fr. dorp, dep. Doubs.

BURGJOS, Beij. D., Ned. Mainkreits.

BURGK zie Burg.

BURGKRAIN, Beij. heerl., Isarkreits.

BURG-KUNSTAD, Beij. stadje en kasteel Op. Mainkreits, aan de Witte Main, met 1300 inw.

BURGLAUER, Beij. D., Mainkreits.

BURGLEN, Zwits. D., kanton Thurgau.

BURGLEN, Zwits. D., kanton Uri, niet ver van Altorf, met 1006 inw. Geboorteplaats van WILLEM TELL.

BURGLENGENFELD, Beij. stadje, Regen-

genkreits, aan de Raab, met 1400 inw. en fabrijken.

BURGLISBERG, Beij. dorp, Op. Mainkreits, met 500 inw.

BURGLITZ, Boh. heerl. en kasteel, kreits Rakonitz, aan de Mies.

BURGNAC, Fr. dorp, dep. Op. Vienne.

BURGO, Spaan. dorp, prov. Soria.

BURGO, zie Borgo di Val Sugana.

BURGORNER, Pruis. dorp, regdst. Merseburg.

BURGOS, prov. van Spanje, een deel van Oud Kastilië, tusschen 13. 44. en 15. 48. L. en 41. 30. en 43. 32. N. B. gelegen. Zij beslaat eene oppervlakte van 370 vierk. mijlen, is van bergen omringd en doorsneden, tusschen welke men vele dalen en zelfs vlakten, gelijk de Rioja, vindt. Tot de bergen behooren het Cantabrische, de Sierra de Oca, Reynosa, en St. Lorenzo; en tot de riv. de Ebro en Douro. De luchtsgesteldheid is er in den zomer koel, en des winters zelfs gevoelig koud. Men telt er 5 steden, 583 vlekken, 1118 dorpen, 1947 kerspelen, vele kloosters, 54 liefdadige inrigtingen en 470,600 inw. De voortbr. bestaan in vlas, hennep, verw, olie, wijn, paarden, muilezels, rundvee, schapen, geiten en varkens. Tot de fabr. behooren looijerijen, leder-, hoeden- en aardewerkfabr., zeepziederijen, smederijen, enz. De prov. wordt in 4 distr. verdeeld, welke 12 partidos uitmaken.

BURGOS, Spaan. stad, hoofdpl. van voorn. prov., aan een' heuvel, op welken een oud versterkt slot ligt, en aan de zamenkomst der Arlanza met de Arlanzon. Zij is eene der grootste steden van Spanje, heeft 9 poorten, 9 opene plaatsen, waaronder de hoofdplaats met overdekte gangen, 14 kerken, waaronder de Domkerk, eene der grootste hoofdkerken, die als een meesterstuk der Gothische bouworde beroemd is, en waarin vele koningen en koninginnen begraven liggen: verder verscheidene kloosters, 5 rijke hospitalen, 7 armen- en 4 weeshuizen, 1 vondelingshuis, eene groote kazerne, schoone wandelingen en 11,000 inw. Het raadhuis, gelijk ook het paleis Velasco zijn, zoo wel als de triumfboog van FERNANDO GONZALEZ bezienswaardig. De aanzienlijke voorstad wordt Vega genoemd, en is de verblijfplaats der vreemdelingen, dewijl in de stad zelve geene herbergen zijn. De stad heeft verder een aartsbisdom, eene hoogeschool, eene geneeskundige en kunstschool, een koninklijk genootschap van koophandel en manufacturen, benevens lakenfabr. en handel in wol. In de nabijheid is de Benedictijner abdij San Pedro de Cardenna, met het graf van den onsterfelijken held RUY DIAZ DE VIVAR, of CID, die, gelijk FERNANDO GONZALEZ, hier geboren is.

BURGOS of *Burgosine*, ten onregte Bergas of Bregas genoemd, Turk. vlek nabij Konstantinopel.

BURGOSINE, zie Burgos, No. 3.

BURGOW, zie Borgo di Val Sugana.

BURGRAIN, Beij. dorp, Isarkreits.

BURGREPPACH, Beij. dorp, Ned. Mainkreits, met een kasteel.

BURGSCHEIDUNGEN, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, aan de Unstrut.

BURGSCHELLANG, Beij. dorp, Op. Donaukreits, met 600 inw.

BURG-SCHLITZ, schoon oord in Mecklenburg Schwerin, Wendische kreits, met een gedenkteeken uit graniet voor BLUCHER.

BURG-SCHWALBACH, vlek en ambt in 't hert. Nassau.

BURG-SINN, Beij. D., Ned. Mainkreits.

BURG-SOLMS, Pruis. D., gr. Solms.

BURGSTADT, Beij. D., Ned. Mainkreits.

BURGSTÄDT of *Burgstädtel*, Saks. stadje in de Schonburgsche heerl. Rochsburg, ten N. van Chemnitz, met 1954 inw.

BURGSTALL, Pruis. ambt en dorp, regdst. Maagdeburg, Stendaler kreits.

BURGSTALL, marktvlek en 3 dorpen in Ned. Oostenrijk, viertel boven 't Weener Woud. 2. Gerigt in Tirol, in Estland. 3. Illyr. vlek.

BURGSTEIN, zie Birgstein.

BURG-STEINFURT, of *Stadt Steinfurt*, Pruis. stadje, regdst. Munster, hoofdplaats van 't gr. Steinfurt, aan de Aa, met 350 huizen, een hervormd akademisch gymnasium en 1200 inw.

BURGTHANN of *Burckthann*, Beij. D., Rezatkr., aan de Schwarzach, met fabr.

BURGTONNA, zie Tonna.

BURGU, distr. en stad in Afr., ten Z. van de Lybische woestijn, waarschijnlijk hetzelfde dat door D'ANVILLE Berdoa is genoemd.

BURGUES, Fr. dorp, dep. Lot.

BURGUETTA, (EL) Spaan. stad in Navarre, in het dal Ronceval.

BURGUNDAH, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Hyderabad. 99. 5. L. 17. 52. N. B.

BURGUNDU, bergen in Aziat. Rusland, waarvan een gedeelte het meer Baikal omringt.

BURGUR, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Orissa, 6 m. W. van Sumbulpour.

BURGURUSLAU, Rus. stadje, gouv. Orenburg, aan de Kinel.

BURGUSHALI, stad in Perz. Armenië.

BURGWALD, (GROOT) bosch in Hessen, dat zich van Frankenberg tot Marburg 2 mijlen ver uitstrekt.

BURGWERD, Nederl. D., prov. Vriesland, grietenij Wonseradeel, aan de trekvaart van Bolsward naar Leeuwarden.

BURGWEDEL, Han. ambt, vorst. Luneburg, met 4880 inw. en dorp met 834 inw.

BURGWINDHEIM, Beij. dorp, Op. Mainkreits, aan de Ebrach, met 300 inw.

BURGY, Fr. dorp, dep. Saône en Loire.

BURHALTA, Turk. Aziat. stad in Syrië, in het pachalik Damascus.

BURHANPOUR, koopstad van den Westelijken Maratten staat in Voor-Indië, aan eene bron van de Tappee, met een versterkt slot, en den zetel van eenen opperpriester der Borah-Mahomedanen. 21. 20. N. B. 94. 25. L.

BURHANPOUTER, zie Burrampooter.

BURHAVE, Oldenb. ambt, kreits Ovelgönne.

BURIA, Z. Amer. stad in Venezuela, aan de Sarara, welke met de Apure vereenigd is; met veel veeteelt.

BURIANA, stadje nabij 't meer Castiglione in 't gr. hert. Toscanen, gebied Siëna.

BURIANA, zie Borriana.

BURIAS, een der Aziat. Bissayas eil. ten Z. van Luzon, 19 vierk. mijlen groot, door rotsen en klippen omgeven, en sedert 1775 aan de zeeroovers Illanos van Mindanao bezet. Ligging tusschen. 140. 29. en 140. 58. L. en 12. 46. en 13. 16. N. B.

BURIATS, BURATY, zie Buratten.

BURICH, zie Buderich.

BURIE, 2 Fr. dorpen, een in 't dep. Ned. Charente, en een in Charente, arr. Cogna, met 300 huizen.

BURIES, stadje op de Z. O. kust van 't O. Ind. eil. Timor. 143. 48. L. 8.50. Z. B.

BURIGNA, Fr. dorp, dep. Jura.

BURIN, O. Ind. eil. bij Manille, ten W. van Ticao.

BURINGEN, Nederl. D. in Luxemburg, 3 uren van de hoofdpl., met 126 inw.

BURINNES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1040 inw.

BUR JALOF, Afr. gebied in het land der Jalofs, in Senegambia, met de plaats Hikarkor.

BURJASOT, Spaan. vlek, prov. Valencia, op eenen heuvel, met 1440 inw.

BURJATEN, zie Buratten.

BURKA, Arab. zeeplaats, 14 mijlen N. W. van Muscate, verblijfplaats van den Iman. 23. 48. N. B.

BURKAU, Saks. dorp, Op. Lausitz.

BURKBERNHEIM, zie Burgbernheim.

BURKE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 11,000 inw.

BURKE, distr. in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, met 10,900 inw., waarvan 4,690 Negers zijn.

BURKEN of *Burkheim*, zie Osterburken.

BURKENBERG, kruin van den Harz, in 't gr. Wernigerode.

BURKERSDORF of *Langen Burkersdorf*, Saks. D., Meiszner kreits, met 1000 inw. 2. Saks. vlek in 't Erzgebergte, met 1074 inw. en fabr. 3. Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, kreits Schweidnitz.

BURKE'S CANAL, inham in de N. W. kust van N. Amer., door VANCOUVER in 1793 bezocht. Het wordt gevormd door King's eiland ten N. en het vaste land van Nieuw Albion ten Z. 249. 56. L. 51. 57. N. B.

BURKHARDS, Hess. D., ambt Liszberg.

BURKHEIM, Bad. dorp, Treisamkreits. 2. Beij. dorp, Opper Donaukreits.

BURKHEIM, zie Burgheim en Osterburken.

BURKLAUER, zie Burglauer.

BURKULL, O. Ind. stad in Candeish.

BURKWEILER, Bad. dorp, Zeekreits.

BURLADINGEN, dorp in Hohenzollern.

BURLAT, zie Barlad.

BURLATS, Fr. vlek, dep. Tarn, aan de Agout, met 1200 inw.

BURLEY, Eng. vlek, gr. York, met 1180 inw. 2. Burley on the Hill, Eng. dorpje, gr. Rutland, met 200 inw.

BURLINGTON, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey, tusschen de Delaware en de zee, heeft op 33 vierk. mijlen 25,000 inw., aanzienlijke veeteelt, varkensfokkerij en veel ijzermijnen. De stad Burlington, is hoofdstad van geheel Nieuw Jersey, ligt aan de Delaware, is geregeld gebouwd, met breede straten, heeft 4 kerken, eene akademie, eene openbare bibliotheek, een genootschap ter bevordering van den landbouw en de kunsten, eene haven, eene beurs en 2400 inw., spijkerfabr., brandewijnstokerijen en aanzienlijken handel, bijzonder in leder, traan, visch en hammen. 40. 8. N. B. 303. 52. L.

BURLINGTON, stad in de N. Amer. Rep., hoofdst. van het gr. Chittendon, prov. Vermont, aan den mond der Onion in het meer Champlain, met 1690 inw. en eene universiteit.

BURLINGTON of *Bridlington*, Eng. zeedorp, gr. York, niet ver van kaap Flamborough-Head, met visscherij en handel.

BURLINGTON BAY, ruime en veilige baai op de Z. W. kust van het Canadasche meer Ontario in N. Amer., met een'

een' zeer naauwen ingang. 2. Eene andere baai op de O. zijde van het meer Champlain.

BURMA, zie Birma.

BURMERINGEN, Nederl. dorp in Luxemburg, 1½ uur van Remich, met 575 inw.

BURMONTICHE, Nederl. gehucht, prov. Luik, nabij Durbuy.

BURMOUL, versterkt O. Ind. dorpje, prov. Cuttack. 102. 56. L. 20. 21. N. B.

BURNAGE, Eng. dorp, gr. Lancaster.

BURNEY'S-ISLAND, bij de Russen Ouzelau genoemd, eil. in de IJszee, bij de N. O. kust van Siberië, door COOK aldus genoemd. 200. 16. L. 67. 45. N. B.

BURNHAM, Eng. vlek, gr. Essex, aan de Crouch, met 1060 inw. 2. Eng. stadje, gr. Norfolk, aan Burnham-baai, met 4400 inw. 56. 16. N. B.

BURNAND, Fr. dorp, dep. Saône en Loire.

BURNEVILLERS, Fr. D., dep. Doubs.

BURNKIRCH, Fr. dorp, dep. Bov. Rijn.

BURNOE, zie Bernu.

BURNON, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 uren van Bastogne.

BURNONCHAMPS, Nederl. gehucht in Luxemburg, nabij Bastogne.

BURNT ISLAND, Schot. stadje, gr. Fife, op een schiereil., aan de Frith van Forth, met eene der beste havens op de kust en 1900 inw., fabr., visscherij en kalksteengroeven.

BURNT ISLAND, N. Amer. eilandje bij de Z. kust van Nieuwland. 318. 56. L. 47. 30. N. B. 2. Eilandje in den Atl. oceaan, bij de kust van Maine. 309. 36. L. 44. 9. N. B. 3. Groep eil. in de O. Ind. zee, W. N. W. van Goa. 91. 16. L. 15. 50. N. B.

BURNTWOOD, Eng. vlek, gr. Essex.

BURNU, zie Bernu.

BURO, zie Bouro.

BURO, dorp in 't vorst. Anhalt.

BURON, kaap op de Z. kust van 't Aziat. schiereil. Malacca. 121. 8. L. 1. 18. N. B. 2. Klip voor de Fr. haven St. Malo. 3. Fr. D., dep. Jura.

BURONZO, Sard. dorp in Piëmont, nabij Santhia, met 980 inw.

BUROS, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

BURPALLY, O. Ind. stad in Orissa.

BURPUDDA, O. Ind. stad in Orissa.

BURR, Ier. eilandje bij de kust van 't gr. Down. 12. 25. L. 54. 28. N. B.

BURRA, een der Orcadische eil., door eene houten brug met 't eil. House vereenigd. 2. Berg in Arabië, bij Hamran.

BURRAGONG, de naam van twee Ind. steden, de eene in de prov. Oude, en de andere in Bengalen.

BURRAGUR, O. Ind. stad in Cicacole.

BURRAMOOTEE, groote Ind. stad in Hindostan, prov. Bejapour, aan de Kurrah. 92. 17. L. 18. 14. N. B.

BURRAMPOOTER of *Brama Poeter*, *zoon van Brama*, eene der grootste riv. in Azië, ontspringt in W. Tibet, nabij de bronnen van den Ganges, aan 't gebergte Kantaisse, stroomt door Aschem naar Bengalen, vereenigt zich 9 mijlen van zee, met eenen arm van den Ganges, neemt dan den naam van Megna aan, en valt, na eenen loop van 500 mijlen, in de golf van Bengalen. Zij is op sommige plaatsen eene mijl breed.

BURRAMPOUR, zie Brampour.

BURRARD'S CANAL, inham in de golf van Georgië, op de W. kust van N. Amer. 254. 52. L. 49. 20. N. B.

BURRASERAI, Ind. stad in Hindostan, in Candeish, 5 mijlen N. O. van Burrawnay.

BURRAY, Schot. eil. ten W. van Mainland, met 1000 inw.

BURREGREG, Afr. riv. in Marocco, welke de Wiaroo ontvangt, en tusschen Oud en Nieuw Salee in zee valt.

BURRIANA, zie Borriana.

BURROW, Eng. dorpje, gr. Leicester.

BURROW BRIDGE, zie Borough Bridge.

BURROW HEAD, zie Burgh Head.

BURROWSTOUNESS, zie Borrowstownness.

BURRUMGHAUT, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Oude, aan de Goggrah. 99. 11. L. 27. 5. N. B.

BURRY, rivier of kreek in Eng. aan Caswell's baai.

BURSA, Turk. Aziat. stad in Natolië, in een aangenaam oord, op eenen heuvel, aan den voet van den Olympus, waarschijnlijk door koning PRUSIAS gesticht. Zij heeft met hare voorsteden wel 100 moskeën, 3 grieksche kerken, 1 armenische, 4 synagogen en 130,000 (volgens sommigen maar 80,000) inw., waarvan ⅔ Turken, 1200 Joden en 3500 Grieken zijn. Echter mogen de christenen alleen in de voorsteden wonen. Zij is de zetel van den pacha, en van eenen Griekschen en Armenischen bisschop. Men vervaardigt hier de schoonste kamerbehangsels, zijden en halfzijden stoffen, goud- en zilverlaken, en handelt met karavanen op Konstantinopel en Syrië, en ter zee van Mudania aan de Zwarte zee, dat men als hare haven kan aanzien. Buiten de stad zijn verscheidene begraafplaatsen van sultans, en in de nabijheid beroemde warme baden 40. 11. 30. N. B. 46. 38. 12. L.

BURSALI of *Salum*, Afr. rijk in Senegambia, aan de kustriv. Bursali, die

voor eenen arm van de Gambia wordt gehouden, rijk in vee, elpenbeen en goud. De hoofdstad is Kahone.

Bursano, kaap in Napels, ten N. O. van kaap Spartevento.

Bursard, Fr. dorp., dep. Orne.

Burscheid, Borscheid, Burtscheid, Borcette, Pruis. vlek, regdst. en kreits Aken, met 4,075 inw., warme baden en fabrijken. 2. Fr. dorp., dep. Meurte.

Burscough, Eng. vlek, gr. Lancaster, aan het Liverpool en Leeds kanaal.

Bursfelde, Han. gehucht, vorst. Göttingen, aan de Weser, met 125 inw.

Bursin of *Sin*, Afr. koningrijk, zich 12 uren langs de kust, tusschen de Senegal en de Gambia uitstrekkende.

Bursledon, Eng. dorp in Hampshire op den Oostelijken oever van Southampton water, aan eene kreek, met 580 inw.

Burslem, Eng. vlek, gr. Stafford, aan de bron der Trente, met 6,600 inw. en kolenmijnen.

Bursool, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Burdwan.

Burst, Nederl. dorp in de prov. Oost Vlaanderen, met 600 inw., 2 m. van Aalst.

Burstadt, Beij. vlek, Ned. Mainkreits, met 1000 inw. 2. Hess. vlek, vorst. Starkenburg, met 1256 inw.

Burswik, Zweed. dorp in Smaland.

Bursztyn, vlek en heerl. in Galicië, kreits Brzezan.

Burta, zie Beerta, No. 1.

Burtapore, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Oude.

Burtek en Wirzjewr-meer, meer in 't Rus. gouv. Lijfland, 4 V. M. groot.

Burtecourt, Fr. D., dep. Meurte.

Burtenbach, Beij. vlek, Op. Donaukreits, aan de Mindel, met 800 inw. en eene kruidmolen.

Burton, Eng. stadje, gr. Stafford, aan de Trent, over welke eene groote brug ligt, met 3,980 inw. en fabr. De Burton-Ale is vermaard. 52. 50. N. B. 16. 10. L. 2. Eng. dorp, gr. York, met 460 inw.

Burtoncourt, Fr. D., dep. Moezel.

Burton-Upon Stather, Eng. vlek, gr. Lincoln, met 520 inw.

Burton Upon Trent, zie Burton, No. 1.

Burton in Kendal, Eng. vlek in Westmoreland, met 580 inw.

Burtonville, Nederl. gehucht, prov. Luik, nabij Malmedy.

Burton Wood, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 900 inw.

Burtpour, landschap in Hindostan, met Dschaten-inw., welker vorst in de hoofdstad van denzelfden naam woont, en een leger van 1000 man paardenvolk, 4,000 man voetvolk, 20 stukken geschut, en een inkomen van ruim 3½ millioen Nederl. guldens heeft.

Burtscheid, zie Burscheid.

Burtunnah, Aziat. distr. bij den Kaukazus, van 15 dorpen, door Lesghiërs bewoond, die groote roovers zijn.

Buru, zie Bouro.

Burugerd, Perz. stad, prov. Irak.

Burulük, Rus. stad, gouv. Woronez.

Burum, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, met 950 inw.

Burunnintapchara, kaap in de Kaspische zee, op 52. 50. N. B.

Burusch, Hong. D., kom. Schumeg.

Burut of *Brod*, Turks. kasteel, beglerbeglik en prov. Bosna, aan de Save.

Buruz, stad in Aziat. Turkije, prov. Natolië.

Burwah, O. Ind. stad in Hindostan, in Orissa.

Burwash, Eng. vlek, gr. Sussex.

Burweiler, Beij. vlek, Rijnkreits, nabij Spiers, met 1200 inw.

Bury, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 690 inw.

Bury, Eng. stad, gr. Lancaster, aan de Irwell, en aan een kanaal naar Manchester, met 8,700 inw., velerlei fabr. en 5 jaarmarkten.

Bury, of *St. Edmunds Bury*, Eng. vlek, gr. Suffolk, aan de Lark of Bourn, met eene latijnsche school, en 7960 inw., die garenspinnerijen hebben. Het zendt twee afgevaardigden naar het parlement. 52. 20. N. B. 18. 36. L.

Bury, 4. Fr. dorpen, dep. Marne, Moezel, Oise en Seine.

Burzenin, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 350 inw.

Burzenland, zie Kroonstadt, No. 2.

Burzet, Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Argentière, aan de Buzet, met 2670 inw.

Bus, 2 Fr. dorpen, dep. Pas-de-Calais en Somme.

Busa, Hong. dorp in Zevenbergen, kom. Clausenburg. 2. Kaap in 't N. W. van 't eil. Candia.

Busa of *Botza*, bergpas in Zevenbergen, aan de grenzen van Walachië.

Busachino, Sicil. stad in Val di Noto, op eenen berg, met 11 kerken, 6,000 inw., linnenweverijen en vlasteelt.

Busaco, (Sierra de) Port. gebergte in Beira, van de Mondego af, Noordwaarts loopende.

Busagny, Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

BUSAN, arm der Wolga, welke de Achtuba ontvangt, en daarna in de Kaspische zee valt.

BUSANÇOIS, Fr. stadje, dep. Indre, aan de Indre, met 3,230 inw., aanzienlijke ijzerwerken en eene geschutgieterij.

BUSANVAL, Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

BUSAU, Morav. vlek, kreits Olmutz, met 420 inw.

BUSCA, Sard. stad in Piëmont, lands. Coni, aan de Maira, met 7,900 inw. en fabrijken.

BUSCHDORF, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, met 560 inw., 3 uren van de hoofdplaats.

BUSCHHUBEL, een der hoogste kruinen van het Reuzengebergte in Silezië.

BUSCHINGS-EILANDEN, eil. in Australië, op de Westzijde van de golf van Carpentaria, in Nieuw Holland.

BUSCHIR, zie Abuschar.

BUSCHRODT, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 mijlen van Dieckrich.

BUSCHWANAS, zie Beetjuanas.

BUSCO, Pool. stad, waiw. Krakau, met eene zoutziederij.

BUSECKER-THAL, Hess. gebied van 9 dorpen, ambt Giessen, met de hoofdpl. Gross-Buseck en 1200 inw.

BUSEN, klein Deen. eil. in de Noordzee, aan den mond der Elbe.

BUSENDORF, zie Bouzonville.

BUSEO, dorp in Wallachië, aan de riv. Buseo, die in de Sireth valt, met een' Griekschen bisschop.

BUSERTO, riv. in 't kon. Napels.

BUSH, riv. in Ierl., valt 1 mijl Z. W. van Bengore Head in zee. 2. Bush, stad in de N. Amer. Rep., staat Maryland, aan de Bush, die in de Susquehanna valt. 3. Bush, riv. in de N. Amer. Rep., staat Maryland, valt in de Chesapeak. 301. 22. L. 39. 23. N. B. 4. Zandplaat bij de kust van Jamaica.

BUSHEAB, eil. in de Perz. golf, bij de O. kust, bijna regtover de uitwatering van de Darabin; het is 5 uren lang, 2 uren breed, vrij wel bevolkt en met dadelboomen bezet. Er is eene stad die meestal door zeeschuimers bewoond wordt. 70. 50. L. 27. 2. N. B.

BUSHEER, of *Bushire*, haven aan de Perz. golf in Farsistan.

BUSHEL, Eng. vlek, gr. Devon.

BUSHWICK, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, in Long Island, met 600 inw.

BUSHY ISLAND, eil. op de W. kust van N. Amer., in Clarence's straat, tusschen the Duke of York's eil. en den prins van Wallis archipel. 245. 4. L. 56. 17. N. B.

BUSIR of *Abusir*, Egypt. dorp, 5 mijlen Z. W. van Cairo, met vele piramiden in de nabijheid. 2. Egypt. dorp, 2 mijlen van Ashmunein. 3. Egypt. dorp, $3\frac{1}{2}$ mijl Z. W. van Atfich.

BUSJEGA, zie Boujejah.

BUSK, zie Etershem.

BUSK, stad in Galicië, kreits Zloczowt aan de Bog, met 1800 inw. en fabr.

BUSKA, zie Busca.

BUSKERUD, Noorw. ambt, stift Christiania.

BUSKIR, zie Abusir.

BUSKO, Poolsch stadje, kreits Kielce.

BUSO, kaap op het eil. Candia, tegenover Morea. 41. 10. L. 35. 38. N. B.

BUSOBILEJA, stad in Aziat. Turkije, prov. Diarbekir, aan den Euphraat.

BUSODRA, stad in de prov. Irak Arabi.

BUSOVACSA, Turk. stad en bergvesting, beglerbeglik Bosna.

BUSOWRAH of *Boosowrah*, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Kandeish.

BUSSAC, 4 Fr. dorpen, 2 in 't dep. Ned. Charente, een in Dordogne en een in Aveiron.

BUSSANS, Fr. vlek, dep. Vosges, aan de bronnen van de Moezel, met minerale wateren en 780 inw.

BUSSEAU, 2 Fr. dorpen, dep. Côte d'Or en 2 Sèvres.

BUSSEM, Nederl. dorpje in N. Holland, kwart. Amsterdam, een half uur van Naarden, met 300 inw.

BUSSEN, Wurt. heerl., Donaukreits, nabij 't Federmeer en den Donau, met eenige dorpen, en 1300 inw.

BUSSENTO, riv. in Napels, prov. Principato Citeriore, welke op het gebergte van Sanza ontstaat, bij Casella zich $\frac{1}{2}$ mijl ver onder de aarde verliest, en bij Morigerati in de zee valt.

BUSSERETH, zie Bosseret.

BUSSEROLLE, 2 Fr. dorpen, dep. Ain en Dordogne.

BUSSEROTTE, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

BUSSET, Fr. dorp, dep. Allier.

BUSSETO, stadje in 't hert. Parma, aan de Ongina, met 3000 inw.

BUSSI, zie Bissago.

BUSSIÈRE, (LA) 11 Fr. dorpen, dep. Côte d'Or, Creuse, Isère, Loire, Loiret, Pas-de-Calais, Puy-de-Dôme, Rhône, Saône en Loire, Seine en Marne, en Yonne.

BUSSIÈRE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, 2 uren van Binch.

BUSSIÈRE of *Bussière-Poitevine*, Fr. stad, dep. Op. Vienne, aan de Gartem-

tempe, met 300 huizen.

Bussière-Badil, Fr. dorp, dep. Dordogne, met 1250 inw.

Bussière-Galande, Fr. dorp, dep. Op. Vienne, 6 uren van Limoges.

Bussiol, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme.

Bussise, Fr. dorp, dep. Ain.

Bussolengo, Lomb. Ven. vlek, legatie Verona, aan de Adige, 2,400 inw.

Bussolin, Sard. vlek in Piëmont, nabij Susa, met 1,440 inw.

Bussora of *Basra*, een der armen van de Aziat. riv. den Euphraat, met een eilandje, volgens Horsburgh op 67. 40. L.

Bussowietz, stadje in Galicië, kreits Strye.

Bussum, Han. dorp, gr. Hoya.

Bussundar, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Nepaul. 29. 48. N. B.

Bussy, W. Afr. eil. op de kust van Senegambia, tusschen de Gambia en Sierra Leona, 2 mijlen in den omtrek, met 2 goede havens en overvloed aan vee, gevogelte, was en gierst.

Bussy, 2 Fr. dorpen, dep. Cher en Oise. 2. Bussy-Albieu, dep. Loire. 3. Bussy-le-grand, dep. Côte d'Or. 4. Bussy l'Etrée, dep. Marne.

Bust, zie Bost, No. 1.

Bustar, O. Ind. stad in Orissa, de verblijfpl. van eenen onafhankelijken raja in Gundwana, in eene door de wilde en nog gedeeltelijk naaktgaande Goands bewoonde landstreek.

Bustard-bay, baai in Nieuw Holland, volgens Flinders op 169. 31. 45. L. en 24. 9. Z. B., en dus 5 Zuidelijker en 10 Oostelijker dan Cook bepaalt. De N. oever is tamelijk hoog, en met eene rei onvruchtbare boomen bezet, welke zich ver naar het W. uitstrekken, en zich achter den berg Laxium verliezen.

Bustart, Amer. riv. in Canada, welke uit het meer Atchikunipi komt, en in den St. Lourens valt.

Bustee, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Oude. 100. 31. L. 26. 48. N. B.

Bustereh, Turk. Aziat. stad in Natolië, sandschakat Nighde.

Bustion, Cape, of *Ras el Heti*, kaap en stad in Perzië, op de kust der prov. Laristan in de Perz. golf. 72. 18. L. 26. 36. N. B.

Busto, Cape, Spaan. voorgebergte op de kust van Asturië. 11. 16. L. 43. 37. N. B.

Busto Arcizio, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, bij Gallarate.

Busulgino, Rus. etablissement in Siberië, aan de riv. Indigirka.

Busuluk, Rus. stad en vesting, gouv. Orenburg, aan de Samara, met 470 inw., die Kozakken en Tartaren zijn.

Busum, Deen. kerspel en voogdij in 't N. Dithmarsche.

Buswagan, een der Philippijnsche of Bissayer eil., groot 17¼ vierk. mijlen.

Butan, zie Bootan.

Butang, stad op de N. kust van 't O. Ind. eil. Java. 127. 37. L. 6. 46. Z. B.

Butcher's Island, O. Ind. eilandje bij de W. kust van Hindostan, ongeveer 2 mijlen van Bombay.

Bute, eil. aan de W. kust van Schotland, hetwelk met de eil. Arran, Inch-Marnock en de beide Cumbray's het gr. Bute vormt, dat op 10½ vierk. mijl 12,000 inw. telt. Het eil. ligt tusschen 12. 21. en 12. 35. L. en 55. 43. en 55. 54. N. B., is 7 mijlen lang, 1 à 2 breed, door een smal kanaal van Argyle gescheiden, en vruchtbaar in koren, aardappelen, rundvee en schapen. Men vangt er zeehonden en visch, bijzonder haring. Men vindt er ook topazen, vollersäarde, en er zijn nog eenige overblijfsels van tempels der Druïden. Het eil. telt in 2 kerspelen 6,000 inw., die meestal haringvisschers of veefokkers zijn.

Bute, N. Amer. stad in Z. Carolina.

Butera, Sicil. stad op een' berg in Val di Noto.

Bute's Canal, straat op de W. kust van N. Amer., in de golf van Georgië.

Butgenbach, Pruis. dorp, gr. hert. Ned. Rijn, aan de groote Warge, met 2,450 inw., 4 uren van Malmedy.

Buthlingen, Han. dorp, vorst. Luneburg, aan de Netze, met 420 inw.

Buti, Tosc. vlek, gebied Pisa. 2. Aziat. riv. in Circassië, die 8½ mijl O. van Taman in de Kuban valt.

Butiah, Ind. stad, 34 mijlen N. W. van Patna.

Butifaras, kaap op de Z. kust van 't Spaan. eil. Minorca. 21. 59. L. 39. 48. N. B.

Butler, 3 gr. in de N. Amer. Rep., een in de prov. Pennsylvanië, met 7,400 inw.; een in de prov. Kentucky, met 2,200 inw., en een in de prov. Ohio, met 11,150 inw.

Butler's bay, baai in Z. Amer., in de straat van Magellaan, op de kust van 't Vuurland. 303. 31. L. 53. 45. Z. B.

Butler's Bridge, Iersch dorp, gr. Cavan, 16 mijlen van Dublin.

Butley, Eng. gehucht, gr. Chester.

Butna, Afr. lands. in Monomotapa, aan de Zambese.

Butot, 2 Fr. D., dep. Ned. Seine.

Butow, Pruis. stadje, regdst. Cöslin, aan de Butow, met 1200 inw.

Butri, Nederl. kantoor op de kust van Guinea in Afrika.

Butrinto, Turk. zeestad in Albanië, sandschakat Delonia, aan de zeeëngte van Corfu, met eene haven, een klein fort, eenen Griekschen bisschop en 6,000 inw., die handel in kaviaar, koren en vee drijven.

Butry, Fr. D., dep. Seine en Oise.

Butschin, bergpas, kasteel en slot in Slavonië, niet ver van Possega en Carlstadt.

Butschowitz, Morav. heerl. en vlek, Brunner kreits, met 1800 inw.

Butstadt, Saks. Weim. stadje in Thuringen, met 1630 inw., eene latijnsche school, schapenfokkerij, lakenen andere fabr., benevens beroemde beestenmarkten.

Butt of Lewis of *kaap Orby*, de N. punt van het eil. Lewis, een der Bisschops of Hebriden, bij Schotland. 58. 31. N. B. 12. 31. L.

Butte (la), 3 Fr. dorpen, dep. Seine en Oise.

Butteau, Fr. dorp, dep. Yonne.

Butte-au-Feret, Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

Buttelbron, Hess. D., ambt Dornberg.

Buttelstädt, Weim. stad, ambt Hardisleben, met 820 inw. en fabr.

Butten, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 644 inw. 3. Eil. ten Z. O. der Hudson's baai, op 292. 24. L. en 60. 47. N. B. 4. Arab. stad, 8 mijlen O. van Chamir.

Buttenheim, Beij. dorp, Op. Mainkreits, met 645 inw.

Buttermere, een der beroemdste meren in het Eng. gr. Cumberland, aan het dorp van denzelfden naam.

Butterworth, Eng. vlek, gr. Lancaster, met handel, uitgebreide fabrijken en ongeveer 4870 inw.

Buttes, Zwits. dorp, kanton Neufchatel, in eene diepe en naauwe vallei gelegen, zoo dat het gedurende drie maanden in het jaar niet door de zon beschenen wordt. 2. Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

Buttevant, Iersch D., gr. Cork.

Butthard, Beij. D., Ned. Mainkreits.

Buttigliera, Sard. vlek in Piëmont, distr. Asti, met 3,000 inw.

Buttingen, Nederl. dorp, prov. Zeeland, eil. Walcheren.

Buttington, Eng. dorp in Wallis.

Buttka, Hong. D., kom. Zemplin.

Buttlar, Hess. dorp in Fulda.

Buttling, zie Buttlingen.

Buttlingen, Han. ambt en vlek, hert. Luneburg, aan de Nötzel.

Button's Islands, 5 eilandjes in de Hudson's straat, bij de N. kust van Labrador. 312. 36. L. 60. 18—60. 40. N. B.

Button-eilanden, 2 eil. tot de Marshalls eil. behoorende, op 11. N. B. en 168. L.

Button Island, eilandje in de O. Ind. zee. 123, op 34. L. 5. 49. Z. B.

Button-Ness, kaap in Schotland, het Z. O. einde van 't gr. Forfar. 15. 1. L. 56. 28. N. B.

Button's Bay, baai in 't N. gedeelte van de Hudson's baai, waar de heer Thomas Button een' N. W. weg trachtte te ontdekken, doch zijn schip verloor, en in eene sloep, in dat land gemaakt, te huis kwam. Dezelve ligt tusschen 277. 40. en 297. 40. L. en 60. 47. en 67. 36. N. B.

Buttool, O. Ind. distr. in Hindostan, prov. Oude, tusschen 27. en 28. N. B., langs de Kemaon bergen. Het is niet zeer vruchtbaar.

Buttstadt, zie Butstadt.

Buttyin, Hong. vlek, kom. Arad, aan den Witten Körös, 46. 20. 30. N. B. en 39. 47. 34. L.

Butua, Afr. stad en kon. in Monomotapa, aan de riv. de Zambre.

Butun, stam der Kaffers in de binnenlanden van Afrika.

Butuniden, volksstam in Brazilië, aan de Rio-Doca, welke menscheneters zijn.

Butuquari, hooge berg in Brazilië.

Buturune, Z. Amer. stad in Brazilië, gouv. St. Paul.

Butusch, Hong. D., kom. Abaujwar.

Butzbach, Hess. ambt in Op. Hessen, met 4670 inw. en kopermijnen. De hoofdstad Butzbach heeft 2,000 inw. en fabrijken.

Butzfleth, Han. ambt, hert. Bremen, aan de Elbe. Het dorp heeft 1340 inw., visscherijen en tigchelovens.

Butzow, stadje in 't gr. hert. Mecklenburg Schwerin, aan de zamenkomst der Warnow en Nebel, met 2,670 inw., die brandewijnstokerijen, brouwerijen, linnenweverij, en handel in koren en vee hebben.

Buurmalsen, Nederl. dorpje, prov. Gelderland, kwart. Tiel, aan de Linge, met 350 inw.

Buurse, Nederl. dorp in Overijssel, met 460 inw.

Buvange, Nederl. dorp in Luxemburg, 1½ uur van Arlon.

Buverchy, Fr. dorp, dep. Somme.

Buverinnes, Nederl. D., prov. Henegouwen, met 1000 inw., ½ uur van Binch.

Buvingen, Nederl. dorp in Limburg, 2 uren van St. Truijen.

BUXADEOUAR, Aziat. stad in Boutan, in de bergen gelegen, de verblijfplaats van eenen soubah, en de sleutel aan den kant van Bengalen.

BUXAR, Eng. stad, in O. Indië, prov. har. 101. 44. L. 25. 35. N. B.

BUXAR, Afr. dorp aan den mond van den Senegal.

BUXEDWAR, zeer sterke Ind. stad in 't N. van Hindostan, boven op eenen berg gelegen. L. 25. 47. N. B.

BUXERETTE, Fr. dorp, dep. Indre.

BUXEROLLES, 2 Fr. dorpen in de dep. Côte d'Or en Vienne.

BUXETEN, zie Buchs, No. 1.

BUXEUIL, 3. Fr. dorpen in de dep. Aube, Indre en Vienne.

BUXE FIORD, N. Amer. baai op de W. kust van Groenland. 328. 6. L. 64. 15. N. B.

BUXHEIM, Beij. ger., Op. Donaukreits, en dorp met 300 inw.

BUXI, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, met 1600 inw.

BUXIDAISY, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Orissa.

BUXIÈRES, 3 Fr. dorpen, dep. Maas, Moezel en Puy-de-Dome.

BUXIERES-LA-GRUE, Fr. vlek, dep. Allier, arr. Montluçon, met 190 huizen.

BUXIÈRES-LES-BELMONT, Fr. dorp, dep. Opper Marne.

BUXIÈRES-LES-CLEFMONT, Fr. dorp, dep. Opper Marne.

BUXIÈRES-LES-FRONCLES, Fr. dorp, dep. Opper Marne.

BUXIERES-LES-VILLIERS, Fr. dorp, dep. Opper Marne.

BUXIGUNGE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Dinagepore. 106. 42. L. 25. 15. N. B.

BUXIPORE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Rajishy. 106. 45. L. 23. 48. N. B.

BUXTEHUDE, zie Boxtehude.

BUXTON, Eng. vlek, gr. Derby, aan het afhangen van het Peak gebergte en aan de Wyl, met warme baden. 2. N. Amer. vlek in Maine, met 2500 inw.

BUXY, zie Buxi.

BUYEMER POLDER, zie Byemoer.

BUYSSING, zie Buyssinghen.

BUYSSINGHEN, Nederl. dorp in Z. Braband, bij Halle, met 280 inw.

BUYTEN CAPE, kaap op de O. kust van 't O. Ind. eil. Celebes. 142. 10. L. 0. 15. N. B.

BUZABAD, Perz. stad, prov. Irak.

BUZACZ, zie Buczacz.

BUZANÇOIS, Fr. stadje, dep. Indre, aan de Indre, met 3200 inw.

BUZANCY, Fr. vlek, dep. Ardennes, arr. Vouziers, met 770 inw. 2. Fr. dorp, dep. Aisne.

BUZAY, Fr. dorp, dep. Neder Loire, 4 mijlen van Paimboeuf.

BUZEC, zandplaat voor de Fr. haven van Brest.

BUZEINS, Fr. dorp, dep. Aveiron, 2 mijlen van Séverac.

BUZENOL, Nederl. buurt in Luxemburg, bij Etalle.

BUZENON, Fr. dorp, dep. Lot en Garonne.

BUZET, Fr. vlek, dep. Op. Garonne, aan de Tarn, met 1020 inw.

BUZET, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 484 inw.

BUZIET, Fr. dorp, dep. Neder Pyreneën, 2 uren van Oleron.

BUZIKINA, stad in Aziat. Rusl., gouv. Tobolsk, 63 mijlen O. van Eniseisk.

BUZIM, stad in Aziat. Rusl., gouv. Tobolsk, 23 m. N. N. O. van Tomsk.

BUZIN ET FELON, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van Durbuy.

BUZJAN, Perz. stad, prov. Chorassan.

BUZOK, stad in Aziat. Turkije, in Caramanië, 6 m. Z. W. van Tschurum.

BUZON, Fr. dorp, dep. Op. Pyr.

BUZOT, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 4 warme baden, wier bronnen bij 't dorp Las Aguas liggen.

BUZULEITZK, Rus. stad, gouv. Upha, aan de Samana, 49. Z. W. van Upha.

BUZY, 2 Fr. dorpen, dep. Maas en Ned. Pyreneën.

BUZY-ANGY, Fr. vlek, dep. Oise.

BUZZANO CAPE, Nap. voorgebergte op de Z. O. kust van Calabrië. 34. 20. L. 37. 57. N. B.

BUZZARD'S-BAY, baai in de N. Amer. Rep., staat Massachusetts. 306. 1. L. 41. 25. N. B.

BUZZARD'S ROOST, stad in de N. Amer. Rep., in Georgië. 293. 14. L. 32. 36. N. B.

BY, Fr. dorp, dep. Doubs.

BYALOBRZEGI, Poolsch vlek, waiw. Sandomir.

BYAM, riv. in de N. Amer. Rep., die in haren loop den staat Nieuw York van Connecticut scheidt, en in Long Island Sound uitloopt. 304. 6. L. 40. 50. N. B.

BYANS, 2 Fr. dorpen, dep. Doubs.

BYAREM, O. Ind. stad in Hindostan, in het lands van Telinga. 98. 1. L. 17. 50. N. B.

BYARUM, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Rajahmundry, 4 mijlen O. N. O. van Rajahmundry.

BYARUM, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Cicacole, 1 mijl Z. van Cossimcotta.

BYAS, Aziat. riv. in Syrië, die in de

de Middell. zee valt.

BYCHAWA, Poolsch stadje, in den kreits Lublin.

BYCHAWKA, Pool. stad waiw. Sandomir.

BYCHOW, Rus. stad, gouv. Mohilew.

BYCZYWOL, Pool. stad, waiw. Sandomir.

BYDELL, Ind. distr. en stad in Bengalen. 105. 56. L. 25. 32. N. B.

BYDGOSZCZ, zie Bromberg.

BYEMOER-POLDER, nabij Bergen op Zoom in de prov. N. Braband, heeft maar 15 inw.

BYER, BIER, BWER, een der Scilly-eil. aan de Eng. kust van Cornwallis.

BYERLEY, zie Bierley, North.

BYFIELD, Eng. kerspel, gr. Northampton, met 840 inw.

BYFLEET, Eng. dorp, gr. Surry, bij de Wye, met 362 inw.

BYGONBARRY, Ind. stad in Bengalen, hoofdpl. van 't distr. Mymunsing, aan de Burrampooter. 107. 46. L. 24. 46. N. B.

BYKER, Eng. vlek, gr. Northumberland, met handel, fabr. en 3029 inw.

BYKOUTPORE, 2 O. Ind. steden in Bengalen.

BYKOUTPORE, Ind. stad in Bahar, aan den Ganges. 103. 6. L. 25. 28. N. B.

BYLAN, zie Bailan of *Beilan*.

BYLEMER, BYLEMERBROEK of *Bylemer Meerbroek*, Nederl. streek lands bij het Abcouder meer, N. W. van het welk vermoedelijk het bekende Reigerbosch gelegen was. Het wordt in de O. en W. Bylemer polder verdeeld.

BYLEMER MEER, meer in N. Holland, kwart. Amsterdam, N. W. van genoemde landen, omtrent een kwartier van 't Diemer meer: het werd in 1627 droog gemaakt, doch brak in 1702 weder in, en is nu eene waterplas, die zeer vischrijk is.

BYLINA, zie Bilin.

BYRAGHUR, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Gundwana, met veel handel.

BYRAMDURGAM, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Mysore.

BYRLING, Eng. vlek, gr. Kent, met 370 inw.; 10 mijlen van Londen.

BYRON CAPE, kaap op de O. kust van Nieuw Holland, bij eenen puntigen landwaarts inliggenden berg. 171. 16. L. 28. 37. Z. B.

BYRON'S EILAND, een der Austr. eil. tot de Gilberts eil. behoorende, en den 3 Julij 1765 door den commodore BYRON ontdekt. Volgens zijne beschrijving heeft het een vruchtbaar aanzien en is het zeer bevolkt, daar hij meer dan 1000 menschen aan den oever zag. Men vindt er veel kokosboomen. De inw. zijn koperkleurig en goedhartig. Volgens KRUSENSTERN is de ware lengte 177. 41. en de Z. B. 1. 18.

BYRON'S BAY, N. Amer. baai op de O. kust van Labrador. 319. 21. L. 55. 8. N. B.

BYRON'S, (KAAP) is de N. punt van Santa Cruz, volgens D'ENTRECASTEAUX op 10. 41. Z. B. en 166. 14. L.

BYRON'S HARBOUR, baai op de N. kust van 't eil. Egmont, tusschen Portland Island en Berkeley's punt.

BYRON'S SOUND, baai ten N. der Falklands-eil. in Z. Amerika.

BYRON'S STRAAT, zeeëngte in Austr., die Nieuw Ierland van Nieuw Hanover scheidt.

BYSECH, (GROOT), Morav. stad, kreits Znaym. 33. 55. L. 18. N. B.

BYSSUM, of *Biessum*, Nederl. D., prov. Groningen, kwart. Appingadam, in 1813 en 1814 door de Franschen verbrand.

BYSTERSGATE, Eng. D., gr. Hereford.

BYSTRZYCA, Rus. stadje, gouv. Grodno, aan de Wilia.

BYSTRZYCA, vlek in Galicië, kreits Sambor.

BYTON, zie Beuthen, No. 1.

BYTTE, eil. in de Oostzee, nabij het Deen. eil. Falster, tot het stift Laland behoorende.

BYWELL, Eng. dorp, gr. Northumberland ½ mijl van Corbridge.

BYZANTINISCHE, sandschakat in de Turk. prov. Romanië, met de hoofdstad Konstantinopel.

BZANZE, BZENEC, zie Bisenz.

BZINCZ, Hong. D., kom. Neutrer.

BZINE, Hong. dorp, Arwayer kom.

BZOWIK, zie Bozok.

BZURA, riv. in het koningrijk Polen, welke bij Kamionka in den Weichsel valt.

NB. *De woorden, welke men op deze letter niet vindt, zoeke men op K.*

CAAMANA CAPE, kaap op de W. kust van N. Amer. in den hertog van Clarence's straat. 246. 3. L. 55. 29. N. B.

CAANA, zie Kene.

CAAETA of *Cayte*, Braz. stad, gouv. Para, aan den mond der Caaetepera, of Caytapera.

CAB, (EL) dorp in Opper Egypte, bijna tegenover Edfu.

CABA, stad op de kust van 't Moluksch eil. Gilolo. 145. 58. L. o. 27. N. B. 2. Zijtak der Rio Negro in Z. Amer.

CABABURI, tak der Z. Amer. riv. Negro.

CABACEIRO, schiereïl. en dorp, op de O. kust van Afr., tegenover 't eil. waarop Mosambique ligt; door eene ½ mijl breede landtong met 't vaste land verbonden. Er is vee- en zwijnenteelt.

CABACO, Spaan. eiland aan de kust der Z. Amer. prov. Veragua, in Guatimala, met parelvisscherij.

CABADO of *Gavado*, Port. riv., die bij de grenzen van Gallicië ontspringt, en door de stad Braga in de Spaansche zee loopt.

CABAGUEH, W. Ind. eil. tusschen Margaretha en het vasteland gelegen, hetzelve is onvruchtbaar, onbewoond en zonder hout of water.

CABALE, Afr. riviertje in het Z. van Benguela, valt in den Atl. oceaan op 13. 40. Z. B.

CABAMO, zie Kambam.

CABANA, riv. en baai op de N. kust van 't W. Ind. eil. Cuba. 2. Verscheidene dorpen van dezen naam in Z. Amer.

CABANES, Fr. vlek, dep. Arriège, aan de Arriège, met 1570 inw., 3 zilver- en 3 ijzermijnen.

CABANES of *Cabons*, Fr. D., dep. Tarn.

CABANILLES, Spaan. D. in Navarre.

CABANNES, Spaan. D. in Valencia.

CABANS, zie Cabanes, No. 2.

CABARCAS, Spaan. stad in Leon.

CABARDA, zie Kabarda.

CABARITA, een der eilandjes in het vaarwater naar de havenkom of reede van St. Juan de Porto Rico, op het W. Ind. eil. Porto Rico. 2. Riv. op de Z. zijde van 't W. Ind. eil. Jamaica, en zandbank voor derzelver mond.

CABARITON, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Bejapour.

CABAROS, Fr. eil. der Hières, in de Middell. zee. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 6,200 inw.

CABAS, zie Sangariers.

CABAZES, Spaan. stad in Catalonië.

CABBAGE INLET, kanaal tusschen twee eilandjes op de kust van N. Carolina in N. Amer. 299. 39. L. 34. 3. N. B.

CABBIN CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, valt in de Ohio. 293. 1. L. 38. 30. N. B.

CABBIN PUNT, stad in de N. Amer. Rep., prov. Virginië.

CABBY, Eng. eil. ten N. van Holyhead, aan de kust van Wallis.

CABE, Spaan. riv., prov. Gallicië.

CABECA DE FIGUERA, Z. Amer. vlek in Buenos Ayres.

CABECA DE VIDE, Port. vlek, prov. Alentejo, distr. Aviz, met 1600 inw.

CABECA DEL NEGRO, Z. Amer. stad in Peru, in het kerspel la Paz.

CABECA SECA, gewoonlijk *de toren Bogio* genoemd, is eene vesting op eene zandbank nabij Lissabon in Portugal.

CABEÇAS, stad op 't W. Ind. eil. Cuba.

CABEÇAS, zie Cabezas.

CABECAS RUBIAS, zie Cabezas.

CABEÇON, Spaan. stad, prov. Asturië.

CABEL, 2 Ier. eil. aan de baai van Youghall. 2. Klippen in de Finsche golf.

CABELA of *Cabella*, kaap op Terra Firma in Z. Amer. 10. 3. N. B.

CABELL, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 2720 inw.

CABELLO, Z. Amer. zeehaven, prov. Venezuela, met eene uitmuntende haven en baai, die voor alle winden veilig is, en zelfs groot genoeg voor eene gansche vloot. Zij ligt 1 mijl ten W. van de haven Borburata, en is het middelpunt van den handel en de zeevaart der prov. Venezuela. Zij heeft 7,500 inw. 309. 41. L. 10. 20. N. B.

CABENDA, W. Afr. haven aan de kust van Angola, in Congo, prov. Angoy, tusschen de riv. Zaire en Cacongo, om hare aangename ligging het paradijs der kust genoemd, met eenen berg, die de gedaante van een suikerbrood heeft, en met hout bezet is. De inw. drijven handel in slaven, ivoor, was, honig, enz. 5 mijlen Z. van Malembo. 5. 40. Z. B. 30. 16. L.

CABENDA HOEK, of *Palmboomenpunt*, de Z. punt der baai van voornoemde plaats, die door Europeanen veel be-

bezocht wordt.

CABENIAM'S, lang O. Ind. eil. ten N. van Borneo.

CABERON-DE-CAMPOS, Spaan. stadje, prov. Leon, aan de Pisuerga.

CABERRES of *Caveris*, onafhankelijk volk in de Z. Amer. prov. Guiana, aan den Orinoco.

CABES (GOLF VAN), golf in N. Afrika, bij Tunis, tusschen kaap Vada of St. Paul en kaap Raselmaber of Zoura.

CABES of *Cabs*, Afr. stad in 't rijk van Tunis, aan de genoemde golf en eene riv. Men houdt haar voor het oude Tacasse. 28. 6. L. 34. N. B.

CABESA, stad op 't W. Ind. eil. Cuba.

CABESTAN, Fr. dorp, dep. Gard, arr. Nimes.

CABES-TERRE, de O. zijde van 't W. deel van 't W. Ind. eil. Guadeloupe; ook wordt die naam op vele der W. Ind. eil. gegeven aan die gedeelten, welke het meest aan de stormachtige N. W. winden zijn blootgesteld, doch door hooge kusten gedekt zijn; de tegenovergestelde zijde wordt dan *Basse-terre* genoemd.

CABEZA DEL CABALLO, en DEL FORMENTERAS, 2 Spaan. steden, prov. Salamanca.

CABEZA LA BACA, Spaan. stad, prov. Estremadura, aan de Calabrin.

CABEZA DE MONTACHIQUE, gebergte in Portugal, uit zandsteen bestaande.

CABEZA DE BUEY, zie Cabezo de Buey.

CABEZAS DE ST. JUAN, Spaan. stadje, prov. Sevilla, met 1000 inw.

CABEZAS RUBIAS, Spaan. dorp, prov. Sevilla, aan de Port. grenzen.

CABEZAS SEXMOOF, distr. in de Spaansche prov. Segovia.

CABEZAS, (LAS) Amer. eil. in het oude Bahama kanaal, op 296. 15. L. en 23. 16. N. B.

CABEZ DE LA SIERRA, Spaan. dorp, prov. Burgos.

CABEZO DE BUEY, Spaan. stad, prov. Estremadura, met 5300 inw. en groote lakenfabr.

CABEZO DE MARIA, bergtop van de Sierra de Alcarez, een tak van het Iberisch gebergte in Spanje, 6860 voeten hoog.

CABEZO GORDO, bergtop in Spanje, prov. Murcia, aan de zeekust.

CABEZOU, Spaan. dorp, prov. Burgos.

CABI of *Gogo*, Afr. rijk en stad in Soudan, aan den sultan van Bernu behoorende.

CABIARI, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in de Apure valt.

CABIDOS, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

CABIN PUNT, stadje in de N. Amer. Rep., staat Virginië, aan de Opper Chipoak riv., op 37. N. B.

CABINGAAN, eilandje in de O. Ind. zee, tot den Sooloo archipel behoorende. 138. 48. L. 5. 37. N. B.

CABITE, zie Cavita.

CABLE ISLAND, eilandje bij de Iersche kust, bij de Z. W. punt van Youghall baai, gr. Cork.

CABO, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Canara. 2. N. Amer. riv. in Georgië, valt in W. Florida in de Alabama. 290. 10. L. 32. 4. N. B. 3. Bloeijend Negerrijk aan de Afr. W. kust, in Senegambia, tusschen de riv. Gambia en Rio Grande, aan de Kasamanka, 112 mijlen van derzelver mond. De voortbr. zijn voornamelijk goud, zilver en ivoor.

NB. *De namen welke men hier niet vindt, zoeke men bij* KAAP *of derzelver namen van onderscheiding.*

CABO ALTO, kaap aan de N. W. kust van N. Amer. 253. 25. 45. L. 54. 49. N. B.

CABO DE AGATES of *de Gates*, zie Gata (KAAP DE).

CABO DE ST. AGUSTINO, zie Augustin, No. 5.

CABO BLANCO, naam van 3 voorgebergten, als: een in 't land van Magellaan, op 311. 40. 23. L. 47. 15. 30. B. 2. Een in Terra Firma, op 310. 29. 30. L. en 10. 36. 49. N. B. 3. In Peru, op 296. 21. L. Zie verder Cap.

CABO BONA VISTA, de O. punt van het eil. Terreneuve, in N. Amerika.

CABO BUENO, kaap op het eil. Cuba, op 301. 38. 18. L. 20. 6. 10. N. B.

CABO DE BUON SUCCESSO, kaap op 't Vuurland. 312. 21. 53. L. en 55. Z. B.

CABO DE CREUX, zie Cap de Creus.

CABO DE LAS VIRGINES, Z. Amer. kaap in 't Vuurland, op 309. 14. 23. L. en 52. 24. Z. B.

CABO DE LA VELA, het einde van eenen arm der Andes in Nieuw Granada, aan de Caraibische zee.

CABO DEL BOQUERON, kaap in 't Vuurland. 307. 40. 3. L. 53. 27. Z. B.

CABO DEL ESPIRITU SANTO, voorgebergte in 't Vuurland, op 309. 41. 23. L. en 52. 40. 40. Z. B.

CABO DE LOS DESVELOS, kaap in het land van Magellaan. 311. 32. 23. L. en 48. 18. 20. Z. B.

CABO DE PENAS BLANCAS, kaap op Porto Rico. 310. 25. 45. L. 18. 28. 45. N. B.

CABO DE ST. JUAN, de N. O. punt van 't eil. Porto Rico. 18. 24. N. B.

CABO DE TRES PUNTAS, 2 kapen, eene op het Amer. eil. Madre de Dios. 301. 54. 23. L. 49. 46. Z. B., en eene op Terra

Terra Firma. 314. 55. 55. L.

CABO DE TRES FORCAS, kaap in Marocco, aan de W. kust van N. Afrika. 55. 27. 55. N. B. 14. 43. 35. L.

CABO DOS CORRIENTES, kaap aan de Z.O. kust van Afrika, op de kust van Sena. 23. 42. Z. B. 54. 10. L.

CABOT, vlek in de N. Amer. Rep., staat Vermont, gr. Caledonië, met 1200 inw.

CABOURG, Fr. dorp, dep. Calvados.

CABOYA, zie Quibo.

CABOZE, eil. tot den Mergui archipel behoorende, bij de W. kust van Siam. 115. 6. L. 12. 43. N. B.

CABRA, Spaan. stad, prov. Cordova, aan de Cabra, met 6000 inw. 37. 36. N. B. 12. 10. L. 2. Spaan. stad, prov. Jaen, met 2250 inw. 3. Zijtak der riv. Toccantins in Brazilië. 4. Afr. vlek in Nigritië, in Tombuctoe, aan den Niger. 5. Vlek op 't W. Ind. eil. Cuba.

CABRAIRETS, Fr. dorp, dep. Lot, arr. Cahors, aan de Lot, met 105 huizen.

CABRALES, Spaan. Concejo of distr. in de prov. Asturië.

CABRAS, zie Cabarita.

CABRE, stad op 't W. Ind. eil. Cuba.

CABREJAS DEL PINAR, Spaan. vlek, prov. Soria.

CABREJOS, Spaan. dorp, prov. Cuenca.

CABRELLA, Port. vlek, prov. Estremadura, met 300 huizen.

CABRERA, onbewoond Spaan. eil., in de Middell. zee, ten Z. van Majorca, op 20. 38. 35. L. en 39. 7. 30. N. B. met eene gezonde lucht, goede haven, en veel hout. Het is eene verbannings-plaats voor misdadigers. 2. Eil. bij de N. kust van Sardinië. 27. 13. L. 41. 15. N. B. 3. riv. in Spanje, prov. Leon, welke in de Sel valt. 4. Gouv. in Spanje, prov. Leon, het Z. W. deel des lands uitmakende. 5. Spaan. vlek, prov. Guadalaxara.

CABRERES, Fr. dorp, dep. Lot.

CABRES, ook wel, om de menigvuldige bokken, die hier gevonden worden, het Bokken eil. genoemd, aan de W. kust van Afrika, niet ver van 't eil. St. Thomas.

CABRESPINE, Fr. vlek, dep. Aude, met voorname lakenfabr.

CABRETA, W. punt der baai van Gibraltar.

CABREZE, riv. van Mocaranga in O. Afr., die in de Manzora, en, met deze vereënigd, in de Zambeze valt.

CABRI, Perz. stad, prov. Chorassan. Ook heeten vele eilandjes in N. Amer. Cabri.

CABRIEL, Spaan. riv., die in de prov. Valencia in de Xucar valt.

CABRIERES, Fr. dorp, dep. Vaucluse.

CABRILLA, riv. in Spanje, prov. Cuenca, valt in de Taag.

CABRILLAS, Spaan. D. in Salamanca.

CABRITON, zie Breton (kaap).

CABRON, CAPE, de N. O. punt van 't schiereil. Samana, op 't eil. St. Domingo. 19. 23. N. B. 308. 21. L.

CABRUTA, Z. Amer. D., prov. Caraccas.

CABS, zie Cabes, No. 2.

CABSU, een der Philippijnsche eil. tusschen Samar en Leyta.

CABUL of *Cabulistan*, zie Kabul.

CABYLEN, zie Barbarije.

CABYNA, O. Ind. eil., ten Z. O. van Celebes, omtrent 9 m. lang en 4 breed. 139. 39. L. 5. 18. Z. B.

CACABELOS, Spaan. stadje, kon. Leon.

CACACA, Afr. stad in 't kon. Fez.

CACALATON, stad op de N. O. kust van 't Philippijnsch eil. Leyta. 142. 41. L. 11. 20. N. B.

CACAMO, Sicil. stad, Val di Mazzara.

CACAPHENON, N. Amer. riv. in Virginië, valt in den Potowmack.

CACAYUAN of *Rio de los Tamos*, eene der bronnen van den Negro in Z. Amer.

CACCIA, CAPE, voorgebergte op de W. kust van 't eil Sardinië. 26. 5. L. 40. 34. N. B. 2 Fr. vlek op 't eil. Corsica, arr. Calvi, met 2200 inw.

CACCIORNA, Sard. vlek, vorst. Piëmont, bij Biella, met 1320 inw.

CACELLA, Port. stadje aan de Z. kust van Algarvië. 10. 18. L. 37. 9. N. B.

CACERES, riv. en oude Spaan. stad, in Estremadura, op eene hoogte, 10 mijlen Z. W. van Placentia, met 8,000 inw. 11. 56. L. 39. 18. N. B.

CACERES, N. Amer. stad in Mexico, prov. Tlascala. 279. 40. L. 19. 50. N. B. 2. Z. Amer. stad, prov. Popayan. 3. Stad op 't eil Luzon. 142. 26. L. 14. 15. N. B.

CACHABAMBA, stad in Peru, prov. Vico, met goudmijnen.

CACHACRON, Z. kaap op Dominica.

CACHAN, KHIACHAN of *Kaschan*, groote, schoone Perz. stad, prov. Irak Adshemi, (Adsjemi), met voorsteden, een koninklijk paleis, vele onderaardsche kanalen, baden, karavansera's, 40 moskeën, 3500 huizen, 12,000 inw. en fabr. voor zeep, aardewerk, sabels, staal, goud, zilver en katoen, benevens wijnteelt.

CACHAO, CACHO, CHECO, KEHOA, KECHO, zie Bac-khin.

CACHAO of *Cacheu*, hoofdpl. der Port. volkpl. op Bissago in Senegambia, ten Z. van den mond der Gambia, aan de St. Domingo. Zij is de zetel van eenen Port. gouverneur, en heeft onge-

veer 15,000 inw. en aanzienlijken handel met slaven, goud, was, ivoor en purperverw. De volkplanting beslaat 100 mijlen aan de kust, en heeft posten tot 60 mijlen ver landwaarts in.

CACHAPOYAS, Spaan. stad in Peru, de hoofdpl. van een distr. van 15,400 inw.

CACHAPAYOS, Z. Amer. volk in Peru, tusschen de riv. Huallaga en Ucayale.

CACHAR, prov. in Achter Ind. tusschen Ascham en Cassay, ten N. O. van Bengalen, afhankelijk van 't Birmanisch rijk; de hoofdpl. is Cosspore.

CACHEEL, eilandje in de O. Ind. zee, bij de W. kust van 't eil Borneo. 127. 51. L. 1. 20. Z. B.

CACHEMIR, zie Caschemir.

CACHEO, zie Cachao, No. 2.

CACHIBONA of *Clyde*, Amer. rivier die een weinig ten N. van Halifax baai in zee valt.

CACHIM SEGHIEN, Aziat. stad in Tibet, 8 m. W. van Yolotou-Hotnn.

CACHIMAIO, Z. Amer. riv. in Peru, valt in de Pilcomaio.

CACHIMAMO, Z. Amer. riv. in de prov. Cumana, valt in den Orinoco.

CACHIPERMALEON, O. Ind. stad in Carnate, 3 mijlen N. W. van Tiagar.

CACHIPUR, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada.

CACHIQUE, baai en vuurbaak, 7 mijlen W. van Algiers.

CACHO, zie Cachao, No. 1.

CACHOEIRA, Z. Amer. stad in Braziliё, prov. Bahia, aan de Rio Francisco.

CACHOPOS, rots in de Taag, door welke deze riv., bij de haven van Lissabon, in twee armen verdeeld wordt, waarvan de N. de kleinste is en *Corredor*, en de Z. of de grootste, die niet zoo diep is, *Carreira de Alcazova* genoemd wordt.

CACHORIA, Turk. dorp op 't Turk. eil. Nicaria, in den Archipel.

CACHTEM, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 1315 inw.

CACONGO of *Malimbe*, kon. in Ned. Guinea, in Z. Afrika, aan de Zaire, 200 vierk. mijlen groot; de hoofdstad is Kinghele. Hier is ook eene kleine riv. en baai van dezen naam.

CAÇORLA, CAZORLA, Spaan vlek, prov. Jaen, 2 mijlen van de bronnen van den Guadalquivir, met 1200 inw.

CACOSIN, stad op 't W. Ind. eil. Cuba.

CACULO, Afr. stadje in Saladoo, aan de Faleme, 17 m. Z. van Gallam.

CACUNGO, Afr. riv. tusschen kaap Verga en de Sierra Leona.

CADAHALSO, Spaan stadje in Nieuw Kastiliё, aan de Port. grenzen.

CADALEN, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Gaillac, aan de Candou, met 1400 inw.

CADALUDY, O. Ind. stad in Hindostan, kust van Malabar, 4 m. Z. van Calicut.

CADAN, Boh. stadje, kreits Saatz.

CADABAQUE, meer in de N. Amer. Rep., dat door de Seneca met het meer Ontario gemeenschap heeft.

CADAO, zie Sadao.

CADAPA, O. Ind. stad, prov. Golconda, 50 mijlen N. W. van Madras.

CADAQUES, Spaan stadje aan de Fr. grenzen, met eene groote en veilige haven.

CADAUMATRION, stad op de W. kust van 't O. Ind. eil. Ceylon, 5 mijlen N. van Putelam.

CADAVAL, Port. vlek in Estremadura.

CADAVAL, Port. vlek, prov. Tra-los-Montes.

CADAVAYLLO, Z. Amer. riv. in Peru.

CADDENABIA, Lomb. Ven. stadje, aan 't meer Como, aangenaam gelegen.

CADE, baai op de W. kust van 't W. Ind. eil. Antigua.

CADEN, Fr. stadje, dep. Morbihan, met 2320 inw.

CADENAC, Fr. stadje, dep. Lot

CADENBERG, Han. vlek, vorst. Bremen.

CADENET, Fr. stadje, dep. Vaucluse, aan de Durance, met 2050 inw.

CADENSO of *Cadenio*, een der Lakediven eil. in de O. Ind. zee. 90. 18. L. 11. 50. N. B.

CADEQUIA, Spaan. D. in Cataloniё.

CADER, Turk. stad in Irak, aan den Tigris. 2. O. Ind. stad in Hiudostan, in Dowlatabad, aan de Teenah.

CADEREITA, N. Amer. stad in Nieuw Spanje, ten N. O. van Mexico.

CADERI, O. Ind. stad, prov. Mysore.

CADER IDRIS, Eng. berg in Wallis, gr. Merioneth, zijnde het begin van eene keten, die in eene N. O. rigting voortloopt. Hij is 3550 boven de oppervlakte der zee.

CADEROUSSE, Fr. stadje, dep. Vaucluse, digt bij de Rhône, met 2800 inw.

CADIAPATAM, kaap op de Z. kust van Hindostan. 5 mijlen van Comorin.

CADIAR, Spaan. stad en riv. in Granada; deze valt bij Salobrera in de Middell. zee.

CADIER, Nederl. dorp in Luxemburg, met 150 inw.

CADIERE, Fr. dorp, dep. Var.

CADILLAC of *Cadilhac*, Fr. stadje, dep. Gironde, arr. Bordeaux, aan de Garonne, met 1330 inw. en ijzerfabr.

CADIMB, Spaan. vlek, prov. Beira.

CADIX, Spaan. stad in 't kon. Sevilla, op de W. landtong van 't eil. Leon, met

met hetwelk zij, door eenen smallen dam, die echter sedert 1812 doorgestoken is, gemeenschap had. Deze doorsnede, thans eene breede gracht, over welke eene ijzeren brug ligt, en die door hooge bolwerken verdedigd wordt, is *Cortodura* genoemd. De stad is op eene zandige en zich ver in de zee uitstrekkende landtong aangelegd, en met eenen wal en onregelmatig aangelegde bastions omgeven; hare sterkte wordt aan den zeekant vermeerderd door de twee forten *St. Catharina* en *St. Sebastiaan*, waarvan het laatste op eene klip gelegen is, op welke een vuurtoren staat. Zij wordt in 17 wijken verdeeld en heeft 8000 huizen, meestal met platte daken, waarop bloemtuinen en regenbakken, en ongeveer 70,000 inw. Zij is de rijkste stad van Spanje, heeft naauwe, en uit hoofde van de hoogte der huizen, donkere, doch goed geplaveide straten, die vrij zindelijk zijn en des nachts verlicht worden, 3 groote en 2 kleine pleinen, waaronder de *Plaza St. Antonio* het aanzienlijkste, en met schoone gebouwen omringd is. De lucht is er vrij gezond, de warmte gematigd, doch de *Solano* doet er soms veel kwaad; ook is er gebrek aan drinkwater, dat van Puerto Maria moet gehaald worden, hetwelk jaarlijks 180,000 gulden onkosten veroorzaakt. De Almeida met 5 reijen van olmboomen, en de wallen, op welke men eene zuivere zeelucht inademt en een allerverrukkendst uitzigt heeft, zijn de eenige wandelplaatsen. Tot de openbare gebouwen van Cadix behooren: de hoofdkerk, welke niet zeer groot, maar buitengemeen net, en geheel met marmer bekleed is; 7 andere kerken, 13 kloosters, 5 hospitalen, waaronder vooral het kon. hospitaal voor militairen en zeelieden, dat zeer prachtig is, en waarin 1500 zieken kunnen verzorgd worden; het tolhuis, de beurs, de schouwburg, de voormalige opera en het rijke arsenaal, terwijl er tevens een schoon amphitheater voor de stierengevechten op de *Plaza de Toros* is, dat 12,000 aanschouwers bevatten kan. — Cadix is de zetel van een der drie Spaansche zeedepartementen, en van het depot van eene der oorlogsvloten, alsmede van de *Audiencia real de la contractacion a las Indias*, voor welk tribunaal de koloniale twisten beslist worden. Verder heeft men hier eene akademie der schoone kunsten met eene teekenschool voor 500 kweekelingen, een heelkundig instituut voor 100 leerlingen met eenen kruidtuin, eene wis-, waterweeg- en zeevaartkundige school en eene sterrenwacht; doch behalve 20 weefgetouwen voor zijde, eenige looijerijen en touwbanen en eene geweermakerij, weinig fabr. van belang, daar bijna de geheele bevolking deszelfs bestaan door den handel vindt, die, als 't ware, gansch Cadix in beweging brengt. Het is de stapelplaats van den geheelen handel op de koloniën. Men telt er 110 reeders en 670 groote kantoren, waaronder verschillende Engelsche, Fransche, Italiaansche en Duitsche huizen zijn. In 1784 bedroeg de uitvoer naar Amerika alleen aan Spaan. voortbr. 23,506,188, en aan vreemde 28,778,748, te zamen 52,284,936 Nederl. guldens. De invoer uit Amerika bedroeg aan goud, juweelen en waren te zamen 151,622,076 guldens. Thans zijn die sommen zeker veel geringer, immers, volgens openlijke berigten, bedroeg de invoer in 1817 aan zilver naauwelijks 20 millioenen guldens. De haven is voortreffelijk en wordt door sterke batterijen en forten gedekt: de baai bestaat uit twee deelen, de buitenste of de baai van Cadix, tusschen de stad en de *Castillo de St. Catalina*, hetwelk op het land ligt, en de binnenste of de baai van Puntales, waarvan de ingang, door de beide *Puntales* verdedigd wordt. Deze laatste, waarin de Spaansche vloot ligt, en ook de Amer. schepen aanleggen moeten, wordt door het eil. Leon, en het vaste land, waarop de Cano del Trocudero, de stad Puerto Real en de Villa Caracca gelegen zijn, omringd. De ingang tot de baai van Cadix is 2000, die tot de baai van Puntales 500 vademen breed. Onder de onderscheidene belegeringen, die Cadix heeft uitgestaan, zijn die van 1810 en 1812 nog in het geheugen. Voor de stad, op den steenen dam, zijn eenige tuinen, welker huizen eene kleine voorstad vormen. 11. 22. 15. L. en 36. 32. N. B.

Menigvuldig zijn de munten te Cadix. De voornaamste zijn:

De kleine gouden Spaansche mat van 20 Realen - - - - - - - *f* 2 : 50

De groote gouden Spaansche mat van 320 Realen - - - - - - - *f* 40 : —

Pistolen of Doublons van *f* 9 *f* 18 *f* 36.

Peso de Plato - - 32 Realen *f* 1 : 00

Zilveren Spaan. mat, 20 Realen *f* 2 : 50

Ducado de Cambo 11 Realen.

De onderdeelen zijn Realen de Plata en de Veilon, Marevadis, Quartos, enz.

Er wordt boek gehouden in Realen de

de Plata, waarvan acht eene Spaansche mat uitmaken, en die in 16 quartos of 35 marevadis de Plata ondergedeeld worden. Het uso is 60 dagen uit Engeland, Frankrijk en Italië; 2 maanden uit Amsterdam en Hamburg, en 3 maanden uit Rome. De respijtdagen zijn zeer onderscheiden; voor ons vaderland 14 dagen.

W I S S E L.

Amsterdam, 1 ducado de cambo voor 98 § banco, meer of min.
Hamburg, dito - - - - - - 94 §
London, 1 peso van 8 Realen - - 40 § sterl.
Parijs, 1 Doublon van 32 Realen 16 fr. 20 cent.

CADIX, (STRAAT VAN) is dat gedeelte der Atl. zee, dat de kusten van Algarbië en Andaluzië ten N., die van Fez en Marocco ten Z., en de straat van Gibralter ten O. heeft.

CADIX, (BAAI VAN) baai aan de N. kust van 't eil. Cuba. 22. 30. N. B.

CADLATOOR, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Tinevelly, 8½ mijl N. O. van Palamcotta.

CADMUS, berg in Aziat. Turkije, prov. Natolië.

CADOGANS DIJK, eene der rotsachtige rigchels of zoogenaamde *Sarns*, bij Z. Wallis, in Engeland, in de groote Cardigan baai, tusschen St. David's Head en Caernarvon.

CADOLZBURG, Beij. landger. en ambt, Rezatkreits, groot 4½ vierk. mijl., met 12,000 inw. Het dorp Cadolzburg ligt aan de Farrnbach en heeft 1000 inw.

CADOQUES of *Cados*, Indiaansch volk in de N. Amer. Rep., ten W. der Roode riv., met landbouw, paarden- en hondenteelt. Zij zijn bijna allen van schietgeweer voorzien.

CADORE, CADORIN of *Il Cadorino*, Lomb. Ven. distr., gouv. Venetië, legatie Belluno, op hooge bergen, aan de Tirolsche grenzen, met vele bosschen, ijzerwerken en 22,000 inw. De hoofdpl. Cadore ligt aan de Piave en heeft handel in ijzer en hout.

CADORIN, zie Cadore.

CADOS, zie Cadoques.

CADOUIN, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Bergerac, met 900 inw.

CADOURNE, Fr. dorp, dep. Gironde, met goeden wijnbouw.

CADOURS, Fr. vlek, dep. Op. Garonne, arr. Toulouse, met 830 inw.

CADOWINE, Fr. dorp, dep. Gironde.

CADREITA, Spaan. dorp in Navarre.

CADROCAPECHY, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Coimbetore.

CADSAND, CADZAND of *Cazand*, *gewoonlijk het land van Cadzand*, Nederl. eil., prov. Zeeland, distr. Sluis, de N. W. punt van 't voormalig Staats Vlaanderen uitmakende, en regt tegenover het eil. Walcheren gelegen, terwijl het door de zee, de Wester Schelde en het Zwin omringd wordt. Meer dan de helft van dit anders zeer vruchtbaar eil. werd door de zee verzwolgen: de inw. bestaan meestal van den landbouw; men vindt er de dorpen *Cadzand*, *Cassandrie* of het *Retrenchement* de *Groede*, de sterke vesting *Breskens*, enz.

CADSAND, Nederl. dorp, op voorn. eil. gelegen.

CADUTINADA of *Cartinaad*, klein O. Ind. distr. aan de kust van Malabar, vrij vruchtbaar, doch niet genoegzaam in koren. De hoogere streken zijn houtrijk.

CADY, O. Ind. stad in Bejapoor.

CAECIL, gr. in de N. Amer. Rep., in 't N. O. van de prov. Maryland, groot 18 vierk. mijlen met 13,620 inw.; het is vruchtbaar in tarw en mais. De hoofdstad is Elkton.

CAEN, Fr. arr., dep. Calvados, groot 20 vierk. mijlen, met 129,860 inw.

CAEN, voormaals de hoofdstad van Neder Normandië, thans hoofdpl. van voorn. Fr. arr., en van 't dep. Calvados, ter plaatse waar de Odon in de Orne valt, welke hier eene goede haven vormt, zoo dat, met den vloed, schepen van 160 ton, door het alhier aangelegde kanaal, binnen de stad kunnen komen. Deze welgebouwde koopstad heeft 6 poorten, 4 voorsteden, 4 opene plaatsen, een oud regelmatig aangelegd kasteel, 13 kerken, waaronder die van St. Pieter, 3 hospitalen, 9,000 meestal steenen huizen en 35,630 inw. Zij is de zetel van een kon. geregtshof en kamer van koophandel, heeft eene hooge school, een lyceüm, eene teekenschool, eene openbare boekverzameling, een museüm, eene akademie van kunsten en wetenschappen, eene school voor de zeevaart, een genootschap voor den akkerbouw en koophandel, en een voor de geneeskunde. Er zijn fabr. voor laken, sergie, bombazijn, kanten, hoeden, cider, azijn, tabak, porselein, enz., benevens bloemkweekerijen, visscherijen en handel in papier, ijzer, rundvee, enz; ook is er eene voorname jaarmarkt. Zij is de geboortepl. van de dichters MALHERBE en SEGRAIS en van den letterkundigen HUET. 17. 18. 7. L. en 49.

49. 11. 12. N. B.

CAEN, Negerstaat in Senegambia in Afr., met de Eng. faktorij Tancrowell.

CAENEGHEM, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, 2 uren van Deynse, met 1700 inw.

CAERDIFF of *Cardiff*, Eng. stad, hoofdstad van Z. Wallis, gr. Glamorgan, ter plaatse waar de Taff in de Severn valt, met eene goede haven, sterke zalmvangst, aanzienlijken handel op Ierland, en 2460 inw. 51. 28. N. B. 14. 36. L.

CAEREILLY, zie Caerphilly.

CAERLEON, Eng. vlek, gr. Monmouth, aan de Usk, met 950 inw. 51. 39. N. B. 14. 25. L.

CAERMARTHEN of *Carmarthen*, Eng. gr. in Z. Wallis, bepaald door de baai van Tenby, het kanaal van Bristol, de gr. Glamorgan, Brecknock, Cardigan en Pembroke, tusschen 12. 45. en 13. 49. L. en 51. 44. en 52. 5. N. B. gelegen; het bevat op 46. V. M. 9 steden en vlekken, 87 kerspelen, 13,820 huizen en 77,200 inw. Het is meestal vlak en zeer vruchtbaar in koren en hout; men heeft er ook rundvee, zalm, lood- en steenkol enmijnen.

CAERMARTHEN of *Caervyrden*, Eng. vlek, hoofdpl. van voorn. gr., aan de Towy, de zetel van de kanselarij en de schatkamer van Z. Wallis, met eene haven, 6,360 inw., zalmvangst en handel in vee, varkens, boter, enz.

CAERNARVON of *Carnarvon*, Eng. gr. in N. Wallis, als een schiereïl. tusschen de Iersche zee, de gr. Denbigh, Flint en Merioneth, of tusschen 12. 42. en 13. 35. L. en 52. 43. en 53. 15. N. B., in een gebergte, dat men de Engelsche Alpen noemt, gelegen. Het bevat op 24 V. M. 6 steden en vlekken, 68 kerspelen, 8438 huizen en 49,000 inw. Het is naar het W. tamelijk vlak en brengt voort: gerst, veel vee, schapen met goede wol, enz. Ook zijn er lood- en kopermijnen, okergroeven, en groote visscherijen. Bij Conway vischt men schoone paarlen.

CAERNARVON of *Carnarvon*, hoofdstad van voorn. gr., aan het kanaal Menay, tegenover het eil. Anglesey, met een sterk kasteel, eene haven en 3600 inw., die eene wolfabr. en handel naar buiten 's lands, in koren, honig, was, boter, kaas en in de nabijheid lei- en kalksteengroeven en loodmijnen hebben. Zij is de geboortepl. van den eersten prins van Wallis, EDUARD II, en zendt eenen gedeputeerden naar het parlement. 53. 6. N. B. 13. 16. L.

CAERPHILLY, Eng. vlek in Z. Wallis, gr. Glamorgan, niet ver van de Rumney, met veel steenkolen en merkwaardige overblijfsels van een der grootste Eng. kasteelen. 51. 30. N. B. 14. 26. L.

CAERVYRDEN, zie Caermarthen, No. 2.

CAERWENT, Eng. D., gr. Monmouth.

CAERWYS, Eng. vlek in N. Wallis, gr. Flint. 14. 14. L. 53. 14. N. B.

CAES, (Dos) 3 Port. eil. niet ver van kaap St. Vincent. 9. 54. L. 36. 58. N. B.

CAESAREA, voorheen voorname stad in Judea, in 't landschap Savonas, door HERODES den Grooten gesticht, volgens CLARKE thans verlaten. 2. N. Amer. riviertje in Nieuw Jersey, valt in Delaware baai.

CAESKERQUE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, bij Dixmuiden.

CAETE, Braz. stad, prov. Para.

CAFAGGIUOLO, Tosc. kasteel, prov. Florence, stamhuis der *Medicis*.

CAFAR-TUTA, fortores in Armenië, in Algezira, 7 mijlen N. van Rasain.

CAFARA, Port. D., prov. Alentejo.

CAFFA, zie Feodosia.

CAFFA, (LE) Afr. lands. ten N. van Gingiro, door een' bijzonder vorst bestuurd. Er zijn vele christenen.

CAFFARELLI, Austr. eil. bij Nieuw Holland, op 140. 25. L. en 16. 5. Z. B.

CAFFRARIA, zie Kaffraria.

CAFFRE TOURA, Egypt. dorp, 2 mijlen Z. W. van Damiette.

CAFIRISTAN of *Kettore*, een groot gedeelte der bergketen Hindo-Koh genaamd, liggende tusschen 35 tot 37 N. B. en 86 tot 90. L. — Het bestaat uit sneeuwbergen, heeft groote bosschen en kleine maar vruchtbare valleijen, die veel druiven maar weinig koren voortbrengen, en kudden geiten, schapen en vee voeden. De inw., die vrij talrijk zijn, worden in onderscheidene clans verdeeld, zijn Heidenen, doch verschillen veel van de Hindo's.

CAFRA, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl.

CAFZA, Afr. stad in Tunis, ten Z. van Kairovan, door de Romeinen gebouwd. 34. 20. N. B. 27. 4. L.

CAGADA, Amer. eilandje in de golf van Mexico. 297. 59. L. 9. 40. N. B. 2. W. Ind. eilandje bij de N. O. kust van Porto Rico. 313. 36. L. 18. 33. N. B.

CAGASA, Z. Amer. stad in Quito, met eene goudmijn in de nabijheid.

CAGAYAN of *Cagean*, vruchtbare prov. en stad in 't N. gedeelte van 't eil. Luzon. 2. Stad op de N. W. kust van 't eil. Mindanao.

CAGAYAN-SOOLOO, of *Soeloe*, een der

der Sooloo eil., ten N. O. van Borneo, heeft 20 mijlen in den omtrek, is vruchtbaar in kokosnoten en hout; de inw. zijn zeeroovers. De Eur. schepen doen het somtijds aan om ververschingen.

CAGAYLAN-ISLANDS, twee eil. in de O. Ind. zee. 136. 11. L. 9. 35. N. B.

CAGAYON, zie Caguayan.

CAGEAN, prov. op 't N. deel van 't Aziat. eil. Luzon, aan de Cagean, door Heidenen en Chinezen bewoond. Zij is vruchtbaar en levert honig op.

CAGGEVINES-CAMPINE, zie Schaffen.

CAGGEVINES-LOUVAIN, zie Papenbroek.

CAGGIANO, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 2,800 inw., een bisdom en 3 kerken.

CAGLI, stad in den Kerk. Staat, legatie Fermo, aan 't Apennijnsch gebergte en de kleine riv. Canziano, met 2,000 inw., 1 hoofdkerk, 9 kloosters en een bisdom.

CAGLIARI, hoofdstad van het eil. Sardinië, bij de kaap en de golf Cagliari, aan het afhangen van een' heuvel en aan den mond der Mulargia. Zij bestaat uit 4 deelen, het kasteel boven op de hoogte, de Marina beneden aan den voet van den berg en aan de zee met de voorsteden Stampace ten W. en Villa Nuova ten O. aan den voet van den berg. De beide eersten zijn met vestingwerken omgeven en het beste gebouwd. Zij is de zetel van een' onderkoning, residentie van een' aartsbisschop, met den titel van primaat van Sardinië en Corsica, en van eene pausselijke inquisitie; zij heeft 38 kerken, 20 kloosters, 1 hospitaal, eene hoogeschool met 500 studenten, en eene bibliotheek van 18,000 banden; eene in 1805 opgerigte huishoudelijke maatschappij, eenen schoonen schouwburg, eene ruime haven, welke den handel bijzonder bevoordeelt, een quarantaine-huis en 35,000 inw., welke papier-en tabaksfabr., scheepstimmerwerven, zoutgroeven en wijnteelt hebben. Er zijn overblijfsels eener Romeinsche waterleiding. 39. 15. 20. N. B. 27. 7. L.

CAGNANO, Nap. stad, prov. Capitanata, in het gebergte Gargano, met 3,480 inw. 2. Stad op 't Fr. eil. Corsica. 3. Lomb. Ven. stadje, 4 mijlen Z. Z. W. van Brescia.

CAGNES, Fr. vlek, dep. Var.

CAGNETTE, Z. Amer. prov. in Peru, 31 mijlen lang en 9 mijlen breed, met koren, Turksche tarw, suikerriet en zout. De hoofdpl. Cagnette ligt in 't dal Guarco, op 13. Z. B.

CAGOTS, een ongelukkig menschenras in 't Z. van Frankrijk, niet ver van de Pyreneeën, met groote kropgezwellen behebt, en met uitslag en ongedierte overdekt, zonder woning, kleeding of vuur in den winter, van de grofste spijzen levende en met lompen gekleed. Zij zien er mager, geel en bleek uit, zijn vreesachtig, meestal gebrekkig of hebben verlamde ledematen, en eene onduidelijke spraak: zij staan in zulk eene verachting, dat zich niemand met hen bemoeit. Ook in andere Z. W. deelen van Frankrijk vindt men zulke ongelukkige wezens.

CAGUAN, Z. Amer. stad in Nieuw Granada, aan de oevers der groote Magdalena riv. 305. 1. L. 2. 40. N. B.

CAGUANA of *Cahuapana*, Z Amer. riv. in Quito, valt in den Maranon.

CAGUANABO, stadje op 't eil. Cuba.

CAGUANICO, stad op 't W. Ind. eil. Cuba, 16 mijlen N. N. O. van St. Jago.

CAGUAY, groote haven of kleine zeeëngte aan de Z. kust van 't W. Ind. eil. Jamaica.

CAGUAYAN, CAGAYON, Nieuw Segovia, stad in 't N. deel van 't Philippijnsch eil. Manilla, met een bisdom.

CAGUETA, zie Orenoco.

CAGURRIA, Spaan. stadje in Navarre.

CAHA, Perz. stad, prov. Irak.

CAHABON, N. Amer. stad in Mexico, prov. Vera Paz, 7 m. W. van Vera Paz.

CAHAHI of *Cahohi*, Z. Amer. riv. in Brazilië, valt in zee op 338. L. 3. 20. Z. B.

CAHAYAGO, eil. der Philippijnen, bij de N. kust van 't eil. Samar. 142. 54. L. 12. 50. N. B.

CAHETE, Z. Amer. stad in Brazilië, prov. Minas Geraes, aan 't riv. Sabara.

CAHETS, zie Cagots.

CAHIR, haven in Ierland, welke met nog 2 andere door 't eil. Valentia aan de Z. zijde van den mond der baai Dingle gevormd wordt. 2. Ier. eil. bij de W. kust. 53. 44. N. B. 7. 53. L.

CAHIRCONREE, berg in Ierl., gr. Kerry, tusschen Dingle en Tralee.

CAHLE, stadje in 't vorst. Altenburg, met 1800 inw.

CAHLENBERG, dorp en riddergoed in de Schoonburgsche heerl. Waldenburg.

CAHOKIA, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Illinois, gr. Randolph, aan de riv. Cahokia, met 700 inw. 2. Dorp in Louisiana, aan den Mississippi.

CAHONE, Afr. stad van 't land der Jalofs in Senegambia. De Mandingos brengen er goud en ivoor.

CAHORLE of beter *Caorle*, Lomb. Ven. eil. en stadje in de golf van Venetië. Het laatste heeft eene kleine ha-

haven, een' bisschop en 2,128 inw., die van de vischvangst bestaan. 45. 35. N. B.

CAHORS, Fr. arr., dep. Lot, groot 39 vierk. mijlen, met 107,300 inw.

CAHORS, hoofdpl. van 't Fr. dep. Lot, aan de Lot, met wallen omringd, heeft naauwe kromme straten, een lyceüm, een' bisschop, eene kamer van koophandel, eene maatschappij voor den landbouw, eene bibliotheek, 11,000 inw. en fabr. voor laken, wollen stoffen, kanten, leder, brandewijn en papier. Ook zijn er overblijfsels van Romeinsche oudheden. De omtrek levert goeden rooden wijn, en onder anderen den bekenden *vin de Grave* op. 44. 26. 49. N. B. 19. 6. 22. L.

CAHUAPANAS, Z. Amer. stad in Quito.

CAHUN'S KEY, Amer. eilandje in de baai van Honduras. 288. 31. L. 16. 5. N. B.

CAHUSAC, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne. Nog 4 Fr. D., dep. Aude, Tarn, en 2 in Gers. Cahusac-sur-Verre ligt in 't dep. Tarn.

CAI, Jap. stad op 't eil. Niphon, hoofdpl. van een klein kon. van dien naam.

CAIAC, Perz. stad, prov. Irak.

CAIAGODY, O. Ind. stad, prov. Tinnevelly, 32 mijlen N. O. van kaap Comorin. 96. 16. L. 9. 13. N. B.

CAIAME, aanzienlijke Z. Amer. riv. in Peru, valt in den Maranon.

CAIAPOS, Z. Amer. riv. in Braziliё, valt in de Parana.

CAIAZACOS, stad op 't W. Ind. eil. Cuba, 12 mijlen W. Z. W. van Bayamo.

CAIBAR, zie Khaibar.

CAICHEU, Chineesche stad, in de prov. Hanthing.

CAICO, vlek op het W. Ind. eil. Cuba.

CAICOS of *Caucus*, een deel der Lucaysche eil. in Amerika, ten N. van St. Domingo gelegen; zij behooren allen aan de Engelschen, en zijn, uit hoofde van de menigte omringende klippen, voor de scheepvaart gevaarlijk: men telt er 950 inw.; zij brengen zout, katoen, vruchten en hout voort. Het voornaamste heet Groot Caicos. 21. 11. 10. N. B. 306. 24. 53. L.

CAICURU, Z. Amer. dorp in Spaan. Guiana.

CAIDRONISE, Turk. eil. in den Archipel, aan de kust van Morea.

CAIENNE, zie Cayenne.

CAIFA of *Haifa*, Aziat. stad in Palestina, aan het hangen van den berg Carmel, ten Z. W. van Acre. De schepen van deze laatste stad liggen hier in den winter.

CAIFANG FU, hoofdstad van de prov. Honan in China, aan de Hoanho. 132. 14. L. 34. 53. N. B.

CAIGNOU, onbewoond Afr. eiland in den Senegal.

CAIGURRAN-BAAI, golf op de O. kust van 't eil. Luzon. 140. 4. L. 16. 58. N. B.

CAI-KIEM, Chineesche stad van den derden rang in de prov. Quang Tong.

CAIL, Aziat. riv. in Syriё, die voorbij de stad Aleppo stroomt en bij Akleh in een meer loopt.

CAILACK, kaap in Schotland, op de N. W. kust van het gr. Ross.

CAILHAU, Fr. vlek, dep. Aude.

CAILIN, Z. Amer. eilandje bij de kust van Chili, op 44. 25. Z. B.

CAILLE of *Cailla*, Afr. stad in Algiers, prov. Bugia, ongeveer 18 mijlen W. van Bonne.

CAILLEGRAY, een der Hebridische eil. bij het Schotsch gr. Tayne.

CAILLÈRE, (LA) Fr. dorp, dep. Vendée, 4 mijlen N. O. van Luçon.

CAILLOMA, Z. Amer. stad in Peru, prov. Collahuas, met beroemde zilvermijnen, 13 mijlen N. N. O. van Arequipa.

CAILLY, Fr. vlek, dep. Neder Seine.

CAILO, Aziat. eil. in de Perz. golf.

CAILSO, zie Kelso.

CAIMAN, CAYMANES, zie Krokodillen eiland.

CAIMANES, zie Caiman.

CAIMANES, Z. Amer. riv., die in de Rio Madera valt. 2. Riv in Quito.

CAIMANS, rotsen en eilandjes bij de N. O. kust van Honduras in N. Amer. 294. 38. L. 15. 48. N. B.

CAIMENI, (Klein, Oud en Nieuw) drie kleine Turk. eil., in den omtrek van het eil. Santorin, in den Archipel, door eene aardbeving opgeworpen.

CAIMITES, 3 Amer. eilandjes bij de W. kust van St. Domingo.

CAI-PING, Chin. stad, prov. Petche-li.

CAIQUES, (LES) Amer. eil. in de golf van Mexico, ten N. van St. Domingo; het grootste is zeer smal en 26 mijlen lang.

CAIRANE, Fr. vlek, dep. Vaucluse.

CAIRNBULG, kaap op de O. kust van Schotl., gr. Aberdeen. 15. 55. L. 57. 36. N. B.

CAIRNEY HILL, Schotsch dorp, gr. Fife, met eenige linnenfabrijken.

CAIRNGORM, (Blue Mountain) een der Grampische bergen in Schotl., 4,050 voeten hoog, tusschen de gr. Banff en Inverness, met vele kristallen.

CAIRNSMUIR, de hoogste berg in Z. Schotl., gr. Kirkcudbright.

CAIRNTOUL, Schot. berg, gr. Aberdeen.

CAIRO, GROOT-CAIRO, KAHIRA, ALCAIR (bij de inboorlingen *Misr*), hoofdstad van Egypte, in de prov. Wostani, niet ver van den O. oever

 des

des Nijls, in eene zandige vlakte. Deze groote stad bestaat uit de 4 tamelijk ver van elkander verwijderde deelen, Oud Cairo, Fostat, Masr-el-Attik, dat klein en slecht gebouwd is, en Bulak aan den O. oever van den Nijl, dat zeer volkrijk, de stapelplaats van het land en de haven is; de 2 andere deelen zijn: Dsjise of Gizeh, aan het W. van de riv., en Nieuw Cairo, dat de eigenlijke stad is. Zij heeft, behalve de beplantingen, 3½ uur in den omtrek, 31 poorten, 15 bruggen, onregelmatige straten, die 's nachts aan het einde der wijken gesloten worden, en die naauw en duister zijn, behalve de hoofdstraat, welke de stad in hare geheele lengte doorloopt, en veel van eene laan heeft. Geene van allen zijn echter geplaveid, en daardoor zeer vuil, en zoo vol stof, dat het gezigt der inw. buitengemeen lijdt; van hier de menigte blinden in deze stad. De huizen, meestal van tigchelsteenen gebouwd en van platte daken voorzien, zijn voor verre weg 't grootste gedeelte onaanzienlijk, zonder vensters aan de straat, veel naar gevangenissen gelijkende. Daar men in de Oostersche steden geene volkstellingen heeft, kan men 't getal der inw. niet wel bepalen. POCOCKE spreekt van 2,000,000, dat te zeer overdreven is; ANTHONIE FARAOUN, door den baron van TOTT aangehaald, stelt 700,000; VOLNEY vooronderstelt 250,000 en latere reizigers spreken van 300,000 en 400,000 inw., welke Arabieren, Mahomedanen, Koptische christenen, Mammelukken, Grieken, Syriërs, Armeniërs, Maroniten, Europeanen, Joden en nog van andere natiën zijn. Onder de merkwaardigheden behooren het kasteel op de Oostzijde der stad, op eenen rotsachtigen heuvel, zijnde het einde van de bergketen welke langs den Nijl door geheel Egypte loopt. In hetzelve heeft de Turksche pacha zijn verblijf; het bestaat uit drie deelen en bevat onder anderen: de 276 voet diepe Jozef's bron, het Jozefs paleis, de munt, moskeën, badkamers, koffijhuizen, winkels, enz. Verder de okals of waren-magazijnen der kooplieden, 70 openbare baden, 300 moskeën, onder welke, volgens POCOCKE, die van sultan HASSAN en de *Kulbeel Azab* boven alle uitmunten; 1 Armenische, 2 Grieksche en 12 Koptische kerken, vele kloosters, 36 synagogen; 9 opene plaatsen, bazars, die in schoonheid en pracht uitmunten, khans, een dolhuis, enz. Zij is de zetel van een' Koptischen patriarch en van den Griekschen van Alexandria. Ook is hier eene Turksche hooge school voor de logica, sterre-voorzegkunde, sterrekunde, godsdienst en geschiedenis. De fabr. maken zijden stoffen, kamelot, schoone en kostbare tapijten, salmoniak, glazen lampen, salpeter, kruid, leder, linnen, katoen, touwwerk, aardewerk, geweren, degen-klingen, enz. De handel is er van zeer veel belang, dewijl hier het middelpunt van alle vertier tusschen Azië, Europa, de Middellandsche zee en het Noorden van Afrika is. Ook is hier de voornaamste slavenmarkt van de Negers, die uit Abyssinië, Sennaar, Darfur en uit andere deelen van Soudan aangebragt worden. De karavanen uit die oorden brengen stofgoud, ivoor, rinoceroshoornen, struisvederen, gom en vele specerijen aan. In de nabijheid is eene waterleiding, *Il Migre*, van 317 bogen, en het eil. Rodda of Raudah met den Nijlmeter. Bij zijne overstrooming komt de Nijl, op veel plaatsen, bijzonder in Nieuw Cairo, tot op de straten, en bij het zakken van het water wordt de lucht, door het droogen der achterblijvende slik en vuiligheid, zeer ongezond. Bij de groote aardbeving, welke in 1754 Konstantinopel verwoestte, verloor deze stad ongeveer 4,000 huizen, welke aanzienlijke schade, in 1755, nog tweemaal door hevigen brand vermeerderd werd. 30. 2. 21. N. B. 48. 58. 30. L.

CAIRO, Sard. stad, vorst. Piëmont, prov. Mondovi, aan de Bormida, met 4,000 inw. en aanzienlijken transito-handel. 2. Sard. stad in het Piëmonteesch gedeelte van Milaan, ter plaatse waar de Gogna in den Po valt. 3. vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Greene.

CAIROAN, zie Kairvan.

CAIRUN, zie Caroon.

CAISTER, Eng. zeedorp, gr. Norfolk.

CAISTON, Eng. vlek, gr. Lincoln, 1050 inw. 5 m. N. N. O. van Lincoln.

CAITAPERA, Z. Amer. riv. in Brazilië, in Para, valt ten O. der stad Caete in zee.

CAI-TCHANG, Chin. stad in Corea.

CAI-TCHEON, stad in Chineesch Tartarije, aan de golf van Leaotong.

CAITCHON-KENTCHIAN, Aziat. berg in Tibet, aan de O. zijde der riv. Sarjav.

CAITHNESS of *Cathness*, Schot. gr., het N. O. uiteinde van Groot Brittanje uitmakende, en dat zich als een voorgebergte in de Caledonische zee uitstrekt. Het ligt tusschen 13. 20. — 14. 29. L. en 58. 10. en 58. 45. N. B. en bevat op

32 vierk. mijlen 23,400 inw. De Oostkust is rijzig en rotsig en vormt verscheidene inhammen of baaijen en kapen, waaronder Ord, Clytheness, Dungisbaai en Dunnet-head merkwaardig zijn; ook zijn er wel 30 kleine meren. In eene dier baaijen is een fraaije waterval, terwijl in anderen de visschers schuiten aan ringen, die in de rotsen zijn, vastgemaakt worden, om dezelve tegen de stormen, die des winters 5 maanden lang woeden, te bewaren. Het Grampisch gebergte verliest zich hier in de zee. De voortbr. zijn: gerst, haver, aardappelen, vlas, weinig hout, rundvee, schapen, wildbraad, robben, zalm, zeekreeften, haring, ijzer, koper, en kalksteen. Wick is de hoofdplaats.

CAITHNESS, ORD OF, kaap op de O. kust van Schotl., in 't Z. van 't gr. Caithness. 14. 33. L. 58. 12. N. B.

CAITIAI, Aziat. stad in Opper Siam.

CAIVANO, Nap. dorp, prov. Napoli, met 5,430 inw.

CAIX, Fr. dorp, dep. Somme.

CAIXAS, Fr. dorp, dep. O. Pyr.

CAI-YUEN, Aziat. stad in Chineesch Tartarije, prov. Leaotong. 141. 27. L. 42. 40. N. B.

CAJANA of *Cajanalehn*, de grootste, doch weinig vruchtbare landstreek in de Rus. prov. Finland, aan de golf van Bothnië.

CAJANEBORG of *Cyana*, Rus. stad in Uleaburg, hoofdpl. van voorn. landst., aan het meer Ulea en aan eenen stroom, welke de Nuas Jarwi met de Uleatrask vereenigt. Zij heeft 350 inw.

CAJARE, Fr. stad, dep. Lot, arr. Figeac, aan de Lot, met 1900 inw.

CAJAZZO, Nap. stad, op eenen berg, prov. Terra di Lavoro, aan de Volturno, met een' bisschop en 2760 inw.

CAJELI, een der Moluksche eil., op 144. 42. 34. L. en 3. 22. 33. Z. B.

CAJELI, Nederl. vastigheid op de O. zijde van het eil. Bouro, binnen aan eene baai, met een fort, *Defensie* genoemd, midden in de stad, hetwelk vervallene wallen bijna zonder geschut, en eene kleine bezetting heeft. Het diende voornamelijk tot bevordering van den uitvoer van rijst en sago naar Amboina, doch ook deze staat is thans zoodanig aan den invloed van het rijk van Bony onderworpen, dat hij, als het ware, niet meer op zich zelven staat.

CAJELI, distr. op de W. kust van 't eil. Celebes, thans aangemerkt als een gedeelte van het koningrijk Macassar: het is niet zeer vruchtbaar.

CAJEM, zie Kahem.

CAJEOGUR, O. Ind. stad in Bootan.

CAJOR, Afr. distr. in 't land der Jalofs in Senegambia, bij de Groene kaap, welks koning den titel van Damel of Donnel voert, en in Embol of Makar resideert.

CAKENOL, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Golconda, 8 m. van Hyderabad.

CAKET, kleine Aziat. stad en vorst. bij den Kaukazus, sedert 1800 aan Rusland behoorende, met handel in zijde.

CAKETA, Z. Amer. riv., welke in Nieuw Granada ontspringt en in den Maranon valt.

CAL, Aziat. berg in Tibet, ten N. W. van het meer Tarouc-Yomsdu.

CALA, O. Ind. stad in Hindostan, 3 mijlen Z. O. van Travancore. 2. Cala Conga, en Cala Figuere zijn 2 baaijen op 't Spaan. eil. Majorka. 3. Zie El Kallah.

CALAA, N. Afr. stad in het rijk van Tremesen, ten Z. van Oran, op het hangen van eenen heuvel.

CALAAT-EL-ACCABA, Afr. plaats, aan de Roode zee en de golf van Accaba.

CALAAT EL AOUZ, Arabische vesting, 26 mijlen Z. van Calaat el Moilah.

CALAAT ERROAN, voorheen sterke Aziat. vesting in Syrië, 14 mijlen N. van Aleppo.

CALAAT ISLAM, Arab. vesting, 11 mijlen Z. van Calaat el Moilah.

CALAAT EL MOILAH, stad en vesting in steenachtig Arabië, ten O. van den ingang der golf van Accaba. 57. 40. L. 28. 10. N. B.

CALAAT EL MOUBELEH, Arab. vesting op de kust der Roode zee.

CALAAT EL NAHEL, Arab. vesting op de Egypt. grenzen., 31 m. O. van Cairo.

CALAAT EL NEGUER, Turk. vesting in Azië, gouv. Diarbekir, aan den Euphraat., 12 mijlen W. van Racca.

CALAAT EL WED, Afr. stadje in 't O. gedeelte van Fez.

CALABAR, Afr. riv., welke in de golf van Benin valt, en onderscheidene watervallen heeft, waarvan de eerste zulk een geweld maakt, dat men hem verscheidene mijlen ver hooren kan.

CALABAR, (NIEUW) stad op een eil. in voorn. riv., de zetel van den koning van Calabar, met 300 huizen en tot heden toe sterke slavenmarkt. 4. 30. N. B. 24. 16. L.

CALABERNO, Aziat. kaap aan den Z. kant der golf van Smirna.

CALABITE of *Calavite*, eilandje der Philippijnen, een weinig ten Z. van 't eil. Mindoro, dat ook een dorp van dezen naam heeft.

CALABOSO, Z. Amer. stad in Caraccas,

cas, prov. Venezuela, aan de Guarico, welke in de Apure valt, met 15,000 inw., die van de veeteelt bestaan. 8. 54. N. B.

CALABRIA of *Calabrië*, de naam van twee prov. in 't kon. Napels, die aan deze zijde, of Noordelijke, wordt *Calabria Citra* of *Citeriore* of *Settentrionale*, ook wel *Provincia di Cosenza;* de andere, of Zuidelijke prov. wordt *Calabria Oltra* of *Ulteriore* of *Meridionale*, ook wel *provincia di Cantazaro* genoemd; naar deze prov. voert de kroonprins der beide Siciliën den titel van hertog van Calabrië.

CALABRIA CITRA of *Citeriore*, ligt tusschen Calabria Oltra, Basilicata, de Tyrrhenische zee, en de golf van Tarente, of tusschen 33. 51. en 35. 2. L. en 38. 59. tot 40. 9. N. B. Het bevat op 158 V. M. 341,250 inw., waaronder vele Arnauten. De prov. wordt door de Apennijnen doorsneden en heeft de kustrivieren de Coscile, Trionto, enz. De luchtsgesteldheid is er zeer warm, de kwik daalt er nimmer beneden de 3 graden; de sneeuw is er zeldzaam en blijft er niet liggen. De voornaamste voortbrengselen zijn: citroenen, pomeranzen, wijn, olijf-olie, hout, zijde, wol, enz. De hoofdstad is Cosenza.

CALABRIA OLTRA of *Ulteriore*, grenst ten O., Z. en W. aan de Middell. zee, ten N. aan Calabria Citra, en ligt tusschen 33. 29 en 35. 3. L. en 37. 45 en 38. 59. N. B. Het bevat op 149 vierk. mijlen 419,450 inw. Ook dit land wordt door de Apennijnen doorsneden en bevat de groote vlakten Palmi en Marcesato, welke laatste eene volkomene woestijn schijnt te zijn. De luchtsgesteldheid is er warm; sneeuw en ijs vindt men slechts op de toppen der bergen. In Februarij 1783 werd, door eene aardbeving, de geheele streek, van kaap Spartivento tot Squilace verwoest, meer dan 300 plaatsen omgekeerd, terwijl wel 30,000 menschen om het leven kwamen. De voortbr. zijn: koren, wijn, olie, vlas, hennep, rijst, saffraan, honig, zout, katoen, manna, suikerriet, tabak, rozijnen, kastanjes, soda, rundvee, schapen, angora-geiten, bijen, zijde, steenzout en brood. Deze prov. wordt nog in twee deelen gesplitst: Calabria Ulteriore I., met de hoofdstad Reggio, en Calabria Ulteriore II., met de hoofdstad Catanzaro.

CALABRITO, Nap. stad in Principato Citra.

CALABRITTA, Nap. stad, prov. Principato Oltra, met 2,160 inw.

CALACAD, O. Ind. stad in Hindostan, 4 mijlen Z. Z. W. van Tinnevelly.

CALACERI, O. Ind. stad in Hindostan, 13 mijlen ten N. van Travancore.

CALACHERIN, Perz. stad, prov. Irak.

CALA DULCYRA, haven op 't Maltheser eil. Gozzo, in de Middell. zee.

CALAFIGUER, zie Cala, No. 2.

CALAFOI, een der Vrienden-eil. in de Zuidzee, door zachtaardige en gastvrije Indianen bewoond.

CALAGDO, stad op de O. kust van 't eil. Mindanao. 143. 49. L. 9. 17. N. B.

CALAGINEHRA, eilandje bij de kust van Sardinië. 27. 43. L. 40. 25. N. B.

CALAHAT, zie Kalhat.

CALAHORRA, voorheen *Calagurris*, Spaan. stad, prov. Soria, aan de Cidacos, over welke eene schoone brug van 10 bogen ligt, in een zeer vruchtbaar oord, met een bisdom en 7,200 inw. De geboorteplaats van QUINCTILIANUS. 15. 40. L. 42. 16. N. B.

CALAIS, (PAS DE) zie Pas.

CALAIS, Fr. kant. hoofdpl., dep. Pas-de-Calais, arr. Boulogne. De stad heeft schoone, regte straten, welke allen op de paradeplaats uitloopen, een groot en sterk kasteel met een tuighuis, 2 poorten, buiten elk derwelke eene voorstad is, 2 hospitalen, een collegie, kamer van koophandel, eene school voor de zeevaart, 7500 inw. en fabr. voor mutsen, kousen en zeep, benevens visscherij en handel in de hier gevangen wordende makreelen, in zout, wijn, paarden, boter, enz. Er zijn 3 jaarmarkten. De haven is niet groot en voor oorlogschepen te ondiep, maar in vredestijd van veel belang door den onafgebroken overtogt naar Engeland, welke, met goeden wind, in iets meer dan 6 of 8 uren geschiedt. De stad is op de oude wijze zeer goed versterkt, terwijl de haven door 5 forten verdedigd wordt. 19. 31. L. 50. 57. 31. N. B.

CALAIS, (ST.) Fr. stad, dep. Sarte, met eene regtbank van eersten aanleg en 3,200 inw., handel en fabr. 18. 35. L. 47. 5. N. B.

CALAIS-DU-DESERT, Fr. vlek, dep. Mayenne, 8 mijlen N. O. van Mayenne.

CALAIS, vlek in de N. Amer. Rep., in Vermont, gr. Caledonia.

CALA-LONGA, Spaan. vlek op 't eil. Majorka.

CALAMARCA, Z. Amer. stad in Peru, distr. La Paz, 5 mijlen Z. van La Paz.

CALAMAT, Perz. stad, prov. Mekran. 80. 50. L. 25. 20. N. B.

CALAMATA, Turk. vlek, lands. Morah Vilajetti, prov. Belvedere, aan den zeeboezem van Coron of Calamata, niet

niet ver van den mond der Pirnatscha, heeft met den omtrek en deszelfs 12 dorpen, 5,000 inw. en eenigen handel.

CALAMATA, haven op 't eil. Meladata, in de golf van Venetië, nabij Ragusa.

CALAMIANES, (DE) groep van 17 eil. tot de Philippijnen behoorende en ten N. van Paragua en ten Z. van Mindoro, op 137. 44. L. en 11. 47. N. B. gelegen; slechts 4 derzelve zijn bewoond. Zij brengen was, vogelnestjes en paarlen voort, worden door vreedzame Bissaijers bewoond en staan gedeeltelijk onder eenen Spaanschen alfade, en gedeeltelijk onder den sultan van Borneo.

CALAMINE, zie Calamo.

CALAMITA, zie Alma No. 3.

CALAMITEITS HAVEN, inham op de Z. W. kust van Bank's eil., in de N. Stille Zuidzee. 248. 14. L. 53. 10. N. B.

CALAMITTA, berg op het eil. Elba, met eene mijn van magneetsteen.

CALAMMI, landstreek in de Nederl. prov. Limburg, alwaar, naast die van Stolberg, de beste kalamijnsteen in Europa vervaardigd wordt.

CALAMO, Turk. eilandje in den archipel, tusschen de eil. Lero en Lango, met groote bergen bedekt. Het brengt veel honig voort en heeft 3,000 inw. 36. 56. N. B. 44. 28. L.

CALAMON, Turk. Aziat. stad op de kust van Syrië, 3 mijlen Z. van Tripoli.

CALAMOTA, zie Elaphites.

CALAMU, zie Calamo.

CALAMY GANGA, eene der 4 voornaamste riv. op het eil. Ceylon, die bij Combu in zee valt.

CALANA, Turk. Aziat. stad in Syrië, 8 mijlen ten Z. van Damascus.

CALANAS, Spaan. D., prov. Sevilla.

CALANCA, Zwits. dal, kanton Graauwbunderland, op de Z. zijde van den hoogen Alpenrug, ten O. van het Blegno en ten W. van het Mesocco dal, rondom met hooge bergen omgeven, is wild en woest, heeft 1800 inw., een weinig landbouw en veeteelt.

CALANDA, Spaan. vlek in Aragon.

CALANDRO, Turk. Aziat. stad in Caramanië, 29 mijlen Z. van Cagni.

CALANEE, stad op 't O. Ind. eil. Ceylon, met eene beroemde pagode.

CALANORE, klein Ind. distr. in Hindostan, prov. Lahore, tusschen 31 en 32. N. B., met de hoofdstad Calanore op 92. 46. L. 31. 51. N. B.

CALANTA, eilandje der Philippijnen, bij de Z. kust van 't eil. Luzon. 141. 48. L. 12. 48. N. B.

CALANTA, riv. in Malacca, die ten N. van Tringano in de zee valt.

CALAPADGA, kaap op de N. kust van 't eil. Candia.

CALAPAN, stad op de N. kust van 't eil. Mindoro. 138. 58. L. 13. 20. N. B.

CALAPAR, O. Ind. stad in Hindostan.

CALAPETEN, Eng. eil. bij de W. kust van Ceylon. 97. 38. L. 8. 8. N. B.

CALAPETRA, Spaan. haven op de Z. O. kust van Majorca.

CALAPUJA, Z. Amer. stad in Peru, prov. Lampa, 11 m. N. van Chucuito.

CALARA, O. Ind. stad in Hindostan, in 't land van Tellingana.

CALARUMCONDA of *Cumeldroog*, O. Ind. fort in Mysore bij Nundydroog.

CALAS, Fr. stadje, dep. Var, met 2,000 inw. en olijventeelt.

CALAS ATLAS, Z. Amer. stad in Brazilië, gouv. Minas Geraes.

CALA SCILENDI, haven op 't eil. Gozzo, in de Middell. zee.

CALASERAIGUE, eilandje in de Middell. zee, bij de Z. kust van Fr. 24. 11. L. 43. 11. N. B.

CALASPARA, Spaan. vlek in Murcia.

CALASTRI, O. Ind. stad in Carnate.

CALATABELLOTA, Sicil. bergstad, op eenen heuvel, in Val di Mazzara, aan de Calatabellota, met 7,500 inw.

CALATA FIMI, Sicil. stad, Val di Mazzara, met 10,000 inw.

CALATAGIRONE, Sicil. stad, Val di Noto, met 11,500 inw. 37. 15. N. B. 32. 7. L.

CALATA NISSERA, Sicil. stadje in Val di Noto, aan de Salso.

CALATA NISSETTA, Sicil. stad, Val di Mazzara, aan de Salso, op eenen berg, met 6,800 inw. 37. 30. N. B. 31. 47. L.

CALATASCIBETTA, Sicil. stad, Val di Noto, met 5,500 inw. 32. 7. L. 37. 37. 40. N. B.

CALATAXIBERA, Sicil. stadje in Val di Noto.

CALATAYUD, Spaan. stad in Aragon, ter plaatse waar de Xiloca in de Xalon valt, met 3 voorsteden, een bisdom, 13 kerken, 5 kloosters, 9,000 inw., 12 zeepziederijen en andere fabr. 41. 31. N. B. 15. 13. L.

CALATRAVA, Spaan. stad, prov. la Mancha, op eenen berg, niet ver van de Guadiana, met eene kwikzilvermijn en een klooster, dat de hoofdzetel van de orde van *Calatrava* is, en aan dezelve den naam heeft gegeven. 39. 4. N. B.

CALATRAVA (EL MORAL DE) Spaan. dorp, prov. la Mancha, aan den voet van de Sierra de Moral.

CALAU, Pruis. kreits, regdst. Frankfort, met 64 dorpen en 29,400 inw. De hoofdstad Calau ligt aan de Dober, heeft 1420 inw. en fabr.

CA-

Calau Cene, dorp in Op. Egypte.

Calauria, eil. ten Z. van Pora, aan de golf van Athenen.

Calaventura, groep onbewoonde O. Ind. eilandjes, bij de kust van Pegu, tusschen 16 en 17 N. B.

Calavita, stad op de N. kust van 't O. Ind. eil. Mindoro. 138. 11. L. 13. 30. N. B.

Calavon, riv. in 't Fr. dep. Vaucluse, welke beneden Cavaillon in de Durance valt.

Calawang, stad op de N. O. kust van 't eil. Sumatra. 118. 10. L. 2. 9. N. B.

Calayan of *Calayang*, het N. der Babuyanen eil., ten N. van 't eil. Luzon. 139. 16. L. 19. 28. N. B.

Calazeite, Spaan. stadje in Aragon.

Calbache, kaap op de W. kust van 't W. Ind. eil. Porto Rico. 309. 40. L. 18. 28. N. B.

Calbar, berg in Chineesch Tartarije, tot den bergrei Siolki behoorende, aan de O. zijde der riv. de Argun en van het meer Dalai.

Calbarde, zandbank aan de Fr. kust, W. N. W. van kaap Grisnez, die ten W. van Calais gevonden wordt.

Calbari, Afr. lands., riv. en dorp in 't kon. Benin, in Guinea.

Calbata, groote Aziat. stad in Circassië, met aarden huizen.

Calbe, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, Salzwedelschen kreits, aan de zamenkomst der Biese en Milde, in een moerassig oord, de *Calbische Werder* genoemd, met 1000 inw., hopteelt, brandewijnstokerij en linnenweverijen.

Calbe, Pruis. kreits, regdst. Maagdenburg, bevat op $10\frac{1}{2}$ V. M. 34,086 inw. De hoofdpl. Calbe ligt aan de Saale, heeft 3 kerken, 5,700 inw. en wolfabr. 51. 55. N. B. 29. 24. L.

Calbe, zie Calw.

Calberga, O. Ind. stad en distr. in Hindostan, prov. Beeder. 94. 54. L. 17. 17. N. B.

Calbiga, stad op de W. kust van 't eil. Samar. 142. 41. L. 11. 48. N. B.

Calbongos, een nog weinig bekende stam der Biasten, ten Z. van Benin in Afrika. Men wil dat zij geheel naakt loopen, hunne kinderen en magen tot slaven verkoopen, en tot de minst beschaafde der Negers behooren.

Calbuco, Spaan. eil in Z. Amer., tot de groep der Chiloë behoorende, met 4 dorpen en 3,300 inw., die meestal van Spanjaarden afstammen.

Calca of *Lares*, stad en prov. van Peru; deze laatste is 33 mijlen lang en 5 à 6 mijlen breed.

Calca, stad op de N. W. kust van 't O. Ind. eil. Borneo. 129. 14. L. 3. 48. N. B.

Calcar, Pruis. stad, regdst. en kreits Kleef, aan de Leye, met een kanaal, hetwelk de stad met den een uur van hier stroomenden Rijn gemeenschap doet hebben, en 1500 inw., die van de scheepvaart op den Rijn, de fabr., de veeteelt en korenbouw bestaan.

Calcaylares, zie Calca, No. 1.

Calchagua, Z. Amer. prov. van Chili, tusschen de Andes en de zee, met granen, wijn, vruchten en goud.

Calcheeda, O. Ind. stad in Carnate, 6 mijlen W. Z. W. van Nellore.

Calciana, Nap. stad, prov. Basilicata.

Calcinaia, Toscaansche stad, $1\frac{1}{2}$ mijl O. van Pisa.

Calcinato, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, aan de Chiese, met 3,000 inw.

Calcinato, Lomb. Ven. stad in Bergamasco, 2 m. Z. O. van Bergamo.

Calcio, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de Oglio.

Calconda, O. Ind. stad in Mysore.

Calcutta, presidentschap der Eng. O. Ind. Comp. in Hindostan, tusschen Nepaul, Tibet, Aschem, Birma, de golf van Bengalen, het presidentschap Madras, het land der Mahratten en eenige staten der Rasbuten, of tusschen 94. en 109. L. en 21. en 30. N. B. gelegen. Het bevat, op 10,000 vierk. mijlen, de prov. Bengalen, Bahar, Orissa, Benares, Agra, een deel van Auhd (Oude) en Delhi, met 39 millioen inw., behalve de bondgenooten, die gezamenlijk 17 millioenen inw. hebben, zoo als: de Nizams 8 millioen, de Mahratschen Peischwas 5 millioen; de staten der nabobs van Auhde 2 millioen, en die des rajahs van Mysore 2 millioen. Het is ten N. en O. door ketenen van het gebergte Himaleh omringd, heeft ten Z. eene kust vol ondiepten, en ten N. sterke vestingen. De Ganges, welke de Burrampoeter en andere riv. ontvangt, bevordert, door deszelfs periodieke overstroomingen, de vruchtbaarheid des lands, hetwelk rijst, tarw, wijn, mostaard, sesam, den wonderboom, suiker, indigo, katoen, opium, vruchten, gom, teakhout, bamboes, rundvee, schapen, wildbraad, tijgers, olifanten, gevogelte, visch, bijen, zijwormen, zout, salpeter, borax, diamanten, enz. oplevert. Behalve de Hindo's, die $\frac{6}{7}$ der bevolking uitmaken, wonen hier Mongolen, Tuppoos, Chinezen, Engelschen, Franschen, Negers en Maleijers, waarvan $\frac{1}{10}$ tot het Islamismus behoort. De

meeste

meeste Hindo's belijden de leer der Braminen. De nijverheid bestaat voornamelijk in katoenweverij en verwerij. De handel is in handen van de O. Ind. Comp., welke alleen aan katoen jaarlijks 50, en aan zijde 10 duizend centenaars naar Engeland uitvoert. Calcutta is het eerste presidentschap der Comp., aan welks hoofd de gouverneur generaal van O. Ind., en onder hem de hooge raad, het eerste geregtshof en een admiraliteitshof, enz. staan. De Hindo, die zich door zijne zachtaardigheid onderscheidt, heeft zijn eigen regt. De krijgsmagt van dit presidentschap bestaat uit 60,000 man, inboorlingen en Europeanen. De inkomsten beloopen ruim 110 en de uitgaven ruim 88 millioenen guldens.

CALCUTTA, Eng. stad, hoofdstad van 't presidentschap, en van al de bezittingen der Eng. in O. Indië, in eene ongezonde streek gelegen, daar er in de nabuurschap veel stilstaande waterplassen en moerassen zijn. Zij heeft 7 uren in den omtrek, ligt aan den W. arm van den Ganges, die de Hugly genoemd wordt, en op welke vier en zeventigers tot aan de stad komen kunnen. Aan de landzijde is de stad geheel en al open, doch zij heeft daar, tot hare verdediging, het fort *William*, dat met honderd kanonnen de geheele riv. bestrijkt. Calcutta is de zetel van den gouverneur generaal, van het hooge geregtshof en van de voornaamste regeringscollegiën der Engelschen in O. Indië. De straten zijn er eng en morsig en van grachten en vijvers voorzien, waarvan zich de Hindo's bij hunne reinigingen bedienen, terwijl de 78,800 huizen meestal ellendige hutten van gebakken steen of leem en bamboesriet zijn, doch in de wijk der Engelschen zijn het paleizen. De inw. worden door VALENTIA op 500,000, door TUCKEY op 700,000 doch door LE GOUX DE FLAIX op meer dan 1 millioen Hindo's geschat, waaronder kooplieden van allerlei Aziat. volken, en, behalve de belijders van den Indiaanschen godsdienst, ook mahomedanen, armeniërs, roomsche en protestantsche christenen, met hunne goden, moskeën en kerken; bij de kerk der zendelingen is eene openbare bibliotheek. Calcutta heeft sedert 1800 eene akademie voor de beoefening der Aziatische letterkunde, ter vorming van bekwame beambten, (met de uit talrijke en belangrijke handschriften bestaande bibliotheek van TIPPO SAIB,) die in 1807 reeds meer dan 100 deelen over de Oostersche letterkunde in het licht gebragt en vertalingen des bijbels voor Hindo's, Chinezen, Ceylonezen, Maleijers en anderen begonnen heeft; een gymnasium met Indiaansche, Perzische en Engelsche onderwijzers; een collegie voor alle kinderen van Hindo's; 2 vrijscholen voor halfkasten, of kinderen van Eng. vaders en Hindo's moeders, en weeskinderen; scholen voor kadetten en voor den koophandel; eenen schouwburg, een genootschap voor de Aziat. geschiedenis, de oudheden, kunsten en wetenschappen, de *Aziat. maatschappij* genoemd, met een museüm van Aziat. merkwaardigheden, van natuur en kunst; eene akademie voor mahomedanen, een genootschap ter bevordering der vrijscholen, een' voortreffelijken kruidtuin, eene sterrenwacht, boekdrukkerijen, vele fabr. van callico's, neteldoek, gedrukt linnen, tapijten, enz.; aanzienlijke scheepstimmerwerven voor koopvaarders van 1000 tonnen, en belangrijken land- en zeehandel, welke door 3 banken, 5 assurantie-compagniën, en behalve de Engelsche en Indiaansche, door 12 Portugesche, 15 Armenische en 6 Grieksche kantoren bevorderd wordt. Jaarlijks komen hier meer dan 2,000 schepen uit alle werelddeelen aan; — de tol brengt meer dan 10 millioenen guldens op. In 1811 berekende men den invoer op 2,265,549 en den uitvoer op 6,592,759 ponden sterling. Het oude fort, dat de Engelschen in 1696 hier bouwden, is thans een tolkantoor; in hetzelve vindt men het maar al te vermaarde hol, alwaar SARAJA DOWLA, nabob der Bengalen, die in 1756 Calcutta veroverde, plunderde en verbrandde, van 140 gevangene Engelschen er 123 jammerlijk verstikken liet. Sedert dien tijd is Calcutta in rijkdom, prachtige gebouwen, en getal van inw. zeer toegenomen. Kapitein HORSBURG heeft de breedte van Calcutta op 22. 34. 15., en de sterrekundige DINWIDDIE de lengte, uit onderscheidene waarnemingen, gemiddeld op 106. 12. bepaald.

CALDAO, kustriv. in de Port. prov. Estremadura, welke bij Setuval in de Atl. zee valt.

CALDAS, Spaan. stad, prov. Catalonië, in een bergachtig oord, door hare warme baden bekend.

CALDAS, Port. stad, prov. Estremadura, aan het afhangen van eenen heuvel, met de sterk bezochte zwavelbronnen *Caldas de Raynha*, vier in getal, en een badhuis.

CAL-

CALDAS DA BAIXA, (AS) Port. stadje, prov. Beira, 3 m. van Castelbranco.

CALDAS DA CIMA, (AS) Port. stadje, prov. Beira, 2 m. van Castelbranco.

CALDAS DA RAINHA, zie Caldas No. 2.

CALDAS DE CANTIS, Spaan. vlek in Gallicië, aan de Galdemonde, met minerale wateren.

CALDAS DE GEREZ, Port. badpl., prov. Entre Minho en Douro, met 40 huizen.

CALDAS DEL REY, Spaan vlek, prov. Gallicië, aan de Umia, met warme baden.

CALDAS DE MONBUY, zie Caldas No. 1.

CALDECOT, Eng. dorp, gr. Monmouth.

CALDEGAS, Fr. dorp, dep. Oost Pyreneën, 4 mijlen van Louis.

CALDEIRAO, gebergte tusschen Alentejo en Algarvië in Portugal, uit leiachtigen zandsteen bestaande, en rijk aan zilver, koper, tin, lood en ijzer.

CALDELAS, Spaan. riv. in Gallicië, welke de Rio de Vigo ontvangt.

CALDEN, dorp in Neder Hessen.

CALDENASCH, CALDONASCH, CALDONAZZO, Oostenr. heerl., kreits Trient, in Tirol, aan de bron der Brenta.

CALDER, 2 Eng. riv., gr. York en Lancaster. 2. Twee Schot. dorpen, gr. Nairn en Edinburgh.

CALDERA, meertje in de Spaan. prov. Granada. 2. Z. Amer. haven in Chili. 27. Z. B. 306. 45. L.

CALDERN, Oostenr. heerl. en vlek in Tirol, kreits Botzen, bij Brixen. 2. Ambt in Op. Hessen, met 1440 inw. Het dorp Caldern heeft 500 inw.

CALDERO, Z. Amer. kaap, ook Blanc geheeten, ten W. van de baai Otchier, nabij 't eil. Margerita.

CALDEROLA, stadje in den Kerk. Staat, in de mark van Ancona.

CALDERONE, 3 Turk. eilandjes in de Middell. zee, omtrent 4 mijlen ten Z. van 't eil. Candia. 44. 5. L. 34. 32. N. B.

CALDERSBURGH, vlek in de N. Amer. Rep., staat Vermont, gr. Orleans.

CALDES, Spaan. gehucht, prov. Catalonië, met eene gezondheidsbron.

CALDEY, Eng. eil. bij Wallis, aan de Z. O. kust van 't gr. Pembroke.

CALDIERA, Illyr. gebergte op 't schiereil. Illyrië, dat met het Carinthisch gebergte te zamen hangt; het is meest van kalksteen, met vele holen en sterk met hout bewassen.

CALDIERO, Lomb. Ven. dorp, legatie Verona, met zeer goede minerale bronnen.

CALDO, kleine Port. riv., welke in de Carado valt.

CALDONASCH, CALDONAZZO, zie Caldenasch.

CALDWELL, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 4268 inw.

CALDWELL, dorp in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Washington, aan 't meer George.

CALDY, zie Caldey.

CALEAL, Perz. stad, prov. Azerbidia.

CALEBAR, (OUDE EN NIEUWE) bijtakken van den Niger in Afrika.

CALEBASSES, baai in 't Z. W. van Jamaica, met goeden ankergrond.

CALEBEG, Ier. zeehaven aan de N. kust van Donegal-baai.

CALECUT, zie Calicut.

CALEDON, Iersch dorp, gr. Tyrone.

CALEDON BAY, baai van Nieuw Holland op de W. kust van de golf van Carpentaria. 154. 21. L. 12. 47. Z. B.

CALEDONIA, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, dat, op 36 vierk. mijlen 18,730 inw. heeft. De hoofdpl. is Danville. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Genessee. 3. Amer. haven op de landengte van Dariën, 7. mijlen N. W. van de riv. de Atrato. 300. 10. L. 8. 30. N. B.

CALEDONIEN, (NIEUW) groot eil. in den grooten Oceaan, door COOK in 1772, even na dat hij de Nieuwe Hebriden gezien had, ontdekt, schoon hij het zelve niet geheel kon omzeilen, daar dit eerst later door D'ENTRECASTEAUX geschiedde, die ons met de geheele gevaarlijke kust, en met al de riffen, die hetzelve omringen, en die eene menigte kleine zandeil. aan elkanderen voegen, bekend maakte. Het behoort tot Australië, en ligt Z. W. van de Nieuwe Hebriden en volgens KRUSENSTERN tusschen 180. 46. en 185. 46. L. en 17. 57. en 23. Z. B. Het is naast Nieuw Zeeland het grootste in de Stille Zuidzee, bevat 325 vierk. mijlen, en wordt van het Z. O. naar het N. W. door het 1000 voet hooge Quarzgebergte doorsneden, hetwelk in de voorgebergten prins van Wallis en koningin Charlotte eindigt. De kastanje bruine inw., welker getal men op 70,000 schat, zijn Papuers, spreken eene taal, die van al de andere tongvallen der Zuidzee eil. afwijkt, gaan bijna geheel naakt, en roeijen, met hunne goed getimmerde booten, ongeloofelijk snel. Ofschoon COOK hen voor zeer zachtmoedig en goed hield, leerde D'ENTRECASTEAUX, bij zijn verblijf in *Port Balada*, hen als diefachtige, wilde, twistgierige menscheneters kennen. Men heeft eenig onderscheid van standen bij hen waargenomen, doch zelfs aan dien des konings en der opperbevelhebbers, weinige voor-

voordeelen zien toekennen. Hunne kunstvlijt bepaalt zich voornamelijk tot de wapenen, die in lansen of sagaaijen van 15 voeten, in knodsen en in slingers bestaan, met welke laatste zij zeer kunstig rond gemaakte steenen wegwerpen. De vrouw, die slecht behandeld en weinig geacht wordt, is niet veel meer dan een lastdier. De voortbr. zijn: vele amandelen, cajeput- en broodboomen, palmen, pisangs, yams, knodshoofden, axumwortelen, suikerriet, schoone papegaaijen, duiven, hoenders, schildpadden, visch en sedert 1774 ook varkens en honden; verder zand en zeepsteen, basalt, ijzerërts, potsteen, van welke eene witte soort, door de inw., somtijds bij ponden gegeten wordt, enz. Het eil. is zeer moeijelijk te naderen.

CALEDONISCH KANAAL, Schotsch kanaal, dat van 1804 tot 1811 in 't gr. Inverness, van meer tot meer is geleid geworden. Het ontleent zijnen naam van de oude Caledoniërs, die zich ook op de Hebriden en in Ierland verspreid hebben. Het kanaal begint bij Linney-Loch, eene golf van den Atl. oceaan, alwaar het fort *William* staat, en gaat door de drie meren *Loch-Lochy*, het kleine *Loch-Vich* en het grootste van allen *Loch-Ness*, tot aan de Murray-Frith, eene golf van de Noordzee, alwaar Inverness ligt. De kanalen, welke de meren met elkander en met de zee verbinden, zijn 23 Engelsche voeten diep, zoodat zij niet alleen koopvaardijschepen, maar zelfs oorlogsfregatten van 32 stukken, door middel van sluizen, kunnen doorlaten. Aan de beide einden van het kanaal zijn uitgestrekte bassins aangelegd, welke te gelijker tijd 3 vloten kunnen bevatten. Uit hoofde van de meren is het kanaal slechts 12 Duitsche mijlen lang.

CALEDONISCHE ZEE of *Bottsche zee*, een deel van de Noordzee, hetwelk zich van de N. kusten van Groot Brittanje tot aan de Z. kusten van Ierland uitstrekt.

CALELLA, Spaansch zeestadje, prov. Catalonië, met 2400 inw. en fabr.

CALENBERG, Han. vorst. aan de Weser en Leine, tusschen Luneburg, Hildesheim, Brunswijk, Lippe-Detmold en de Keur Hessische prov. Schauenburg, Schauenburg-Lippe en Hoya, of tusschen 25. 58 en 28. 59. L. en 51. 33. en 52. 49. N. B. gelegen. Het is in twee kwartieren verdeeld, en bevat op 50 vierk. mijlen 12 steden, 16 vlekken, 105 groote, 224 kleinere dorpen en buurten, 19 domein-ambten, 10 stifts- en kloosterambten, 13 adelijke gerigten, 245 riddergoederen, 18,385 huizen en 139,200 luthersche inw. De grond is in den omtrek van den *Deister* en andere streken van den Harz, bergachtig, het overige is deels vruchtbaar, deels moerassig en met zandvlakten en heiden bezet. De voornaamste wateren zijn: de Leine, de Weser en het Steinhuder meer, en de voortbrengselen: koren, vlas, hennep, ooft, peulvruchten, aardappelen, groenten, raapzaad, hout, rundvee, schapen, paarden, wild, visch, bijen, ijzer, kleiaarde, steenkolen, turf, steenkalk, zout, enz. Ook hebben de inw. velerlei fabr., vooral in de hoofdstad Hanover, en handel in de producten naar buiten. De prov. heeft hare eigene zoo wereldlijke als geestelijke regeringscollegiën, en wordt in 19 domeinambten, 7 stadsgerigten, 7 stiftsgerigten en 10 adelijke gerigten verdeeld.

CALENBERG, Saks. stad, kreits Erzgebergte, met 1200 inw. en fabr.

CALENBERG, overoud slot en ambt in 't vorst. Calenberg, kwart. Hanover, aan de Leine, met 20,435 inw.

CALENBERG, Pruis. dorpje, regdst. Minden, aan de Diemel, met 214 inw.

CALENDASCO, Ital. vlek in Parma.

CALENDAL, dorp in Opper Egypte.

CALENELLE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, 2½ uur van Doornik.

CALENZANA, Fr. stadje, eil. Corsica, arr. Calvi, met 1950 inw.

CALEPIO, Lomb. Ven. dal en vlek, legatie Bergamo, aan de Oglio.

CALETARE, zie Calitoor.

CALF *van Man*, eilandje in de Ier. zee, regt tegenover het Eng. eil. Man; het heeft 2 mijlen in den omtrek, en is van klippen omgeven. 54. N. B. 13. L.

CALF, rots bij de Z. W. kust van Ierland, aan den ingang van Bantry baai. 2. Eilandje der Orkney's. 17. 45. L. 58. 4. N. B. 3. Zeeëngte bij de Zweedsche kust, ten N. van 't eil. Wingo.

CALFA, eilandje der Orkney eil., omtrent 1 mijl ten N. van Eda.

CALF PASTURE, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, valt in de James riv. 298. 4. L. 37. 35. N. B.

CALHETA, Port. riv. en stadje, op 't eil. Madera, kleine haven en 500 huizen.

CALHUCO, Z. Amer. zeestad aan de kust van Chili. 304. 7. L. 42. 40. Z. B.

CALI, stad in de Z. Amer. prov. Popayan, in 't onderkon. Nieuw Granada, in een dal van denzelfden naam, aan de Cauca. In den omtrek vindt men platina. 301. 9. 30. L. 3. 25. 36. N. B.

CALIACH HEAD, Schot. kaap op de N.

N. W. kust van 't eil. Mull. 11. 31. L. 56. 37. N. B.

Calian, Fr. stadje, dep. Var, met steenkolen- en jaspis-groeven en 1820 inw. 2. O. Ind. stad in Hindostan, prov. Aurungabad. 90. 58. L. 19. 17. N. B.

Caliano, Oostenr. vlek, kreits Tirol, digt aan de Etsch.

Calibong, kaap op de N. kust van 't O. Ind. eil. Java. 128. 31. L. 6. 18. Z. B.

Calica, Turk. stad in Bulgarië, aan de Zwarte zee.

Calice, Sard. vlek, niet ver van Spezzea.

Calico, riv. in Eur. Turkije, valt in de golf van Salonica.

Calicoote, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Cicacole. 103. 7. L. 19. 20. N. B.

Calicoulang of *Calicoulan*, kantoor op de kust van Malabar, in de O. Ind. prov. Travancore, van waar witte peper komt; 32 uren N. W. van kaap Comorin. 94. 18. L. 9. 12. N. B.

Calicut, Calecut of *Calicoet*, lands. op de kust van Malabar, ten Z. van kaap Dilly, sedert den val van Tippoe Saib aan de Eng. behoorende en nu een deel van 't presid. Bombay uitmakende. Het is in onderscheidene staten verdeeld, door riv., moerassen en bosschen doorsneden, en brengt peper, aloë, kardamom, kokosnoten, sandel- en ander hout voort. Ook zijn er apen, papegaaijen en wilde dieren.

Calicut, hoofdpl. van voorn. landschap, aan de zee, in een zeer vruchtbaar oord, met eene verzande haven, 5000 huizen en 30,000 (volgens anderen maar 18,000) inw., en handel in peper, kardamom, katoenen waren, salpeter, edele gesteenten, was, touwwerk, enz., welke door de onderscheidene Eur. volken werd aangemoedigd, doch door de zware tollen nu zeer verminderd is. Van hier vertrok het eerste schip met O. Ind. voortbrengsels naar Europa in 1498. 11. 18. N. B. 93. 36. L.

Californië, (Oud) groot schiereil. in Spaan. N. Amerika, onderkon. Nieuw Spanje, aan de N. W. kust, tusschen de Purper zee (Mar Vermejo of Roxo, anders Californische zee) en den Stillen Oceaan. Het werd in 1536 door Cortez ontdekt en naderhand door Frans Drake, die het in naam van koningin Elizabeth in bezit nam, *Nieuw Albion* genoemd. Het strekt zich van kaap *Lucas* of 22. 52. 23. tot aan den mond van de Colorado of 33. 40. N. B. uit, en is weinig meer dan 30 Duitsche mijlen breed, bevattende 2626 V. M. met ongeveer 9000 inw. Het geheele land wordt door eene aanzienlijke bergketen doorsneden, welke in het Z. met kaap St. Lucas begint, terwijl in het Noorden, alwaar de Eliasberg gevonden wordt, de grenzen nog niet bepaald zijn. De bergen zijn meestal dor en kaal, terwijl de hoogste kruin, *Cero de la Giganta* genoemd, zich 4700 voeten verheft. De voorn. riv. is de Colorado de los Martyres, buiten welke er slechts 6 beken zijn, waarvan 4 de zee bereiken: het overige water bestaat uit poelen. De luchtsgesteldheid is in het Z. dikwerf onverdragelijk warm, zoo dat versch vleesch in éénen dag bederft. De grond is over 't algemeen niet zeer vruchtbaar, en brengt voort: een weinig wijn, die hier uit Madera verplant is; Fakkel-distelen (*Carduus Cereus*), waarvan sommige 40 voet hoog zijn, 16 voet in den omtrek hebben en eetbare vruchten voortbrengen; — de Pitahajas (*Cactus Pitajaga*), die eveneens eene eetbare vrucht opleveren; — een weinig tarw, mais, rogge, erwten en andere peulvruchten, denneboomen, cypressen, eiken, beuken, olmen, berken, essen, *taijen* of langhoornige schapen, reuzen herten, (welker hoornen 4½ tot 9 voeten lang zijn) wilde geiten, zeeotters, volgens Egbert wel 20 soorten van slangen, waaronder ratelslangen: vele dezer dieren hebben eenen doodelijken beet; andere, daarentegen, dienen den inw. tot voedsel; schorpioenen, schadelijke sprinkhanen, voortreffelijke paarlen, waarvan echter de visscherij, door gebrek aan aanmoediging, bijna geheel vervalt, enz. De inboorlingen zijn klein, zwak en ruw; diefachtig, buitengemeen lui en hier door walgelijk morsig: sommige eten zelfs hun ongedierte. Zij hebben niet dan een zeer verward denkbeeld van 't opperwezen, en gelooven aan toovenaars. De bevolking is, vooral door de kinderziekte, zeer verminderd. Zij zijn meestal jagers en vijanden van de Spanjaarden; de Westelijke kustbewoners echter zijn meer beschaafd, daar zij mais en katoen telen, wollen stoffen weven, en looijerijen van hertenhuiden hebben; deze zijn de Escelen of Eslenen, de Rumsen of Runsienen, Achastliers, Ecclemachs, Matalons, Salsen en Quixoten. De Spaansche plaatsen zijn, of zendelingsposten (*Missions*), of militaire posten (*Presidios*), ter bescherming der zendelingen. De voornaamste presidio is Loretto, dat als de hoofdpl. aangezien wordt.

CALIFORNIË, (NIEUW) langwerpig kustland, ten N. van 't schiereil. of Oud Californië, bevattende 1760 vierk. mijlen, met 15,600 inw., 18 zendelingsposten en Monte Rey als hoofdpl. De Franciscaner monniken, die hier het werk der bekeering op zich genomen hebben, behandelen de nieuwe geloovigen met zeer veel voorzigtigheid, laten hen wol zuiveren, spinnen, weven, talk smelten, zeep koken, smidsen schrijnwerkers arbeid verrigten, benevens tarw, garst, erwten, mais, enz. bouwen. Paarden en hoornvee vindt men hier zeer veel in het wild.

CALIFORNISCHE ZEE, (Mar Vermejo of Roxo) *Purperzee*, ook wel naar den ontdekker Zee van *Cortez* genoemd. Het is eene golf der Zuidzee, die 300 mijlen ver in het land indringt en de eil. *Guadeloupe*, *Tiburoa*, *Carmen*, *Gilalana*, *St. Jose*, *Spiritu Santo*, enz., bevat.

CALIG, Spaansch vlek in Valencia, prov. Pensacola, met 2400 inw.

CALIGAWN, O. Ind. stad in Nepaul.

CALIGNAC, Fr. dorp, dep. Lot en Garonne, 2 mijlen van Nérac.

CALIGNANA, Oostenr. stad in Istrië, 14 uren van Triest. 45. 26. N. B. 31. 56. L.

CALILUIA of *Calalaya*, stad op 't eil. Luzon, in de O. Ind. zee.

CALIMA, Z. Amer. stad in Nieuw Granada, prov. Chocos.

CALIMENE, Turk. eilandje in den Archipel. 44. 30. L. 37. 2. N. B.

CALIMERE, landpunt in O. Ind., waar de kust van Coromandel begint.

CALIMNO, Turk. eilandje in den Archipel, nabij Capra.

CALINACRON, kaap in de Zwarte zee, op de kust van Natolië.

CALINASSE, een der Boumans of Schippers eil. in Australië op 194. 11. 23. en 13. 45. Z. B.

CALINATOOR, O. Ind. stad in Carnate.

CALINGAPATAM, O. Ind. stad in Cicacole. 18. 26. N. B. en 102. L.

CALINGAS, YGERROTEN, FINGAIANEN of *Italonen*, een Negerstam, aan wien oudtijds de Philipp. eil. behoorden, en door de Maleische veroveraars naar het gebergte gedreven; voorheen wreedaardig, maar thans zeer vreedzaam, van wilden honig, vleesch van wilde dieren en wortelen levende en in hutten van boomstammen wonende.

CALIPARI, Nap. riv., valt in de golf van Squillace. 34. 36. L. 38. 32. N. B.

CALIPARAM, O. Ind. stad, prov. Coimbetore, 9 mijlen W. van Damicotta.

CALIPO of *Garipo*, Turk. Aziat. stad in Natolië, aan den mond der Lali in de Zwarte zee, met eene goede haven.

CALIPURNOS, Indiaansch volk in Fransch Z. Amerika.

CALISSIN of *kaap Rosbel*, voorgebergte in Ethiopië, tegenover kaap Ara, in Arabië, welke beiden de straat van Babelmandeb vormen.

CALITONDO, riv. op 't eil. Java, valt in zee op de Z. kust, op 126. 58. L. 7. 36. Z. B.

CALITOOR, vesting met aarden wallen omgeven, op de W. kust van 't eil. Ceylon, aan den mond der Calitoor. 97. 36. L. 6. 34. N. B.

CALITRI, Nap. vlek, prov. Principato Oltra, met 4550 inw. 40. 57. N. B.

CALITURE of *Caleture*, zie Calitoor.

CALIX, Zweed. stad in Dalecarlië, aan de riv. Calix, die in de golf van Bothnië valt. 65. 12. N. B. 40. 52. L.

CALK, zie Kalk-eiland.

CALKEN, Nederl. D., prov. O. Vlaanderen, met 3240 inw. 2 uren van Gend.

CALL, Nederl. dorp in Luxemburg.

CALLAC, Fr. D., dep. Morbihan.

CALLACALLA, Z. Amer. riv. in Chili, valt in de Valdivia bij Valdivia.

CALLABASH BAY, baai op de Z. kust van Jamaica. 299 39. L. 17. 53. N. B.

CALLAC, Fr. vlek, dep. Noordkusten, arr. Guingamp, met 1540 inw.

CALLACAND, O. Ind. stad, prov. Tinnevelly. 95. 30. L. 8. 31. N. B.

CALLACOIL, O. Ind. vesting, distr. Marawas. 97. 27. L. 9. 53. N. B.

CALLAH, dorp in 't rijk van Algiers.

CALLAH, Afr. stad in Algiers, prov. Constantina, welker inw. schietgeweer, grove kleedingsstukken, enz. vervaardigen. In het Z. O. is de naauwe pas Dammer Cappy (ijzeren poort) de hoofdweg van Algiers naar Constantina, welke tusschen steile rotsen heen loopt en dwars door eene rots heen geleidt.

CALLAH, zie Calle en Gellah.

CALLAN, vlek in Ierl., gr. Kilkenny.

CALLANDER, Schotsch kerspel, gr. Perth, aan de Teth, met 1000 inw., katoenweverij met 100 getouwen en bleeken.

CALLANORE, zie Calanore.

CALLAO of *Calao de Lima*, Z. Amer. stad, op eene kleine landpunt in Peru, 2½ uur van Lima, waarvan het de haven uitmaakt, die door 2 citadellen beschermd wordt. In 1746 werd zij bijna geheel en al verwoest, en is nog niet weder hersteld. 300. 25. 30. L. 12. 3. 33. Z. B.

CALLAO of *Campello*, eil. in de Ind. zee, omtrent 2 mijlen in den omtrek, en 2 mijlen van de kust van Cochin

 Chi-

China. 126. 16. L. 15. 55. N. B.

CALLAS, Fr. stadje, dep. Var, met 2090 inw. en 14 oliemolens. 24. 12. 23. L. 43. 35. 30. N. B.

CALLASGOODY, O. Ind. stad in Carnate.

CALLASUSUNG, hoofdstad van het eil. Bouton, ten Z. O. van Celebes, aangenaam gelegen; zij behoort aan een' inlandschen prins. 141. 16. L. en 5. 2. Z. B.

CALLAT, zie Callah.

CALLAWILLA, Ind. stad, distr. Cuddapah, 6 mijlen N. W. van Cuddapah.

CALLE (LA) of *Callah*, stad in Algiers, prov. Constantine, aan de zee, met eene kleine onzekere haven en 60 ellendige hutten. Het was de hoofdzetel der Fransche Afr. comp., welke hier meer dan 400 personen in bezetting had, om derzelver handel met katoen, koren, wol, leder, was, enz., en de koraalvisscherij te beschermen, en ook volkplantingen te Collo, Bona en op het kleine eil. Tabarca, ten O. van la Calle, had.

CALLELA, zie Calella.

CALLEN, Ier. riv. en vlek, gr. Kilkenny.

CALLENEDE, Nederl. dorpje, prov. Henegouwen, met 320 inw.

CALLENHARDT, Pruis. stad, regdst. Arnsberg, kreits Lippstadt, met 812 inw.

CALLETAS, 2 kreken of havenpl. bij de haven van Salagua, op de O. kust van Mexico, door vele schepen bezocht.

CALLEVILLE, Fr. dorp, dep. Eure.

CALLEVOORT, Nederl. dorpje in Z. Braband, arr. Brussel.

CALLIAGH CRUM, rots op de W. kust van Ierl., bij Binvey head. 8. 10. L. 54. 21. N. B.

CALLIAN, zie Calian.

CALLIAN, O. Ind. stad, prov. Bejapour.

CALLIANEE, groote en volkrijke stad in Hindostan, prov. Beeder. 95. 19. L. 17. 22. N. B.

CALLIANO, Sard. stad, hert. Montferrat, prov. Casale, op een' heuvel, met 2340 inw.

CALLIANPOOR, O. Ind. stad in de prov. Canara, aan de zeekust. 92. 34. L. 13. 18. N. B.

CALLIAQUA, stad en vrij goede haven op het Z. W. einde van St. Vincent, een der Caraïbische eil.

CALLIBOGIE, zeeëngte in 't N. O. van den ingang der N. Amer. Savanah riv. in Georgië.

CALLIES, Pruis. stad, regdst. Cöslin, Dramburgischen kreits, 2180 inw.

CALLIGONG, klein O. Ind. distr. in Bengalen, tusschen 24. en 25. N. B. en 106. en 107. L.

CALLILEHETEN, d. i. Bergvolk, een gedeelte der Tehuelhhets in 't land van Magellaan, nabij de straat, welke weer in de Chulilan-Schuan en Yacana-Kunnys verdeeld worden.

CALLINGER, O. Ind. distr., prov. Allahabad, tusschen 24. en 26. N. B.

CALLINGER, sterke Ind. vesting en hoofdpl. van voornoemd distr., op een' hoogen berg gelegen. 98. 11. L. 24. 58. N. B.

CALLINGRAY, een der Bisschop's eil., een deel der Hebriden, bij Schotland behoorende.

CALLINGTON, Eng. vlek, gr. Cornwallis, met 940 inw.

CALLIONDROG, O. Ind. vesting, prov. Mysore, aan de Noggry. 94. 55. L. 14. 30. N. B.

CALLIPOUR, Ind stad in Bejapour.

CALLISHWA, O. Ind. stad in Carnate.

CALISTA, zie Santorin, No. 1.

CALLNBERG, nieuw aangelegd stadje in 't gr. Schonburg, niet ver van Lichtenstein, met 1200 inw. en fabrijken.

CALLO, eil. in Spanje, prov. Burgos, in de haven van St. Vincente de la Barquero.

CALLOO, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, arr. Dendermonde, in 't land van Waas, aan den linkeroever der Schelde, 1½ uur van Antwerpen, met 2030 inw.

CALLOREDO, zeer gevaarlijke zandbank nabij 't W. Ind. eil. Cuba.

CALLORO, een der Austr. Vrienden eil., op 202. 53. L. 21. 29. Z. B.

CALLOSA of *Collosa de Segura*, Spaan. vlek, prov. Valencia, aan het hangen van eenen berg, met 3200 inw.

CALLOUR, O. Ind. stad in Bejapour.

CALLUCA, stad in Aziat. Turkije, gouv. Diarbekir.

CALLUGANGA, riv. op 't O. Ind. eil. Ceylon, welke in het gebergte ontspringt, en te Caltura in zee valt.

CALLUNDSBORG, zie Kallundsberg.

CALLY, O. Ind. stad in Barramaul.

CALLYGONY HILLS, Aziat. bergrei in Hindostan.

CALLY-HILLS, Ier. vlek, gr. Fermanagh.

CALMAC, zie Kalmuc.

CALMAQUI, Aziat. land der oude Massageten, voorheen Geté genoemd, met schoone vlakten, door Tartaren, die een zwervend leven leiden, bewoond: hetzelve is aan China cijnsbaar.

CALMAR of *Calmarl-Land*, Zweed. stadhouderschap, prov. Smalland, in O. Gothland, dat op 184½ V. M. 3 steden, 3486 landhoeven en 136,300 inw. bevat, en zeer vruchtbaar in koren, hout en wildbraad, en rijk in steensoorten en metalen is.

CALMAR, hoofdstad van het voorn. Zweed. stadhouderschap, aan de zeeëngte van denzelfden naam, op een eil., dat door eene brug met het vaste land verbonden is. Zij is eene tamelijk regelmatig gebouwde en versterkte zee-, koop- en stapelstad, aan de landzijde met 4 muren en eene gracht, doch aan de zeezijde slechts met eenen muur omringd; de zetel van eenen bisschop, met eene haven, die meer en meer verzandt, eene schoone domkerk op de markt, een stadhuis, een gymnasium, eene scheepstimmerwerf, 4,300 inw., fabr. voor spiegels, tabak, leder, wol en potasch, en handel in planken, hout, pik, visch, meel, teer, aluin, enz., met 50 eigene vaartuigen. 56. 40. 30. N. B. 34. 6. L.

CALMARDIER, zandbank en rotsen in 't kanaal, nabij 't Fr. eil. Bréhat.

CALME, een tak van de Aa in Frankrijk, zie Aa, No. 16. 2. Landpunt op de N. O. kust van Amerika.

CALMES, Nederl. dorp in Luxemburg.

CALMEZ, Afr. kaap aan de Roode zee, aan de woestijnkust, tusschen Egypte en Abyssinië. 21. 22. N. B.

CALMIDE, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Bergerac, met 500 huizen.

CALMINA, groote Afr. stad in Dahomy, met 15,000 inw. 2. Zie Calimino.

CALMONT, zie Caumont, No. 3 en 4.

CALMPUNT, hooge punt op de N. W. kust van N. Amer., aan de N. zijde in Bristol baai. 58. 38. N. B.

CALMPTHOUT, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 1650 inw.

CALMTOUDT, Nederl. D., prov. Antwerpen, 1500 inw. $3\frac{1}{2}$ uur van Antwerpen.

CALNE, Eng. stadje, gr. Berks. 2. Eng. vlek, gr. Wilt, met lakenfabr.

CALOBELO, Amer. riv. in Dariën, valt in de golf van Mexico. 289. 51. L. 8. 48. N. B.

CALOFARO, draaikolk in de zeeëngte van Messina, de *Charybdis* der ouden. Zij wordt veroorzaakt door stroomen, welke elkander ontmoeten op de plaats, alwaar eene van Messina voortkomende landtong de straat nog naauwer maakt. Deze stroomen hebben eenen zekeren loop, waarnaar de schepen zich rigten, die bij stil weder dezelve bevaren.

CALOGERO, (ST.) Sicil. vlek, Val di Mazzara, geeft den naam aan eene kaap.

CALOJERA of *Calogera*, eil. in den Griek. Archipel, 5 uren Z. van Andros.

CALOLIMNO, klein eil. en vlek in de zee van Marmora, 17 uren Z. Z. W. van Konstantinopel. 40. 21. N. B.

CALONERY, landpunt op 't W. Ind. eil. St. Vincent.

CALONI, Turksch stadje, op het eil. Mitylene, aan eenen zeeboezem.

CALONNE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 550 inw.

CALOO, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, aan de Schelde, met de vestingwerken Perle en St. Maria, benevens 1900 inw.

CALORE, riv. in Napels, prov. Principato Oltra, welke bij de stad Bagnolo ontspringt, en bij Benevento in de Sabato valt.

CALOS, N. Amer. baai op de W. kust van 't schiereil. Oost Florida.

CALOSA, Spaan. stad, prov. Valencia, met 5200 inw. en pottenbakkerijen.

CALOT, (NOTRE DAME DE) Fr. eil. in 't kanaal, nabij 't eil Bas.

CALOTA, Z. Amer. stad, prov. Popayan, aan de Magdalena riv.

CALOUDE, O. Ind. stad, prov. Dowlatabad. 93. 14. L. 18. 42. N. B.

CALOUR, O. Ind. stad, prov. Bejapour.

CALOWZ, bergachtig en houtrijk O. Ind. distr., prov. Lahore, op omtrent 32 N. B., met de hoofdpl. Bellaspore.

CALPE, Spaan. stad in Valencia, aan de kust op 17. 38. L. 38. 37. N. B.

CALPE, zie Hercules (Zuilen van).

CALPENI, een der Lakediven in de Ind. zee, op 10. N. B. en 91. 30. L.

CALPENTYN, schiereil. op de kust van Ceylon, met een fort en dorp, is laag en zandig, met kokosboomen bezet, en wordt bij een N. O. mousson een eil. 97. 36. L. 8. N. B.

CALPENTINE, zie Calpentyn.

CALPENY, zie Calpeni.

CALPI, O. Ind. stad in Agra, aan de Dschumna, met eene munt, suikerraffinaderij, en eene diamantmijn. In 1806 werd zij aan de Eng. afgestaan. 26. 7. N. B.

CALSBOURG, Nederl. dorp in Luxemburg, $2\frac{1}{2}$ uur van Bouillon.

CALSHOT-CASTLE, klein Eng. fort aan den ingang van Southampton water.

CALSOE, een der Faroer eil. in de Noordzee. 11. 24. L. 62. 21. N. B.

CALTAGERONE of *Caltagirone*, Sicil. stad, Val di Noto, in een vruchtbaar oord, met 20,000 inw.

CALTANISSETTA, prov. in Sicilië, met 155,245 inw.

CALTENHARDT, Pruis. stadje, regdst. Arnsberg, met 770 inw.

CALTERN, zie Caldern, No. 1.

CALTURA, dorp en fortje op de W. kust van 't eil Ceylon, op een' heuvel, aan de schoone riv. Muliwaddy.

CALUBO, O. Ind. eil. ten Z. O. van Borneo.

Caluja, O. Ind. eilandje in de zee van Mindoro. 139. 1. L. 9. 26. N. B.

Calukala, Afr. riv. in Angola, valt in de Coanza, op 9. 10. Z. B.

Caluma, Afr. riviertje valt in de Atl. zee, 17 mijlen N. van Sierra Leone. 2. Z. Amer. riv. in Quito, ontspringt in de bergen Chimbo, en valt in de Babahoyo, bij de stad Babahoyo.

Calumaya, Afr. dorp in Bambarra, aan den Niger. 3. m. O. van Yamina.

Calumet, Punt, kaap op den N. oever van het Opper meer, in N. Amer.

Calumpan, stad op de W. kust van 't eil. Luzon. 138. 18. L. 14. 20. N. B.

Caluso, Sard. stadje, vorst. Piëmont.

Caluto, Z. Amer. stad in Popayan.

Calva, Schot. eilandje der Hebriden.

Calvados, (Klippen) rei gevaarlijke klippen, aan de Fr. kust, in den Atl. oceaan, in de baai van dien naam, die 2 uren lang is, en haren naam van een aldaar verongelukt Spaansch schip ontvangen, en dien weder aan de baai en het departement, waartoe zij behooren, medegedeeld heeft.

Calvados, (baai van) baai in 't Fr. dep. van dien naam, aan de O. zijde door kaap Caux of Antifer, en aan de W. zijde door kaap Barfleur beperkt, en in welker O. zijde zich de Seine ontlast.

Calvados, Fr. dep. in 't voormalig Normandië, dat op 92 vierk. mijlen 505,420 inw. bevat, tusschen 16. 31. en 18. 2. L. en 48. 47. tot 49. 23. N. B. door de riv. de Touque, Dive, Orne, Vire, Aure en Drome bespoeld. Het land, dat vlak is, brengt voort: koren, gras, hennep, vlas, vruchten, rundvee, schapen, paarden, varkens, haring, oesters, mosselen, marmer, kalksteen, steenkolen, turf, zeezout, ijzer, enz. De fabr. leveren lakens, linnen, katoenen waren, kanten, enz.; men maakt er ook cider. De handel is van zeer veel belang, bestaande de uitvoer in ossen, paarden, boter, kaas, eijeren, leder, kanten, linnen, laken, mutsen, enz. Het dep. zendt 4 afgevaardigden naar de kamer en wordt in zes arr., namelijk Bayeux, Caen, Pont-L'évêque, Lizieux, Falaise en Vire, benevens in 37 kantons en 896 gemeenten verdeeld, en heeft Caen tot hoofdstad.

Calvaire, (le) gewone naam van den berg Valérien, bij Parijs.

Calvana, hooge berg in Toscanen.

Calvariën, (berg van) of *Colgotha*, berg voorheen buiten de stad Jeruzalem, doch thans in derzelver muren ingesloten, met de grootste en voornaamste kerk in Palestina, welke de heilige Helena, moeder van den keizer Constantinus, in de 4 eeuw hier heeft laten bouwen.

Calver, Eng. vlek, gr. Derby.

Calvera, Nap. vlek in Basilicata.

Calverleigh, Eng. vlek, gr. York.

Calvert, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, hetwelk ten Z. O. aan de Chesapeak-baai grenst, en op 9 V. M. 8000 inw. bevat. De meestal zandige grond brengt uitnemenden tabak voort. 2. Hoofdpl. van voorn. gr., ook wel prins Frederik genoemd.

Calverts-Eilanden, groep eil. tot de Mulgraves behoorende en door Gilbert en Marshall ontdekt. Zij zijn 15 in getal en worden door koperkleurige menschen bewoond. In 1799 ontvingen zij den naam van *Reeflied Islands*. 9. N. B. en 190. 20. L.

Calves, eilandjes en rotsen in Roaring water Bay, op de Z. kust van Ierland. 51. 26. N. B.

Calvi, Fr. arr. op 't eil. Corsica, dat op 25 V. M. 18,600 inw. bevat.

Calvi, versterkte hoofdpl. van voorn. Fr. arr., op eenen steilen berg, aan de golf van Calvi, met eene goede reede, eene citadel, en 1162 inw. 26. 31. 16. L. 42. 34. 7. N. B.

Calvi, ongezonde Nap. stadje, prov. Terra di Lavoro, met een bisdom.

Calvi, kaap op de N. kust van 't eil. Corsica.

Calvin, Z. Amer. haven in Nieuw Granada, 7 mijlen van kaap Salines.

Calvino, kaap in 't W. van 't Turk. schiereil. Morea.

Calvires, groot Fr. vlek, dep. Rhône, 1 uur ten Z. van Lyon.

Calvisano, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, met 3000 inw.

Calvisarto, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia.

Calvisson of *Cauvisson*, Fr. stadje, dep. Gard, arr. Nimes, met 2400 inw.

Calvizzano, Nap. dorp nabij de hoofdstad, met 2200 inw.

Calvo, de hoogste kruin van het Nap. gebergte Gargano, die zich 2400 voet verheft en met heerlijke bosschen bedekt is, waarin vele wilde dieren, als wolven, wilde zwijnen, vossen enz. gevonden worden. 2. Kaap op de N. kust van Sicilië. 38. 19. N. B. 33. 3. L.

Calvorde, Brunsw. ambt en vlek, aan het einde van het bosch Dromling, met 1560 inw.

Calw of *Calbe*, Wurt. ambt, kreits Schwarzwald, hetwelk op 5 vierk. mijlen 18,800 inw. bevat.

Calw of *Calbe*, Wurt. stad in voorn. ambt,

ambt, aan de Nagold, met 3,600 inw. en fabr. 48. 42. 50. N. B. 26. 24. 56. L.

CALYMERE, uiterste landpunt van den O. kant van de O. Ind. kust van Coromandel, met twee pagoden. Zij ligt op 10. 18. N. B. en 97. 26. L.

CALZADA of *Domingo de la Calzada*, Spaan. vlek, prov. Burgos, met 5,600 inw.

CALZADA DE VALDULUEL, Spaan. vlek, prov. Salamanca.

CALZADA, (LA) Spaan. D. in Avila.

CALZADA (LA) DEL REY, Spaan. vlek, prov. la Mancha, aan den voet van een gebergte.

CALZADA LA HERGUIJUELA, Spaan. gr. in Estremadura, distr. Truxillo.

CALZADILLA, Spaan. vlek, prov. Leon.

CALZANES, Spaan. riv. in Estremadura, een tak van den *Tutar*, die in de Taag valt.

CALZENA, Spaan. vlek in Aragon.

CAM, een der Heilige Maagd eil., in de W. Indië. 317. 20. L. en 18. 20. N. B. 2. Eng. riv., gr. Cambridge. 3. Eng. riv., die in den Severn valt. 4. Eng. dorp, gr. Gloucester. 5. Eene der Vlaamsche banken, bij W. Afrika.

CAMA, Afr. riv. in Angola, valt in de zee ten Z. van kaap Lopez Gonzalvez.

CAMACO, Turk. vlek, prov. Janna. 2. Turk. vlek op 't eil. Candia.

CAMAGLI, Sard. zeeplaatsje, ten O. van Genua.

CAMALDOLI, Toscaansch dorp, 10 uren O. van Florence.

CAMALIERES, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont met 240 huizen.

CAMAMU, Z. Amer. stad en riv. in Brazilië, prov. Ilheos.

CAMANA, Z. Amer. prov. in Peru, die peper, wijn, olie, vijgen, goud, gekleurd kristal, enz. oplevert. De hoofdstad Camana ligt aan de Mages, en heeft 1500 inw. 16. 17. Z. B.

CAMANAGOLA, Z. Amer. stad, prov. Cumana. 14 m. W. van Cumana.

CAMANAR, Turk. Aziat. stad in Natolie, aan den ingang der Dardanellen.

CAMANCHEN, zie Cumarches.

CAMANDOO, O. Ind. stad der Sheiks, prov. Lahor, aan de Beyah. 93. 36. L. 32. 26. N. B.

CAMAPUAO, Z. Amer. riviertje in Paraguay, valt in de Plata riv.

CAMARADE, Fr. vlek, dep. Arriège, arr. Pamiers, met 1030 inw.

CAMAR GEBEL, bergen in Z. Arabië.

CAMARADE, 2 Fr. dorpen, dep. Arriège en Gers.

CAMARAIGNE-BAAI, baai in Cochin China, welker Z. punt Mui Davaitsch, bij de Europeanen *de Verkeerde Kaap Avarella* genoemd wordt.

CAMARAN, eil. in de Roode zee, aan de Arab. kust, nabij kaap Israol, met eene zekere reede en eene kleine vesting. 15. 20. N. B.

CAMARANA, Sicil. stad en riv. in Val di Noto.

CAMARASA, Spaan. stad, prov. Catalonië, aan de Segro.

CAMARAT, Fr. dorp, dep. Var.

CAMARATA, Sicil. stad, Val di Mazzara, op eenen marmer berg, met 7500 inw.

CAMARATABA, riv. in Brazilië, prov. Paraiba, valt in zee op 6. 35. Z. B.

CAMARCA, Turk. stadje op 't eil. Samos. 2 m. W. N. W. van Cora.

CAMAREES, Afr. riv. op de kust van Guinea, kon. Benin.

CAMAREL, Fr. dorp, dep. Lot.

CAMARENS, Fr. dorp, dep. Tarn.

CAMARES, Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. St. Afrique, met 1640 inw.

CAMARET, Fr. vlek, dep. Vaucluse, aan de Ayguez, met 2085 inw. 2. Fr. dorp, dep. Finisterre, met 100 huizen en eene kleine haven aan de golf van Brest.

CAMARGOS, stad in Brazilië, prov. Minas Geraes, 10 mijlen N. O. van Villa-Rica.

CAMARGUE, Fr. eil., dep. Monden van de Rhône, hetwelk door de beide monden van de Rhône gevormd wordt. Het is 9 V. M. groot, en heeft goed weiland en veel vee, en levert ook tarw, garst, haver, wijn, zout en soda op. Er zijn 9 kerspelen.

CAMARINA, baai ten Z. van kaap Villano, prov. Corunna, met eene goede ankerplaats, die door eene forteres, op eene landpunt gelegen, verdedigd wordt.

CAMARINA, Spaan. stadje, prov. Corunna, aan de N. zijde der voorn. baai, met 1200 inw.

CAMARINAL, Spaan. kaap aan de kusten der prov. Sevilla.

CAMARINES, schiereil. en prov. op de Z. O. kust van het Philippijnsch eil. Manilla, 30 mijlen lang, en van 3 tot 8 mijlen breed, met 22,000 inw., den vuurspuwenden berg Abbay, benevens goudmijnen.

CAMARIOCA, stad op 't W. Ind. eil. Cuba. 4. mijlen O. van Havannah.

CAMARON, Amer. kaap op de kust van Honduras. 292. 52. L. 15. 30. N. B.

CAMARONES, haven, riv. en baai op de W. kust van Z. Amer., prov. Arica, 19. 20. Z. B. 2. Riv. van Peru, ten Z. van Arica, aan welker mond de kaap Camarones. 3. W. Afr. riv. in 't rijk Ambozes, welke de gren-

grenzen tusschen Guinea en Biafara uitmaakt, en op 26. 46. L. en 3. 50. N. B. in de Atl. zee valt. In haren mond liggen 3 eilanden. Dat gedeelte van de kust, hetwelk tusschen de riv. Rio del Rey en den genoemden vloed ligt, heet 't land van Camarones.

CAMARRA, Z. Amer. riv. ten W. der riv. Maya.

CAMARTHES, rots bij de O. Ind. kust van Malabar, tusschen Tamana en Goa.

CAMB, zie Kamp.

CAMBAHEE, N. Amer. riv. in Z. Carolina, valt in zee bij St. Helena's sound. 297. 14. L. 32. 38. N. B.

CAMBAL, bergachtig en vruchtbaar Afr. distr. in 't Z. van Abyssinië.

CAMBARA, Aziat. berg in Tibet, ten Z. van de Sanpoo, 6 m. Z. W. van Lassa.

CAMBARA, Jap. stad op 't eil. Niphon.

CAMBAYA, O. Ind. lands. tot Guzeratte behoorende, in 't Eng. presid. Bombay, aan het uiteinde van de golf van denzelfden naam; het brengt katoen, anijs en opium voort. De hoofdstad Cambaya, aan den mond der riv. Canari of Mahi in de golf, is de haven van *Amedabad*, had voorheen meer dan 150,000 inw., welk getal, sedert de verslijking der haven zeer is afgenomen. Men maakt er katoenen stoffen, agaatwerk en zeezout; ook is er handel in katoen, koren, indigo, salpeter, borax, enz. De haven is onzeker en ondiep en slechts voor kleine schepen bruikbaar. 90. 13. L. en 22. 16. 45. N. B.

CAMBAYE, zie Cambaya.

CAMBAZA, Jap. stad, prov. Jersingo.

CAMBE, Fr. vlek, dep. Calvados.

CAMBELLO, stad op 't O. Ind. eil. Ceram, zijnde de voornaamste markt voor kruidnagelen.

CAMBELTON, zie Campbel-Town.

CAMBERG, stadje in 't hert. Nassau, bij Schwalbach, met 1200 inw.

CAMBERG, Boh. dorp, kreits Tabor.

CAMBERG of *Kammerbühl*, uitgebrande vulkaan in Bohemen, Ellnbogner kreits.

CAMBERGAM, O. Ind. stad, prov. Dowlatabad, 2 m. Z. W. van Amednagur.

CAMBERNON, Fr. vlek, dep. Kanaal.

CAMBERRY, Ind. stad in Cochin.

CAMBERWELL, Eng. dorp, gr. Surrey, 1 mijl Z. van Londen.

CAMBIANO, Sard. vlek, vorst. Piëmont, prov. Turin, op een' heuvel, met 2425 inw.

CAMBIO, Sard. vlek, in Piëmont.

CAMBO, Fr. vlek, dep. Neder Pyreneën, met 1200 inw. en minerale bronnen.

CAMBODIA of *Mekong*, O. Ind. riv. in Cochin-China, welke men meent dat uit de bergen van Tibet ontspringt, en na eenen loop van 1500 mijlen door 't Chineesch lands. Yunnan, de prov. Laos en Cambodia, zich door 3 voorname monden, op 10. N. B. en 122. 21. L. ontlast.

CAMBODIA, O. Ind. gewest van Cochin-China, groot 3770 vierk. mijlen, waarvan de gansche Z. kust laag en met klein geboomte bezet, en waarschijnlijk uit eene terugwijking der zee ontstaan is. Het ligt tusschen Siam en Cochin-China, en heeft Laos ten N. De O. en W. deelen zijn bergachtig, maar in 't midden is eene langwerpige zeer vruchtbare vlakte, die overvloed oplevert van rijst, groenten, vruchten, geneeskundige kruiden, sandel- en ander hout in groote bosschen, waarin zich elefanten, leeuwen, tijgers en andere wilde dieren ophouden. Er is ook zoo veel vee, dat eene koe van 600 pond, voor de waarde van 3 gulden verkocht wordt; ook vindt men er zijde, ivoor, edelsteenen en best goud. De inw., ten getale van een millioen, zijn geel van kleur, en bestaan uit een mengsel van Chinezen, Maleyers, Japanezen, Portugezen en inboorlingen. Hun godsdienst is, gelijk die der Siamezen, vol Heidensche ongerijmdheden en bijgeloovigheden. Dit land is nog niet zeer bekend. De hoofdstad Cambodia, ook wel *Lewek* of *Lowaick* genaamd, en aan de riv. van dezen naam gelegen, was voorheen groot, doch nu geheel in verval. 122. 21. L. 13. N. B.

CAMBODIA-CAPE, de Z. punt van Cambodia, in de golf van Siam. 123. 46. L. 10. N. B.

CAMBON, 6 Fr. D., 2 in Aveiron, 2 in Tarn, Hérault en Ned. Loire.

CAMBONA, O. Ind. eil., ten Z. van Celebes. 143. 34. L. 5. 22. Z. B.

CAMBONES, Fr. D., dep. Gironde.

CAMBONG of *Cambing*, O. Ind. eil., ten N. van Trinon, omtrent 8½ mijl groot. Tusschen 8 en 9 N. B.

CAMBORNE of *Cambourne*, Eng. stadje, gr. Cornwallis, met aanzienlijke kopermijnen, die 1500 personen werk verschaffen, en 4 jaarmarkten.

CAMBRAY, zie Kamerijk, No. 1.

CAMBRE, Nederl. D. in Z. Braband.

CAMBREMER, Fr. dorp, dep. Calvados, arr. Pont l'Evêque, met 1100 inw.

CAMBRESIS, voormalig Fr. lands., thans tot het dep. van 't Noorden behoorende, en tusschen Picardië, Henegouwen en Artois gelegen.

CAMBRIA, vlek in de N. Amer. Rep., prov.

prov. Nieuw York, gr. Niagara, met 1500 inw.

CAMBRIDGE, Eng. gr. tusschen Lincoln, Norfolk, Suffolk, Essex, Hertford, Bedford, Huntingdon en Northampton, of tusschen 17. 15. en 18. 6. L. en 52. 3. en 52. 41. N. B. aan de riv. Ouse, Cam en Nene gelegen, en op 34 V. M., 1 stad, 8 vlekken, 160 kerspelen, 16,450 huizen en 101,100 inw. bevattende. In het N. heeft het eenen moerassigen grond, welke van tijd tot tijd door de Ouse wordt overstroomd; het Z. levert saffraan, garst, hout, huisdieren, wild, visch, enz. op. Een der broeders van den tegenwoordigen koning voert den titel van hertog van Cambridge. De prov. zendt 6 afgevaardigden naar het parlement en wordt in 17 hundreds verdeeld.

CAMBRIDGE, hoofdpl. van voorn. Eng. gr., aan de Cam, in een zeer vruchtbaar oord, met 11,100 inw. Zij heeft 13 kerken, eene alom beroemde hooge school, met 12 collegiën, waaronder *Trinity college* bijzonder uitmunt; 4 hallen, waarin 1100 studenten, onder opzigt, wonen; 2 boekverzamelingen, eene galerij van schilderstukken en eene verzameling van koperen platen; zij zendt, zoo wel als de stad, afgevaardigden naar 't parlement. Niet ver van hier, bij de zamenkomst van de Stour en Cour, wordt jaarlijks in September de beroemde jaarmarkt gehouden, die *Stour-Bridge fair* genoemd wordt, omdat zij bij eene brug over de Stour gehouden wordt. De fabr. zijn hier van weinig belang; en de handel bestaat in olie, koren en ijzer. 17. 44. 15. L. en 51. 12. N. B.

CAMBRIDGE, stad in de N. Amer. Rep., hoofdpl. van het gr. Middlesex, prov. Massachusetts, aan den N. arm van de Charles. Zij heeft door eene schoone brug met de stad Boston gemeenschap, bezit eene universiteit, Harwardhall genaamd, met 200 studenten, eene sterrenwacht, boekverzameling, museüm, kabinet van naturaliën en natuurkundige instrumenten en 2900 inw. 42. 23. 28. N. B. 295. 46. L.

CAMBRIDGE, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, hoofdpl. van het gr. Dorchester, aan de Choptank, met 800 inw. en handel. 34. 8. N. B. 295. 44. L.

CAMBRIDGE, vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw Hampshire, in 't gr. Grafton.

CAMBRIDGE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Franklin.

CAMBRIDGE, vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Washington.

CAMBRIDGE, stad in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina.

CAMBRILLA, Spaan. stad, prov. Catalonië, aan de zeekust, tusschen Tarragona en de grenzen van Valencia.

CAMBRITS, Spaan. stad, prov. Catalonië, met 1500 inw., en handel in wijn en wol. 17. 42. L. 41. 17. N. B.

CAMBRON-CASTEAUX, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 500 inw.

CAMBRON (ST.) VINCENT, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1040 inw.

CAMBRUSA of *Porto Venetico*, zeehaven in Aziat. Turkije, aan de golf van Satalia, 2. mijlen van kaap Chelidoni.

CAMBUR, Illyr. zeestad in Dalmatië, kreits van Cattaro.

CAMBURG, stad en ambt in Gotha, vorst. Altenburg, tusschen Jena en Naumburg, tusschen zeer hooge rotsgebergten, aan de Saale, met 1400 inw.

CAMBUSNETHAN, Schot. dorp, gr. Lanark, aan de Clyde, met 2590 inw.

CAMBYNA, O. Ind. eil. tot Celebes behoorende, dat zich als eene piek verheft, die men 20 uren ver zien kan. 140. 11. L. 5. 15. Z. B.

CAMDEBOO, bergachtig Afr. distr. in 't O. gedeelte van 't Kaapland, aan 't Kafferland grenzende.

CAMDEBOVELD, distr. in het land der vrije Hottentotten, in Z. Afrika, aan den voet van het Sneeuwgebergte.

CAMDEN, distr. in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, met 40,000 inw.; het wordt in 6 gr. verdeeld. 2. De hoofdstad Camden, aan de Wateree, naderhand *Santee* genoemd, heeft 800 inw. en sterken handel. 296. 30. L. en 34. 15. N. B. 3. Stad in de prov. Maine, 76 uren N. O. van Boston. 4. Gr. in de prov. Georgië, met 3,040 inw. 5. Eng. stad, gr. Glocester. 6. Stadje in Nieuw York, gr. Oneida, met 1200 inw. 7. Dorp in de prov. Delaware.

CAMDEN, PORT, inham op een groot eil. bij de W. kust van N. Amer. De ingang ligt op 244. 1. L. 56. 55. N. B.

CAME, Fr. vlek, dep. Ned. Pyr.

CAMEL of *Alan*, riv. aan de W. kust van Eng. 2. Berg op de W. kust van Nieuw Zeeland in Australië. 3. Afr. eil. aan de W. kust van Madagaskar. 14. 20. Z. B.

CAMELFORD, Eng. stad, gr. Cornwallis, aan de bron van de voorn. riv.

CAMELON, Schot. dorp, gr. Stirling.

CAMEN, Pruis. stadje, regdst. Arnsberg, kreits Hamm, aan de Derne en Sesike, ten N. van de Roer, met eene latijnsche school, 2000 inw. en fabr.

CAMENGRAD, Turk. stadje in Bosnië,

nië, sandschakat Klis, met eene kogelgieterij en ijzermijnen.

CAMENZ, stad in de Op. Lausits, aan den voet van den Hoedberg, die 665 voeten hoog is, en aan de Zwarte Elster, met een lyceüm, eene bibliotheek, 3300 inw. en fabr.

CAMENZ, Pruis. vlek, regdst. Reichenbach, kreits Frankenstein, aan de Neisze, met 280 inw. en eene abdij, die 32 dorpen bezit. Het schoone klooster, een bijzonder eigendom van Z. M. den koning der Nederlanden, brandde in 1817 af. 34. 27. L. 30. 20. N. B.

CAMERA-LA-TORRE DE CAMIRA, Afr. stad in Barbarije, in 't rijk Barca, aan de golf van Sidra.

CAMERI, Sard. vlek, prov. Novara, met eene tafelgoedfabr.

CAMERIANO, Sard. dorp in Piëmont.

CAMERINES, zie Camarines.

CAMERINO, stad in den Kerk. Staat, in een vruchtbaar oord, aan het Apennijnsch gebergte en aan de Ghiento, met 19 kloosters, eene hooge school, een aartsbisdom, zijde-fabr., 5,300 inw. en een standbeeld van SIXTUS V.

CAMERONES, zie Camarones.

CAMEROON, O. Ind. eilandje bij de Z. W. kust van Palawan, op 135. 10. L. 7. 57. N. B.

CAMERONS of *Ambozes*, zie Camarones.

CAMEROTO, Nap. stad, prov. Principato Citra, niet ver van de zee, met 1950 inw.

CAMERTHANHÜGEL, heuvel in Australië, op Nieuw Holland, gr. Cumberland.

CAMES, lage landpunt op de kust van Peru, 2. m. van Manta.

CAMETA, Z. Amer. stad in Brazilië, aan de Toccantins. 327. L. 2. 15. Z. B.

CAMETOURS, Fr. dorp, dep. Kanaal.

CAMEYRAC, Fr. dorp, dep. Gironde.

CAMFER, riv. op 't eil. Sumatra, valt in de straat van Malacca. 120. 39. L. 0. 33. N. B.

CAMIAC, Fr. dorp, dep. Gironde.

CAMICAS, Fr. dorp, dep. Gers.

CAMIGTEN, een der Philippijnsche eil., ten N. van 't eil. Luzon, 3 m. groot, met handel in goud, was, cassia en kokosnoten.

CAMIGUEN, een der Babuyanes eil., ten N. der Philippijnen. 139. 44. L. 19. 2. N. B.

CAMILE, berg op den Z. O. oever der N. Amer. riv. St. Lourens.

CAMILLAC, Fr. dorp, dep. Gironde.

CAMILLUS, dorp in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Oneida.

CAMIM, Afr. stad in Sennaar.

CAMIN, zie Furstenthümer kreits.

CAMIN, Pruis. stad regdst Stettin, Flemmingschen kreits, aan de Diwenow en het Caminsche meer, ½ mijl van de Oostzee, met 2120 inw. De zeeëngte Camin is 5 uren lang en vereenigt de Oostzee met de Oder. Deze stad heeft met Colberg vrijheid van tol op de Sont. 32. 29. 55. L. 53. 56. 48. N. B.

CAMIN, Pruis. stadje, regdst. Mariënwerder, met 800 inw.

CAMIN, zie Camim.

CAMINHA, Port. vlek, prov. Entre Minho en Douro, aan den mond der Minho, door een kasteel op het daar tegenoverliggend eil. St. Isidoro gedekt, met den titel van hert., eene kleine haven, en 2520 inw., die van de visscherij bestaan. 8. 51. 31. L. 41. 52. 40. N. B.

CAMINIECK, zie Kaminiek.

CAMINITZA, stadje in Eur. Turkije, in Morea, aan den mond der riv. Caminitza, 2 m. Z. W. van Patras.

CAMINOG, een der Philipp. eil., ten N. O. van Luzon. 141. 13. L. 14. 24. N. B.

CAMINOGARI, Jap. stad op 't eil. Niphon, 40 mijlen Z. O. van Meaco. 2. Jap. eilandje in de straat tusschen de eil. Niphon en Xicoco.

CAMINOSEQUI, Jap. eilandje in de straat tusschen Niphon en Xicoco.

CAMIRA, eil. ten N. W. van Nieuw Brittanje in Australië.

CAMIRAN, Fr. dorp, dep. Gironde.

CAMIRO, stad op het eil. Rhodes.

CAMISA, Oostenr. dorp op het eil. Lisa, dat tot Dalmatië behoort, aan de golf van Venetië, zijnde eene goede en veilige baai.

CAMISANO, Lomb. Ven. stadje, legatie Vicenza, met 1500 inw., op 29. 23. 13. L. en 45. 30. 55. N. B. 2. Lomb. Ven. vlek, legatie Bergamo, aan de Serio.

CAMITA of *Comita*, W. Ind. eilandje nabij St. Domingo, 3 mijlen van kaap Rosa.

CAMITZ, Pruis. vlek, regdst. Oppeln, Neiszer kreits, met 950 inw.

CAMMA, landschap en riv. in W. Afr., ten N. van Loango, met de eenige haven St. Catharina.

CAMMART, Afr. stad in 't rijk van Tunis, 3 mijlen van Tunis.

CAMMASERAI, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Aurungabad.

CAMMERBERG, Weim. dorp in Heidelberg, met eene steenkolenmijn.

CAMMERFORST, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, kreits Langensalze. met 160 huizen.

CAMMEROLO, Nap. riv., valt in de Adriatische zee. 32. 29. L. 42. 16. N. B.

CAMMERSWALDAU, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, met 1000 inw.

CAMMOO, Jap. stad op 't eil. Niphon.

CAMOLIN, Iersch dorp, gr. Wexford.

CAMON, zie Gassion.

CAMONICA of *Val di Camonica*, Lomb. Ven. dal, gouv. Milaan, tusschen hooge bergen, aan de grenzen van Valteline, langs de riv. de Oglio, met 40,000 inw., weinig landbouw, maar veel veeteelt, ijzer- en kopermijnen; de hoofdplaats is het vlek Breno.

CAMOPI, tak van de riv. de Oyapok, in Z. Amer. 325. 20. L. 4. 15. N. B.

CAMORA, Port. stad in Estremadura.

CAMORTA, een der Aziat. Nicobar eil. in de golf van Bengalen, uit twee schiereil. bestaande, die door een aan den Westkant uitkomend meer gevormd worden. 107. 46. L. 8. 10. N. B.

CAMOURASKA EIL., verscheidene rotsige eilandjes in den St. Lourens, in N. Amer., 17 m. ten N. van het eil. Orleans.

CAMOUNGA, kaap op de W. kust van 't eil. Cyprus. 52. 22. L. 34. 50. N. B.

CAMP, zie Altenkamp.

CAMPAGNA, Nap. stad, prov. Principato Citra, nabij Salerno, met een bisdom en 4,000 inw.

CAMPAGNA DI ROMA en MARITIMA, voorm. prov. in den Kerk. Staat, welke ten O. aan Napels, ten N. aan Sabina en aan de Teverone, en ten Z. aan de Toscaansche zee grenst. Zij is nu in verscheidene legatiën verdeeld.

CAMPAGNAC, Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Milhau, met 1530 inw.

CAMPAGNANO, Nap. riv., prov. Calabria Citra, welke in de golf van St. Eufemia valt. 2. Dorp in den Kerk. Staat.

CAMPAGNATICO, Toscaansch vlek, 4 mijlen N. O. van Grosseto.

CAMPAGNE, Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais, arr. Montrevil, met 1200 inw. 2. Fr. vlek, dep. Gers, aan de Douze.

CAMPAN, Fr. vlek, dep. Op. Pyr. in 't schoone dal Campan, aan de bron van de Adour, met 3,640 inw. en groeven van rood, wit en graauw marmer, zilver, ijzer, koper en tin.

CAMPANA, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, niet ver van Pozzuolo, met eenen bisschop en gezondheidsbaden. 2. C. of St. Barbara, groot eil. aan de W. kust van Patagonië, ten Z. van het schiereïl. de tres Montes. 48. tot 49. Z. B. 301. L.

CAMPANA, Spaan. stadje in de prov. Sevilla, 4. mijlen W. van Ecya.

CAMPANELLA, de Z. kaap van de golf van Napels.

CAMPANET, Spaan. stadje op 't eil. Majorca.

CAMPARA, zie Camper.

CAMPBELL, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 3470 inw. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 11,000 inw. 3. Kaap in Cook's inham, op de W. kust van N. Amer., 228. 21. L. 60. 6. N. B. 4. Kaap op de O. kust van Nieuw Zeeland. 194. L. 41. 44. Z. B. 5. Riv. in 't binnenste van Nieuw Holland, met vruchtbare oevers.

CAMPBELL-TOWN, Schot. stad, gr. Argyle of Inverary, op het schiereïl. Kantyre, aan de frith van Clyde, met eene goede haven en 7100 inw., die van de haringvisscherij en van den handel bestaan. 55. 22. N. B. 11. 56. L. 2. Dorp der N. Amer. Rep., in Pennsylvanië. 3. N. Amer. dorp in N. Carolina, 4. Schotsch dorp, gr. Inverness.

CAMPBELL EILAND, eil. in de Zuidzee, in 1810 ontdekt, en op 52. 40. en 169. 41. L. gelegen.

CAMPDEN, Eng. vlek, gr. Glocester.

CAMPECHE, Amer. baai in Nieuw Spanje, in het lands. Yucatan, ten O. van Vera Cruz; zij wordt ten O. door het schiereïl. Yucatan begrensd, en strekt zich van kaap Condecedo, tot aan het gebergte van St. Martin uit.

CAMPECHE of (*St. Fansisco de*), stad in Mexico, op het schiereïl. Yucatan, aan voorn. baai, met een goed kasteel en 6,000 inw.; voorheen de stapelplaats van 't Campechehout, dat de Engelschen nu op de W. kust van Yucatan halen. Er wordt ook nog handel gedreven in was, zout en katoendoek. 19. 51. N. B. 287. 9. 15 L.

CAMPECHY, zie Campeche.

CAMPELLO, O. Ind. eil. op de kusten van Cochin-China, ten Z. van de baai van Turon. 124. 48. L. 15. 50. N. B.

CAMPEN, Brunswijksch ambt met 14 dorpen.

CAMPEN, zie Kampen.

CAMPENHOUT, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, 1½ uur van Leuven.

CAMPER of *Campara*, klein kon. op het O. Ind. eil. Sumatra, met Maleische inw.

CAMPESE, Lomb. Ven. vlek, legatie Vicenza, digt bij Bassano.

CAMPET, Fr. dorp, dep. Landes, bij Mont de Marsan.

CAMPI, Tosc. vlek, arr. Florence, aan de Bisanzio, alwaar veel strooijen hoeden vervaardigd worden.

CAMPIANO. Sicil. stadje in Val di Taro, aan de Taro.

Campiglia, Toscaansch vlek, 10 mijlen Z. van Volterra.

Campillo de Altobucy, Spaansch stad in Nieuw Kastilië, 10 m. van Cuenca.

Campine, zie Kempenland.

Campion, stad in Chineesch Tartarije, 17 mijlen ten N. van den grooten muur van China. 122. 30. L. 40. 25. N. B.

Campione, voorheen Zwits., nu Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan den Oostelijken oever van het meer Lugano.

Campione, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, legatie Bergamo, aan den W. oever van het meer Garda, met goede vischvangst, olie- en zijdeteelt en ijzerfabr. 2. Turk. vlek op het eil. Candia, pachalik Nettimo, met een' Griekschen bisschop.

Campli, Nap. stad, prov. Abruzzo Ultra II, met 5420 inw. en een bisdom.

Campo, zeer uitgestrekte bergrug aan gene zijde van het gebergte in Brazilië, met zeer weinig aarde bedekt en slechts met gras en kreupelhout bewassen. 2. Sard. vlek in Genua aan de Ponente. 3. Tosc. vlek aan de Z. kust van het eil. Elba, met 1700 inw. 4. Afr. riv. aan de W. kust.

Campo Basso, voorheen *Samnium*, Nap. stad, hoofdpl. van de prov. Molise, met 6 kloosters en 5450 inw., eene staalfabr. en veel koophandel.

Campo Bello, lang en smal eil. aan de O. kust van N. Amer., distr. Maine. De N. punt op 44. 48. N. B.

Campo Cossovo, zie Amserfeld.

Campo de Criptana, Spaan. stad in Nieuw Kastilië, 12 m. van Toledo.

Campo d'Andevalo, Spaan. distr. in Andaluzië, aan de Port. grenzen.

Campo de Montiel, Spaan. lands., prov. Mancha, met het vlek Montiel.

Campo di St. Pietro, zie Campo St. Pietro.

Campo Dolcino, Lomb. Ven. dorp in Valteline, 1½ m. N. W. van Chiavenna.

Campo Formio, eigenlijk *Formido*, klein kasteel, of liever de voorstad van Udine in het Lomb. Ven. kon., gouv. Venetië, legatie Friaul, merkwaardig door den vrede alhier in October 1797 tusschen Frankrijk en Oostenrijk gesloten.

Campo Freddo, Sard. stad in Genua.

Campoli, Nap. stadje, prov. Abruzzo Ultra. 42. 40. N. B. 32. 25. L.

Campo Longo, opene stad in een schoon dal van Wallachië, 2 m. ten Z. van den Zevenbergschen pas Terzburg.

Campoloro, Fr. stadje, eil. Corsica, arr. Bastia, met 2000 inw.

Campoly, O. Ind. stad, prov. Bejapour.

Campo Mayor, Port. grensvesting, prov. Alentejo, distr. Elvas, aan de riv. Caya, met 2 forten en 5000 inw. 38. 50. N. B. 2. Ital. stadje, hert. Lucca.

Campo Marino, Nap. stad, aan de kust van de golf van Manfredonia.

Campo Morone, Sard. stadje in Genua.

Campos, Spaan. vlek, eil. Majorca, met 2380 inw. 20. 24. L. 39. 31. N. B.

Campo St. Pietro, Lomb. Ven. stad, legatie Padua, aan de Muson, met 3000 inw. en veel korenbouw.

Campo Santo, stad in 't hert. Modena, digt bij de hoofdstad, aan den linkeroever van de Panaro.

Campos, (Cayo de) rots of eilandje bij de Z. kust van Cuba. 294. 58. L.

Campredon, Spaan. grensvesting, prov. Catalonië, aan de grenzen van Roussillon, en het hangen der Pyreneën, met 1500 inw. en goede wolfabr. 19. L. 42. 24. N. B.

Campremoldo di Sopra, vlek in het hert. Piacenza, aan de Rinazzo.

Campsella, Ind. stad in Bejapour.

Campsie, Schot. dorp aan de Kelvin, gr. Stirling, met fabr. en 3600 inw.

Campsie Falls, rei heuvelen, in Schotl., gr. Stirling, bij 't dorp Campsie, 150 voet hoog.

Campton, vlek in de N. Amer. Rep, prov. Nieuw Hampshire, aan de Pemigewasset, op 43. 31. N. B.

Camroop, voorheen een onafhankelijk Hindo kon. in Indië, aan de beide oevers der Burrampoeter, ten N. O. van Bengalen, zijnde 128 mijlen lang, en 29 breed, en thans gedeeltelijk aan Bengalen en gedeeltelijk aan Assam getrokken.

Camsha, Perz. stad, prov. Fars.

Camtoos river, aanzienlijke riv. in Z. Afr., in het O. gedeelte van 't Kaapland, valt in de Camtoos baai.

Camuchiren, Indiaansch volk in Peru, in Z. Amerika, aan de Napo.

Camuda, O. Ind. zeehaven in Pegu gelegen, op 15. N. B. 115. 26. L.

Camul of *Xamo*, de beste stad in Turkestan, in groot Tartarije. 37. 15. N. B. 115. 17. L.

Cana, zie Kenel.

Cana, zie Canna.

Cana, stad in Aziat. Turkije, in Aladalia, 10 mijlen Z. W. van Malatia. 2. Turk. dorp in Syrië, nabij Tabaria.

Cana-Camin, baai op de Z. kust van Arabië. 64. 51. L. 13. 30. N. B.

Canaan, dorp in de N. Amer. Rep., in 't N. O. van 't gr. Columbia, met 4,940 inw., 7 mijlen Z. O. van Albany.

Canaän, zie Kanaän.

Canabac, Afr. eil. op de W. kust, tot de Bissagos eil. behoorende. 10. 38. N. B.

Canach, Nederl. dorp in Luxemburg.

Canada, Eng. prov. in N. Amer., tusschen 290 en 310. L. en 41. 30. tot 50. 10. N. B. gelegen: zij grenst ten N. aan Nieuw Brittanje en andere onbekende landen; ten O. aan Nieuw Brittanje en de golf van Lourens; ten Z. O. en Z. aan de Vereenigde Staten, terwijl de grenzen ten W. geheel onbepaald en willekeurig zijn; het bevat omtrent 36,000 vierk. mijlen. Men wil dat dit land door de broeders Cabot in 1497 ontdekt is. Eerst in 1608 hebben hier de Franschen eene volkplanting aangelegd, na welken tijd de bevolking allengskens toenam, tot dat het Fransch gouv. dit land tot eene prov. verklaarde, welker gouverneur door den koning benoemd werd. In 1759 werd het door de Engelschen overheerd, die het sedert behielden. De bevolking beliep op dat tijdstip 70,000 zielen, welk getal echter in 1775 reeds met 20,000 vermeerderd was. Volgens eene parlementaire acte van 1791 werd dit land in Opper- en Neder Canada verdeeld; het eerste bevatte in 1814 omtrent 335,000 inw., en het laatste of Noordelijke 95,000. — Onder de bergen behooren: de Landshoogte of *Landesheight*, het *Apalachisch* of het *Blaauwe Gebergte*, de *Alleghany* en de bergen *Zonder Einde*; en tot de riv. de *St. Lourens* of *Canada*, *Bourbon*, *Mississippi*, *Kristino*, *Ohio* en de *Niagara*, met eenen beroemden waterval, die 140 voeten hoog is. Onder de groote meren telt men de Bovenzee, of 't Opper-meer, (Superior) de Huron, Michigan, Erie, Ontario, St. John, Atibibbe en Nipissin. De luchtsgesteldheid is ruw, vooral in den winter, wanneer de koude er dikwerf zoo streng is, dat het kwikzilver bevriest. De vorst begint er reeds eenigzins, hoe wel de ligging niet Noordelijker is dan die van Frankrijk, in de maand October, en duurt tot in April, wanneer de N. O. winden aanhoudende sneeuw aanbrengen. De zomer is er echter zeer aangenaam, en in de dalen is in Julij en Augustus de hitte zelfs zeer drukkend. De grond is er voor het grootste gedeelte zeer vruchtbaar, echter zijn er ook groote zandige en moerassige vlakten. Tot de voortbr. behooren: steenkolen, ijzer, lood, koper, meerschuim, koren, maïs, vlas, hennep, wijn, tabak, gierst, ontzaggelijke bosschen van dennen-, beuken-, ceder-, eiken-, noten-, berken-, olm-, populier- en suiker-ahornboomen; rundvee, schapen, herten, elanden, beeren, wezels, hermelijnen, marters, zilverkleurige vossen, vischötters, bevers, krokodillen, alligators, reuzen-hagadissen, (eene soort van krokodil, in Indië ook wel kaiman genoemd), ratelslangen, gevogelte, visch, bijzonder stokvisch, zalm, makreelen, enz. De inw. zijn deels oorspronkelijk, zoo als de Irokezen, Hurons, Creeks, en anderen, die te zamen omtrent 5000 zielen beloopen; deels, en wel vooral, vreemdelingen, zoo als Franschen, Engelschen en Negers, die zich hier nedergezet hebben. De Franschen wonen voornamelijk in Neder Canada, hebben nog hunne voormalige voorregten en belijden den Roomschen godsdienst, die door eenen bisschop en 116 priesters bestuurd wordt. In Opper Canada bestaat de bevolking meestal uit Engelschen, die den Protestantschen godsdienst belijden en eenen bisschop hebben. De voornaamste steden zijn: Quebeck, Montreal en Trois Rivières; alle overige plaatsen zijn of schansen of dorpen, welker huizen zeer ver uit een staan. De voornaamste tak van bestaan is de handel in meel naar de W. Ind., doch nog meer met het uitmuntend scheepstimmerhout, bijzonder in masten; verder in perl- en potasch, lijnzaad, gezouten vleesch en visch, en onderscheidene pelterijen uit het binnenland; meer dan 500 schepen worden hiermede bezig gehouden. In 1810 bedroeg de uitvoer 1,062,627 en de invoer 972,827 pond sterling. De geringe inkomsten der kroon, ruim 31,000 pond sterling, komen alleen uit de belasting op den invoer van zekere waren, zoo dat zij ter betaling der geestelijken, der civile en militaire beambten, enz. 's jaarlijks nog 700,000 pond sterling moet overmaken, waarbij dan nog aanzienlijke geschenken komen, om de vriendschap der vrije Indianen in Opper Canada te behouden, welke in wollen dekens en stoffen, katoen, tabak, geweren, krijgsbehoeften, messen, spiegels, pijpen, bijlen, scharen, naalden, ketels, enz. bestaan, en op 60,000 pond sterling geschat worden.

Canada, (Opper) bevat de ontzaggelijke vlakte in het W. langs de riv. Ontario, Erie, het Huron-meer, enz. tot in onbekende oorden; de N. grenzen worden door de Hudsons-baai aangewezen, terwijl de Z. grenzen door eene lijn wordt aangetoond, welke midden

door

door de meren gaat, wier Z. kusten reeds aan de N. Amer. Rep. behooren. Het wordt in 8 distr. verdeeld: de Oost, Midden, Home, West, Johnstown, Londen, New Castle en Niagara distr. genoemd, welke allen zeer nabij de riv. en de meren liggen, en 23 graafschappen uitmaken. De zetel der regering en van het bijzonder parlement is te York.

CANADA, (NEDER) bevat de Oostelijke streek van Canada, aan de beide oevers van den St. Lourens, tot aan deszelfs mond. Het bevat de drie districten: Drie rivieren, Quebec en Gaspe, die 21 graafschappen uitmaken. De hoofdstad is Quebec.

CANADA, baai op de O. kust van 't eil. Nieuwland, in 't O. van N. Amerika.

CANADA RIV., zie Lourens (St.)

CANADA CREEKS, 3 riv. in N. Amer., 2 derzelven zijn boventakken van de Mohawk riv., en de andere is eèn tak van de Wood-Creek.

CANAGA, stad op de O. kust van 't eil. Mindanao. 143. 58. L. 6. 54. N. B.

CANAJOHARY, dorpje in de N. Amer. Rep., aan de Mohawk riv.

CANAKAMPALEAN, O. Ind. stad in Hindostan, prov. Mysore.

CANAL, zie Kanaal, of bij de namen van onderscheiding.

CANAL BIANCO, de laatste helft der riv. Tartaro in Italië, na dat zij door de Castegnaro, en andere versterkt is. Zij valt in de golf van Venetië.

CANAL DI ST. ANTONIO, golf in Napels, prov. Capitanata, bij den mond der Ofanto.

CANAL DU CENTRE of *de l'Est*, ook wel kanaal van Charolais of Digoin genoemd, in 't Fr. dep. Saône en Loire, 15 mijlen lang, loopt van Digoin aan de Loire over Paray bij Charolles tot aan Chalons aan de Saône. Het heeft 81 sluizen, en vereenigt door de Loire, Saône en Rhône, door het kanaal van Briare en de Seine, de Middellandsche zee met den Atl. oceaan.

CANAL DU MIDI, zie Languedoc, (Kanaal van).

CANALE, Illyr. vlek, kreits Görz, met 420 inw. 2. Sard. vlek in Piëmont, prov. Alba, met 3150 inw. 3. Fr. dorp op het eil. Corsica bij Oletta.

CANALOOR, eilandje in de O. Ind. zee, 149. 58. L. 5. 12. Z. B.

CANANDAIGUA, fraai gelegen dorp en meer in de N. Amer. Rep., 7 mijlen ten Z. van 't meer Ontario: 2400 inw. 42. 48. N. B.

CANANDAIGUA of *Canandargue*, meer in de N. Amer. Rep., gr. Ontario, in Nieuw York, ontlast zich in de Canandaigua.

CANANDAIGUA, riv. in de N. Amer. Rep., stort zich in de Seneca riv.

CANANEA, eilandje bij de kust van Brazilië, in Z. Amer. 329. 18. L. 25. Z. B.

CANANOR of *Kannanur*, lands. in O. Ind., op de kust van Malabar, in het Eng. presid. Bombay, ten Z. van kaap Dilly, tusschen Canara en Calicut. Het staat onder de Eng. heerschappij, behoort aan eene familie der Braminen, welker hoofd *Colastri*, d. i. groote patriarch, en bij de Engelschen *Bibbi* genoemd wordt: echter houdt deze zich alleen met zaken den godsdienst betreffende op, en laat het verder bestuur aan zijnen naasten bloedverwant over. Het land levert veel peper en kokosnoten op, benevens rijst, suikerriet, sandelhout en diamanten die meer dan 60,000 menschen bezig houden. Het wordt in de prov. Iruvenate en Cartenate verdeeld. De Eng. hebben in de eerste de factorij Tallichery.

CANANOR, hoofdstad van voorn. lands., aan eene kleine riv., met een kasteel en veel handel, doch geene zekere haven; echter is de baai de beste die men aan de kust vindt: zij drijft door Mahomedaansche kooplieden eenen levendigen handel.

CANAPLES, Fr. vlek, dep. Somme.

CANAPVILLE, Fr. vlek, dep. Eure. 2. Fr. vlek, dep. Calvados.

CANAR, Z. Amer. stad in Quito.

CANARA, Eng. lands. op de O. Ind. kust van Malabar, presid. Madras, 45 mijlen lang, doch slechts 6 mijlen breed, in het O. door het gebergte Gates bezet. Het is 324 vierk. mijlen groot, en brengt zwarte rijst, die gezonder en beter is dan de witte, peper, suiker, palm- en sandelhout, cardamom, enz. voort. De hoofdstad is Hydernagore, met de zeehaven Mangalor. De uitvoer bedroeg in 1812, 2,284,876 en de invoer 470,082 ropyen. Er liepen 943 schepen binnen, terwijl er 882 uitgingen.

CANARD, (ISLE VU), N. Amer. eilandje in de riv. St. Lourens, bij den mond der riv. des Prairies

CANARI, Fr. vlek op 't eil. Corsica.

CANARIA of *Groot Canarië*, Spaan. eil., het tweede der Canarische eil., dat op ongeveer 14½ V. M. 46,000 inw. heeft. Het is in het binnenland bergachtig, heeft eene zeer gematigde lucht en overvloed van goed water, zuidvruchten, hout, malvasi-wijn of carnariën sec, koren, suikerriet, katoen, ca-

kanarievogels, enz. De hoofdstad is Canaria of Palmas.

CANARIA'S, zie Canarische eil.

CANARIE, zie Palmas.

CANARIN, O. Ind. eilandje in de zee van Mindoro. 138. 2. L. 10. 33. N. B.

CANARISCHE EILANDEN of *Canaria's*, een archipel van 20 Afr. eil. in den Atl. oceaan, aan de W. kust tusschen 0. en 4. 49. 30. L. en 27. 39. en 29. 26. N. B. Zij waren den ouden reeds onder den naam van de *Gelukkige Eil.* bekend. In de 14 eeuw werden zij op nieuw door de Europeanen ontdekt, en in de 15 eeuw, van tijd tot tijd, door de Spanjaarden overwonnen en de oorspronkelijke inw. bijna uitgeroeid; Teneriffe bukte het laatste in 1496. Zij zijn ruim 152 V. M. groot en bevatten 3 steden, 6 vlekken, 51 dorpen en 171 buurten, 74 kerspelen, 41 monniken- en 15 nonnenkloosters, 11 liefdadige gestichten, en, volgens LEDRU, 174,000 (in 1797 wel 180,000) inw., die echter slechts op zeven eil., namelijk, op Teneriffe, Canaria, Palma, Lancelotta, Fortaventura, Gomera en Ferro wonen, en van Spaanschen oorsprong zijn. De eil. zijn over het algemeen van vulkanischen oorsprong, met vele hooge bergen, waaronder de Piek van Teneriffe (over welke de Nederl. aardrijkskundigen den eersten meridiaan plagten te trekken), 13,278 voeten hoog, terwijl, behalve deze, ook nog vele andere bergen met altijddurende sneeuw en ijs bedekt zijn. De luchtsgesteldheid is er zeer aangenaam en gezond, doch op de onderscheidene eil. verschillend, naar mate van den meer of minder hoogen grond en ligging: de brandende zomerhitte wordt er door bijna bestendige winden veel gematigd. De regentijd begint omtrent half November en duurt tot in Maart; en hoewel dezelve dikwerf groote schaden veroorzaakt, is hij echter van het grootste nut voor de vruchtbaarheid, te meer, daar hier gebrek aan kleine riv. en beken, en daardoor aan versch water is; vorst is er uiterst zeldzaam, en sneeuw ziet men alleen op hooge bergen. De voorn. voortbr. zijn: wijn, orseille, drakenbloed, hout, suiker, katoen, zuidvruchten, ooft, honig, was, soda, een weinig vijgen en rozijnen, kameelen, zijdewormen, zout, enz., terwijl hier het vaderland der kanarievogels is. De inw. hebben zijdeweverijen en hoedenfabr., en voeren jaarlijks 40,000 pijpen wijn, veel brandewijn en 2600 centenaars orseille (purperrood) uit. Zij worden naar de Spaansche wetten geregeerd en hebben eenen gouverneur te Santa Cruz op Teneriffe. De krijgsmagt bedraagt 12,000 man, en de inkomsten schat men op 540,000 guld. De onbewoonde eil. zijn Graciosa, Rocca, Lobos en andere. 2. Groep eil. der Molukken, dun bevolkt. 147. 11. 30. L. 1. 47. 30. Z. B.

CANAT, (ST.) Fr. dorp in Provence, dep. Monden der Rhône, met 2300 inw.

CANATELLO, Nap. vlek, prov. Calabrië Oltra, niet ver van Reggio.

CANAU, Fr. dorp, dep. Gironde.

CANAULES, Fr. dorp, dep. Gard.

CANAVERAS, Spaan. D. in Cuenca.

CANAVERNELAS, Spaan. D. in Cuenca.

CANAVERAL, N. Amer. kaap aan de O. kust van O. Florida. 28. 28. N. B. 295. 36. L.

CANAVESE, Sard. prov. en gr., tusschen het eigenlijk lands. Piëmont, 't hert. Montferrat en 't dal Aosta.

CANAYGONG, O. Ind. stad, prov. Bejapour.

CANCALE, Fr. vlek en kaap, dep. Ille en Vilaine, arr. St. Malo, met eene haven en 3000 inw., die vooral van de hier zeer rijke oestervangst bestaan.

CANCAR, zie Ponthiamas.

CANCE, riv. in Frankrijk, dep. Ardèche, valt in de Rhône.

CANCHAGUA, Amer. riv. op de W. kust van Nieuw Mexico.

CANCHE, Fr. riv., dep. Pas-de-Calais, die bij Etaples in 't kanaal valt.

CANCHEU, Chin. stad, prov. Kiangsi, hoofdstad van 't gebied van Cancheu, de zetel van eenen mandarin, met veel handel.

CANCHY, Fr. vlek, dep. Somme. 2. Fr. vlek, 4 mijlen W. van Bayeux.

CANCKERTHAL, dal in Illyrië met hooge sneeuw gebergten omgeven, 3 mijlen lang, en slechts hier en daar door eenige boeren bewoond.

CANCON, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, met 2200 inw.

CANDA, Lomb. Ven. vlek, legatie Polesina, aan de Tartaro, met sterken handel in vlas. 2. Eng. riv., die bij Carlisle in de Eden valt.

CANDAHAR, zie Kandahar.

CANDAIL, Perz. stad, prov. Mekran.

CANDALORO, Turk. Aziat. eilandje in de golf van Satalia, op de kust van Natolië. 48. 46. L. 37. N. B.

CANDANADA, O. Ind. stad in Cochin.

CANDANORE, O. Ind. stad in Golconda. 15. m. Z. W. van Hyderabad.

CANDAPUTTA, O. Ind. stad in Hindostan, distr. Cuddapah.

CANDAS, Spaan. haven in Asturië. 2. Spaan. vlek, prov. Gallicië, aan de Rio de Vigo, met visscherij.

CANDAU, Rus. ambt en stadje, prov. Koerland.

CANDAYA, stad op de W. kust van 't Philippijnsch eil. Sebu. 141. 13. L. 11. 22. N. B.

CANDE of *Condé*, riv. in 't Fr. dep. Lot, welke in de Aveiron valt. 2. Fr. stadje, dep. Maine en Loire, aan de zamenkomst der Mandin en Erdre, met 950 inw., die linnenweverij, ijzersmederijen en handel in wijn en gedroogde vruchten hebben.

CANDE of *Candes*, Fr. stadje, dep. Indre en Loire, aan de zamenkomst der Vienne en Loire, met 550 inw., die steengroeven hebben.

CANDEISH, O. Ind. prov. in Hindostan, van de Mahratten afhankelijk, ten Z. van de riv. Nerbudda, ten N. bepaald door de prov. Malwa, ten O. door Berar, ten Z. door Aurungabad, en ten W. door Guzeratte. Zij heeft eenen vruchtbaren grond en wordt door de Tapti bespoeld. Men vindt er slechts kleine steden. Burhampour is de hoofdpl.

CANDEL, (LANGEN) Beij. dorp, Rijnkreits, aan de Otterbach, 3100 inw.

CANDELARA, Nap. riv., prov. Capitanata, valt in de golf van Manfredonia.

CANDELARA BAAI, haven in de golf van Dariën, aan den mond der Atrato, in Amer. 300. 40. L. 8. N. B.

CANDELARIA, zie Brandley's ondienten.

CANDELARIA, (BAXOS DE) zie Baxos.

CANDELLA, Turk. eil. in de Middell. zee, bij de kust van Livadië. 38. 46. L. 38. 59. N. B.

CANDELORO of *Side*, Turk. Aziat. vlek in Natolië, aan de golf van Satalich.

CANDELY, O. Ind. stad, prov. Mysore.

CANDERN, Bad. ambt, Treisamkreits, met 12,000 inw. en het stadje Candern, aan de Cander, met 1330 inw.

CANDES, zie Cande, No. 3.

CANDGI, Turk. Aziat. stad, gouv. Diarbekir, 9 m. van Nisibin.

CANDHAR, O. Ind. dorp, prov. Concan, aan de Bancoote, met handel.

CANDI, Eng. stadje op het Aziat. eil. Ceylon, aan de Mavilgange (Mahavilla-Gonga), welke uit ééne hoofdstraat van wel 3 kwartier lengte, en uit meestal ellendige huizen bestaat, zelfs het oude kasteel is onaanzienlijk. Voorheen was zij de hoofdstad van het kon. Candi, hetwelk midden in het eil. ligt, door ondoordringbare bosschen en rotsgebergten van de overige bezittingen der Engelschen afgescheiden. De grond is er zeer ongelijk, en wordt door vele kleine meren en vrij groote riv. bewaterd. De lucht is er vochtig en dampig en daar door ongezond. De inw. zijn de oude Cingalezen, die in kasten verdeeld worden, en eene tijrannische regering hebben. De Hollanders maakten er zich in vroeger tijd meester van, doch werden weldra door de inboorlingen verjaagd. Sedert de komst van de Eng. in 1796, hebben deze meer dan eens meester van dit rijk geweest, doch moesten bij herhaling door de opstandelingen genoodzaakt, terugtrekken. Sedert 1815 is het echter geheel in hunne magt, doch zij moeten op den duur op hunne hoede zijn. De hoofdstad ligt op 7. 23. N. B. 98. 33. L.

CANDIA, ICRITI, KIRID, KRITI, Turksch *Ghirid Adassi*, voormaals Creta, een der grootste eil. in de Middell. zee, het grootste van den Griekschen archipel, tusschen 41. 15 en 44. 15. L. en 34. 50. en 35. 48. gelegen. Het is 36 mijlen lang en van 2 tot 9 mijlen breed, bevattende op 197 vierk. mijlen 290,000 inw. (SAVARY maakt het getal ongeloofelijk veel grooter) waaronder 132,000 Grieken, 156,000 Turken, en slechts 200 joden, verder abadioten, enz. Het eil. is zeer bergachtig; midden door hetzelve loopt eene keten, welker W. deel *Monte di Sfachia* (voorheen *Leuci*), het O. *Lasthi* of *Sethia* (voorheen *Dicté*), genoemd wordt, en welker hoogste spits *Psiloriti* (voorheen *Ida*) heet, die een groot deel des jaars met sneeuw bedekt is. De riv. of liever beken zijn: de Stomio-Arkandi, Zuguro en Grosiro. Over het algemeen is de lucht er gezond en gematigd; ijs en sneeuw zijn er zeldzaam, doch in December en Januarij vallen er zware regens. Des zomers wordt er de warmte door den wind, *Imbat* genoemd, die aan de onderscheidene kusten verschillende rigtingen heeft, en van 8 uren 's morgens tot 8 's avonds waait, gematigd. De landwinden van de N. kust en bijzonder te Canea zijn schadelijk en verstikken soms de menschen. De voornaamste voortbr. zijn: koren en mais (hoewel niet genoegzaam voor de inw.), wijn, rozijnen, meloenen, sesam, opium, johannesbrood, katoen, olijven, oranjeappelen, saffraan, hout, rundvee, schapen, geiten, visch, zijdewormen, bijen, enz. Ook worden er slijpsteenen, kaas, zeep, enz. uitgevoerd. Van 1644 tot 1669 werd het grootendeels door de Turken veroverd, die

die het in de 3 pachaliks Candia, Canea en Retimo verdeeld hebben, waarvan de pacha van Candia de opperste is, en 3 paardenstaarten voert. De inkomsten des lands behooren grootendeels aan de Sultane moeder. Het district Sphachia, alwaar de inw. zelven voor hun bestuur zorgen, is onafhankelijk.

CANDIA, de hoofdstad van voornoemd eil., op de N. W. kust, de zetel van den pacha en van eenen griekschen aartsbisschop. Zij heeft meestal slechte huizen, maar tamelijk goede vestingwerken, 14 moskeën, 2 grieksche en 1 armenische kerk, 1 kapucijner klooster, 1 synagoge en 15 à 20,000 inw., waarvan $\frac{5}{6}$ Turken, de overige meestal Grieken zijn. De haven is grootendeels verzand, en de eenige van het eil., waar mag worden uitgevoerd. De handel is, onder het dwangzieke bestuur der Turken, van weinig belang. Er zijn echter jaren, waarin voor een millioen guldens olie wordt uitgevoerd. 35. 18. N. B. 42. 58. L.

CANDIA, (GOLF VAN) op het voornoemde eil., tusschen kaap Sassoro en St. Janskaap. Zij is groot en heeft de hoofdstad des eil. aan hare Westzijde.

CANDIA, Sard. dorp in Piëmont.

CANDIA, vlek in de N. Amer. Rep., in New Hampshire, gr. Rockingham.

CANDIANA, Lomb. Ven. dorp, legatie Padua, met 2000 inw. Z. van Padua.

CANDIDA, Nap. stadje, prov. Principato Oltra, met eene spijkerfabrijk.

CANDIDIANO, riviertje in den Kerk. Staat, prov. Romagna, hetwelk in de golf van Venetië valt.

CANDILI, Turk. stad en haven, aan de Eur. kust Carnia, tusschen de golf van Arta en den Aspropotamos: de haven wordt door de eilandjes Santa Maura, Calamo en Caxtos aan de Westzijde gedekt, terwijl zij ten N. hooge bergen heeft.

CANDLEMAS SHOALS, zie Baxos de la Candelaria.

CANDOLE, Illyr. eil. in de golf van Venetië, ten W. van Osero.

CANDOR, vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Tioga.

CANDU, 2 eilandjes in den Ind. oceaan. 91. 21. L. 5. 30. Z. B.

CANDY, kaap op de N. kust van 't eil. Celebes. 139. 9. L. 1. 12. N. B.

CANDY EN ADY, 2 eil., die ROCHON voorgeeft ten W. van den archipel der Chaos eil. te hebben waargenomen, doch die volstrekt niet schijnen te bestaan. De eil., die MOREAU in 1757 hier voor hield, en waarop hij zijnen luitenant RIVIÈRE achterliet, zijn zonder twijfel de drie Sandeilanden of de Salomons eil. geweest.

CANDZUGA, stad in Galicië, in den Przemyslischen kreits.

CANEA, Turk. stad op de N. zijde van 't eil. Candia, tusschen kaap Maleca en Spada, met 4,000 Turksche, 3,000 Grieksche en 300 Joodsche inw., de zetel van eenen pacha en Griekschen aartsbisschop. Zij is door de natuur met hooge bergen versterkt, heeft vele zeepziederijen, eene ondiepe haven, en handel met olie en rijst. 35. 29. N. B. 41. 58. L.

CANEADEA, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Allegany.

CANEGHEM, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 1846 inw.

CANELLA, lands. op 't eil. Ceylon, voorheen kon. Cota, welks rijkdommen bestaan in den kaneelboom, die de beste soort oplevert, vooral van het N. van Negombo tot aan de riv. Melipa.

CANELLI, Sard. vlek, prov. Asti, met 3140 inw. $3\frac{1}{2}$ m. Z. Z. O. van Asti.

CANELON, Z. Amer. vlek in Rio de la Plata, gouv. Buenos Ayres, met 3500 inw. 322. 25. 5. L. 34. 35. 23. Z. B.

CANELOS, Port. stadje, prov. Tras-los Montes. $1\frac{1}{2}$ m. N. N. O. van Lamego.

CANELOS, Z. Amer. stad in Quito.

CANELOS, Port. stadje op 't eil. Higuerota, in den mond der Guadiana, gelegen.

CANEM, de N. prov. van het rijk Bernu in Afr., zijnde zeer uitgestrekt en vruchtbaar, vooral in paarden en vee.

CANERCOTTA, Aziat. stad in Tibet.

CANERES, Fr. dorp, ten Z. van den mond der Liane, dep. Pas-de-Calais.

CANERO, stad en riv. in Spanje, prov. Asturië: de laatste valt in den Atlantischen oceaan.

CANES of *Cannes*, Fr. stad, dep. Var, arr. Grasse, niet ver van Antibes, in een zeer vruchtbaar oord, dat overvloed van wijn, olijven, vijgen, citroenen, oranjeappelen, enz. voortbrengt, met eene haven aan de Middell. zee en 2620 inw., die wel 2,000 cent. sardellen vangen en ingelegd verzenden. 24. 40. 25. L. 43. 32. 59. N. B.

CANES Y CHANCHES, Z. Amer. prov. in Peru, intend. Truxillo. Zij is zeer bergachtig, en wordt door de riv. de Vilcamayo, Cambapata en Apurimas bespoeld, terwijl zij overvloed aan goud, zilver, koper, lood, kwikzilver, rundvee, schapen en gevogelte heeft, met welke voortbr. de 36,300 inw., sterken handel drijven. De hoofdstad is Siquani.

CANET DE MAR, Spaan. zeevlek, prov. Catalonië, met 2800 inw., kan-

tenfabr., visscherij en handel. 41.36.N.B.

Canet, Fr. vlek, dep. O. Pyr., aan den mond der Canet in de zee, met 145 huizen. 43. 34. 22. N. B. 2. Spaan. kaap op de kust van Valencia. 17. 30. L. 39. 38. N. B.

Canete, Z. Amer. prov. en vlek in Peru, ten Z. van Lima, met oorspronkelijke Amerikanen.

Caneto, Lomb. Ven. stad, legatie Mantua, aan de Oglio, met 3150 inw.

Canette, zie Cagnete.

Caneva, groot Lomb. Ven. vlek, legatie Friaul, ten N. van Sacile.

Canfran, Spaan. stad in Aragon.

Canga, Afr. stad in Congo.

Cangara, stad op de N. kust van 't O.Ind. eil.Leyta. 142. 34. L. 11. 15. N.B.

Cangas de Onis, Spaan. vlek, prov. Asturië, aan de Chico, met 1600 inw.

Cangas de Tineo, aanzienlijke Spaan. stad in Asturië.

Cange, Z. Amer. riv. in Guiana, die zich bij Nieuw Amsterdam met de Berbice vereenigt.

Cangey, Fr. D., dep. Indre en Loire.

Cangiano, Nap. stadje, prov. Principato Citra. 33. 7. L. 40. 35. N. B.

Cangivouran, oude hoofdstad van 't O.Ind.Carnate, 5 uren Z.W. van Madras.

Cango Veld, Z. Afr. distr. der vrije Hottentotten, in het Kaapland.

Cangoxuma, zie Cangozima.

Cangozima of *Cangoxuma*, Jap. stad op 't eil. Ximo, prov. Bungo, met eene haven en aan eene rivier, die in zee valt. 150.1. L. 32. 10. N. B.

Cangpetta, O. Ind. stad, prov. Barramaul. 7. m. Z. W. van Darempoury.

Cangray, zie Cangrejos.

Cangrejos, Z. Amer. eil., aan een' der monden van den Orinoco, door Caraïbische Indianen bewoond.

Caniaderago, N. Amer. meer in Nieuw York. 302. 46. L. 42. 43. N. B.

Caniambaddy, O. Ind. stad, prov. Mysore, 2 m. W. van Seringapatam.

Canicodeo-Creek, hoofdtak der Tioga riv. in de N. Amer. Rep., in de prov. Nieuw York.

Caniers, Fr. D., dep. Ned. Charente.

Canies, Ind. volk in Nieuw Spanje, uit jagers met bogen gewapend, en met leder bekleed bestaande, die van de St. Bernhards-baai aan gene zijde der Bravo wonen.

Canigou, een der hoogste bergen van de Pyreneën, in het Fr. dep. O. Pyr., 8648 voeten hoog, 7 maanden met sneeuw bedekt. 20. 7. 9. L. 42. 31. 7. N. B.

Canina, Turk. stad en oude vesting in Albanië. 2. Turk. vlek bij Valona.

Canini, W. Afr. stad in Angola, 70 mijlen O. van St. Paul de Loanda.

Canino, dorp in den Kerk. Staat, hert. Castro, sedert 1808 aan Lucien Bonaparte behoorende.

Canisa, zie Canischa.

Canisbay, Schot. dorp, gr. Caithness.

Canischa, Hong. vlek, Szalader kom., aan de Stiermarksche grenzen. 2. Hong. vlek, kom. Bacs, aan de Theiss, met 4,000 inw. en korenhandel.

Canisteo, vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Steuben.

Canister, (Groot, Klein en West) 3 Aziat. eilandjes in de golf van Bengalen, bij de kust van Siam, het groote op 116. 26. L. 12. 58. N. B.

Canistro, Turk. stadje in Romanië, tusschen de golf van Salonica, en die van Agiomama.

Canisy, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. St. Lo, met 850 inw. en fabrijken.

Caniszat, Hong. stad aan de Theiss.

Cankinelly, O. Ind. stad in Mysore.

Canlez, (le), zie Caylar.

Cann, Eng. riv., gr. Essex. 2. Eng. vlek in Wallis, gr. Montgomery.

Canna, zie Cannay.

Cannada de Escobar en Cannada *de Maron*, 2 Z. Amer. steden, gouv. Buenos Ayres.

Cannada de la Cruz, Z. Amer. stad, gouv. Buenos Ayres.

Cannae, zie Canes.

Cannares, wild volk in Z. Amer., prov. Quito, in een vruchtbaar oord. 2. Z. Amer. vlek in Quito.

Cannat, (St.) Fr. stadje, dep. Monden der Rhône, met 2300 inw.

Cannaveral, N. Amer. voorgebergte op Florida. 297. 6. 23. L. en 28. 18. N. B.

Cannay, eil. der Hebriden, ten N. van Mull, in 't Schot. gr. Argyle, met 300 inw., goed rundvee, kabeljaauw- en walvischvangst en eene voortreffelijke haven, welke in het N. door eene steile bazaltrots, *kompasrots* genoemd, gevormd wordt. Dezen naam dragen zij, doordien, zoodra een schip het middelpunt bereikt, de N. punt van de kompasnaald naar het Z. keert, en aldaar blijft tot dat men het Z. gedeelte der rotsen bereikt heeft.

Canna, Nap. stad, prov. Capitanata.

Canneovan, een der W. Ind. Grenadinen, onder 't eil. St. Vincent behoorende.

Cannes, zie Canes.

Cannete, Caniete, Spaansch vlek, prov. Cordova, bij de Guadajos.

Cannete, Z. Amer. stadje in Peru.

Can-

CANNIERS, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, in een aan wijn en vruchten overvloedig oord, met 536 huizen.

CANNINGTON, Eng. D., gr. Somerset.

CANNOBINE, Aziat. dorp in Syrië, aan den berg Libanon.

CANNOCK, Eng. vlek, gr. Stafford.

CANNONBALL RIVER, N. Amer. riv. in Louisiana, valt in den Missouri.

CANNONBY, Eng. D., gr. Cumberland.

CANNONICUT ISLAND, eilandje op de W. kust van de N. Amer. Rep., ongeveer 1 mijl van Newport.

CANNS, Eng. riv. in Westmoreland, valt in de Iersche zee.

CANNSTADT of *Canntstadt*, Wurt. ambt, Neckarkreits, dat op 1½ vierk. mijl 19,000 inw. bevat, met de hoofdstad Cannstadt, 600 voeten boven de oppervlakte der zee, aan den hier bevaarbaren Neckar, met 3100 inw. en fabr. Buiten de stad zijn 37 minerale bronnen, onder welke 3 beroemde zuurbronnen, die het *Hirsch Bad* genoemd worden. In den nabij gelegenen Seelberg vindt men vele beenderen en tanden van mammouths, rhinocerossen en andere zelfs onbekende dieren.

CANO, Port. dorp in Alentejo.

CANO of *Ghana*, Afr. rijk en stad in Nigritië, aan den Niger, dat van den sultan van Houssa afhankelijk is.

CANO, Z. Amer. eilandje in de Stille Zuidzee, bij de kust van Costa Rica. 293. 4. L. 8. 35. N. B.

CANOA, Z. Amer. dorp in Quito, prov. Emeraldas. 40 m. W. van Quito.

CANOAH, Jap. stad op 't eil. Niphon.

CANOAS, Z. Amer. riv. in Brazilië, een der hoofdtakken van de Uruguay.

CANOBIN, beroemd Maronitenklooster, op den berg Libanon, in het Turk. Aziat. pachalik Tarablus.

CANOBIO, Sard. stad, prov. Novara, aan het Lago Maggiore, met 1300 inw. 2 Lomb. Ven. vlek, legatie Bergamo.

CANOL, O. Ind. stad in Bejapour.

CANONSBURGH, stad in de N. Amer. Rep., in Pennsylvanië, gr. Washington.

CANOPINA, stadje in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, op den berg Cimini.

CANORASAY, Schot. eilandje der Hebriden, bij de O. kust van 't eil. Coll.

CANOSA, Nap. stad, prov. Terra di Bari, aan de Ofanto, digt bij zee, met 4,060 inw. 41. 14. N. B. 33. 48. L.

CANOSSA, kasteel in Modena, hert. Reggio, op eenen berg gelegen.

CANOT, kaap op 't W. Ind. eil. St. Lucia. 2. Golf op St. Domingo, tusschen de kapen Benet en Jacquemel.

CANOTS RIVIER of *Panuco*, N. Amer. riv. in Nieuw Spanje, valt in de golf van Mexico.

CANOUDJA, O. Ind stad, prov. Oude.

CANOUGE, O. Ind. distr., prov. Agra, langs den W. oever van den Ganges, door de Callynuddee bewaterd, zijnde omtrent 8½ mijl lang en 7 breed. Bij genoegzamen regen is het vruchtbaar. De hoofdpl. Canouge was voorheen zeer volkrijk, doch thans slechts een dorp, omtrent 2 Eng. mijlen van den Ganges. 97. 58. L. 27. 5. N. B.

CANOUL, stad in Indië, hoofdpl. van de prov. Hyderabad. 95. 51. L. 15.50. N. B.

CANOURGUE, Fr. stadje, dep. Lozère, aan de Urugue, met 2420 inw.

CANQUENES, Z. Amer. stad in Chili, prov. Mante, tusschen de riviertjes Tutuben en Canquenes. 35. 40. Z. B.

CANSCHAN, stad in Eur. Turkije, in Bessarabië, nabij Bender.

CANSO, N. Amer. vlek en kaap in Nieuw Schotland, met eene schoone haven. In de nabijheid is de bevaarbare straat, *Gut van Canso*, welke het eil. kaap Breton van het vaste land scheidt.

CANSTADT, zie Cannstadt.

CANSTEIN, Pruis. ger. van 5 dorpen, waarvan een van dezen naam in 't regdst. Arnsberg.

CANTA, Lomb. Ven. stadje in 't Milanesche, kreits Brilon.

CANTA, Z. Amer. prov. in Peru, ten N. O. en O. bepaald door Tarma, ten W. door Chancay en ten Z. door Huarochiri. Zij is 6 mijlen lang en 10 breed, zeer bergachtig, met groote en schoone weiden, en rijk aan vee, bijzonder aan lama's en wilde geiten. De hoofdstad Canta ligt op 11. 10 Z. B.

CANTABRISCH GEBERGTE, het Noordelijkste gebergte in Spanje, hetwelk in Navarre aan de Pyreneën begint, tusschen de dalen van Roncal en Baztan in Spanje dringt, Navarre van Guipuscoa, Biscaye van Alava, de Montana van Burgos, en van Kastilië, en Asturië van Leon scheidt, en zich in Gallicië weder in verschillende takken uitbreidt, welke in de kapen Ortegat en Finisterre eindigen.

CANTAL, voornaam gebergte in Frankrijk, in het dep. van dien naam, hetwelk ten N. aan het gebergte Monts d'Or, en ten Z. O. aan het gebergte de la Marguerite stoot. De hoogste kruin, de *Plomb du Cantal* genoemd, verheft zich 5964 voeten. Aan deszelfs voet ontspringen onderscheidene kleine riv. en woudstroomen, zoo als de Alagnon, Truyères, Cere, en andere. Deze bergen zijn het grootste deel van het

 jaar

jaar met sneeuw bedekt, doch hebben in den zomer op derzelver afhelling de schoonste weiden, waarop talrijke kudden grazen, terwijl in de hutten, *Burons* genoemd, de voortreffelijke Cantal kaas gemaakt wordt. Naar dit gebergte heet het volgend departement.

Cantal, dep. in Frankrijk, dat het voormalig Opper Auvergne bevat, tusschen de dep. Puy-de-Dôme, Opper Loire, Lozère, Aveiron, Lot en Corrèze, of tusschen 19. 36. en 20. 57. L. en 44. 45. en 45. 29. N. B. gelegen is, en dat op 106 vierk. mijlen 251,400 inw. bevat. Het is zeer bergachtig, wordt door de riv. de Truyères, Rue, Alagnon en Rance besproeid, en heeft eene vrij gezonde, zuivere lucht. Men heeft er veel kastanjes, die de plaats van het brood bekleeden; voortreffelijke weiden, weinig korenbouw, maar aanzienlijke veeteelt, ook koper-, lei- en marmergroeven, minerale bronnen, enz. Vele inw. bestaan van de handwerken en den loondienst in andere landen. Echter hebben zij ook linnenweverijen, kantenfabr., looijerijen, papiermolens en koperslagerijen: zij voeren vee, kaas, boter, wol, paarden, olie, kanten, papier, speelkaarten, leder, glas en leijen uit. Het dep. zendt 3 afgevaardigden naar de kamer, en wordt verdeeld in de 4 arr. Mauriac, Murat, St. Flour en Aurillac, die 73 kantons en 270 gemeenten bevatten. Aurillac is de hoofdplaats.

Cantalapiedra, Spaan. vlek, prov. Salamanca.

Cantalbary, O. Ind. stad in Bengalen. 106. 1. L. 26. 35. N. B. 2. O. Ind. stad in Bootan, 8 m. van Behar.

Cantalejo, Spaan. D. in Segovia.

Cantalice, vlek in den Kerk. Staat, hert. Spoleto, niet ver van Rieti.

Cantavieja, Spaan. stad, prov. Arragon, district Alcanniz.

Cantaya, O. Ind. eilandje, in eene golf door de W. punt van Java gevormd.

Cantazaro, hoofdpl. der Nap. prov. Calabria Oltra, aan de golf van Squillace.

Cantecroix, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, 2 uren Z. O. van Antwerpen.

Cantelberg, zie Canterbury.

Canteleux, Fr. dorp, dep. Neder Seine, 1 uur van Rouaan, aan de Seine, op een en hoogen berg, met 2840 inw.

Cantera, Sicil. riviertje in Val de Mona, valt bij Taormina in de zee.

Canterbury, Cantel of *Cantelberg*, hoofdstad van 't Eng. gr. Kent, aan de Stour: zij is de zetel van den aartsbisschop, primaat van Groot Brittanje, die de eerste pair des rijks is, den koning kroont, 20 bisschoppen onder zich heeft, de nationale synoden beschrijft en in het paleis Lambeth te Londen woont. Zij heeft 17 kerken, waaronder de hoofdkerk bijzonder uitmunt; eene kon. school, oeconomisch gezelschap, eenen schouwburg, 12,000 inw., hopteelt, wol-, katoen- en zijde fabr. De stad zendt 2 afgevaardigden naar het parlement. 18. 44. 53. L. 51. 18. 26. N. B. 2. Twee dorpen in de N. Amer. Rep., het eene in Connecticut, en het ander in Nieuw Hampshire, aan den O. oever der Merrimack rivier.

Canth, Pruis. stadje, regdst. Breslau, kreits Neumarkt, met 1045 inw.

Canti, Z. Amer. stad, prov. Darien.

Cantick Head, kaap op de Z. O. kust van Hoy, een der Orkney eil. 14. 47. L. 58. 40. N. B.

Cantillana, Spaan. stadje, prov. Sevilla, aan den Guadalquivir.

Cantin, Afr. kaap in Marocco.

Cantire of *Kantyre*, Schot. schiereil., gr. Argyle, welks uiterste punt kaap Cantire genoemd wordt, en een' vuurtoren van 235 voeten hoogte heeft.

Canton, in het Chineesch *Quangtcheon-fou*, hoofdstad van de Chinesche prov. Quangtong, aan de riv. Peking, bij de Eur. meestal onder denzelfden naam als de stad bekend. Zij is versterkt met muren en wallen en ligt 30 mijlen van de zeekust, heeft 2 mijlen in den omtrek, bestaat uit de Chinesche of Tartaarsche stad, en uit twee groote voorsteden, heeft 400 pagoden en 150,000 (volgens anderen 250,000 en zelfs een millioen) inw., waarvan eene groote meenigte in schepen op de riv. wonen, welke in rijen digt bij elkander in eene streek van bijna 3 uren vast liggen, zoo dat tusschen dezelve een smalle weg voor de vaartuigen overblijft, welke de riv. op- en afvaren. De straten zijn lang, doch zeer smal, met breede steenen geplaveid en zeer zindelijk: zij worden des avonds met eenen slagboom afgesloten, en dragen den naam van de waar, die daarin verkocht wordt, zoo als de *Porseleinstraat*, en anderen. De huizen zijn van baksteen en ééne verdieping hoog; achter dezelve zijn 2 of 3 gebouwen, die tot pakhuizen en ter woning van de vrouwen dienen. De voorstad, in welke de factorijen der Europeanen zijn, die volstrekt in de stad zelve niet mogen komen, is met vele kleine grachten doorsneden; de huizen staan er digt bij elkander en hebben riolen onder den grond. Men vindt in de stad porse-

selein- en zijdefabr., eene Eng. boekdrukkerij en een instituut voor de koepokinënting. Deze stad is de eenigste in China, die voor de Europeanen open is; hunne schepen moeten op eenen grooten afstand bij het kleine eil. Wampo blijven liggen en lossen. Elk schip betaalt naar zijne grootte; een gewone Chinavaarder betaalt, behalve aan uit- en inkomende regten, alleen voor havengeld 5,914 piasters, en evenwel is deze plaats eene der belangrijkste koopsteden in Azië. De voornaamste artikels van uitvoer zijn: thee, wel 30,000,000 ponden 's jaars; vernissen, porselein, rabarber, kina, zijde, zijden stoffen, nankin, schildpad, paarlemoer, O. Ind. inkt, enz. De handel is grootendeels in handen der Engelschen, welke voor den uitvoer, deszelfs waarde aan O. Ind. waren en fabrijkgoederen weder invoeren. De jaarlijksche uitvoer wordt op 1,930,000 pond sterl. geschat. De overige Europeanen voerden, voor den oorlog, voor 200,000 pond sterl. in, en voor even zoo veel Chinesche waren uit. 23. 7. N. B. en 131. L.

Canton, vlek in de N. Amer. Rep., in Massachusetts, gr. Norfolk.

Canton, vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. St. Lourens.

Cantoria, Spaan. D., prov. Grenada.

Cantstadt, zie Cannstadt.

Cantyre, zie Cantire.

Canuane, een der Grenadinen eil. in W. Ind.

Canubin, zie Canobin.

Canvey, Eng. eilandje in de Theems, regt tegenover Rochester, gr. Essex.

Cany, Fr. vlek, dep. Ned. Seine, arr. Yvetot, aan de Durdan, met 1430 inw.

Cany Fork, riv. in de N. Amer. Rep., in Tennessee, valt in de Cumberland. 290. 40. L. 36. 9. N. B.

Canze, Amer. riv. in Nederl. Guiana.

Canzo, Lomb. Ven. vlek, legatie Milaan, 8 m. N. van Milaan.

Canzum, N. Amer. eilandje in de baai van Honduras, bij de kust van Yucatan. 258. L. 21. 3. N. B.

Cao, Chinesche stad, prov. Nanking.

Cao-chan, Chinesche stad in Corea.

Cao-chan-Li, Chinesche stad in Corea. 120. m. O. van Pekin.

Cao-lim, stad in Chineesch Tartarije. 141. 40. L. 42. N. B.

Cao-ming, stad in China, prov. Yunnan. 120. 40. L. 25. 22. N. B.

Caomo, riv. en dorp aan de Z. kust van 't W. Ind. eil. Porto Rico.

Caorle, zie Cahorle.

Caorle, Lomb. Ven. eilandje in de Lagunen van Venetië, met eene haven, een' bisschop en 2200 inw.

Caorso, vlek in 't hert. Piacenza, aan den mond der Zena in de Chiavenna.

Cao-tang, Chinesche stad, prov. Chantong. 133. 40. L. 36. 58. N. B.

Cao-tchin, Chin. stad, prov. Pe-tche-li. 4. m. O. Z. O. van Tching-ting.

Caours of *Cavours*, Sard. vlek in Piëmont, N. W. van Saluzzo, aan den voet van het gebergte, met 5670 inw. De rots Caours, door derzelver fraaije kristallen bekend, is 765 voeten hoog.

Cao-y, Chin. stad van den 3 rang, prov. Pe-tche-li. 8 m. Z. van Tching.

Cao-yam, Chin. stad, prov. Pe-tche-li.

Cao-yang, Chinesche stad in Corea.

Cao-yuen, Chin. stad, prov. Chang-tong. 12 m. N. W. van Tcin-tcheou.

Cap, zie Cabo en Kaap.

Cap en Button, twee kleine eil. in de straat van Sunda, welke veel vogelnestjes opleveren, die in China tegen zilver opgewogen worden. 5. 49. Z. B.

Capaccio, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 1900 inw. en een' bisschop.

Capal, eilandje in de O. Indische zee. 148. 22. L. 4. 1. Z. B.

Capalanga, stad op de N. kust van 't eil. Luzon. 140. 42. L. 14. 40. N. B.

Capaluan, Philip. eilandje, 1 mijl ten Z. van Luzon. 139. 34. 13. 50. N. B.

Capan, Perz. stad in Armenië.

Capanaguers en Capanavas, Indiaansche volken in Peru.

Capanna, de hoogste berg op 't eil. Elba, meer dan 3000 voeten hoog.

Caparra, Spaan. gehucht, prov. Estremadura, 10 m. van Placentia.

Capas, O. Ind. eilandjes bij Malacca, in de golf van Siam. 121. 5. N. B.

Cap-aux-Oies, N. Amer. riviertje in Ned. Canada, valt in den St. Lourens.

Cap Breton, zie Breton.

Capdenac, Fr. stadje, dep. Lot, arr. Figeac, aan de Lot, met 1500 inw.

Cape Ann, zie Glocester.

Cape Clear, Ier. eil., gr. Cork, tegenover Baltimore. 51. 37. 50. N. B.

Cape, zie verder bij de onderscheidings-namen.

Capel Cerrig, Eng. dorp, in Wallis, gr. Caernarvon, in welks nabijheid de riv. Menol eenen prachtigen waterval vormt.

Capell, Eng. gehucht, gr. Kent.

Capella, hoog gebergte ten Z. van Carlstadt, hetwelk Croatië van het N. W. naar het Z. O. doorsnijdt. Het wordt door den weg Josephine doorsneden, die 17 mijlen lang en een der

schoonste van Europa is.

Capella, O. Ind. gebergte in Ava, uit 't welk vele robijnen, saffieren, topazen, hiacinten, ametisten en andere edele gesteenten gehaald worden.

Capella of *Kappal*, een der Banda eil. in O. Ind.

Capelle, (la) Fr. vlek, dep. Aisne, met een slot en 1100 inw. 50. N. B. 2. Fr. vlek, dep. Lot, met 850 inw.

Capelle, Nederl. D., prov. Z. Braband.

Capelle, Nederl. D., prov. Antwerpen.

Capelle op den Bosch, op den IJssel, zie Kapelle.

Capelle St. Ulrich, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, 1¾ uur van Tirlemont.

Capelle van Zuidland, Nederl. dorp op 't eil. Cadsand, prov. Zeeland.

Capellen, Pruis. dorp, regdst. Kleef.

Capellen, Oostenr. dorp, hert. Stiermarken, 2 m. W. van Luttenburg.

Capellendorf, Saksen Weim. dorp, slot en ambt, 1 uur van Jena.

Capelle-Rompue, Nederl. dorp, prov. Vlaanderen, 3 mijlen van Yperen.

Capelshamn, haven op de N. kust van 't Zweed. eil. Gothland.

Capendu, Fr. stadje, dep. Aude.

Caper, bergachtig eil. in den Archipel, tusschen Stancho en Calamine, met veel honig. 2. Philipp. eil. bij Guam.

Caperon, landpunt in 't Kanaal, nabij de Fr. kaap Barfleur.

Capers Island, N. Amer. eil. bij de kust van Z. Carolina. 298. 7. L. 33. N. B.

Capes, groote Afr. riv., welke in Biledulgerid ontspringt, de staten van Tunis en Tripoli van elkander scheidt, en eindelijk bij Capes in de Middell. zee valt. 2. Afr. stad in Tripoli, aan den mond der Capes, in de golf van dien naam, met eene goede haven.

Capestan, Fr. vlek en kantonshoofdpl., dep. Hérault, arr. Beziers, aan 't groote kanaal en aan een moeras, met 1350 inw. 20. 30. L. 43. 33. N. B.

Capestrano, Nap. stadje, prov. Abruzzo Oltra I, met 2880 inw.

Caphas, een berg, door Ptolemeus beschreven, als liggende ten Z. van den Niger in Afr., waarschijnlijk de tegenwoordige Kaffaba.

Capibaribe, stad in Brazilië, prov. Fernambuco. 343. 20. L. 8. 15. Z. B.

Capim, Z. Amer. riv. in Brazilië, valt in de Guama., 6 m. O. van Para.

Capira, Z. Amer. riv. in Caraccas, valt in zee op 310. 50. L. 10. 15. N. B.

Capira, Z. Amer. stad in Terra Firma, prov. Panama, 6 m. van Panama.

Capis, stad op de N. kust van 't Aziat. eil. Panay. 140. 13. L. 11. 51. N. B.

Capistrano, Nap. stadje en vorst., prov. Abruzzo Oltra I.

Capitanata, (la), Provincia di Lucera, Nap. prov. tusschen de golf van Venetië, de prov. Bari, Basilicata, Principato Oltra, het gr. Molise en een deel van Abruzzo, of tusschen 32. 20. en 33. 41. L. en 41. 3. en 42. 18. N. B. gelegen, en op 155 vierk. mijlen 254,800 inw. bevattende. Zij is grootendeels vlak, wordt door het gebergte Gargano doorsneden, en door de kustrivieren de Ofanto, Festone en Biserno bespoeld. Zij heeft eene zachte en in den zomer zeer heete lucht, en is vruchtbaar in koren, wijn, saffraan, oranjeappelen, olijven, zuidvruchten, veel ooft, zoethout, kappers, manna, pinastros of harstrijke dennen, rundvee, geiten, schapen, visch, zijde en zout. De hoofdstad is Foggio.

Capitanata, Z. Amer. stad in Nieuw Granada. 17 m. N. N. O. van Tunja.

Capitantillo, Philipp. eilandje bij de kust van Sebu. 141. 26. L. 11. 15. N. B.

Capitello, kleine riv. op 't eil. Corsica, valt in de golf van Ajaccio.

Capivira, Z. Amer. riviertje in Brazilië, dat in de Tiete valt.

Capjac, Aziat. stad in Groot Bucharije.

Capo Bagolis, zie Bagolis.

Capo Bianco of *Blanco*, Fr. stadje, op 't eil. Corsica, met 4150 inw.

Capo, zie verder bij de onderscheidingsnamen.

Capolita of *Copalica*, N. Amer. riv. in Mexico, valt in zee in de prov. Oaxaca. 281. 16. L. 16. 14. N. B.

Capoliweri, Tosc. vlek op 't eil. Elba, met 1000 inw.

Caposch, (Groot) Hong. vlek, Ungher kom., distr. Caposch.

Caposele, Nap. stad in Terra di Lavoro, met 3500 inw.

Caposvar, Hong. vlek, kom. Schumeg, aan het gebergte Czelicz, en aan de riv. Caposch, met 2320 inw. en sterke tabaksteelt. 46. 30. N. B. 35. 30. L.

Capoudia, Afr. voorgebergte in Tunis, waarop men overblijfsels eener oude stad vindt.

Capoul, zie Capui.

Capo Verde, zie Kaap.

Cappel of *Wald Cappel*, Hess. stad, ambt Bischhausen, aan de Wohra, met een gymnasium en 844 inw. Digt hierbij ligt de hooge berg Meiszner. 2. Illyr. vlek, kreits Klagenfurt, met minerale bronnen en eene loodmijn. Hierbij is de mijn Neu Idria (zie dat artikel). 3. Bad. dorp, Kinzigkreits, aan den Rijn, met 840 inw. 4. Zwits. dorp, kan-

kanton St. Gall, aan de Thur. 5. Zwits. dorp in 't kanton Zurich.

CAPPELN, (OSTER), Han. stadje in Osnabrug., $3\frac{1}{2}$ m. ten O. van Osnabrug.

CAPPELN, (WESTER) Pruis. dorp, regdst. Munster, kreits Tecklenburg, met 400 inw. 2. Deen. vlek in Sleeswijk, aan den mond van de Schlei, met 1150 inw.

CAPPELNDORF, zie Capellendorf.

CAPPENBERG, zie Kapfenberg.

CAPRA en CAPRONE, twee kleine eil. van den archipel, tusschen Calimene en Stancho, onbewoond, doch met vele geiten. 2. Zuidpunt van 't eil. Cefalonia.

CAPRACOLTA, Nap. vlek, prov. Molise, met 2100 inw.

CAPRAJA, Sard. stadje en eil. in de Middell. zee, tusschen de kusten van Corsica en Piombino. Het is van vulkanischen oorsprong, is zeer rotsig, heeft echter goeden wijn, veel wilde geiten en eene haven: het stadje heeft 1500 inw. 27. 34. 12. L. 43. 0. 18. N. B.

CAPRANICA, stad in den Kerk. Staat, op eenen heuvel, tusschen de meren Bracciano en Ronciglione.

CAPRANU, Turk. dorp in Livadië, aan den Cephissus, bijna op de plaats waar eens Cheronea stond, waarvan de overblijfsels nog in wezen zijn.

CAPRARA, een van de Tremiti eil. in de golf van Venetië, aan de kust der Nap. prov. Capitanata. Het is onbewoond. 33. 12. L. 42. 10. N. B.

CAPRERA, Turk. eilandje in de Middell. zee, bij de Z. W. kust van Morea.

CAPRI, eil. in de Tosc. zee, aan den ingang van de golf van Napels, bij de kusten der Nap. prov. Principato Citra. Het eil. is rondom met hooge rotsen omgeven, die slechts éénen zekeren toegang overlaten. Het is door eene rots, die moeijelijk te beklimmen is, van elkander gescheiden. Boven op dezelve ligt de hoofdstad *Anacapri* (zie dit art.). De 3600 inw. hebben wijn- en olijventeelt. 40.32. N. B. 31. 56. L.

CAPRIATA, Sard. stadje, vorst. Montferrat. $3\frac{1}{2}$ m. Z. van Alexandria.

CAPRICKE, zie Capryke.

CAPRICORNE, (KAAP) Austr. kaap op Nieuw Holland. 168. 55. L. 23. 28. Z. B.

CAPRINO, Lomb. Ven. dorp, legatie Verona, 3 mijlen van Bergamo.

CAPRO, Afr. stadje in Dongola.

CAPRONE, Turk. eil. in den Griekschen archipel. 44. 38. L. 36. 59. N. B.

CAPRYKE, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, arr. Gend, met 3400 inw.

CAPSALIS, haven op het Jonisch eil. Cerigo.

CAPSIGLI, hoofdpl. van 't Jonisch eil. Cerigo, aan de Z. kust, op eene hooge rots gelegen.

CAPSWEIER, Fr. D., dep. Ned. Rijn.

CAPTIEUX, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. Bazas, met 1150 inw.

CAPUA, hoofdstad van de Nap. prov. Terra di Lavoro, aan de Volturno, achthoekig gebouwd, met een aartsbisdom, een kasteel, 18 kerken, 3 nonnenkloosters, schouwburg, eene akademie voor de zeevaart, 7800 inw. en vele oudheden. In de nabijheid groeit heerlijke muskaadwijn. In December wordt hier eene sterk bezochte jaarmarkt gehouden. 41. 8. N. B. 31. 56. L.

CAPUI of *Capoul*, een der Philipp. eil., ongeveer 3 mijlen in den omtrek, zeer vruchtbaar, met het stadje Capui.

CAPURA, een der monden van de Z. Amer. riv. Orinoco.

CAPUSE, eilandje bij de N. W. kust van Corsica. 27. 15. L. 42. 57. N. B.

CAPWEILER, Nederl. D. in Luxemburg.

CAQUETA, YAPURA, tak van den Maranon in Brazilië, in Z. Amer.

CAQUEUX, zie Cagots.

CAR of *Char*, Eng. riv., die bij Charmouth, in 't gr. Dorset, in zee valt.

CAR-NICOBAR, het Noordelijkste der Nicobar eil., 6 mijlen lang en 5 mijlen breed, laag en vlak van grond en wel bevolkt. Het heeft verscheidene kleine dorpen.

CARA, Schot. eil. der Hebriden, gr. Argyle, aan de kust van Cantyre, slechts door één huisgezin bewoond. 2. Aziat. eilandje in de golf van Siam, aan de O. kust. 118. 58. L. 8. 30. N. B.

CARA AINEH, dorp en hoofdpl. van een distr. van 21 dorpen in de Perz. prov. Azerbidia, met een fort.

CARABARI, zie Calabari.

CARABI, Sicil. riv. in Val di Mazzara.

CARABAYA, Z. Amer. prov. in Peru, bergachtig en dor, zeer rijk in goud en zilver, met goede weilanden.

CARABOA, Turk. dorp aan den Aziat. oever van de Marmerzee.

CARABUCO, Z. Amer. stad in Peru, prov. Omasuyos, 10 m. Z. van Asangaro.

CARABUSA, eilandje, vesting en zeehaven bij 't eil. Candia.

CARAC, zie Karrack.

CARACARES, Z. Amer. meer in Paraguay, 26 mijlen lang, ontlast zich door een kanaal in de Parana. 30. 41. Z. B.

CARACAS, zie Caraccas.

CARACASIZA, Illyr. dorp in Dalmatië, kreits Spalatro, door 1400 Zigeuners bewoond, die veel ijzerwerk vervaardigen.

Caracatay, zie Kara-kitay.

Caracato, Z. Amer. stad in Peru.

Caracca, (la) Spaan. eil. en dorp, prov. Sevilla, tegenover het eil. Leon, op 't welk Cadix ligt, met een der 3 zeearsenalen van het rijk.

Caraccas, zie Venezuela.

Caraccas, zie Leon (St. Jago de).

Caraccas, 6 onbewoonde eilandjes in Z. Amer., bij de kust van Cumana.

Caracena, Spaan. vlek, prov. Cuenca.

Carach, een der Bissagos eil., bij de W. kust van Afrika. 11. 20. N. B.

Carachaban, Perz., stad, prov. Azerbidia. 25 mijlen W. van Tabriz.

Carache, Z. Amer. dorp in de prov. Caraccas, gouv. Maracaibo, ten N. van de stad Truxillo.

Carachina, Z. Amer. kaap in Panama, die zich naar het Z. W. in de golf van Panama uitstrekt.

Carachizar, zie Kara Hissar.

Carachurin, stad in Aziat. Turkije, in Natolië, aan een riviertje.

Caracol, Z. Amer. vlek in Quito. 2. Zie Caluma.

Caracoli, Z. Amer. haven op de kust van Venezuela. 2. Dorp in de prov. Carthagena, aan de Magdalena riv.

Caracu, Z. Amer. riv. in Brazilië, valt in de Atl. zee. 356. L. 3. Z. B.

Caradec, (St.) Fr. vlek, dep. Noordkusten, arr. Loudeac, met 1700 inw. 2 Fr. dorp, dep. Morbihan.

Caradiva, zie Amsterdam, No. 6.

Caraferia, voorheen *Bervea*, Turk. stad in Macedonie, met 8000 inw.

Caraglio, Sard. stad in Piëmont, prov. Coni, met 5200 inw., zijdenfabr. en 5 jaarmarkten. In de nabijheid wordt amiantsteen gevonden. 2 m. van Coni.

Caragola, O. Ind. door den graanhandel bloeijende stad in Bengalen, distr. Purnea, aan den N. tak van den Ganges. 105. 28. L. 25. 25. N. B.

Caragondes, Fr. d., dep. op. Garonne.

Caragos, volk op het eil. Mindanao.

Carahissar, zie Aphium.

Caraïbische eilanden, zie Antilles (Kleine).

Caraïben, volk, dat den naam aan de voornoemde eil. heeft gegeven, en dat, uit de omstreken van Florida in N. Amer., door binnenlandsche oorlogen verdreven zijnde, naar deze landen, en ook naar Guiana in Z. Amer. trokken, alwaar zij door weggeloopene Negerslaven versterkt, als nog in vrijheid, en dikwerf in oorlog met de naburige Europische kolonisten leven. Hier wonen zij aan den Orinoco, zijn ongeveer 5,000 man sterk, en worden door de Franschen, uit handelzuchtige oogmerken, in deze verbittering ondersteund, van welke goede verstandhouding deze zich bedienen tot eenen zeer voordeeligen ruil- en smokkelhandel. Van de eil. werden zij echter in de 18 eeuw meestal verdrongen; slechts op St. Vincent vindt men nog 100 en op Dominica 30 huisgezinnen roode Caraïben. Zij zijn olijfkleurig en besmeren zich met orleans, om zich tegen de steken van insecten te beveiligen, en waren voorheen menscheneters. Zij zijn dapper en leven zonder regeringsvorm. Op het eil. St. Vincent zijn ook zwarte of liever zwart bruine Caraïben, uit eene vermenging van Negerslaven met Caraïbische vrouwen ontstaan. Hun aantal bedraagt meer dan 2000 huisgezinnen. Zij hebben, niettegenstaande alle pogingen der Engelschen, met geweld van wapenen het vrije bezit van hun aandeel in het eil. behouden.

Caraïbische Zee, een deel van den Atl. oceaan, grenst in het N. en het O. aan de Antilles, ten Z. aan het vaste land van Amerika, waar de golf van Venezuela is.

Carainiers, Aziat. boeren of landlieden in 't Birmanische kon. Pegu, die hutten op palen gebouwd bewonen; zij zijn herders en landbouwers, en leiden een aartsvaderlijk leven.

Carakou, Z. Amer. stad in Peru, prov. Quito, 11 m. N. O. van Guayaquil.

Caralicote, O. Ind. stad in Dowlatabad.

Caralio, Sard. dorp in Piëmont.

Caramagna, Sard. vlek in Piëmont, prov. Saluzzo, met 3060 inw.

Caramagnola, versterkte Sard. stad in Piëmont, aan den Po, met 3060 inw.

Caraman, Fr. stad, dep. Op. Garonne, arr. Villefranche, met 2300 inw.

Caraman, éénige overgeblevene stad van het oude kon. Caramanië. Zie dat artikel.

Caraman, Aziat. stad in Syrië, pachalik Aleppo, aan de W. zijde van 't meer Antiochië $3\frac{1}{2}$ m. N. van Antiochië.

Caramanen, een nog grootendeels zwervend volk, hetwelk in de middeleeuwen het Z. O. deel van Klein Azië of Natolië bemagtigd heeft, dat naar hen nog Caramanië (zie dit artikel) genoemd wordt. De meeste Caramanen bewonen de aanzienlijke gebergten van hun land, bemoeijen zich zeer weinig met de Turksche heerschappij, en maken dikwerf, door hunne strooperijen, de wegen onveilig.

Caramanico, Nap. stad, prov. Abruz-

Abruzzo Citra. 2 m. N. van Sulmona.

CARAMANIë, d. i. land der zwarte familie, wijl de Caramanen meestal hunne hutten met zwarte vellen overtrekken; Turksche prov. in het Z. en O. van Natolië, met hooge bergen, waaronder de bestendig met sneeuw bedekte Taurus en anderen, door de riv. de Seihhan, Karasu, en het zoute meer Tatta of Beidscher, dat 5 mijlen in den omtrek heeft, besproeid. Het land wordt in de pachaliks Konia en Adana, het distr. Itschil, en de van de pachaliks onafhankelijke landen verdeeld; of, naar eene andere verdeeling, in de 6 sandschakaten Cogni, Nikde, Kaisari, Jenischer, Akschehr en Akserai gescheiden. Het bevat de voormalige prov. Lycië, Pamphylië, beide Ciliciën en deelen van Phrygië en Carië, en had den naam van den krijgsoversten CARAMAN, welke het grondvestte; doch na eenen strijd van vele honderde jaren, tegen de steeds vermeerderende magt der Turken, werd het eindelijk door BAJAZET II. verwoest, en de stad Caraman, in het binnenste des lands, is het eenigste overblijfsel van hetzelve.

CARAMANIë of *Kerman*, Perz. prov., aan den krommen inham van den Perz. zeeboezem, welke ten W. aan Fars, ten Z. aan de Perz. golf, ten O. aan Morran en ten N. aan de woestijn Naubendegian grenst. Zij is gedeeltelijk bergachtig, heeft echter ook woestijnen en vruchtbare streken, en brengt dadels, wijn, zijde en glimmende zijdenwol op, waaruit de inw., meestal Gebers of vuuraanbidders, vele zijden stoffen en naar cachemir gelijkende shawls vervaardigen. Het land aan de kusten wordt Moghistan, d. i. Palmland genoemd: de prov. is onder het bestuur van MOHAMED ALI MIRZA, oudsten zoon van ALI SCHACH, welke echter door zijnen vader van de troonsopvolging beroofd is. De hoofdstad der prov. is Kerman.

CARAMANTA, Z. Amer. prov. in Terra Firma, welke zich aan de beide zijden der riv. de Cauca uitstrekt, en ten N. door het distr. Carthagena, ten O. door Nieuw Granada, ten Z. door Popayan, en ten W. door het laatste en het distr. Panama begrensd wordt. Er zijn verscheidene stroomen, waaruit de wilden zich zout verschaffen, en vele dalen, door hooge bergen omringd.

CARAMANTA, Z. Amer. stad in Terra Firma, hoofdpl. van voornoemde prov. op 302. 12. en 6. N. B.

CARAMBABA, Z. Amer. dorp in Brazilië, prov. Para, aan de Toccantins.

CARAMEL, O. Ind. stad in Coimbetoor.

CARAMI, Fr. dorp, dep. Var.

CARAMIANAL, Spaan. D. in Gallicië.

CARAMONA, (KAAP) Z. Amer. kaap in Peru.

CARAMPANGUE, Z. Amer. riv. in Chili, prov. Quillota.

CARAN, Eng. riv., valt in de Avon.

CARANCONAS, Indische volksstam in Nieuw Spanje, 500 man sterk.

CARANDAGA, eilandje in de O. Ind. zee. 138. 11. L. 10. 25. N. B.

CARANDELLE, Fr. dorp, dep. Cantal.

CARANGA, Z. Amer. prov. in Peru, distr. Los Charcas, met de overblijfsels van een prachtig paleis der Caranguës, een oud volk uit dezen oord. De luchtsgesteldheid is er koud. De prov. heeft veel vee, eenige vruchten en zilvermijnen. De voornaamste stad is Turco.

CARANGAS, Z. Amer. prov. in Rio de la Plata, van 't N. naar 't Z. 36 m. lang en 30 breed, met een zeer koud klimaat, maar 1100 inw., rijke zilvermijnen en de hoofdstad Tarapata.

CARANG ASSOM, distr. en voornaamste stad op 't Moluk. eil. Bally, in eene volkrijke en vruchtbare landstreek, met eene goede haven. 133. 16. L. 8. 30. Z. B.

CARANG PINGANG, stad op de Z. W. kust van 't O. Ind. eil. Sumatra. 121. 31. L. 5. 16. Z. B.

CARANJA, Zie Caranjar.

CARANJAR, eil. bij Hindostan, vrij groot, laag van grond en met hout bedekt, behalve twee heuvels, welke door eene lage vlakte van elkander gescheiden worden en bij het bezeilen der haven tot baken dienen. 90. 30 L. 18. 55. N. B.

CARANSEBES, Hong. vlek, kom. Kraschow, distr. Caransebes, aan den zamenloop der Caran, Sebes en Temes, met 2020 inwoonders, eene goudmijn en wijnbouw. Ook is hier de stapelplaats der Turksche waren, die te land naar Zevenbergen gebragt worden; 11 m. N. N. O. van Temeswar. 39. 56. 30. L. 45. 23. 33. N. B.

CARANTEC, Fr. dorp, depart. Finisterre.

CARAPANATUBA, zie Arawari.

CARAPATAM, O. Ind. stad, distr. Concan. 4. m. ten Z. van Geriah.

CARAPELLA, Nap. riv., welke $2\frac{1}{2}$ mijl ten Z. van Manfredonia in de Adriatische zee valt. 2 Nap. stad in Abruzzo Ultra, 4 m. O. van Aquila.

CARAPOCHER of *Casiber* (*Casibos*) Indiaansch volk in Peru, aan de Pachi-

chiten riv.

CARAPONA, Z. Amer. riv. in Guiana, valt in den wijden mond der Amazonen riv., en werd in 1801 tot eene grenslinie tusschen Fransch en Portugeesch Guiana vastgesteld.

CARAPOUCHA, Z. Amer. landpunt in Peru. 20. 15. Z. B.

CARAQUES, zie Caraccas.

CARARE, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, valt in de Magdalena.

CARASSON, Z. Amer. berg in Nieuw Granada, prov. Quito, 14,820 voet hoog.

CARASU, d. i. Zwart water, de naam van verscheidene riv. in Turkije, als een in het pachalik Konieh, dat naar de Kisil Irmak vliet, hetwelk bij de ouden Melas genoemd werd; ook wordt eene riv. in Romanië Carasu of Nessur genoemd, die op de Westzijde van den *Despoto* ontstaat en bij de puinhoopen van Abdera in de Adalar Denghizi stroomt.

CARASU, gebergte in de Turk. prov. Romanië, de Pangæus der ouden, in het Z. van de Dubindscha, welke het Oude Macedonië van de Oostzijde insluit, bijna evenwijdig met den Despoto loopt, en rijk aan metalen is.

CARASU of *het meer onzer lieve Vrouw aan den Donau*, groot meer in Bulgarië, hetwelk door den Donau ontstaat, en bij Chinstenge gemeenschap met de Zwarte zee heeft.

CARASU of *Carasubasar*, slecht gebouwde Rus. stad, gouv. Taurië, kreits Kaffa, nabij de riv. de Carasu, met 11 hane of herbergen, alwaar de Aziatische kooplieden shawls, stoffen, enz. verkoopen, en 2700 inw., meestal Tartaren, ook Joden en eenige Russen.

CARATE, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de riv. Lambro.

CARAVA, Turk. stad op 't eil. Cyprus.

CARAVA, CAPE, kaap op de N. kust van 't eil. Sicilië. 32. 45. L.

CARAVACAS, Spaan. vlek in Murcia, aan de Caravacas, met 8720 inw. 38. N. B.

CARAVAGGIO, Lomb. Ven. vlek, legatie Bergamo, de geboortepl. van den beroemden schilder MICHEL ANGELO.

CARAVALLEDA, bijna verlatene Z. Amer. haven in de prov. Venezuela.

CARAVAN, kaap in het O. van de reede van Batavia, op de N. kust van Java.

CARAVELAS, Braz. riv., die tusschen 17. en 18. Z. B. in de zee valt.

CARAVELLA, eil. en kaap aan de N. O. kust van 't W. Ind. eil. Martinique.

CARAVES, eilandje in den O. Ind. oceaan. 139. 24. L. 11. 58. N. B.

CARAVI, naakte en onbewoonde rots, tusschen de Cycladen en Morea, in den Griekschen archipel, op 36. 49. N. B.

CARAVIN, zie Caravino.

CARAVINO, Sard. vlek in Piëmont, niet ver van Ivrea, met 1300 inw.

CARAW, Turk. Aziat. vlek op eene hoogte, in Syrië, pachalik Damascus.

CARAWANG, kaap in Australië, aan de N. kust van Nieuw Guinea, op. 0. 20. Z. B. 151. 16. L. 2. zie Caravan.

CARAYAT, Fr. dorp, dep. Lot.

CARAZA, Rus. eil. in den mond van den Wolga, 20 m. beneden Astrakan.

CARAZOWINY, riv. op de O. kust van Z. Amer.

CARBAGNA, Sard. vlek in Piëmont, aan de grenzen van Genua.

CARBALA, klip ten Z. van de Spaan. kaap Finisterre.

CARBEN (GROOT en KLEIN), aanzienlijk Hessisch ambt en twee dorpen in de Wetterau, tusschen de riv. de Nidda en Nieder.

CARBERRY, Ier. eil. aan de Z. kust, in Dunmanus baai. 51. 31. N. B.

CARBET ST. JAQUES., stadje op de N. W. kust van het W. Ind. eil. Martinique, met eene goede haven. 14. 39. N. B. 316. 36. L.

CARBINI, Fr. stad op 't eil. Corsica, arr. Sartène, met 1550 inw.

CARBOCIRA, landpunt op 't Port. schiereil. Peniche.

CARBOGNANO, hert. in den Kerk. Staat, in het Patrimonium Petri.

CARBON, voorheen Alpheus, de aanzienlijkste riv. op het schiereil. Morea, welke, na eenen langen, kronkelenden loop, in de golf van Venetië valt. Bij dezelve werden de beroemde Olympische spelen gehouden. 2. Afr. Kaap aan de kust van Algiers, ten N. van Bugia.

CARBONA, Nap. stad, prov. Basilicata, met 2570 inw.

CARBONARA, Sard. kaap en haven aan de Z. O. punt van de golf Cagliari.

CARBONARA, Nap. vlek, prov. principato Oltra, met 2750 inw.

CARBONARO, zie Carbonara, No. 1.

CARBONBLANC, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. Bordeaux, met 1800 inw.

CARBONE, Spaan. riviertje, valt even boven Seville in den Guadalquivir.

CARBONERA LA MAYOR, Spaan. stad prov. Segovia, aan de Pirou.

CARBONNE, Fr. stadje, dep. Op. Garonne, arr. Muret, aan de Garonne, met 1640 inw. en fabr.

CARBU, Sard. vlek, gr. hert. Genua, 2 mijlen W. N. W. van Finale.

CARBUSABAD, Perz. D. met 60 huizen.

CARCABUY, Spaan stadje, prov. Cordova, 2 mijlen O. N. O. Lucena.

CAR-

CARCAGENTE of *Carcaixente*, Spaan. stad, prov. Valencia, aan de Xucar, met 5,900 inw. en zijdemolens. 16. 18. L.

CARCAL, O. Ind. stad van Golconda, op de kust van Coromandel, aan de Franschen behoorende, 13 mijlen van Pondichery, aan eenen arm van de Caveri-Coleroon, met 15,000 inw., welke meestal van het vervaardigen van slechte katoenen stoffen bestaan; ook telen de Franschen, in den zeer vruchtbaren omtrek, veel rijst voor hunne andere volkplantingen. Tot dezen omtrek behooren 113 dorpen.

CARCAL, O. Ind. stad in Hindostan, in Dowlatabad, 4 mijlen O. van Calliany.

CARCAN, riv. in Achter-Indië, welke Queda en Malacca van elkander scheidt, en op 5. 14. N. B. en 118. 14. L. in de straat van Malacca valt.

CARCANOSSI, distr. op de O. kust van 't eil. Madagascar. 24 tot 25 Z. B.

CARCANZE, volkrijk Illyr. vlek, kreits Istria, op eene steile rots.

CARCAR, Spaan. vlek in Navarre.

CARCARA, Sard. vlek in Piëmont, aan de Bormida. — 2. Afr. stadje en haven op de kust van de woestijn van Barca, 4 uren Z. W. van Ptolomete.

CARCAS-EILAND, een der Falklandseil. in Z. Amerika.

CARCASSONNE, Fr. arr., dep. Aude, groot 38 V. M., met 82,000 inw.

CARCASSONNE, hoofdpl. van voorn. Fr. arr. en van het dep. Aude, aan de riv. Aude, welke de stad in eene oude en nieuwe stad verdeelt, waarvan de eerste zeer slecht gebouwd is, maar de laatste in fraaiheid en regelmatigheid met de schoonste Fr. steden kan wedijveren. Zij is de zetel van eenen bisschop en onderscheidene regerings-collegiën, heeft een versterkt kasteel, eene beurs, regtbank van koophandel en 14,660 inw., welke zeer aanzienlijke lakenfabr. hebben, en veel hunner waren naar de Levant verzenden. Ook wordt hier veel katoen, linnen, kousen, mutsen, zeep, papier, leder, spijkers, enz. vervaardigd; daarbij is er handel in brandewijn, wijn, enz. 20. 0. 46. L. 43. 12. 54. N. B.

CARCASSOU, N. Amer. riv. in Louisiana, welke in de golf van Mexico valt.

CARCAVELO, Port. vlek en distr. in Estremadura, niet ver van Cintra, alwaar de beste wijn uit de prov. groeit.

CARCAXENTE, zie Carcagente.

CARCEDO, Spaan vlek, prov. Burgos, aan de Omino.

CARCELEN, Spaan. vlek in Murcia.

CARCES, Fr. vlek, dep. Var.

CARCHERD, Perz. stad, prov. Chorassan.

CARCHI, vruchtbaar Turksch Aziat. eil., ten W. van het eil. Rhodes.

CARCIS of *Charies*, Turksche stad, prov. Macedonië, op den berg Athos, de zetel van eenen aga.

CAR-CRAIG, Schot. eil. in de frith van Forth, eene mijl van Burnt eil.

CARCULLA, O. Ind. stadje in Zuid Canara, met 200 huizen. 13. 12. N. B.

CARDAILLAC, Fr. vlek, dep. Lot, arr. Figeac, aan de Drouscou, met 1500 inw.

CARDAMILE, Turk. zeedorp op het eil. Chio, in den Archipel.

CARDAMUM, eil. in het Z. O. gedeelte van de straat van Malacca, in Azië.

CARDEN, Pruis. D., regdst. Coblenz.

CARDENNA, zie Burgos, No. 1.

CARDEQUIN, riv.. in Frankrijk, welke bij Dol in de Noordzee valt.

CARDEZZA, Sard. vlek in Piëmont, distr. Navara, ten W. van het Lago Maggiore.

CARDIFF, zie Caerdiff.

CARDIGAN, Eng. gr. in Z. Wallis, tusschen Merioneth, Montgomery, Caermarthen, Pembroke, Radnor, Brecknock, de Iersche zee en de Cardigan-baai, of tusschen 12. 55—13. 50. L. en 52. 3—52. 34. N. B. gelegen, terwijl het op 32 V. M., 4 steden en vlekken, 74 kerspelen, 9040 huizen en 50,300 inw. bevat. Het is bergachtig, doch aan de zeekusten zeer vruchtbaar, en rijk in lood, koper, zilver, kalk, vee, schapen, wild en visch; granen zijn er niet genoegzaam. De riv., die het bewateren zijn: de Teivy, Aeron, Arth, Cledon, Wirrai, Towy, Rheidol, Yystwith, enz.

CARDIGAN, Eng. stad, hoofdpl. van 't gen. gr., aan de Teivy, met eene goede haven, 3800 inw. en handel op Ierland. Zij zendt eenen afgevaardigden naar het parlement. 13. 4. L. 52. 6. N. B.

CARDIGAN BAAI, groote golf op de W. kust van Wallis, tusschen St. David's Head en het schiereil. Caernarvon. Zij ontleent haren naam van de laatst genoemde stad.

CARDILLAC, Fr. stadje, dep. Lot.

CARDINAL'S ISLAND, N. Amer. eilandje, bij de O. kust van Labrador. 313. 56. L. 59. 30. N. B..

CARDINAUX, klippen aan den mond der Fr. riv. Villaine.

CARDINGTON, Eng. dorp, gr. Bedford.

CARDINIO, Sicil. eilandje, ten O. van Favagnana, waarnaar de staatsgevangenen verbannen worden.

CARDIOLISSIA, onbewoond Turk. eilandje in den Archipel, tusschen de eil. Po-

Policandro en Sikino.

CARDO DI LOTO, Fr. dorp, eil. Corsica, ½ m. N. W. van Bastia.

CARDONA, Spaan. stadje, prov. Catalonië, aan de Cardonero. Het is bemuurd, heeft 2400 inw., en fabr. voor zijden stoffen, messen, stalen waren enz. In de nabijheid ziet men eene merkwaardige rots, die 45 voeten hoog is, en geheel uit steenzout bestaat. 41. 55. N. B. 13. 19. 16. L.

CARDONE, aanzienlijk Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, aan de Mella.

CARDONERO, Spaan. riv., valt bij Manxes in Catalonië, in de Llobregat.

CARDRONAC, ondiepe baai aan de kust van het Eng. gr. Cumberland.

CARDROSS, Schot. dorp, gr. Dumbarton, aan de Leven, met 2860 inw.

CARDUEL, het Z. deel van Georgië, den Russen toebehoorende.

CARDWANG KAAP, zie Caravan.

CARDY, klip op de O. kust van Ierland. 53. 9. N. B. 11. 36. L.

CAREARA, stad der Afghanen, prov. Segestan, 22 m. Z. O. van Kin.

CAREATTA, vlek op het O. Ind. eil. Ceylon, 12 m. N. W. van Trincomale.

CARECK of *Charedsch*, Perz. eil., prov. Farsistan, op de N. O. zijde van de golf van Perzië, 12 Eng. mijlen lang en 7 breed en 700 inw. bevattende. In 1755 namen onze zeelieden het in bezit, stichtten er het fort *Nassau-Balsora*, doch in 1766 moesten zij het weer overgeven. Het is voor de schepen, die naar Basra gaan, zeer goed gelegen, heeft goed water en eene tamelijk goede haven. De Franschen hebben hier een kantoor. 29. 15. N. B.

CAREE, O. Ind. stad in Bengalen, ten N. van den Ganges gelegen.

CAREENING ISLANDS, N. Amer. eilandjes, niet ver van de kust van O. Florida gelegen. 295. 56. L. 25. 47. N. B.

CAREIRAS, riv. in Portugal, welke in de Guadiana valt.

CARELIË of *Kuopio*, Rus. stadhouderschap in Finland, hetwelk uit de prov. Kuopio en Sawolax bestaat, op 936 V. M. 131,600 inw. bevat, en in 1745 aan Rusland werd afgestaan. Het wordt door de riv. de Kymene bespoeld; men vindt er ook het meer Saima, dat verscheidene bergachtige eilandjes in zich bevat. De voortbr. zijn: hout, voeder voor het vee, rundvee, rendieren, enz. De hoofdstad is Kuopio.

CARELLES, Fr. dorp, dep. Mayenne.

CARELMAPU, Z. Amer. zeedorp, met eene verzande haven, op den N. oever der Boca de Chiloë op het vasteland gelegen.

CARELSHAUSEN, Nederl. dorp in Luxemburg, 2½ uur van Viaaden.

CARELSBROOK, zie Caresbrook.

CARELSCROON, zie Karlskroon.

CAREMBOULE, zie Amboul.

CARENAGE, Zweed. vrije haven op het W. Ind. eil. St. Barthelemy, door welke de stad Guitavia haren uitvoer heeft. 2. Baai op het W. Ind. eil. St. Lucië, met eenen naauwen ingang, welke eene der beste havens van al de Antilles vormt. Zij kan wel 30 linieschepen bevatten. 3. Hoofdpl. van 't eil. St. Lucië.

CARENAGE, een deel van de stad George-Town of Port Royal, op het W. Ind. eil. Grenada, waar men tevens eene havenkom van denzelfden naam vindt.

CARENAVE, O. Ind. vlek op Ceylon.

CARENCY, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais, 2 m. N. van Arras.

CARENDAR, Perz. stad in Chorasan.

CARENNAC, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, aan de Dordogne, 1200 inw.

CARENTAN, Fr. stad, dep. van 't Kanaal, arr. St. Lo, in een door de moerassen ongezond oord. Zij heeft een versterkt kasteel, eene kleine haven en 2,860 inw., fabr. voor katoen en kanten, en handel in boter en vee. 49. 18. N. B.

CARENTOIR, Fr. stad, dep. Morbihan, arr. Vannes, met 5,310 inw.

CARERA, O. Ind. dorp aan eene inham, ten N. van Madras. 15. 15. N. B.

CARESANO, Sard. stadje in Piëmont, prov. Vercelli, met 2150 inw.

CARESBROOK-CASTLE, Eng. vesting op 't eil. Whigt, bij Newport.

CARESFORT, de N. O. punt van het O. der twee Malouines eil., bij de straat van Magellaan, in Z. Amer.

CARET, Amer. baai in de golf van Dariën, met goeden ankergrond.

CARETSBAAI, baai op de N. W. kust van het W. Ind. eil. St. Thomas.

CAREW, Eng. dorp in Wallis, gr. Pembroke, met 910 inw.

CAREX, Aziat. eil. in de Perz. golf.

CAREZALLA, Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Xerte.

CARFA, stad in Arabië, 50 mijlen N. W. van Jamama.

CARFAGNANA, heerl. in Italië, in het gebied van Modena, tusschen het Apennijnsche gebied, met goede veeteelt en eenige ijzergroeven. Het behoort aan de moeder van den hertog van Modena, MARIA BEATRIX. De hoofdpl. is Castel Nuovo di Carfagnana.

CARFAUTIN, Fr. D. dep. Ille en Villaine.

CARGADOS, GAJAROS, groep eil. in den

den Ind. oceaan, op 16. 17. Z. B. en 77. 43. L. Zie verder Brondon (St.).

CARGUAIRASSO, Z. Amer. vulkaan in de prov. Quito, 14,700 voet hoog.

CARGHESE (LA TOUR) Fr. dorp op het eil. Corsica, aan de zee.

CARGOALLE, Fr. dorp, dep. Aveiron.

CARHAIX, Fr. stadje, dep. Finisterre, aan de Yer of Hierre, met 1800 inw. Geboorteplaats van den schrijver LA TOUR D'AUVERGNE. 48. 15. N. B.

CARHAM, Eng. vlek, gr. Northumberland, met 160 inw.

CARIA-CANIM, baai aan de Z. kust van Arabië, 50 uren van Aden.

CARIACO, Z. Amer. stad in Caraccas, prov. Cumana, aan de riv. van denzelfden naam. Zij is wel gebouwd en heeft 6,500 inw., welke jaarlijks meer dan 3000 centenaars katoen telen, en ook een weinig cacao en suiker hebben. 10. 30. N. B. 314. 40. L.

CARIACO, groote baai in Z. Amer., aan het einde van de riv. Cariaco.

CARIACOA, zie Cariacou.

CARIACOU, een der W. Ind. eil., tot de Grenadillen en onder het regtsgebied van Grenada behoorende, ééne vierk. mijl groot, met 't vlek Hillsborough; het brengt suiker en katoen voort, doch heeft weinig of geen versch water. 316. 7. 49. L. 12. 30. N. B.

CARIAN, O. Ind. landschap tusschen de golf van Bengalen en de riv. Persaim of tusschen 16 en 17 N. B., begrepen in het Z. W. deel van Arracan, met een' vlakken grond en eenvoudige inw., die meestal van de veeteelt leven.

CARIANSTOWN, Ier. dorp, gr. Meath.

CARIATAIN, Arab. stad, 115 mijlen N. O. van Mecca.

CARIATEEN, Turk. Aziat. stadje, pachalik Tripoli, in Syrië, op de grenzen van de woestijn van Palmyre.

CARIATHIN, Zie Cariatain.

CARIATI VECCHIA, Nap. stad, prov., Calabria Citra, bij de golf van Tarente, met een bisdom.

CARIATI NUOVA, Nap. stadje, ¾ uur van de golf van Tarente.

CARIBES, Z. Amer. volk ten Z. van den Orinoco.

CARIBIANA, zie Corobana.

CARIBOU, N. Amer. riv. in Canada, valt in de Saguenay. 307. 9. L. 48. 29. N. B.

CARIBOU, N. Amer. eil. in 't Bovenmeer, tot Canada behoorende. 47. N. B.

CARICAL, zie Carcal.

CARICENA, Spaan distr. en stad in de prov. Soria.

CARICKFERGUS of *Knockfergus*, Ier. zeestad, lands. Ulster, gr. Antrim, met 4000 inw., 54. 43. N. B. 11. 58. L.

CARIDIEN, O. Ind. eil. bij Ceylon.

CARIESFORD of *Maccredin*, Ier. vlek, gr. Wicklow.

CARIEWITZA, Slavonisch gebergte, hetwelk met de Dinarische Alpen vereenigd is.

CARIFE, Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore, met 2,370 inw.

CARIGALLEN, Ier. vlek, gr. Leitrim.

CARIGAT, O. Ind. stad in 't rijk van Mysore. 1 m. O. van Seringapatam.

CARIGNAN, Fr. stadje, dep. Ardennes, aan de Chiers, met 1500 inw., wolweverij en handel in koren en wol. 2. Fr. dorp, dep. Gironde.

CARIGNANO, Sard. stad in Piëmont, prov. Turin, in een vochtig, ongezond oord, aan den Po, met een kasteel, 5 kerken, 2 hospitalen, eene met prachtige winkels omgevene markt, een gymnasium en 7230 inw. 44. 45. N. B.

CARIGUE, Iersch eil. in de riv. Shannon, gr. Kerry.

CARILLON, (het fort) N. Amer. vesting in Canada, naar den kant van het meer Georges.

CARIMATA, O. Ind. eilandje nabij Borneo, dat zijnen naam aan het kanaal van Carimata geeft.

CARIMON, O. Ind. eil. in de straat van Malacca, op 1. N. B. 121. 1. L.

CARIMON JAVA, groep O. Ind. eilandjes, ten N. van Samarang op Java, waar zich vele Maleische zeeroovers ophouden; het grootste is vrij hoog, en verheft zich in het midden tot eenen berg. 5. 50. Z. B. 128. 18. L.

CARIN, Oostenr. vlek in Dalmatië, kreits Zara, digt aan de Turk. grenzen en aan eene baai van het kanaal van Morlachië. 2. Spaan. dorp in Gallicië, aan de N. kust, niet ver van Ferrol. 3. Riv. en baai in Spanje bij bovengenoemd dorp, tusschen La Estoca en kaap Ortegal.

CARINA, Sicil. stad, Val di Mazzara.

CARINACOU, zie Cariacou.

CARINENA, Spaan. vlek, prov. Arragon, met 2000 inw. welke goeden rooden wijn telen. 41. 28. N. B. 15. 39. L.

CARINGAPATAM, O. Ind. stad in Hindostan, 3 mijlen van Tinnevelly.

CARINI, Sicil. vlek in Val di Mazzara, 6 mijlen Z. W. van Palermo, met eenen vruchtbaren omtrek, waar veel manna gevonden wordt; 4000 inw.

CARINISH PUNT, kaap aan de Z. W. kust van Ierland 51. 37. N. B. 7. 48. L.

CARINOLA, ongezond en bijna verlaten Nap. stadje, prov. Terra di Lavoro,

voro, met 432 inw. 4. L. 41. 20. N. B.

CARINTHIË, zie Karinthië.

CARIOCOU, zie Carinacou.

CARION, zie Carrion.

CARISBROOK, zie Caresbrook Castle.

CARISFORT, Austr. eil., niet ver van de Palmerston eilanden, op 20. 49. N. B.

CARISTO of *Coristus*, Turk. stadje op 't eil. Negropont, aan de O. kust, bij Kaap del Oro, met marmer- en amiantgroeven. 38. 4. N. B. 42. 16. L.

CARITA, prov. en stad in Peru, bij de Cordilleras, ten Z. van Lima, met vele wijngaarden en schapen, benevens groeven van zeilsteen, aluin, zout, koperrood, vitriool en rooden oker.

CARITAN PUNT, kaap aan de W. kust van 't Philippijnsche eil. Negros.

CARITENA, Turk. stadje in Morea, met 2,500 inw., bijna alle Grieken.

CARITY, riv. in 't Schot. gr. Forfar, valt in de Esk.

CARIVELAN of *St. Ninian's*, een der kleinste Hebriden bij Schotl. 57. 53. N. B.

CARLA, (LA) zie Carlat, No. 2.

CARLADES, Fr. stad, dep. Cantal, arr. Aurillac, aan de Cer, met 2050 inw. en de gezondheidsbron Font Salade.

CARLA LE COMPTE, Fr. stadje, dep. Arriège, arr. Pamiers, aan de Lez, met 1000 inw.

CARLANSTOWN, zie Carianstown.

CARLAT, Fr. dorp, dep. Cantal, arr. Aurillac, aan de Cambon, met 920 inw. en een slot.

CARLAT, *Carlat de Roquefort* of *la Carla*, Fr. dorp, dep. Arriège, arr. Foix, aan de Doctoure, met 400 huizen. Geboorteplaats van P. P. BAYLE.

CARLAT, Fr. stadje, dep. Arriège.

CARLBURG of *Oroszvar*, Hong. vlek, kom. Wieselburg, aan een' arm van den Donau. 47. 4. N. B. 34. 47. 15. L.

CARLEBURG, Beij. dorp, Ned. Mainkreits.

CARLEBY, (Oud en Nieuw) 2 Zweed. steden in Finland, in O. Bothnië, met handel in leer. Het riviertje Carleby valt in de golf van Bothnië.

CARLENBURG, Han. bergslot en ambt, vorst. Göttingen.

CARLENTINI, Sicil. stad in Val di Noto, op een' heuvel, met 900 huizen en 4,000 inw. 32. 39. 30. L. en 37. 14. N. B.

CARLESMARCKT, Pruis. stad in Silezië, vorstendom Brieg, aan de Stober. 3 m. van Brieg. 35. 26. L. 50. 47. N. B.

CARLESO, eilandje in de Oostzee, nabij Gothland.

CARLET, Spaan. gr. en vlek, prov. Valencia, met 4,000 inw., wijnbouw en fabr. 16. 18. L. 39. 18. N. B.

CARLETON, stadje op 't Lucaysche eil. Abako of Lucayo. 2. Eng. dorp, gr. York.

CARLETON COVE, inham op de N. kust van het N. Amer. eil. Anticosti. 49. 27. N. B. 315. 16. L.

CARLETON HILL, berg in Schotland, in 't gr. Ayr, 1554 voet hoog.

CARL GUSTAVSSTAD, zie Eskilstunna.

CARL JOHANNSSTAD, zie Hassarande.

CARLINGFORD, Ier. stad en haven, gr. Louth, prov. Leinster, aan de golf van dien naam, met 4,000 inw., handel in steenkolen, linnen en boter.

CARLISLE, versterkte hoofdstad van 't Eng. gr. Cumberland, aan de Eden; zij heeft een' bisschop, 1 citadel, 1 kasteel, 10,222 inw. en fabr. van neteldoek, linnen, bombazijn, hoeden, vischhaken en trijp, benevens katoenspinnerijen, looijerijen, zeepziederijen en brouwerijen. Zij zendt twee afgevaardigden naar het parlement. 2. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Cumberland, aan de Conedagwinet, met een collegie, hetwelk akademische graden kan geven, 2500 inw., en fabrijken voor hoeden en geweren, benevens koper- en bliksmederijen, blaauwverwerijen, boekdrukkerijen, enz. 3. Stad en haven op 't W. Ind. eil. Antigua, met 5,000 inw. en veel handel. 4. Baai in het W. Ind. eil. Barbados. 5. Baai op de Z. kust van 't W. Ind. eil. Jamaïca. 17. 50. N. B. 6. Vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Schoharië, met 1500 inw.

CARLISLE LAGOON, baai aan de N. kust van 't Austr. eil. Egmont of Nieuw Guernsey, op 11. Z. B. en 182. 13. L.

CARLISLE, (NIEUW) N. Amer. dorp in Neder Canada, distr. Gaspé, met omtrent 45 houten huizen.

CARLISLE SOUND, straat welke de twee grootste Falkland's eil. van een scheidt (zie Falkland).

CARLO, Rus. eilandje in de golf van Bothnië, ongeveer 6 mijlen in den omtrek, met het stadje Kirkby in het midden. 42. 26. L. 65. 2. N. B.

CARLO, (SAN) ongezond Spaan. stadje, prov. Catalonië, aan de baai van Alfaques, die door een kanaal met de Ebro gemeenschap heeft, en eene schoone haven vormt

CARLOPAGO, versterkte Illyr. stad aan de kust van Dalmatië, ten Z. van Zeng, aan den zeeboezem van Quarnaro, met een versterkt bergkasteel, 2 kleine havens en 960 inw. 32. 55. L.

CARLOS, (SAN) Spaan. fort, eil. Major-

jorca, op eene landpunt, aan de golf van Palma. 2. Spaan. dorp op 't eil Minorca, aan den Zuidwal der haven, tegenover het Lazareth eil. 3. Sard. fort op de O. zijde van het eil. San Pistro, ten N. W. van Antiocha. 4. Z. Amer. stad in Venezuela, aan de Aguire, met 9,600 inw., veeteelt, koffij, indigo, enz. 9. 20. N. B. 5. Z. Amer. presidio en stadje in Buenos Ayres, het laatste op 34. 44. Z. B. 322. 2. L. 6. Amer. stad op het groote eil. Chiloë, met eene haven en 200 houten huizen. 41. 52. Z. B. 303. 46. L. 7. Noord Amer. eil. in de golf van Californië. 8. Riv. op het W. Ind. eil. Guadeloupe. 9. Zie Paasch-eil. en St. Fernando.

CARLOS BAY, (SAN) N. Amer. baai aan de W. kust van Florida. 27. 10. N. B.

CARLOS DE MATANZAS, (SAN) Spaan. stad op 't W. Ind. eil. Cuba, aan de Noord kust en de baai van Matanzas; eene armoedige plaats, die door een goed kasteel verdedigd wordt en 7,000 inw. heeft. 23. 45. N. B. 294. 51. L.

CARLOS DE MONTEREY, (SAN) N. Amer. stad, hoofdplaats van Nieuw Californië, aan de Monterey, met 700 inw.

CARLOS EILANDEN, aan de W. kust van N. Amer., op 54. 48. N. B. gelegen.

CARLOTTA, Spaan. vlek, prov. Jaen, eene Duitsche volkplanting in de Sierra Morena. Het is regelmatig gebouwd en telt wel 8,900 inw.

CARLOVASSI of *Carlovasy*, Turk. stadje op het eil. Samos in den Archipel, met 5 Grieksche kerken, eene haven, 500 huizen en handel. 37. 51. N. B.

CARLOW, CATHERLOGH, Ier. gr., prov. Leinster, tusschen Kildare, Wicklow, Wexford, Kilkenny en Queen's county, of tusschen 10. 30. en 11. 7. L. en 52. 27. en 52. 54. N. B. gelegen. Het is 14 vierk. mijlen groot, en bevat 3 steden, 13,000 huizen en 78,000 inw. Het wordt door de Barrow en Slaney bespoeld, en levert koren, peulvruchten, vlas, vee, de beste Iersche boter, honig, was, kalk, een weinig ijzer, enz. op.

CARLOW, hoofdpl. van voorn. Ier. gr., aan de Barrow, door welke zij met het groote kanaal gemeenschap heeft. Zij is aangenaam gelegen, zeer zindelijk, heeft een Roomsch seminarium en 6580 inw., die fabr. van wollen stoffen hebben. 52. 49. N. B. 10. 53. L.

CARLOWITZ of *Karlovacze*, Oostenr. stad in Syrmiën, in O. Slavonië, aan den Donau en aan den voet van het Carlowitzer gebergte, hetwelk de stad van drie zijden omringt, en eene ongezonde lucht veroorzaakt. De stad is aan menigvuldige overstroomingen van den Donau blootgesteld, is de zetel van eenen Griekschen aartsbisshop, heeft 3 Grieksche en ééne Roomsche kerk, een seminarium voor Grieksche geestelijken, een Grieksch gymnasium, onderscheidene scholen, 5600 inw., voortreffelijke wijnteelt, aanzienlijke vischvangst en handel. De groote weg uit Hongarije naar Semlin en Turkije loopt door deze stad. 37. 30. L. 45. 12. 21. N. B. 2. Oostenr. vlek in Illyrië, kreits Adelsberg, ten W. van het Zirknitzer meer.

CARLSBACH, slot en heerl. in Ned. Oostenrijk.

CARLSBAD, zie Keizercarlsbad.

CARLSBELT, fort op het Zweed. eil. Gothland, hetwelk de haven van Slitihamn verdedigt.

CARLSBERG, gebergte in Bohemen, hetwelk zich van het Fichtel gebergte tot aan de Passauer grenzen uitstrekt, en een gedeelte van het Bohemer woud uitmaakt; het heeft zijnen naam van een oud, woest bergkasteel, in den Prachiner kreits. (Zie Bohemerwoud).

CARLSBERG, Beij. dorp, Rijnkreits, niet ver van Spiers, met 1300 inw.

CARLSBERG, Zweed. kon. lustslot bij Stokholm, met eene kadettenschool voor 200 edellieden.

CARLSBERG, zie Winterkasten.

CARLSBRUNN of *Hinnewieder*, Oostenr. dorp in Silezië.

CARLSBURG, KAROLY-FEYER-VAR, ALBA CAROLINA, zie Belgrado.

CARLSBURG, zie Carlstadt, No. 1.

CARLSCRONA, zie Karlskroon.

CARLSFELD, Saks. vlek, kreits Erzgebergte, ambt Schwarzenberg, in een oord, dat men het Saksisch Siberië noemt, aan de Wiltsch, met 650 inw., smederijen, smelterijen en glasblazerijen.

CARLSHAMM, zie Carlshaven, No. 2.

CARLSHAVEN (voorheen *Siburg*), Hess. dorp aan den zamenloop der Diemel en der Weser, met eene haven, 1200 inw., tabaks-, laken-, hoeden- en kousenfabr., eene azijnmakerij, zoutgroeven, handel en scheepvaart.

CARLSHAVEN of *Carlshamm*, voorheen *Christianshamm*, Zweed. stapelstad in Z. Gothland, stadhouderschap Blekingen, aan de Myen, met eene versterkte haven, 3400 inw., scheepstimmerwerven, en fabr. voor tabak, zeildoek, stijfsel, wol en uitgebreide tabaksplanterijen. 32. 30. 20. L. 56. 10. 20. N. B.

CARLSHOF, een der eil. van den ge-

gevaarlijken Archipel, in Australië, door ROGGEVEEN ontdekt en door hem op 15. 20. Z. B. en 232. 26. L. bepaald.

CARLSMARKT of *Karlowicze*, Pruis. vlek, regdst. Breslau, Brieger kreits.

CARLSOE, (Groot en Klein) twee rotsen in de nabijheid van 't Zweed. eil. Gothland.

CARLSRUHE, Bad. stad, hoofdstad van het gr. hert. Baden, Pfinz- en Enzkreits, omtrent 1 uur van den Rijn; zij is open en regelmatig gebouwd, en de toren van het kasteel maakt het middelpunt uit van de 32 naar al de windstreken loopende lanen. De stad is de verblijfpl. van den groot hertog en der meeste regerings-collegiën, heeft 5 poorten, 6 openbare plaatsen, 24 straten, enz. De voornaamste gebouwen zijn: het residentie slot, de Evangelische en de nieuwe Roomsche kerk, benevens de Hervormde kerk en de synagoge. Ook is er een gymnasium, eene militaire-, genie-, en veeartsenijkundige school, eene kweekschool voor schoolonderwijzers, eene voor predikanten, een instituut voor doof-stommen, eene teekenschool, en andere inrigtingen voor 't onderwijs, als mede eene jagt-akademie, een goed ingerigt hospitaal, een werkhuis, goede barakken en in het kasteel verzamelingen voor de natuurlijke historie en van munten, en eene groote bibliotheek. De stad heeft 15,780 inw. en fabr. voor gouden waren, edelgesteenten, speelkaarten, tabak, schoone rijtuigen, katoen en tapijten. 26. 0. 30 L. 48. 59. 55. N. B.

CARLSRUHE, Pruis. vlek en schoon kasteel, den hertog EUGENIUS van Wurtemberg behoorende, in 't Silez. regdst. en kreits Oppeln, met 702 inw. die eene potaschziederij hebben. 50. 4. N. B.

CARLSTADT, Beij. stadje, Ned. Mainkreits, aan de Main, met 2,000 inw., die zeer veel koren, wijn, boomvruchten en veeteelt hebben.

CARLSTADT, hoofdstad van 't Zweed. stadhouderschap Wärmeland of Carlstadsland, in W. Gothland, door KAREL IX gesticht; zij ligt op 't eil. Tingwalla, bij de uitvloeiing van de Clara of Stor-Elf in het Weenermeer, heeft regte en breede straten, eene prachtige domkerk, een bisschoppelijk paleis, een gymnasium met eene sterrenwacht, een kabinet van natuurlijke historie, 2200 inw. en een' aanzienlijken handel in planken, teer en ijzer, benevens gezondheidsbronnen en zalmvangst. 59. 21. 45. N. B. 30. 55. L.

CARLSTADTER-KREITS, kreits in 't kon. Illyrië, welke 60 vierk. mijlen groot is en 108,200 inw. bevat.

CARLSTADT, hoofdpl. van voorm. Illyr. kreits, bij de zamenkomst der Korona en Kulpa. Het deel, betwelk *het Slot* heet, is versterkt en heeft schoone steenen huizen, doch in de buitenstad zijn zij van hout. Zij is de zetel van een Grieksch domkapittel en van onderscheidene regerings-collegiën, heeft 3,224 inw., scheepstimmerwerven, handel in tabak, zout en vruchten. Het kasteel bij de stad is een kruidtoren. 33. 18. L. 45. 34. N. B.

CARLSTADT, volkplanting bij Militsch in Silezië, met katoen- en schapenwol-spinnerijen, weverijen, tabaksteelt, kunstbaden, enz.

CARLSTEIN (in Zweden), zie Karlstein.

CARLSTEIN, woest Boh. bergslot.

CARLSTEIN, hooge berg in het Zwarte Woud in Baden, Donaukreits, bij welken men porseleinaarde graaft.

CARLSTEN, vesting op het eil. Marstrand in de Oostzee.

CARLSTRASZE, zie Rotherthurm.

CARLSTHALERBAD, zie Slangenbad.

CARLTON, Eng. D., gr. Nottingham.

CARLTON, vier Eng. dorpen, een in 't gr. Bedford en 3 in dat van York.

CARLUS, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Sarlat, 3 uren N. van Sarlat.

CARLUTAS, Z. Amer. riv. op de kust van Brazilië.

CARMAGADA, O. Ind. eil., zijnde een der Oesterklippen van Sidasiraghur of Carwarfurt, bij de kust van Canara.

CARMAGNOLA, Sard. stad in Piëmont, prov. Turin, ten Z. der hoofdstad, niet ver van den Po, met twee voorsteden, 10 kerken, 1 hospitaal, 12,000 inw., linnenfabr. handel, bijzonder in zijde, benevens eene jaarlijksche zijdemarkt. 44. 43. N. B. 20. 44. L.

CARMAING, Fr. stadje en slot, dep. Op. Garonne, 6 m. ten O. van Toulouse.

CARMARTHEN, zie Caermarthen.

CARMEAUX, Fr. dorp, dep. Tarn, aan de Ceron, met 850 inw.

CARMEL, berg in Aziat. Turkije, pachalik Acra, tot den Libanon behoorende. Hij heeft verscheidene mijlen in den omtrek, ontelbare holen en grotten voor Carmeliter monniken, en op zijnen top 1 Grieksch, 1 Roomsch en 1 Mahomedaansch klooster, welke alle aan den propheet ELIAS zijn toegewijd. Kaap Carmel, die 't uiteinde van dezen bergtak uitmaakt, vormt de N. punt van de golf van Acra. 22. 39. N. B.

CARMEL, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met ruim 2,000 inw

CARMELO, N. Amer. baai en riv. op Nieuw

Nieuw Californië, ten Z. W. van de baai van Monzery.

CARMEN, onbewoond N. Amer. eil. in de golf van Californië. 25. N. B.

CARMEN of *Carmoe*, eil. aan de W. kust van Noorwegen, met 3 kerspelen. 4 mijlen lang en ½ breed. 59. 30. N. B.

CARMINA, Aziat. stad in Groot Bucharije, 10 uren N. O. van Bochara.

CARMO, Braz. stad, prov. Goyas, aan de Toccantins riv. 15. 18. N. B.

CARMONA, Spaan. stad, prov. Valencia, op een' heuvel, aan de Carbones, met 7 kerken, 10 kloosters en 12,400 inw., die 100 oliemolens hebben. 37. 28. N. B. 12. 16. L. 2. Spaan. stad, prov. Tolado, met 2400 inw. 3. Lomb. Ven. vlek in Friuli, op eene berg, bij de riv. de Indri.

CARMOT, Z. Amer. vlek in Peru, 24 uren van Truxillo, met goudmijnen.

CARMOYLE, Ier. reede aan de N. O. kust, ten Z. van Carrickfergus, niet ver van Belfast.

CARMULLA, O. Ind. stad in de prov. Aurungabad. 93. 18. L. 18. 23. N. B.

CARNABAT, Turk. stad in Romanië.

CARNAC, Fr. dorp, dep. Morbihan. tusschen Quiberon en Auray. 2 Afr. stad in Op. Egypte, aan den regter oever van den Nijl, tot welke de puinhoopen van het oude Thebe zich uitstrekken.

CARNAL MANAZAL, stad in Arabië.

CARNAMART, Ier. riv., die zich met verscheidene takken in de golf van Galway stort.

CARNARVON, zie Caernarvon.

CARNATE, CARNATIC of *Arcot*, Eng. lands. in O. Ind., presidentschap Madras, op de kust van Coromandel, hetwelk zich ten N. tot aan de Circars en Zuidwaarts tot aan kaap Comorin uitstrekt en in 8 distr. verdeeld is, terwijl een klein gedeelte aan den voormaligen bezitter, den nabob van Arcot, gelaten is. De grond is er zandig en wordt door de Palar, Cavery, Pennar en Vaggaroe en vele watertakken bespoeld: de riv. Coleron verdeelt de kust in een N. en Z. deel: dit land is rijk in rijst, katoen en vee. Men vindt er vele schoone Indische tempels of pagoden, en telt er 5 millioenen inw., die meestal Hindo's zijn, het land wel bebouwen en onderscheidene soorten van handwerken drijven. De hoofdstad is Arcot.

CARNATIC GUR, O. Ind. D. in Carnate.

CARNAUL, O. Ind. stad in Delhi, aan den oever van het kanaal Ferose Shah. 29. 42. N. B. 94. 36.. L.

CARN BASS, blinde klip in Eng., gr. Cornwallis, in Mounts-Bay.

CARNBULG, Schot. stadje aan de O. kust, Z. O. van kaap Kinnaird, door visschers bewoond; voor dezelve vindt men eene reef klippen, Carnbulg-briggs genoemd.

CARNEC, Fr. schiereil., aan de uiterste W. punt van Frankrijk, met eenige oudheden der Druïden.

CARNEGNO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Urbino.

CARNEILLE, Fr. vlek, dep. Orne.

CARNELAND, drie W. Ind. eil., aan de kust van Nicaragua, tusschen 12. en 13. N. B. Zij zijn onbewoond.

CARNERA, een der kleinste kaapVerdische eil., aan de W. kust van Afrika.

CARNERO (GOLF), zie Quarnero.

CARNERO (KAAP), naam van de W. punt der baai van Gibraltar, ook wel Cabreta genoemd.

CARNERO, Z. Amer. kaap in Peru, bij Santa Maria, op. 1. 35. Z. B. 300. 26. L.

CARNESS, kaap op de N. kust van 't Orcadische eil. Pomona. 58. 53. N. B.

CARNESVILLE, stad in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, gr. Franklin.

CARNET, Fr. stadje, dep. Kanaal, arr. Avranches, met 245 huizen.

CARNETO, stadje in den Kerk. Staat, aan de Marta.

CARNEUIL, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Argenton, met 225 huizen.

CARNEW, Ier. dorp, gr. Wexford.

CARNEY, Turk. Aziat. stad in Syrië.

CARNFORTH, Eng. vlek, gr. Lancaster.

CARNI, twee N. Afr. eil. aan de kust van Tunis, ten O. van Biserta.

CARNIA, Lomb. Ven. lands. in 't hooge gebergte, legatie Udine, met weinig akkerbouw, maar goede veeteelt, eenige ijzermijnen, veel hout en 28,000 inw. De hoofdplaats is Tolmezzo.

CAR NICOBAR, Aziat. eil. in den N. hoek van de golf van Bengalen, het Noordelijkste der Nicobar eil., 20 mijlen in den omtrek. Het is zeer vruchtbaar en brengt kokosnoten, yams, ananassen, enz. op. De inw. zijn koperkleurig, zeer gastvrij en hebben eene aartsvaderlijke levenswijze. De Eng. hebben hier een kantoor. 9. 10. N. B. 110. 58. L.

CARNIÈRES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 1300 inw.

CARNIOLE, (Hoogd. KRAIN,) hert. in 't kon. Illyrië, wordt ten N. door Karinthië, N. O. door Stiermarken, Z. O., Z. en W. door de Zeekust bepaald, strekt zich van 31. 48. tot 33. 22. L. en van 45. 6. tot 46. 18. N. B. uit, en bevat op 190 vierk. mijlen 14 ste-

steden, 17 vlekken, 3174 dorpen, 64,646 huizen en 374,700 inw. Het land wordt door de Carnische en Julische Alpen, tot welken ook de Karst behoort, doorsneden, en bevat groote bosschen, waaronder vooral het *Birnbaumer-wald*. Tot de riv. behooren de Sau, die de Culpa, de Gurk de Laybach en andere opneemt, en tot de meren het Cirknitzer, het Feldesser en het Wocheiner meer. De voortbr. zijn: tarw, Turksch koren, gierst, wijn, Zuidvruchten, ooft, hout, paarden, rundvee, schapen, bijen, ijzer, kwikzilver, vermiljoen, marmer, vollersaarde, steenkolen, enz. De inw., die Hoogduitsch, Italiaansch, Slavonisch en Illyrisch spreken, en behalve eenige Grieken en Joden, den Roomschen godsdienst belijden, vervaardigen hout- ijzer- en koperwaren, salpeter, glas, linnen, kanten, wollen kousen, enz., en voeren bijzonder leder, houtwaren, aardewerk, honig, was, boter en kaas uit, waartoe de voor den handel aangelegde wegen naar Triest en Fiume, en de gedeeltelijk bevaarbare Save hier zeer veel bijdragen. Het wordt in 3 kreitsen verdeeld, als Laybach of Opper Carniole, Neustadt of Neder Carniole en Adelsberg, dat de distr. Inner Carniole, Istrië, Liburnië en Idria bevat.

Carnicobar, zie Car Nicobar.

Carnische Alpen, zie Alpen.

Carno, Eng. riv. in Wallis, valt in de Severn in 't gr. Montgomery.

Carnoet, (St. Maurice de) Fr. dorp, dep. Noordkusten, 12 uren N. O. van Quimper, met loodmijnen.

Carnom of *Tarnom*, Aziat. kaap tusschen de baai van Siam, en de uiterste punt der straat van Sincapour.

Carnots eilanden, groep Austr. eil. aan de N. W. kust van Nieuw Holland, ten N. van kaap Bertholet.

Carnoul, O. Ind. distr. en stad in Balaghaut, op 15. 50. N. B. 95. 44. L.

Carnoules, Fr. vlek, dep. Var.

Carnsore punt, kaap in Ierland, de Z. O. punt van 't gr. Wexford, in St. George's kanaal 11.26. L. 52.11.N.B.

Carntagher, Ier. bergen, tusschen de gr. Londonderry en Tyrone.

Carnu, Sard. stadje in Piëmont.

Carnwath, Schot. D., gr. Lanark.

Carnworth, Schot. dorp, gr. Lanark, in een oord, dat veel steenkolen, potaarde en ijzer oplevert. In de nabijheid is het groote ijzerwerk Wilsontown.

Caroca, eilandje of rots, ten Z. der Prinsen eil., bij de W. kust van Afr. 1. 36. N. B.

Carocobi, Afr. eil. van Algiers, ten W. van kaap Houridge, door eene zandplaat met het eil. Limaches vereenigd.

Carolath, zie Karolath.

Carolee, Carowlee of *Kehrli*, O. Ind. vorst. der Rasbuten, met de hoofdstad van denzelfden naam en een kasteel.

Carolina, groot lands. in de N. Amer. Rep., tusschen Kentucky, Virginië, Georgië, Tennessee en de zee gelegen, en door Johann Ponce van Leon in 1512 ontdekt. Thans maakt hetzelve twee provinciën uit, namelijk Noord- en Zuid Carolina.

Carolina, (Noord) vrijstaat der N. Amer. Rep., ten N. bepaald door Virginië, ten O. door de Atl. zee, ten Z. door Z. Carolina en ten W. door Tennessee, ligt tusschen 33. 45. en 36. 30. N. B. en 294. 38. en. 301. 38. L. en bevat, op 2228 vierk. mijl. 555,500 inw. Het is in 8 distr. en 62 graafs. verdeeld, en wordt door de riv. Roanoke, Pedee, Chowan, Maherten, Blackwater, Neus, Clarendon of Cap Fear, Catawba en Tar bewaterd. In het W. vindt men 't Apalachisch gebergte, en in het O. uitgebreide vlakten en vele moerassen, waarvan de grootste, *Dismal-Swamp* genoemd, en tusschen Albemarle-sound en Ponticoe-sound gelegen is. Men vindt er ontzettende bosschen, die allerlei hout, dat veel uitgevoerd wordt, benevens pek, teer en terpentijn opleveren. De voortbr. zijn: tabak, indigo, rijst, katoen, sassefras, sassaparille, vlas, eene soort van thee, was, honig, rundvee, zwijnen, wild, enz. De wetgevende magt van dit gewest is in handen van den senaat en het huis der gemeenten, en de uitvoerende in die van den gouverneur, welke door eenen raad van 7 leden geholpen wordt.

Carolina, (Zuid) vrijstaat der N. Amer. Rep., ten N. en N. O. door N. Carolina, ten O. door de Atl. zee, ten Z. en Z. W. door de Savannah riv. bepaald, terwijl de Tugulo het van Georgië scheidt. Het ligt tusschen 294. 6. en 299. 15. L. en 32. en 35. N. B. en bevat 1138 vierk. mijlen, met 416,000 inw. Het is verdeeld in een Opper- en Neder deel en deze zamen in 7 distr. en 36 graafschappen. Tot de bergen behooren het Alleghanisch, de Tryoe en de Hogback, welke laatste 4640 voet hoog is; en tot de riv. de Pedee, Santee, Cambahi, Wando, Congaree, Wateree, Cooper, Ashley, Edisto, Coosawatchie en Savannah; Long-baai is de aanmerkelijkste golf. Langs den zee-

zeekant heeft dit gewest groote, onvruchtbare vlakten en ongezonde oorden, en in het binnenland onafzienbare bosschen, en op vele plaatsen eenen hoogen grond, alwaar de lucht zuiver en gezond is. De voortbr. zijn: goed hout, teer, terpentijn, boomwol, tabak, indigo, wijn, ooft, oranjeappelen, zijde, ijzer, lood, vee, varkens, schildpadden, enz; ook zijn er slangen, tijgers, panters, wolven en andere wilde dieren. De wetgevende magt van dit gewest is in handen van den senaat en het huis der representanten, en de uitvoerende in dien des gouverneurs, die om de twee jaren verkozen wordt. De hoofdstad is Columbia.

CAROLINA, gr. in de N. Amer. Rep., gr. Maryland, op de O. zijde van Chesapeak-baai, hetwelk op 15 vierk. mijlen 9,530 inw., (waaronder ruim 2000 slaven zijn) bevat. De moerassige en hierdoor ongezonde en onvruchtbare grond, brengt een weinig koren en tabak voort. De hoofdplaats is Denton.

CAROLINA, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 17,544 inw.

CAROLINA, Spaan. vlek en volkplanting in de Sierra Morena, prov. Jaen, met 2050 inw., die meestal Franschen en Savoijaards zijn, eene kon. fabr. van zijden stoffen, hoeden, enz.

CAROLINA, Nederl. fort op 't O. Ind. eil. Celebes, onder hetwelk de omliggende districten staan.

CAROLINA, eil. in de Stille Zuidzee, door BROUGHTON in 1795 ontdekt, hetwelk 5 mijlen lang en met boomen bedekt is. 9. 57. Z. B. en 209. 13. L.

CAROLINEN, (DE) of *Nieuwe Philippijnen* ook wel *de Archipel van Barnabas of van Andreas* genoemd, eene groep van 90 eil. in den Stillen Oceaan, ten O. der Philippijnen, tot Australië behoorende. Zij werden door de Spanjaarden in 1696, onder de regering van KAREL II, naar wien zij genoemd zijn, ontdekt, die er eenige zendelingen hebben gezonden, dezelve nog tot hunne bezittingen rekenen, doch zich overigens weinig met dezelve bemoeijen. Zij bestaan uit 4 groepen: *Cittac* met 33, *Egoi* met 27, *Larnarec* met 26 en *Yay* met 4 eil. Elk eil. heeft een opperhoofd, en de gezamenlijke opperhoofden eerbiedigen een' koning, die op het eil. Lamorka zijn verblijf houdt. De inw. zijn donker koperkleurig, van middelbare grootte, hebben zwart haar, door het betel kouwen geheel zwarte tanden en eene zachte van kokos olie glimmende huid: zij zijn vredelievend en goedhartig, bijna zonder godsdienst, en beminnaars van het dansen. Zij hebben geene viervoetige dieren, maar zeevogels en veel visch; de grond brengt boomvruchten, doch geen koren noch rijst voort. 153. tot 176. 20. L. 7. 40. tot 11. N. B.

CAROLINENZYL, Oldenb. vlek, kreits Jever, dat met Carolinen ongeveer 8,000 inw. bevat.

CAROLINER STRASSE, weg van Carlstadt naar Fiume in Illyrië, over vele hooge bergen gaande, 12 mijlen lang.

CAROLINER STRASSE, weg van Zevenbergen door den Rooden torenpas, naar Wallachië.

CAROLLES, Fr. vlek, dep. Kanaal, met kopermijnen; 3 mijlen van Granville.

CAROLY, een der Lakedieven eil. in de O. Ind. zee. 90. 21. L. 10. 32. N. B.

CAROMATA of *Carimata*, eil. in de O. Ind. zee, ten W. van Borneo, ongeveer $8\frac{1}{2}$ mijl in den omtrek, hoog en boschrijk. 126. 36. L. 1. 2. Z. B.

CAROMB, Fr. stadje, dep. Vaucluse, arr. Carpentras, in een oord, dat rijk in olie, wijn, saffraan en zijde is. Zij heeft 4 poorten, 3 kerken, een schoon versterkt slot en 2260 inw.

CARON, Austr. riv. in Nieuw Holland, die op 158. 31. 45. L. en 17. 56. Z. B. in de golf van Carpentaria valt.

CARON, Perz. stad, prov. Farsistan.

CARON, zie Carron.

CARONDELET, N. Amer. dorp in Louisiana, aan den Mississippi. 218 inw.

CARONI, tak van de Z. Amer. riv. Orinoco, omtrent 120 mijlen lang.

CARONJOLY, O. Ind. stad, prov. Carnate, 15 uren ten Z. van Madras. 97. 50. L. 12. 33. N. B.

CAROON BELED, aanzienlijke massa ruinen, aan het meer van gelijken naam, in Egypte, die het overblijfsel schijnen te zijn van het vermaarde gebouw, het labirinth van Egypte genoemd.

CAROON, BIRKET EL, (waarschijnlijk het oude meer *Moeris*), aanzienlijk Egypt. meer in de prov. Faioum, omtrent 14 mijlen lang en 3 breed, rijk aan visch, doch met water van een zoutachtigen en onaangenamen smaak.

CAROOR, O. Ind. stad, aan de riv. van denzelfden naam, in Coïmbetoor, met een fort, eenen grooten tempel en 1,000 huizen. 96. 20. L. 10. 55. N. B.

CARORA, Z. Amer. stad in Caraccas, prov. Venezuela, aan de Morera, met 18,000 inw., veeteelt, looijerij en handel in hout. 9. 50. N. B.

CAROTCOTTY, Aziat. stad in Tibet.

CAROTTO, Lomb. Ven. dorp in Chiavenna, met aardewerkfabrijken.

CAROUGE, Zwits. stadje, kanton Geneve, voogdij Gaillard, zeer schoon aan de Garve gelegen, met 3200 inw., horologie- en marokkijn fabr.

CAROUGE DE MONTAGNE, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Alençon, met 1950 inw., ijzermijnen en fabrijken.

CAROUGE, (KAAP) kaap aan 't N. einde van 't W. Ind. eil. St. Domingo.

CAROVIGNO, Nap. stad, prov. Terra d'Otranto, met 2800 inw.

CAROUL, O. Ind. stad in Dowlatabad.

CAROWLEE, zie Carolee.

CAROWZE, kaap op de N. kust van 't eil. Hispaniola. 306. 53. L. 19. 59. N. B.

CARP, 2 riv. in N. Amerika, waarvan de eene op 46. 32. N. B. in het Oppermeer, en de andere op 44. 50. N. B. 292. 36. L. in het meer Michigan valt.

CARPANEDO, Lomb. Ven. vlek, legatie Treviso, 3. m. ten N. van Bassano.

CARPAS, of CARPASY, Turk. stad aan de N. O. zijde van 't eil. Cyprus.

CARPATHEN, zie Karpatisch gebergte.

CARPATHOS, Z. Amer. stad in Peru.

CARPENEDOLO, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, aan de Seriola Chiese, met 4,000 inw. 4 m. Z. Z. O. van Brescia.

CARPENTARIA, eil. ten W. van Nieuw Guinea, in Australië, in 1662 ontdekt, en met de volgende art. naar den gouverneur generaal van Neerlands Indië, PETER CARPENTIER, uit Dordrecht afkomstig, uit erkentenis voor te voren genotene diensten, aldus genoemd. Het is door de Torres-straat van N. Holland gescheiden.

CARPENTARIA, land aan de Oostzijde van de golf van dien naam, dat zich van 10. tot 18. Z. B. uitstrekt, en waarvan ons slechts de kusten bekend zijn. De Nederlanders ontdekten aan deze kusten verscheidene rivieren, en FLINDERS vond tegen alle vroegere berigten, de inw. vreesachtig en schuw van verkeering met vreemden, terwijl zij niets wilds in hun gedrag hadden. Deze reiziger vond hier ook verscheidene houtsoorten, wilde muskaatnoten, enz. De kusten konden voor ons vaderland van veel nut worden, daar dezelve niet ver van Java zijn; en onze bezitting op Timor, op het midden van deze reis, zouden den togt nog gemakkelijker maken, terwijl zij vooral de plaats van Ceylon, Malacca en het Robben eil., waarheen men te voren de ballingen uit onze bezittingen zond, zoude kunnen vervangen.

CARPENTARIA, (GOLF VAN) of *Carpentier*, groote zeeboezem aan de voornoemde N. kust van N. Holland, door TASMAN en andere Nederlanders het eerst onderzocht, en welke naar eene zee gelijkt, daar zij, volgens FLINDERS, die in het begin van deze eeuw deze golf zeer naauwkeurig heeft opgenomen, van Endeavours-straat tot kaap Wilberforce zich 5½ graad in de lengte en 7 graden in de breedte uitstrekt, en behalve de menigvuldige openingen in den omtrek 240 geogr. mijlen bedraagt. Aan de O. zijde vindt men het land van Carpentier of Carpentaria, en aan de W. zijde Arnhemsland; aan de Z. zijde is zij begrensd door de ruime *Maatsuikersbaai*, met vele bogten en inhammen, waar de schepen veilig kunnen liggen. Behalve verscheidene rivieren (zie het vorig artikel) vindt men op de W. kust ook de kapen van *der Lijn*, van *Diemen* en le *Maire*, *Abel Tasmans* en van *Alphens* rivieren, benevens de ver in het land loopende bogt van *Limmen;* verder vindt men in dezelve onderscheidene baaijen, kapen en eilanden, onder welke laatste het groote eil. een der voornaamste is.

CARPENTIERS, (LES) 2 klippen aan den mond van de Fr. riv. de Loire.

CARPENTRAS, Fr. arr., dep. Vaucluse, dat op 16¼ vierk. mijl., 43,280 inw. bevat.

CARPENTRAS, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., aan de Auson, zij heeft 2 poorten, 1 hoofd- en 12 andere kerken, 1 synagoge, 3 hospitalen, eene openbare bibliotheek van 80,000 banden, 8,500 inw., waaronder 2,000 Joden zijn, die in eene bijzondere straat wonen. Men vindt er sergieweverijen, sterkwater- en bijouteriefabr., zijde-molens, veel katoenspinnerijen en aanzienlijken handel met wijn, ooft, olie en saffraan. Er is bij de stad eene nieuwe op 48 bogen rustende waterleiding. 44. 3. N. B. 22. 49. L.

CARPI, hoofdstad van een vorst. in Modena, aan het kanaal der Secchia, met een bisdom, een sterk slot, 5000 inw., en veel handel in zijden stoffen.

CARPI, Lomb. Ven. vlek, gouv. Venetië, aan de Etsch of Adige.

CARPINO, Nap. stad, prov. Capitanata, in 't gebergte Gargano, met 4,860 inw.

CARPIO, Spaan. vlek, prov. Cordova, bemuurd, met 3 kerken, 3 kloosters, en 4000 inw. 13. 12. L. 37. 57. N. B.

CARPOLY, Z. Amer. eil. in den mond van den Maranon.

CARPOUR, O. Ind. stad in Carnate.

CARPUSALI, dorp in Aziat. Turkije, in Natolië, met oudheden.

CARPUTH, Turk. Aziat. vesting, prov.

prov. Aladulia.

CARQUEFOU, Fr. vlek, dep. Neder Loire, arr. Nantes, met 1260 inw.

CARR, klip aan de N. zijde van den mond van de Schot. golf van Forth.

CARR, 2 blinde klippen in Z. Wallis, in Milfordshaven.

CARRA, Ier. riv., die 4 uren ten W. van Killarney in Dingle baai valt.

CARRABAT, Perz. stad, 48 uren ten N. O. van Kandahar.

CARRACA, (LA) kleine Spaan. zeehaven, op 't eil. Leon, 2 m. O. van Cadix.

CARRACCAS, zie Venezuela.

CARRAG, Eng. dorp in Wallis, gr. Cardigan.

CARRAGHROE, Ier. berg, gr. Tyrone.

CARRANTASCA LAGOON. Amer. golf, aan de Z. kust der baai van Honduras. 15. 32. N. B. 294. 46. L.

CARRANTASCA SHOALS, eene groep van eilanden en klippen, aan voornoemkust op 16. N. B. 294. 46. L.

CARRAPATEIRA, Port. vlek op de W. kust van Algarvië.

CARRARA, stad in het Ital. hertogdom Massa, op een' berg, niet ver van de zee, met ruim 8,000 inw. eene beeldhouwers akademie, en in de nabijheid de zoo beroemde marmergroeven.

CARRASCAL DE GUSPADO, Spaan. vlek, prov. Salamanca, aan de Tormes.

CARRASCAL DE L'OBISPO, Spaan. vlek, prov. Salamanca, aan de Maza.

CARRASCOSA, Spaan. vlek, prov. Cuenca. 2. Spaan. dorp, prov. Soria.

CARRAVEIRA of *Boor Castoro*, stad in Macedonië, aan de golf van Salonica, het oude Beroë.

CARREN, kaap in 't N. van 't Eng. eil. Anglesey.

CARRENDIER, Fr. D., dep. Aveiron.

CARREPUIS, Fr. D., dep. Somme.

CARRÈRE, Fr. D., dep. Ned. Pyr.

CARRETAS, Z. Amer. stad in Peru.

CARRETO, Z. Amer. riv. in Dariën, welke bij de haven van Caledonico in de zee valt.

CARRETTO, Sard. stadje, hert. Montferrat, prov. Acqui.

CARRIBEES, eilandjes bij de kust van Z. Amer. 284. 10. L. 10. 35. N. B.

CARRICK, eerste gedeelte van den naam van vele Iersche plaatsen, bergen, eilanden, klippen en baaijen.

CARRICK-A-BEG, Ier. dorp, gr. Waterford, aan de Suir.

CARRICK-A-MEEL, rotsen in den Atl. oceaan, bij de W. kust van Ierl. 7. 42. L. 53. 15. N. B.

CARRICKANANEM, klip aan de Ier. W. kust, in de baai van Castle haven.

CARRICK-A-PENE, klip aan de W. kust van Ierland, in den mond van de baai van Dungarvan.

CARRICK-A-REDE, berg in 't Ier., gr. Mayo. 4 m. N. O. van Castlebar.

CARRICK-A-REDE, Ier. eil. gr. Antrim.

CARRICKASKILLY, klip aan de W. kust van Ierland 7. 37. L. 53. 20. N. B.

CARRICKCHAD, Ier. berg, gr. Sligo.

CARRICKFERGUS of *Knockfergus*, Ier. stad, gr. Antrim, aan de baai van denzelfden naam, met een kasteel, eene haven, eenigen handel en 3400 inw.

CARRICKIRK, klip aan de W. kust van Ierland. 7. 39. L. 53. 22. N. B.

CARRICKMACREILY, berg in 't Ier. gr. Wicklow; 1½ m. W. van Wicklow.

CARRICKMACROSS, groot Ier. dorp, gr. Monaghan. 12 m. N. W. van Dublin.

CARRICK-ON-SHANNON, Ier. eil., gr. Leitrim, aan den mond van de Shannon.

CARRICK-ON-SHANNON of *Drumrush*, Ier. vlek in Connaught, hoofdpl. van 't gr. Leitrum, aan de Shannon. 10. 38. L.

CARRICK-ON-SUIR, Ier. vlek, gr. Tipperary, aan de Suir, met kazernen voor paardenvolk, 11,000 inw. en fabr. van wollen stoffen, vaart op de riv. en handel.

CARRICK RUAGHA, berg in Ierland.

CARRICK VILAN, klip aan den mond van de Shannon, op de W. kust van Ierl.

CARRIER RIVER, N. Amer. riv., valt in de Detroit. 295. L. 42. 28. N. B.

CARRION, Spaan. riv., welke in 't gebergte van Asturië ontspringt, en niet ver van Valencia in de riv. Pisuerga valt.

CARRION of *Carrion de los Condes*, Spaan. vlek in 't N. van de prov. Leon, aan de Carrion, met 2400 inw. en vlasteelt.

CARRION DE VELAZKO, Z. Amer. wel bevolkt stadje in Peru.

CARROCK, Eng. berg, gr. Cumberland.

CARROG, Eng. riv. in Wallis.

CARRON ISLAND, eil. bij de N. kust van Amer., in Albemarble sound. 301. 36. L. 35. 46. N. B.

CARRON, Schot. riv., valt in zee bij Stonehaven, gr. Kincardine.

CARRON, Schots. vlek, gr. Stirling, aan de Carron, met het grootste ijzerwerk in Schotland, waar meer dan 1500 werklieden alle soorten van ijzerwerk, tot kanonnen en ijzeren bruggen toe, vervaardigen. Hier werden ook de eerste Carronnades voor de schepen gemaakt, die hiervan hunnen naam hebben. In de nabijheid is eene spijkerfabrijk.

CARROOR, O. Ind. stad in het rijk van Mysore. 1½ m. N. van Sacrapatam.

CARROUGE, zie Carouge.

CARR ROCK, rots op de N. kust van de

de frith van Forth, bij derzelver mond, zijnde de uiterste punt van eene reef gezonken rotsen, voor de scheepvaart vrij gevaarlijk. De baken, alhier in 1812 bijna geheel opgerigt, werden, door het geweld der zee, in 1817 geheel verwoest.

CARRU, Sard. stad, vorst. Piëmont, prov. Mondovi, met 2 kerken, 4,000 inw., zijdespinnerijen en 2 jaarmarkten.

CARRYPORE, O. Ind. stad in Bareily.

CARS, Aziat. stad in Armenië, aan de riv. van denzelfden naam, op eene rots.

CARSCHI, stad in Groot Bucharije, zeer wel bevolkt, met veel handel; 12 mijlen Z. O. van Samarkand.

CARSO, een deel van Friaul in Illyrië, hetwelk tusschen het gr. Görz, de golf van Venetië en Triest gelegen is.

CARSO, ruwe bergstreek in Illyrië, welke Friaul van Istrië scheidt.

CARSPEL of *Karspel*, zie bij de namen van onderscheiding, als Haringkarspel, Hoogkarspel, Oudkarspel, enz.

CARSWICK, Schot. stadje en haven op de Z. O. kust van 't eil. Mull.

CART, Schot. riv., valt in de Clyde.

CARTADELCOMTE, Fr. D., dep. Arriège.

CARTAGO, Z. Amer. stad in 't Spaan. onderkon. Nieuw Granada, prov. Choco. 2. Amer. stad in Guatimala, hoofdpl. van Costa Rica, met de haven Puerto de Cartago, de zetel van den gouverneur en een' bisschop. Zij drijft te land en ter zee handel naar Panama, Portobello, Carthagena, Havannah, enz. 3. Vuurberg in Guatimala. 4. Baai in Guatimala, aan de O. kust gelegen.

CARTAMA, Spaan. vlek, prov. Granada, distr. Malaga, aan den Guadalorte, met 1500 inw. en veel wijn, olie, ooft, kurk en sumak, benevens Romeinsche oudheden.

CARTAMA, Z. Amer. riv., prov. Antioquia, valt in de Cauca.

CARTENATE, O. Ind. prov. in Cananor, aan de kust van Malabar.

CARTEPILLY, O. Ind. stad in Mysore.

CARTER, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, met 4,190 inw.

CARTER, Schot. stadje, gr. Lothian.

CARTER'S BAAI, golf aan de N. W. kust van Amerika, op 52. 68. N. B.

CARTERET, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, aan de Core- en Pamlico sounds, met 5,000 inw.

CARTERET, (NEZ DE) kaap aan de Fr. kust, ten N. O. van het eil. Jersey.

CARTERET'S-EILAND, Austr. eil. tot de koningin Charlotte's eil. behoorende.

CARTERET'S EILAND, Austr. eil., tot de Salomons eil. behoorende, door kapt. CARTERET in 1767 ontdekt en door PAPUAS bevolkt. 177. L. en 8. 26. Z. B

CARTERET'S EIL., verzameling van negen eil., op 4. 38. Z. B. en 155. 12. L. in eene rigting van N. W. ten W. naar Z. O. ten O., door den luitenant SHORTLAND in 1788 ontdekt.

CARTERET'S HAVEN, inham in de W. kust van Nieuw Ierland, op 170. 20. 30. L. 4. 29. Z. B.

CARTERET'S PUNT, kaap op de N. W. kust van 't eil. Croix, in de Zuidzee.

CARTERET'S PUNT, kaap in Nieuw Ierland.

CARTERET'S PUNT, gedeelte van de W. kust van N. Amerika, op 33. 4. N. B.

CARTERET'S PUNT, N. W. uiteinde van het Austr. eil. Egmont, een der koningin Charlotte's eil. 10. 42. Z. B.

CARTERO, riv. op het Turk. eil. Candia, welke 1 uur ten Z. van de hoofdpl. Candia in de zee valt.

CARTERSVILLE, stad in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, gr. Powhaton.

CARTHAGE, zie Cartago.

CARTHAGENA, Spaan. zeestad, prov. Murcia, aan eene ruime golf, die hier eene haven vormt, aan welker einde de stad zich uitstrekt, en, als op een schiereil., tegen eene rots gelegen is, op welke laatste 1 kasteel staat. Zij is met muren en wallen omgeven, heeft 8 poorten, 6 opene plaatsen, 6 openbare fonteinen, 26 voorname straten, 2 voorsteden St. Lucca en St. Antonio, 3 kerken, 9 kloosters, 2 hospitalen, 1 vondelingshuis en 29,000 inw., welke hun bestaan vinden in de hier liggende oorlogsvloot, in de fabr., vooral van zeildoek, zijden stoffen en leder; in de visscherij, (waartoe echter een gezelschap in de haven alleen het regt heeft), gelijk ook in den uitgebreiden handel met soda, zijde en velerlei landsproducten. Deze stad heeft een groot zeearsenaal, scheepstimmerwerven met ruime dokken, waar gewoonlijk 2000 werklieden, onder welke 5 à 600 galeislaven, bezig zijn. Verder 1 zeehospitaal, eene zeekadettenschool, scholen voor de wiskunde, zeevaart en het loodswezen, een' botanischen tuin, sterrenwacht en andere inrigtingen voor het zeewezen. De haven, in welke in 1792, 463 koopvaardijschepen binnen liepen, is eene der beste en zekerste van de geheele Middell. zee; zij heeft de gedaante van een hoefijzer welks ingang aan beide zijden door forten en sterke batterijen gedekt, en die door een daar voorliggend eil. voor alle winden veilig is. Voorheen was de omtrek door vele moerassen zeer ongezond, doch deze zijn meestal uitgedroogd. Koren en

soda zijn de voornaamste voortbrengsels, ook vindt men er vele soorten van edele gesteenten en aluin. Drie mijlen van de stad vindt men de zoutgroeven Pinates, en eenige mijlen O. waarts van daar 4 heete bronnen, de baden van Archena genaamd. 16. 45. L. en 37. 35. 50. N. B.

CARTHAGENA of *Nieuw Carthagena*, Z. Amer. prov. in Nieuw Granada, aan de golf van Dariën, een deel der Caraïbische of W. Ind. zee, en aan de beide oevers van de Magdalena-rivier, bevattende 1795 V.M. en 80,000 inw. De luchtsgesteldheid is onverdragelijk heet en vochtig, en dus zeer ongezond. De voortbr. zijn: maïs, rijst, cacao, balsem, katoen, ananassen, zuidvruchten, gom, lange peper, drakenbloed, goud, smaragden, schoone vogels, waaronder de prediker of tulcan (*Ramphastos picatus*), slangen, enz.

CARTHAGENA of *Carthagena la Nueva*, hoofdpl. van voorn. Spaan. prov., op eene landtong aan de zee, met schoone straten, meestal steenen huizen en gebouwen, waaronder de fraaije domkerk en de paleizen van den stadhouder en den bisschop uitmunten, eene zeer ruime en sterk bezochte haven en 25,000 inw., die van de paarlvisscherij en eenen sterken handel in paarlen en diamanten bestaan. Hier verzamelt zich een gedeelte van de Spaansche zilvervloot. De stad werd in onzen tijd eerst door BOLIVAR, en naderhand, na een zwaar beleg, waarin men ezels, honden, katten, rotten, enz. tot spijze gebruikte, door de Spanjaarden onder MORILLO hernomen, en daarna te vergeefs door de insurgenten weer belegerd. 302. 10. L. 10. 25. 38. N. B.

CARTHAGENA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Choco, valt bij kaap Coriëntes in de Stille Zuidzee.

CARTHAGO, zie Cartago.

CARTHKENNY, Eng. riv. in Z. Wallis.

CARTIELS, Nederl. dorp, prov. Limburg, 4 mijlen van Maastricht.

CARTIER'S CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., in Pennsylvanië, valt in de Ohio. op 297. 38. L. 42. 2. N. B.

CARTIERS RIFF, laag, zandig eil., met een rif van rotsen, dat 4 mijlen in den omtrek heeft. Het werd in Februarij 1800 met het schip Cartier, op eene reize van Amboina naar Engeland, ontdekt, en door KRUSENSTERN dus genoemd. 12. 29. N. B. 123. 56. L.

CARTIGNY, Fr. dorp, dep. Somme.

CARTRET, Fr. vlek, dep. Kanaal, met eene kleine zeehaven en zoutwerken.

CARTUTE, O. Ind. stad in Travancore, aan de kust van Malabar, 20 uren van Anjengo.

CARTWEL, Eng. vlek, gr. Lancaster.

CARTWRIGHT'S SOUND, baai op de W. kust van Koningin Charlotte's eiland.

CARU, Perz. stad, prov. Irak-Adjemi, 6 mijlen ten Z. van Cashan.

CARUELES, Z. Amer. stad en haven in Brazilië, prov. Porto Seguro, aan de Carueles, tusschen 17. en 18. Z. B.

CARUMBA, Z. Amer. riv. in Brazilië, valt in de Parana.

CARUNAPALLY, O. Ind. stad in Travancore, 9 uren N. N. W. van Anjengo.

CARVAEIRO, kaap, riv. en dorp aan de W. kust van Portugal. De kaap op 8. 16. L. 38. 55. N. B.

CARVALLEDA, Z. Amer. stadje in Venezuela. 70 mijlen O. van Coro.

CARVAR, O. Ind. koopstad en haven in Canara Sunda, aan den mond der Aliga, op de kust van Malabar. 2. Baai bij deze stad, waarin zich de riv. ontlast.

CARVASONE, kaap aan de Afr. W. kust, 26 uren Z. van kaap Blanco.

CARVEL, Afr. klip, 20 mijlen ten N. van het Vlaamsche eil. St. Michiel. 38. 48. N. B. 352. 38. 15. L. 2. Klip in de nabijheid van het W. Ind. eil. St. Thomas. 18. 11. N. B. 312. 37. L.

CARVELES, Z. Amer. riv. en haven in Brazilië, tusschen 17. en 18. Z. B.

CARVER, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Plymouth, met overvloed van zeer goed ijzererts.

CARVER'S RIVER, riv. in het land der Nadowessiërs, in N. Amer., welke ten W. van den Mississippi in de St. Peters riv. valt, en naar den Engelschen kapitein CARVER, die deze oorden doorreisd heeft, genoemd is.

CARVILLAN, Schot. eilandje aan de W. kust, ten N. van het eil. Gigha. 55. 41. N. B. 11. 59. L.

CARVILLE, 2 Fr. vlekken, dep. Neder Seine, arr. Rouan.

CARVIN, Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais, arr. Boulogne, met 4520 inw.

CARWAR, zie Carvar.

CARWAREE, 2 Ind. steden in Carnate.

CARWASFORT of *Sedaswaghur*, fort tegenover Carvar; zie Carvar.

CARY, Ier. riv., gr. Antrim, valt bij Ballycastle in zee.

CARYGONG, O. Ind. stad in Baglana.

CARYNS, Spaan. riv. op de N. kust, valt bij kaap Ortegal in zee.

CARYSBROOK, zie Carisbrook.

CARYSFORT, Austr. eil. op 21 Z. B. en 156. 25. L.

CARYSFORT, rif klippen aan de O. zijde van de N. Amer. golf van Florida.

25. 20. N. B. 297. 16. L.

CARYSFORT, Austr. eil. tot de Zuidelijke groep der lage eil. behoorende, door EDWARDS in 1791 ontdekt. 21. Z. B. 138. 25. W. L.

CASABAR, zie Durgut.

CASABELLETO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan.

CASA BLANCA, Z. Amer. stad in Chili, prov. Quillota.

CASA BUCSOYA of *Casa Bucsoja*, groot Oostenr. dorp, Neder Bukowina, aan de Moldawa, bij de Zevenb. grenzen.

CASAC of *Cazac*, landschap in Azië, op de grenzen van Perzië, in Armenië, omtrent 4 vierk. mijlen groot, door deszelfs eigene vorsten geregeerd, met zeer wrede en barbaarsche inw. De hoofdplaats is Casac of Cazac Lore.

CASACONI, Fr. dorp, dep. en eil. Corsica, met 3000 inw.

CASACOROES, Z. Amer. meer, prov. Rio de la Plata, 24 mijlen lang.

CASA GRANDE, N. Amer. vlek aan de Rio, Gila in Mexico. 33. 40. N. B.

CASAILA, Arab. stad, prov. Hedsjed.

CASAIR, Afr. stad in 't lands. Segelmesse, ten Z. van Fez, waarop zij handel drijft in lood en spiesglas.

CASAL, Sard. prov., hert. Montferrat, met 94,370 inw. en 3 steden.

CASAL of *Casale*, hoofdpl. van voorn. Sard. prov., aan den Po, met 1 kasteel, 18 kerken, 2 hospitalen, 1 weeshuis, 1 lyceüm, zijde- en linnenfabr. en 16,150 inw. 45. 10. N. B. 26. 5. L.

CASAL of *Casale*, Nap. vlek, prov. Principato Ultra, met 2130 inw.

CASAL BORGONE, Sard. vlek in Piëmont, 2500 inw. 4 m. N. O. van Turin.

CASAL BUTTANO, Sard. vlek, gouv. Milaan, aan een bevaarbaar kanaal.

CASALEGIO, Sard. vlek in Piëmont.

CASALE GIATE, Sard. D. in Piëmont.

CASALE GRANDE, Ital. stadje, 2½ mijl Z. W. van Modena.

CASALE GROSSE, Sard. D. in Piëmont.

CASALE MAGGIORE, Lomb. Ven. stadje, gouv. Milaan, hoofdstad van de legatie Cremona, aan den Po, met handel, een' bisschop en 1400 inw. 44. 59. 12. N. B. 28. 15. 23. L.

CASALA MORANO, Lomb. Ven. stadje, 3½ mijl N. W. van Cremona.

CASALE NUOVO, Tos. vlek, distr. Campiglia. 2. Nap. dorp, prov. Napoli, met 2636 inw. 3. Nap. stad, prov. Terra di Otranto, met 4340 inw. 4. Nap. vlek, Principato Citra, met 3500 inw. 5. Lomb. Ven. dorp bij Cremona. 6. Nap. vlek, prov. Capitanata. 7. Nap. vlek, prov. Basilicata.

CASALE PUSTERLENGO, Lomb. Ven. stad, gouv. Milaan. 27. 26. L. 45. 10. N. B.

CASALETTO, Lomb. Ven. D. gouv. Mil.

CASALGIATE, zie Casale Giate.

CASALGROSSO, zie Casale Grosse.

CASALMACH, Aziat. riv. in Natolië, valt in de Zwarte zee, ten O. van Laly.

CASAL MAGGIORE, z. Casale Maggiore.

CASALPO, Ital. vlek, 2. m. van Parma.

CASALMICCIOLA, Nap. stad, prov. Principato Ultra, met 3130 inw.

CASAL NUOVO, zie Casale Nuovo.

CASALVIERI of *Viari*, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 3636 inw.

CASAMANZA, Afr. riv. tusschen de rivier Gambia en St. Domingo, in Senegambia, aan wier mond een vruchtbaar eil. van denzelfden naam ligt.

CASAMICCIOLA, Nap. dorp, prov. Napoli, op 't eil. Ischia, met 3130 inv.

CASAMYLA, Turk. vlek op 't eil. Scio, in den Archipel, 38. 34. N. B.

CASAN, zie Kazan.

CASANARA, Z. Amer. riv., ontlast zich langs de Meta in den Orinoco.

CASANATAI, Z. Amer. riv., ontspringt op 6. 48. Z. B. en valt, na een' oostelijken loop, in de Ucayale.

CASANDRINO, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 2900 inw.

CASANOVA, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 2 kerken en 3000 inw.

CASAPA, Z. Amer. vlek, gouv. la Plata, prov. Paraguay.

CASAPULLA, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, 2200 inw. nabij Capua.

CASA PUSTURLENGO, zie Casale Pusterlengo.

CASARABONELA, Spaan vlek, prov. Granada, met 5000 inw., op eenen overhangenden hoogen berg.

CASAR DE CACERES, Spaan. stad, prov. Estremadura, met 5000 inw.

CASARRUBIOS, Spaan. vlek, prov. Madrid, 500 inw. 7 m. Z. W. v. Madrid.

CASAS, 3 D. in de Spaan. prov. Estremadura; een 15 m. O., 't andere 20 m. N. O., en 't derde 23 m. Z. O. van Merida.

CASASA of *Cassasa*, Afr. haven, tusschen Melilla en Porto Novo. 35. 10. N. B.

CASAUBON, zie Cazaubon.

CASAUTETS, Fr. dorp, dep. Landes.

CASAVOLI, Nap. stad, prov. Bari.

CASBA, Afr. stad in 't rijk van Tunis.

CASBIN of *Cazwin*, voorheen Arsacia, Perz. stad, prov. Irak Adjemi, uit hoofde van hare ligging in tuinen, *de Schoone* genoemd: zij had voorheen 100,000 inw., nu slechts 60,000, en volgens anderen zelfs maar 25,000, benevens voortreffelijke fabr. van katoen, zijde, koper, sabels, tapijten, staal-, land-

landbouw- gereedschappen, enz. Zij is de stapelplaats van rijst en zeep, en heeft sterken handel in wijn en heerlijke rozijnen, die hier groeijen. Er is hier een voormalig koninklijk paleis. Het is de geboortepl. van den dichter LOKMAN. 67. 17. L. 36. 11. 5. N. B.

CASBUONA, Nap. stad, prov. Calabria Citra. 1½ m. W. van Strongoli.

CASCABEL, (EL), rotsachtig eil. ten Z. W. van Jamaica. 298. 41. L. 17. 30. N. B.

CASCABELES, Z. Amer. riv. in 't kon. Quito, prov. Pastos, valt in de Caqueta.

CASCADE BAAI, inham in de Dusky baai op Nieuw Zeeland. 2. Inham in de straat van Magellaan.

CASCADE KANAAL, kleine golf op de N. W. kust van Amer., op 52. 32. N. B.

CASCADE PUNT, kaap in Australië, op de W. kust van het Z. eiland van Nieuw Zeeland. 44. 5. Z. B. 186. 30. L.

CASCADES, N. Amer. eil. in de St. Lourens riv., bij het meer St. Louis.

CASCAES, Port. kaap en dorp, prov. Estremadura, bij het voorgebergte Rocca, met een kasteel, eene haven, 2,484 inw., sluikhandel, wolweverijen en marmergroeven. Hier komen de O. en W. Ind. vloten te zamen. In de nabijheid vindt men de sterkten Nossa Senhora da Luz en St. Martha, en de warme baden te Estoril. 38. 44. N. B.

CASCAMASCA, Z. Amer. stad in Peru, prov. Cusco, met het paleis van den voormaligen Inca ATAHUALPA.

CASCANTE, Spaan. stad, prov. Navarre, aan de Queiles, met 2,600 inw.

CASCARS, Port. stadje, aan de Taag.

CASCATA DELLE MARMORE, waterval van de riv. Velino, in den Kerk. Staat.

CASCHAU, Hong. stad, kom. Abaujwar, aan de Hernath of Kundert, de voornaamste der 5 vrijsteden van Opper Hongarije, met een bisdom, goede hooge school, archi-gymnasium, luth. taalkundige school, boekdrukkerij, tuighuis, en 7,570 inw., welke fabr. voor aardewerk, laken, tabak, leder, kruid en papier hebben en handel in wijn, tabak enz. drijven. Er zijn goede staalbaden. 38. 56. L. 48. 42. 30. N. B.

CASCHEMIR, CACHEMIR, CASJEMIRE of volgens de Eng. spelling CASHEMERE, het oude *Caspira*, Aziat. landschap, voorheen tot Hindostan behoorende, doch nu afhankelijk van de Afghanen. Het is 20 mijlen lang en omtrent 10 mijlen breed, en vormt een dal, dat door sneeuwbergen, takken van den Himaleh, geheel is ingesloten, grenzende ten N. aan Badakhschan en Chorassan, ten O. aan Tibet, ten Z. aan Delhi en ten W. aan Afghanistan. Het strekt zich uit van 34 tot 35. N. B. en 90. 46. tot 93. 46. L. Hoewel eene vallei zijnde is het land echter hoog en vruchtbaar, en de lucht aangenaam en zeer gezond. Volgens eene overlevering in het land zelf, zou het in vroeger tijd eene groote waterkom of meer geweest zijn, hetwelk wel eenige waarschijnlijkheid heeft. Deze heerlijke landstreek wordt door de Jalum of Behut, de kleine Sind en de Kishengunga bewaterd, en brengt voort: boomwol, granen, rijst, ooft, zuidvruchten, wijn, saffraan, hout, enz. De nijvere inw., meestal Hindo's en de leer der Braminen toegedaan, hebben vele fabr. en maken vooral van de binnenvacht van zekere Tibetsche geiten de zoo prachtige shawls, waarvan sommigen tot zeer hooge prijzen verkocht worden. Voorheen waren deze fabr. veel bloeijender en talrijker dan nu; men wil echter, dat er nog 16,000 weefgetouwen, die 's jaarlijks 80,000 stuks leveren, aan den gang zijn. — De inw. drijven ook veel handel met Tibet en China.

CASCHEMIR, ook wel *Serinagur* genaamd, hoofdstad van voorn. prov. aan de Behut of Jalum, met zeer naauwe en morsige straten, zonder belangrijke openbare gebouwen, als alleen het paleis van keizer JEHANGIRE, *shah al imaret* of koning der gebouwen genoemd, dat onnoemelijke sommen gekost heeft. De huizen zijn meestal van hout, met steenen scheidmuren van binnen; vele zijn drie of vier verdiepingen hoog en hebben met aarde bedekte daken, waarop bloemen en gewassen geplant worden, dat een zeer vreemd, doch tevens zeer verlustigend gezigt oplevert. De tegenwoordige chan, die eenige pogingen gedaan heeft om zich onafhankelijk te maken, woont in eene soort van citadel *Shore Gur* genaamd. Men schat het getal der inw. op 150 à 200,000, die meestal van de shawlfabr. bestaan. 91. 30. L. 34. 20. 30. N. B.

CASCIANO (SAN) Tosc. vlek, 2 mijlen Z. van Florence.

CASCINA, Sard. vlek in Piëmont, met 3500 inw. 3 m. van Alessandria.

CASCO, baai in de N. Amer. Rep., distr. Maine, tusschen kaap Elizabeth ten Z. W. en kaap Small Punt ten N. O., 8 mijlen wijd, loopt 4 mijlen landwaarts in, bevat 300 eilandjes en ontvangt verscheidene riv. en kreken die den handel en de scheepvaart bevorderen.

CASCUMPEC HARBOUR, haven op de

N. kust van 't eil. St. John, in N. Amer. 314. 51. L. 46. 45. N. B.

CASEBURG, Pruis. ambt, regdst. Stettin, aan de Swine, op 't eil. Usedom.

CASELLE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Turin, met 3,070 inw. en fabr.

CASELLE, Lomb. Ven. vlek, legatie Treviso, met aanzienlijke zijdeteelt.

CASENI, Perz. stad, prov. Irak Adjemi, 50 m. O. van Ispahan.

CASENTINO, kleine Tosc. prov. in 't gebied van Florence, aan den oorsprong van de Arno.

CASERTA, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met een slot en 565 inw.

CASEY, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 3300 inw.

CASHAN, zie Kashan.

CASHELL, Ier. stad, prov. Munster, gr. Tipperary, aan de Suir, met 2800 inw. 52. 27. N. B. 9. 56. O. L.

CASHEMERE, zie Caschemir.

CASHENDAL BAY of *Red Bay*, Ier. inham, ten O. van het gr. Antrim. 55. 4. N. B. 11. 53. O. L.

CASHENDEN, baai op de N. O. kust van Ierland. Z. O. van Fair-head.

CASHGAR, zie Klein Bucharije.

CASHIE, N. Amer. riv. in N. Carolina, valt in de Roanoke. 300. 43. L. 35. 57. N. B.

CASHIN, Ier. riv., gr. Kerry, valt in de Shannon.

CASHLEH BAAI, inham aan de W. kust van Ierland. 53. 13. N. B. 8. 10. L.

CASHLENHAVEN, Ier. baai aan de kust van Connaught.

CASHMERE, zie Caschemir.

CASHNA, Afr. rijk in Nigritië, ten Z. aan den Niger, ten N. aan de groote woestijn, ten O. aan Burno en ten W. waarschijnlijk aan Tumbuctoo grenzende; met een zeer warm luchtsgestel. Het heeft zijnen eigenen sultan, die echter van den sultan van Burno afhankelijk is. De voortbrengsels zijn: Turksch koren, rijst, gom, katoen, hennep, indigo, ooft, schapen, geiten, buffels, paarden, kameelen, bijen, apen, papegaaijen, enz. De inw. zijn Negers, die eene bijzondere taal hebben, en zich sterk op den handel in zout, stofgoud, slaven, senebladeren, katoenen stoffen, ossen, buffelhuiden, roode en geelgeverwde geitenvellen, enz. toeleggen, waarvoor zij kauris of kleine mosselen, (hunne munt), laken, Neurenburger waren, enz. inwisselen.

CASHNA, hoofdpl. van voorn. Afr. rijk, Z. Z. W. van Fessan, de verblijfpl. van den sultan, en de voornaamste stapelplaats tusschen Fessan en de Zuidelijkere plaatsen. 16. 20. N. B.

CASHOEN-BAAI, baai op de Ier. kust van Connaught.

CASHY, klein bergachtig distr. in N. Hindostan, aan den rajah van Nepaul cijnsbaar. De eveneens gen. hoofdpl. ligt op 100. 35. L. 28. 42. N. B.

CASIBARIS, Indiaansch volk in Peru, tusschen de Ucayale en de Beni.

CASIBER, CASIBOS, zie Carapocher.

CASIKLI, Turk. stad, aan de W. kust van Natolië. 37. 22. N. B. 45. 11. L.

CASIMIR of *Kazimierz*, Pruis. stadje, regdst. Posen, met 720 inw. 2. Voorstad der vrije stad Krakau, op een eil. in den Weichsel, alwaar men de Jodenbuurt vindt. 3. Pool. stadje, waiw. Masoviën. 4. Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 330 inw. 5. Pool. stadje, waiw. Lublin, aan den Weichsel, met 300 inw. een slot en eenigen handel.

CASIMIR of *Casmy*, (voorheen Eleutherus) Spaan. riv., valt 1 mijl ten N. van Sur in zee. De keizer BARBAROSSA verdronk in dezelve.

CASIMIRO, N. Amer. stad, ten N. van Californië. 105. m. N. W. van Santa Fé.

CASIMIRSBURG, Pruis. vesting en haven in Pommeren. 4 m. N. O. van Colberg.

CASINCA, Fr. stad, dep. Corsica.

CASINO, Nap. berg in Terra di Lavoro, voorheen met een prachtig en rijk klooster. 2. Nap. riv. welke, ½ m. N. W. van kaap Stilo in zee valt.

CASIRRUENTI, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. St. Juan de Los Llanos, valt in de Meta.

CASIS, Zwits. vlek, kanton Graauwbunderland, aan den Rijn.

CASJEMIRE, zie Caschemir.

CASKETTEN, zie Alderney en Kiskassen.

CASLONA, Spaan. stadje in Andaluzië.

CASMA of *Caxma*, haven in Peru, 4 mijlen N. van Mongon. 9. 48. Z. B.

CASO, Spaan. distr. in Asturië.

CASO, Turk. eil. in de Middell. zee, nabij Candia, ten Z. van 't eil. Scarpanto. 35. 33. N. B. 44. 50. 54. L.

CASOLA, Tosc. vlek en kasteel, distr. Siëna. 2. Vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Senio.

CASOLI, Nap. vlek in Abruzzo Citra. 4 m. Z. Z. O. van Civita di Chieta.

CASORATE, Lomb. Ven. vlek, 3 m. Z. Z. W. van Milaan.

CASORIA, Nap. dorp, prov. Napoli, bij de stad Napels, met 5680 inw.

CASPE, Spaan. vlek in Aragon, aan de zamenvloeijing van de Guadalope en Ebro, met 8,200 inw. en een slot. 16. 46. L. 45. 19. N. B.

CASPISCHE ZEE, zie Kaspische zee.

CASPIYACU, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Mainas, valt in de Yana.

CASQUETTEN, zie Kiskassen.

CASQUIPIBIAC, N. Amer. riv., welke ten N. in de baai des Chaleurs valt.

CASR-BAND, Perz. stadje in Afganistan.

CASR-ESSAÏAD, Egypt. vlek, aan den regter Nijloever. 20 m. Z. O. van Akmin.

CASSA, Arab. stad, prov. Hedsjas.

CASSAC, Fr. dorp, dep. Aveiron.

CASSADGATH, N. Amer. meer, op 62. 32. N. B. 271. 31. L.

CASSAGNES of *Begoulies*, Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Rhodez, aan de Seves, met 1430 inw. 5 m. Z. van Rhodez.

CASSAGNETTES, zie Cassagn es.

CASSAINOUSE, Fr. vlek, dep. Cantal, arr. Aurillac, aan een meer, met 270 huizen. 6. m. W. van Aurillac.

CASSAMANCA, Afr. riv. en eil., 30 uren ten Z. van de Gambia.

CASSAMBAZAAR, zie Cossimbazur.

CASSAND, zie Cadsand.

CASSANDRA NOVA, Turk. stadje, nabij den mond van de golf van Ajomama, aan de N. zijde.

CASSANDRA, baai op de kust van Eur. Turkije, ten O. van de golf van Salonika. 41. 36. L. 40. N. B.

CASSANO, Nap. stad, prov. Calabria Citra, niet ver van Golfo di Rossano, aan de Coscile, met een bisdom en 4,000 inw., die handel in olie drijven. 34. 5. L. 39. 5. N. B. 2. Lomb. Ven. vlek, gouv. en legatie Milaan, aan de Adda. 3. Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore, met 2100 inw. 4. Nap. vlek in Terra di Bari. 4 m. Z. van Bari. 5. Nap. stad in Terra di Bari, 10 mijlen Z. O. van Lucera.

CASSARIN, Afr. stad in 't rijk Tunis, 55 uren Z. W. van de hoofdstad.

CASSAUR, Rus. dorp, gouv. Simbirsk.

CASSAY of *Mecklay*, prov. in het Birmanische rijk, in Achter Indië, welke door Bengalen, Aschem en de Birmanische prov. Kaschar en Arrakan omringd is, en door de Irawaddy bespoeld wordt. De inw. hebben meer overeenkomst met de Hindo's dan met de Birmanen, zijn stille, vlijtige menschen, die alle invallen der Birmans tot heden toe gelukkig afgeweerd hebben, doch wier rajah toch min of meer van hen afhankelijk wordt. De voortbr. zijn: rijst, katoen, zijde, koper, veel elefanten, eene kleine soort van paarden, enz. Ook maken zij goede geweren. De hoofdstad is Munipur. Ligging tusschen 23. en 26. N. B. en 110. 46. en 113. 46. L.

CASSBAN, kaap in het rijk van Tunis in N. Afrika, op 36. 41. N. B.

CASSE, kaap aan de W. kust van het eil. Sardinië. 40. 26. N. B.

CASSEBARY GHAUT, bergpas in Hindostan, tusschen Aurungabad en Baglana. 7 mijlen N. van Chandor.

CASSEETAS, Aziat. stad in Georgië.

CASSEGANA, een der kleinere Vrienden eil. in Australië, 3½ mijl ten Z. van Annamooka.

CASSEL, IN HESSEN, zie Kassel.

CASSEL of *Montcassel*, Fr. stad, dep. van 't Noorden, arr. Hazebrouk, met een versterkt kasteel op eenen berg, van waar men bij helder weder 30 steden en 400 dorpen ziet. Zij heeft 2 kerken, en 3600 inw., die linnen, tafelgoed, en tabaksfabr., benevens zoutkeeten hebben. 20. 9. L. 50. 6. N. B.

CASSELLE, Sard. stad in Piëmont, aan een riviertje, 2 m. ten N. van Turin, met 9,500 inw. en fabr. 2. Lomb. Ven. stad, 3 m. ten Z. van Verona.

CASSEMABAD, Perz. stad, prov. Irak Adjemi, 5 mijlen ten Z. van Com.

CASSEN, Turk. Aziat. stad aan den Tigris, prov. Irak Arabi, 40 uren Z. Z. O. van Bagdad.

CASSENA, zie Cashna.

CASSENATICA, zeestadje in den Kerk. Staat, aan de golf van Venetië, met eene goede haven.

CASSENECK of *Katzeneck*, Turk. bergpas in Servië, die 8 uren lang is.

CASSENEUIL, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Villeneuve d'Agen, aan de Lot, met 1040 inw.

CASSIA, Lands. op 't O. Ind. eil. Sumatra, welks inw. nog vrij woest, en elkander zeer vijandig zijn.

CASSIAQUARI, arm van den Negro in Z. Amer., valt in den Orinoco.

CASSIMBAZAR, zie Cassumbasar.

CASSINA, zie Cashna.

CASSINE, Sard. stad, hert. Montferrat, prov. Acqui, aan de Bormida, met 3,400 inw. 2 m. N. van Acqui.

CASSINI, Austr. eil. aan de N. W. kust van Nieuw Holland, tot den archipel van BONAPARTE behoorende.

CASSINO, (ST.) Lomb. Ven. stadje, legatie Treviso. 2 m. O. van Ceneda.

CASSINOGOROD, Rus. stad, gouv. Rioezan, op eenen berg, aan de Occa.

CASSIOPÉ, eil. in de Jonische zee.

CASSIOPE, zie Cassopo.

CASSIPOUR, Z. Amer. riv. en kaap in Fr. Guiana, de riv. valt in zee op 325. 40. L. 3. 46. N. B.

CASSIQUIARI, zie Cassiaquari.

CASSIQUINI, tak van de Z. Amer. riv. den Maranon.

Cassis, Fr. stad, dep. Monden der Rhône, arr. Marseille, met de haven Miou aan de golf van Lion, met 2300 inw. en aanzienlijke koraalvisscherij, scheepstimmerwerf, kustvaart en teelt van amandelen, vijgen, granaten en muscadel wijn. Zij is de geboorteplaats van J. J. Barthelemy.

Cassius, (bij de inboorlingen Jabel Oorab genoemd) hooge Aziat. berg in Syrië, bij Antiochië en de riv. Orontes.

Casso, eil. in den Archipel, 7 mijlen ten N. van Candia, met eene moeijelijke reede en gevaarlijke kusten. Deszelfs inw. bereiden wijn en honig en handelen op de omgelegene eil. 44. 24. L. 35. 34. N. B.

Cassopo of *Cassiope*, vlek der Jonische Rep. op 't eil. Corfu, met eene schoone haven. 2 m. N. van Corfu.

Cassovie, zie Kaschau.

Cassuben, voormalig hert. in Pommeren, hebbende de Oostzee ten N.

Cassumbazar, O. Ind. stad in Bengalen.

Cassy, zie Benares.

Cast, (St.) Fr. zeedorp, dep. Ille en Vilaine, 5 uren W. van St. Malo. 48. 38. N. B. 15. 24. L.

Casta, zie Cseszte.

Castagnatz, bergketen in Eur. Turkije, scheidende Macedonië van Romanië.

Castagnedoli, Sard. stadje, groot hert. Genua.

Castagnedolo, Lomb. Ven. vlek.

Castagneto, Nap. gr., prov. Calabria Citra.

Castagneto, Sard. vlek in Piëmont, 4. mijlen N. O. van Turin.

Castagnola of *Castagnola della Lanzi*, Sard. stad in Piëmont, prov. Asti, aan de Tinella, met 3080 inw.

Castahana, Indianen in de binnenlanden van N. Amerika, in de nabijheid der Spaansche bezittingen.

Castalla, Spaan. vlek in Valencia, 2800 inw. en fabr. 16. 9. L. 38. 37. N. B.

Castallaccio, Sard. vlek in Piëmont, ten Z. van Alessandria.

Castanet, Fr. vlek, dep. Op. Garonne, arr. Toulouse, met 850 inw.

Castanet, Fr. dorp, dep. Tarn.

Castanheira, 2 Port. vlekken, het eene in de prov. Estremadura, aan de Taag, met 500 huizen; het andere in de prov. Beira, aan de zamenkomst van de Aquida en Alfusqueiro, met 108 huizen; 2 m. O. van Aveiro.

Castania, Turk. stadje op het eil. Samos, $2\frac{1}{2}$ mijl N. N. W. van Cora.

Castannares, Spaan vlek, prov. en distr. Burgos.

Castano, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, 5 m. van Milaan.

Castanowitz, Costanowitz of *Kostanitza*, Oostenr. grensvesting op een eil. in de Unna, in Croatië, aan den voet van den berg Died, tot het militair distr. Banal behoorende, met 3,250 inw., die eenen sterken handel op Turkije drijven. De bisschop van Carlstadt heeft hier zijn verblijf. 54. 16. 24. L. 45. 13. 57. N. B.

Castara, kleine baai op 't W. Ind. eil. Tabago, met goeden ankergrond.

Castavos, Z. Amer. stadje in Nederl. Guiana, aan de riv. Surinamen.

Castcary, Eng. vlek, gr. Somerset.

Casteau, Nederl. plaats, prov. Henegouwen; 860 inw. $1\frac{1}{2}$ m. van Mons.

Casteggio, Sard. vlek, legatie Milaan, prov. Voghera, met 2000 inw.

Castel, hetgene men hier niet vindt zoeke men bij *Chateau*.

Castel, Beij. vlek, Regenkreits, landger. van denzelfden naam, met 1050 inw., en een slot op eenen berg.

Castel, zie Kassel, No. 2.

Castel Abate, Nap. stad, prov. Principato Citeriore, aan de zee, met 1720 inw.

Castel a Mar della Brucca, Nap. stad, prov. Principato Citra, tusschen de golven van Salerno en Policastro, met 6,080 inw. en een bisdom.

Castel a Mar di Golfo, Sicil. stad, niet ver van de kusten van Val di Mazzara, aan eenen zeeboezem.

Castel a Mar di Stabia, Nap. stad, prov. Principato Citra, aan de golf van Napels, met een bisdom, 2 versterkte kasteelen, 1 kon. lustslot, 16 kerken, eene haven, 6000 inw., scheepstimmerwerven en gezondheidsbaden.

Castel a Monte, Sard. dorp in Piëmont, niet ver van Ivreë.

Castelar, gerigt in Tirol aan de Welsche grenzen.

Castel Aragonese, zie Castel Sardo.

Castelas, Fr. dorp, dep. Var.

Castelaun, zie Castellaun.

Castel Bajac, Fr. D., dep. Op. Pyr.

Castel Baldo, Lomb. Ven. stad, legatie Verona, aan de Etsch of Adige, 3000 inw. 29. 7. 28. L. 45. 6. 57. N. B.

Castel Bar, Ier. vlek, Lands. Connaught, gr. Mayo.

Castel Bell, Tirolsch gerigt en dorp in Vintschgau of Valle Venusta, aan de Etsch. Het ger. heeft 3100 inw.

Castel Belvedere, Turk. stad, eil. Candia, op eenen berg, niet ver van de Zuidkust.

Castel Biert, Spaan. dorp op 't eil. Majorka, niet ver van 't dorp Muro.

Castel Bolognese, stadje in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Semo; 3 mijlen N. W. van Faënza.

Castel Bosso, Turk. stadje, eil. Negropont, aan de Z. W. kust.

Castel Branco, ommuurde Port. stad, prov. Beira, hoofdpl. van een distr. en zetel van een' bisschop, aan de Liria, met een kasteel, 2 kerken, 2 kloosters, 2 hospitalen en 5730 inw.

Castel Caldo, Lomb. Ven. stad, legatie Padua, in een zeer vruchtbaar oord, aan de Adige, met 3000 inw.

Castel Carey, Eng. vlek, gr. Somerset, met lakenfabrijken.

Castelcorn, Tirolsch kasteel en heerl., aan de Italiaansche grenzen.

Castel d'Agogna, Sard. vlek in Piëmont, aan de Gogna.

Castel de Ferac, Spaan. stadje, prov. Granada, op eenen berg.

Castel Delfino of *Chateau Dauphin*, Sard. stadje, met een bergkasteel, in het Z. W. van Piëmont, aan de Vraita; 12 m. Z. O. van Briancon.

Castel dell' Ovo, eil. in de golf van Napels, met eene belangrijke vesting van gelijken naam. Het is door eene steenen brug met Napels vereenigd.

Castel del Rio, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna.

Castel of *Castello de Vide*, Port. vlek, prov. Alentejo, met eene versterkte grensvesting op eenen berg, 3 kerken en 5720 inw., die eene lakenfabr. hebben. 11 m. Z. W. van Alcantara.

Castel di Stogno, Oostenr. vlek in Dalmatië, legatie Ragusa, aan de zee.

Castel di Voltorno, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met een bisdom.

Casteldon, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dome, 3 uren N. van Thiers.

Castel Durante, zie Urbania.

Castelet, Fr. stadje, dep. Aisne, arr. St. Quentin, met 410 inw.

Castelfabi, Spaan. vlek in Valencia.

Castelfranc, 2 Fr. dorpen in de dep. Gers en Lot.

Castel Fiorentino, Tosc. vlek, prov. Florence, in het Elzerdal, met een kasteel.

Castel Focognano, Toscaansch vlek nabij Volterra.

Castel-follit, Spaan. plaats, prov. Catalonië, op eene ontoegankelijke hoogte, 7 uren Z. O. van Campredon.

Castelfondo, zie Castel Pfund.

Castel forte, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 2 kerken en 3500 inw.

Castel franco, Lomb. Ven. stad, legatie Treviso, in eene schoone en vruchtbare vlakte, aan de Muson, met 6,000 inw., 5 m. W. van Treviso.

Castel franco, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, bij de Schia.

Castel franco, Sard. vlek, groot hert. Genua, aan de grenzen van het gr. Nizza. 3 m. N. O. van Vintimiglia.

Castel Franco di Sotto, Tosc. stad, prov. Florence, aan de Arno, met 4 kerken en 2400 inw.

Castel Gandolfo, stad in den Kerk. Staat, legatie Rome, aan de Lago Castello of 't Albanische meer, met het zomerverblijf van den paus en eene schoone kerk; voor de stad ligt de Villa Barberini. 4 mijlen Z. W. van Rome.

Castel Geloux of *Jaloux*, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. Nerac, aan de Avance, met 1760 inw. fabr. en handel in wijn, vee en honig.

Castel Giofredo, Lomb. Ven. vlek, legatie Mantua, 4 m. N. W. van Mantua.

Castel Guelfo, Ital. vlek in 't hert. Parma, aan de Taro.

Castelholm, zie Aland, No. 1.

Castelhun, zie Castelaun.

Castel Jaloux, zie Castel Geloux.

Castel Jaloux, Fr. vlek, dep. Gers, 3 uren N. O. van Auch.

Castell, Beij. gr. aan het Steigerwald, hetwelk uit het ambt Castell met 10 dorpen; uit een deel van het ambt Remlingen met 5 dorpen; de heerl. Burghaszlach; het ambt Breitenlohe met 24 dorpen en landhoeven; het vlek en ambt Rudenhausen, met 5 dorpen, en het dorp en ambt Urspringen bestaat, en op 5 vierk. mijlen 9,450 inw. bevat. Het land is grootendeels vruchtbaar in koren, en voeder voor het vee, en heeft groote bosschen, maar weinig wijn; sedert 1800 behoort het aan Beijeren. De hoofdpl. Castell heeft maar 500 inw.

Castellabia, Lomb. Ven. vlek, 3 mijlen W. van Mantua.

Castellacca, Lomb. Ven. vlek, legatie Mantua; 3 m. O. van Mantua.

Castellaccio, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 2,250 inw.

Castellamer, baai bij de stad Napels, op 40. 42. N. B. 32. 30. L.

Castellamonte, Sard. vlek in Piëmont, prov. Ivrea, op eenen heuvel, aan de Malesina, met 5020 inw.

Castellana of *Civita Castellana*, kleine stad in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, met een bisdom en 3 kloosters.

Castellane, Fr. arr., dep. Ned. Alpen, 25 vierk. mijlen groot en 21,220 inw. bevattende.

Castellane, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., tegen de Alpen, aan de Verdon,

don, met 1960 inw., hoedenfabr., linneuweverijen en vruchtenteelt.

CASTELLANETA of *Castellanette*, Nap. stad en vorst., prov. Terra di Otranto, aan de Talvo, met een bisdom en 4600 inw. 34. 41. L. 40. 52. N. B.

CASTELLANETTE, zie Castellaneta.

CASTELLANI, zie Venetië.

CASTELLANZA, Lomb. Ven. stadje, gouv. Milaan, aan de Olona, met wijnteelt. 5 m. W. N. W. van Milaan.

CASTELLARO, Ital. vlek ten O. van Mantua.

CASTELLAUN, Pruis. stadje, regdst. Coblenz, kreits Simmern, aan de Drim, met 90 huizen en ruim 800 inw.

CASTELLAZZO, Sard. stad, prov. Alessandria, tusschen de Bormida en Orba, met 9 kerken en 4750 inw.

CASTELL D'AMPURIAS, zie Ampurias.

CASTELLE, Nap. stadje, prov. Calabria Ultra, 12 m. O. van Catanzaro.

CASTEL LEONE, Lomb. Ven. stad, legatie Cremona, tusschen de Adda en Oglio, met 4,200 inw.

CASTEL LEONE, voorstad van de Nap. stad Gaëta, in Terra di Lavoro, onder aan den berg, met 2950 inw.

CASTELLETTO, Lomb. Ven. stad, gouv. Milaan, ter plaatse waar de Ticino uit het Lago Maggiore te voorschijn komt.

CASTELLETTO, 3 Sard. vlekken, in 't hert. Montferrat, gr. Acqui; als één, niet ver van Nizza; één aan de bovenste grenzen van het markgr. Spigno, nabij Acqui, met 1630 inw. en den bijnaam van Orba; en één onder aan de grenzen van het landschap Alba.

CASTELLFORT, Spaan. vlek, prov. Valencia, met groote katoenfabrijken.

CASTELL LIZZANA, kasteel in Toscanen, nabij Pistoja, op eenen berg, welke in 1814 naar de riv. Lima zakte, waar door vele huizen verwoest werden.

CASTELLO, N. B. *de namen, welke men hierbij niet mogt vinden, zoeke men bij Castel.*

CASTELLO, Nap. stad, prov. Teramo.

CASTELLO, Oostenr. dorp in 't Z. van Tirol, kreits Roveredo, welks bewoners als beeldenkoopers door de meeste rijken van Europa rond reizen.

CASTELLO, Fr. dorp op 't eil. Corsica, 5 uren Z. O. van Corté.

CASTELLO, (CITTA DI) stad in den Kerk. Staat, prov. Umbria, aan den Tiber. Zij is versterkt en volkrijk, heeft 1 bisschop en 10 kerken. 28 m. N. van Rome. 43. 28. 19. N. B. 30. L.

CASTELLO ARAGONESE, stad en haven op 't eil. Sardinië, prov. Logudori.

CASTELLO DELLA BARONIA, Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore, met 1 bisschop, 2048 inw. en lakenfabrijken.

CASTELLO DELLA PIETRA, Oostenr. vesting in 't vorst. Trente, op eene rots, niet ver van de Etsch.

CASTELLO DE ORTA, Nap. dorp, prov. Napoli, met 2000 inw.

CASTELLO DI BIVONA, Nap. stad in Calabria Ultra, 2 mijlen W. van Monte Leone.

CASTELLO DI MONTE BARANZONE en DI MONTE GIBBIO, 2 vlekken in 't hert. Modena, digt bij het riv. Fiumetto, in welker nabijheid veel steenolie verzameld wordt.

CASTELLON DE LA PLANA, Spaan. vlek, prov. Valencia, ¾ mijl van de zee, aan de Mijares, met breede, regte straten, 6 kloosters, 2 hospitalen, 5 armhuizen, 10,700 inw., linnenfabr. en veel handel. 16. 50. L. 39. 52. N. B.

CASTELLO PETERE, Nap. vlek in Calabria Ultra. 34. 28. L. 38. 15. N. B.

CASTELLO ST. PIETRO, stad in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Silaro, met 3100 inw.

CASTEL LUCCIO, Fr. vlek op 't eil. Corsica, 5 mijlen O. van Corté.

CASTEL LUCCIO, Nap. stad, prov. Calabria. 11 m. N. W. van Bisignano.

CASTELLUCCIO DI ACQUABORRANA, Nap. vlek, prov. Molise, met 2250 inw.

CATEL MAGGIORE, Ital. vlek in 't vorst. Lucca.

CASTEL MAGNO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Cuneo, met 1800 inw., die veel kaas maken.

CASTELMAURE, Fr. dorp, dep. Aude.

CASTEL MAYRAN, Fr. vlek, dep. Gers, 8 uren O. van Lectoure.

CASTEL MORON, Fr. stadje, dep. Gironde, arr. Reole, aan de Lot, tusschen de Drot en de Dordogne, met 1630 inw. 8. m. Z. O. van Bordeaux.

CASTEL MORON, Fr. stad, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, aan de Lot, met een kerspel van 1640 inw.

CASTEL MORON, Fr. stadje, dep. Opper Garonne, arr. Toulouse, met 210 huizen. 2 m. O. van Toulouse.

CASTEL MUHL, Nederl. dorp in Luxemburg.

CASTEL MUSCHIO, Illyr. stadje, eil. Veglia, kreits Fiume, met 1000 inw.

CASTELNAU, Fr. vlek, dep. Landes, arr. Dax, met 200 huizen, in een oord dat vruchtbaar in wijn en vruchten is.

CASTELNAU, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. Bordeaux, met 1000 inw.

CASTELNAU BARBARENS, Fr. vlek, dep. Gers, arr. Auch, aan de Arcon, met

met 800 inw. 3 m. Z. O. van Auch.

CASTELNAUDARY of *Chatel Naudary*, Fr. arr., dep. Aude, dat 20 vierk. mijlen groot is, en 48,480 inw. bevat.

CASTELNAUDARY, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., aan het *Canal du Midi*, voor hetwelk hier eene voorname verzamelkom, *Reservoir de St. Ferréol* is. Zij heeft eene aanzienlijke kerk, kamer van koophandel, beurs, 7610 inw., zijde- en lakenfabr. en veel handel in koren en gevogelte. 43. 19. 4. N. B. 19. 43. L.

CASTELNAU D'AUZAN, Fr. stadje, dep. Gers, 5 mijlen van Condom.

CASTELNAU DE BONNEFOUS, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Alby, aan de Tarn, met 1158 inw. en de smederij Tourneaud.

CASTELNAU DE BRASSAC, Fr. stad, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Agout, met 330 huizen. 3 m. O. van Castres.

CASTELNAU DE BRETTENOUS of *Bretenous*, Fr. stadje, dep. Lot, arr. St. Céré, aan de Dordogne, met 100 huizen.

CASTELNAU DE MAGNOAC, Fr. stadje, dep. Op. Pyr., arr. Tarbes, in een vruchtbaar oord, aan de Gers, met 1066 inw., was- en wollen stoffenfabr.

CASTELNAU DE MEDOC, Fr. stadje, dep. Gironde, arr. Bordeaux, met 1000 inw., 5 m. N. N. W. van Bordeaux.

CASTELNAU DE MONTMIRAIL, Fr. stadje, dep. Tarn, arr. Gaillac, aan de Verre, met 2450 inw. 2 m. van Gaillac.

CASTELNAU DE MONTRATIER, Fr. stad, dep. Lot, arr. Cahors, op eene hoogte, aan de beek Lute, met 4,270 inw., papiermolens, enz.

CASTELNAU DE RIVIÈRE BASSE, Fr. stadje, dep. Op. Pyr., arr. Tarbes, op eenen heuvel, met 1230 inw., welke goeden wijn en vruchtenteelt hebben, en veel hammen naar Bayonne verzenden.

CASTELNAU DE STREFOND, Fr. stadje, dep. Op. Garonne, arr. Toulouse, met 1436 inw. 3 m. N. W. van Toulouse.

CASTELNAU-PEYRALÈS, Fr. dorp, dep. Aveiron. 5. m. van Rodez.

CASTEL NOVO, Sicil. stad in Val Demone, nabij de kust. 2. Lomb. Ven. vlek, legatie Friaul, aan de Tagliamento. 3. Sard. vlek in Piëmont, prov. Asti, met 2500 inw. en gipshandel. 4. Oostenr. dorp en ger. in Tirol, op de Welsche grenzen. 5. Vlek in Parma, prov. Piacenza, op eenen heuvel. 6. Oostenr. stad in Dalmatië, kreits Cattaro, aan de golf van Lisano, met 9,550 inw., veel handel en scheepvaart; zij wordt door de kasteelen Salimanega en Cornigrad verdedigd. 7. Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de zamenkomst van de Adda en den Po. 8. Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, tusschen de Adda en de Oglio.

CASTEL NUOVO DI GARFAGNANA, stad in het hert. Modena, in 't dal Garfagnana, aan de Secchia.

CASTEL NUOVO DI SCRIVIA of *Tortonese*, Sard. vlek, prov. Tortona, aan de Scrivia, met 9 kerken en 5,400 inw.

CASTEL PELEGRINO, Turk. Aziat. zeestad in Syrië, ten Z. van Carmel.

CASTEL PFUND of *Fondo*, kasteel en regtsg. in Tirol, in Etschland.

CASTEL PONZONE, Lomb. Ven. kasteel, gouv. Milaan, niet ver van Cremona.

CASTEL RAIMONDO, stad in den Kerk. Staat, legatie Ancona.

CASTELRENC, Fr. dorp, dep. Aude.

CASTEL RODRIGO, Port. dorp, prov. Beira, aan de Spaansche grenzen.

CASTEL ROSSO, klein Turk. Aziat. eil., aan de kust van Caramanië, met een vlek van 100 huizen en een slot.

CASTELRUTH, Oostenr. regtsg. en dorp in Tirol, aan de O. zijde van de Eisach, met eene gezondheidsbron.

CASTELS, Zwits. Op. regtsg., kanton Graauwbunderland, Tiengerigtsbond, met 2440 inw.

CASTEL SAGRAT, Fr. stadje, dep. Tarn en Garonne, arr. Moissac, met 1370 inw.

CASTEL ST. GIOANNI, vlek in Parma, prov. Piacenza, aan een' heuvel.

CASTEL ST. GIORGIO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, ten N. van Bologna.

CASTEL ST. LORENZO, Nap. stad, prov. Principato Oltra, met 2300 inw.

CASTEL ST. PIEDRO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna, ten O. van Bologna, aan de Silaro, met 3100 inw.

CASTEL SARDO, Sard. stad in Cap di Sassari, met een klooster, eene hooge rots, eene haven en 2000 inw.

CASTEL SARRAZIN, Fr. arr., dep. Tarn en Garonne, dat op 26 vierk. mijlen 70,600 inw. bevat.

CATEL SARRAZIN, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., op de landpunt tusschen de Garonne en de Tarn, aan de Garonne en de Azin, met 6100 inw., welke brandewijnstokerijen, wollen-, hoeden-, leder- en linnen fabrijken hebben.

CASTEL SELINO, Turk. vlek en haven aan de Z. W. kust van 't eil. Candia.

CASTEL SEPRIO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de Olona.

CASTEL SFACHIO, Turk. stad met eene goede haven, aan de Z. kust van het eil. Candia.

Castel Sirmioni, Lomb. Ven. slot, legatie Verona, op een schiereil. in 't meer Garda.

Castel Spino, aanzienlijk Sard. vlek in Piëmont, ten Z. van Alessandria.

Castel Tornese, Turk. zeestadje in Morea, prov. Belvedere, bij kaap Tornese. 3 mijlen ten Z. van Chiarenza.

Castel Town, hoofdpl. van 't Eng. eil. Man, in de Iersche zee, de zetel van onderscheidene regeringscollegiën en van eenen bisschop, met eene kweekschool voor geestelijken, het kasteel Castle Rushen, eene ondiepe haven en haringvisscherij. 54. 5. N. B. 13. 6. L.

Castel Venere, Illyr. burg in Istrië, aan de Dragona, op eenen berg gelegen en met muren omgeven.

Castel Vetere, Nap. stad en bergkasteel, prov. Calabria Oltra, niet ver van de zee, met 10 kerken, 4 kloosters en 4,500 inw. 34. 28. L. 8. 15. N. B.

Castel Vetere, Nap. vlek, prov. Principato Ultra, met 1900 inw.

Castel Vetrano, Sicil. stad, Val di Mazzara, met 11,000 inw. In de nabijheid vindt men de puinhoopen van Selinunte. 37. 46. 30. N. B. 30. 32. L.

Castenedolo, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, met 2000 inw.

Caster, Nederl. vlek, prov. West Vlaanderen, met 1150 inw.

Cartera Lectourois, Fr. stadje, dep. Gers, arr. Lectoure, met 670 huizen en eene gezondheidsbron.

Castera Vivante, Fr. dorp, dep. Gers, arr. Condom, met 600 inw. en 2 minerale bronnen. 3 m. van Condom.

Casteren, (Hoogloon, Hapert en) Nederl. dorp, prov. Noord Braband.

Casterlé, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 1420 inw., $2\frac{1}{4}$ uur van Turnhout.

Castes, noemt men in Spaan. Amer. de ingeborenen, die uit gemengd bloed ontsproten zijn, en welker getal in Nieuw Spanje op 2,400,000 geschat wordt.

Castets, Fr. vlek, dep. Landes, arr. Dax, met 880 inw. 5 m. N. W. van Dax.

Castiglione, voorheen een afzonderlijk vorst. in 't gebied van Mantua, thans een deel van de Lomb. Ven. legatie Mantua, met de hoofdstad Castiglione, ook wel Delle Stiviere bijgenaamd, door den slag van Aug. 1796 vermaard. 42. 45. N. B. 28. 32. L. 2. Sard. stad in Piëmont, markgr. Saluzzo, aan de Vraita, met 4,500 inw. 3. Stad in den Kerk. Staat, legatie Perugia, aan het meer van Castiglione. 4. Vlek in 't vorst. Lucca, in 't dal Garfagnana. 5. Tosc. zeevlek, prov. Siëna, bij het meer van Castiglione, met eene haven, die door eene mouille verzekerd wordt, en uit welke men veel zeezout verzendt. 42. 52. N. B. 28. 34. L. 6. Sicil. stadje, in Val di Demona. 7. Twee Nap. stadjes, een in Abruzzo Citra en 't andere in Principato Citra.

Castiglione della Pescaja, een voornaam meer in Toscanen, prov. Siëna, voorheen door deszelfs uitdampingen zeer gevaarlijk, hetgene echter door het bevaarbaar kanaal St. Giovanne zeer veel verbeterd is.

Castilla (Kanaal van), kanaal in Spanje, prov. Valladolid, hetwelk bestemd is om de haven Santander, en dus den Oceaan met den Douro, en het middelpunt des rijks gemeenschap te doen hebben. Het zelve is echter slechts gedeeltelijk gereed, welk deel bij Alar del Rey in de prov. Burgos op 12. 51. N. B. begint, zijn water van de Pisuerga ontvangt, Z. en Z. Z. W. voortloopt, de Carvun doorsnijdt, en dan W. waarts van Palencia loopt, voor welke plaats het ook nog het kanaal van Campos ontvangt, en beneden dezelve in de Pisuerga uitloopt.

Castilleja, Spaan. vlek, prov. Granada, aan de Guiarcadar.

Castillejo de Robres, Spaan. vlek, prov. Soria.

Castillo, Spaan. vlek in Aragon, aan de Riguel o Arva, met 1800 inw.

Castillo Blanco, Z. Amer. ankerplaats in de baai van Valparaiso, aan de kust van Chili.

Castillo de St. Barbera, Spaan. fort, aan de O. zijde van de linie, die bij de golf van Gibralter, de Spaansche bezittingen bepaalt.

Castillo de Bayaela, Spaan. vlek, prov. Toledo, niet ver van de Alberche.

Castillo de Echo, Spaan. vlek, prov. Aragon, aan den voet der Pyreneën, in het dal Echo of Hecho.

Castillo de Herreva, Spaan. vlek, prov. La Mancha, aan de Guadiana.

Castillo de St. Felippe, 't W. fort, aan de Spaan. linie, bij de golf van Gibralter.

Castillo de los Guardias, Spaan. vlek, prov. Sevilla, op de Sierra Morena.

Castillo de los Roquetas, Spaan. wachttoren, prov. Granada, ten W. van Almeria, met aanzienlijke zoutgroeven en zoutwerken.

Castillo de la Torre, Spaan. vlek, prov. Segovia.

Castillo St. Pedro en Punta Mala, twee Spaan. forten, het eene in de prov. Granada, aan de kust, met

eene haven en visscherij: het andere in de prov. Sevilla, aan de Spaansche zijde van de golf van Gibralter.

CASTILLO DE GUIROGE, Spaan. vlek in Gallicië, in 't dal van dien naam.

CASTILLO DE UCLES, Spaan. vlek, prov. Toledo, de zetel van een' bisschop van de ridderorde van St. Jago.

CASTILLON, Fr. stad, dep. Gironde, arr. Libourne, aan de Dordogne, met 2580 inw. 17. 40. L. 44. 52. N. B.

CASTILLON, Fr. stadje, dep. Arriège, arr. St. Girons, met 820 inw.

CASTILLON, Nederl. dorp in Z. Braband, 2 uren van Genappe.

CASTILLON DE MEDOC, Fr. vlek, dep. Gironde, aan den Z. oever der Garonne: 12 m. N. W.½ van Bordeaux.

CASTILLON (SUR SAMBRE), Fr. stad, dep. van 't Noorden, met 2850 inw.

CASTILLON MERTENNE, Nederl. dorp, prov. Namen, met 316 inw.

CASTILLONNES, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. Villeneuve d'Agen, aan de Drot, met 1730 inw.

CASTILLOS, eil. op de kust van Brazilië, bij den mond der Plata riv.

CASTILNOVO, Spaansch vlek, prov. Segovia.

CASTIN, Fr. dorp, dep. Gers.

CASTINE, riv. en vlek in de N. Amer. Rep., prov. Maine, in 't gr. Hancock, aan Penobscot baai.

CASTINHERA, Port. stadje, aan de Taag.

CASTLE, stadje en baai op de Z. O. kust van 't Eng. eil. Man. 53. 55. N. B.

CASTLE ACRE, Eng. vlek, gr. Norfolk, met 900 inw. 26 m. van Londen.

CASTLEBAR, hoofdpl. van 't Ier. gr. Mayo, nabij 't meer Lanach, met 5,000 inw., garen- en linnenmarkten.

CASTLE BROWN, Ier. vlek, gr. Kildare, met een collegie der Jesuiten.

CASTLEBLANEY, Ier. vlek, prov. Ulster, gr. en 5 m. Z. O. van Monoghan.

CASTLE-BRYER, hooge en ronde rots op het lage land van 't eil. Samson, een der Sorlingen.

CASTLE CARAY, Eng. vlek, gr. Somerset, 950 inw. en eene minerale bron.

CASTLE COMBER of *Castle Comer*, Ier. vlek, gr. Kilkenny, met groote steenkoolgroeven. 3 m. N. van Kilkenny.

CASTLE CONNEL, Ier. dorp, gr. Limerick, met gezondheidsbronnen.

CASTLE CORNET, kasteel op het Eng. eil. Guernesey, aan de Fr. kust, op eene rots, aan de haven van St. Piewe gelegen.

CASTLE DAWSON, Ier. stadje, gr. Londonderry.

CASTLE DERMOT of *Dermont*, Ier. vlek, gr. Kildare, aan 't riv. de Lane.

CASTLE DONNINGTON, zie Donnington Castle.

CASTLE DOUGLAS, Schot. dorp, gr. Kirkcudbright, aan de Cree.

CASTLE DUART, Schot. fort, aan Loch Linne, op de N. W. kust des lands.

CASTLE FORD, Eng. vlek, gr. York.

CASTLE HANE, Ier. vlek, prov. Ulster, gr. Monaghan. 1½ m. v. Monaghan.

CASTLE HAVEN, Ier. dorp, gr. Cork.

CASTLE HEDINGHAM, Eng. vlek, gr. Essex, met 1050 inw.

CASTLE HILL, distr. in de Eng. volkplanting Nieuw Z. Wallis, in Australië. 2. N. Amer. dorp in Virginië.

CASTLE ISLAND, Ier. D., gr. Kerry.

CASTLE ISLAND, N. Amer. eil. in de golf van Boston, prov. Massachusetts.

CASTLE LEHAN of *Castle Lyons*, Ier. vlek, gr. Cork, nabij de Bride.

CASTLE MAINE, Ier. zeedorp, prov. Munster, gr. Kerry, aan de Glesk.

CASTLE MARTYR, Ier. vlek, gr. Cork, aan de Phenix; 4 m. van Cork.

CASTLE PUNT, kaap op de Z. kust van 't Austr. eil. N. Nieuw Zeeland. 194. 31. L. 41. Z. B.

CASTLEREAGH, Ier. dorp, gr. Roscommon, met groote markten.

CASTLE RISING, Eng. burgvlek, gr. Norfolk, met 300 inw. 1½ m. van Lynn.

CASTLE RUSHIN, zie Casteltown.

CASTLETON, Eng. vlek, gr. Derby, aan den voet van het Peakgebergte. Zij heeft 1000 inw., een bergkasteel, en in de nabijheid het merkwaardige Peakhol.

CASTLETON, riv. en dorp in de N. Amer. Rep., prov. Vermont.

CASTLETOWN, zie Casteltown.

CASTLETOWN, Schotsch stadje, gr. Roxburgh, aan de Liddel; 1890 inw.

CASTLETOWN, vlek in de N. Amer. Rep., staat Nieuw York, gr. Richmond.

CASTON, Eng. dorp, gr. Norfolk.

CASTOR, (LE) Fr. D., dep. Aveiron.

CASTOR, Eng. vlek, gr. Lincoln.

CASTOR'S RIVER, riv. op 't Amer. eil. Nieuwland, valt in de haven van St. John.

CASTORIA, Turk. stadje, aan de riv. en bij het meer van denzelfden naam, in Macedonië; 8 m. van Edessa.

CASTOTEJADA, Spaan. vlek in Estremadura.

CASTRADES, zeedorp op 't eil. Corfu.

CASTRANURO, Spaan. vlek, prov. Salamanca.

CASTRAVAN MOUNTAINS, zie Kestravan.

CASTRE, Nederl. D., prov. Z. Braband, met 1300 inw. 1¾ uur van Halle.

Castregou, Spaan. D. in Salamanca.

Castremonte, Spaan. vlek, prov. Valladolid.

Castre, Nederl. dorp in Z. Braband.

Castres, Fr. arr., dep. Tarn, dat op 35 vierk. mijlen 115,350 inw. bevat.

Castres, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., nabij de zamenkomst der Agout en Thoret, met eene bisschopskerk, 1 Hervormde kerk, eene kamer van koophandel, eene beurs, 15,400 inw. en 30 fabr. van wollen stoffen, met 3,000 werklieden; verder fabr. van kemelshaar, kousen, katoen en zijde, benevens vele looijerijen, verwerijen, en eenen aanzienlijken handel. Zij is de geboortepl. van Dacier en Rapin de Thoyras. 43. 36. 11. N. B. 19. 54. 16. L.

Castres, Fr. stadje, dep. Gironde, aan de Garonne, met 800 inw. en wijnbouw.; 4 mijlen Z. O. van Bordeaux.

Castres, Fr. D., dep. van 't Noorden.

Castrezato, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia.

Castri, Turk. vlek in Livadië, aan de Z. afhelling van den Parnassus, niet ver van de golf van Lepanto, met het grieksche klooster St. Lucas, eene kleine bibliotheek, 300 huizen en meestal Grieksche inw. Voorheen was hier de vermaarde Godspraak van Apollo te Delphos en de Castalische bron.

Castricum, zie Kastrikum.

Castricum, (Baai van) zie Kastrikum.

Castries, Fr. vlek, dep. Hérault, arr. Montpellier, met 510 inw.

Castries, zie St. Alusia.

Castries, (Baai van) golf in de kust van het land der Mantcheoux, in Chineesch Tartarije. 51. 29. N.B.159.6.L.

Castrillo, Spaan. vlek, prov. Toro.

Castrillo de Don Juan, Spaan. vlek, prov. Palencia, aan de Esguera.

Castrillo de Duero, Spaan. vlek, prov. Valladolid.

Castrillo de Rio Pisuerga, Spaan. vlek, prov. Palencia, aan de Pisuerga.

Castrillo de Tereviejo, Spaan. vlek, prov. Valladolid, aan de Jamarillo.

Castrillos, Spaan. vlek, prov. Toro, aan de Cieza

Castro, klein hert. in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, deszelfs hoofdstad is geheel verwoest. 2. Nap. stad, prov. Terra d'Otranto, aan de golf van Venetië, met 7,800 inw. 3. Hoofdpl. van het Turk. eil. Mitylene, in den Archipel, de zetel van eenen Metropolitaan, met 2 havens, 2 kasteelen, 4 Grieksche kloosters en 7,200 inw., waarvan 3000 Grieken; deze hebben scheepvaart, scheepbouw en handel. 39. N. B. 44. 14. L. 4. Hoofdpl. van het Z. Amer. eil. Chiloë, aan de kust van Chili, de zetel van een' Spaan. gouverneur, met eene versterkte haven, waarvoor echter eene gevaarlijke groep eil. ligt. 5. Baai in 't N. van Spanje, 4 mijlen W. van die van Bilbao. 6. Spaan. vlek, prov. Lamora, aan de Douro. 7. Spaan. vlek, prov. Cordova, aan de Guadajos. 8. Spaan. vlek, prov. Granada. 9. Hoofdpl. van 't Turk. eil. Lemnos, in den Archipel, met twee kasteelen en 7,000 Turksche en Grieksche inw. 10. Z. Amer. vlek in Quito, prov. Esmeraldas.

Castro Bom, Port. stadje, prov. Beira, aan de Coa. 2 m. van Almeida.

Castro Certaldo, Tosc. vlek, prov. Siëna.

Castro Dayro, Port. D., prov. Beira.

Castro de Goes, Port. vlek, prov. Beira, 3 mijlen N. W. van Viseu.

Castro del Rey, Spaan. vlek, prov. Gallicië, aan de bron van de Minho.

Castro del Rio, Spaan. vlek, prov. Cordova, aan de Guadajos, met 4600 inw.

Castro de Urdiales, Spaan. stad, prov. Burgos, aan de golf van Biscaye en den voet van het gebergte Burgos, met een kasteel, eene haven aan de baai van Castro, school voor de scheepvaart en sterke visscherij.

Castro Franco, Lomb. Ven. vlek, legatie Treviso.

Castro Geriz of *Xerez*, Spaan. vlek en gr., prov. Burgos, aan de Odra, met 1200 inw., 6 m. van Burgos.

Castro Giovanni, Sicil. stad, Val di Noto, op den top van eenen berg, in een vruchtbaar oord, met 12,000 inw. en eene beroemde jaarmarkt. 12 m. W. van Catania. 37. 35. N. B. 32. 30. L.

Castrom, Turk. stadje, aan de Aziat. kust, dat op Konstantinopel handelt

Castro Marim of *Marino*, Port. stadje en haven, prov. Algarvië, tegenover Ayamonte, zeer gevaarlijk uit hoofde van de zandbanken, die aan den mond der Guadiana liggen, met 1800 inw., die van de visscherij en den sluikhandel bestaan. 37. 12. N. B. 10. 6. L.

Castro Mejo, Spaan. vlek in Burgos.

Castro Mocho, Spaan. vlek, prov. Leon, 5 mijlen W. van Palenzia.

Castro Monte, Port. stadje in Beira.

Castro Nuovo, Spaan. dorp, prov. Zamora, op eenen heuvel, aan de Valderaduay. 2. Illyr. zeestadje, kreits Istrië. 3. Sicil. stad, Val di Mazzara, met 3900 inw. 37. 40. N. B. 31. 26. L. 4.

4. Nap. stadje, prov. Basilicata, met 2150 inw., 4 m. W. Z. W. van Tursi.

CASTROP, Pruis. stadje, regdst. Arnsberg, kreits Dortmund, met 720 inw. 51. 52. N. B. 25. 11. L.

CASTROPOL, Spaan. vlek en kasteel, prov. Asturië, aan zee, bij den mond van de Mandana; 4 m. O. van Mondonedo.

CASTRO REALE, Sicil. stad, Val di Demona, met 9350 inw. 38. 7. N. B. 33. 4. L.

CASTRO TRIONTO, Nap. vlek, prov. Calabria Citra, 3 m. O. van Rossano.

CASTRO VERDE, Port. vlek, prov. Alentejo, met 2760 inw. 2. Spaan. vlek in Gallicië. 4 m. O. N. O. van Mondonedo.

CASTRO VETRANO, vlek in de Sicil. Val di Mazzara. 2 m. N. O. van Mazzara.

CASTRO VICENTE, Port. vlek, prov. Tralos Montes; 5 m. O. van Mirandola.

CASTRO VILLATI of *Villari*, Nap. stad, prov. Calabria Citra, aan de grenzen van de prov. Basilicata, aan het afhangen van eenen berg, en aan de Coscile, met 5600 inw., 6 kloosters, olie- en vijgenteelt. 2 m. W. van Cassano.

CASTRO VIRRAYNA, bergachtige en meestal onvruchtbare prov. in Peru, Z. O. van Cunete, zijnde 6 m. lang en 7 breed, met maar 7,000 inw.; men vindt er nogtans mais, koren, aardappelen en veel lama's, die goede wol opleveren, hetwelk een voorname tak van handel geeft. De hoofdpl. dezes naams ligt op eenen hoogen berg, is klein en heeft weinig vertier. 13. 49. Z. B. 303. L.

CASTROWITZ, Oostenr. vlek in Morlachië of het Oostenr. deel van Dalmatië, aan de Unna.

CASTRO XEREZ, zie Castro Geriz.

CASTROPOL, Spaan. stadje in Asturië.

CASTUA, zie Kastua.

CASUELEDA, de 3106 voet hooge top van de Sierra Espadan, zijnde een tak van het Iberisch gebergte in Spanje.

CASWELL, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 11,760 inw.

CAT, (KAAP) kaap aan de St. Lourens riv. in N. Amer., 5 mijlen van den mond. 2. Ind. eil. van den Mergui Archipel. 10. 21. N. B. 3. Klip aan de Z. W. kust van Ierland.

CATABAMBA, prov. in Peru, ten Z. van de prov. Abancay; zij is bergachtig en in grond en bevolking genoegzaam hetzelfde met Castro Virrayna. De hoofdpl. Catabamba of Cotabamba wordt ook wel Tumbabamba genoemd.

CATABANGAN, stadje op het Philipp. eil. Luzon, aan de baai van St. Miguel. 13. 58. N. B. 141. 31. L.

CATABAW RIVIER, zie Wateree.

CATABAWS, Ind. volksstam in N. Amerika, met de stad Catabaw, aan de Catabaw of Wateree riv., op 44. 39. N. B.

CATABUHU, Z. Amer. riv., die na een' Z. O. loop in de Rio Negro valt.

CATACUMBO, Z. Amer. riv., prov. Maracaibo, valt in 't meer Maracaibo.

CATAGNIA, Sicil. stad, aan den voet van den berg Etna. 33. 10. L. 37. 47. N. B.

CATAHOOLA, N. Amer. riv. in Louisiana, valt in de Washita.

CATAJO, Lomb. Ven. stadje, tusschen Padua en Este, met een schoon paleis.

CATALAND (LES), Fr. D., dep. Var.

CATALDO, (ST.) Nap. zeestadje, prov. Terra d'Otranto.

CATALINA, de naam van verscheidene Z. Amer. dorpen.

CATALINA SANTA, N. Amer. eil. aan de kust van Nieuw Albion, in den Stillen Oceaan, op 33. 25. N. B. 2. Z. Amer. eil., tusschen het eil. Chiloë en de kust van Chili, op 46. Z. B. 3. Een der Salomons eil. in Australië, ook Delivrance bijgenaamd, op 10. 53. Z. B. 4. Twee eil. in de W. Ind. zee, bij den oever der Mosquito en de Z. kust van St. Domingo.

CATALINA DE AZYLA, (SANTA) N. Amer. dorp, in Mexico, met 300 inw.

CATALINA'S HAVEN, golf aan de Oostkust van Terre Neuve, in N. Amer., op 48. 38. N. B. 324. L.

CATALONIË of *Catalunna*, de Oostelijkste prov. in Spanje, een vorstendom, hetwelk ten N. door de Pyreneeën van Frankrijk wordt gescheiden, ten W. aan Valencia en Aragon, en ten Z. en O. aan de Middell. zee grenst. Het strekt zich uit van 18 tot 21 L. en van 40. 39 tot 42. 49. N. B., en bevat op 594 vierk. mijlen, 14 steden, 283 vlekken, 1683 dorpen en 858,800 inw. Het land is meestal bergachtig, terwijl de Pyreneeën en derzelver takken zich door het geheele land verspreiden, dat door de Ebro, Segre, Noguera, Llobregat, Ter, Fluvia, enz. bespoeld wordt. De lucht is er zuiver, gezond en des winters tamelijk koel. De grond wordt er goed bebouwd en levert 177 soorten van marmer, alabaster, kristal, jaspis, ametisten, agaat, azuursteen, salpeter, steenzout, vitriool, aluin, ijzer, lood, tin, zilver, goud, turksch- en ander koren, wijn, zuidvruchten, olijven, zijde, vlas, hennep, kurk, rundvee, veel wol, honig, visch, koralen, enz. op. De inw. munten door vlijt, arbeidzaamheid en vaderlandsliefde boven de andere Spanjaarden uit, terwijl zij ook manufacturen van wollen en zijde

 stof

stoffen, en een' vrij levendigen handel op vreemde plaatsen hebben en zeer veel natuur- en kunstprodukten, zoo naar binnen en buiten 's lands, als naar de koloniën verzenden. De prov. wordt in 12 vegerias of regtsgebieden verdeeld, en heeft Barcelona tot hoofdstad.

CATALTA, of *Port de Sonsonate*, N. Amer. zeeplaats op de Z. W. kust van Nieuw Spanje. 13. 56. N. B. 285. 55. L.

CATALUDY, O. Ind. stad, 5 m. ten Z. van Calicut, aan de kust van Malabar.

CATALUGNA, kaap op de N. kust van 't Spaan. eil. Majorka. 39. 55. N. B.

CATAMAJU, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Loxa, welke zeer snel vliet, en onder den naam van Amotape, op 4. 45. Z. B. in den oceaan valt.

CATAMANDOO, zie Katmandu.

CATAMARCA, (SAN FERNANDO DE) zie Ferdinando.

CATAMBUCO, Z. Amer. stad in Quito, prov. Popayan.

CATAN, (PULO) O. Ind. eil. tot het rijk van Anam behoorende, bij de kust van Cochin-China. 15. 15. N. B. 127. L.

CATANAVAN, stad op de Z. kust van 't eil. Luzon. 139. 56. L. 15. 51. N. B.

CATANDUANA of *Catanduanes*, een der Philipp. eil. in O. Ind., ten N. van Samar, 7 mijlen lang en 3 breed, zeer vruchtbaar in goudzand, rijst, kokos- en palmboomen, honig, was, enz. Het wordt door Bissayas bewoond, wier vrouwen het land bouwen en ter vischvangst gaan, terwijl de mannen vele ligte kanoos naar de andere eil. ter koop brengen. 14. 50. N. B. 142. 30. L.

CATANG, riv. in Cochin-China, valt in de zee op 125. 49. L. 15. N. B.

CATANGAFA, een der Philippijnen, ten N. van Sebu. 141. 34. L. 11. 42. N. B.

CATANHEDE, Port. stad, prov. Beira, 4 mijlen W. N. W. van Coïmbra.

CATANIA, Sicil. stad, Val di Demona, in de prov. van dien naam, welke 289,400 inw. bevat. Zij ligt aan den voet van den Etna, ter plaatse waar de Indicelle in de golf van Catania valt. Zij heeft bij de uitbarsting van den Etna, op den 20 Febr. 1818, waarbij onder anderen al de fabr. verwoest werden, zeer veel geleden; anders was zij naast Palermo de beste stad van het geheele eil., met schoone muren, deels regt aangelegde en met lava geplaveide straten, de hoofdzetel van de orde van den H. JOHANNIS van Jeruzalem of van Maltha, een bisdom, welks grootste inkomsten in het ijs van den Etna bestaan, eene prachtige hoofd- en verscheidene andere kerken, 25 kloosters, eene hooge school, ridderschool, museüm, 60 à 100,000 inw., die fabr. van barnsteen en zijde, en handel in koren, ijs en andere voortbr. hebben. In den schoonen omtrek van Catania, waar men vele oudheden vindt, draagt het koren 100 à 120 voud. 37. 28. N. B. 32. 50. L.

CATANIAPO, Z. Amer. riv. in Guiana, valt in den Orinoco.

CATANZARO, hoofdstad der Nap. prov. Calabria Oltra II, op eene hoogte, met een bisdom, hoofdkerk, 9 kloosters, 10,900 inw., zijdefabr. en handel in zijde en olie. 38. 58. N. B. 34. 35. L.

CATAO, Aziat. stad in Tibet.

CATAPACHOS, Indiaansche volksstam in Peru, tusschen de Huallaga en Ucayale in de Pampa del Sacramento.

CATAPINA, Turk. stad op 't eil. Candia, aan de Cartero.

CATARA, Arab. stad, 22 mijlen ten Z. O. van El Catif.

CATARACT RIVER, snel stroomende riv. in N. Amer., valt in de Columbia, omtrent 60 mijlen voor dat deze zich in de Groote Stille Zuidzee werpt.

CATARACOUI, N. Amer. riv. en fort in Canada, aan het meer Ontario.

CATARAGUI RIVIER, zie St. Lourens.

CATARAVE, Fr. dorp, dep. Op. Pyreneën, 9 mijlen van Tarbes.

CATARINGA, kustriv. en stad op het O. Ind. eil. Borneo. 3. 4. Z. B.

CATARMAHAL, O. Ind. stad, distr. Almorah, eens zeer groot, met overblijfsels van eenen grooten Hindo tempel, en eene jaarmarkt. 29. 40. N. B. 97. 24. 54. L.

CATAROYA, Spaan. stadje in Valencia.

CATAS ALTAS of *Catos Atlos*, Z. Amer. dorp in Brazilië, prov. Rio Grande, met 2,000 inw., omtrent 60 mijlen N. O. van Rio Janeiro gelegen.

CATASCA, Sard. vlek in Piëmont.

CATAWBAS, N. Amer. vlek, op de grenzen der beide Carolina's.

CATAWESSY, dorp in de N. Amer. Rep., vrijstaat Pennsylvanië.

CATAYA, het N. deel van China, dat in 6 prov. verdeeld wordt, terwijl het Z., Mangin genoemd, 9 prov. bevat.

CATCHOWL, een der Nicobar eil., op 111. 44. L. 7. 55. N. B.

CATCHEEDO, O. Ind. stad in Carnate, 7 mijlen W. van Nellore.

CATCHOULE, zie Catchowl.

CATCHWANA, sterke O. Ind. stad, prov. Ajmere. 16 m. N. W. van Ajmere.

CATCOTT, Eng. vlek, gr. Somerset.

CATEAPALLY, O. Ind. stad in Tellingana, 5 m. W. van Warangole.

CATEAU CAMBRESIS, Fr. stad, dep. van

van 't Noorden, aan de Selle, met een kasteel, 4,000 inw. 50. 6. N. B. 21. 19. L.

CATELET, Fr. stadje, dep. Aisne, arr. St. Quentin, aan de Schelde; 410 inw.

CATELIER, klein Fr. eil, bij de punt van Cancale, 2 mijlen van St. Malo.

CATELON, Fr. dorp, dep. Eure.

CATELUN, (FORET DE) Fr. dorp, dep. Noordkusten, 1 uur van Broony.

CATENISKA, Turk. dorp in het land der Montenegrijnen.

CATERA, Oostenr. eil. bij Ragusa, in de golf van Venetië.

CATERLOGH, zie Carlow.

CATERNO, voormalig meer bij Ferentino, in den Kerk. Staat, legatie Rome, dat in Aug. 1817 plotseling verdween en zich 150 palmen diep in eene kolk, bij eenen aangrenzenden berg, nederstortte. De omringende bergen zijn vulkanisch en vol holen. Het was bijna 100 morgen groot.

CATER-VIELLE, Fr. dorp, dep. Opper Garonne.

CATESAU, zandbank aan de Z. punt van het Fr. eil. Oléron, in de golf van Biscaye, ½ mijl Z. W. loopende.

CATESTARE, vlek op 't Jonisch eil. Zante, aan de zee, met zoutkeeten.

CATEYLAR, Fr. vlek, dep. O. Pyr.

CATFIRTHROE, Schot. baai, aan de N. kust van 't grootste der Hitlandsche eil. 60. 24. N. B. 19. 6. L.

CATH, Aziat. stad, prov. Chorassan, bij 't meer Aral, 14 m. van Urkonge.

CATHAI, naam van China op de kaarten van MARCO PAULO.

CATHARINA, Turk. stad, prov. Janjah, de zetel van een' aga, met 2,000 inw.

CATHARINA, (SANTA) Turk. eil., bij de Z. punt van 't eil. Rhodes.

CATHARINA, (SANTA) Oostenr. eil. aan de kust van Istrië, op 45. 9. N. B.

CATHARINA, (SANTA) W. Ind. eil. aan de O. punt van Honduras. 13. 55. N. B.

CATHARINA, (SANTA) W. Ind. eil., nabij de Z. kust van St. Domingo. 18. 13. N. B. 307. 50. L.

CATHARINA, (SANTA) zeer vruchtbaar eil. op de kust van Brazilië, aan de Portugezen behoorende, en met het aangrenzende gedeelte van het vaste land, dat er slechts door eene naauwe straat van afgescheiden is, eene prov. van dat rijk uitmakende, welke circa 50,000 inw. bevat. De hoofdstad van het eil. en der prov. is Destero of Villa Nostra Senora de Destero, aan de W. zijde gelegen; echter wordt de stad die volgt meer bezocht. 27. 10. Z. B. 330. 30 L.

CATHARINA, (SANTA) Port. stad aan de W. kust van voorn. eil., met 5 à 6000 inw. en eene haven, welke door het fort Santa Cruz gedekt wordt. De stad is zeer gezond, heeft weinig handel, maar wordt door vele schepen bezocht om levensmiddelen in te nemen.

CATHARINA, (ST.) Afr. riv. en Negerdorp op de kust van Angola, het laatste met eenigen handel in levensmiddelen, doch verraderlijke inw. 31. L.

CATHARINA, (ST.) klein kanaal aan Afrika's W. kust, hetwelk de eil. Jatte en Bassis, ten Z. van de riv. St. Domingo, van elkander scheidt.

CATHARINA, (ST.) kaap op de W. kust van Mexico. 10. 6. N. B. 290. 57. L.

CATHARINA, (ST.) N. Amer. eil. bij de kust van Florida; de N. punt op 31. 29. N. B. 296. 22. L.

CATHARINA, (ST.) goede reede op de O. punt van het Eng. eil. Jersey.

CATHARINA, (ST.) DE TORRO, Spaan. dorp op 't eil. Majorka, aan eene golf in de N. W. kust.

CATHARINA'S ARCHIPEL, is de naam welke de Russen gegeven hebben aan eene groep eil. tusschen Azië en Amer., die zich tot over de 51. N. B. uitstrekken.

CATHARINA'S-EILAND, Rus. eil. in de riv. de Newa, gouv. St. Petersburg.

CATHARINA'S KANAAL, kanaal in Rusl., uit de Noordelijke Keltma in de Dsuritsch, en uit de Zuid-Keltma in de Kama voerende; het is 1¼ mijl lang, en werd in 1817 voltooid: het dient om door de Wolga en Dwina de Noordzee met de Kaspische zee te vereenigen.

CATHARINASHOF, keizerlijk lustslot in Rusland, aan de Newa, niet ver van St. Petersburg, in een bosch; PETER I. liet het, ter eere van zijne gemalin, bouwen en benoemen.

CATHARINAS SOUND, straat in N. Amer., aan den mond der Alatamaha, welke het eil. St. Catharina van 't eil. Ossabaw scheidt. 31. 38. N. B. 296. 20. L.

CATHARINENSTADT, Duitsche volkplanting in Rusland, aan de Wolga, gouv. Saratow, goed gebouwd en tegen de stroopende Kirgisen versterkt, heeft ééne hoofd- en acht bijstraten, 886 inw. die koren, tabaks- en veeteelt hebben.

CATHARINODAR, hoofdpl. der Kozakken, aan de Zwarte zee en aan de Kuban, met een quarantainehuis.

CATHEM, CATEMA, KADHEMA, Gran of *Koueit*, Arab. zeehaven, prov. Lachsa, welker inw. zich vooral bezig houden met de parelvisscherij. 65. 56. L. 29. 13. N. B.

CATHENON, Fr. dorp, dep. Moezel, arr. Thionville. 2 m. N. O. v. Thionville.

CATHERINE, (ST.) 1. Riv. in Florida, welke op 31. 36. N. B. in den Mississippi valt. 2. W. Ind. eil. aan de W. kust van St. Domingo, met eene kleine baai. 286. 39. L. en 18. 19. B. 3. Afr. vlek aan de kust van Angola, 50 mijlen N. W. van Mayembe, met eene baai. 4. Fr. vlek, dep. Lot en Garonne. 5. Fort op 't Eng. eil. Wight, met eenen sein- en vuurtoren. 6. Eng. fort op eenen berg, aan de Z. kust, dekt de haven van Fowey in Cornwallis. 7. Eng. eil. aan de kust van Z. Wallis, ten Z. van het schiereil. Tenky. 8. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Tioga. 9. N. Amer. eil. aan de kust van Georgië. 10. Inham in 't N. Amer. eil. Terre Neuve. 11. Landpunt op het Britsche eil. Jersey, aan de Fr. kust. 12. Een der toppen van den berg Sinaï, in Arabie. 13. Fr. vlek, dep. Indre en Loire, 5 mijlen ten Z. O. van Tours. Zie verder Catharina.

CATHERINE (ST.) DE TORRO, zie Catharina (St.) de Torro.

CATHERINENBERG of *Katerberg*, Boh. bergstad, kreits Saatz, aan de Saksische grenzen, met 800 inw., zilver- en kopermijnen.

CATHERINENBERG im BUCHHOLZ, zie Buchholz, No. 1.

CATHERLOGH, zie Carlow.

CATHERTHUN, twee Schot. bergen, onderscheiden in White en Black Catherthun., 1 mijl N. van Brechin.

CATHMANDU, zie Katmandu.

CATHNESS, zie Caithness.

CATHOLICA (LA), Sic. stadje, in val di Mazzara, 4 mijlen N. W. van Girgenti.

CATHOLICA, (LA) dorp in den Kerk. Staat, aan de golf van Venetië, tusschen Pesaro en Rimini, op eenen berg, aan de kust. 2½ mijl Z. Z. O. van Rimini.

CATHRÔSZ, vruchtbaar dal in 't Eng. gr. Rutland, met het vlek Okeham.

CATHUS, zie Catus.

CATI, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 2000 inw. 16. 40. L. 40. 20. N. B.

CATIF, zie Alkatif.

CATIGNY, twee Fr. dorpen in de dep. Oise en Somme.

CATILLON, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Kamerijk, aan de Sambre, met 2850 inw. 2 m. van Cateau.

CATILLY, Fr. dorp, dep. Calvados.

CATINGOOR, O. Ind. stad in Golconda, 15 m. O. Z. O. van Hyderabad.

CAT-ISLAND, zie Guanahani.

CATISTOBOLE, N. Amer. riv. in W. Florida, die in de golf van Mexico valt.

CAT KEYS, 2 of 3 der kleine Bahama's eil. in de W. Indië, welke eene haven omvatten. 98. 36. L. 25 10. N. B.

CATIVA, Braz. stad, prov. San Paolo, 25 mijlen Z. W. van de hoofdstad.

CATLAHO, CATRO of *Catreho*, riv. op de W. kust van Afr. 29. 40 L. 4. 30. N. B.

CAT LAKE, N. Amer. meer, op 286. 6. L. 52. 30. N. B.

CATLALOGAN, vlek op de W. kust van 't Philippijnsche eil. Samar. 142. 24. L. 11. 58. N. B.

CATLAW, Schot. berg, gr. Forfar. 2264 voet hoog.

CATLEN, Han. riv., vorst. Grubenhagen, valt bij Catlenburg in de Rahme.

CATLENBURG, Han. bergkasteel en ambtshuis in Göttingen, dat 5 dorpen, 2 buurten, met 2150 inw. bevat.

CATMANDU, zie Katmandu.

CATMANS EILANDEN, twee eilandjes tot de Philippijnen behoorende, op 13. 40. N. B. 139. 30. L.

CATO, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Cayuga.

CATOCACHE, Z. Amer. berg in Quito, welke 15,402 voeten hoog is.

CATOCHE. N. Amer. kaap op de N. kust van Yucatan. 291. L. 21. 14. N. B.

CATOLICA, zie Catholica.

CATON, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 1100 inw.; 1 mijl N. van Lancaster.

CATONI, Turk. eilandje in den Archipel, Z. Z. O. van Samos.

CATOOBA, vlek op de N. W. kust van 't O. Ind. eil. Timor, 8. 56. Z. B.

CATOORGUDDY, O. Ind. stad in Mysore, 3. mijlen W. van Tripatore.

CATORCE, N. Amer. vlek in Nieuw Spanje, prov. San Louis Potosi, met de rijke mijn Real de Catorce, welke jaarlijks 7,000,000 guldens opbrengt.

CATO'S BANK, bank bij de Torresstraat in Australië, door het schip *Cato*, dat FLINDERS in deze straat gebragt en daar verongelukte, het eerst ontdekt, en naar hetzelve genoemd. Zij is klein, scheen zonder planten, had vele vogels, is met klippen omgeven en ligt, volgens FLINDERS, op 173. 4. 45. L. en 23. 6. Z. B. gelegen.

CATOURY, O. Ind. stad in Behar.

CATRAH, O. Ind. stad in Benares.

CATRINE, Schot. dorp, gr. Ayr, aan de Ayr, met katoenfabr. en 1600 inw.

CAT ROCK, rots bij de W. kust van Ierland; ⅓ mijl Z. W. van Crow-head.

CATSALL, stad in Chineesch Tartarije.

CATSCH, zie Cutsch.

CATSKILL, vlek in de N. Amer. Rep, prov. Nieuw York, gr. Greene, aan de Hudson, met 4,300 inw.

CATTA, het grootste der Turk. eil. in W. Ind., met eenige vestingwerken

ter

ter bestrijking van eene hier voorbijgaande vaart naar St. Domingo.

CATTACK, hoofdpl. van de O. Ind. prov. Orissa, 80 mijlen Z. W. van Calcutta. 103. 41. L. 20. 30 N. B.

CATTACUM, O. Ind. vlek, 9 mijlen ten N. W. van Coimbetore.

CATTAHUNK, N. Amer. eil. in de prov. Massachusetts, tot de Elizabeth's eil. behoorende, in de Buzzard baai.

CATTAJO, Lomb. Ven. kasteel, aan het afhangen van den berg Nuovo.

CATTARO, Illyr. kreits in Dalmatië, welke 40 Ital. mijlen lang en 18 breed is, en op 14 V. M. 32,000 inw. bevat.

CATTARO, (BOCCE DI) golf bij de stad Cattaro, een deel van de Adriatische zee; zij is krom, naauw en moeijelijk te genaken, zijnde van de landzijde door hooge bergen omgeven, en door een kasteel gedekt.

CATTARO, Illyr. stad in voorn. kreits en aan voorn. golf, heeft sterke muren, het bergkasteel St. Giovanni, en is dermate door hooge bergen omgeven, dat men er des winters de zon slechts eenige uren ziet. Zij is de zetel van een' bisschop en kapittel van 12 domheeren, heeft 20 kerken en kapellen, 6 kloosters, een hospitaal en 4,000 inw. en met haar regtsgebied, 17 dorpen en 26,000 inw., die voornamelijk van den handel, de scheepvaart en visscherij bestaan. De bergachtige omtrek brengt olie en fijne boomvruchten voort. Niet ver van de stad heeft men het eil. Scoglio de Stradiotti of de soldaten-rots. 42. 22. N. B. 36. 44. L.

CATTAY, zie Catray.

CATTEAU, Fr. stad, dep. Noorden, arr. Kamerijk, aan de Selles, met 4060 inw. en fabr. vooral van 't fijnste kantgaren. 50. 6. 15. N. B. 21. 12. 41. L.

CATTEGAT, zie Kattegat.

CATTENOM, Fr. dorp, dep. Moezel, arr. Thionville, met 1100 inw.

CATTERAL, Eng. vlek, gr. Lancaster.

CATTLE, landpunt en ankerplaats in Nieuw Holland, aan de O. zijde van Sidney Cove, bij Port Jackson, waar FLINDERS zich tot zijne verdere reis gereed maakte. 168. 51. 34. L. en 33. 51. Z. B.

CATTONOM, zie Cattenom.

CATTORICH, Eng. vlek, gr. York.

CATTOUN, Eng. fort op de W. kust van 't O. Ind. eil. Sumatra. 3. 20. Z. B.

CATU, riv. in Brazilië, welke op 3. 40. Z. B. 339. 10. L. in zee valt.

CATUMBELA, Afr. riv. in Benguela.

CATURA, Turk. Aziat. stad in Syrië, 5 mijlen N. van Aleppo.

CATUS, Fr. stadje, dep. Lot, arr. Cahors, aan de Vert, met 1150 inw.

CATWATER, O. tak van de havenkom van Plymouth, aan den mond van de Plym; het is voor de grootste schepen diep genoeg, maar wordt alleen voor koopvaarders gebruikt, die er opgelegd en hersteld worden.

CATZ, zie Rheinfels.

CATZENELNBOGEN, gr. aan den Rijn en Main gelegen, en in een Opper en Neder deel verdeeld, welke door 't hert. Nassau van elkander gescheiden worden. Het opper gr. ligt tusschen de Wetterau en het Odenwald, in 't vorst. Starkenburg, behoort den gr. hert. van Hessen, en bevat op 20 vierk. mijlen, 5 steden, 9 vlekken, 100 dorpen en 540,000 inw., terwijl het in 8 ambten verdeeld wordt, en overvloed van koren, vlas, hout, wijn, ooft, wol en meekrap voortbrengt. Het neder gr. ligt tusschen den Rijn, de Rheingau, de gr. Dietz, Idstein en Dillenburg, wordt in 4 ambten verdeeld en behoort deels aan Hessen-Kassel en deels aan Nassau, waarvan het eerste deel op $6\frac{1}{4}$ vierk. mijl, 3 vlekken, 81 dorpen en 18,000 inw., benevens overvloed van koren, wijn, leijen en minerale wateren, benevens looijerijen en linnenweverijen bevat, terwijl het Nassausche deel op 2 vierk. mijlen, 1 stad, 2 vlekken, 11 dorpen en 4,000 inw., benevens koper- en ijzermijnen, gezondheidsbronnen en warme baden heeft.

CATZENELNBOGEN, (ALT) Nassausch ambt, met 1500 inw. en een vlek, in 't Neder gr. Catzenelnbogen.

CAU, Illyr. dorp, kreits Görz, met 1654 inw.

CAUACHIS, Z. Amer. vlek in Quito, aan de riv. der Amazonen.

CAUAIAMA, Braz. riviertje, prov. Buenos Ayres, valt in de Uruguay.

CAUACUAN, Braz. riv., prov. Rey, valt in de Uruguay.

CAUB, stadje in 't hert. Nassau, aan den Rijn, met 1050 inw. en 4 kasteelen.

CAUC, stad in Groot Bucharije, in 't land der Usbecks, 2 m. van Anderab.

CAUCA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, welke in Popayan ontspringt, en na eenen langen, kronkelenden loop zich in de Magdalena riv. ontlast, op 4.30. Z. B. 2. Oude vervallene Spaan. stad in Oud Kastilië, 5 mijlen N. van Segovia.

CAUCAGUR, Z. Amer. eil., tot de Chiloë eil., bij Chili, behoorende.

CAUCALIÈRES, Fr. dorp, dep. Tarn.

CAUCASIËN, zie Kaukazië.

CAUCASUS, zie Kaukazus.

CAUCHUMILI, Turk. eil. ten W. van Stanchio, in den Archipel. 36. 30. N. B.

CAUCHY-à-LETOUR, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

CAUCOURT, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

CAUCUS, zie Caiças.

CAUDAMATRIS, vlek op de W. kust van 't eil. Ceylon. 8. 20. N. B. 97. 46. L.

CAUDAN, Fr. stad, dep. Morbihan, met 3240 inw., 1 uur van Hennebon.

CAUDEBEC, Fr. stad, dep. Neder Seine, arr. Yvetot, aan de Caudebec en aan de Seine, met handel, fabr. en 3,000 inw. 49. 30. N. B. 18. 17. L. 2. Fr. vlek, dep. Eure, arr. Louviers, aan de Seine, met 2800 inw.

CAUDECOSTE, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Agen, met 1230 inw.

CAUDECOTTE, Fr. dorp, dep. Neder Seine, 4 mijlen van Eu.

CAUDER, O. Ind. eilandje op 5. 2. Z. B. 149. 9. L.

CAUDETE, Spaan. stadje, prov. Murcia, met 3,000 inw. 16. 2. L. 38. 40. N. B.

CAUDEVAL, Fr. dorp, dep. Aude.

CAUDIETZ, Fr. vlek, dep. O. Pyr., arr. Perpignan, aan de riv. Egli of Gly, met 1490 inw. 4 m. Z. O. van Aleth.

CAUDROT, Fr. vlek, dep. Gironde.

CAUGMAHRY, O. Ind. stad in Bengalen, distr. van denzelfden naam, dat op eenen lagen grond veel rijst voortbrengt. De stad ligt op 24. 15. N. B. 107. 34. L.

CAUJUSARY, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, valt in de Apure.

CAUL, SETLEDSCH of *Satluz*, tak van de Sinde of Indus in O. Indië.

CAULABAGH, zie Khara Bagh.

CAULHANDY, O. Ind. stad, prov. Orissa. 20. 7. N. B. 101. 1. L.

CAULINCOURT, Fr. vlek, dep. Aisne.

CAUMONT, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, aan de Garonne: 2320 inw., tegenover Marmande.

CAUMONT, Fr. vlek, dep. Vaucluse, arr. Avignon, met 1600 inw.

CAUMONT, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Bayeux, op den berg Butte de Caumont, die 280 voeten boven de zee verheven is, aan de Avre, met 2150 inw.

CAUMONT of *Calmont*, Fr. vlek, dep. Op. Garonne, arr. Maret, aan de Lers, met 1520 inw.

CAUMPELLY, O. Ind. stad in Golconda, 12 m. Z. W. van Warangole.

CAUNAT, Fr. vlek, dep. Landes.

CAUNDAPADDY, O. Ind. stad in Coimbetore, 10 m. O. van Damicotta.

CAUNE, (LA) Fr. stad, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Gyon, met 2,610 inw. en fabr. 6. m. O. N. O. van Castres.

CAUNES, Fr. stadje, dep. Aude, arr. Carcassonne, aan de Argentdouble.

CAUN-GLASS, kaap aan de W. kust van Ierl., gr. Kerry. 7. 38. L. 51. 58. N. B.

CAUNITOOR, O. Ind. stad in Carnate.

CAUNSRAHEAD, kaap aan de W. kust van 't Ier. gr. Kerry. 52. 8. N. B.

CAUO of *Caux*, Z. Amer. riv. in Guiana, welke tusschen 4. en 5. N. B. in zee valt.

CAUPENNE, Fr. vlek, dep. Landes, arr. St. Sever, met 310 huizen.

CAUQUENES, Z. Amer. riv. in Chili, valt in de Maule.

CAURA, tak van den Orinoco in Z. Amerika.

CAURIANA, Lomb. Ven. vlek, ten N. W. van Mantua.

CAUSAMUL, een der kleinste Hebriden bij Schotl. 57. 34. N. B. 10. 8. L.

CAUSANCE, Fr. stadje, dep. Jura.

CAUSAND, baai aan den W. ingang der baai van Plymouth in Engeland.

CAUSANS, Fr. D., dep. Vaucluse.

CAUSEDO, kaap aan de Z. kust van 't W. Ind. eil. St. Domingo of Hayti. 18. 14. N. B. 306. 56. L.

CAUSEY, zandbank ten Z. het kanaal, dat in de haven van Sunderland loopt.

CAUSSADE, Fr. stad, dep. Tarn en Garonne, arr. Montauban, aan de Comte, met 4140 inw., handel en fabrijken.

CAUSSINIOJOULS, Fr. D., dep. Hérault.

CAUTEN, Z. Amer. riv. in Chili, welke op 39. 20. Z. B. met eenen wijden mond in de zee valt.

CAUTERET, CAUTERETS of *Cauterez*, Fr. vlek, dep. Op. Pyreneën, arr. Argèles, in een bekoorlijk dal der Pyreneën, aan de *Gave* van *Cauterets*, met 660 inw., 12 warme gezondheidsbronnen en baden, die veel zwavel bevatten, en voor borstziekten zeer heilzaam bevonden zijn. 10 m. Z. W. van Tarbes.

CAUTILLE, Nederl. dorp, prov. Limburg, 1½ mijl van Hammont.

CAUTION, kaap op de W. kust van N. Amerika, op 51. 12. N. B.

CAUTO, vlek op 't W. Ind. eil. Cuba, 7 mijlen N. O. van Bayamo.

CAUVERY, zie Cavery.

CAUVISSON, zie Calvisson.

CAUX, Fr. stadje, dep. Hérault, arr. Beziers, 5 m. v. Beziers, met 208 huizen.

CAUX, Fr. distr., dep. Ned. Seine, tusschen de Seine, de Noordzee en Picardië, met de hoofdstad Caudebec.

CAUX, (CAP DE) kaap in voorn. gebied, niet ver van Havre de Grace.

CAVA, een der kleinste Orcadische eil., ten N. van Schotland.

CAVA of *la Cava*, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 7 kerken, een bisdom, en met deszelfs gebied, dat 19 verstrooide dorpen bevat, 24,200 inw. en vele aanzienlijke linnen-, zijde- en katoenfabr. en eenen gewigtigen handel.

CAVADE, Oostenr. meer in Tyrol, 4 mijlen W. N. W. van Trente.

CAVADIRI, Jap. eilandje, niet ver van de Z. kust van Ximo.

CAVADO, Port. riv. in Tralos Montes, die op 't gebergte Gerez ontspringt en bij Esposende in de Atl. zee valt; zij is niet meer dan 1¼ mijl ver bevaarbaar.

CAVAGAN, vlek op de W. kust van 't eil. Luzon. 14. 55. N. B. en. 138. 6. L.

CAVAGLIA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Biella, bij Santhia, met 2900 inw., zijdeteelt en fabr.; 5 m. W. van Vercelli.

CAVAILLA, Turk. zeestad in Albanië, met uitvoer van timmerhout.

CAVAILLON, Fr. stad, dep. Vaucluse, arr. Avignon, aan de Durance, met 4 poorten, naauwe straten, een bisdom, 5,200 inw., waaronder vele Joden; zijdespinnerijen, fabr. en handel in vruchten uit den omtrek. 43. 50. N. B. 22. 42. L.

CAVALA, Turk. zeestadje en haven, prov. Morah Vilajetti, aan de Adalar Denghizi, tegenover het eil. Tascher, met 3,000 inw., veel uitvoer van koren en tabak. In de nabijheid vindt men mijnen en de plaats alwaar het Oude Bucephala gestaan heeft. 2. Z. Amer. vlek in de Braz. prov. Minas Geraes; 4 mijlen W. N. W. van Villa Rica.

CAVALAIRE, Fr. stadje, dep. Aveiron, arr. Milhau, met 760 inw. 24. 18. L. 43. 9. 24. N. B. 2. Kleine baai op de Z. kust van Fr., ten N. O. van kaap Taillar.

CAVALARIA, de N. punt van het eil. Minorca, in de Middell. zee.

CAVALE, Afr. eil. aan de W. kust, tot de Bissagos behoorende.

CAVALERI, Turk. eil. in den Archipel, tusschen Griekenland en 't eil. Negropont. 41. 56. L. 38. 7. N. B.

CAVELERIE, zie Cavalaire.

CAVALER MAGGIORE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Saluzzo, niet ver van Savigliano, tusschen de riv. Maira en Grana, met 6 kerken en 4945 inw.

CAVALES, Z. Amer. riv., valt bij St. Miguel de Tucuman in de Rio Dulce.

CAVALESE of *Cavaleso*, Oostenr. vlek in Tirol, kreits Trente, aan de Avio, met sterken handel in hout.

CAVALESO, zie Cavalese.

CAVALIA, riv. op de W. kust van Afrika, 10 m. N. O. van kaap Palme.

CAVALIA, Sard. dorp in Piëmont, bij Biella.

CAVALIER, kaap op de Z. O. kust van Aziat. Turkije; 23 mijlen W. van Alexandretta.

CAVALIER MAGGIORE, zie Cavaler.

CAVALIER, kaap op de O. kust van Sardinië, op 27. 50. L. 40. 46. N. B.

CAVALIERE, hoog voorgebergte in klein Azië, op de kust van Caramanië.

CAVALIS, klein eilandje bij de Z. O. punt van 't eil. Candia in de Middell. zee.

CAVALLERO, baai op de Z. kust van het W. Ind. eil. St. Domingo. 308. 55. L. 18. 18. N. B.

CAVALLES, groep eilandjes in de Z. zee, bij de kust van Nieuw Caledonië.

CAVALLEY, groep eilandjes in de groote Stille Zuidzee, bij de kust van Nieuw Zeeland. 192. 4. L. 35. 3. N. B.

CAVALLI, eilandje bij de Z. O. kust van Sardinië. 27. 46. L. 39. 12. N. B.

CAVALLI, zie Cavally.

CAVALLO, voorgebergte op de O. kust van Sardinië. 27. 36. L. 40. 50. N. B.

CAVALLO of *Capo Cavallo*, kaap in Napels, aan de W. kust van Calabria Citra, tegenover de stad Messina.

CAVALLO, Turk. zeestad en vesting in Macedonië, aan de golf van Strymon, met 3,000 inw. en handel in tabak, katoen, olie en was.

CAVALLO, kaap op de W. kust van 't eil. Corsica.

CAVALLO, zie Rome.

CAVALLO (PORTO), CAVALLOS of *Puerto Cavallo*, Z. Amer. stad in Caraccas, op een schiereil., met 1 kerk, 2 hospitalen, eene zeer goede haven en 8,000 inw., die veel handel drijven in indigo, katoen, cacao, muilezels, leder, koffij, enz.

CAVALLOS, baai op de W. kust van Afr. 24. N. B. 2. 35. L. 2. Eil. in den mond der riv. de Zaire, op de W. kust van Afr. 3. Haven op de O. kust van Lancerote, een der Canarische eil. 4. Kaap op de W. kust van Afr., 1½ mijl O. van de riv. St. Geneviève.

CAVALLOS DE FAM of *Fao*, 2 eilandjes of rotsen aan de kust van Portugal, prov. Entre Minho en Douro, tegenover het dorp Fao. 9. 21. L. 41. 30. N. B.

CAVALLY, Afr. riv. aan de Ivoorkust, met eenen wijden mond en een negerdorp aan denzelven.

CAVAN, gr. in Ierland, prov. Ulster, voorheen Breane genoemd, tusschen de gr. Monaghan, Fermanagh, Connaught en Leinster, of tusschen 9. 49. en 10. 54. L. en 53. 45. en 54. 15. N. B. gelegen, en hetwelk op 27½ vierk. mijl, 2 steden, 30 kerspelen, 9368 huizen en 66,400 inw. bevat. Het land is eenigzins

moerassig en heeft de meren Sheelan, Ramor, Oughter en Erne. De veeteelt en de fabrijken zijn de voornaamste takken van bestaan. De hoofdplaats Cavan is van weinig beteekenis.

CAVANA, Z. Amer. stad in Peru, prov. Cusco. 28 m. Z. W. van Cusco.

CAVANNAS, Spaan. stadje, prov. Estremadura, met 1400 inw.

CAVANNAS, (LOS) Spaan. vlek, prov. Palencia.

CAVANILLOS, Spaan. stadje in Navarre, niet ver van de Ebro.

CAVANOS, baai op de N. W. kust van 't W. Ind. eil. Cuba, 4 mijlen O. van de baai Houda.

CAVANTADALUM, O. Ind. stad in Carnate, 4 m. N. W. van Carongoly.

CAVARIPATNAM, O. Ind. stad in Mysore, aan de Panaur; zie Cavery Patam.

CAVARRUBIAS, Spaan. stadje, prov. Burgos, aan de Arlanza, met 900 inw.

CAVARZERE, Lomb. Ven. stad, gouv. en legatie Venetië, eenige mijlen van den mond der Brenta, met 7,000 inw. goeden handel en scheepvaart.

CAVASO, Lomb. Ven. vlek, legatie Treviso, niet ver van Asolo.

CAVAY, een der kleinere Orkney's eil., door 3 familles bewoond. ½ m. Z. van Pomona. 15. 45. L. 58. 41. N. B.

CAVAYAN, D. op 't Philipp. eil. Negros, aan de W. kust. 140. 18. L. 10. N. B.

CAVAZATES, vlek op 't W. Ind. eil. Cuba, 40 mijlen O. van Havannah.

CAVE, Austr. eil. bij Nieuw Ierland. 3. 35. Z. B. 171. 15. L. 2. Nog twee eil. op dezelfde hoogte. 3. Riv. in N. Amer., welke op 44. 43. N. B. en 284. 16. L. in den Mississippi valt.

CAVEDAN, Perz. riv., valt in de Bend Emir, 7 m. Z. O. van Neubendjam.

CAVE HILL, Ier. berg, gr. Antrim.

CAVELATO of Cavalato, zonderling hol, aan de Z. kust van het Eng. eil. Guernesey.

CAVE VAN FRAISGALL, groot hol, aan de N. kust van Schotland.

CAVE VAN SINO, hol aan dezelfde kust, nabij kaap Wrath.

CAVENDISH, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Windsor, met 490 inw. 2. N. Amer. baai op de W. kust van Mexico. 23. N. B.

CAVERIS, zie Caberres.

CAVERN ISLAND, eil. in de Stille Zuidzee, 7 à 8 mijlen in den omtrek, in 1772 door MARION ontdekt. 46. 45. Z. B.

CAVERSUNDRUM, O. Ind. stad, Circar van Cuddapah; 7 m. van Gaudicotta.

CAVERY, groote riv. in het O. Ind. schiereil., welke in het gebergte Gates ontspringt, en in Tanjore, op de kust van Coromandel, met onderscheidene monden, in de golf van Bengalen valt.

CAVERYPANK, O. Ind. stad van Carnate. 97. 18. L. 12. 59. N. B.

CAVERYPATAM, O. Ind. dorp, aan de Cavery, ten Z. van Tanjore. 2. O. Ind. stad in Mysore, aan de Panaur. 30. m. W. Z. W. v. Madras. 96. 8. L. 12. 29. N. B.

CAVERYPORUM, O. Ind. stad in Coimbetoor, aan de Cavery. 11. 49. N. B.

CAVEYRAC, Fr. dorp, dep. Gard.

CAVIANA of CARPORI, eil. in den mond der Amazonen riv. in Brazilië, een weinig ten N. der linie. De hoofdplaats Caviana ligt 6 uren Z. W. van Para.

CAVICONDA, O. Ind. stad in Mysore.

CAVICUNGA, vlek op 't eil. Luzon.

CAVILHAORS, Port. stad, prov. Beira, met 3,500 inw. en lakenfabrijken.

CAVILHARGUES, Fr. dorp, dep. Gard; 3 mijlen N. O. van Uzes.

CAVILLONES, (CAYOS DE) W. Ind. eil., bij de Z. kust van Cuba. 21. 2. N. B.

CAVITA, prov. op 't Philipp. eil. Luzon, met de hoofdplaats Cavita, aan de baai van Manille, met eene versterkte haven, een arsenaal en 6,000 inw., waar onder 1000 Chinezen, en ook vele Mulatten. Voorheen was hier zeer veel handel. 139. 40. L. 14. 29. N. B.

CAVOGLIERO, baai op 't W. Ind. eil. St. Domingo, aan de Z. zijde.

CAVON, zie Cavan.

CAVOR, zie Caours.

CAVORE, Sard. stad in Piëmont, prov. Pinerolo, aan den voet van een' heuvel, met 5,670 inw., fabr., handel, twee jaarmarkten en marmergroeven.

CAVOUR, Sard. dorp in Piëmont.

CAVOURS, zie Caours.

CAVRIONDA, O. Ind. stad in Mysore. 5. m. N. van Chinna-Balabarum.

CAWCOTT, Eng. vlek, gr. Buckingham.

CAWENISQUE, N. Amer. riv. in Pennsylvanië, valt in de Tioga op de grenzen van Nieuw York. 300. 35. L. 42. 1. N. B.

CAWNPORE, O. Ind. stad in Allahabad, aan den W. oever van den Ganges. 26. 30. N. B. 98. 30. L.

CAWOER, vlek op de Z. W. kust van 't eil. Sumatra. 121. L. 4. 52. Z. B.

CAWOOD, Eng. dorp, gr. York, met 1050 inw.; 4 mijlen Z. W. van York.

CAWOOR, zie Cawoer.

CAWSAND, Eng. dorp in Cornwallis, aan de baai van dien naam.

CAWSTON, Eng. vlek, gr. Norfolk.

CAWTHORNE, Eng. vlek, gr. York.

CAXAMARCA, Z. Amer. prov. in Peru, welke eene vlakte van denzelfden naam

naam bevat, die 12,600 voeten hoog is, benevens de rijke zilvermijn Gualgayok. De hoofdstad van dien naam, heeft 7200 inw. en handel. Men vindt hier de puinhoopen van het paleis der Incas, en niet ver van hier de warme Incasbaden. Bij deze stad werd de laatste Inca van Peru, ATAHUALPA geslagen, gevangen genomen en omgebragt. 299. 4. L. en 7. 8. Z. B.

CAXAMARQUILLA, PATA of *Pataz*, prov. in Peru, N. W. van Caxamarca, van welke zij door de riv. der Amazonen wordt afgescheiden. De luchtsgesteldheid is er zeer veranderlijk, de grond bergachtig, doch in de laagte vruchtbaar: men telt er 8,000 inw., welke landbouw, goud- en zilvermijnen hebben. De hoofdpl. dezes naams ligt op 7. 36.Z.B.

CAXATAMBO, distr. van Peru, prov. Lima, met een' bergachtigen grond en 16,800 inw., die landbouw, veeteelt en uitvoer van cochenille hebben. De hoofdstad dezes naams heeft 6,000 inw., handel in soda en eene zilvermijn in de nabijheid. Zij ligt op 10. 27. Z. B.

CAXEM, CAYEM, stad in gelukkig Arabië, aan de Z. kust, met eene haven.

CAXITITLAN, N. Amer. stad in Mexico, prov. Guadalaxara.

CAXTON, Eng. D., gr. Cambridge.

CAXTOS, Turk. eil. voor de haven van Candili in Albanië gelegen.

CAY, stad in China, prov. Pe-tcheli. 38. 3. N. B. 133. 6. L.

CAYA, Spaan. riv., prov. Estremadura, valt op de grenzen van Portugal, niet ver van Badajoz, in de Guadiana.

CAYA, Spaan. riv. in Catalonië, valt bij Tamarit, in de Middellandsche zee.

CAYAGAN, groep eil. in de Ind. zee, waarvan het grootste 4½ mijl in den omtrek heeft. Zij worden door Maleische zeeroovers, die onder den sultan van Sooloo staan, bewoond. 136. 36. L. 7. N. B.

CAYAHOGA, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Ohio, met 6300 inw., en de hoofdstad Cayahoga.

CAYALERI, Turk. eil. tusschen Negropont en de vaste kust. 41. 52 L. 38. 9. N. B.

CAYAMBA, N. Amer. vlek in Nieuw Granada, prov. Quito.

CAYAMBE, CAYAMBURO of *Cayambe-Urcu*, hooge berg in Quito, naast den Chimborasso, de hoogste top der Andes, 20,000 voeten boven de zee, op 299. 17. 52. L. en 0. 1. 35. N. B.

CAYANA, zie Cajaneborg.

CAYAN SOOLOO, een der O. Ind. Sooloo eilanden. N. O. van Borneo.

CAYAPAS, Z. Amer. dorp in Nieuw Granada, prov. Quito, distr. Emeraldas.

CAYATA, Z. Amer. prov. in Rio de la Plata.

CAYBOROUGH, Z. Amer. riv., werpt zich in 't kanaal van Arrowary, den N. W. arm van den Maranon.

CAYEBOBO, vlek op de Z. kust van 't Aziat. eil. Ceram. 146. 19. L. 3. 8. Z. B.

CAYEM, zie Caxem.

CAYEMITES, groep van 3 eil. in het kanaal van Gonave, op de W. kust van het W. Ind. eil. St. Domingo, met groote schildpadden, waaronder er zijn die 100 pond vleesch hebben. 303. 50. 37. L. 18. 19. 25. N. B.

CAYENNE, Z. Amer. eil. aan de kust van Fransch Guiana, aan den mond der riv. van denzelfden naam, 10 mijlen in den omtrek, is vol moerassen, afgewisseld door groote zandvlakten, en wordt door het kanaal *Crique Fouillé*, in twee deelen, waarvan het lagere deel bijna bestendig onder water staat, verdeeld. De voorn. volkplantingen zijn aan de beide zijden van het kanaal van Torcy. De lucht is er zeer ongezond. De voortbr. zijn: suiker, koffij, cacao, katoen, indigo, maniok, enz.; ook heeft men met zeer goed gevolg den kruidnagelboom hier uit de Molruksche eil. overgebragt. Het getal der inw. bedraagt 21,000. De N. punt ligt op 5. N. B. 324. 30. L.

CAYENNE, hoofdpl. van voorn. eil., met eene ondiepe door een fort beschermde haven, 1500 inw. en de zetel der regering. Gedurende de omwentelingen was zij een verbanningsoord voor de opperhoofden der onderliggende partij. 325. 25. L. en 4. 56. 15. N. B.

CAYENNE, Z. Amer. riv. in Fr. Guiana, welke zich tegenover bovengenoemd eiland ontlast, en hetzelve van Guiana scheidt.

CAYENNE, (BAAI VAN) golf op de Z. kust van 't W. Ind. eil. St. Vincent, 2 mijlen N. W. van Kingston baai.

CAYE PETITE, laag W. Ind. eil., ten N. van St. Domingo, tot de Cayes eil. behoorende.

CAYES, (LES) onderscheidene W. Ind. eil., ten N. van St. Domingo, waartoe het voorgaande Caye d' Argent, Caye de Sable en de Cayques behooren.

CAYES, (LES) of *Keychies*, stam der vrije Indianen in Amer. in Nieuw Spanje, aan de Drieëenigheids riv.

CAYES, (LES) opene stad op 't eil. St. Domingo, met eene golf en reede aan de Z. kust, voorheen tot het Fr. gedeelte behoord hebbende; zij ligt onder het gebergte la Hotte, heeft 3280 inw. en is de stapelplaats voor suiker, koffij, indigo en katoen. 303. 49. L. 18. 11. N. B.

CAYETAN, O. Ind. stad in Carnate.
CAYEUX, Fr. stadje en dorp in het dep. Somme; het eerste aan de zee, met 2300 inw., 2 m. W. van St. Valery.
CAYLAR, (LE) Fr. stadje, dep. Hérault, arr. Lodeve, 2 m. N. van Lodeve.
CAYLONA, Z. Amer. stadje in Peru, 18 mijlen van Arequipa, met zilvermijnen.
CAYLUS, Fr. stadje, dep. Aveiron.
CAYLUS, Fr. stadje, dep. Tarn en Garonne, arr. Montauban, aan de Bonette, met 5100 inw., weverijen en produkten handel. 9 m. Z. O. van Cahors.
CAYMAN BRAC, Amer. eil. in de Atl. zee. 298. 15. L. 19. 46. N. B.
CAYMANES, zie Krokodillen-eil.
CAYMANES, twee lage eil. in de Z. helft van den grooten oceaan, door MAURELLE in 1781 ontdekt, W. van Ontorg Java, in een N. W. en Z. O. rigting gelegen.
CAYMANIS, zie Caimeni.
CAYMITE, zie Cayemites.
CAYNE, Eng. riv. in Wallis, valt in de Severn, in 't gr. Merioneth.
CAYNGAS, een der 6 verëenigde Indiaansche stammen in N. Amer., onder den naam van Irokesen bekend.
CAYO, Eng. vlek in Z. Wallis, gr. Caermarthen, met 1700 inw., 2 m. van Llandovery. 2. Afr. eiland op de W. kust, 9 mijlen van de riv. Cacheo.
CAYON, Spaan. haven, prov. Gallicië, ten W. van Corunna.
CAYONNE, riv. op 't eil. St. Christoffel, valt bij Madin's punt in zee.
CAYOR of *Kadschor*, Afr. rijk in Senegambia, bij de Groene kaap, van het Z. naar het N. 27, en van het W. naar het O. 50 mijlen groot, met een gedeeltelijk zandigen en droogen, doch anderdeels vruchtbaren grond, overvloed van hoenders, gevogelte, rundvee, enz. In de hoofdpl. Cayor woont de damel, een opperhoofd der Jaloffen.
CAYPUMO, zie Pegu.
CAYQUE PETITE, W. Ind. eil. op. 305. 7. L. 21. 42. 19. N. B.
CAYQUES, (LES) N. O. eil. bij St. Domingo. 306. 12. 55. L. en 21. 44. 15. N. B.
CAYRET, Fr. dorp, dep. Lot.
CAYRON, GRENNE of *Curen*, N. Afr. stadje in Barca, in Barbarije, eens het magtige Cyrene, dat aan Carthago den voorrang betwistte.
CAYSTER of *Kleine Meander*, Turk. Aziat. riv. in Natolië, welke de puinhoopen van Ephesus bespoelt en vervolgens bij Scala Nova zich in zee stort.
CAYTE of *Caita*, Z. Amer. stad, riv. en fort, op de kust van Brazilië.
CAYUBABAS, stam van Indianen in Peru, tusschen den Beni en Mamore.
CAYUDA, Spaan. dorp, prov. Burgos.
CAYUGA, gr., dorp, riv. en meer, in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York. Het eerste met 29,850 inw.
CAYUTA, vlek en riv. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Tioga. De laatste valt in de Susquehannah.
CAZABAN, riv. op het Turk. eil. Candia, niet ver van de hoofdplaats.
CAZADELLA DE MANDIGES, Spaan. vlek, prov. Salamanca.
CAZAFORTE, Brazil. fort, gouv. Goyas.
CAZAL, Arab. stad, 30 mijlen N. O. van Medina.
CAZALILLA, Spaan. vlek, prov. Jaen.
CAZALIOUB, dorp in Aziat. Turkije, in Natolië, 7 mijlen N. W. van Kutayeh.
CAZALLA, Spaan vlek, prov. Sevilla, aan de Sierra Morena, met 1000 inw., die goeden wijn telen, en zilver- en loodgroeven hebben.
CAZALS, Fr. vlek, dep. Lot.
CAZAR DE CAZERES, Spaan. vlek, prov. Estremadura, op de Sierra Aguas Viras, met 5000 inw. en 16 looijerijen.
CAZAR DE PALOHIRO, Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Taag.
CAZAUBON, Fr. stad, dep. Gers, arr. Condom, aan de Douze, met 2,266 inw.
CAZAULIE, dorp in Aziat. Turkije, in Caramanië, aan de zeekust.
CAZE, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Gyon, met 2070 inw.
CAZEGAT of *het Punt-eil.*, een der Bissago's eil., 6 mijlen lang en 2 breed, vruchtbaar, bewoond, wel bebouwd en van riffen omringd, behalve bij de ankerplaatsen aan de Z. W. en N. O. punten. De inw. zijn gezellig en eerlijk.
CAZENOVIA, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Maddison.
CAZERES, Fr. stad, dep. Op. Garonne, arr. Muret, aan de Garonne, met 1774 inw., looijerijen en fabrijken.
CAZERES, Fr. stadje, dep. Landes, arr. Mont de Marsan, aan de Adour, met 830 inw.
CAZÈRES (SAN AGOSTINO), Z. Amer. stad in Nieuw Granada, prov. Antioquia.
CAZERLA, Port. haven, 8 mijlen W. van den mond der Guadiana. 10. 16. L. 37. 9. N. B.
CAZMA, Z. Amer. haven in Peru, prov. Lima, met veel scheepstimmerhout.
CAZO, Turk. eil. ten W. van Scarpanto.
CAZORLA, zie Caçorla.
CAZOULS LES BEZIERS, Fr. vlek, dep. Hérault, 2 m. W. van Beziers.
CAZRUN, Perz. stad, prov. Farsistan.
CAZWIN, zie Casbin.

CAZ-

Cazza, Oostenr. rotsachtig en onbewoond eil., in de golf van Venetië, kreits Ragusa, bij Curzola, tot Dalmatië behoorende.

Cazlan, Turk. Aziat. stadje in Irak Arabi, aan den Euphraat.

Cazzola, eilandje in de Adriatische zee, bij de kust van Dalmatië. 34. 30. L. 43. 8. N. B.

Ce, Spaan vlek, prov. Gallicië, aan de baai van Corcubion.

Cea, Spaan. riv., vlek en kasteel, prov. Leon. 2. Spaan. markgr., prov. Gallicië, aan den mond der Lezaro in de zee, met eene kleine haven. 3. Port. vlek, prov. Beira, met 300 inw.

Ceane, Fr. vlek, dep. Aude.

Ceanuri, Spaan. stadje, prov. Biscaye, met eene spijkerfabrijk.

Ceanmharra, heuvel op de W. punt van 't eil. Tiree, een der Hebriden.

Ceara of *Siara*, Braz. capitania, tusschen de Paranaiba en de zee, met veel kristallen. De hoofdpl. Ceara ligt aan de zee, heeft eene haven, 10,000 inw. en eenigen handel. 339. 13. 40. L.

Cearne, Eng. stadje, gr. Dorset.

Ceauce, Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne: 234 huizen. 2 m. Z. van Domfront.

Ceaux, Fr. vlek, dep. Op. Loire, arr. Puy, met 1300 inw.

Ceaux, Fr. vlek, dep. Vienne.

Ceba, Sard. stadje in Piëmont.

Cebasat, Fr. stadje, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont, aan de Queyre, met 1700 inw., 2 m. van Clermont.

Cebolla, Spaan stadje, prov. Toledo, aan de Taag, met 2500 inw. en witte wijnteelt.

Cebreras, Spaan vlek in Oud Kastilië, met 1400 inw., omtrent 6 mijlen Z. Z. O. van Avila.

Cebrero, Spaan. vlek, prov. Gallicië, in het gebergte, waar bijzonder veel kaas gemaakt wordt.

Cebrian, (St.) de Castrotorafe, groot Spaan. dorp, prov. Zamora.

Cebu of *Zebu*, een der Philippijnsche eilanden in Azië, omtrent 112 vierk. mijl. groot, wel bebouwd en rijk aan katoen, tabak, honig, was, stofgoud, enz. De inwoners zijn Maleijers, doch niet meer dan 58,000 zijn aan de Spanjaarden onderworpen; de overige hebben hunne eigene regenten.

Cebu, de hoofdpl. van voornoemd eil., aan de O. kust, de zetel van eenen stadhouder en eenen bisschop.

Cebu of *Cebou*, riv. op de N. W. kust van Afr., bij Sale, waaraan de stad Fez ligt. Haar mond ligt op 11. 16. L. 34. 20. N. B.

Cecarvito, Nap. vlek, prov. Calabria Citra, met 1050 inw.

Ceccano, vlek in den Kerk. Staat.

Cecerigoe, Crigotto, klein eil. in den Archipel, door Grieksche en Turksche bannelingen en zeeroovers bewoond: ververschingsoord voor de uit de Levant komende schepen; de Z. punt op 40. 53. 45. L. 36. 49. 30. N. B.

Cechusa, Z. Amer. baai in Peru, 11 m. ten O. van het eil. Lobos de Payta.

Cecil, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, met 13,100 inw.

Cecile, (St) Fr. dorp, dep. Vaucluse. 2. Fr. dorp, dep. Vendée, 11 m. van Fontenay. 3. Fr. dorp, dep. Sarte, arr. St. Calais, aan de Loir. 4. Nederl. dorp in Luxemburg, met 500 inw.

Cecilia, riv. op 't W. Ind. eil. Cuba, stort zich in de baai Lavita.

Cecina, Nieuw volkrijk Tosc. vlek, prov. Pisa, aan den mond van de rivier Cecina, welke in het gebied van Siëna outspringt, en zich tusschen Livorno en Piombino in zee stort.

Cecir, zie Ceicer.

Ceclavin, Spaan. stad, prov Estremadura, bij Alcantara, met 3000 inw.

Cedar creek, 2 riv. in de N. Amer. Rep., de eene in Delaware, welke op 38. 35. N. B. in zee valt; de andere in Nieuw Jersey, die op 39. 48. in zee valt.

Cedar Island, N. Amer. eilandje, bij de kust van N. Carolina, op 34. 52. N. B.; en een bij Virginië. op 37. 39. N. B.

Cedar-Lake, N. Amer. meer, ten O. van dat van Winnipic, waarmede het gemeenschap heeft. 53. 8. N. B. 277. 4. L.

Cedar-Lake, (Red) meer in N. Amer., waaruit op 47. 27. N. B., een tak van den Mississippi ontspringt.

Cedar Point, N. Amer. kaap op de kust van Maryland, aan den mond der Patuxen. 301. 16. L. 38. 20. N. B.

Cedar Point, haven in de N. Amer. Rep., in Maryland, gr. Charles, aan de O. zijde der Potowmack riv.

Cedar River, N. Amer. rivier in Canada, valt in het meer Erie, op 42. 24. N. B. 295. 20. L. 2. Riv. in N. Amer., valt in 't meer Michigan op 43. 15. N. B. 290. 44. L. 3. Riv. in N. Amer., stroomt door W. Florida, en valt in de golf van Mexico. 30. 25. N. B. 289. 6. L.

Cedars, N. Amer. dorpje in Op. Canada, aan den St. Lourens, met ongeveer 40 huizen. 8½ mijl van Montreal.

Cedeira, Spaan. zeeplaats, prov. Sevilla, aan de riv. de Cedeira. 43. 40. 48. N. B.

Ce-

Cedera, N. Amer. eil., op de W. kust van Nieuw Spanje. 262. 17. 57 L. 28. 2. 10. N. B.

Cedogna, Cedona, Nap. stad, prov. Principato Ultra, op de grenzen van Capitanata. 33. 18. L. 41. 8. N. B.

Cedraro, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 4,580 inw.

Cedras, Z. Amer. riv. in Peru, tusschen de eil. Gallo en Gorgone.

Cedre, N. Amer. eil., op de kust van Virginië, ten N. van 't eil. Chingoteack. 302. 6. L. 38. 4. N. B. 2. Kaap in de N. Amer. prov. Maryland. 300. 54. L. 38. 20. N. B. aan den mond van de riv. Patuxen.

Cedrillas, Spaan. vlek, prov. Aragon, aan de Mijaris.

Cedro, Sard. riviertje, dat zich op de O. zijde van het eil. in zee stort.

Cedron, riv. in Spanje, prov. Toledo, welke in de Taag valt.

Cedros, N. Amer. eil. op de W. kust van Californië, in Nieuw Spanje.

Cefalonia of *Cephalonia*, het grootste der vereenigde Jonische eil., ten W. van het schiereil. Morea, en aan den ingang van de golf van Patrasso. Het bevat, op 16 vierk. mijlen, 3 steden, 130 dorpen, 25 Grieksche en 3 Latijnsche kloosters, benevens 60,000 inw. Het wordt het tweede in rang gerekend, heeft eene zeer zachte luchtsgesteldheid, zoo dat de rozen er zelfs in den winter bloeijen; is zeer vruchtbaar en wordt door het Zwarte gebergte, dat zich tot 4,000 voeten boven de oppervlakte der zee verheft, doorsneden. Het eil. is dikwerf aan aardbevingen onderhevig. De voortbr. zijn: koren, doch niet voldoende; olie, krenten, katoen, zout, wijn, honig, geneeskundige kruiden, zuidvruchten, zijde, vee, enz. De invoer bestaat in wollen stoffen, suiker, gezouten visch, stokvisch, indigo, peper, kina, rabarber, marmer, ijzer, lood, papier, enz. De inw. zijn grootendeels Grieken, zeer werkzaam en ondernemend, hebben veel scheepvaart, doch bijna geene inrigtingen voor het onderwijs. De hoofdstad is Cefalonia of Argostoli. Zie dit artikel. Ligging tusschen 38 en 38. 28. N. B. en 38. 26. en 39. 4. L.

Cefalonia Piccola of *Klein Cefalonia*, zie Theaki.

Cefalu, Sicil. stad in de Val di Demona, op eene landpunt aan zee, met eenen bisschop, eene haven en 6,500 inw. 38. 5. N. B. 31. 46. L.

Cega, riv. in Spanje, welke in de Douro valt.

Cegania, Spaan. dorp in Biscaye.

Ceglow of *Geglow*, Pool. stad, waiw. Podlachië, ten O. van Warschau.

Cehegin, Spaan. vlek, prov. Murcia, aan de Caravacca, met 1800 inw.

Ceicer of *Cecir*, bergachtige landstreek en baai in Achter Indië, aan de Anamsche kust van Tsiompa, met twee eil.: het eene Ceicer, (Pulo) aan land, nabij kaap Padaran, en Ceicer (Pulo) aan zee, 14 mijlen ten Z. van het eerste, bewoond door visschers en vele eetbare vogelnestjes opbrengende.

Ceilhes, Ceillies, Cillie, Fr. stadje, dep. Hérault, met 920 inw.

Ceillies, zie Ceilhes.

Ceilon, zie Ceylon.

Ceintret, Fr. dorp, dep. Op. Saône.

Ceira, Port. riv. en D., prov. Beira.

Ceiram, zie Ceram.

Ceireste, Fr. D., dep. Ned. Alpen.

Ceizeriat, Fr. vlek, dep. Ain.

Celano, Nap. stad, prov. Abruzzo Ultra II, met 4,000 inw., nabij 't meer Celano, dat $2\frac{1}{4}$ mijl lang en $1\frac{1}{2}$ breed is, jaarlijks 14,600 centenaars visch oplevert, en door zijne overstroomingen soms groote schaden aanrigt.

Celavo, Fr. stad op 't eil. Corsica, arr. Ajaccio, met 4070 inw.

Celaya of *Silaya*, N. Amer. vlek van Mexico, 6000 voet boven de zee. 21. N. B. 276. 41. L.

Celbridge, Ier. dorp, gr. Kildare, aan de Liffey, 3 mijlen van Dublin.

Celebes, bij de inw. *Nigri Oran Bougies* genaamd, terwijl de Westkust, en bij ons gewoonlijk het geheele eiland, Macassar geheeten wordt, is een der groote eil. van den O. Ind. archipel, hetwelk tot de Sunda's eil. gerekend wordt, eene zeer ongeregelde gedaante heeft, en ten O. door de Molukken, ten N. door de Philippijnen, ten W. door Borneo en ten Z. door onderscheidene eil., die men als eene Oostelijke voortzetting van Java kan aanmerken, omringd wordt, terwijl het tusschen 1. 30. N. en 5. 30. Z. B. en 135. 56. en 141. 20. L. gelegen is. Het eil., dat 125 Duitsche mijlen lang en 50 breed is en op 4275 vierk. mijlen ruim 3 mill. inw. bevat, wordt van het N. naar het Z. door het hooge gebergte Bonthain doorsneden, hetwelk aan deszelfs beide zijden, juist tegenovergestelde jaargetijden veroorzaakt en in onderscheidene voorgebergten eindigt, waarvan het Noordelijke, Cemas-punt, en de Zuidpunt Tenakeka genoemd wordt, terwijl men er eenige vuurspuwende bergen vindt. Voor het overige is de grond bij afwisseling hoog en laag, met vele rivie-

vieren doorsneden, die behalve de Chinrana, Macasssar en Boni, slechts kustrivieren, doch van eene aanzienlijke grootte zijn. De voornaamste golven zijn: ten O. de *Tolo* of *Gonontellu*, 28 mijlen lang en van 6 tot 14 breed, die van *Salayer* of *Tominich*, 30 mijlen lang en van 5 tot 19 breed, en de golf de *Boni*. De zeer heete lucht wordt door de regelmatig waaijende land- en zeewinden aanmerkelijk verkoeld. Het eil. is over 't algemeen vruchtbaar, en brengt den kruidnagel- en notemuskaatboom voort, die echter zoo veel mogelijk worden uitgeroeid; ook groeit er de sago- en broodboom, benevens al de vruchten aan de eil. van dezen archipel eigen; verder peper, rijst, overvloed van allerlei levensmiddelen voor de inboorlingen; katoen, dat beter is dan dat van Java, enz. Men heeft er beroemde paarden, weinig verscheurende dieren, doch vele wilde zwijnen, apen en vogels. Naar Europa wordt weinig uitgevoerd, daar de inw. zich meer op het aankweeken van katoen voor hunne eigene weverijen, op de scheepvaart en hunnen handel met de omliggende volken hebben toegelegd. De Chinesche handelaars betalen het regt tot den bijzonderen handel jaarlijks met 70 of 75 duizend piasters, en halen hier vooral sandelhout, ebbenhout en goud; ook is er zeer veel ijzer en koper. De olijfkleurige inw. zijn van onderscheidene Maleische stammen oorspronkelijk, en worden voor de dapperste en strijdbaarste van de Ind. eil., en voor de beste zeelieden gehouden. Zij leven onder onderscheidene onafhankelijke vorsten, terwijl die van Macassar voor het minst verraderlijk gehouden worden. De landbouw is in het Z. gedeelte, niet zoo goed als op Java, echter hebben de inw. meer vlijt en vernuft dan velen hunner naburen. In de lage landen staan woningen op zware palen, zoo dat zij alleen met ladders genaakbaar zijn, welke des nachts opgehaald worden, hetwelk geschiedt om zich tegen vergiftige insecten te beveiligen. (Men zie verder over de inw. de artikelen, *Battas*, *Boeginezen* of *Boniers*, *Buidschahs*, enz.) De regeringsvorm is in de onderscheidene deelen van het eil. zeer verschillend, en in eenige Z. rijken minder willekeurig dan op Java. Op sommige plaatsen worden de vorsten door de voornaamsten des rijks verkozen, en zelfs vrouwen bestijgen er den troon, terwijl hunne wetten een meer beschaafd voorkomen hebben en het beginsel van eigendom en persoonlijke veiligheid, hoe onvolkomen dan ook, nog bestaat. De regten van het Nederl. gouv. zijn bijzonder gegrond op het contract van *Bongoy* in Nov. 1667, na eenen bloedigen oorlog met den admiraal SPEELMAN gesloten, en waarbij de gewezene compagnie als beschermheer en bemiddelaar der geschillen van de voornaamste vorsten erkend werd, terwijl alle andere Europeanen werden uitgesloten. Het voornaamste rijk is Boni, in 1814 door de Eng. bemagtigd en tot den vrede gedwongen. Verder heeft men er *Loebo* of *Loboe*, *Toadjo*, *Soping*, *Tanette*, *Mandhar*, *Touratte*, *Linghis*, *Erekan*, *Letha*, *Cajeli* en *Toeringan*, allen voorheen in het verbond der comp. begrepen, doch thans aan Boni onderworpen. Behalve eenige Z. prov. hebben de Nederl. hier het fort Rotterdam, het dorp Vlaardingen, en in het N. O. het fort Amsterdam, in het O. het fort Valkenburg en verscheidene factorijen, het fort Goenongtale of Grontale, het eiland Bueton, enz.

CELENITO, Nap. riv., prov. Calabrië, valt op 39. 39. N. B. 34. 42. L. in de golf van Tarente.

CELERIN, (ST.) Fr. dorp, dep. Sarte.

CELIDONIA, Z. O. punt der Turk. golf van Satalia, aan de Middell. zee. 49. 2. L. 36. 13. N. B.

CELINA, riv. in 't Lomb. Ven. rijk, legatie Friaul, welke op 't gebergte bij Cadore ontspringt, en in de Meduna valt.

CELINDRO, Turk. Aziat. zeeplaats, bij de puinhoopen van Celenderis, ten O. van het gebergte Taurus.

CELLA, Port. dorp in Estremadura.

CELLAMARE, Nap. stadje in de prov. Terra di Bari.

CELLAR DYKES, Schot. dorp, gr. Fife.

CELLAR HEAD, kaap aan de O. kust van het Hebridisch eil. Lewis. 58. 26. N. B. 11. 56. L.

CELLAS, Port. dorp, prov. Beira.

CELLA ST. BLASII, zie Blasiën Zella.

CELLE, 11 Fr. dorpen in de dep. Aisne, Allier, Corrèze, Creuse, Loir en Cher, 2 in Nièvre, Puy-de-Dôme, 2 in Seine en Marne, en een in Var.

CELLE, Han. stad, vorst. Luneburg, aan de Aller, met 3 voorsteden, 8,150 inw., die van brouwerijen, wasbleekerijen en van de fabrijken leven; ook heeft men er het tucht- en verbeterhuis voor het geheele koningrijk.

CELLE, Sard. dorp nabij Savona.

CELLE of *Mariëncelle*, Oostenr. vlek in Op. Stiermarken, 4 m. v. Pruck.

CELLEBAR, zeestad op 't eil. Sumatra.

CELLEFROIN, Fr. D., dep. Charente.

CELLENT of *Sallint*, Spaan. vlek, prov. Catalonië, aan de Llobregat, met 1200 inw. en eene draadtrekkerij.

CELLERFELD, Han. stad, vorst. Göttingen, op den Opper Harz, met eene munt, schoone straten en 3208 inw.

CELLES, Nederl. dorp, prov. Namen, met 634 inw., $1\frac{1}{4}$ uur van Dinant.

CELLES, Ned. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 2030 inw.

CELLES of *Pont a Celles*, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, aan de Pieton, met 1336 inw.

CELLES, Nederl. dorp, prov. Luik, met 680 inw., 1 uur van Waremme.

CELLES, 14 Fr. dorpen in de dep. Aisne, Arriège, Aube, Cantal, Ned. Charente, Dordogne, Hérault, Lot en Garonne, Op. Marne, Puy-de-Dome, 2 Sèvres, Tarn, en 2 in Vosges.

CELLES, zie Pont.

CELLES-MOLEMBAIS, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 2,000 inw., 3 mijlen van Doornik.

CELLETTES, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, $1\frac{1}{2}$ uur Z. O. van Blois.

CELLINE, zie Celina.

CELORICO, Port. vlek, prov. Beira, met 1180 inw., $2\frac{1}{2}$ m. N. W. van Guarda.

CELSO, Nap. D., prov. Calabria Citra.

CELY, Fr. dorp, dep. Seine en Marne.

CEMBRANO, Spaan. D., prov. Avila.

CENANI, Turk. stad op de O. zijde van 't eil. Cyprus. 4 m. N. O. v. Famagusta.

CENCA, kleine Fr. haven aan de Z. O. kust van 't eil. Corsica.

CENEDA, Lomb. Ven. stad, legatie Treviso, met vele fabr. en 8,140 inw.

CENEQUENGA, Z. Amer. dorp in Terra Firma, aan de Piedras.

CENERE, Zwits. berg, kant. Tessin, van het W. naar het N., tot aan de hooge Camoghe loopende, terwijl hij het dal, waarin Bellinzona ligt, en de Marobbia zich met de Tessin vereënigt, van den omtrek van het Locarno meer scheidt.

CENGOTTO, Turk. eilandje bij de kust van Morea, 8 m. N. N. W. van Candia.

CENIA, Spaan. riv., welke de prov. Valencia van Catalonië scheidt.

CENIA, Spaan. vlek, prov. Catalonië, aan de riv. Cenia.

CENICERO, Spaan. dorp, prov. Burgos.

CENIS of *Mont Cenis*, voorname berg der Alpen, in het gr. Maurienne, in Savoije, welke 5,879 voeten hoog is, en over welken de weg uit Savoije naar Piëmont gaat, tusschen welke landen hij ook de grensscheiding uitmaakt. Aan den kant van Lans-le-Bourg is de kronkelende weg het steilste, over welken men voorheen zich zelven, zoo wel als zijne goederen, door muilezels moest laten overbrengen; doch in 1805 werd, op bevel van NAPOLEON, een regelmatige weg over den berg aangelegd, welke $4\frac{1}{2}$ mijl lang, en 18 voeten breed is, en ook in den winter gebruikt kan worden. Boven op den berg is eene door hooge kruinen ingeslotene vlakte, met een meer, hetwelk groote forellen bevat, beneveus een huis, *la Ramasse* genaamd. Sommigen willen dat HANNIBAL over dezen berg zoude getogen zijn.

CENIS, MONS-CENIS of *Mon Seny*, hoog gebergte in Spanje, prov. Catalonië, Oostwaarts van de stad Vich.

CENIS, Fr. bergstad, dep. Saône en Loire, arr. Autun, met 1068 inw.

CENIZAS, N. Amer. eil. aan de kust van Nieuw Californië, omtrent 1 uur in den omtrek. 30. 32. N. B. 261. 56. L.

CENOTAPHE, N. Amer. eil. op de W. kust, door PEROUSE bezocht.

CENS, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van La Roche.

CENSEAU, Fr. dorp, dep. Jura.

CENTALE of *Centallo*, Sard. stad in Piëmont, prov. Cuneo, aan de Grana, met een kasteel en 3600 inw.

CENTALLO, zie Centale.

CENTEGABELLES, zie Cintegabelle.

CENTELLAS, Spaan. stad, prov. Catalonië, distr. Barcelona. 3 m. v. Vich.

CENTERVILLE, N. Amer. vlek in Maryland, hoofdpl. van het gr. Queens, aan de O. zijde van de Chesapeak baai.

CENTINEL, GROOT en KLEIN, twee Aziat. eil. in de golf van Bengalen, het eerste op 110. 16. L. 11. 35. N. B. en het laatste op 110. 13. L. 11. N. B.

CENTO, stad in den Kerk. Staat, legatie Bologna, aan de Reno, met een bisdom, 4000 inw., hennep- en zijdeteelt.

CENTORBE, of *Centorbi*, Sicil. stad, in Val Demona, met 3000 inw.

CENTOVALLI, Zwits. stadje, kanton Tessin. 3 m. W. N. W. van Locarno.

CENTOVALLI, (honderd dalen,) een merkwaardig rotsdal in 't Zwits. kanton Tessin, dat uit verscheidene kleine dalen bestaat, zich twee kleine uren van Locarno opent, en van het O. naar het W. 3 a 4 uren klimt. De lucht is hier zeer zacht, doch de grond dor, met eenige weilanden voor de veeteelt. Opmerkenswaardig zijn de watervallen van St. Remo en Richuisa, welke laatse door eene schilderachtige brug nog meer verfraaid wordt.

CENTRE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, met 10,700 inw.

CENTRE, (CANAL DU) of *de l'Est*, ook kanaal van Charolais of *Digoin* genoemd, kanaal in 't Fr. dep. Saône en Loire, 15 mijlen lang, loopt van Digoin, aan de Loire, over Paray bij Charolles, tot aan Chalons aan de Saône; het heeft 8 sluizen, en vereenigt door de Rhône, Saône, Loire, het kanaal van Briare en de Seine, de Middellandsche met de Atlantische zee.

CENTREVILLE, stad in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Queen-Anne.

CENTURI, Fr. stadje op 't eil. Corsica, met eene haven. 42. 53. N. B. 27. 17. L.

CEOS, zie Zea.

CEPEROUX, FORT LOUIS, Z. Amer. vesting op Fr. 't eil. Cayenne.

CEPET KAAP, de Z. punt van het schiereil., ten W. van de Fr. reede van Toulon, in de Middellandsche zee.

CEPHALONIA, zie Cefalonia.

CEPHISIA of *Kephsa*, Turk. stadje, aan den Cephissus, aan den voet van den berg Pentoli, N. O. van Athenen.

CEPHISSUS, Turk. riv., valt in de Adriatische zee.

CEPI, Turk. Aziat. stad, aan de W. kust van Natolië.

CEPITA of *Zepita*, Z. Amer. vlek in Peru, 20 mijlen N. W. van La Paz.

CEPRANO, stad in den Kerk. Staat, 5 mijlen Z. O. van Frosinone.

CER, Fr. riv., dep. Cantal, die bij Roquebrone in de Dordogne valt.

CERA, O. Ind. eil., ten W. van Timor.

CERACECOS of *Charlottes haven*, N. Amer. inham, ten Z. W. van O. Florida, met vele eil. voor dezelve, die verscheidene kanalen vormen.

CERAM, CEIRAM, SERAM of *Zeram*, Nederl. eil. in O. Indië, landvoogdij Amboina, tot de Molukken behoorende, en tusschen Amboina en de Sundasche eil. gelegen, 60 mijlen lang en 12 of 15 breed, terwijl de vlakke inhoud op 190 vierk. mijlen geschat wordt. De gesteldheid van den grond wordt onder de voortreffelijkste van dezen Archipel gerekend; onderscheidene bergketenen, met kruinen van 7 à 8000 voet hoogte, doorsnijden het in de lengte, terwijl de binnenlanden met groote bosschen bezet zijn, waarin men het schoonste schrijnwerkers- en timmerhout, benevens den note-, muskaat- en kruidnagelboom vindt, welke laatste echter, zoo veel mogelijk uitgeroeid zijn; ook zijn er sago bosschen, die genoeg voedsel voor de inw. van dit, en de naburige eilanden opleveren; verder heeft het koren, overvloedig wild, herten, wilde varkens, wilde koeijen, velerlei vogels, waaronder kasuarissen, enz. De inw., meestal Alforezen, zijn zeer onbeschaafd, naar de Papous gelijkende, zeer vlug ter been, goed van gezigt en bijzonder op sluikmoorden afgerigt. Inwendig wordt het land, voor zoo veel men weet, door drie vorsten geregeerd, terwijl onderscheidene plaatsen aan de kust door volken der naburige eilanden en vooral door Maleijers bewoond worden, die er dorpen gebouwd; doch ook zeer veel van de Alforezen te lijden hebben. De voornaamste dezer dorpen aan de Noordkust zijn: Sawa, met een fortje, Saleman Hartoewoe, en nieuw Lussa Batta; en aan de Z. Kust Kaybola en Loehoe. Dit eil. bevat met Ceram Savet 15 a 1600 inw. 145-147. L. 2. 50. tot 3. 55. Z. B.

CERAM, groot dorp op 't eil. Java, bij Bantam, en 16 m. W. van Batavia.

CERAM-LAUT, eiland ten O. van het eil. Ceram, naauwelijks 4 mijlen lang en 2 breed, met eenige dorpen, timmerhout en sago. 147. L. 3. 55. Z. B.

CERANCE, CERENCES, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Coutances, met 2200 inw.

CERANO, Sard. vlek in 't Milanesche, niet ver van de Tessino, bij Vigevano.

CERASESOS, zie Ceraceços.

CERASONTE, KIRISONTHO of KYRESUN, voorheen CERASUS, Turk. Aziat. stad, pachalik Tarabosan in Natolië, aan de Zwarte zee, met een' griekschen Metropolitaan, eene kleine haven, handel in zijde en 25,000 inw. Van hier bragt LUCULLUS de eerste kersen naar Italië.

CERAY, Fr. vlek, dep. Indre en Loire.

CERBOLI, klein Tosc. eil., tusschen Elba en de stad Piombino. 42. 51. N. B.

CERCA, welgebouwd Lomb. Ven. dorp, legatie Verona, ten W. van Legnago.

CERCADO, Z. Amer. prov. in Peru, grenzende ten N. aan Chancay, N. O. aan Guarochini, Z. aan Canete, en W. aan de Stille Zuidzee, tusschen 12 en 13 Z. B., zijnde omtrent 11 m. lang, met een zacht doch vrij ongezond luchtsgestel. De hoofdpl. is Cercado.

CERCAL, O. Ind. stad, prov. Canara.

CERCELLES, riviertje op 't W. Ind. eil. Guadeloupe.

CERCELLI, Afr. schiereil. op de N. kust, een weinig O. van kaap Tenez.

CERCELLI, Ital. berg en kaap, 15 m. Z. O. van den mond van den Tiber.

CERCENASCO, Sard. vlek in Piëmont.

CERCOIL, O. Ind. stad in Mysore.

CERCY LA TOUR, Fr. D., dep. Nièvre.

CERDAGNE, voormalig gr. op de Pyreneën, waarvan het grootste gedeelte tot de Spaansche prov. Catalonië, en het klein-

kleinste tot het Fr. dep. O. Pyr. behoort.
CERDON, Fr. vlek, dep. Ain.
CERE, (ST.) Fr. stadje, dep. Lot, met marmergroeven en 3800 inw.
CEREA, wel gebouwd Lomb. Ven. vlek, 6 m. O. van Mantua.
CEREMUAGE, O. Ind. stad in Coimbetore, 3 mijlen Z. van Damicotta.
CERENCE, Fr. stadje, dep. Kanaal.
CERENCES, zie Cerance.
CERENS, Fr. D., dep. Sarte, arr. Mans.
CERENZA of *Cerenzia*, Nap. stadje, prov. Calabria Citra. 39. 20. N. B.
CERES, groot Sard. vlek in Piëmont, prov. Turin, aan de Stura; 4740 inw.
CERESTE, zie Ceireste.
CERET, Fr. stad, dep. O. Pyr., arr. hoofdpl., aan den voet der Pyreneën en der Tet, met 2380 inw. 42. 23. N. B.
CERETANA, Sicil. vlek, Val di Noto.
CEREVELLOS, Brazil. stadje, prov. Seguro, ten Z. van Rio des Fratres.
CEREXHE-HEUSEUR, Nederl. dorp, prov. Luik, met 850 inw.
CEREZAL, Spaan. D., prov. Valladolid.
CEREZO DE ARRIBA, Spaan. vlek, prov. Segovia.
CERF, (ISLE AU) N. Amer. eil. in de riv. den St. Lourens, bij den mond van de riv. des Prairies.
CERFONTAINE, Nederl. dorp, prov. Namen, met smederijen en 930 inw.
CERIGAT, O. Ind. stad, prov. Calicut.
CERIGNOLA, Nap. stad, prov. Capitanata, met 6,900 inw. 41. 13. N. B.
CERIGNON, Nederl. dorp in Luxemburg, 2½ uur van Rochefort.
CERIGO, voorheen Cythera genoemd, Jonisch eil. in de Egeïsche zee, ten Z. van het schiereil Morea. Het is 4½ V. M. groot, grootendeels met naakte rotsen bedekt, en heeft eene zeer zachte luchtsgesteldheid. Het eil. brengt eenig koren, doch slechts ¼ voor de behoefte der inw. voort; verder olie, wijn, vlas, katoen, rozijnen, honig, was, geiten, kaas, veel wild, gevogelte, koralen, purperslakken, enz. De inw., die men op 9,000 schat, zijn van den Griekschen godsdienst. De havens zijn Avlemana, Capselis en St. Nicolo. De Z. punt ligt op 40. 31. 30. L. 36. 6. N. B.
CERIGO, hoofdpl. van voorn. eil., op eene rots, niet ver van de zee gelegen, met een' bisschop, een kasteel, de haven *Porto Delphino* en 1200 inw., die handel drijven. In de nabijheid vindt men den heuvel Turcovani, die bijna geheel uit versteende beenderen bestaat.
CERIGOTTO, zie Cecerigo.
CERILLY, Fr. stadje, dep. Allier, 2400 inw.; 8 m. N. O. van Mont-Luçon.

CERINES, CERINO, CHERIGNO of *Cerignia*, Turk. zeevlek, haven en kasteel op het eiland Cyprus, met 200 inw.
CERISAY, Fr. marktvlek, dep. 2 Sèvres, met 930 inw. en linnenweverij.
CERISAY, Fr. vlek, dep. Orne.
CERISIERS, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. en 4 m. N. O. van Joigny; 1220 inw.
CERISOLA of *Cerisoles*, Sard. dorp in Piëmont, 2 m. O. van Carmagnola.
CERISONTE, zie Cerasonte.
CERISY, 3 Fr. dorpen, in de dep. Pas-de-Calais, Somme en Aisne.
CERKWITZ, Boh. stadje, kreits Bechin.
CERLIER, zie Erlach.
CERNA, Sard. riv. in Piëmont, valt in de Sesia, 1 mijl N. W. van Vercelli.
CERNACHE, Port. vlek, prov. Beira.
CERNAY, SERNAY, SENNHEIM of *Sennen*, Fr. stadje, dep. Boven Rijn, aan de Thur, met fabr. en 1100 inw. Nog 6 Fr. dorpen in de dep. Ardennes, Calvados, Eure, Eure en Loire, Marne en Vienne.
CERNAY en DORMOIS, Fr. dorp, dep. Marne, 3 m. N. van St. Ménéhould.
CERNE, zie Cearne.
CERNEGHEM, Nederl. vlek, prov. Oost Vlaanderen, met 1580 inw.
CERNETY, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland; 7 m. Z. O. van Coire.
CERNETZ, Zwits. marktvlek, kanton Graauwbunderland, in 't dal Engadin.
CERNIN, (ST.) Fr. stadje, dep. Aveiron. 2. Fr. stad, dep. Cantal; 4200 inw.
CERNITZA, Turk. dorp der Montenegrijnen.
CERNOBIO, Lomb. Ven. dorp, aan het meer van en nabij de stad Como.
CERNON, Fr. riv., dep. Aveiron, die bij Milhau in de Tarn valt. 2. Twee Fr. dorpen, dep. Jura en Marne.
CERNOY, 2 Fr. dorpen, dep. Loiret en Oise.
CERNY, Fr. dorp., dep. Seine en Oise.
CERO DE LA GIGANTA, de hoogste berg van Oud Californië in N. Amer., 4700 voet boven de zee verheven.
CEROEWA, Nederl. eil., landv. van Banda, in O. Ind. 148. 2. L. 6. 12. Z. B.
CEROLICO DE BASTO, Port. vlek, prov. Entre Minho en Douro.
CERON, eil. der O. Ind. Calamianen, op 12. N. B. 138. 8. L.
CEROU, Fr. riv., valt in de Aveiron.
CEROUX MOUSTY, Nederl. dorp, prov. Z. Braband.
CERRAJON DE MARTOS, 5310 voet hooge Spaan. bergspits der Alpujarras.
CERRALBO of *Cerraluo*, N. Amer. eil., bij de kust van Californië.
CERRATO, Spaan. riv., prov. Vallado-

dolid, valt in de Pisuerga.

CERRETO, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 4600 inw. 2. Vlek in den Kerk. Staat, legatie Spoleto, aan de Nera. 3. Tosc. vlek, prov. Florence.

CERRO DE BUEN TIEMPO, zie Schoonwederberg.

CERRO DO FRIO (het koude gebergte), gebergte in Brazilië in 't distr. van dien naam, N. en Z. loopende, met diamantmijnen. 18 tot 19. Z. B.

CERRO DE XALUCAR, gebergte in Spanje, dat zich 2,440 voeten boven de oppervlakte der zee verheft.

CERROS, N. Amer. eil., aan de W. kust van Californië. 28. 5. N. B. 262. 44. L.

CERS, zie Sark.

CERTA, Port. vlek, prov. Alentejo, aan de Certa, met 1200 inw.

CERTADI PELEAS, Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Lentrin.

CERTALDO, zie Castro Certaldo.

CERTES, Fr. dorp, dep. Gironde.

CERTOSA, Lomb. Ven. kasteel, gouv. Milaan, legatie Pavia. (Slag van 1525).

CERTOSA DI PESIO, Sard. vlek in Piëmont, distr. Stura, Z. van Cuneo.

CERUERA, Spaan. vlek, prov. Soria, aan de Alama, met 1800 inw. en fabr.

CERVARO, riv. in Nap., welke in de prov. Principato Oltra, in 't Apennijnsch gebergte ontspringt, en in de Candelaro valt. 2. Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 2,470 inw.

CERVASCA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Cuneo, aan de Maira, met 2700 inw.

CERVERA, Spaan riv. in Catalonië. 2. Spaan. vegeria of distr., bijna in 't midden der prov. Catalonië, met de hoofdstad Cervera, aan het hangen van eenen heuvel, aan welks voet de Cervera vliet. Zij is met muren omringd, heeft 7 poorten, 1 kasteel, 6 kloosters, 1 hospitaal, breede en goed gepleisterde straten en 5,000 inw., welke hun bestaan vinden in den landbouw en de hooge school, de eenige van deze prov., met 43 professoren en 800 studenten. Ook is hier een collegie en verscheidene lagere scholen. 41. 36. N. B. 17. 46. L. 3. Spaan. kaap in de Middell. zee, aan 't einde der Pyreneën. 42. 26. N. B. 20. 50. L. 4. Distr. in Spanje, prov. Palencia, ten W. van Aquilar del Campo, en digt aan het Cantabrisch gebergte. 4. Hoofdpl. van voorn. distr. aan de Pisuerga, met 2000 inw. 5. Spaan. dorp, prov. Nieuw Kastilië, met aanzienlijke zijdefabr., 2 m. van Talavera. 6. Spaan. stad, prov. Valencia, op eene steile rots, met 1350 inw.: in de nabijheid vindt men het schoone marmer van Frinchera. 7. Spaan. kaap in Valencia. 17. L. 37. 38. N. B.

CERVESINA, Sard. vlek in 't Milanesche, prov. Voghera, aan de Staffora, met 2000 inw.

CERVETERE of *Cervetro*, stad in den Kerk. Staat, prov. Rome; 7 m. van Rome.

CERVI, Turk. eil., ten N. van 't eil. Cerigo, door eene reeks van klippen, met de Westwaarts van hier gelegene kaap St. Angelo, op het schiereil. Morea, vereenigd.

CERVIA, stad in den Kerk. Staat, legatie Ravenna, digt bij de golf van Venetië, met een bisdom, 4040 inw. en zoutwerken. 29. 59. 30. L. 44. 15½. N. B.

CERVIA NUOVA, zie Cervia.

CERVIERES, Fr. vlek, dep. Loire.

CERVIGNANO, Illyr. dorp, kreits Idria, met 1400 inw.; 1 mijl Z. van Palma la Nuova. 2. Nap. vlek, prov. Principato Ultra, met 6 kerken en 5150 inw.

CERVIN, Zwits. berg, kanton Walliserland, de steilste der Alpen, niet ver van den Mont Blanc, 13,485 voet hoog.

CERVINARA, Nap. stad, prov. Principato Oltra, met ruim 5000 inw.

CERVINI-EIL., groep Illyr. eil., nabij Dalmatië, aan de kust van Ragusa.

CERVIONE, CERVIONNE of *Cervioni*, Fr. vlek op 't eil. Corsica, arr. Bastia, met een' bisschop en 1000 inw.

CERVIONI, zie Cervione.

CERVOLA, Illyr. dorp nabij Triest, met groote zeezoutwerken.

CERVO MARINO, (EL) hoogte op het Spaan. eil. Ivica, in de Middell. zee.

CERVON, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Clamecy, met 208 huizen.

CERWICK, de hoofdstad van Main of Hitland, het voornaamste der Shetland eil., met eene haven, die door de Nederl. en andere haringvisschers veel bezocht wordt.

CERZETO, Nap. D. in Calabria Citra.

CESA, Tosc. vlek, prov. Lucignano.

CESANA, Lomb. Ven. gr., legatie Treviso, aan de N. zijde van het gebergte, met 7 dorpen en veeteelt.

CESANO, riviertje in den Kerk. Staat, dat in de legatie Urbino ontspringt, en in de golf van Venetië valt.

CESARA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, ontspringt in de Sneeuwbergen van de prov. Santa Martha, loopt Zuidwaarts, en valt in 't meer Zapatosa, waaruit zij weer te voorschijn komt, en in de Magdalena valt, op 8. 46. N. B.

CESAREA, Turk. Aziat. stad in Caramanië; 12 mijlen Z. O. van Yurcup.

CESAREA CREEK, zie Cohanzy.

CESARIO, (ST.) Nap. vlek in Terra di Otran-

Otranto. 1 m. W. Z. W. van Lecce.

Cese of *le Ceze*, riv. in 't Fr. dep. Lozère, welke bij Villefort ontspringt, door St. Ambroise en Cornillon vloeit, en bij Pont St. Esprit in de Rhône valt. Men vindt in dezelve stofgoud.

Cesembre, Fr. eil. in 't Kanaal, 1½ mijl ten W. van St. Malo. 48. 41. N. B.

Cesena, stad in den Kerk. Staat, legatie Ravenna, aan eenen berg en aan de riv. Savio, met een bisdom, een godgeleerd collegie, 21 kloosters en 8100 inw., die zwavelfabr. en hennepteelt hebben. 44. 9. N. B. 30. L.

Cesenatico, stad en haven in den Kerk. Staat, legatie Ravenna, aan de golf van Venetië, met 3600 inw. 44. 12. N. B. 30. 8. L.

Ceseriat, Fr. vlek, dep. Ain, arr. Bourg, met 1000 inw. en de gezondheidsbron La Fontaine Rouge.

Cesi, vlek in den Kerk. Staat, legatie Spoleto, nabij 't gebergte Æolis.

Cespedosa, Spaan. vlek, prov. Avila.

Cessac, Fr. dorp, dep. Gironde.

Cessales, Fr. D., dep. Op. Garonne.

Cesse, Nederl. riv. in Luxemburg, welke bij Ham in een hol valt, en, na eene mijl onder de aarde te hebben voortgeloopen, weer te voorschijn komt.

Cessenon, Fr. stadje, dep. Hérault, arr. St. Pons, aan de Orbe, met 400 huizen; 4 mijlen Z. O. van St. Pons.

Cessima, Sard. vlek in Piëmont.

Cestayrols, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Gaillac, met 1050 inw.

Cesto, kaap in Dalmatië, in de golf van Venetië. 43. 48. N. B. 34. 30. L.

Cestona, Spaan. vlek, prov. Guipuzcoa, op eenen heuvel, aan de Urola.

Cestos, zie Sestos.

Cesy, Turk. Aziat. stad in Palestina, 2 mijlen Z. van Saphet.

Ceti, Arab. stad, prov. Oman, 4 mijlen O. Z. O. van Maskate.

Cetina, Turk. riv., die in Bosnië ontspringt, en bij Almisa in de golf van Venetië valt, terwijl het omliggende land naar dezelve Terra di Cetina genoemd wordt. 2. Dorp aan deze rivier.

Cetisch Gebergte, kalkgebergte in Oostenrijk, aan den regter oever van den Donau, gedeeltelijk op zich zelven staande, gelijk de Kalenberg in het land onder den Ens, en andere.

Ceton, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Mortagne, aan de Huigne, met 2668 inw.

Cetona, Tosc. stad, prov. Siëna.

Cetraro, Nap. stad, prov. Calabria Citra, aan een' kleinen zeeboezem van de Middell. zee, met 4,600 inw. en visscherij. 33. 56. L. 39. 33. N. B.

Cette of *Cetti*, Fr. stad, dep. Hérault, arr. Montpellier, op eene landtong tusschen de Middell. zee en het groote meer Thau, waarin het *Canal du Midi* eindigt. Zij heeft schoone en levendige straten, eene school voor de zeevaart, kamer van koophandel, beurs, 7600 inw. en eene vrij zekere haven, welke door de forten *St. Pierre* en *St. Louis* gedekt wordt. De uitvoer bestaat in de voortbr. van Languedoc, als katoenen en zijden stoffen, leder, koperrood, wijn, zout, olie, meekrap, soda, enz. Verder bestaan de inw. van de sardellen vangst, tabaks-, suiker- en zeepfabr. 21. 21. 46. L. en 43. 33. 42. N. B. 2. Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

Cettern, Nederl. D. in Luxemburg.

Cettigna, zie Cetina.

Cettigne, hoofdpl. van het grondgebied Monte Negro, aan de O. zijde der Adriatische zee, met 1000 inw.

Cettina, zie Cetina.

Ceuadas, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Riobamba, valt in den Maranon.

Ceuta of *Sebta*, Spaan. stad en slechte haven in 't Afr. kon. Fez, prov. Habata, op eene landtong, tegenover Gibraltar gelegen. Zij is in 3 deelen verdeeld, als de Citadel aan de uiterste punt, Almino of de eigenlijke stad, welke 7,450 inw. telt; Acho op den welversterkten berg, waarschijnlijk de *Abila* der Ouden, van welke men alles kan overzien, dat op 't land en ter zee voorvalt. Zij is meestal door Spaansche bannelingen bevolkt, heeft eenen bisschop, eene dom- en 8 andere kerken, 5 kloosters, 3 hospitalen en eenigen handel. 12. 23. 36. L. 35. 48. 53. N. B.

Ceva, Sard. stad in Piëmont, prov. Mondovi, aan de zamenkomst der Cevetta en Tanaro, 5,500 inw. 44. 23. N. B.

Cevennes, zie Sevennes.

Cevero-Vostoschnoi, de Noordelijkste punt van Azië, aan de O. zijde der golf van Taimura, in Siberië.

Cevero Zapodnoi, W. punt van voorn. golf, welks uiteinde ligt op 75. N. B. en 125. 49. L.

Cevio, Zwits. vlek, kanton Tessin, aan den uitgang van het dal Campo, met 550 inw., in een schoon vruchtbaar oord, alwaar de wijnstok goed tiert en tweemaal geoogst kan worden.

Ceylon, Selan, Selandiv, bij de inboorlingen en in de Malabaarsche taal *Lanca* of het Heilige Land genoemd, O. Ind. eil., hetwelk door de Palksstraat, waarin de Adamsbrug (zie dat art.), van Indië is afgescheiden, en 1730 vierk. mijlen bevat. Van 1506 tot 1658 regeer-

geerden hier de Portugezen, die door de Nederlanders opgevolgd werden. Deze bleven in bezit van hetzelve tot 1795, wanneer de Engelschen het weg namen, en het bij den vrede van Amiens behielden: nu is het een eigendom van de Eng. kroon. Aan de kusten is het laag, doch van het Z. O. naar het N.W. wordt het door eene hooge bergketen doorsneden, waarvan de hoogste top de *Adamsberg* of *Adamspiek* genoemd wordt. Onder de riv. (hier Gungas of Gangas genoemd), die het bespoelen, zijn de Mavalagonga, Muliwaddy, met verscheidene takken, de Waluwegonga, de Callugonga en de Calamygonga, de voornaamste. Zestien mijlen van Trinconomale is het verwonderingwekkend meer van Candely, dat 15 mijlen in den omtrek heeft, en omringd is door eenen muur van steenen, die 12 tot 14 voeten lang, en naar evenredigheid breed en dik zijn, en zoo kunstig zamengevoegd, dat zij eenen ongeloofelijk sterken dam uitmaken, waarvan een deel, hetwelk twee bergen aan elkanderen verbindt, van onderen 150 en van boven 30 voet dik is. De lucht is er heet, aan de kusten door de zeewinden gematigd, doch in het binnenland voor vreemdelingen zeer ongezond. Het eil. is dikwerf aan aardbevingen onderhevig. De voortbr. bestaan in goud, zilver, koper, ijzer, tin, kwik, smaragden, robijnen, ametisten en andere edele gesteenten; de beste kaneel, vooral aan de Z. W. kust, in grooten overvloed; peper, kardamom, muskaatnoten, rijst, tabak, schrijnwerkers- en timmerhout, elefanten, reuzenslangen, tijgers, jakhalzen, wilde katten, vele soorten van apen, krokodillen, termiten, driederlei bijen, vele huisdieren, buffels, wild en gevogelte, kauris, paarlen, welker visscherij thans aan de Westkust weder begonnen is. De inw., wier aantal men op $1\frac{1}{2}$ millioen schat, zijn eigenlijke Ceylonezen of Singalezen, welke nog alle teekenen van hunnen oorsprong uit Siam dragen; Hindo's, de ingeborene Wedahs of Bedahs (zie dat art.) en vele Mahomedanen, die men Mooren noemt, en die uit Arabië meenen af te stammen, van waar de handel hunne voorouders in de 12 eeuw naar Ceylon trok. Onder de kasten, waarin zij verdeeld zijn, maken die der landbouwers, veefokkers en visschers, de drie eerste uit. De talrijke Singalezen, welke zich door meerdere vreesachtigheid en beschaving onderscheiden, bewonen het Z. deel des eil., en stonden tot in 1815, onder eenen koning, die te Candy woonde, en met de meeste zijner onderdanen den godsdienst van Budda beleidt, in welken zij eene heilige taal en heilige boeken hebben, die voor de groote menigte onverstaanbaar zijn, gelijk ook wetboeken, die men uit Ava heeft overgenomen; doch in 1815 werd de koning, die zich door zijne tirannij algemeen gehaat gemaakt had, door de Engelschen gevangen genomen en naar het vaste land gevoerd. Velen der Cingalezen hebben nu het Christen geloof aangenomen. De inkomsten rekent men op 3 millioenen dollars, de burgerlijke uitgaven op 1,835,000, en de militaire uitgaven op 3,840,000: de parelvisscherij werd in 1816 aan eenen Maleijer voor eene som van omtrent 500,000 gulden verpacht. De inkomsten van kaneel, waarvan jaarlijks door elkander 400,000 pond wordt uitgevoerd, beloopt 600,000 gulden. De geheele uitvoer bragt, van 1806 tot 1813, het eene jaar door het andere 2,721,215 rijksd. op, doch daar er voor 1,993,840 rijksd. aan rijst, 868,408 rijksd. aan katoen en voor 917,190 rijksd. aan andere waren moet worden ingevoerd, blijft het volk arm, en is bij het minste misgewas, aan hongersnood blootgesteld. De zetel des gouvernements is Columba. 97. 20 tot 99. 10. L. en 5. 45 tot 9. 57. B.

CEYRAS, Fr. vlek, dep. Hérault.

CEYSERIAT, Fr. vlek, dep. Ain.

CEYSERIEU, Fr. vlek, dep. Ain.

CEZAN, Fr. stadje, dep. Gers, arr. Lectoure, met 870 inw.

CEZANE, Sard. vlek in Piëmont.

CEZE, zie Cese.

CEZEMBRE, zie Cesembre.

CEZIMBRA, Port. vlek, prov. Estremadura, aan de zee, met een rots kasteel, eene kleine haven, groote reede en 1800 inw., die meestal visschers zijn.

CEZENATICA, haven van Romagne in de golf van Venetië, 8 m. N.O. v. Cesene.

CEZINS, Fr. dorp., dep. Cantal.

CEZY, Fr. vlek, dep. Yonne.

CHA, Chinesche stad, prov. Fokien.

CHAAM, Nederl. dorp, prov. N. Braband, arr. Breda, met 974 inw.

CHABAAL of *Shamgal*, distr. van de Perz. prov. Daghestan.

CHABANOFF, zie Chabanos.

CHABANOIS of *St. Quentin de Chabanois*, Fr. stadje, dep. Charente, arr. Confolens aan de Vienne; met 1450 inw.

CHABANOS, (KAAP) kaap van het land der Mantcheou's. 53. 38. N. B. 159. 35. 53. O. L.

CHABAQUIDDICK, eil. der N. Amer.

Rep., prov. Massachusetts, gr. Duke.

Chabarga, bergrei in Chin. Soongarië, tusschen de riv. Ili en Pelzihi.

Chabeuil, Fr. stad, dep. Drome.

Chabis, Perz. dorp, prov. Kerman.

Chablais, Ciablese, Sard. hert. in Savoije, grenzende ten N. aan het meer van Geneve en 't Geneefsch grondgebied, groot 17 vierk. mijlen, met 2 steden, 67 vlekken en dorpen, 75 kerspelen, 56,500 inw., benevens koren, wijn en hout. De hoofstad is Thonon.

Chablis, Fr. stad, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 2220 inw. en goeden Bourgogne wijn. 21. 20. L. 47. 47. N. B.

Chablowka, Boheemsche riv., welke bij Melnick in de Elbe valt.

Chabne, Chabno, Russisch stadje, gouv. Volhynië, aan de riv. Uscha.

Chabre, zie Bebre.

Chabria, Perz. stad, 20 mijlen N. O. van Astrabad.

Chabrilland, Fr. D., dep. Drome.

Chabris, 2 Fr. dorpen, een in 't dep. Loir en Cher, en het ander in Indre.

Chabur, zie Alchabur.

Chaca Hamar, (Sjaka Hamur) Chin. stad der Mantchou's. 44. 50. N. B. 110. 23. L.

Chacao, riviertje op de W. kust van 't eil. Madagaskar, met een dorp en eil. bij deszelfs mond van gelijken naam; het dorp op 18. 10. Z. B. 2. Z. Amer. stad en haven op groot Chiloë, thans slechts uit eene kerk, een zendelingshuis en eenige hutten van eilanders bestaande. Zij geeft den naam aan het kanaal Chacao. 41. 51. Z. B.

Chaca Tergaso, zie Sjaka Tergaso.

Chacapoyas, zie Chachapoyas.

Chacayacu, Z. Amer. riv. in 't kon. Quito, prov. Quixos en Macas.

Chace, Fr. D., dep. Maine en Loire.

Chacewater, Eng. D. in Cornwallis.

Chachapoyas, Z. Amer. prov. in Peru, aan een' tak van den Maranon, met 13,400 inw.; 140 m. lang en 40 breed. Zij is vruchtbaar in katoen, tabak, suiker en soda; ook heeft zij eene goudmijn.

Chacim, Port. stadje, prov. Tralos Montes, met 160 huizen, zijdeteelt en zijdeweverijen.

Chacktoole Bay, baai op de W. kust van N. Amer., tusschen kaap Denbigh en Besborough eil., in 1778 door Cook ontdekt. 64. 31. N. B. 315. 29. L.

Chacky, (Fort Hastings) O. Ind. verlatene vesting van Bahar. 24. 33. N. B.

Chaco, voormalige naam van eene prov. in Z. Amer., onderkon. La Plata, grenzende ten N. aan Paraguay. Het was de wijkplaats van bijna 100,000 inboorlingen, die de overheersching der incas en daarna der Spanjaarden ontweken. Er werden 7 stichtingen door de Jesuiten gegrondvest, hoewel de beschaving, na hun vertrek, op dezelfde hoogte is gebleven. Het land wordt door de Pilcomayo de Vermejo en de Salade bewaterd, is zeer vruchtbaar en levert veel hout.

Chactaws, *Tschektahs*, *Schattaer*, *Chactoos* of *Plathoofden*, dappere en onverschrokkene, en, naar hunnen stand vrij beschaafde volksstam, in eene vruchtbare landstreek van N. Amer., tusschen de Alabama en den Mississippi. Zij zijn ongeveer 45,000 koppen sterk, hebben akkerbouw en veeteelt: de grootste plaats is Kusah. 34 tot 37. N. B.

Chacultury, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Pacheet.

Chadaghi, Perz. stad in Farsistan.

Chadara, Afr. dorp in Algiers.

Chaddedon, zie Aragwi.

Chadenac of *Chadenar*, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, met 225 huizen.

Chader, Turk. eil. in Irak Arabi, tusschen den Euphraat en een' tak van denzelven, 35 mijlen lang en 9 breed.

Chaderton, Eng. vlek, gr. Lancaster, bij Manchester, met 4130 inw.

Chadrin, Rus. stadje, gouv. St. Katerinenburg, 50 m. Z. O. van deze stad.

Chadrino, Rus. stadje, gouv. Tobolsk; 60 mijlen N. W. van Jeniseisk.

Chaeronea, zie Skrupi.

Chaez, zie Chayet.

Chafalaya, regter arm van den Mississippi in N. Amer., 80 mijlen boven Nieuw Orleans uit dezelve vloeijende, en 56 mijlen ten W. van den mond der riv. in de golf van Mexico vallende. Zij is door de groote menigte drijfhout, op vele plaatsen onbevaarbaar.

Chaffre, Fr. vlek, dep. Op. Loire.

Chagaing, stad in Achter Indië, prov. Ava, met vele tempels, priesters handel in katoen op China, en in afgodsbeelden van 't marmer uit de naburige groeven. 113. 40. L. 21. 54. N. B.

Chagaramus, zie Chaguaramus.

Chaglasee, Aziat. stad en distr. in Tibet, op 29. 30. N. B. 105. 18. L.

Chagnaran, haven op 't W. Ind. eil. Trinidad; dezelve is ruim en veilig.

Chagny, Fr. marktvlek, dep. Saône en Loire, arr. Chalons, met 2200 inw.

Chagos, (Archipel van) groep eil. in de Ind. zee, ten N. van de Salomons eilanden, slechts 3 mijlen breed, in 1749 door kapitein Dethwick ontdekt.

Chagra, N. Amer. riv. in Terra Firma, valt in de golf van Mexico.

Chaguaramus, veilige Z. Amer. ree-

reede, door 't eil. Trinidad gevormd.

Chahaignes, Fr. vlek, dep. Sarte.

Chaher, stad op 't Turk. eil. Cyprus.

Cha-hien, Chin. stad, prov. Fokien, 12 mijlen Z. O. van Yen-Ping-Fou.

Chaho, Chin. stad, prov. Pe-tche-li.

Cha-ho-tchan, stad in Chin. Tartarije, 10 mijlen Z. W. van Ning-yuen.

Chaia, Rus. riv., die 7 mijlen N. O. van Obdorskoi in de Ob valt.

Chaïat, (Woestijn van) of *St. Macarius*, in het W. van Egypte, met de ruinen van 160 kloosters, die op 't einde der 8 eeuw nog bestonden; eenige van dezelve worden nog door Kopten bewoond. Er zijn 2 meertjes, die jaarlijks 36,000 cent. natrum opleveren.

Chaibar, Arab. stad, prov. Hedsjas, 60 uren N. O. van Medina.

Chaidaksche rijk, gedeelte van Daghestan, onder een' erfelijken Mahomed. vorst. Het dorp van dien naam bevat 500 familiën, meestal roovers.

Chaifung, hoofdstad der Chinesche prov. Honan, alwaar voormaals het keizerlijke hof was.

Chaillac, 2 Fr. dorpen, dep. Indre en Op. Vienne.

Chaillard, Fr. vlek, dep. Mayenne, arr. Laval; 2,000 inw. 2. Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Tournon; 1720 inw.

Chaillé les Marais, Fr. vlek, dep. Vendée, aan de Yonne; 1700 inw.

Chailles sous les Ormeaux, Fr. stadje, dep. La Vendée, aan de Yonne, met 330 huizen; 3 m. O. van Sable.

Chaillevette, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, aan de Seudre, met 2675 inw.

Chaillot, schoon Fr. dorp tot de voorsteden van Parijs behoorende, aan het einde der Elyzesche velden, met veel schoone buitenplaatsen en fabrijken.

Chailloue, Fr. dorp, dep. Orne.

Chaineux, zie Cheneux.

Chain of *Ketting-eilanden*, groep Austr. eilanden, tot de Gevaarlijke eilanden behoorende. 17. 30. Z.B. 232. 12. L.

Chaingy, Fr. vlek, dep. Loiret, met 340 huizen; 2 mijl. W. van Orléans.

Chain-Shot Eil., N. Amer. eilandje in Pamlico sound, bij de kust van N. Carolina. 301. 11. L. 34. 55. N. B.

Chaise (la), Fr. stadje, dep. Noordkusten, $1\frac{1}{2}$ mijl Z. O. van Loudéac, met 180 huizen. 2. Fr. dorp, dep. Charente.

Chaise Dieu, (la) Fr. stadje, dep. Op. Loire, arr. Brioude; met 1322 inw.

Chaise le Vicomte, Fr. vlek, dep. Vendée, aan de Murillet, met 800 inw.

Chajuin, Z. Amer. riv. in Chili, valt in de Valdivia.

Chajano, D. bij Napels, met 1100 inw.

Chajapa, Turk. stadje in Morea,

Chajuk, Perz. stad in Chorassan.

Chaken Khan, Turk. Aziat. stad in Caramanië, 6 m. N. N. O. van Tarsus.

Chakeni Kouzey, stad der Afghanen, 40 uren O. N. O. van Kandahar.

Cha Kiang, middelmatige Chin. stad, prov. Kiangsi, aan eene rivier.

Chala, Z. Amer. haven in Peru.

Chalaa, Afr. dorp in Algiers, in 't Z. der prov. Tlemsan.

Chalabre, Fr. stadje, dep. Aude, arr. Limoux, met 1820 inw., wollen- en zeepfabrijken, 4 m. Z. W. van Limoux.

Chalaignac, Fr. D., dep. Dordogne.

Chalaios, Fr. dorp, dep. Ain.

Chalais, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Barbezieux, met 240 huizen. 2. Fr. vlek, dep. Gironde, met 200 huizen.

Chalal-Gol, Russisch meer, gouv. Tauriën, rijk in zout.

Chalambaram, O. Indische stad in Carnate, met 4 vermaarde pagoden, niet ver van de riv. Cavery, en het dorp Caverypatam.

Chalamont, Fr. stadje, dep. Ain, arr. Trévoux, met 1250 inw.

Chalan, Fr. stadje, dep. Vendée, met 2300 inw. 2. Perz. stad in Fars.

Chalançay, Fr. D., dep. Op. Marne.

Chalançon, zie Chalençon.

Chalandray, Fr. dorp, dep. Vienne.

Chalanges, Sard. stad, prov. Faucigny, met eene sterk bezochte jaarmarkt.

Chalant, Sard. gr. en stadje in Piëmont, tusschen Aosta en Bardo.

Chalat, zie Achlat.

Chalawaz, O. Ind. stad in Guzeratte.

Chalcedon, Kadhi-Kioi, Turk. Aziat. vlek in Natolië, aan de Zwarte zee, tegenover Konstantinopel.

Chalco, N. Amer. stad en meer in Mexico, tusschen de 2 riv. Tlamanalco en Tenango, welke in 't meer Chalco vallen, 5 mijlen Z. O. van Mexico.

Chalcounda, O. Ind. stad in Mysore.

Chalcuitos (Los), N. Amer. stad in Mexico, prov. Zacatecas.

Chaldaea, voormalige naam van eene woeste streek aan de Perz. golf, tusschen de monden van den Euphraat en den Tiger, nu Chaldas genaamd.

Chale, baai op de Z. kust van 't Eng. eil. Wight, in het kanaal.

Chalebernan, kaap op de O. kust van Cyprus. 52. 23. L. 35. 36. N. B.

Chalencon, Fr. stad, dep. Ardèche. arr. Tournon, met 970 inw.

Chalette, Fr. dorp, dep. Aube.

Chaleur, (Baai) N. Amer. baai in Nieuw Schotland, in de golf van Lourens, ten N. door kaap Désespoir

en ten Z. door 't eil. Misco bepaald.

CHALIATEN of *Mapulets*, O. Ind. volksstam op de kusten van Malabar en Coromandel, meest Mahomedanen, doch van Arabische afkomst. Zij zijn meestal kooplieden, schippers, schrijvers of schilders.

CHALIGNAC, Fr. D., dep. Charente.

CHALIGNY, Fr. vlek, dep. Meurte.

CHALIGRAVE, Eng. D., gr. Bedford.

CHALIL ALLAH, zie Hebron.

CHALIN, Rus. riv., valt in de Karskoi zee op. 73. 5. N. B.

CHALINARGUES, Fr. D., dep. Cantal.

CHALKE of *Karki*, een der Demonnesi of Prinsen eil., in de zee van Marmora. 46. 31. L. 40. 52. N. B.

CHALKEDONIO, Turk. dorp in Thessalië, een weinig ten N. van Czataloza.

CHALK INCH, eil. op de Schotsche O. kust, voor de haven van Peterhead.

CHALKIS, zie Chalke.

CHALLAHUACHO, Z. Amer. riv. in Peru, die in de Apurimac valt.

CHALLAIN, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Ségré, met 520 huizen.

CHALLAMOOTALLY, O. Ind. stad in Mysore. 7 m. O. van Chinna-Balabarum.

CHALLANS, Fr. vlek, dep. Vendée, arr. Sables d'Olonne, met 2430 inw.

CHALLIN, zie Challain.

CHALLOCK, Eng. vlek, gr. Kent.

CHALMAZEL, Fr. dorp, dep. Vendée.

CHALMERS, (PORT) N. Amer. haven op de W. kust van 't eil. Montague in prins William's Sound, moeijelijk te naderen. 60. 15. N. B. 231. 8. L.

CHALO, (SJALO) Aziat. riv. in China, in de prov. Yunnan, Laos en Tonkin, stort zich in de golf van Cochin-China, tegenover het eiland Hainau.

CHALONNE, Fr. stad, dep. Maine en Loire, arr. Angers, met 4925 inw. fabr., wijnbouw en steenkolen. 5 m. Z. O. van Angers. 2. Fr. eilandje in de riv. de Loire.

CHALONS SUR MARNE, Fr. arr., dep. Marne, 25 V. M. groot, met 36,850 inw., verdeeld in de kantons Chalons, Ecury sur Coole, Marson en Suippes.

CRALONS SUR MARNE, hoofdstad van 't Fr. dep. Marne, aan den regter oever van de Marne, welke de stad in drie deelen deelt. Zij heeft eene domkerk met 2 torens en eene orgelgallerij van schoon marmer, 10 parochie-kerken, 2 hospitalen, een opvoedings-instituut voor 500 meisjes, 11,120 inw., eene bank van koophandel, kunst- en weesschool voor 300 soldaten weezen, openlijke bibliotheek van 30,000 banden, een museüm, natuurkundig kabinet, botanischen tuin, wol-, leder- en kousenfabr., katoenspinnerij, handel in wijn, wol en linnen, en in deszelfs omtrek sterke vlas- en hennepteelt. 48. 57. 28. N. B. 22. 1. 19. L.

CHALONS SUR SAÔNE, Fr. arr., dep. Saône en Loire, groot 36 vierk. mijlen, met 108,300 inw., verdeeld in de kantons Chalons, Bury, Chagny, Givey, Grand-Senecey, Mont St. Vincent, St. Germain Duplain, St. Martin en Bresse, en Verdun aan de Doubs.

CHALONS SUR SAÔNE, hoofdpl. van dit Fr. arrondissement, met 4 voorsteden, 4 kerken, 2 hospitalen, eene citadel, een schoon raadhuis, 10,430 inw., eene regtbank van koophandel, en handel in koren, hout en wijn; eene bibliotheek, en fabr. voor zijden-, en wollen kousen, mutsen, hoeden, enz. Zij is de stapelplaats van al de waren, die uit Bourgondië naar Lyon en de Middell. zee verzonden worden. Geboorteplaats van LA CEILLE. 22. 31. L. 46. 46. 34. B.

CHALOO, Aziat. dorp in Tibet, tusschen 2 meren. 28. 18. N. B. 107. 1. L.

CHALOSSE, landstreek in het oude Gascogne, thans het Z. O. gedeelte van 't Fr. dep. Landes; vruchtbaar in wijn.

CHALSEY, O. Ind. stad in Baglana.

CHALTAI, Aziat. berg in Tartarije, aan de bronnen der riv. Bakbulan.

CHALUS, Fr. stadje, dep. Op. Vienne, met 1204 inw. 18. 58. 29. L. 45. 39½. B.

CHALVANCA, D. in Peru, prov. Cusco.

CHAM, prov. in Cochin-China, met bergen, die goud, fijn hout, thee en genezende kruiden leveren. De hoofdpl. is Faifo. 2. Zwits. dorp, kanton Zug, aan den N. oever ven 't meer Zug. 3. Beij. stad, Ben. Donaukreits, met 1850 inw. en lakenweverijen. 4. Beij. landg., beneden Donaukreits, 7½ vierk. mijl groot en 16,870 inw. bevattende.

CHAMA, zie Chamah.

CHAMACHI, zie Schamachi.

CHAMAH, vruchtbare en houtrijke landstreek op de Goudkust van Afr., met eene stad en riv. van gelijken naam, waarbij de Nederl. het fort St. Sebastiaan hebben. Zij heeft zeer barbaarsche inw. 15. 1. L. 5. 5. N. B.

CHA-MA-KI, stad op 't Aziat. eil. Formosa. 138. L. 22. 10. N. B.

CHAM-A-TAO, Chin. eilandje in de Geele zee. 139. L. 37. 58. N. B.

CHAMALIERES, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dome, arr. Clermont-Ferrand, met 1230 inw. en het park Montjoly, ¼ uur W. van Clermont.

CHAMALUCON, N. Amer. riv. in Honduras, valt in de golf van Honduras, op.

op. 289. 1. L. 15. 40. N. B.

CHAMAND, (ST.) Fr. vlek, dep. Cantal.

CHAMANT, Fr. dorp dep. Oise.

CHAMARA, stad op de N. kust van 't O. Ind. eil. Java. 125. 48. L. 6. 20. Z. B.

CHAMARANDE, Fr. dorp, dep. Op. Marne. 2. Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

CHAMAS, (ST.) Fr. vlek, dep. Monden der Rhône, aan het meer van Berre, met 2600 inw. en olijventeelt.

CHAMA-TAO, Aziat. eil. bij de kust van China. 138. 36. L. 37. 58. N. B.

CHAMAYA, mond van eene Z. Amer. riv. in Quito, op 298. 51. 41. L. en 5. 47. 47. Z. B.

CHAMBA, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Loxa, valt in de Malacatos.

CHAMBAH, O. Ind. riv. en distr. van het rijk Lahore, aan de Scheiks behoorende; het wordt Oostwaarts door de Beyah begrensd, en is groot, maar bergachtig en onvruchtbaar. De hoofdst. Chambah ligt op 93. 19. L. 32. 28. N. B.

CHAMBALU, Fr. dorp dep. Isère.

CHAMBAVE, Sard. vlek in Piëmont, 15 mijlen Z. van Aosta, aan de Doria.

CHAMBERET, Fr. vlek, dep Corrèze, arr. Tulle, met 2,220 inw.

CHAMBERRI, zie Chambery.

CHAMBERSBURG, stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, hoofdpl. van het gr. Franklin, met 200 huizen.

CHAMBERSTOWN, stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, in een vruchtbaar en welbebouwd oord, met papiermakerijen; 52 mijl. W. van Philadelphia.

CHAMBERTIN, Fr. dorp, dep. Côte d'Or, arr. Dijon, met goede wijnteelt.

CHAMBERY, hoofdstad van het Sard. hert. Savoije en van de prov. van denzelfden naam, aan de zamenvloeijing der Laisse en der Orbane, met eenen omtrek van ½ mijl; voorheen de verblijfplaats der hertogen van Savoije, thans de zetel van eenen aartsbisschop, met 4 poorten, 3 voorsteden, 1 hoofden 16 andere kerken, een theologisch seminarium, eene maatschappij voor den landbouw, eene openbare bibliotheek, 4 hospitalen, een weeshuis en 12,000 inw. Zij is, zoo wel als het kasteel, op de oude wijze met hooge muren en diepe grachten versterkt, en bijna ringsom met kleine bergen omgeven, welke bijna allen van schoone gebouwen voorzien zijn. In de stad heeft men fabr. voor gaas, likeur, leder, zeep en hoeden, en eenigen handel. De baden in den omtrek worden in den zomer zeer dikwijls bezocht. 45. 35. N. B. 23. 30. L.

CHAMBLEE FORT, N. Amer. fort in Neder Canada, aan de Chambly of Richlieu, op 45. 43. N. B. 304. 47. L., digt bij het dorp Chambly, met 90 huizen, aan den grooten weg van Montreal naar de N. Amer. Rep.

CHAMBLY of *Chamblis*, Fr. stad, dep. Oise, arr. Senlis, aan de Chambly, met 260 huizen. 2. Beek bij bovengen. stad gelegen. 3. zie Richlieu.

CHAMBO, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Riobamba, met eene brug van touw gemaakt over dezelve. 1. 25. Z. B.

CHAMBOLLE, Fr. D., dep. Côte d'Or.

CHAMBON, Fr. stadje, dep. Creuze, arr. Boussac, aan de zamenkomst der Bouise en Tardes, met 1500. inw.

CHAMBON, Fr. stadje, dep. Loire, arr. St. Etienne, aan de Vachery, met 1200 inw. en messenfabrijken.

CHAMBONAS, Fr. vlek, dep. Ardèche.

CHAMBOR of *Chambord*, Fr. vlek, dep. Loire en Cher, 4 uren O. van Blois, op een eil. in de Causson, met 420 inw. en een kasteel. 47. 37. N. B.

CHAMBORD, Fr. dorp, dep. Seine.

CHAMBOST, Fr. vlek, dep. Rhône, arr. Villefranche; 2 m. van Villefranche.

CHAMBOST-LONGESAIGNE, Fr. vlek, dep. Rhône, arr. Lyon, met 250 huizen.

CHAMBOULIVE, Fr. vlek, dep. Corrèze, 6 mijlen N. van Brives.

CHAMBOY, Fr. vlek, dep. Orne.

CHAMBRAY, Fr. dorp, dep. Eure.

CHAMBRE, (LA) Sard. vlek in Savoije, gr. Maurienne, met ruim 400 inw.

CHAMBROIS, Fr. vlek, dep. Eure, arr. en 1½ m. W. van Bernay, met 1000 inw.

CHAM-CHO-POU, Aziat. stad in Chin. Tartarije, 2 m. N. N. O. van Ning-yuen.

CHAMCHOZ, Turk. stad in Armenië.

CHAME, Fr. dorp, dep. Sarte.

CHAME, Amer. D. op de landëngte van Panama, aan de Stille Zuidzee. 8. 33. N. B.

CHAMELET, Fr. stadje, dep. Rhône, 8 mijlen N. W. van Lyon.

CHAMELY, eenige eil. in de Amer. golf van Panama, vol bosschen en met klippen omgeven; 5 derzelve maken een' halven cirkel uit, en tusschen deze en het vaste land is eene goede reede voor de schepen.

CHAMETLY, 6 N. Amer. eil., aan den mond der golf van Californië, O. van kaap Lucas. 22. 45. N. B. 270. 45. L.

CHAMETTA, N. Amer. eil. aan de W. kust van Mexico, in eene golf gelegen.

CHAMEYRAC, Fr. dorp, dep. Corrèze.

CHAMILLY, N. Amer. eilandje in de riv. St. Laurens. 302. 46. L. 45. N. B.

CHAMIR, Arab. stad in Yemen, 15 m. N. O. van Loheia. 60. 51. L. 17. 12. N. B. 2. Perz. stad, prov. Laristan, 10 m. W. van Gambron, op 27. 12. N. B.

CHAMKA of *Tchamka*, stad in Tibet, 50 uren N. O. van Ghergong, hoofdst. van Assam, 28. N. B. 112. 46 L.

CHAMNEISKOI, Rus. Aziat. vesting, aan de grenzen van China.

CHAMOND, (ST.) Fr. stad, dep. Loire, arr. St. Etienne, aan de Gièr, met een kasteel, 6000 inw., zijde-, katoen- en spijkerfabr. 22. 10. L. 45. 28. N. B.

CHAMOUNY, CHAMONIX of *Chamois*, Sard. vlek in Savoije, prov. Faucigny, aan den voet van den Mont Blanc, in het dal Chamouny, 3150 voeten boven de zee, met 1500 inw. 45. 58. N. B.

CHAMOUNY, afgelegen hoog dal in 't hert. Savoije, ten Z. van Geneve, en Z. W. van Walliserland, tusschen Col de Balme, de bergen Lacha, Forcles, Vaudagne, Mont Breven en Mont Blanc gelegen. Het is beroemd door deszelfs natuurlijke schoonheden, en door de ontzagverwekkende ijsbergen (Gletscher), welke van den hoogsten berg van Europa, den *Mont Blanc* afkomen, en waarvan de *Bossons*, *des Bois*, *de IJszee en Faletre* de voornaamste zijn. Het dal klimt tusschen deze hooge kruinen langs de Arve op, loopt van het N. O. naar het Z. W., is 4 à 5 uren lang en omtrent ½ breed. Men vindt er slechts gras en weiland, daar zelfs midden in den zomer de nachten, en bij aanhoudenden regen ook de dagen koud zijn; echter wordt er uitmuntende witte honig gewonnen. Hier wonen omtrent 2,000 menschen in eenige dorpen, bestaande van de vee- en bijenteelt, en den handel in grof laken, boter, kaas, honig en hout. 24. 35. L. 45. 58. N. B.

CHAMPAGNAC, Fr. D., dep. Cantal.

CHAMPAGNAC, Fr. vlek, dep. Op. Vienne, arr. Rochechouart, met 1440 inw.

CHAMPAGNAC, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, arr. Saintes, met 176 huizen.

CHAMPAGNAC DE BELAIR, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Nontron, aan de Dronne; 900 inw.; 3 m. Z. van Nontron.

CRAMPAGNAT, Fr. vlek, dep. Cantal, arr. Mauriac, aan de Dordogne; 285 huizen; 2 m. N. O. van Mauriac.

CHAMPAGNE, voormalige prov. van Frankrijk, tusschen Lotharingen, de Nederlanden, Picardië en Isle de France gelegen. Deszelfs O. deel, *Champagne Pouilleuse* genaamd, is een der onvruchtbaarste gedeelten van Frankrijk; doch het W. deel, dat zeer vruchtbaar is, levert den heerlijken Champagne wijn op. Het is thans in de dep. Ardennes, Marne, Aube en Boven Marne verdeeld: terwijl ook nog gedeelten van hetzelve tot de dep. Seine en Marne en Yonne behooren. Zie verder deze Art.

CHAMPAGNE, Fr. vlek, dep. Vendée, arr. Fontenay le Peuple, met 230 huizen. 2. Fr. vlek, dep. Sarte. 3. Fr. stadje, dep. Ain. 4. Fr. dorp, dep. Dordogne. 5. Nederl. dorpje, prov. Luik, 2 uren van Malmedy.

CHAMPAGNE DE BOURSAC, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Riberac, met 1060 inw.

CHAMPAGNE-MOUTON, Fr. stadje, dep. Charente, arr. Confolens, met 1155 inw., 4 m. W. van Confolens.

CHAMPAGNEY, Fr. dorp, dep. Op. Saône, arr. Lure, aan de Rohain, met 2,000 inw. en steenkolenmijnen.

CHAMPAGNOLE, Fr. vlek, dep. Jura, arr. Poligny, aan de Londaine, met 1472 inw. en fabr.; in de nabijheid is de merkwaardige grot *Valerne*.

CHAMPAGNOLLES, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, arr. Saintes, aan de Seudre, met 275 huizen.

CHAMPAGNY-HAVEN of *Port Lincoln* (volg. PERON) eene der zekerste havens van Nieuw Holland, in de golf van Bonaparte, welke uit 3 bekkens bestaat, die, uit hoofde van derzelver grootte, al de oorlogsvloten van Europa zouden kunnen opnemen. Aan derzelver mond ligt het eil. Lagrange, hetwelk met het vaste land een zeker vaarwater maakt en voor zich den archipel Leoben heeft. 151½. L.

CHAMPAGNY'S ARCHIPEL, groep eil. in het Z. van Nieuw Holland, tot de Bonaparte's eilanden behoorende.

CHAMPAH, bergpas in O. Ind., tusschen de prov. Bengalen en Behar. 24. 30. N. B. en 103. 34. L.

CHAMPANEER, O. Ind. distr. van Guzeratte, tusschen 22. en 23. N. B. deels aan den vorst der Maratten, SCINDIAH en deels aan den Guicowar toebehoorende. De hoofdpl. Champaneer was voorheen die van geheel Guzeratte, heeft een bergkasteel, en bestaat thans slechts uit ellendige hutten tusschen groote puinhoopen. 22. 31. N. B. 91. 23. L.

CHAMPARAN, O. Ind. distr. in Bengalen, N. O. van de riv. de Gunduck.

CHAMP D'ASYLE, volkplanting door eenige uitgewekene Franschen voor weinige jaren in N. Amerika opgerigt, doch op verzoek van den Spaanschen gezant weder vernietigd.

CHAMPDENIERS, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. Niort, aan de Egrai, met 1200 inw., hoed- en leerfabrijken.

CHAMPDIEU, Fr. vlek, dep. Loire.

CHAMPEAUX, Fr. vlek, dep. Seine.

CHAMPEIX, Fr. stad, dep. Puy-de-Dôme, arr. Issoire, aan den voet van eenen granietberg en aan de Couse, met

met 2000 inw., 2 mijlen N. W. van Issoire.

CHAMPENIERES, Fr. D., dep. Charente.

CHAMPEON, Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne, met 240 huizen.

CHAMPESSANT, Fr. vlek, dep. Sarte.

CHAMPETON, riv. in Mexico, valt in de Campêche baai. 285. 50. L. 18. 50. N. B.

CHAMP GÉNÉREUX, Fr. vlek, dep. Mayenne, 4 mijlen O. van Mayenne.

CHAMPIGNÉ, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, 5 mijlen N. van Angers.

CHAMPIGNELLES, Fr. vlek, dep. Yonne.

CHAMPIGNY, Fr. vlek, dep. Yonne arr. Sens; 300 huizen; 5 mijlen van Sens.

CHAMPIGNY, Fr. vlek, dep. Eure.

CHAMPIGNY-SUR-VENDE, Fr. stadje, dep. Indre en Loire, met 1000 inw.

CHAMPION, Fr. eil. in de Seine, dep. Seine en Oise, niet ver van Mantes, met aangename wandelwegen.

CHAMPION, 2 Nederl. dorpjes in de prov. Namen, het eene bij Namen, en het andere bij Ciney. 2. N. Amer. dorp in Nieuw York, gr. Jefferson.

CHAMPLAIN, groot N. Amer. meer in Canada, van ½ mijl tot 6 mijlen breed, 22 m. lang en 274,000 bunders groot, hetwelk door de riv. Sorell of Richelieu met de St. Lourens riv. gemeenschap heeft en zeer vischrijk is. De scheepvaart wordt door eene zandbank in de Sorell verhinderd: ten Z. vindt men het meer George of lac de St. Sacrament. (Zie dit art.)

CHAMPLAIN, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Clinton.

CHAMPLAIN (LITTLE) N. Amer. riv. in Neder Canada, die 20 mijlen boven Quebec in den St. Lourens valt.

CHAMPLEMY, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Cosne, met 1040 inw. en staalfabr.

CHAMPLITTE of *Chamnite*, Fr. stadje, dep. Opper Saône, arr. Gray, aan de Salon, met 2,654 inw. en fabrijken.

CHAMPLOIS, Fr. vlek, dep. Yonne.

CHAMPLON, Nederl. dorpje in Luxemburg, 2 uren van la Roche.

CHAMPLON, twee Nederl. dorpen, prov. Luik, door de bijnamen Ardennen en Famène onderscheiden.

CHAMPLOST, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 228 huizen.

CHAMPORCIER, Sard. vlek in Piëmont, 5 mijlen W. van Ivrea.

CHAMPOSON, Fr. vlek, dep. Orne.

CHAMPOUNI, Aziat. berg in Tibet, bij de bron der riv. Tchotchon.

CHAMPROND, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, met 720 inw. en ijzermijnen.

CHAMPS, Fr. vlek, dep. Cantal.

CHAMPS, Nederl. dorp in Luxemburg, 1¼ uur van Bastogne.

CHAMPSAC, Fr. vlek, dep. Op. Vienne.

CHAMPTERCIER, Fr. dorp, dep. Ned. Alpen, 1 mijl W. van Digne.

CHAMPTOCE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, 5 mijlen O. van Angers.

CHAMPTOCEAUX, Fr. stadje, dep. Maine en Loire, arr. Beaupréau, aan de Loire, met een kasteel en 1110 inw.

CHAMPTON, Eng. vlek, gr. Glocester.

CHAMPTOOS-BAAI RIVIER, Z. Afr. riv., nabij de Kaap de Goede Hoop.

CHAMPVANS, 3 Fr. dorpen, 2 in 't dep. Doubs, en een in Jura.

CHAMTOU, Aziat. stad in Tibet.

CHAMUINA, N. Amer. riv. in de prov. Costa Rica, welke in de Zuidzee valt.

CHAMUSCA, Port. vlek, prov. Estremadura, aan de Taag, met 2400 inw.

CHAMUTI, Nap. riv., prov. Calabria Citra. 2. Stad in Calabria Ultra.

CHANA, Indiaansche volksstam in Rio de la Plata, aan Spanje onderworpen.

CHANAC, Fr. stadje, dep. Lozère, arr. Marvejols, met 1660 inw.

CHANAD, zie Chonad.

CHANAID, Schot. eil. ten Z. W. van Islay.

CHANAK-KALESI, Turk. Aziat. stad in Natolië, sandschakat Chudavendkiar, bij het oude kasteel der Dardanellen, met 2000 huizen, 8000 inw., fabrijken en vrij goeden handel.

CHANAL, onbewoond Austr. eil. tot de Marquesas eil. behoorende.

CHANAS, beschaafde en met Spanjaarden vermengde Z. Amer. volksstam in La Plata, aan den mond der Negro.

CHANCA, Port. riv., die gedeeltelijk Portugal van Andaluzië scheidt, en 7 mijlen van Ayamonte in de Guadiana valt.

CHANCAILLO, (CHINIO) Z. Amer. zeehaven in Peru, prov. Chancay, N. van Lima, op 10. 15. Z. B. 299. 40. L.

CHANCAY, Z. Amer. prov. van Peru, ten Z. van Caxatambo: de voortbr. op den gedeeltelijk bergachtigen grond zijn: suiker en maïs.

CHANCAY, (DE STAD) zie Arnedo.

CHANCEAUX, Fr. vlek, dep. Côte d'Or, 6 mijlen N. W. van Dijon.

CHANCE-BAY, baai op de N. kust van een eil. in de straat van Magellaan, met een' rotsachtigen en oneffen grond.

CHANCELADE, Fr. vlek, dep. Dordogne, 1 mijl N. W. van Périgueux.

CHANCELEY, kaap aan de Z. O. kust van Arabië. 73. 46. L. 18. N. B.

CHANCELLARIA, Port. stadje, prov. Alentejo, 2 mijlen W. van Crato.

CHANCEY, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. Vouvray.

CHANCHA, Egypt. dorpje, 2 mijlen O.

O. van Cairo.

CHANCHAMAGO, eene der bronnen van de Z. Amer. riv. Ucayale, in Peru.

CHAN-CHAN, Chin. stad in 't kon. Corea; 4 m. Z. W. van Long-Konang.

CHAN CALLAO, Aziat. eil. bij Cochin China, 3 mijlen van het vaste land.

CHANDAGRI, O. Ind. stad van Arcate, 29 mijlen N. W. van Madras.

CHANDAH, O. Ind. distr., prov. Gundwaneh, welks wilde en onbeschaafde inw., Goands genaamd, volstrekt geene gemeenschap met de Europeanen willen hebben.

CHANDAIL, bergachtig O. Ind. district van Allahabad, door de Soane van 't Eng. grondgebied gescheiden, tusschen 24. en 25. N. B. 2. O. Ind. stad in de prov. Malwa. 23. 43. N. B. 95. 31. 50. L.

CHANDALCOTTA, O. Ind. stad in Golconda, 5 mijlen O. van Adoni.

CHANDANEE, O. Ind. distr. van Lahor, aan eenen den raja van Jumbo cijnsbaren raja onderworpen, met eene schoone volkrijke stad van dien naam, op 33. 24. N. B. en 92. 27. L.

CHANDELEUR, N. Amer. eil. in de golf van Mexico, bij W. Florida, het middelpunt op 288. 45. L. 29. 35. N. B.

CHANDELEUR EIL., eil. in de Zuidzee, bij de Sandwichs eil., door COOK in 1775 ontdekt. 56. 30. Z. B.

CHANDER, stad der Afghanen in de prov. Moultan, ten N. der Dummoody rivier, op 28. 18. N. B. 89. 15. L.

CHANDERCOONA, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Burdwan, met zijde- en katoenfabr. 22. 44. N. B. 105. 24. L.

CHANDERGHERI, O. Ind. stad in Canara, 5 mijlen Z. van Mangalore.

CHANDERGUNGE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Tippera, waar veel baftas gemaakt worden. 22. 55. N. B. 109. 6. L.

CHANDERNAGOR, Fr. koopstad in Bengalen, ten N. van Calcutta, aan de Hugly, een' arm des Ganges, met 40,000 (100,000) inw.; handel in neteldoek, katoen, zijde, rijst en opium. De Hugly is diep genoeg voor schepen van 74 stukken. 22. 51. N. B. 106. 33. 54. O. L.

CHANDGHERRY, O. Ind. distr. van Carnate, voorheen een Hindo's rijk.

CHANDGHERRY, O. Ind. stad van Carnate, in voorn. distr. 13. 33. N. B. 97. 44. L. 2. O. Ind. vesting van Mysore, distr. Chittledroog, op 13. 47. N. B. 93. 51. L.

CHANDGUNGE, verscheidene O. Ind. plaatsen in Bengalen, welke dezen naam voeren.

CHANDI, O. Ind. stad in Berar, aan de Godavery, 22 m. Z. van Nagpour.

CHANDI, Afr. stad in Nubië, op den regter oever des Nijls, met 250 huizen; 80 uren N. O. van Sennaar.

CHANDIGA, Rus. Aziat. riv. in Siberië, valt in de Aldan. 153. L. 62. 10. N. B.

CHANDLERS, stad in de N. Amer. Rep., prov. Maine.

CHANDOR, O. Ind. stad, prov. Decan.

CHANDOUL, Perz. stad van Azerbidia.

CHANDPOUR, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Tipperah, aan de Megna. 23. 17. N. B. 108. 10. L. Nog 8 plaatsen van dien naam in Bengalen.

CHANDRAGIN, O. Ind. fort in Canara, ten N. van Beacul.

CHANDRAGUE, O. Ind. fort op de kust van Malabar.

CHANDRA-GUPTI, O. Ind. stad in het N. W. van Mysore, op eenen berg. 14. 23. N. B. 92. 56. L.

CHANDREE, O. Ind. stad in de prov. Malwah, aan de Betwah, met 14000 steenen huizen en goede fabr., wier voortbrengselen door gansch Indië gezocht zijn. 24. 48. N. B. 96. 20. L.

CHANDUI, haven in Z. Amer., prov. Guayaquil. 2. 23. Z. B. 296. 11. L.

CHANEI, Fr. vlek, dep. Sarte.

CHANES, een der kleinere Hitlandsche eilanden. 16. 3. L. 60. 9. N. B.

CHANG, Aziat. prov. van Tibet, door de Burrampoeter bewaterd. 28. 30. N. B. 2. Gedeelte van het Ind. rijk Anam.

CHANGA of *Xanga*, 2 Afr. eilandjes, op de O. kust, op 11. Z. B.

CHANGAMAH, O. Ind. stad en bergpas in Carnate. 30 m. Z. W. van Madras.

CHANGAPRANG, Aziat. stad van Tibet. 31. 6. N. B. 104. 38. L.

CHANG CHAN, zie Tchang-Chang.

CHANG-CHE, Chinesche stad, prov. Quang-si. 114. 3. L. 22. 6. N. B.

CHANG-CHEU, Chin. stad, prov. Fokien, met den bijnaam *de Groote*, niet ver van zee, aan de Chanes. Zij is de eerste van 10 andere steden in de prov.

CHANG-CHEU, Chin. stad, prov. Nanking, in de prov. van dien naam, die nog 4 andere steden bevat.

CHANG-CHOUI, Chin. stad in Honan.

CHANGE, Fr. vlek, dep. Mayenne, met 330 huizen. 1 mijl N. van Laval. 2. Fr. vlek, dep. Sarte, met 368 huizen.

CHANGHAI, Chin. stad, prov. Kiang-nan, bij de zee gelegen.

CHANG-HANG, Chin. stad, prov. Fokien; 16 mijlen Z. van Ting-tcheou.

CHANG-HAYA, volkrijk Chin. dorp, prov. Chang-tong, in de bergen gelegen.

CHANG-HIA-TONG, Chin. stad, prov. Quang-si. 123. 50. L. 22. 27. N. B.

CHANG-HO, Chin. stad, prov. Chang-tong. 6 mijlen Z. W. van Vowting.

CHANG-IN, Chin. stad van den 2den rang in Quang-si. 124. 10. L. 23. 3. N. B.

CHANG-KAO, Chin. stad in Kiang-si.

CHANGLEE, 2 Turk. dorpen aan de W. kust van Natolië, aan de Gessus; het eene, Turksch bijgenaamd, is door Turken, en het andere, Giour bijgenaamd, door Christenen bewoond. 3 m. Z. Z. W. van Scala Nova.

CHANG-LIN, Chin. stad in de prov. Quang-si. 5 mijlen N. W. van Ping.

CHANG-LING, Chin. stad in 't kon. Corea. 2 mijlen Z. Z. W. van Hoang.

CHANG-NAN, Chin. stad in de prov. Chen-si. 12 mijlen Z. O. van Chang.

CHANG-SE, Chin. stad van den 2den rang in Quang-si. 125. L. 22. 18. N. B.

CHANG-TAI, Chin. stad, prov. Kiangnan, hoofdstad eener prov. met 9 steden.

CHANG-TAI, Chin. stad, prov. Huquang, aan de riv. Siang, hoofdstad eener provincie met 10 steden.

CHANG TCHEOU, Chin. stad in 't kon. Korea. 6 mijlen W. van Long-Kauang.

CHANG TCHING, Chin. stad, prov. Honan; 7 mijlen Z. Z. O. van Kouang.

CHANG-TE of *Chang-te-fou*, Chin. stad, in het N. van de prov. Honan.

CHANG-TONG, Chin. prov., hebbende de prov. Pe-tche-li ten W., Kiang-nan ten Z, de zee ten O., en de golf van Pé-tche-li gedeeltelijk ten N., zijnde vol meren en riv., en door eene bergketen, meer dan 50 mijlen lang, doorsneden. Het is verdeeld in zes distr., die 6 steden van den 1, en 114 van den 2 en 3 rang bevatten, waarvan de voornaamste zijn Tsi-nan, de hoofdstad, aan de Tsi of Tsing; Yentcheou, Kinkieng en Kio-feou, geboorteplaats van CONFUCIUS. De voornaamste voortbr. bestaan in ruwe zijde, koren en indigo, terwijl verscheidene familiën alleen van de vischvangst bestaan. Het heeft verscheidene forten langs de kust en 24 millioenen inw. 34. 30. tot 38. N. B.

CHANG-TSAI, Chin. stad in Honan.

CHANG-TSAN-CHEN, Chin. stad in de prov. Tone-Kiang, aan een riviertje en door bergen omgeven; 95 mijlen Z. van Nankin.

CHANG-TSCHUEN-CHAN of *Samjan*, klein eil. op de O. kust van China, op het welk XAVERUS begraven is.

CHANG-YEON, Chin. stad in de prov. Kiang-si; 9 m. N. N. O. van Nan-ngan.

CHANG-YU, Chin. stad, prov. Tche-kiang; 6 m. O. Z. O. van Chao-king.

CHANGY, Fr. vlek, dep. Loire.

CHANIERES, Fr. vlek, dep. Gironde.

CHANKA, zie Schanka.

CHANKALAMAY, O. Ind. stad in Cuddapah; 6 m. Z. Z. W. van Corbam.

CHANKEEN, O. Ind. stad in Bejapour.

CHAN-LIN, Chin. stad in Quang-si.

CHANLY, Nederl. dorp, prov. Namen; 300 inw., 2 mijlen van Rochefort.

CHANMANNING, Aziat. stad in Tibet. 30. 54. N. B. 107. 29. L.

CHANNAY, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, 8 mijlen W. van Tours.

CHANNI-OUDOUC, stad in Chin. Tartarije, in 't land der Mongolen. 132. L. 42. 51. N. B.

CHANON, Fr. dorp, dep. Jura.

CHANONAT, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, met 290 huizen. 2 m. v. Clermont.

CHANONRY of *Channery*, Schotsch stadje, gr. Ross, met eene goede haven.

CHANPORE, zie Chiopera.

CHAN-SAN, het O. der Mi-a-tau eil.

CHANSEAUX, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Angers, met 230 huizen.

CHAN-SI, Chin. prov., eene der kleinste van het rijk, ten N. aan den grooten muur grenzende; zij bevat op 3,454 vierk. mijlen, 9,768,189 inw., benevens de steden Tay-Yuen-fou, Fuent-Tscheufou, Tai-tong-fou, enz.

CHANSLY, kaap in Z. Arabië, de N. O. punt der golf Curia Maria.

CHANTABOUN, Aziat. zeehaven van Siam, grenzende aan Cambodia.

CHANTAGIR, Rus. riv., die op 51. 50. N. B. en 109. 24. L. in de Jeniseï valt.

CHANTARSKAIA, eil. op de O. kust van Azië. 55. 30. N. B.

CHANTEE, Aziat. stad in Tibet.

CHANTELLE LE CHÂTEAU, Fr. vlek, dep. Allier; 1200 inw. 3 m. van Gannat.

CHANTEMELLE, Nederl. dorp in Luxemburg, 2½ mijl van Arlon.

CHANTENAY, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, 2200 inw.; 4 m. W. Z. W. v. Le Mans.

CHANTEUGE, Fr. vlek, dep. Op. Loire.

CHANTEYRAC, Fr. D., dep. Dordogne.

CHANTILLY, Fr. vlek, dep. Oise, met 910 inw. en fabr.; 7 m. van Parijs.

CHAN-TONG, zie Chang-tong.

CHANTONNAY, Fr. vlek en kant. hoofdpl. in 't dep. Vendée, arr. Fontenay, met 1420 inw. en molensteenen groeven, 8 mijlen N. W. van Fontenay.

CHANTOSE, zie Champtose.

CHANTRAINE, Nederl. gehucht, prov. Luik, met 90 inw., 2½ uur van Durbuy.

CHANTRIGNE, Fr. vlek, dep. Mayenne.

CHANU, Fr. dorp, dep. Orne, met 2,255 inw. en aanzienlijke spijkerfabr.

CHANU-GORDY, O. Ind. stad in Carnate. 8 mijlen O. van Coilpelta.

CHANUSST, Z. Amer. riv., valt aan de O. zijde in de Guallaga.

CHANZA, tak van de Spaan. riv. de Gu-

Guadiana, die bij Ferez in dezelve valt.

CHAO of *Chao-eil.*, groep eil. in de zee van Kamschatka, tusschen de groepen Susighan en Negho. De voornaamste zijn Anato, Chawia, Amatkineg, Ulag, Gagulak en Unalga; slechts een paar derzelve zijn door Aleuten bewoond.

CHAO, Z. Amer. kaap in Peru, 7 mijlen van kaap Guanape. 8. 35. Z. B.

CHAO-CHING, zie Tchao-King.

CHAO DE COUCE, Port. dorp in Estremadura, met 110 huizen en wijnteelt.

CHAO-HING-FOU, Chin. stad, prov. Tsche-kian, met grachten doorsneden en met triomfbogen als opgevuld.

CHAOIM, stad in Chin. Tartarije.

CHAO-KEOUING, Chin. stad in Changtong, 17 mijlen Z. O. van Tein-gin.

CHAO-MA-ING-HOTUN, Aziat. stad in Tibet. 117. 56. L. 41. 10. N. B.

CHAON, een der kaap Verdische eil., ten W. van Senegambia in W. Afrika.

CHAORA, W. Afr. eil., tot de kaap Verdische eil. behoorende.

CHAO-OU, Chin. stad, prov. Fo-kien. 135. 5. L. 22. N. B.

CHAO-PAI, stad in Chineesch Tartarije. 140. 30. L. 42. 13. N. B.

CHAO-PING, Chin. stad in Quang-si.

CHAOS EIL., zie Vogel-eiland.

CHAO-TCHEOU-FOU, onregelmatig gebouwde Chin. stad, prov. Quang-tong of Canton, aan eene riv., met muren omringd en van een zwaar garnizoen voorzien. Zij bevat 10,000 huisgezinnen.

CHAOUL, zie Chaul.

CHAOURCE, Fr. stad, dep. Aube, met 1630 inw. 21. 40. L. 48. 6. N. B.

CHAPADA, bergtak van de Cordilleras in Brazilië.

CHAPALA, meer in Mexico, prov. Guadalaxara, hetwelk door de Rio Grande met den oceaan gemeenschap heeft.

CHAPARANG, Aziat. stad van Tibet bij de bronnen van de riv. den Ganges.

CHAPARE, een der hoofdtakken der riv. Mamore, in Z. Amer., prov. Santa Cruz de la Sierra.

CHAPARIPARI, Z. Amer. riv. in Cumana, die zich in de golf van Triste stort.

CHAPEAU CORNU, Fr. stad, dep. Isère.

CHAPEAU ROUGE, W. punt der baai van Plaisance, aan de Z. kust van 't N. Amer. eil. Terreneuve.

CHAPEL-EN-LE-FRITH, Eng. vlek, gr. Derby; 3,000 inw. 53. 22. N. B.

CHAPEL HILL, N. Amer. stad van N. Carolina, gr. Orange, met eene akademie. 298. 40. L. 35. 40. N. B.

CHAPELIZOD, Ier. D., W. van Dublin.

CHAPEL KEY, Amer. eil. in de baai van Honduras, bij de kust, op 18. N. B.

CHAPELLE, Chin. eiland, op de O. kust, bij de haven van Amoy.

CHAPELLE, Ier. eilandje bij de Z. kust, ten O. van de haven van Cork.

CHAPELLE-à-OYE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 544 inw.

CHAPELLE-A-WATTINES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, nabij Fontaine l'Évêque, met 1000 inw. en steenkolenmijnen.

CHAPELLE D'ANGILLON, Fr. vlek, dep. Cher; 550 inw., 1 mijl van Antigny.

CHAPELLE AU BOIS, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 1100 inw.

CHAPELLE BASSE-MER, Fr. vlek, dep. Neder Loire, met 3200 inw.

CHAPELLE BLANCHE, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, met 3,342 inw.

CHAPELLE D'ALIGNY, Fr. vlek, dep. Sarte, met 2,714 inw.

CHAPELLE DE GUINCHAY, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, met 1380 inw.

CHAPELLE EN VERCORS, Fr. dorp, dep. Drôme, 7 mijlen N. van Die.

CHAPELLE, (FROID) Nederl. dorp, prov. Henegouwen.

CHAPELLE HENRI, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband.

CHAPELLE LA REINE, Fr. vlek, dep. Seine en Marne.

CHAPELLE MARIVAL, Fr. dorp, dep. Lot, 4 mijlen N. W. van Figeac.

CHAPELLE HERLAYMONT, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1080 inw.

CHAPELLE MOCHE, Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne, met 1420 inw.

CHAPELLE ST. LAMBACH, Nederl. dorp, prov. Luik, 1¼ uur van Wavre.

CHAPELLE ST. LAMBERT, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 255 inw.

CHAPELLE ST. LAURENT, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, met 1300 inw.

CHAPELLE ST. LAURENT, Nederl. D. in Z. Braband, 1¼ uur van Jordoigne.

CHAPELLE ST. MESMIN, Fr. vlek, dep. Loiret, aan de Loire; 225 huizen.

CHAPELLE ST. ULRICH, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 750 inw.

CHAPELLE, nog een groot aantal dorpen in Frankrijk met eenen bijnaam, zoo als: Chapelle-Archard, dep. Vendée; Chapelle-Agnon, dep. Puy-de-Dôme; Chapelle-Allagnon, dep. Op. Loire; C. au-Bareil, dep. Dordogne; C. Aubry, dep. Maine en Loire; C. au-Mans, dep. Saône en Loire; C. au-Moine, dep. Orne; C. au-Ribout, dep. Mayenne; C. aux-Bois, dep. Vosges; C. aux-Bras, dep. Corrèze; C. aux-Chasses, dep. Allier; C. aux-Choux, dep. Sarte; C. aux-Fillemains, dep. Ille en Vilaine; C. aux-Lys, dep. Vendée,

dée; C. aux-Naux, dep. Indre en Loire; C. aux-Planches, dep. Aube; C. aux-Plats, dep. Corrèze; C. aux-Pots, dep. Oise; C. aux-Saints, dep. Correze; C. Auzac, dep. Lot; C. Basloux, dep. Creuse; C. Bâton, dep. Ned. Charente; C. Bâton, dep. Vienne; C. Bayvel, dep. Eure; C. Benouville, dep. Ned. Seine; C. Bequet, dep. Eure; C. Bertin; dep. Op. Loire; C. Bertrand, dep. 2 Sèvres; C. Biche, dep. Orne; C. Bouezic, dep. Ille en Villaine; C. Cesselin, dep. Kanaal; C. Chanéac, dep. Ardèche; C. Chaussée, dep. Ille en Villaine; C. Cheniez, dep. Aveiron; C. Courtonne, dep. Aisne; C. Craonoise, dep. Mayenne; C. d'Alagnon, dep. Cantal; C. d'Aurec, dep. Op. Loire; C. de Roussillon, dep. Isère; C. du-Bard, dep. Isère; C. du-Fest, dep. Kanaal; C. Egalité, dep. Seine en Marne; C. en Gerbold, dep. Calvados; C. Erbrée, dep. Ille en Villaine; C. Espinasse, dep. Corrèze; C. Flogny, dep. Yonne; C. Fouquet, dep. Calvados; C. Gaudin, dep. 2 Sèvres; C. Godefroy, dep. Aube; C. Hareng, dep. Eure; C. Huon, dep. Sarte; C. Infré, dep. Calvados; C. Lasson, dep. Marne; C. Laurent, dep. Cantal; C. Moche, dep. Mayenne; C. Monligeon, dep. Orne; C. Ortemale, dep. Indre; C. Rainsoin, dep. Mayence; C. sous-Chaux, dep. Boven Rijn; C. sur-l'Aveiron, dep. Loiret; C. sur-Poix, dep. Somme; C. sur-Usson, dep. Puy-de-Dôme; C. St. Luc, dep. Aube; C. St. Mémin, dep. Loiret; C. St. Pierre, dep. Oise; C. Tecle, dep. Ain; C. Thireuil, dep. 2 Sèvres; C. Viviers, dep. Vienne, C. Volant, dep. Jura.

CHAPELNESS, kaap in 't Schot. gr. Fife, golf van Forth, 1 mijl van Eliness.

CHAPELON, Fr. dorp, dep. Loiret.

CHAPMAN'S BAAI, Afr. baai aan de Z. kust, ook wel *Camp's* en *Sociteitsbaai* geheeten, en tusschen den Tafel- en Leeuwenberg gelegen.

CHAPNIER, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Saintes, met 2520 inw., goede koren- en wijnteelt.

CHAPOIX, Nederl. dorpje, prov. Namen, digt bij Ciney.

CHAPONOST, Fr. vlek, dep. Rhône, met de overblijfsels van eene prachtige Romeinsche waterleiding, 2 mijlen Z. W. van Lyon.

CHAPONSERAING, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 210 inw.

CHAPORO, O. Ind. stad in Concan, op de kust van Malabar, 4 m. van Goa.

CHAPPES, Fr. stad, dep. Aube.

CHAPRA, O. Ind. fort, ten N. van Goa, den Portugezen toebehoorende.

CHAPROUGH, Aziat. stad in Tibet. 33. 29. N. B. 97. 46. L.

CHAPSYLAR, Turk. stad aan de Marizza, met aluingroeven.

CHAPTES, (ST.) Fr. vlek, dep. Gard, 3 mijlen Z. W. van Uzes.

CHAPULTEPEK, N. Amer. stad in Nieuw Spanje, met een prachtig paleis, nabij den eveneens genoemden berg. 278. 52. 30. L. 19. 25. N. B.

CHAPUS, Fr. fort, dep. Neder Charente, aan den mond van de Seudre.

CHAQUARAN, groote ruime golf op de N. W. kust van het Eng. eil. Trinidad, welke door 7 voor dezelve liggende klippen en eilanden eene zekere haven vormt. Bij dezelve ligt de stad Puerto de Espana.

CHAQUI, Z. Amer. stad in Peru.

CHAQUILON, Perz. stad der Beludsjen in Segistan, thans zeer vervallen.

CHAR, Fr. riv., welke bij St. Jean d'Angely in de Boutonne valt.

CHAR, Eng. riv., ontspringt in 't gr. Dorset, valt bij Charmouth in 't Kanaal.

CHAR, Arab. stad, 50 mijlen N. W. van Mecca.

CHAR, riv. op het Turk. eil. Cyprus.

CHARABAY, Perz. stad, prov. Mazanderan, 18 mijlen N. van Astrabad.

CHARABON, haven en kaap op de N. kust van 't eil. Java. 6. 15. Z. B.

CHARADRA, (de oude CHARADRUS) Griek. riviertje, komt van de bergen Kallingo en valt in zee.

CHARAK, Perz. stad, aan de Perz. golf, prov. Laristan.

CHARAMAGALAR, een der Kurilische eil., ten N. der Japansche eil.

CHARAMGÖL of *Verbodene meer*, zout meer in Rusland, gouv. Tauriën.

CHARAMOKOTAN of *Charamakatom*, een der Kurilische eil., 2 mijlen van 't eil. Onnekostan. 172. 46. L, 49. 50. N. B.

CHARAMOND, O. Ind. stad in Bengalen.

CHARANCY, Fr. vlek, dep. Moezel, 3 mijlen W. Z. W. van de stad Longwy.

CHARAPOTO, Z. Amer. zeeplaats in Quito, 6 m. N. N. O. van Monte Christo.

CHARASCHAR, Aziat. stad in klein Bucharije, in 't meer Charaschar gelegen.

CHARATZAISKA, Rus. Aziat. fort, aan de grenzen van China.

CHARBON, kaap op de O. kust van 't N. Amer. eil. Kaap Breton.

CHARBONNIERE of *Chateau d'Eguilles*, Sard. stad en vesting in Savoije, aan de Arc, met 570 inw.

CHARBUISOVKA, Aziat. riv. in Kamschatka, valt in de Penzinskoi golf.

CHARCA, riv. in Dalmatië.

CHARCAS of *Chayanta*, Z. Amer. prov. in Peru, 31 mijlen lang en 38 breed, rijk aan mais, koren en andere Eur. granen, aan vee van allerlei soort, met eenige goudmijnen, verdronken zilvermijnen, die, uit gebrek aan werktuigen niet kunnen droog gemaakt worden, en ongeveer 100,000 inw. De hoofdstad is: Charcas, of anders Chuquisaca genaamd, zie dit artikel.

CHARCAS of *Santa-Maria de las Charcas*, N. Amer. vlek in Nieuw Spanje, in de volkplanting Nieuw Santander, met een bergwerksbestuur.

CHARCE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, 1 uur van Brissac.

CHARCE, (LA) Fr. dorp, dep. Drome.

CHARCENNE, Fr. D., dep. Op. Saône.

CHARCIGNE, Fr. dorp, dep. Mayenne.

CHARCO, O. Ind. stad in Bootan.

CHARCUON, Perz. stad, prov. Farsistan, 25 mijlen Z. O. van Schiras.

CHARD, Eng. vlek, gr. Somerset.

CHAREDSCH, zie Careck.

CHARENEND, Perz. stad in Irak Adjemi, Z. O. van Ispahan.

CHARENSAT, Fr. vlek, dep. Pay-de-Dôme, arr. Riom, met 1620 inw.

CHARENTE, riv. in Frankrijk, welke in het dep. Vienne, 2 mijlen boven Rochechouart ontspringt, tot Angoulême bevaarbaar is, de Boutonne en Seigne ontvangt, en zich, na eenen loop van 25 mijlen, beneden Rochefort, tegenover het eil. Oléron, in den Atl. oceaan werpt. Zij is zeer vischrijk, en de eenige riv. in Frankrijk, welke voor schepen van den eersten rang bevaarbaar is. Zij geeft den naam aan de beide volgende departementen.

CHARENTE, dep. van Frankrijk, hetwelk het voormalig landschap Angoumois en kleine stukken van Limosin en Saintonge bevat, en tusschen de dep. der beide Sèvres, Vienne, Dordogne, Op. Vienne en Neder Charente, of tusschen 17. 13.—18. 34. L. en 45. 11. en 46. 8. N. B. gelegen is, en op 104. V. M., 326,900 inw. bevat. Het land is vol heuvels en kleine dalen, de grond bij afwisseling droog, nat, kleiachtig of met heide bezet, en door de rivieren Charente, Touvre, Tardoire, Sonne, Bonneuvre, Peruse, Né en andere bespoeld. De voortbr. zijn: koren, saffraan, wijn, hennep, vlas, kastanjes, ooft, vee, honig, was, ijzer, zout, enz. Er zijn verscheidene ijzergieterijen, smederijen, papiermolens, porceleinfabr., wasbleeken en wolweverijen. De uitvoer bestaat in cognac-brandewijn, wijngeest, wijn, vee, timmerhout, saffraan, papier en ijzerwaren. Het departement wordt in 5 arr. als die van Ruffec, Confolens, Angoulême, Barbezieux en Cognac, en deze in 29 kantons en 455 gemeenten verdeeld. De hoofdstad is Angoulême.

CHARENTE, (DEP. NEDER) dep. van Frankrijk, aan de uitwatering van de Charente, welke in hetzelve de Boutonne ontvangt, gelegen. Het bevat het voormalige Saintonge, het landje Aunis en iets van Poitou en Guyenne, is tusschen de dep. der beide Sèvres, Charente, Dordogne, Gironde en de zee, of tusschen 15. 58. en 17. 30. L. en 45. 6. en 46. 21. N. B. gelegen, en bevat op 130 vierk. mijlen 396,250 inw. Het dep. heeft langs de kusten vele moerassen, eene ongezonde lucht, doch zeer vruchtbaar land. De voortbr. zijn: koren, vlas, hennep, ooft, veel goede wijn, een weinig hout, rundvee, schapen, varkens, paarden, visch, bijzonder sardijnen, oesters, mosselen, ijzer, zout, enz.; terwijl de inw. goeden brandewijn en likeuren, wollen en katoenen stoffen, kousen, porselein, aardewerk, glas, enz. vervaardigen, en eenen aanzienlijken handel op de W. Ind. drijven. De artikels van uitvoer zijn: wijn, brandewijn, azijn, zout, boonen, zeevisch, oesters, noten, kastanjes, gedroogde en ingemaakte pruimen, vee, aardewerk en glas. Het dep. wordt in 6 arr. als: la Rochelle, Rochefort, St. Jean d'Angely, Saintes, Jonsac en Marennes, en deze in 37 kantons en 500 gemeenten verdeeld, en heeft Saintes tot hoofdstad.

CHARENTENAY, Fr. vlek, dep. Yonne.

CHARENTON, Fr. stadje, dep. Cher, arr. St. Amand, aan de Marmande, met 1150 inw., eene kanongieterij, enz.

CHARENTON, Fr. dorp, dep. Seine, arr. Sceaux, 1 uur van Parijs, aan de vereeniging der Marne en Seine, met een dolhuis, eene school voor de veeartsenijkunde en 810 inw.

CHARERA, dorp op 't W. Ind. eil. Cuba, 2 mijlen W. van Havannah.

CHARERI, Nap. stad en riv. in Calabria Ultra; 3 mijlen Z. van Gierace.

CHARESM of *Chowaresm*, Aziat. lands. in Tartarije, tusschen het meer Aral en Perzië, aan de Amu-Darja. Het is rijk in koren, moesvruchten, ooft, katoen, tabak, wijn en zijde, en bestaat uit het O. land der Truchmenen, Chiwa en Aral.

CHARESM, zie Chorassan.

CHARGALDSHIN, groot meer in de Kir-

Kirgische woestijn, hetwelk aan de Noordzijde, zout, en aan de Zuidzijde zoet water heeft, doordien zij daar de Nura ontvangt.

CHARHER, Nederl. dorpje, prov. Luik, nabij Dalhem.

CHARIA of *St. Adriaan*, Turk. dorp in Morea, 2 mijlen N. W. van Argos.

CHARICARAN, stad der Afghanen, 8 mijlen N. W. van Kabul.

CHARIE, de voornaamste plaats in de groote Egypt. Oasis, aan den weg naar Sennaar en Darfour. 47. 26. L. 25.50. N. B.

CHARIERAS, Fr. dorp, dep. Creuse.

CHARIGUIL, Perz. stad, prov. Irak Adjemi; 30 mijlen Z. O. van Hamadan.

CHARILLA zie Calofaro.

CHARING, Eng. dorp, gr. Kent.

CHARISASAR, Aziat. stad der Afghanen, 5 mijlen N. O. van Kandahar.

CHARIT, Arab. stad in Yemen, 8 mijlen N. van Sana.

CHARITE, (LA) Fr. stad, dep. Nièvre, arr. Cosne, op een' heuvel, aan de Loire, met 4000 inw. en fabr. voor wol, leder, metalen knoopen, glas, porselein, enz. 47. 10. N. B. 20. 50. L.

CHARJOO, stad in groot Bucharije, aan de Jihon, 30 mijlen O. van Bochara.

CHARKAREM, Aziat. stad in Kandahar.

CHARKINA, Rus. sterkte, aan de Don; 70 mijlen N. O. van Astrakan.

CHARKOW of *de Slobodische Ukraine*, Rus. gouv., onder een zacht luchtsgestel, grenzende ten N. aan Kursk, ten O. aan Woronesch, ten Z. aan Jekaterinoslaw, ten W. aan Poltawa en Tschernigow, en heeft 736,200 inw., op 1118 vierk. mijlen. De grond is zeer vruchtbaar, en wordt door de riv. de Donez, Dnieper, Uda, Worsklo, Charkowka, Oskol en Psol bewaterd. De voortbr. zijn: kalk- en ijzersteen, salpeter, leem, rogge, gierst, slaapkruid, groenten, ooft, meloenen, vlas, hennep, tabak, hop, anijs, wilde saffraan, eenig hout, een weinig wild, gevogelte, visch en beijen. Behalve deze art. voert men nog uit: brandewijn, gedroogde vruchten, slecht vee, paarden, huiden, leder, schapenvachten, talk, wol, eenigen honig, wasch, paardenhaar, vilt, varkensborstels en horens. De inw. zijn kleine Russen, Kozakken en eenige Tscherkessen, welke allen den Griekschen godsdienst belijden, en door landbouw en veeteelt hun bestaan vinden. Er bevonden zich in 1808 in dit gouv. slechts 8 fabr. Hetzelve heeft 10 kreitsen, als: Achtyrka, Bogoduchow, Charkow, Samy, Smijew, Kupensk, Lebedin, Isjum, Woltschansk en Walki, en bevat 15 steden, 1177 vlekken en dorpen, en ligt tusschen 52. en 58. L. en 49. en 51½ N. B.

CHARKOW, hoofdstad van dit gouv. en van den kreits Charkow, ligt aan de Charkowka en Lopan, heeft 4 jaarmarkten, eene universiteit, een gymnasium, een weeshuis, 10 kerken, 2 kloosters, eene fabrijk van grove stoffen, 1550 meestal houten huizen en 10,900 inw. 53. 55. L. en 49. 59. 30. N. B.

CHARKOW, zie Czarnikow.

CHARKOWKA, Rus. riv., door 't gouv. en langs de stad Charkow stroomende.

CHARLAHAN, Egypt. dorp aan den Nijl, 6 mijlen Z. W. van Kaïro.

CHARLAS, Fr. D., dep. Op. Garonne.

CHARLEBOURG, N. Amer. dorp in Canada, 1 mijl N. O. van Quebec.

CHARLBURG, Eng. dorp, gr. Oxford, met 1070 inw. en 5 jaarmarkten.

CHARLBURY, Eng. dorp, gr. Buckingham, 6 mijlen Z. W. van Buckingham.

CHARLEMENIL, Fr. D., dep. Seine.

CHARLEMONT, Fr. vesting, dep. Ardennes, op eenen berg, aan de Maas; met 4,100 inw. en de twee sterkten, groot en klein *Givet*, aan weerskanten der Maas. 22. 29. L. 50. 10. N. B.

CHARLEMONT, Ier. stadje, gr. Armagh, aan het Blackwater. 54. 29. N. B.

CHARLEROI, Nederl. arr., prov. Henegouwen, met 122,500 inw.

CHARLEROI, Nederl. stad, hoofdpl. van voorn. arr., aan de Sambre, tot eenen voormuur van Namen gebouwd, en naar KAREL III van Spanje genoemd. Meer dan eens zijn hare vestingwerken geslecht, doch onlangs weer op nieuw opgetrokken en in orde gebragt. De beneden stad, welke ten Z. aan de Sambre ligt, is door eene brug met het andere deel verbonden. Zij heeft 4020 inw.; verscheidene brouwerijen, pletterijen voor ijzer, smederijen, fabrijken voor spijkers, geweerloopen en wollen stoffen. In de nabuurschap worden vele steenkolen gevonden. 50. 26. N. B. 22. 10. L.

CHARLES, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, met 20,500 inw., op 18 vierk. mijlen; er wordt veel tabak gebouwd. De hoofdstad is Charlestown of Port Tobacco. 2. Eng. eil., ten N. van Labrador in de Hudson's straat. 3. Kaap aan de N. zijde van Labrador. 4. Kaap aan de Z. O. zijde van Labrador, op 52. 25. N. B.; hier ligt ook een woest eil. Charles. 5. N. Amer. riv., die Boston van Charleston scheidt, en waarover de *Charles river Bridge* ligt. 6. Eil. in de straat van Magelaan, 2 mijlen Z. Z. W. van Fortescue's baai.

CHARLES BAY, zie Bahia of *Karelsbaai.*

CHARLES CAPE, N. Amer. kaap, prov. Virginië, tegenover kaap Henry.

CHARLES CITY, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 5,186 inw.

CHARLES-FORT, Eng. kolonie aan de Hudson's-baai in N. Amerika. 2. Ier. fort, gr. Cork, aan de O. zijde van den mond der haven van Kinsale.

CHARLES, (SIR) HARDY ISLAND, klein eil. in de Z. helft der Groote Zuidzee, door CARTERET ten W. van de groep van Negen eilanden ontdekt en dus genoemd. 4. 41. Z. B. en 174. 20. L.

CHARLES, (LAKE ST.) N. Amer. meer van Neder Canada. 2. Riv., die uit gen. meer voorkomt en bij Quebec in den St. Lourens valt; zij ontvangt beneden Montreal eene andere riv. St. Charles. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Louisiana, tusschen den Missouri en Mississippi, met 3500 inw. en de hoofdstad Charles, aan den Missouri, met omtrent 450 inw. 287. 16. L. 38. 25. N. B. 4. Dorp in Z. Amer., aan de Rio Negro.

CHARLES MIDDLETON'S EILAND, eil. bij van Diemen's land, door SHORTLAND ontdekt.

CHARLESTON, sterke stad in de N. Amer. Rep., hoofdstad van de prov. Z. Carolina, en het distr. van denzelfden naam, dat 63,180 inw. bevat. Zij ligt op eene landtong aan de vereeniging van de Ashley en Cooper, heeft regelmatige straten, een huis der staten, 12 kerken voor verschillende gezindten, eene roomsche kapel, 1 synagoge, eene universiteit, een letterkundig genootschap, eene bibliotheek, eene beurs, bank, haven, verscheidene nuttige inrigtingen en 28,000 inw., waaronder 13,000 Negers: zij drijft veel handel op Europa, bijzonder in rijst, tabak, katoen, indigo, enz., en heeft 190 eigene schepen. 297. 6. L. 32. 47. N. B. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Hampshire, gr. Ches, aan de Connecticut, met 1500 inw. en eene akademie. 301. 23. L. 43. 16. N. B. 3. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Montgomery, met 5300 inw. 4. Visschers dorp in de N. Amer. Rep., prov. Maryland.

CHARLESTON, zie Charlestown.

CHARLESTOWN, voormaals *Port Pean*, Eng. marktvlek in Cornwallis, aan 't Kanaal, met 500 inw. 2. Hoofdstad van het gr. Charles, prov. Maryland, ook wel Port Tabacco genoemd, met 480 inw. 3. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Middlesex, op het schiereil. tusschen de monden der riv. Mystick en Charles, over welke laatste eene brug ligt, waardoor de stad met Boston gemeenschap heeft; zij heeft 1 hervormde, 1 doopsgezinde en 1 hoofdkerk, 1 zeehospitaal, 1 gevangenhuis en 4950 inw., welke linnenfabr. hebben en handel drijven. 4. Eenige stad op het W. Ind. eil. Newis, de zetel van den gouverneur en der regering, met eene door een fort gedekte reede, op welke de schepen tusschen klippen en ondiepten zeker voor anker kunnen liggen: zij is eene groote stapelplaats en er wordt veel handel gedreven. 5. Eng. stadje en haven op 't W. Ind. eil. Barbados. 6. Eng. stadje op 't eil. St. John, in de golf van St. Lourens, met een fort en haven. 7. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Rhode eil., gr. Washington.

CHARLETON, (DE GROOTE en KLEINE) twee riv. in de N. Amer. Rep., welke in den Missouri vallen.

CHARLEVAL, Fr. vlek, dep. Eure.

CHARLEVILLE, Fr. stad, dep. Ardennes, arr. Mezières, aan de Maas; zij heeft door eene brug met Mezières gemeenschap, is de zetel van het tribunaal van het distr. en van eene kamer van koophandel; heeft 7,724 inw., veel handel, wol-, tapijt-, geweer-, spijker-, leder- en hoedenfabr. 49. 47. N. B. 2. Ier. vlek, prov. Munster, gr. Cork, 6 m. Z. van Limerick.

CHARLEY, Eng. dorp, gr. Lancaster.

CHARLIEU, Fr. stadje, dep. Loire, arr. Roanne, met 2900 inw. 46. 15. N. B.

CHARLIQUEN, Turk. Aziat. vlek in Natolië, tusschen Tocat en Erzerum, met fabrijken van marokkijn leder.

CHARLOIS, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Dordrecht, tegenover Rotterdam, met 1850 inw.

CHARLOTIA, N. Amer. stad aan de St. John's rivier, ten O. van Florida.

CHARLOTTE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, Z. W. van Richmond, met 14,160 inw. en eene hoofdpl. van denzelfden naam, die 1400 inw. telt. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., aan de O. zijde van het meer Champlain, met 655 inw. 3. N. Amer. riv. in Florida, die in de golf van Mexico valt, op 26. 40. N. B. 294. 16. L. 4. Een der hoofdtakken van de Susquehannah, in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York. 5. Kaap aan den Zuidhoek van Nieuw Georgië. 341. 35. L. 44. 32. Z. B. 6. Baai op de kust van N. Amer. 314. 15. L. 44. 34. N. B.

CHARLOTTENBANK, Austr. eil. ten N. W. van de Tonga eil., volgens de beschrijving van SHORTLAND en GIL-

BERT op 11. 50. en. 193. 12. L. KRUSENSTERN gist dat deze bank tot het riff Pandora behoort.

CHARLOTTENBERG, Nassausch stadje en kasteel, gr. Holzapfel.

CHARLOTTENBRUNN, Pruis. vlek, regdst. Reichenbach, kreits Schweidnitz.

CHARLOTTENBURG, Pruis. stadje, prov. Brandenburg, regdst. Potsdam, aan de Spree, 1 uur van Berlijn, met een koninklijk lustslot en park, 3848 inw. en fabr. 52. 32. 30. N. B. 31. 10. L. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw Jersey, gr. Bergen.

CHARLOTTE'S-BAAI, N. Amer. inham in de Z. O. kust van Nieuw Schotland. 44. 36. N. B. 314. 56. L.

CHARLOTTESBURG, vlek in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, 52 mijlen W. van Newbern, 296. 46. L. 35. 18. N. B.

CHARLOTTE'S-EILANDEN of *Koningin Charlotte's eilanden*, lage eil. in Australië, tot den Gevaarlijken Archipel van BOUGAINVILLE, of tot den Grooten Archipel der lagere eilanden behoorende, door WALLIS in 1767 ontdekt, goed bevolkt, met vele kokosboomen en lepelkruid. 19. 18. Z. B. 158. 19. 56. L.

CHARLOTTE'S EILANDEN, (KONINGIN) één groot, en verscheidene kleine eil., aan de N. W. kust van Amer., welke te zamen tot de Eng. bezittingen gerekend worden. Zij hebben geene vaste inw., maar zijn rijk in dennenhout, pelswild en zeehonden. 54. 10. N. B. 224. L.

CHARLOTTE'S EILANDEN, groep Austr. eil., tot den Archipel van *Santa Cruz* behoorende; zij zijn rijk in sago, kokosnoten, broodvrucht, suikerriet, schapen, vogels, visch, enz. De inw. hebben wollig haar, en zijn zwart en wraakzuchtig tegen de Europeanen. De voornaamste eil. zijn Egmont's en Howes eiland. 183. 45. L. 9. 12. Z. B.

CHARLOTTE'S FORELAND, (KONINGIN) twee kapen in Australië, eene aan de Z. W. punt van Nieuw Hanover, op 2. 45. Z. B., en eene aan de Z. O. punt van Nieuw Caledonië, op 22. 30. Z. B.

CHARLOTTE'S HAVEN, zie Cerasesos.

CHARLOTTE'S FONT, zie Cook's straat.

CHARLOTTE'S TOWN, hoofdpl. van 't N. Amer. eil. St. Jan of Prins Edward's eil., in de golf van St. Lourens. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina. 3. Zie Charlotteville.

CHARLOTTE'S STRAAT, Austr. zeeëngte tusschen Nieuw Georgië en de Charlotte's eilanden.

CHARLOTTEVILLE, stad en haven op het Eng. eil. Dominica in de W. Ind.

CHARLTON, Eng. vlek, gr. Kent. 2. Eng. dorp, gr. Wilts. 3. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Saratoga. 4. Amer. eil. in het Z. der Hudson's baai. 297. 46. L. 52. 12. N. B. 5. Eilandje aan de O. zijde van 't meer Ontario. 301. 33. L. 44. 3. N. B.

CHARLY, Fr. vlek, dep. Aisne, met 1560 inw. 2. Fr. vlek, dep. Rhône.

CHARMES, Fr. stadje, dep. Vosges, arr. Mirecourt, aan de Moezel, met 2700 inw. 48. 18. N. B. 24. L.

CHARMOGOL, Aziat. stad der Afghanen in Chorassan, 70 mijlen N. van Herat.

CHARMONT, Fr. vlek, dep. Marne.

CHARMOUTH, Eng. dorp, gr. Dorset.

CHARN, kaap op Groenland, N. O. van Ladeford, op ongeveer 70. N. B.

CHARNAY, Fr. vlek, dep. Rhône.

CHARNE ERNEE, Fr. stadje, dep. en arr. Mayenne, met 620 huizen.

CHARNELLES, Fr. stad, dep. Eure, met 5280 inw., 1 uur van Verneuil.

CHARNET, Eng. riv., valt in de Dove.

CHARNEUX, 2 Nederl. dorpen, prov. Luik, het eene ½ uur van Herve met 2730, het andere met 140 inw.

CHARNISAY, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, 4 mijlen Z. van Loches.

CHARNOCK HEATH, Eng. vlek, gr. Lancaster; het heeft met Charnock Richard 1250 inw., 2 mijlen van Wigan.

CHARNY, Fr. vlek, dep. Yonne.

CHAROLLES, Fr. arr., dep. Saône en Loire, dat op 47 V. M. 108,000 inw. bevat. Het is verdeeld in de kantons Charolles, Bellevues-les-Bains, Chausailles, la Clayette, Digouin-la-Guiche, Marcigny, Pallinges, Gueugnon, Paray-le-Monias, St. Bonnet, Semur en Brionnai, en Toulon-sur-Arroux.

CHAROLLES, hoofdstad van bovengen. arr., tusschen de Semence en Arconse, met 1 kasteel, hospitaal, regtbank van koophandel, akkerbouw, wijn- en veeteelt en 2400 inw. 46. 25. N. B. 21. 42. L.

CHAROLOIS, zie Canal du Centre.

CHARON, Fr. zeedorp, dep. Ned. Charente, 3 m. N. v. Rochefort. 2. N. Amer. riv. in Op. Canada, valt in 't Opper meer. 292. 46. L. 47. 20. N. B.

CHARONNE, Fr. dorp nabij Parijs.

CHARONSSEE, zie Birket.

CHAROS, Fr. dorp., dep. Lot.

CHAROST, Fr. stadje, dep. Cher, arr. Bourges, met 850 inw. en een slot.

CHAROUSSE, Sard. stadje en ambt in de prov. Faucigny, aan de Arve.

CHAROUX, zie Charroux.

CHARPENTIER, riv. en baai op de N. kust van het W. Ind. eil. Martinique.

CHARPENTIER, rots omtrent ⅓ mijl W. Z. W. van kaap Sierra-Leona, aan de W. kust van Afrika.

CHARPEY, Fr. vlek, dep. Drome, arr. Valence, aan de Boisse; 2400 inw.

CHARRAR of *Krara*, Arab. stad, prov. Hedsjas, 4 m. O. van Mastura.

CHARRARA, Perz. stad in Farsistan, 16 uren N. W. van Schiras.

CHARRE CULLOU, stad der Afghanen in Kandahar, 12 mijlen Z. W. van Kabul.

CHARRES, Arab. stad in Yemen.

CHARRIÈRE-LA-GRANDE en CHARRIÈRE-LE-TERME, 2 aan elkander grenzende Nederl. dorpjes in de prov. Namen, 1 uur van Orchimont.

CHARROUX, Fr. stadje, dep Vienne, arr. Civray, met 1580 inw. 2. Fr. stadje, dep. Allier, arr. Gannat, met 1400 inw. en fabr. 46. 10. N. B. 20. 45. L.

CHARROY, bank op de W. kust van Fr., tusschen Brouage en het eil. Oléron.

CHARRUAS, Z. Amer. volksstam in la Plata, aan de Uraguay. 30. 32. Z. B.

CHARSOORAH, stad der Afghanen in Chorassan, 4 mijlen Z. W. van Herat.

CHARTAN, Arab. eil., tot de prov. Yemen behoorende, met veel handel in den door de zee opgeworpenen amber.

CHARTENAY, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, 8 mijlen O. van Angers.

CHARTIER, Fr. dorp, dep. Indre.

CHARTRES, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. St. Calais, aan de Loire, met 1550 inw.

CHARTRES, Fr. arr., dep. Eure en Loire, groot 40 V. M., met de kantons Chartres, Anneau, Courville, Illiers, Janville, Maintenon en Joves, en 98,850 inw.

CHARTRES, hoofdpl. van 't dep. Eure en Loire, bedompt en slecht bebouwd, met 9 kerken, 2 hospitalen, eene regtbank van koophandel, een seminarium, eene bibliotheek van 25,000 banden en een kabinet voor natuurkunde en natuurlijke historie, benevens 13,000 inw., linnen-, leder-, hoeden-, papier- en wolfabrijken. 19. 9. 5. L. en 48. 26. 54. N. B. 2. Fr. dorp, dep. Ille en Vilaine.

CHARTRET, Nederl. D. in Henegouwen.

CHARTREUSE, (LA GRANDE) Fr. dorp, dep. Isère, hoofdpl. der Kartheuser orde.

CHARWEL, zie Chervel.

CHARYBDIS, een der Fidschi eilanden in Australië. 2. Zie Calofaro.

CHARZEWICE, dorp in Galicië, Rzeszaner kreits.

CHARZOW, Pruis. dorp, kreits Beuthen, met eene ijzersmederij, die jaarlijks 40,000 cent. ruw ijzer oplevert, dat meest naar Rusland verzonden wordt.

CHAS, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme.

CHASE, (LA) Fr. dorp, dep. Lozère.

CHASLON, Fr. vlek, dep. Mayenne.

CHASMA, Oostenr. riv. en vlek aan de Croatische militaire grenzen, distr. Waradin.

CHASSAIGNE of *Chassagne*, Fr. dorp, dep. Côte d'Or, arr. Beaune, met goeden wijn. 2. Fr. vlek, dep. Rhône.

CHASSAIR of *Kassair*, groot Afr. dorp in Marocco, in 't grondgebied van Tafilet, met lood- en spiesglasmijnen; 150 mijlen Z. O. van Fez.

CHASSELAY, Fr. vlek, dep. Rhône, arr. Lyon, met loodmijnen.

CHASSENAY, Fr. vlek, dep. Aube.

CHASSENEUIL, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Confolens, met 1850 inw.

CHASSE PIERRE, Nederl. dorp in Luxemburg; 900 inw., 1¼ uur van Chiny.

CHASSERADES, Fr. vlek, dep. Lozère.

CHASSERAL, hoogste bergtop van de Jura, in 't Zwits. kanton Bern, ten N. van 't Bieler-meer. Hij verheft zich in 3 trappen, op welke dorpen en velden liggen; niet ver van de hoogte staan onderscheidene zeer wel ingerigte hutten, in welke des zomers familiën uit den omtrek komen wonen om de baden te gebruiken. De berg levert een heerlijk gezigt op, en is 4,936 voeten boven de oppervlakte der zee, en volgens OSTERWALD 3,614 voeten boven 't Bieler-meer verheven.

CHASSERICOURT, Fr. D., dep. Aube.

CHASSIERS, Fr. vlek, dep. Ardèche.

CHASSIRCOUGH, Aziat. stad in Tibet, op 97. L. 34. 32. N. B.

CHASSIRON, (Toren van) vuurbaak op de N. punt van het Fr. eil. Oléron, met 2 vuren, tot onderscheiding van de baak van Cordouan. Zij dient tot ingang in de zeeëngte Pertuis d'Antioche.

CHASTANS, Fr. vlek, dep. Vendée.

CHASTELLAR, Sard. stadje in Savoije, aan de Bourboillon.

CHASTELET, Nederl. vlek, prov. Henegouwen, met 2000 inw. en spijkerfabrijken, 1 uur O. van Charleroi.

CHASTRE-DAME-ALERNE, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, 1½ uur van Gembloux.

CHASTRET, Nederl. dorp, prov. Namen, ½ uur van Walcourt.

CHAT, riv. op het eil. Guadeloupe.

CHAT, (KAAP) landpunt een weinig binnen den mond der N. Amer. riv. St. Lourens. 49. 7. N. B. 310. 39. L.

CHATA, stad in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee.

CHATABAWS of *Katabaws*, volksstam aan de Chatabaw in N. Amer., op 34. N. B. 500 strijdbare mannen sterk.

CHATA-HATCHI of *Pea-rivier*, N. Amer.

Amer. riv., prov. W. Florida, die op 30. 24. N. B. in de St. Rose's baai valt.

CHATAHOOCHEE, een der armen, die de N. Amer. riv. Apalachicola vormen.

CHATAHOOSPA, N. Amer. riv. in W. Florida, welke in de Chatahoochee valt, op 292. 48. L. 31. 43. N. B.

CHATAIGNERAY of *Chateigneray*, Fr. stadje, dep. Vendée, met 990 inw.

CHATAINBAI, baai op 't W. Ind. eil. Cuba.

CHATAISKA, riv. in Siberië, valt in de Jenisei, 45 mijlen N. van Turucharsk.

CHATAM, zie Chatham.

CHATAMHAVEN, haven op de N. W. kust van Amerika, bij het Rus. fort. Alexander.

CHATAM-STRAAT, straat op de Amer. N. W. kust, bij Nordfolksund.

CHATANGA, Rus. riv. in Azië, die zich in de IJszee stort.

CHATAS, Fr. dorp, dep. Vosges.

CHATAUGHQUE of *Chatauqua*, meer in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Ontario. 2. Dorp aan dit meer gelegen, met omtrent 1040 inw.

CHA-TCHEOU, QUA-TCHEOU of *Chot-cheou*, Aziat. stad in Tibet, 55. m. Z. Z. W. v. Hami. 40. 22. N. B. 113. 27. L.

CHATEAU, (ILE AU) Austr. eil. op de N. O. kust van Nieuw Zeeland. 2. Eil. bij St. Domingo, in W. Ind., welks Z. punt op 303. 14. 45. L. 22. 7. 45. N. B. ligt.

CHATEAU-ARNOUX, Fr. stadje, dep. Neder Alpen, 2 m. Z. van Sisteron.

CHATEAUBELAIR BAAI, baai aan de W. kust van het W. Ind. eil. St. Vincent. 13. 14. N. B. 316. 29. L.

CHATEAUBOURG, Fr. vlek, dep. Ille en Vilaine, arr. Vitré, met 1240 inw.

CHATEAU BRIANT, Fr. arr., dep. Neder Loire, 29 V. M. groot, met 50,000 inw., en de kantons Chateau-Briant, Derval, Moisdon la Rivière, Nort, Nozai, Rouge, St. Julien de Vouvantes. De hoofdpl. heeft 3100 inw.

CHATEAU CAMBRESIS, Fr. sterke stad, dep. Noorden, met 4000 inw.

CHATEAU CEAUX, zie Champtoceaux.

CHATEAU CHALON, Fr. stadje, dep. Jura, arr. Lons-le-Saunier, aan de Seille, met 640 inw. en wijnbouw.

CHATEAU CHERVIS, Fr. vlek, dep. Op. Vienne, arr. St. Yrieux; 2190 inw.

CHATEAU-CHINON of *Chatel-Chinon*, Fr. arr., dep. Nièvre, groot 35 vierk. mijlen, met de kantons Chateau-Chinon, Chatillon en Bazois, Lucy, Montsanche en Moulin-en-Gilbert en 48,720 inw. De hoofdpl. Chateau-Chinon ligt op een' berg, aan de Yonne, heeft 3156 inw. en fabr. 21. 39. L. 47. 5. N. B.

CHATEAU CORNET, fort op 't Eng. eil. Guernsey.

CHATEAU DAUPHIN, sterk Sard. kasteel in Savoije, tusschen Embrun en Saluzzo, aan een' bergpas, op 44. 33. N. B.

CHATEAU D'EGUILLES, zie Chatebonnière.

CHATEAU DE JOUX, Fr. fort, dep. Doubs, nabij Pontarlier.

CHATEAU D'IF, Fr. kasteel op een eilandje in de baai van Marseille, dep. Monden der Rhône, arr. Marseille.

CHATEAU D'OESCH of *Oex*, Zwits. vlek, kanton Waadt, met 2300 inw.

CHATEAU D'OLERON, CHATEAU DU BOURG, Fr. stadje, dep. Ned. Charente, op 't eil. Oléron, met 400 huizen.

CHATEAU DOUBLE, Fr. D., dep. Var.

CHATEAU DU BOURG, zie Chateau d'Oléron.

CHATEAU DU LOIR, Fr. stadje, dep. Sarte, met 2650 inw. en fabrijken.

CHATEAUDUN, Fr. arr., dep. Eure en Loire, groot 26 vierk. mijlen, met de kantons Chateaudun, Bonneval, Bon, Cloye, en Orgères en 53,950 inw. De hoofdpl. Chateaudun ligt aan de Loire, met 2 voorsteden, 7 kerken, fabr. en 6,200 inw. 18. 59. 2. L. 48. 4. 12. N. B.

CHATEAU EN MARCHE, Fr. vlek, dep. Neder Seine, bij Montevillers.

CHATEAU FORT, Fr. D., dep. Vienne.

CHATEAU GAY, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dome; 1 m. Z. W. van Rion.

CHATEAU GERARD, Fr. vlek, dep. Yonne, 8 mijlen O. Z. O. van Auxerre.

CHATEAU GIRON, Fr. vlek, dep. Ille en Vilaine, arr. Rennes, 1470 inw.

CHATEAU GOMBERT, Fr. stadje, dep. Monden der Rhône, 4 m. van Aix.

CHATEAU GONTIER, Fr. arr., dep. Mayenne, bevat 26 vierk. mijlen en 68,000 inw., met de kantons Chateau-Gontier, Bierne, Craon, Cosse-le-Vivien, Grez-en-Bouère en St. Aignan. De hoofdpl. Chateau Gontier, ligt aan de Mayenne, heeft fabrijken en 4850 inw. 16. 54. L. en 47. 47. N. B.

CHATEAUGUAY, riv. in de N. Amer. Rep., prov. York, valt in den St. Lourens.

CHATEAUGUAY, vlek in de N. Amer. Rep., gr. Franklin, met 700 inw.

CHATEAU L'ABBAYE, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, aan de Scarpe: 720 inw.

CHATEAU-LANDON, Fr. stadje, dep. Seine en Marne, met 1960 inw. en fabr.

CHATEAU LAUDREN, Fr. vlek, dep. Noordkusten, 2 mijlen van St. Brieux.

CHATEAU LA VALLIERE, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, met 578 inw. en ijzerfabrijken. 17. 58. L. 47. 40. N. B.

CHATEAULIN, Fr. arr., dep. Finisterre, bevat 35 vierk. mijlen en 82,500 inw., met de kantons Chateaulin, Carhaix, Chateauneuf, Crozon, le Faou, Houelgoat en Pleyben. De hoofdpl. Chateaulin, aan de Auzon, heeft 3200 inw.

CHATEAU LOMBARD, Turk. Aziat. stad, prov. Caramanië. 30 m. v. Konieh.

CHATEAU MEILLANT, Fr. stad, dep. Cher, arr. St. Amand, met 2240 inw.

CHATEAUNEUF, Fr. vlek, dep. Ain.

CHATEAUNEUF, Fr. stadje, dep. Mayenne, aan de Sarte, met 920 inw.

CHATEAUNEUF, Fr. vlek, dep. Côte d'Or. 2. Fr. vlek, dep. Loire. 3. Fr. vlek, dep. Saône en Loire. 4. Fr. stadje, dep. Charente, aan de Charente, met 2180 inw. 5. Fr. vlek, dep. Var. 6. Fr. vlek, dep. Nièvre. 7. Fr. stadje, dep. Eure en Loire, met 1270 inw. 8. Fr. stadje, dep. Ille en Vilaine, met een zeshoekig fort, ter dekking van de reede van St. Malo en 600 inw. 9. Fr. dorp, dep. Op. Vienne, arr. Limoges, met 1150 inw.

CHATEAUNEUF-CALCERNIER, Fr. vlek, dep. Vaucluse, met 1000 inw.

CHATEAUNEUF DE CHABRES, Fr. dorp, dep. Op. Alpen; 2 m. van Sisteron.

CHATEAUNEUF DE GADAGNE, Fr. dorp, dep. Vaucluse, met 192 huizen.

CHATEAUNEUF DE GALAURE, Fr. dorp, dep. Drome, 3 m. van Romance.

CHATEAUNEUF DE PAPE, Fr. marktvlek, dep. Vaucluse, met 1120 inw.

CHATEAUNEUF DE MAZENE, Fr. dorp, dep. Drome, 2½ m. O. van Montelimart.

CHATEAUNEUF DU FAON, Fr. vlek, dep. Finisterre, met 2250 inw.

CHATEAUNEUF DU RANDON, Fr. vlek, dep. Lozère, met 450 inw.

CHATEAUNEUF DE RHÔNE, Fr. vlek, dep. Rhône, tegenover Viviers.

CHATEAUNEUF EN THIEMERAIS, Fr. stadje, dep. Eure en Loire, met 1270 inw.

CHATEAUNEUF SUR CHARENTE, Fr. stadje, dep. Charente, met 2200 inw.

CHATEAUNEUF SUR CHER, Fr. stadje, dep. Cher, aan de Cher; 1720 inw.

CHATEAUNEUF SUR LOIRE, Fr. stadje, dep. Loiret, met 3130 inw.

CHATEAUNEUF SUR SARTE, Fr. stadje, dep. Maine en Loire, met leigroeven en 920 inw. 17. 21. L. 47. 41. N. B.

CHATEAU PONSAC, Fr. vlek, dep. Op. Vienne, arr. Bellac, met 3830 inw.

CHATEAU PORTIEN, Fr. stadje, dep. Ardennes, met 1030 inw. en een slot.

CHATEAU REGNAULT of *Château Renaud*, Fr. stadje, dep. Indre en Loire, aan de Breune, met 2520 inw.

CHATEAU RENARD, Fr. stadje, dep. Monden der Rhône, met 3270 inw. 2. Fr. stadje, dep. Loiret, met 2088 inw., handel in laken, lijnwaad en saffraan.

CHATEAU RENAUD, zie Château Regnault.

CHATEAU ROUX, Fr. arr., dep. Indre, bevat 47 vierk. mijlen en 76,000 inw., met de kantons Chateauroux, Argenton, Buzançois, Chatillon, Ecueille, Levroux, St. Vincent d'Ardentes en Vallançay.

CHATEAU ROUX, hoofdpl. van 't Fr. dep. Indre, is slecht gebouwd, heeft 1 kasteel, 4 kerken, eene regtbank van koophandel, eene bibliotheek, een' kruidtuin, groote lakenfabr., welke honderden menschen onledig houden en 8400 inw. 19. 21. 10. L. en 46. 48. 45. N. B. 2. Fr. vlek, dep. Op. Alpen.

CHATEAU SALINS, Fr. arr., dep. Meurte, bevat 19½ vierk. mijl en 56,700 inw., met de kantons Chateau-Salins, Alberdorf, Delme, Dieuze en Vic. De hoofdstad Chateau-Salins, aan de Seille, heeft zoutwerken, die jaarlijks 220,000 centenaars opbrengen, en 2110 inw.

CHATEAU THIERRY, Fr. arr., dep. Aisne, bevat 22 vierk. mijlen en 57,000 inw., met de kantons Chateau-Thierry, Checy sur Marne, Fere en Tardenois, Neuilly St. Frond en Condé. De hoofdpl. heeft 4160 inw. en fabr. Geboortepl. van den fabeldichter LAFONTAINE. 21. 8. L. en 49. 12. N. B.

CHATEAU VIEUX, 6 Fr. dorpen in de dep. Allier, Op. Alpen, Doubs, Loir en Cher, Var en Rhône.

CHATEAU VILAIN, Fr. vlek, dep. Op. Marne, met 2,000 inw. 22. 38. L. 48. 2. N. B. 2. Fr. vlek, dep. Isère.

CHATEIGNERAYE, zie Chataigneray.

CHATEL-AILLON, Fr. vlek en landpunt, 2 mijlen Z. van La Rochelle.

CHATELAIN, Fr. dorp, dep. Mayenne.

CHATELARD, Sard. dorp in Savoije, nabij Chambery, met 1000 inw.

CHATEL-AUDRUN, Fr. stadje, dep. Noordkusten, arr. St. Brieux; 850 inw.

CHATEL-CENSOY, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Avallon, met 1000 inw.

CHATEL CHINON, zie Chateau Chinon.

CHATEL DE NEUVE, Fr. D., dep. Allier.

CHATELDON, zie Casteldon.

CHATELET, Nederl. vlek, prov. Henegouwen, aan de Sambre, met wolweverijen, pottebakkerijen, 2 zoutkeeten, 1 brandewijnstokerij en 1920 inw. 2. Twee Nederl. vlekken in Luxemburg, in Op. en Ned. Chatelet onderscheiden. 3. Fr. vlek, dep. Cher, met 1100 inw. 4. Fr. D., dep. Seine en Marne, met 1000 inw.

CHATEL GERARD, Fr. D., dep. Yonne.

CHATEL GUION, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme, met gezondheidsbronnen.

CHATELINEAU, Nederl. vlek, prov. Henegouwen, bij Chatelet, met 900 inw.

CHATELLERAUD of *Chatellerault*, Fr. arr., dep. Vienne, bevat 21 vierk. mijlen en 47,300 inw., met de kantons Chatellerault, Dange, Leigne, Lencloister, Plumartin en Vouneuil. De hoofdpl. heeft 4 kerken, een hospitaal, eene beurs, eene regtbank van koophandel, onderscheidene fabr. en 8,190 inw. 18. 12. 4. L. 46. 9. 6. N. B.

CHATEL-LES-CORNAY, Fr. vlek, dep. Ardennes, 5 mijlen Z. O. van Vouziers.

CHATELLUX, zie Chatelus.

CHATEL MONTAGNE, Fr. dorp, dep. Allier, 3 mijlen Z. O. van la Falisse.

CHATEL NAUDARRY, zie Castel Naudarry.

CHATEL ST. DENIS, Zwits. vlek, kanton en 8 mijlen Z. O. van Freyburg.

CHATEL SUR MOSELLE of *Chatte*, Fr. stadje, dep. Vosges, met 1150 inw.

CHATELUS of *Chatellux*, Fr. stadje, dep. Creuse, arr. Boussac, met 780 inw.

CHATENAY, Fr. D., dep. Seine et Oise.

CHATENOY, Fr. vlek, dep. Vosges, arr. Neufchateau, met 1120 inw. 2. Fr. dorp, dep. Op. Saône. 3. Fr. dorp, dep. Op. Marne. 4. Fr. dorp, dep. Loiret.

CHATHAM, CHATAM of *Chattam*, Eng. stad, gr. Kent, eigenlijk eene voorstad van Rochester, aan den regteroever van de Medway, welke in hare nabijheid in de Theems valt, met 11,000 inw., eene ruime haven en hoofdlegplaats voor de Eng. vloot, die door onderscheidene forten beschermd wordt. Ook is er een zeearsenaal, dok, groote scheepstimmerwerf, scheepvaart en fraaije kazernen voor de bezetting. Vermaard is deze stad in onze vaderlandsche geschiedenis door den togt van 1667, die van den moed onzer voorvaderen getuigde, en ons nog met eerbied de namen van DE RUITER, VAN BRAKEL, VAN RIJN en anderen herinnert. 51. 22. N.B. 16. 46. L. 2. Klein eil. in de golf van Bengalen, met de schoone haven Cornwallis. 3. Een der grootste van de Gallopagos eil., aan de Amer. kust van Nieuw Granada. 4. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 13,000 inw. 5. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, met 13,540 inw. 6. Chatham of *Pitt*, Eng. vlek en fort in N. Amer., prov. York, aan de St. Clair; 20 Eng. mijlen van hier is eene volkplanting van Hernhutters, die van den landbouw en het vervaardigen van ahornsuiker bestaan. 7. Austr. eil. ten O. van Nieuw Zeeland, in 1791 door BROUGHTON ontdekt, en naar zijn schip genoemd; het is van het O. naar het W. 36 mijlen lang. De N. punt ligt op 43. 45. Z. B. en 200. 48. L. 8. Austr. eil., tot de Marshalls of Mulgraves eil. behoorende. 9. Austr. eil. met eene groote riv., die zich in eene ruime baai ontlast. 13. 32. Z. B. 205. 33. L. 10. Eil. aan de Z. O. kust van de prov. Massachusetts, in de N. Amer. Rep. 11. Kaap op de Z. W. kust van Nieuw Holland. 35. 3. Z. B. 134. 24. L. 12. 5. N. Amer. stadjes in Nieuw York, Nieuw Jersey, Z. Carolina, Massachusetts en Connecticut. 13. Baai op O. Florida. 25. 30. N. B.

CHATHAM (PORT), zie Chatamshaven.

CHATHAM PUNT, kaap aan de N. kust van Quadra's en Vancouver's eil. aan de N. W. kust van Amer., zijnde de Z. punt van de Johnson's straat.

CHATHAMS SOUND, straat tusschen de N. W. kust van Amerika en de eilanden Dundas en Stephens.

CHATHAM STRAIT, kanaal op de W. kust van N. Amer., van 't N. naar 't Z. omtrent 50 mijlen lang, scheidende koning GEORGE DEN III archipel van het Admiraliteits-eiland.

CHATI of *Khati*, Arab. stad, prov. Hedsjas, nabij de Perzische golf.

CHATIGAN, O. Ind. koopstad der Eng. in Bengalen, aan de grenzen van Aracan, met eene haven.

CHATILLON, Sard. stad in Piëmont, vallei van Aosta, aan de riv. Doria Baltea, met 1788 inw. 2. Fr. stadje, dep. Marne, arr. Rheims, met 1000 inw. 3. Fr. stadje, dep. Rhône, arr. Villefranche, aan de Azergue, met 860 inw. en okergroeven. 4. Fr. vlek, dep. Drôme, arr. Die, aan de Bes, met 1280 inw. 5. Fr. vlek, dep. Eure en Loire, arr. Chateaudun, met 250 huizen. 6. Nederl. dorp in Luxemburg, 2½ uur van Arlon, met bosschen omgeven.

CHATILLON-BOUTTEVILLE en AZERGUES, zie Boutteville, No. 2 en 3.

CHATILLON COLMONT, Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne, met 332 huizen.

CHATILLON DE MICHAILLES, Fr. D., dep. Ain, arr. Nantua, met 1270 inw.

CHATILLON EN BAZOIS, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Chateau-Chinon, aan het kanaal Nevers, met 630 inw.

CHATILLON LE CHATEAU of *Chatillon sur Sèvre*, voorheen Mauléon, Fr. stadje, dep. 2 Sèvres, arr. Thouars, met 512 inw., 5 m. N. W. van Bressuire.

CHATILLON LES DOMBES of *Chatillon sur Chalaronne*, Fr. stadje, dep. Ain, arr. Trevoux, met 3100 inw.

CHATILLON SOUS LES CÔTES, Fr. vlek, dep. Maas, 2 m. O. van Verdun.

CHATILLON SUR COURTINE, Fr. vlek, dep. Jura, 2 m. O. van Lons-le-Saunier.

CHATILLON SUR DIE, Fr. vlek, dep. Drôme; 1390 inw., 9 m. Z.O. van Valence.

CHATILLON SUR INDRE, Fr. stadje, dep. Indre, met 2600 inw. 47. N. B.

CHATILLON SUR LOING, zie Bouttevillle.

CHATILLON SUR LOIRE, Fr. stadje, dep. Loiret, met 1980 inw., 4 m. Z. v. Gien.

CHATILLON SUR MARNE, Fr. vlek, dep. Marne; 1000 inw.; 6 m. Z. W. v. Rheims.

CHATILLON SUR SAÔNE, Fr. marktvlek, dep. Vosges, met 1000 inw.

CHATILLON SUR SEINE, Fr. arr., dep. Côte d'Or, bevat 37 vierk. mijl., 44,000 inw. en de kantons Chatillon, Aignay, Baigneux, Recey sur Ource, Laignes en Montigny. De hoofdpl. heeft 2 kerken, 2 gasthuizen, eene regtbank van koophandel, looijerij, ijzersmederij, onderscheidene fabr. en 3700 inw. 32. 20. L. 47. 50. 15. N. B.

CHATILLON SUR SÈVRE, zie Chatillon-le-Chateau.

CHATILLON SUR VENOUZE, Fr. stadje, dep. Meurte, 2 mijlen van Blamont.

CHATLEY, Eng. dorp, gr. Essex.

CHATNA, O. Ind. stad en distr. in Bengalen, distr. Midnapore. 23. 20. N. B.

CHATONAY, Fr. marktvlek, dep. Isère, arr. Vienne, met 2138 inw.

CHATRA, O. Ind. stad in de Circar van Ellore, 6 mijlen O. van Ellore.

CHATRE, Fr. arr., dep. Indre, bevat 29 vierk. mijlen en 42,500 inw., met de kantons la Chatre, Aigurande, Eguzon, Neuvy St. Sépulcre en St. Sever. De hoofdpl., aan de Indre, heeft 3460 inw. 19. 34. 4. L. 46. 34. 4. N. B.

CHATRES, zie Arpajon, No. 2.

CHATRUM, O. Ind. stad in Mysore.

CHATRUSSE, Fr. dorp, dep. Vendée.

CHATSWORTH, N. Amer. stad in Virginië, aan de James riv.; nabij Richmont.

CHATTAM zie Chatham.

CHATTÉ, zie Châtel sur Moselle.

CHATTERIS, Eng. vlek, gr. Cambridge; 2600 inw., 22 mijlen van Londen.

CHATTERPORE, O. Ind. stad van Bundelkund, prov. Allahabad, nu aan de Engelschen toebehoorende, met 20,000 inw. 97. 31. 45. L. 24. 57. N. B.

CHATTERTON, zie Chaderton.

CHATTOOR, O. Ind. stad in de prov. Tinnevelly, 9. 42. N. B. 95. 35. L.

CHATU, N. Amer. riv., valt in 't meer Michigan, op 291. 56. L.

CHATUGA, N. Amer. stad, prov. Tennessee, 1 mijl Z. W. van Tellico.

CHATZAN of *Chatran*, stad der Afghanen in Beludschistan, prov. Siwi, aan de Sind. 87. 22. L. 31. 8. N. B.

CHAU, Afr. stadje in Sennaar.

CHAUCAI, Z. Amer. haven in Peru, 3 m. N. W. van de groote Piscadore.

CHAUCAILLO, kleine Z. Amer. haven in Peru, 2 m. N. N. W. van Chaucai.

CHAUCHÉ, Fr. stadje, dep. Vendée.

CHAUCHIGNY, Fr. dorp, dep. Aube.

CHAUD, Sard. stadje in Savoije.

CHAUD, Fr. marktvlek, dep. Drôme, arr. Rions, met 670 inw.

CHAUDEBOURG, Fr. dorp, dep. Moezel, met minerale wateren.

CHAUDEFOND, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. en 4 mijlen Z. O. van Angers, met 265 huizen en steenkoolmijnen.

CHAUDEFONTAINE, D., dep. Doubs.

CHAUDEIRAC, Fr. dorp, dep. Lozère.

CHAUDES-AIGUES, Fr. stadje, dep. Cantal, met warme baden en 2060 inw.

CHAUDEYROLLES, Fr. dorp, dep. Opper Loire.

CHAUDIÈRE, N. Amer. riv. in Canada, welke uit 't meer Megantic voortkomt, een' waterval van 120 voeten diepte en 230 voeten breedte vormt, waarna zij zich in den St. Lourens stort, 2 uren boven Quebec.

CHAUDRON, Fr. dorp, dep. Maine en Loire, arr. Beaupréau; 1150 inw.

CHAUFFAILLES, Fr. dorp, dep. Saône en Loire, met 2155 inw.

CHAUFONTAINE, Nederl. vlek, prov. en arr. Luik, aan het riv. de Vesdre, tusschen zeer hooge bergen in een aangenaam dal gelegen. Men vindt er eene fabr. van geweerloopen, warme baden en marmergroeven van verschillende soorten; 1½ uur van Luik.

CHAUKUNDA, zie Kacundy.

CHAUL of *Chaoul*, O. Ind. stad in Decan, 6 mijlen Z. van Bombay, met eene citadel, eene haven, en handel in specerijen en de hier vervaardigd wordende zijden en verlakte waren. 18. 39. N. B.

CHAULAN, Afr. stad in Marocco, 3 mijlen Z. O. van Fez.

CHAULINEE, Z. Amer. eil., tot de Chiloë eil. behoorende, met een dorp.

CHAULMES, zie Chaumes.

CHAULNES of *Chaunes*, Fr. stadje, dep. Somme, arr. Peronne, met 1236 inw. en fabr. 2. Fr. dorp, dep. Seine en Loire, 6 mijlen O. Z. O. van Parijs.

CHAUME of *St. Nicolas de la Chaume*, Fr. zeevlek, dep. Vendée, arr. Sables d'Olonne, met 418 huizen.

CHAUMERAC, Fr. vlek, dep. Ardèche.

CHAUMERGY, Fr. vlek, dep. Jura.

CHAUMES of *Chaulmes*, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, arr. Melun, aan de

de Yeres, 12 m. O. van Parijs; 1630 inw.

CHAUMONT, Fr. stad, dep. Oise, arr. Beauvais, aan de Troësne, met 1100 inw. 2. Sard. vlek in Piëmont, prov. Susa, nabij de Doria, met 4,500 inw. 3. Sard. stadje in Savoije, hert. Genevois, op eenen berg, aan de Rhône. 4. Fr. vlek, dep. Ardennes, met 965 inw. en fabr. 5. Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren Z. van Bastogne. 6. Nederl. dorp, prov. Z. Braband. 7. Fr. vlek, dep. Loire, met 5000 inw., fabr. van laken, zijde en lint. 8. Fr. vlek, dep. Loir en Cher, met 1140 inw.

CHAUMONT EN BASSIGNY, Fr. arr., dep. Op. Marne, dat 46 vierk. mijlen, de kantons Chaumont, Andelot, Arc en Barrois, Bourmont, Clermont, Juzennecourt, Nogent, St. Blaim, Vignory, Ville-sur-Aujon en 78,200 inw. bevat. De evencensgenoemde hoofdpl. is die van 't geheele dep. Op. Marne, ligt aan den voet van eenen berg, tusschen de Marne en de Juine, met een sterk kasteel, eene kamer van koophandel, maatschappij van den landbouw, bibliotheek van 25,000 boekdeelen, natuurkundig en mineralogisch kabinet, kruidtuin, 6,000 inw. en fabr. van wol, wollen kousen, lederen handschoenen, messen, enz. 48. 6. 13. N. B. 22. 50. L.

CHAUMONT GISTOUX, Nederl. vlek, prov. Z. Braband, met 1160 inw.

CHAUMONT SUR THARONNE, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, arr. Romorantin, aan de Loire, met 940 inw.

CHAUMOUZAY, Fr. stadje, dep. Vosges.

CHAUMUSSAY, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, 8 mijlen Z. van Loches.

CHAUNAY, Fr. vlek, dep. Vienne.

CHAUNES, zie Chaulnes.

CHAUNY, Fr. stad, dep. Aisne, arr. Laon, aan de Oise en aan het begin van het kanaal van Crozat, hetwelk de Oise met de Somme vereenigt, met 3600 inw. en handel. 49. 37. N. B. 20. 52. L.

CHAUP, Fr. vlek, dep. Drôme.

CHAUQUES, Z. Amer. eilandje, tot de Chiloë-eil. behoorende. 43. 20. Z. B.

CHAURIAT, Fr. D., dep. Puy-de-Dôme.

CHAUSSÉE-NOTRE-DAME, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 930 inw.

CHAUSSENANS, Fr. dorp, dep. Jura.

CHAUSSENAT, Fr. dorp, dep. Cantal.

CHAUSSEY of *Chaussay*, groep van kleine eil. of rotsen, aan de kust van het Fr. dep. Kanaal. Het grootste is 3 Fr. mijlen lang en 1 breed.

CHAUSSIN, Fr. vlek, dep. Jura, arr. Dole, aan de Doubs, met 1100 inw.

CHAUSSY, Fr. D., dep. Seine en Oise.

CHAUTAUGGUE, N. Amer. meertje, tusschen de meren van Canada en de golf van Mexico.

CHAUTLAN, N. Amer. stad in Mexico, prov. Chiapa, met aanzienlijken handel in cacao, zout, dadels en aardewerk.

CHAUTTAN, zie Chautlan.

CHAUVANCY, Fr. dorp, dep. Maas.

CHAUVECHEIE, Nederl. dorp in Luxemburg.

CHAUVELIER, Zwits. D., kanton Bern.

CHAUVIGNY, Fr. stadje, dep. Vienne, arr. Montmorillon, met 1650 inw.

CHAUX, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Barbezieux, aan de Larry, met 500 huizen; 8 m. Z. W. van Angoulême.

CHAUX, Zwits. gemeente, in een dal van het kanton Neuenburg of Neufchâtel, welke met de buurten en verstrooide huizen ongeveer 6000 inw. telt. Het aan de grenzen van Frankrijk gelegene dal is 3075 voeten hoog, twee uren lang, en een uur breed.

CHAUX, (LA), DU MILIEU, Zwits. dorp in het kanton en Pruis. vorst. Neufchâtel, met vele werklieden in horologies, kanten en muzijkinstrumenten.

CHAVAGNAC, Fr. stadje, dep. Cantal.

CHAVAGNAT, Fr. vlek, dep. Jura.

CHAVAGNES, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Angers, met 1250 inw.

CHAVAIGNES, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. St. Calais, met 360 huizen. 2. Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Saumur: 1620 inw., 2 mijlen van Brissac.

CHAVANAY, Fr. vlek, dep. Loire, arr. St. Etienne, aan de Rhône: 1820 inw.

CHAVANGES, Fr. dorp, dep. Aube.

CHAVANNES, onderscheidene Fr. dorpen: als 2 in 't dep. Ain, dep. Cher, Drome, Isère, 2 in Jura, Op. Saône, Boven Rijn, enz.

CHAVANNES, Nederl. D., prov Luik.

CHAVANNES, (VIEUX) Nederl. dorp, prov. Luik.

CHAVES of *Chiaves*, Port. vlek, prov. Tra-los-Montes, aan de Tamego, over welke eene oude Romeinsche brug ligt, met 2 voorsteden, 2 forten, 2 baden, reeds bij de Romeinen bekend, 1 armhuis en 3650 inw. 41. 46. N. B. 10. 32. L.

CHAWALINSK, zie Chwalinsk.

CHAWANRAS, dappere en zeer beschaafde Ind. volksstam in de N. Amer. Rep.

CHAWIA, zie Chao.

CHAXUMO, zie Axum.

CHAYANTA, zie Charcas.

CHAYENNE, N. Amer. riv. in Louisiana, valt Z. W. waarts in den Missouri.

CHAYLARD, Fr. stad, dep. Ardèche, arr. Tournon, met 1720 inw.

CHAYNPORE, O. Ind. stad in Behar. 25. 3. N. B. 101. 52. L.

Chazay, Fr. dorp, dep. Rhône, arr. Villefranche, aan de Azergue; 600 inw.
Chaze Henry, Fr. vlek, dep. Mayenne, arr. Chateau Gontier, met 210 huizen.
Chazelet, Fr. dorp, dep. Indre.
Chazelles sur Lyon, Fr. stadje, dep. Loire, arr. Montbrison, met 2400 inw.
Chazemais, Fr. dorp, dep. Allier.
Chaze sur Argos, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Sègre, met 270 huizen.
Chazna of *Villa Flor*, stad op het Canarische eil. Teneriffa, met eene gezondheidsbron. 2. Zie Chasna.
Chazy, N. Amer. dorp en riv. in Nieuw York, valt in 't meer Champlain.
Cheadle, Eng. vlek, gr. Stafford, aan de Tayne, met 3100 inw., fabr. van koperwerk en koolmijnen. 15. 46. L. 53 B.
Cheadle Bulkeley, Eng. vlek, gr. Chester, aan de Bollin, met 2500 inw.
Cheadle Moseley, Eng. vlek, gr. Chester, aan de Bollin, met 1300 inw.
Cheam, Eng. dorp in 't gr. Surrey.
Cheat, N. Amer. riv. in Virginië, gr. Randolph, valt in de Monongahela.
Cheau, eene der zes bevaarbare riv., die zich in de straat van St. Helena werpen, op de kust van Z. Carolina.
Cheb, Afr. stadje in Nubië, 100 mijlen N. W. van Dongola.
Cheberos, Indiaansch volk in Peru, tusschen de Huallaga en Ucayale, in de Pampa del Sacramento.
Chebib of *Tellitz*, bewoonde berg in 't rijk van Fez, in N. Afrika.
Chebinal, N. Amer. baai, op de Z. O. kust van Yucatan, in de golf van Honduras.
Chebistan, Turk. Aziat. dorp aan de grenzen van Perzië; 10 m. van Tauris.
Chebrac, Fr. dorp, dep. Charente.
Chebrechin, N. Amer. zeestad, met veel handel, niet ver van Hallifax, met eene ruime en zekere haven.
Chebucto, baai op de Z. Z.O. kust van Nieuw Schotland. 315. 15. L. 44. 40. N. B.
Cheburgan, Perz. stad, prov. Chorassan, nabij de riv. Jihon.
Chechehets, Indiaansch volk in Patagonië, in Z. Amerika.
Chechirgi, Turk. Aziat. vlek, aan de kusten van Natolië, met warme baden.
Chechminsk, Rus. stad, gouv. Kasan.
Chechmurrat, Perz. stad, prov. Azerbidia, 60 mijlen N. O. van Tabris.
Chechkeef, Rus. stad, gouv. Penza.
Chechy, Checy of *Chelsy*, Fr. vlek, dep. Loiret, arr. Orléans; 1530 inw.
Checiny of *Chenziny*, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 1400 inw. zilver- en loodgroeven. 38. 6. L. 50. 48. N. B.
Checmansik, Turk. Aziat. stadje in Natolië, 4 mijlen O. van Scala Nova.
Checo, zie Cachao, No. 1.
Checoan, Afr. stad in Marocco, ten Z. O. van Azamore, door kooplieden en kunstenaars bewoond.
Che-Cong, Chin. stad in Se-tchuen.
Chedabucto of *Milfordhaven*, groote diepe N. Amer. baai aan de O. Z. O. kust van Nieuw Schotland, op 45. 25. N. B.
Chedarne, Fr. D., dep. Seine en Oise.
Chedbau, zie Cheduba.
Chedder, Eng. dorp, gr. Somerset.
Chede, kaap en dorp op 't Turk. eil. Cyprus. 34. 53. N. B. 2. Sard. dorp, hert. Savoije, op den weg naar Chamouny. In den omtrek vormt de Arve, tusschen leirotsen in een woest oord, eenen zeer schoonen waterval.
Chedleton, Eng. dorp, gr. Stafford.
Chedon, Fr. dorp, dep. Loir en Cher.
Cheduba, eil. der Birmannen, aan de kust van Arracan, waarvan het door een kanaal gescheiden wordt. Het is wel bebouwd en bevolkt, rijk in granen en 9 m. lang. Het is 't Westelijkste van eene groep, die door eenen rajah bestuurd wordt. 18. 50. N. B. en 111. 26. L.
Cheego-Muddy, O. Ind. stad, prov. Cutch, aan den mond der Caggar, met veel handel. 23. 5. N. B. 86. 28. L.
Cheejo of *Sheep*, rotsen bij den ingang van Milfordshaven, in Wallis.
Cheena-Chin, Aziat. stad in Tibet, 3 m. van Jemlah. 30. 27. N. B. 99. 22. L.
Cheeran, O. Ind. stad in Behar.
Cheesadawd, N. Amer. meer aan 't O. einde van 't Slavenmeer. 63. 15. N. B.
Cheesapany, O. Ind. stad in 't rijk Nepaul, aan de grenzen van Bengalen, met een tolhuis. 103. 16. L. 27. 23. N. B.
Cheetapore, O. Ind. stad, prov. Oude, op 27. 35. N. B. 98. 46. L.
Chef, (St.) Fr. vlek, dep. Isère, met 2580 inw., 10 m. N. W. van Grenoble.
Chef Boutonne, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. Melle, met 1420 inw.
Che-fang, Chin. stad van den derden rang in de prov. Se-tchuen.
Chefete-Kan, Turk. Aziat. stad in Caramanië, 28 mijlen O. van Konieh.
Cheffes, Fr. D., dep. Maine en Loire.
Chefrène, (le) Fr. D., dep. Kanaal.
Chegford, Eng. dorp, gr. Devon.
Chegiasar, Perz. stad in Irak Adjemi.
Cheguian, Z. Amer. eil. met een dorp, tot den archipel van Chiloë behoorende.
Cheherastan, voorstad aan de O. zijde van de Perz. stad Ispahan.
Cheire, Zwits. dorp, kanton Freyburg, aan 't meer van Neufchatel.
Cheito, Perz. stad, prov. Farsistan.
Cheiwan, Arab. stad in Yemen,

12 mijlen Z. van Saade.

CHE-KANG, Chin. stad, prov. King-nan.

CHEKI, Aziat. stad in Georgië.

CHEKIANG, Chin. prov., tusschen Kiangnan, Fokiën en de Chinesche zee, bevat 2447 vierk. mijlen en 15,400,000 inw. Zij is vruchtbaar in rijst en zijde, en heeft 88 steden, vele rivieren en kanalen. De hoofdstad is Hong-tschee-fou.

CHEKWALL, O. Ind. stad der seiks in de prov. Lahor. De nabij liggende bergen leveren zout, zwavel en aluin op. 89. 55. 45. L. 32. 39. N. B.

CHE LEOU, Chin. stad, prov. Chan-si.

CHELICUT, Afr. stad in Abyssinië, prov. Tigre, met de fraaiste kerk des ganschen rijks. 13. 21. N. B.

CHELICOTTE, stad in de N. Amer. Rep., prov. Ohio.

CHELIDONI, W. punt der Turk. golf Satalia, op 36. 10. N. B. 48. 14. L.

CHELIN, Z. Amer. eiland en dorp, tot de Chiloë eil. behoorende.

CHELLES, Fr. D., dep. Seine en Marne.

CHELM, Pool. stadje waiw. Lublin, met een kasteel en 900 inw. 41. 6. L. 51. B.

CHELMCE, Pool. D., waiw. Sandomir.

CHELMER, Eng. riv., gr. Essex, aan de O. kust, met de Cann in het Blackwater zamenloopende.

CHELMICZ, Rus. stad, gouv. Minsk.

CHELMNO, zie Culm.

CHELMSFORD, Eng. stad, gr. Essex, aan de zamenvloeijing der Chelmer en Cann, met een' netten schouwburg, weverijen, koren- en veemarkten en 4650 inw. 18. 20. L. 51. 44. N. B. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 1444 inw.

CHELMZO, zie Culmsee.

CHELSEA, Eng. stad, gr. Middlesex, achter St. James Park in Londen, waarmede het genoegzaam zamenhangt, regelmatig bebouwd, met 1600 huizen en 9000 inw., het *royal military asylum*, eene militaire school voor zoons van arme officiers en soldaten, opvoedingsgesticht voor 20 dochters van invaliden, een invalidenhuis voor 500 soldaten en verdere nuttige inrigtingen, alsmede eenige fabrijken. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Suffolk, N. O. van Boston gelegen, met 500 inw. 3. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Orange, met 300 inw.

CHELT, Eng. riv., die in 't gr. Glocester ontspringt, en in de Severn valt.

CHELTENHAM, Eng. vlek, gr. Glocester, aan de Chelt, met 3100 inw., uitnemende warme en koude baden, welke sterk bezocht worden, en in vele ziekten heilzaam bevonden zijn; schoone wandelwegen, een' schouwburg, hospitaal, enz. 15. 27. L. 51. 54. N. B.

CHELVA, Spaan. vlek in Valencia, bij de Guadalaviar, met 7200 inw. 39. 41. N. B. 15. 50. L.

CHELUM of *Hydaspes*, O. Ind. riv. in de prov. Cachemir, welke zich met de Chenab en Rauvy vereenigt, en zich daarna in den Indus ontlast.

CHELY D'APCHER, (ST.) Fr. stadje, dep. Lozère, arr. Marvejols; 2190 inw.

CHELY D'AUBRAC, (ST.) Fr. dorp, dep. Aveiron, met 1500 inw.

CHEMACH of *Kemach*, Turk. Aziat. stad in 't Z. deel van Caramanië.

CHEMAL, Perz. stad in Chusistan.

CHEMALI, Turk. Aziat. stad in Natolië, 2 mijlen van zee.

CHEMAZE, Fr. vlek, dep. Mayenne.

CHEMCHU BAAI, baai op de O. kust van Cochin-China. 13. 35. N. B. 126. 48. L.

CHEMEN, Chin. stad, prov. Tchekiang, aan 't groote kanaal, met muren omringd, 6 m. Z. Z. W. van Kia-hing.

CHEMÈRE, Fr. vlek, dep. Ned. Loire.

CHEMERE-LE-ROI, Fr. dorp in 't dep. Mayenne, 6 mijlen van Laval.

CHEMILLE, Fr. stadje, dep. Maine en Loire, met 3100 inw. 2. Fr. dorp, dep. Sarte, arr. la Flèche; 226 huizen.

CHEMILLY, 5 Fr. D., 2 in 't dep. Yonne, een in Op. Saône, Allier en Orne.

CHEMIN, N. Amer. riv., valt in 't meer Michigan. 42. 15. N. B. 291. 9. L.

CHEMIN, 5 Fr. dorpen, dep. Jura, Côte d'Or, Marne, Op. Marne, Seine en Marne. 2. Chin. stad in 't kon. Corea.

CHEMIRÉ LE GAUDIN, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. le Mans; 162 huizen.

CHEMNITZ, Saks. ambt, kreits Erzgebergte, dat op 2½ vierk. mijl 1 stad, 56 dorpen, 3 buurten en 33,100 inw. bevat.

CHEMNITZ, Saks. stadje, kreits Erzgebergte, aan de Chemnitz, met eene voorstad, 4 poorten, een kasteel, lyceüm, katoenweverijen en andere fabr., stapelplaats van gesponnen katoen uit den omtrek, en 10,850 inw. 50. 45. N. B.

CHEMNITZ of *Dorfchemnitz*, Saks. dorp, nabij Chemnitz gelegen. Geboorteplaats van den beroemden geschiedschrijver SAMUEL PUFENDORF.

CHEMNITZ, zie Altkemnitz en Boheemsch Chemnitz.

CHEMORCHY, O. Ind. stad van Bootan.

CHEMUNG, dorp in de N. Amer. Rep. prov. N. York, gr. Tioga; met 680 inw.

CHENAB, bij de ouden *Acesines*, O. Ind. riv., valt bij Mahassan in de Behul.

CHENAC, Fr. D., dep. Ned. Charente.

CHENAILLES, Fr. dorp, dep. Corrèze.

CHENAIL ECARTE, N. Amer. riv. in

in Op. Canada, valt in 't meer St. Clair.
CHENALOTTE, Fr. dorp, dep. Doubs.
CHENANGO, gr. in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, zijnde 10 mijlen lang en 8 breed, met 46,800 inw. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., in Nieuw York, gr. Broome, met 1,420 inw. 3. Riv. in Nieuw York, valt in de Susquehannah.
CHENAVARI, uitgebrande vulkaan in 't Fr. dep. Gard, met bazaltzuilen.
CHENAY, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres.
CHENAY-LE-CHÂTEL, Fr. dorp, dep. Saône en Loire.
CHENCO BAAI, baai aan de W. kust van 't O. Ind. eil. Sumatra. 1. 11. Z. B.
CHENCOUR of *Chemkon*, Turk. Aziat. stad in Armenië, met een schoon kasteel, groote caravansera's en verscheidene moskeën; 70 mijlen N. O. van Erivan.
CHENDEREYCACONDA, O. Ind. stad in Mysore, nabij Chinnabalabarum.
CHENDI, SCHENDI of *Sjendi*, na Sennaar de grootste stad van Nubië, aan den Nijl, waar de karavaanwegen van Sennaar naar Egypte en Nuakem zich van elkander verwijderen.
CHENDOUL, Perz. riv. in Kabul, valt in de Kameh, 8 mijlen O. van Peshawur.
CHENE, Fr. vlek, dep. Ardennes, met 1450 inw. 2. Zwits. dorp, kanton Genève, aan de Arve, met 2600 inw. 3. N. Amer. riv. in Ned. Canada, valt in den St. Lourens, 12 m. boven Quebec.
CHENEE, Nederl. dorp, prov. Luik, met 1266 inw., 1 uur van Luik.
CHENELETTE, Fr. vlek, dep. Rhône.
CHÉNÉRAILLES, Fr. stadje, dep. Creuse, arr. Aubusson, met 750 inw.
CHENEROYPATAM, O. Ind. stad in Mysore, 10 m. N. W. van Seringapatam.
CHENESSEE, zie Genessee.
CHENET, Turk. Aziat. stad in Caramanië, 28 mijlen Z. W. van Konieh.
CHENEUX, Nederl. dorp, prov. Luik, met 900 inw., ½ uur van Herve.
CHENI, Fr. vlek, dep. Yonne.
CHENIES, een der Hitlandsche eil. bij Schotland.
CHENIPOTTEM, O. Ind. stad in Carnate.
CHENNEVILLE, Nederl. dorp in Luxemburg, aan de Ourte; 2 m. van St. Hubert.
CHENOGNE, Nederl. dorp in Luxemburg, 1¾ uur van Bastogne.
CHENOIS, Nederl. dorp in Luxemburg, digt bij Virton.
CHENOKE, Nederl. D. in Luxemburg.
CHENONCEAU, Fr. dorp, dep. Indre en Loire; 700 inw.; 2 m. Z. W. van Amboise.
CHENOSBET, meer in de N. Amer. Rep.
CHENSI, gemeenschappelijke naam der prov. Signan en Canton in China, welke op 9,626 vierk. mijlen, 14,700,000 inw. en de steden Chin-mou-hien, Lan-tscheu, Sin-gan-fou en So-tscheu bevat.
CHENU, Amer. riv. op de kust van Carthagena. 2. Fr. dorp, dep. Sarte.
CHEN-YANG, zie Chin-Yang.
CHENZINY, zie Checiny.
CHEOU, Chin. stad, prov. Kiang-nan. 134. 9. L. 32. 34. N. B.
CHEOU-QUANG, Chin. stad, prov. Chang-tong. 4 mijlen N. van Tsin-tcheou.
CHEOU-TCHANG, Chin. stad, prov. Fokien, 18 mijlen O. van Kien-nhing.
CHEOU-YUNG, Chin. stad, prov. Chan-si, 3 mijlen O. van Hindia.
CHEPAN TORRINGTON, Eng. stad, gr. Devon, aan de Tovridge; met wolfabr.
CHEPAUK, paleis van den Nabob van Arcot, ten Z. van Madras.
CHEPAWYAN, Eng. fort in N. Amer., prov. Nieuw N. Wallis, aan den mond van de Elk in de Athapeskow, met pelshandel.
CHEPELIO of *Chepillo*, Z. Amer. eil. in de golf van Panama, omtrent 1 mijl in den omtrek. 8. 30. N. B. 298. 51. L.
CHEPEOUANS, CHEPEWYAN of *Chippeways*, zie Chippeways.
CHEPIDO, Turk. stadje op de O. kust van 't eil. Paros in den Archipel, met het oude kasteel Kefalo, op eene hoogte.
CHE-PING, Chin. stad in Koeit-cheou.
CHEPO, Z. Amer. stad en riv. op de landëngte van Panama. 9. 8. N. B.
CHEPPE, (LA) Fr. dorp, dep. Marne.
CHEPSTOW, Eng. stad, gr. Monmouth, nabij den mond der Wye in de Saverne, met eene kleine haven en 2,580 inw. 15. 10. L. 51. 42. N. B.
CHEQUETAN, baai in N. Amer., aan de Stille Zuidzee, 18 m. W. van Acapulco.
CHEQUIN, zie Chekiang.
CHER, riv. in Fr., welke in het dep. Creuse, bij Auzance, ontspringt, de Ille Seiche, Eure en Arnan opneemt en zich, na eenen loop van 60 Fr. mijlen, met twee armen bij Tours in de Loire stort. Zij geeft den naam aan de Fr. dep. Cher, en Loir en Cher.
CHER, (dep. van de) Fr. dep., begrensd door de dep. Loiret, Nièvre, Allier, Indre, Loir en Cher, groot 133 vierk. mijlen, met 228,200 inw., en besproeid door de riv. de Cher, de Saudre, de Nère, enz. Het brengt voort: veel granen, wijn, die meest tot brandewijn verstookt wordt; hennep, vlas, wol, hout, schapen met zeer fijne wol, vee, en jaarlijks ongeveer 110,000 centenaars ijzer. Het wordt verdeeld in de 3 arr., Sanserre, Bourges en St. Amant, 29 kantons en 307 gemeenten. De hoofdstad is Bourges. 19. 27.

tot 20. 41. L. 40. 32 tot 47. 39. N. B.

CHERAC, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Saintes, met 1715 inw.

CHERAIN, Nederl. dorp in Luxemb., met 500 inw., 1¼ uur van Houffalise.

CHERAMIDI, Turk. stadje in Morea, bij de golf van Coron.

CHERAPA, Z. Amer. kolonie in Peru, prov. Piura, aan de Tambarapa.

CHERASCO of *Quierasque*, Sard. stad in Piëmont, prov. Mondovi, op de grenzen van 't gr. Asti, aan de vereeniging der Stura met den Tanaro, op eene hoogte, met 4 kerken, een collegie, 5 kloosters, 2 gasthuizen, fabr. en 11,200 inw. 25. 30. L. 44. 35. N. B.

CHERATTE, Nederl. dorp, prov. Luik, aan de Maas; 1460 inw.: 1½ uur van Luik.

CHERAWS, N. Amer. distr. in 't N. van Z. Carolina, 24 mijlen lang en 18 breed, en verdeeld in de gr. Darlington, Chesterfield en Marlborough.

CHERBANIANI, eene rei gevaarlijke klippen in den Ind. oceaan, ten N. W. der Lakedivische eilanden.

CHERBONNIÈRE, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, 2 m. O. van St. Jean d'Angely.

CHERBOURG, Fr. arr., dep. Kanaal, groot 7½ vierk. mijl, met 67,560 inw.

CHERBOURG, sterke Fr. zeestad en hoofdplaats van voornoemd arr., aan eene groote baai van het Kanaal, met eene kweekschool voor de zeevaart, regtbank van koophandel en geleerde genootschappen: zij heeft de eenigste oorlogshaven aan het Kanaal, *Port Bourbon* genoemd, met groote dokken en eenen havendam van 54 voet diepte, zoo dat er bij het laagste water 26 voet blijft. De reede wordt door de forten Longlet, Galet, Hommet, Autels, Querqueville en Tour la Ville beschermd. De stad heeft onderscheidene fabr., eenigen handel en omtrent 10,000 inw. 16. 2. 42. L. 49. 38. 31. N. B.

CHERCHESENE, O. Ind. stad, 18 mijlen Z. van Kerkuk.

CHERCOT, O. Ind. stad in Golconda.

CHERCOUCHY, O. Ind. stad in Carnate.

CHERCQ, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, nabij Doornik, met 490 inw.

CHERDENEUX, Nederl. dorp, prov. Namen, 1¼ mijl van Durbuy.

CHERE, Fr. vlek, dep. Sarte.

CHERENCE, Fr. vlek, dep. Mayenne.

CHEREN-TABANAN, stad in Chin. Tartarije. 137. 17. L. 41. 32. N. B.

CHEREPE, Z. Amer. haven en baai in Peru, prov. Sana. 7. 70. Z. B.

CHERET (LE) of *Lescheret*, Nederl. dorp in Luxemburg, 1¾ uur van Neufchateau.

CHERFO, Turk. eil. in den Archipel. 37. 11. N. B. 43. 7. O. L.

CHERHILL, Eng. dorp, gr. Wilts, met 300 inw.

CHERIA, voorheen *Mycene*, Turk. dorp in Morea, distr. Sakkania.

CHERIBON, koningrijk op 't O. Ind. eil. Java, het Noordelijk deel van 't eil. uitmakende, en grenzende ten W. aan het rijk van Jakatra, ten O. aan Mataram en 't regentschap Tagal, en is ten Z. en N. door de zee bepaald. De lucht is er niet gezond, doch de grond buitengewoon vruchtbaar, sterk bevolkt en wel bebouwd, zoo dat men er onder anderen, in 1811 meer dan zes millioenen koffijboomen en 7481 huisgezinnen van koffijplanters vond. De voornaamste riv. is de Indramayo, aan welker mond een klein fort en een aanzienlijk inlandsch vlek is. Verder heeft men er de stad Cheribon, met het fort de *Beschermer*; Carang Sambong, eene groote inlandsche stad, enz. Het getal der inw., uit Chinezen, Javanen en Europeanen bestaande, kan, volgens den heer VAN DEN BOSCH, op 1,500,000 zielen geschat worden. De voornaamste voortbr. zijn: peper, indigo, katoen, koffij, suiker, rijst, gember, het noodige hout, zuidvruchten, enz. Bij onderscheidene overeenkomsten is een groot deel van dit rijk aan de Nederlanders in vollen eigendom afgestaan, en wel bijzonder de regentschappen Galloe, Limbagang en Soekapoera, welke tot de Preangerlanden gerekend worden, terwijl het overige gedeelte voorheen onder 4 vorsten of sultans stond, doch die daarvan weinig meer dan den titel bezaten.

CHERIBON, hoofdstad van voorn. rijk, met het daarbij gelegene fort *de Beschermer*, dat eene Nederl. bezetting heeft, aan eene opene baai van de Noordkust des eilands, die door den hoek van Indramayo en aan den N. O. kant door eene breede bank beveiligd wordt. Zij was eertijds wel bevolkt, doch door eene zware sterfte in 1804 en 1805 is het getal der inw. zeer verminderd. Behalve het paleis des sultans, het huis van den Nederl. resident, enz., die van steen zijn, zijn de meeste huizen van bamboesriet met palmbladen bedekt. De inw. handelen met de voortbr. des lands. Niet ver van de stad is de prachtigste graftombe van Java, alwaar, volgens de Javaansche overleveringen, een der grootste heiligen begraven ligt. Ook vindt men daar de vulkaan van Cheribon, die nog van tijd tot tijd rookt.

6. 48. Z. B. 126. 44. L.

CHERIBON, (RIF VAN) rif bij genoemde stad, op 6. 9. Z. B, gelegen.

CHERIGNO, zie Cerines.

CHERIGUES, haven op de N. kust van 't eil. Cyprus. 35. 27. N. B. 51. 9. L.

CHERIN, Turk. stad, prov. Siwas.

CHERINOS, riv. in Quito, prov. Jaen de Bracamoros, valt in de Chincipe.

CHERIPE, vrij goede haven op de kust van Peru. 7. 5. Z. B. 297. 30. L.

CHERISEY, Fr. dorp, dep. Moezel.

CHERKA, riv. in 't kon. Illyrië.

CHERKES, stad op 't Turk. eil. Cyprus; verblijfplaats van eenen aga en cadi; 4 mijlen N. O. van Miosia.

CHERKOS, Turk. stad in klein Azië.

CHERKOW, zie Karkow.

CHERMANSEK, Turk. vlek van Diarbekir, 7 uren W. Z. W. van Orfa.

CHERO, Turk. eil. in den Archipel.

CHEROKEE RIVER, zie Tennessee-riv.

CHEROKEEZEN, CHEROKIER of *Tschirokeezen*, groote N. Amer. volksstam in het Z. en W. van Carolina, dezelve is in 4 hoofdstammen verdeeld, als: Creeks of Muskogulgen; Chaktaws, Chikasas en Cherokeezen. Zij zijn de beschaafdste Indianen van N. Amer., en hebben vele steden en dorpen, die door groote wegen met elkander gemeenschap hebben. Zij beoefenen den landbouw, bouwen katoen en indigo, en hebben veel jagt en paardenfokkerij. In 1817 bestonden zij uit 14,500 zielen, waaronder 340 blanken. Zij hebben 340 Negerslaven, 19,500 runderen, 6,100 paarden, 19,600 zwijnen, 1050 schapen, veel tam gevogelte, 13 koren-, 5 zaag- en 1 kruidmolen, 3 salpeterziederijen, 30 wagens, 500 ploegen, 1600 spinnewielen en 500 weefgestoelten, eenige goudsmeden, kerken, scholen, bijbels, enz. Zij zijn goede schutters met boog en geweer en hangen tegenwoordig van de Creeks af.

CHERONISO, Turk. stad op 't eil. Negropont. 8 mijlen van Negropont.

CHERONNAC, Fr. dorp, dep. Charente.

CHEROY, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Sens, 894 inw., 4 m. O. van Nemours.

CHERRE, Fr. D., dep. Maine en Loire.

CHERREAU, Fr. dorp, dep. Sarte.

CHERRICAN, Aziat. eil. in de Kaspische zee, in de golf van Balkan.

CHERRY ISLAND, Austr. eil. ten N. O. van de Nieuwe Hebriden, in 1791 door EDWARDS ontdekt. 187. 41. L. 11. 27. Z. B.

CHERRY, eil. in de IJszee, tusschen Noorwegen en Groenland. 74. 35. N. B.

CHERRY VALLEY, N. Amer. vlek met 1750 inw., prov. Nieuw York, gr. Ostego.

CHERSCAMPS, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, 850 inw., 2 m. van Aalst.

CHERSO, Oostenr. eil. in de golf van Carnero of Quarnero, in de Adriatische zee, tot het kon. Illyrië en den kreits Fiume behoorende. Het heeft door eene brug gemeenschap met het eil. Osero, dat meestal onder Cherso gerekend wordt, en met hetzelve $4\frac{3}{4}$ V. M. en omtrent 9,300 inw. bevat. Het is met bergen en klippen bedekt; en brengt wol, leijen, zijde, wild, gevogelte, visch, olie, wijn, vijgen, hout, doch weinig koren voort. De hoofdstad Cherso ligt aan de Vallon di Cherso, is de zetel van een' bisschop, heeft eene haven en 3094 inw., die handel drijven en van de visscherij bestaan. In de nabijheid is het zoete meer Lago di Urania of Jezero. 44. 52. 25. N. B. 32. 45. L.

CHERSON of *Nikoldjew*, Rus. gouv. tusschen Kiow, Pultawa, Jekaterinoslaw, Tauriën, de Zwarte zee, Bessarabië en Podolië, zich uitstrekkende van 46. 30. tot 51. 20. L. en van 46. 10 tot 48. 50. N. B. Het bevat op 904 (volgens anderen 840, ook wel 1207) vierk. mijlen, 307,000 inw., die deels Russen, deels kolonisten van onderscheidene volken, deels Kozakken en Nogayers zijn, die den Griekschen, Armenischen, Lutherschen, Roomschen, Doopsgezinden en Mahomedaanschen godsdienst belijden. Het is eene drooge, vlakke, bijna geheel opene woestijn, welke zich naar het Z. langzamerhand verheft, en alleen aan de rivieren de Dnieper, Inguletz, Ingul, Bog, Dniester, Jaurlik, en in de laagten, goede weiden en voor den landbouw geschikt land heeft; slechts de zeekust heeft meestal roode, met ijzerdeelen bezwangerde aarde, en brengt alleen ziltige planten voort. De luchtsgesteldheid is er warm, en de winters zijn zeer zacht. De voortbrengselen zijn: koren, ooft, moerbezieboomen (die echter niet voor de zijdeteelt gebruikt worden) vee, visch, bijen, zout, enz. Het gouvernement is in 5 kreitsen, als: Cherson, Elizabetgrad, Olwiopol, Tiraspol en Alexandria verdeeld.

CHERSON of *Kerssan*, Rus. *Karantinaja-Buchta*, Tartaarsch *Tschortschan*, hoofdstad van voornoemd Rus. gouv., aan den W. oever van den Dnieper, 10 mijlen van deszelfs mond. Zij werd omtrent het jaar 1775 grootendeels door POTEMKIN gebouwd, is schoon en regelmatig aangelegd, en bestaat uit 4 deelen: 1. de vesting, waarin eene kerk, eene munt, een tuighuis en eene geschutgieterij is; 2. de admiraliteit, welke

tot een kasteel voor de vesting dient, en al de magazijnen voor de vloot op de Zwarte zee en den handel op den Dnieper en de noodige scheepstimmerwerven bevat; 3. de Grieksche voorstad, met 5 kerken; en 4 de soldaten voorstad met eene kerk, de zetel van het militair gouv., een gymnasium, stadsschool, touwfabr. en handel. Zij heeft eene haven, die echter niet door groote schepen kan bevaren worden, welke daarom te Oczakow moeten laden en lossen. Zij is eene vesting van de 1 classe, heeft 15,000 (volgens WICHMAN 22,000) inw. en eenige fabr., doch de handel is er in verval, deels door de ongezondheid der plaats, deels omdat men aan Odessa de voorkeur heeft gegeven. Men bouwt er nog eenige schepen, die echter op kameelen naar Oczakow gevoerd moeten worden. Men vindt er een gedenkteeken voor POTEMKIN en het graf van den edelen HOWARD. 50. 19. 45. L. 46. 38. 30. N.B.

CHERSON, voorheen beroemde koopstad aan de Z. W. punt van 't schiereil. Taurië, die in de 14 eeuw te gronde ging.

CHERSONESE, Turk. schiereiland van Romanië, hebbende den Archipel ten Z., de Dardanellen ten O., en de baai van Saros ten W. en ten N.

CHERSOWA, zie Hirsowa.

CHERTA, Spaan. vlek, prov. Catalonië, met 2200 inw. 41. 4. N. B. 17. 18. L.

CHERTSEY, Eng. vlek, gr. Surrey, aan de oevers der Theems, met 3600 inw.

CHERUGATTA, O. Ind. stad in Cochin, 6 mijlen N. O. van Cranganore.

CHERVEL of *Charwel*, riv. in Eng., aan de O. zijde van de stad Oxford.

CHERVES, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Confolens, met 1140 inw. 2. Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Londun, aan de Dive, met 886 inw., 1 mijl van Cognac.

CHERVEUX, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. St. Maixant, met 1000 inw.

CHERVILLE, Fr. dorp, dep. Marne.

CHERVINSKO, Pool. stadje, aan den Weichsel.

CHES, CHESHIRE of *Chestershire*, Eng. gr., tusschen Lancashire, Derby, Stafford, Salop, Flint, Denbigh en de Iersche zee, of tusschen 14. 1. tot 15. 37. 3. L. en 52. 54. tot 53. 26. N. B. gelegen, en op 49 vierk. mijlen 13 steden en vlekken, 112 kerspelen, 35,620 huizen en 227,030 inw. bevattende. Het land is grootendeels golvend vlak, met voortreffelijke weiden, en wordt door de Mersey, Dee, Weaver, Tame, Bollin en het Trunk kanaal bespoeld. De voortbr. zijn: goede kaas, veel zout, koren, molensteenen, wol, koper, lood, kobalt en steenkolen, welke art. zoo wel als katoenen, garens en stoffen door de inw. uitgevoerd worden. Het wordt in 7 hundreds verdeeld. De hoofdstad is Chester.

CHES, gr. in de N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, dat op 63 V. M. 41,000 inw. bevat. De hoofdstad is Keene.

CHESADAWD LAKE, zie Cheesadawd.

CHESAPEAK of *Susquehanna-baai*, golf in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, Maryland en Delaware, 44 mijlen lang, van $1\frac{1}{2}$ tot $5\frac{1}{2}$ mijl breed, en gemiddeld 9 vademen diep. Zij beslaat 124 vierk. mijlen en ontvangt de bevaarbare riv. Susquehannah, Potowmack, Rappahannock, York, Patapsco, Patuxent en St. James, terwijl de mond door de kapen St. Charles en Henry bepaald wordt. Zij levert oesters, krabben, haring en velerlei andere visch, benevens watervogels op, en wordt door vele schepen bezocht.

CHESESS, zie Jeniseisk.

CHESHAM, Eng. vlek, gr. Buckingham, zeer aangenaam in eene vallei gelegen, met 2070 inw. 17. 9. L. 51. 42. N. B.

CHESHIRE, de naam van eenige vlekken in de N. Amer. Rep. 2. Zie Ches.

CHESHUNT, Eng. vlek, gr. Hertford, aan de Lea, met 1670 inw.

CHESIL BANK, lange reeks van keisteenen, welke het Eng. eil. Portland, in Dorsetshire, met het vaste land vereenigt.

CHESILTON, Eng. D. op 't eil. Portland.

CHESKAIA, Rus. golf aan de IJszee, door het schiereil. Kanin van de Witte zee gescheiden.

CHESME, zie Tschesme.

CHESNE, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van Neufchateau. 2. Fr. vlek, dep. Ardennes, arr. Vouziers, aan de Var, met 224 huizen.

CHESNE-TONEX, Sard. vlek in Savoije; 1900 inw., 9 m. O. van Geneve.

CHESNUT CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., zijnde een tak van de Groote Kanhaway, op de grenzen van Carolina.

CHESNUT RIDGE, de naam van een deel van 't Alleghanisch gebergte in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, Z. O. van Greensborough.

CHESSIEUX of *Chessy*, Fr. vlek, dep. Rhône, arr. Villefranche, met 520 inw. en 1 kopermijn. 4 m. N. W. v. Lyon.

CHESSOIS, Fr. dorp, dep. Somme.

CHESTE, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 2,000 inw. 39. 34. N. B. 16. 6. L.

CHESTER, hoofdstad van het Eng. gr. Ches, aan de Dee, in welke vele zandbanken gevonden worden, waarom men een bevaarbaar kanaal van de stad

tot

tot aan de zee gegraven heeft, door hetwelk, bij springvloed, schepen van 350 ton, tot aan de kaaijen kunnen varen. De stad is van Romeinschen oorsprong, heeft 4 poorten en 4 hoofdstraten, die elkander met regte hoeken doorsnijden, een' bisschopszetel, een vervallen kasteel, kazernen, een' schouwburg, 9 kerken en 16,100 inw., benevens fabr. voor linnen, kousen, handschoenen, tabak en pijpen, looijerijen, ijzergieterij, scheepstimmerwerven en handel in kaas, linnen, hop, zout, lood, koper, ijzerwaren, enz. Er zijn twee sterk bezochte jaarmarkten voor de fabrijkwaren van Manchester, Birmingham en andere voorname plaatsen. 14. 28. L. en 53. 10. N. B. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, ten N. der prov. Delaware en Maryland, 40 vierk. mijlen groot, met 39,600 inw. en veel ijzermijnen. 3. Distr. in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, met 11,500 inw. 4. Kleine riv. in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, valt in de Chesapeak baai, omtrent 3 mijlen N. W. van Chester. 5. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, hoofdpl. van 't gr. Delaware, met 1050 inw en eene goede reede. 39. 51. N. B. 6. N. Amer. vlek in Nieuw Schotland, gr. Luneburg, aan de Mahone baai. 7. Zes vlekken in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, een in Nieuw Hampshire, aan de Merrimack; in Vermont, Nieuw York, Virginië en Maryland. 8. N. Amer. riv. in W. Florida, die op 30. 39. N. B. in de baai van Pensacola valt.

CHESTER LE STREET, Eng. vlek, gr. Durham, in eene vallei aan de Wear gelegen, met 1700 inw., 2 m. van Durham.

CHESTERFIELD, Eng. stad, gr. Derby, aan de Rother en aan het kanaal van Chesterfield, hetwelk naar de Trente geleidt en 9¼ mijl lang is. De stad heeft 4,270 inw., en fabr. voor katoen, kousen, tapijten en aardewerk, en in de nabijheid ijzer- en steenkolenmijnen en de groote smederijen te Walton en Newbold. 53. 20. N. B. 16. 16. L. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 10,000 inw. 3. Distr. in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, met 5,564 inw. 4. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Ches, met 1920 inw. 5. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Essex.

CHESTERFIELD'S BAAI (*Chesterfields Inlet*) baai in de Hudson's-baai, in Nieuw N. Wallis, in 1747 ontdekt, op 64 N. B. 287. L., zijnde van 9 tot 10 mijlen breed.

CHESTERFIELD'S INLET, zie Chesterfield's baai.

CHESTERFIELD'S INVAART, inham in prins Willem's land, ten W. van Groenland en der Baffin's baai.

CHESTERFIELD'S KANAAL, zie Chesterfield, No. 1.

CHESTERFIELD'S KEY, W. Ind. eil. bij de N. kust van 't eil. Cuba. 300. 26. L. 22. 15. N. B.

CHESTERFIELD'S PLAAT of *Chesterfield's Riff*, zandplaat in 't kanaal van Mozambique, die bijna geheel onzigtbaar is. Zij werd in 1756 op het schip *Chesterfield* ontdekt, doch eerst in 1805 werd, door kapitein HORSBURG de juiste ligging bepaald, welke is op 16. 2. Z. B. 64. 9. L.

CHESTERFIELD'S RIVIER, riv. aan den W. oever van den ingang van Welcome-see, in de Hudson's baai, welke men lang, doch te vergeefs gehoopt had, dat een doortogt zoude opleveren.

CHESTERFIELD'S RIFF, zie Chesterfield's plaat.

CHESTERFORD, Eng. vlek, gr. Essex.

CHESTER'S KANAAL, zie Chester No. 1.

CHESTERSHIRE, zie Ches en Chester.

CHESTERTOWN, N. Amer. hoofdplaats van 't gr. Kent, in Maryland, aan de Chester, met het Washington collegie en eene haven. 301. 36. L. 39. 12. N. B.

CHETA, 2 riv. in Siberië, waarvan de eene op 70. 20. N. B. en 125. 14. L. in de Chatanga, en de andere op 60. 40. N. B. en 103. 8. L. in de Jenisei valt.

CHETECAN, N. Amer eil., ten N. W. van 't eil. Kaap Breton. Het midden des eilands op 46. 55. N. B. 316. 55. L.

CHETECAN HEAD, kaap op de W. kust van 't eil. Kaap Breton, in N. Amer. 46. 40. N. B. 317. 1. L.

CHETHAM, Eng. dorp, gr. Lancaster.

CHETICOLON, O. Ind. stad in Carnatc.

CHETINA, stad op 't Turk. eil. Candia.

CHETIQUA, Aziat. riv. in Neder Siam, valt op 11. 5. N. B. 116. 6. L. in zee.

CHE-TSIEN, Chin. stad, prov. Koeitcheou. 125. 30. L. 27. 30. N. B.

CHE-TSUNG, Chin. stad, prov. Yunnan. 121. 25. L. 24. 56. N. B.

CHETUMA of *Hanover-baai*, Amer. baai aan de kust van Merida, waarbij het beste campèchehout groeit.

CHETUMEL, N. Amer. eil. op de kust van Yucatan, in de golf van Mexico.

CHEURA, Z. Amer. riv. in 't kon. Quito, prov. Esmeraldas, valt in de rivier Esmeraldas op 1. 23. N. B.

CHEUX, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Caen, aan de Mué, met 1030 inw.

CHEUXAU, eil. tusschen China en Japan.

CHEVAGNES of *Chevaigne*, Fr. vlek, dep. Allier; arr. Moulins, met 860 inw.
CHEVANCY LE CHATEAU, Fr. vlek, dep. van de Maas, nabij Montmedy.
CHEVANNE, Fr. vlek, dep. Yonne.
CHEVELITCHE, vulkaan op de O. punt van het Aziat. schiereil. Kamschatka.
CHEVENAY, Zwits. dorp, kanton Bern.
CHEVENGE, Fr. dorp, dep. Ardennes.
CHEVERNY, zie Chivernij.
CHEVETOGNE, Nederl. dorp, prov. Namen, 2 uren van Cincy.
CHEVILLON, Fr. D., dep. Op. Marne.
CHEVINAY, Fr. dorp, dep. Rhône.
CHEVIOT-HILLS, gebergte in het Eng. gr. Northumberland, dat de grenzen tegen Schotland uitmaakt, 2680 voet hoog en rijk aan steenkolen is.
CHEVIRE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Bauge, met 300 huizen.
CHEVRE, eilandje in eene baai, op de W. kust van 't Afr. eil. Fernando-Po. 2. Eilandje ten W. der Philippijnen, bij de baai van Manille.
CHEVRES, Fr. vlek, dep. Charente.
CHEVREUSE, Fr. stadje, dep. Seine en Oise, arr. Rambouillet, aan de Seine, met 1730 inw., fabr. en eene glasblazerij.
CHEVRIERES, 2 Fr. vlekken, het eene in het dep. Isère, nabij St. Marcellin, en het andere in het dep. Loire.
CHEVRON, Nederl. dorp, prov. Luik, met 750 inw., 3 uren van Stavelo.
CHEVROTIERE, N. Amer. riv. in Neder Canada, welke 15 mijlen boven Quebec in de riv. St. Lourens valt.
CHEWABAD of *Churbaai*, Aziat. zeehaven, ten O. der straat Ormus, die door den mond eener riv. gevormd wordt, die Mekran of Tiz in 't land der Brahoes, en het dieper landwaarts in gelegene Oud Mekran bespoelt. Er zijn eenige fabr., wier goederen met eigene schepen vervoerd worden. Ook kan men er eenige ververschingen bekomen. 25. 15. N. B. 78. 3. L.
CHEWASE, stad in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, 8 m. Z. W. van Tellico.
CHEWFGEREN, Rus. handels compagnie op de W. kust van N. Amer., aan de riv. van dien naam. 218. L. 76. N. B.
CHEWS, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, welke op 38. 55. N. B. 301. 27. L. in de Cheasapeak-baai valt.
CHEYLADE, Fr. dorp, dep. Cantal.
CHEYNOW of *Chynow*, Boh. vlek, kreits Tabor, heerl. Schwarzenberg, met een kasteel, 400 inw. en zilvermijnen.
CHEZABOIS, Fr. dorp, dep. Jura.
CHEZE, (LA) Fr. stadje, dep. Noordkusten, aan de Lie, met 400 inw. 2. Fr. vlek, dep. Vendée, met 326 huizen.

CHEZERY of *Cheseri*, Sard. vlek en dal in Savoije: 355 inw. 3 m. v. Geneve.
CHEZY of *Chezy l'Abbaye*, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. en 1 m. Z. van Chateau Thierry, aan de Marne, met 1200 inw.
CHIAMETLAN, Amer. zeeprov. in Mexico, met eenen vruchtbaren grond, zilvermijnen en St. Sebastiaan tot hoofdst.
CHIAMPA, prov. van 't rijk Anam, in Achter Indië.
CHIAMPORRIERO, Sard. distr. en stadje in Piëmont, distr. Aosta.
CHIANA, (voorheen *Cecina*) riv. in Toscanen, welke bij Arezzo ontspringt, langs de grenzen van den Kerk. Staat vloeit, met den eenen arm in de Arno, en met den anderen bij Orvieto in den Tiber valt, en slechts voor een klein gedeelte bevaarbaar is.
CHIANNI, Tosc. markgr., distr. Lari.
CHIANTI, Tosc. oord in het distr. Nadda, met voortreffelijke wijnteelt.
CHIANTLA, N. Amer. stad in Mexico, 15 uren Z. W. van Puebla de los Angelos.
CHIAPA of *Chiapta*, Spaan. intendantschap in het kapitein- generaalschap Guatimala, in N. Amer., ten O., N. en W. door de prov. Nieuw Spanje omgeven, en slechts ten Z. aan het intendantschap Guatimala reikende, en 1824 vierk. mijlen beslaande. Het wordt gedeeltelijk door de Andes doorsneden, heeft de kustriv. Sumasinta, Chiddan en andere, en brengt indigo, cacao, cochenille, katoen, en eenig goud op; verder is er veel tam vee, paarden, wild, gevogelte, roofdieren, honig, mais, enz. De meeste inw. zijn Indianen.
CHIAPA DOS ESPAGNOS of *Cividad Real de Chiapa*, hoofdpl. van voorn. intendentschap, in een aangenaam oord, de zetel van den intendant en van eenen bisschop, heeft 8,000 inw., waarvan 100 Indiaansche familiën, en sterken handel in katoen, cacao, suiker, cochenille, indigo, enz. 16. 36. N. B. 284. 23. L.
CHIAPA DOS INDIOS of *Indiaansch Chiapa*, Amer. stad, 12 mijlen van de vorige, digt bij de Tabasco, door 20,000 Indianen bewoond, die zelven eenen gouverneur uit hunne eigene natie verkiezen, welke echter onder den Spaan. gouverneur staat. Zij heeft vele kerken en kloosters, wol- en katoenfabr., suikermolens, handel, enz. 17. 5. N. B. 283. 53. L.
CHIARAMONTE, Sicil. stad, Val di Noto, met 6500 inw. 32. 26. L. 37. 4. N. B.
CHIARENZA of *Clarenza*, Turk. prov. en vlek op het schiereil. Morea, bij de kaap en aan de golf van denzelfden naam, welke tusschen de kapen Papa en Tornese ligt. 39. 2. L. 38. 11. N. B.

CHIARI, Lomb. Ven. stad, legatie Brescia, niet ver van de Oglio, met 7850 inw. en zijdefabr. 45. 32. N. B.

CHIASCIO, riv. in den Kerk. Staat, welke in de legatie Urbino ontspringt, en 1½ m. van Perugia in den Tiber valt.

CHIAUTLAN, N. Amer. stad in Mexico, 45 uren Z. O. van Mexico.

CHIAVAN, Perz. stad in de prov. Ghilan, 36 mijlen N. W. van Reshd.

CHIAVARI, Sard. stad, groot hert. Genua, aan de riv. Lavagna, niet ver van de golf di Rapallo, met een beroemd orgel in de hoofdkerk, een œconomisch gezelschap en 7,680 inw., die olijven- en zijdeteelt, ansjovisvangst en voorname jaarmarkten hebben. 44. 22. N. B.

CHIAVASCO, CHIVASSO of *Chivas*, Sard. stad in Piëmont, prov. Turin, aan de zamenkomst van de Orko en den Po, met 2 kerken, 5 kloosters en 5150 inw., wollen- en linnenweverij, koren- en veemarkten. 25. 30. L. 45. 3. N. B.

CHIAVENNA, CLAVENNA, CLÄVEN, voormalig gr. in Milaan, thans een distr. der legatie Sondrio, 8 mijlen lang en 6 mijlen breed, met 18,000 Roomsche inw., aan de afhelling der Alpen. Het brengt voort: chinaasappelen, amandelen, granaten, kastanjes, zijde, vee, en hier door veel boter; potaarde, enz. Ook is er veel transito-handel, over den Splügerberg naar Duitschland, alsmede langs het Clavener-meer, hetwelk met het Comer-meer gemeenschap heeft. De hoofdstad Chiavenna ligt tusschen hooge bergen, aan de Adda, heeft 2800 inw., benevens transito-handel, katoen- en zijdeweverijen. In de nabijheid is de bron St. Moritz. 46. 20. N. B. 27. 6. L.

CHIAVENNA, VAL DI CHIAVENNA of *Clavenna*, dal in 't Ital. hert. Piacenza.

CHIAVERAN, Sard. vlek in Piëmont, met 2870 inw., niet ver van Ivrea.

CHIAVES, zie Chaves.

CHIAVOROTO, Oostenr. stad in Carinthië, 3 mijlen Z. van Tarvis.

CHIAW, (GOLF VAN) baai aan de N. O. zijde van 't O. Ind. eil. Gilolo, vol banken en klippen. 1. 21. N. B. 141. 42. L.

CHIBARA of *Purus*, tak van de Z. Amer. riv. Maranon in Brazilië.

CHIBIANE, (oudtijds *Corinea*,) dorp op 't eil. Cyprus, met uitmuntenden wijn.

CHIBLONE, O. Ind. stad in Concan.

CHIBOUCTOU, schoone N. Amer. haven in Nieuw Schotl., bij de stad Hallifax.

CHICABEE-RIVER, zie Chicapee.

CHICA-CAVIL, O. Ind. stadje in Coimbetore. 11. 51. N. B. 95. 34. L.

CHICA-CHICCANA, W. Ind. eil. aan de N. zijde van de Z. Amer. golf van Paria, bij Trinidad.

CHICACOLA, zie Cicacole.

CHICA-ISLAND, zie Jesso.

CHICA NAYAKANA HULLY, O. Ind. stad in de prov. Mysore, met 600 huizen.

CHICALAPOUR, O. Ind. stad, prov. Mysore, 3 m. Z. van Chinabalabaram.

CHICAMA, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Truxillo, valt op 7. 45. Z. B. in zee.

CHICAMOCHA, Z. Amer. rivier in Nieuw Granada, elders Sogamoso en Gallinazos genoemd; zij valt op 7. 10. N. B. in de Magdalena rivier.

CHICAPEE, riv. in de N. Amer. Rep, welke in de prov. Massachusetts ontspringt, en bij Springfield in de Connecticut valt.

CHICAR, O. Ind. stad in de prov. Guzeratte, 2 m. N. van het eil. Diu.

CHICARIS, Rus. Aziat. stad van Imirette, 8 mijlen W. van Cotatis.

CHICARONGO, stad in O. Afr., bij de Sambeze, 6 mijlen N. van Tete.

CHICAUR, O. Ind. stad van Carnate.

CHICCAMOGGA, aanzienlijke N. Amer. rivier, welke in de Tennessee valt.

CHICHACOTTA, stad en vesting in Tibet, prov. Bootan. 26. 42. N. B. 107. 11. L.

CHICHAI, zie Jesso.

CHICHAS Y TARIJA, Z. Amer. distr. in Peru, prov. Truxillo, ten Z. van Potosi en ten N. van Tucuman, zamengesteld uit de distr. Chichas en Tarija, door hetwelk de Bermejo vloeit. De voortbr. van dit bergachtig land zijn: granen, mais, aardappelen, goud, zilver, enz. De hoofdstad is Sant Jago de Cotagayta.

CHICHE, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. Thouars, aan de Thouaret; 1170 inw. 2. Fr. dorp, dep. Yonne, met wijnhandel, 1 mijl Z. van Chablis. 3. Fr. dorp, dep. Marne.

CHICHÉE, Fr. dorp, dep. Yonne.

CHICHERY, O. Ind. stad in Bengalen. 23. 14. N. B. 102. 12. L.

CHICHERY, Fr. dorp, dep. Yonne.

CHICHESTER, hoofdstad van 't Eng. gr. Sussex, aan de Levant. Zij is bemuurd, heeft 4 poorten, 5 kerken, een bisschoppelijk paleis, eene haven, wol- en naaldenfabr., koren- en veehandel 830 huizen en 5700 inw. 16. 54. 25. L. 50. 49. 40. N. B. 2. Stad en zeehaven in de N. Amer. Rep., aan de Delaware, ten Z. van Chester. Het is insgelijks de naam van nog onderscheidene dorpen in de N. Amer. Rep.

CHICHEU, Chin. stad, prov. Nanking.

CHICHIBACOA, kaap in Z. Amer., ten N. W. van Caraccas. 12. 20. N. B.

CHICHIME, (*het oude Cyssus*), Turk. Aziat.

Aziat. stad en kasteel, op de kust van Natolië, aan het einde eener baai, ten O. van 't eil. Scio. 38. 17. N. B. 44. 27. L.

CHICHIMEKOS, talrijke N. Amer. volksstam in Nieuw Spanje, prov. Durango.

CHICHITEOU, berg van kristal op de grenzen van Rusland en China, in het land der Kirgis-Kaisaken.

CHICKAGO, N. Amer. riv., valt in 't meer Michigan. 42. 32. N. B. 290. 39. L.

CHICKAHOMINY, N. Amer. riviertje, dat zich in de Cheasapeak-baai ontlast.

CHICKASAWS, N. Amer. volksstam, ten O. van den Mississippi, omtrent 1000 strijdbare mannen groot. Zij bewonen eene uitgebreide vlakte, met een' goeden grond, en wel van water voorzien.

CHICKEN-BAY of *Kuiken-baai*, inham in de Z. kust van Java. 132. L. 8. 40. Z. B.

CHICKEN-HEAD, kaap op de O. kust van 't Hebridisch eil. Lewis. 58. 10. N. B. 11. 36. L. 2. Klip 2 mijlen O. van Port Rush, ten N. van Ierland.

CHICKISALENGO, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, valt in de Susquehannah. 301. 15. L. 40. 4. N. B.

CHICKOORY, O. Ind. stad van 't gebied der Punah Maratten, met eene vrij groote bazar, aanzienlijke lakenfabrijken en wijnteelt 92. 29. L. 16. 23. N. B.

CHICKLEY, O. Ind. stad, prov. Baglana, 10 mijlen Z. O. van Suratte.

CHICLANA, Spaan. stad, prov. Sevilla, tegenover Cadix, niet ver van de brug Suazo en van de straat, welke Leon van het vaste land scheidt, met 10,000 inw. en gezondheidsbronnen. De kooplieden van Cadix hebben hier vele schoone lusthuizen. 15 m. Z.W.v.Sevilla.

CHICO, Z. Amer. riv., prov. Panama, die in de golf van Panama valt.

CHICO, Z. Amer. riv. van Tucuman, die de stad Jujuy bespoelt.

CHICOMXON, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, aan de Potowmack.

CHICOTERIE, (LA) Fr. dorp in 't dep. Seine en Oise, 2 mijlen van Mantes.

CHICOURT, Fr. dorp, dep. Meurte.

CHICOT RIVER, N. Amer. riv., valt 20 m. beneden Montreal in den St. Lourens.

CHICOVA, hoofdpl. van het Afr. lands. Chicova, in Monomotapa, aan de Zambèze, met zilvermijnen.

CHIDLEY, N. Amer. kaap van Labrador, aan den mond van de Hudson's straat. 60. 12. N. B. 307. 20. L.

CHIDUAPI, Z. Amer. eil. en dorp, tot den Chiloë Archipel behoorende.

CHIECANOW, zie Ciechanowiec.

CHIELASA of *Chielefa*, Turk. vesting, prov. Morea, aan de golf van Coron, bij het vlek Vitulo.

CHIEMSEE, Beij. vischrijk meer, tusschen de Inn en de Salza, Isarkreits, 3½ vierk. mijl groot, en 480 voeten diep: het bevat de drie eil. Herren-Chiemsee, Frauen-Chiemsee en Kraut-insel. Op de twee eerste staan kasteelen.

CHIEN, een der Maagden eil. in de golf van Mexico. 2. Een der Gevaarlijke eil. in de Groote Zuidzee. 3. N. Amer. riv. in Neder Canada, valt tegenover het eil. Orleans in den St. Lourens.

CHIENCHANG, Chin. stad in de prov. Kiang-si, tusschen twee meren.

CHIEN-NING, Chin. stad, prov. Fokien.

CHIENTI of *Chiento*, riv. in den Kerk. Staat, legatie Ancona, ontlast zich in de golf van Venetië. 31. 32. L. 43. 14 N. B.

CHIERI, CHIERS of *Quiers*, Sard. stad in Piemont, prov. Turin, met 4 pleinen, 7 gewone en 12 klooster kerken, 6 bedehuizen, 4 gasthuizen, wolweverijen en garenspinnerijen, wijn- en korenbouw, lakenhandel en 10,000 inw. 44. 53. N. B. 25. 25. L.

CHIERI, haven op het eil. Zante.

CHIERRY, Fr. dorp, dep. Aisne.

CHIERS, Fr. riviertje, dat tusschen Mouzon en Sedan in de Maas valt.

CHIERUGIER, Z. Amer. volksstam in Guiana, omtrent 2000 koppen sterk.

CHIESA, Lomb. Ven. vlek in Valteline, 2 mijlen ten Z. van Sondrio.

CHIESE of *Chiso*, Lomb. Ven. riv., welke bij Caneto, in het gebied van Mantua, in de Oglio valt.

CHIETI, CIVITA DI CHIETI, voorheen *Theate*, hoofdstad van de Nap. prov. Abruzzo Citra, aan de Pescara, met 4 kerken, 9 kloosters, 2 jaarmissen en 12,300 inw. 32. 25. L. 42. 42. N. B.

CHIETTE, (la Grande) Fr. D., dep Jura.

CHIÈVRES, Nederl. stadje, prov. Henegouwen, aan de Hunel, met 2 oliemolens, 3 bierbrouwerijen, 7 brandewijnstokerijen, 3 leertouwerijen, 1 zoutraffinaderij en 2410 inw.; 1 uur van Ath.

CHIFREMONT, zie Bovines.

CHIGGERON, Perz. riv., valt in de Kaspische zee ten N. van Amal.

CHIGGRE, plaats in de Nubische woestijn, die Sennaar van Egypte scheidt, met overvloed van water, en daarom door Arabische karavanen nog al veel bezocht; 60 mijlen Z. van Syene.

CHIGNAN, (ST.) of *Chinian de la Corne*, Fr. stad, dep. Hérault, met lakenfabrijken, looijerijen en 2800 inw.

CHIGNECTO BAY, N. W. arm der Nieuw Schotlandsche baai van Fundy, waar de springvloed 60 voet rijst.

CHIGNECTO of *Chignectico*, N. Amer. stad in Nieuw Schotland.

CHIGNOLO, Lomb. Ven. vlek, legatie Cremona, digt aan den Po.

CHIGNY, Fr. dorp, dep. Aisne.

CHIGNY-EN-MONTAGNE, Fr. dorp, dep. Marne, 2½ uur van Reims.

CHIGO, Port. kaap, ten O. van kaap St. Vincent, op de kust van Algarbie.

CHIGY-SUR-VANNES, Fr. dorp, dep. Yonne, 1½ uur van Villeneuve-sur-Vannes.

CHIHEMECOMET ISLAND, N. Amer. eiland, aan de kust van Z. Carolina.

CHIHIRI, Arab. zeestadje, prov. Yemen. 14. 40. N. B. 67. 5. L.

CHIHUHAHUA, Spaan. stad in Mexico, intend. Durango, met eene prachtige hoofdkerk, zilvermijnen in de nabuurschap, en 11,600 inw. op 28. 50. N. B.

CHIKA, zie Jesso.

CHIKANGA, Afr. distr. van Monomotapa, aan de O. zijde, waarin de goudmijnen van Manica gelegen zijn.

CHIKAO, N. Amer. riv., die zich in den Mississippi ontlast.

CHIKAPEQUE, N. Amer. riv. in Mexico, die 7 mijlen ten W. van Tabasco in de Campèche-baai valt.

CHIKASAWS, zie Chickasaws.

CHIKKOLEE, O. Ind. stad, prov. Mysore, 4 mijlen Z. W. van Seringapatam.

CHIKOK, XICOCO, TICOKSI of *Sicocco*, vruchtbaar Japansch eiland, tusschen Niphon en Ximo.

CHIKOTSKAGO, kaap op de N. O. kust van Azië. 64. N. B. 192. 30. L.

CHILAPA, N. Amer. vlek in Mexico.

CHILARE, Nap. riv., die 2 m. W. van Manfredonia in de Candelaro valt.

CHILAU, vlek op 't O. Ind. eil. Ceylon.

CHILCA, Z. Amer. distr. en dorp in Peru, prov. Canete, met uitmuntende salpeter en vruchten van allerlei soort. 12. 32. Z. B. 2. O. Ind. meer op de kust van de golf van Bengalen, dat door eene naauwe en diepe opening gemeenschap met de zee heeft, en als eene baai kan aangemerkt worden, zijnde 13 mijlen lang en 4 à 5 breed.

CHILDWALL, Eng. dorpje, gr. Lancaster, met 162 inw.; 1 uur van Prescot.

CHILE, riviertje in Chili, valt op 39. Z. B. in de zee. 2. Eilandje en kaap op de kust der Z. Amer. prov. Arequipa.

CHILGONTUI, Rus. zandvlakte, gouv. Irkutsk, aan de riv. Tschikoi.

CHILHOWEE, dorp in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, 7 m. Z. van Knoxville.

CHILI, Spaansch kapitein-generaalschap in Z. Amerika, tusschen Peru, la Plata, Patagonië en den Grooten Oceaan, of tusschen 21. 15. tot 41. 43. Z. B. gelegen, en hetwelk op 10,440 vierk. mijlen 750,000 inw. bevat, onder welke onderscheidene stammen der oorspronkelijke inw., als de Araucos, de Puelches, de Cunchi enz. zijn, die door de Spanjaarden niet overwonnen geworden, en nog geheel onafhankelijk zijn. Het wordt ten O. geheel door de Andes van het overige Z. Amer. afgescheiden, is aan den binnenkant vol bergen, die vele sneeuwkoppen hebben, en helt van daar naar de zee af, langs welke het vlak en vruchtbaar is, uitgenomen in het N. waar men de woestijn Alacama heeft. Dit land is aan herhaalde aardbevingen onderhevig, die nog gevaarlijker zouden zijn, indien de brandende stoffen, in den schoot der aarde, zich niet door 16 vulkanen ontlastten. De luchtsgesteldheid is er over het algemeen zeer aangenaam en gezond. De voornaamste rivieren, die dit land bevochtigen, zijn: de Maule, de Bio-bio, de Cauten, de Tolten, de Valdivia, de Chaivin, de Rio-Bueno, en de Sinfondo; ook vindt men er de zoute meren Bucalemu, Caguil en Bojeruca, en de zoete meren Laquen, Nahuelguapi en andere. De voortbr. zijn: goud, zilver, ijzer, magneet, koper, lood, tin, kwikzilver, aluin, salmoniak, salpeter, zout, zwavel, leem en verw-aarde, edele-, lazuur- en bouwsteenen, kancel, wijn, koren, vlas, hennep, zuidvruchten, fruit, olijven, en uit het dierenrijk: vicunna's, gordeldieren, Chinghé, (eene soort van stinkdieren), quiqui of bruine wezels, stekelvarkens, paarden, rundvee, schapen, kondors, reigers, flamingo's, pinguinen, papegaaijen, colibris, groote kreeften, schildpadden, zeekalveren, vischotters, oesters, visch langs de kusten, enz. De Spanjaarden, welke in 1541, onder bevel van VALDIVIA, dit land innamen, bezitten slechts het N. gedeelte, hetwelk ten Z. door de Bio-bio, bij de haven la Conception, bepaald wordt; echter hebben zij ook midden onder de Indianen de vesting en haven Valdivia. De godsdienst is de Roomsche, onder het bestuur van 3 bisschoppen. Aan het hoofd der regering staat de kapitein generaal, die eene landmagt van 10,000 man onder zich heeft. Het land wordt in de 13 volgende prov. verdeeld, als: Copiapo, Coquimbo, Quillota, Aconcagua, Melipilla, Santiago, Rancagua, Colchagua, Maule, Itata, Chillan, Puchacay en Huilquilemu, waarbij nog komen de eil. Juan Fernandez en de archipel van Chiloë, die 82 eil. bevat. Ook in dit en het volgend land hebben de inw. zich onafhankelijk verklaard en

wij moeten van den tijd afwachten, welke gevolgen dit zal hebben.

CHILI (OOST) of *Cujo*, Spaan. prov. van Rio de la Plata, dat op 10,000 vierk. mijlen, 3 steden, 10 à 12 vlekken, eenige kleine volkplantingen, en, behalve de wilde volken, 50,000 inw. bevat. Zij is in het N. moerassig, berg- en boschachtig, en wordt door de Desaguadero, de Huaranca-Levu, Cusu-Levu en andere woestijn- rivieren bespoeld, en heeft bijna al de Z. Amer. voortbr., als: goud, zilver, koper, lama's, enz. Tot de oorspronkelijke bewoners, waarvan eenigen zich onderworpen hebben, behooren de Moluschen, Guarpen en de Araukanen. De hoofdstad is St. Juan de Frontera.

CHILICOTTE, hoofdpl. der N. Amer. prov. Ohio, gr. Ross, aan de Scioto, met 1360 inw. en 2 kerken.

CHILIDONI, Aziat. kaap op de Z. kust van Caramanië.

CHILIDROMIA, zie Lidromia.

CHILING, kaap op de W. kust van Afrika, 9 m. Z. Z. O. van kaap Tassa.

CHILKA, O. Ind. meer aan het N. O. einde der N. Circars, ongeveer 10 m. lang en 3 breed; 12 m. Z. W. van Cuttack.

CHILKORE, O. Ind. stad in Behar, distr. Boglipore, 4 mijlen Z. van Boglipore.

CHILLAMA, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Pacheet. 23. 36. N.B. 104. 29. L.

CHILLAMBARAM, stad en beroemde pagode der Hindo's, op de kust van Carnate. 97. 31. L. 11. 27. N. B.

CHILLAN, Z. Amer. prov. van Chili, 20 mijlen lang en 10 breed, rijk aan schapen, die zeer goede wol dragen' De hoofdstad is Chillan, (St. Bartolomeo de) aan de eveneens genoemde riv., met 360 huizen, en de vulkaan Chillan in hare nabijheid. 35. 56. Z. B.

CHILLEURS, Fr. vlek, dep. Loiret

CHILLI, Fr. dorp, 4 m. Z. van Parijs.

CHILLICOTHE, hoofdpl. van den nieuwen staat Ohio, in de N. Amer. Rep.

CHILLINCHING, zie Tijilenking.

CHILLIS, zie Khilis.

CHILLOA, Z. Amer. dorp in Carthagena, aan de Magdalena riv. 9. 5. N. B.

CHILLOAS of *Luija*, Z. Amer. stad en prov. van Peru, ten Z. O. van Piura, rijk aan koren, mais, vruchten, katoen, tabak, suiker, cacao, was en hout.

CHILLUMCOTTA, O. Ind. stad in Mysore, 6. m. ten O. van Chinabalaram.

CHILLUMEALO. Ind. stad in Cuddapah.

CHILLYAMA, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Burraboom. 103. 26. L. 22. 52. N. B.

CHILMARY, groote O. Ind. koopstad van Bengalen, op den W. oever van de Burrampoeter. 107. 49. L. 25. 25. N. B.

CHILNEY, eilandje in de Perz. golf, bij de Perz. kusten. 25. N. B. 83. 30. L.

CHILOE EILANDEN, ARCHIPEL DE LOS CHONOS of *Huaytecas*, groep van meer dan 3000 eil. op de kust van Chili in Z. Amer., waarvan er echter maar 82 bewoond zijn, welke met een gedeelte van den vasten wal een gouvernement van Chili uitmaken. Het zijn meest klippen, beslaan 172 vierk. mijlen en hebben luipaarden, wolven, wilde ganzen, stokvisch, zwaardvosschen, zeeotters, zeealen, walvisschen, tam vee, strandvogels, ooft, koren, aardappelen, enz. Men vindt er echter geen drinkbaar water. De bewoners, deels Spanjaarden, deels inboorlingen, zijn veel blanker dan die van Chili, wier taal zij spreken. Zij bestaan van de vee- en zwijnenteelt, van de jagt, visscherij, wolweverij en den houthandel. Men vindt er ééne stad en 51 dorpen, de gouverneur woont te St. Carlos, de hoofdstad, wier bezetting bestaat uit 1600 man. 41. 50. tot 45. 55. Z. B.

CHILOE, het grootste van bovengen. eil., is 38 mijlen lang en 12 mijlen breed, onder eene zachte, doch stormachtige luchtstreek. Het brengt timmerhout, rundvee, schapen, zwijnen, enz. op. Het getal der inw. bestaat uit 12,300 Spanj. en 9100 inboorlingen. Men vindt er de stad Castro, de haven St. Carlos en 40 D., aan de N. W. kust.

CHILOK, Rus. riv. in Siberië, welke bij Selenginsk in de Selenga valt.

CHILON, Z. Amer. kolonie in La Plata, prov. Santa Cruz de la Sierra.

CHILONGERY, O. Ind. stad in Mysore.

CHILONGO, Afr. prov. van Laongo, wier inw. aan de Portugezen onderworpen zijn en handel in ivoor drijven.

CHILOW, vlek van 't O. Ind. eil. Ceylon, aan een riviertje met eene groote Roomsche kerk en een klein fort.

CHILPANZINGO, N. Amer. vlek op den weg van Mexico naar Acapulco.

CHILQUES Y MASQUES, Z. Amer. prov. van Peru, ten Z. van Abancay, meestal bergachtig, met vruchtbare dalen, veeteelt en wild. Zij heeft 16,000 inw. en de hoofdstad is Parura.

CHILTEPEC, Z. Amer. riv., prov. Tabasco, die in de golf van Mexico valt. 2. Volkplanting aan genoemde rivier.

CHILTERN HILLS, rij krijtachtige heuvels in Eng., zich uitstrekkende van Tring, in 't gr. Hertford, tot Henly, in 't gr. Oxford.

CHILVERS COTON, Eng. vlek, gr. Warwick, met handel, fabr. en 1870 inw.

CHILWELL, Eng. vlek, gr. Nottingham.

CHIMARAE, zie Chimera.

CHIMARIOTI, zie Chimera.

CHIMATCHIN, kaap op de Z. W. kust van eene baai, op de W. kust van 't W. Ind. eil. St. Lucia. 15. 56. N. B.

CHIMATTENANGO, N. Amer. volkplanting in Nieuw Spanje, prov. Guatimala, 3 mijlen N. van Guatimala.

CHIMAY, Nederl. stadje, prov. Henegouwen, aan het riviertje Clanche, met kant- en hoedenfabrijken en houthandel. In de nabijheid vindt men leigroeven en ijzersmederijen. 21. 57. L. 50. 30. N. B.

CHIMBARONGO, Z. Amer. riv. in Chili, prov. Calchagua, die met de Tinguiragua in de Napel valt.

CHIMBO, Z. Amer. distr. in Quito, ten O. van de prov. Riobamba, met een koud klimaat en omtrent 2000 inw.

CHIMBORASSO, hoogste top der Cordillera's de los Andes, in de Z. Amer., prov. Quito. Hij ligt 15 mijlen ten Z. van Quito en is 20,148 (21,440 voeten of 5,831 Nederl. ellen) boven de oppervlakte der zee verheven; 4800 voeten van den top naar beneden gerekend, is hij met eeuwige sneeuw en ijs bedekt. De vlakte van Tapia, op welke deze berg staat, ligt 2190 ellen boven de zee.

CHIMEPANIPESTIC, N. Amer. riv. in Canada, welke in den St. Lourensvalt, op 50. 5. N. B.

CHIMERA of *Kimaria*, voorheen *Montes Acroceraunii*, bergachtige Turk. landstreek in Albanië, met timmerhout, rozijnen, huiden, enz. De voornaamste plaats is de stad Chimera.

CHIMILLIN, Fr. dorp, dep. Isère.

CHIMILYCONDA, O. Ind. stad in Golconda, 2 mijlen ten Z. van Combamet.

CHIMLEIGH, zie Chumleigh.

CHIMNEY, stad op 't O. Ind. eil. Ceylon.

CHIMO, zie Chancaillo.

CHIM-TAI, berg in Chin. Tartarije, welks gemiddelde hoogte 4480 voeten is.

CHINA, door de Chinezen zelven *Tschong-kue* (middelpunt der aarde) of *Tschong-hoa*. (middelste bloem), bij de Arabieren *Sin*, bij de Perzen *Tschin*, bij de Russen *Kitai* en bij de Japanezen *Tho* genoemd; uitgebreid keizerrijk in het O. van Azië, tusschen 115. en 141. L. en 20. en 41. N. B., welks oudste geschiedenis vol fabelen is, en van welks ligging, uitgestrektheid en gesteldheid, de Europeanen, de eerste goede berigten van de Portugesche zeereizigers, die op VASCO de GAMA volgden, ontvangen hebben; naderhand kregen wij meer berigten van hetzelve door eenige afgezanten, die de groote wegen en het hof gezien hadden, door eenige kooplieden en door een aanzienlijk getal zendelingen, die als ligtgeloovige bewonderaars en onkundige beschouwers, slechts datgene weder verhaalden, wat zij gezien hadden, zonder hetzelve behoorlijk te hebben kunnen beoordeelen. De veroveringen van de keizers der dynastie der Mantchou's, ten onregte Tartaren genoemd, hebben deszelfs magt tot zelfs over het grootste deel van het zoogenaamd onafhankelijk Tartarije uitgebreid, welks bewoners echter meestal geene Tartaren, maar Kalmukken en Mongoliërs zijn; daar de Russen terzelfder tijd in Siberië voortrukten, zoo werden China en Rusland in het N. naburen, van den omtrek van het meer Palcati af, tot aan de uitwatering van de riv. Amur, welke lange grenslinie, over het algemeen, door de ligging van het Altaïsch, Sajanisch en Dourisch gebergte bepaald is, ofschoon de Russen reeds hun rijk tot over het laatste aan de Amur uitgebreid hebben. In het W. scheiden het meer Palcati, de bergen Alak en Belur het Chinesche rijk van de Kirgisen, Usbecken en andere onafhankelijke Tartaarsche volksstammen, en in het Z. W. loopen de grenzen ver over de breede landpalen van Tibet, en bereiken bijna de Engelsche bezittingen in Bengalen. Aan dezen kant zijn de kleine landschappen Sirinagur, Nepaul en andere, benevens het Garrow-gebergte, de grenzen tusschen China en Indië. Meer Oostelijk grenst de prov. Yunnan aan het rijk der Birmannen, en schoon de grenzen van China niet tegen de bezittingen der Siamezen liggen, zijn echter de kleine rijken Laos en Tonkin naburen, en mogelijk reeds cijnsbaar. De Oostelijke of Stille oceaan, die eene menigte van baaijen en golven vormt, bespoelt de kusten van China op eene uitgestrektheid van zevend' half honderd mijlen, van de grenzen van Tonkin af, tot aan de uitwatering van de Amur; ten Z. heeft men de golf van Tonkin en de Chinesche zee: terwijl het kanaal van Formosa het eiland van dien naam van het vaste land scheidt. De Blaauwe en Geele zee strekken zich, de eerste tusschen China, de eil. Lieu-Kieu en Japan, de laatste tusschen China en Corea uit, terwijl eindelijk de Japansche zee, welker uiterste punt den naam van golf van Tartarije ontvangen heeft, van Corea tot aan de rivier de Amur reikt. Aldus begrensd, heeft het Chinesche rijk eene uitgestrektheid in de lengte van 650

mij-

mijlen, namelijk van Caschgar tot aan den mond van de Amur, terwijl de grootste breedte, van het Sajanisch gebergte tot aan de Z. punt van China, tegenover het eil. Haynan, 375 mijlen bedraagt. De vlakke inhoud kan men dan op 200,000 vierk. mijlen, en dus op een twaalfde deel van het vaste land van den geheelen aardbol rekenen, waarvan het eigenlijke China 80,000, Klein Bucharije, Mongolië en het land der Mantchou's 100,000, en de landen die onder bescherming staan, als Tibet, Corea en de Lieu-Kieu eil., 20,000 V. M. beslaan. Op deze uitgestrektheid wonen omtrent 200 (MORRISON heeft 143, SONNINI ruim 198, BARROW, hoewel zeker overdreven, zelfs 333) millioenen menschen, zoo dat, wat het getal der inw. betreft, het Chinesche rijk het voornaamste op den aardbol is. Het eigenlijke China grenst ten O. en grootendeels ook ten Z. aan den oceaan; ten N. aan den grooten muur, die het van Mongolië en het land der Mantchou's scheidt, reeds voor 2000 jaren gebouwd, en die 300 mijlen lang, 20 voeten hoog en van boven 5 voeten breed is. Dezelve loopt over hooge bergen, door diepe dalen, en, door middel van bogen, over breede stroomen. Op belangrijke punten is hij twee- en driedubbeld, en op elke 200 schreden van vierkante torens of sterke batterijen voorzien; ten W. grenst het aan de Kalmukken, Sifanen en andere volksstammen.

Het land wordt in de volgende provinciën verdeeld: Kiang-si, Tschekiang, (Chekiang) Fokien, Houquang, Petscheli, Kangnon, Honang, Schangtong, (Changtong) Schensi (Chansi) Setchuen, Quangtong, Quangsi, Yunnan en Kouitcheou. De natuurlijke gesteldheid van dit land is minder belangrijk, dan men van zulk een uitgebreid rijk zoude verwachten. Men onderscheidt er twee groote bergreeksen, eene Z. O. en eene N. W.; de eerste strekt zich tusschen de prov. Quang-si, Quangtong en Fokien in het Z., en de prov. Hou-quang en Kiang-si in 't N. uit. Zij loopt in het eerst van het W. naar het O., doch wendt zich op de grenzen van de prov. Fokien naar het N. O.; de hoofdketen is bijzonder in de prov. Kouitcheou en Quang-si, die, uit hoofde van de aldaar wonende wilde volken, zeer moeijelijk te naderen is. De reizigers hebben slechts den kleinen berg *Meili* bezocht, welke 3000 voeten boven het meer Po-Yang verheven is. De gebergten in het N. W. schijnen niet zoo zeer regelmatige bergketenen, als wel eene aaneenschakeling van aardhoogten te zijn. Daarenboven is de prov. Schangsi vol gebergten, welke tot ééne keten schijnen te behooren, die van den oever der Amur, dwars door Mongolië loopt, en bijna geheel uit loodregte rotsen bestaat. Ook de prov. Schangtong is een schiereil., grootendeels met bergen bezet, die van de overige ketenen geheel afgescheiden zijn, en veel steenkolen bevatten: onder deze bergen vindt men geene vulkanen. De grootste vlakten vindt men in de prov. Kiangnan, tusschen de beide groote riv. de Hoancho (Hoan-ho) en Yang-tse-kiang. De eerste, of de Geele riv., ontspringt uit twee meren in het land der Kalmukken van Hoho-nor; de andere, of de Blaauwe riv., (zoon der zee), heeft hare bron in het N. van Tibet, niet ver van de woestijn van Cobi; beiden stroomen van de middelste hoogte van Azië zeer snel af, en beiden ontmoeten eene uitgestrekte bergrij, die haar eenen grooten omweg doet nemen, zoo dat de Hoan-ho, Noord-, en de Yang-tse-kiang Zuidwaarts aanloopt, waarna zij weder naar elkander toestroomen, en op eenen afstand van slechts 40 mijlen haren loop eindigen. Behalve deze rivieren noemen wij de Fuenho, de Honi-ho en de Hoay-ho, welke in de Blaauwe riv. vallen; de Yalon-Kiang, welke 125 mijlen doorloopt: de Tchoue of Yan-kiang, La-kiang en Yuen-kiang, welke onmiddelijk in de Geele riv. vallen, en de Yuen en Yon, die, door middel van twee meren, zich met de Blaauwe rivier vereenigen. Geheel op zich zelven zijn de Hoan-kiang in het Z., welke in den zeeboezem van Canton, en de Pay-ho in het N., welke in de golf van Peking valt. Deze, en een ontelbaar aantal andere rivieren, die door talrijke kanalen met elkander vereenigd zijn, verschaffen, zoo wel den landbouw als den koophandel, een onberekenbaar voordeel. Het belangrijkste van deze kanalen is het keizers kanaal, dat 100 mijlen lang is, en, behalve één dag reizens, die men te land gaan moet, een weg te water van Peking naar Canton oplevert. China heeft ook verscheidene meren, bijzonder in de prov. Houquang, welks naam dit reeds aantoont. Volgens STAUNTON is Poyanghio het grootste meer in China, terwijl echter DU HALDE verzekert dat de omtrek slechts 20 mijlen bedraagt.

De luchtsgesteldheid moet in een land van zulk eene uitgestrektheid natuurlijk

verschillend zijn. In het Z. van China, digt bij den keerkring, is het zeer heet, hetwelk echter door den invloed der periodieke winden zeer gematigd wordt; de N. en O. deelen zijn zeer veel kouder dan de Europische landen, die onder dezelfde breedte gelegen zijn, waarvan de oorzaak in de hoogte der zon, in den aard van den met salpeter bezwangerden grond en eindelijk in de sneeuw, die gedurende het grootste deel des jaars de bovenste bergen van Azië bedekt, moet gezocht worden. De landbouw is in China in eenen buitengewonen bloei, en de rijst, waarvan men vier soorten heeft, deszelfs voornaamste voorwerp; terwijl zij in de N. W. oorden, welke te koud of te droog zijn, door Europische granen vervangen wordt. Verder teelt men er aardappelen, rapen, boonen en vooral eene bijzondere soort van witte kool. Het bruikbaar land wordt altijd behoorlijk toebereid, zoo dat het nimmer *braak* behoeft te liggen, zelfs de steilste bergen zijn toegankelijk gemaakt, bebouwd en op de kunstigste wijze van water voorzien. Ook brengen de overal verspreide woningen van de landlieden veel tot gemak van den landbouw toe. De vrouwen in dezelve trekken zijdewormen, spinnen katoen of weven stoffen, daar er geene andere wevers in 't land zijn. De eerbied, welken de Chinesche regering voor den akkerbouw heeft, is algemeen bekend, als mede ook, dat alle jaren, op den 15 dag der 1 maand, de keizer van de prinsen en grooten des rijks vergezeld, zich in groote pracht naar een bepaald veld begeeft, en aldaar, onder vele plegtigheden, zelf ploegt en zaait, en den zegen des Allerhoogsten voor den oogst afsmeekt, waarin hij door de prinsen en grooten gevolgd, en in de prov. door de onderkoningen vervangen wordt, waarna aan het volk geschenken worden uitgedeeld. Minder zijn de Chinezen ervaren in de boomkweekerij, het *enten* zelfs is bij hen niet in gebruik; doch daarentegen hebben zij van de natuur ook hierin bijzondere rijkdommen ontvangen. De theeplant brengt hun ontzaggelijke voordeelen aan; verder de kamferboom, de aloë, wel 30 soorten van bamboesriet, dat in dit land van het uitgestrektste gebruik, ja onmisbaar is; het suikerriet, de indigo-plant, katoenplant, rabarberwortel, de vernisboom, waarvan men 3 soorten heeft: van deze is de *vernis sumach*, in N. Amer. *schwamp sumach* genaamd, die een zeer vergiftig sap oplevert, waarvan zelfs de uitwaseming gevaarlijk kan zijn, de voornaamste; voorts zeep-, talk-, was- en andere boomen. De litschi-boom in het Z. levert eene vrucht van eenen aromatieken smaak, die ook gedroogd verzonden wordt: zoo ook de lougane. De olie, die in China veel gebruikt wordt, trekt men niet alleen uit de olijven, maar ook uit den gemeenen wonderboom (*Palma Christi*) uit de O. Ind. *Citisus*, uit het Chinesche radijszaad, uit 't Oostersch koolzaad en 't zaad der Digitolis. Van de huisdieren hebben de Chinezen al de in Europa bekende soorten, vooral de varkens, terwijl de kameel hun gewoon lastdier is. Onder de wilde dieren behooren: de elefant, de rhinoceros, de tijger, het muskusdier, verschillende apensoorten, het hert, het wilde zwijn, de vos, enz.; tam, en wegens de kleuren fraai gevogelte, is hier overvloedig, zoo als goud- en zilverfazanten, de spoorpaauw; de eenden zijn vooral menigvuldig, en worden, zoo als elders de hoenderen, in ovens uitgebroeid. De onderscheidene wateren bevatten vele soorten van visch, waar onder ook de goudvisch. Onder de insecten komen vooral de zijdewormen in aanmerking, welke aldaar algemeen verspreid zijn, en hier schijnen te huis te behooren. Van de voortbrengselen uit het rijk der delfstoffen is ons nog weinig bekend; de rijke zilvermijnen worden weinig bewerkt, het goud wordt meestal uit de rivieren in de prov. Letchuen en Yannan getrokken, doch er worden noch gouden, noch zilveren munten geslagen. Eene metaalsoort, welke de Chinezen alleen bezitten, is het toutenague, waaruit zij vaatwerk en dergelijke vervaardigen, en dat eenigen voor eene zeer fijne soort van zink, anderen voor eene zeer kunstige vermenging houden. Verder heeft China eene bijzondere soort van koper, en veel kwikzilver in Yunnan; rottekruid, doch weinig lood en tin. Van de kostbare gesteenten vindt men er de lapis lazuli, jaspis, bergkristal, magneet en vele marmersoorten. Onder de aardsoorten munt vooral de porselein-aarde uit. Ook is er veel zout, dat een aanzienlijk gedeelte van de inkomsten der kroon uitmaakt. De Chinezen zijn van Mongolischen oorsprong, gelijk de gedaante van den schedel en de gezigtstrekken aantoonen. Bij de mannen geeft dikte, als een teeken van een gemakkelijk leven, regt op achting; magere lieden worden voor dom gehouden: bij de vrouwen zijn kleine oogen, dikke lippen,

lang, stijf en zwart haar, en vooral kleine voeten, een teeken van schoonheid. De voorname Chinezen laten de nagels aan de handen groeijen, en verwen baard en haren zwart. Van den zedelijken kant hebben de Chinezen de gewone deugden en ondeugden van een slaafsch, kunstijverig en handeldrijvend volk. De regeringsvorm is in dit rijk onbepaald monarchaal, echter mogen de mandarijnen en geregtshoven den keizer eerbiedig tegenbedenkingen inleveren. De keizer wordt *geheiligde zoon des hemels*, *eenige opperbestuurder der aarde*, *en vader zijns volks* genoemd; men brengt offeranden aan zijn beeld en aan zijnen troon; zijn persoon wordt aangebeden en men valt voor hem neder; hij verschijnt nimmer in het openbaar, dan begeleid door 2000 lectores, die ketens, bijlen en andere werktuigen dragen, en het Oostersche despotismus aantoonen. De inkomsten van den staat, op 400 tot 800 millioenen guldens geschat, bestaan grootendeels in voortbrengsels van den grond, en zijn gevestigd op grondlasten, tollen van buiten- en binnenlandschen handel en hoofdgelden. Het leger is wel talrijk, daar het op 900,000 man geschat wordt, doch schijnt niet in staat te zijn, om zelfs geregelde Aziatische, veel min Europische troepen weerstand te bieden; voor hunne zeemagt geven zij 9999 schepen op, doch het zijn slechts middelmatige vaartuigen, die naauwelijks zes ponders kunnen dragen.

De Chinesche adel bestaat uit 2 klassen, persoonlijken adel en die aan het ambt verbonden is. De eerste heeft 5 klassen, van welke de drie eerste alleen voor de familie des keizers zijn. De adel, uit hoofde van het ambt, of de mandarijnen, hebben ook hunnen rang, welke door de knoopen van hunne mutsen wordt aangeduid, terwijl het regt om eene paauwenveer op de muts te dragen, ook als een ordeteeken kan worden aangemerkt. De zoo zeer geprezene wijsheid van de wetten der Chinezen wordt door vele schrijvers te zeer overdreven: zij zijn zeer goede policie verordeningen, door goede zedelijke lessen geleid; zij geven den keizer, zoo wel als den mandarijn, eene onbepaalde magt over het volk, dat blind gehoorzamen moet, terwijl duizenden plegtigheden elk oogenblik aan het onderscheid van stand herinneren. Wat de beschaving aanbelangt, sedert lang is de Chinees, die met de meeste Aziaten, de zucht tot het oude gemeen, en geenen wetenschappelijken omgang met andere volken heeft, op dezelfde hoogte gebleven. Hun schrift is een karakterschrift; al hunne woorden zijn van ééne lettergreep, welke uit eenen klinker en eenen daarvoor geplaatsten medeklinker bestaat. Hunne eenvoudige wisselklanken beloopen, volgens REMUSAT, een getal van 252, en volgens MONTUOCI 460, die zij door de wijze van uitspraak vermeerderen, terwijl zij in het schrift, dat uit meer dan 80,000 karakters bestaat, die in 212 klassen verdeeld zijn, elk denkbeeld door een bijzonder teeken uitdrukken. Zij schrijven met stiften en griften op zeer fijn papier van boven naar beneden. De *kings* of de heilige boeken, door CONFUCIUS in deze orde gebragt, en de geschiedenis van het Chinesche rijk, zijn de voornaamste hunner letterkundige werken. In de werktuigkunde hebben zij gewis de meeste vorderingen gemaakt, daar hunne wijze om zijden- en andere stoffen, porselein, tabak, enz. te bereiden, alsmede het aanleggen hunner tuinen, kanalen, slechten van bergen enz., waarlijk bewonderenswaardig is. Onderscheidene nuttige uitvindingen, als de boekdrukkunst, (zij snijden hunne karakters in houten tafels), den zeilsteen, het buskruid, hadden zij lang voor ons.

De dagelijksche levenswijs der Chinezen van elken rang, is door onveranderbare regels voorgeschreven. Zij onthouden zich geheel van geestrijke dranken, maar gebruiken veel thee; hun hoofdvoedsel is rijst; van hier dat alle maaltijden eenen naam dragen, die van het woord *fau*, (rijst) ontleend, of met hetzelve zamengesteld is, zoo als *tsaufau*, ontbijt; *Ouan-fau*, avondmaal: in het algemeen wordt elke maaltijd *tsche-fau* geheeten. De veelwijverij is aan de grooten en mandarijnen geoorloofd; de keizer heeft een talrijk serail; de vrouwen leven in eenen slaafschen toestand. De Chinezen bewijzen bijna goddelijke eer aan hunne voorvaderen, en vieren ter hunner gedachtenis feesten op hunne graven. China is welligt het eenige land, waarin geen heerschende godsdienst bestaat, die door den vorst en een groot deel der inw. beleden wordt. De oorspronkelijke eerdienst schijnt een tak van den godsdienst van Schaman geweest te zijn, welke de aanbidding der sterren en merkwaardige voortbrengselen der natuur ten grond had. Deze is door verschillende secten verdrongen, waaronder de voornaamste die van CONG-FU-TSE (*Confucius*) en van LAO-KIUN of *Taotse* wel-

welke ongeveer 650 jaren voor Christus zou geleefd hebben. Het volk echter belijdt grootendeels den uit Indië gekomen godsdienst van Fo of Budha, en de keizerlijke familie der tegenwoordige dynastie, dien van Dalai-Lama. Men vindt er ook Mahomedanen, die vrije uitoefening van hunnen godsdienst hebben, en vele Christenen; doch de zendelingen, welke van tijd tot tijd hier toegang hadden, hebben, door hunne onvoorzigtigheid, hunne voorregten verloren, zoo dat de Christenen dikwerf vervolgingen hebben moeten ondergaan. Nog in 1815 werden alle zendelingen uit het land verbannen, verscheidene roomschen gestraft en gevangen gezet, en de verbreiding van den Christelijken godsdienst streng verboden; doch sedert 1817 schijnt de vervolging op te houden, en de zendelingen weer toegang te hebben.

De buitenlandsche handel der Chinezen staat met de uitgestrektheid en rijkdom van hun rijk niet in evenredigheid. In 1806 voerden zij uit: 45,000,000 pond thee, 16,000,000 pond suiker, 21,000 stukken nankin, 3 mill. pond toutenague, en verder koper, borax, aluin, kwikzilver, porselein, verlakte waren, kaneel, rabarber, muskus en vele droogerijen, welke waren, door 122 schepen, waaronder 80 Engelsche en 30 Amerikaansche, weggevoerd werden. Zij bragten naar China: katoen, lakens en stoffen, glaswaren, vossen-, otter- en bevervellen, sandelhout, enz. De handel met de Europeanen is aan eene compagnie van 12 daartoe benoemde kooplieden toevertrouwd, die *hannisten* genoemd worden, en een ontzaggelijk voordeel genieten. Voor hunne munt hebben de Chinezen een decimaal gewigt, dat tot in het oneindige loopt; de wezenlijke geslagene munten bestaan uit rood, geel en wit koper, voeren slechts één enkel woord, en hebben een rond of vierkant gat in het midden, waardoor men ze aan snoeren rijgt.

CHINA, aanzienlijke riv. in Klein Azië, prov. Natolië, ontspringt in 't Z. van Carië, beneden 't dorp Geyra, en valt in de Z. zijde van den Meander.

CHINABAKEER, stad der Birmannen, aan de Chinabakeer, een' tak der Irawaddy in Pegu. 16. 20. N. B. 113. 31. L.

CHINABAKEER, eil. bij de voorn. stad, in denzelfden tak der Irawaddy.

CHINABALABARAM, O. Ind. stad van den rajah van Mysore, in 't distr. Chuc Balapore, met 1000 huizen, glasblazerijen, muzijk-instrumenten, fabr. en een fort. 13. 26. N. B. 95. 40. L.

CHINACOTA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Grenada; 4 m. van Pamplona.

CHINAMPETTA, O. Ind. stad, distr. Madura. 9. 41. N. B. 95. 54. L.

CHINAPATAM, O. Ind. stad in Mysore. 42. 39. N. B. 95. 30. L. 2. Oorspronkelijke naam van Madras.

CHINARAN, Perz. stad in Chorassan.

CHINCA, Z. Amer. zeehaven in Peru, 6 mijlen Z. W. van Pisco, en eenige eil. ten W. van deze stad, op 13. 48. Z. B.

CHINCHANCHI, N. Amer. dorp van Yucatan, ten N. van Merida, op 21. N. B.

CHINCHAY of *Chinchaycocha*, groot meer in Peru, de bron der Janja of Mantaro, die naar de Pilcomayo vloeit.

CHINCHERO, Z. Amer. stad in Peru, prov. Cusco; 56 m. Z. W. van Cusco.

CHINCHEN, Chinesche stad, prov. Schantong.

CHINCHIANG, CHINKIANG, 2 Chin. steden in de prov. Yunnan en Kiangnan.

CHINCHILLA, Spaan. stad, prov. Murcia, op eene hoogte, met zoutbronnen en 4,650 inw. 15. 54. L. 38. 48. N. B.

CHINCHIPE, Z. Amer. riv. in Quito, valt in den Maranon, op 5. 30. Z. B.

CHINCHON, Spaan. stad, prov. Segovia, aan de Xaruma, met zeepziederijen en 3,680 inw; 6 m. van Madrid.

CHINCHOOR, O. Ind. stad in Aurungabad, aan eene rivier, met 5000 inw.

CHINCHURA, O. Ind. stad in Bengalen.

CHINCLEPUT, O. Ind. distr. aan de kust van Canara, tusschen Madras en de riv. Palar, niet zeer vruchtbaar en slecht van water voorzien. Het behoort thans aan de Engelschen. De hoofdstad dezes naams ligt aan de Palar, en wordt door een fort beschermd. 12. 56. N. B. 97. 40. L.

CHINCO, PULO CHINCO of *Tschinco*, klein Nederl. eil. in Azië, ten W. van Sumatra, met goeden peper Het is de stapelplaats der waren van Sumatra; de toegang tot hetzelve is zeer moeijelijk.

CHINCY, groot Z. Amer. dal in Peru, prov. Lima, met kwikzilvermijnen.

CHINDRIEUX, Sard. dorp in Savoije, distr. Chambery, 2 m. van Rumilly.

CHINE-ABE of *Kleine riv*, bij de Grieken *Hydaspes* genoemd, tak der Sinde in O. Indië.

CHINEAN, zie Chignan.

CHINE, (LA) N. Amer. dorp in Neder Canada, op het eil. Montreal, 3 mijlen beneden de stad van dien naam.

CHINESCHE of *Tonkinsche golf*, zeeboezem van den Indischen oceaan in Achter-Indië.

CHINESCHE ZEE, noemt men dit gedeelte der Zuidzee, dat China bespoelt.

CHINEY, Nederl. stadje, prov. Namen, aan het riviertje de Roch, met groote pottenbakkerijen en 1020 inw.

CHINEZEN-KAMP, kwartier buiten de Nederl. stad Batavia, op het O. Ind. eil. Java, door Chinezen bewoond.

CHINFURA, de voornaamste sterkte der Nederlanders in Bengalen.

CHINGA, stad op de O. zijde van 't O. Ind. eil. Ceylon, aan den mond van een riviertje. 7. 21. N. B. 99. 46. L.

CHINGOLEAGUL, N. Amer. eilandje, bij de kust van Virginië. 302. 20. L. 37. 56. N. B.

CHINGOTEAGUE, N. Amer. eilandje, bij de kust van Virginië. 302. 26. L. 37. 46. N. B.

CHINGOTEAGUE INLET, kanaal tusschen twee eilanden, bij de kust van Virginië. 302. 5. L. 37. 52. N. B.

CHINGOTEAK, N. Amer. eil., 16 m. Z. Z. O. van den ingang van Delaware riv. 2. Verborgene klip aldaar, 12 mijlen Z. O. van de klip Assateak.

CHINGTIEN, Chin. stad, prov. Huquang.

CHINGTOU of *Chingtoufou*, *Chintu* of *Singting-fou*, groote en volkrijke Chin. stad en hoofdstad der prov. Setschuen. 133. 6. L. 38. 4. N. B.

CHINI of *Chira*, N. Amer. eilandje in de golf van Nicoya, op de kust der prov. Costa Rica. 10. N. B. 2. N. Amer. eilandje in Saline's baai, bij de kust van Costa Rica.

CHINHOA, Chinesche stad in de prov. Tschekiang.

CHINIATSKOI BAAI, inham op de O. zijde van 't Rus. Amer. eil. Kodiak.

CHINKIANG, zie Chinchiang.

CHIN-KIANG-FOU, Chin. stad, prov. Kiang-nan, 20 mijlen O. van Nankin.

CHIN-MOU-CHIEN, Chinesche stad, prov. Chen-si.

CHINNACHIN, hoofdstad van het distr. Jemlah van het aan China onderworpene land van Nepaul, in een dal gelegen. 30. 29. N. B. 99. 21. L.

CHINNAGERRY, O. Ind. stad, prov. Mysore. 14. 1. N. B. 93. 46. L.

CHINNOOKS, Ind. volksstam op de W. kust van N. Amer., aan de riv. Columbia, 400 man sterk, klein en wanstaltig, met korte, kromme beenen en platte hoofden. Zij leven van de vischvangst, zijn vreesachtig van aard en geneigd tot stelen.

CHINON, Fr. arr. van 90,000 inw., dep. Indre en Loire, met de hoofdpl. Chinon, aan de Vienne, met 5 kerken, fabr., zijdeteelt, handel, een fort en 6100 inw. 17. 50. 49. L. 47. 11. N. B.

CHINOOR, O. Ind. stad van den Nizam van Bejapore. 15. 40. N. B. 94. 26. L. 2. Stad der Mahratten in Berar, aan de N. O. zijde van de Godavery. 19. 8. N. B. 97. 54. L.

CHINOS, zie Zambos.

CHINOTA, Z. Amer. riv. in de prov. Cumana, valt in den Orinoco.

CHINRADURGAM, O. Ind. vesting in Mysore. 12. 23. N. B. 95. 48. O. L.

CHINROYPUTTUN, O. Ind. vesting, prov. Mysore. 12. 53. N. B. 94. 26. L.

CHINSURA of *Tschinsura* of *Hugly*, schoone Nederl. stad in Bengalen, aan de Hooghly, 1 mijl van Chandernagor, met het fort Gustavus, handel in zijde, katoen, salpeter en opium. De schepen moeten, uit hoofde van eene zandbank, 20 mijlen boven Calcutta, te Fulta liggen. De overige Nederlandsche bezittingen in Bengalen als te Cossimbazar, Patna en Dacca zijn van Chinsura afhankelijk. 106. 14. L. 22. 52. N. B.

CHINTU, zie Chingtou.

CHINTLONG, O. Ind. stad in klein Nepaul, met meestal steenen huizen. 103. 38. L. 27. 29. N. B.

CHINY, Nederl. stad in Luxemburg, aan de Semois, met 850 inw., eene ijzersmederij en zaagmolens.

CHINYANG, bergachtig gouv. van Chineesch Tartarije, hebbende ten Z. den grooten muur van China, met mais, koren, gierst, groenten en bijna alle Eur. vruchten, benevens veel katoen. 2. Chin-Yang of Moukden, hoofdstad van genoemd gouv., in het land der Mantchou Tartaren, is vrij uitgebreid en met muren omgeven. 139. 56. L. 41. 40. N. B.

CHIO, zie Scio.

CHIOGGIA, Lomb. Ven. eil. in de Lagunen van Venetië, niet ver van den mond der Brenta Nuova, met de hoofdstad Chioggia, op palen gebouwd, met een bevaarbaar kanaal naar den Po, en met eene steenen brug, die haar met het vaste land vereenigt, de zetel eens bisschops, vele fabr., handel, stapelplaats voor de duitsche waren en 15,000 inw., 29. 56. 56. L. 45. 12. 52. N. B.

CHIOPERA, CHANPORE, O. Ind. stad in Bengalen, bij Patna, met salpeter-raffinaderijen.

CHIOPPINO of *Chopine*, eilandje of liever rots bij 't eil. Nisida, aan de Italiaansche kust.

CHIPEOS, Indiaansche volksstam in Peru, tusschen de Ucayale en de Beni.

CHIOS, zie Scios.

CHIOSLIC, Turk. Aziat. stad in Natolië, bij Isnik, met fluweelfabrijken.

CHIOURLIC of *Turullus*, oude Turksche stad in Romelië, aan de Chiourlic, 20 mijlen ten N. O. van

Konstantinopel.

CHIPILI, Fr. dorp, dep. Somme.

CHIPIONA, Spaan. stad, prov. Seville, op eene rots, aan den mond des Guadalquivirs, 2 mijlen Z. W. van San Lucar de Barrameda.

CHIPONSKI, kaap aan de O. zijde van Kamschatka in Azië. 52.30. N. B. 177.38. L.

CHIPOOK CREEK, N. Amer. riv. in Virginië, valt op 37. 8. N. B. in James riv.

CHIPPENHAM, Eng. stad in Wiltshire, aan de Avon, met lakenfabr. en 5400 inw. 15. 38. L. 51. 27. N. B.

CHIPPEWAER, CHEPEWYAN, CHIPPEWAYS of *Uchipawahs*, Indiaansche volksstam in het binnenland der N. Amer. Rep., van den Mississippi tot de Groote Zuidzee, zich uitstrekkende van 42. tot 54. N. B. Dezelve is in 7 stammen verdeeld.

CHIPPEWAY, Eng. fort, aan de riv. van dien naam, in Opper Canada, gouv. York, met sterken ruilhandel.

CHIPPEWAY, N. Amer. riv. in Louisiana, welke in den Mississippi valt, door een klein kanaal gemeenschap heeft met de Montreal riv., en aan derzelver oevers vele eilanden en buffelossen heeft.

CHIPPING-NORTON, Eng. vlek, gr. Oxford, met fabr. en 1800 inw.

CHIPPING ONGAR, Eng. vlek, gr. Essex, met 680 inw., 6 m. N. O. van Londen.

CHIPPING SODBURY, Eng. vlek, gr. Gloucester, aan de Stower; 1230 inw.

CHIPPING-WYCOMB, Eng. stadje, gr. Gloucester, met groote korenmarkten.

CHIPROWATZ, Turk. stad in Bulgarië.

CHIPURANA, Z. Amer. riv., welke in de Pampas del Sacramento ontspringt en in de Guallaga valt, op 7. 8. of volgens anderen, op 7. 30. Z. B.

CHIQUIAKOHA, Z. Amer. meer in Peru, waaruit de Huallago en Ukayal voortkomen. 19. 57. Z. B.

CHIQUILLANOS, volksstam in Chili.

CHIQUITI, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Esmeraldas, valt in de Esmeraldas.

CHIQUITOS, Z. Amer. volksstam, die in Brazilië en in de bergen van la Plata verstrooid leven, eerst door de Jesuiten en naderhand door de Spanjaarden van Santa Cruz de la Sierra onderworpen en beschaafd; van hen heeft het Chiquitos gebergte den naam, hetwelk een tak der Andes is, die door Santa Cruz de la Sierra gaat, zich in eenen bergrug verliest, en de dalen van den Maranon en de Parana van elkander scheidt. Op 20 graden Z. B. komt het op 't grondgebied van Brazilië, verheft zich daar weder tot eene aanmerkelijke hoogte, en loopt in verscheidene rigtingen door de Capitanata's van Matto Grosso en Guajas, en vormt van 12 tot 22 Z. B. die groote keten aan de O. zijde van Brazilië, welke genoegzaam parallel met de zee loopt.

CHIRA, zie Chini.

CHIRAC, Fr. stad, dep. Lozère, met 260 huizen, serge-weverijen en 1580 inw.

CHIRACCOLA, Port. vesting in O. Indië, aan de kust van Concan, bij Goa.

CHIRAMBIRA, kaap aan de W. kust van Z. Amerika, op 4. 15. N. B.

CHIRAT, Fr. vlek, dep. Charente, met 268 huizen; 1 mijl N. van Chabanois.

CHIRAZZO, Nap. riv., valt in de golf van Venetië op 42. 42. N. B. 32. 12. L.

CHIRENS, Fr. vlek, dep. Isère, arr. la Tour du Pin, met 1510 inw.

CHIRINOS, Z. Amer. volkplanting in Quito, in de prov. Jaen de Bracamoros.

CHIRIQUI, N. Amer. riv., die op 8. 10. N. B. in de Zuidzee valt, en den naam aan het omliggende distr. geeft. Aan haren mond vormt zij eene baai en kaap van denzelfden naam.

CHIRIQUITA, Z. Amer. zeestadje in Mexico, 53 mijlen Z. O. van Carthago.

CHIRK, Eng. dorp in Wallis, gr. Denbigh, met 1150 inw. 1½ m. N. v. Oswestry.

CHIRNSIDE, Schotsch dorp, gr. Berwick, op eenen berg, met 1250 inw.

CHIRON, Fr. stadje, dep. Arriège.

CHIROPER, baai op de W. kust van Nieuw Mexico, die de riv. Piara ontvangt.

CHIROW, Oostenr. stad in Galicië, kreits Sambor, met 1100 inw.

CHIRSCHOWA, Turk. stad in Bulgarië, aan den Donau.

CHIRVAN, zie Shirvan.

CHISAMO, Turk. stad op 't eil. Candia, zetel van een' griekschen bisschop, met een kasteel en eene haven.

CHISCH, CHYSSE, Boheemsch heerl. en vlek, Elbogner kreits, met een kasteel.

CHISME, of CISME, Turk. zeehaven in Natolië, door eene naauwe straat van 't eil. Scio gescheiden, 12 mijlen N. van Smyrna. 44. 3. L. 38. 24. N. B.

CHISNYE, Hong. dorp, kom. Arva, met 1240 inw. en gezondheidsbronnen.

CHISO, zie Chiese.

CHISOGNE, Nederl. D. in Luxemburg.

CHISOIN, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Rijssel, met 260 huizen.

CHISSAY, Fr. D., dep. Indre en Loire.

CHISSERIA, Fr. dorp, dep. Jura.

CHISSOUEMETAU, N. Amer. riv. in Canada, valt in de Pickouagamis.

CHISWELL, groep eil. aan de W. kust van N. Amer. op bijna 60 N. B. 229. L.

CHISWIK, Eng. dorp, gr. Middlesex, aan de Theems, met 3700 inw.

CHITA, Z. Amer. prov. van Nieuw Gra-

Granada, ten Z. en O. door den Orinoco begrensd; zij is zeer vruchtbaar.

CHITAREROS, Z. Amer. volksstam in Caraccas, ten Z. van 't meer Maracaibo.

CHITLONG, O. Ind. stad, ten Z. van Nepaul. 27. 29. N. B.

CHITOR of *Chitore*, hoofdpl. van een Rajapoetisch distr. van Aimeer in Hindostan, met eene vesting en kasteel, op eenen berg. Het is aan de Maratten cijnsbaar en was voormaals de hoofdpl. van Odeypore, op omtrent 92. L. en 25. B.

CHITPORE, O. Ind. stad van Guzeratte, aan de Sursuity, den Maratten behoorende, met beroemde chitsfabr. 23. 45. N. B. 90. 49. L. 2. O. Ind. stad van Guzeratte, in een woest land, een eigen opperhoofd hebbende. 21. 20. N. B. 98. 33. L. 3. Dorp ten N. van Calcutta, thans met die stad vereënigd.

CHITRAY, Fr. dorp, dep. Indre.

CHITRIES, vervallene Turk. stad der Mainoten, op Morea, met eene haven.

CHITRO, Turk. stad in Macedonië, aan de golf van Salonica, met een bisdom.

CHITRY, Fr. dorp, dep. Youne.

CHITTAGONG, O. Ind. distr., in het Z. O. van Bengalen, ten Z. van Tippera, tusschen 21. en 23. N. B., groot 139 vierk. mijlen, met de stad Islamabad, en 1,200,000 inw., waarvan ⅖ Mahomedanen en ⅗ Hindo's zijn.

CHITTAPET, O. Ind. stad en vesting van Carnate, 25 m. Z. W. van Madras.

CHITTELDROOG, O. Ind. stad in Mysore, 28 mijlen N. N. W. van Seringapatnam. 94. 15. L. 14. 10. N. B.

CHITTENDEN, gr. der N. Amer. Rep., prov. Vermont, aan het meer Champlain, tusschen de gr. Franklin en Addison, 77 vierk. mijlen groot, met 18,120 inw.

CHITTENINGO-CREEK, N. Amer. riviertje, met eenen 80 voet hoogen waterval; hetzelve ontlast zich in 't meer Oneida.

CHITTIPATAM, O. Ind. stadje in 't O. van 't eil. Ceylon, 2 m. van Battacola.

CHITTLEDROOG, zie Chitteldroog.

CHITTOR, stad en vesting in 't Z. van Indië, 23 mijlen O. van Madras, zetel van een Eng. rigter, enz. 96. 56. L. 13. 12. N. B.

CHITTRA, Ind. stad, prov. Bahar, distr. Ramgur. 102. 44. L. 24. 14. N. B.

CHITTYMONY, O. Ind. stad in Bahar.

CHITWAY, O. Ind. stad, prov. Malabar, op een eiland. 93. 58. L. 10. 23. N. B.

CHIUCHIPE, Z. Amer. riv., welke op 5. 30. Z. B., in den Maranon valt.

CHIUMA, Spaan. stad, prov. Grenada, met 7000 inw.

CHIUNCHEU, Chin. stad op 't eil. Haynan. 2. Chin. stad in de prov. Tsche-kiang.

CHIUPPEN, Chin. stad, prov. Yunnan.

CHIUSA, Sard. stad in Piëmont, prov. Cuneo, aan de Pesio, met zijdefabr., glasblazerijen en 6000 inw. 2. Lomb. Ven. bergpas en vesting, legatie Udine, op eene rots aan de Etsch.

CHIUSA DE PLEZ, zie Flitsch.

CHIUSANO, Nap. stadje, prov. Principato Ultra; 2318 inw. 4 m. v. Benevento.

CHIUSELLA, Sard. riv. in Piëmont, valt digt bij Foglisso in de Orco.

CHIUSI, bijna verlaten Tosc. stadje, prov. Siëna, in eene zeer ongezonde landstreek, aan de Chiano, met 200 inw.

CHIUTI, Nap. stadje, prov. Capitanata, met 1200 inw.

CHIVA, Spaan. stadje, prov. Valencia, met 2300 inw. 16. 18. L. 39. 32. B.

CHIVARA PURUS, tak van den Maranon in Peru, in Z. Amerika.

CHIVAS, CHIVASSO, zie Chiavasco.

CHIVERNY, Fr. dorp, dep. Loir en Cher, arr. Blois, aan 't riviertje Cousson.

CHIVES, Fr. dorp, dep. Ned. Charente.

CHIVRON, Sard. vlek in Savoije, 5 mijlen O. van Chambery.

CHIWA, of KHIEWA, Aziat. landschap in Charesm, door de woestijn der Kirgisen en Dsagatai omgeven, zijnde deels woest en deels vruchtbaar, door het gebergte Wisleuka ten N. bepaald, en door de Amu bespoeld. Het heeft eene zachte luchtsgesteldheid, en brengt katoen, wijn, koren, olie, zijde, metalen en edele gesteenten voort. De inw. zijn mahom. Tartaren, Aralen, Karakalpakēn, Truchmenen, enz., welke eenen grooten karavaanhandel met Eur. Rusland drijven. Aan het hoofd der regering staat een chan, die echter weinig magt heeft. Volgens andere berigten staat Chiwa thans ook onder den bestuurder van Dsagatai. Het getal der inw. bedraagt ongeveer 300,000. Ligging tusschen 73. 40. en 75. 20. L. 39. 15. en 41. 20. N. B.

CHIWA of *Khiewa*, hoofdpl. van voorn. landschap, aan een kanaal van de riv. Amu Darja, met 3000 leemen huizen, eene citadel, die den chan des zomers tot residentie dient, 30 moskeën, eene hooge school en 10,000 inw.

CHIWINSEN, kleine Mahom. Tartaarsche volksstam in Rusl., gouv. Simbirsk.

CHIZE, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres, arr. Melle, aan de Boutonne, met 640 inw.

CHIZICO, Turk. eil. in de Marmerzee.

CHIZNE, zie Chisnye.

CHLINOW, Rus. stad, gouv. Wiatka, met handel in was, honig en boter; 65 mijlen N. O. van Casan gelegen.

CHLOMIN, Boh. vlek, kreits Kaurzim, aan de Elbe, 4 m. N. O. van Praag.

CHLUMETZ, Boh. heerl., vlek en bergkasteel, Berauner kreits. 2 Boh. stad, Biczower kreits, in een dal, aan de Czidlina; 2050 inw. 3. Boh. dorp en kasteel, kreits Budweis, met eene glasblazerij.

CHLYNOW, zie Wiatska.

CHMIELNIC, Rus. stad, gouv. Podolië, op een eiland in de Bog; 500 huizen.

CHMIELNIC, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 250 huizen.

CHNIM, Turk. stad en vesting in Bosnië, 6 mijlen Z. van Banialucka.

CHOA of *Schoa*, rijk in de binnenlanden van Afrika, dat de voormalige Abyssinische prov. Choa en Efat in zich bevat, en waarin men het gebergte Schakka en vele kleine riv. vindt, welke laatste in den Nijl stroomen. Het is sterk bevolkt en zeer vruchtbaar. De regent voert den titel van Murd Azimai. In Choa vindt men de hoofdstad Tegulet, en in Efat de hoofdstad Ankobar, welke ook des vorsten residentie is, van 9. tot 11. Z. B.

CHOAPA, kleine haven op de kust van Chili, 10 m. Z. van Limari. 31. 50. Z. B.

CHOBAR of *Churbar*, Perz. zeehaven, prov. Mekran, aan de O. zijde eener groote baai, met 300 hutten en een fort. 77. 49. L. 25. 20. N. B.

CHOC BAY, baai op de W. kust van 't W. Ind. eiland St. Lucia.

CHOCHO, zie Choco.

CHOCKIER, Nederl. dorpje, prov. Luik, aan de Maas, met eene timmerwerf, een kasteel, eene hooge en steile rots, en 400 inw.; 2 mijlen van Luik.

CHOCO, Z. Amer. prov. in Nieuw Granada, aan de golf van Choco of Bonaventura, ten Z. van Dariën. De Sierra del Choco deelt dezelve in twee deelen, welke door de riv. Guacuba en de Atrato doorsneden worden; deze laatste riv. heeft door een kanaal gemeenschap met de riv. St. Juan. Het brengt veel goud, platina, maïs en cacao voort. De hoofdstad is St. Antonio de Bebara: ook vindt men hier de stad Choco, aan de golf van dien naam.

CHOCOL, O. Ind. stad in Bengalen, aan den Ganges, 12 mijlen O. van Moorshedabad.

CHOCOLATE CREEK, arm van de N. Amer. riv. Tioga, in de prov. Nieuw York.

CHOCOLOCOCA, zie Castro Virrayna.

CHOCOPE, Z. Amer. dorp in Peru, prov. Truxillo, 10 mijlen N. van Truxillo. 7. 52. Z. B. 299. 40. L.

CHOCZ, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

CHOCZIM, CHOTSCHIN of *Chotim*, Rus. vesting in Bessarabië, aan den Dniester, tegenover de vesting Kaminiec, met 20,000 inw. 44. 40. L 48. 31. N. B.

CHODEC, Pool. stadje, waiw. Plock, aan een meer, met eene kerk en 282 inw.

CHODEL, Pool. stadje, waiw. Lublin.

CHODIVOGA, Turk. stad in Wallachië, 10 uren Z. Z. W. van Bucharest.

CHODOROSLOW, Oostenr. stadje in Galicië, 6 mijlen Z. O. van Lemberg.

CHODOROW, Galicische heerl. en vlek, kreits Brzezani, met eene Griek. kerk.

CHODYRKOW, CHODORKOW, Rus. stad, gouv. Kiew, kreits Skwira; 3350 inw.

CHODZIESEN, CHODZIESZ of *Chodzesen*, Pruis. stad, regdst. Bromberg, 1 m. van de Netze, met weverijen, fabr. en 2,600 inw. 34. 35½. L. 52. 59½ N. B.

CHOGA, Chin. stad, prov. Chan-si, aan de riv. Fi, waarover eene fraaije brug ligt.

CHOGDAH, O. Ind. stad in Bengalen.

CHOGONG, O. Ind. distr. en stad in Bengalen. 24. 33. N. B. en 105. 5. L.

CHOIGNES, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

CHOIGNY, Fr. dorp, dep. Aisne.

CHOILLEY, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

CHOISEUL, Austr. eil., tot de Arsaciden behoorende, met zwarte inw., welke hun haar verwen en bijna geheel naakt gaan. Het is vrij sterk bevolkt.

CHOISEULBAAI, zie Baie des Guerriers.

CHOISY, Fr. vlek, dep. Seine en Marne.

CHOISY AU BACQ, Fr. vlek, dep. Oise.

CHOISY BELLEGARDE, Fr. vlek, dep. Loiret, 6 mijlen W. van Montargis.

CHOISY-EN-BRIE, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, met 1080 inw.

CHOISY LE ROI, Fr. dorp, dep. Seine, arr Sceaux, aan de Seine, 2 m. van Parijs, met een kon. lusthuis en 1350 inw.

CHOKIER, Nederl. dorp, prov. Luik.

CHOKTAH, zie Chaktas.

CHOLA, Afr. eil. op de O. kust. 8. Z. B.

CHOLET, hoofdpl. van 't Fr. arr. Beaupréau, dep. Maine en Loire, met fabr. en 4700 inw. 47. 5. N. B. 19. 40. L.

CHOLLE, kaap op de N. W. kust van 't Fr. eil. Corsica.

CHOLM, Rus, stadje, gouv. Pskow, aan de Lowat. 48. 40. L. 57. 50. N. B.

CHOLMKIL, COLMKIL, klein eil. tot de Schotsche Hebriden behoorende.

CHOLMOGORY, Rus. stadje, gouv. Archangel, op een eil. in de Dwina, met eene kweekschool voor de zeevaart, scheepswerven, visscherij en 500 inw.

CHOLMONDELEY'S SOUND, kleine inham op de O. kust van prins van Wallis archipel, in Clarence's straat. 246. 3. L. 55. 15. N. B.

CHOLOJOW, Galicisch vlek, kreits Zloczow, met 1545 inw. en een slot.

CHOLOW-TARTAREN, Rus. volksstam, gouv. Jeniseisk; dezelve stamt van de Samo-

mojeden af en is 300 familiën groot.

CHOLTICZ, Boh. vlek, kreits Chrudim.

CHOLULA, Amer. versterkte stad in Mexico, prov. Puebla, in eene vruchtbare en wel bebouwde streek, met eenigen handel en 16,000 inw. 19. 2. 6. N. B. 279. 26. 27. L.

CHOLZEN, Boh. dorp, kreits Chrudim.

CHOMEL, Rus. stadje, gouv. Mohilew.

CHOMELLIS, Fr. dorp, dep. Op. Loire.

CHOMERAC, Fr. dorp, dep. Ardèche.

CHOMOLOW, Boh. stadje, kreits Saatz.

CHOMOCNHOUAN, N. Amer. meer in Canada, ten N. W. van de stad Quebec.

CHOMSK, Rus. stadje, gouv. Grodno.

CHONAC, zie Schonac.

CHONAD, CHANAD, CSANAD of *Tschanad*, Hong. kom. in den kreits aan gene zijde der Theisz, groot 29 V. M., met 34,700 inw. De grond is hier vlak en vruchtbaar, en wordt door de Marosch bewaterd. De hoofdstad Chonad, aan de Marosch, heeft 2 kerken en een kasteel. 2. Hong. D., kom. Torontal, aan de Marosch, met 5900 inw. en een slot.

CHONCHAS, Ind. volksstam in Peru.

CHONES, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Esmeraldas, valt op 0. 33. Z. B. in zee.

CHONGON, Z. Amer. dorp in Quito, prov. Guayaquil; 12 m. W. v. Guayaquil.

CHONOS, Z. Amer. eil. bij de kust van Chili, 6 mijlen lang en 1½ breed. Rondom hetzelve zijn een aantal eilandjes en rotsen, de Chonos archipel genaamd. Het geheel van 44. tot 47. Z. B.

CHONOS, Z. Amer. golf in Peru.

CHONTE-FOU, Chin. stad in Petscheli.

CHOOK-TCHOO, weinig bekend eil. der Ladronen, op 21. 55. N. B.

CHOOMEAS, O. Ind. volksstam in de prov. Chittigong, die op de bergen wonen en aan de Engelschen onderworpen zijn.

CHOONPOUR, O. Ind. stad der Maratten, prov. Malwah. 96. 4. L. 23. 17. N. B.

CHOORHUT, O. Ind. sterke stad, prov. Allahabad, distr. Bundelcund, tusschen de riv. Soane en de bergen Vindhya, aan eenen onafhankelijken rajah behoorende. 99. 34. L. 24. 29. N. B.

CHOPANISSEN, N. Amer. volksstam, aan de Lewis en Koeskoeskee riv., ten W. van het Rots-gebergte, ongeveer 3000 man sterk, zijnde dapper, welgemaakt, van een vreedzaam karakter, en zelden tot groote drift of uitsporige vrolijkheid vervoerd, zeer gesteld op versierselen van huiden, vederen, schulpen, enz. De naam beteekent *Wilden met doorboorde neuzen.*

CHOPARE, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Moxos, valt, na een' loop van 50 mijlen in de Mamore, op 16. 10. Z. B.

CHOPER, Rus. riv., die door de gouv. Saratow en Penza en het land der Donsche Kozakken loopt, en in de Don valt.

CHOPERSK, Rus. stad, gouv. Saratow, aan de Choper, met scheepstimmerwerven voor de vaart op de Zwarte zee en 1000 inw. 59. 18. L. 51. 38. N. B.

CHOPERSKAIA, Rus. stad in 't Kozakkenland, aan de Don, 56 mijlen N. O. van Azof.

CHOPRA, Nederl. vlek en kantoor in O. Ind., aan den Ganges, 4 m. v. Patna.

CHOPTANK, een 6 mijlen ver bevaarbaar riviertje in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, valt in de Chesapeak-baai.

CHORA, MEGALI CHORA, hoofdstad van 't Turk. eil. Sussam Adassi, met de haven Tigani, 6 Grieksche kerken en 300 huizen. 44. 47. L. 37. 46. N. B.

CHORAKEN, zie Koraken.

CHORANCHES, Fr. dorp, dep. Isère.

CHORASAN, CHOWARESM of *Khorasan*, Perzische prov., tusschen Massanderan, het land der Truchmenen, Dsagatai, Kabulistan, Segistan, Kerman en Irak, met eenen vruchtbaren grond, eene gezonde lucht, rijk in zijde, indigo, galnoten, cochenille, paarden, goud, zilver, ijzer, enz. De inw. zijn oorspronkelijke Perzianen en Bucharen, Turcomannen, Afghanen, enz.; de Perzen vervaardigen schoone katoenen en zijden stoffen, enz., en de Bucharen zijn meest kooplieden. De Usbecken bezitten het gebied van Merve, en de Afghanen dat van Herat; zoo dat slechts ⅓ van deze prov. aan Iran behoort. De hoofdstad is Thus of Meschehed. 2. Zie Charesm.

CHORASIN, Rus. stad, gouv. Wologda, aan de riv. Juga.

CHORENTO, gevaarlijk Turk. voorgebergte in Griekenland, op de O. kust van Magnesia, bij Zagora.

CHOR-ESSIRE, Perz. zeehaven, aan de Perz. golf, 14 mijlen Z. van Bushire.

CHORGES, Fr. vlek, dep. Op. Alpen, arr. en 3 m. W. van Embrun, 1550 inw.

CHORIN, Pruis. ambt in Brandenburg.

CHORINSCHE STEPPE, Rus. heidevelden, gouv. Irkutsk, waar de Chorinski Bratzkii, een volk, dat in 11 stammen verdeeld, en 40,000 man sterk is, rondzwerven.

CHORIO, vlek op 't Jonisch eil. Zante.

CHORLEY, Eng. vlek, gr. Lancaster, aan de Chor, met handel in aluin, lood en kolen, en fabr. De kanalen van Lancaster, van Leeds en Liverpool loopen hier digt langs; het vlek heeft 5200 inw.

CHORNEUBURG, zie Kor Neuburg.

CHOROL, Pool. stad, waiw. Kalisch.

CHOROL, Rus. stadje, gouv. Pultawa, aan de riv. de Chorol, met 1250 inw.

CHOROMOROS, Z. Amer. riv. in Tucuman, valt in de Rio Dulce.

CHOROPATA, Z. Amer. riv. in Peru, valt in de baai van Caraccas.

CHOROS, Z. Amer. eil. op de kust van Chili, in de haven Guasco.

CHOROSCHOWA, Rus. stad, gouv. Charkow, aan de Uda. 2. Rus. dorp, gouv. en district Moskou.

CHOROSTKOW, Galicisch vlek, kreits Tarnopol.

CHOROSZC, Rus. stadje, prov. Bialystok, aan de Narew, met 600 inw.

CHORS, Fr. dorp, dep. Yonne.

CHORYCZYN, Rus.stad,prov.Bialystok.

CHORZ, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

CHORZELLEN, Pool. stad, waiw. Plock.

CHOSCHOTEI, ECHUCHUNOR of *Chosjot*, het Z. deel van het land der Kalmukken, tusschen klein Bucharije, Tibet en China, zijnde zeer bergachtig, vol heide velden, met een groot gedeelte der woestijn Gobi, en de bronnen der riv. Hoang-ho. Het hoofdprodukt is rabarber; de *Choschoten*, *Sifaners* of *Tufanen*, een der Kalmuksche hoofdstammen, zijn 50,000 strijdbare mannen sterk, en staan gedeeltelijk onder Russische, gedeeltelijk onder Chinesche opperheerschappij. Uit de Sifaners wordt de Dalai Lama hun opperhoofd genomen.

CHOSJOT, zie Choschotei.

CHOSSY, Fr. vlek, dep. Yonne.

CHOTA, O. Ind. stad van Bahar. 2. Z. Amer. vlek in 't dal der Andes. 3. Vlek in Peru, prov. en 18 m. N.W. van Caxamarca. 4. N. Amer. vlek in Georgië.

CHOTEESGUR, RUTTUNPORE of *Jeharcund*, groot O. Ind. distr. van Gundwaneh, met veel hout, granen en veeteelt. De hoofdstad is Ruttunpore. 23. 23. N. B.

CHOTIEBORZ, Boh. heerl., vlek van 334 huizen en slot in den kreits Czaslau.

CHOTIM, zie Choczim.

CHOTMYNSK, CHOTYMSK, Rus. stadje, gouv. Kursk, aan de Worskla, met 1678 inw. en 3 kerken. 53. 50. L. 50. 35. N. B.

CHOTOWIN, Boh. dorp, kreits Tabor.

CHOTSCHIN, zie Choczim.

CHOTUSITZ, Boh. vlek, kreits Czaslau; 120 huizen, 2 mijlen N. van Czaslau.

CHOTYMSK, zie Chotmynsk.

CHOTZEN, Boh. dorp, kreits Chrudim.

CHOUAQUEN, Eng. N. Amer. fort aan 't meer Ontario, in Neder Canada.

CHOUDRAY, Fr. dorp, dep. Indre.

CHOUG, Turk. Aziat. stad : Syrië, aan den Orontes, met goede karavanseras, waar de reizigers 3 dagen om niet vertoeven., 12 mijlen Z. O. van Antiochië.

CHOUIA, Rus. stad, gouv. Wladamir.

CHOUKARY, O. Ind. stad, prov. Bundelcund, 12 mijlen O. van Callinger.

CHOUL, Nederl. riviertje in Luxemburg, dat in het bosch van Ardennes ontspringt en zich in de Maas ontlast.

CHOUL, O. Ind. stad, prov. Aurungabad, aan den peischwa der Maratten onderworpen. 90. 35. O. L. 18. 33. N. B.

CHOU-MAY, kaap, baai en riv. van Cochin-China, in Azië, op 16. 12. N. B.

CHOUR, riv. op 't Turk. eil. Cyprus, valt ten N. van Famagusta in zee.

CHOUREY, of *Chourei*, eil. in de golf van Bengalen, 110. 50. L. 8. 37. N. B.

CHOUTEA, O. Ind. stad, prov. Bahar.

CHOUZÉ, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. Chinon, aan de Loire, met handel in wijn en granen, en 3300 inw.

CHOUZY, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, arr. Blois, met 200 huizen.

CHOWAN, riv. en gr. in de N. Amer. rep., prov. N. Carolina, aan de N. zijde van Albemarle sound, met 5,300 inw.

CHOWARAH, O. Ind. stad, prov. Oude, aan de Gogra of Dewah. 26. 30. N. B.

CHOWARESM, zie Charesm en Chorasan.

CHOWBENT, Eng. stadje, gr. Lancaster, met katoenweverijen en 5000 inw.

CHOWERA, O. Ind. bemuurde stad van Guzeratte, in eene schoone vlakte.

CHOWGAUT, O. Ind. stad met vele Christenen, aan de kust van Malabar, ten N. van Cranganor.

CHOWND of *Chond*, O. Ind. distr. in de prov. Bahar.

CHOWPAREH, O. Ind stad der Seiks, prov. Lahor. 32. 10. N. B. 98. 58. L.

CHOWRY, Aziat. eilandje, tot de Nicobar eil. behoorende. 8. 37. N. B.

CHOWSAR, O. Ind. dorp van Bahar.

CHOYNICA, zie Conitz.

CHOZIMIERZ, Galicisch dorp, kreits Stanislawow.

CHRASNAHORKA, zie Kraszna Horka-Varallya.

CHRAST, Boh. marktvlek, kreits Chrudim, met 1200 inw. 2. Boh. dorp bij Pilsen, met eene aluinmijn.

CHRAUSTOWITZ, Boh. heerl. en vlek, kreits Chrudim, met 95 huizen.

CHREBEL, CHANDABGA, CHREBET DIRJAK (Sayanski bergen), zijn namen voor dat gedeelte der groote bergketen, die Aziat. Rusl. van Tartarije scheidt, en zich uitstrekt van 113 tot 118 L.

CHREILSHEIM, Wurt. vlek, $4\frac{1}{2}$ uur Z. W. van Rotemberg.

CHRESTORA, Oostenr. stad in Istrië, $2\frac{1}{2}$ uur O. Z. O. van Capo d'Istria.

CHRIESDORF, Boh. dorp, kreits Bunzlau, met fabrijken en 270 huizen.

CHRISNACH, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 mijlen van Echternach.

CHRIST, (ST.) Fr. vlek, dep. Somme.

CHRISTBURG, in het Pool. *Kisczpork*, Pruis. stad, regdst. Mariënwerder, aan de Sorge, met 2,000 inw., en fabr. 37. L. 53. 55. 15. N. B.

CHRIST-CHURCH, Eng. vlek in Hampshire, aan de Avon, met 1400 inw., fabr. en zalmvangst. In de nabijheid is de landpunt Christ-Church-kaap.

CHRIST-CHURCH, kerspel in 't N. van 't W. Ind. eiland St. Christoffel.

CHRISTIAN, zie Christiana, No. 1.

CHRISTIANA, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 11,000 inw. 2. riv. in de N. Amer. Rep., prov. Delaware, aan dewelke de stad Christianabridge ligt, welke 200 inw. en eenigen handel heeft.

CHRISTIANAO, Z. Amer. zeehaven in Brazilië, 6 m. van de riv. San Francisco.

CHRISTIANAS, (DE) 2 Turk. eil. aan de Z. O. kust van Candia, Z. W. van kaap Xacro.

CHRISTIAN ERLANGEN, zie Erlangen.

CHRISTIANIA, Noorw. stift, zie Aggerhuus.

CHRISTIANIA, hoofdstad van het koningrijk Noorwegen en van het stift Christiania of Aggerhuus, aan den voet van den Egeberg en aan het N. einde van den zeeboezem Christiansfiord. Zij is de aanzienlijkste en schoonste stad des rijks, de zetel van den onderkoning of kon. stadhouder, van onderscheidene regerings-collegiën, eenen bisschop, enz. Zij bestaat uit zes voorsteden en: *a.* de eigenlijke of de nieuwe stad, na den brand van 1624 gebouwd, het schoonste en grootste deel, waar al de straten elkander regthoekig doorsnijden, terwijl op de plaatsen, waar zij elkander kruisen, fonteinen geplaatst zijn; *b.* Opslo, Anslo of de oude stad, het overblijfsel na den brand van 1624, ten O. van de golf, met de voorstad Groenland aan de N. W. en de aluingroeven aan de Z. zijde; *c.* Aggerhuus, op een voorgebergte, aan de W. zijde van de golf, voorheen eene vesting, doch in 1815 geslecht. De stad heeft eene fraaije hoofdkerk, een goed raadhuis, eene hooge school op het voormalig landgoed Toijen, met de verzameling van mineralen, instrumenten en modellen van de in 1814 vernietigde kweekschool voor de bergwerkkunde te Koningsbergen, en twee woningen voor studenten in de voorstad Groenland; verder eene kadettenschool met eene bibliotheek en verzameling van natuurkundige instrumenten en mineralen; eene hoofdschool, een instituut voor den koophandel, vrije teeken-school, sterrewacht, nuttige en liefdadige genootschappen, een wel ingerigt tuchthuis, eene veilige en gemakkelijke haven, zoo dat de schepen voor de huizen en scheepstimmerwerven kunnen komen, en 11,000 inw., die van den handel in hout met 40 eigene schepen, de visscherij, den landbouw, de aluingroeven, de fabr. van laken, tabak, glas, linnen, saffraan, kruid, papier en ijzer, zeep- en aluinziederij, benevens onderscheidene handwerken bestaan. 28. 35. 38. L. en 59. 55. 20. N. B.

CHRISTIANIA-BAAI, zie Christiansfiord.

CHRISTIANOPEL of *Nopeln*, Zweed. versterkt vlek, prov. Blekingen, op een schiereil., met 110 huizen en eene haven.

CHRISTIANOS (LOS), zeeplaats op 't Canarisch eil. Teneriffe.

CHRISTIANOS GOLF, zie Christmas sound.

CHRISTIANPRIESZ, zie Friedrichsort.

CHRISTIANS-AMBT, groot district in Noorw., gouv. Aggerhuus, met 66,300 inw.

CHRISTIANSAND, Noorw. stift, het kleinste doch vruchtbaarste van allen, dat 698 V. M., 3 ambten, 7 voogdijen, 10 schrijverijen, 4 koopsteden, 12 vlekken, 10 proostdijen, 5 kerspelen, 156 kerken en kapellen, 3 ijzermijnen en 133,700 inw. bevat, waarvan er 114,700 op het land leven, zoo dat er 191 op eene V. M. wonen. Het voornaamste voortbrengsel is hout.

CHRISTIANSAND, goed gebouwde hoofdpl. van het voornoemde stift, ambt Mandal, aan den mond van de Aatterau of Torridal-elf in het Kattegat, en aan eene ruime golf, die eene geheele oorlogsvloot kan bevatten, in 1641 door CHRISTIAAN IV aangelegd: zij is de zetel van den stifts-ambtman en van eenen bisschop, heeft eene zeer goede haven, die door de forten Christiaansen Frederiksholm verdedigd wordt, regte en breede straten, eene hoofdkerk en hoofdschool, quarantaine bestuur, twee voorname scheepstimmerwerven, 4800 inw. en handel in hout. 58. 8. N. B.

CHRISTIANSBURG, Deensch fort aan de kust van Guinea in Afrika, met de vesting Friedensburg, op 5. 44. N. B. In de nabijheid zijn nog 3 andere Deensche forten. Voorheen werden er van hier 1500 slaven uitgevoerd. 2. Stadje in Oldenburg, aan de Jade. 3. Hoofdpl. van het gr. Montgomery in Virginië, in de N. Amer. Rep. 3. zie Christianssäde.

CHRISTIANSFELDE, volkplanting der Hernhutters in 't Deen. hert. Sleeswijk,

ambt Hadmersleben, met 500 inw. en fabr. voor wollen stoffen, linnen, katoen, kousen, leder, verlakte en andere waren. 27. 10. 11. L. 55. 21. 36. N. B.

CHRISTIANSFIORD of *Christiania baai*, golf in Noorwegen, bij de stad Christiania, welke meer dan 20 mijlen landwaarts inloopt, en zich in verscheidene armen verdeelt.

CHRISTIANSHAAB, (CHRISTIAANSHOOP) Deen. volkplanting in 't N. distr. van Groenland, in de Disko-golf. Zij drijft handel met robben- en walvischspek, robben- en vossenvellen. 69½. N. B.

CHRISTIANSHAMM, zie Carlshaven, No. 2.

CHRISTIANSHAVN, een deel van de Deensche stad Koppenhagen, op het eiland Amak. Zie Amak.

CHRISTIANS-HOLM, zie Christiansand.

CHRISTIANSOE, een der grootste van de groep Deensche klippen en eil. *Ertholmen* genoemd, ten N. en O. van het eil. Bornholm, tot het stift Zeeland behoorende, met een kasteel. 32. 27. L. 55. 13. N. B. Zie verder Ertholm.

CHRISTIANSPREIS, zie Friedrichsoord.

CHRISTIANSSÄDE, voorheen *Christiansburg*, gr. op het Deensche eil. Laland.

CHRISTIANSTAD, Zweedsche Län of prov., welke het Noorder deel van Schonen bevat, en op 50 vierk. mijlen 120,600 inw. en 3 steden heeft. Zij brengt koren, peulvruchten, hop, wildbraad, vee, visch en aluin voort. De hoofdstad Christianstad ligt aan de Helge-ä, die twee uren van hier in de zee valt, en over welke eene prachtige brug ligt. Zij is de zetel van eenen stedehouder, heeft 3,106 inw., benevens handel met potasch, aluin, hout en pik; laken-, linnen- en andere fabr., en eene haven bij Ahus, die ondiep en verzand is. 31. 49. 24. L. 56. 1. 30 N. B. 2. Pruis. stad, regdst. Frankfort, Sorauer kreits, aan den Bober, met 1600 inw. en fabrijken; 2 mijlen van Sorau.

CHRISTIANSTADT, regelmatig gebouwde stad op de N. zijde van 't Deensch eil. St. Croix in W. Ind., de zetel van den gouverneur van de Deensche bezittingen aldaar, met 3 forten, 3 kerken, 1 compagniehuis, eene haven, 5000 inw. en handel. 17. 44. N. B. 312. 51. 16. L.

CHRISTIANSTEIN, zie Drontheim.

CHRISTIANSUND, Noorw. stad, stift Drontheim, ambt Romsdal, op drie eil. en eene punt van het vaste land gebouwd, waardoor zij eene uitmuntende haven, weinig straten, doch vele grachten heeft, door welke men van het eene huis naar het andere vaart. De 1640 inw. bestaan van de vischvangst, de scheepvaart en den koophandel. 25. 22½. L.

CHRISTIERN'S SEA, zie Baffin's baai.

CHRISTIERN'S STRAAT, zie Hudson's straat.

CHRISTINA, (ST.) Rus. stadje, gouv. Finland, aan een meer op het schiereil, Koppo, aan de golf van Bothnië, met eene goede en zekere haven, 1152 inw. en handel in teer, pik, hout, enz. 2. Spaan. stadje, prov. Gallicië, 2 m. van Lugo. 3. Nap. vlek, prov. Calabria Ultra. 4. Een der Marquesa's eilanden in Australië, op 10. Z. B. 239. 56. L.

CHRISTINEHAMM, Zweed. stad, prov. Karlstadt in Gothland, aan de N. O. zijde van het Weener-meer, met 1430 inw.

CHRISTINIÈRE, (LA) Fr. dorp, dep. Seine en Oise, 2 mijlen van Houdan.

CHRISTINOS, zie Killistinos.

CHRISTLOO, zie Loochristy.

CHRISTMAS HARBOUR, goede en veilige haven op de N. kust van Kerguelen' land, een eil. in den Z. oceaan, door COOK in 1776 aldus genoemd, rijk aan vogels en met goed, frisch water.

CHRISTMAS ISLAND, of *Kers-eil.*, *Austr.-eil.*, 20 zeemijlen in den omtrek, uit koraal-rotsen bestaande. Men vindt hier trekvogels, schildpadden, visch, landkrabben, kleine hagedissen, kokosnoten, Indische populieren, enz. 179. 52. L. 1. 18. N. B.

CHRISTMAS of *Kerstijd-Sound*, bij de Spanj. Christianus golf genoemd, golf in 't Z. van 't Vuurland, even voorbij kaap Hoorn, met de uitnemende havenkom Port Clerke. 55. 27. Z. B.

CHRISTOFFEL, (ST.) bij de Eng. *St. Kitts* en bij de Caraïben *Lamingo* of het *vruchtbare eil.* genoemd, W. Ind. eil., aan Groot Brittanje behoorende, 19 mijlen lang en 8 breed; het binnenland bestaat uit ruwe en kale bergen, waarvan Mount Misery, eene uitgebrande vulkaan, de hoogste is, en uit de kloven van zijnen krater water opgeeft, dat met zwavel bezwangerd is. Verder is de grond vruchtbaar en brengt katoen, suiker en koffij voort. Het eil. is in 9 parochiën verdeeld, bevat 4 steden of vlekken en had, in 1805, omtrent 1800 blanken, 198 vrije lieden van de kleur en 26,000 Negers. 314. 50. 30. L. 17. 19. 30. N. B. 2. Zie St. Juan de Nuova, en Sergipe del Rey.

CHRISTOPHE, N. Amer. stad in Mexico, prov. Vera Paz. 2. Z. Amer. stad, prov. Merida, 30 mijlen N. O. van Pampeluna. 3. Fr. vlek, dep. Indre en Loire, met 2000 inw. 4. Fr. vlek, dep. Saône en Loire, 2 mijlen N. van Mar-

Marcigny. 5. Fr. vlek, dep. Isère, 2 mijlen Z. W. van Grenoble.

CHRISTOPHE, (ST.) DE LA COUPERIE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire.

CHRISTOPHE, (ST.) DE VATAN, Fr. vlek, dep. Loir en Cher.

CHRISTOPHSTHAL, Oostenr. dorp, Muhlkreits, met eene glasfabrijk.

CHRISTOVAL, (SAN) riv. aan de Z. O. kust van Afr. 32. 45. Z. B. 2. Z. W. punt van het Amer. eil. Albemarle, tot de Galopago's behoorende. o. 50. Z. B. 286. 16. L. 3. Zeepl. in Brazilië, prov. Bahia. 12. 40. Z. B. 4. Vlek in Chili, 20 mijlen O. van Conception, op 36. 40. Z. B. Zie verder Christoffel.

CHRISTOVAL, (SAN) DE LAGURA, Amer. vlek aan een der meren in de nabijheid van Mexico, op 19. 34. N. B.

CHRISTOVAL (SAN) DE CHEPO, zie Chepo.

CHRISTOVAO, (ST.) Z. Amer. stad in Brazilië, aan de kust. 11. 30. Z. B.

CHROMA, Aziat. riviertje in Siberië, valt in de IJszee. 157. L. 73. N. B.

CHROPIN, Mor. vlek, kreits Prerau, met een kasteel en 680 inw.

CHROSTZUZ, Pruis. dorp in Silezië, regdst. en kreits Oppeln, met 760 inw.

CHRUDIM, Boh. kreits, aan de Chrudimka, tusschen Moravië en de kreitsen Czaslau en Königingrätz, op 64 vierk. mijlen, 244,500 inw. in 8 steden, 25 vlekken en 714 dorpen bevattende. Het land is in 't O. bergachtig, in 't W. vlak, heeft wel 400 meertjes, en brengt koren, hout, vlas, vee, paarden, wild, visch, ijzer en edelgesteenten op. De hoofdpl. Chrudim ligt aan de Chrudimka, is ommuurd en welgebouwd, heeft 4614 inw. en goeden paardenhandel.

CHRUDIMKA, riv. in Boh., welke bij Konigingrätz in de Elbe valt.

CHRZANOW, stadje in 't gebied en ten W. der vrije stad Krakau; 1250 inw.

CHUAPA, Z. Amer. riv. en vulkaan in Chili; de eerste valt op 31. 40. Z. B. in zee.

CHUCANTI, Z. Amer. riv. in Dariën.

CHUCHEU, Chin. stad, prov. Tschekiang, door groote bergen omgeven, met rijstteelt.

CHUCHIMA of *Coquimao*, groot Z. Amer. riv. in Peru, op 5. Z. B. 296. 45. L.

CHUCKERYA, stad in het distr. Chittagong, presid. Bengalen, aan de Moree.

CHUCKWAH, O. Ind. stad in Bahar, 4 mijlen Z. O. van de stad Bahar.

CHUCUITO, TITIACA of *Titicaca*, groot Z. Amer. meer in Rio de la Plata, prov. Charcas. Het is zeer vischrijk, heeft heerlijke omstreken, vrolijke oevers en eenige eil., op het grootste van welke voorheen een zonnetempel stond. 15. 35. tot 17. 20. Z. B. Ten O. van dit meer ligt de stad Chucuito, hoofdpl. eener eveneensgenoemde prov., die koud en bergachtig is, maar echter veel rundvee, varkens, gewone schapen, herten, vicunna's en lama's voortbrengt, en 30,000 inw. telt.

CHUCUNAQUI, Z. Amer. riv., welke in de Tuira valt.

CHUCUTI, Z. Amer. riv., valt in de Tarena.

CHUDABAR, O. Ind. stad der Seiks, in 't land van Sind.

CHUDLEIGH, Eng. dorp, gr. Devon.

CHUDENITZ, Boh. D., kreits Klattau.

CHUELLES, Fr. dorp, dep. Loiret.

CHUIGNES, Fr. dorp, dep. Somme.

CHUGANSERAI, Aziat. stad der Afghanen in Kabul, distr. Mundarun, aan de Chuganserai. 34. 56. N. B. 88. 16. L.

CHUIGNOLLES, Fr. vlek, dep. Somme.

CHUILLE, Z. Amer. rivier, prov. Dariën, valt in de Tarena.

CHUKA, vesting in Tibet, prov. Bootan, met eene merkwaardige brug over de Tchinchieu. 107. 6. L. 27. 20. N. B.

CHUKEHENSO, Aziat. kaap op de kust van Siberië. 66. 30. N. B. 188. 55. L.

CHULAWAN, laag eil. aan de O. kust van Afrika, in de golf van Sofala.

CHULUMANI, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Cicasica, valt in de Beni.

CHUMA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, valt in 't meer Maracaibo.

CHUMANOS, Amer. volksstam in Peru.

CHUMBE, Z. Amer. dorp in Quito, prov. Cuenca, met warme baden: het ligt 12,000 voeten boven de zee.

CHUMBIVILCAS, Z. Amer. prov. van Peru, ten W. aan die van Cotabamba en ten O. aan die van Canches grenzende.

CHUM CREEK, N. Amer. riv. in Virginië, valt in de Chesapeak baai.

CHUMIPYS, Z. Amer. volksstam in Rio de la Plata, met jagt en vischvangst.

CHUMLEIGH, Eng. vlek, gr. Devon, aan de Dart, met 1340 inw.

CHUMPERPORE, O. Ind. vlek in Bahar.

CHUMPULL, Z. Amer. riv. in Chili, in Valdivia, valt in de Callacalla.

CHUNACOLLY, O. Ind. distr. van Bengalen, met de stad Cossimbazar.

CHUNAGUR, zie Junagur.

CHUNAR, O. Ind. distr. van Allahabad, ten Z. van den Ganges, tusschen 25. en 26. N. B., met eene ongezonde lucht, over het geheel bergachtig, doch aan de N. en O. kanten vruchtbaar en welbebouwd; men vindt er veel houtgewas, fabr. en handel. De hoofdstad Chunar heeft een sterk kasteel, op eene

rots, die over den Ganges hangt, steengroeven en eene groote salpeterraffinaderij. 25. 9. N. B. 101. 3. L.

CHUNCHILEA of *Chinchilca*, Z. Amer. riv. in Chili, valt in de Callacalla.

CHUNCHIPE, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Jaen de Bracomoros, loopt Z. waarts en valt in den Maranon.

CHUNG-KING-FOU, groote Chin. stad, prov. Setchuen. 123. 20. L. 30. 50. N. B.

CHUNNING-FOU, Chin. stad, prov. Yunnan, omtrent 1½ Eng. mijl in den omtrek, in eene bergachtige streek en in het Z. W. van het rijk, op 24. 37. N. B.

CHUNQUEN, Z. Amer. eilandje bij de kust van Chili, op 44. 50. Z. B.

CHUN-TE-FOU, Chin. stad, prov. Petsheli, 75 mijlen N. N. W. van Pekin.

CHUPANO, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Mainas, valt in den Maranon.

CHUPPARAH, O. Ind. stad der Mahratten in Allahabad, met Afgaansche inw. en rijke ijzermijnen in de nabijheid. 22. 22. N. B. 97. 48. L.

CHUPRAH, O. Ind. hoofdpl. van 't distr. Sarun, in de prov. Bahar, aan den Ganges, met eene salpeterfabr. 25. 46. N. B. 102. 35. L. 2. O. Ind. stad, prov. Oude; 12 m. Z. van Gorackpore.

CHUQUIBAMBA, hoofdpl. der prov. Condesuyos de Arequipa, in Peru.

CHUQUI-MAGU, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Piura, valt in de Zuidzee.

CHUQUISACA, zie Plata.

CHUR, (*Lat.* COIRA) hoofdstad van 't Zwits. kanton Graauwbunderland, de zetel van eenen bisschop, aan de Plessur, in een aangenaam dal, dat door bergen omgeven en door den Rijn bespoeld wordt, met eene Roomsche school, eene Latijnsche school, eene Hervormde kantonsschool met eene boekverzameling, eene stadsschool, een raadhuis, stads bibliotheek, een œconomisch gezelschap, bergwerkkundig gezelschap, bijbelgenootschap en 3350 inw. 46. 50. 35. N. B. en 27. 10. 55 L.

CHURAM, O. Ind. stad in Bengalen.

CHURAMOND, O. Ind. stad in Bengalen. 25. 36. N. B. 106. 2. L.

CHURBAR, zie Ehewaban.

CHURCH, baai op de Z. W. kust van 't eil. Rathlin, ten N. van Ierland.

CHURCH-CREEK, stad der N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Dorchester.

CHURCH-HILL, dorp der N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Queen Anna. 39. 6. N. B. 301. 36. L. 2. Dorp der N. Amer. Rep., prov. Virginië, aan den mond van de Rappahannock. 3. Kaap in de Hudsonsbaai op 282. 41. L. 58. 54. N. B.

CHURCH-ISLAND, N. Amer. eil., in Currituck-sound, bij de kust van N. Carolina. 301. 38. L. 36. 22. N. B.

CHURCHPOINT, kaap aan de W. kust van het W. Ind. eiland Barbados.

CHURCH ROCK, klein, hoog en onvruchtbaar Aziat. eiland bij de kust van Pegu. 111. 54. L. 17. 33. N. B.

CHURH STRETTON, Eng. dorp in Shropshire, met 400 inw.

CHURCO, Turk. zeehaven op de kust van Caramanië; 6 m. O. van Selefke.

CHURN, een der 4 Eng. riv., die de Theems vormen, in 't gr. Gloucester.

CHURNET, Eng. riviertje, dat in 't gr. Stafford ontspringt en in de Dove valt.

CHURNITUCK, stad der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina.

CHURWAHLEN, naam der Graauwbunderlanders in den omtrek der Zwits. stad Chur.

CHURWALDEN, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland, in een klein dal, twee uren van Chur, met 380 inw.

CHUS, de N. prov. van het keizerrijk Marocco. Zij is bergachtig en dor.

CHUSAN of *Ting-hai*, Chin. stad op een eil. van den archipel van Chusan, dat 10 uren lang is, zij heeft eenen steenen muur van 3 mijlen in den omvang, 4 groote poorten en 22 vierk. bastions, welke met ijzer geschut voorzien zijn. Zij telt 4,000 inw., meestal visschers. 30. N. B. 139. 31. L.

CHUSAN'S, groote Chinesche archipel, met meestal bergachtige eil., die zich langzamerhand tot ronde toppen uit zee verheffen; zij zijn over het algemeen zeer bar. De straten tusschen dezelve zijn eng maar diep; het eil. Pooto moet een waar paradijs zijn (zie over dit, over *Ploegers* en *Sowang* derzelver art.). De haven Chusan is omtrent 3 mijlen van den vasten wal, zeer veilig en ruim.

CHUSCLAN, Fr. dorp, dep. Gard, bij Bagnols, met goede rooden wijnteelt.

CHUSISTAN, voormaals *Susistan*, Aziat. prov. van Perzië, met een warm klimaat, tusschen Irak-Adjemi, Farsistan en de golf van Balsora, aan de zamenkomst van den Euphraat en den Tiger. De voortbr. zijn paarden, kameelen, ooft, meloenen, katoen, suikerriet, rijst, enz. De steden en dorpen worden meest door Perzen bewoond: de overige inw. zijn meest Nomadische Kurden en Luren. De hoofdstad is Schuster.

CHUTA-BOGGAH, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Bettiah, aan de Gunduck. 26. 53. N. B. 102. 12. L.

CHUTATAM, het O. der Chusan eil.

CHUTTERGUNGE, O. Ind. stad van Ben-

Bengalen. 22. 48. N. B. 105. 24. L.

Chutterkote, O. Ind. stad van Bundelcund, 9 mijlen N. W. van Callinger.

Chuwal, O. Ind. distr. van Guzeratte, Z. O. van de riv. Banass, onder verscheidene onafhankelijke opperhoofden verdeeld. 23 tot 24. N. B. en 90. L.

Chwalinskoi More, zie Kaspische zee.

Chwalynsk, Rus. stad, gouv. Saratow, aan de Wolga, met 1600 inw. en korenhandel. 65. 40. L. 52. 20. N. B.

Chychindy, O. Ind. stad van Agra.

Chyennes, volksst. in de N. Amer. Rep.

Chylereah, stad op 't Turk. eil. Cyprus, bij Nicosia.

Ciablese, zie Chablais.

Ciadoux, Fr. D., dep. Op. Garonne.

Cialis, Aziat. prov. van onafhankelijk Tartarije, ten O. aan zeer groote zandwoestijnen, ten Z. aan Tibet en ten W. aan Turkhestan grenzende, van welke laatste zij door het gebergte Imaus gescheiden is.

Ciano, groot Sard. vlek in Piëmont.

Ciartiam, Aziat. prov. van Klein Bucharije.

Ciba, O. Ind. riv. en stad aan dezelve, op de O. kust van Malacca. 7. 11. N. B. 119. 16. L.

Cibola, N. Amer. prov. van Nieuw Mexico, door wilden bewoond.

Cicacole, O. Ind. distr. op de O. kust van Hindostan, een der N. Circars, pres. Madras, tusschen 17. en 20. N. B., levert veel rijst en mais op. De hoofdstad Cicacole ligt op 18. 21. N. B. 101. 43. L. aan de N. oever eener rivier.

Cicasica, Z. Amer. prov. in Rio de la Plata, welke gedeeltelijk bergachtig en koud, gedeeltelijk zeer vruchtbaar in suiker, cacao, wijn, enz., en ook rijk aan vee is: zij heeft 50,000 inw. en eene eveneensgenoemde hoofdplaats.

Cicayari, Z. Amer. riv., valt in de Rio Negro.

Cicciano, Nap. stad, prov. Napoli, met 3150 inw.

Cicenester, zie Circester.

Cicero, dorpje in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Onondaga; met omtrent 250 inw.

Cicische eilandjes, (d. i.) kleine eil. voor de riv. Vigo, aan de kust van de Spaan. prov. Gallicië, door visschers bewoond. 8. 48. L. 42. 13. 3. N. B.

Ciclut, Oostenr. fort in Dalmatië, 16 mijlen N. van Ragusa. 43. 34. N. B.

Cicobasa, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Quixos en Macas, valt in de Santiago.

Cicolla, riv. in Dalmatië, valt in de Kerka, 1 mijl N. van Scardona.

Cidacos, tak van de Ebro in Spanje, prov. Navarre.

Ciechanow, Pool. stadje, waiw. Plock, met 750 inw.

Ciechanowiec, of *Chiechanow*, Rus. stad, prov. Bialystok, aan de Nurzec, met 2 kerken, 2650 inw., waaronder 1700 joden. 52. 52. N. B.

Cielle, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 200 inw., digt bij La Roche.

Cienega de los Arboletto, ruime Z. Amer. haven, prov. Carthagena, in Nieuw Granada.

Ciepielow, Pool. vlek, waiw. Sandomir, nabij den Weichsel; 93 huizen.

Cier, Fr. dorp, dep. Charente, arr. Blaye. 2. Twee Fr. dorpen, dep. Ned. Charente, arr. Jonsac.

Cierreux, Nederl. dorp, prov. Luik.

Cieskowice, stad in Galicië, kreits Sandecz, aan de Biala.

Cieszanow, vlek in Galicië, kreits Zolkiew.

Cieurac, 2 Fr. dorpen, dep. Lot.

Cieux, Fr. vlek, dep. Op. Vienne, arr. St. Yrieux, met 270 huizen.

Cifalu, zie Cefalu.

Cifferden, Nederl. dorp in Luxemburg, met Bergen, Heijen en Well eene gemeente van 2500 zielen uitmakende.

Ciffy, hooge kaap op 't Afr. eil. Madagascar, ten Z. van Nossegumby.

Cifuentes, Spaan. vlek en kasteel, prov. Guadalaxara.

Cigales, Spaan. vlek, prov. Valladolid.

Cigliano, Sard. vlek in Piëmont, prov. Vercelli, aan het kanaal van Santhia, met 3050 inw.

Cigne, Fr. D., dep. en arr. Mayenne.

Cigogne, 2 Fr. dorpen, dep. Charente.

Ciguateo, een van de grootste Lucaysche eil. in W. Ind., aan de Engelschen toebehoorende.

Ciklut, Turk. stad, prov. Hersegowina, aan de Narenta.

Cilicie, zie Caramanië.

Cillebar, Eng. factorij op 't O. Ind. eil. Sumatra, met handel in peper.

Cillershoek, Cillerhoek of *Sillershoek*, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Dordrecht, van weinig aanzien.

Cilli of *Cilley*, Oostenr. kreits in Stiermarken, die op 61½ vierk. mijl, 4 steden, 26 vlekken, 1090 dorpen, 33,150 huizen en 170,480 inw. bevat, welke laatste de Wendische taal spreken.

Cilli of *Cilley*, hoofdpl. van voorn. Oostenr. kreits, aan de zamenvloeijing der Köding en Sau, met een Roomsch gymnasium, eene hoofdschool en 1508 inw.

Cillie, zie Ceilhes.

Cilongo, zie Kilongo.

Cimarea (Chimaera), Turk. distr. van

van Albanië, ten Z. van Vallona, dat zich tot Rutrento uitstrekt, meestal door de onbeschaafdste en krijgshaftigste Arnauten bewoond. Het brengt hout, tarw, olijven en galnoten voort. De evengenoemde hoofdpl. heeft eene kleine haven.

CIMARO AL GIAMOUR of *Zombino*, Afr. eil. ten W. van kaap Bon, over de golf van Tunis gelegen.

CIMBEBAER, talrijk volk aan de W. kust van Afr., in 't Z. van Congo en Benguela, tot aan de riv. Angrafria of Koudbaai rivier, onder eenen koning Mataman genoemd.

CIMBRISHAMN, Zweed. stad in Christianstadt, in Z. Gothland, met 700 inw. 35. 58. 40. L. 55. 33. 56. N. B.

CIMIE, Sard. stadje in Piëmont.

CIMIEZ, voorheen *Cenemelion*, Sard. stadje, gr. Nizza.

CIMOLI, zie Argentière, No. 1.

CIMONE, berg der Apennijnen in Op. Italië, in Modena, 7000 voet hoog.

CINAIS, Fr. D., dep. Indre en Loire.

CINALOA, Z. Amer. prov. in Mexico, hebbende ten W. de golf van Californië, ten O. hooge bergen en ten N. Indiaansche volken, zijnde 88 mijlen lang en 34 breed, en heeft volgens HUMBOLDT 5 steden, 92 dorpen, 30 kerspelen, enz. 2. Cinaloa, of *Villa de San Felipe Y Santiago*, hoofdstad van genoemde prov. in Nieuw Spanje, intend. Sonora, met 9,500 inw., op 25. 50. N. B. 269. 38. L. en aan de Cinaloa, die in de Vermillioen zee valt.

CINAMIN, Braz. riv., prov. Rio Grande, valt bij kaap St. Roque in de zee.

CINAPAK, vlek op de W. kust van 't Philippijnsche eiland Mindanao.

CINARCA, Fr. vlek op 't eil. Corsica, bij Ajaccio.

CINCA, riv. in de Spaan. prov. Aragon, welke in de Pyreneën ontspringt, en met de Segre vereenigd in de Ebro valt.

CINCENS, Fr. dorp in 't dep. Jura.

CINCHEU, groote Chin. stad, prov. Quang-si, met beste kaneel.

CINCINNATI, stad in de N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Hamilton, aan de Ohio, met eene lancastersche school, openbare bibliotheek, letterkundig gezelschap en 2450 inw., die handel drijven. 293. 35. L. 38. 43. N. B.

CINCINNATUS, N. Amer. vlek in Nieuw York, gr. Cortlandt, met 1527 inw. 42. 27. N. B.

CINDRE, Fr. dorp, dep. Allier.

CINESI, Sicil. dorp, Val di Mazzara, aan de kust; 6 m. W. van Palermo.

CINEY, Nederl. stadje, prov. Namen, arr. Dinant, voorheen tot Luik behoord hebbende, 5 uren van Namen en 10 uren van Luik gelegen. De alhier gevondene gedenkpenningen bewijzen, dat het reeds ten tijde der Romeinen bestaan heeft: zij heeft 1100 inw. en fabr. van aardewerk en seissen.

CINGALEZEN of *Singalezen*, een oorlogzuchtig volk op het O. Ind. eil. Ceylon, even gelijk de anderen Hindo's in 4 kasten verdeeld.

CINGCHEU, Chin. stad, prov. Tschantong, die 13 steden onder zich heeft.

CINGOLI, stad in den Kerk. Staat, legatie Ancona, op eenen berg gelegen.

CINQ-MARS, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. Chinon, met 1200 inw.

CINQUE PORTS, de 8 (onder WILLEM den veroveraar 5) Engelsche havens, *Dover*, *Sandwich*, *Romney*, *Hastings*, *Hithe*, *Winchelsea*, *Rye* en *Seaford*, welke tegenover Frankrijk liggen, en boven alle anderen, voor vreemden overval verzekerd worden. Zij hebben vele vrijheden en eenen bijzonderen bestuurder onder den naam van *lord warden of the Cinque Ports*, welke jaarlijks 3000 ponden sterl. inkomen heeft.

CINQUE TERRE, 5 nabij elkander gelegene dorpen in Sardinië, gr. hert. Genua, aan de zee: derzelver namen zijn: Monte Rosso, Vernazza, Corriglia, Menaruola, en Rimaggiore.

CINTE, Oostenr. dorp in 't gr. Tirol, met aanzienlijken handel in beelden.

CINTEGABELLE, Fr. stadje, dep. Op. Garonne, arr. Muret, aan de Ariège, met 3000 inw., wijn- en zijdeteelt.

CINTRAY, 2. Fr. dorpen, een in 't dep. Eure, en 't andere in 't dep. Eure en Loire.

CINTRA of *Sintra*, Port. vlek, prov. Estremadura, aan den voet van het gebergte Cintra, met een oud slot, een klooster in eene rots uitgehouwen, 2000 inw. en landhuizen; 4 m. N. W. van Lissabon. 2. Baai op de Afr. W. kust. 22. 50. N. B.

CINTRUENIGO, Spaan. stad in Navarre.

CIOTAT, CIOUTAT, (LA) Fr. stadje, dep. Monden der Rhône, arr. Marseille, aan de kleine riv. Golfo di Laquee, met eene school voor de zeevaart, kamer van koophandel en eene haven, door twee dammen gevormd en door 2 forten beschermd en 6000 inw., welke scheepvaart, vischvangst en wijnteelt hebben. 43. 10. 26. N. B. 23. 16. 28. L.

CIOULE, (LA) riv. in de Fr. dep. Puy-de-Dome en Allier, welke aan den mont d'Or ontspringt en bij St. Paurcain in de Allier valt.

CIOUTAT, zie Ciotat.

CIPANSO, N. Amer. riv. op de W. kust van Nieuw Mexico, 2 m. boven Chira.

CIPAYEN, zie Sipayen.

CIPIERES, Fr. dorp, dep. Var.

CIPLET, Nederl. dorp, prov. Luik, met 375 inw.: 3 uren van Huy.

CIPLY, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 350 inw., ¾ uur van Mons.

CIPRE, Z. Amer. riv. in Quito, valt in de Esmeraldas, op o. 28. N. B.

CIPRIAN, (ST.) Spaan. haven, prov. Gallicië. 40. 43. 45. N. B. 10. 17. L.

CIPRIANI, kleine Fr. zeehaven aan de Z. O.kust van het eil. Corsica.

CIR, (ST.) Fr. dorp, dep. Seine en Oise, 1 uur van Versailles, met eene militaire school.

CIRA, stad, aan de O. kust des eilands Sardinië. 39. 41. N. B. 27. 36. L.

CIRAIL, Fr. vlek, dep. Orne.

CIRAN, 2 Fr. vlekken, dep. Indre.

CIRASONTE, Turk. Aziat. stad in Natolië, aan de Zwarte zee, aan den voet eens heuvels. 40. 25. N. B.

CIRAT, Fr. dorp, dep. Op. Vienne.

CIRCAR, een landschap in O. Ind., hetwelk geenen bijzonderen nabob, maar eenen onderstadhouder heeft, onder welken weder mindere bevelhebbers staan. De 5 Noordelijke Circars, Guntur (Guntoor of Moortizabad) Condapilly of Mustaphabad, Ellore, Rajamundry en Cicacole vormen eene smalle streek aan de kusten van het Eng. presid. Madras, aan de golf van Bengalen, in het N. van Carnate, van het meer van Dschilka in het N., tot aan de kust van Gondegamma in het Z., 390 vierk. mijlen beslaande. Deze Eng. prov. is door hooge bergen en door ondoordringbare bosschen van Golconda en den staat der Maratten gescheiden, ligt aan de riv. de Gondegamma, Kistna en Godaweri en brengt koren, vruchten, indigo, suiker, katoen, tabak, bazalt, vee, enz. voort. Het getal der inw. wordt op 2½ millioen geschat: zij behooren bijna allen tot de Hindo's stammen Telinga en Oria, en maken mousselin en calicot (eene soort van chits); ook worden te Marsinpur en Koringa, schepen van 500 tonnen gebouwd.

CIRCASSIE of *Tscherkessiën*, landschap in Azië, langs den Noordelijken Kaukazus, van de Zwarte zee tot aan de Kaspische zee, hetwelk uit de distr. groot en klein Kabarda; Beslen, aan den grooten Laba, welke in de Kuban valt; Temirgoï, aan de Schagwuscha; Abasech, aan de Pschaha; Bseduch, aan de beneden oorden van den Chuasch; Hatukai en Bschana bestaat, en ijzer, koper, geiten, schapen, rundvee, paarden, enz. opbrengt. De inw., welke *Adigé*, en bij de Turken en Tartaren *Tscherkassen*, dat is wegafsnijders, straatroovers, bij de Arabieren *Memaliks* en bij de Osseten *Kasach* genoemd worden, beleden voorheen den Griekschen godsdienst, welke echter thans, uitgenomen de leer van Gods eenheid, het vieren van den Zondag en de grootste vasten, grootendeels vergeten is. De voornamen zijn Mahomedanen, doch zonder moskeën en mollas. De inw. zijn zeer schoon, de mannen groot en regelmatig gevormd, de vrouwen van eene teedere gestalte, hebben eene blanke huid, donker haar, welbesneden aangezigt, fraaije gestalte en vollen boezem, zoo dat zij voor de schoonste vrouwen van den aardbol gehouden worden, en de Circassische slavinnen door geheel het O. zeer beroemd zijn. De Circassische vorst of edelman, d. i. elk, die niet dient en een paard bezit, is steeds met dolk en pistolen gewapend, en gaat zelden uit zijn huis zonder sabel, pijlkoker, helm en pantsier. Zij bedekken hoofd en borst. De onderdaan is een eigendom van den vorst, doch deze kan hem niet verkoopen, noch lasten van hem vragen; hij mag hem slechts tot persoonlijke diensten verpligten. De gastvrijheid (*kunadi*) is bij hen heilig, zoo wel als de bloedwraak van den moordenaar van een lid der familie, en geen geld kan hem verzoenen. Zij gaan dikwerf op roof uit, terwijl zij anders voornamelijk van de vee- en paardenteelt, de jagt, den oorlog en slavenhandel bestaan. Zij hebben geene steden, slechts dorpen en vlekken. De Kabardinische Circassiërs tellen onder 1500 usden (heeren) meer dan 10,000 boeren. De Circassiërs bevatten verscheidene kleine, gedeeltelijk bondschappelijk vereenigde, dikwerf ook elkanderen beoorlogende heerlijkheden, onder zeer verschillende regeringsvormen; de overigen bestaan uit de vrijgelatenen der vorsten en usden, welke daardoor zelf usden geworden zijn, doch met betrekking tot den krijgsdienst aan hunne vorige heeren onderdanig blijven; uit de vrijgelatenen van deze nieuwe edellieden en de lijfeigenen *Tschokchtl*, bij de Russen *Chalopi* genoemd, welke weder in bouwlieden en bedienden der lieden van hooger rang verdeeld worden. Zij behooren thans weer tot Rusland, daar zij eenigen tijd den chans der Krim cijnsbaar ge-

geweest zijn. Een deel der Circassiërs is verstrooid in de Rus. gouv. Charkow, Woronesch, Orenburg en Kaukaziën. In de aangrenzende landen zijn onderscheidene distr. aan hen cijnsbaar ofonderworpen, als: het N. O. deel van Abchasiën, de landen der Tschegen, Karabulaken en Galgar en een deel van Ossetiën.

Circella, Nap. stad, prov. Calabria Citra, aan de Middellandsche zee.

Circello, (Monte) kaap met het kasteel San Felice, prov. Campagna di Roma, in den Kerk. Staat.

Circester, Cicencester, Cirencester, Eng. vlek bij Gloucester, aan de Churn, met 4,540 inw., lakenfabr. en ijzersmederijen. 51. 44. N. B. 15. 46. L.

Circon, riv. in Ind., welke aan de O. kust van het schiereil. Malacca, op 7. 19. N. B. in de Chinesche zee valt.

Circoncision, land ten Zuiden van den Equator, door Losier Bouvet in 1739 ontdekt, doch naderhand door Cook te vergeefs gezocht, waarom deze meende dat Bouvet eene ijsklomp voor land gehouden had, van de kaarten werd weggelaten. In 1808 echter is het door eenen Engelschen walvischvaarder wedergevonden, en de grootte op 5 mijlen van 't O. naar 't W.; de breedte op 54. 16. Z. B. en de lengte op 6. 14. van Parijs bepaald. Bouvet had 54. 8. Z. B. en 11. 10. L. opgegeven.

Circq, (St.) Fr. dorp, dep. Lot.

Cire, Fr. dorp, dep. Ned. Charente. 2. Fr. dorp, dep. Rhône, bij Lyon.

Cirella, Nap. zeepl. en eil., prov. Calabria Citra. 39. 48. N. B. 33. 41. L. 2. De Z. punt der golf van Policastro. 3. Nap. eil. bij de kust van Calabrië.

Cires, Fr. dorp, dep. Oise, arr. Beauvais, met 210 huizen.

Cirey, Fr. dorp, dep. Meurte.

Cirianhaya of *Sirianhaya*, Braz. riv., valt op 8. 42. Z. B. in zee.

Cirie, Sard. stad in Piëmont, prov. Turin, met 3470 inw., en 4 kerken.

Cirignola, Nap. stadje, prov. Bari.

Cirii, Braz. riv., prov. Bahia, welke op 11. 20. Z. B. in de zee valt.

Cirisano, Nap. vlek, prov. Calabria Citra.

Cirknitz, zie Czirknitz.

Ciro, Nap. stadje, prov. Calabria Citra, op 39. 25. N. B. 35. 9. L.

Ciron, riviertje in Frankrijk, dep. Landes, valt bij Barsac in de Garonne.

Cisalpynsche Republiek, zie Lombardijsch Venetiaansch koningrijk.

Cisamopoli, Turk. vlek, eil. Candia, in het gebied van Canea, met eene haven.

Cisargas, Spaan. eilandje aan de kust van Gallicië; 9 m. W. van Corunna.

Cismar, ambt en stad in Holstein, in 't Wagerland. 28. 48. L. 54. 14. N. B.

Cismone, Lomb. Ven. stad, legatie Treviso, aan de zamenvloeijing der Cismone en der Brenta. 2. Lomb. Ven. vlek, legatie Vicenza, met 1800 inw.

Cisse of *Clisse*, kleine riv. in 't Fr. dep. Loir en Cher, welke boven Tours in de Loire valt.

Cissoin, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Rijssel, met 280 huizen.

Cisteaux, Citeaux of *Cisters*, Fr. vlek, dep. Côte d'Or, arr. Beaune, met 670 inw., 1 mijl O. van Nuits.

Cisterna, Sard. vlek, distr. Asti. 2. Klein distr. in den omtrek van Rome, met een nabij gelegen groot bosch, hetwelk dient om de stad Rome tegen de schadelijke uitdampingen van de Pontinische moerassen te beschermen.

Cisternino, Nap. stad, prov. Bari.

Cistersdorf, Oostenr. stad, viertel onder den Manhartsberg, aan de Hongaarsche grenzen, niet ver van de Zey.

Cisterz, zie Cisteaux.

Citadella, Lomb. Ven. distr. en stad, legatie Vicenza, aan de Brentalla, een' arm der Brenta, met eenen kruidtuin en 5800 inw. 29. 27. L. 45. 38½. B.

Citadella, kleine haven op de N. W. kust van 't Spaan. eiland Minorka, van welker wallen men Majorka ziet.

Citeaux, zie Cisteaux.

Citlaltepetl, (d. i. Sterrenberg) of *Pico de Orizava*, hooge berg der Andes in Z. Amer., in Nieuw Spanje, die zich 16,308 voeten boven de zee verheft en gedurig vuur uitwerpt.

Citluc, Turk. versterkt stadje in Dalmatië, 4 mijlen N. van Narenza.

Citraro, Nap. stadje, prov. Principato Citra, 6 m. N. W. van Cozenza.

Citrie, (Settera Krou) groot en klein Neger dorpen op de Peperkust in Afrika, 5 uren van elkander gelegen.

Cittac, zie Carolinen.

N. B. *Hetgene niet bij Citta mogt gevonden worden zoeke men bij Civita.*

Citta Castellano, z. Citta di Castello.

Citta della Pieve, stad in den Kerk. Staat, legatie Perugia, met eenen bisschop, 4 kerken 6 kloosters en 2400 inw.

Citta del Sole, Tosc. stad, aan de Montone, 5 mijlen Z. Z. W. van Ravenna.

Citta di Castello (Castellano) gr. in den Kerk. Staat, legatie Perugia, met de eveneensgenoemde hoofdstad, aan den Tiber, met een kasteel, 10 ker-

kerken, 20 kloosters en een bisdom.

CITTA DUCALE, Nap. stadje, prov. Abruzzo Ultra, op 42. 28. N. B. 30. 50. L.

CITTA NUOVA, Illyr. stadje, kreits Triest, op eene landtong, aan de golf van Triest en den mond van de Guieto, in een ongezond oord, met eene haven en 830 inw. 31. 14. 13. L. 45. 18. 17. N.B.

CITTA NUOVA, stad in den Kerk. Staat, legatie Ancona, aan de golf van Venetië. 2. Zie Valetta.

CITTA NUOVA COTTONERA, stadje op 't eil. Maltha, met het fort St. Margarita.

CITTA NUOVA DI CHAMBRAY, versterkt vlek op het eil. Gozo, tot Maltha behoorende.

CITTA VECCHIA, MEDINA of *Maltha*, stad en vesting op eenen hoogen berg, in 't midden van het eil. Maltha, met 5000 inw., eene schoone hoofdkerk, en een bisdom. 2. Stad op 't Dalmatische eil. Lesina, kreits Spalatro, met eene haven.

CITTA VITTORIOSA, zie Borgo di St. Angelo.

CITY PUNT, kaap in de N. Amer. prov. Virginië, in James-rivier 37. 15. N. B. 299. 53. L.

CIUDAD DE LAS PALMAS, zie Palmas.

CIUDADELLA, Spaan. stad op de N. W. zijde van het eil. Minorca, met een bisdom, 2 kerken, 3 kloosters, eene goede haven en 2400 inw. In de nabijheid is het groote druipsteenhol Covo Perella. 21. 26. L. 39. 50. N. B.

CIUDAD DE LOS REYES, zie Lima.

CIUDAD DEL HACHA, Z. Amer. stad, prov. Martha, aan de Hacha, op 11. 31. N. B.

CIUDAD DEL RIO GRANDE DE ST. PEDRO, Braz. stad, gouv. Rio Janeiro, aan de baai van denzelfden naam, op de Z. punt. 32. 30. Z. B.

CIUDAD NOVA, Braz. zeestad, gouv. Fernambuco.

CIUDAD REAL, hoofdstad van de Spaan. prov. la Mancha, 1 mijl van de Guadiana, goed en regelmatig gebouwd, en met muren omgeven. Zij heeft 6 poorten, 3 kerken, 9 kloosters, 5 hospitalen, 1 collegie, arm- en verzorgingshuizen, spinnerijen, wolweverijen, looijerijen, handschoenfabr. en 9000 inw. 13. 44. L. 39. 7. N. B. 2. Z. Amer. vlek in Guiana, aan den Orinoco.

CIUDAD REAL DI CHIAPA, zie Chiapa.

CIUDAD RODRIGO, Spaan. stad, prov. Salamanca, aan de Aguada, met een sterk kasteel, 8 kerken, 9 kloosters, 3 hospitalen, een bisdom, vrije teekenschool, œconomisch gezelschap, 11,000 inw., looijerijen en kopersmederijen. De zeep, die hier gemaakt en *Xavon de Piedra* of steenzeep genoemd wordt, wordt zeer geroemd. 40. 52. N. B.

CIUS of *Rusie*, de hoogste berg op het eil. Cyprus, zijnde een verkenningsteeken voor de zeelieden om de baai van Salinas te bereiken.

CIVATELLA, Nap. stadje in Abruzzo Ultra, 10 mijlen N. W. van Aquila.

CIVEAUX, Fr. dorp, dep. Vienne.

CIVENCHEU, Chin. stad, prov. Fokien.

CIVEZZANO, Oostenr. vlek in Tirol, kreits Triest; N. O. van de stad Triest.

CIVIDAD DE REBEIRA GRANDE, zie St. Jago, No. 1.

CIVIDAD REAL, zie Chiapta.

CIVIDALE DEL FRIULI, Lomb. Ven. stad, gouv. Venetië, legatie Friuli, distr. Cividale, met 3000 inw. en eene schoone brug over de rivier Natisona.

CIVITA, Nap. stad, prov. Principato Ultra. 2. Lomb. Ven. stad, aan de Oglio, 9 mijlen W. van Brescia.

CIVITA ACQUANA, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore I, met een bisdom.

CIVITA A MÀRE, Nap. stad, prov. Capitanata, aan de zee.

CIVITA BOJANO, zie Bojano.

CIVITA BORELLA, Nap. stad, prov. Abruzzo Citra, aan de Sangro. 42. N. B.

CIVITA CASTELLANA, zie Castellana.

CIVITA D'ANTINO, Nap. stadje, prov. Abruzzo Ulteriore.

CIVITA D'ARNO, vlek in den Kerk. Stat, nabij Perugia.

CIVITA DELLA PIEVE, zie Citta enz.

CIVITA DI CHIETI, zie Chieti.

CIVITA DI CONTE, Nap. vlek, prov. Abruzzo Citra, N. O. v. Civita Borello.

CIVITA DI FRIULI, zie Cividale del Friuli.

CIVITA DI PENNE, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore I, met 5 kerken, 9 kloosters, 1 bisdom en 7600 inw.

CIVITA DI ST. ANGELO, Nap. stad, prov. Abruzzo Ultra I., 25 m. van Capua.

CIVITA DUCALE of *Reale*, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore II, hoofdpl. van een distr., aan de Velino, met een bisdom en 8750 inw.

CIVITA LAVINIA, vlek in den Kerk. Staat, in 't gebied van en digt bij Rome.

CIVITA LUPARELLA, Nap. stadje in Abruzzo Citra, nabij Civita Borello.

CIVITA MANDONIA, Nap. zeepl. in Calabria Citra. 34. 16. L. 39. 52. N. B.

CIVITA TOMASSA, Nap. vlek in Abruzzo Ultra, 2 m. Z. W. van Aquila.

CIVITARA, Nap. stad, prov. Capitanata.

CIVITATELLA DELL ABBAZIA, Nap. stadje, prov. Abruzzo Ulteriore I.

CIVITATELLA DEL TRONTO, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore I., op eenen berg,

berg, met 1670 inw. en fabrijken.

Civita Vecchia, sterke zeepl. in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, met verscheidene kloosters, een' schouwburg en de beste haven van den Kerk. Staat, welke twee ingangen heeft en tot legplaats voor de pauselijke vloot dient. Men telt er 12,000 inw., die een genootschap van kunsten en wetenschappen, weverijen van wollen stoffen, handel in koren, wol, enz. hebben. In de nabijheid is de Bagnie de Palazzi. 29. 24. 30. L. 42. 5. 24. N. B. 2. Zie Citta Vecchia.

Civitella, Tosc. vlek, 7 mijlen Z. van Siëna. 2. Nap. stadje, prov. Abruzzo Ultra; 3 mijlen Z. van Sulmona.

Civrac, 3 Fr. dorpen, dep. Gironde.

Civrai of *Civray*, Fr. arr., dep. Vienne, dat op 21 V. M. 37,500 inw. en de kantons Civray, Availles, Couhe, Gençay en Charroux bevat.

Civrai, hoofdpl. van voorn. Fr. arr., aan de Charente, met 1500 inw., die handel in vee en wol drijven. 17. 54. L. 46. 10. N. B. In de nabijheid wordt het schoone marmer van Bouardière gegraven.

Civray, 3 Fr. dorpen, 2 in 't dep. Indre en Loire en een in 't dep. Cher.

Civray-les-Essarts, Fr. dorp, dep. Vienne; 3 mijlen van Poitiers.

Civry, Fr. dorp, dep. Eure en Loire.

Cizay, Fr. vlek, dep. Orne.

Cize of *Le pays de Cize*, klein Fr. landschap in Ned. Navarre, thans dep. der Ned. Pyreneën, met de hoofdstad St. Jean Pied de Port.

Cizikus, voorheen een eil., thans een schiereïl. aan den Aziat. oever van de Marmerzee, nu met eene landtong van ½ mijl met den vasten wal verëenigd. Het heeft 20 mijlen in den omvang, bevat 20 dorpen met 20,000 Grieksche en Turksche inw., is zeer bergachtig, heeft bosschen vol wild en brengt veel witten wijn en olie voort. Men vindt er de ruïnen van het oude *Cyzicus*.

Ckaitak of *Kaitak*, gebied van den Kaukazus in Daghestan, hetwelk onder den Usmei der Ckaitaks of Ckarakaitaks staat, die in 1799 de opperheerschappij van Rusland erkende, en eene jaarwedde ontving. Deze Mahomedaansche erfvorst heeft zeven distr., waaronder Barschlii en Kiaja-Kent onder zich, en kan ongeveer 7000 man in het veld brengen. Zijne onderdanen, de Ckaitaks of Ckarakaitaks zijn van Lesghische afkomst, Mahomedanen, en bestaan van den landbouw en veeteelt.

Ckaitak en Ckarakaitak, twee dorpen in voorn. gebied, elk met ongeveer 1000 inw.; meestal roovers.

Ckarasz of *Carros*, Engelsche zendelingspost in Aziat. Rusland, gouv. Georgiewsk, aan den voet van den hoogsten kruin der Beschtau bergen, in 1796, door het Schotsche genootschap gevestigd, om de bewoners van den Kaukazus tot het christendom te bekeeren. De inw. hebben aardappel-, tabaks- en bijenteelt, fabr. voor katoen, lijnwaad en laken, eene drukkerij en goede scholen, maar worden door de invallen der aangrenzende Tartaren zeer geplaagd.

Ckasi Ckumuk, d. i. *regtgeloovige Ckumuk*, volk bij den Kaukazus, onderscheiden van de Klafin-Ckumuk, d. i. *ongeloovige Ckumuk*, die in een ander district wonen. Zij hebben de steden Kasamisch en Groot Zschingutai.

Ckuba of *Kuba*, distr. van den Kaukazus in de Rus. prov. Daghestan, welks Chan 6000 Lesghiërs te velde kan brengen. De hoofdstad Kuba is ommuurd, ligt aan de Deli of Kudialtschai, en heeft eene geweerfabrijk.

Ckumuk, zie Ckasi Ckumuk.

Ckurah of *Kurah*, gebied van den Kaukazus, ten Z. van Thabasseran, door bergen en de riv. Gurieni daarvan afgescheiden, thans aan den Chumutai-chan der Ckasi-Ckumuks onderworpen, en door 2 kleine volken, de Kurali en Ckurai bewoond, welke eene bijzondere tongval der Lesghische taal spreken.

Clabeck of *Clabbeek*, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband, met 350 inw.

Clackland, Schot. eilandje bij de O. kust van 't eil. Aran.

Clackmannan, Schots. gr., ten W. N. en O. aan 't gr. Perth, ten Z. aan de Forth grenzende, tusschen 13. 41. en 14. 2. L. en 56. 5. en 56. 12. N. B., en op 2 V. M. 12,000 inw. bevattende. De grond is eene golvende vlakte aan de Forth en Devon, door de Ochil hills begrensd. De voortbrengsels zijn: koren, groenten, vlas, rundvee, schapen, visch en steenkolen. De hoofdpl. Clackmannan ligt op eenen heuvel, heeft een kasteel en 3000 inw. ½ m. O. van Alloa.

Clacy, Fr. dorp, dep. Aisne.

Cladrau, Boh. vlek, kreits Pilsen.

Cladta, Boh. vlek, kreits Bunzlau.

Clagenfurt, zie Klagenfurt.

Claggencarrock, baai aan het eil. Illay, bij de W. kust van Schotland.

Claggon bay, goede reede in Ierland, aan de W. kust van het gr. Galway. De Claggon-punt ligt ten N. van dezelve, op 53. 34. N. B. en 7. 42. L.

Claiborne, gr. in de N. Amer. Rep.,

Rep., prov. Tennessee, met 4800 inw. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., bij den Mississippi, met 3100 inw.

CLAIDA, Arab. dorp, 6 m. O. v. Jidda.

CLAIN, riv. in 't Fr. dep. Vienne, welke bij Port de Senon in de Vienne valt.

CLAIR, (ST.) Fr. vlek, dep. Kanaal. 2. Meer en riv. in N. Amer., tusschen de meren Huron en Ontario. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Illinois. 4. Fr. dorp, dep. Seine en Oise. 5. Fr. dorp, dep. Calvados. 6. N. Amer. fort, naaij de riv. Groot Miami.

CLAIRA, Fr. vlek der O. Pyr.

CLAIRE, Fr. vlek, dep. Ned. Seine.

CLAIRE, (ST.) N. Amer. eil. bij de baai van Guayaquil in Peru. 2. Een der Canarische eil. bij de N. O. kust van Afrika, tusschen Lancerotte en Allegranza.

CLAIRET, berg van 1818 voethoogte in het Z. O. van Frankrijk.

CLAIRMEER, zie Clan (St.)

CLAIR SUR EPTE, Fr. vlek, dep. Eure, aan de Epte, 12 m. Z. O. v. Rouaan.

CLAIRVAUX of *Clervaux*, Nederl. vlek in Luxemburg, arr. Diekirch, aan de Wilz, met een kasteel en 860 inw. 2. Fr. vlek, dep. Jura, arr. Lons le Saunier, met 1210 inw. en ijzermijnen. 3. Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Rodez, met 500 inw. 4. Fr. dorp, dep. Aube, arr. Bar-sur-Aube, aan de Aube.

CLAIRVAUX-LES-VAUX-D'AIN, fr. D. dep. Jura, arr. Lons le Saunier; 1200 inw.

CLAISE, riv. in Frankrijk, valt bij La Haye in de Creuse.

CLAIX, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, met 1350 inw.

CLAM, Oostenr. heerl., markgr. en kasteel, Untermühl viertel. 2. N. Amer. eil., nabij de kust van Florida, voor Palm-sound.

CLAMECY, Fr. arr., dep. Nièvre, groot 27 vierk. mijl. en 62,000 inw. in de kantons Clamecy, Brinon-les-Allemands, Corbigny, l'Orme, Tannayen Varzy bevattende. De hoofdstad Clamecy ligt aan de zamenvloeijing der Yonne en Beuvron, heeft 4 kerken, 1 hospitaal en 5340 inw., fabr. voor staal, laken, handschoenen, leder, porselein, aardewerk, papier en katoen, en handel in slagtvee, koren en wijn. 21. 11. 11. L. 47. 27. 37. N. B.

CLANETZ, bergkasteel en stadje in Opper Slavonië, kom. Warasdin, aan de grenzen van Stiermarken.

CLANTARFF, Ier. eil. bij de stad Dublin.

CLAP, N. Amer. riv. in W. Florida, valt in den Mississippi op 30. 50. N. B.

CLAPIERS, Fr. dorp, dep. Hérault.

CLAPP, O. Ind. eilandje, 10 mijlen Z. W. van 't eil. Trouwers. 7. 2. Z. B. 122. 45. L.

CLARA, 1 Ier. vlek in Kingscounty, aan de Brosna, met handel in linnen. 2. Vlek op 't W. Ind. eil. Cuba, 5 m. van Spiritu Santo met 7000 inw. 3. Het kleinste der Canarische eil., N. van Lancerota. 3 Fr. dorp, dep. O. Pyr.

CLARA-ELF of zoogenoemde groote riv. in Zweden, welke door het meer Talmund loopt, een deel van Noorwegen bespoelt, en, na onderscheidene kleine riv. opgenomen te hebben, in het Weener meer valt.

CLARA, (ST.) eil. in de baai van St. Sebastiaan, aan de N. kust van Spanje. 2. Presidio van Nieuw Californië, in N. Amer. 3. Verscheiden dorpen in Z. Amer. van dezen naam.

CLARATOMBA of *Mogila*, stadje in het gebied der vrije stad Krakau, 1 mijl ten O. dier stad, ter plaatse waar de Monuszka in den Weichsel valt, met een gymnasium en 800 inw.

CLARAC, 4 Fr. dorpen, 2 in 't dep. Ben. Pyr., 1 in Op. Pyr. en 1 in Gers.

CLARE of *Thomond*, Ier. gr., prov. Munster, tusschen Galway, Tipperary, Limerick, Kerry en de zee, of tusschen 7. 50. en 9. 23. L. en 52. 31. en 52. 44. N. B. gelegen; het bevat op $53\frac{1}{4}$ vierk. mijl., 11 steden en vlekken, 11,380 huizen en 93,890 inw. De golvende grond heeft het gebergte Banghto en eenige heuvels, terwijl de kust met rotsklippen omgeven is. De rivieren zijn de Shannon en Fergus, de meren Derg en Organt. Het brengt steenkolen, ijzer en lood voort. De hoofdpl. ligt aan de zamenkomst der Shannon en Fergus, met een kasteel. 8. 25. L. 52. 37. 50. N. B.

CLARE of *Clarence*, Eng. stadje, gr. Suffolk, aan de Stour, met weverijen van wollen stoffen. 2. Ier. eilandje bij de Z. W. kust van 't gr. Cork. 8. 23. L. 51. 21. N. B. 3. Ier. eilandje bij de kust van Mayo. 7. 57. L. 53. 49. N. B. 4. Ier. riv., valt 1 mijl N. van Galway in de Corrib. 5. Vlek in Nieuw Schotl., gr. Annapolis, aan St. Mary's baai. 6. Z. Amer. eilandje in de baai van Guayaquil, 2 mijlen lang. 3. 15. Z. B.

CLAREMONT, Eng. lustslot, 7 m. van Londen, behoort aan den prins van Coburg

CLAREMONT, vlek in de N. Amer. Rep., gr. Cheshire, met 2000 inw. 2. Gr. van Z. Carolina, distr. Camden, met 5000 inw.

CLARENCE, zie Clare No. 3.

CLARENCE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Niagara.

CLARENCE'S EIL. (HERTOG VAN), eil. in Australië, bijna regt ten N. van de Boumans eil. 9. 11. Z. B. 206. 30. L.

CLARENCE'S STRAAT, (HERTOG VAN) straat tusschen den hertog van York's en den prins van Wallis eilanden, aan de N. W. kust van Amerika.

CLARENDON, Eng. stad, gr. Wilts, thans vervallen, met 1800 inw. en eene groote diergaarde. 2. N. Amer. riv., die ten W. van kaap Fear in de zee valt. 3. Gr. van Z. Carolina, distr. Camden. 4. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Rutland, aan de Otter Creek, met 2000 inw. 5. Dorp op 't W. Ind. eil. Jamaïca.

CLARENS, fraai gelegen Zwits. dorp, kanton Waadt, aan 't meer van Geneve.

CLARENZA, zie Chiarenza.

CLARET, Fr. vlek, dep. Hérault, arr. Montpellier, 2 mijlen van Sauve, met 780 inw. 2. Fr. vlek, dep. Neder Alpen, 4 mijlen N. van Sisteron.

CLARTHY, Eng. riv. in Wallis, gr. Cardigan, valt in de Clarwen.

CLARIMONTE, Nap. vlek, prov. Basilicata; 13 m. Z. O. van Acerenza.

CLARITZA, Turk. zeehaven in Thessalië, 7 m. O. v. Larissa. 40. 40. L. 39. 55. N. B.

CLARKE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Indiana, met 5670 inw. 2. Gr. aldaar, prov. Kentucky, met 11,600 inw. 3. Gr. aldaar, prov. Georgië, met 7650 inw.

CLARK'S EILAND, een der Fourneaux eil. in Australië, aan de kust van Nieuw Holland, in de straat van Bass. Dit eil. leverde volgens FLINDERS, het eerste dier van eene nieuw ontdekte soort van zoogdieren op, bij de inw. *wamat*, *wombat* en *wombach* genoemd. 2. Een der Mulgrave's eil. in Australië. 3. Eil. aan de Westzijde van de Behringskom, bij het Behring's eil., door COOK aldus genoemd.

CLARKSBURG, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, aan de Monongahela; 13 m. Z. W. van Morgantown.

CLARKSFORK, riv. in de N. Amer. Rep., welke aan het Rotsgebergte ontspringt en Z. en O. waarts aanloopt.

CLARK'S RIVIER en CREEK, 2 riv. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Kentucky.

CLARKS RIFF, zeer gevaarlijke rif in 't kanaal van Mozambique, 10 mijlen N. W. van het Rozemary-eil., door eenen walvischvaarder ontdekt. 20. 18. Z. B.

CLARKSTOWN, een vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Rockland, aan de Hudson's riv., met 2000 oorspronkelijke Nederlandsche inw. 2. Vlek aldaar, prov. Pennsylvanië.

CLARKSVILLE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, aan de Cumberland. 2. Vlek aldaar aan de Ohio.

CLARO, riv. in Chili, valt in de Maule.

CLARWEN, Eng. riv. in Wallis, valt bij Ryader Gowy in de Wye.

CLARY, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Cambray, met 1500 inw.

CLASZDORF, Pruis. D., regdst. Potsdam.

CLASSET, dorp der Indianen, aan de W. kust van N. Amer., omtrent 2 Eng. mijlen van kaap Flattery. 48. 3. N. B.

CLATSOPS, volksstam in N. Amer., aan den mond der Columbia.

CLATT, Schot. dorp, gr. Aberdeen.

CLAUD, (ST.) Fr. stadje, dep. Charente, arr. Confolens, met 2000 inw.

CLAUDE, (ST.) Fr. arr., dep. Jura, met 50,000 inw. De hoofdpl. Claude is wel bebouwd en bemuurd, ligt aan de Lison, en heeft 3600 inw. en fabr. 23. 30. L. 46. 24. N. B. 3. Fr. stadje, dep. Loir en Cher, 2 mijlen N. O. van Blois. 4. Kaap en eil. in N. Amerika, aan de kust van Nieuw Schotland.

CLAUNE, N. Amer. landpunt, aan de O. kust van Terre Neuve.

CLAUSE, zie Clus, No. 1.

CLAUSEN, Nederl. D. in Luxemburg.

CLAUSEN, Oostenr. stad in Tirol, kreits Botzen, aan den mond van de Thamer in den Eisak, met eenen bisschop, een bergkasteel en 900 inw.

CLAUSENBURG of *Kolos Varmegye*, Hong. kom. in Zevenbergen, in het land der Magyaren, dat op 90 (volgens anderen maar 58) vierk. mijlen, 1 vrijstad, 5 vlekken, 202 dorpen en 78,600 inw. telt. Men heeft er de gebergten Varatik, Trugassa, Yladiassa, Valamirassa en Kalota, en de rivieren de kleine Szamos en Koros. De voortbr. zijn: paarden, rundvee, schapen, geiten, varkens, bijen, wijn, koren, zout, goud, ijzer, enz.; doch het heeft weinig hout. Het kom. wordt in 2 cirkels, elk van 6 processen, verdeeld.

CLAUSENBURG of *Kolosvar Klusch*, hoofdstad van dit kom., aan de kleine Szamos, ommuurd en in eene oude en nieuwe stad verdeeld; zij heeft 5 voorsteden, 5 poorten, is de zetel van de voornaamste regerings-collegiën van Zevenbergen, heeft een Roomsch akademisch lyceüm met 4 faculteiten en 19 professoren, een hervormd en sociniaansch seminarium, piaristen collegie, adelijk klooster, 5 Roomsche, 2 hervormde en 1 Sociniaansche kerk, 1 Luthersch bedehuis, 1 Roomsch klooster, 2 hospitalen, 20,000 inw., die laken en porseleinfabr., brouwerijen, enz. hebben. 41. 17, 30. L. 46. 48. 36. N. B.

CLAUSHAVN, zie Christianshaab.

CLAUSNITZ, Saks. stad, kreits Erzge-

gebergte; 4 m. Z. Z. O. van Freyberg.

CLAUSS, bergpas aan de grenzen van Oostenrijk, aan de Ens in Stiermarken, 2772 voet boven de oppervlakte der zee verheven, en digt bij den oorsprong der Steier met een kasteel.

CLAUSTHAL, Han. bergambt, prov. Göttingen, met de eveneensgen. hoofdstad, op twee heuvels van het Harzgebergte, de Claus- en Kalkberg genoemd, 1740 voeten boven de Oostzee, en slechts door de Cellbach van Cellefeld gescheiden. De stad is open, en heeft regte breede straten, 2 kerken, eene latijnsche school, eene school voor de bergwerkkunde met eene verzameling van mineralen, een weeshuis, en 7,600 inw., die garenspinnerij, kantenklopperij, onderscheidene smederijen en handwerken hebben; ook is de stad de zetel van een opper-bergambt en van eene munt. In de nabijheid is de rijkste zilvermijn van het geheele Harzgebergte, die jaarlijks 120 centenaars zilver, 80 centenaars koper, enz. oplevert, en 2000 werklieden bezig houdt. De gegravene ertsen, worden in het Frankenscharrer smelthuis, dat aan de stad behoort, gesmolten, en leveren 15,633 mark zilver, behalve de overige metalen op, terwijl deze 153 werklieden bezig houdt en jaarlijks circa 160,000 guldens aan onderhoud kost. 28. 0. 17. L. 51. 48. 30. N. B.

CLAVEISSOLE, Fr. vlek, dep. Rhône.

CLAVELAND, kaap op de O. kust van Nieuw Holland. 165. 1. L. 19. Z. B.

CLAVEN HILLS, kleine Schot. bergen in 't gr. Ayr.; de 2 hoogste zijn Lamont en Warley.

CLAVENNA, zie Chiavenna.

CLAVERACK, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Columbia. 2 mijlen O. van Hudson, met 3600 inw.

CLAVETTE, Fr. vlek, dep. Charente.

CLAVIER, Nederl. dorp, prov. Luik; 3 mijlen van Huy, met 500 inw.

CLAVIJO, Spaan. D. in Oud Kastilië.

CLAY of *Cley*, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 2400 inw. 2 Eng. stad en haven, gr. Norfolk, met aanzienlijke zoutwerken en zeebaden 53. 2. N. B. en 18. 40. L. 3. Eng. vlek, ten Z. van den Humber, in 't gr. Lincoln.

CLAY BRANCH, N. Amer. riv. in Nieuw Hampshire, valt in de Connecticut.

CLAYE, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, arr. Meaux, met 810 inw. en fabr.

CLAYETTE, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. en 4 m. Z. van Charolles.

CLAY-HEAD, kaap op het Eng. eil. Man.

CLAYHOLE, Schot. dorp, gr. Wigton.

CLAYTON, Eng. dorp, gr. York, met 2500 inw., en verschillende manufacturen.

CLAYTON-LE-MOOR, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 1420 inw.

CLEANESS, landpunt in den mond van den Humber in Eng., ten N. van 't dorp Cleathorpe.

CLEAR CAPE, eil. ten Z. van Ierl., en kaap op hetzelve, welke laatste de Z. punt van Ierl. is. Het eil. heeft eene vuurbaak en wordt door 1200 meestal visschers bewoond. 51. 25. 30. N. B. 8. 12. L.

CLEARFIELD, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, met 900 inw.

CLEAR RIVER, N. Amer. riviertje, dat in den Mississippi valt.

CLEAR WATER LAKE, meer in het N. W. gedeelte van N. Amer., in de nabijheid van 't meer of the Hills.

CLEATHORPE, Eng. dorp, ten Z. van de landpunt Cleaness.

CLEBURY, Eng. dorp in Shropshire.

CLECY of *Clissy*, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Falaise, aan de Avre, met 2140 inw. en fabr.; 6 mijlen O. van Vire.

CLEDAGH, is de naam van onderscheidene Eng. riviertjes in Wallis.

CLEDEN, 2 Fr. dorpen, dep. Finisterre.

CLEDHAN, Eng. riv. in Wallis, valt in de haven van Milford.

CLEEBERG, vlek en ambt in Nassau, met een kasteel, kopermijn en 500 inw.

CLEEBURG, Beij. vlek, Rijnkreits, arr. Landau, met 900 inw.

CLEENISH, Ier. eil. in het meer Erne.

CLEES (LES) of *Esclees*, Zwits. open stadje, kanton Waadt, arr. Yverdon, aan de riv. Orbe, tusschen bergen gelegen.

CLEF, Fr. vlek, dep. Maine en Loire.

CLEGNEREC, Fr. vlek, dep. Morbihan, arr. Pontivy, met 3200 inw.

CLEISH, Schot. dorp, gr. Kinross, ten Z. v. 't zelve heeft men de Claish-Hills.

CLELLE, Fr. dorp, dep. Isère.

CLEMENCY, Nederl. dorp in Luxemburg, met 690 inw.; 2 mijlen van Arlon.

CLEMENGES, Fr. dorp, dep. Marne.

CLEMENSWERTH, Han. slot, in de heerl. Meppen, gewoon zomerverblijf van den hertog van Aremberg.

CLEMENT, Eng. eil., gr. Cornwallis, aan de Z. kust bij Port Inis in Mountsbaai.

CLEMENT, (ST.) Fr. dorp, dep. Op. Alpen, 2 mijlen van Embrun. 2. Fr. vlek, dep. Corrèze. 3. Fr. vlek, dep. Maine en Loire, bij Angers. 4. Fr. vlek, dep. Yonne, digt bij Sens.

CLEMENTE, (ST.) eil. in de N. Amer. Rep., aan de kust van Nieuw Albion. 259. 42. L. 33. N. B. 2. Spaan. vlek, prov. Cuenca, met 3 kerken, 6 kloosters, 1 hospitaal en 4000 inw.

CLEMENTI, groot Turk. dorp in Dalma-

matië, prov. Herzegovina, met 1500 inw.

CLEMENTIN, (ST.) Fr. vlek, dep. Vienne, 2 mijlen Z. van Civray. 2. Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, 6 m. van Thouars.

CLEMENTINERS, nakomelingen van de Oude Illyriërs, welke men in sommige oorden van Turkije vindt. Zij noemen zich zoo naar den bisschop CLEMENS.

CLEMENTS-WELLS, (ST.) Schot. dorpje, gr. Haddington, bij Musselburgh.

CLEMONT, 1 Fr. dorp, dep. Op. Marne, arr. Chaumont. 2. Fr. D. dep. Cher.

CLEMSKERKE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen; 735 inw.; 2 uren v. Ostende.

CLENZE, Han. vlek in Luneburg, ambt Luchow, met 500 inw.

CLEOBURY MORTIMER, Eng. vlek, Shropshire, aan de Teme, met 1582 inw.

CLEPPÉ, Fr. dorp, dep. Loire.

CLERAC of *Clairac*, Fr. stad, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, aan de Lot, met 5900 inw., handel in koren, wijn en brandewijn. 2. Fr. vlek, dep. Ned. Charente, arr. Jonsac.

CLERAVAUX, Fr. dorp, dep. Creuse.

CLERHAYD, Nederl. dorp, prov. Namen, $2\frac{1}{2}$ mijl van Durbuy.

CLERK, (KAAP) landpunt ten Z. van kaap Oluitor op Kamschatka, door kapitein CLERK, ontdekt en door KRUSENSTERN aldus genoemd en merkwaardig geheeten als een der weinige sterrekundig bepaalde punten, tusschen de baai Awatscha en de Behring'sstraat. 61. 48. N. B. en 194. 48. L. 2. Zie Clarke.

CLERKE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Veurne, met 1970 inw.

CLERKE'S ISLAND, eil. in de N. Stille Zuidzee. 63. 15. N. B. 194. 30. L.

CLERKE'S RIVER, groote N. Amer. riv., die in 't Rotsgebergte ontspringt en in de Columbia valt, op 48. N. B.

CLERKE'S ROCKS, groep rotsige eil. in den Atl. oceaan, nabij Georgië, 55. Z. B.

CLERMONT, Nederl. dorp, prov. Namen, met 500 inw.; $1\frac{1}{2}$ mijl van Walcourt. 2. Nederl. dorp, in de prov. Luik, arr. Verviers, met 2,634 inw. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Ohio, met 9,960 inw. 4. C. of Clairmont, Sard. ambt en stad in Savoije, tusschen de riv. Fier en les Usses. 5. Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble. 6. Fr. vlek, dep. Sarte, arr. la Flèche. 7. N. Amer. vlek in Z. Carolina. 8. N. Amer. vlek in Nieuw Hampshire. 9. N. Amer. vlek in Nieuw York, gr. Columbia, met 1000 inw. 10. Fr. vlek, dep. Ned. Charente. 11. Nederl. dorp, prov. en $3\frac{1}{2}$ m. v. Luik. 12. Zie Clermont Ferrant.

CLERMONT DE LODEVE, Fr. stad, dep. Hérault, arr. Lodève, op eene rots, aan de Lergue, met een kasteel, 5300 inw. en fabr. voor laken, katoen, wol, kousen, hoeden, enz. 43. 37. N. B.

CLERMONT-DESSOUS, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. en 4 m. W. van Agen, op eene hoogte, met 1250 inw.

CLERMONT-DESSUS of *d'Entragues*, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. en 4 mijlen O. van Agen.

CLERMONT-EN-ARGONNE, Fr. stad, dep. der Maas, arr. Verdun, aan de Aire, met eene porseleinfabrijk. 22. 44. 20. L. 49. 6. 4. N. B.

CLERMONT EN BEAUVAISIS, Fr. arr., dep. Oise, groot 24 vierk. mijlen, met de kantons Clermont, Breteuil, Crevecoeur, Froissy, Liancourt, Maignelay, Mouy en St. Just en 87,000 inw. De eveneensgenoemde hoofdplaats ligt op eenen heuvel, aan de Brèche, heeft een kasteel, 1950 inw., fabr. en handel. 20. 4. 55. L. 49. 22. 40. N. B.

CLERMONT-FERRANT, Fr. arr., dep. Puy-de-Dôme, dat op $45\frac{1}{4}$ vierk. mijl in de kantons Clermont, Bourg-Lastig, Billom, Herment, Montferrant, Pont-sur-Allier, Rochefort, St. Amand, St. Die, Vertaison, Veyre en Vic-sur-Allier, 169,000 inw. bevat. De eveneensgenoemde hoofdpl. ligt op eenen aangenamen heuvel, in eene vulkanische landstreek, tusschen de Artieres en Bedat; zij heeft 3 opene plaatsen, 10 kerken, waaronder de fraaije hoofd- of bisschopskerk, 5 hospitalen en 30,400 inw.; is de zetel van een' bisschop, heeft eene kamer van koophandel, een kon. collegie, eene bibliotheek, geleerde genootschappen, maatschappij voor den landbouw, enz. Ook zijn er fabr. voor papier, linnen, kanten, hoeden, zijden en andere stoffen; en in de nabijheid Romeinsche oudheden, 8 gezondheidsbronnen, en in de voorstad St. Allyer eene versteenende bron, waarbij men eene brug vindt, uit de natuur door het kalkachtig water van deze bron gevormd. Zij is de geboortepl. van den wiskunstenaar BLAISE PASCAL. 20. 45. 2. L. 45. 46. 44. N. B.

CLERMONT GALLERANDE, Fr. vlek, dep. Sarte; 1 mijl N. O. van la Flèche.

CLERVAL, Fr. stad, dep. Doubs, arr. Baume, aan de Doubs, met 1200 inw.

CLERVAUX, zie Clairvaux.

CLERY, CLAIRY, (*Notre Dame de*) Fr. stadje, dep. Loiret, arr. Orléans, met 2450 inw.; 5 m. N. O. van Beaugency.

CLERY-CREQUY, Fr. D., dep. Somme.

CLESICUY, dorpje in Klein Azië, bij Angora, met eene vervallene kerk.

CLESS, Oosteur. dorp in Tirol.

CLE-

Cleta-Skerry, Schot. eilandje, zijnde het kleinste der Orcadische eil.
Clethy, Eng. riv. in Wallis, valt 1 m. N. van Pembroke in de Dungledy.
Cleton, Eng. riviertje in Wallis, zijnde een tak van de Dee.
Cletter, tak van de Dovy in Wallis.
Cleve, zie Kleef.
Cleveland, Eng. distr., gr. York, North Riding, zeer vruchtbaar in granen. 2. Baai en kaap op de O. kust van Nieuw Holland 164. 30. L. 19. Z. B.
Cleves, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, bij Port Royal.
Clew of *Newton Bay*, Ier. baai op de W. kust van 't gr. Mayo, met de Achilles eilandjes in dezelve. 8. 6. L. 53. 49. N. B.
Cley of *Clay*, Eng. vlek, gr. Norfolk, aan de Thym, met eene haven, zoutwerken, koren- en moutbandel.
Clichy, Fr. dorp, dep. Seine, arr. St. Denis, aan de Seine, digt bij Parijs, met 1360 inw. en prachtige landhuizen.
Clie, N. Amer. meer in Op. Canada, dat met 't meer Huron gemeenschap heeft.
Cliff, eene der Vlaamsche banken, ten N. van Grevelingen. 2. Eng. zandbank, aan de kust van het gr. Kent, ten W. van Margate.
Cliffe-King's, Eng. stadje, gr. Northampton, 9 mijlen van Northampton.
Clifford, Eng. fort, gr. Northumberland, aan den mond der Tyne bij hetwelk twee vuurbaken staan.
Cliffy, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, valt in de Kenhawa. 296. 38. L. 37. 52. N. B.
Clifton, Eng. stadje, gr. Gloucester, aan de N. Avon, maakt met Bristol slechts ééne plaats. Zij heeft breede regelmatige straten, schoone huizen en 9,000 inw. 2. Eng. koopstadje en haven, gr. Devon. 3. Schot. stadje, gr. Perth, bij Tyndrum. 4. Eng. vlek, gr. Lancaster, met 900 inw. 5. Eng. gehucht in Westmoreland, aan de Loder. 6. Nog vele andere Engelsche plaatsen.
Clignua, Z. Amer. eiland met een dorp, tot de Chiloë eil. behoorende.
Climax, berg in Aziat. Turkije, prov. Syrië, bij de stad Tripoli.
Climmen, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 850 inw.; $\frac{3}{4}$ m. v. Fauquemont.
Clinch, riv. in N. Amer., valt 12 m. beneden Knoxville in de Tennessee.
Clinchamps, 2 Fr. vlekken, dep. Calvados; het eene 2 m. Z. van Caen, het andere 2 m. W. van Vire gelegen.
Cling, Beij. distr., heerl. Burghausen.
Clinge, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Hulst, met 1900 inw. $\frac{3}{4}$ uur van Hulst.
Clingen, Saks. vlek aan de Elbe, 2 uren Z. van Sonderhausen.
Clingenberg, Beij. stadje, Ned. Mainkreits, aan de Main, met 800 inw.
Clinowo, Turk. stad in Dalmatië.
Clinton, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, ten W. van 't meer Champlain: het bevat op 279 V. M. 8000 inw. Men vindt er vele bosschen vol wild, elandsdieren, beeren, bevers, wild gevogelte, veel visch, enz. De hoofdpl. is Plattsburgh. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Ohio, met 2670 inw. 3. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, Duchess county. 5. Dorp in dezelfde prov., gr. Oneida.
Clion, Fr. vlek, dep. Indre, arr. Chateauroux, met een kasteel en 1200 inw.
Clippen of *Steen-Clippen*, eil. op de O. kust van China.
Clippertons eiland, groote klip, aan de N. W. kust van Amer., op 10. 27. N. B.
Clissa, Oostenr. slot in Dalmatië, kreits. Spalatro, op eene hooge rots, aan eenen bergpas, met wijn- en olijventeelt.
Clisse, zie Cisse.
Clisson, Fr. dorp, dep. Ned. Loire, aan de Sèvre, met 1200 inw. 47. 6. N. B.
Clissow, Pool. dorp, waiw. Sandomir.
Clissy, zie Clecy.
Clist, Eng. riviertje, gr. Devon.
Clitch, O. Ind. eil. niet ver van 't eil. Cumbava. 8. 9. Z. B. 134. 47. L.
Clithero, Eng. vlek, gr. Lancaster, aan de Ribble. 15. 26. L. 53. 56. N. B.
Clitna, Oostenr. riv. in Dalmatië.
Clitourp, Fr. dorp, dep. Kanaal.
Clitow, Boh. vlek, kreits Pilsen, met aanzienlijke zilvermijnen.
Clitunno, riv. in den Kerk. Staat, legatie Spoleto, stort zich in de Topino.
Clivegir, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 1200 inw.; 1 m. Z. v. Burnley.
Clivia, sterke Spaan. stad, prov. Catalonië, aan de Fr. grenzen.
Clivio, volkrijk Lomb. Ven. vlek in Valteline, ten W. van Morbegno.
Cloak bay, baai tusschen North eil. en koningin Charlotte's eil. op de N. W. van Amer. 244. 21. L. 54. 24. N. B.
Cloates of *Cloat eil.*; het is zeer twijfelachtig, of dit eil., dat ten N. W. van Nieuw Holland in de Ind. zee moest liggen, wezenlijk bestaat. Honderd jaar zijn er sedert de ontdekking verloopen en nimmer heeft men het weer gevonden. Ook Wilson zocht het te vergeefs. Manneville tte stelt het op 21. 55. Z. B. 110. 25. L.
Cloche, (la) N. Amer. eil. in het meer

meer Huron. 45. 43. N. B. 295. 58. L.
Clochnaban, kruin van 't Schot. Grampisch gebergte, gr. Kincardine, 2,370 voet hoog.
Clodagh, Ier. riv., welke 2 mijlen Z. van Enniskillen in het meer Erne valt.
Cloden, Pruis. D., regdst. Potsdam.
Clody, Ier. riv., valt in de Bann.
Clogheen, Ier. dorp, gr. Tipperary.
Clogher, Ier. stadje, gr. Tyrone, met een' bisschop. 10. 41. L. 54. 25. N. B.
Clogher Head, kaap op de O. kust van 't Ier. gr. Louth. 53. 47. N. B. 11. 34. L.
Cloghy, Ier. baai ten N. van Newcastle.
Clois of *Cloye*, Fr. stad, dep. Eure en Loire, aan de Loir, met 1520 inw.
Clolugh, Ier. riv., valt in de Suir.
Clomines, zie Clonmines.
Clonard, Ier. dorpje met een bisdom, gr. Meath. 2. Kaap op de O. kust van 't schiereil. Corea. 36. 4. N. B. 147. 45. L.
Clonea, Ier. baai op de Z. kust, N. O. van Dungarvon baai.
Clonegall, Ier. vlek, gr. Wicklow.
Clonekilty, Ier. zeedorp, gr. Cork, aan de baai van dien naam, met fabr.
Clones, Ier. vlek, 3 mijlen Z. W. van Monaghan, met een' bisschop.
Clonfert, Ier. stadje, gr. Galway, aan de Shannon, met een' bisschop.
Clonmell of *Clomel*, Ier. hoofdstad van 't gr. Tipperary, aan de Suir, met handel en fabr. Geboorteplaats van Sterne. 52. 14. N. B. 10. 4. L.
Clonmess, eil. aan de N. W. kust van Ierland, 9 m. N. W. van Londonderry.
Clonmines, Ier. vlek, prov. Leinster, gr. Wexford. 52. 14. N. B. 11. 7. L.
Clonthal, zeer schoon Zwits. dal, kanton Glaris, boven den Praghel.
Clontarf, Ier. dorp met zeebaden, ten N. O. van het kasteel van Dublin.
Cloppenburg, zie Kloppenburg.
Closeburn, Schot. bergachtig kerspel, gr. Dumfries, met 1760 inw.
Closter, N. Amer. D. in Nieuw Jersey.
Closter Neuburg, zie Neuburg.
Closter Seven, Han. vlek in Bremen, aan de Aue; 6 mijl. Z. van Stade.
Cloten, Zwits. D., kanton Zurich.
Clotte, Fr. dorp, dep. Ned. Charente.
Clotzen, Han. vlek, heerl. Zell.
Cloud, (St.) Fr. vlek, dep. Seine en Oise, 2 uren O. van Parijs, aan de Seine, met een kon. paleis, heerlijke gezigten, wandelwegen en waterwerken.
Cloudy Baai, baai op de N. O. kust van het Z. deel van Nieuw Zeeland.
Clouere, (la) Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Chivray, met 220 huizen.
Clova, zie Cortachy en Clova.
Clovely, inham in de Barnstaple baai, in het verkeerde Kanaal.
Cloven Cliff, voorgebergte op het N. van een eilandje, bij de N. W. kust van Spitsbergen. 27. 45. L. 79. 59. N. B.
Clover Creek, N. Amer. riv. in Kentucky, valt in de Ohio. 37. 34. N. B.
Clover Forest, dorp der N. Amer. Rep., prov. Virginië, 14 mijlen Z. W. van Richmond.
Clowey, N. Amer. riv., welke uit het meer Clowey voortkomt en in het meer Arathapesco valt. 2. N. Amer. meer op 271. 31. L. 62. 20. N. B.
Cloye, zie Clois.
Cloyne, Ier. vlek en bisdom, gr. Cork.
Cluale, vlek in de N. Amer. Rep., in Georgië, 4 mijlen Z. van Oakfuskee.
Cluden of *Cairn*, Schot. riv., ontspringt in 't gr. Dumfries en valt in de Nith.
Clugny, Fr. stad, dep. Saône en Loire, arr. Maçon, met 3 kerken, 2 gasthuizen, onderscheidene fabr. en 3820 inw. 22. 18. 50. L. 46. 24. N. B. 2. Eil. in de Ind. zee, door Kerguelen ontdekt. 86. 26. L. 48. 46. Z. B.
Cluis Dessous en Dessus, 2 Fr. stadjes, dep. Indre.
Clumans, Fr. D., dep. Ned. Alpen.
Clunie, bergachtig Schot. kerspel, gr. Perth, distr. Stormont; 1060 inw. 2. Schot. meer, gr. Perth, ¾ mijl groot.
Cluny, Schot. stadje, gr. Aberdeen, distr. Mar, tusschen de Dee en de Don, met 820 inw. 2. Schot. riv., gr. Aberdeen, valt in de Dee. 3. Zie Clugny.
Clus of *Clusen*, Zwits. vlek en bergpas, kanton Solothurn.
Cluse, Sard. stad in Savoije, prov. Faucigny, met 1800 inw.
Cluson, zie Clusone.
Clusone, Lomb. Ven. vlek, legatie Bergamo, tusschen het meer Iseo en de riv. Serio, met fabr., koper- en vitrioolwerken en 3100 inw. 2. Sard. riviertje in Piëmont, hetwelk boven Poncalieri in den Po valt, en het dal Cluson of Clusone bespoelt.
Clussay, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres.
Clusz, zie Clauss, No. 2.
Cluysen, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 1360 inw., 2 mijlen van Sas van Gend.
Cluzette, bergëngte in het Zwits. kanton Neufchatel, tusschen de bergen Bondry en Tourne.
Clwyd, Eng. riv. in N. Wallis, gr. Denbigh, valt in de Iersche zee.
Clybea, Aklibia, voormaals *Clypea*, Afr. plaatsje, op eene kaap, met een kasteel: 15 mijlen O. van Tunis.
Clyde, Schot. riv. die op het grensge-

gebergte van Dumfries ontspringt, door Lanark stroomt, de watervallen van Boniton en Stonebyres vormt en bij Greenock in de Clyde Frith valt.

CLYDE ST. JOHN, N. Amer. riv. in Nieuw Schotland, welke de grenzen van de N. Amer. Rep. uitmaakt en naar Fundy baai loopt; aan haren mond heeft zij 2 groote watervallen.

CLYDE-FRITH, vischrijke golf op de W. kust van Z. Schotland, bij 't eil. Arron, en tusschen de gr. Argyle en Wigtown. Hier vindt men de Clyde ijzerwerken, na die van Carron de grootste in Schotland. Zij leveren kanonnen, kogels, bommen, allerlei ijzerwaren en houden meer dan 500 arbeiders bezig.

CLYDESDALE, zie Lanark.

CLYNE, N. Amer. stadje in N. Schotland, gr. Southerland.

CLYTHNESS, Schot. kaap aan de Z. O. kust van 't gr. Caithness. 14. 28. L. 58. 20. N. B.

CMIELOW of *Cmielow*, Pool. stadje, waiw. Sandomir, aan de Kamienna.

CNOCKE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen; 550 inw.; 3½ m. van Brugge.

CNOPITZ, Oostenr. riv. in Carinthië, valt 2 m. Z. W. v. Saxenburg in de Draw.

COA, tak van de riv. de Douro, in de prov. Tra-los-Montes, in Portugal.

COA, O. Ind. eil. bij de Z. kust van 't eiland Flores. 139. 37. L. 8. 50. Z. B.

COAI, Z. Amer. riviertje in Paraguay, valt in de Parana.

COADOUR-MAGOAR, Fr. dorp, dep. Noordkusten, 1 uur van Guingamp.

COALBROOKDALE, Eng. vlek in Shropshire, met schoone ijzerfabrijken.

COALEY, Eng. vlek, gr. Gloucester.

COAL RIVER, riv. aan de O. kust van Nieuw Holland, met de kolonie Kingstown en koolmijnen aan hare oevers. Zij valt op 32. 57. Z. B. in Port. Hunter.

COALSVAUGHTON, Schots. dorpje, gr. Clackmannan; 1 uur N. O. van Alloa.

COALTOWNS, (Oost en West) twee aan elkander grenzende Schot. dorpen, gr. Fife; 1 uur N. O. van Kirkaldy.

COANAMA en CONAWINI of *Conawine*. 2. Z. Amer. riv. in Fr. Guiana, die op 5. 35. en 2. 55. N. B. in zee vallen.

COAN CREEK, riv. in Virginië, valt in de Potomack. 301. 12. L. 38. 4. N. B.

COANGO, riv. in W. Afr., ontspringt in 't rijk Matamba en valt in de Congo.

COANJONG, stad der Birmannen in Pegu, aan de Bassein riv. 17. 15. N. B. 112. 50. L.

COANZA, riv. op de W. kust van Afrika, tusschen Angola en Benguela, waarin zich vele krokodillen en rivierpaarden ophouden: zij is 45 mijlen ver bevaarbaar, en valt op 9 Z. B., ten Z. van St. Paul de Loanda, in de Atl. zee.

COARI of *Carori*, Z. Amer. riv., die op 4 Z. B. in den Maranon valt.

COASINA, Fr. stadje op 't eil. Corsica; 2630 inw.; 6 m. N. van Porto Vecchia.

COASSOLO, Sard. stad in Piëmont, met 5682 inw.

COAST CASTLE, zie Cape Coast.

COATEPEC, (ST. JEROME DE) stad in Mexico, N. O. van Puebla-de-los-Angelos.

COATICOOK RIVER, riv. in Neder Canada, een tak van de St. Francisco.

COATLAN, N. Amer. riv. in Mexico, valt op 15. 12. N. B. in de Stille Zuidzee.

COATWEAL, Fr. D., dep. Finisterre.

COAUTLA of *Huautla*, hoofdpl. van een distr. van dien naam in Mexico, met omtrent 350 familiën, uit Spanjaarden, Mulatten en Indianen bestaande. 19. 5. N. B. 278. 51. L.

COAVO, aanzienlijke riv. in O. Afrika, op 8. 40. Z. B. in zee vallende.

COAZZA, Sard. stad in Piëmont, prov. Susa, op een' heuvel, aan de vereeniging der Sangone en Sangonetto, met linnenweverijen en 3100 inw.

COBADE, Fr. dorp, dep. Op. Loire.

COBAGUA, W. Ind. eil., bij de kust van Z. Amer. 313. 20. L. 10. 50. N. B.

COBAN of *Vera Paz*, Z. Amer. stad in, en 50 m. N. O. van Guatimala, prov. Vera Paz, nabij de Honduras baai.

COBBÉ, hoofdstad van Darfour, in de binnenlanden van Afrika, residentie van den sultan, met 6,000 inw. en handel op Egypte. 45. 54. L. en 14. 11. N. B.

COBBEGEM, Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, met 300 inw.; 2 m. van Brussel.

COBBESECONTE, N. Amer. riviertje, distr. Maine, valt in de Kennebeck.

COBBS, stad in de N. Amer. Rep., in Virginië; 6 m. Z. W. van Richmond.

COBDA, Spaan. vlek in Grenada.

COBECA, riv. en haven, op 't W. Ind. eiland Porto-Rico.

COBEJA, Z. Amer. haven in Peru, op 22. 25. Z. B. 307. 32. L.

COBEBUIT, zie Colchester.

COBER, Eng. riviertje in Cornwallis, valt beneden Helstone in het Kanaal.

COBERN, Pruis. dorp, nabij Coblenz, met 750 inw. en koornbouw.

COBESSICONTISAR, meer in de N. Amer. Rep., in de prov. Maine.

COBHAM, stad in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, tegenover Jamestown. 2. Eng. dorp, gr. Kent, met 570 inw. 3. Eng. dorp, gr. Surrey, met 1200 inw.

COBLENZ, Pruis. regdst. der prov. Ne-

Neder Rijn, welke op 92 vierk. mijlen, 359,200 inw. bevat en 14 kreitsen heeft, als: Coblenz, St. Goar, Simmern, Creuznach, Zell, Maijen, Cochem, Ahrweiler, Adenau, Linz, Altenkirchen, Wetzlar, Neuwied en Braunsfels, in welke 32 steden en 976 gemeenten zijn.

COBLENZ, Pruis. kreits in voorn. regdst., die op 6 vierk. mijlen 40,000 inw. bevat, waarvan 24,500 op den linker en 15,500 op den regteroever van den Rijn wonen. De hoofdstad Coblenz ligt in den hoek, welken de Moezel en de Rijn bij derzelver zamenkomst vormen, en over welke eerste rivier alhier eene steenen brug ligt, van welke men een zeer schoon uitzigt heeft, en die op 15 uit lavasteen gebouwde bogen rust, 536 schreden lang en van 6 tot 11 schreden breed is. De stad is zeer oud en thans de zetel van den opper president der regering van dit regdst. en van andere regerings Collegiën. Zij heeft regelmatige en luchtige straten, 14 Roomsche, 1 Luthersche en 1 Hervormde kerk, waaronder de Colegiaat-kerk aan den H. Castus gewijd, en de Lieve vrouwekerk uitmunten. In de Neustadt, alwaar de beste en schoonste huizen staan, vindt men het keurvorstelijk residentie-slot, in eenen antieken smaak gebouwd, benevens den schouwburg en het Russisch huis. Verder zijn hier twee hospitalen, een weeshuis, een raadhuis, een gymnasium, eene kweekschool voor schoolonderwijzers, en eene veeärtsenijkundige school; onderscheidene bijzondere verzamelingen van schilderijen, kunststukken en boeken, en eene prachtige waterleiding door den laatsten keurvorst CLEMENS aangelegd, welke van eenen berg bij Mitternich het zuiverste bronwater in al de wijken der stad voert. Men telt hier 15,600 inw., welke voornamelijk van den tuinbouw, handwerken en scheepvaart, de kon. collegiën en het garnizoen bestaan; de fabrijken en handel zijn van weinig belang. Ook zijn hier twee wel bezochte jaarmarkten. Een kwartier van de stad ligt, op eenen berg, het zoogenoemde *Karthause*, een voormalig klooster, dat door de Franschen vernietigd werd, en thans eene plaats van uitspanning voor de inw. van Coblentz, is, gelijk ook de *Koekofs*, de hoogste berg in den omtrek, die over het algemeen zeer aangenaam en vruchtbaar in koren, ooft en wijn is. Voor de stad ligt eene gierbrug over den Rijn. 25. 10. 54. L. 50. 21. 55. N. B.

COBLENZ, Zwits. D., kanton Aargau.

COBLESKILL, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Schoharie, met 2600 inw.

COBO, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Popayan, welke in de Magdalena valt.

COBOSE, O. Ind. eilandje aan de O. kust van Siam. 12. 43. N. B. 119. 15. L.

COBRA RIVER, zie Ancobra.

COBRAS, *Slangen eil.*, groep eil. op de O. kust van Afrika, waarvan de eil. Pemba, Zanzebar en Monfia de voornaamste en rijk in rijst zijn. 2. Braz. eiland, ten Noorden van het voorgebergte, waarop St. Sebastiaan of Rio Janeiro ligt. Hetzelve is goed gedekt en bevat het arsenaal der marine van Brazilië.

COBRE, N. Amer. Riv. in Veragua, welke op 8. 3. N. B. in de Stille Zuidzee valt. 2. Riv. op 't W. Ind. eil. Jamaïca, waaraan de hoofdpl. Spanishtown gelegen is.

COBRE, (EL) stadje op 't W. Ind. eil. Cuba, 4 mijlen W. van St. Jago.

COBRIE, Nederl. dorp in Luxemburg.

COBREVILLE, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 mijlen van Neufchateau.

COBROS, zie Cyprus.

COBRU, Nederl. dorp in Luxemburg, 1½ uur van Bastogne.

COBURG, hertogdom in Duitschland, uit onderscheidene van en nabij elkander gelegene stukken bestaande: het bevat op 26 vierk. mijlen 79,500 inw., die meestal van den Lutherschen godsdienst zijn, en voornamelijk van 't spinnen en weven van wollen, linnen en katoenen stoffen, van looijerijen, den landbouw, de veeteelt en de mijnwerken bestaan. Het land bestaat voornamelijk uit: 1°. het deel van 't vorst. Coburg met het afgescheiden liggend Hennebergsche ambt Themar; 2°. het Z. deel van het vorst. Altenburg, of 't vorst. Saalfeld; 3°. de prov. aan gene zijde van den Rijn, bestaande uit deelen van onderscheidene kantons, vooral dat van *Baumhald*. (Men zie de art. dier onderscheidene deelen). De regering is in handen van eenen Saksischen hertog, en is door eenige landstenden bepaald, welke, volgens de schikkingen van 16 Mei 1816, uit de bezitters van adelijke goederen en de verkozene afgevaardigden van burgers en boeren zullen bestaan. De inkomsten worden op 560,000 florijnen geschat, terwijl de schulden vrij aanzienlijk zijn. Deze staat houdt ongeveer 1000 man in de wapenen.

COBURG, vorstendom in Duitschland, door het bovenland van Meiningen, door Beijeren en Hildburghausen omringd: het

het is bergachtig en boschrijk, daar het door een deel van het Thuringerwoud bedekt wordt, doch heeft ook vruchtbare streken, die door de Itsch, Rodach, Steinach, (die paarlen bevat) Werra, enz. bespoeld wordt. Het bevat op $7\frac{1}{2}$ vierk. mijl., 4 steden, 2 vlekken, 168 dorpen en buurten en 35,200 inw.; terwijl het koren, vlas, hout, teer, pek, ooft, hop, wijn, potasch, marmer, lavasteen, vollersaarde, gips, slijpsteenen, rundvee, schapen en wild voortbrengt. Het wordt in de stad Coburg en in de ambten Coburg, Neustadt, Rodach en Themar verdeeld.

COBURG, ambt in het voorn. vorst., aan de beide oevers der Itsch, hetwelk, behalve het gebied der stad Coburg, op 3 vierk. mijlen, 1 vlek, 69 dorpen en buurten en 6,950 inw. bevat.

COBURG, hoofdstad van het geheele hert. en verblijf van den hertog en verschillende regerings collegiën, in een aangenaam dal aan de Itsch. Zij is ommuurd en, met de lange voorsteden, in 9 kwartieren verdeeld, en bevat het residentieslot Ehrenburg met een' schoonen tuin, 5 kerken, 1 weeshuis, 3 hospitalen, een schoon tuighuis, raadhuis op de markt, een gymnasium met alle regten en vrijheden, eene hooge school, 2 boek-, eene naturalie- verzameling en sterrenwacht en een opvoedings gesticht; verder eene Latijnsche school, kweekschool voor schoolonderwijzers en 7100 inw., die porselein-, goud- en zilverfabr., steenslijperijen, linnen- en katoenweverijen-, laken-, wol- en metalen knoopenfabr., benevens eene geschut- en klokkengieterij hebben, en handel in wollenstoffen en lakens, pruimen, potasch, boter, meel, aardewerk, enz. drijven. 28. 39. L. 52. 14. 45. N. B.

COBURG, vesting op eenen berg bij voornoemde stad, met goede bolwerken en een wel voorzien tuighuis.

COCA, Spaan. stadje, prov. Segovia, aan de Cega, met een oud kasteel, waarop PHILIP WILLEM, oudste zoon van WILLEM I, onzen stadhouder, 29 jaren gevangen zat. 2. Z. Amer. riv. in Quito, valt in de Nato.

COCAGNA, zie Cucagna.

COCAMAS, Indiaansche volksstam in Peru, in de Pampa del Sacramento, tusschen de riv. Huallaga en Ucayale.

COCANARA of *Jagernant Poram*, O. Ind. stad, niet ver van de riv. Godavery.

COCCONATO, Sard. vlek in Piémont, prov. Asti, op eenen heuvel; 2480 inw.

COCHA, 3 Zuid Amer. koloniën, waarvan 2 in Peru en 1 in Quito.

COCHABAMBA, Z. Amer. prov. in Peru, welke ten N. aan het Andisch gebergte grenst, 36 mijlen lang en 10 breed, zeer vruchtbaar in koren, suiker en katoen, en rijk aan zout, minerale voortbr. en verwhout is, en 70,000 inw. heeft.

COCHABERUBA, Z. Amer. prov. van la Plata, met de hoofdstad Oropesa.

COCHABOTH of *Enimaga*, kleine Z. Amer. volksstam in la Plata, aan eenen arm der Pilcomayo, 140 man sterk.

COCHE, Z. Amer. eil. der Spanjaarden in de Caraïbische zee, ten Z. O. van Margaretha, 3 mijlen groot, uit éénen berg bestaande, met vele schildpadden. 10. 48. N. B. 313. 48. 7. L.

COCHECHO, tak van de Piscataqua riv. in Nieuw Hampshire, in de N. Amer. Rep.

COCHEIRA, Braz. vlek, prov. Bahia.

COCHERE, (LA) Fr. dorp, dep. Orne.

COCHEREL, Fr. dorp, dep. Eure.

COCHEM, KOCHHEIM, Pruis. kreits, regdst. Coblenz, met 22,520 inw., en de hoofdstad Cochim, aan de Moezel, met 1800 inw., en wijnteelt. 24. 45. L.

COCHIM, Z. Amer. riv. in Brazilië, prov. Cuiaba, valt in de Taquari.

COCHIN, KOTSCHIN, KUTSCHIN, kleine staat op de kust van Malabar, in O. Ind., Eng. presidentschap Bombay, die ten Z. aan Travancor, en ten W. aan de zee grenst, veel peper, cardamom, rijst, teer, hout, honig, was, ijzer, enz. oplevert, en door Hindo's, St. Thomas-Christenen, Joden en Mahomedanen bewoond wordt. De rajah is aan de Eng. cijnsbaar, heeft den van zijne voorouders oorspronkelijken titel *Perumpadapil*, en houdt zijn verblijf in Tripantry of Tripunetare.

COCHIN, hoofdstad van voorn. O. Ind. staat, op een eil., aan den mond der riv. Culi Coilan (Mangatti of Feira d'Alva), naast Goa de grootste stad aan deze kust, door de Portugezen gebouwd, sedert 1663 aan ons vaderland behoord hebbende, doch in 1816 tegen het eil. Banca verruild en aan de Eng. overgegeven. Zij heeft steenen huizen, schoone torens, breede straten, diepe grachten en vestingwerken. De inw. hebben wolweverijen en scheepsbouw en handel in peper, cardamom, teak- en sandelhout, kokosnoten, zeildoek, visch, edele gesteenten, enz. op Arabië en de Ind. havens. De bisschop der menigvuldige Roomsgezinden woont te Koilang of Coulang. 93. 56. L. 9. 56. 30. N. B.

COCHIN-CHINA, (KADSCHIN-DSCHI-NA

NA (d. i. land ten W. van China) groot Aziat. landschap tot Achter Indië behoorende, en thans een deel van het keizerrijk Anam uitmakende, hetwelk, volgens de jongste berigten, de prov. Tonkin, Cochin-China, Chiompa, Cambadscha, Laos en Laetho bevat. De oude geschiedenis en gesteldheid dezer landen zijn bij de Europeanen zeer weinig bekend. Het behoorde voormaals aan de Chinezen, doch het werd, na verscheidene omwentelingen, in 1800 met het kon. Tonkin en andere prov. vereenigd, en als een deel van 't rijk Anam aangemerkt, hetwelk wij bij Tonkin nader beschrijven zullen: van deze prov. zeggen wij dan nu slechts, dat zij tusschen Tonkin en Chiompa gelegen is, en zich langs de Chinesche zee uitstrekt, terwijl het aan den landkant door eene bergreeks begrensd wordt, die goud en zilver oplevert, en hier en daar zeer nabij den oever komt. De inw. zijn klein van gestalte, olijfkleurig, de sterkste van het rijk, en komen in hunne gelaatstrekken, spraak en gewoonten veel met de Chinezen overeen, en staan op denzelfden trap van beschaving. Onder de voortbr. behooren: veel specerijen en vooral eene soort van kaneel, die door de Chinezen boven de Ceylonsche geschat wordt; verder rijst, suiker, thee, peper, gember en voorts bijna alle O. Ind. gewassen, vooral fijne soorten van hout, alle tamme dieren (behalve schapen), alsmede elefanten, rhenosserossen, tijgers, gazellen, enz. De inw. drijven veel handel op China, terwijl men voor de Eur. goederen, die er weinig geacht zijn, (boven de geschenken aan den keizer) een regt van 12 p.Ct. moet betalen; de Fransche geweren zijn er het meest gewild. De prov. staat onder eenen stadhouder. De plaatsbeschrijving dezer landen is over het algemeen nog weinig bekend.

COCHINO, zeestadje op 't eil. Lemnos. 39. 57. N. B. 43. 8. L.

COCHINOS of *Zwijnen eil.*, groep eil. in N. Amer., in de baai van Honduras 15.58. N.B. Zie verder Zwijnen eiland.

COCHONS, (BAIE DES) de beste reede op 't W. Ind. eiland Tabago.

COCHRANE, kaap van 't Jap. eil. Ximo. 31. 51. N. B. 149. 37. L. 2. N. Amer. kaap op de W. kust van prins Willem's Sound. 230. 2. L. 60. 46. N. B.

COCK, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, aan de Pedee.

COCKBURN, schans op 't eil. St. Ascension, in de Atl. zee, aan de Afr. W. kust, welke dezen naam gekregen heeft ter eere van den admiraal, die den Ex keizer NAPOLEON naar St. Helena bragt. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Hampshire, gr. Grafton.

COCKBURN'S EILANDEN, groep Austr. eil., aan de N. O. kust van Nieuw Holland, op 11. 45. Z. B. 160. 48. L.

COCKBURNS PATH, Schot dorp, gr. Berwick, bij Dunbar, met 900 inw.

COCKE, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, met 6,300 inw.

COCKENZIE, zeeplaatsje in 't Schot., gr. Haddington, nabij Prestonpans.

COCKER, Eng. riv., gr. Cumberland.

COCKERHAM, Eng. zeedorp, gr. Lancaster.

COCKERMOUTH, Eng. eil., gr. Cumberland, aan de zamenkomst van de Cocker en Derwent, met een bergkasteel en 4000 inw., welke grove wollen stoffen, kousen, hoeden, leder, enz. vervaardigen. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., Nieuw Hampshire, gr. Grafton.

COCKLE, zandbank ten N. van de Eng. reede van Yarmouth.

COCKLE GAT, doortogt tusschen de Z. punt der bank Cockle (zie boven) en de Knowles.

COCKLE SHELL, baai aan de Z. O. kust van 't W. Ind. eil. St. Christoffel.

COCKPEN, Schot. kerspel, gr. Edinburg, aan de beide zijden der Z. Esk, met 2,200 inw.

COCKSAND, bank in de Eng. riv. de Theems, bij de kust van 't gr. Essex.

COCKSPUR, N. Amer. eiland in den mond der riv. Savannah.

COCKUPSEE, straat tusschen de N. en Z. Nassau of Paggy eil.

COCLA, Griek. dorp, ongeveer 1 Eng. mijl van de ruïnen van Platea.

COCLOIS, Fr. vlek, dep. Aube.

COCO, riv. van de Z. Amer. prov. Dariën, valt op 7. 8. N. B. in de zee. 2. Z. Amer. baai en haven; O. Z. O. van kaap Romano. 3. Z. Amer. eilandje aan de kust van Veragua. 8. 10. N. B. 295. 16. L. 4. Klein O. Ind. eil. in de baai van Bengalen. 7 mijlen ten Z. van hetzelve heeft het schip *Daphnis* voor weinige jaren eene rots ontdekt, welke de doorvaart tusschen de eil. Groot Andaman en de Cocos eil. zeer gevaarlijk maakt. 5. Eil. bij den ingang van de haven Carteret, op de Z. O. kust van Nieuw Ierland. 6. Kaap op de O. kust van 't eil. Madagascar, op omtrent 14. 20. Z. B. 68. 10. L.

COCOA ISLANDS, zie Cocos eilanden.

COCOA-NUT BAY, baai op de W. kust van Robert's eiland, met goeden ankergrond. 237. 34. L. 7. 35. Z. B.

COCOA-NUT POINT, kaap op de Z. kust van Gilolo. 146. 6. L. o. 44. Z. B.

COCOA-TREE, kaap op de N. kust van 't eil. Bali, in O. Indië.

COCORAH, O. Ind. stad der Mahratten in Malwah. 94. 51. L. 23. 43. N. B.

COCORIN, N. Amer. volkplanting in Mexico, aan de Hiaqui.

COCOROCUMA, Amer. eilandje in de golf van Mexico. 295. 20. L. 15. 50 N. B.

COCOS EILANDEN of *Cocoa Eil.*, kleine eil., Z. W. van Java, met vele kokosboomen en eetbare vogelnestjes, doch weinige inw. 110. 37. L. 14. 3. Z. B.

COCOS EILAND, tot de Boumans eil. in Australië behoorende, niet sterk bevolkt. 201. 18. L. 15. 50. Z. B.

COCOS-EILAND, eil. bij de kust van Z. Amer., volgens VANCOUVER op 293 35. 54. L. 5. 35. 12. Z. B.

COCOS-EILANDEN, groep van verscheidene onbeduidende eil., aan de W. kust van Sumatra, met vele kokosnoten. 113. 44. L. 3. 2. N. B.

COCOYAMOS, N. Amer. volksstam, prov. Durango, in Nieuw Spanje, welke de bergstreken van de Bolson de Mapimi, aan den linker oever van de Rio del Norte bewoont.

COCREMIERSK, Pruis. stadje, prov. Posen, met 700 inw.

COCU, kaap op de Z. O. kust van Terre Neuve, in N. Amer., ¼ mijl van Havre St. Jean. 2. Punt in de rivier de Theems in Eng., bij Limehouse-Reach.

COCUI, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Tunja, met 700 blanken en 150 Indianen; 30 m. v. Tunja.

COCULET, Fr. D., dep. Ned. Charente.

COCULLES, Fr., D., dep. Hérault.

COCUMONT, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, met 1530 inw.

COD, N. Amer. kaap aan de N. kust van Boston baai, met eene groote vuurbaak. 42. 4. N. B. 307. 36. L.

CODADI VOLPE, voorgebergte in Napels, prov. Calabria Ultra.

CODANISCHE GOLF, zie Kattegat.

CODAPAHAR, O. Ind. stad van Bundelcund. 25. 17. N. B. 97. 48. L.

COD BAY, baai in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts.

CODBECK, Eng. riviertje, gr. York.

CODDORS, Aziat. riv., prov. Kaukazus, scheidende Mingrelië van Abchasië. 2. Vlek aan deze riv. 44. N. B. 60. 22. L.

CODE, N. Amer. riv. in Panama, valt op 9. 5. N. B. 297. 11. L. in de zee.

CODEN, N. Amer. vlek in Virginië.

CODERA, Z. Amer. kaap op de kust van Venezuela. 311. 36. L. 10. 35. N. B.

CODERUS CREEK, riv. van de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, valt op 40. 3. B. 301. 6. L. in de Susquehannah.

CODESI, Turk. stadje in Albanië, 5 mijlen O. van Valona.

CODEVILLE, Sard. vlek in Piëmont, nabij Voghera, met 1250 inw.

CODOGNO, Lomb. Ven. vlek, legatie Lodi, aan de Adda, met handel in zijde en parmezaankaas, en 8000 inw.

CODOLAN, Spaan. kaap, aan de O. kust van het eil. Formentera. 38. 41. N. B.

CODOLSBERG, Beij. stad, Rezatkreits.

CODRELL, Spaan. eilandje bij Minorka, N. W. van Ciudadella.

CODROPIO, Lomb. Ven. vlek, legatie Friaul, aan het riviertje Stella.

COD ROY, riv., die tusschen kaap Ray en kaap Anguille, op 't N. Amer. eil. Terre Neuve, in zee valt.

COD'S-HEAD, Ier. kaap aan de Z. W. kust. 51. 36. N. B. 7. 47. L.

COE, Schot. riviertje in 't gr. Argyle.

COEI, zie Allygur.

COEKELAAR, Nederl. dorp in W. Vlaanderen, 4½ uur van Brugge.

COEN, riv. van Nieuw Holland in Australië, zich op 159. 26. 45. L. 12. 13. Z. B. in zee stortende.

COENCHES, Fr. dorp, dep. Vôsges.

COESFELD Pruis. hoofdstad in de heerl. van den Rijngraaf Salm, regdst. Munster, aan den oorsprong der Berkel, met 2060 inw., weverijen en handel. 24. 52. 22. L. 51. 57. 11. N. B.

COESNON, Fr. riviertje in Bretagne, valt beneden Pontorson in zee.

COEURVRES, Fr. vlek, dep. Aisne.

COETIVY, O. Afr. eil., ten N. O. van Madagaskar, in 1771 door den ridder COETIVY ontdekt. 7. 10. Z. B. 74. 45. L.

COETZA, W. Ind. eil., ten N. van Margarita.

COEYGHEM, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 705 inw.; 2¼ mijl van Kortrijk.

COEYMANS, dorp in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Albany, aan de Hudson riv., met 3,600 inw.

COEZE, Sard. vlek in Savoije.

COFFIN, N. Amer. eil., aan de kust van Z. Carolina. 297. 47. L. 32. 43. N. B.

COFFIN-EILAND, eil. bij de golf van Mozambique, zeer gevaarlijk door de koraalriffen, die zich 5 mijlen ver uitstrekken. Het schip Taunton Castle, leed 5 mijlen van hetzelve schipbreuk. Het ligt 12 mijlen van de kust van Madagaskar, op 17. 30. Z. B.

COFFRE DE PEROTE, RAUHCAMPATEPETL, (d. i. de vierhoekige berg), hooge vuurspuwende berg in Nieuw Spanje. 280. 31. 21. L. 19. 28. 57. N. B.

COFRE, Z. Amer. riv., valt tegenover Buenos Ayres in de Rio de la Plata.

COFRENTES, Spaan. dorp, prov. Valencia, met 1200 inw., wijn- en zijdeteelt.

COFT of *Keft*, Egypt. dorp, prov. Said, met de overblijfsels van de beroemde stad *Koptos*, van welke de Kopten hunnen naam hebben.

COGA, Afr. bewoond eiland in 't meer Dembea, in Abyssinië.

COGAZZA, Lomb. Ven. vlek, 2 mijlen N. N. W. van Brescia.

COGEAD, N. Amer. meer, op 66 N. B. en 268 L., 15 m. lang en 3 breed.

COGECES, tak van de Spaan. riv. Douro.

COGEND of *Curescata*, Aziat. stad in het land der Kirgis-Kaisaken, 60 mijlen N. O. van Samarkand.

COGEZES, Spaan. vlek in Segovia.

COGGESHALL, Eng. vlek, gr. Essex, aan het Blackwater, met 2500 inw.

COGHNAWAGA, Indiaansch dorp in Ned. Canada, 3 mijlen van Montreal.

COGILPATTY, O. Ind. stad in het distr. Tinnevelly. 9. 15. N. B. 95. 38. L.

COGNA, Sard. stadje in Piëmont, niet ver van Aosta, welker omtrek Val di Cogna genoemd wordt.

COGNAC of *Coignac*, Fr. arr., dep. Charente, hetwelk op 10 vierk. mijlen in de kantons Cognac, Chateauneuf, Jarnac, Charente en Segousac 45,000 inw. bevat. De hoofdpl. Cognac ligt aan de Charente, heeft 2,830 inw. en fabr. Men maakt hier den alom bekenden cognac brandewijn. 45. 41. N. B. 17. 19. L.

COGNE, Sard. stadje in Piëmont.

COGNEGLIO of *Konijnen eil.*, in de zee van Marmora, geheel uit rotsgrond bestaande en vol konijnen.

COGNEHORS, Fr. dorp, dep. Neder Charente, arr. Rochelle, met 190 huizen.

COGNELÉE, Nederl. dorp in de prov. Namen, 1¼ mijl van Namen.

COGNELIANO, zie Conegliano.

COGNET, F. dorp, dep. Isère.

COGOLLA, Spaan. riv. welke in oud Kastilië in de Nagarella valt.

COGOLLAS, Spaan. riv. en dorp, prov. Burgos.

COGOLLOS, Spaan. dorp in Granada.

COGOLLUDO, Spaan. vlek en markgr., prov. Guadalaxara, met een kasteel.

COGORETO of *Cogueto*, Sard. vlek, in 't groot hert. Genua, 3 m. van Savona.

COHAHUILA, N. Amer. prov. in Nieuw Spanje, heeft op 2,412 V. M. 16,900 inw.

COHANZY, zie Caesarea.

COHASSET, zeevlek in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts; nabij hetzelve liggen de gevaarlijke Cohasset-klippen.

COHEK, Aziat. stad der Afghanen, tegenover de verblijfplaats van den chan der Beludschen.

COHGNAWAGA of *Cahnawaga*, zie Johnstown.

COHONGORONTO, naam van de Potomack riv. in N. Amer., voor dat dezelve door het Blaauw gebergte gestroomd is.

COIAME of *Cayambe*, Z. Amer. riv., welke op 3. 33. Z. B. in den Maranon valt.

COIBA of *Puerto de Damas*, Amer. eil., bij de kust van Veragua. 296. 19. 30. L. en 7. 3. N. B.

COICH, Schot. riviertje, valt in de Dee.

COIGNI, zie Konieh.

COILADY, O. Ind. vesting in Tanjore.

COILAN of *Coulan*, voormalige Nederl., thans Eng. stad, met eene zeer goede haven op een eil., aan de kust van Malabar, in O. Ind., ten Z. van Cochin, het verblijf van eenen Roomschen bisschop. 94. 28. L. 8. 50. N. B.

COILLE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Tirhoot. 26. 15. N. B. 103. 36. L.

COILTIE, Schot. riv., gr. Inverness.

COIMBETOOR, O. Ind. landstreek ten Z. van Mysore, ten N. van Dindigul, bij den val van TIPPOE SAIB, onder het Eng. pres. Madras gekomen, en in N. en Z. Coimbetoor verdeeld: het eerste heeft door de oorlogen het minst geleden, en behield de kunstige fonteinen ter besproeijing der landerijen, die rijst, suiker, katoen, betel, enz. opleveren; ook vindt men er ééne zeer oude pagode. Het Z. deel heeft door den oorlog veel geleden. De hoofdpl. Coimbetoor heeft een kasteel, barakken voor een regiment paardenvolk, eene fraaije moskee en ongeveer 2,200 huizen. 10. 5. N. B. 94. 54. L.

COIMBRA, hoofdstad van de Port., prov. Beira, deels op eenen heuvel, deels aan het hangen van denzelven, en aan de Mondego gelegen, over welke riv. eene schoone brug ligt; zij is met vervallene muren en torens omringd, heeft naauwe, slecht aangelegde, kromme, en slecht geplaveide straten, 9 kerken, waaronder de bisschopskerk uitmunt, 25 kloosters, waaronder het schoone en rijke Augustijner klooster *St. Cruz*, een' bisschopszetel, een hospitaal, 1 armhuis, en de eenigste universiteit des lands, welke 5 faculteiten heeft, en in 1816, 33 leerstoelen met even zoo veel professoren en 22 substituten had, en in 1804 nog 1480 studenten telde. Zij heeft eene bibliotheek van 60,000 boekdeelen, eene sterrenwacht, een natuurkundig en naturaliënkabinet, een chemisch laboratorium,

eenen voortreffelijken kruidtuin en eene eigene boekdrukkerij. Verders is hier een koninklijk collegie der kunsten, met 13 onderwijzers in vereeniging met de hooge school, een instituut voor de inënting der koepokken, enz. De inw. bestaan voornamelijk van de universiteit, van eenige fabr., en van den handel in de voortbrengselen van den omtrek, zoo als olie, oranjeappelen, wijn, enz. Eene waterleiding van 20 bogen voorziet de stad van water. Tegenover de stad, aan de Mondego, ligt het zoogenaamde *Tranenhuis*, in hetwelk INES DE CASTRO gevangen zat en vermoord werd. Men telt er ongeveer 14,000 inw. 40. 12. 30. N. B. 9. 15. L.

COINCY, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. en 2 m. N. v. Chateau Thierry, met 950 inw.

COIN DE MIRE, onbewoond Afr. eil., op de O. kust, ten N. van Mauritius.

COINICH, Schot. riviertje, gr. Argyle.

COIOACAN of *Culuacan*, N. Amer. vlek, 2 mijlen Z. Z. O. van Mexico, met lusthuizen en 2000 Amer. huisgezinnen, en eenige laken-, baai- en serge fabr. 278. 12. L. 19. 20. N. B.

COIRA of *Coire*, zie Chur.

COIRO, Port. riv., valt in de Minho.

COISLANS, zie Coilan.

COJA, Port. stad, prov. Beira.

COJEDA, Z. Amer. volkplanting in de prov. Venezuela.

COJIMAR, riv. op de N. kust van 't eil. Cuba, O. van Havannah.

COJULA, N. Amer. riv. op de W. kust van Nieuw Mexico.

COKALAHISKIT, N. Amer. riv., uit het Rotsgebergte ontspringende, en op 47. N. B. in een' tak van de Columbia vallende.

COKE, (PUNT) de N. W. punt van de baai van Holkham, op de W. kust van N. Amer. 244. 19. L. 57. 43. N. B.

COKELAERE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen; 2700 inw., 2½ m. v. Dixmude.

COKERMOUTH, zie Cockermouth.

COKET of *Coquet*, onbewoond Eng. eilandje, aan de kust van het gr. Northumberland, tegenover Harxley.

COKINO, haven op het Turk. eiland Lemnos. 39. 57. N. B. 43. 8. L.

COL, COLL, een der Hebridische eil. bij Schotland, tot het gr. Argyle behoorende, 13 mijlen lang en 3 breed, met rotsen en meren bedekt. Het brengt koren, rundvee, geiten, konijnen, visch, lood, enz. op. De 2000 inw. zijn zeelieden en bestaan meestal van de visscherij en vogelvangst. 56. 30. N. B.

COLABA, O. Ind. eilandje en vesting der Maratten. 18. 39. N. B. 90. 40. L.

COLACA, zie Coloca.

COLAIRCOTTA, O. Ind. stad in de N. Circars, aan de oevers van een schoon meer. 16. 30. N. B. 99. 16. L.

COLALTO of *Collalto*, Lomb. Ven. vlek en kasteel, legatie Treviso.

COLAN, Z. Amer. dorp in Peru, prov. Piura, 2 mijlen N. O. van Payta.

COLANCHES, riv. op de kust van Peru.

COLANDRES, Fr. dorp, dep. Cantal.

COLANGODU, O. Ind. stad op de kust van Malabar, aan den voet der Ghauts, met 100 huizen en weverijen. 10. 42. N. B. 94. 35. L.

COLAPOOR, onafhankelijke O. Ind. staat der Mahratten, ten N. van het gebied van Goa, aan de zee, tusschen 15 en 17 N. B., met de steden Vingorla, Rarce en de hoofdstad Colapoor, op 92. 26. L. 15. 40. N. B.

COLAR, O. Ind. lands. in Bombay, prov. Mysore, welke suiker, katoen, koren en stofgoud voortbrengt. Ook wordt er zout geraffineerd en vele handwerken beoefend. De hoofdplaats Colar is met aarden wallen en grachten omgeven, heeft eene moskee, 't graf van HYDER ALY en ongeveer 700 huizen. 13. 8. N. B. 96. 5. L.

COLARES, Port. vlek, prov. Estremadura, digt aan zee en aan den voet van 't gebergte Cintra, met 225 huizen.

COLARPORE, O. Ind. stad in Berar.

COLAST, Nederl. D. in Luxemburg.

COLATE, N. Amer. riv. in Mexico, die op 16. 10 N. B. in de Zuidzee valt.

COLBACK, (NEDER en OPPER) Nederl. dorp in Luxemburg; 2 m. v. Arlon.

COLBATZ, Pruis. ambt, prov. Pommeren, aan de riv. de Plöne.

COLBENE, Afr. zeehaven in Tripoli.

COLBERG, Pruis. stad, prov. Pommeren, regdst. Cöslin, aan de Persante, welke ¼ mijl van hier in de O. zee valt, en aan haren mond eene goede haven vormt. Zij heeft 4 poorten, 5 Luth. kerken, 5 hospitalen, een werk- en tuchthuis, beurs, gymnasium en 5,200 inw., die van de visscherij, de fabr., zoutwerken, scheepvaart (die vrij van tol in de Sont is,) enz. bestaan. De stad wordt door kunstige waterwerken van het noodige water voorzien. 54. 7. N. B.

COLBERTS EILAND, eil. op de N. W. kust van Nieuw Holland, tot den Bonaparte's-archipel behoorende.

COLCHAGUA, prov. in Chili, hebbende ten O. het Andisch gebergte en ten W. de zee. Het is 35 mijlen lang en 28 breed, rijk in koren, vee, paarden, muilezels, goud- en eenige kopermijnen. Het telt 15,000 inw. en heeft St. Fernando tot hoofdplaats.

COLCHESTER, hoofstad van 't Eng. gr. Essex, 2 à 3 mijlen van zee, aan de bevaarbare Colne, waarover hier drie bruggen liggen: zij is de zetel van eenen bisschop, heeft een oud slot, 10 kerken, 3 hospitalen, barakken voor 6 à 7000 man, een' schouwburg in 1812 gebouwd, grooten handel en aanzienlijke zijde-, baai- en sergiefabr., voortreffelijke oesters, die veel naar Londen verzonden worden, 3 jaarmarkten en 12,000 inw. 18. 33. 8. L. 51. 53. 17. N. B. 2. Hoofdpl. van 't gr. Chittenden, prov. Vermont, in de N. Amer. Rep., aan den mond der Onion riv. in 't meer Champlain. 3. Nog 3 vlekken in de N. Amer. Rep., een in de prov. Virginië, gr. Fairfax, met 40 huizen, 5 mijlen Z. W. van Alexandria; een in Nieuw York, gr. Delaware, met 885 inw., en een in Connecticut, gr. Nieuw Londen.

COLD, kaap op de N. kust van Charles eil., bij O. Groenland. 79. 6. N. B.

COL DE LANIÈRE, bergpas, tusschen Sospello en Coni.

COL DE LIMON, doortogt in de Alpen, tusschen Savoije en Piëmont.

COL DE LA SEIGNE, doortogt in de Alpen, tusschen Savoije en Piëmont, 7578 voeten boven de zee verheven.

COL DE PARACOLS, doortogt in de Pyreneën, tusschen Ceret in Frankrijk en Ampurdan in Spanje.

COL DE PERTUIS, doortogt in de Pyreneën, tusschen Junquera en Boulou.

COL DES FOURS, doortogt in de Alpen, niet ver van de Montblanc, 8,376 voeten boven de zee.

COLDING, zie Kolding.

COLDINGHAM, Schot. zeestadje, gr. Berwick, met 2500 inw. en visscherij.

COLDINGHAM-MOOR, lange moerassige landstreek, 8 Eng. mijlen lang en naar voornoemd stadje genoemd.

COL DI TENDA, doortogt in de Alpen, tusschen Piëmont en Nizza, 5,800 voeten boven de zee.

COLDITZ, Saks. ambt, kreits Leipzig, hetwelk 2 steden, 61 dorpen, 5 gehuchten en 11,980 inw. bevat. De hoofdstad Colditz ligt aan de Zwickauer Mulda, is ommuurd, heeft 1560 inw. en eenige fabr. 30. 28. L. 51. 7. N. B.

COLDOFF, Ier. kaap aan de N. O. kust.

COLDSONS, N. Amer. stadje en gr., prov. Virginië, 24 m. Z. van Richmond.

COLDSTREAM, Schot. stadje, gr. Berwick, aan de Tweed, met 2400 inw. en handel; 4 mijlen Z. W. van Berwick.

COL-DU-BONHOMME, doortogt der Alpen in Savoije, W. van den Montblanc.

COL DU MONT CERVIN, doortogt in de Alpen, in het Zwits. kanton Wallisserland, 10,500 voet boven de zee.

COLDWATER-CREEK, N. Amer. riv., prov. Georgië, valt in de Tennessee, op 290. 18. L. 34. 40. N. B.

COLDWATER LAKE, N. Amer. meer, op 54. 56. N. B. 266. 46. L.

COLE, riv. in 't Eng. gr. Warwick. 2. Riv. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, op 38. 15. N. B. in de Kenhaway vallende. 3. Bank bij de N. kust van het eil. Anglesey, in de Iersche zee.

COLEA, Afr. D.; 4 m. Z. v. Algiers.

COLEBROOK, 2 dorpen in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts en Connecticut.

COLEBROOK DALE, zeer bekoorlijk dal in het Eng. gr. Shrop, aan de Severn, met aanzienlijke ijzer- en steenkolenmijnen, en aanzienlijke ijzersmederijen en porseleinfabr. en een dorp van denzelfden naam; 4 m. Z. O. van Shrewsbury.

COLECHY, O. Ind. stad van Travancor, 8 mijlen N. W. van kaap Comorin.

COLEMAN, zandbank, die het Eng. Northforeland omringt.

COLENBERG, zie Colmberg, No. 1.

COLENETO, Nap. riv., valt 1 mijl O. van Rossano in de golf van Otranto.

COLERAIN, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, gr. Camden.

COLERAINE, Ier. vlek, gr. Londonderry, aan de Bann, met een kasteel, onzekere haven, fabr. en visscherijen, benevens handel in boter, zalm, huiden, linnen, enz. 11. 17. L. 55. 8. N. B.

COLERON, O. Ind. riv. in Carnate, op 11. 15. N. B. in zee vallende.

COLE'S CREEK, riv. in W. Florida, die op 31. 35. in den Mississippi valt.

COLES, (PUNTA DE) Z. Amer. kaap in Peru, op 17. 40. Z. B.

COLESHILL, Eng. dorp, gr. Warwick, op eenen heuvel, aan de Cole, met 1640 inw., 3 m. O. van Birmingham.

COLOSHY, zie Colechy.

COLEZ, Afr. riv. in Senegambia.

COL FERRET, doortogt in de Alpen, tusschen Wallisserland en Piëmont, 7146 voeten boven de zee.

COLFORD, Eng. dorp, gr. Gloucester, met smederijen en 1550 inw.; 36 mijlen N. W. van Londen.

COLGONG, O. Ind. stad in Bahar, distr. Boglipore, aan den Ganges. 25 15. N. B. 104. 56. L.

COLIBERTS, zie Cagots.

COLIGNY, (LE VIEIL) Fr. vlek, dep. Ain, arr. Bourg, in de gedaante van een amphitheater op eenen berg gebouwd, met 1670 inw. Dit vlek gaf den naam aan de, ook in onze Vaderlandsche geschiedenis bekende familie de COLIGNY.

Co-

Coligny-le-Neuf, Fr. D., dep. Ain.
Colihaut, dorp op 't W. Ind. eil. Dominica, aan den W. kant.
Colima, N. Amer. stadje in Nieuw Spanje, prov. Guadalaxara, 2 mijlen ten Z. van den vuurspuwenden berg van denzelfden naam, welke 8,622 voeten hoog is, en dikwerf asch en rook uitwerpt. 2. N. Amer. haven op de W. kust van Mexico. 19. 28. N. B. 273. 35. L.
Colimer, Fr. vlek, dep. Orne.
Colin, Ier. berg, gr. Antrim, 4 mijlen N. van Antrim.
Colincamps, Fr. dorp, dep. Somme.
Colinda, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Tipperah, met fabr. 22. 58. N. B. 108. 52. L.
Colinec, Fr. dorp, dep. Noordkusten, arr. en 6 mijlen N. O. van Loudeac.
Colinsburgh, Schot. dorp, gr. Fife.
Coliseum, zie Rome.
Colkerrue, zie Coolkerque.
Coll, Colla, zie Col.
Collabaug, O. Ind. stad in Malwah. 24. 58. N. B. 95. 44. L.
Collace, Schot. dorp, gr. Perth.
Collah, (el) stad in het rijk van Algiers, op eene hoogte gelegen gelijk de naam, die top, spits beteekent, aanduidt.
Collahuas, Z. Amer. prov. in Peru, ten Z. aan Arequipa en ten W. aan Camana grenzende: dezelve bevat vele zilvermijnen en is, hoewel bergachtig, in 't W. vruchtbaar. De hoofdst. is Cailloma.
Collalto, zie Colalto.
Collanges, Goulange la Vineuse, Fr. stadje, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 1654 inw. en wijnteelt.
Collaobay, (*Pulo Canton*) Aziat. zeepl. in Cochin China, vrij wel bevolkt en bebouwd. 15. 30. N. B.
Collar-Coats, droogte ten N. der Eng. bank van Plymouth.
Collarus, O. Ind. bemuurde stad in Agra. 95. 28. L. 25. 13. N. B.
Colle, Fr. riviertje, dep. Marne, valt ½ uur boven Chalons in de Marne.
Colle, Tosc. stadje, prov. Florence.
Colle Dunenzo, Nap. stad, prov. Abruzzo Ultra; 2 m. N. v. Civita Borella.
Colle Duo, Nap. stad, prov. Abruzzo Ultra; 7 mijlen Z. W. van Aquila.
Cölleda of *Köln aan de Unstrut*, Pruis. stadje, regdst. Merseburg; 1700 inw.
Collegal Pettah, O. Ind. stad in Coimbetoor, op de grenzen van Mysore, met 2 pagoden, 600 huizen, en met veel handel op Carnate. 12. 23. N. B. 95. L.
Collegio, vlek in 't hert. Modena, digt bij de riv. Panaro.
Collensa, Collansa, Collonsa, een der Wester eil. bij Schotland.
Colles, Nederl. D., prov. Henegouwen.
Colleshy, O. Ind. zeepl. in Travancore.
Collessie, zie Colechy.
Colleton, distr. in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, met 26,400 inw.
Colliano, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 2654 inw.
Collier, stad der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina. 34. 19. N. B. 299. 51. L.
Collin, Kolin, Boh. stad, kreits Kaurzim, aan de Elbe, met fabr. Men vindt en slijpt hier veel granaten, topazen en karniolen. Zij heeft 4387 inw.
Collington, Schot. dorp, 2 uren Z. W. van Edinburg, met 1600 inw.
Collioure, Fr. stad, dep. O. Pyreneën, aan de Middell. zee, met de haven *Vendrès*, die ½ uur van daar ligt, met gezondheidsbronnen en 2050 inw. 20. 45. 32. L. 42. 31. 27. N. B.
Collistown, Schot. visschers dorp, 4 mijlen N. van Aberdeen.
Collnet, eil. in de Japansche zee. 147. 35. 30. L. 34. 16. 30. N. B.
Collobrieres, Fr. vlek, dep. Var.
Collong, Aziat. riv. die op 3. 2. N. B. in de straat van Malacca valt. 2. Eil. in de straat van Malacca. 3. 2. B.
Collonges, Zwits. vlek in 't gebied van Geneve, met 1250 inw.
Collonsa, zie Collensa.
Colloredo, Illyr. bergkasteel, legatie Udino; 2 mijlen N. W. van Udine.
Collumpton of *Cullumpton*, Eng. stad, gr. Devon, aan de Culme; 2930 inw.
Colmar, Deen. visschers dorp, tusschen Gluckstad en Altona.
Colmar, Nederl. dorp in Luxemburg.
Colmar, Fr. arr., dep. Boven Rijn, op 30 vierk. mijlen in de kantons Colmar, Andolsheim, Gebweiler, Ensisheim, Kaiserberg, Neubreisach, Munster, Pontroi, Ribauville, Ruffach, Sulz, St. Maria en Wintzen, 157,000 inw. bevattende. De hoofdpl. Colmar heeft 5 poorten, 2 kerken, een schoon gasthuis, kon. geregtshof, regtbank van koophandel, artillerieschool, *société d'Emulation*, fabr., tabak- en wijnhandel en 14,700 inw. Zij ligt in eene schoone landstreek, niet ver van de Ill. 25. 2. 11. L. 48. 4. 44. N. B.
Colmars, Fr. dorp, dep. Ned. Alpen.
Colmberg, Beij. vlek, Rezatkreits.
Colme, tak van de riv. de Aa, in het Fr. dep. van 't Noorden.
Colmenar de Oreja, Spaan. dorp, prov. Toledo, met 2050 inw.
Colmenar-Viejo, Spaan. stadje, prov. Guadalaxara, aan de Manzanares, met fabr., steengroeven en 4000 inw.
Colmkil, zie Cholmkil.

COLMONELL, Schot. dorp, gr. Ayr, aan de Stinchar, met 1364 inw.

COLMORE, Ier. riv., die in 't gr. Tyrone ontspringt, den Derg opneemt, en beneden Londonderry in zee valt.

COLMUS, Nederl. dorp in Luxemburg, met 188 inw.

COLN, 2 Eng. riv., eene in 't gr. Essex, die zich beneden Colchester in zee stort, en de andere in 't gr. Hertford.

COLNA, O. Ind. stadje in Bengalen, distr. Jessore, aan de Muddmutty of Nougunga. 23. 11. N. B. 107. 24. L.

COLNBROOK, Eng. vlek, gr. Buckingham, aan de Colne; 5 m. W. van Londen.

COLNE, Eng. dorp, gr. Lancaster, met fabr. en 5400 inw.; 10 m. N. van Manchester. 2. Eng. riv., gr. Essex, valt beneden Gloucester in zee.

COLNEGRE, berg in 't Z. van Frankr. welks top op 23. 42. 46. L. 43. 5. 7. N. B. ligt.

COLNETT, (KAAP) Austr. kaap aan de O. kust van N. Caledonië. 20. 30. Z. B. 182. 20. L. 2. kaap op de kust van Nieuw Californië of *Nieuw Albion*. 261. 48. L. 30. 57. N. B.

COLO, zie Kull.

COLO, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

COLOCA of *Colaca*, kolonie in de Z. Amer. prov. la Plata, 4 uren ten N. van Santa Cruz de la Sierra.

COLOCHINA, Turk. zeehaven van Morea, aan de golf van dien naam, 9 m. N. O. van kaap Matapan. 36. 36. N. B. 40. 12. L.

COLOCZA, KALOCSA, Kolotscha, Hong. stadje, kom. Pesth, aan den Donau, met 4000 inw. 46. 32. N. B. 36. 40. L.

COLOGNA, Lomb. Ven. stad, legatie Verona, aan den Oua, distr. Cologna, met wijn- en zijde- handel en 6200 inw. 45. 48. N. B. 29. 58. L.

COLOGNAC, Fr. dorp in 't dep. Gard.

COLOGNE, Fr. stadje, dep. Gers. 2. Fr. dorp, dep. Monden der Rhône.

COLOGNY, Zwits. vlek, kanton Geneve.

COLOGUOLA, Lomb. Ven. vlek, 5 mijlen O. van Bergamo.

COLOMA, (ST.) Spaan. vlek, prov. Catalonië; 4 m. O. Z. O. van Cervera.

COLOMAT, Fr. dorp in 't dep. Aude.

COLOMAY, Oostenr. stadje in Gallicië, aan de Pruth, met zoutmijnen.

COLOMB, Spaan. dorp op 't eil. Majorka, aan den den golf Cala Longa.

COLOMBA, Spaan. eilandje bij het eil. Minorka.

COLOMBANO, (St.) Lomb. Ven. vlek, aan de Lambro; 6 uren O. van Bergamo.

COLOMBARI DI TREPANI, eilandje aan de W. kust van Sicilië, met eene versterkte haven.

COLOMBE, (St.) Fr. stadje, dep. Rhône, arr. Lyon, tegenover Vienne, 7 mijlen Z. van Lyon. 2. Fr. stad, dep. Loire. 3. Fr. stad, dep. Aude, 5 mijlen Z. W. van Limoux. 4. Fr. stadje, dep. Eure, 3 mijlen Z. O. van Louviers. 5. Fr. stadje, dep. Nièvre; 7 uren N. O. van Cosne, met ijzermijnen en smederijen. 6. Fr. dorp, dep. Sarte, aan de Loir. 7. Fr. dorp, dep. Gers.

COLOMBEY, Fr. dorp, dep. Meurte.

COLOMBIER of *Colombière*, Zwits. dorp, kanton Neufchatel. 2. Fr. dorp, dep. Op. Saône, 1 m. N. O. van Vesoul.

COLOMBIER-LE-JEUNE, Fr. dorp, dep. Ardèche; 5 mijlen N. van Privas.

COLOMBIERS, Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne, met 170 huizen. 2. Fr. vlek, dep. Aveiron; 4 mijlen W. van Rhodez.

COLOMBO, zie Columbo.

COLOMBRETTES, groep Spaan. eil. in de golf van Valencia, door visschers bewoond, op 39. 56. N. B. 23. 56. L.

COLOMEA of *Kolomya*, Oostenr. kreits in Galicië, op 80 vierk. mijlen en in 5 steden, 12 vlekken, 204 dorpen en 30,000 huizen, 160,700 inw. bevattende. De eveneensgenoemde hoofdpl. ligt aan de Pruth, met 1900 inw. en zoutgroeven.

COLOMMIERS of *Coulommiers*, Fr. arr., dep. Seine, dat op 21 vierk. mijlen in de kantons Colommiers, la Ferte-Gaucher, en Rosoy 50,300 inw. bevat. De eveneensgen. hoofdpl., aan de Morin, heeft 1530 inw., fabr. en handel.

COLOMS, Spaan. eil. aan den N. oever van Port Mahon, op het eil. Minorka.

COLONCHE, Z. Amer. riv. en dorp in Quito, prov. Guayaquil. 15. 6. Z. B.

COLONE, Turk. zeedorp op Morea.

COLONI, Turk. Aziat. kaap in Natolië, ten N. van de golf van Smirna. 39. 24. N. B. 44. 22. L.

COLONI, Aziat. dorp in Palestina.

COLONIA DEL SACRAMENTO, Z. Amer. stad in Rio de la Plata, tegenover Buenos Ayres, aan de Plata riv.. Zij is het verblijf van rijke kooplieden en heeft eene verstopte haven.

COLONNA, dorp in den Kerk. Staat.

COLONNA, (KAAP) kaap in Nap., prov. Calabrië, aan de golf van Tarente. 38. 50. N. B. 35. L. 2. Turk. kaap in het Z. van de golf van Negropont. 37. 39. N. B. 43. 11. L. 3. zie Coloni.

COLONNI KAAP, de Z. punt van 't Turk. eil. Samos. 44. 18. L. 37. 36. N. B. 2. Kaap van 't schiereiland Morea.

COLONSAY, Schots. eil., aan de kust van 't gr. Argyle, tot de Hebriden behoorende, door een bij laag water droog ka-

kanaal van Oronsay gescheiden. Het eil. brengt haver en aardappelen voort, en telt 200 inw. Klein Colonsay, een ander der Hebriden, ligt ten Z. van Ulva.

COLOONY, Ier. vlek, gr. Sligo, aan de Awinore.

COLOPO, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Esmeraldas, valt in zee op 58. N. B.

COLORADO, 2 N. Amer. riv. in Nieuw Spanje; de eene, ook St. Marco genoemd, vormt aan derzelver mond, in de golf van Mexico, de baai van St. Bernhard; de andere ontstaat bij het Groene gebergte op 37. N. B., niet ver van de bron van de Bravo, uit de riv. de St. Rafaël, St. Xavier en los Dolores, welke te zamen den Zaquananas vormen, en na de ontvangst van den Rio de Nabajoa of las Animas Colorado heeten, welke, uit hoofde van derzelver menigvuldige bogten, tot aan het einde van haren mond, in de golf van Californië, op 33. N. B., 100 mijlen lang is.

COLORADO, riv. in Nicaragua, die op 10. 15. in de W. Ind. zee valt. 2. Riv. in Z. Amer., prov. Santa Martha, valt in de Magdalena riv. 3. Riv. aldaar, prov. Buenos Ayres, valt op 39. 50. Z. B. in den Atl. oceaan.

COLORADOS, (LOS) Z. Amer. stad, prov. Tucuman. 2. Eil. en klippen, bij de N.W. kust van 't W.Ind. eil. Cuba.

COLORAN, O. Ind. riv. op de kust van Coromandel, valt in zee op 11.15.N.B.

COLORIS of *Kul-Oglis*, naam van de inw. van Barbarije, die uit Turken en Moorinnen geboren worden.

COLORNO, vlek in 't hert. Parma, ter plaatse waar de Lorno in de Parma valt, met een prachtig kasteel, en eene fraaije kerk; 2 mijlen N. van Parma.

COLOSO, Z. Amer. volkpl. in Carthagena.

COLOSSE, schoon Turk. dorp op 't eil. Cyprus; 10 mijlen Z. O. van Baffa.

COLOSWAR, zie Clausenburg.

COLOURI, Turk. eil. in den Archipel, bij de ouden *Salamis* geheeten, in de golf van Engia, tot 't sandschakat Egribos in Romanië behoorende, met 5,000 inw., die meest Albanische christenen zijn, welke veel koren en een weinig olie en amandelen telen.

COLPACH, (OPPER en NEDER) zie Colbach.

COLPES, Z. Amer. dorp in Tucuman, 4 mijlen N. van St. Fernando.

COLPO, Z. Amer. dorp in Peru, prov. Aimaraez.

COLPOYS-PUNT, kaap in N. Amer., aan de N. O. zijde van den archipel Prins van Wallis. 56. 21. N. B. 245. L.

COLRAIVILLE, Nederl. dorp in Luxemburg.

COLSA, een der Schot. Shetland eil.

COLSCAMP, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen; 1800 inw.; 4 m. v. Brugge.

COLSOM-PUNT, N. Amer. kaap op de O. kust van Yucatan. 288. 31. L. 18. 80. N. B.

COLT, rots in de Ier. Bear-haven.

COLTINES, Fr. dorp, dep. Cantal.

COLUMA, Rus. stad, gouv. Moskou, aan de Occa. 18 m. Z. O van Moskou.

COLUMB, (ST.) Eng. vlek, gr. Cornwallis, op eenen berg, met 2070 inw.

COLUMB, Eng. riv., gr. Devon, valt een weinig beneden Columb-John, in de Ex.

COLUMBARA, eil. aan de Westkust van Sicilië.

COLUMBIA, bij de inboorlingen *Takutsche-Tesse*, en door de Spanjaarden *Juan de la Bodega y Quadra*, riv. in de N. Amer. landen der vrije Indianen, welke in het land der Slangen-Indianen op 53. N. B. ontspringt, de Lewis en de Kus-kur-ké ontvangt, en op de N. W. kust op 253. 45. L. en 46. 19. N.B., met eenen mond, die 18,000 vademen breed is, in zee stort: zij heeft veel zalm, en ebbe en vloed tot op 183 mijlen van haren mond. De N. Amer. Rep. wil bij deszelfs mond eene volkplanting stichten. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, ten W aan de riv. de Hudson, en ten O. aan Massachusetts grenzende, hetwelk op 58 vierk. mijlen 32,400 inw., veel ijzer, ooft, hout en veeteelt, en Hudson tot hoofdpl. heeft. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Georgië, met 11,350 inw. 4. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Ohio, met 10,900 inw. 5. distr. in de N. Amer. Rep., tusschen de prov. Maryland en Pennsylvanië, aan de Potowmack, dat tot geene prov. behoort, maar onmiddelijk onder het congres staat; het beslaat een regelmatig vierkant van $4\frac{1}{4}$ vierk. mijl., en bevatte in 1810 omtrent 24,000 inw., waaronder 16,000 blanken waren, terwijl er de steden Washington, Georgetown en Alexandria gevonden worden. 6. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, ter plaatse waar de Breede- en Saluda-riv. te zamen komen, niet ver van de Congaree, op eene hoogte, thans de zetel der regering, en van het wetgevend ligchaam, met een fraai statenhuis, 200 houten huizen, eene hooge school, collegiën, en eenige fabr. 7. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, bij de zamenkomst van de Rivanna en Fluvanna, met 40 huizen en een wel voorzien tuighuis. 8. Vlek in de N. Amer. Rep.,

prov.

prov. Ohio, ter plaatse waar de kleine Miami in de Ohio valt, met 2000 inw., die eenen bloeijenden handel drijven. 9. Nieuw aangelegd dorp in de N. Amer. Rep., in Pennsylvanië, gr. Lancaster. 10. Naam, dien de insurgenten van Nieuw Grenada aan hun gebied willen geven.

COLUMBIA VALLEY, de omstreken van de rivier de Columbia, zie No. 1.

COLUMBO of *Colombo*, stad op de W. zijde van het O. Ind. eil. Ceylon, in een bekoorlijk oord, de zetel van het Britsch gouv. en hoofdpl. van een distr., met eene haven, die eene opene reede vormt, geene groote schepen kan bevatten, en slechts van November tot Februarij bruikbaar is. Zij heeft een kasteel, dat de reede bestrijkt, maar gebrek aan versch water heeft, en eene zeer groote bezetting vordert. Verder is hier eene hooge school, seminarium ter vorming van Roomsche predikers, een hospitaal voor de troepen en matrozen, eene boekdrukkerij, ook voor de Malabaarsche en Cingalesche taal, door den Nederl. baron IMHOF aangelegd. De inw. zijn meestal Roomsgezind, zeer vermengd, en worden, niettegenstaande de ongezondheid der plaats in het regensaizoen, op 50,000 zielen geschat. Bij de eigenlijke gebouwde stad ligt de zwarte stad of de *Pettah*, welke door Maleijers, Hindo's, Arabieren, Nederlanders en Portugezen bewoond is. In de nabijheid groeit de beste kaneel, welke met den peper, betel, ivoor en perlen, de voorn. artikelen van uitvoer uitmaken. Men spreekt er gebroken Portugeesch. 97. 25. L. 7. 2. N. B.

COLUMBRETES, zie Colombrettes.

COLUMBUS, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 4000 inw.

COLUMMAGNI, Eng. stad in Cornwallis.

COLUNAS, Austr. eil. tot de Lord Mulgrave's eilanden behoorende.

COLURI, zie Colouri.

COLVILLE, kaap op de N. O. kust van Nieuw Zeeland. 36. 36. N. B. 193. 19. L.

COLYACK, blinde klip omstreeks de Z. O. punt van Ierland, bij de St. Margaretha's baai.

COLYNSPLAAT, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Goes, eil. Noordbeveland.

COLYTON, Eng. dorp, gr. Devon, aan het riviertje Coly, met 1780 inw.

COLZOUM, bergketen in Egypte, aan de W. kust van de Roode zee.

COM, Perz. stad, prov. Irak Adjemi, grootendeels door de Afghanen verwoest, met 300 inw. Naar de groote moskee hebben vele bedevaarten plaats.

COMA, Turk. dorp in Syrië, aan den weg tusschen Aleppo en Bassora.

COMACCHIO, stadje en vesting in den Kerk. Staat, legatie Ferrara; 3200 inw.

COMAGAYA, zie Valladolid.

COMANA, zie Cumana.

COMANAGOTO, Z. Amer. zeehaven in de prov. Cumana. 51. 13. N. B. 312. 10. L.

COMANI, (OPPER en NEDER) 2 Turk. dorpen bij Ragusa en Montenegro, ieder met omtrent 500 inw.

COMANOLS, W. Ind. eil., onderhorig aan en bij Spanishtown, tot de eilanden van de H. Maagd behoorende.

COMANOS, (KAAP) einde van het voorgebergte Sabioncello of Punta distagno, Z. van de golf van Narenta.

COMANITER, Nederl. vlek in Luxemburg.

COMANSTER, Nederl. dorp, prov. Luik.

COMARAN, (SANTOS ANGES). 2. Z. Amer. dorpen, een aan de Rio Negro en een aan de Amazonen rivier.

COMARCAS, naam van de provinciale regdst., in Portugal.

COMAREA, O. Ind. stad in Guzeratte.

COMARGO, N. Amer. stad van Mexico.

COMAS, Z. Amer. meer in Venezuela.

COMAU, Braz. dorp, prov. Para, aan den Maranon, 2 mijlen van Macapa.

COMBA, Afr. stad in Kaarta.

COMBADO, (COMBA DI DAO) Port. stadje, prov. Beira, 5 mijlen van Vizeu.

COMBAHEE, N. Amer. riv. in Z. Carolina, valt in de St. Helena sound.

COMBAM, O. Ind. stad van Cuddapah. 15. 28. N. B. 96. 54. L.

COMBAMET, O. Ind. stad van Golconda. 17. 19. N. B. 97. 48. L.

COMBANSON, Afr. stad in Congo.

COMBAPATA, riv. in Peru, prov. Tinta, welke in de Pilcomayo valt. 2 Volkplanting aan deze rivier.

COMBAVA, een der Moluksche eil., ten W. van Flores.

COMBE, Sard. stadje in Savoije, tusschen het dal Angrogne en Lucerne, met 755 inw.

COMBEAU, Fr. stadje, dep. Op. Saône.

COMBEIMA, Z. Amer riv. in Nieuw Grenada, valt in de Magdalena rivier.

COMBERMERE, Eng. meer in Cheshire.

COMBI, Afr. riv. in Neder Guinea.

COMBLAIN AU PONT, Nederl. vlek, prov. Luik, met 1090 inw.; 4 m. van Luik.

COMBLE, Fr. vlek, dep. Somme, arr. en 3 mijlen van Peronne, met 1580 inw.

COMB MARTIN, Eng. vlek, gr. Devon, aan het kanaal van Bristol, met eene vervallene haven en niet gebruikt wordende lood- en zilvermijnen. Het telt 730 inw. 13. 38. L. 51. 30. N. B.

COMBO, Afr. Negerstaat in Senegambia.

COMBOOCONAM, O. Ind. stad van Tan-

Tanjore, met oudheden.

COMBOURG, Fr. vlek, dep. Ille en Vilaine, arr. St. Malo, met 4170 inw.

COMBRAILLES, EVAON of *Evaux*, Fr. stadje, dep. Creuse, met 2080 inw.

COMBREE, Fr. vlek, dep. Mayenne.

COMBREGOUDOU, hoofdpl. van een distr. van Bambock, in W. Afrika.

COMBRET, Fr. dorp, dep. Aveiron, arr. St. Afrique, met 1255 inw.

COMBROUDE, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Riom, met 1514 inw.

COMBS, 2 Turk. eil. in den Archipel, Z. O. van het eiland Milo.

COMBUMPADOO, O. Ind. distr. in het gebied van den Nizam; het is bergachtig en onvruchtbaar. 17. tot 18. N. B.

COMBURG, voormalige Wurt. ridderabdij in den Jaxtkreits, met 3700 inw.

COMCHE, Perz. stad, op den weg van Ispahan naar Ormus.

COME, (ST.) Fr. vlek, dep. Aveiron.

COME, Fr. zeedorp, dep. Pas-de-Calais.

COMEIDA, kleine Arab. stad en haven, in het N. van Gedda, aan den scheik van Mecca behoorende.

COMENOLITARI, Turk. landstreek, die Macedonië en Thessalië bevat.

COMERAU, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, met jaspisgroeven.

COMERCOLLY, bloeijende O. Ind. stad, aan de rivier Custee of Nouganga, 23. 52. N. B. 107. L.

COMERSEE, zie meer van Como.

COMERY, O. Ind. stad in 't distr. Tinnevelly. 9. 18. N. B. 96. 40. L.

COMESAZZO, Lomb. Ven. stadje, gouv. Milaan, aan de riv. Comesazzo.

COMESAZZO, Lomb. Ven. riv., welke niet ver van Castel Ponzone ontspringt, en zich in de Oglio stort.

COMETEAU, CHEMUDOW, Boh. stad, kreits Saatz, in eene vruchtbare vlakte.

COMFORT POINT, landpunt in Virginië, gr. Elizabeth, in de N. Amer. Rep., aan den mond van de James riv.

COMIAC, Fr. vlek, dep. Lot.

COMIERS. Fr. dorp, dep. Isère.

COMIGER, klip bij 't Spaan. eil. Ivica.

COMIGNE, Fr. dorp, dep. Aude.

COMILLAH, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Tipperah, waarvan zij dikwijls den naam voert. 23. 28. N. B. 109. L.

COMIN, kaap aan de O. kust van 't eil. Sardinië. 40. 38. N. B. 27. 48. L.

COMINES, stad aan de riv. de Lys, die dezelve in twee deelen scheidt: het eene, of N. Comines behoort tot de Nederl. prov W. Vlaanderen, en heeft 2680 inw., het andere en 't grootste deel tot het Fr. dep. van 't Noorden, arr. Rijssel, en heeft vele fabr. en 4570 inw.

COMINGES, lands. tot het voormalige Guyenne behoorende, behalve 11 kerspelen, welke in Languedoc lagen.

COMINO of *Cumino*, Eng. eilandje, tusschen Maltha en Gozzo, in de Middell. zee, met 600 inw. 31. 54. L. 36. 1. N. B.

COMISARIO PUNTA, Z. Amer. kaap, op de kust van Caraccas. 9. 45. N. B. 302. 21. L.

COMITIS, een der 4 hoofdstammen der Hindo's, waarin zich de kooplieden bevinden, welke ook Wassiers, Banjanen of Chatties genaamd worden.

COMITLAN, N. Amer. vlek in Nieuw Spanje, prov. Chiapa.

COMMANDERIE, (LA) 4 Fr. dorpen in de dep. Eure, Loir en Cher, Seine en Oise en Op. Pyreneën.

COMMANY, Afr. koningrijk, op de goudkust van Guinea, ongeveer 5 mijlen lang en 5 mijlen breed. De Eng. hebben er eene vesting.

COMMANOES, een der kleinste Maagden eil., in W. Indië, deszelfs N. W. punt ligt op 18 25. N. B.

COMMANON, bank in den mond der baai van Lannion in Fr., aan 't. Kanaal.

COMMANTAWANA, baai aan de N. kust van 't W. Ind. eil. St. Vincent, ten O. van Tanaty kaap.

COMMENDA, Eng. fort en handels kantoor, op de goudkust van Guinea, in het Negerrijk Commany.

COMMENDO, zie Agitaki.

COMMENTRY, Fr. dorp, dep. Allier.

COMMEQUIERS, Fr. vlek, dep. Vendée.

COMMER, Fr. vlek, dep. Mayenne.

COMMERCY, Fr. arr., dep. Maas, hetwelk in de kantons Commercy, Gondrecourt, Pierresitte, St. Michiel, Vaucouleurs, Vigneulles en Void, 78,300 inw. bevat. De hoofdpl. is Commercy, aan de Maas, met 3418 inw. fabr. en handel.

COMMEWINA, Z. Amer. riv. in Guiana, welker mond door het fort Amsterdam beschermd wordt.

COMMIM, O. Ind. distr., aan de Eng. toebehoorende, tusschen 15. en 16. N. B.; het is bergachtig en heeft eene hoofdpl. van denzelfden naam, die op 15. 31. N. B. en 96. 40. L. ligt.

COMMINGES, voormalig Fr. distr., dep. Op. Garonne, waarvan St. Bernhard de hoofdpl. was.

COMMO, CUSO of *Rio Negro*, Z. Amer. riv., welke aan de Andes op 43. 30. Z. B. ontspringt, en op 41. Z. B. in den Atl. oceaan valt.

COMMONS, reeks van meestal blinde klippen aan de O. kust van Schotland, in de golf van Forth.

COMMORRO EILANDEN, zie Comoro eil.

COMMUN of *Unterharz*, landstr. aan de N. en W. afhelling van den Harz, in het Han. en Brunsw. gebied.

COMO, (LAGO DI of *meer van*) zeer vischrijk, bekoorlijk meer in het Lomb. Ven. koningrijk, gouv. Milaan, legatie Como, 7 mijlen lang, ½ mijl breed en 695 voeten boven de zee, met groeven van zwart marmer aan deszelfs oevers. In het midden bij Bellagio, verdeelt het zich in het Comer- en Leccoër-meer, waarvan het eerste ook Lago di Chiavenna genoemd, en voornamelijk door de Adda gevormd wordt, die met 195 kleine rivieren en beken in hetzelve valt. Het Oostelijk deel van het Leccoër-meer (Lago di Lecco) heeft door de Adda met onderscheidene kleine meren gemeenschap.

COMO, Lomb. Ven. legatie, in het gouv. Milaan, die op 58 vierk. mijlen 298,600 inw. bevat. De hoofdpl. Como ligt aan den Z. W. oever van het meer en aan de Adda, welke midden door de stad loopt. Zij is de zetel van eenen bisschop, heeft 5 kerken, een lyceüm, fabr. van weerglazen en natuurkundige instrumenten, als mede zijden-, laken- en metaalfabr., benevens verzendingshandel van rijst, zijde, enz. Zij is de geboortepl. van den jongen PLINIUS.

COMOBO, eil. in de Ind. zee, tusschen Sumbawa en Florens, 6½ m. lang, 3½ breed, en door Maleijers bewoond.

COM-OMBS, (d. i. berg Ombos) eene door vuur verwoeste en door zand bedekte landstreek in Opper Egypte, aan den Nijl, met puinhoopen van Egyptische tempels. Hier kookten de Franschen in de zonnewarmte eijeren in het zand.

COMORIN, (KAAP) de Z punt van Voor-Indië, tegenover Ceylon, alwaar men Ambergrijs vindt. De omtrek is, uithoofde van de menigvuldige klippen, zeer gevaarlijk. 95. 12. L. 7. 56. N. B.

COMORN, in het Hong. *Komarom*, kom. in Neder Hongarije, aan gene zijde van den Donau, dat op 54 vierk. mijlen, 1 vrijstad, 5 vlekken, 85 dorpen, 71 landhoeven en 111,900 inw., uit Magyaren, Duitschers en Slavoniërs bestaande, bevat, terwijl het in 4 distr. verdeeld wordt. Het is door het gebergte Vertes bezet, wordt door den Donau bespoeld, en is rijk in koren, wijn, ooft, rundvee, marmer, gezondheidsbronnen, enz.

COMORN, Hong. stad, hoofdpl. van voorn., kom., op het eil. Schutt, dat in den Donau ligt, ter plaatse waar de Waag in denzelven valt, met 5 Roomsche, 1 Luth., 1 Herv. en 1 Grieksche kerk, 3 kloosters en 9300 inw., die van de lakenweverijen, looijerijen en steurvisscherij, benevens van den handel in koren, wijn, hout, honig, visch, enz. bestaan. 35. 47. 35. L. 47. 45. 34. N. B.

COMORO-EILANDEN, groep van 4 kleine eilanden, tusschen Madagascar en de O. kust van Afrika, bij de N. invaart van het kanaal van Mozambique. Zij worden Angazya of Comoro, Anjuan (Angerau of Hinzuan), het voornaamste en meest bezochtte, Mayotta en Mohilla of Moely genoemd, en zijn rijk in rundvee, hoenders, rijst, zuidvruchten, suikerriet, enz. met 20,000 inwoners, deels Negers, deels olijfkleurige Arabieren. 11. tot 14. Z. B.

COMORO, (KLEIN) het bestaan van dit eil., hetwelk de Portugees ALEXY MORYA in 1600, op 10. 20. Z. B. meende gezien te hebben, heeft men in twijfel getrokken. In het jaar 1777 werd van hetzelve in het journaal van het schip *Valentin* gesproken, en volgens hetzelve zoude het op 10. 14. Z. B. en 18. W. van *Johanna* liggen. Dit schip verging op de reis, en men heeft geene verdere aanteekeningen omtrent dit eil. gevonden, waarom het van de meeste kaarten is weggelaten. Ondertusschen meende KRUSENSTERN het in den jare 1797 met het schip *Orseau* gezien te hebben. » Den 18 Julij, zegt hij, om » 6 uren na den middag, op 10. 51. » Z. B. namen wij ons *point de départ*, » van de N. O. punt van Comoro, het» welk wij in het Z. Z. W. 18 tot 20 mijlen » van ons hadden; weldra zagen wij een » hoog land, hetwelk ik in mijn jour» naal schreef, *Appearing like a Su*» *garloaf* (*gelykende naar een suiker*» *brood*) en dat op ons fregat algemeen » voor klein Comoro gehouden werd.»

COMPAENS, klippen aan de W. kust van Afr., tusschen het eil. Goree en Refrisco, 1 kanonschot van den wal af.

COMPAGNIE EILANDEN, op de kaart van ARROWSMITH liggen deze ten Z. van Nieuw Holland; men wil dat dezelve door eenen Spanjaard zouden ontdekt zijn, doch KRUSENSTERN, schoon dezelve overnemende, twijfelt aan derzelver bestaan, omdat zij op de kaart van EPINOSA niet gevonden worden.

COMPAGNIESLAND, bij de Russen *Urup* geheeten, een der Kurilen, ten Z. van Mareekan, aan de *Straat van de Vries*, tegenover het Harten eil., door DE VRIES ontdekt, waarschijnlijk onbewoond. 169. 9. L. 46. N. B.

COMPASS-FELSEN, zie Cannay.

COMPE, Afr. vlek in 't Negerrijk Lu-

Ludamar, 3 mijlen O. van Benowm.

COMPEYRE, Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Milhaud aan de Tarn; 1018 inw.

COMPHEDA, stad van Yemen in Arabië, aan de Roode zee, Z. O. van Mecca, met slechten grond, en slecht water.

COMPIÈGNE, Fr. arr., dep. Oise, hetwelk op 24 vierk. mijlen in de kantons Compiègne, Attichy, Guiscard, Estree- St. Denis, Lassigny, Noyon, Ressons en Ribecourt, 92,700 inw. bevat. De hoofdpl. Compiègne ligt aan de vereeniging der Aisne en Oise, over welke eene brug ligt, met een kon. lust- en- jagthuis, 4 kerken, 1 hospitaal, kamer van koophandel, artillerieschool, manufactuurschool en 7058 inw., welke wol- en handschoenfabr., touwbanen en scheepsbouw hebben en handel in koren, hout en wol drijven. Het bijgelegen bosch van Compiègne is een der grootste in Frankrijk. 45. 24. N. B. 20. 28. L.

COMPIGNY, Fr. dorp, dep. Yonne.

COMPLUTUM, zie Alcala de Henares.

COMPOGNE, Nederl. dorp in Luxemburg, 2 uren van Houffalise.

COMPOLIBAT, Fr. dorp, dep. Aveiron.

COMPOSTA, Sard. stadje in Savoije.

COMPOSTELLA of *St. Jago de Compostella*, hoofdstad van de Spaan. prov. Gallicië, op eenen heuvel, welke door de Sar wordt bespoeld. Zij ligt 4 mijlen van de zee, is goed ommuurd, de zetel van een' aartsbisschop, heeft 4 openbare plaatsen, waaronder *de Placa Major* uitmunt, onderscheidene voorsteden, 1 prachtige hoofdkerk, waarin men wil dat de apostel JACOBUS de jonge, (de patroon van Spanje) zoude begraven zijn, en waarheen men bedevaarten doet; 12 andere kerken, waarvan er 8 in de voorsteden staan, 4 hospitalen, waaronder ook een pelgrims hospitaal, seminarium, een collegie, eene bijzondere heelkundige school en volgens ANTILLON 25,000 inw., vele fabr., eenige papiermolens en eenen zeer levendigen handel in wijn, vruchten en visch. 42. 51. 34. N. B. 9. 20. L.

COMPOSTELLA of *Nieuw Compostella*, N. Amer. stad in Nieuw Spanje, intend. Guadalaxara. 21. 10. N. B. 273. 6. L.

COMPREIGNAC, 3 Fr. vlekken, dep. Creuse, arr. Gueret, met 378 huizen; dep. Op. Vienne en in 't dep. Aveiron.

COMPRODON, Spaan. vesting, prov. Catalonië, aan de Ter, met eene citadel.

COMPS, Fr. vlek, dep. Var, arr. Draguignan, met 1750 inw. 2. Fr. vlek, dep. Aveiron. 3. Fr. vlek, dep. Gard, 2 uren N. van Beaucaire.

COMTE ROBERT, zie Brie, No. 1.

COMPTON, vlek in de N. Amer. Rep, prov. Rhode Island; 3 m. Z. v. Tiverton.

COMPTROLLERS BAAI, golf aan de N. W. kust van N. Amer., op 16. 43. N. B. 2. Golf aan de Z. zijde van 't Austr. eil. Sir Henry Martin, een der Marquisen eil.

COMRAH, O. Ind. stad in Bengalen.

COMRIE, Schot. kerspel, gr. Perth, distr. Stratherne, met 2700 inw.

COMTAH, O. Ind. stad in Berar, aan den raja van Nagpore behoorende. 21. 35. N. B. 98. 35. L.

CON, Schot. meer, gr. Perth.

CONA, eil. bij de N. kust v. Z. Amer.

CONAMANA, Z. Amer. riv. in de kolonie Suriname, valt in zee op 5. 45. N. B.

CONAN, Schot. riv., gr. Ross., welke door 4 andere riv. gevormd wordt en rijk aan zalm is. Zij valt in de golf van Cromarty.

CONANDERQUA, stad in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee.

CONANICUT, Amer. eil., een weinig O. van Rhode Island. 305. 26. L. 41. 25. N. B.

CONAWANGO, N. tak van de Alleghany, in de N. Amer. Rep.

CONCA, riviertje in den Kerk. Staat, dat in de legatie Urbino ontspringt, en in de golf van Venetië valt.

CONCAN, O. Ind. distr. in Bejapour of Viziapour, tusschen de W. Ghauts en N. Canara, tusschen kaap Ramas en Bonsbaai, of tusschen 16. en 19. N. B. bepaald, met vele kleine riv., baaijen en havens, en naar de zee afhellende.

CONCAO of *Cancar*, koopstad in het rijk van Anam, prov. Cambodia, aan de O. kust van de golf van Siam, op de plaats waar voorheen Ponthiamas stond; door Anamsche en Chinesche koopvaarders veel bezocht. 10. N. B.

CONCARNEAU, Fr. zeestadje, dep. Finisterre, arr. Quimper, op een klein eil. in de baai van la Foret, met 1352 inw.

CONCELHO DE ANCIAENS, Port. vlek in Tralos Montes, 2 uren van Mirandola.

CONCELHO DI CASTANHEIRA, Port. vlek, prov. Tralos Montes.

CONCELHO DE JALES, Port. vlek in Tralos Montes, 3 mijlen van Mirandola.

CONCELLANA, Nap. stad, prov. Basilicata; 1½ mijl Z. van Acerenza.

CONCENTAYNA, Spaan. vlek, prov. Valencia, aan de Alcoy, met 5000 inw. en wijnteelt. 16. 17. L. 38. 55. N. B.

CONCEPTION, (LA) hoofdstad van de Z. Amer. prov. van denzelfden naam en van het geheele kapitein-generaalschap Chili, in een vruchtbaar dal, aan eene golf van de Stille Zuidzee en aan de riv. Biobbio. Zij is de zetel van den

den intendant, van een' bisschop en bij afwisseling met St. Jago, het verblijf van den voorzitter van het geregtshof. Zij heeft een seminarium, een adelijk opvoedingsgesticht, ruime en zekere haven en 14,000 inw., welke marokkijn leder uit geitenvellen bereiden, en in koren en talk handel drijven. De eigenlijke stad werd in 1751 door eene aardbeving, die van eene overstrooming vergezeld ging, verwoest, en in 1763 werd deze, twee mijlen van daar, weder opgebouwd. 304. 35. L. 36. 49. 10. Z. B.

CONCEPTION, (LA) Z. Amer. vlek in la Plata, ter plaatse waar de Limaçons in de rivier la Plata valt, met 2100 inw. 2. Z. Amer. stad in Guatimala, intend. Veragua, de zetel van eenen bisschop. 3. Hoofdpl. van eene Z. Amer. prov. van denzelfden naam, in de prov. la Plata, gouv. Tucuman, thans bijna geheel verlaten. 4. Fr. vlek, dep. Orne, arr. Domfront, met 440 huizen. 5. Zendelingsdorp in Braziliё, aan de Ytenes, eenen tak van de Madeira, op de grenzen van Peru. 6. Kaap van Nieuw Californië, en een distr. daaromstreeks, met ongeveer 1000 inw. 7. Baai aan de O. zijde van 't N. Amer. eil. Terreneuve, ten N. van kaap St. François. 8. Baai aan de W. kust van Afrika, ook golf van St. Thomas genoemd. 9. Z. Amer. riv. in de prov. Costa Rica, welke in de Stille Zuidzee valt. 10. Zie Almagan.

CONCEPTION DE LA SALAVA, N. Amer. stad in Nieuw Spanje, intend. Valladolid.

CONCEPTION DE LA VEGA, (LA) kleine stad op het W. Ind. eil. St. Domingo, met een bisdom.

CONCEPTION DEL PAO, Z. Amer. vlek in Caraccas, intend. Cumana; 2,300 inw.

CONCEZE, Fr. vlek, dep. Corrèze.

CONCHA, Z. Amer. riv. in Tucuman, met eene kolonie aan dezelve. 2. Spaan. dorp in Nieuw Kastilië, 22 m. van Madrid.

CONCHACHITOU, N. Amer. stad in W. Florida, aan de Pascagoola. 32. 15. N. B.

CONCHAS, riv. in N. Amer., intend. Durango, welke op 31 N. B, in de Rio del Norte valt. 2. Riv. in Z. Amer., prov. Buenos Ayres. 3. Zendelingspost aan deze riv., op 34. 24. Z. B. 4. Riv. in de Braz. prov. Santa Catharina, welke op 25. 6. Z. B. in den oceaan valt.

CONCHATTAS, Indiaansche volksstam in Nieuw Spanje, aan de Sabine.

CONCHEE, rots in 't Fr. dep. Ille en Vilaine, ten N. van de stad St. Malo, met batterijen, ter bescherming der haven.

CONCHES, Fr. stad, dep. Eure, arr. Evreux, aan de Iton, met fabr. en 2260. inw. 18. 26. 6. L. 48. 57. 43. N. B.

CONCHEZ, Fr. vlek, dep. Ned. Pyr.

CONCHON, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Dinagepore. 25. 2. N. B. 106. 38. L.

CONCHOTE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Burdwan. 106. 56. L. 23. 15. N. B.

CONCHUCOS, zie Atunchocucos.

CONCIZE, Zwits. stadje, kanton Waadt, aan 't meer Neufchatel, met 2346 inw.; 8 uren N. van Yverdun.

CONCLUSION, Rus. haven, op het eil. Casanoff, een deel van Vancouver's King Georges III Archipel, aan de N. W. kust van Amer., door VANCOUVER aldus genoemd, 4 mijlen N. van kaap Tschirikopff. 243. 16. 15. L. en 56. 15. N. B. 2. Eil. bij den Archipel Prins van Wallis, aan de N. W. kust van Amer.

CONCOBELLA, een nog onbekend land der Schagga's in midden Afrika.

CONCORD, riv. in de N. Amer. Rep., valt in de Merrimack of Steur-riv. 2. Stad in Massachusetts, gr. Middlesex, de zetel van het geneeskundig genootschap, met 1650 inw. 3. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Hampshire, gr. Rockingham, aan de Merrimack, met den zetel der regering en van het wetgevend ligchaam, eene hooge school, boekdrukkerij en 2400 inw., die eenen levendigen handel drijven. 4. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Delaware. 5. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Essex. 6. N. Amer. vlek, prov. Georgië, aan den Mississippi. 33. 55. N. B. 286. 21. L.

CONCORET, Fr. D., dep. Morbihan.

CONCORDE, zie Eendragtsland.

CONCORDIA, Nederl. vesting bij de stad Coupang, op het O. Ind. eil. Timor. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Orleans, met 2,900 inw. 3. Lomb. Ven. stad, legatie Udine, aan de Linone, thans geheel verlaten. 4. Stad en kasteel in Modena, hert. Mirandola.

CONCORSAULT, CONCRESSAULT, CONCARCEAUT, Fr. vlek, dep. Cher, arr. Sancerre, met 450 inw. en een slot.

CONCOTS, Fr. vlek, dep. Lot, arr. en 4 mijlen van Cahors, met 930 inw.

CONCOULES, Fr. vlek, dep. Gard.

CONCOURES, Fr. vlek, dep. Aveiron.

CONCOURTSON, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, 5 uren Z. O. van Saumur.

CONCQ, zie Concorneau.

CONCRESSAULT, zie Concorsault.

CONCUT, Spaan. dorp, prov. Arragon.

CONDACHE, Z. Amer. riv. in Quito, welke op 0. 37. Z. B. in de Coquindo valt.

CONDADILLO, zie Consibina.

CONDAM of *Condemon*, Braz. riv., welke op 15. 2. Z. B. in zee valt.

CONDAMEL, Afr. riv., welke tusschen

den Senegal en kaap Verd in zee valt.

CONDANORE, O. Ind. stad in Golconda, op 15. 35. N. B. en 95. 28 L.

CONDAPILLY, voorheen Mustapha Nagur, een der circars in O. Ind., in het Eng. presidentschap Madras, groot 158 vierk. mijlen, door de Krishna bespoeld en rijk aan diamanten. 16. tot 17. N. B.

CONDAPILLY, voormalige hoofdstad van voorn. O. Ind. circar, hetwelk nu Masulipatam is. 16 39. N. B. 98. 10. L.

CONDAT en TENIERS, Fr. vlek, dep. Cantal, arr. Murat, met 1460 inw.

CONDATCHY, stad en baai op 't O. Ind. eil. Ceylon. In de laatste wordt eene parelvisscherij gedreven. 8. 45. N. B. 97. 50. L.

CONDAVIR, O. Ind. bergvesting in de N. circars, op 16. 10. N. B. 97. 51. L.

CONDÉ, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Douay, ter plaatse waar de Haisne in de Schelde valt, met een kasteel en 6000 inw. In den omwentelingstijd werd zij *Nord Libre* genoemd. 2. Fr. vlek, dep. Eure en Loire, arr. Nogent, aan de Huigne, met 248 huizen. 3. Fr. vlek, dep. Eure, arr. Evreux, met 220 huizen. 4. Fr. vlek, dep. van de Maas, arr. Bar-le-Duc, aan den Moezel, met 400 huizen. 5. Afr. D. aan den Senegal. 6. Zie Candé, No. 1.

CONDÉ LA FERTÉ, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, arr. Meaux, digt bij la Ferté, aan de Marne, met 600 huizen.

CONDÉ-ST.-LIBIÈRE, Fr. dorp, dep. Seine en Marne, 2 mijlen van Meaux.

CONDÉ-SUR-ITON, Fr. vlek, dep. Eure.

CONDÉ-SUR-MOSELLE, zie Custines.

CONDÉ-SUR-NOIREAU of *Nereau*, Fr. stad, dep. Calvados, arr. Vire, aan de Noireau, met eene kamer van koophandel, 3040 inw. en fabr.

CONDÉ-SUR-VIRE, Fr. vlek, dep. van 't Kanaal, arr. St. Lo, aan de Vire, met 2400 inw.

CONDÉ (FORT) of *Mobile*, N. Amer. stad in W. Florida, aan den mond der Mobile. 30. 42. N. B. 289. 43. L.

CONDEAT, Spaan. haven, N. N. W. van Cadix, tusschen San Miguel en Palos.

CONDEAU, Fr. vlek, dep. Orne.

CONDECEDO, kaap in N. Amer., aan de N. W. kust van Yucatan. 21. 21. N. B.

CONDEIXA, Port. stadje, prov. Beira.

CONDELO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Biella, aan de Cervo, met 1054 inw.

CONDEON, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Barbezieux, met 1330 inw.

CONDER, riv. in Eng., gr. Lancaster.

CONDES, zie Cordes-baai.

CONDESUIOS DE AREQUIPA, Z. Amer. prov. van Peru, met vele goudmijnen, die door kruid bewerkt worden.

CONDILLAC, kaap op 't Austr. eil. Nieuw Holland. op 33. 42. Z. B. en 132. 24. L.

CONDILONIN, Jonisch eil. nabij Corfu.

CONDINO, Oostenr. vlek in Z. Tirol, aan de Chies, die in 't meer Idro valt.

CONDOCEDO, (KAAP) Amer. kaap in N. Spanje, in de baai van Campêche.

CONDOJANI, Nap. stad, prov. Calabria Ultra I, aan de golf van Girace.

CONDOM, Fr. arr., dep. Gers, hetwelk op 30 vierk. mijlen in de kantons Condom, Cazaubon, Cauze, Montreal, Nogaro en Valence, 55,900 inw. bevat. De hoofdstad Condom ligt aan de Baise, heeft 8 kerken, 1 hospitaal, 1 weeshuis en 7000 inw., koren- en wijnteelt, brandewijnstokerijen en onderscheidene fabr. 18. 2. 7. L. 43. 57. 49. N. B.

CONDORE of *Condor Pulo*, O. Ind. eil. op de kust van Cambodia, in de golf van Siam, met eene goede haven, die door een der kleine hierbij gelegene eil. gedekt wordt. 124. 28. L. 8. 40. N. B.

CONDOROMA, Z. Amer. dorp in Peru, prov. Canes en Chanches.

CONDOUILLERE, Fr. reede, op de Z. kust van 't schiereil., dat ten Z. van de reede van Toulon ligt.

CONDOYOWAH, stad in Achter-Indië, aan de Irawaddy; 9 m. Z. W. van Ava.

CONDRIEU of *Condrieux*, Fr. stad, dep. Rhône, arr. Lyon, aan den voet van 't gebergte Vivarez en aan de Rhône, met 8 kerken en 4350 inw., scheepsbouw en wijnteelt. 22. 28. L. 45. 28. N. B.

CONDROS, Nederl. lands., prov. Luik, tusschen Luik en Dinant gelegen.

CONDUMENI, Negerdorp aan de W. kust van Afrika. 10. 2. N. B. 4. 26. L.

CONDUR, O. Ind. stadje in Bisnagar.

CONDUSEA, Port. vlek, prov. Beira, in een aangenaam oord gelegen.

CONECOCHEAGUE, N. Amer. riv. in Pennsylvanië.

CONE, zie Cosne, No. 1.

CONEDOGWINAT CREEK, tak van de Susquehannah in de N. Amer. Rep.

CONEGLIANO of *Cogneliano*, Lomb. Ven. stad, legatie Treviso, bij de bron van de riv. Mutejo, met 3620 inw. 29. 58. 11. L. 45. 52. 50. N. B.

CONEHILL, Ier. vlek, gr. Longford.

CONEJAS of *Isla de Colom*, Spaan. woest eil., aan den O. kant van het eil. Minorka, met konijnen en duiven.

CONEJERA of *Conigliera*, klein Spaan. woest eil., aan de W. zijde van het eil. Ivica, in de Middell. zee, met nog twee andere, de Conejoras genoemd. 2. Eil. bij het Spaan. eil. Cabrera. 3. Onbewoond Spaan. eil., aan de N. kust van

 Gal-

Gallicië, ten O. van den ingang der baai van Stanques le Varre.

CONER, Ier. stad, gr. Downe.

CONESTAGO-CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, welke op 39. 56. N. B. in de Susquehannah valt.

CONESUS, meer in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Ontario.

CONEUX, Nederl. dorpje, prov. Namen, met 250 inw.; 2 m. van Dinant.

CONEWANGO-CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, welke op 39. 41. in de Susquehannah valt.

CONEY, van zandbanken omringd eilandje bij het Spaan. eiland Minorca.

CONEYGER, kaap aan de Z. kust van Ierland, in de baai van Dungarvan.

CONFELICE, Ital. vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna.

CONFERENTIE-EIL., zie Fazanten eil.

CONFINIEN, (d. i. grenzen) het Z. deel van Tirol, aan de grenzen van Italië, hetwelk in het Hoogd. ook Walschland genoemd wordt, door meestal Italiaansche inw. bewoond, welke aanzienlijke wijn-, zijde- en tabaksteelt hebben. 2. Een deel van Slavonië en Syrmië, aan de Turksche grenzen.

CONFLANS, Fr. stad, dep. Opper Saône, arr. Lure, aan de Sembuse, met 746 inw. 2. Fr. dorp, dep. Moezel. 3. Fr. vlek, dep. Aube. 4. Fr. dorp, aan de zamenkomst van de Seine en Marne, een uur van Parijs. 5. Eene der twee Vigneries van het voormalige gr. Roussillon. 6. Sard. vlek in Savoije, gr. Tarantaise, met 1280 inw.

CONFLANS-EN-BUSSIGNY, Fr. vlek, dep. Vosges; 7 uren W. van Remiremont.

CONFLANS-EN-JURNISSY, zie Conflans, No. 2.

CONFLANS-ST.-HONORINE, Fr. vlek, dep. Seine en Oise, arr. Versailles, met 1850 inw. en een slot.

CONFOLENS, Fr. stadje, dep. Charente, aan de Vienne, met 2045 inw., graan- en veehandel. 46. 55. N. B. 18½ L.

CONFORTINO, stadje in den Kerk. Staat; 2 mijlen N. van Ferrara.

CONG, Ier. dorp, gr. Mayo.

CONGAREE, eene der bronnen van de N. Amer. riv. Santee, prov. Z. Carolina.

CONGLETON, Eng. stad in Cheshire, aan de Dane, met 4000 inw., eenigen handel, benevens zijde- en andere fabr.

CONGO, Negerrijk in Afrika, in Neder Guinea, hetwelk in het N. aan de Zaire, ten Z. aan hooge en zandige bergen, welke het van Angola scheiden, ten W. aan de Ethiopische zee en ten O. aan landen van de Schagga's grenst, tusschen 6. en 9. Z. B. gelegen is, en 5000 vierk. mijlen bevat. Men vindt er onderscheidene bergen, als de Salpeter-, Zonnen- en Kristal bergen, de meren Chilande, Aquiland, enz. en de riv. Zaire of Congo, Ambriz, Dande en andere. De luchtsgesteldheid is er zeer heet, de nachten vochtig en koud, doch de grond zeer vruchtbaar, zoo dat men tweemaal in het jaar, in April en December, oogsten kan. De voorbr. zijn: zilver, koper, ijzer, zout, steenen, koren, witte peper, zuidvruchten, kalabassen, wilde kaneel, tamarinden, cederhout, patatten, maniok, Europische tuingewassen, suikerriet, katoen, rundvee, varkens, schapen, elefanten, apen, antilopen, wilde buffels, leeuwen, panters, rhinocerossen, krokodillen, visch, schildpadden, slangen, bijen, kauris, enz. De inw., ongeveer 2 millioenen in getal, zijn Negers, die deels het Christendom aangenomen hebben, deels Fetische aanbidders zijn. Men houdt hen voor eenvoudig, maar goed in het voorkomen, terwijl zij door vele opperhoofden bestuurd worden. De koning of *blindy* van Congo is aan de Portugezen cijnsbaar, welke het land in 1494 ontdekten en in 1578 veroverden. Ondertusschen hebben onze latere reizigers, bijzonder de ongelukkig aldaar omgekomene TUCKEY geleerd, dat de magt des konings op verre na zoo groot niet is, als de Portugezen, wier berigten ook in andere opzigten gelogenstraft worden, hebben voorgewend. De vorst resideert te St. Salvador, 6 dagreizen landwaarts in, terwijl het rijk in de prov. Sogno, Pougo, Ensolo, Congo, Sundi en Batta verdeeld wordt. De hoofdplaats der Portugezen is Loanda St. Paolo.

CONGO, prov. van voorn. Afr. rijk.

CONGO RIVIER, zie Zaire, Bander-Congo en San Salvador.

CONGO, riv. in Z. Amer., welke in de baai van San Miguel in de golf van Panama valt. 2. Perz. stad in Laristan, aan de Perz. golf.

CONGOMA: riv. in Quito, prov. Esmeraldas, valt in zee op o. 35. Z. B.

CONGONG, O. Ind. stad der Birmans, prov. Meckley.

CONGONHAZ, Braz. stad, prov. Minas Geraes; 9 m. W. van Villa Rica.

CONGOON, Perz. stad in Laristan, aan de golf van Perzië, met 6000 inw. 27. 50. N. B. 69. 51. L.

CONGOR, klip aan de N. W. kust van het W. Ind. eil. Barbados.

CONGREHOI, N. Amer. eil., in de golf van Honduras. 18. 18. N. B.

CON-

CONGREIROI, Amer. riv., die op 15. 40. N. B. in de baai van Honduras valt.

CONGREJOS, Z. Amer. eil., ten N. W. van den Orinoco.

CONGRIER, Fr. vlek, dep. Mayenne, arr. Chateau Gontier, met 1035 inw.

CONGUET, Fr. eil., dep. Morbihan, arr. l'Orient, in de golf van Quiberon.

CONHAM, Eng. dorp, gr. Gloucester.

CONI of *Cuneo*, Sard. prov. in Piëmont, met 4 steden, 56 vlekken, 41 dorpen en 141,000 inw. De voortbr. zijn: wijn, ooft, hennep, kastanjes, koorn, vee, zijde, ijzer, lood en marmer; ook vindt men er minerale baden. De hoofdpl. Cuneo ligt aan de zamenvloeijing der Gesso en Stura, heeft 8 kerken, zijdefabr., transitohandel en 16,700 inw. 25.22.L.43.23.N.B.

CONICHIN, inham in de W. kust van Ierland, ten N. der Galway-baai.

CONIGLIERA, zie Conejera.

CONIGLIÈRE, 5 kleine eil. tusschen de kusten van Sicilië, Maltha en Tunis.

CONIGLIONE, Sicil. stad, Val di Mazzara, aan de Belia, met 7,250 inw. 37. 49. N. B. 30. 59. 30. L.

CONIL, Spaan. stadje, prov. Sevilla, aan de baai Conil, Z. O. van Cadix, met visscherij, zwavelgroeven en 3000 inw. 36. 16. N. B. 11. 37. L.

CONILHAC, Fr. dorp, dep. Aude.

CONILIÈ, CONLIE, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. Mans, met 1400 inw.

CONILLAC, Fr. dorp, dep. Aude.

CONILS, Fr. dorp in 't dep. Tarn.

CONIMEER, O. Ind. landpunt, ten N. van Pondicherry, op welke voorheen de Nederlandsche sterkte Sadras lag.

CONINGBEG en CONINGMORE, 2 klippen aan de Z. O. kust van Ierland.

CONINGSHEIM, Nederl. dorp bij Tongeren, prov. Limburg, met 500 inw.

CONIS, een rif klippen aan de Eng. Z. kust van Cornwallis.

CONISBROUGH, Eng. dorp, gr. York.

CONISTON LAKE, Eng. meer, gr. Lancaster, met een dorp van denzelfden naam aan den N. W. kant, en de *Coniston fells* achter hetzelve.

CONITZ, KAUNITZ Pool. Choynica, Pruis. stadje, regdst. Dantzig, aan de Brahe, met fabr., handel en 2500 inw.

CONIWAUGH, stad der Birmanen in Achter Indië, prov. Pegu, aan de Irawaddy, met huizen, welke 7 voeten boven den grond op palen staan. 17. 55. N. B. 113. 40. L.

CONJEE, O. Ind. hoofdpl. van Carnate, met een' zeer schoonen tempel en regelmatige straten. 12.51.N.B. 94.50.L.

CONJENE, (KAAP) voorgebergte in O. Ind. 12. 7. N. B. 98. 7. L.

CONJOUX, Nederl. D., prov. Namen.

CONKAIR, O. Ind. stad in Gundwana.

CONKETE en CONVIT, 2 eil. aan de Ier. W. kust, N. van de baai v. Galway.

CONLASS, O. Ind. distr., prov. Beeder, aan den Nizam behoorende. 19. N. B.

CONLIE, zie Conilie.

CONLIÈGE, Fr. vlek, dep. Jura, arr. Lons le Saunier, met 1200 inw.

CONLON, Afr. dorp in Gallam.

CONN, meer in Ierland.

CONNAUGHT, een der 4 prov. van Ierl., ten N. en W. aan den Oceaan, ten O. aan Ulster en Leinster en ten Z. aan Munster grenzende, groot 267 vierk. mijlen, met 10 steden, 296 kerspelen, 50,000 huizen en 524,300 inw. Het is verdeeld in de 5 gr. Galway, Mayo, Sligo, Leitrim en Roscommon. De hoofdstad is Galway. Zie dit art. en de verder genoemde gr.

CONNAUX, Fr. dorp, dep. Gard.

CONNECTICUT, eene der prov. of vrijstaten van de N. Amer. Rep., tusschen Long Island-Sound, Nieuw York, Massachusetts en Rhode-Island, of tusschen 303. 29 en 305. 15. L. en 41. 17. 30 en 42. 2. N. B. gelegen, en op 217 vierk. mijlen 261,000 inw., waaronder 310 slaven en 6453 vrijgelatenen, bevattende. De golvende grond wordt door de gebergten Toghconnuc en Tom doorsneden, en is over het geheel zeer vruchtbaar, behalve aan de zandige kusten. Het land heeft vele baaijen en havens, en wordt door de riv. Thames, Stratford, Housatonnuc, Paucatur en Connecticut (zie hier onder) bespoeld. De winter is er langdurig, doch niet zeer koud, en de zomer zeer heet. De voortbr. zijn: ijzer, koper, lood, minerale wateren (bij Stafford), koren, peulvruchten, vlas, hout, rundvee, paarden, muildieren, varkens, schapen, wild, gevogelte, zalm en andere visch, bijen, enz. Voor het wetenschappelijk onderwijs der inw. is er eene hooge school te Newhaven en een genootschap der wetenschappen. De inw. bestaan, behalve van den landbouw, de veeteelt en het houtgewas, bijzonder van fabr. van linnen, wollen, katoen, glas, kruid en ijzer. De uitvoer in 1804 bedroeg, 1,516,100 dollars aan paarden, muilezels, ossen, scheeps- en ander timmerhout, boter, kaas, mais, vlas, pot- en weedasch, varkens, visch, enz. De statenvergadering, uit 199 leden bestaande, heeft de wetgevende, en de uit den gouverneur, ondergouverneur en 12 assistenten bestaande raad, de uitvoerende magt. De prov.

heeft geene staatsschulden en alle belastingen worden ordelijk betaald. In 1817 heeft zij, ter bevordering van het schoolwezen, een fonds van 1,948,376 dollars aangewezen. Het land wordt in 8 gr. verdeeld, als die van Hartford, Newhaven, New Londen, Fairfield, Windham, Lichtfield, Middlesex en Tolland. De hoofdsteden zijn Hartford en Newhaven.

CONNECTICUT, riv. in genoemde prov., welke op de Witte bergen in Canada in twee armen ontspringt, die zich op 45. N. B. vereënigen. Zij is van Middleton af bevaarbaar, en stort zich, na eenen loop van 9 mijlen, met eenen mond van 4 mijlen breed op 316. L. beneden Saybrook in Long-Island sound. Zij heeft 5 watervallen en wordt 200 Eng. m. van haren mond door 2 hooge steile bergen zoodanig ingesloten, dat hare geheele breedte, op eene lengte van 400 ellen, niet meer dan 50 voeten bedraagt; door deze drukking krijgt het water zulk eene verbazende snelheid dat het de grootste boomen in een oogenblik vermorzelt. In de lente treedt zij, uithoofde van de gesmolten sneeuw op de bergen, buiten hare oevers. Zij ontvangt meer dan 500 rivieren, als: de Amoonesub, Israël, Millers-River, Chicalue, Deerfield, Agawan, enz.

CONNECTICUT, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, in Long Island, welke in eene baai, aan de Z. zijde van dit eiland gelegen, uitloopt.

CONNE-DE LA BARDE, Fr. dorp, dep. Dordogne; 3 mijlen van Bergerac.

CONNÉE, Fr. dorp, dep. Mayenne.

CONNEFELD, Keur-Hess. dorp, ambt Spangenberg, aan de Fulda, met gips en eene albaster rots.

CONNEGIS, Fr. dorp, dep. Aisne.

CONNELLES, Fr. dorp, dep. Eure.

CONNEN, Nederl. dorp, prov. Namen; 2 uren van Dinant.

CONNERE of *Conneray*, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. le Mans; 1270 inw.

CONNETABLES, 2 hooge kegelvormige klippen op de kust van Fr. Guiana, bij de rivier Approuak in Z. Amerika.

CONNEWITZ, Pruis. dorp bij Leipzig.

CONNOIE, baai aan de Z. kust van Terre Neuve, 16 m. ten O. van kaap Ray.

CONNONICUT, N. Amer. eil. bij Rhode Island. 41. 30. N. B. 306. 29. L.

CONNOR, Ier. stadje, gr. Antrim. 2. Riv. op 't W. Ind. eil. Jamaica.

CONNORE, Fr. D., dep. Op. Vienne.

CONOLFINGEN, een der 4 ambten van het Zwits. kanton Bern.

CONOLOWAY CREEK, Amer. riv. in Pennsylvanië, valt in de Potowmack.

CONOMAMAS, Z. Amer. volksstam in Peru, tusschen de riv. Ucayale en Beni.

CONOWANGO, N. Amer. riv. in de Alleghany uitloopende.

CONQUEL, (PORT DE) Fr. haven van 't schiereil. Quiberon. 47.30. N. B. 14.46. L.

CONQUEREUIL, Fr. vlek, dep. Ned. Loire.

CONQUES, Fr. vlek, dep. Aude, arr. Carcassonne, met 1590 inw.

CONQUES of *Conquet*, Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Rodes, met 1248 inw.

CONQUES, Nederl. dorp in Luxemburg.

CONQUES, Fr. dorp, dep. Gironde.

CONQUET, Fr. zeestadje, dep. Finisterre, tegenover het eil. Ouessant, met eene kleine haven en 1270 inw. In de nabijheid ligt de sterkte Bretheaume.

CONQUEYRAC, Fr. vlek, dep. Gard.

CONSAC, Fr. D., dep. Ned. Charente.

CONSDORF, Nederl. dorp in Luxemburg, met 1100 inw.

CONSEIL, Fr. klippen aan de W. punt der reede van Camaret, bij Brest.

CONSELVE, Lomb. Ven. vlek, legatie Padua, met 5700 inw. 45. 13. 27. N. B.

CONSENVOY, Fr. dorp, dep. Maas.

CONSERANS, Fr. vlek, dep. Arriège.

CONSET'SBAAI en punt, liggen aan de N. O. kust van 't W. Ind. eil. Barbados.

CONSIBINA, N. Amer. landpunt in Mexico, aan de Stille Zuidzee, 7 mijlen O. Z. O. van Condadillo.

CONSIEGRO, Spaan. vlek in Nieuw Kastilië; 10 mijlen van Ocana.

CONSIGNY, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

CONSOLATION, een der Tonga eil. in Australië.

CONSOLAUON, denkt men hetzelve te zijn, als de eilanden Cocos en Venadess. 15. 39. Z. B. 203. 50. L.

CONSONTUBA, kaap op de W. kust van Brazilië, in Z. Amer., op 32 Z. B.

CONSTADT, zie Cunstadt.

CONSTANCE, zie Konstanz.

CONSTANT, (ST) Fr. vlek, dep. Cantal.

CONSTANTIA, landhuis op de kaap de Goede Hoop, om deszelfs wijn beroemd.

CONSTANTINA, prov. in Algiers en Barbarije, voorheen op Tunis veroverd, ten O. van het rijk, onder eenen bey, die zeer willekeurig deze prov. bestuurt. Zij maakt het vruchtbaarste en best bebouwde deel des rijks uit. In den laatsten oorlog zijn de forten Bona, La Calle of Cala en Cole of Il Cullu, waar de Fr. koraalvisschers vastigheden plagten te hebben, aan de Eng., tegen eene jaarlijksche opbrengst van 11,000 ponden sterling, afgestaan, met verlof om aldaar landwaarts in handel te drijven en zelfs om er vestingwerken aan te leggen.

CONSTANTINA, Algerijnsche stad, hoofdpl. van voorn. prov., op een schiereil. dat bijna geheel omringd is door den Rummel of Siofegmar, (bij derzelver mond *El-Kebir* genoemd), die door de stad loopt, en twee watervallen maakt, waarvan de eene omtrent 400 voeten hoog is. Zij ligt aan den voet van eenen hoogen berg, terwijl de beide deelen der stad, door eenen antieken boog van 100 voeten hoogte aan elkander verbonden zijn. Zij is het *Cirta* van SALLUSTIUS, aan het welk JUSTINIANUS, die het prachtig herbouwde, den tegenwoordigen naam gaf, en heeft overblijfselen van dien tijd, zoo als schoone zuilen, triumfbogen, een fraai altaar van wit marmer, enz. De stad heeft verder schoone vestingwerken, warme baden, een versterkt kasteel, regte, maar morsige straten, lage huizen zonder vensters, en volgens vele schrijvers 100,000 inw, terwijl latere berigten haar als na Algiers, het meest bevolkt opgeven. Zij werd door eene aardbeving in 1757 zeer verwoest. Het niet zeer aanzienlijk paleis heeft, zoo wel als de andere hoogten, een aangenaam gezigt op de vruchtbare omstreken. 36. 25. N. B. 24. 33. L.

CONSTANTINA, Spaan. stad, prov. Sevilla, op de Sierra Morena, met lood- en zilvermijnen.

CONSTANTINOGORSK, Rus. Aziat. vesting, gouv. Kaukazië, [met zwavelbronnen.

CONSTANTINOGRAD, Rus. vesting der Dnieperschc linie, gouv. Jekaterinoslaw, aan den Orel en Barestowaja.

CONSTANTINOGRAD, Rus. kreitsstad, gouv. Pultawa, aan den Orel, met 1200 inw. 49. 20. N. B.

CONSTANTINO-PEREZ, Z. Amer. eil. aan den mond der riv. Valdivia, in Chili.

CONSTANTINOW, Rus. stad, gouv. Volhynië, met 4050 inw. en handel.

CONSTANTINOW, sterke Poolsche stad, waiw. Podlachië, bij de Bug.

CONSTANZ, zie Costnitz.

CONSTANZERSEE, zie Bodenzee.

CONSTUMB, Nederl. dorp in Luxemburg, met 420 inw.; 2 uren van Wiltz.

CONSUEGRA, Spaan stad, prov. Toledo, met een kasteel, fabr. en 5,450 inw.

CONSUMAHGUNGE, O. Ind. stad van Bengalen, aan de Teesta. 25. 55. N. B.

CONTA, Sard. riv. in Genua, die in Piëmont ontspringt en bij Albenga in zee valt.

CONTADOUR, Fr. D., dep. Ned. Alpen.

CONTAGREL, Fr. dorp, dep. Aveiron.

CONTAI, O. Ind. stad van Bengalen, aan zee gelegen, met een zoutwerk. 21. 38. N. B. 105. 40. L.

CONTANAGUR, O. Ind. stad van Bengalen; 3 mijlen N. van Dinagepore.

CONTAS, Braz. riv., welke op 14. 20. Z. B. in den Atl. oceaan zee valt.

CONTEREN, Nederl. dorp in en 1 uur van Luxemburg, met 918 inw.

CONTES, Sard. vlek, gr. Niza.

CONTESSA, Turk. stad in Macedonië, sandschakat Gallipoli, aan den mond van de riv. Strymon en de golf van Contessa, welke tusschen het schiereil. Monte Santo en de kusten van Macedonië en Rumili in den Archipel ligt.

CONTESSA, Sicil. stad, Val di Mazzara, met 3 kerken en 2500 inw., welke meest Arnauten en Grieken zijn.

CONTEST, Fr. vlek, dep. Mayenne.

CONTEVILLE, Fr vlek, dep. Eure, arr. Pontaudemer, met 900 inw. 2. Fr. dorp, dep. Calvados; 3 m. van Caen.

CONTI, Fr. stadje, dep. Somme, aan de Seille, met 800 inw. 2. Haven op de W. kust van Sardinië.

CONTICH, Nederl. vlek, prov. Antwerpen, met hoedenfabr. en 3000 inw.

CONTIGLIANO, stadje aan 't meer van dien naam, in den Kerk. Staat, legatie Spoleto.

CONTIGNÉ, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Segré, met 220 huizen.

CONTIN, zeer bergachtig Schot. kerspel, gr. Ross, met 1850 inw. 2. Fr. dorp bij Fromenteau, dep. Seine en Oise.

CONTOY, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz.

CONTRARIETÉS, (EILAND DER) een der Salomon's eil. in Australië. 9. 46. Z. B. 179. 42. L.

CONTRARY HEAD, kaap op 't Eng. eil. Man, 4 m. N. van kaap Alby.

CONTREKI, Arab. zeevlek in Oman.

CONTRERAS, groep Amer. eil. in de Stille zee op de kust van Veragua. 7. 45. N. B.

CONTRES, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, aan de Bièvre, met 1300 inw.

CONTREXEVILLE, Fr. D., dep. Vosges.

CONTRONE, Nap. stad, prov. Principato Citra, met 1120 inw.

CONTURSI, Nap. stad, prov. Principato Ultra, met 2620 inw.

CONTY, Fr. stad en vorst., dep. Somme, arr. Amiens, met 710 inw.

CONTZ, Beij. dorp, kreits Ned. Rijn.

CONVARA, Nap. vlek in Terra di Bari.

CONVENTRY of *Coventry*, Eng. stad, gr. Warwick, aan de Sherburn, met breede straten, een' bisschopszetel, een hospitaal, fabr. en 16,100 inw.

CONVERSANO, Nap. stad en gr., prov. Terra di Bari, met 3300 inw.

CONVERSERA, Oostenr. eil. aan de kust van Istria. 45. 20. N. B. 31. 32. L.

CONVERSION, (PUNTA) landpunt aan de

de W. kust van N. Amerika. 34. 9. N. B.

CONVERSION DE ST. PAUL, woest en laag eil., tot den Z. Archipel van Australië behoorende, door QUIROS ontdekt.

CONWAY, Eng. riv. in Wallis, valt bij Aberconway in de Iersche zee. 2. N. Amer. vlek in Nieuw Brunswijk. 3. Twee dorpen in de N. Amer. Rep., een in Nieuw Hampshire, gr. Strafford, met 574 inw.; het andere prov. Massachusetts, gr. Hampshire, met 2092 inw. 4. Kaap op de N. O. kust van Nieuw Holland. 20. 36. Z. B. 166. 7. L. 5. Zie Aberconway.

CONZA, Nap. stadje, prov. Principato Ultra, door eene aardbeving in 1694 bijna geheel verwoest. 40. 50. N. B. 33. 25. L.

CONZAC, Fr. dorp, dep. Charente.

CONZESES, Fr. dorp, dep. Corrèze.

CONZIEU, Fr. dorp in 't dep. Ain.

COOCHBEHAR, O. Ind. distr. van Bengalen, grenzende ten N. aan Bootan, deels aan het Eng. collectorschap van Rungpore, en deels aan eenige cijnsbare vorsten behoorende. Het eerste is vrij wel bebouwd, doch het laatste woest. De hoofdpl. zijn Beyhar en Lolbayar. 26. tot 27. N. B.

COOK'S CHAIN-EILAND of *Isla de Todos los Santos*, op 17. 26. Z. B. 234. 48. 39. L.

COOK'S BAAI, aan de W. kust van 't Paasch eil. 27. 8. 50. Z. B. 268. 11. L.

COOK'S EILAND, eil. in de Sharksbaai van N. Holland.

COOK'S en VANCOUVERS GOLF, aan de W. kust van N. Amer., tusschen Alaschka en 't vaste land.

COOK'S GROEP of de eil. Watoo, Mangea, Mahowarah, Okatootia, Whytootake en de Harvey's eil. Tusschen 21. 57. en 19. 8. Z. B. 221. 54 en 221. 37 L.

COOK'S KAAP, tusschen de Hudson's en Davis straten in N. Amer.

COOK'S RIVIER, riv. in N. Amer. 2. Rivier in Nieuw Holland, welke zich in de Botany baai stort. 3. Ook den naam van Cook's inham.

COOK'S STRAAT, zie Behring straat.

COOK'S STRAAT of *Charlotten-sund*, straat welke de twee eil. van Nieuw Zeeland van elkander scheidt, met de koningin Charlotten-baai, in 1770 door COOK ontdekt.

COOKA, (DAR) landschap in Binnen Afrika, langs de riv. Bahr el Fittre.

COOKHOUSE, vlek in de N. Amer. Rep.; 32 mijlen N. W. van Nieuw York.

COOKQUAGO, N. Amer. riv. in Nieuw York, gr. Delaware.

COOLE, Fr. dorp in 't dep. Marne.

COOLANY, riv. in Ierland, valt 2 mijlen Z. W. van Sligo in de Arduaglass baai.

COOLEBROOK DALE, Eng. vlek in Shropshire, aan de Severn.

COOLERIES, oorlogzuchtig O. Ind. volk, in de prov. Madura.

COOLGRENY, Ier. vlek, gr. Wexford.

COOLIDGE LANDING, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Maryland.

COOLKERQUE, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, met 966 inw.

COOLOME, N. Amer. vlek in Georgië.

COOLOO, O. Ind. distr. der Scheiks, in Lahor, tusschen 33. en 34. N. B. De hoofdstad Coolo ligt aan de Beya-riv. op 33. 20. N. B. 2. Twee O. Ind. steden van Orissa.

COOLY'S POINT, Ier. kaap, N. van Dundalk-baai. 53. 57. N. B. 11. 40. L.

COOMB, kaap in 't Kanaal, Z. W. van de Eng. haven van Dartmouth.

COOMTAH, 2 O. Ind. steden in de prov. Gundwaneh en Canara.

COOPER, zandbank in het Cattegat.

COOPER'S CREEK, N. Amer. riv in Nieuw Jersey, valt in de Delaware, op 39. 56. N. B. 302. 37. L.

COOPER'S ISLAND, Afr. eilandje, bij de haven van Port Louis in Mauritius.

COOPER'S ISLAND, een der H. Maagd eil. in W. Ind. 18. 5. N. B. 314. 49. L.

COOPER'S ISLAND, een der Bermudas eil, in W. Indië, met de sterkte Pembroke en een dorp.

COOPER'S ISLAND, klip aan de O. zijde van het eil. Georgië. 54. 57. Z. B. 341. 40. L.

COOPER'S RIVER, N. Amer. riv. in Z. Carolina, vereënigt zich bij Charlestown met de Ashley.

COOPERSTOWN, 2 D. in de N. Amer. Rep, prov. Pennsylvanië en Nieuw York.

COORG, bergachtig onafhankelijk distr. in O. Ind., ten Z. van Mysore, levert sandel- en teakhout, rijst, peper, enz. op.

COOS, N. Amer. gr. in Nieuw Hampshire, met 3990 inw. en de hoofdstad Lancaster.

COOS, (UPPER en LOWER) 2 riv. in de N. Amer. Rep., op 44. 32. N. B. en 44. 8. N. B. in de Connecticut vallende.

COOSA, of *Coosa Hatcha*, N. Amer. riv., welke met de Tallapoose, de Alabama in W. Florida vormt. 2. N. Amer. riv., op de kust van Z. Carolina.

COOSADES, N. Amer. vlek in W. Florida, aan de riv. Alabama.

COOSAHATCHIE of *Cosahatchie*, N. Amer. vlek, aan de riv. Coosa, in Z. Carolina, 22 m. W. Z. W. v. Charlestown.

COOSBURYA, O. Ind. stad in Bengalen.

COOSE CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Kentucky, valt in de Cumberland, op 296. 56. L. 36. 45. N. B.

COOSERAH, O. Ind. stad in Bahar.

COOTEHILL, Ier. vlek, gr. Cavan.

Cootra, O. Ind. stad in Allahabad, aan de riv. Betwah, behoort eenen rajah van Bundelcund. 25. 45. N. B.

Cootstown, N. Amer. vlek in Pennsylvanië, met 40 huizen.

Copa, Lomb. Ven. riv., die bij Barbianello in den Po valt. 2. Riv. in Quito.

Copais, Turk. meer in Livadië.

Coparsa, Braz. riv, prov. Costa-Rica, valt bij Nicoya in zee.

Copay, Schot. eilandje der Hebriden, 2 Eng. m. W. van het eil. Harris.

Cope, kaap ten W. van Carthagena in Spanje. 37. 25. N. B. 16. 8. L.

Copel, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme.

Copename, zie Cupanama.

Copet, **St. Julien de Copet**, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, met 326 huizen.

Copiapo, Z. Amer. prov. in Chili, met eene vulkaan en riv. van dien naam, vele mijnen en 5000 inw. De hoofdstad is Copiapo, met de voortreffelijke haven Caldera en 1700 inw. 306. 34. 30. L. 27. 10. Z. B.

Copilowats, Turk. stad in Bulgarië.

Copino, Nap. eil., ten O. van Nisida.

Copinshay. een der Orcadische eil.

Copland Islands, kleine groep eilandjes in de Carrickfergus baai, bij de N. O. kust van Ierland. Een derzelve, waarop eene vuurbaak is, ligt op 12. 22. L. 54. 39. N. B.

Coporie, Rus. stad aan de golf van Finland; 12 mijlen Z. W. van Petersburg.

Coppay, zie Copay.

Coppenbrugge, Han. vlek, vorst. Calenberg, met 944 inw.

Copper-island, N. Amer. eil. in 't meer Superior of Opper-meer.

Copper-Mine River, 2 riv. in N. Amer., de eene valt op 69 N. B. in zee, de andere op 46 N. B. in 't meer Superior.

Coppet, schoon Zwits. vlek, kanton Waadland, in eene schoone landstreek, aan het meer van Geneve, met 540 inw. Het slot was langen tijd de woonplaats van Bayle, naderhand van Necker, en in onzen tijd van de beroemde mevrouw von Stael Holstein.

Coppraguddy, O. Ind. bergpas, tusschen Bengalen en 't den Mahratten behoorende Nagpore. 22. 40. N. B. 104. 16. L.

Copreinitz, Hong. stadje in Croatië, kom. Kreutz, aan de riv. van dien naam, met 300 inw. 34. 29. L. 46. 10. 15. N. B.

Coprino, Lomb. Ven. stadje, legatie Verona, niet ver van de Etsch.

Copriza, Turk. riv. in Rumelië, ontspringt op de grenzen van Bulgarië en valt in de Mariza.

Copya, Z. Amer. dorp in Peru.

Coq, (le) Afr. D., aan den Senegal.

Coquar, riv. aan de O. kust van 't W. Ind. eiland Jamaïca.

Coquar Plump, baai aan de Z. kust van Jamaïca, W. van de baai Calabash.

Coquejane, Nederl. D, in Henegouwen.

Coquet, zie Coket.

Coquibacoa, of *Chichibacoa*, kaap aan de N. kust van Z. Amer., ten Z. W. van het eiland Aruba. 12 22. N. B.

Coquimbo, **Serena**, zeer vruchtbare Z. Amer. prov. van Chili, met veel koper en andere delfstoffen, en 15,000 inw. 2. Hoofdpl. van de prov., en aan de riv. van dien naam, met 2 havens en handel in talk, koper, zwavel, katoen, paarden, huiden, wijn, olie, enz., met 500 huisgezinnen. 306. 21. L. 29. 55. Z. B. 3. Baai aan den mond van bovengenoemde riv., waarin eenige onbewoonde eil. liggen, zoo als Totoral, Mexillones en Pajaras.

Coquinas, rivier op 't eil. Sardinië.

Cora, geringe hoofdpl. van 't Turk. eil. Samos. 2. Dorp in den Kerk. Staat.

Coraan, Ier. schiereil. aan de W. kust van 't gr. Mayo.

Corace, riv. in Napels, welke op de grenzen van Calabria Ultra, aan de Apennijnen ontspringt, en in de golf van Squillace valt, op 38. 50. N. B. 34. 40. L.

Coraco, kaap op de O. kust van 't Turk. eil. Mytelene, in den Archipel. 39. 24. N. B. 44. 30. L.

Coradge, riv. in Aziat. Turk., prov. Syrië, welke 4 Eng. mijlen Z. van Tortosa in zee valt.

Coradoni, Sard. D., gr. hert. Genua.

Corah of *Jehanabad*, O. Ind. distr. der prov. Allahabad, Eng. presid. Bengalen, tusschen den Ganges en de Dsjumna, of tusschen 26. en 27. N. B., met goede wegen, en een' vlakken grond: het is wel bewaterd en vruchtbaar in vele soorten van koren, doch er groeit geen rijst. De hoofdpl. Corah is groot en bloeijend, heeft steenen huizen en handel in koren, katoen, enz. 26. 6. N. B. 98. 50. L. 2. Stad der Afghanen, prov. Cutch, in een bergachtig land, met ijzerwerken. 23. 28. N. B. 86. 51. L.

Corair, slecht bebouwd Ind. distr. in Gundwaneh, tusschen 23. en 24. N. B. en 101. L. aan de Maratten cijnsbaar, met veel wild en de hoofdst. Sonehut.

Corakiana, Jonisch stadje op het eil. Corfu, met 2000 inw.

Coralu, Slavonisch volk in het Teschensch gebergte, in Opper Silezië, welks smokkelhandel onlangs zeer beperkt is geworden.

Coram, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, in Long Island.

CORAN, vuurspuwende berg in 't Fr. dep. Puy- de- Dôme, aan welks voet twee minerale bronnen zijn. 2. Fr. dorp, dep. Ain; 3 mijlen van Bourg.

CORANCEZ, Fr. D., dep. Eure en Loire.

CORANDELIN, Zwits. dorp, kanton Bern, Leberberg voogdij, aan de Birs.

CORANÇON, Fr. dorp, dep. Isère.

CORANTO, naam door sommigen aan de overblijfselen van Corinthe, op de landengte Hexamili gegeven. Zie verder Corinthe.

CORAS, Turk. stad in Romanië, aan de Propontide; 14 m. van Gallipoli.

CORAZON, Z. Amer. berg der Andes in Quito, prov. Nieuw Granada, 14,820 voeten hoog.

CORBACH, hoofdstad van 't vorst. Waldeck, en zetel van 't ambt Eisenberg, en van het hofgerigt, aan de Itter. Zij heeft het kasteel Eisenberg, 1 gymnasium, 1600 inw. en wolfabrijken. Men heeft hier een prachtig marmer gedenkteeken, door de Nederlanders aan hunnen voormaligen veldmaarschalk, vorst GEORGE FREDERIK VAN WALDECK, opgerigt. Slag van 1760.

CORBAIS, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 400 inw.; 2 uren van Wavre.

CORBANA, Fr. stad op 't eil. Corsica, arr. Calvi, met 1000 inw. 42. 31. N. B.

CORBAVIA, lands. in Croatië, welks O. deel aan Turkije, en het andere aan Oostenrijk behoort. Het O. deel bestaat grootendeels uit eene lange, vruchtbare streek, die echter geene rivieren heeft.

CORBEAU, riv. en eil. in N. Amer., welk laatste, door de eerste, die door twee kanalen op 45. 49. N. B. in den Mississippi valt, omvat wordt.

CORBEEK, (DYLE en LOO) 2 Nederl. dorpjes in de prov. Z. Braband, 't eerste met 368 en 't andere met 522 inw.

CORBEIL, Fr. arr., dep. Seine en Oise, hetwelk op 19½ vierk. mijl in de kantons Corbeil, Arpajon, Lonjumau, en Boissy St. Leger 53,000 inw. heeft. De hoofdpl. Corbeil ligt aan de Seine en heeft 3600 inw., fabr. en een' kruidmolen in de nabijheid. 20.14. L. 48. 33. N. B.

CORBEILLES, Fr. vlek, dep. Loiret.

CORBELE, Afr. eil. der Bissago's, aan den O. kant van dezelve gelegen.

CORBELIN, Fr. dorp, dep. Isère. 2. Fr. dorp, dep. Nièvre.

CORBENY, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. Laon, aan 't bosch van Corbeny, met 680 inw. 5 m. N. N. W. v. Rheims.

CORBERS, zie Corbières.

CORBET, klip in het Kanaal, ten N. W. van het eiland Alderny.

CORBET'S INLET, inham in de Amer. kust van Honduras.

CORBETTA, Lomb. Ven. stadje, gouv. Milaan.

CORBIE, Fr. stadje, dep. Somme, arr. Amiens, aan de vereeniging der Enoce en Somme, met 2100 inw.

CORBIÈRES of *Corbers*, Zwits. vlek, kanton Freyburg, distr. Bulle.

CORBIGNY, ST. LEONARD, Fr. stad, dep. Nièvre, arr. Clamecy, met 2315 inw., die handel in hout drijven.

CORBION, Nederl. dorp, prov. Namen, met 800 inw.; 1 uur van Ciney.

CORBITS, Saks. dorp bij Meissen.

CORBON, 3 Fr. vlekken, in de dep. Orne, Calvados en Ardennes.

CORBONOD, Fr. dorp, dep. Ain.

CORBRIDGE, Eng. kerspel, gr. Northumberland, aan de Tyne, met 1200 inw.

CORCELLES, 4 Fr. dorpen in de dep. Doubs, Rhône en 2 in Ain. Corcelles-les-Arts en Corcelles-les-Citeaux liggen in 't dep. Côte d'Or.

CORCHUELLA, Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Taag.

CORCIEUX, Fr. vlek, dep. Vosges, arr. St. Diez, met 1140 inw.

CORCOBADOS, klippen aan de kust van Peru, op 8. à 9. Z. B.

CORCONDAH, vruchtbaar O. Ind. distr. in de Noorder circars, N. O. van de riv. Godavery, op eenen kegelvormigen berg, met eene pagode.

CORCONDRAY, Fr. dorp, dep. Doubs.

CORCUBION, Spaan. vlek, prov. Galicië, aan de riv. van denzelfden naam, met eene kleine haven. 43. o. 43. N. B. 8. 30. L.

CORCYK of *Korczysk*, Rus. stad, gouv. Volhynië.

CORCYRA, Grieksche naam van Corfu en Curzola.

CORCZYN, Pool. stad, waiw. Sandomir, aan den Weichsel, met 1100 inw. en een gymnasium.

CORDALE, Schot. vlek, gr. Dumbarton.

CORDAVILLA, Spaan. stadje, prov. Burgos, aan de Arlancon.

CORDEMAIS, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, arr. Savenay, met 2300 inw.

CORDES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 405 inw.; 3 uren van Renaix. 2. Fr. stad, dep. Tarn, arr. Gaillac op eene rots, aan de Celon, met 2300 inw. en linnenweverijen.

CORDES BAAI, inham in de straat van Magellaan. O. Z. O. van Fortescue baai.

CORDEVOLE, tak der Piave, in het Lomb. Ven. rijk, legatie Belluno.

CORDILLERAS DE LOS ANDES, zie Andes.

CORDIRON, Fr. dorp, dep. Doubs.

CORDOS, zie Corinthe.

CORDON, eilandje in de Stille Zuidzee, bij de W. kust van Nicaragua.

CORDOSERA, Spaan. vlek, prov. Estremadura; 9 m. N. W. van Bajados. 2. Fr. dorp in 't dep. Seine en Marne.

CORDOUAN of *la Tour de Cordouan*, bij de Nederlanders de *toren van Cordaan* genoemd, hooge vuurtoren in 't Fr. dep. Gironde, arr. Lespare, in den om de zandbanken en klippen zeer gevaarlijken mond van de Gironde. Hij is 175 voeten hoog, en heeft eenen koepel of lantaarn, die 22 voeten hoog is, en in welken elken nacht 225 pond steenkolen verstookt wordt. 45. 35. 14. N. B. 16. 30. L.

CORDOVA, Spaan. prov. met den titel van koningrijk, in het lands. Andaluzië; zij grenst ten N. W. aan Estremadura, ten N. O. aan la Manche, ten O. aan Jaen, ten Z. aan Grenada en ten Z. W. aan Sevilla, en is tusschen 12. 3. en 12. 30. L. en 37. 17. en 38. 38. N. B. gelegen; derzelver oppervlakte bevat 348 V. leguas of 195¾ vierk. mijlen, waarop zich, in 4 steden, 54 vlekken, 5 dorpen, ongeveer 63 buurten, 252,000 inw. bevinden. De Guadalquivir verdeelt het in twee deelen: het N. deel of la Sierra, hetwelk vol hooge bergen is; en het Z. deel of la Compinna, eene golvende vlakte, waarop zich slechts weinige hoogten vertoonen. De grond is vruchtbaar genoeg, doch de Compinna heeft te weinig water, dat echter de dalen van la Sierra in overvloed hebben. De bergen behooren tot de Sierra Morena; ten O. verheft zich de Puerto Calatrevenna, welke de Pedroches vormt; in het midden de Sierra de Cordova, welke tot in Sevilla voortloopt en zich aan het gebergte Guadalcanal aansluit. De voorn. riv. zijn: de Jeguas, Arenates, Guadumillan, Guadabarbo, Guadiate en de Bembezar, welke alle van de Sierra afkomen; de Guadajoz, met de Marbella, en op de grenzen van Sevilla, de Xenil, de Rianzul en de Cobra, die alle in den Guadalquivir vallen. In de Compinna zijn eenige meren, waaronder dat van Zonar het aanmerkelijkste is. De luchtsgesteldheid is des zomers in de vlakte drukkend heet, doch op de hoogten aangenaam en gematigd. De landbouw is door gebrek aan aanmoediging in geenen bestaan staat. De voortbr. zijn: vooral kastanjes en Johannesbrood, die hier veelal bij menschen en vee het koren moeten vervangen; wijn, olie en de heerlijkste zuidvruchten, bijzonder vijgen; hennep, vlas, esparto, junko, saffraan, hout, uitmuntende paarden, veel rundvee, schapen, honig, was, kermes, galnoten, Spaansche vliegen, enz. De bergen bevatten zilver, lood, ijzer, koper en eenige andere metalen, doch geene dier metalen worden uitgegraven; verder bouwsteen, leem, marmer, zout uit de rijke bronnen van Bueno, Espejo en Jarales. Ook zijn er vele fabrijken. Het Corduaan leder draagt wel den naam van de hoofdstad, doch van dezen tak der Moorsche industrie is hier zelfs geen spoor meer. De handel geschiedt alleen met de voortbrengsels des lands.

CORDOVA, Spaan. stad, gewoonlijk voor de hoofdst. van voorn. prov. gehouden, aan den regteroever des Guadalquivirs, over welken eene brug van 16 bogen ligt, en aan den voet van een gebergte, in eene bekoorlijke vlakte. Zij is de zetel van eenen bisschop, is met eenen ouden muur en vele torens omgeven, heeft 14 poorten, verscheidene opene plaatsen, waaronder de regelmatige Corredera de voornaamste is; naauwe en onregelmatige straten, eene prachtige hoofdkerk door de Mooren voor eene moskee gebouwd, met 16 torens, 100 kapellen en 19 koepels in de lengte en 17 in de breedte, die al hooger en hooger rijzen, en door meer dan 1000 marmeren zuilen gedragen worden; daarenboven nog 16 andere kerken, 40 kloosters, 16 hospitalen, 2 collegiën, 2 weeshuizen, 1 tuchthuis, en volgens ANTILLON 35,000 inw. Het voormalige paleis of moorsche kasteel is thans in eene stoeterij veranderd, die de voornaamste des lands, en voor de beroemde paardenmarkten alhier van belang is. Deze stad is de geboortepl. der beide SENECA's en van LUCANUS. 37. 12. 13. N. B. en 12. 55. 22. L.

CORDOVA of *Cordova del Tucuman*, Z. Amer. prov. in Rio de la Plata, gouv. Tucuman. De eveneensgenoemde hoofdstad ligt aan de Pucara, heeft eenen bisschop, 6 kloosters, eene akademie, fabr. en 5,500 inw. waaronder 4000 Negers. 313. 42. 23. L. 31½. Z. B.

CORDOVA, Z. Amer. stad in Nieuw Spanje, prov. Vera Cruz, aan de O. afhelling van de Pic van Orizaba, met 800 huisgezinnen, breede, regte, geplaveide straten, en steenen huizen, prachtige gebouwen, torens, koepels, enz., 6000 inw., suiker- en vooral sterke tabaksteelt. 18. 50. N. B. 280. 50. L.

CORDOVA, Z. Amer. haven in Patagonië. 310. 12. 24. L. 45. 44. 20. Z. B.

CORDOVA, vervallen Z. Amer. dorp in Cumana, prov. Caraccas.

CORDOVA, Z. Amer. dorpje in Peru.

CORDOVADO, Lomb. Ven. vlek, legatie Udine. 30. 33. 25. L. 44. 50.6 N.B.

CORDOYIN, bij sommigen een oude naam van Koevorden in Drenthe.

CORE, vlek in den Kerk. Staat, in Campagna di Roma. 2. Zandplaat bij de N. Amer. prov. Z. Carolina.

COREA, schiereil. en kon. op de O. kust van Azië, door de inboorlingen Tiocen-Koak, en door de Chinezen Tschao-Sjen of Ko-uli genoemd, grenst ten N. aan Tunguzië, waarvan het door 't Sneeuwgebergte, dat de Chinezen Schanbeschang en de Tunguzen Schanalia, d. i. *wit gebergte* noemen, en door eene uit hooge palissaden gemaakte heining, die echter thans zeer in verval is, wordt afgescheiden; ten O. aan de zee van Corea of de Blaauwe zee, ten Z. aan de Chinesche, en ten W. aan de Hoanghay of Geele zee. Het strekt zich uit van 34½ tot 43. N. B en van 141 tot 148. L. en bevat op 4200 (ZIMMERMAN 6000) V. M. 1¾ millioen (volgens sommigen wel 6 of 8, ZIMMERMAN geeft 5 millioen) inw., die eene vermenging van Mantchou's, Tunguzen en Chinezen zijn. » Alles wat » Corea omringt, zegt ZIMMERMAN, » levert de duidelijkste sporen op van » de geweldige veranderingen, welke » het groote vaste land van Azië in de » grijze oudheid heeft ondergaan. De » oceaan drong hier met geweld van » het Z. naar het N., scheurde Japan » van het vaste land," enz. De voorn. rivieren zijn de Yalu of Groene riv. en de Tumen. Het N. deel is zeer bergachtig, en heeft eene veel ruwere en koudere lucht dan de Eur. plaatsen op dezelfde breedte. De Hollanders, die het ongeluk hadden, hier eenen winter als gevangenen door te brengen, zagen de groote rivier, omtrent de hoofdstad, in December zoodanig bevroren, dat 300 paarden met pakken beladen over het ijs gingen; de sneeuw viel tot zulk eene hoogte, dat men zich eenen weg door dezelve moest banen om van het eene huis naar het andere te komen: men gebruikt hier sneeuwschoenen zoo als in Noorwegen. Verder is het Noordelijk deel slecht bevolkt en levert hout, beeren, wolven, wilde zwijnen, tijgers, marders, bevers, gerst, waarvan de inw. grof brood maken, en de kostbare plant, de gensingwortel (hier *nisi* genoemd) en waarmede de inw. eenen grooten handel op China en Japan drijven, terwijl zij met denzelven ook een deel van hunne schattingen betalen. Het zeer vruchtbare Z. deel van het schiereil. heeft rijst, gierst, hennep, katoen, vernis, dat eene uitstekende kleur geeft, tabak, hier *nang-pankoi* genoemd, omdat zij gelooven, dat die plant uit Holland, dat zij *nang-pankuk* noemen, afkomstig is, terwijl kinderen van 5 en 6 jaren reeds rooken; zijde, die ruw naar China en Japan gebragt wordt; rundvee, paarden, herten, varkens, velerlei vogels, kaaimannen, visch, ijzer, lood, zilver, goud, enz. De inw. zijn vrij beschaafd en komen in gewoonten en levenswijze veel met de Chinezen overeen, doch hunne taal is aangenamer: zij hebben echter dezelfde schrijfteekens en bezitten vele geschrevene en gedrukte boeken. De inw. staan onder eenen zeer willekeurigen koning, die echter aan China cijnsbaar is, aan wien hij eene jaarlijksche schatting van goud, paarlen, zijden stoffen, vernis, papier, linnen, enz. zendt. De Coreanen zijn meestal aanbidders van FE of BUDDA. Hunne vermaken bestaan in dans en muzijk in openbare huizen. HAMEL beschuldigt hen van zucht tot stelen en bedriegen. Jammer dat ook hier de ongelukkige gewoonte heerscht om, zoo veel mogelijk, den omgang met, en toegang van vreemden te vermijden. Met veel moeite kreeg BROUGHTON in 1797 verlof om in eene haven water in te nemen; even zoo ging het den kapitein HALL in 1816, wiens reis daarom zoo weinig nieuws over dit schiereil. oplevert: zijne meeste berigten bepalen zich tot de W. kust; gelijk ons LA PEROUSE en BROUGHTON de O. kust hebben leeren kennen. Van het binnenland echter hebben wij geene berigten dan van de reeds genoemde Nederlanders, en hetgene men in China daaromtrent vernomen heeft. Het land is in 8 prov. als King-ki, Kian-yuen, Hoang-hä, Ping-ingan, Tsuen-lo, Tschusni, (voorheen Ma-han) Hienking, King-schan verdeeld en zoude volgens opgaven 201, (ZIMMERMAN zegt 360) steden bevatten. Andere noemen de provincien Dsinsi, Dsan, Kuanmei, Zuan-lo, Zia-schan, Dschunzin, Sandsin, Pin-an. De hoofdst. is King-ki-tao.

CORELLA, Spaan. stad, prov. Navarre, aan den mond der Alhama in de Ebro, met 4000 inw. en fabrijken.

CORENNE, Nederl. dorp, prov. Namen, met 220 inw.; 2 uren v. Florenne.

CORENNO, Lomb. Ven. vlek, aan de O. zijde van 't meer Como.

CORENT, Fr. D., dep. Puy-de-Dôme.

CORENTIN, Z. Amer. riv. in Eng. Guiana.

CORE-SOUND, inham in N. Carolina, door eene zandplaat, waarvan kaap *Look out* het Zuider einde is, ingesloten.

CORFAU, Turk. Aziat. vlek in Natolië.

CORFE-CASTLE, Eng. D., gr. Dorset.

CORFU, voorheen *Corcyra*, het voornaamste der Jonische eil., aan den ingang van de golf van Venetië, door een kanaal, dat 2 mijlen breed is, van de kust van Albanië gescheiden, en tusschen 37. 28. en 38. 5. L. en 39. 31. en 39. 50. N. B. gelegen. Het bevat, op eene oppervlakte van 11 vierk. mijlen, 1 stad, 11 vlekken, 118 dorpen en 70,000 inw. Het eiland is in het N. zeer vruchtbaar, doch in het Z. bergachtig en onvruchtbaar en heeft eene zeer aangename luchtsgesteldheid. De voortbr. zijn: wijn, slechts voor de helft, en koren slechts voor ¼ der behoeften, maar overvloed van olijven en heerlijke zuidvruchten, een weinig hout, geiten, visch, honig, was, zout, enz. De inw. zijn meestal Grieken, wier bisschop onder den aartsbisschop van Konstantinopel staat; er zijn echter ook eenige Roomschen. De meeste inw. vinden hun bestaan in de scheepvaart of in het werk op het vaste land. GRASSET ST. SAUVEUR berekent den jaarlijkschen uitvoer op 2,145,000 gulden. Dit eil., dat men als een' voormuur van Italië tegen de Turken kan aanzien, staat met de overige Jonische eilanden, sedert 1815, onder bescherming van Engeland, heeft den eersten rang en wordt in 4 voogdijen, als: Aleschimo, Mezzo, Agiru en Oros verdeeld, en heeft 7 eilanden, die tot hetzelve behooren.

CORFU, hoofdpl. van voorn. eil., aan de zeeëngte, die het eil. van het vaste land scheidt en aan twee versterkte hoogten, St. Salvador en Abrahamsheuvel genoemd. Zij is de zetel van den senaat der Rep., van den Eng. gouverneur, van den Griekschen protopoop, van den Roomschen aartsbisschop en van het Jonisch geleerd genootschap ter verbetering van den landbouw, den handel en de nijverheid. Zij heeft 1 groot kasteel, met eene sterke Eng. bezetting, verscheidene kerken en paleizen, een' schouwburg, een casino, eene ruime, zekere, en door verscheidene forten beschermde haven, eene der beste in de Middell. zee, welke wel geene groote schepen toelaat, maar voor de Engelschen van het grootste belang is. Men telt er 14,000 inw., welke in den handel met olie en visch, in het arsenaal, en op de scheepstimmerwerven hun bestaan vinden. 37. 51. L. 39. 40. N. B.

CORGA, bergachtige landstreek op de W. zijde van Voor Indië, tusschen Canara en Calicut, met dappere inw.

CORGO, eil. in de Perz. golf, ten N. van Karak. 29. 17. N. B.

CORIA, Spaan. stad, prov. Estremadura, aan de Alagon, met 4500 inw. 39. 36. N. B. 12. 4. L.

CORIAGUNGA, O. Ind. stad, prov. Dehly, tusschen Ferrokhabad en Dehly.

CORIENTES, CORRIENTES, kaap aan de O. kust van Afr., om den sterken stroom in het kanaal van Mozambique dus genoemd. 23. 42. Z. B. 54. 50. L. 2. Landpunt van Soledad, een der Malouïnische eil. 51. 32. 30. Z. B. 319. 32. L. 3. Twee kapen aan de W. kust van N. Amer., de eene op 5. 30. en de andere op 20. 25. N. B. 4. Kaap aan de W. kust van het W. Ind. eil. Cuba. 21. 44. N. B. 293. 44. L.

CORIGLIANO, Nap. stad, prov. Calabria Citra, aan de riv. van dien naam, met zilver- en loodmijnen, olijven- en zijdeteelt en 8000 inw. 39. 37. N. B. 2. Nap. stad, prov. Terra di Otranto. 3. Nap. riv., valt in de golf van Tarente.

CORIGNAC, Fr. D., dep. Ned. Charente.

CORILLA, Illyr. vlek op 't eil. Milit, bij de kust van Dalmatië.

CORINGA, O. Ind. zeehaven in den circar van Rajahmundry, aan eenen arm der Godavery, met uitvoer van zout, teakhout en stukgoederen naar Bengalen en Rangoon 16. 49. N. B. 100. 15. L.

CORINTHE, CORDOS, bij sommigen ook *Corante* en in het Turksch *Gereme* genoemd, Turk. stad, pachalik Romanië, lands. Morea Wilajeti, op de landengte van denzelfden naam, die geheel vlak en tusschen de zeeboezems van Lepanto en Engia gelegen is, en welke het schiereil. Morea met het overige Griekenland vereenigt. Zij heeft 2 havens, 3 moskeën, 5 Grieksche kerken en 4000 inw. Een paar zuilen van eenen tempel en eenige hoopen van oud muurwerk zijn de eenige overblijfsels van deze, eens zoo voortreffelijke stad van Griekenland, van welke de schoone Corinthische bouworde afkomstig is. In de nabijheid is het slot Akrocorinth met 360 torens, de sleutel van het schiereiland, alleen door Turken bewoond. Naar deze stad hebben ook de krenten (Corinthen) haren naam, schoon zij echter meestal van andere plaatsen op Morea komen. 40. 48. 15. L. 37. 55. 54. N. B.

CORIO, Sard. stad in Piëmont, prov. Turin, bij den oorsprong der Mallon, met 5150 inw.

CORK, Ier. gr., prov. Munster, het grootste en volkrijkste van allen, tusschen Limerick, Kerry, Tipperary, Wa-

Waterford en de zee, of tusschen 7. 35. en 9. 50. L. en 51. 19. en 52. N. B. gelegen, en op 47 vierk. mijlen 12 steden of vlekken, 269 kerspelen, 76,739 huizen en 420,000 inw. bevattende. Het land wordt door lage bergen, heuvels en dalen doorsneden en heeft aan de kusten groote golven, in dewelke de kustriv. Blackwater, Lee en Bandon uitloopen. De lucht is vochtig, mistig en zeer dik. Er wordt koren, meel, boter, gezouten rundvleesch, spek, zeildoek, laken, vlas, wollen garens, linnen, katoen, smeer, zeep, kaarsen, ijzerwaren, enz. uitgevoerd.

Cork, hoofdpl. van voorn. Ier. gr., gedeeltelijk op heuvels, en gedeeltelijk op een klein eil. van de Lee, welke beneden de stad de kleine golf Corkhaven vormt, in welke eene breede, zekere en gemakkelijke haven is, alwaar jaarlijks meer dan 3000 schepen binnenloopen. De stad is naauw en met hoeken gebouwd, heeft een bisdom, eene beurs, arsenaal, 2 schouwburgen, fraaije kazernen, instituut van wetenschappen, scheepstimmerwerven, 5 bijzondere banken, assurantie gezelschappen van onderscheidene soort, en 90,000 inw., die brouwerijen, benevens laken-, zeep-, kaarsen-, zeildoek- en linnenfabr., en in de nabijheid 3 ijzermijnen, 1 kruidmolen en 1 glasblazerij hebben, terwijl zij eenen aanzienlijken handel met talk, huiden, boter, haring, lijm, zeep, wollen garens en stoffen, linnen, enz. drijven. 51. 53. 54. N. B. 9. 11. L. 2. Eng. kaap, Z. Z. O. van Harwich, met eene zandbank van dien naam.

Corker Key, N. Amer. eil. in de baai van Honduras, op 18. 10. N. B., aan de kust, waar digt bij eene kaap, *Corkerpunt* genaamd, ligt, op 18. 16. N. B.

Cookhead en Poorhead, twee punten van eene baai, door welke men in de Eng. havenkom van Cork stevent. Zij vormen een hoog en steil voorgebergte.

Corlay, Fr. dorp, dep. Noordkusten, arr. Loudeac, met 1190 inw.

Corleone of *Coriglione*, Sicil. stad in de val di Mazzara, 7 mijlen Z. W. van Palermo, in eene schoone landstreek, met 12000 inw. 38. 54. N. B.

Corlier, Fr. dorp, dep. Ain.

Corlin, Pruis. stadje in Pommeren.

Cormachiti of *Crommon*, kaap op de N. kust van 't Turk. eil. Cyprus. 35. 33. N. B. 50. 51. L.

Cormantina of *Cormantyn*, Afr. Negerdorp aan de Goudkust, met het fort Amsterdam; 1 m. O. v. Annamaboe.

Cormaranche, 2 Fr. D., dep. Ain.

Cormeilles, Fr. vlek, dep. Eure.

Cormeilles, Fr. vlek, dep. Oise, aan de Calone, met fabr. en 1150 inw. Cormeilles-le-Crocq, ligt in 't dep. Oise.

Corme Royale, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, met 1150 inw.

Cormery, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, aan de Indre, met 815 inw.

Cormes, Fr. vlek, dep. Sarte.

Cormicy, Fr. stadje, dep. Marne, arr. Rheims, met 2565 inw.

Cormolain, Fr. vlek, dep. Calvados.

Cormons, Illyr. vlek, kreits Görz, met een kasteel, een klooster en 3600 inw. 45. 57. 22. N. B. 31. 10. L.

Cormorans, Z. Amer. eil. bij de kust van 't Vuurland, in de straat v. Magellaan.

Cormorans, klip aan de W. kust van N. Amerika. 58. 35. N. B. 239. 53. L.

Cormorans, inham in de Donkere baai, in het Z. eil. van Nieuw Zeeland.

Cormot, Fr. dorp, dep. Aube.

Cornac, Fr. dorp, dep. Lot.

Corne, N. Amer. eil. bij den ingang van den Mississippi. 30. 9. N. B. 288. 51. L. 2. Fr. vlek, dep. Maine en Loire, met leigroeven en 1900 inw.

Cornea of *Cornia*, Hong. dorp in 't distr. Temeswar.

Cornegliano, Sard. vlek in Piëmont, prov. Alba, aan de Adda.

Corneillan, Fr. stadje, dep. Gers.

Corneliusmunster, Pruis. stadje, regdst. Aken, met ijzerwerken, fabr. en 718 inw.; 1 mijl van Aken.

Cornero, Z. Amer. zeestadje in Chili. 37. 20. Z. B.

Cornesse, Nederl. dorp, prov. Luik. met 875 inw.; 1 uur van Verviers.

Cornet, zie Castle Cornet.

Cornet, klip voor de Fr. baai van Hodierne, tot het Raz-de-Saints behoorende.

Corneto, stad in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, op een' heuvel, niet ver van den mond der Marta, met zoutmijnen en 2000 inw. 29. 23. L. 42. 15. 23. N. B.

Cornia, zie Cornea.

Cornico, Turk. stad op 't eil. Candia.

Cornigliano, Sard. stadje in 't gr. hert. Genua, aan den W. kant.

Cornil hoorebeeke (St.), Nederl. vlek, prov. O. Vlaanderen, met 900 inw.

Cornillon, Fr. dorp, dep. Drome.

Cornimont, Nederl. dorp in Namen, met 106 inw. 2. Fr. stadje, dep. Vosges.

Cornito, Nap. vlek, prov. Basilicata.

Cornol, Zwits. dorp, kanton Bern.

Cornom (Pulo), eil. bij de O. kust van Achter Indië. 9. 52. N. B. Het riviertje Cornom, op het vaste land, valt op 8. 43. in de golf van Siam.

CORNON, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme.

CORNOUAILLE, bergachtige landst. in 't Fr. dep. Finisterre, met eene lange punt Z.W. waarts in zee loopende. 2. Fr. vlek, dep. Neder Loire, met 240 huizen. 3. Fr. D., dep. Maine en Loire, arr. St. Apigue.

CORNUS, Fr. vlek, dep. Aveiron, met fabr. en 990 inw. 2. Fr. dorp, dep. Lot.

CORNUSSON, Fr. dorp, dep. Aveiron.

CORNWALLIS (Eng. *Cornwall*, fr. *Cornouaille.*), Eng. gr., met den titel van hert., tusschen het kanaal van Bristol, Devonshire en het Kanaal, of tusschen 11. 40. en 13. 18. L. en 49. 55. en 51. 4. N. B. gelegen, bevat op 62 V. M. 27 steden en vlekken, 1230 dorpen, 34,870 huizen en 250,000 inw. Het land is bezet door het gebergte van *Cornwallis*, dat van het voorgebergte Landsend door de Dartmoor naar Devon loopt, grootendeels uit graniet en bij kaap Lezard uit serpentijn bestaat, en veel tin, koper, ijzer, kobalt, eenig lood, enz. bevat. Men wint er jaarlijks 64,800 cent. tin en 103,300 cent. koper. Ook de visscherij en veeteelt geven aan vele inw. een bestaan, doch voor den landbouw is het land zoo weinig geschikt, dat men er naauwelijks aardappelen telen kan; echter tieren er, op eenigen afstand van de kusten, op welke het soms geweldig stormt, vele soorten van vruchtboomen. Men vindt er ook eenige oudheden der Druïden. De kroonprins van Engeland voert, terstond na zijne geboorte, den titel van dit hert. en heeft ook eenige inkomsten uit de bergwerken. Het gr. wordt in 10 hundreds verdeeld en zendt met de steden en vlekken, 4 leden naar het parlement. De hoofdpl. is Launceston.

CORNWALLIS, eil. op de N. O. zijde van de haven van Hallifax, in Nieuw Schotl., dat naar den eersten gouverneur van Hallifax genoemd is. 2. Eng. gr. in 't N. Amer. gouv. Quebeck, in Canada. 3. Stadje in Nieuw Schotland, aan eenen zeeboezem. 4. Eng. stadje op 't eil. groot Andaman, in de Ind. zee, met 700 inw., een fort en schoone haven. 5. Eng. kaap aan de W. zijde van Cornwallis. 50. 10. N. B. 11. 51. L. 6. Z. W. punt van een eil. aan de N. zijde van N. Holland. 10. 43. Z. B. 158. 46. L. 7. Eng. distr. van 't eil. Jamaïca, met 3 steden, 6 dorpen en 5 kerspelen. 8. Vier vlekken in de N. Amer. Rep., een in de prov. Nieuw York, met 1800 inw.; een in Vermont, met 1000 inw.; een in Connecticut, en een in Opper Canada, aan den St. Lourens. 9. Kaap aan de N. kust van een eil. van dien naam, aan de N. W. kust van Amerika. 56. 56. N. B. 243. 45. L.

CORNWALLIS, (NIEUW) landstreek ten N. N. W. van Nieuw Hanover, aan de N. W. kust van Amerika. 53. 15 tot 57. 5. N. B.

CORNY, kaap aan de Z. kust van Nieuw Holland. 34. Z. B. 155. 15. L.

CORNY, KORNA, Turk. Aziat. vlek, pachalik Bagdad, aan de zamenvloeijing van den Tiger en Euphraat. 30. 50. N. B.

CORO VENEZUELA, (klein Venetië) stad in Caraccas, in Z. Amer., aan eene golf, die door een kanaal met het meer Maracaibo vereenigt wordt, met eene weinig bezochte haven en 10,000 inw. 11. 24. N. B. 308. L.

COROA, Port. naam der zandbanken, welke aan de Afr. O. kust, 4 mijlen Z. W. van het eil. Pemba liggen.

COROE VERMEIL, havenkom bij het Braz. eil. Santa Cruz.

COROGLIO, voorgebergte in Italië, tegenover het eilandje Nisida.

COROMANDEL, (Cholomandala of Soromandelam, d. i. *Herteland*, bij de Hindo's *Tamumandel*, bij ons meestal onder den naam van Coromandel bekend), landstr. langs de O. kust van Voor Indië, hetwelk tusschen Golconda of kaap Colymere en de riv. Krishna begrepen is, en tegenwoordig, behalve de koopplaatsen Pondichery en Carical, die de Franschen, en Tranquebar, dat de Deenen bezitten, bijna geheel tot het Eng. presid. Madras behoort. Het wordt in de prov. Carnate, Tanjore, Marawa, Tritschinapoly en Tinevelly verdeeld, en is langs de kusten zandig, doch meer landwaarts in vruchtbaar, bijzonder in katoen, welke door de naarstige inw. tot de voortreffelijkste stoffen verwerkt wordt. De kust is gedurende de 3 eerste maanden der N. O. mousson zeer onveilig, en heeft geene eigenlijke haven, terwijl buiten de baai van Coringa de branding het aan wal komen overal zeer moeijelijk maakt, waarom de handelszaken met buitenlanders des zomers worden afgedaan; gedurende de N. O. passaat waait er soms des daags een verstikkende wind, doch als dan verfrischt de koele zeewind des nachts het land weder. Er zijn twee regentijden, wanneer de zon zich Noord-, en wanneer zij zich Zuidwaarts schijnt te wenden. Voor het overige is het hier niet ongezond, behalve voor degenen, die zich te veel aan den wind blootstellen of in de dauw slapen.

COROMANTYN, zie Cormantina.

CORON, Fr. vlek, dep. Marne en Loire, arr. Saumur, met 2260 inw.

CORON, vervallene Turk. zeepl. op Morea, aan eene golf van dien naam, met eenigen handel. 36. 47. N. B. 39. 45. L.

CORONA, Lomb. Ven. stadje; 5 mijlen W. N. W. van Verona.

CORONADO, hooge berg in Australië, welke men in het O. N. O. ziet, als men kaap Corientes in het W. N. W. heeft.

CORONADOS, (LOS VIRGINES) 4 woeste onbewoonde eil. in den Z. archipel van Australië. 20. 50. Z. B.

CORONADOES, (LOS) 2 eil. en 3 klippen aan de W. kust van N. Amerika, nabij Nieuw Albion; 5 m. van Port St. Diego.

CORONATA, Illyr. eil. in de golf van Venetië, kreits Zara, bij Grossa, door visschers bewoond. 32. 33. L. 45. 46. N. B.

CORONATION, kaap op de kust van 't Austr. eil. Nieuw Caledonië. 22. 5. Z. B. 184. 45. L. 2. Het grootste eener groep eil. op de N. W. kust van Amerika, digt bij Prins van Wallis archipel.

CORONDA, Z. Amer. vlek van Buenos Ayres, digt bij Santa Fé. 31. 59. Z. B.

CORONI, riv. aan de Z. zijde van het Z. Amer. eil. Trinidad.

CORONISI, Turk. eil. aan den O. oever der golf Napoli di Romania in Morea.

COROORA, zie Corura.

COROPA, weinig bekende Braz. landstreek, aan de riv. Coropatade, tusschen het Parima-meer en de riv. der Amazonen, door de Coropas bewoond.

CORORUPA, Braz. riv., valt op 18. 30. Z. B. in de Atl. zee.

CORP, eilandje in de Oostzee.

CORPOONS, baai in den Z. W. oever van 't W. Ind. eil. St. Christoffel.

CORPS, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, aan de Drac, met 1050 inw.

CORPSNUDS, Fr. vlek, dep. Ille en Vilaine, arr. Rennes, met 2060 inw.

CORPSTAL, met bosschen omringd Nederl. dorpje in en 2 m. van Luxemburg.

CORPUS, Z. Amer. dorp in Paraguay, met 2200 inw. 2. Amer. stad in Nicaragua. 12. 52. N. B.

CORPUS CHRISTI, Z. Amer. zendelingspost der Jesuiten, aan de Parana, in Paraguay. 27. 7. Z. B. 322. 14. L.

CORRAL, kaap in den mond der Z. Amer. riv. Valdivia, in Chili.

CORRAL DE ALMAGUER, oude Spaan. stad, prov. la Mancha, met 4000 inw.

CORREA, kaap aan de Z. kust van 't Austr. eil. Nieuw Holland, op 152. 28. L. 33. 36. Z. B.

CORREGA, Spaan. post in 't O. van het Philipp. eil. Mindanao.

CORREGGIO, Ital. stadje en hert. in Modena, aan de Lenza, met een sterk kasteel en 3500 inw. Zij is de geboortepl. van den beroemden schilder ANTONIO ALLEGRI, *Correggio* bijgenaamd.

CORREGIOLO, Lomb. Ven. dorp; 3 mijlen Z. van Mantua.

CORREJA, Fr. fort, dep. Finisterre, arr. Brest.

CORRENT, Austr. eilandje, tusschen de Pelew eil. en Nieuw Guinea. 149. 41. L. 4. N. B.

CORRESE, riv. in den Kerk. Staat, landschap Sabina, een tak des Tibers.

CORRESSE, stadje in den Kerk. Staat, prov. Sabina; 4 mijlen N. van Tivoli.

CORREVA, fraai gelegen Afr. dorp in Abyssinië, tusschen Gondar en Emsras.

CORRÈZE, riv. in Frankrijk, welke niet ver van Egleton ontspringt, na eenen loop van 6 mijlen in de Vezère valt, en den naam aan het volgende dep. geeft.

CORRÈZE, Fr. dep., het Z. deel van het voormalig Limosin, tusschen de dep. Creuse, Cantal, Puy-de-Dôme, Lot, Dordogne en Vienne, of tusschen 18. 51. en 20. 6. L. en 44. 58. en 45. 43. N. B. gelegen en op 307 vierk. mijlen 254,300 inw. bevattende. Het land heeft hooge bergen, die uit 't gebergte van Auvergne voortkomen, een ruw en koud luchtsgestel, en wordt door de Dordogne en Corrèze bespoeld. De voortbr. zijn: rogge, wijn, noten, kastanjes (het voornaamste voedsel van den gemeenen man) rundvee, paarden, schapen, varkens, ijzer, steenkolen, koper, lood, tin, enz. De inw. hebben smeltovens, smederijen, oliepersen uit noten, bleeken, looijerijen, hoeden- en wolfabrijken, terwijl zij meer dan 1000 ossen, 4000 varkens, benevens wijn, geweren, kastanjes, waskaarsen, enz. uitvoeren. Het dep. wordt in de 3 arr. Ussel, Tulle en Brives, in 29 kantons en 294 gemeenten verdeeld. De hoofdstad is Tulles.

CORRÈZE, Fr. stad, dep. Corrèze, arr. Tulles, aan de Corrèze, met 1350 inw.

CORRIB, aanzienlijk meer in Ierl., prov. Connaught.

CORRIDICO, zie Schwink.

CORRIENTES, zie Corientes.

CORRIENTES, Z. Amer. stad in Rio de la Plata, ter plaatse waar de Paraguay in de Parana valt, met 4500 inw.

CORRIENTES, (SAN JUAN DE) 4 rivieren in Z. Amer., waarvan eene in Nieuw Granada, eene in Brazilië en twee in Buenos Ayres liggen.

CORRIERE, Nederl. D., prov. Namen.

CORRIGRUA, Ier. vlek, gr. Wexford.

CORROFIN, Ier. vlek, gr. Clare.

CORRUBEDO, Spaan. kaap in Gallicië, N. van Rio de Rixo. 42. 35. N. B. 9. 8. L.

Corropoli, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore I.

Corrora, een der Pelew eilanden.

Corroy, (le Chateau) Nederl. dorp, prov. Namen, met 518 inw., omtrent 1 uur van Gembloux.

Corroy, (le Grand) Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 1076 inw.; 1½ uur van Wavre.

Corrubedo, zie Corrobedo.

Corrvrecken, straat aan de W. kust van Schotland, tusschen de Hebridische eil. Jura en Scarba, met eenen sterken dwarlstroom.

Corsé, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Segre, met 400 huizen.

Corsee, O. Ind. stad van Bejapour.

Corselitz, Deen. dorp, eil. Falster, distr. Laland, met eene school voor den tuin- en akkerbouw.

Corsena of *Corsina*, Ital. vlek in 't hert. Lucca, met warme baden.

Corsenbroich, zie Korschenbroich.

Corseult, zie Courseult.

Corsham, Eng. vlek, gr. Wilts.

Corsi, klein eiland aan de Z. O. kust van Corsica, bij de haven Saroco.

Corsica, Fr. *la Corse*, Fr. eil. en dep. in de Middell. zee, ten N. van Sardinië, waarvan het door de straat van Bonifacius is afgescheiden, tusschen 26. 15. 8. en 27. 16. L. en 41. 15. 6. en 42. 25. N. B., groot 178 vierk. mijlen, met 18 steden, 5 vlekken, 560 dorpen en 174,700 inw., welke slecht Italiaansch spreken, en nog zeer onbeschaafd zijn. Het eil. wordt van het N. W. naar het Z. O. door een groot gebergte, in vier rijen, doorsneden, waarvan de hoogste toppen met altijd durende sneeuw bedekt zijn, en waarvan de Monte Rotondo 9292, en de Monte de Oro 8166 voeten boven de oppervlakte der zee verheven zijn. Men ziet er bijna niets dan bergen en dalen, door welke laatste de riv. Golo, Liamone, Tavignano, Campoloro, enz. naar de zee stroomen. De luchtsgesteldheid is er gezond, en, uit hoofde van de zeewinden, zeer aangenaam, uitgenomen in eenige oorden van het O. deel, alwaar de uitdampingen van vele moerassen, tot koortsen aanleiding geven. In de dalen is het dikwerf onverdragelijk heet en des nachts zeer koud. De landbouw is er, over het algemeen, in eenen slechten staat, en de grond voor den graanbouw veelal ongeschikt. De voortbr. zijn; ijzer, lood, koper, goud, zilver, aluin, porfier, jaspis, eiken-, dennen-, beuken- en iepenhout, kastanjes, oranjeappelen, citroenen, amandelen, olijven, moerbeziën, ooft, rozijnen, wijn, koren, peulvruchten, welriekende kruiden, rundvee, kleine doch vlugge paarden, muilezels, zwarte schapen met grove wol, varkens, wild, bijen, visch, enz. Dit dep., dat Frankr. meer kost dan het van hetzelve trekt, is in 5 arr., namelijk van Bastia, Calvi, Ajaccio, Corte en Sartene verdeeld, welke 26 kantons en 398 gemeenten bevatten. De hoofdstad is Bastia.

Corsica, (kanaal van) de zeeëngte tusschen Corsica en het eiland Elba.

Corsier, klein Zwits. distr., kanton Waadland, met ruim 2200 inw.

Corso, kaap aan den Noorder uithoek van Corsica. 42. 59. N. B. 27. 16. L. 2. Landpunt aan de kust van Brazilië. 4. 30. Z. B. 340. 16. L. 3. Kaap aan de kust van Guinea in Afrika, anders *Cape Coast* genoemd.

Corsoe, riv. aan de N. kust van Afr., 7 m. O. van Algiers in zee vallende.

Corsoer, Deen. stadje op 't eil. Zeeland, aan de Groote Belt, met 1300 inw.

Corstorphine, Schot. dorp, gr. Edinburg, nabij de hoofdst., met 1160 inw.

Corswarem, Nederl. D., prov. Limburg, met 124 inw.; 1 uur van Waremme.

Cortachy en Clova, twee vereenigde Schot. dorpen, gr. Forfar, met 980 inw.

Cortaillod, Zwits. dorp, kanton Neufchatel, op eene hoogte, aan het meer van Neufchatel, met 1070 inw. en rooden wijnteelt.

Cortals, Fr. dorp, dep. O. Pyr.

Corte, Fr. arr., eil. Corsica, hetwelk op 57¼ vierk. mijl. in de kantons Corte, Alesani, Cursa, Golo, Mercurio, Oreza, Pietra-Pugno, Rostino, Serra, Sorba, Tavignano, Valle-Rustie en Verde, 44,700 inw. bevat. De hoofdpl. Corte ligt aan den voet van eenen berg, aan de zamenkomst der Orta en Tavignano, met 2092 inw. 42. 18. 2. N. B.

Cortegana, zie Campo d'Andevalo.

Cortellazzo, eil. bij Carbonaro in Sardinië, met een kasteel en eene reede.

Corte Maggiore, Lomb. Ven. stadje, aan de Olona. 2. Stadje in Parma; 2 m. W. van Piacenza, aan de Arda, met 3000 inw. en 7 kerken.

Cortemarcq of *Cortemark*, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, aan de Crezel of Breggebeek, met 3190 inw., en weverijen van wollen stoffen.

Cortemiglia, Sard. vlek in Piëmont, prov. Alba, aan de kleine Bormida, met 1090 inw.

Cortenaeken, Nederl. dorp, prov. Z.

Z.Braband, met 955 inw. 2 uren van Diest.

CORTENBERG, Nederl. dorp, prov. Z. Braband; 387 inw. 2½ uur W. v. Leuven.

CORTES, Spaan. vlek, prov. Granada. 2. Spaan. vlek aan de Castril. 3. Spaan. dorp, prov. Navarre.

CORTES DE AVANAS, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 830 inw.

CORTES DE PALLAS, Spaan dorpje, prov. Valencia, aan de Xucar; 360 inw.

CORTESSEM, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 1276 inw.; 2 uren van Hasselt.

CORTGENE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Goes, eil. Noord Beveland, met 670 inw.

CORTICADA, Port. D., prov. Alentejo.

CORTICOS, Port. stadje, prov. Tralos Montes; 3 mijlen O. van Mirandela.

CORTIL, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 582. inw.

CORTIL-VODON, Nederl. dorp, prov. Namen, met 543 inw., 2½ uur van Namen.

CORTINA, Oostenr. dorp in Tirol.

CORTISSE, Nederl. dorp, prov. Limburg; 1½ uur van Waremme.

CORTLAND, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met 8900 inw.

CORTOMARK, zie Cortemarcq.

CORTON, bank aan de Eng. kust, gr. Suffolk, niet ver van Lowestoff.

CORTONA, Tosc. stad, prov. Florence, op een' hoogen berg, tusschen het meer van Perugia en de stad Arezzo, met schoone kerken, een bisdom, schoon raadhuis en schouwburg, akademie van Etrurische oudheden en 4000 inw.

CORTRYCK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband; 416 inw. 1½ uur v. Aerschot.

CORTRYK, zie Kortrijk (volgens tegenwoordig gebruik.)

CORU, Braz. riv., welke op 3. 15. Z. B. in zee valt.

CORUCHE, Port. stad, prov. Alentejo, aan de Sorraya, met 1400 inw.

CORUJA, Spaan. D., prov. Gallicië.

CORULLON, Spaan. dorp, prov. Leon.

CORUMBAH, O. Ind. stad in Bahar, in een woest oord. 23. 14. N. B. 102. 50. L.

CORUMBELA, Spaan. D. in Granada.

CORUNNA, Spaan. afdeeling, van de prov. Gallicië, een der kleinste deelen, tusschen de zee en de districten Betauzos en Santjago.

CORUNNA, hoofdstad van de Spaan. prov. Gallicië, op eene uitspringende landpunt, en aan eene breede riv., waarin de Burgo of Mero uitloopt. Zij is de zetel van den kapitein generaal en van het kon. geregtshof der prov., van eene kamer van koophandel en eenen raad. Zij wordt in de eigenlijke of boven stad, en in de beneden stad of *Pescadera* verdeeld, welke beide goed versterkt zijn. Zij heeft slechts 2 poorten aan de landzijde, 1 kasteel, 6 kerken, 4 kloosters, verscheidene hospitalen en een lazareth, een œconomisch gezelschap, scholen voor koophandel en zeevaart en 11,000 inw., met fabr. voor tafelgoed, linnen, lint, passement, zeildoek en touwwerk. Ook drijft deze stad een' zeer aanzienlijken handel en heeft eene ruime haven, aan welke eene schoone kaai ligt; derzelver ingang wordt door de forten St. Amora en St. Antonio beschermd. De vuurtoren staat op de N. punt der landtong, is 12 mijlen ver zigtbaar, en wordt gewoonlijk *Torre de Hercules* genoemd. Van hier vertrekken de paketboten op de verschillende koloniën der Spanjaarden. 43. 23. 32. N. B. 9. 14. 45. L.

CORUNNA DEL CONDE, Spaan. stadje, prov. Navarre, met een sterk kasteel.

CORURA of *Coroora*, het grootste der Pelew eilanden in Australië, met de woonpl. Clew, den zetel van den koning dier eilanden.

CORUS, Turk. Aziat. stad in Syrië, op eenen berg; 14 m. N. N. W. v. Aleppo.

CORVEY, prachtig Pruis. slot, prov. Westfalen, regdst. Minden, kreits Höxter, ter plaatse waar de Schelpe in de Wezer valt, in een der schoonste oorden van het Wezer dal: het is de zetel van den bisschop van Corvey.

CORVO of *Cuervo*, het N. westelijkste der Azorische eil., in den Atlantischen oceaan, ¼ vierk. mijl groot, met 750 inw. De kust bestaat uit hooge rotsen, en het land brengt veel tarw, yams, peulvruchten en cederhout voort. Men vindt er twee kleine havens. 39. 43. 40. N. B. 346. 29. 27. L.

CORVOEIRA, kaap aan de W. kust van Afrika, zijnde de Z. punt van St. Anna's baai; 14 m. N. van kaap Blanco.

CORVOL, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Clamecy, met 1210 inw.

CORWEN, Eng. vlek in Wallis, gr. Merioneth, aan de Dee, met 1170 inw.

CORZO, kaap aan de W. kust van Z. Amerika, op 50. 10. Z. B.

CORZOLA, zie Curzola.

CORZYK, Rus. stadje, gouv. Volhynië.

CORZYN, (in de uitspraak *Kortschyn*) Pool. stad, waiw. Sandomir, aan den Weichsel, met een gymnasium en 1070 inw.

COS, STANCHIO, STINGO, ITANKOI of *Isola Longa*, Turk. eil. in den Archipel, aan de Aziat. kust van Natolië, dat 17 mijlen in den omtrek heeft, en wijn, oranjeappelen, citroenen, katoen, slijp- en andere steenen oplevert

en

en 3000 Grieksche inw. heeft. De hoofdstad Cos heeft een kasteel, eene haven, eenen Griekschen bischop enz. 45. 2. L. 36. 48. N. B. 2. Port. stadje, prov. Estremadura, met 220 huizen.

COSA, tak van de riv. Garigliano in den Kerk. Staat, Campagna di Roma.

COSARAZ, kasteel en bergpas in Turk. Croatië, aan de grenzen van Bosnië.

COSCILE, Nap. riv. in Calabria Citra, valt in de golf van Tarente, op 39. 46. N.B.

COSEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 485 inw. 1½ uur van St. Trond.

COSENZA, hoofdpl. van de Nap. prov. Calabria Citra, op onderscheidene heuvels, tusschen de Busienti en Crati, gebouwd. Zij is de zetel van een' aartsbisschop, heeft een versterkt kasteel, eene prachtige hoofd- en 3 andere kerken, 16 kloosters, 1 vondelingshuis voor 700 kinderen, en 8200 (en met de 300 rondom de stad verstrooide en tot dezelve behoorende landhoeven wel 16,000) inw., welke ijzer-, staal-, messen- en aardewerkfabrijken hebben en in zijde, wijn, olie, zout, manna, enz. handel drijven. Er is eene groote jaarmarkt en in de nabijheid het groote bosch Sila. 39. 22. N. B. 34. 10. L.

COSIA DI DONNA, eilandje aan de W. kust van het eil. Sardinië.

COSINISSA, Turk. eil. in den Archipel, bij Amorgo. 36. 55. N. B. 43. 30. L.

COSLAN, eil. in het Kanaal, aan de Fr. kust. 48. 54. N. B. 14. 23. L.

COSLEDAA, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

COSLIACO, Illyr. vlek; 4 m. v. Fiume.

CÖSLIN. Pruis. regdst., prov. Pommeren, dat op 258 vierk. mijlen 23 steden, 3 vlekken, 1200 dorpen, 31,765 huizen en 244,500 inw. bevat, en in 9 kreitsen verdeeld is. De hoofdstad Cöslin ligt in den vorstendom Caminschen kreits, aan den voet van den Gollenberg, ¾ mijl van de Oostzee. Zij is goed en regelmatig gebouwd, de zetel der regeringscollegiën van dit distr., de vergaderpl. van het Pommersch œconomisch gezelschap, met een museüm 4,630 inw. enz. 54. 1. L. 54. 12. 7. N. B.

COSME, (St.) 1 Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Espalion, met 1700 inw. 2. Fr. vlek, dep. Mayenne; 3 m. v. Laval.

COSME DE VAIR, (St.) Fr. vlek, dep. Sarte, met 1800 inw.

COSMIN, O. Ind. vlek der Birmannen, op een eil. in de Irawaddy, met huizen op palen. 16. 30. N. B. 112. 51. L.

COSMO, N. Amer. eil. in de golf van Californië. 2. Nap. dorp in Calabria Citra, door 500 Arnauten bewoond. 3. Oostenr. eil. in de golf van Venetië, bij de kust van Friuli. 45. 46. N. B.

COSMOLEDO, groep lage eil. van kalksteen, volgens TUCKEY N. W. ten W. van de Amberkaap op Madagascar. Zij brengen suiker voort. Men vindt deze eil. reeds op de oudste kaarten; MORPHEY zegt dat zij eenen kring vormen, welks middellijn 24 mijlen lang is. Een Engelsch schip meende 32 mijlen N. N. W. van dezelve een laag eil. gezien te hebben, doch volgens KRUSENSTERN zijn dezelve in latere tijden niet gezien, en dus vereischt derzelver ware ligging eene nadere bepaling.

COSNAC, Fr. vlek, dep. Ned. Charente, arr. Saintes, met 245 huizen.

COSNE of *Cone*, Fr. arr., dep. Nièvre, hetwelk in de kantons, Cosne, la Charité, Douzy, Pouilly, Premery en St. Amand, 58,700 inw. heeft. De hoofdpl. Cosne ligt aan de vereeniging der Noaym en Loire, heeft 4700 inw., ijzermijnen en fabr. voor ijzerwaren. 47. 24. N. B.

COSPORE, hoofdpl. van 't O. Ind. lands. Cachar, in 't rijk der Birmannen, dat aan Bengalen grenst en door eenen cijnsbaren Ind. rajah bestuurd wordt. 25. N. B. 110. 56. L.

COSSATO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Biella, met 2480 inw. en wijnteelt.

COSSAY, Fr. dorp, dep. Nièvre, 2 mijlen van Decize.

COSSÉ, Fr. vlek, dep. Sarte.

COSSE LE VIVIERS, Fr. vlek, dep. Mayenne, arr. Chateau-Gontier, met 3400 inw.; 3 mijlen W. Z. W. van Laval.

COSSEIR, zie Kossire.

COSSIJURA, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Midnapore. 22. 25. N. B.

COSSIMBAZAR, O. Ind. stad van Bengalen, presid. Calcutta, aan de Bhagarutti, ten W. van den Ganges, voorheen met eene Nederl. en Fr., thans met eene Engelsche versterkte factorij en de haven van Moorshedabad. Men teelt en bewerkt er veel zijde en wol, waarin de inw. handelen. De omtrek, die voorheen door de menigte van tijgers onbewoond was, heeft, sedert dat de O. Ind. compagnie zeer hooge premiën op derzelver uitroeijing stelde, zeer in bevolking toegenomen. 105. 49. L. 24. 10. N. B.

COSSIMCOTTAH, O. Ind. stad in de N. Circars. 17. 40. N. B. 100. 56. L.

COSSIPORE, O. Ind. stad in Bahar, distr. Shawabad. 2. O. Ind. stad van de prov. Oude. 29. 14. N. B. en 97. 6. L.

COSSIRE (COSSEIR), Egypt. stad, aan de Roode zee, de eenige waar men aan die kust ankeren kan. 26. 16. N. B. 51. 54. L.

COSSOEVOEY, O. Ind. eilandje, op 4. 21. Z. B. en 149. 46. L.

COSSONAY, Zwits. stadje, kanton Waadland, met verscheidene fraaije gebouwen en 700 inw., die zijde telen en 4 jaarmarkten hebben.

COSSWIG, stad en ambt in 't vorst. Anhalt-Bernburg, aan de Elbe, met een kasteel en 1900 inw.

COSTA, Afr. riviertje, dat aan de Ivoorkust in de bogt van Guinea valt.

COSTO DI ARAYA, Z. Amer. schiereil. van Caraccas, prov. Cumana, aan de O. kust van de golf van Cariaco.

COSTANOWITZ, zie Castanowitz.

COSTA RICA, Spaan. intendantschap in het kapitein generaalschap Guatimala, ten N. aan Nicaragua, ten O. aan de Caraïbische zee, ten Z. O. aan Veragua en ten Z. en W. aan den Grooten oceaan grenzende, hetwelk 1958 vierk. mijlen bevat, doch, uit hoofde van het ongezonde klimaat, zeer slecht bevolkt is. Het anders vruchtbare land wordt door de Andes doorsneden, en bevat, behalve eenige kustrivieren, het meer Nicaragua, dat 414 vierk. mijlen beslaat. Tot de voortbr. behooren: hout, W. Ind. waren, zuidvruchten, purperslakken, metalen, zout, enz. De hoofdst. is Carthago.

COSTAN, (LE) Fr. D., dep. Noordkusten.

COSTANTINO, (St.) Nap. stadje, prov. Basilicati, met 1100 inw.

COSTERA, Fr. vlek op 't eil. Corsica.

COSTE ST. ANDRÉ, zie Côte St. André.

COSTHEIM, Hes. dorp in de Rijnprov., kreits Mainz, met 1024 inw.

COSTIGLIOLE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Saluzzo, aan de Vraita, met 2600 inw., fabr. en teelt van muscadelwijn. 2. Sard. vlek, nabij Alby.

COSTNITZ of *Constanz*, Bad. ambt, in den Zeekreits, dat 10,600 inw. bevat.

COSTNITZ of *Constanz*, Bad. stad van den Zeekreits, in voornoemd ambt, ter plaatse waar de Rijn uit de Bodenzee in het Beneden meer gaat; zij is met wallen, grachten en eenen steenen muur omringd, heeft 3 voorsteden, 3 poorten, 5 kerken, 1 hospitaal, 1 bisdom, akademie, gymnasium, lyceüm, en 4500 inw., die laken-, linnen-, horologie- en katoen-fabr., benevens visscherij en handel in wijn en tuinvruchten hebben. De stad is bijzonder beroemd door de kerkelijke vergadering, welke in 1415 JOH. HUSS en in 1416 HIERONYMUS VAN PRAAG tot den brandstapel veroordeelde. 26. 48. N. B. 47. 36. 10. L.

COSTNITZER MEER, zie Bodenzee.

COSTOSA, Lomb. Ven. dorp, legatie Vicenza, niet ver van de Bachiglione.

COTABAMBA, zie Cotabamba.

COTABE, O. Ind. stad in Travancor.

COTAIS, of *Cotatis*, zie Kutais.

COTATIS, zie Kutais.

COTCHUNG, of *Coochung*, onafhankelijke Aziat. stad en distr. in Chorazan.

COTE (LA), Zwit. distr. en dorp, kanton Neufchatel, aan 't meer van Geneve. 2. Distr. van 't kanton Waadland. 3. Drie Fr. dorpen in de dep. Hérault, Op. Saône en Vaucluse.

COTEAUX, vlek op 't W. Ind. eil. St. Domingo, met eene goede haven.

COTE-AUX-FEES, Zwit. dorp, kanton Neufchatel, met eene grot.

CÔTE D'OR (goudheuvels, goudbergen) keten van lage bergen in Frankrijk, welke zich van het N. O. naar het Z. W., langs de Westzijde der Saône, tusschen Dijon en Macon uitstrekken, en op welke de beste Bourgogne-wijn groeit. Zij geven sedert de omwenteling den naam aan 't dep., dat volgt.

CÔTE D'OR, Fr. dep., tusschen de dep. Aube, Op. Marne, Op. Saône, Jura, Saône en Loire, Nièvre en Yonne, of tusschen 21. 50. en 23. 20. L. en 46. 53 en 48. 1. N. B. gelegen, en op $165\frac{1}{4}$ V. M. 355,440 inw. bevattende. Het land is vol heuvels en bosschen, door vruchtbare vlakten en dalen afgewisseld, en wordt door de Aube, Heune, Saône, Seine (die hier ontspringt), Vingeanne, enz. bespoeld. Ook is hier het kanaal van Bourgogne of de la Côte d'Or (zie hier onder). Het dep. levert op: den heerlijken Bourgogne-wijn, koren, rundvee, dat de heerlijke kaas van St. Jean de Losnes en Epoisses levert: schapen, vooral merinos schapen te Montbard: hout, ijzer, enz.; heeft verscheidene smeltovens, smederijen, fabr. voor ijzerwaren, linnen, papier, laken, wollen stoffen, katoenen, garens, enz. Het dep. bevat de 4 arr. Chatillon, Semur, Dijon en Beaume, 36 kantons en 733 gemeenten. De hoofdstad is Dijon.

CÔTE D'OR, (CANAL DE LA) kanaal in Frankrijk, door HENDRIK IV ontworpen, hetwelk uit de Saône over Dijon naar de bevaarbaar gemaakte Armançon, en alzoo naar de Seine en de W. kust geleidt. Het vervolgt de riv. Vuche, Brame en Armancon en de waterverdeeling bij Pouilly, en zal 50 uren lang zijn, van St. Jean de Losne, waar het uit de Saône komt, af, tot Brisson aan de Armançon, welke 2 uren, voor zij in de Yonne valt, bevaarbaar wordt. De kosten worden op 20 millioenen franken gerekend. Het gedeelte tusschen St. Jean de Losne en Dijon is voltooid, en de vaart tusschen

deze

deze beide steden in 1807 geopend. Men werkt aan het overige deel.

COTENTIN, zie Coutances.

COTEREZ, zie Cauteret.

COTE ROTIE, rei van heuvels in 't Fr. dep. Rhône, arr. Lyon, langs de Rhône, van Ampuis af, op welke de zoo zeer gezochte wijn van dien naam groeit.

COTE ST. ANDRÉ, Fr. stad, dep. Isère, arr. Vienne, met 3650 inw., wijnteelt en likeuren, *eaux de la Côte* genoemd, looijerijen en handel.

COTES DU NORD, zie Noordkusten.

COTHY, Eng. riv. in Wallis.

COTIARI, O. Ind. riv., welke zich in de baai van Trincomale, aan de Z. W. zijde van 't eiland, ontlast. 2. Eil. daaromstreeks gelegen.

COTIGNAC, Fr. stadje, dep. Var., arr. Brignolles, met 3250 inw., welke handel in leder, likeuren en confituren hebben.

COTIGNOLA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Romagna.

COTIOTE, O. Ind. distr., onder Eng. bestuur, tusschen Tellicherry en Coorg.

COTOBAMBA, zie Catabamba.

COTOCA, vlek in 't N. Amer. land der Chiquitos.

COTOCACHE, Z. Amer. bergtop der Andes, in Nieuw Granada, prov. Quito, 15,402 voeten hoog.

COTONNA, Z. Amer. riv. in Peru, valt op 4. 42. Z. B. in zee.

COTOPAXI, berg der Andes in Nieuw Granada, prov. Quito, welke 17,712 voeten hoog is, en altijd vuur, lava en steenen uitwerpt, die geheele heuvels vormen kunnen. In het jaar 1738 steeg de kolom vuur uit zijnen krater 2862 voeten hoog. In 1744 hoorde men het geruisch, binnen in den berg, te Honda, 200 mijlen van hier. In 1768 op den 4. April verduisterde de uitgeworpene asch de lucht dermate, dat de inw. van Hambato en Tacunga tot in den middag te 3 uren met lantaarns loopen moesten: op het vreesselijkst woedde hij in 1803: voor het overige is hij ontoegankelijk en van boven altijd met sneeuw en ijs bedekt.

COTOPEKEN, Z. Amer. volksstam, in Braziliё.

COTOREO, Z. Amer. eil., nabij Nieuw Granada, op 302. 44. 32. L. 9. 56. Z. B.

COTRAN, Afr. plaats in Sennaar.

COTRASCO, CODROSCO, Turk. vlek in Bosnië, met een' versterkten toren.

COTRONE, Nap. stad in Calabria Ultra II., aan de Esare en de golf van Tarente; zij is ommuurd, heeft een bisdom, een kasteel, 5 kerken, 2 kloosters, eene haven, 4640 inw., en handel in olie, wijn, honig, terpentijn; in de nabijheid is eene zoutgroeve. 39. 8. N. B. 35. 10. L. 2. Nap. stadje, prov. Principato Citra, bij Caugiano, door Arnauten bewoond.

COTS, Schot. meertje, gr. Elgin, voorheen met Loch Spynie vereenigd.

COTTA, Saks. vlek, prov. Meissen, ten Z. van Pirna. 2. O. Ind. stadje van Malabar, N. N. W van Calicut.

COTTACOTTA, O. Ind. stad in Golconda, op 15. 16. N. B. 96. 33. L.

COTTAPATAM, O. Ind. stad, tusschen kaap Ramen en Calymere, tegenover Ceylon. 2. Ook nog andere plaatsen van Indië dragen dien naam.

COTTAPILLA, 3 steden van dezen naam in het Z. van O. Indië.

COTTAPOLLAM, 3 steden van dezen naam in het Z. van O. Indië.

COTTBUS, Pruis. stad, regdst. Frankfort, aan de Spree, met 3 voorsteden, 3 kerken voor lutherschen en hervormden, 2 hospitalen, lyceüm, 6760 inw., laken- en linnen-weverijen, brandewijn-stokerijen, looijerijen en brouwerijen. 51. 45. N. B. 32. 8. L.

COTTBUSER KREITS, Pruis. kreits, regdst. Frankfort, welke op 20 V. M. 2 steden, 124 dorpen en 30,600 inw. bevat, waarvan degenen, die op het platte land wonen, meestal Wenden zijn. Het land is goed bebouwd, en door verscheidene takken der Spree bespoeld.

COTTENHAM, Eng. dorp, gr. Cambridge, waar veel kaas gemaakt wordt.

COTTICA-RIVIER, zie Commewina.

COTTILAH, O. Ind. stad der Mahratten in Agra. 27. 34. N. B. en 94. 6. L.

COTTISCHE ALPEN, zie Alpen.

COTTIWAR, CATTIWAR of *Cattiwad*, O. Ind. distr. in Guzeratte, welks inw. de zon aanbidden, een onafhankelijk bestuur hebben, dat echter aan den Guicowar der Mahratten cijnsbaar is, en veelal met elkander in oorlog zijn. Het land heeft vele paarden en rundvee, en de inw., die een aantal forten en vele Arabieren in dienst hebben, hebben, door de golf v. Cutch, veel verkeer met Arabië.

COTTONROCK, of *Bale*, rots tusschen Ceylon en Sumatra, welke, om derzelver groote verwijdering van het land, zeer gevaarlijk is. Op de Engelsche kaarten, vindt men dezelve op 5. 20. N. B. en 108. 16. L. Echter schijnt HORSBURGH aan derzelver bestaan te twijfelen.

COTTOWANNI, Z. Amer. vlek in Guiana, aan de Canvo.

COTUI, stad op 't W. Ind. eil. St. Domingo, aan de riv. van denzelfden naam; 24 m. N. ten O. van St. Domingo.

COTUMBAH, O. Ind. stad in Bahar, hoofdpl. van 't distr. Serris-Cotumbah.

24. 38. N. B. 102. 10. L.

COTZIO of *Cozzat*, Turk. stad in Bosnië, aan de Drave, 37 mijlen Z. W. van Belgrado.

COUARDE, (LA) Fr. vlek op 't eil. Rhé, dep. Neder Charente, arr. Rochelle, met 280 huizen.

COUASNON, Fr. riv., dep. Maine en Loire, welke bij Mouliherne ontspringt en in de Authion valt.

COUBEBY, Turk. Aziat. dorp in Syrië, ter plaatse waar voorheen Emmaus stond, waarvan nog de ruïnen zijn.

COUBELS, Nederl. fort op het O. Ind. eil. Amboina.

COUBERT, Fr. D., dep. Seine en Marne.

COUBRE, N. punt der riv. van Bourdeaux in Frankrijk, door het ondiepe vaarwater *Petite-Passe* van de zandplaat *Coubre-Terre* afgescheiden.

COUBRE TERRE, zie Coubre.

COUCHÉ of *Coucé*, Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Poitiers, met 245 huizen.

COUCHES, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. Autun, met 1300 inw.

COUCHING-KEOU, Aziat. eil. aan de kust van China. 35. 55. N. B.

COUCIS, wilde en barbaarsche volksstam in O. Ind., prov. Tipra of Tipora.

COUCLEH, Turk. dorp op 't eiland Cyprus, bij Baffa.

COUCO, bergachtig doch vruchtbaar Afr. distr. van Algiers, onder een genoegzaam onafhankelijk opperhoofd.

COUCONDA, Afr. D. der Biaffers, 16 mijl. Z. der Rio Grande. 2. Ander Afr. dorp, omtrent 10 mijlen W. van 't vorige.

COUCOURON, Fr. dorp, dep. Ardèche, met 1000 inw.; 10 m. W. van Privas.

COUCY, Fr. stad, dep. Aisne, arr. Laon. Zij is in een boven en benedendeel onderscheiden; het eerste heet *Coucy le Chatel* en het laatste *Coucy la Ville*. Men telt er 725 inw. VOSGIEN noemt *Coucy la Ville* een afzonderlijk dorp. 20. 58. L. 48. 30. N. B.

COUDA, Afr. vlek in Tunis, digt bij de zee; 6 mijlen N. O. van Kairwan.

COUDEIRON, Turk. eil. aan de O. kust van Candia, W. van Christiana.

COUDORPE, Nederl. D., prov. Zeeland.

COUDRAY, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, ten Z. van Saumur. 2. Fr. vlek, 2 mijlen N. O. van Parijs.

COUDRÉ, Sard. vlek in Savoije, prov. Chablais, nabij 't meer van Geneve.

COUDRECIEUX, Fr. dorp, dep. Sarte.

COUDREFIN, zie Cudrefin.

COUDRES, (ISLE AUX) N. Amer. eil. in de St. Lourens riv., 15 mijlen boven Quebec. 47. 23. N. B. 302. 16. 26. L.

COUDRIEUX, Fr. vlek, dep. Rhône.

COUDURES, Fr. vlek, dep. Landes, arr. St. Sever, met 850 inw.

COUERON, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, arr. Savenay, aan de Loire, met 3850 inw. en sterke wijnteelt.

COUESNON, riv. in 't Fr. dep. Kanaal, welke bij Pontorson in het Kanaal valt.

COUFFS (DE), twee klippen in de Middellandsche zee, ten Z. van 't eil. Cerigo, in de Jonische Republiek.

COUHEVERAC, Fr. stadje, dep. Vienne, arr. Civray, aan de Dive; 1220 inw.

COUILI, kaap in 't Z. van Natolië.

COUILLET, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, aan de Sambre, met 350 inw.

COUIVIN, zie Couvin.

COULABA, O. Ind. eil., ten Z. van Bombay, nabij 't vaste land.

COULAN, zie Coilan.

COULANGE LA VINEUSE, zie Collanges.

COULANGES SUR YONNE, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 1068 inw.

COULANS, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. Mans, met 258 haardsteden.

COULDING'S-HARBOUR, golf aan de N. W. kust van Amerika, 5 m. ten N. van Portlock's harbour.

COULEMON, Z. Amer. stad in Chili, hoofdstad der prov. Ytata.

COULEUVRE, Fr. vlek, dep. Allier, arr. Moulins, met 1250 inw. en glasblazerij.

COULIBOEUF, Fr. vlek, dep. Calvados, in het arr. en 2 m. O. N. O van Falaise.

COULIHAUT, vlek aan de W. kust van het W. Ind. eiland Dominica.

COULL, Schot. dorp, gr. Aberdeen.

COULLONCES, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Vire, met 260 huizen.

COULLOUVRAY, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Martain, met 216 haardsteden.

COULOMMIERS, zie Colomiers.

COULONCHE (LA), Fr. vlek, dep. Orne, arr. Domfront, met 260 huizen.

COULONGÉ, Fr. vlek, dep. Sarte.

COULONGES, Fr. vlek, dep. Orne.

COULONGES, Fr. stadje, dep. Sarte.

COULONGES LES ROYAUX, Fr. stadje, dep. 2 Sèvres, arr. Riort, met 1720 inw.

COULONS, Fr. vlek, dep. Loiret, arr. Gien, met 440 huizen.

COULOUBRIERE, Fr. vlek, dep. Var, arr. Hières, op eenen berg, met eene rijke loodmijn.

COULOUR, zie Coulur.

COULOUVRE, Fr. dorp in 't dep. Jura.

COULPI, O. Ind. golf, riviertje en dorp aan de riv. Hoogly, alwaar de schepen ankeren, die in Diamanthaven, de ankerpl. der Engelschen, niet toegelaten worden.

COULUR, of *Cullur*, O. Ind. vlek in Gol-

Golconda, aan de Z. zijde van den Ganges, met diamantmijnen en chitsfabrijken.

COUNTESS-POINT, kaap aan de N. W. kust van N. Amer., in Prins William's sound, op 60. 15. N. B. 230 16. L.

COUPANG of *Kupang*, Nederl. stadje op de Z. W. punt van het eil. Timor, in O. Ind., aan eene baai, met een goede haven en 5000 meestal Chinesche en Kreoolsche inw. Men voert er sandelhout, was en goud uit, en opium en fabrijkwaren in. In het nabij gelegen fort Concordia is de zetel der regering. 141. 8. 13. L. 10. 9. 35. Z. B.

COUPER of *Cowpar*, Schot. dorp, gr. Fife, aan de Eden.

COUPTRAIN, Fr. vlek, dep. Mayenne.

COUR, Nederl. dorpje, prov. Luik.

COURANGE, Nederl. dorp, prov. Limburg, aan de Demer, bij Hasselt: 1100 inw.

COURANT, riv. in Fr., die bij 't dorp Mimatan, in 't dep. Landes, in zee loopt.

COURANTIN, Z. Amer. riv., op de kust van Suriname. 6. 2. N. B. 321. 14. L.

COURANTS (CAP DES), Afr. kaap aan de Oost kust; zie Corientes. 2. Kaap op de Z. W. kust van Cuba. 293. 16. 30. L. 18. N. B. 3. Kaap ten Z. van de riv. de la Plata, in Z. Amerika, op bijna 37. Z. B. en 322. L.

COURBALI, Negerdorp op de W. kust van Afrika, aan den mond van de Rio Grande.

COURBEVILLE, Fr. dorp, dep. Mayenne, arr. Laval, met 250 huizen.

COURBIERES, 2 Fr. D., dep. Aveiron.

COURBONS, Fr. D., dep. Ned. Alpen.

COURCELLES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1900 inw.; $1\frac{1}{2}$ uur van Charleroi. 2. Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais. 3. Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

COURCEMONT, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. Mans, met 308 huizen.

COURCHIER, O. Ind. stad in Golconda, onlangs aan de Engelschen afgestaan. 15. 49. N. B. 97. 40. L.

COURCHIVERNY, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, met 310 huizen.

COURCITÉ, Fr. vlek, dep. en arr. Mayenne, met 340 huizen.

COURCO, Turk. kaap aan den ingang van de golf van Scala Nova. 38. 19. N. B.

COURCON, Fr. vlek, dep. Yonne.

COURCOU, Turk. kaap in Caramanië, N.N.W. van de N.O. punt v. 't eil. Cyprus.

COURCY, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Coutances, met 1350 inw. 2. Fr. dorp, dep. Loiret. 3. Fr. D., dep. Marne.

COURGAINS, Fr. vlek, dep. Sarte.

COURGENARD, Fr. vlek, dep. Sarte.

COURGIS, Fr. vlek, dep. Yonne.

COURGUE, Sard. vlek in Piëmont, Z. W. van Ivrea, aan den Orcon.

COURILSKOI, Aziat. eil. in de zee van Ochotsk. 55. N. B. 164. 30. L.

COURLÉ, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres.

COURLIN, 2 eilandjes op de W. kust van Schotl.; 4 m. O. van 't eil. Scalpa.

COURMASCHERRY, baai op de Z. kust van Ierland. 51. 36. N. B. 9. 30. L.

COUR MAYEUR of *Cour Mayor*, Sard. dorp in Piëmont, tusschen den grooten en kleinen St. Bernhard, in het dal Entreves, met minerale waters en een schoon gezigt op den Montblanc.

COURMING, kleine zeehaven in Cochin-China.

COURMONTERRAL, COURNON-TERRAIL, VUGNOLLES, Fr. stadje, dep. Hérault, arr. Montpellier, met 250 huizen.

COURNILLON, Fr. vlek, dep. Drôme.

COURNON, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont, met 2150 inw.

COURNON TERRAIL, zie Courmonterral.

COURONNE (LA), Fr. vlek, dep. Charente, met 300 huizen en 19 papiermolens.

COURONNE, Austr. eil., ten O. van Nieuw Guinea. 6. Z. B. 164. 48. L. 2. Fr. kaap in de Middell. Zee, 5. mijlen W. van Marseille.

COURONNE (GRAND), Fr. vlek, dep. Neder Seine, 3 mijl. Z. W. van Rouaan.

COUROU, Fr. volkplanting in Z. Amerika, aan de riv. Courou.

COUROUBLE, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Douay, met 4200 inw.

COURPIERRE of *Cropière*, Fr. stadje, dep. Puy-de-Dôme, arr. Thiers, aan de Dore, met 3200 inw.

COURRIERE, Nederl. dorp, prov. Namen, met 340 inw.; $2\frac{1}{2}$ uur van Namen.

COURSAN, Fr. vlek, dep. Aude, arr. en 1 mijl. N. van Narbonne, met 1436 inw.

COURSEGOULES, Fr. vlek, dep. Var.

COURSEL, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 1225 inw.

COURSEULT, Fr. vlek, dep. Noordkusten, niet ver van Dinan.

COURSON, Fr. D., dep. Ned. Charente.

COUR-SUR-HEURE, Nederl dorp, prov. Henegouwen, met 1230 inw.

COURS-ST.-ETIENNE, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 1600 inw.

COURTALIN, Fr. dorp, dep. Seine en Marne, arr. Coulommiers, met 400 inw. en eenen papiermolen, op welken het eerste velin-papier gemaakt is.

COURTANVAUX, Fr. vlek, dep. Sarte, arr. St. Calais, aan de Braye, met 325 huizen.

COURTELONNE, Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais: 1 mijl Z. van Ardres.

COURTEBOTTE, Nederl. dorp bij Genappe

nappe, in de prov. Zuid Braband.

COURTELARY, Zwits. dorp, kanton Bern, met 514 inw. en horologie fabr.

COURTENAY, Fr. stadje, dep. Loiret, arr. Montargis, aan de Bied, met 1485 inw.

COURTESOLS, zie St. Martin de Courtesols.

COURTESON, Fr. vlek, dep. Vaucluse, arr. Avignon, met fabr. en 2364 inw.

COURTIL, Nederl. dorp in Z. Braband, 1 uur van Gembloux. 2. Nederl. dorp in Luxemburg, 8 mijlen van Bastogne.

COURTILLIERS, Fr. vlek, dep. Sarte.

COURTINE, Fr. dorp, dep. Creuse.

COURTISOLS, Fr. vlek, dep. Marne.

COURTIVRON, Fr. D., dep. Côte d'Or.

COURTMAC, Ier. dorp, gr. Cork.

COURTMASCHERRY BAAI, Ier. baai, gr. Cork, tusschen het Old-head van Kinsale en de Zeven hoofden gelegen. 51. 36. N. B. 9. L.

COURTOIS, zeer gevaarlijke bank aan den ingang van de Fr. baai Plempoul.

COURTOMER, Fr. vlek, dep. Orne.

COURTONE LA VILLE, Fr. D., dep. Calvados; 2 mijlen Z. O. van Lizieux.

COURTRAY, zie Kortrijk.

COURVILLE, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, arr. Chartres, met 1340 inw.

COURZIEUX, Fr. vlek, dep. Rhône.

COUS of *Qouss*, Egypt. dorp en gewezene stad, 10 mijlen N. van de ruinen van Thebe.

COUSA of *Couzo*, Afr. riv. van Congo, 20 m. Z. van de Zaire in zee vallende.

COUSAN, riv. in het Fr. dep. Loir en Cher, beneden Blois in de Loire vallende.

COUSANCE, Fr. vlek, dep. Jura, met marmergroeven en 1152 inw.

COUSE, Fr. vlek, dep. Dordogne.

COUSSEY, Fr. vlek, dep. Vosges.

COUSTENMONT, Nederl. dorp in Luxemburg, bij Neufchateau.

COUTALLI of *Kutalli*, Turk eil. in de Marmerzee, tot de groep der Demonnesi behoorende, met een door Grieksche visschers bewoond vlek.

COUTANCES of *Coustances*, Fr. arr., dep. Kanaal, groot 26 vierk. mijlen, met de kantons Coutances, Brehal, Cerisy la Salle, Gabray, Lessay, Lahaye du Puits, Mont-Martin-sur-mer, Periers, St. Malo de la Lande, en St. Sauveur Laudelin. De evenensgenoemde hoofdpl., ligt aan de zamenvloeijing der Soulle en Bulsard, met 3 kerken, 2 gasthuizen, zetel van eenen bisschop, kamer van koophandel, fabr. en handel in koren, boter, rundvee en paarden. Zij heeft 8500 inw. 16. 13. 25. L. 49. 2. 54. N. B.

COUTANTIN of *Coutentin*, naam der landstreek om de Fr. stad Coutances.

COUTERNE, Fr. vlek, dep. Orne.

COUTERNON, Fr. D., dep. Côte d'Or.

COUTHOVE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen.

COUTHUIN, Nederl. vlek, prov. Luik, met 1410 inw.: 1½ uur van Huy.

COUTICH, Nederl. dorp, prov. Antwerpen.

COUTRAS, Fr. stad, dep. Gironde, aan de zamenvloeijing der Ille en Dronne, met 3060 inw. 17. 32. L. 46. 4. N. B.

COUTURE, (LA) Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais, met 2140 inw.

COUTURE D'ARGENSON, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres.

COUTURE ST. GERMAIN, Nederl. D., prov. Zuid Braband, met 520 inw.

COUVERTURADE, Fr. stadje, dep. Aveiron.

COUVET, Zwits. D., vorst. Neufchatel.

COUVIN, (ST.) Nederl. stadje, prov. Namen, arr. Philippeville, met ijzerwerken voor de artillerie, steenkolen en 3250 inw.

COUVORDEN, (PUNT) Z. punt van het Lynn Canaal, aan de W. kust van N. Amerika. 58. 12. N. B.

COUVREUX, Nederl. dorp in Luxemburg, 1 uur van Virton.

COUZON, Fr. dorp, dep. Rhône.

COVA, Port. stadje, prov. Beira.

COVALLIGI PUNT, kaap op de N. W. kust van het W. Ind. eil. St. Vincent. 13. 23. N. B. 316. 35. L.

COVARRUBIOS, Spaan. stadje, prov. Burgos, aan de Arlanza.

COVE, Ier. dorp en landpunt, gr. Cork. 2. Bloeijend Ier. stadje aan eene inham der baai van Cork, 3 uren beneden de stad Cork.

COVEDO, Illyr. vlek, nabij Triest.

COVEHITHE, Eng. dorp, gr. Suffolk.

COVELONG, O. Ind. stad en gewezene vesting, op de kust van Carnate. 12. 48. N. B.

COVENTRY, zie Conventry.

COVENTRY, 5 dorpen in de N. Amer. Rep., als 1 in Connecticut, 1 in Rhode Island, 1 in Nieuw Hampshire, 1 in Vermont en 1 in Pennsylvanië.

COVERIPAUK, O. Ind. vlek in Arcot.

CUVILHAO of *Covicha*, Port. stad, prov. Beira, met warme baden, fabr., 13 kerken, 2 kloosters en 4900 inw.

COVOLO, bergpas op den weg van Venetië naar Tyrol; 6 uren O. v. Trente.

COVO-PERELLA, groot hol op 't eil. Majorka; 3 Eng. m. van Ciudadella.

COVOVASTEL, hol in het Fr. dep. O. Pyr., bij Villefranche, 124 trappen diep, en ½ uur lang, met stalactiten en een'

een' schoonen waterval.

Cow, Ier. klip aan de W. kust van Dingle baai.

Cow en Calf, 2 klippen nabij de O. punt der baai van Cork. 2. Twee klippen ten Z. O. van 't Ier. gr. Down.

Cow and Calves, 4 klippen aan de N. W. kust van het Eng. gr. Cornwallis.

Cow Pasture River, N. Amer. riv., prov. Virginië, op 37. 45. N. B. in de James rivier vallende.

Cowak, stad der Birmannen in Achter Indië, aan de Irawaddy. 16. 54. N. B.

Cowal, Schot. schiereil., gr. Argyle.

Cowan, Nederl. dorpje, prov. Limburg, met 160 inw.; ½ uur van Houffalise.

Cowbridge, Eng. stad in Wallis.

Cowcaddens, Schot. D., gr. Lanark.

Cowcolle, O. Ind. riv., welke ten W. van den mond der Hoogly in zee valt.

Cowda, Afr. D., 3 m. N. W. van Tunis.

Cowee, N. Amer. stad, prov. Tennessee.

Coweliskee-river, N. Amer. riv., valt in de Columbia, 35 m. boven den mond dezer laatste.

Cowes, Eng. vlek en goede haven, op het eil. Wight, door de Medina in twee deelen gescheiden, met 1500 inw. Het is de verzamelplaats der van Portmouth afvarende koopvaardijschepen. Het O. gedeelte op 50. 40. N. B. 16. 53. L.

Cowie, Riv. in 't Schot. gr. Kincardine, bij Stonehaven in zee vallende. 2. Afr. waterplaats in Nubië.

Cowl Doorg, O. Ind. stad in Bednore.

Cowley's, Z. Amer. eil., een der Gallopago's, ten W. van Quito.

Cowpar, zie Couper.

Cowper, Schot. stadje, gr. Fife.

Cowperstown, zie Cooperstown.

Cowris, zie Cauris.

Cow'bay of *Bahia das Vaccas*, zie Benguela. (Nieuw)

Cowsby, Schot. kaap, aan den mond der Spey.

Cox, een der Fidschi eil. in Australië.

Cox, naam welken Dixon aan eene kaap van de N. Amer. W. kust geeft, en welke dezelfde schijnt te zijn, die La Perouse Cap Fleurieu noemde.

Coxackie, N. Amer. vlek in Nieuw-York, Greene county, met eene hollandsche hervormde kerk en meer dan 4000 inw.; 6 mijlen Z. van Albany.

Coxbrunn, zie Kukus.

Coxes, onbewoond O. Ind. eil. in den mond der riv. Hoogly.

Coxge, Nederl. D. in O. Vlaanderen.

Coxide, Nederl. dorp, prov. West-Vlaanderen, met 310 inw.; 1 uur van Veurne.

Coine, W. punt der baai van Algiers.

Cox Island, het grootste en Oostelijkste der Scott. Islands, bij kaap Scott, aan de W. kust van N. Amerika.

Coyalma, Z. Amer. kolonie in Nieuw Granada, prov. Popayan.

Coyba, N. Amer. eiland, aan de W. kust van Mexico, in de Zuidzee. 8. N. B.

Coyghem, Nederl. dorp, prov. West-Vlaanderen, met 850 inw.

Coylton, Schot. D. en riv., gr. Ayr.

Coytastla, N. Amer. stad in Mexico; 5 mijlen N. W. van de stad Vera Cruz.

Cozamaloapan, N. Amer. prov. en stad in Mexico; Z. O. van Mexico.

Cozes, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Saintes, met 1900 inw. en handel in wijn en koren.

Coziquiriachi, N. Amer. vlek in Nieuw Spanje, prov. Durango, heeft met deszelfs gebied 11,700 inw. en zilvermijnen; 24 m. Z. W. van Chihuahua.

Cozumel, Amer. eil. in de golf van Honduras, nabij de O. kust van Yucatan. 19. 56. N. B. 289. 52. L.

Cozza, Illyr. eil in de Adriatische zee, aan de kust van Dalmatië.

Cozzo, Sard. vlek in Piëmont.

Crabby-Port, haven op 't eil. Alderney, thans verzand.

Crab-Orchard, dorp in de N. Amer. rep., prov. Kentucky, aan Dick's river.

Cracatoa, O. Ind. eil. tusschen Sumatra en Java, met een' zeer hoogen berg, op 6. 6. Z. B. 123. 35. L.

Cradock, tak van de Oranje rivier, op de Z. kust van Afrika.

Cradoo, Afr. zeehaven in Benin.

Craffort, Afr. eil. op de kust van Guinea, tot de Los eil. behoorende. Zij zijn bewoond en geven katoen, maniok, yams, suikerriet, ananas, peper, enz. Er is een Eng. kantoor.

Craggy, rots bij de Z. O. punt van 't eiland Sir Henri Martin.

Craig, Schot. dorp, gr. Forfar, aan de zee en de South-Esk, met 1465 inw.

Craig-Alvie, Craig-Benyon, Craig-Lockhart, Craig-Phadrick, alle bergen in Schotland.

Craigag-Point, of *Crakag-point*, Schot. kaap, aan het O. einde van het gr. Sutherland, op 58. 6. N. B.

Craig Dorie, kaap aan de O. kust van het Schot. gr. Kincardine.

Craig-Endive, een der Schot. Hebriden, ten O. van het eil. Jura.

Craigie, Schot. dorp, gr. Ayr.

Craig-Ilch, baai van 't Eng. eil. Holyhead, met 2 of 3 klippen, in het kanaal van Ierland.

Craig-Leith, 3 Schot. eil. in den Frith van Forth, bij North Berwick.

CRAIG-LOGAN, kaap aan den W. hoek van het Schotsch gr. Wigton.

CRAIG-LUSH, Schot. meer, gr. Forth.

CRAIGNISH, Schot. dorp, gr. Argyle.

CRAIGRON, klip in Schotland, aan den oever van de golf van Murray.

CRAIL, Schot. dorp, gr. Fife, aan de golf van Frith, met den in 874 aangelegden dijk door de Denen.

CRAILING, Schot. dorp, gr. Roxburgh.

CRAILSHEIM of *Kreilsheim*, Wurt. ambt, Jaxtkreits, welke op 7 V. M. 20,000 inw. bevat.

CRAILSHEIM of *Kreilsheim*, Wurt. stad, Jaxtkreits, aan de Jaxt, over welke eene steenen brug ligt, met 2600 inw., fabr., handel en gezondheidsbaden.

CRAIMBOURG, Oostenr. stad in Carinthië 10 mijlen N. O. van Laybach.

CRAINFELD, dorp in Op. Hessen.

CRAINHEM, Nederl. dorp, prov. Z. Braband; 560 inw.; 1½ uur van Brussel.

CRAINTILIEU, Fr. dorp, dep. Loire.

CRAISTER HOLM, een der kleinste Hitland. eil.; de W. kust van hetzelve heet *port-Loof* en heeft eenige klippen.

CRAJOWA, stad in W. Wallachië, met 2000 inw., een slot en zoutwerken.

CRAKE SAND, zandbank in de Noordzee, tusschen Vlissingen en Hulst, aan de Zeeuwsche kusten.

CRAMOND, Schot. dorp, aan de Almond, 2 mijlen W. van Edinburg, met 1650 inw. en ijzerfabr.

CRANBERRY, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey, met fabr.; 5 mijlen Z. Z. O. van Brunswijk.

CRANBORNE of *Cranbourn*, Eng. stadje, gr. Dorset, met 1600 inw.

CRANBROOK, Eng. stadje, gr. Kent, met fabrijken, handel en 3000 inw.

CRANE ISLAND, eil. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, in de riv. Potowmack; 9 mijlen Z. W. van Annapolis.

CRANE ISLAND, eil. in Hunting sound, aan de kust van N. Carolina, in N. Amer. 34. 40. N. B. 301. 1. L.

CRANENBURG, Pruis. vlek, regdst. Kleef, met 1450 inw. en veeteelt.

CRANEY ISLAND. N. Amer. eil. van Virginië, in de James riv., op 37. 1. N. B.

CRANFIELD, landpunt der baai Carlingford, op de O. kust van Ierland.

CRANGANOR, O. Ind. zeestadje aan de kust van Malabar, met een landwaarts inloopend zoutmeer. De plaats is door de Nederl. versterkt, en aan den rajah van Travancore verkocht. 10. 15. N. B. 93. 51. L.

CRANICHFELD, Sak. Weim. stadje, prov. Weimar, aan de Ilm; 1310 inw.

CRANMERSBAAI, (HAI HONG) inham op de kust van China, met de klip Pedro Branco en verscheidene rotsige eilanden. 22. 20. N. B.

CRANNA, Ier. dorp, aan 't Banwater.

CRANSAC, Fr. vlek, dep. Aveiron.

CRANSTAIL, Eng. kreek op 't eil. Man.

CRANSTON, Schot. dorp, gr. Edinburg, met 960 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Rhode Island, met ongeveer 2000 inw.

CRANZ, Pruis. D., regdst. Koningsberg. 2. Han. D., hert. Bremen, met een' tol, aan de zamenvloeijing der Este en Elbe.

CRAON, Fr. stadje, dep. Mayenne, met 1500 inw. In de nabijheid ligt St. Clement de Craon, met 1870 inw.

CRAON, HAROUEL, Fr. vlek, dep. Meurte, met een slot en 550 inw.

CRAONNE, Fr. vlek, dep. Aisne.

CRAPACK, zie Karparthen.

CRAPAUX, rif rotsen bij den ingang van de Fr. baai Lannion, in Bretagne.

CRAPONNE, Fr. stad, dep. Opper Loire, met 3550 inw. 2. Fr. dorp, dep. Rhône. 2. Zie Cran (la).

CRAS AVERNAS, Nederl. dorp, prov. Luik, met 350 inw.; ¾ uur van Hannut.

CRATHY en BRAEMAR, twee bij elkander liggende dorpen in 't Schot. gr. Aberdeen, met bijna 2000 inw.

CRATI, Nap. riv., prov. Calabria Citra, neemt de Coscile op en stort zich bij Rossano in de golf van Tarente.

CRATO, Port. stad, prov. Alentejo, met 3000 inw.; 3 mijlen W. van Portalegre.

CRATOVO, sandschakat in Turk. Servië, met eene stad van dien naam, niet ver van de bron Toplitza.

CRATOWNESS, kaap in 't Schot. gr. Kincardine, aan de O. kust.

CRAU (LA), groot keizelfeld in 't Fr. dep. monden van de Rhône, tusschen de Rhône en het meer Berre, ten Z. van Arles, 14 vierk. mijlen groot, waarschijnlijk het bed van eenen ouden arm der Durance; het is tot op de diepte van eene vadem met gladde keijen, die eene hand groot zijn, bedekt, tusschen welke een vet gras groeit, waarop groote kudden schapen hun voedsel vinden; ook levert het veel hooi op. Het kanaal van Craponne vloeit er door.

CRAUTEM, Nederl. D. in Luxemburg.

CRAVANS, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Saintes, met 217 huizen.

CRAVANT of *Crevant*, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Auxerre, aan de zamenkomst der Eure en Yonne, met 1620 inw. en wijnbouw. 21. 15. L. 47. 42. N. B.

CRAVEN, gr. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 12,700 inw.

CRAWFORD, gr. in de N. Amer. Rep. prov.

prov. Pennsylvanië, met 6200 inw. 2. Een der drie bewoonde eil. Los Idolos, in het distr. Sierra Leona, in W. Afrika. 3. twee vlekken op 't eil. Jamaïca, het eene 5, en het andere 2 m. van Kingston.

CRAWFORD-LINDSAY, dorp in Z. Schotl., gr. Lanark.

CRAWFURDSDIKE, CARTSDIKE, Schot. dorp, gr. Renfrew, de voorstad van Greenock, met eene haven en kaai.

CRAWINKEL, dorp in Saksen Gotha, ambt Ichtershausen, met 950 inw.

CRAY, Eng. riv. en dorp, gr. Kent

CRAY, (ST. MARY) Eng. dorp, gr. Kent, aan de Cray, met 700 inw.

CRAYFORD, Eng. dorp bij Dartford, aan de Cray, met fabr. en 1600 inw.

CREANCE of *Creanges*, Fr. vlek, dep. van 't Kanaal, arr. Contances, aan de Ay, met een kasteel, kleine haven, 17 zoutbronnen en 1940 inw.

CREANGE, zie Chrichingen.

CREBA, Saks. dorp, kreits Lausits, met 1500 inw. en eene ijzersmederij.

CRECHE, riv. in N. Amer., welke op 37. 12. N. B. in den Mississippi valt.

CRECI EN PONTHIEU, zie Crecy.

CRECTOWN, Schot. vlek aan de Wigtonbaai, met visscherij en handel in wijn.

CRECY, CRECI of *Cressi*, Fr. stadje, dep. Seine en Marne, arr. Meaux, aan eenen berg, met 1040 inw. In de nabijheid is een groot bosch. 2. Fr. vlek, dep. Somme, arr. Abbeville, met 1320 inw.

CRECY-SUR-SERRE, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. Laon, met 1860 inw.

CREDAN, kaap aan de Z. O. kust van Ierland, zijnde de Z. O. punt in de haven van Waterford.

CREDITON of *Kerton*, Eng. vlek, gr. Devon, aan de riv. Creedy, met aanzienlijke wolfabr. en 5000 inw.

CREDO, het Z. deel van het Jura gebergte in Frankrijk, dep. Ain, aan welks voet de Rhône zich, ter lengte van 100 schreden, tusschen de rotsen verliest.

CREE, Schot. riv., welke aan de W. kust in Wigton baai valt.

CREEDY, Eng. riviertje, gr. Devon.

CREE-FIRTH, kleine golf van de Iersche zee, in het gr. Galloway.

CREEKS INDIANEN, eigenlijk *Uschesees*, ook wel *Muskohge* of *Muskogulgen* genoemd, een N. Amer. volk in het W. Georgië en in het gebied van den Mississippi, tusschen rivieren en moerassen, bijzonder aan de boven Alibama en aan de Chatahootchee rivier, de bron van den Apalachicola. Zij zijn een bijzonder tak der Chorokezen, waaraan de eigenlijke Chirokezen onderworpen zijn. Zij zijn wel gemaakt en dapper, meer dan 80,000 man sterk, in drie horden, de Boven, Midden, en Neder Creeks of Abbacoes, Cowetas en Siminolen, die weder in verscheidene stammen, als: Apalachen, Alibameërs, Camittawers, Coushakers, Coosas, Natchez, Pakanas, enz. onderscheiden worden. Hunne taal is de zachtste en woordenrijkste onder al de N. Amerikanen; zij zijn meer beschaafd, zeer zindelijk, hebben landbouw, vee- en paardenteelt en bewonen meer dan 50 vlekken en dorpen, onder welke Utsche het voornaamste is. Elke horde heeft wel een bijzonder opperhoofd, doch zij zijn allen onder een' algemeenen nationalen raad vereenigd. Volgens het vredes-verdrag met de N. Amer. Rep. van Aug. 1815, hebben de Creeks van alle verbindtenissen met de Eng. regering afstand gedaan, en de *Loosa* tot hunne grensscheiding aangenomen. Zij vergunnen den Amerikanen den vrijen handel en de scheepvaart op hunne rivieren, en staan het onderhouden der oude militaire posten in hun land toe.

CREETOWN, nieuw gestichte pl. in Schotland, aan de Cree, gr. Kirkcudbright, met fabr. en veel scheepvaart.

CREFELD, ook wel Creveld, Pruis. kreits, regdst. Kleef, welke op 5 vierk. mijl. 36,100 inw. bevat. De hoofdpl. is Crefeld, ommuurd en goed gebouwd, met 13,000 inw. en fabrijken van fluweel, linnen, wollen en zijden stoffen, kousen, lakens, tabak, berlijnsch blaauw, muzijk-instrumenten, horologiën, enz. benevens looijerijen, branderijen, drukkerijen, verwerijen, enz. 51. 20. 27. N. B.

CREGLINGEN, Wurt. stadje, Jaxtkreits, aan den Tauber, met 1100 inw.

CREHEN, Nederl. dorp, prov. Luik, met 320 inw.; ½ uur van Hannut.

CREICH, riv. in Baden, die beneden Spiers in den Rijn valt.

CREICHGAU, Bad. landstr., Pfinz- en Enz-, en Neckar-kreits, aan de Creich.

CREIFF, Schot. vlek, gr. Perth.

CREIL, Fr. stadje, dep. Oise, arr. Senlis, aan de Oise, met 1000 inw. en glasfabrijken. 2. Fr. vlek, dep. Beneden Seine, arr. Dieppe, aan de Hyères; 1350 inw. 3. Schot. zeevlek, gr. Fife.

CREIL DE BURNEZEAU, Fr. vlek, dep. Vendée, arr. Fontenay, met 340 inw.

CREISSAN, Fr. dorp, dep. Hérault.

CREILSHEIM, zie Crailsheim.

CREKELADE of *Cricklade*, Eng. vlek, gr. Berks, aan de Isis.

CREMA, Lomb. Ven. stad, legatie Cremona, aan de Serio, met een sterk kasteel, fraaije hoofdkerk, een bisdom, paleis, 8,800 inw., zijde- en linnenwe-

verijen en hoedenfabr. 45. 21. N. B. 27. 22. L.

CREMASCO, Lomb. Ven. landstreek, legatie Cremona.

CREMEAUX, Fr. dorp, dep. Loire, arr. Rouan, met 250 huizen.

CREMIEU, Fr. vlek, dep. Isère, arr. la Tour du Pin, met 2200 inw., fabr. en handel in granen.

CREMMEN, Pruis. stad, regdst. Potsdam, O. Havellandschen kreits, aan 't meer van denzelfden naam, met brandewijn-stokerijen en 1900 inw.

CREMNITZ, Hon. kon. vrij- en bergstad, kom. Barsch, in Ned. Hongarije, in een diep dal, met uitgebreide voorsteden, 1 bergkasteel, een Roomsch en Luth. gymnasium, 1 hoofdschool en 9580 inw. Zij is de zetel van een berggerigt, heeft werkplaatsen in goud, die steeds 700 menschen bezig houden, eene thans stilstaande munt, eene kon. zilversmelterij, enz. 36. 33. 32. L. 48. 42. N. B.

CREMONA, legatie in 't Lomb. Ven. kon., welke voorheen het Milanesche lands. Cremonese, en naderhand een deel van het dep. Opper-Po van het kon. Italië uitmaakte, en op 31 vierk. mijlen 204,350 inw. bevat.

CREMONA, hoofdpl. van voorn. Lomb. Ven. legatie, ter plaatse waar de Adda in den Po valt, over welke eene schipbrug ligt, die door het kasteel Santa Croce gedekt wordt. Zij heeft een bisdom, schoone opene plaatsen en straten, eene prachtige domkerk, welker toren voor de hoogste in Italië gehouden wordt, eene fraaije bisschops kerk, 44 andere kerken, een lyceüm, militaire-school, 23,500 inw., laken- en zijdefabr. en eenen aanzienlijken handel in zijde, koren, kaas, vlas, wijn, olie en was. Ook maakt men er muzijkinstrumenten, vooral violen. 27. 41. 30. L. 45. 7. 43. N. B.

CREMS, riv. in Oostenrijk, welke bij de stad Crems in den Donau valt.

CREMS, Oostenr. stad, viertel op den Mannhartsberg, ter plaatse waar de Crems in den Donau valt. Zij bestaat eigenlijk uit 2 steden, Crems en Stein, en het klooster *Und*, waarom zij ook *Crems*, *Und*, *Stein* genoemd wordt. Zij heeft een gymnasium, eene hoofdschool, militair opvoedingsgesticht en 3600 inw., fabr., wijnteelt, vitriool- en aluinwerken. 33. 15. 45. L. 48. 21. 30. N. B. 2. Oostenr. dorp, kreits Gratz.

CREMSBRUCKE of *Cremsbrugge*, Illyr. dorp, kreits Villach, met ijzerwerken.

CREMSIER, stadje in Moldavië, alwaar de bisschop van Olmutz woont.

CREMSMUNSTER, Oostenr. vlek, boven de Ens, in 't Traunviertel, aan de Crems, met eene beroemde rijke benedictijner abdij, een gymnasium, lyceüm, bibliotheek, sterrenwacht, verzameling van natuur- en wiskundige werktuigen, geschiedkundige gedenkstukken, kunststukken en naturaliën, benevens 1000 inw. 31. 47. 30. L. en 48. 3. 29. N. B.

CRENDAL, Nederl. dorp in Luxemburg.

CRENDRIK, Nederl. D., prov. Luik.

CRENWICK, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 98 inw.

CRENZACH, of *Grenzach*, Bad. dorp, kreits Wiesen, ambt Lörrach, 1 uur van Bazel, met 550 inw. en wijnteelt.

CREOLEN, of *Criolen*, Spaansch *Criollos*, zijn degenen, die van Europeërs in Amerika geteeld zijn. In W. Ind., en sedert 1736 ook in de Spaan. koloniën, genieten zij alle voorregten der Europeanen.

CREON, Fr. stad, dep. Gironde, arr. Bourdeaux, met 900 inw.

CREPEE, landstr. aan de bogt van Guinea in Afrika, aan de Rio Volta.

CREPPE, Nederl. dorp, prov. Luik.

CREPY of *Crespy*, Fr. stadje, dep. Oise, arr. Senlis, met 2300 inw. en fabr. 2. Fr. stadje, dep. Aisne, arr. Laon, met 1200 inw.

CREQUY, Fr. D. dep. Pas-de-Calais.

CRESCENT, eil. in Austr., door WILSON in 1797 ontdekt, heeft de gedaante van eene wassende maan, en 7 mijlen in den omtrek. Het heeft een meer in het midden, is laag en door koraalrotsen omgeven. De inw., die tot de Maleijers behooren, zijn onbeschaafd en ruw. 23. 22. Z. B. en 225. 30. L.

CRESCENTINO, Sard. stad, prov. Vercelli, aan den Po, met 3 kerken, 1 hospitaal en 4000 inw. 25. 40. L. 45. 16. N. B.

CRESPINO, Lomb. Ven. distr., legatie Polesina.

CRESPY, zie Crepy.

CRESPY EN LAONNOIS, Fr. vlek, dep. Aisne, arr. Laon, met 1146 inw.

CRESSEIL, Fr. dorp, dep. Aveiron,

CRESSENSAC, Fr. stadje, dep. Lot, met 4500 inw.

CRESSY, zie Crecy.

CREST, Fr. stad, dep. Drome, arr. Die, aan de Drome, met 4100 inw., zijdeteelt en fabr. In den nabijgelegen berg Orel, is eene minerale bron. 44. 45. N. B. 2. Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont, met 1150 inw.

CRET DE MONTABON en CRET DE MONTMORON, twee hooge bergen bij Susa in Piëmont, tusschen welke een smal, lang dal loopt, dat *le Pas de Suse* genoemd wordt.

CRETA, zie Candia.

CRETACEA, een der Tremiti eil. in de Adriatische zee, bij de prov. Capitanata.

CRETINS, naam, welken men aan de bergbewoners geeft, die met kroppen gekweld zijn, zoo als in Walliserland en elders.

CREUILLY, Fr. dorp, dep. Calvados.

CREUSE, riv. in Frankrijk, welke diep en vischrijk, doch niet bevaarbaar is. Zij ontspringt bij Felletin en valt, na eenen loop van 24 mijlen, 2 uren beneden La Haye, in de Vienne. Zij geeft den naam aan det dep. dat volgt.

CREUSE, dep., dat een gedeelte van het voormalig la Marche, Berry, Limosin en Auvergne bevat, tusschen de dep. Indre, Allier, Puy-de-Dôme, Corrèze en Opper Vienne, of tusschen 19. 1. en 20. 16. L., en 45. 39. en 46. 26. N. B. ligt, en op 106½ V. M. 226,300 inw. bevat. Het land is vol bergen, welke van de keten van Auvergne afkomen en niet hooger dan 840 voeten klimmen. Het wordt door vele bronnen en beken bespoeld: de voorn. riv. zijn de Creuse en de Cher. Daar er geen genoegzaam koren gewonnen wordt, vervangt de kastanje veelal hier deszelfs plaats; aanzienlijk is de rundvee-, schapen- en varkens teelt; ook worden er veel steenkolen gegraven. Behalve papier- en tapijtfabr. zijn er weinig handwerken. 's Jaarlijks gaan er 40,000 inw., gedurende 8 of 9 maanden, hun brood elders verdienen. Dit dep. heeft in de 4 arr. Gueret, Boussac, Aubusson en Bourganeuf, 23 kantons en 270 gemeenten. De hoofdstad is Gueret.

CREUSOT, Fr. dorp, dep. Saône en Loire, arr. Autun, met 1545 inw., ijzersmelterijen, kanon- en kogelgieterij.

CREUSSEN, tak der Nab in Beijeren, Op. Mainkreits, welke bij Gräfenwörd in de Tumbach en met dezen bij Gemünden in de Haidnab valt. 2. Beij. stad, Op. Mainkreits, landg. Culmbach, aan den Rooden Main, met 1060 inw.

CREUTZ, Hong. kom. in Croatië, hetwelk op 30¼ V. M. 2 kon. vrijsteden, 2 vlekken, 294 dorpen en 66,900 inw. bevat. Hier is het gebergte Kulnik en de riv. Drave. De voorthbr. zijn: wijn en tabak. De hoofdstad Creutz ligt aan de Gokomisczo, heeft eenen bisschop en 1600 inw. 34. 12. 3. L. 46. 1. 16. N. B.

CREUTSBERG, de hoogste punt van het Rhoon-gebergte in Beijeren, Neder-Main-kreits. 2. Zie Philippsthal.

CREUTZBURG, Pruis. kreits, regdst. Koningsbergen, welke op 15 V. M. 19,400 inw. bevat. De eveneensgenoemde hoofdstad ligt aan de Pasmer en Kaister, en heeft 1590 inw. 2. Pruis. kreits, regdst. Breslau, welke op 9 vierk. mijl. 20,400 inw. bevat. De eveneensgenoemde hoofdstad ligt aan de Stoberau, en heeft 3000 inw., fabr. en handel. 3. Weim. stad, prov. Eisenach, aan de Werra, met 1760 inw. en een zoutwerk. 4. C. of Kreuczenburg, Boh. vlek, kreits Czaslau, met 138 huizen. 6. Rus. stad, gouv. Witebsk, kreits Dunaburg, met 2 jaarmarkten.

CREUTZEN, Oostenr. vlek, Muhlkreits.

CREUTZENACH, Pruis. stad, regdst. Coblenz, met 4 kerken, 1 synagoge, 2 zoutmijnen en 6000 inw. 49. 40. N. B.

CREUX, zie Kaap de Creus.

CREVACUORE, Sard. distr. en dorp, aan de Sessera; het eerste met 5500 inw.

CREVACUORE, Sard. stadje in Piëmont, vorst. Masserano, met 950 inw.

CREVALCUORE, vlek in den Kerk. Staat, legatie Bologna.

CREVANT, zie Cravant.

CREVECOEUR, belangrijk Nederl. fort, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, aan de zamenvloeijing der Dieze en Maas. 2. Fr. dorp, dep. van 't Noorden, met 1500 inw. 3. Nederl. sterkte op de Goudkust, aan de Rio Volta, in het Afr. rijk Acra. 4. O. punt der Drieëenheidsbaai, aan de O. kust van 't N. Amer. eil. Terreneuve 5. Fr. dorp, dep. Jura. 6. Fr. dorp, dep. Oise, arr. en 9 m. N. N. W. van Clermont, met handel in wollen stoffen.

CREVECOEUR LES LIHUS, Fr. vlek, dep. Oise, met fabr. en 2000 inw.

CREVELT, zie Crefeld.

CREVILLENTE, Spaan. stad in Valencia, met fabr. en 7200 inw. 16. 3. L.

CREVILLY, Fr. dorp, dep. Calvados, aan de Seule, met 1060 inw.

CREWKERNE, Eng. stadje, gr. Somerset, met fabrijken en 2500 inw.

CREYL, zandbank in de Zuiderzee.

CREYSSE, Fr. vlek, dep. Dordogne.

CRICCIETH, armoedig Eng. dorpje in N. Wallis, met 386 inw.

CRICHINGEN of *Creange*, Fr. stad, dep. Moezel, met een gr., bestaande uit 5 heerl., met 6 dorpen en 50,000 gulden jaarlijksch inkomen.

CRICHNA, O. Ind. riv., valt in de golf van Bengalen.

CRICHTON, Schot. dorp, gr. en 3 mijlen Z. O. van Edinburg, met 1100 inw.

CRICKDALE, Eng. dorp, gr. Wilts.

CRICKHOWELL, Eng. marktvlek in Wallis, gr. Brecknock, met fabrijken.

CRICKLADE, zie Crekelade.

CRIECH, 1. Schot. kerspel in Sutherland, met 2000 inw. 2. Schot. kerspel,

pel, ten Z. van den Frith, met 403 inw.
CRIEFF, Schot. stadje, gr. Perth.
CRIEL, zie Creil.
CRILLON, Fr. dorp, dep. Vaucluse. 2. Kaap op 't Aziat. eil. Saghaliën. 45. 54. N. B. 160. 35. L.
CRIMATI, klein O. Ind. eil. bij Borneo.
CRIMMITZSCHAU, kon. Saks. stadje, ambt Zwickau, met 1610 inw.
CRIMOND, Schot. dorp, gr. Aberdeen.
CRINAN, LOCH, Schot. inham aan de W. kust van 't gr. Argyle.
CRINCHON, Fr. riviertje, dep. Pas-de-Calais, valt bij Arras in de Scarpe.
CRINEVIE, Nederl. dorp, prov. Luik, met 300 inw.; 1 uur van Waremme.
CRIO, Turk. Aziat. kaap aan de W. kust van Natolië. 36. 40. N. B.
CRIOLEN, CRIOLLOS, zie Creolen.
CRIOULT, Fr. vlek, dep. Calvados.
CRIPPLE GATE, baai op de N. W. kust van 't W. Ind. eil. Antigues.
CRIQUEBOEUF SUR MER, Fr. vlek, dep. Eure; 3 mijlen W. van Harfleur.
CRIQUETOT, Fr. vlek, dep. Ned. Seine, niet ver van zee, met 1500 inw.
CRISNÉ of *Crichegné*, Nederl. dorp, prov. Luik; 3 uren van Luik.
CRISPALT, Zwits. bergtop, tot het gebergte Adula behoorende.
CRISSU, Turk. D., ten O. van Lepanto.
CRISTERAIL, Fr. D., dep. Charente.
CRISTEUIL, Fr. vlek, dep. Charente.
CRISTOPHE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen.
CRIVITZ, stadje in Meklenb. Schwerin, distr. Parchim, met 1260 inw.
CROAK, riv. in de N. Amer. Rep., die op 15. 25. N. B. in de golf van Honduras valt.
CROATIË, zie Kroatië.
CROATOS, volksstam in Brazilië.
CROC, baai en haven op Terre Neuve. 321. 50. L. 51. 3. 17. N. B. 2. Fr. vlek, dep. Creuse.; 4 m. Z. van Auzance.
CROCE, O. Ind. vlek op de W. kust van Sumatra. 5. 11. Z. B. 121. 33. L.
CROCE SANTA, 1. Illyr. stadje, aan de golf van Triest. 2. Sicil. zeepl., Val di Noto. 3. Sard. vlek, gr. hert. Genua. 4. Lomb. Ven. stad, 3 mijlen Z. O. van Belluno. 5. Illyr. zeepl. in Dalmatië, bij Ragusa, met eene veilige haven. 6. Nap. vlek in Capitanata. 7. Zie Cremona, St. Croix en Santa Cruz.
CROCETTA, Ital. dorp nabij Parma.
CROCKAU, Saks. vlek in Meiszen.
CROCODILLEN EILAND, zie Caïman.
CROCQ, (LE) Fr. stadje, dep. Creuse.
CRODO, Sard. vlek, prov. Novara.
CROIGNON, Fr. dorp, dep. Gironde.
CROJA, zie Akhissar, No. 2.
CROIN, Fr. vlek, dep. Charente.
CROISETTE, Fr. kaap bij Marseille.
CROISIC, Fr. zeestadje, dep. Ned. Loire, met eene kweekschool voor de zeevaart, haven, beurs, fabr. en 2300 inw. 47. 17. 43. N. B. 15. 9. 30. L.
CROISILLE, Sard. stad in Savoije, 4 mijlen Z. van Geneve. 2. Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais, met 970 inw.
CROIX (LA), Fr. dorp, dep. Vosges, met zilver- en loodmijnen. 2. Grensriv., tusschen de N. Amer. rep. en het Eng. gouv. Nieuw Brunswijk. 3. Kaap op de N. W. kust van Amer., volgens VANCOUVER, op 57. 56. N. B. en 241. 20. L. 4 Rus. eil. in de Witte zee, met goeden ankergrond. 66. 25. N. B. 57. 43. L. 5. N. Amer. eil. in de golf van St. Lourens; de W. punt op 47. 50. N. B. 316. 40. L.
CROIX (ST.), een der eil. van de H. Maagd in West Ind., door de Franschen aan de Deenen verkocht, met suiker- en katoenteelt en 40,030 inw., waaronder 28,000 slaven. 17. 44. N. B. 313. 25. L. 2. Zie la Croix, No. 2. 3. Riv. in N. Amer. die op 44. 32. N. B. in den Mississippi valt. 4. N. Amer. riv. in Canada, boven Quebec. 5. Z. Amer. riv. in Patagonië, valt op 50. 25. Z. B. in den Atl. Oceaan, wordt ook Santa Cruz genoemd. 6. Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 1100 inw. 7. Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 260 inw. 8. Zwits. dorp, kanton Waadland, op de Jura. 9. Fr. vlek, dep. Boven Rijn, bij Colmar. 10. Fr. vlek, dep. Boven Rijn, met zilver-, lood- en kopermijnen. 11. Kaap op de W. kust van Afrika. 30. 28½ N. B. 7. 58. L. 12. Haven op de N. kust van 't Amer. eil. Terre Neuve. 13. Riv. in Z. Amer., valt in zee op 50. 10. Z. B. 308. 45. L. 14. Baai op de N. W. kust van 't eil. Ascension. 7. 57. Z. B. 3. 41. L. 15. Reede op de N. O. kust van 't eil. Teneriffe, op 28. 28. N. B. 1. 23. L. 16. Voornaamste haven op 't eil. Palma, op de O. kust. 28. 42. 30. N. B. 359. 42. L. 17. Zie Egmont.
CROIX (ST.) DANS LE HAYME, of *à la Hogue*, Fr. vlek, dep. Kanaal.
CROIX (ST.) DE ROCHEFORT, Fr. vlek, dep. Marne en Loire.
CROIX (ST.) DE VELVESTRE, Fr. dorp, dep. Arriège, met 1500 inw.
CROIX ST. LEUFROY, (LA) Fr. dorp, dep. Eure, met 730 inw.
CROIX, (ST.) HAUT, Nederl. dorp, prov. Z. Braband.
CROIX-LES-ROUVROY, Nederl. dorp, prov. Henegouwen; 2 uren van Binche.
CROLLES, Fr. vlek, dep. Isère.

CROMACH, Schot. kaap, de punt van den den mond der Spey, aan den Frith van Murray.

CROMAR, visschers dorp en marktvlek, aan de O. kust van Engeland.

CROMARTY, gr. in N. Schotl., dat ten W. en N. aan Ross, ten O. en Z. aan den Frith van Murray grenst, tusschen 13. 20. en 13. 50. L. en 57. 36. en 57. 46. N. B., en op 1½ vierk. m. 3376 inw. bevat, welke van den landbouw en van de visscherij bestaan. Het is eigenlijk een schiereil. dat door den Frith van Murray en Cromarty gevormd wordt en brengt gerst, haver, koren, vlas, hout, rundvee, zeevisch, enz. In de Connal vindt men perlen, ook zijn er halfedele gesteenten. Verscheidene heerl. van 't gr. Ross behooren hiertoe. De evenëensgenoemde hoofdpl. heeft 1360 inw., en eene haven, die 400 schepen bevatten kan. 13. 45. L.

CROMARTY-FRITH, golf in Schotland, bij voorn. stad, tusschen het schiereil. en het gr. Ross, welke door een voorgebergte is ingesloten. De punten aan den mond worden *Sutors* genoemd. Zij is ruim en veilig.

CROMARY, Fr. dorp, dep. Op. Saône.

CROMBACH, Nederl. dorp, prov. Luik.

CROMBEKE, Nederl. dorp, prov. West Vlaanderen, met 866 inw.; 1½ uur van Poperinghe.

CROMDALE, kerspel in Schotland, aan beide zijden van de Spey, deels in het gr. Inverness, deels in dat van Murray gelegen, met 2000 inw. en het vlek Grantown.

CROMER, Eng. vlek, gr. Norfolk, om de groote zeekreeften, die aan de kusten gevangen worden, bekend.

CROMFORD, Eng. vlek, gr. Derby, aan de Derwent en een kanaal, met katoenspinnerij en bergwerken. De barbier *Richard Arkwright* rigtte hier de eerste katoenspinnerij op. 2. Inrigting in het Pruis. regdst. en kreits Dusseldorp, alwaar de werkzame BROGELMAN op de Eng. manier eene katoenspinnerij oprigtte en het voorbeeld aan vele anderen gaf.

CROMIERES, Fr. dorp, dep. Sarte.

CROMPTON, Eng. vlek, gr. Lancaster, aan het Manchester- en Bolton kanaal, met 4750 inw. en fabr. 2. N. O. punt van het W. Ind. eil. Dominica. 15. 37. N. B. 316. 32. L.

CROMWELL, klip, 10 mijlen van de N. O. kust van Terre Neuve, in N. Amerika. 50. 12. N. B. 334. 33. L.

CRON, Fr. dorp, dep. Vienne.

CRONACH of *Cranach*, Beij. landg., Op. Mainkreits, met 17,000 inw. De hoofdpl. Cranach ligt aan de zamenkomst der riv. Rodach, Haslach en Cronach, en aan den voet der bergvesting Rosenberg, met wallen en muren omringd. Zij heeft 2380 inw., glas- en geweerfabr. en handel. 28. 57. 46. L. 50. 12. 31. N. B.

CRONACH, zie Goldcronach.

CRONAT-SUR-LOIRE, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. Charolles, aan de Loire, met 1240 inw.

CRONAY, Schot. eilandje, aan de kust van 't gr. Sutherland, Z. van Oldney eil.

CRONBERG of *Cornenburg*, stad in het hert. Nassau, ambt Königstein, met 1500 inw. 2. Illyr. dorp en kasteel, kreits Görz. 3. Deen. vlek op 't eil. Zeeland, met eene geweerfabrijk.

CRONE, Pruis. stad, regdst. Mariënwerder, tusschen 2 meren, met 1 roomsch gymnasium en 2000 inw. 2. Crone of *Koronowo*, Pruis. stadje, regdst. en kreits Bromberg, met 1300 inw.

CRONOTSKOI, (KAAP), Z. punt van de N. Aziat. baai, waarin de rivier Kamschatka uitloopt.

CROOE, koopstad aan de W. kust van Sumatra. 5. 13. Z. B.

CROOKED CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, welke op 40. 45 in de Allegany valt

CROOKED EILANDEN, groep eilanden in de W. Ind., tot de Bahamas behoorende, en waartoe voornamelijk Long Key of Fortune Island, South Crooked Island of Acklinskey en North Crooked Island behooren. Het midden der groep ligt op 22. 30. N. B. 303. 46. L.

CROOKED EILAND, (NORTH) het grootste der genoemde groep, met eenige bronnen versch water en 1100 inw, die katoen bouwen. De hoofdst. is Pittstown.

CROOKED LAKE, meer in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, 15 mijlen Z. van het meer Ontario. 2. Een der meertjes tusschen het Bovenmeer en Lake of the Woods.

CROOKED REACH, kanaal tusschen Patagonië en een eil. in de straat van Magellaan, omtrent 4 Eng. mijlen breed.

CROOKED RIVER, N. Amer. rivier in Georgië, valt op 31. 4. N. B. in zee.

CROOKHAVEN, Ier. zeevlek, ten O. van Mizenhead. 2. Schot. vlek aan de N. kust van Banff, N. W. van Cullen.

CROOKHORN, Eng. vlek, gr. Devon.

CROOK of *Devon*, Schot. dorp, Kinrossshire, aan de riv. Devon.

CROOR, zie Carroor.

CROPANI, Nap. stad, prov. Calabria Ulteriore I.

CROPIERE, zie Courpierre.

CROSA PORTO, een der Fr. eil. Hières.

CROSCOMB, Eng. D., gr. Somerset.

CROSIA, Nap.D., prov. Calabria Citra.

CROSNIERE, Fr. eiland, dep. Vendée, in den Atl. oceaan, 2 m. groot.

CROSS RIVER, rivier aan de W. zijde van Cork's baai, in Ierland. 2. Riv. in W. Afrika, valt in de Calabar baai.

CROSS, Schot. dorp op een der Orkneys eil. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Virginië. 3. Eng. zandbank in den mond der Theems. 4. Zandbank bij Duins, bij het midden der Braken. 5. Z. uiteinde van eenige banken bij Yarmouth. 6. Kaap op de O. kust van O. Florida in N. Amer. 26. 27. N. B. 7. Kaap aan den Z. oever van het Opper-meer. 46. 25. N. B. 8. Kaap aan de W. kust van koning George III. Archipel. 57. 56. N. B. 9. Kaap op het eil. Jakobi, door COOK dus genoemd.

CROSS CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, op 40. 19. N. B. in de Ohio uitloopende.

CROSS ISLAND, Ier. eil., aan de N. O. kust, bij de baai van Carrickfergus. 2. Eil. der N. Amer. Rep., bij de kust der prov. Maine, aan den ingang der baai Machias. 44. 30. N. B. 3. N. Amer. eil. in het meer Huron. 45. 55. N. B.

CROSS LAKE, meer in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York; 6 uren Z. van het meer Ontario.

CROSS ROADS, 2 dorpen der N. Amer. Rep., een in de prov. Maryland, aan de Sassafras, en een in Pennsylvanië.

CROSS SOUND, kanaal tusschen Koning George III. Archipel en de W. kust van N. Amerika.

CROSSE (LA), meer in N. Amer., in Opper Canada, op 55. 30. N. B.

CROSSEN, Pruis. stad, regdst. Frankfort, met 3450 inw. 52. 4. N. B. 34. 53. L. De kreits Crossen heeft 30,000 inw.

CROSSEN, *Krosno*, stad in Galicië, kreits Jaslo, met 4900 inw.

CROSSEN, Pruis. vlek, regdst. Merseburg, met 380 inw. en een schoon slot.

CROSSEN, Saks. dorp, kreits Zwickau, met 300 inw.

CROSSFORD, Schot. dorp, gr. Fife.

CROSSGATES, Schot. dorp, gr. Fife.

CROSSMICHAEL, Schot. dorp, aan de Dee, gr. Kirkcudbright, met 1250 inw.

CROSSWICKS, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey; 2 m. O. v. Trenton.

CROSTOLO, riv. in Parma, bij Guastalla in den Po vallende.

CROTCHY, CORACHI of *Korachi*, O. Ind. stad aan de kust van Scindy, tusschen kaap Monze en den Scind, met leemen huizen, veel handel op Arabië, Malabar, Kabul en Kandahar en 10,000 inw. 24. 48. N. B. 85. 44. 45. L.

CROTOIS, (LE) of *Crotoys*, Fr. stadje, dep. Somme, aan den mond der Somme, met eene kleine haven en 870 inw.

CROTON, tak der N. Amer. riv. Hudson.

CROTONE, zie Cotrone.

CROTOYS, zie Crotois.

CROTTE, zandbergen vlek in Savoije.

CROTTENDORF, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, met marmergroeven, fabr. en 1700 inw. Uit deszelfs marmergroeven heeft men veel marmer tot het bouwen van het Amsterdamsch stadhuis, nu paleis, gebruikt; 5 m. Z. v. Chemnitz.

CROU, riviertje in 't Fr. dep. Seine en Oise, valt beneden St. Denis in de Seine.

CROUCH, Eng. riv., gr. Essex, valt in zee bij de N. punt van 't eil. Foulness.

CROULD, zie Crou.

CROUPIÈRE, zie Courpière.

CROUY of *Croy*, Fr. stad, dep. Seine en Marne, met 1120 inw. 2. Fr. vlek, dep. Aisne, met 200 huizen. 3. Eil. door KERGUELEN in den Z. oceaan ontdekt. 48. 10. Z. B. 86. 13. L.

CROUZILLAC, Fr. vlek, dep. Aveiron.

CROVEREICH, Pruis. landst., regdst. Trier, met kopermijnen.

CROVET, Sard. stadje in Savoije.

CROVIE, Schot. dorp, gr. Banff.

CROVY, O. Ind. eil. bij de N. kust van het eil Flores. 8. 1. Z. B. 140. 30. L.

CROW HEAD, Ier. kaap, gr. Cork, aan de N. W. kust van Bantrybaai. 51. 32. N. B. 7. 44. L. 2. Eng. klip in Z. Wallis, in het inkomen van Milfordhaven.

CROW ISLAND, N. Amer. eil. in Currituck sound, aan de kust van N. Carolina. 36. 24. N. B. 301. 42. L.

CROWLAND of *Croyland*, Eng. vlek, gr. Lincoln, in eene moerassige streek, met 1524 inw.; 2 m. Z. van Spalding.

CROWLE, Eng. vlek, gr. Lincoln.

CROWN-POINT, vesting der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York.

CROY, zie Crouy.

CROY, Schot. kerspel, gr. Nairn en Inverness, met 1456 inw.

CROYDON, Eng. stad, gr. Surrey, met steenkolen en 5750 inw.

CROYERRE, (ISLE DE LA) of *Dixon's Hazy Island*, 5 eil. aan de N. W. kust van Amerika, op 55. 54. N. B. Den eersten naam kregen zij van LA PEROUSE.

CROYLAND, zie Crowland.

CROZAT, voorheen bevaarbaar Fr. kanaal, dep. Aisne, tusschen St. Quentin en Chauny, hetwelk de Somme met de Oise verbindt, doch in de revolutie, door het verval van 10 sluizen, onbruikbaar geworden.

CROZEL, Fr. stadje, dep. Ain.

CROZET, Fr. stadje, dep. Loire. 2. Woest eil., ten Z. van het Afr. eil. Mauritius, in 1772 ontdekt.

CROZON, Fr. vlek, dep. Finisterre.

CRUACHAN BEIN, Schot. berg, gr. Argyle, ten N. van Loch-Aw, met 2 toppen, meer dan 3300 voeten hoog.

CRUACH LUSSA, berg in 't gr. Argyle, 3000 voeten hoog.

CRUANACARRA, Ier. eil. aan de W. kust van Galway. 53. 15. N. B. 7. 46. L.

CRUANAKILLY, Ier. eil. aan de W. kust van Galway. 53. 18. N. B. 7. 46. L.

CRUBBACH, Eng. kaap van Z. Wallis, ½ m. W. van de reede bij Aberporth.

CRUCES, N. Amer. dorp in Guatimala.

CRUCHTEN, Nederl. dorp in Luxemburg; 202 inw. 2 m. W. van Vianden.

CRUCHTEN-SUR L'ALZETTE, Nederl. dorp in Luxemburg; 2 m. van Dieckirch.

CRUDEN, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, aan de kust van Buchan, met 4 visschers dorpen, kaap Buchaness, de baai Bullers van Buchan en de blinde klippen Scars van Cruden.

CRUIT, Ier. eiland, aan de kust van 't gr. Donegal, 55. 2. N. B. 9. 27. L.

CRULAY, Fr. vlek, dep. Orne.

CRULAY, Fr. vlek, dep. Eure.

CRUMBLES, Eng. klippen in het verkeerde kanaal, O. van Barnstable baai.

CRUMLIN-WATER, Ier. riv., gr. Antrim, valt in de Lough Neagh.

CRUMMOCK-WATER, Eng. meer, gr. Cumberland.

CRUMP, eiland, N. O. van 't W. Ind. eil. Antigua. 316. 20. L. 17. 14. N. B.

CRUMSTADT, Hess. dorp, vorst. Starkenburg, met 910 inw.

CRUPET, Nederl. dorp, prov. Namen, met 415 inw.; 2½ uur van Dinant.

CRUSOCCO, zie Acamante.

CRUSY, CRUZY, Fr. vlek, dep. Hérault, arr. St. Pons, met 900 inw.

CRUYBEKE, Nederl. dorp, prov. Oost-Vlaanderen, aan de Schelde, met 2346 inw.; 2 uren van St. Nikolaas.

CRUYS-FIORD, baai aan de kust van Noorwegen, 20 m. Z. W. van Bergen.

CRUYSHAUTEM, CRUYSHOLDEM, Nederl. D., prov. O. Vlaand.; 5770 inw.

CRUYSSCHANS, geslechte Nederl. schans, prov. Antwerpen, aan de Schelde; 1½ uur van Antwerpen.

CRUZ, (CABO DE) hoog en steil voorgebergte aan het Z. W. einde van 't W. Ind. eil. Cuba. 19. 47. N. B. 299. 18. L.

CRUZ, (CABO DE) landpunt van Patagonië. 50. 11. Z. B. 309. 4. L.

CRUZ DE LA SIERRA, (SANTA) Z. Amer. stad en prov. van Rio de la Plata. De stad heeft 8000 inw. en ligt op 18. 28. Z. B.

CRUZ DE PADRE, W. Ind. eil. aan de kust van Cuba. 23. 11. N. B. 297. 41. L.

CRUZ, (PUERTO DE LA) of *Puerta de la Paz*, haven van Orotavo, op 't Kanarisch eil. Teneriffe.

CRUZ (SANTA), Nederl. vlek en baai op de W. kust van het West Ind. eiland Curaçao. 2. Presidio in Nieuw Californië, met 440 inw. 3. N. Amer. stad op de W. kust van Mexico. 30. 29. N. B. 4. Spaan. haven, prov. Gallicië, bij Corunna. 5. Hoofdpl. van 't Kanarisch eil. Palma, met eene haven en 4000 inw. 6. Hoofdpl. der Kanar. eil., op Teneriffa, met 2 kasteelen, verscheidene sterkten om de haven, en 8000 inw. 28. 28. N. B. 358. 37. L. 7. Amer. stad in de prov. Honduras, op 14. 30. N. B. 290. 54. L. 8. Spaan. vlek, in Nieuw Biscaye. 9. Stad op de N. kust van 't W. Ind. eil. Cuba, met 3000 inw. 10. Hoofdpl. van het Vlaamsche eil. Flores, met 2 door een kasteel gedekte havens en 880 inw. 11. Brazil. zeepl., ten Z. van Porto Seguro. 12. Port. vlek, op het Vlaamsche eil. Graciosa, met 3100 inw. 39. 5. N. B. 349. 35. L. 13. Klip aan de O. zijde van de Braz. haven Rio-Janeiro, met een fort. 14. Zeehaven op het eil. Madera. 15. Port. stad, prov. Entre Minho en Douro. 16. Eilandjes in de golf van Californië. 17. Z. Amer. eil. in de straat van Magellaan. 18. N. Amer. eil., ongeveer 7 m. van de kust van N. Albion. 34. 7. N. B. 19. Twee Amer. eil. aan de kust van Brazilië. 20. Twee eil. in de Algoabaai, aan de O. kust van het Kaapland, in Afrika. 21. Braz. riv., op 15. 55. Z. B. in zee vallende. 22. Z. Amer. riv. in Maracaibo, prov. Caraccas. 23. Inham tusschen de Prins van Wallis eil., in Port Buccarelli, aan de W. kust van N. Amer.

CRUZ DE LA SIERRA (SANTA), Spaan. bewindschap in Z. Amer., in Rio de la Plata, met eene evencensgenoemde hoofdstad, die een' bisschop en 8000 inw. heeft.

CRUZY LE CHATEL, Fr. stadje, dep. Yonne, arr. Tonnerre, met 1230 inw.

CRUZY ST. PONS, Fr. stadje, dep. Hérault; 5 mijlen W. van Beziers.

CRYSORANT, O. Ind. riv. in Malacca.

CSABA, Hong. dorp, kom. Bekesch, aan de Hejo, met 2000 huizen en 12000 inw., wijn- en hennepteelt: het is het grootste dorp der Oostenr. monarchie.

CSABOR, Oostenr. vlek in het Croatisch kom. Agram, met ijzerwerken.

CSACZA, Hong. marktvlek, kom. Trentsin, aan de Kisnetz. 49. 26 30. N. B.

CSADAT, dorp in Croatië, kom. Torontal, met 230 huizen.

Csakany, Zackersdorf, Hong. marktvlek, kom. Eisenburg, aan de Raab, met een kasteel.

Csakatornya, Csakovetz, Tschakathurn, Hong. marktvlek en heerl., kom. Salad, met tabaks- en wijnbouw. 46. 23. 6. N. B. 34. 4. 22. L.

Csakova, Hong. marktvlek, kom. Temeswar. 38. 49. 30. L. 48. 28. 33. N. B.

Csakovetz, zie Csakatornya.

Csakvar, Hong. dorp, kom. Stuhlweissenburg.

Csanad, zie Chonad.

Csasza, Hong. dorp, kom. Trentsin.

Csatat Borgas., zie Burgas.

Csath, Hong. dorp, kom. Borschod.

Csathar, Hong. dorp, kom. Bihar.

Cseitha, Hong. vlek, kom. Neitra.

Csekelesz, zie Lansitz.

Cselenpataka, Hong. riv., kom. Baranya, valt in den Donau.

Csenger, Hong. vlek, kom. Sathmar, met een kasteel en tabaksbouw.

Csepel, Tschepel, St. Margaretha, eiland van den Donau, in 't Hong. kom. Pesth, 5 mijlen lang, met veel wildbraad, bijzonder hazen.

Csepreg, Hong dorp, kom. Oedenburg, aan de Repza, met wijnbouw en veel schapenteelt. 47. 23½. N. B. 34. 19. L.

Cserdaken, zie Confinië.

Cserna, Hong. riv., die bij Orsova in den Donau valt.

Csvernick, Oostenr. vlek in Slavonië; 4 mijlen N. O. van Gradiska.

Csvernithas, Hong. vlek in Banaat, bij Temeswar, met tabaksbouw.

Csesky.Brod, zie Boheemschbrood.

Csesta, Hong. dorp, kom. Bihar.

Cseszte, Caste, Hong. marktvlek, kom. Presburg, aan den voet van het bergslot Bibersburg, met goeden wijnbouw. 48. 23. 50. N. B. 34. 59. 9. L.

Cseszteg, Hong. vlek, kom. Salad.

Csetnek, Hong. riv. en vlek, kom. Gomor, met 2 kerken, gymnasium, fabr. handel in ijzer en 3900 inw. 47. 39. N. B.

Csik of *Zschik*, landstreek in Zevenbergen, groot 84 vierk. mijlen, met de hoofdplaats Csikszereda of Seklerburg.

Csiklowa-Banja, Hong. dorp, kom. Krajowa, door Duitschers bewoond.

Csik-Somlyo, marktvlek in Zevenbergen, met eene Duitsche school van 300 leerlingen.

Csikszereda, zie Csik.

Csirmen, Turk. hoofdpl. van een sandschakat in Romanië, N. W. van Adrianopel.

Csomor, zie Tschomor.

Csoka, Hong. dorp, kom. Torontal.

Csongrad, Czongrad, Hong. kom. in 't land aan deze zijde der Theiss, met een dorp in hetzelve, aan den mond der Koros, in de Theiss, met een vervallen slot, op 46. 48. N. B. en 38. 18. L.

Csorna, Hong. dorp, kom. Oedenburg.

Csotortek, Hong. vlek, op het eil. Schutt, kom. Presburg.

Csurgo, Hong. dorp, kom. Shümegh.

Ctwartok, zie Donnersmark.

Cuabo, Riv. op de O. kust van Afrika.

Cuadac, Aziat. haven in Tonquin, aan de riv. van denzelfden naam.

Cuagua, Spaan. eil. in de Caraïbische zee, Z. W. van het eil. Margaretha.

Cuama, of *Sambeze*, Afr. riv., die ten N. van kaap Corientes, met verscheidene monden, in het kanaal van Mozambique valt. De oostelijke mond ligt op 18. 5. Z. B. 55. L.

Cub, (Noord en Zuid), 2 Amer. eilandjes in de James baai, bij de Hudson's baai. 54. 30. N. B. 296 30. L.

Cuba, Het grootste der Antilles, in West Indië, digt bij den N. keerkring, tusschen 291. 45. en 303. 16. L. en 19. 55. en 23. 16. N. B. gelegen. Het is 180 mijlen lang en van 30 tot 55 breed, wordt door ontelbare kleine eil. en rotsen omringd, beslaat met dezelve 2309 V. M., en heeft aan de kusten eene menigte baaijen en bogten, die verscheidene goede havens vormen. Van het O. naar het W. loopt eene aanzienlijke bergketen, *Sierra de Cobre*, door hetzelve, in welke voorheen goud en koper gevonden werd. De kusten zijn over het algemeen vlak en in den regentijd aan overstroomingen blootgesteld. Van dit gebergte dalen ongeveer 150 kleine rivieren af, die echter niet bevaarbaar zijn. De uit zijne natuur voortreffelijke grond, die voor een' der vruchtbaarste in Amer. gehouden wordt, is door de Spanjaarden slechts gedeeltelijk bebouwd. De luchtsgesteldheid is zeer heet, doch niet ongezond. De geheele bevolking, met de daarbij behoorende eilandjes, beloopt 520,000 zielen, allen uit vreemdelingen, en bijzonder uit Spanjaarden, Kreolen, Mestizen, Mulatten en Negers bestaande, welke voornamelijk in de plantagiën en in den handel hun bestaan vinden, terwijl de industrie zich op zijn hoogst tot de noodzakelijkste handwerken bepaalt. De voortbr. zijn: suiker, tabak (als monopolie van de kroon), katoen, koffij, vooral sedert het gebeurde op St. Domingo, waardoor vele planters hier zijn gekomen; maïs, manioc, wijn, cocospalmen, bananen, cassia, cacao, lange peper, gember, mastic, aloë, mahagony en andere kostbare houtsoorten, veel ho-

honig, was, zijde, veel rundvee in het wild, gevogelte, wild, schildpadden, visch, goud, zilver, koper, minerale wateren en zoutbronnen. De handel is er van zeer veel belang; de voornaamste artikelen van uitvoer zijn: tabak, suiker, was, katoen, ossenhuiden, enz. Over het algemeen is Cuba, dat met regt de sleutel tot al de Spaansche bezittingen in Amer. genoemd wordt, de stapelplaats van alle waren uit Mexico en alle andere prov. aan de golf van Mexico, van alle Eur. waren, die naar die landen gevoerd worden en van het gemunte goud en zilver uit Mexico. Ook waren de Spaan. en Amer. schepen gewoon op hunne togten dit eil. aan te doen. Cuba maakte met de beide Florida's het kapit. generaalschap Havannah uit, van hetwelk echter nu de Florida's zijn afgestaan. Het werd in 1492 door COLUMBUS ontdekt. Het bestuur is gevestigd in de hoofdstad Havannah, (zie dat artik). De inkomsten worden op 10 millioenen guldens geschat; de krijgsmagt bestaat in 5700 man linie-troepen, en 24,000 man landmilitie. Het eil. wordt in 6 regtsgebieden verdeeld.

CUBA, versterkte stad aan de Kudialtschai, met 456 huizen, in het Chanaat van denzelfden naam, dat tot Schirwan in Daghestan behoort, en welks chan 6200 Lesghiërs te velde kan brengen.

CUBA, (SAN JAGO DE) plaats op de Z. zijde van het eil. Cuba, voorheen de hoofdstad, met eene goede haven, doch sedert lang zonder handel en slechts door landeigenaars bewoond. 20. 1. N. B.

CUBAGUA, onbewoond W. Ind. eil., ten Z. van Marguarita. 10. 43. B. 314. 16. L.

CUBAIMAROU, baai en riv. aan de Z. kust van 't W. Ind. eil. St. Vincent.

CUBB'S CREEK, Z. Amer. riv. in Virginië, valt in de Staunton.

CUBELLOS, Spaan. stad, prov. Catalonië, aan de Foix, met 3600 inw. 41. 15. N. B. 18. 15. L.

CUBIN, Hong. dorp aan den Donau, tegenover de Turk. vesting Semendria, met 2400 inw.

CUBJAC, Fr. vlek, dep. Dordogne, met eene kanongieterij en 918 inw.

CUBLANC, Fr. vlek, dep. Dordogne.

CUBLISE, Fr. vlek, dep. Rhône.

CUBO, zie Japan.

CUBRIAL, Fr. dorp, dep. Doubs.

CUBZAC, zie St. André de Cubzac.

CUCAO, Z. Amer. berg in Chili. 302. 33. 30. L. 42. 45. Z. B.

CUCASSE, Fr. dorp, dep. Gers.

CUCCAVO, Sard. vlek, hert. Montferrat, op den linker oever der Grana, met 490 inw., waar COLUMBUS, zou geboren zijn, aan wiens nakomelingen het oude aldaar staande slot behoort.

CUCHERY, Fr. dorp, dep. Marne.

CUCHIARA, Nap. eil. aan de kust van de prov. Capitanata, met zoutwerken.

CUCK of *Kuyk*, zie Kuik.

CUCKFIELD, Eng. vlek, gr. Sussex.

CUCKMERE, Eng. riviertje en haven in 't gr. Sussex.

CUCKOLD'S PUNT, kaap aan de O. kust van het W. Ind. eil. Barbados.

CUCO, hoofdstad der Algerijnsche prov. van dien naam, aan de Bugia, met linnenweverijen.

CUCUGNAN, Fr. dorp, dep. Aude.

CUCURON, Fr. vlek, dep. Vaucluse, met 2800 inw. 2. Fr. dorp, dep. Ned. Pyr. 3. Fr. dorp, dep. Op. Garonne.

CUDAGH, baai aan de Z. W. kust van Ierland, met eene kreek voor kleine schepen. 51. 38. N. B. 7. 53. L.

CUDBEARCAY, Ier. baai aan de W. kust van Sline Head, vol eilanden en klippen, doch wel gedekt.

CUDDALORE of *Goudelour*, groote O. Ind. stad van Carnate, Eng. presid. Madras, op de kust van Coromandel, aan eene riv. in welker mond eene zandbank ligt; zij heeft overvloed van ververschingen, eene Eng. factorij, ruïnen van het fort St. David, fabr. van linnen, halsdoeken, enz. en 60,000 inw. 97. 31. L. 11. 47. N. B.

CUDDAPAH, O. Ind. vesting en hoofdpl. van een distr. van Golconda, tusschen Mysore en Carnate, in 1800 aan de Eng. afgestaan. 14. 28. N. B. 96. 46. L.

CUDDANAPATNAM, O. Ind. stad en bergpas, tusschen Carnate en Baramaul.

CUDDREN of *Cudra*, O. Ind. vlek in de prov. Sinde. 24. 46. N. B. 86. 50.

CUDDUM RUSOUL, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Chittagong. Zij ontleent haren naam van een' gewaanden voetstap van den profeet Mahomed, en trekt jaarlijks een aantal Mahom. bedevaartgangers. 22. 33. N. B. 109. 41. L.

CUDRIN CUDE, (LA) Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

CUDGWA, vervallene O. Ind. stad in Allahabad. 26. 6. N. B. 98. 34. L.

CUDILLERO, Spaansch zeestadje in Asturië.

CUDOS, Fr. dorp, dep. Gironde.

CUDOT, Fr. dorp, dep. Yonne.

CUDREFIN, Zwits. stadje, kanton Waadt, aan den Z. oever van 't meer van Neufchatel, met 625 inw. 46. 59. N. B.

CUELAS, Fr. dorp, dep. Gers.

CUELLAR, Spaan. stad, prov. Segovia, met fabr. en 1700 inw.

CUELLO, Z. Amer. kolonie; 4 m. Z. W. van Santa Fé de Bogota; 1000 inw.

CUENCA, prov. in Spanje, voorheen het O. deel van Nieuw Kastilië uitmakende, ten N. en O. door Aragon, ten Z. door Murcia en la Mancha, ten Z. O. door Valencia en ten W. door Toledo, Madrid, Guadalaxara en Soria begrensd, en tusschen 14. 23. en 16. 36. L. en 38. 55. en 41. 22. N. B. gelegen, bevat op 560 vierk. mijlen 2 steden, 240 vlekken, 37 dorpen, 458 kerspelen, 45 mannen-, 22 vrouwen-kloosters en 294,290 inw. Deze laudstreek is geheel bergachtig, door takken van de Iberische keten, uit welke hier de Sierra Guadaloepe voortkomt, welke naar Toledo voortloopt, en twee armen, benevens verscheidene kleine groepen door de prov. verspreidt. Onder deze zijn de Sierra Molina, in 't N. O., de Sierra Campillos en de Sierra de Cuenca de voornaamste. De grond aan de bergen is steenachtig en schraal; op de vlakte vindt men, op vele plaatsen, dorren zandgrond; er zijn echter ook zeer vruchtbare streken, terwijl de toppen der bergen met hout bedekt zijn. De Taag doorstroomt slechts in het N. de prov. en maakt de grenzen tegen Soria en Madrid uit; de andere riv. zijn: de Huesca, de Cabrilla, de Galla, de Guadala, de Cuervo, de Escadas, de Guadalmpjad, de Xucar, de Cabriel, Moya en Huacar. Ook ontspringt hier de Gujuela met de Rus en Zarcana. Onder de meren, die in deze prov. wel niet groot, maar menigvuldig zijn, telt men de Lagunas Palomares, en de Laguna de Unna als de voornaamste. De luchtsgesteldheid is op de bergen kouder en ruwer dan men wel op deze breedte zoude verwachten; in de vlakten en de dalen echter zeer heet. Slechts $\frac{1}{6}$ van den grond wordt gebruikt, en landbouw vindt men alleen in den omtrek dier gemeenten, alwaar geen gebrek aan water is; het overige dient tot weiden voor talrijke kudden schapen. De voortbr. zijn: garst, rogge, haver, mais, gierst, veel saffraan, anijs, lijnzaad, vlas, soda, artisjokken, keukengroenten, hout, geneeskundige kruiden, pik, teer, doch weinig ooft en olijven. Ook wordt er veel wijn geteeld en vino de guindas uit kersen getrokken; verder: paarden, muilezels, ezels, rundvee, geiten, varkens, schapen, honig en was, ijzer, koper, aluin, salpeter, jaspis, kristal, agaat, doch dit alles wordt weinig gezocht; gips is er, in 50 groeven, op de Sierra Molina in menigte; ook zijn er eenige fabr. van glas, porselein, van wollen stoffen, linnen en papier. De uitvoer bestaat in wijn, hennep, merinos, wol, huiden, honig, was, ezels, jong vee, glas, porselein, laken, linnen en ijzerwaren. De prov. wordt in 3 partidos, 1 senoria en 1 tierra verdeeld.

CUENCA PARTIDO of distr. van voorn. prov., welke het grootste deel dezer prov. bevat.

CUENCA, Spaan. stad, hoofdpl. der vorige prov. en partido, op eene hooge naakte rots, boven welke zich nog hoogere rotsen verheffen, en onder dewelke zich een schoon dal vertoont, in hetwelk de Huesca in de Xucar valt, en over welke laatste riv. eene brug ligt, die 160 voeten hoog en 300 voeten lang is, en welke twee rotsen met elkander vereënigt. De stad is de zetel van een' bisschop, heeft 7 poorten, 8 bruggen, 14 fonteinen, 14 kerken, 14 kloosters, 8 hospitalen, 1 seminarium, œconomisch gezelschap, 6000 inw. en fabr. 15. 22. L. en 40. 7. N. B.

CUENCA, Z. Amer. prov. van Quito, in Nieuw Granada, ten Z. van Riobamba, met eene aangename gezonde lucht en eene hoofdstad van dien naam, op 298. 26. 22. L. 2. 55. 3. Z. B., niet ver van de golf Guayaquil, met 30,000 inw. De prov. levert: suiker, katoen, koren, goud, zilver, koper, kwikzilver en zwavel.

CUERCA DE CAMPER, Spaan. vlek, prov. Leon.

CUERNAVACCA, N. Amer. stad in Mexico, 5262 voeten boven de oppervlakte der zee: 14 m. Z. W. v. Mexico.

CUERNE, Nederl. dorp, prov. West Vlaanderen, met 2066 inw.; 2 uren van Kortrijk.

CUERS, Fr. stad, dep. Var, arr. Toulon, met 4890 inw. en wijnteelt.

CUERVA, Spaan. stadje, prov. Toledo, met 1400 inw.

CUERVO, Spaan. dorp in Aragon.

CUERVO, Spaan. riv., prov. Cuenca.

CUERVO, zie Corvo.

CUES, zie Cuers.

CUESMES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 1426 inw.; $\frac{1}{2}$ uur van Mons.

CUEVA CARDIEL, Spaan. dorp, prov. Burgos.

CUEVAS, Spaan. stadje, prov. Valencia.

CUFA of *Kiufa*, Turk. Aziat. stad, pachalik Bagdad, aan den W. oever des Euphraats, waarnaar het oud Arabische schrift het Cufische genoemd wordt: de munten met dit schrift bestempeld, beginnen met 685 en duren tot de 11 eeuw.

CUFFIES, Fr. dorp, dep. Aisne.

CUFRE, Z. Amer. riv. in Rio de la Pla-

Plata, valt op 320. 24. 23. L. 34. 22. 45. Z. B. in zee.

CUGES, of *Cujes*, Fr. vlek, dep. Monden der Rhône, met olie- en wijnbouw, papier- en kopermolens, benevens 1560 inw.

CUGNALL, (SANTOS, OFFERKLIP), klip, 2 mijlen van de kust van Malabar, ten N. van Calicut.

CUGNON, Nederl. D. in Luxemburg, met 450 inw.; 2 mijlen van Bouillon.

CUHÉ, Fr. vlek, dep. Vienne.

CUHUNA, Braz. vesting, gouv. Para, met 12,000 inw.

CUIABA, Braz. riv., op 17. 50. Z. B. in de Paraguay vallende.

CUIABA, Braz. stad aan bovengen. riv., heeft met hare onderhoorigheden 30,000 inw. en goudmijnen. 15. 33. Z. B. 2. Nederl. dorp in Luxemburg, 4 uren van Arlon gelegen.

CUILLE, Fr. vlek, dep. Mayenne.

CUILLI, zie Cully.

CUISERY, Fr. dorp, , dep. Saône en Loire, arr. Louhans, met 1300 inw.

CUISINE, (LA) Nederl. dorp in Luxemburg, aan de Semoy; ½ uur van Chiny.

CUISSE, Fr. dorp, dep. Marne.

CUISSEAUX, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. Louhans, met 1700 inw.

CUIVANIEMI, Rus. riv., gouv. Finland; valt 9 m. N. van Ulea in de Bothnische golf. 2. Stadje van denzelfden naam, aan haren mond.

CUIVRE, (ILE DU) eil. in de Stille Zuidzee, 12. mijlen Z. O. van Bering's eiland.

CUIVRE, een der kleinste Antilles, tot de eil. der H Maagd behoorende.

CUJA, eilandjes op de W. kust van Afrika, N. W. van kaap Bostas.

CUJAVIA, oude prov. van Polen, die de paltzgr. Wladislaw en Brzesc, met het grondgebied van Dobrzijn bevatte, door den Weichsel van 't paltzgr. Culm gescheiden was. Het is zeer vruchtbaar, en heeft het zachtste klimaat van Polen; thans behoort het gedeeltelijk aan Rusland en gedeeltelijk aan Pruissen.

CUJES, zie Cuges.

CUJO, zie Chili.

CUJOUCAN, N. Amer. stad in Mexico.

CULADISCHE EIL., groep van meer dan 50 eil., aan de kust van den kreits Zara, in de golf van Venetië, tot Dalmatië behoorende: zij zijn vruchtbaar in olie en wijn.

CULAND, Fr. vlek, dep. Cher, arr. St. Amand, aan de Auron, met 900 inw., een slot en marmergroeven.

CULBIN, Schot. baronnie, gr. Murray door de Maviston Sandhills, bijna geheel met zand bedekt.

CUL-DE-SAC, Fr. dorp bij Neauphle, in 't dep. Seine en Oise.

CUL DE SAC DES FRANÇAIS, inham in de Z. O. kust van 't W. Ind. eil. Martinique. 14. 34. N. B. 316. 53. L.

CUL DE SAC (GRAND), inham in de Z. kust van 't W. Ind. eil. Guadeloupe. 2. Inham in de W. kust van St. Lucie.

CUL DE SAC MARIN, inham aan de Z. kust van het eil. Martinique. 14. 31. N. B.

CUL DE SAC, (PETIT), inham aan de Z. kust van Guadeloupe, een weinig ten N. van de Grand Cul de sac.

CUL DE SAC ROBERT, inham aan de Z. O. kust van 't W. Ind. eil. Martinique.

CUL DE SAC ROYAL, of *du fort Royal*, inham aan de W. kust van Martinique.

CUL DE SAC DE VACHE, inham, mede op het eil. Martinique. 14. 31. N. B.

CULEBRA, Aziat. eilandje, niet ver van de W. kust van 't Philippijnsch eil. Luzon. 15. 57. N. B. en 137. 52. L.

CULEBRAS, kaap aan de landengte van Dariën, op 9. 36. N. B. 2. N. Amer. riv., prov. Costa Rica, in Guatimala, welke op 9. 20. N. B. in de zee valt.

CULEMBORG of *Cuilenburg*, Nederl. gr., prov. Gelderland, kwart. Tiel, uit hoog en laag land bestaande, welk laatste dikwerf des winters onder water staat, doch, droog gemalen zijnde, goed hooi levert, terwijl het hooge land koren en boomgewas heeft. Ook vindt men er goede paarden en uitmuntende boomvruchten. Het behoorde sedert 1648 aan het huis van Oranje.

CULEMBORG, Nederl. stadje in genoemd graafs., aan de riv. de Lek, net en zindelijk gebouwd en voorheen eene der vrijsteden. Zij is met breede grachten omgeven, heeft 4 poorten, de groote of St. Barbara's kerk, met verscheidene graven der heeren en graven van Culemburg, waaronder, op het koor, het fraaije marmeren van ELIZABETH, de stichtster van het weeshuis; de St. Jans of Roomsche kerk, als mede eene Luthersche kerk, eene kerk der Roomschen van de oude cleregie, eene synagoge, eene Latijnsche school, een Roomsch seminarium, dat meer dan 100 studenten telt, zeer fraaije wandelwegen, eene ruime vierkante markt en 3800 inw. Voorheen was de stad bloeijender dan thans, en leed vooral veel door het verplaatsen der geweerfabrijk onder de Franschen naar Luik. Het oude grafelijke slot is onlangs geslecht.

CULEMBORG en BUREN, Nederl. hoofd-

hoofdschout-ambt, kwart. Tiel, prov. Gelderland, uit de 5 onderschoutambten: Buren, Beusichem, Buurmalsen, Beest en Everdingen bestaande.

CULEYT-MUAYDIN, Afr. stad in Marocco, prov. Hea, op eenen berg.

CULHAC, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Ambret, aan de Allier, met 2,825 inw.

CULIACAN of *St. Miguel de Culiacan*, N. Amer. stad in Nieuw Spanje, prov. Sonora, aan de riv. van denzelfden naam, welke op 25. N. B. in de golf van Californië valt, met 10,800 inw. en de citadel St. Miguel.

CULIN, Fr. dorp, dep. Isère.

CULLA, Spaan. dorp in Valencia.

CULLATOOR, O. Ind. stad in Tinavelly, op 9. 2. N. B. en 96. 15. L.

CULLAR, Spaan. dorp in Granada.

CULLEN, CULLIN, Schot. stadje, gr. Banff, aan eene baai, met 1700 inw., fabr. en sterke visscherij.

CULLENON, Fr. dorp, dep. Gironde.

CULLERA, Spaan. stad, prov. Valencia, niet ver van den mond der Xucar; 5000 inw. 39. 15. N. B. 17. 36. L. 2. Kaap van Valencia, 7 m. Z. van deze stad.

CULLES, Fr. dorp, dep. Ain; 3 m. van Belley. 2. Fr. D., dep. Saône en Loire.

CULLIN, zie Cullen.

CULLITON, Eng. vlek, gr. Devon.

CULLODEN-MOOR, Schot. heide in den O. hoek van 't gr. Inverness.

CULLOT, Nederl. dorp in Z. Braband; 5 uren van Brussel.

CULLUR, zie Coulour.

CULLY, CUILLY, Zwits. stadje, kanton Waadt, aan 't meer van Geneve, met wijnteelt en 2100 inw.

CULM, (*de ruwe en slechte Culm*) twee tegenover elkander liggende bergen in Beijeren, Op. Mainkreits, tusschen welke de stad Neustadt aan de Culm ligt. 2. Berg in het Thuringerwoud, vorst. Reusz, 2260 voeten hoog.

CULM, in 't Poolsch *Chelmno*, Pruis. stad, regdst. Mariënwerder, op eenen hoogen berg; zij is ommuurd, heeft 5 Roomsche, 1 Luth. kerk, eene Roomsche akademie, 3,600 inw. en fabr. Het land om de stad noemt men Culmerland.

CULM, CHULM of *Mariënculm*, Boh. vlek, kreits Saatz, met een Mariabeeld, waarnaar jaarlijks eene groote bedevaart gedaan wordt. 2. Boh. dorp, kreits Leutmeritz. (Slag van 1813.)

CULMBACH, Beij. stad, Op. Mainkreits, aan de Witte Main; zij is ommuurd en heeft 3360 inw., looijerijen, brouwerijen, kruidmolens, steenkoolmijnen, vruchten- en hennepteelt.

CULMBERG, COLMBERG of *Culmen*, Saks. dorp, Leipziger kreits, aan den voet van den hoogen Culmberg.

CULMORE, riv. in N. Ier., welke langs Londonderry vliet en in 't meer Foyle valt.

CULMSEE of *Culmensee*, in het Pool. Chelmzo, Pruis. stad, regdst. Mariënwerder, kreits Culm, aan een meer, met 690 inw. 36. 17. 30. L. 53. 30. N. B.

CULNA, O. Ind. stad in Bengalen, prov. Jessore, op 22. 50. N. B. 107. 18. L. 2. Stad in Bengalen, distr. Burdwan, aan den W. oever der Bhagarutty. 23. 13. N. B. 106. 7. L.

CULOME, stad der Creeks-Indianen in N. Amer., met houten huizen.

CULOZ, Fr. dorp, dep. Ain.

CULPA, Illyr. riv., welke aan de Merslawodicza ontspringt, en tusschen Sisseck en Petrinia in de Save valt.

CULPEE, O. Ind. stad, distr. Hoogly, aan de Bhagarutty, op 22. 6. N. B.

CULPEPPER, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 19,000 inw.

CULPERER, een der kleinste Gallapagos eil., aan de W. kust van Zuid Amerika.

CULROSS, Schot. kerspel, gr. Perth, aan de Frith van Forth, met eene haven en 1200 inw.

CULROSS PUNT, kaap aan de N. W. kust van Amerika, op 60. 45. N. B.

CULSALMOND, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met 750 inw.

CULTEPEC, N. Amer. stad in Nieuw Spanje, prov. Valladolid.

CULTER, Schot. riviertje, gr. Lanark. 2. Schot. dorp aan genoemd riv. 3. Schot. riv., gr. Aberdeen, dat bij de kerk van Petercalter in de Dee valt.

CULTS, Schot. kerspel, gr. Fife.

CULTURE, Fr. dorp, dep. Jura.

CULTURES, Fr. dorp, dep. Lozères.

CULVER-KLIPPEN, onderscheidene bij elkander liggende klippen aan de Z. O. punt van het Eng. eiland Wight.

CULZ, Fr. dorp, dep. Op. Saône.

CUMA of *Cumae*, eene reeds in de 13 eeuw verwoeste stad in Napels, aan welke de grot, de Cumanische Sibylle, bij die stad, nog herinnert. 2. Eil. aan de W. kust van Italië, 5 mijlen ten W. van Napels. 3. Kaap ten N. W. van de golf van. 4. Braz. kaap op 2. Z. B.

CUMA, (SAN ANTONIO DE) Braz. stadje, prov. Maranham, bij kaap Cuma.

CUMANA of *Nieuw Andaluzië*, Spaan. prov. van het kapitein-generaalschap Caraccas, welke in het N. en O. aan de Caraïbische zee, ten Z. aan den Orinoco, welke haar van Guiana scheidt, en

en ten W. aan Caraccas grenst, en op 2688 vierk. mijlen 80,000 inw. telt, zonder de wilde volkeren te rekenen, van welke de Guarauniërs en Mariussen, op de eil., die door de armen van den Orinoco gevormd worden, wonen. De Sierra de Paria doorsnijdt het land, en eindigt in eene landpunt, welke de golf van Paria van de W. Ind. zee afscheidt. Het land is, vooral in het N., bijzonder vruchtbaar en levert op: goud, paarlen, cacao, rundvee, heerlijke weiden, granen, enz. Men voert er vee en gezouten vleesch uit. Aan de N. W. kust van dit gewest hebben zich, sedert eenige jaren vele Spanjaarden en Franschen van Trinidad nedergezet en aldaar eenige dorpen gesticht.

CUMANA, (SANTA INES DE) hoofdpl. van voorn. prov., aan den mond van de Manzanares of riv. van Cumana in de golf van Curiaco, die eene goede reede vormt, met den zetel van den intendant, een kasteel op de hoogte; voorsteden, die door de rivier van de stad gescheiden worden, en 24,000 (volgens anderen slechts 18 à 19,000) inw., meestal Creolen, die in de parelvisscherij, den landbouw, de scheepvaart en den handel met cacao, suiker, tabak, kokosnoten, kina, enz. hun bestaan vinden. Om de menigvuldige aardbevingen (waardoor zij onder anderen in 1797 geheel verwoest werd, doch zich snel herhaalde) zijn de huizen zeer laag gebouwd. 10. 28. N. B. 313. 30. L.

CUMANACOA, Z. Amer. stadje in de prov. Caraccas; 4200 inw. 10. 16. 11. N. B.

CUMANCHES, COMANCHIS, HIETANS, JETANS of *Padoucas*, volksstam aan de grenzen van het intend. Durango, in Nieuw Spanje, welke door bekwaamheid in het rijden uitmunt, onder tenten van buffelvellen woont, welke hun, op hunne togten, door honden nagedragen worden. Zij zijn vijanden van de Apachiërs en Spanjaarden, en vermoorden alle volwassene gevangenen.

CUMANI, N. Amer. stadje in Nieuw Mexico. 77 mijlen W. van Montclava.

CUMAYTA, voorheen *Oeta*, tak van 't Turk. gebergte Messowo in Griekenl.

CUMBAHAW, N. Amer. riv. in Z. Carolina, valt in de St. Helena straat.

CUMBARCEM, eil. aan de kust van Voor-Indië, tegenover de stad Goa.

CUMBASAER, tamelijk beschaafde Z. Amer. volksstam in Rio de la Plata.

CUMBAVA, zie Sumbawa.

CUMBER, Ier. vlek, gr. Down.

CUMBERLAND, Eng. gr., met den titel van een hert., dat tusschen Dumfries, Northumberland, Durham, Westmoreland, Lancas en de Iersche zee, of tusschen 13. 34. tot 15. 11. L. en 54. 6. tot 55. 7. N. B. gelegen, en dat op 63 V. M. 10 steden en vlekken, 58 kerspelen, 22,435 huizen en 133,744 inw. bevat. Het land heeft vele bergen, waaronder Borrowsdale, Crose-fell, Hartside-fell, enz.; woeste plaatsen en moerassen en wordt door de riv. Eden, Esk, Derwent en de meren Ullswater, Bassentwater en Ennerdalewater bespoeld. De luchtsgesteldheid is vochtig en koud, de landbouw van weinig beteekenis, maar de veeteelt en de bergwerken zijn er bloeijend. Men heeft er lood, het beste potlood, dat bekend is, en in zulk eene menigte, dat men de mijnen slechts om de 5 of 6 jaren opent; koper, ijzer, steenkolen, enz. Het gr. zendt 6 afgevaardigden naar het parlement, is in 5 wards verdeeld en heeft Carlisle tot hoofdstad.

CUMBERLAND, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Maine, op 174 vierk. mijlen 42,880 inw. bevattende. Men heeft hier de riv. de Kennebeck, Sagadehok, voortreffelijke baai Casco, groote bosschen, heerlijke weiden, wild, watervogels, visch aan de kusten en onderscheidene goede havens. De hoofdpl. is Portland. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. New Jersey, aan de golf van Delaware, op 21 vierk. mijlen 12,670 inw. bevattende, met de hoofdpl. Fairfield. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, ten O. van de Susquehannah, op 46 vierk. mijlen, vele bergen, vruchtbare dalen en 26,800 inw. bevattende. De hoofdstad is Carlisle. 4. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Vermont. 5. Gr. aldaar, prov. Virginië, met 10,000 inw. 6. Gr. aldaar, prov. Noord Carolina, met 9400 inw. 7. Gr. aldaar, prov. Kentucky, met 6200 inw. 8. Gr. in het Eng. gouv. Nieuw Schotland, in N. Amer., aan de baai Fundy, met de plaats Cumberland en Amherst. 9. Een deel van Nieuw Holland, alwaar de Eng. volkplantingen Albion en Rosehill liggen, 70,000 Eng. vierk. mijlen groot. 10. Eil. aan de kust van de N. Amer. prov. Georgië. 287. 37. 57. L. 30. 43. 14. B. 11. Eil. voor de Baffinsbaai in N. Amer. 12. Een geheel onbewoonbaar eil. in de Eskimosche zee, bij Groenland, aan Denemarken behoorende. 13. Eil. in Australië, op 19. 18. Z. B., tot Bougainville's Gevaarlijken archipel behoorende. 14. Groep eilanden, aan de Oost kust van Nieuw. Holland. 15. Zeeëngte in Amer., welke tus-

tusschen de Poollanden en het Resolutie eil., uit de straat Davis, naar de Hudsonsbaai geleidt, echter nog niet doorvaren is. 16. C. of Shawanee, riv. in N. Amer., welke op het Cumberlandsch gebergte, in 't Z. O. van Kentucky ontspringt, tot Nashville bevaarbaar is en, na eenen loop van 134 mijlen, bij Smithland in de Ohio valt. 17. Plaats in de N. Amer. Rep., prov. Rhode Island, gr. Providence, aan de Patucket, met 2000 inw. 18. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, hoofdpl. van het gr. Allegany, ter plaatse waar de Will's-Creek in den Potowmack valt, met 1400 inw. 19. Zie Apalachisch gebergte.

CUMBERLAND BAAI, baai aan de W. kust van 't W. Ind. eil. St. Vincent. 13. 12. N. B. 2. Baai aan de N. O. kust van 't eil. Juan Fernandez. 33. 40. Z. B. 3. Zie Cumberland Harbour, en Cumberland Sound.

CUMBERLAND CAPE, kaap in Kerguelen's land. 2. Kaap op het eiland Espiritu Santo, een der Austr. Nieuwe Hebriden. 14. 39. Z. B. 184. 56. L.

CUMBERLAND HARBOUR, baai aan de Z. O. kust van Cuba. 20. 30. N. B.

CUMBERLAND HOUSE, Eng. vastigheid in N. Amer., in Nieuw Brittanje, aan de Hudson's-baai Comp. behoorende, ten Z. van Pine Island lake. 53. 58. N. B.

CUMBERLAND ISLAND, zie Cumberland, No. 10, 11, 12, 13 en 14.

CUMBERLAND MOUNTAINS, bergen in het binnenland van N. Amerika.

CUMBERLAND RIVER, zie Cumberland, No. 16.

CUMBERLAND STRAAT, zie Cumberland, No. 15.

CUMBERLAND SOUND, baai in de N. Amer. Rep. aan de kust van Georgië.

CUMBERNAULD, Schot. kerspel en dorp, gr. Dunbarton, met 2350 inw.

CUMBRAY, (Great en Little) 2 eil. in de Frith der Clyde, gr. Bute, met 500 inw.

CUMBRE DE MULHACEN, de hoogste berg van Spanje, tot de Sierra Nevada behoorende, die zich 12,762 voet verheft.

CUMBRIANS RIFF, rif tusschen Botol Tobago Sima en de Bashees eil. in Azië.

CUMEGOL, Sard. vlek; 4 mijlen N. W. van Domo d'Ossola.

CUMESA, Spaan. riv. in Placencia.

CUMIANA, Sard. stad in Piëmont, prov. Pignerol, met 4500 inw.

CUMIERES, Fr. dorp, dep. Marne, bij Epernay, met goede wijnteelt.

CUMILLA, Spaan. haven, prov. Burgos, ten N. van de baai van Camarina.

CUMINESTOWN, Schot. dorp, in 't gr. Aberdeen; 3 mijlen Z. O. van Banff.

CUMINGSBURGH, Z. Amer. stad in de kolonie Demerary, met 6 voorname straten en grachten.

CUMINO, zie Comino.

CUMINETTO, eil. bij Cumino gelegen.

CUM LEUVU, d. i. Roode riv., ook Huaranca Leuvu, d. i. Duizend riv., bij de Eur. Desaguadero primero en Colorado, Z. Amer. riv. in Patagonië, in Z. Amer., welke uit O. Chili komt en in den Atl. oceaan valt.

CUMLY, O. Ind. hoofdpl. van een distr. aan de kust van Canara, op eene landpunt, aan de zamenkomst van twee riv., met ongeveer 150 huizen en het verblijf des rajahs. 12. 25. N. B. 92. 48. L.

CUMMAZEE, zie Assiante.

CUMMERTREES, Schot. kerspel aan de Frith van Solway, gr. Dumfries, met 1700 inw.

CUMMIN, eil. aan de kust van China, op 31. 40. N. B. en 139. 50. L.

CUMNOCK (NEW), Schot. kerspel, gr. Ayr, aan de Nith, met 1380 inw.

CUMNOCK (OLD), Schot. kerspel, gr. Ayr, met fabr. en 2000 inw.

CUMO, Zweed. stad in 't N. van Finland, aan de Cumo; 7 mijlen Z. O. van Biorneburg.

CUMOONAH, O. Ind. fort in het rijk van Agra, distr. Alygur of Coel.

CUMPTICH, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 920 inw., 1 uur van Tirlemond.

CUMSHOSHAW'S SOUND, baai op de O. kust van 't koningin Charlotte's eil., in N. Amer. 245. 46. L. 53. 10. N. B.

CUNARI (KENERY), O. Ind. eil., 4 mijlen Z. van Bombay, waarop zich zeeroovers onthouden.

CUNBRITTSHAM, Zweed. stad, prov. Schoonen, in Christianstadt-Län, met 600 inw. en steenkolengroeven.

CUNCHER, Z. Amer. volksstam der vrije Indianen.

CUNDAPOUR, O. Ind. zeepl. in Malabar. 13. 40. N. B. en 92. 26. L. 2. O. Ind. stad van den nizam in Aurungabad. 19. 37. N. B. en 93. 18. L.

CUNDIGURRY, O. Ind. stad in Coorg.

CUNDINAMANA, naam welken de insurgenten in 1811 aan het toen door hen onafhankelijk verklaarde onder kon. Nieuw Granada in Z. Amer. gaven.

CUNDWAH, O. Ind. stad in Khandesh, den Maratten behoorende. 22. 2. N. B.

CUNENI, W. Afr. riv., valt in zee op de kust van Benguela.

CUNERN, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Steinau.

CUNILLA EILAND, Spaan. eil. in de Middell. zee, bij Ivica gelegen.

CUNLHAT, Fr. stad, dep. Puy-de-Dôme, arr. Ambert, met 2850 inw.

CUNNERSDORF, Pruis. dorp., regdst. en kreits Frankfort.

CUNNINGHAM, lands. in Z. Schotland, gr. Ayr, hetwelk ten W. aan de golf van Clyde grenst, en om deszelfs schoone ligging dien naam, welke *koningsverblijf* beteekent, gekregen heeft. 2. Eil. aan de kust van Nieuw Holland, in Australië. 153. 45. 45. L. 11. 47. Z. B.

CUNNOOR, O. Ind. stad, prov. Mysore.

CUNOSTEIN-ENGERS, zie Engers.

CUNREUTH, Beij. dorp, Resatkreits, landg. Borchheim, met 650 inw.

CUNSTADT, CONSTADT of *Walczin*, Pruis. stad, regdst. Breslau, Creutzburger kreits, met 1110 inw. 2. Morav. vlek, Brunner kreits, met 870 inw. en in de nabijheid lagen van zuivere zwavel.

CUNY, Ier. eil. in de baai van Sligo.

CUNZELSAN, Wurt. ambt, Jaxtkreits, dat op 7 vierk. mijlen 27,800 inw. bevat. De eveneensgenoemde hoofdstad ligt aan de Kocker, met 2400 inw. en fabr.

CUNZENDORF, 2 Pruis. dorpen, regdst. Reichenbach, Glazer kreits, het eene met 1040, en het andere met 612 inw. 2. Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, kreits Schweidnitz. 3. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, Saganer kreits.

CUOLAGH, baai aan de Z. W. kust van Ierland. 51. 38. N. B. en 7. 47. L.

CUORGNE, Sard. stad in Piëmont, prov. Ivrea, aan de Orco, met 6 kerken, een gymnasium en 5250 inw., die kopersmederijen hebben; 3 m. Z. W. v. Ivrea.

CUPAN, zie Koupan.

CUPAR, CUPER of *Fife*, Schot. vlek, gr. Fife, met een atheneüm en 3000 inw.

CUPAR ANGUS, Schot vlek, gr. Forfar, met fabr. en 3000 inw.

CUPERTINO, Nap. stad, Terra di Otranto; 3 mijlen N. O. van Nardo.

CUPIA, Kaap op de N. kust van Afr.; 8 mijlen Z. O. van kaap Bona.

CUPICA, Z. Amer. golf, Z. O. van Panama, uit welke men voornemens is een kanaal naar de Naipi te graven, om dus de W. Ind. zee met den grooten Oceaan te vereenigen.

CUPIRA, Z. Amer. riv. in de prov. Cumana, welke in de Atl. zee uitloopt.

CUPPERTOOL, volkrijke stad in Indië, prov. Lahor. 30. 32. N. B. 91. 48. L.

CUQ, Fr. D., dep. Lot en Garonne.

CUQ-TOUTZA, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Lavaur, met 1000 inw.

CUR, Schot. riviertje, gr. Argyle, hetwelk in de Loch-Eck valt.

CURA (SAN LUIS DE), Z. Amer. vlek in Caraccas of Venezuela, in een bekoorlijk dal, met 4000 inw. 10. 5. N. B.

CURAÇAO, Nederl. eil. in de golf van Mexico, slechts 30 à 40 mijlen van de N. kust van Z. Amer. verwijderd. Het is veelal eene dorre rots, ongeveer 14 mijlen lang, doch van het O. naar het W. slechts 2, 3 en 4 mijlen breed en tusschen 308. 9. en 309. 12. L. en 11. 59. 30. en 12. 27. N. B. gelegen, en bevatte, in 1815, op 8 à 9 vierk. mijlen, 2,780 blanken, 2160 vrije Mulatten, 1,872 vrije Negers, 690 Mulatten-slaven en 5,336 Negerslaven, in het geheel 12,840 zielen. Het werd in den jare 1634 op de Spanjaarden veroverd, en aan de toenmalige W. Ind. Maatschappij geschonken, welke hetzelve bebouwde en bevolkte. Het is aan de N. zijde door steile rotsen omgeven, en dus ongenaakbaar, en zelfs ook aan de Z. zijde is de landing van de O. punt, tot de Piskaderisbaai, waar men een laag zandstrand heeft, moeijelijk, en door de uitgestrekte rotsen en riffen alleen in de baaijen van St. Michel, de Ballakaai, Porte Marle, en St. Crou, welke voor barken en schepen geschikt zijn, mogelijk; de overige inhammen kunnen slechts door kleine schepen bevaren worden. Het eil. heeft eenen meestal rotsachtigen grond, die aan den N., O. en W. kant, slechts eenige bosschen heeft, welke genoegzaam brandhout opleveren. Het wordt, door eene bergketen, in twee deelen, het *Boven* en *Beneden Kwartier*, verdeeld, welke door eenen weg, die voor geene rijtuigen en zelfs moeijelijk voor lastdieren bruikbaar is, gemeenschap hebben. Rivieren zijn er niet, en de weinige kreken, langs welke het water in den regentijd wegvloeit, droogen spoedig weder uit. Eenige weinige vlakten zijn van vruchtbare aarde voorzien en deze brengen, behalve suiker, tabak, katoen, maniok, vijgen, kokosnoten en citroenen, onderscheidene levensmiddelen, vooral Turksch koren en vele soorten van moeskruiden voort, terwijl men er koeijen, schapen, geiten, paarden, ezels, muilezels, varkens, reeën, pluimgedierte, enz. vindt, van welk een en ander men ook de naburige eilanden voorziet en handel drijft. Het eil. bevat slechts eene stad, de *Willemstad* genoemd, met eene der schoonste en veiligste havens der W. Ind. eil., welke, tot aanmoediging van den koophandel, voor alle eigene en vreemde schepen opengezet is, en die door het fort Amsterdam verdedigd wordt. Van dit eil. dreef men voorheen een' uitgebreiden smokkelhan-

handel op de naburige Spaansche bezittingen Caraccas, Carthagena, Porto Bello, Cuba, St. Domingo en Porto Rico, welke meer dan 40 à 60 schepen bezig hield; doch de tegenwoordige onrustige staat van het vaste land van Amer. doet dit verminderen. Het eil. wordt bestuurd door eenen gouverneur generaal, die tevens kommandant der land- en zeemagt is, en eenen raad bij zich heeft. Ook is er een bijzondere raad voor de civiele en criminele justitie, eene regtbank voor hetgene handel en zeezaken betreft, en eene wees- en onbeheerde of desolate boedelkamer, terwijl een ambtenaar, onder den naam van raad-controleur-generaal met het toezigt over de financiën en de magazijnen der comptabele ambtenaren belast is.

De inkomsten dezer volkplanting worden, volgens den heer VAN DEN BOSCH, (dien wij geheel in dit art. volgen), op *f* 97,000 en de uitgaven op *f* 280,000, daaronder de rekrutering van het garnizoen, kleeding der troepen en ammunitie van oorlog, geneesmiddelen, enz. begroot, zoo dat er jaarlijks eene aanzienlijke bijdrage uit Europa noodig is. Tot hetzelve behooren de kleine eil. Aruba, Bonaire, enz. Zie die art.

CURAÇAO, (KLEIN) eil. ten O. van het vorige gelegen, op. 12. 3. N. B.

CURAOMA, Z. Amer. kaap in Chili. 53. 8. Z. B.

CURANGO, Nederl. stad in Luxemburg, met 1150 inw.

CURASAY, Z. Amer. riv. in Quito, valt in de Napo.

CURATUCK-CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, welke op 35. 26. N. B. in Pamlico sound valt.

CURCO, Afr. Negerdorp aan de Peperkust, hoofdplaats van Mitombo.

CURCORA, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 2,450 inw.

CURCONDAH, O. Ind. stad in Hyderabad. 17. 4. N. B. 98. 10. L.

CURE, Fr. vlek, dep. Yonne, aan de Cure, die in het dep. Nièvre ontspringt, en bij Crevant in de Yonne valt.

CUREA, Afr. Negerrijk in Opper Guinea, aan de Manos rivier.

CUREL, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

CUREMONTE, Fr. vlek, dep. Corrèze, arr. Brive, aan de Moumont, met 750 inw.

CUREN, zie Cayron.

CURES, Fr. dorp, dep. Sarte.

CURFOR, Nederl. dorpje in Luxemburg, met 125 inw.

CURGIE, Schot. zeedorp, gr. Wigton, aan de baai van Luce.

CURIA, zie Abba-del-Kuria.

CURIACO, Spaan. stad in Z. Amer., prov. Cumana, aan eene kustriv., welke in de golf van Curiaco valt.

CURIA MURIA, 4 hooge en onvruchtbare eil. aan de Z. kust van Arabië, tusschen kaap Montreal en kaap Kanseli of Chansley, in eene golf van denzelfden naam. De namen zijn Halabi, (het grootste) Sardi, Halki en Deriabi.

CURICO of *St. Joseph de Bueno Vista*, Z. Amer. stad in Chili, prov. Maule. 34. 14. Z. B.

CURIEUSE, eil. aan de N. zijde van 't Eng. eil. Praslin, dat tot de Ind. Sechelles behoort.

CURIGLIANO, zie Corigliano.

CURISCH-HAFF, zie Kurisch-Haff.

CURITUBA, Z. Amer. riv. van Paraguay, welke in de Parana valt.

CURKU, (SOLI) Turk. Aziat. zeestad, distr. Itschil, prov. Caramanië.

CURLEW-MOUNTAINS, bergen in 't Ier. gr. Sligo.

CURLINGS-EILANDEN, eenige der Fidschi-eil. in Australië.

CURRAH, voorm. hoofdpl. van de O. Ind. prov. Allahabad, thans die van een distr., aan de Z. W. zijde van den Ganges, vrij groot en met een oud kasteel, en in de nabijheid overblijfsels van Ind. tempels. 25. 44. N. B. 99. 10. L.

CURRENT, Austr. eilandje. 4. 40. N. B. 151. 50. L.

CURRIO, stad in 't Afr. land Darfour, 3 dagreizen Z. W. van Cobbe.

CURRITUCK, gr. in N. Amer., prov. N. Carolina, met 7000 inw. 2. Eil. tot dat gr. behoorende, ongeveer 16 mijlen in den omtrek. 301. 48. L. 36. 10. N. B. 24. 26. B. 104. 22. L. 2. Hoofdpl. van 't distr. Curruckpore, ook in Behar.

CURRITUCK INLETS, twee inhammen in voorm. gr. van dien naam.

CURRITUCK-SOUND, tusschen het eil. Currituck en de kust van N. Carolina.

CURRUCKDEAH, O. Ind. distr. in Bahar, met de hoofdpl. Curruckdeah.

CURRUMBOSS, O. Ind. stad van Dehli, W. van den Ganges. 28. 20. N. B. 96. L.

CURRY, Fr. dorp, dep. Calvados.

CURRYRURY, O. Ind. lands. op de grenzen van Bengalen, O. van den Burrampoeter, weinig bevolkt en bergachtig.

CURRYUTNAR, O. Ind. stad in Coorg.

CURSA, Spaan. vlek, prov. Catalonië.

CURSAY, Fr. vlek, dep. Vienne, met wijnbouw, 850 inw. en de minerale bronnen la Roche en la Joillière.

CURSOLAIRES, (LES) Turk. eilandjes tot Morea behoorende, in de golf v. Patras.

CURSON, Fr. dorp, dep. Drome.

CURTATONE, Lomb. Ven. vlek; 2 mijlen W. van Mantua.

CURTIS, (EIL.) 2 barre eil. van Australië, tot de groep van Kermandec behoorende, tusschen Nieuw Zeeland en de Vrienden eilanden. 30. 20. Z. B.

CURUCHE, Port. stad in Alentejo, met 2450 inw.

CURUCURUZ, Z. Amer. volksstam in Peru, tusschen de Ucayale en Beni.

CURUGUATY, Z. Amer. stad in Rio de la Plata, prov. Paraguay, met 2260 inw. 321. 45. 35. L. 24. 28. 10. Z. B.

CURUMAH, O. Ind. stad in Bahar. 24. 29. N. B. 103. 30. L.

CURUPA, Braz. stad aan den mond der riv. der Amazonen. 1. 36. Z. B.

CURURA, een der Pelew eil. in de stille Zuidzee, met den zetel eens vorsten.

CURURUI, Braz. riv., uit de prov. Fernambuco in de Atl. zee vallende.

CURVAJALES, Spaan. vlek, prov. Zamora.

CURVALE, Fr. vlek dep. Tarn.

CURY, Fr. dorp, dep. Aisne.

CURYGONG, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Rungpore. 25. 50. N. B. 107. 8. L.

CURYPUM, onafhankelijke O. Ind. stad in Orissa. 101. 33. L.

CURZA, Fr. stadje op 't eil. Corsica.

CURZAY, zie Cursay.

CURZOLA, Corzola of *Corcyra*, eil. bij den Dalmatischen kreits Raguza, door een smal kanaal van het schiereil. Sabioncello gescheiden, met Lagosta en Cazza, 11 V. M. groot, met veel hout, wijn en visch, 6500 inw. en de hoofdstad Curzola, met eene haven en 800 inw.

CURZOLARI, 5 Jonische rotsige eil., niet ver van de golf van Lepanto, voor den Aspropatamas. 38. 36. N. B.

CUS, Fr. vlek, dep. Oise.

CUSANO, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met bloeijende lakenfabr. en 3400 inw. 2. Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de Z. O. kust van 't meer Como.

CUSCO, Spaan. intendantschap in Peru, 1370 vierk. mijlen groot, ruw en bergachtig, dat veel goud, zilver en rundvee voortbrengt, door kunstvlijt bloeit en vele oudheden bevat.

CUSCO, de hoofdpl. ligt aan het hangen van eenen heuvel en aan eenen arm van den Maranon, met eene prachtige domkerk, vele rijke kerken en kloosters, onder welke het Dominicaner klooster uitmunt, welks muren voorheen de wanden van den zonnentempel waren, en welks altaar op de plaats staat, daar toen het gouden beeld der zon stond. De stad was voorheen de hoofdstad van Peru en het verblijf der incas, is thans de zetel van eenen bisschop, en van een geregtshof van inquisitie, heeft eene hooge school, 2 collegiën, 26,000 inw., en fabr. van laken en leder. Bij de stad vindt men nog vele overblijfselen van tempels, paleizen, waterleidingen, kanalen en groote wegen. 13. 42. Z. B. 306. 35. L.

CUSCOVILLE of *Cuscowilee*, hoofdpl. van den stam Alachna, zijnde de benedenste horde aan de N. Amer. Creek, in O. Florida.

CUSERUND, stad der Afghanen in het land der Beludsjen, met 500 huizen.

CUSHAI, N. Amer. riv. in N. Carolina, valt in Albemarle sound.

CUSHEENI, Ier. riv. valt in de Barrow.

CUSHENDEN, Ier. baai aan de O. kust van 't gr. Antrim, op 55. 7. N. B.

CUSNA, Spaan. vlek, prov. Cordova.

CUSSAC, Fr. vlek, dep. Op. Vienne, met 264 huizen. 2. Fr. vlek, dep. Gironde, met 220 huizen. 3. Fr. vlek, dep. Cantal, met 700 inw.

CUSSANGY, Fr. dorp, dep. Aube.

CUSSE, Afr. Negerstad, in Darfour, omtrent 8 m. Z. W. van Cobbe.

CUSSEL, Beij. stad in den Rijnkreits, met 1270 inw., steenkolen, enz.

CUSSET, Fr. stad, dep. Allier, arr. la Palisse, met 3,945 inw. 46. 2. N. B.

CUSSI, Oostenr. dorp in Dalmatië, bij Montenegro, met 1500 inw.

CUSSON, Fr. dorp, dep. Loire.

CUSSY, Fr. dorp, dep. Calvados.

CUSTEE, O. Ind. stad in Bengalen, aan eenen bevaarbaren tak van den Ganges, met eene markt. 23. 57. N. B.

CUSTINE, Fr. dorpje, dep. Meurte, aan de Moezel, met 60 huizen. 2. Riv. in de N. Amer. Rep., prov. Maine.

CUSTINE, Nederl. dorp, prov. Namen, met 250 inw.: 2 uren van Dinant.

CUSTINNES, (ST.) Nederl. dorp, prov. Namen.

CUSU LEUVU, (Zwarte riv.) Desaguadero segundo of *Rio Negro*, riv. in la Plata in Z. Amer., die op de Cordilleras de los Andes ontspringt, de Sanguel ontvangt, en aan haren mond de golf Bahia sin Fondo of Puerto de San Matthias vormt.

CUTAKI, goed bevolkte O. Ind. stad in Canara. 14. 52. N. B. 92. 34. L.

CUTARDA, Spaan. vlek, prov. Aragon.

CUTCH, O. Ind. gewest, ten N. van de baai Cutch, tusschen Guzeratte en Sind, door Beludsche vorsten geregeerd, welke ook het beter bebouwde Cutch Gundawa bezitten. De inw. zijn Mahomedanen, en de produkten: ko-

ren, meekrap, enz.

CUTCHUBARY, O. Ind. stad in Boetan. 26. 42. N. B. 107. 55. L.

CUTCHWARA, O. Ind. distr. van Malwah, den Mahratten behoorende, en door de Gillysinde bespoeld wordende.

CUTHBERTS, (ST.) of *West Church*, groot Schot. kerspel, N. en W. van Edinburg, met 38,700 inw.

CUTLYMARY, O. Ind. stad aan den Ganges in Bengalen.

CUTTACK, O. Ind. distr. in Orissa, grenzende ten N. aan Bengalen, ten Z. aan den circar van Cicacole, ten W. aan een land, door verscheidene aan de Mahratten cijnsbare opperhoofden geregeerd. Men vindt er den beroemden tempel van Jagernaut. De bevolking is ongeveer 1,200,000 inw. Tusschen 20. en 22. N. B. De hoofdpl. van dit land ligt op een eil. in de Mahanuddy, met het fort Barabutty. 20. 31. N. B.

CUTTECOVEN, Nederl. dorpje in Luxemburg, digt bij Looz, met 129 inw.

CUTTERAH, O. Ind. stad in 't distr. Bareily. 28. 3. N. B. 97. 25. L.

CUTTUBDEA, O. Ind. eiland, aan de kust van Chittagong. 21. 47. N. B.

CUTT, N. Amer. eil., prov. Maine.

CUTTLE, Schot. dorp, gr. Haddington.

CUTUCUCHE, Z. Amer. riv., valt in de Cotopaxi.

CUTWA, O. Ind. stad, aan de Bhagarutty. 23. 37. N. B. 105. 56. L.

CUVERVILLE, Fr. dorp, dep. Calvados; Nog 2 dorpen van dien naam in 't dep. Ned. Seine.

CUVES, Fr. vlek, dep. Kanaal.

CUVIER, kaap aan de W. kust van Nieuw Holland. 24. 14. Z. B. 131. 33. L.

CUVIO, Lomb. Ven. vlek; 5 mijlen N. W. van Como.

CUVO, Afr. riv. in Neder Guinea.

CUXAC, Fr. vlek, dep. Aude; 938 inw.

CUXHAVEN, Hamburgsch vlek, ambt Ritzebuttel, met eene groote haven, voor vele schepen tot winterkwartier dienende, eenen vuurtoren, zeebad, eene paketboot op Yarmouth en 400 inw., die meest loodsen en visschers zijn. 26. 22. 46. L. 53. 52. 21. N. B.

CUYABA, tak der riv. Paraguay in Z. Amerika.

CUYLENBURG, zie Culemburg.

CUYO, O. Ind. eil., tusschen Borneo en de Philippijnen. 10. 58. N. B. 139. 11. L.

CUYOCAN, N. Amer. stad in Mexico, met een nonnenklooster.

CUYOTEPEC, (SAN BARTOLEME DE) Nieuw Spaan. vlek, intend. Oaxaca.

CUZ, Afr. landschap in 't kon. Fez.

CUZIEU, Fr. vlek, dep. Loire.

CUZUMEL, Amer. eil. in de baai van Honduras, prov. Yucatan.

CYANEAS, (DE) groot rotsachtig Turk. eil., aan den N. ingang van de straat van Konstantinopel.

CYCLADEN, Turk. eil. in den Griekschen Archipel, welke om het eil. Delos eenen kring vormen en 60 in getal zijn. Het Noordelijkste heet Andros.

CYCLADEN, zie Nieuwe Hebriden.

CYMFELYNS DYK, (ST.) een der Sarns in Cardigans baai, in Z. Wallis.

CYPERN, zie Cyprus.

CYPRESSEN EIL., FICHTEN EIL., Isle of *Pines*, Austr. eil., ten Z. van Nieuw Caledonië, met hooge pijnboomen.

CYPRESS SWAMP of *Cypressenbruch*, moeras van eene mijl lang in de N. Amer. Rep., prov. Delaware en Maryland, met cypressen en ceders, op de hoogte, bij dezelve.

CYPRIANO, (ST.) Spaan. vlek, prov. Gallicië, aan de N. kust. 43. 42. N. B. 10. 28. L. en een eil. hierbij.

CYPRIANO, (SAN) baai aan de W. kust van Afrika, met den mond van eene wijde riv. 22. 3. N. B. 1. 3. L.

CYPRIEN, (ST.) Fr. vlek, dep. Dordogne, met 1796 inw.

CYPRIEN, (ST.) Fr. vlek, dep. Aveiron.

CYPRUS, CYPREN, COBROS, bij de Turken *Kibris*, en oudtijds eigenlijk Cubdor genoemd, Turk. eil. in de Middell. zee, bij Aziat. Turkije, tusschen 50. 21. 34. en 52. 20. L. en 34. 30. en 35. 47. N. B. gelegen, en op 293 vierk. mijlen, 84,000 inw. bevattende, waarvan 47,000 Turken en 37,000 Grieken zijn, welke laatste zeer verdrukt worden, en vooral bij den tegenwoordigen opstand in de maand Augustus l. l., de ijsselijkste wreedheden hebben moeten ondergaan. Twee bergketenen, welker toppen met altijddurende sneeuw en ijs bedekt zijn, doorsnijden het eil. van het O. naar het W., waaronder men verscheidene merkwaardige plaatsen en bergen, als Paphos, Amathusa, Salamis, enz. vindt, terwijl de hoogste berg de Oros Staveros, ook Throdos of St. Croce, de Olympus der ouden is. Er zijn geene rivieren van belang, slechts eenige boschriv. en beken, benevens een zoutmeer en eenige moerassen; ook het water der bronnen is meestal ziltig, terwijl de regen soms ontbreekt. Reeds van ouds was Cyprus, om deszelfs ongemeene vruchtbaarheid en zachte luchtsgesteldheid beroemd, en is zulks nog, doch de grond wordt slecht bebouwd. De voortbr. zijn: verwaarde, asbest, aluin, salpeter, zout, koper, vitriool, ijzer, diamanten

ten van baffa, amiant, enz., goud en zilver; verder uitmuntende wijn, (vooral de commanderia), balsem, katoen, rozenhout, chenna of alhenna, dat oranje verwt, zuidvruchten bijzonder cedrat en de adamsappelen; tarw, mais, durrá, sesam, hout, terpentijn, johannisbrood, groenten; verder genezende kruiden, schoone bloemen, olijven, moerbeziën, zijde, rundvee, geiten, varkens, muilezels, schapen, korhoenders, ortolanen, bijen, visch, enz. De sprinkhanen zijn hier eene landplaag. De uitvoer bestaat in katoen, wijn, koren, zout, zuidvruchten, enz. De hoofdstad is Nicosia, doch de verblijfplaats van den gouverneur is te Famagusta. Het eil. vormt met het distr. Itschil op het vaste land een Musselimik van den groot vizier, waarvan het bestuur jaarlijks aan den meestbiedenden verpacht wordt. De geschiedenis des eilands verliest zich in de oudheid. Venus werd hier toen bijzonder vereerd, want als zij uit het schuim der zee voortkwam, betrad zij het eerst den bekoorlijken oever van Cyprus. De Venetianen bezaten het van 1473 tot 1571, toen het aan de Turken kwam.

Cypsela, Turk. stad in Romelië.

Cyr, (St.) Fr. vlek, dep. Mayenne. 2. Fr. vlek, dep. Maine en Loire. 3. Fr. vlek, dep. Indre en Loire. 4. St. Cyr de Canet, Fr. vlek, dep. Indre en Loire. 5. Fr. vlek, dep. Ain. 6. St. Cyr-sur-Meurte, Fr. vlek, dep. Ain. 7. Fr. vlek, dep. Kanaal. 8. St. Cyr de Bailleul, Fr. vlek, dep. Kanaal. 9. St. Cyr de Chateaux, Fr. vlek, dep. Rhône. 10. St. Cyr au Mont d'Or, Fr. vlek, dep. Rhône. 11. St. Cyr de Carge, Fr. vlek, dep. Loir en Cher. 12. St. Cyr de Valorge, Fr. vlek, dep. Loire. 13. Nog vele andere plaatsen dragen dezen naam.

Cyriaksburg, zie Erfurt.

Cyrus, (St.) Schot. kerspel, gr. Kincardine, met 1670 inw.

(CZ.) *De woorden, die onder deze letters niet staan, zoeke men onder* Cs *of ook wel onder* Tsch *uithoofde dat in de Slavonische dialecten* Cz *als* Tsch *wordt uitgesproken.*

Czabrack, Csabragh, Hong. dorp, Groot Honter kom.

Czackethurn, Illyr. vlek in Stiermarken; 16 mijlen Z. O. van Gratz.

Czaranda, Rus. stad, gouv. Orel.

Czarinkau, zie Czarnikow.

Czariza, Rus. sterke stad, gouv. Astracan, aan den mond der Sarpe.

Czarkow, Pruis. D., regdst. Oppeln.

Czarko Zelo, Rus. lusthuis van den Keizer, gouv. en 6 mijlen van Petersburg.

Czarnikow, Charkow, Czarinkau, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met fabr. en 1722 inw. 52. 44. 15. N. B.

Czarnobyl, Rus. stad, gouv. Kiow.

Czarnokozienica, Rus. stad, gouv. Podolië.

Czarnowanz, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, aan de Malapane, met 650 inw.

Czarnowszyce, Rus. stad, gouv. Slonim.

Czarny Ostrow, Rus. stad, gouv. Kaminietz, aan de Bog.

Czartoryasee, meer in Polen, bij Nieuw Korczyn.

Czartorysk, Rus. stad, gouv. Volhynië, met 272 huizen en een slot.

Czarže, Pruis. dorp, regdst. Mariënwerder, met 700 inw.

Czaslau, Boh. kreits, groot 61 vierk. mijlen, met 6 steden, 36 vlekken, 8 heerl., 802 dorpen en 178,300 inw. De hoofdst. heeft eene fraaije kerk, met den hoogsten toren van 't land, fabr. en 2524 inw. 49. 52. 49. N. B. 33. 3. 25. L.

Czastalowitz, Boh. heerl. en vlek, kreits Königingrätz, met 102 huizen.

Czaszniki, Rus. stad, gouv. Witepsk.

Czataldza, Turk. stad in Romanië, met 3000 inw.

Czching, Galicisch dorp, tusschen Przemysl en Mosciska.

Czchow, Galicische stad, kreits Bochnia, aan de Dunajetz.

Czebaksar, Rus. stad, gouv. Kasan.

Czechen, beschaafde Slavonische volksstam in Oostenrijk, Bohemen en Moravië; zij tellen 2,253,000 zielen.

Czechow, zie Czchow.

Czechowitz, Oostenr. vlek in den Morav. kreits Teschen, met 1865 inw.

Czeczechow, Pool. stad, waiw. Podlachië.

Czeczersk, Rus. stad, gouv. Mohilew.

Czegled, Hong. vlek, kom. Pesth, met 1900 inw. 37. 28. 27. L. 47. 10. 8. B.

Czeicy, Czeitsch, Oostenr. hof in den Morav. kreits Hradisch, heerl. Göding, met een meer, welks water zwavel-, salpeter- en aardpekdeelen inhoudt, voor de menschen zeer heilzaam, maar voor visschen doodelijk is.

Czeikowitz, Oostenr. marktvlek, Morav. kreits Hradisch, met 1320 inw.

Czeitsch, zie Czeicy.

Czeladz, Pool. stad, waiw. Kalisch.

Czelawinsk, Rus. stad, gouv. Orenburg, aan de Mijas, met 400 huizen.

Czell, Kis-czell, Kleinzell, Hong. vlek, kom. Eisenburg. 47. 15. N. B.

CZEMBAR, Rus. vlek, gouv. Pensa.

CZEMIERNIKI, Pool. vlek, waiw. Lublin.

CZEMPIN, Pruis. stad, regdst. Posen, met 790 inw. en linnenweverij.

CZENSTOCHOWA, (OUD en NIEUW) Pool. stad, waiw. Kalisch, verdeeld in Oud en Nieuw, met 2450 inw., waaronder 250 joden.

CZEPEL, zie Csepel.

CZERCHOWITZ, Boh. vlek, kreits Beraun, met 110 huizen.

CZERDIN, TSCHERDYN, Rus. stad, gouv. Perm, aan de Kolwa; 2500 inw.

CZEREKWE, (OPPER) Boh. heerl. en vlek, kreits Tabor; N. O. van daar ligt het vlek Neder-Czerekwe, tot het aartsbisdom Praag behoorende.

CZEREMISSEN of *Tscheremissen*, volksstam in Rusland, gouv. Wiatka, Simbirsk, Kasan en Orenburg. Zij noemen zich zelven *Mari*, zijn meest Mahomedanen, en bestaan van den akkerbouw, van de vee- en bijenteelt.

CZEREPOWETZ, Rus. stad, gouv. Novogorod, aan de Suda, met 580 inw.

CZERHENITZ of *Czerhonicze*, Boh. vlek, kreits Kaurzim, met 90 huizen.

CZERKASK, TSCHERKASK, sterke hoofdstad der Donsche Kozakken, op een eil. in den Don, met 1916 meest op palen rustende huizen, dewijl de plaats van April tot Junij gewoonlijk onder water staat; zij is de zetel van den Ataman, met een tuighuis, oorlogskanselarij, wijnbouw, handel en 10,000 inw. 57. 3. L. 47. 13. 34. N. B.

CZERLICA, Galicisch marktvlek, kreits Zaleszczyk.

CZERN, Rus. vlek in 't gouv. Tula.

CZERNA, tak van den Donau in Turkije.

CZERNAGORA, zie Montenegro.

CZERNAHORA, Oostenr. vlek in den Morav. kreits Brünn, met 690 inw.

CZERNAUCH, vlek in Moldavië aan de Pruth. 48. 35. N. B. 44. 40. L.

CZERNAUCU CZERNAVODA, Turk. stad in Rumelië. 43. 40. N. B. 43. 6. L.

CZERNEK, NAGY-CZERNEK of *Czernefold*, Slavonisch vlek, kom. Posega, met een slot en tabaksbouw.

CZERNEES, stadje in Walachië, bij den Donau.

CZERNIAKOW, Rus. stad, gouv. Volhinië, met 200 huizen.

CZERNICHOW, Rus. vlek, gouv. Wilna.

CZERNIEJEWO of *Zernewo*, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met 758 inw.

CZERNIGOW of *Tschernigow*, Rus. gouv., grenzende ten N. W. aan Mohilew, N. aan Smolensko, N. O. aan Orel, O. aan Kursk, Z. aan de Slobodische Ukraine en W. aan Minsk, groot 1190 vierk. mijlen, met 1,125,000 inw., welke meest kleine Russen zijn; men vindt er echter ook Armeniërs, Joden, Grieken en Heidenen. De grond is vlak en vruchtbaar, wordt bespoeld door de Desna, de Dnieper, de Ostr, de Borsna, de Jesman, de Seim, de Sudinka, de Iput, enz. De voortbr. zijn koren, tuinvruchten, hennep, vlas, tabak, hop, hout, wild, visch, bijen, kalk, aluin, salpeter, vitriool, enz. De uitvoer bestaat in paarden, huiden, talk, wol, varkensborstels, grof laken, honig, was, en in de voornoemde produkten. Het is verdeeld in 15 kreitsen, als: Czernigow, Neshin, Konotop, Gluchow, Mglin, Sosniza, Krolewez, Novogorod, Sewersk, Starodub, Borsna, Novomest, Gorodnia, Ostr, Nowosylkä en Koselez. De hoofdstad Czernigow ligt aan de Strisna en Desna, met vele kerken, eene keizerlijke handwerksschool, een weeshuis, bisschopszetel, 4 jaarmarkten en 12,000 inw. 49. 12. L. 51. 23. N. B.

CZERNIGOW, Rus. stad, gouv. Wilna.

CZERNIGRAD, sterkte en klooster in W. Wallachië, aan de Motrul.

CZERNIK, Rus. stad, gouv. Volhynië.

CZERNIK, Slav. stad, kom. Posega.

CZERNIOWCE, CZERNIOWIEC, Rus. stad, gouv. Podolië, aan de Morachwa.

CZERNOVICH, (RIECA) riv. van Montenegro, in het Albanische meer Scutari uitloopende.

CZERNOVICZ, zie Czernowitz.

CZERNOWITZ, hoofdstad van den Galicischen kreits Czernowitz of Bukowina, niet ver van de Pruth, met eene Grieksche kerk, een' Griekschen bisschop, en 5416 inw., waaronder veel joden, Armeniërs, Duitschers en Moldaviërs zijn. 43. 19. L. 48. 25. 40. N. B.

CZERNOWITZ, (KREITS) zie Bukowina.

CZERNOWITZ, Boh. vlek, kreits Tabor, met 160 huizen.

CZERSK, Pool. vlek, waiw. Masovië, aan den Weichsel, met 410 inw.

CZERWENITZA of *Cservetitza*, Hong. dorp, regdst. Abauwjwar, bij Caschau.

CZERWINSK, Pool. vlek, waiw. Plock, aan den Weichsel, met 300 inw.

CZERWONOGROD, Galicisch vlek, kreits Zaleszczyk.

CZERWONY DWOR, Rus. stadje, gouv. Wilna, aan de Niemen.

CZETLICZE, zie Altzedlitz.

CZICHEN, Pruis. marktvlek, regdst. Gumbinnen, met kalkgroeven.

CZICSEREDA, Oostenr. stad in Zevenbergen. 46. 34. N. B. 43. 6. L.

CZIDLINA, Boh. riviertje, dat $1\frac{1}{2}$ mijl be-

beneden Parduwitz in de Elbe valt.

CZIFFER, Hong. vlek, kom. Presburg.

CZIGRIN, Rus. stad, gouv. Kiow.

CZIHANA, Boh. dorp, kreits Pilsen.

CZINZAREN, volksstam in Hongarije.

CZIRACH of *Tschiratsch*, Slavonisch vlek, kom. Possega, met Grieksche inw.

CZIRCASSY, Rus. stad, gouv. Volhynië.

CZIRKE of *Sierakow*, Pruis. stad, regdst. Posen, aan de Warte; 1250 inw.

CZIRKNITZ, Illyr. D., kreits Adelsberg, aan 't meer van denzelfden naam, dat volgt.

CZIRKNITZER-MEER, meer bij bovengenoemd vlek, hetwelk van alle zijden met kalksteen bergen omgeven is, en, gelijk de hoogleeraar UILKENS te regt zegt, zoo wel de aandacht van den natuuronderzoekenden, als van den reizenden natuurbeschouwer tot zich trekt. Het heeft in drooge jaren 4 à 5, doch wanneer het sterk opgeloopen is, 8 mijlen in den omtrek, en eene oppervlakte van 3 vierk. mijlen. Het ontvangt 8 beken, waarvan vier, door hare grootte, rivieren kunnen genoemd worden, bevat 18 putten in de gedaante van bakken of ketels, sommigen van ongeveer 30 tot 90 voeten breedte, door welke het water, veelal in Julij, en somtijds eerst in Aug., binnen den korten tijd van 25 dagen geheel wegzinkt, zoo dat het gansche meer droog genoeg wordt, om drie weken daarna van het op den bodem gewassene riet en gras goed hooi te kunnen winnen, terwijl het door deze zelfde openingen, in 18 à 24 uren, weer geheel gevuld is. Eenige openingen in den grond geven alleen water, andere springen zeer hoog en brengen eene menigte visch mede, terwijl uit andere, zelfs zwarte nog niet lang uitgebroeide watervogels komen. In den tijd, dat het water gezakt en het meer droog is, kan men in vele putten nederdalen, wanneer men in sommige groote gaten vindt, waardoor de visch met het water wegloopt, andere weder, die met kleine openingen als een zeef voorzien zijn, waarop dan de visch blijft liggen. Eene der putten vriest des winters nimmer toe. In dit meer zijn 3 heuvels, die, als het water toevloeit, eilanden worden. Op het grootste, *Vorneck* genaamd, ligt het dorp Ottok. Dikwerf wordt er op den bodem gierst en boekweit geteeld, die in 6 weken rijp wordt; doch daar de afloop niet zeker elke 3 jaren geschiedt, en daarentegen ook wel eens 2 of 3 malen in het jaar kan voorvallen, kan er geen geregelde zaai- en oogsttijd plaats hebben. Op het eil. Vorneck bouwen de inw. koren en keukengroenten. Het is door 9 dorpen, 20 kerken en kasteelen omringd. De hoogleeraar UILKENS heeft, in zijne uitmuntende redevoeringen, dit verschijnsel voldoende verklaard.

CZISTEY, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

CZISZEWO, Pool. stad, waiw. Ostrolenka.

CZKOCZYN, Rus. stad, gouv. Bialystok, met 2785 inw.

CZOBANZ, Hong. dorp, kom. Salad.

CZONGRAD of *Csongrad*, Hong. kom. van den kreits over de Theisz, groot 63 V. M., met 15 meren, 1 stad, 3 vlekken, 6 dorpen, 52 gehuchten en 69,200 inw. De voortbr. zijn: koren, meloenen, tabak en vee. De hoofdstad is Czegedin.

CZORTKOW, Galicische stad, kreits van dien naam, met een kasteel en 2200 inw.: de kreits heeft ongeveer 179,800 inw.

CZUBAR, Illyr. vlek, kreits Fiume, met 1100 inw.

CZUCHLOMA, Rus. stadje, gouv. Kostroma, in het meer Czuchloma.

CZUDEC of *Czudz*, Galicische stad, kreits Jaslo, aan de Wysloka.

CZUDNOW, Rus. stad, gouv. Volhynië, aan de Teterow, met 3330 inw.

CZUDZ, zie Czudec.

CZUGUJEW, Rus. sterke stad, gouv. Charkow, aan de Donez.

CZULIM, tak van den Ob in Siberië.

CZYRIN, Rus. stad, gouv. Wilna.

CZYRNA, Pool. vlek, waiw. Krakau.

CZYSZEWO, Poolsch stadje, waiw. Plock, met 400 inw.

DAADEN, zie Daden.
DAAGHADAN, eene der Ogurtschoi eilanden in de Kaspische zee.
DAALHEM, zie Dalem, No. 2.
DABAI, Egypt. dorp aan den Nijl, ten Z. van Cairo.
DABAY, eiland der Schot. Hebriden, gr. Inverness, tot het kerspel Barra behoorende.
DABER, Pruis. kreits, regdst. Stettin, welke op 11½ V. M. 12,950 inw. bevat. De hoofdstad Daber ligt tusschen de meren Daber en Teez, is ommuurd, heeft fabr. en 900 inw.
DABHAUSEN. Pruis. vlek, regdst. Coblenz, heerl. Greifenstein.
DABIE, Pool. stad, waiw. Masovië.
DABO, zie Dachsberg.
DABOGYA, O. Ind. stad in Gohud.
DABORD, riviertje op 't eil. Bourbon.
DABROWICE, Pool. stad, waiw. Masovië, met 1150 inw.
DABROWKA of *Dabrowa*, dorp in Galicië, kreits Bochnia.
DABUL, O. Ind. stad en haven aan de W. kust, prov. Bejapour, distr. Concan, tot het gebied van den peischwa der Maratten behoorende, met eene Eng. factorij. 17. 45. N. B. 90. 16. L.
DABUSIA, Aziat. stad in Groot Bucharije, 16 m. W. van Samarkand.
DACCA, vruchtbaar O. Ind. distr. in Bengalen, tusschen den Ganges en Burrampoeter, met 2 millioen inw. en vele fabr. Het brengt rijst, katoen en tabak voort, en ligt tusschen 23 en 24. N. B.
DACCA, hoofdstad van voorn. O. Ind. distr., aan eenen mond van den Ganges, met uitgestrekte voorsteden en 150,000 Hindo's tot inw., welke zeer fijne katoenen en zijden stoffen, borduurwerk en gebloemde sluijers vervaardigen, eene groote katoenmarkt en de voornaamste markt van al de Bengaalsche mousselinen en zijden stoffen hebben. 23. 45. N. B. 107. 57. L. 2. O. Ind. stad in Behar. 23. 43. N. B. 108. 16. L.
DACCAPILLY, O. Ind. stad, distr. Palnaud; 4 m. O. van Timerycotta.
DACHAU, Beij. landg., Isarkreits, dat op 14 vierk. mijlen 21,600 inw. bevat. De hoofdpl. Dachau, ligt aan de Amper, 3 mijlen van Munchen, met 900 inw.
DACHETZ, Morav. stad, kreits Iglau, aan de Tava.
DACHSBACH, Beij. vlek, Rezatkreits.
DACHSBERG, Beij. dorp, Op. Donaukreits, landg. Mindelheim, aan de Gunz, met een mineraalbad. 2. Fr. gr. der Neder Elsas, dep. Ned. Rijn, met 1500 inw., die glasblazerijen hebben.
DACHSENBACH of *Tarenbach*, Oostenr. vlek, kreits. Salzburg, aan de Salza.
DACHTSELDEN, zie Tavannes.
DACHSLANDEN, DAXLANDEN, Bad. dorp, Pfinz en Enz kreits, met 1000 inw.
DACHSTEIN, de hoogste top van den Hallstadter sneeuwberg in Oostenrijk, aan den Ens, in den Traunkreits, 1280 vademen boven het meer van Hallstadt. 2. Fr. stad, dep. Ned. Rijn, arr. Straatsburg, met 500 inw.
DACHSTUHL, stadje in Oldenburg, vorst. Birkenfeld, aan de Saar.
DACHSWEILER of *Daxweiler*, Pruis. vlek, regdst. Coblenz, met 500 inw.
DACINO, Z. Amer. riv. in Quito, valt in de Coca, op 0. 30. Z. B.
DACKENAM, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 416 inw.
DACRE, Eng. D., gr. York; 710 inw.
DACQX, zie Ax, No. 1.
DACZICZE, zie Datschitz.
DADA, Hong. dorp, kom. Sabolt.
DADACARDIM, Turk. Aziat. stad, prov. Diarbekir; 18 m. Z. van Diarbekir.
DADARI, O. Ind. stad, prov. Delhi.
DADDEJA, Spaan. haven op de N. kust van het eil. Minorca, met een eil. van denzelfden naam voor dezelve.
DADEBI, Turk. Aziat. stad in Armenië.
DADELER, Turk. Aziat. stad in Caramanië; 4 m. N. van Konieh.
DADEN, DAADEN, THATEN, Pruis. vlek, regdst. Coblenz, kreits Altenkirchen, met 860 inw. en eene kopermijn. 2. Turk. Aziat. stad in Natolië.
DADEROE, DODEROE, Zweed. kon. landgoed in Südermannland.
DADI, Turk. stad in Griekenland, bij den Parnassus, met 9000 inw.; 15 mijlen N. van Castri.
DADIVAN, vlakke en vruchtbare landstreek in de Perz. prov. Farsistan, tusschen de steden Schiras en Lar, met veel oranjeappelen, citroenen en granaatappelen en eene vischrijke rivier.
DADIZEEL, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen; 1½ uur van Menen.
DAFAR, THAPHAR, of *Saphar*, onafhankelijk Arab. stad, prov. Hadramaut, aan eenen zeeboezem, met eene haven en handel in wierook. 16. 46. N. B.
DAFF, Schot. dorp in Renfrewshire.
DAFFER, Afr. eilandje bij de Z. kust, op 35. 46. L. 33. 20. Z. B.
DAFNE, Turk. riv. in Bulgarië, valt tusschen Marcenopoli en Varna in de Urana.

DAGABAT, eilandje in de Kaspische zee.

DAGADAW, eilandje in de Kaspische zee.

DAGELETS, eil. aan de O. kust van Corea, door LA PEYROUSE aldus genoemd; het heeft 3 mijlen in den omtrek en geene ankerplaats; de oevers zijn een regtstandige rotsmuur, met eenige kleine zandige inhammen, waar men aan land kan komen. Het is slechts één zeer groote berg, welke met hooge boomen bedekt is. Het is onbewoond, maar de inw. van Corea komen er soms hunne booten bouwen. 149. 8. L. 37. 25. N. B.

DAGENHAM, Eng. dorp, gr. Essex, aan de Theems: 1490 inw.: 3 m. O. v. Londen.

DAGEN, zie Daghoe.

DAGEOU, klein landschap in binnen Afrika, tusschen Darfur en Bergoo.

DAGERORT, zie Dagho.

DAGERSHEIM, Wurt. dorp, Neckarkreits, ambt Böblingen, met 940 inw.

DAGHESTAN, d. i. *bergachtig* land, Rus. prov. in Azië, tusschen Grusiën, de Kaspische zee, de riv. Koisu of Sulak en het Sneeuwgebergte Khalabar, hetwelk ten Z. de grenzen van Schirwan uitmaakt, en, uit hoofde van den doortogt bij Derbent, van veel belang is, wijl deze den ingang van Perzië belet. Het land is rijk in wijn, katoen, saffraan, koren, zijde en naphta, wordt deels door de Lesghiërs bewoond, en staat deels onder de Chans van Tarku, Chaidak, Tabasseran, enz., die aan de Russen cijnsbaar zijn. De inw. hebben eenen Tartaarschen tongval en zijn Mahomedanen.

DAGHISTAN of *Dahe*, prov. in Kabulistan, met de stad Sawe, aan de Tedzen.

DAGHO, DAGHOE of *Dagen*, Rus. eil. in de golf van Finland, gouv. Reval, kreits Habsal, door een smal kanaal van het eil. *Oesel* gescheiden. Het is, behalve de voorgebergten, 5 à 6 mijlen lang, 4 mijlen breed en bevat 5 kerspelen, welker inw. meest *Esthen* zijn, die zich niet alleen op den landbouw, veeteelt en visscherij, maar ook op allerlei kunsten en handwerken toeleggen, en onder welke kundige goud- en zilversmeden, geweer- en horologiemakers, timmerlieden, schrijnwerkers en muzijkinstrumentmakers gevonden worden. Ook is er eenige handel, bijzonder in Tewenhaven, aan de Oostkust. Bij het visschers dorp Dagerort, op 39. 35. L. en 58. 56. N. B. staat een vuurtoren, wijl de kust vol ondiepten en zandbanken is. 40. tot 40. 48. L. 58. 4. tot 59. B.

DAGLAND, Fr. dorp, dep. Dordogne, 4 mijlen Z. van Sarlat.

DAGMA, DAGOMAR, Arab. stad, prov. Oman, bij de zee. 23. 21. N. B.

DAGNALL, Eng. gehucht, gr. Buckingham, met 370 inw., 1 m. v. Ivinghoe.

DAGNO TERMIDAVA, Turk. stadje in Albanië, aan de zamenkomst van de Drino bianco en Nero. 37. 23. L. 42. B.

DAGOE, zie Dagho.

DAGOUE of *Dagua*, Egypt. stad aan den Nijl, 4 mijlen N. van Caïro.

DAGSBURY, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Delaware; 32 mijlen Z. O. van Baltimore.

DAGSHUR, Egypt. stad aan den W. oever van den Nijl, in welker nabijheid verscheidene pyramiden zijn.

DAGUPAR, stad op de W. kust van 't eil. Luzon. 138. 16. L. 16. 12. N. B.

DAHALAG of *Dahalak*, eil. in de Roode zee, aan de kust van Abyssinië, onder den Turk. bevelhebber van Masua staande, zijnde 37 Eng. mijlen lang en 18 breed; de grond is laag en effen, en bestaat uit wit zand en vast gruis met schelpen en andere voortbr. der zee vermengd. Er groeijen des zomers geene planten dan biezen voor de antilopen en geiten, welke laatste hier fraai zijn. Ook zijn er groote bosschen van acacia boomen. Van Maart tot October heerscht er eene onafgebrokene droogte, doch daarna regent het zoo geweldig, dat het geheele eil. overstroomd en de regenbakken voor het geheele jaar gevuld worden. Het bevat 12 dorpen, met vlijtige Arabische inw., die geen' landbouw hebben, maar door de geiten en de visscherij hun voornaamste voedsel vinden, terwijl zij schepen bouwen en volgens BRUCE eenvoudige en vreesachtige lieden zijn. Men vindt er 370 in rotsen gehouwene regenbakken, en vele schildpadden. 57. 36. L. 15. 44. N. B. BRUCE heeft dit eil. breedvoerig beschreven; zie zijn 1 deel.

DAHAMAN, Afr. dorp in Algiers; 6 mijlen Z. W. van Tiffesh.

DAHAY PUNT, de N. W. punt van 't eil. Panay. 139. 31. L. 12. 4. N. B.

DAHE, zie Daghestan.

DAHERA, Afr. stad in Sennaar.

DAHHI, Arab. dorp, prov. Yemen, met eene moskee, en 't graf eens heiligen.

DAHHMAK, Arab. stad, prov. Yemen.

DAHHR ASBAN, bergrij in Perzië, prov. Lar, langs de Perz. golf.

DAHL, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met 1000 inw. 2. Nederl. dorp in Luxemburg; ½ uur van Wiltz.

DAHLEM, DALEM of *Dahlheim*, Pruis. stadje, regdst. Aken, kreits Blankenheim, met 3,645 inw., fabr. en veeteelt. 2. Saks. stadje, ambt Meissen,

nen, met 1264 inw. 3. Rus. kerspel en kasteel, op een eiland, in den Duna.

DAHLENBURG, Han. vlek in het Lunenburgsch ambt Blekede, aan de Netze, met 352 inw. en linnenweverij.

DAHLENHEIM of *Dalheim*, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, arr. Straatsburg, met 600 Roomsche inw.

DAHLHEIM, zie Dahlem. No. 1.

DAHLUM, zie Groot Dalum en Salzdalen.

DAHME, Pruis. riv., regdst. Potsdam, welke van Storkow af bevaarbaar is, en bij Köpenik in de Spree valt.

DAHME, ommuurde Pruis. stad, aan de Dahme, kreits Juterbogk-Luckenwalde, met 2900 inw. en fabrijken.

DAHN of *Dhan*, Beij. vlek, Rijnkreits, aan de Lauter, met 950 Roomsche inw. en fabr.; 4 m. W. van Landau.

DAHNA, (AL) groote Arab. woestijn, prov. Nedsjed, ten Z. W. van 't pachalik Bagdad.

DAHNEC, Perz. stad in Segestan.

DAHOME, DAHOMEY, FOYER, aanzienlijke Negerstaat, op de kust van Guinea, ten O. van de Volta, met de prov. Whidah, Ardra, enz., en aanzienlijken slavenhandel. De willekeurige koning woont in Dahomey, en offert jaarlijks menschen aan de gedachtenis zijner voorvaderen op, wier graven hij met geronnen bloed van 50 menschen besprinkelt, wier ligchamen en hoofden op palen rondom de begraafplaatsen ten toon gesteld worden. Zijne lijfwacht bestaat uit 800 met musket, boog en pijlen gewapende vrouwen, waarvan hij er in het geheel 3000 in dienst heeft: zijne hoogste ambtenaren naderen hem niet dan op den buik kruipende en het stof van den grond likkende. De toegangen tot zijn paleis zijn met menschen bekkeneelen gevloerd, en de wanden met kakebeenen van omgebragte onderdanen ingeleid. Als hij sterft, dooden zijne vrouwen elkander, tot dat zijn opvolger een einde aan het bloedbad maakt. De inboorlingen verscheuren de slagtoffers alleen uit vermaak, want zij zijn geene menscheneters. Een luipaard is het voorwerp van openbare vereering. Volgens sommige berigten, zouden de landen Ardra, Fida of Whida, Fuin en het land dar Ayos aan den koning cijnsbaar zijn; anderen willen dat de koning aan dien van Ayos schatting betaalt. Men vindt er Engelsche, Fransche en Portugesche sterkten en kantoren.

DAHRA, eilandje in de Roode zee, bij de Arab. kust, 1 mijl Z. W. van Loheia.

DAHR-EL-CHUR, de hoogste kruin van den Antilibanon, in Aziat. Turkije.

DAHRYE, Egypt. dorp aan den Nijl.

DAILLY, Nederl. dorp, prov. Namen, met 245 inw. 2. Schot. kerspel, gr. Ayr, met 1756 inw.

DAIN, zie Ain.

DAINA, Aziat. dorp in Syrië, pachalik Aleppo, tusschen Antiochie en Chalcis.

DAINAZAN, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande; 1000 inw.

DAINS, Ier. eil. in de baai van Galway.

DAINUR, Perz. stad, prov. Irak.

DAIPILLY, O. Ind. stad in Cicacole.

DAIRAGO, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan; 4 m. N. W. van Milaan.

DAIR EL KAMAR, Turk. hoofdstad van 't land der Drusen, pachalik Tarablus, met 1800 inw.; 15 m. van Saide.

DAIRI of *Dairo*, zie Japan.

DAIRSIE, Schot. dorp, gr. Fife.

DAISOOR, O. Ind. stad in Carnate.

DAKA, Hong. dorp, kom. Wesprem.

DAKAR, kanaal der Atl. zee, bij Senegambia, in W. Afrika, hetwelk het eiland Goree van het vaste land scheidt.

DAL, zie Dalecarliërs.

DALABORG, Zweed. stadje in het W. Gothische Thalland, aan 't Weenermeer.

DALACA of *Dalhaka*, eil. in de Roode zee, over de kust van Ajan, 25 mijlen lang en 12 mijlen breed. Het staat onder eenen eigenen vorst, die den godsdienst der Abyssiniërs beleidt. Het is zeer vruchbaar; ook men vindt er parelvisscherijen. De inw. zijn dapper, sterk en groote zeeroovers. 15. 44. N. B.

DA-LAGOA, zie Delagoa.

DALAI LAMA, zie Lama.

DALAPIRI of *Dalupiril*, een der Philippijnen, omtrent 9 vierk. mijlen in den omtrek. 139. 6. L. 19. 15. N. B.

DALARNE, zie Dalecarlië.

DALARO, kleine Zweed. zeehaven in W. Gothland, met 100 huizen. 2. Eilandje in de Oostzee. 36. L. 59. 5. N. B.

DALAVYPETTY, O. Ind. stad in Coimbetoor; 4 m. N. W. van Erroad.

DALCKE, riv. in Han., welke 1 m. N. W. van Wiedenbruck in de Ems valt.

DALCZ, Hong. dorp in 't Banaat.

DALE, Ier. riv., valt bij Lifford in de Foyle. 2. Dorp op 't eil Cyprus, op eene hoogte; 4 m. Z. van Nicosia.

DALE-ABBEY, Eng. vlek, gr. Derby, met 412 inw.; 1 mijl van Derby.

DALECARLIË, DALARNE, THALLAND, KOPPARBERG of *Falun-Län*, stadhouderschap in Zweden, tusschen 59. 50. en 62. 14. N. B. gelegen en op 1169 (443¼) vierk. mijlen, 124,800 inw. bevattende, welke Dalecarliërs of *Dallie-*

lieden Dalbewoners genoemd worden, en om hunne dapperheid, opregtheid en trouw aan koning en vaderland beroemd zijn, waarom zij ook het regt verkregen hebben, den koning, waar zij hem ook ontmoeten, bij de hand te mogen vatten. Het land wordt door bergen en dalen, bosschen, heiden en meren doorsneden en door de Dal-Elf of Dalweer bespoeld. De voortbr. zijn: zilver, koper, ijzer, kalmeisteen, spiesglas, molen- en slijpsteenen, haver, gerst, vee, elandsdieren, enz. De inw. hebben hunne eigene van de Zweden verschillende taal en zeden. De hoofdstad is Falun.

Dalecarliё Rivier, zie Dal-Elf.

Dalek, gebergte in Voor Indië.

Dal-Elf, Dalecoe-Dalweer, groote riv. in Zweden, die aan eenen der hoogste bergen, tusschen Zweden en Noorwegen, op 62.15. N. B. ontspringt, met twee armen, de Ooster- en Wester Dal-Elf, uit het gebergte Wansjo en Kiallfjal komt, die zich bij het dorp Djuras vereenigen, wanneer deze rivier door Dalecarlië loopt en te Elfkarleby in de golf van Bothnië valt, doch om de menigvuldige watervallen, waarvan die bij Elfkarleby de prachtigste is, niet bevaarbaar is.

Dalem, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, opperschoutambt Tielerwaard, telt met Vuren 950 inw. Het heeft in 1813 en 1814 door de belegering van Gorkum veel geleden.

Dalem, Dalhem, Daalhem of *Gravendal*, Nederl. stadje, prov. en arr. Luik, digt bij de Maas, aan de Berwine, met 820 inw., een oud kasteel en wolweverijen. 3 m. N. O. van Luik.

Dalem, Voorstad der Nederl. stad Limburg, prov. Luik, aan de Oesdre, met bloeijende lakenfabrijken.

Dalem of *Dalheim*, Pruis. dorp, regdst. Minden, kreits Paderborn.

Dalen, Nederl. dorp, prov. Drenthe, hetwelk in 1813, zeer veel door den brand geleden heeft.

Dalen, zie Dahlem.

Dalenburg, Han. stadje, vorst. Luneburg, aan de Netze. 53. 13. N. B.

Daleschutz, Morav. dorp, kreits Znaïm, met 450 inw.

Daleszyce, Dalszyca, Pool. stadje, waiw. Krakau, in een diep dal, met 180 huizen; 4 m. W. N. W. van Racow.

Daleydem, Nederl. dorp in Luxemburg, 3½ uur van Vianden.

Dalfsen, Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwartier Salland, aan den regter oever van de Vecht, 2½ uur ten O. van Zwol, met 't huis *te Rechteren*, eene groote schoone kerk, waarin de tombe der graven van *Rechteren*; 900, doch met de menigvuldige buurtschappen wel 4300 inw.

Dalgain, Schot. dorpje, gr. Ayr, met 200 inw.

Dalgety, Schot. dorp, gr. Fife, met verscheidene koolpitten en 890 inw.

Dalgrim, Nederl. D. in N. Braband.

Dalhausen, Pruis. dorp, regdst. Minden, kreits Paderborn.

Dalheim, Nederl. dorp in Luxemburg, met 1055 inw. 2. Zie Dahlenheim.

Dalheit, Afr. eilandje in de baai van Howakil, op de kust van Abyssinië.

Dalhem, zie Dalem, No. 2. en Dalheim.

Dalias, Spaan stadje in Grenada.

Daligre, zie Marans.

Dalkarlar, zie Dalecarlië.

Dalkeith, Schot. vlek, gr. Edinburg, aan de Esk, met 4000 inw. en fabr.

Dalkey, Ier eil. aan de Z. zijde, van de golf van Dublin, gr. Dublin, met goede weiden. 53. 20. N. B.

Dalkey, Ier. eilandje in Dublin baai. 2. Ier. dorp, 3 mijlen van Dublin.

Dalkingen, Wurt. D., Jaxtkreits, Opper ambt Elwangen, met 600 inw.

Dall, Aziat. meer in Kabulistan, prov. Cachemir, bij derzelver hoofdstad, met onderscheidene kleine eil. Ten O. is een heuvel, met eenen tempel, die aan Salomo is toegewijd; ten W. is de heuvel Hirneh Porret, met eene moskee, en ten N. de groote en prachtige tuin Schahlima.

Dalla, stad in Achter Indië, op een evenensgenoemd eilandje, dat door de monden der riv. Irawaddy gevormd wordt. Men wint er veel zout.

Dalla Mohammedo, Fr. kolonie in Afrika, niet ver van de kust van Sierra Leona, aan aan de riv. Ballom.

Dallas, Fr. visschers dorp, dep. Neder Seine, nabij Dieppe.

Dallia, Slav. vlek, kom. Verovicz, aan den Donau, met 2 Luth. en 2 Grieksche kerken, visscherij, bijzonder van steur; 4 m. van Essek.

Dallwitz, zie Dalwitz.

Dallycotta, O. Ind. stad in Coimbetoor; 8 m. Z. van Coimbetoor.

Dalmachery, O. Ind. stad, prov. Mysore. 96. 51. L. 13. 45. N. B.

Dalmally, Schot. D., gr. Argyle.

Dalmatie, Oostenr. kon. langs de Oostkust van de golf van Venetië, door ruwe gebergten van *Croatië*, *Bosnië* en *Albanië* gescheiden, en tusschen 32. en 36. 33. L. en 42. 15. en 45. 10 N. B. gelegen. Het bevat met verscheidene eil., die tot hetzelve behooren, op 275

vierk. mijlen 12 steden, 16 vlekken, 943 dorpen, 50,000 huizen en 295,100, inw., waarvan 34,000 Uskochen, 8000 Italianen, 1800 Zigeuners, 900 Grieken en maar 400 Joden zijn, terwijl de overige tot de Morlaken, Montenegrijnen en andere Slavonische volken behooren, welke meestal den Griekschen godsdienst belijden, terwijl de Roomschen 3 aartsbisschoppen, 11 bisschoppen en 34 kloosters hebben. De heerschende taal is de Slavonische; in de zeesteden spreekt men Italiaansch, en de Morlaken hebben van de oude Illyriërs nog veel slecht Latijn behouden. De Dalmatiërs zijn een schoon menschensoort, stoute zeelieden en moedige soldaten, doch het overmatig gebruik van sterken drank werkt, zoo wel als de schadelijke uitdampingen der moerassen en de menigvuldige verhuizingen, zeer nadeelig op de toeneming der bevolking. Velen vinden hun bestaan als visschers, of als matrozen op koopvaardijschepen; anderen leven van den landbouw, de veeteelt en van den weinigen handel. Onder de bergen van dit land is de Biscova; en onder de rivieren de Zermagna, welke Dalmatië van Croatië scheidt, de Cherka, Cettina, Narenta en andere bekend; ook vindt men er eenige meren. Ook de golven van Cattaro en Quarnero, die de beste in de Adriatische zee zijn, en schilderachtige gezigten opleveren, behooren tot dit rijk. De grond is vruchtbaar, doch niet behoorlijk bebouwd, zoo dat talrijke landerijen ledig liggen; daarbij vindt men vele met moerassen bedekte oorden. De voortbr. zijn: marmer, kalk, zee- en steenzout, steenkolen, ijzer, minerale wateren, wijn, ooft, vijgen, amandelen, rozijnen, olie, saffraan, granen, bijzonder mais, hout, zijde, rundvee, schapen, paarden, visch, enz. De uitvoer bestaat voornamelijk in wijn, wol, zuidvruchten, olie, kaas, huiden, talk, vee, visch, timmer- en brandhout. Dit land kwam in 1798 aan Oostenrijk, in 1805 aan het kon. Italië, in 1810 bij de Illyrische prov., en in 1813 weder aan Oostenrijk; het wordt thans in 5 kreitsen, die van Zara, Spalatro, Macarsca, Ragusa en Cattaro verdeeld. De hoofdslad is Zara.

Dalmatië (Turksch) een gedeelte van Dalmatië, hetwelk de Turken in vroeger tijd van dit land hebben afgenomen, en dat zich van Bosnië tot Albanië uitstrekt, behoort, gedeeltelijk tot Bosnië en gedeeltelijk tot Herzegowina; de hoofdplaats is Trebigno.

Dalmatio, (St.) Ital. stadje in Modena; 5 mijlen Z. van Modena.

Dalmatio del Piano, (St.) Sard. stadje, gr. Nizza; 6 m. N. van Nizza.

Dalmatio Salvatico, (St.) Sard. stadje, gr. Nizza, 9 mijlen N. N. W. van Nizza.

Dalmatow, Russ. stad, gouv. Perm, kreits Jekaterinenburg, aan de Iset, met 900 inw. 56. 10. N. B. 79. 20. L.

Dalmelington, Schot. D., gr. Ayr.

Dalmeny, Schot. D., gr. Linlithgow.

Dalmow, O. Ind. stad, prov. Oude, aan den Ganges, met een fort en vele pagoden. 26. 3. N. B. 98. 50. L.

Dalquhurn, Schot. dorp, gr. Dumbarton, met katoendrukkerij en wolspinnerij.

Dalry, 2 Schot. dorpen in de gr. Ayr en Kirkcudbright; 't eerste heeft 2800 en 't andere 1060 inw.

Dalrymple, Schot. kerspel, gr. Ayr, langs de Doon zich uitstrekkende, met 800 inw. 2. Kaap op 't W. Ind. eil. Dominica, 2 mijlen Z. van Charlotte's town. 3. Kaap op 't Aziat. eil. Saghalië. 4. De grootste riv. van Diemensland in Australië.

Dalserf, Schot. dorp, gr. Lanark.

Dalsheim, Hes. vlek in de Rijnprov., kreits Spiers, met 550 inw.

Dalsland, zie Dalecarlië.

Dalszyca, zie Daleszyce.

Dalton, Schot. kerspel, gr. Dumfries; 690 inw. 2. Eng. vlek, gr. Lancaster; 645 inw. 3. Eng. vlek, gr. Lancaster; 460 inw. 4. Eng. vlek, gr. York, bij Huddersfield, met 1700 inw.

Dalwitz, Boh. D., Elbognerkreits.

Dalziel, Schot. dorp, gr. Lanark.

Dam, Nederl. stadje, prov. West Vlaanderen, een uur van Brugge, voorheen eene wel bezochte haven, thans met 7 à 800 inw. 2. Zie Appingadam. 3. Pruis. stad, regdst. Frankfort, Koningsberger kreits, aan de Miezel, met 2100 inw.; 12 mijlen O. N. O. van Berlijn.

Dama, Arab. stad, prov. Nedsjed. 2. Kaap op de W. kust van Sumatra.

Damak, een der vier regentschappen van het distr. Samarang, op het eil. Java in O. Indië Het is zeer vruchtbaar in rijst, voor een groot gedeelte vlak en met vele vaarten en kanalen en de riv. Damah, eene der schoonste van Java, en die verscheidene uren ver bevaarbaar is, doorsneden. De eveneensgenoemde hoofdstad ligt aan dezelve, is eene der oudste steden van Java, nagenoeg door 3,000 Javanen bewoond, met een klein fortje.

Damala of *Thamala*, Turk. dorp op

op de O. kust van Morea, omtrent ter plaatse waar het Oude Træzene lag; 16 mijlen Z. O. van Napoli di Romania.

DAMAN, Port. zeestad aan de W. kust van Voor-Indië, in de prov. Aurungabad, aan eene riv. van denzelfden naam, die haar in eene oude en nieuwe stad verdeelt en in de golf van Cambaya valt. Zij heeft 10 bolwerken en het fort St. Hieronymus, 7 kerken, vele kloosters, eene haven voor kleine schepen en 6,000 Christen inw., welke schepen van teakhout bouwen, en eenigen handel met de Indische waren op Mozambique drijven, waarvoor zij goud, ivoor, enz. terugbrengen. 20. 18. N. B.

DAMANHUR, Egypt. stad, prov. Bahire, aan het kanaal, hetwelk uit den W. arm van den Nijl naar Alexandrië loopt, de zetel van den bey van Bahire en het middelpunt van den handel met het in den omtrek geteeld wordende katoen. Er is eene Koptische kerk.

DAMANSCHE, zie Dammsche zee.

DAMAPETTA, O. Ind. stad in Golconda.

DAMAPOURY, O. Ind. stad in Dowlatabad; 5 mijlen Z. O. van Neermul.

DAMAQUIL, Z. Amer. rivier in Dariën, die in de golf van Dariën valt.

DAMAR of *Dhamar*, Arab. stad in het bergachtig gedeelte van de prov. Yemen, met eene beroemde hooge school, voor de Mahomedaansche secte Zeidi voortreffelijke paardenfokkerij, en 5,000 huizen. 14. 32. N. B. 61. 58. L.

DAMARABAD, Perz. stad, prov. Mekran.

DAMARAN, O. Ind. eiland, omtrent 14 m. in den omtrek. 137. 36. L. 10. 5. N. B.

DAMARAS, ruw en arm Kafferras in Z. Afr., wonende aan de O. kust, ten N. van de Oranje riv. tot aan den keerkring.

DAMARISCOTTY, riv. in de N. Amer. Rep., die op 43. 46. N. B. 308. 16. L. in zee valt.

DAMAS, zie Damascus.

DAMASAN, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne; 6 uren ten O. van Marmande.

DAMASCUS, Turksch pachalik, het Z. deel van Syrië, tusschen het pachalik Haleb, de woestijn van Syrië, Arabistan, de woestijn Dschiofar, de Middell. zee en de pachaliks Akre en Tarablus, of tusschen 53. 37. en 56. 59. L. en 30. 58. en 35. 25. N. B. gelegen. In het W. vindt men de bergen, Libanon en Antilibanon, terwijl de Gebel el Chaik het land doorsnijdt, dat door de Arden, Aasi en Barady of Chrysorrhoas gedeeltelijk bespoeld wordt, en waarvan de laatste met hare takken, een groot meer vormt. Het land zoude, indien het welbebouwd werd, zeer veel kunnen opleveren, doch uit vrees voor de roofzieke Beduinen, wordt alleen de grond om de stad Damascus door Fellahs bebouwd. Zelfs buitenlands zijn de groote en voortreffelijke Damascener pruimen, welke uit dit land afkomstig zijn, bekend, zoo ook de muscaat roos van Damascus, welke zeer aangenaam ruikt en waarvan de stok 8 tot 10 voeten hoog wordt, en de druif van Damascus, welke men aan den ingesneden steel laat droogen en die de beste rozijnen geven. De inw. worden ten hoogste op 900,000 geschat, behalve de Fellahs in de vlakten van Damascus, Gasa, Ramleh en Jaffa en andere volksstammen op de bergen. Het pachalik wordt in 10 sandschakaten en het ajalik Palestina verdeeld.

DAMASCUS, Turk. Aziat. stad, hoofdpl. van voorn. pachalik, aan het Z. O. einde van den Libanon, in eene vruchtbare en wel bebouwde vlakte, aan 3 armen der woestijnriv. de Barady; zij is de zetel van eenen pacha of beglerbek van drie paardenstaarten, onder wiens bevel, als Emir-al Hadschi, de groote karavaan met Mahomeds vaandel naar Mekka gaat, en van den Griekschen patriarch van Antiochië. Zij heeft uitgebreide voorsteden, sterke muren, 9 poorten, 1 kasteel in het midden van de stad, 200 moskeën, verscheidene Christen kerken, 2 Roomsche kloosters, 8 synagogen, hospitaal voor bedevaartgangers, groote koffijhuizen, bazars en 200,000 inw., waaronder 20,000 Roomsche Christenen, 5,000 van andere gezindten en 1000 Joodsche huisgezinnen zijn. Men vindt er meer dan 4,000 fabr. voor zijden en katoenen stoffen, verder voor de alom bekende damascener degenklingen, messen, kruid, zeep, wol, welriekende wateren. Ten tijde der groote heilige karavanen komen hier wel 40,000 vreemdelingen, en alles wemelt dan van kameelen, kooplieden en pakgoederen; de Pacha geleidt haar met 5,000 man, wijl hij voor dezelve moet instaan: ook vertrekken van hier karavanen op Caïro en Damiate. Zij is de geboorteplaats van den aardrijkskundigen ABULFEDA. 33. 47. 46. N. B. 54. 30. L.

DAMASENSA, Afr. dorp van 't rijk Jagra, digt bij de Gambia.

DAMASK, zie Damascus.

DAMAUN, Port. zeehaven in O. Ind., prov. Aurungabad. 90. 47. L. 20. 22. N. B.

DAMAVEND, een der hoogste bergtakken van Perzië, die van de Ajagha-Tag afkomt.

DAMAZEN, Fr. dorp, dep. Lot en Ga-

Garonne, arr. Marmande, met 1000 inw.

DAMBACH, Fr. stad, dep. Ned. Rijn, arr. Schlettstadt, aan de Scheer, met 2700 inw., roode wijnteelt en ijzererts.

DAMBANNA, Afr. stad in Konkadoo.

DAMBOA of *Dembea*, Afr. prov. van Abyssinië, die zeer vruchtbaar is in tarw. De hoofdstad Dambea, ligt niet ver van de bronnen van den Nijl.

DAMBLAIN, Fr. vlek, dep. Vosges, arr. Neufchateau, met 1000 inw.

DAMBORZITS, Morav. vlek, kreits Brunn, met 1500 inw.

DAMBU, Afr. stad in Nigritië, in het rijk Burnu, met een groot zout meer.

DAMCEVOIR, Fr. D., dep. Op. Marne.

DAME AVELMES, Nederl. dorp, prov. Z. Braband.

DAME MARIE, kaap op St. Domingo. 2. Zie Dammarie.

DAMEL, lands. in Afrika, aan de kust van Guinea, bij 't eil. Goree.

DAMELAUS, stad op de O. kust van 't eil. Borneo. L. 3. 2. N. B.

DAMERKIRCH, zie Dannemarie.

DAMERY, Fr. vlek, dep. Marne, arr. Epernay, aan de Marne, met 1850 inw., welke voortreffelijken wijn telen.

DAMGAN, hoofdpl. van 't distr. Damgan, in de Perz. prov. Chorassan, dat voor 't oude Hecatompylos gehouden wordt. 71. 22. L. 35. 50. N. B.

DAMGARD of *Damgarten*, Pruis. stad, regdst. Straalsond, aan de riv. en baai Reckenitz, met 825 inw.

DAMIAN, Sard. stad in Piëmont; 1500 inw.; 6 mijlen W. van Coni. 2. N. Amer. eilandje, in de golf van Californië.

DAMIANO, (St.) Sard. vlek in Piëmont, prov. Asti, aan de Borbo, met 5,800 inw. 2. Vlek aldaar, 8 mijlen W. van Cuneo. 3. Dorp in den Kerk. Staat, in Terra di Romagna, 3 mijlen Z. Z. W. van Cesena.

DAMIATE, Fr. vlek, dep. Tarn.

DAMIATE of *Damiette*, vermaarde stad in Neder Egypte, prov. Bahari, aan den O. hoofdarm van den Nijl, die hier weinig meer dan 100 voeten breed is, en niet dan voor de kleinste schepen bevaarbaar is, 2 mijlen van deszelfs mond, in een zeer vruchtbaar oord, met 1 kasteel, 12 moskeën en 80,000 (30,000) inw., die linnen en half zijden stoffen fabr. hebben. Zij is de stapelplaats van alle waren, die uit Syrië naar Egypte komen, terwijl zij in lijnzaad, katoen, zijde uit Syrië, rijst, (waarvan de Europeanen jaarlijks voor 1½ millioen uitvoeren), koffij, linnen, Indische stoffen, salmoniak en koren, eenen aanzienlijken handel drijft. De inw. leven vrij onafhankelijk van de Turksche regering, en mishandelen uit godsdiensthaat, niet zelden de Christen kooplieden, die bij hen komen, waarom dezen hunne zaken meestal door inlanders laten verrigten; ook zijn er geene vreemden consuls in deze stad. Behalve door de inneming van den heiligen LODEWIJK en de verwoesting der Arabieren, is deze stad, ook in onze Vaderlandsche geschiedenis bekend, door dien WILLEM I, graaf van Holland, haar in 1219 met eene aanzienlijke magt Nederlanders veroverde, waaromtrent de inw. van Dokkum en Haarlem elkander de eer betwisten van het meest te hebben uitgemunt, en waarvan de laatste stad, niet tot belooning van dapperheid, maar uit hoofde van het gedurig verblijf van den vorst, zilveren klokjes ten geschenke kreeg, waaruit het luiden der Damiaatjes aldaar den oorsprong heeft. 31. 26. N. B. 49½ L.

DAMICOTTA, Ind. stad in Coimbetoor.

DAMILS, Oosteur. dorp in een bergachtig oord van Tirol, kreits Bregenz, aan eenen zijtak van de Bregenz.

DAMISON, O. Ind. stad in Bootan.

DAMM, Beij. dorp, Ned. Mainkreits, distr. Aschaffenburg aan de Aschaff, 1080 inw. 2. Zie Altdamm en Dobberan.

DAMMY, eil. tusschen Timor en Nieuw Guinea in Australië, tot de landvoogdij van Banda behoorende, met eenen vuurberg en eenen post der Nederlanders.

DAMME, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen; 800 inw.; 2 m. van Sluis.

DAMMARAS, stam der Bosjesmannen, in het Z. van Afrika, met eigene taal en zeden. Zij hebben, in plaats van haar, glanzende zwarte wol, en staan op den laagsten trap van beschaving.

DAMMARIE of *Dame Marie*, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, met 245 huizen.

DAMMARTIN, Fr. stadje, dep. Seine en Marne, met kantfabr. en 1918 inw.

DAMME, Han. voogdij in Osnabrug, met 4200 inw., en het dorp Damme met 300 huizen. 2. Zie Dam, No. 1.

DAMMERSEE, Han. meer, tusschen het vorst. Osnabrug en het gr. Diepholz.

DAMMERSFELD, berg in Hessen, vorst. Fulda, 3,640 voeten boven de oppervlakte der zee verheven.

DAMMHAGEN, Han. kerkdorp, hert. Bremen, digt bij de Wezer.

DAMMOO, O. Ind. stad in Baglana.

DAMMSCHE SEE, bevaarbaar en vischrijk meer in 't Pruis. regdst. Stettin, bij de stad Altdamm.

DAMMSFELD, Beij. D., Ned. Mainkreits.

DAMNA, Arab. stad, prov. Nedsjed.

DAMNAL, O. Ind. stad in Golconda.

DAMOOT, O. Ind. stad; 16 mijlen N. W. van Poonah.

DAMOR of *Tamora*, Turk. stad in Syrië, prov. Damascus.

DAMOT, Afr. prov. van Abyssinië, aan de Bahr-el-Azrek.

DAMOUR, Aziat. riv. in Syrië, die tusschen Saide en Bairout in de Middell. zee valt.

DAMPA, Afr. dorp van Bambarra.

DAMPHREUX, Zwits. dorp, kant. Bern.

DAMPICOURT, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, met 246 inw.

DAMPIER, (STRAAT VAN) straat in Australië, tusschen N. Guinea en N. Brittanje, door DAMPIER ontdekt.

DAMPIER, (STRAAT VAN) straat in O. Ind., tusschen de eil. Battanta en Waigioe, van 12 tot 40 vademen diep.

DAMPIER, (BAAI VAN) ruime baai op de W. kust van Nieuw Holland.

DAMPIER (RIFF VAN), klip op 13. 58. Z. B. en 142. 21. L.

DAMPIER, (ARCHIPEL VAN) Austr. archipel bij Nieuw Holland, bij de Witt's land, ongeveer op 20 Z. B.

DAMPIERRE, Fr. vlek, dep. Op. Saône, met ijzerwerken en 1350 inw. 2. Fr. dorp, dep. Nièvre, met ijzerwerken en 80 huizen. 3. Fr. dorp, dep. Ned. Charente. 4. Fr. dorp, dep. Côte d'Or. 5. Fr. dorp, dep. Seine en Oise. 6. Fr. dorp, dep. Indre. 7. Fr. D., dep. Aube. 8. Drie Fr. D., dep. Cher.

DAMPORT, zie Davanport.

DAMPREMY, Nederl. dorp bij Charleroi, prov. Henegouwen, met koolmijnen.

DAMPTCOURT, Nederl. dorp in Luxemburg; $1\frac{1}{2}$ uur van Virton gelegen.

DAMRA, O. Ind. stad, distr. Dindigal.

DAMSAY, een der Schot. Orcadische eil. in de N. O. bogt van Mainland.

DAMSBO, Deen. vlek en haven op de W. kust van het eil. Funen.

DAMSONG, O. Ind. stad, prov. Boetan, aan de Teesta of Yo Sanpoo. 106. 54. L. 27. 5. N. B.

DAMSTERDIEP, naam van de riv. de Fivel, in de Nederl. prov. Groningen.

DAMVILLE, Fr. vlek, dep. Eure, arr. Evreux, met 920 inw.

DAMVILLIERS, Fr. stadje, dep. der Maas, arr. Montmedy, met 800 inw.

DAN, N. Amer. riv. in N. Carolina.

DANARAKIE, Perz. stad, prov. Irak-Adjem; 18 m. O. van Ispahan.

DANAUPAN, meertje op 't eil. Sumatra.

DANBURY, N. Amer. vlek, prov. Connecticut, met 3600 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Essex, met 760 inw.

DANBY, Eng. dorp, gr. York, met 1145 inw. en eene diergaarde.

DANCALI of *Dankali*, Afr. koningrijk in Abyssinië, langs de Roode zee, tusschen de golven van Azab en Annesley, met vele zandwoestijnen, en weinig en slecht water, maar veel steenzout. De Mahom. inw. schijnen van Arab. afkomst te zijn. Hoofdpl. Bailur.

DANCE-PUNT, N. Amer. kaap in Virginië, in James riv. 300. 3. L. 37. 12. N. B.

DANCORA, Z. Amer. eilandje bij de Brazilische kust. 22. 20. Z. B.

DANDA, dorp, kaap en riv. in het Afr. rijk Congo, in Ned. Guinea. 2. O. Ind. stad; 9 mijlen N. van Goa.

DANDAR, weinig bekend onafhankelijk O. Ind. distr. in de prov. Guzeratte, op omtrent 25. N. B.

DANDERA, dorp in Op. Egypte, ten Z. van de stad Farschiut, nabij den Nijl, in eene onvruchtbare landstreek.

DANDUNAKIN, Perz. stad in Chorasan.

DANE, Eng. riv., gr. Chester.

DANE'S ISLAND, eilandje bij de N. W. kust van Spitsbergen. 79. 42. N. B. 27. L.

DANEBORG, Deen. vesting op de kust van Coromandel, bij Tranquebar.

DANEMOINE, Fr. stadje, dep. Yonne.

DANEMORA, Zweed. vlek, prov. Upland, met 25 beroemde ijzergroeven, welke jaarlijks 90,000 schip ℔ ijzer opleveren; 9 mijlen N. van Upsal.

DANET, zie Denat.

DANGAJA, zie Bundelkund.

DANGALA, Afr. rijk in Nubië, vruchtbaar in gierst en palmboomen, door Mahomedanen bewoond, en aan Sennaar cijnsbaar. De hoofdstad van denzelfden naam, met leemen huizen, telt 10,000 huisgezinnen. Handel op Egypte.

DANGANA, Afr. dorp aan den Senegal.

DANGÉ, Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Chatellerault, met 678 inw. 2. Rus. riv. met eene haven aan de Memel.

DANGEAU, Fr. D., dep. Eure en Loire.

DANGER ISLANDS, groep van den Austr. archipel der Chagos eil. 10. 51. Z. B. 210. 35. L.

DANGER RIVER, riv. in W. Afr., die op 2 N. B. in den Atl. oceaan valt.

DANGILON, Fr. stadje, dep. Cher.

DANGINES, eilandje op de Afr. O. kust. 4. Z. B.

DANGOLSHEIM, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, met 638 inw.; 4 m. van Straatsburg.

DANGU, Fr. vlek, dep. Eure.

DANGY ET PONTBROCARD, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Canisy.

DANHOLM, Pruis. eilandje tusschen Straalsund en 't eil. Rugen.

DANIA, W. Afr. riv. tusschen kaap Verga en de Sierra Leona. 2. Haven op 't Illyr. eil. Guipana, nabij Ragusa.

DANICHA, Rus. Aziat. stad, gouv. Tobolsk, aan de Chatanga. 70. 45. N. B.

DANIEL, (EAU DE) of *d'Alais*, minerale wateren bij de Fr. stad Alais.

DANIEL, eil. tot de Austr. groep van ARROWSMITH behoorende.

DANIELE, (ST.) een welvarend Lomb. Ven. stadje in Friuli, met 1700 inw. 46. 9. 1. N. B. 2. Illyr. D., kreits Görz.

DANILOW, Rus. stad, gouv. Jaroslaw, met 1250 inw. 58. 20. L. 58. 15 N. B.

DANIOW, Afr. dorp, aan de slavenkust, in 't rijk Whidaw.

DANKERODE, Pruis. dorp in 't Harzgebergte, regdst. Merseburg, met 934 inw.

DANN, Fr. vlek, dep. Meurte. 2. Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 600 inw.

DANNAVAN, O. Ind. eilandje, bij de O. kust van Borneo. 136. 36. L. 4. 49. N. B.

DANNEMARIE of *Damerkirch*, Fr. vlek, dep. Ned. Rijn, met 724 inw.

DANNENBERG, Han. gr. en ambt van Lüneburg, zonder de stad, met 6,110 inw.; de hoofdstad Dannenberg heeft 1426 inw. en fabr. 53. 8½ N. B. 28. 51. L.

DANNENFELS, Beij. dorp, Rijnkreits, bijna midden op den Donnersberg, met 125 inw. en veel kastanjeboomen.

DANNES, Fr. visschers dorp, dep. Pas-de-Calais, bij Boulogne.

DANNHAUSEN, Wurt. D., Isarkreits.

DANNOWITZ, 2 Morav. dorpen in de kreitsen Brünn en Znaym.

DANSHALT, Schot. dorp bij Auchtermuchty in 't gr. Fife.

DANSTADT, Beij. dorp in den Rijnkreits, met 600 inw.

DANTUMAWOUD, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij Dantumadeel, nu arr. Leeuwarden.

DANTZIG, Pruis. regdst., hetwelk op 150 vierk. mijlen, 266,500 inw. bevat, en in 8 kreitsen, als: Dantziger stad- en Dantziger landkreits, de Neustadter, Karthuizer, Behrendtsche, Stargardtsche, Mariënburgsche en Elbingsche kreitsen verdeeld.

DANTZIG (STAD) KREITS, Pruis. kreits, in voorn. regdst., welke op 1 vierk. mijl 52,820 inw. bevat.

DANTZIG, (LAND KREITS) Pruis. kreits, in het regdst. van denzelfden naam, welke op 16 vierk. mijlen 26,750 inw., doch geene steden heeft.

DANTZIG, Pruis. stad in voornoemd regdst., eene beroemde koopstad en vesting, aan den linker oever van den Weichsel, 1 uur van deszelfs mond in de Oostzee, alwaar de kleine riv. de Rodun en Motlau, die door de stad loopen, zich met den zelven vereenigen. Zij is de zetel van een' opper president van W. Pruissen, en der regerings-collegiën, enz. van het regdst., heeft 4 poorten, 19 bastions en zeer aanzienlijke werken, ten N. en W. op de aanmerkelijke hoogten, den *Bisschopsberg* en *Hagelsberg*, met eene nieuw aangelegde citadel, die door onderäardsche gangen met de stad gemeenschap heeft. De omtrek der stad, behalve de voorsteden (zie hier onder) wordt op eene halve mijl berekend. Binnen de muren wordt zij in de Rechtstadt, Altstadt, Vorstadt, Niederstadt, Speicher-insel en Langgarten verdeeld, waarvan de Rechtstadt het beste en rijkste deel der stad is, dat verscheidene schoone huizen en breede straten heeft. De Altstadt is van hoogen ouderdom, en het slechtste deel van allen. Het schoonste gebouw is de nieuwe schouwburg, een met koper bedekt koepelgebouw, welks front door 4 dorische zuilen gedragen wordt en van binnen met veel smaak is ingerigt; onder de 21 kerken zijn 13 Luthersche, 4 Hervormde en 4 Roomsche; de voornaamste is de beroemde Luthersche hoofdkerk van St. Maria, die 318 voeten lang, van 142 tot 218 voeten breed, en tot aan het verwulf, dat op 28 schoone pilaren rust, 98 voeten hoog is, terwijl het, behalve met eenen toren, die 228 voeten hoogte heeft, nog met 10 andere torentjes versierd is; aan een' pilaar, ter linkerhand van het altaar, hangt het beroemde schilderstuk van den Nederlandschen uitvinder der kunst om met olieverw te schilderen JOHANNIS VAN EYK, *het laatste oordeel*. Ook zijn de kerken van de H. Catharina, die van Petrus en Paulus, de hospitaalkerk, St. Elizabeth in de Altstadt, enz. bezienswaardig. Nog is hier een weesen vondelingshuis, een armhuis, tuchten werkhuis, 7 hospitalen, een carmeliten- en een nonnenklooster. Onder de overige merkwaardige gebouwen behooren het raadhuis of de jonkerhof, twee tuighuizen, de beurs, en vooral het *Speicher* of het groote koren- en waren magazijn, hetwelk uit 100 groote en 6 à 7 verdiepingen hooge huizen bestaat, en midden in de stad op een eil. van de Motlau gelegen is, dat door bruggen met de andere deelen der stad gemeenschap heeft, en op welk eiland, om alle gevaar van brand te verhoeden, niemand mag wonen, terwijl het des nachts door wachten en vreesselijke groote honden bewaakt wordt. Verder heeft Dantzig een gymnasium met eene openbare boekverzameling, eene kweekschool voor schoolonderwijzers, een koninklijk instituut

tuut voor de zeevaart, een natuurkundig gezelschap met een kabinet van naturaliën, waarin onder anderen vele zeldzaamheden van Otaheiti en Nieuw Zeeland, die het gezelschap van de beroemde reisgenooten van COOK, BANKS en SOLANDER tot een geschenk ontving; een genootschap voor de proefondervindelijke natuurkunde, met eene sterrenwacht op den Bisschopsberg, een gezelschap tot redding van drenkelingen en schijndooden, een gezelschap tot ondersteuning van jongelingen van goeden aanleg, een bijbelgenootschap, enz., benevens 4,570 huizen en 52,800 inw., welke fabr. voor suiker, vitriool, potasch, salpeter en barnsteen, aanzienlijke branderijen en likeurstokerijen hebben, maar vooral van den handel bestaan, welke door het collegie van koophandel en zeevaart, (*commerz und admiraliteits collegium*) en een bankkantoor bevorderd wordt, en bijzonder koren, hout, wol, hennep, vlas, potasch en eenige fabrijkwaren, als zijden en passementen, lakens, wollen stoffen, kousen, hoeden, leder, handschoenen, linnen, bombazijn, kurk, suiker, zeep, stijfsel, staal, lak, goud- en zilverboorden, likeuren, barnsteen, enz. uitvoert, terwijl de invoer in wijn, olie, tabak, ijzer, kalk, teer, leder, katoen, zeildoek, enz. bestaat. In 1817 had de stad 82 zeeschepen. Tusschen de wallen en buitenste vestingwerken, en buiten dezelve, liggen de voorsteden Fahrwasser of Neufahrwasser, de eigenlijke haven van Dantzig, langs de Westervaart, de eenigste bevaarbare arm van den Weichsel, met 1200 inw. en twee vuurbaken van gaslicht; Langfuhr aan de Breuten, met twee openbare gebouwen, vele smederijen en 1128 inw.; Schidlits, Stolzengarten en Neugarten, met 1200 inw.; Schottland, Stadtgebiet en Petershagen, aan de beide zijden der Nieuwe Radaune, met 600 inw.; St. Albrecht, aan de Nieuwe Radaune, met 720 inw. Vele dezer voorsteden werden door de belegering van 1807 en 1813 geheel of gedeeltelijk verbrand en hebben veel geleden. De stad berekende haar verlies, van 1807 tot 1814, op 250 milloenen florijnen. Zij was tot in 1772, of zelfs nog tot in 1793, een vrije staat, kwam toen aan Pruissen, werd in 1807 door de Franschen veroverd en in 1813, na een zwaar beleg, aan Pruissen wedergegeven. Aan den zeekant verdienen de inrigtingen van den burger BIÖRN, om de duinen en zandheiden te ontginnen, vooral opmerking. Zij is de geboorteplaats van den sterrekenkundigen JOH. HEVEL en den beroemden geschiedschrijver J. W. van ARCHENHOLZ. 36. 18. 17. L. en 54. 20. 48. N. B.

De hier gebruikelijke munten zijn:

De Holl. ducaat à 12 florijnen	. . . .	*f* 5 : 25
Reichsthaler à 6 ——	. . . .	- 2 : 62,5
Thaler à 90 gross. 3 ——	. . . .	- 1 : 31
Florin à 30 —— 1 ——	. . . .	- 0.: 43

1 gros doet 3 schell., en 1 schell. 3 pfenn.

DE WISSEL IS OP

Amsterdam 420 gros meer of min voor 1 pond Vlaam. of *f* 6
Hamburg 183 dito . . . . 3 mark banco.
Londen $26\frac{1}{2}$ florijn . . . . . . 1 pond sterl.

Op andere plaatsen wordt van Dantzig weinig *à droiture* gewisseld, maar de meeste negotie wordt aldaar met Hamburger en bijzonder met Amsterdamsche brieven gedaan. Het gewone Uso is 14 dagen.

De wisselbrieven op eenige maanden of dagen zigt hebben 10 respijtdagen, doch op zigt zijnde, moeten zij binnen 24 uren betaald worden.

DANUBA, Afr. D. in 't rijk Tomani.

DANVERS, N. Amer. dorp in Massachusets, gr. Essex, met 2300 inw.

DANVILLE, 2 N. Amer. dorpen, prov. Vermont en Kentucky.

DAO, O. Ind. eil. bij Timor, waarvan de inw. meest goudsmeden zijn.

DAOGAUT, Aziat. stad in Tibet.

DAOUBU of *Sakammennaia*, Rus. lands. ten O. van het meer Baikal, met eenen bergachtigen grond, koude luchtsgesteldheid, dennen bosschen en door Tungusen bewoond.

DAOUD, O. Ind. stad in Malwah.

DAOUDCANDY, O. Ind. stad in Bengalen, aan de Goomty. 111. 22. L. 23. 30. B.

DAOUDNAGUR, O. Ind. stad in Behar.

DAOUDPORE, O. Ind. stad in Bengalen, aan de Bhagurutty; 2 mijlen N. van Plassey.

DAOUK, Turk. Aziat. dorp in 't pachalik Bagdad; 9 mijlen van Kerkook.

DAOULAS, zie Doules.

DAPAR, eil. der Maldiven in Azië.

DAPITANS, weinig bekend volk op het O. Ind. eil. Mindanao.

DAPLASS, stad op de N. O. kust van 't eil. Luzon. 140. 22. L. 14. 28. B.

DAPPES, zeer sterke bergpas of doortogt in Zwitserland, kanton Waadland, achter den Berg Dole, tot het Jura gebergte behoorende en 600 morgen groot. Het werd in 1802 met Frankrijk verenigd en in 1814 wel aan Zwitserland wedergegeven, doch in 1817 door Frankrijk teruggehouden.

DAPS, Deen. riv. in 't hert. Sleeswijk, valt in de kleine Belt, 4 mijlen N. O. van Hadersleben.

DAR, Turk. Aziat. dorp, 9 mijlen van Bassora.

DARA of *Darha*, Oase in Marocco, prov. Tafilet, met Moorsche en Joodsche inw., die in dadels, indigo en struisvederen handel drijven.

DARA, stad in bovengenoemde Oase.

DARA, riv. in genoemde Oase, welke jaarlijks het land overstroomt en vruchtbaar maakt.

DARABJIRB of *Darab-guierd*, Perz. stad, prov. Kerman, in een aangenaam oord, met 13000 inw. 72. L. 29. N. B.

DARABIN, stad in Chowaresme.

DARAH of *Dras*, lands. in N. Afr., door de Darah bewaterd, hebbende ten N. en W. het gebergte Atlas, dat het van Marocco scheidt, en ten Z. de groote woestijn: het is wel voorzien van dadelen, geiten, koper, ijzer en spiesglas.

DARBEGERD, Perz. stad, prov. Kerman.

DARAKARDIN, Turk. Aziat. stad in Diarbekir; 5 mijlen Z. W. van Nisibin.

DARAMAJORE, stad op de Z. W. kust van 't eil. Java; 10 mijlen O. van Batavia.

DARANAGUR, O. Ind. stad, prov. Delhi, aan den Ganges. 95. 50. L. 29. 16. N. B.

DARANDUK, O. Ind. stad in Dowlatabad.

DARANGERA, dorp op de W. kust van Ceylon; 3 m. Z. Z. O. van Calitoor.

DARAPORAM, O. Ind. stad van Mysore, prov. Z. Coimbetoor, aan de Amarawati, met een kasteel, rijst- en tabakstcelt. 95. 19. 45. L. 10. 45. N. B.

DARAVERAM, O. Ind. stad, prov. Mysore; 2 m. Z. W. van Tadimeri.

DARBAND, zie Derbent.

DARBEIDA of *Anafa-Anfé*, Afr. stad en haven in Fez, prov. Siedma, 9 uren van Sale, met veel verzending van koren. 10. 10. L. 33. 37. 40. N. B.

DARBON, berg met zoutbronnen en steenkolenmijnen, in het hert. Savoije.

DARBY, zie Derby.

DARDA, Hong. vlek, kom. Barany.

DARDANELLEN, Turksch *Boghas-Hezarleri* en *Kilidbar*, vier sterke kasteelen, gelegen aan de zeeëngte van Gallipoli of aan den Hellespont, ook wel straat der Dardanellen genoemd, die $\frac{1}{3}$ mijl lang is, en de zee van Marmora met den Archipel verëenigt, op de Europesche en Aziatische kust tegen over elkander gelegen, zoo dat zij de genoemde straat bestrijken en dus als de sleutel van Konstantinopel aangemerkt kunnen worden. De eerste ingang van de straat wordt door twee kasteelen op de tegenover elkander gelegene kusten verdedigd, welke de *nieuwe kasteelen* genoemd worden, omdat zij het eerst in het midden der 17 eeuw, onder MAHOMED IV aangelegd werden, ten einde de Turksche vloot tegen de Venetianen te beschermen: zij zijn ongeveer 2000 vademen van elkander verwijderd. Vier uren meer Noordwaarts heeft men de *oude kasteelen*, welke MAHOMED II, terstond na de verovering van Konstantinopel, liet bouwen, en die slechts 750 roeden van elkander verwijderd zijn. Het eene, Avido (Abydus), of kasteel van Natolië, ligt in Azië, op 44. 55. 30. L. en 40. 37. B., het andere Sesto of slot van Romanië, ligt in Europa. Reeds in 1770 waren deze forten bijna geheel vervallen, zoo dat de Rus. admiraal ELPHINGSTONE er door zeilde; naderhand werden zij door den baron TOTT hersteld en bijna onverwinnelijk gemaakt; doch de werkeloosheid der Turken laat ze telkens vervallen. Het water, dat uit de Zwarte zee komt, stroomt zoo geweldig in den Archipel, dat men bij tegen- of zwakken wind, niet in de zeeëngte komen kan.

DARDANELLEN, (KLEINE) twee forten, aan de zeeëngte, door welke men uit de golf van Lepanto vaart. Het eene, of het kasteel Livadië, ligt in Griekenland, het andere, het kasteel van Morea, ligt op 't schiereïl. van dien naam.

DARDESHEIM of *Dardessen*, Pruis. stad, regdst. Maagdenburg, met 1280 inw. 28. 31. 35. L. 51. 58. 43. N. B.

DARDESSEN, zie Dardesheim.

DAREC, Perz. stad in Seistan.

DAR-EL-HAMAR, Afr. stad in Fez.

DAREMPOORY, O. Ind. stad prov. Baramaul. 96. 7. L. 12. 11. N. B.

DAREN, Perz. stad, prov. Mekran.

DARENT, Eng. riviertje, dat 1 mijl N. van Dartford in de Theems valt.

DARFOUR of *Foer*, Afr. rijk in Sudan, ten O. aan Kardofan en Sennaar grenzende, en door groote woestijnen van het bewoonde gedeelte van Afrika gescheiden. Het is 6120 vierk. mijlen groot, zeer bergachtig en zanderig. De voornaamste rivier is de Bahr-el-Attaba,

een tak van den Nijl. Men vindt er koper, rundvee, ezels, kameelen, wilde buffels en zwijnen, leeuwen, wolven, hyenas, olefanten, rhinocerossen, giraffen, gazellen, rijst, gierst, durra, dadels, tamarinde, enz. De 1,500,000 zwarte inw., hoewel geene Negers, spreken een Barbaarsch dialect, doch verstaan ook Arabisch, zijn Mahomedanen, staan onder eenen sultan, en drijven handel in eenige voortbr. van hun land, en in lederen zakken, slaven, ivoor, struisvederen, gom, papegaaijen, enz. Het ligt van 12. tot 20. N. B. De hoofdstad is Cobbe.

DARGEL, Ier. riv., gr. Wicklow, valt 3 mijlen Z. Z. O. van Dublin in St. George's kanaal.

DARGHAN, een der Ogurtschoi eil. in de Kaspische zee.

DARGHESIN, Perz. stad, prov. Irak.

DARGIES, zie Damerancour.

DARGUN of *Dragun*, Mecklenb. vlek, kreits Güstrow, met 800 inw.

DARHA, zie Dara.

DARIED, O. Ind. stad in Golconda.

DARIEL, ontoegankelijke vesting in het aan de Russen onderworpen land der Tscherkessen aan den Kaukazus pas.

DARIËN, Spaan. prov. van Nieuw Grenada, ten N. aan de Caraïbische zee en de golf van Dariën grenzende, ten O. aan Zinu en Carthagena, ten Z. aan Choco, ten W. aan Biruquete; de grond is bergachtig met vruchtbare dalen, en de luchtsgesteldheid vochtig en ongezond, door den aanhoudenden regentijd van 8 maanden. De beide voornaamste plaatsen Panama en Portobello hebben door de riv. de Dariën, Chagre of Atrata, met elkander gemeenschap. Men telt er weinig inw., en de oorspronkelijke bewoners erkennen eerst sedert 1785 de Spaan. opperheerschappij. De hoofdstad is Nieuw Edinburg.

DARIËN, (GOLF VAN) in de Caraïbische zee, door de Spaan. provinciën Panama en Carthagena gevormd.

DARIEN, (RIV. VAN) zie Dariën, No. 1.

DARIËN, men geeft dezen naam ook wel aan de landëngte van Panama.

DARIËN, Z. Amer. stad, prov. Dariën, aan de golf van dien naam.

DARIGO, (ST.) Oostenr. stadje in Friuli.

DARION, Nederl. gehucht, prov. Luik, met 65 inw.

DARJA, zie Amu, No. 2.

DARKEHMEN, Pruis. kreits, regdst. Gumbinnen, groot 13 vierk. mijlen, met 20,300 inw. De hoofdpl. Darkehmen heeft fabr. en 4,140 inw.

DARKING, Eng. stad, gr. Surrey, digt bij de Mole, met 3300 inw.

DAR-KULLA, lands. in het binnenland van Z. Afrika, om den slavenhandel door de bewoners van Darfour bezocht wordende; de inw. zijn gedeeltelijk Negers, gedeeltelijk koperkleurig.

DARLASTON, Eng. stad, gr. Stafford, bij de Trent, aan een kanaal, met 4,880 inw. handel en fabr.

DARLEY en DARLEY-ABBEY, 2 Eng. dorpen in 't gr. Derby.

DARLINGTON, Eng. stad, gr. Durham, aan de Skern, met fabr. en 4,700 inw. 2. Distr. der N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, met 9050 inw.

DARMADIJIRA, Aziat. stad in Tibet. 32. 31. N. B. 98. 10. L.

DARMAPOORAM, O. Ind. stad van Baramaul. 96. 7. L. 12. 11. N. B.

DARMOUTH, zie Dartmouth.

DARMSHEIM, Wurt. dorp, Neckarkreits, met 300 inw.

DARMSTADT, stad in 't gr. hert. Hessen, hoofdpl. van het vorst. Starkenburg, in het opperambt van dien naam, aan de Darm, tusschen de Main en Neckar, residentie des groothertogs, der landscollegiën en van 't opper appellations gerigt, met een schoon residentie-kasteel, een museüm, eene bibliotheek van 100,000 banden, 5 kerken, verscheidene letterkundige inrigtingen en 12,000 inw. 49. 53. N. B. 26. 17. L. 2. Het ambt Darmstadt bevat 1 stad en 8 vlekken en dorpen, met 16,000 inw.

DARNALL, Eng. riv. in Wallis, valt in 't gr. Radnor in de Wye.

DARNAWEND, zie Gordische bergen.

DARNETAL, Fr. stad, dep. Ned. Seine, met fabr. en 5030 inw.

DARNEY, Fr. D., dep. Vosges; 1030 inw.

DARNLEY'S ISLAND, O. Ind. eil. in Torres straat, tusschen Nieuw Holland en Nieuw Guinea, omtrent 4½ vierk. mijl groot, en van een zeer schoon aanzien. 160. 45. L. 9. 39½. Z. B.

DAROCA, Spaan. stad in Arragon, aan de Xiloca, met 7 kerken, 6 kloosters en 2700 inw. 15. 28. L. 41. 17. B.

DAROCZ, Hong. dorp, kom. Sathmar.

DARORE, O. Ind. stad in Dowlatabad.

DARRACOOTE, O. Ind. stad in Cicacole.

DARRYFIELD, dorp in de N. Amer. Rep., in New Hampshire; 4 mijlen Z. van Concord.

DARS, Pruis. schiereil., aan de Pommersche kust.

DARSENA, Perz. stad, prov. Kerman.

DARSHEL, Perz. stad in Kurdistan.

DART, zie Dert.

DARTFORD, Eng. stad, gr. Kent, aan de zamenvloeijing der Darent en Theems,

Theems, met kruid- en papiermolens, een ijzerdraadfabr. en 3000 inw. 51. 26. N. B. 17. 60. L.

DARTHUIZEN, Nederl. gehucht, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, met 174 inw.

DARTMOOR, uitgestrekte streek lands in Eng., in 't W. gedeelte van Devonshire.

DARTMOUTH, Eng. zeestad, gr. Devon, aan den mond der Dart, met eene veilige haven voor 300 schepen, veel handel op Spanje, Italië en N. Amer., visscherij en 3600 inw. 14. 5. L. 50. 17. N. B. 2. Naam der door een riviertje van een gescheidene steden NieuwBedford en Fairfield in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, met walvischvangst en 3810 inw. 3. Dorp der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, met 2135 inw. en het voornaamste opvoedings instituut der Rep. 41. 17. N. B. 306. 58. L.

DARTUCK, kaap op de W. kust van 't eil. Minorca. 21. 31. L. 39. 56 N. B.

DARU, Perz. stad, prov. Kerman.

DARUVAR, Slavonisch vlek, kom. Possega, met een prachtig kasteel, 2 kerken, oudheden en 5000 inw. 45. 37. N. B.

DARWAR, O. Ind. lands. in Aurungabad, tusschen 18 en 19 N. B. De hoofdpl. Darwar, ook Futteabad genoemd, ligt op 18. 40. N. B. 94. 18. L.

DARWAR, bij de Mahomedanen Nasserabad, sterke O. Ind. stad van Bejapour, aan de Eng. onderworpen. 15. 36. N. B. 92. 40. L.

DARWEN, Eng. riv. in 't gr. Lancaster, die bij Preston in de Ribble valt. 2. Twee Eng. dorpen in Lancaster, Opper en Neder genoemd, met 6000 inw;

DARWENT, zie Derwent.

DASAN, O. Ind. eilandje, bij de Z. W. kust van Mindanao. 139. 16. L. 6. 46. N. B.

DASBURG, Pruis. vlek, regdst. Trier, aan de Our, met 1040 inw.

DASCHITZ of *Dassycze*, Boh. marktvlek, kreits Chrudim, met 120 huizen.

DASEBURG, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 1090 inw.

DASHOUR, Egypt. stadje; 4 mijlen Z. van Cairo.

DASSAN, Mecklenb. vlek en haven aan de Trave, distr. Wymar, met het kerspel, 150 inw.

DASSBERG, Beij. gehucht, van 10 huizen in den Opper Donaukreits.

DASSEL, Han. stad, vorst. Göttingen, aan de Spüling, met, ijzerwerken en 1420 inw. 27. 26. L. 51. 48. N. B.

DASSEN EIL., MARLMEN EIL., KONIJNEN EIL. of *Elizabeths Eil.*, ligt tusschen de Saldanha en Tafelbaai, aan de kaap de Goede Hoop, laag en zandig. Men vindt er veel Penguins en Guinesche ratten.

DASSING, Beij. dorp, Op. Donaukreits, met 72 huizen.

DASSYCZE, zie Daschitz.

DAST SURAH, Perz. stad in Farsistan.

DAT AL SAMIN. Arab. stad, prov. Nedsjed; 72 mijlen Z. W. van Cathem.

DATE, stad op de O. kust van 't O. Ind. eil. Gilolo. 146. 11. L. 0. 24. N. B.

DATLIBOO, W. Afr. stad in Bambarra.

DATPACH, Arab. stad, 5 mijlen N. O. van Medina.

DATSCHITZ of *Daczicze*, Oostenr. stad in de Morav. kreits Iglau, met 1575 inw.

DATTENRIED of *Delle*, Fr. stad, dep. Boven Rijn, met 810 inw.

DATTERODE, Neder Hessisch dorp, ambt Eschwege.

DATTYA, zie Ditteah.

DATTOLO, klip ten N. van het eil. Panaria, bij Ticilië.

DAUASIR, landschap in Irak Arabi, ten W. des Tigers.

DAUBA of *Duba*, Boh. vlek, kreits Bunzlau, met 1020 inw.

DAUBENSEE, meer in het Zwits. kanton Walliserland, op den berg Gemmi, ongeveer 20 voet diep, met eenen volkomen vlakken grond. Het ontvangt deszelfs water, door de van de rotsen afvallende gesmoltene sneeuw, maar heeft geene bronnen noch wellen.

DAUBEUF, Fr. dorp, dep. Calvados. 2. Fr. dorp, dep. Eure.

DAUBÈZE, Fr. dorp, dep. Gironde.

DAUBRAWA, Boh. riv., die bij Zaborzy in de Elbe valt.

DAUBRAWICZE, zie Dobrawitz.

DAUBRAWITZ of *Dubrawitz*, Morav. dorp, kreits Brunn, met 644 inw.

DAUBRAWNIK, Morav. dorp, kreits Iglau, aan de Schwarza, met 735 inw.

DAUCHINGEN, Wurt. dorp, kreits Schwarzwald, met 606 inw. 2. Bad. dorp, Donaukreits, met 685 inw.

DAUD, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 23. 7. N. B. 92. 6. L.

DAUENDORF, zie Daugendorf.

DAUERNHEIM, dorp in 't vorst. Op. Hessen, ambt Bingenheim, met 640 inw.

DAUFERS of *Taufers*, landg. in Tirol, met 14 dorpen en 9600 inw. en 't dorp van dien naam, met een slot.

DAUGENDORF, DAUENDORF, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 800 inw.

DAUHN, zie Dhaun.

DAULAKEE, Perz. dorp in Farsistan.

DAULE, Z. Amer. riv. en distr. in Quito, prov. Guayaquil, met 4000 inw.

DAULETABAD, zie Dowlatabad.

DAUMAT AL GENDAL of *Duma*, Arab. stad, prov. Nedsjed.

DAUMAZAN, Fr. vlek, dep. Arriège.
DAUME, Fr. eil. in de baai van Marseille.
DAUMERAY, Fr. vlek, dep. Mayenne en Loire, arr. Sègre; 260 huizen.
DAUN, Pruis. kreits, regdst. Trier, met 8 kantons en 17,400 inw.
DAUN, Pruis. dorp, regdst. Trier.
DAUN, DHAUN of *Thaun*, voormalig gr. aan de zamenvloeijing der Simmer en Nahe, op den Hundsruck.
DAUNEY, riv. in Z. Amer., welke op 3. 7. N. B. in den Orinoco valt.
DAUPHIN, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, dat op 43 vierk. mijlen in 15 plaatsen 31,900 inw. bevat, en aan het Blaauwe gebergte en aan de Susquehannah grenst, en groote bosschen heeft. 2. Zeeboezem aan de Z. O. punt van het Afr. eil. Madagascar, met eene voortreffelijke ankerplaats en een reeds sedert lang vervallen Fr. fort. 3. Distr. en zeehaven in 't N. van 't eil. St. Domingo. 19. 41. N. B. 4. N. Amer. riv., ontspringt uit 't meer Manitoba en valt in 't meer Winnipic, op 52. 15. N. B. 5. Kaap op de Z. kust van Kerguelen's land. 86. 56. L. 49. 28. Z. B. 5. Onvruchtbaar eilandje in de golf van Mexico. 289. 34. L. 30. 18. N. B. 7. Zie Chateau Dauphin.
DAUPHINE EILAND, zie Madagascar.
DAUPHINÉ, voormalige Fr. prov., ten N. en W. aan de Rhône en ten Z. aan Provence grenzende, terwijl het ten O. door de Alpen van Piëmont en Savoije gescheiden wordt, en thans in de dep. Isère, Drôme en Op. Alpen verdeeld. (Men zie die art.)
DAUPNINÉ D'AUVERGNE, klein lands. in Neder Auvergne, thans dep. Puy-de-Dôme, met de hoofdst. Vodable.
DAUPOW, zie Duppau.
DAURA, Afr. Negerrijk in Sudan, hetwelk men gelooftvan den sultan van Burnu afhankelijk te zijn.
DAURAK, Perz. stad in Chuzistan.
DAUSAR, Turk. Aziat. vlek van het oude Mesopotamië, aan den Euphraat.
DAUSENAU of *Taussenau*, vlek in het hert. Nassau, aan de Lahn.
DAUTENSTEIN, Bad. dorp, gr. Hohen-Geroldseck, met 500 inw.
DAUURIËN, Rus. lands., gouv. Irkutsk, door de Argun van China gescheiden. De hoofdstad is Nertschinsk. Van haar heeft het Dauurische gebergte, een tak van de Mongolische keten, den naam; ook vindt men er het Jablonniy Chrebel of Appelgebergte, het Nertschinskische en het Stannowoi gebergte, welke koper, lood, ijzer, zink, spiesglas, kwik, zilver, enz. bevat, en uit welke de riv. de Chilok, Witim, Olekma, Karenga, Ujusa, Oldekon, Onow, Ingoda, Amur en Argun ontspringen. De inw. behooren tot de Mandschuren.
DAUX, Fr. D., dep. Op. Geronne.
DAVANAGIRI, O. Ind. stad, prov. Mysore, met 510 huizen. 14. 24. N. B.
DAVANPORT, DAMPORT, Eng. stad in Cheshire.
DAVE of *Davensberg*, Pruis. heerl., regdst. Munster.
DAVE, Nederl. vlek, prov. Namen, met 824 inw.; 1 uur van Namen.
DAVENTRY, Eng. D. in Northampton.
DAVERDISSE, Nederl. vlek in Luxemburg, 3 uren van Rochefort; 205 inw.
DAVIA, Turk. dorpje op Morea, in Arcadië; $1\frac{1}{2}$ mijl Z. W. van Andritsera.
DAVID, Fr. dorp, dep. Finisteire.
DAVIDOV, Rus. stad, gouv. Minsk, aan de Sluez; 2300 inw.; 18. m. O. v. Pinsk.
DAVIDOVA, meer in Aziat. Rusland, in 't gouv. Tobolsk. 2. Rus. stad in Siberië, gouv. Irkutsk, aan de Karenga.
DAVID PUNT, kaap op de N. kust van 't eil. Granada. 316. 23. L. 12. 20. N. B.
DAVID'S COVE of *Sound*, baai aan de N. kust van een Z. Amer. eil. in de straat van Magellaan.
DAVID'S DYK, rotsige rigchel in de Cardigan baai, bij Caernarvon, in Wallis.
DAVID'S HEAD, Eng. kaap aan de W. kust van Z. Wallis. 52. N. B.
DAVID'S INLET, riv. of arm der zee, aan de O. kust van Labrador, in N. Amer.
DAVIDSON, gr. in de N. Amer. Rep., in W. Tennessee, met 15,600 inw. en de hoofdstad Narkville.
DAVID'S, (ST.) Schot. dorp aan de O. kust, bij Burnt Island.
DAVID, (ST.) verwoeste O. Ind. sterkte, op de kust van Coromandel; 5 mijlen Z. van Pondichery.
DAVID, (ST.) een der kleinste Bermuda eil., op 313. 36. L. 32. 20. N. B.
DAVID, (ST.) tak van de Ymaska in N. Amerika, in Neder Canada.
DAVID'S, (ST.) Eng. dorp in Wallis, gr. Pembroke. de zetel eens bisschops, met 1800 inw. 12. 19. L. 51. 50. N. B. 2. Austr. eil. N. van Nieuw Guinea.
DAVIDSSTADT, sterke Rus. stadje, prov. Finland, kreits Wilmanstrand.
DAVIOT, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met 700 inw. 2. Schot. kerspel, gr. Inverness, met 1630 inw.
DAVISON, kaap op de W. kust van N. Amerika. 246. 26. L. 55. N. B.
DAVIS BOGT, de grootste bogt van Labrador in N. Amerika.
DAVIS LAND, zie Davis. (Terre de)

DAVIS, N. Amer. stad in N. Carolina.

DAVIS'S COVE, haven op de W. kust van 't W. Ind. eil. Jamaïca.

DAVIS'S ISLAND, een der Philippijnen, 12 vierk. mijlen groot. 141. 44. L. 9. 42. N. B. 2. Onbewoond eilandje, tot de Mergui eil. behoorende. 9. 40. N. B.

DAVIS, (TERRE DE) is volgens LA PEROUSE hetzelfde als de eil. van St. Ambroise en St. Felix, op de kusten van Peru, door KRUSENSTERN wel vermoed, doch door den luitenant KOTZEBUE, hoe zeer ook gezocht, niet gevonden.

DAVONIO, berg in 't Lomb. Ven. rijk, gr. Chiavenna, met een verrukkenden waterval.

DAVOS, Zwits. vlek en dal, kanton Graubunderland, met vele vuur- en slijpsteenen, wild, hout en 1800 inw.

DAWAR, O. Ind. stad in de W. Marattenlanden.

DAWID-GODOROK, Rus. stad, gouv. Minsk, met 1200 inw.

DAWIDOW, Galicisch stadje, kreits Lemberg. 2. Rus. Aziat. vlek, gouv. Irkutsk. 3. Rus. Aziat. meer, gouv. Tobolsk.

DAWFUSKIE, N. Amer. eilandje bij de kust van Z. Carolina, in den mond der Savannah.

DAWLE, Boh. vlek, kreits Beraun, aan de Moldau; 4 m. Z. O. van Beraun.

DAWLEY, (GREAT en LITTLE) 2 Eng. vlekken, gr. Salop, met veel fabr. en 3,200 inw.; 1 m. Z. O. van Wellington.

DAWLISH, Eng. zeestadje, gr. Devon, met zeebaden en 1900 inw.

DAWNAGUR, O. Ind. stad, prov. Orissa.

DAX of *Acqs*, Fr. arr., dep. Landes, groot 42 vierk. mijlen, met de kantons Dax, Castets, Montfort, Peyrehorade, Pouillon, St. Esprit, St. Vincent de Tirosse en Soustons, en 80,600 inw. De hoofdpl. Dax heeft 6 kerken, ijzerfabr., zwavelbronnen, handel en 4400 inw. 16. 37. L. 43. 42. N. B.

DAYA, stad op de N. W. kust van 't eil. Sumatra, aan de riv. Daya.

DAYAKS, zie Borneo.

DAYMAR, Arab. stad in 't land van Oman. 70 mijlen Z. van Mascate.

DAYMOLLAH, Perz. stad, distr. Comis.

DAZAGON, O. Ind. dorp in Concan, met minerale wateren in de nabijheid.

DEAD, riv. in Z. Wallis, gr. Pembroke.

DEADMANN'S HEAD of *Deadmanspunt*, Eng. kaap, aan de kust van Cornwallis.

DEAL, Eng. stadje, gr. Kent, aan het kanaal en de reede van Duins, met de kasteelen Deal, Sandown en Walmer, tot dekking van de zandige kust. Over de stad vindt men de Goodwin-sands; ook zijn er vele loodsen en zeelieden. Er is een drijvend licht, daar men geen grond vond om eene vuurbaak op te rigten. 19. 10. L. 51. 13. 5. N. B. 2. Plaatsje in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey, gr. Monmouth.

DEAN, Eng. vlek, gr. Gloucester; met fabr.: hierbij is het grootste bosch, Dean-Forest, tusschen de riv. Wye en Severn, waar de beste eikenboomen voor de scheepstimmerij groeijen.

DEAN, groep eilanden, welke ARROWSMITH ten Z. van de door hem genoemde Oanna of Prins van Wallis eilanden stelt, en waarvan de luitenant KOTZEBUE, in zijne nieuw uitgekomene reizen, de plaats op 15. 16. B. en 167. 12. L. opgeeft; doch KRUSENSTERN bewijst onzes bedunkens duidelijk, dat deze eil. niet anders zijn, dan de door onze LE MAIRE en SCHOUTEN ontdekte en beroemde *Vliegen eilanden*; dit was ook BURNEY's gevoelen en wij onderschrijven dus gaarne, hetgene KRUSENSTERN zegt. » Wij kunnen dus » gevoegelijk BURNEY's gissingen voor » zekerheid aannemen, en de namen » *Prince of Wales*, *Oanno* en *Dean* van » de kaarten weg laten, en slechts den » naam behouden, welke aan dit eil. voor » honderd jaren reeds gegeven werd." Men zie dus art. *Vliegen eiland*, waar wij ook eene en andere redenen voor dit gevoelen zullen opgeven.

DEAN, Schot. riv., gr. Angus, valt in de Isla. 2 Eng. riv., gr. Nottingham, valt in de Trent. 3 Eng. dorp, gr. Bedford, met 430 inw.

DEANE, (GREAT of MICKEL), Eng. vlek, gr. Gloucester, met 535 inw.

DEARADERE, riv. in Bulgaryë, welke bij Demotica in de Marizza valt.

DEARBORN, gr. in de N. Amer Rep., prov. Indiana, met 9 plaatsen en 7300 inw.

DEARBORN'S RIVER, N. Amer. riv., die in 't Rotsgebergte ontspringt, en op 46. 12. N. B. in den Missouri valt.

DEARGOUN, Ind. distr. in de prov. Assam, aan een' tak des Burrampoeters, met eene evengenoemde hoofdstad.

DEBA, zie Deva.

DEBALPOUR, O. Ind. prov. en stad van Multan, aan de Seiks.

DEBAR, Eng. riv. in 't gr. Suffolk, welke bij Harwich in zee valt.

DEBARKE, Afr. stad in Sennaar.

DEBEN, riv. in het Eng. gr. Suffolk, welker mond de haven van Woodbridge vormt.

DEBENHAM, Eng. vlek, gr. Suffolk, met 1200 inw. 52. 14. N. B. 17. 57. L.

DEBERNDORF, Beij. dorp, Resatkreits.

DEBICA, zie Dembica.
DEBIKOH, Perz. stad, prov. Lar.
DEBIN, Arab. stad, prov. Yemen.
DEBNO RAKOWSKIE, Pool. vlek, waiw. Sandomir, aan de Czarna.
DEBOUDE, Egypt. D.; 5 m. Z. v. Syene.
DEBOWE, Afr. dorp in Whidah.
DEBOWIEC, Galicisch D., kreits Jaslo.
DEBOYNES, eil. in Australië, tot de Louisiaden behoorende.
DEBRA LIBANO, dorp in Abyssinië.
DEB RAWELL, O. Ind. stad, prov. Multan, behoort den Seiks. 28. 56. N.
DEBRA SELALO en DEBRA SEMONA, 2 steden in Abyssinië, Z. W. Gondar.
DEBRECZEN, DEBRECYN of *Debretzin*, Hong. vrijstad, hoofdstad van het kom. Bihar in Opper-Hongarije, in eene uitgestrekte vlakte, waarvan een groot deel heigrond is. Zij heeft 3 hospitalen, 1 hervormd gymnasium, hetwelk in 1817 omtrent 600 leerlingen telde, met eene bibliotheek van 20,000 boekdeelen, een Roomsch gymnasium, nationale school, weeshuis en 30,000 inw., welke eene boekdrukkerij, fabr. van porselein, tabakspijpen, kammen, gewerkte knoopen, messen, zeep, salpeter, wollen stoffen, aardewerk, leder, parelsnoeren, enz., hebben en sterken handel met vee, koren, tabak, spek, zeep, enz. drijven. Er zijn 4 jaarmarkten of missen. 39. 16. 55. L. 47. 31. 40. N. B.
DEBRECZENER HEIDE, groote heide in de nabijheid van genoemde stad.
DEBRO, Hong. dorp, kom. Hewesch.
DEBSCHUTZ, Pruis. dorp in 't Silezisch regdst. Liegnitz, kreits Görlitz.
DECAN, O. Ind. landschap van Voor-Indië, tusschen de riv. Kistnah en Narbudda, tot in de 14 eeuw door Ind. vorsten bestuurd, naderhand van Delhi afhankelijk, doch in de 17 eeuw door de Mogols onderworpen, die het door eenen soubah besturen lieten. Later maakte zich een van deze stadhouders, onder den naam van *Nizam*, onafhankelijk. Het bevat de zes prov. Khandesch, Aurungabad, Beder, Hyderabad, Bejapur en Berar, en is thans tusschen de Maratten, den Nizam en Engeland verdeeld (Vergelijk Golconda). De inw. zijn Hindo's en Mahomedanen. Men graaft hier de beste diamanten der wereld.
DECCANCOLE, distr. van Achter-Ind. een gedeelte van Assam uitmakende.
DECCAN SHABAZPORE, eil. in den O. mond van den Ganges, 21 vierk. mijlen groot, met een ongezond klimaat, brak water en weinig inw. 22. 30. N. B.
DECEPTION, baai op de W. kust van N. Amer. 253. 41. L. 46. 10. N. B.
DECEPTION, kaap op een der Salomon's eil. in Austr. 174. 42. L. 8. 32. Z. B.
DECEPTION PASSAGE, naauw kanaal tusschen de W. kust van N. Amer. en Whidbey's eiland. 48. 10. N. B.
DECHTICZE, DECHTITZ, zie Deithe.
DECHTOW, Pruis. D., regdst. Potsdam.
DECIMA, eil. in Japan, tegenover de stad Nanga, alwaar de Nederlandsche factoors hun verblijf hebben.
DECISE of *Decize*, Fr. stad, dep. Nièvre, arr. Nevers, op een rotsig eil. van de Loire, met 2,210 inw., ijzer- en blikfabr., benevens molensteen- en steenkolen groeven. 46. 50. N. B. 21. 16. L.
DECKENDORF of *Deggendorf*, Beij. landg., Neder Donaukreits, hetwelk op $13\frac{1}{2}$ vierk. mijl., 25,500 inw. bevat. De hoofdpl. Deckendorf ligt aan den Donau, over welken eene houten brug ligt, met 2500 inw., fabr. en veel handel en linnen. 30. 38. 23. L. 48. 50. 5. N. B.
DECKENPFROND, Wurt. D., Schwarzwald kreits, Op. ambt Kalw, met 850 inw.
DECKINGEN, Wurt. vlek, Donaukreits, aan de Fils, met 1056 inw.
DECKLA, O. Ind. stad, prov. Canara.
DECKNALL, O. Ind. stad, prov. Cuttack.
DECKTAN, O. Ind. stad, prov. Malwah.
DE COCHE, W. Ind. eil. bij 't Spaan. eil. Marguarita, waar de Indianen veel op de vischvangst uitgaan.
DECOLÉ, W. toegang tot de Fr. haven van St. Malo.
DECRES, zie Kanguruh.
DECTURAPOUR, eiland der Lakediven, op 89. 46. L. 12. 8. N. B.
DEDAUME, Fr. eil. bij de baai van Marseille, in 't dep. Monden der Rhône.
DEDDINGTON, Eng. vlek, gr. Oxford, met 1300 inw. 51. 59. N. B.
DEDELEBEN, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Aschersleben.
DEDELEN, Turk. Aziat. dorp, pachalik Konieh. 6 m. N. W. van Konieh.
DEDGUM, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Sneek.
DEDHAM, Eng. vlek, gr. Essex, met fabr. 2. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, aan de Charles, met 2,200 inw.; 4 m. Z. W. van Boston.
DEDILOW, Rus. vlek, gouv. Tula, kreits Bjelew, aan een klein meer, dat uit eene verzakking van den grond ontstaan is; 6 mijlen N. O. van Tula.
DEDINOWO, Rus. dorp bij de stad Moscou, gouv. Moscou, aan de Oka.
DEE, golf van de Iersche zee, aan de kusten der Eng. gr. Flint en Chester, in welke zich de Dee ontlast, die op 't gebergte van Merioneth ontspringt, door

door Chester loopt, en 5 m. beneden de stad Chester in de golf valt. 2. Riv. in 't Schot. gr. Galloway, welke in de Iersche zee valt. 3. Riv. in N. Schotl., welke op den Grampian ontspringt, rijk aan zalm is, 't gr. Aberdeen doorstroomt en bij Air-Point in de Noordzee valt. 4. Ier. riv. gr. Louth.

DEEG of *Digh*, O. Ind. vesting in 't vorst. Bhurtpur. 27. 30. N. B. 95. 3. L.

DEEL, Ier. riv. in 't gr. Mayo.

DEENA, Afr. stad in Ludamar; 8 mijlen N. O. van Benown.

DEENKOTE, O. Ind. vesting, prov. Lahor, aan de Sinde. 88. 46. L. 32. 38. N. B.

DEENSCHE EILAND, een der eil., die de reede van Whampoa, in de Chin. riv. van Canton, vormen, en waarop de Engelschen hun volk aan wal mogen zenden.

DEENSEN, Brunsw. dorp, kreits Eschershausen, met steengroeven. Geboortepl. van den beroemden opvoeder JOH. HEINR. CAMPE. 2. Han. dorpje, ambt Hemmendorf, met 204 inw.

DEEP BAY of *Dieppe baai*, baai op het eil. St. Christoffel of St. Kitts in de W. Ind. 2. Baai op de O. kust van 't eil. Antigua. 2. Baai op de W. kust van 't O. Ind. eil. Paragao. 10. 12. N. B.

DEEP BAY PUNT, kaap op 't voorn. eil. Paragoa.

DEEP RIVER, N. Amer. riv. in Canada. 2. Tak van de N. Amer. riv. Cape Fear, in N. Carolina.

DEEP SEA BLUFF, voorgebergte op de N. W. kust van Amerika. 50. 52. N. B.

DEEPGONG, Afr. stad in Bootan.

DEEPING MARKET, Eng. vlek gr. Lincoln, met 900 inw. 16. 30. L. 52. 40. N. B.

DEER, Schot. dorp, gr. Aberdeen. 2. Schot. riv., gr. Aberdeen, valt bij Peterhead in zee. 3. (New) Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met veel oudheden en 3,100 inw. 4. (Great) O. Ind. eilandje, bij de W. kust van Celebes. 5. 12. Z. B. Little Deer ligt ten N. van hetzelve 5. Eil. der Schot. Hebriden, bij het eiland Barry. 6. Ier. eilandje in de baai van Galway. 53. 9. N. B. 7. N. Amer. eil., prov. Massachusetts. 8. N. Amer. eil. in de baai van Penobscot.

DEERFIELD, tak van den Connecticut in de N. Amer. Rep. 2. Stad aldaar, prov. Massachusetts; 6 m. N. van Northampton. 3. Stad aldaar, prov. New Hampshire, gr. Buckingham.

DEERLYK, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met een kerspel van 4434 inw.

DEERNESS, Schot. dorp op 't eil. Pomona, een der Orkneys eil.

DEES of *Dyesch*, Hong. vlek in Zevenbergen, kom. Solnock, aan de zamenkomst van de groote en kleine Samosch, met 1 hervormd gymnasium en soutgroeven. 41. 31. 15. L. 47. 2. N. B.

DEES AKKA of *Salzdorf*, Hong. vlek in Zevenbergen, Solnocker. kom.

DEEST, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Nijmegen, met 450 inw.

DEFFELEN of *Deiffelen*, Nederl. buurt in Overijssel, nabij 't D. Sepkulo; 130 inw.

DEFILAH, Afr. riviertje in Tunis.

DEFTERDAR, zie Chasna, No. 1.

DEFTINGE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 1500 inw.

DEFUCA'S STRAAT, gewaande straat in N. Amer., die DE FUCA zoude ontdekt hebben; en zoo dit gedeelte van zijne reis al waar is, kan zij niet anders dan de VANCOUVERS golf van Georgië zijn.

DEGAGNAC, Fr. vlekje, dep. Lot, arr. Gourdon, met 1900 inw.

DEGERANDO'S EIL., eil. bij Nieuw Holland, op 141. 48. L. en 15. 22. Z. B.

DEGERBY of *Louisa*, Rus. stadje aan de Finsche golf, met het fort Schwarzholm.

DEGERLOCH, Wurt. dorp bij Stuttgard, met 900 inw., welke goeden rooden wijn teelen.

DEGERNAU, Bad. D., Wiesenkreits.

DEGGENDORF, zie Deckendorf.

DEGGINGEN, Wurt. vlek, Donaukreits, ambt Geiszlingen, aan de Fils, met 1276 inw. 2. Beij. vlek, Resatkreits, met 856 inw.

DEGIRMENLIK, zie Santorin, No. 1.

DEGLIGI, stad op 't eil. Ceylon; 5 mijlen van Candy. 98. 44. L. 7. 34. N. B.

DEGNIZLU, Turk. Aziat. stad in Natolië, sandschakat Diwah, nabij den Minder, met 30,000 inw. en wijnteelt; 50 mijlen Z. O. van Smyrna.

DEGO, Sard. vlek in Piëmont, aan de Bormida, met 1650 inw.

DEGOMBAH, weinig bekend Negerrijk in Afrika, N. O. van de Goudkust.

DEGOURPA, O. Ind. stad, distr. Guntoor, ten N. der bergen van Kong.

DEHABAD, Perz. stad, prov. Irak.

DEH BOUZOUR, Perz. stad in Irak.

DEH COUCHEK, Perz. stad in Irak.

DEHAM, Arab. stad, prov. Yemen.

DEHASCH, Aziat. riv. in Tartarije, welke de Bamian ontvangt en in de Amu Darja valt.

DEHATARUT, lands. in 't N. W. van Hindostan, in Tahressar, grootendeels door Dschaten bewoond.

DÉHAULT, Fr. vlek, dep. Sarte.

DEHE, Perz. stad in Irak Adjemi.

DEHEBAR, Perz. stad, prov. Kerman.

DEHER, Fr. eil. dep. Finisterre.

DEHESA, plaats, welke de Abufeira of 't Zoete meer van Valencia in Spanje,

je, van de zee afscheidt.

DEHIBEND, Perz. stad, prov. Chuzistan. 2. Perz. stad, prov. Farsistan.

DEHID, Perz. stad, prov. Farsistan.

DEHI DOMBA, Perz. stad in Farsistan.

DEHI DANEH, Aziat. stad van Chorasan.

DEHIGHERDOU, Perz. stad in Farsistan.

DEHI KOURD, Perz. stad, prov. Lar.

DEHINDAH, O. Ind. stad, prov. Berar, aan den Nizam van Decan behoorende. 20. 53. N. B. 95. 33. L.

DEHKAIR, Perz. stad in Farsistan.

DEHLI, DELHI, DELLI, O. Ind. prov. grenzende ten N. aan Lahor en eenige N. distr., van welke het door eene bergreeks gescheiden wordt; ten Z. aan Agra en Aschmir, ten O. aan Aude en ten W. aan Aschmir en Lahor, tusschen 28. en 31. N. B. gelegen, en door de riv. de Dschumna, Satulese en Kanggar bespoeld, suikerriet, gerst, tarw, rijst, katoen, enz. oplevert en 5 millioenen inw. bevat. Het land heeft door de laatste oorlogen zeer geleden, en heeft zich nog slechts ten deele hersteld. De landbouw begint zich echter in die streken, welke geen gebrek aan water hebben, allengskens op te beuren. De bevolking is er zeer gemengd. Dat gedeelte, hetwelk tusschen den Ganges en de Dschumna ligt, stond nog niet lang geleden, in naam onder den padischa ALLUM, doch wordt nu door de Eng. alleen bestuurd. De andere deelen staan onder verschillende opperhoofden en rajahs, die van de Eng. afhangen.

DEHLI, SCHACH JEHAN, GEHAN ABAD, (Dschehanabad d. i. Schach Jehans stad, wijl deze magtige keizer hier zijn' zetel overbragt en de stad zeer vergrootte), hoofdstad in voorn. prov., aan den W. oever van de Dschumna, over welke eene steenen brug ligt, met eenen muur van rooden steen en 7 poorten. In vorige tijden had zij 5 mijlen in den omtrek en meer dan 2 millioen inw., doch de verwoestende krijgstogten van den Perz. schach NADIR in 1788, en van den Afghaanschen vorst ACHMET ABDALLAH in 1761 vernietigden derzelver bloei, aan welke nog vele overblijfselen en prachtige graven herinneren. Zij wordt in de Hindo's en Mongolen-stad verdeeld, heeft smalle straten, behalve die, welke van het paleis naar de Lahor- en Dehlipoorten loopen; vele goed gebouwde huizen, groote bazars, eene groote door de Engelschen weder opgerigte waterleiding, vele moskeën en pagoden, een tuighuis, sterrenwacht en het kasteel van den voormaligen Mogol met 7 hoofdgebouwen en 3 tuinen, naderhand het verblijf van den padischa, met ongeveer 100,000 (volgens anderen 700,000) inw., indigo- en katoenfabr. en aanzienlijken handel in shawls, paarden en vruchten door middel van karavanen. 28. 43. N. B. 94. 48. L.

DEHNE, Perz. stad in Chorasan.

DEHR, Afr. stad in Nubië, hoofdst. van 't land Barabras, 40 mijlen Z. Z. W. van Syene.

DEHRI, Perz. stad, prov. Irak.

DEHRUNG, vruchtbaar en welbebouwd distr. van Assam, aan den Brahmapootra.

DEHUN, Fr. riviertje in Bourgogne, valt 3 m. beneden Chalons in de Saône.

DEICHHUTTE, Brunsw. dorp, kreitsambt Seezen, bij Gittelde, met 176 inw. en de beste ijzermijnen van het Harzgebergte.

DEICHOW, Pruis. dorp, regdst. Frankfort, Crossenschen kreits, met 118 inw.

DEIDESHEIM, Beij. vlek, Rijnkreits, met 1760 inw. en wijnteelt.

DEIFAN, Arab. stad, prov. Yemen.

DEIFELD, Pruis. D., regdst. Arnsberg.

DEIFELT, Nederl. D. in Luxemburg.

DEIL, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Tiel, hoofdschoutambt Tielerwaard, aan de Linge; 480 inw.

DEILINGEN, Wurt. D., Op. Neckarkreits, gr. Oberhohenberg; 700 inw.

DEINACH, Wurt. D., kreits Schwarzwald, met eene zuurbron.

DEINE, riv. in Pruissen, welke bij Tapian in de Pregel valt.

DEINING of *Teining*, Beij. dorp, Regenkreits, aan de Sulz, met 60 huizen.

DEININGEN, Beij. D., Rezatkreits.

DEINSE, Nederl. stad, prov. Oost Vlaanderen, aan den linker oever der Lys, die haar van het dorp Peligen scheidt, met 2950 inw., die 28 branderijen, 1 zoutziederij, 1 zeepfabr., 7 bierbrouwerijen, 9 tigchelovens en 6 windmolens hebben.

DEINUM, Nederl. dorp in Vriesland, arr. Leeuwarden, met 300 inw.

DEIR, Turk. Aziat. dorp, pachalik Bagdad, aan den Euphraat, door Arabieren bewoond. 2. Stad in Egypte, aan den regter oever des Nijls, boven den grooten waterval, aan de grenzen van Nubië. 3. Afr. stad en distr., 45 mijlen W. van Sennaar.

DEIR ADUVIEH, Egypt. D., Z. v. Cairo.

DEIR - EL - AKUL, Turk. Aziat. stad, pachalik Bagdad, aan den Tigris.

DEIR EMELAC, Egypt. dorp aan den Nijl, bijna tegenover Girge.

DEIR ETTIIN, Egypt. dorp bij Cairo.

DEIR SAFERAU, Turk. Aziat. stad, prov. Diarbekir, verblijf van den Jako-

kobitischen patriarch.

DEIROUT of *Deirut*, Egypt. stad op een eil., in het kanaal, dat van Caïro naar Rosette loopt, aan den W. arm van den Nijl.

DEISENDORF, Beij. dorp, Isarkreits.

DEISLINGEN, Wurt. dorp, Schwarzwald kreits, met 900 inw.

DEISSEL, dorp in Ned. Hessen, ambt Trendelburg, aan de Diemel.

DEISSINGEN, Wurt. dorp, distr. Rothweil, aan den Neckar, met 1000 inw.

DEISTER of *Diester*, de Noordelijke met veel hout bewassene bergrug, welke zich van den Harz tot de zandvlakten in het Hanoversche vorst. Calenberg uitstrekt.

DEITHE, Hong. vlek, kom. Neitra, aan de Blawa, met vele pottenfabrijken.

DEIZISAU, Wurt. dorp, Neckarkreits, aan den Neckar, met 670 inw.

DEIZABAD, Perz. stad, prov. Irak.

DEKIAN, Perz. stad, prov. Fars.

DEKIN, Afr. rijk in Nubië, hetwelk goud, elefanten, paarden, enz. oplevert. Hoofdst. Dekin ligt aan de Tacaze.

DEKKE, Afr. dorp in Nubië, aan den Nijl, met puinhoopen van oudheden.

DEKLA, versterkt eil. van Britsch Sunda, in 't O. Ind. presid. Bombay.

DEKRUNG, kleine tak van den Burampoeter in Achter-Ind., in 't rijk Assem, die veel goudzand met zich voert.

DEKUK, Perz. stad in Kurdistan.

DE LA FOUCHE BAAI, op de W. kust van N. Amer. 245. 17. L. 52. 39. N. B.

DE L'ANGLES-PIEK, spits op het Jap. eil. Rosire, ten W. van Jesso, door LA PEROUSE aldus genoemd.

DELAGOA-BAY of *Baai van Espirito Sancto*, ook wel van LORENZO MARQUES (den eersten ontdekker) genoemd, baai aan de O. kust van Afrika, van het N. naar het Z. 6, en van het O. naar het W. 2 mijlen groot, met verscheidene eil., en de monden van de Lorenzo, de la Goa en andere rivieren. 25. 28. Z. B. 51. 1. L.

DELAI JEUNG, O. Ind. stad in de prov. Bootan, op 107. 8. L. 27. 46. N. B.

DELAM, Perz. stad, prov. Fars.

DELAOUD, O. Ind. stad, prov. Malwah. 23. 26. N. B. 95. 12. L.

DELAMAIRE'. een der eil. in de baai van Marseille in 't Fr. dep. Monden van de Rhône.

DELAS. Eng. riv. in Wallis.

DE LAS CUEVAS, d. i. *holleberg*, de hoogste berg der bergketen, die zich aan de N. kust van het Eng. eil. Trinidad bevindt, 2540 voeten boven de oppervlakte der zee.

DE LA TRINIDAD, haven aan de N. W. kust van Amer. 2. N. Amer. riv. in Nieuw Spanje, valt in de golf van Mexico.

DELATIN, Oostenr. marktvlek in Gallicie, distr. en 7 m. Z. v. Stanislawow.

DELAWAR, vlek in de N. Amer. Rep., in Virginie, king William's gr.

DELAWARE, de kleinste prov. der Noord Amer. Rep., tusschen Pennsylvanië, Maryland, de riv. de Delaware en den oceaan, of tusschen 301. 43. en 302. 29. L. en 38. 29. 30. en 39. 54. N. B. gelegen, terwijl zij op 99 V. M. in 25 plaatsen 72,700 inw. bevat, waaronder 55,360 die van Engelsche afkomst zijn, terwijl de overigen uit Negers en vrijgelatenen bestaan. Het land is in het N. bergachtig, maar voor het overige vlak en laag, door moerassen en digte bosschen bedekt; de lucht is op vele plaatsen, uit hoofde van de spoedige afwisseling van hitte en koude, zeer ongezond. Behalve de Delaware, (zie hier onder) zijn er de riv. Brandywine, Christiana en Nanticoke. De voortbr. zijn: rood en wit cederhout, wit eikenhout, zwart notenboomenhout, koren, bijzonder tarw; vlas, groenten, aardappelen, ooft, rundvee, beeren, wolven, vossen, hazen, otters, muskesrotten, water- en moerasvogels, visch, ijzer, enz. De staat heeft 2 akademiën. Ook vindt men er papier-, ijzer-, stijfsel- en wolfabr.; meel is het voorn. artikel van uitvoer De wetgevende magt van deze prov. is in handen van de door het volk verkozene nationaalvergadering, welke in den senaat, die uit 9, en de representanten die uit 21 leden bestaan, verdeeld wordt: de uitvoerende magt is in handen van den gouverneur. De militie bestaat uit 8,346 man. De prov. wordt in 3 gr.: New-Castle, Kent en Sussex verdeeld en heeft *Dover* tot hoofdstad. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, hetwelk op 8 vierk. mijlen in 21 plaatsen 14,750 inw. bevat, en aan de riv. meestal vlak en wel bebouwd is, veel hout voortbrengt en tot hoofdpl. Chester heeft. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met 20,300 inw. 4. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Ohio, in 7 plaatsen 2000 inw. bevattende.

DELAWARE BAAI, baai tusschen de prov. Delaware (zie boven No. 1) en Maryland, welke 8 mijlen lang, en van 3 tot 6 mijlen breed, en tamelijk diep is, doch ook vele zandbanken heeft. Zij is vischrijk en wordt door den mond der riv. de Delaware gevormd.

DELAWARE, riv., welke in 't Z. O. van Nieuw York ontspringt, Pennsylvanië van Nieuw Jersey scheidt, een' weg van 50 mijlen aflegt, waarvan zij er 13 bevaarbaar is, terwijl zij de Shuylkil, Lehigh, enz. ontvangt, en boven Trenton verscheidene watervallen heeft, in den winter 1 à 2 maanden bevroren is, bij Philadelphia ¼ mijl breed is, en in de baai van Delaware eindigt. Zij is voor de zwaarste oorlogschepen tot aan Philadelphia bevaarbaar.

DELAWARERS, volksstam in de N. Amer. Rep., in het W. der prov. Delaware, doch niet tot dezelve behoorende; zij is met 5 andere volksstammen vereënigd en noemt zich zelven Lenni-Lennaped, d. i. inboorlingen.

DELBATTA, O. Ind. stad in Concan.

DELBRUCK of *Delbrugg*, Pruis. vlek, regdst. Minden, kreits Paderborn, aan de Hastenbeeke, met 870 inw. 2. Buurt, niet ver van het bovenstaande vlek, met 845 inw.

DELDESGOADEN RIV., zie Juan.

DELDEN, Nederl. open stadje, prov. Overijssel, kwart. Twenthe, voorheen bloeijender door den koophandel dan thans: het heeft 1100 inw., die vooral van den doortogt op Duitschland bestaan. In de nabijheid is het groote landgoed Twikkel, met vele bosschen en boomen. De gemeente Delden heeft 3,860 inw.

DELEBIO, Lomb. Ven. vlek, legatie Sondrio, aan de Adda en Lesina.

DELECTATAS, Turk. Aziat. stad in Armenië, in eene woeste streek, op 't hangen van een' berg; 6 mijlen van Siwas.

DELEH, Afr. dorp in Sennaar.

DELEHAMEIT, Turk. dorp in Syrië, dat door Maroniten bewoond en voor 't oude Aphaca gehouden wordt.

DELETTE, Fr. D., dep. P.-de-Calais.

DELF, riv. in de Nederlanden, door de stad Delft loopende, aan welke zij waarschijnlijk den naam heeft gegeven, en waar zij nog onder den naam van *Oude Delf* bekend is.

DELF, zie Damsterdiep.

DELFINO of *Delonia*, Turk. versterkte stad in Europa, prov. Albanië, sandschakat Janina, tot de bezittingen van Ali pacha behoorende, op eene hoogte, niet ver van den berg Pindus, met 12,000 inw. 2. Haven op het Turk. eil. Chio, in den Archipel.

DELFT, Nederl. stad, prov. Holland, Zuidelijk gedeelte, distr. Rotterdam, eene aangename en zeer zindelijke plaats, een groot uur gaans ten Z. O. van 's Gravenhage, 2 uren N. W. van Rotterdam, 3 uren Z. van Leyden, aan het riviertje de Schie gelegen: zij wordt door onderscheidene grachten doorsneden en heeft 7 poorten, waaronder de Haagsche en Rotterdamsche poorten dubbeld zijn, en is met muren, waarop, naar de oude wijze, eenige echte thans zeer vervallene torens zijn, omringd; terwijl buiten de Schiedamsche en Watersloo tsche poorten voorsteden zijn; ook heeft zij eene haven, welke zich tot aan het vlek Delftshaven, (zie hier onder) twee uren van de stad, uitstrekt. Onder de voorname gebouwen behooren: de 3 kerken der Hervormde gemeente, waarvan de oude, die reeds in 1240 gesticht is, met eenen hoogen toren en een fraai orgel pronkt, de prachtige grafsteden van onze beroemde zeehelden PIETER PIETERSZ. HEIN en MAARTEN HARPERTSZ. TROMP, benevens die van jonkvrouw ELIZABETH VAN MARNIX, huisvrouw van KAREL MARGON en van den grooten natuuronderzoeker ANTHONIE VAN LEEUWENHOEK, benevens nog vele anderen bevat, terwijl men in de nieuwe kerk, die eenen 300 voet hoogen toren geheel van witten arduinsteen heeft, de grafsteden vindt van den *Vader des Vaderlands* WILLEM I, op kosten der algemeene staten opgerigt, en thans tot eene begraafplaats voor het koninklijk huis vergroot wordende, met die van den geleerden Vaderlander HUGO DE GROOT, en nog verscheidene anderen; verder de gasthuiskerk, een goed gebouw, en de Walsche kerk, de voorm. St. Agathakapel, die het graf van DON EMMANUEL, prins van Portugal bevat; nog hebben de Lutherschen, Remonstranten en de Roomschgezinden der beide cleregiën er hunne kerken, terwijl er nog een schoon gebouw van het Christengenootschap CHRISTO SACRUM, dat echter zeer verminderd is, wordt gevonden. Onder de liefdadige gestichten behooren: het pesthuis, het oude mannen- en vrouwenhuis, het meisjeshuis, weeshuis, de kamer van charitaat of charitaathuis, alsmede onderscheidene hofjes en armhuisjes. Ook is hier een groot tucht-, spin- en dolhuis, en een verbeterhuis voor mannen en vrouwen. Onder de wereldlijke gebouwen behooren vooral het raadhuis, dat met onderscheidene fraaije schilderijen pronkt; het voormalig prinsenhof, thans eene kazerne, het lands magazijn van kleederen, voorheen het O. Ind. huis: het voormalige gemeenlandshuis, thans door een' particulier bewoond, het schoone en groote gemeenelands wapenhuis,

huis, met een zeer groot constructiehuis, waarin, behalve het gieten van stukken, alles wat tot de artillerie en tot het vervoeren derzelve behoort, gemaakt wordt, en waar onder anderen 28 smederijen zijn; het *labaratorium* op de paardenmarkt, een zeer groot gebouw, waar alle soorten van vuurwerken gemaakt worden, als mede het groot arsenaal en het kruidmagazijn (buiten de stad); verderhet gebouw der koninklijke artillerie-, genie- en marineschool, voorheen, toen Delft de hoofdplaats van het dep. van den Delft was, tot het departementaal hof gebruikt, en naderhand tot de stichting der vrouwe van RIJNSATERWOUDE aangekocht, waarvan de kinderen naar den Haag gezonden zijn, en waarin nu 150 kadets tot den land- en zeedienst worden opgeleid, en waar een driemast schip, met al deszelfs masten, rondhout, zeilen, enz. is. Verder de waag, het boterhuis, de vleeschhal, de snijkamer, de bank van leening, en de voorm. doelen, waarvan het eene deel gedeeltelijk afgebroken en tot eene exercitieplaats voor de cadets der militaire school geschikt is, terwijl het andere deel tot eene brak is ingerigt. Ook zijn hier verder goede inrigtingen voor het lager onderwijs en 14,000 inw., die gedeeltelijk door de militaire-school en de wekelijksche markten, vooral in boter, door de in, bij vorige tijden, (toen Delft eerst om zijne lakens en naderhand om zijn aardewerk en bier zoo beroemd was), veel bloeijender fabr. hun bestaan vinden. Ook de beroemde instrumenten- en brandspuitfabrijk van den Heer ONDER DEN WIJNGAARD CANTIUS betstaat niet meer. Delft is de geboorteplaats van prins FREDERIK HENDRIK, van HUGO DE GROOT, den raadpensionaris HEINSIUS, den geschiedschrijver PONTUS HEUTERUS, den natuuronderzoeker ANTHONIE VAN LEEUWENHOEK, den zeeheld MATELIEF DE JONGEN en verscheidene andere mannen, die zoo in de geleerdheid der kunsten (vooral de schilderkunst) als in den krijgsdienst hebben uitgemunt. De stad heeft veel in 1618 door brand, en in 1654 en 1742 door het springen van het kruidmagazijn, maar nog meer door het verval der fabr. geleden. 22. 1. 31 L. 52. 0. 47 N. B.

DELFT, eil. aan de N. W. kust van Ceylon, tot het distr. van Jafnapatam behoorende, en uit hoofde van de goede stoeterijen het *Paarden eiland* genoemd: thans behoort het aan de Engelschen. 97. 25. L. 9. 35. N. B.

DELFTSHAVEN, Nederl. vlek in Zuid-Holland, distr. Rotterdam, twee uren van Delft gelegen, waaraan het tot in 1795 heeft behoord, met een goed raadhuis, eene fraaije kerk, een magazijn der voorm. O. Ind. Compagnie, eene scheepstimmerwerf en 2600 inw., die zoo door den handel, als de scheepvaart, haringvangst en eenige jeneverstokerijen hun bestaan vinden. Geboortepl. van den beroemden overwinnaar der zilvervloot PIETER PIETERSZ. HEIN, gewoonlijk PIET HEIN genoemd.

DELFTSLAND, de Westelijkste hoek van Hollands Z. gedeelte, tusschen Rijnland, de Maas en de Noordzee gelegen, eene zeer bekoorlijke landstreek, die heerlijke wei- en hooilanden en veel vee bevat, dat de beroemde Delftsche boter oplevert; verder zijn er eenige korenvelden en bijzonder in het aangename Westland, goede boomvruchten, terwijl het Oostelijke deel eenige veenderijen en veenplassen bevat. Voorheen werd het aan den zeekant door zandduinen beschermd, doch die zijn, behalve bij Scheveningen, grootendeels verdwenen, terwijl aan den Maaskant stevige dijken zijn aangelegd.

DELFZIJL, Nederl. vesting, prov. Groningen, arr. Appingadam, aan de Eems, alwaar het Damsterdiep, thans door twee, voorheen door 3 sluizen of zijlen, uitwatert. Zij is sterk, werd eerst door KOEHOORN en in onzen tijd door de Franschen veel verbeterd, en is aan de landzijde door 7 bolwerken, zeer hooge en schoone wallen en eene diepe gracht omringd, terwijl aan de haven (die eertijds zoo diep was dat in 1665 de admiraal DE RUITER er met de W. Ind. vloot en 30 Eng. prijzen binnen liep, doch thans veel verslijkt is, schoon zij echter nog onder de beste havens des rijks gerekend wordt) een muur of wal, met 3 groote poorten en éene kleine, gevonden wordt. Men vindt er eene hervormde kerk en eene nieuwe roomsche kerk, terwijl zij met de dorpen Fernsum en Hevekes eene gemeente van 3,100 zielen uitmaakt. Veel leed zij door het beleg van 1813.

DELGADO, stad op het Azorisch eil. St. Miguel, met 10,000 inw. 2. Landpunt op de kust van Mexico, op 20. 12. N. B. 3. Kaap op de Z. O. kust van Afrika. 10. 6. Z. B. 40. 50. L. 4. Kaap aan de Z. kust van Afrika, ook wel Robbenbergs punt genaamd. 34. 6. Z. B. 5. De naam van de Z. kaap van 't Afr. eil. St. Thomas, in de golf van Guinea.

DELGALDO, groote riv. in de prov. Zan-

Zanguebar in Oost Afrika.

DELGAMMON, een lang plat Afr. eil., met een dorp, in de baai van Howakil, bij de kust van Abyssinië.

DELHI, zie Dehli.

DELIBABA, Turk. Aziat. dorp, digt aan de oevers van den Arates, met 120 huizen; 14 mijlen W. van Topracali.

DELINCOURT, Fr. dorp, dep. Oise.

DELIS, riv. op 't schiereil. Malacca, valt in de Chin. zee, op 2. 33. N. B.

DELISLE, onbevaarbaar riviertje, dat in Op. Canada ontspringt en in den St. Lourens valt. 2. Aziat. kaap op 't eil. Saghalië, door LA PEYROUSE dus genoemd. 51. N. B. 161. 44. L.

DELISSE'S ISLAND, eil. van den Aziat. Mergui archipel, op 10. 38. N. B.

DELITZSCH, Pruis. kreitsstad, regdst. Merseburg, aan de Löberbach, met een kasteel, 1 hospitaal, latijnsche school, 2850 inw. en fabr. 51. 33. N. B. 30. 5. L.

DÉLIVRANCE, (KAAP) de O. punt van de kust van Nieuw Guinea, door BOUGAINVILLE aldus genoemd. 11. 50. Z. B. 171. 13. L.

DELIVERANCE, eil. door de schepen Chesterfield en Horsnuzer met de kapiteins BUMPTON en ALT ontdekt, en als het laatste, dat zij, na hunnen gevaarlijken togt in de Torres-straat, in 1793, voor zij weder in vrije zee kwamen, zagen, aldus genoemd. 9. 32. Z. B. en 161. 45. L.

DELIVRANCE, (ISLES DE) *Verlossings eil.*, twee eilanden tot de Salomons eilanden behoorende, en welke SURVILLE meent dat de *St. Catilina* en *St. Anna van* MENDANA zijn. 10. 53. 50. Z. B.

DELKENHEIM of *Telkenheim*, Nassausch vlek, ambt Wallau, met 414 inw.

DELKIRAS, Turk. Aziat. stad in Natolië; 12 mijlen W. van Tocat.

DELLAMCOTTA, O. Ind. vesting in de prov. Bootan, op 106. 18. L. 26. 59. N. B.

DELLA-MINA, zie Elmina.

DELLA SUDA, haven op het Turksche eil. Candia.

DELLE, zie Datterried.

DELLEM, Nederl. dorp in Luxemburg, met 266 inw.; 3 m. van Dieckrich.

DELLI, zie Dehli.

DELLI of *Delly*, rijk in het N. deel van 't O. Ind. eil. Sumatra, waarvan de inw. Battas genoemd worden.

DELLIBLAT, Hong. dorp aan de militaire grenzen, met 1950 inw.

DELLIGSEN, Brunsw. vlek, kreitsger. Greene, aan de Wispe, met 1086 inw.

DELLINGEN, Fr. dorp, dep. Moezel, ter plaatse waar de Brems in de Saar valt, met fabr. en een slot.

DELLYS of *Teddeles*, Afr. zeeplaatsje in Algiers, dat door den heer SHAW voor het *Rusucurium* van PLINIUS gehouden wordt; 13 mijlen O. van Algiers. 2. O. Ind. kaap aan de kust van Malabar. 12. N. B. 92. 58. L.

DELM, Hanov. gerigt, hert. Bremen, met 368 huizen en 2042 inw.

DELME, riv. in 't hert. Oldenburg, die bij Delmenhorst in de Wezer valt.

DELMENHORST, kreits in 't hert. Oldenburg, dat uit de ambten Delmenhorst, Berne, Ganderkesa en Wildeshuizen bestaat en in 4,756 huizen, 27,800 inw. bevat, welke van de koren- en veeteelt, en bijzonder van de paardenfokkerij bestaan. 2. Ambt in voorn. kreits, met 936 huizen en 5400 inw. 3. Hoofdstad van genoemden kreits, aan de Delme, met 1526 inw. 26. 25. 28. L. 53. 3. 29. N. B.

DELMINA, zie Elmina.

DELMINO, Turk. stadje in Bosnië, voorheen de hoofdstad eener kleine Rep.

DELMONA, riv. in het Lomb. Ven. kon., gouv. Milaan, welke in het Cremonesche ontspringt, en bij Bozzuolo in de Oglio valt.

DELMONT, zie Delsberg.

DELO, Port. fort op de N. O. kust van 't Moluksche eil. Timor. 8. 23. Z. B.

DELONIA, zie Delfino, No. 1.

DELOS, ILEGI, SDILLES of *Billi*, twee Turksche eil. in den Archipel, tusschen de eil. Nacsia en Andro, welke onbewoond zijn en slechts somtijds door de zeeroovers bezocht worden. Het eene is het beroemde eil. Delos der ouden, dat den tempel en het orakel van APOLLO had, en waarheen de rijkste inw. van Corinthe, na de verwoesting dezer stad, vlugtten. Er zijn nog eenige puinhoopen, die van de voormalige grootheid getuigen. Het andere, dat door eene zeeëngte van 2000 schreden van het eerste gescheiden is, heet Rematieri, en voorheen Rhene, waar voorheen de inw. van Delos, wier eil. aan Apollo geheiligd was, hunne dooden begroeven.

DE LOS GIGANTES, Z. Amer. vuurspuwende berg in Patagonië.

DE LOS MUERTAS, riv. in Brazilië.

DE LOS PATOS, meer in Brazilië, hetwelk eigenlijk slechts eene uitbreiding van de Rio Grande de St. Pedro is, en met het meer Merun en de zee gemeenschap heeft.

DE LOS REMEDIOS, haven aan de N. W. kust van Amerika. 242. 9. 45. L. en 57. 21. N. B.

DE LOS XARAYES, zie Xarayes.

DELPHI, zie Castri.

DELREY, Z. Amer. prov. in Braziliё.

DEL ROSARIO, eil. bij Terra Firma, in Z. Amer. 301. 35. 50. L. 10. 11. 40. N. B.

DEL SALE of *Zout eil.*, een der Port. kaap Verdische eil., bij de O. kust van Afrika, onbewoond, maar uit hoofde van de groote menigte zout merkwaardig.

DELSAR, riv. in Spanje, zie Sor.

DELSBERG of *Delmont*, Zwits. vlek in 't Delsberger dal, kanton Bern, aan de Sarn, een tak van de Birs, met 3 kerken, 1 gymnasium, 1062 inw. en fabr.

DELSTRAHUIZEN, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij Schoterland.

DELTA, eil. in Egypte, prov. Bahri, dat door de beide hoofdarmen van den Nijl in de Middell. zee gevormd wordt, en de gedaante der driehoekige Grieksche letter *Delta* heeft. Het is van het Z. naar het N. 25, en van het O. naar het W. 18 mijlen groot, wordt door verscheidene kanalen doorsneden en is vruchtbaar in koren, meloenen, vijgen, pomeranzen, bananen, granaatappelen, enz., terwijl het vele dorpen en vlekken heeft en in de kachefliks Garbiё in 't N. en Menusiё in 't Z. verdeeld is.

DELTING, Schot. dorp en kerspel, aan de N. kust van het eil. Mainland, met ongeveer 1600 inw.

DELVENAU, zie Stecknitz.

DELVEZA, zie Veja.

DELVINO, Turk. stad in Ned. Albaniё, tusschen de Pavla en Pistrini, door de natuur zeer sterk gelegen, met een kasteel en 8000 inw. 38. 16. L. 40. 4. N. B.

DELWIJNEN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, opperschoutambt Bommelerwaard, met Kerkwijk en Bruchem 620 inw. tellende.

DEMA, riv. in Aziat. Rusland, die bij Upha in de Bielaia valt.

DEMAIE, Egypt. dorp, prov. Bahari.

DEMAIR, Egypt. stad, prov. Garbiё.

DEMALCOTTA, O. Ind. stad, prov. Golconda; 3 mijlen Z. O. van Canoul.

DEMASS, Afr. stad in Tunis, met veel ruïnen. 28. 47. L. 35. 26. N. B.

DEMASCHK, zie Damascus.

DEMANEN, Port. vastigheid in O. Ind., tusschen de St. Jan's kaap en Suratte, aan eene riv., door welke eene bank loopt, met een kasteel en andere werken, eene bezetting van 100 soldaten en een grondgebied van 4 mijlen lengte, waarin zes Ind. dorpen.

DEMAVEND, het hoogste gebergte van Perziё, niet ver van de Kaspische zee, aan de grenzen van de prov. Mazanderan, steeds met sneeuw bedekt. 2. Perz. stad, prov. Irak, 18 m. O. van Casbin.

DEMBACANI, stad van Gedumah in W. Afr., aan den Senegal. 15. 3. N. B. 6. 50. L.

DEMBEA, zie Dambea.

DEMBIA, Afr. riv., welke tusschen kaap Verga en de Sierra Leone in den Atl. oceaan valt.

DEMBICA of *Debica*, stad in Galiciё, kreits Tarnow, aan de Wisloka.

DEMBO, Afr. distr. in 't Z. O. van Congo, dat nog zeer weinig bekend is.

DEMBOWCE, stad in Galiciё, kreits Jaslo, met fabr.

DEMBOWIEC, Pool. stad, waiw. Lublin, aan de Wistok.

DEMEG, Arab. zeehaven aan de Roode zee, een weinig boven 26. N. B.

DEMEGRAED, Egypt. stad aan den Nijl, tegenover de ruïnen van Thebe.

DEMEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, met Langel en Dieden 500 inw. bevattende.

DEMENYFALVA, Hong. dorp, kom. Liptau, met 250 inw. In de nabijheid is het drakenhol.

DEMER, riv. in het kon. der Nederlanden, welke bij Tongeren, in de prov. Limburg, ontspringt, de Herke, Gheete en Velp ontvangt, zich bij Rumpst met de Dyle en Nethe vereenigt en als dan onder den gemeenen naam van Ruppel, bij Ruppelmonde in de Schelde valt.

DEMERARY, Z. Amer. riv. in Eng. Guiana, welke op het gebergte in het binnenland ontspringt, bij de Diamantpunt bevaarbaar wordt, eenige watervallen heeft, en 20 mijlen verder, bij Stabrook, alwaar zij $\frac{1}{4}$ mijl breed is, op 319. L. en 6. 55. N. B. in de zee valt. Voor den mond ligt eene lange zandbank, waarover groote schepen slechts bij den vloed varen kunnen. De vruchtbaarheid van dit oord lokte in 1740 onderscheidene Hollanders en naderhand ook Engelschen uit, om van de voordeelige ligging gebruik te maken en hier eene volkplanting op te rigten.

DEMERARY, voorheen Nederl. volkplanting, die echter in 1804 door de Eng. bezet, en in 1814 aan hen werd afgestaan, tusschen den oceaan, Berbice, Fransch en Spaansch Guiana, of tusschen 318. 35. en 321. 10. L. en 4. 10. en 6. 50. N. B. gelegen, en op 230 vierk. mijlen 5,850 blanken, die de Holl. zeden met de Eng. zucht tot verkwisting vereenigen en 71,185 slaven, te zamen 77,030 zielen bevattende. Zij vormt twee dalen, welke zich langs de riv. Essequebo en Demerary, tusschen het gebergte Tamacuraque tot aan de zee uitstrekken, Achter de lage en met bosschen

schen bezette oevers beginnen de Savannahs, die veel tot weiden voor het rundvee dienen. De lucht is er heet, doch niet ongezond. Er heerschen echter, van tijd tot tijd, vele ziekten, die een aantal menschen wegslepen. In meer dan 130 plantagiën worden suiker, koffij, cacao, katoen, pisang, rijst (welker teelt hoe langer hoe meer toeneemt) gewonnen, welke ook uitgevoerd worden. De regering is aan die van Essequebo onderworpen en heeft haren zetel in de vesting op het eil. Borffelau. De hoofdstad is Stabroek.

DEMETRIADE, Turk. stad in Thessalië, aan de N. kust van de golf van Armiro.

DEMETRIO, (ST.) Nap. dorp in Calabria Citra, met 1500 inw.

DEMETRIOFF, zie Dmitrowsk.

DEMETRIUS, (ST.) Jonisch eilandje, bij Corfu, met een lazareth.

DEMETROWITZA of *Mitrowitz*, Hong. vlek in Slavonië, aan de militaire grenzen, met 3500 inw. 44. 45. 58. N. B.

DEMEU, Fr. vlek, dep. Gers.

DEMIANKA, Rus. Aziat. riv., valt bij Demianskoi in de Irtisch.

DEMIANSKOI, stadje in Siberië, gouv. Tobolsk, aan den mond der Demianka.

DEMI LUNE, baai op de N. O. kust van 't W. Ind. eil. St. Christoffel. 2. Baai op de O. kust van 't eil. Antigua, een der Antilles.

DEMIQUAIN, riv. in de N. Amer. Rep., valt in de Illinois.

DEMIR-CAPI, d. i. *de ijzeren poort*, opening tusschen de rotsen in Servië, sandschakat Semendria, niet ver van Orsova, waar de Donau doorheen loopt. 2. Turk. Aziat. stad in Natolië; 6 mijlen Z. O. van Balikesii. 3. Bij de Turken de naam van elke bergpas of doortogt.

DEMIRTASCH, Turk. kasteel nabij de stad Adrianopel.

DEMITRIOFF, zie Dmitrowsk, No. 2.

DEMM, Arab. stad, prov. Yemen.

DEMMIN, Pruis. kreits, regdst. Stettin, welke 28,000 inw. bevat. De hoofdpl. Demmin ligt ter plaatse, waar de Tollense en Trebel in de Peene vallen, heeft 3800 inw., fabr. en handel in hout, koren, glas, enz. 53. 53. N. B.

DEMONA, zie Val di Demona.

DEMONNESI, PRINKIPOS, *Vorsten of Prinsen eilanden*, Turk. eil. in de Marmerzee, voor de invaart van de straat van Konstantinopel, van welke stad zij de vrucht- en moestuinen zijn. Zij zijn 9 in getal: de Prinkipo of Vorsten eil., en Chalkis zijn meestal door Grieken bewoond en hebben eenige Grieksche kloosters, de overigen, als Proti, Antigoni, enz. zijn gedeeltelijk dorre en kale rotsen.

DEMONTE, Sard. stad in Piëmont, prov. Cuneo, aan de Stura, met een kasteel op eene hooge rots, 2 kerken, een hospitaal en 6000 inw. 44. 21. N. B.

DEMOTIKA of *Dimotika*, Turksche stad in Romanië, saudschakat Gallipoli, aan de Maritza, met een sarai, (groot koophuis), 1 moskee, 3 voorname scholen, fabr. en 8,000 inw., waaronder vele Grieken, die er een' aartsbisschop hebben. Verblijf der sultans voor de verovering van Konstantinopel, en naderhand in 1713 en 1714 van KAREL XII.

DEMSCHINSK, Rus. stad, gouv. Woronesch, aan de Usman.

DENAICOTA, O. Ind. vesting, prov. Coimbetoor. 94. 57. L. 11. 28. N. B.

DENAIN, Fr. dorp, dep. van 't Noorden, arr. Douay, aan de Schelde, met 950 inw.; 2 m. Z. W. van Valenciennes.

DENARES EIL., (CARPASIA) rotsige en naakte eil., bij kaap St. Andreas of de O. punt van het Turk. eil. Cyprus.

DENAT, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Alby, aan de riv. Arson, met 290 huizen.

DENAVACA, stad op 't O. Ind. eil. Ceylon; 15 mijlen Z. van Candy.

DENAZI, Fr. vlek, dep. Tarn, aan de Arson; 3 mijlen Z. van Alby.

DENBIGH, Eng. gr. in N. Wallis, hetwelk tusschen de Iersche zee, de gr. Flint, Ches, Shrop, Montgomery, Merioneth en Caernarvon, of tusschen 13. 25. en 14. 30. L. en 50. 42. en 53. 13. N. B. ligt en op 32 vierk. mijlen, 4 steden en vlekken, 57 kerspelen, 13,048 huizen en 60,400 inw. bevat, 2 afgevaardigden naar het parlement zendt en in 9 hundreds verdeeld wordt. Het land is bergachtig, doch heeft vruchtbare valleijen, met koornbouw en veeteelt; ook maakt men er goede kaas. De hoofdstad Denbigh ligt op eene rotsachtige hoogte, aan de Istrad, eenen arm der Clwyd, heeft een versterkt kasteel, vele looijerijen en 1500 inw. 2. Kaap op de N. W. kust van Amerika, op 65. 22. N. B. 216. 10. L.

DENBY, Eng. D., gr. York; 1140 inw.

DENDER, Nederl. riv, welke in de prov. Henegouwen, in 't arr. Leuse ontspringt, in O. Vlaanderen bij Aalst bevaarbaar wordt, langs de grenzen van Z. Braband vliet, en bij Dendermonde in de Schelde valt.

DENDERA, stad in Op. Egypte, bij de ruïnen van Tentyris, met de overblijfsels van eenen fraaijen tempel van VENUS. 26. 10. N. B. 50. 20. L.

DENDERBELLE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 840 inw.

DENDERHAUTEM, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 2825 inw.

DENDERLEUWE, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, met 1550 inw.

DENDERMONDE, Nederl. arr., prov. Oost Vlaanderen, met 195,000 inw.

DENDERMONDE, Nederl. stad, hoofdpl. van voorn. arr., ter plaatse waar de Dender in de Schelde valt, in vruchtbare weilanden, koren- en vlasvelden gelegen, welke, door middel van sluizen, ter versterking van de aanzienlijke vestingwerken, onder water kunnen gezet worden. De stad heeft een sterk kasteel, 2 kerken, 2 hospitalen, 1200 huizen en 5800 inw., welke handel in vee, koren, vlas, hennep en kanten drijven. 21. 38. L. 51. 36. N. B.

DENDERWINDEKE, Nederl. D., prov. O. Vlaanderen; 2400 inw.; 1 uur v. Ninove.

DENDON, dorp in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Carolina; 925 inw.

DENDRE, zie Dender.

DENEE, Nederl. dorp, prov. Namen, met 304 inw.; 2½ uur van Dinant. 2 Fr. dorpen, dep. Maine en Loire.

DENEKAMP, Nederl. dorpje, prov. Overijssel, kwartier Twente, voorheen Demchen geheeten, Z. O. waarts van Oostmarsum.

DENELBOURG, Fr. D., dep. Meurte.

DENEMARKEN, een der Noordelijke koningrijken van Europa, dat, hoewel klein, echter, uit hoofde van deszelfs ligging tusschen twee der meest bevaren wordende zeeën, waarvan het de eene geheel kan afsluiten, zeer merkwaardig is. Het bestaat thans uit 3 deelen; 1. het eigenlijk kon. Denemarken, zijnde het schiereil. Jutland, benevens het hert. Sleeswijk en de stiften Zeeland, Funen en Laland, met eene menigte grootere en kleinere eil., die te zamen, op 810 vierk. mijlen, 101 steden en vlekken, en 7,128 dorpen, 2750 enkele landhoeven, 960 adelijke goederen en 1,204,000 inw. bevatten. 2. De tot Duitschland behoorende hert. Holstein en Lauenburg, 164 vierk. mijlen groot, met 360,700 inw., en 3. 't eil. IJsland, de Faroer eil., de W. kust van Groenland en de bezittingen in andere werelddeelen, (zie hier onder), welke te zamen 1657 vierk. mijlen beslaan en 166,000 inw. bevatten. De twee eerste deelen, of de bijeenliggende landen, grenzen ten O. aan de Oostzee en Mecklenburg, ten Z. aan de Elbe en het gebied van Hamburg, ten W. aan de Noordzee (die de Deenen Westzee noemen) en ten N. aan het Kattegat, liggende tusschen 25. 10 en 30. 10. L. en 54. 9. en 57. 30. N. B. De Sont scheidt het eil. Zeeland van Zweden, de groote Belt, Funen van Zeeland, en de kleine Belt, Funen van Jutland. De grond is meestal vlak, en hier en daar golvend, behalve in Jutland, dat door een' weinig beteekenenden bergrug, welke deels uit kiesel, deels uit roode aarde bestaat, en niet dan heide en kreupelhout heeft, doorsneden wordt, en die met kaap Skagen eindigt. Over het algemeen is de grond matig vruchtbaar; men vindt er echter ook moerassen, zandgrond en duinen. De lucht is er zeer gematigd, maar vochtig, behalve in het N. gedeelte van Jutland, alwaar zij zuiver en kouder is; aan de kusten, die (behalve aan den kant der Noordzee, waar dijken zijn opgerigt), door wadden, enz., beschermd worden, is het mistig en vochtig, en eenigzins ongezond. De Sont en de beide Belten, worden in koude winters met ijs bezet. Het rijk heeft, behalve de Elbe, die het begrenst, slechts kust-rivieren, zoo als de Eider, Schwentine, Guden, Stör, Bille, Alster, Steckenitz, Trave, enz.; er zijn ook verscheidene meren, waaronder het Plöner, Aree, Schall en Ratzeburger meer, en aanzienlijke zeeboezems of golven, waaronder het Kattegat, dat zich N. van Zeeland, tot aan de kusten van Noorwegen en Zweden uitstrekt; verder de Lymfiord, de Isefiord, de Schlei enz. behooren. Het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal, vereenigt de Oost- met de Noordzee. Het voornaamste voortbr. van Denemarken is het koren; men moet echter al zeer goede jaren hebben om zoo veel te telen als het rijk noodig heeft; verder hennep en vlas, doch niet genoegzaam voor de behoeften, hetwelk ook van den tabak, de meekrap en de hop moet gezegd worden. De tuinbouw is er verwaarloosd; aan bosschen heeft men gebrek, en het hout is er duur, doch turf is er veel, en bijna elk dorp heeft eene eigene turfstekerij. De veeteelt, paardenfokkerij en schapenteelt maken een' voornamen tak van hun bestaan uit; jaarlijks toch worden 16,000 paarden, eene menigte ossen en veel wol uitgevoerd, te zamen voor 500,000 rijksdaalders OLOFSEO bepaalt het getal der runderen in de hertogdommen op 1,484,000 stuks; de schapenfokkerij is er zeer veel verbeterd. Een derde tak van bestaan is de visscherij, doch deze is op verre na niet meer, hetgene zij geweest is; echter altijd nog van veel belang, daar Denemarken nog een goed gedeelte van Noor-

Noordelijk Duitschland van onderscheidene soorten van visch voorziet, welke tak van bestaan in 1815 nog 500,000 rijksd. opbragt. Uit het rijk der delfstoffen brengt het alleen klei- of leemaarde, kalk bij Segeberg, en zout uit de mijnen van Oldersloh op, als mede een weinig krijt, aluin, salpeter en barnsteen. De voornaamste manufacturen zijn te Koppenhagen en Altona: suikerraffinaderijen zijn, zoo wel als handel en zeevaart, hoe zeer ook Denemarken hiertoe gelegen is, zeer verminderd. Ondertusschen handelen de Deenen nog op al de havens van Europa, op O. Ind. en China, op Marocco en de kust van Guinea in Afrika, en op hunne eigene eil. in Amer.; ook hebben zij eene Aziatische compagnie. Hunne buitenlandsche bezittingen zijn: in Voor Indië, Tranquebar en factorijen te Patna, Balasore en Serampore in Bengalen; Collège, Calicut en Porto Novo op de kust van Malabar, en een te Canton in China. In Amerika de eil. St. Jan, St. Thomas en St. Croix, als mede vastigheden in Afrika, op de kust van Guinea.

Het eigenlijk Denemarken wordt in 7 stiften verdeeld, als: Zeeland, Funen, Laland, Aalborg, Aarhuus, Rijpen en Wiborg, waarvan de vier laatste in Jutland gevonden worden; Sleeswijk en Holstein worden onder den naam van de hertogdommen door eenen bijzonderen stadhouder, en Lauenburg door eenen landdrost bestuurd. IJsland en de Faroer eilanden staan onder eenen stiftsambtman. De regering is eene onbepaalde monarchie, en de kroon erfelijk in de mannelijke en vrouwelijke linie. De eerstgeboren zoon des konings heet kroonprins, de overige prinsen van den bloede worden erfprinsen genoemd. Sedert 2 eeuwen nemen de koningen, bij afwisseling, de namen van Frederik en Christiaan aan. De verblijfplaats des konings, thans FREDERIK VI, is te Koppenhagen. Het hoogste staatscollegie is de geheime staatsraad, onder welks bestuur de gezamenlijke binnenlandsche zaken staan. De Luthersche godsdienst is de heerschende, echter worden er ook andere Christen gezindheden, en ook Joden, geduld. Er zijn zoo vele bisschoppen als stiften, onder welke de proosten staan, die door de predikanten verkozen worden, doch de koning benoemt de bisschoppen en de ambtsproosten, die mede het opzigt over de scholen hebben en met den bisschop het lands concilium uitmaken. Men heeft er eenige abdijen en kloosters, terwijl in de hertogdommen de kerkelijke zaken door de opperconsistoriën, met eenen superintendent van Gottorp en Gluckstad, en op IJsland door een' eigen bisschop bestuurd wordt. Tot de wetenschappelijke inrigtingen heeft men. 2 hooge scholen (te Koppenhagen en Kiel), 1 akademie der kunsten, 1 koninklijke societeit der wetenschappen, 1 ridder-akademie, vele bijzondere inrigtingen van onderwijs, waaronder 16 kweekscholen voor schoolonderwijzers met 245 kweekelingen, en onderscheidene geleerde genootschappen, terwijl de regering ook jonge geleerden en reizigers ondersteunt en te gemoet komt, waaraan wij onder anderen eenen NIEBUHR te danken hebben. De uitvoer bestaat in: koren, paarden, rundvee, wol, visch, boter, kaas, spek, gezouten vleesch, huiden, traan, ottervellen, varkensborstels, mout, mostaard, komijn, oesters, teer, laken, zeildoek, katoen, kant, handschoenen, metalen, ijzerwaren, aardewerk, enz., terwijl de invoer in wijn, zout, zijde, katoen, katoenen stoffen, wol, vruchten, vlas, hennep, hop, hout, bouwstoffen, linnen, wollen stoffen, modewaren, ooft, suiker, koffij, specerijen, kruiden, glas, brandewijn, steenkolen, goud, zilver, enz. bestaat. De inkomsten van den staat worden tegenwoordig op zijn hoogst op 10 millioenen gerekend, waarvan de tol aan de Sont 240,000 guldens bedraagt; de staatsschulden rekent men op 100 millioenen, waaronder circa 60 millioenen bankbilletten zijn, welker koers verbeterd is. De landmagt bestaat uit 9 regimenten paardenvolk, 15 comp. artillerie en 18 regimenten infanterie, te zamen 27,000 man, benevens 19,000 man landmilitie. De vloot (na derzelver ongelukkige vermindering door de Engelschen in 1807, zie Koppenhagen) uit 1 schip van linie, 3 fregatten en eenige andere, te zamen 20 zeilen, met 300 stukken.

Men rekent in Denemarken met rijksdaalders, marken en schellingen; de rijksdaalder (42 of 43 stuiv. Holl.) heeft 6 mark, en een mark 16 schell. Gangbare munten zijn in goud: Christiaan's d'Or, dukaten van 14¾ mark; nieuwe of courant van 12 mark; zilveren kroonen van 4 mark, die dubbel en half geslagen worden, als mede 2, 4, 8, 10 en meerder schellingstukken, enz.

DENEUILLE, Fr. dorp, dep. Allier.

DENEUVRE, Fr. dorp, dep. Meurte, arr. Luneville, aan de Meurte; 1570 inw.

DENGHE, Perz. stad, prov. Irak.

DENGUIN, Fr. vlek, dep. Ned. Pyr.

Denham, Schot. D., gr. Roxburgh.
Denia, Spaan stad, prov. Valencia, aan den voet eens bergs en aan de Middell. zee, ommuurd, met 2000 inw., eene dubbele haven, die door eenen hoogen en vasten toren beschermd wordt, schoon de toegang bezwaarlijk is, en die dus niet veel bezocht wordt. De omtrek levert wijn en rozijnen, van welke laatste jaarlijks 2000 arobes uitgevoerd worden. 16. 54. L. 39. 1. N. B. 2. Eil. niet ver van deze stad.
Denino, Schot. D., gr. Fife; 300 inw.
Denis, (St.) Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 392 inw. die eene groote katoenspinnerij hebben.
Denis (St.) Nederl. dorp, prov. Namen, met 510 inw.
Denis, (St.) Fr. arr. van 't dep. Seine, dat $3\frac{1}{2}$ vierk. mijlen en 44,000 inw. bevat. De hoofdpl. St. Denis ligt 2 uren van Parijs, en bevat, in de zeer fraaije abdijkerk, de begraafpl. der kon. familie, vele fabr., 4590 inw. en een instituut voor dochters der leden van 't legioen van eer. 2. Fr. stadje, dep. Aude. 3. Fr. dorp, dep. Indre en Loire, met ijzerwerken. 4. Fr. dorp, dep. Cher. 5. Hoofdstad van 't O. Afr. eil. Bourbon, met eene goede reede en 4000 inw.
Denis (St.) Boucle, Nederl. vlek, prov. Oost Vlaanderen, met 1250 inw.
Denis (St.) d'Anjou, Fr. vlek, dep. Mayenne, met 2100 inw.
Denis (St.) Eiland of *Oxixca*, een der Sechelles of Mahi eil., het N. O. van de groep.
Denis (St.) de Gatines, Fr. D., dep. en arr. Mayenne, met 3200 inw.
Denis (St.) de Jargeau, Fr. vlek, dep. Loiret, aan de Loire.
Denis (St.) le Gast, Fr. vlek, dep. Kanaal; 4 m. Z. O. van Coutances.
Denis Westrem, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 1214 inw.
Denisley, Turk. Aziat. stad in Natolië, nabij de puinhoopen van Laodicea en aan den Meander, met 30,000 inw. en wijnteelt. 46. 52. L. 37. 47. N. B.
Denkendorf, Wurt. dorp, Neckarkreits, aan de Kersch, met 1284 inw.
Denkina, O. Ind. stad in Mysore.
Denkingen, Wurt. dorp, Schwarzwalder kreits, met 1070 inw. 2. Bad. dorp, Zeekreits, met 474 inw.
Denkow, Poolsch vlek, waiw. Sandomir, met 125 huizen.
Denlin, Fr. dorp, dep. Moezel.
Denn, Arab. stad, prov. Yemen. 61. 28. L. 14. 15. N. B.
Dennen Kaap, N. Amer. kaap aan de baai van Montrey, in Nieuw Californië, met eenen inham, die de haven van Monterey vormt.
Dennenburg, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. s' Hertogenbosch, met 340 inw.
Dennen eil., Amer. eil. aan de kust van Darien, 2 m. lang en met wilde vruchtboomen, bijzonder kokospalmen bezet; er is mede eene goede ankerplaats en versch water. 2. Austr. eil. ten Z. van Caledonië. 3 Amer. eil., 6 m. van Cuba; het is onbewoond, doch heeft goed versch water.
Dennewitz, Pruis. dorpje, regdst. Potsdam, met 180 inw. Slag van 6 September 1813.
Dennis, baai in Arabië, met eene veilige reede en goede ankerplaats, op 14. 35. N. B. 2 Eng. dorp, gr. Cornwallis, met 478 inw. 3. Austr. eil. ten N. van Nieuw Bretanje. 2. 40. Z. B. 169. 4. L.
Dennis-Ness, kaap der Schot. Orkaden, op 59. 21. N. B.
Denno, Oostenr. dorp in Z. Tirol.
Dennock, Eng. riv., gr. Cumberland.
Denny, Eng. dorp, gr. Monmouth. 2. Schot. dorp, gr. Stirling; 2650 inw.
Denny's Key, eilandje in de golf van Mexico. 294. 16. L. 14. 28 N. B.
Denobew, O. Ind. stad in 't rijk der Birmanen, aan de Irrawaddy. 17. 20. N. B.
Denowan Punt, kaap op de W. kust van 't eil. Mindanao. 6. 33. N. B.
Densborn, Nederl. dorp in Luxemburg, 4 mijlen van Bitbourg.
Dent, Eng. vlek, gr. York; 1660 inw.
Denta, Hong. vlek, kom. Temeswar, aan de Bezawa, met rijstteelt.
Dent de Morcle, hoog Zwits. gebergte, kanton Wallis, 8,951 voeten hoog.
Denterghem, Nederl. D., prov. W. Vlaanderen; 1900 inw., 2 uren v. Deynse.
Denti, riv. op 't eil. Sumatra.
Dentila, kon. in het binnenland van Afr., tusschen de Gambia en de Faléme, met goudmijnen.
Denton, Eng. dorp, gr. Lancaster; 1600 inw. 2. Eng. D., gr. Northampton; 380 inw. 3. Dorp in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, hoofdplaats van 't gr. N. Carolina; 11 m. Z. O. v. Chester.
D'Entrecasteaux, zie Entrecasteaux.
Denvers, Eng. dorp, gr. Norfolk.
Denzlingen, dorp in Baden, kreits Treisam; 1030 inw.: 2 m. N. v. Freyburg.
Deobriga, zie Miranda de Ebro.
Deodhur, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, de zetel van een' vorst der Rasbuten, met muren, 1 kasteel en 1000 huizen.
Deogur, O. Ind. stad van Bahar, aan

aan den Ganges, in welks heilige stroomen zich jaarlijks tallooze pelgrims komen baden. 104. 26. L. 24. 30. N. B.

DEOLS, zie Bourg-Deols.

DEONGEN, Afgh. stad, prov. Segestan.

DEONHALLY, O. Ind. stad en fort van Mysore. 13. 15. N. B. 95. 40. L.

DEONYS, O. Ind. stad, prov. Bejapour.

DEOPOUR, O. Ind. stad, prov. Bahar.

DEORCODRA, O. Ind stad in Golconda.

DEOSIR, O. Ind. distr. in de prov. Cashmere, aan de Jhelum, tusschen 34. en 35 N. B.

DEOTO ROLTO, een der kleine Sooloo eil., op 137. 50. L. 5. 57. N. B.

DEPART, Fr. vlek, dep. Ned. Pyr. aan de Gave de Pau, tegenover Orthez.

DEPATLA, O. Ind. stad, prov. Mysore.

DEPATY, rots bij de Z. kust van het Ier. eiland Copland.

DEPENDELEN, Turk. vlek, sandschakat Avlona, geboortepl. van Ali Pacha.

DEPPEN, Pruis. stadje; 5 mijlen Z. W. van Guttstad.

DEPTFORD, voorheen ook W. Greenwich, Eng. stad, gr. Kent, aan de Theems, vlak bij Southwark, met 19,800 inw., en scheepstimmerwerven, die 2000 werklieden bezig houden. Ook is hier het Drieëenigheidshuis, eene inrigting voor 3000 arme zeelieden, met hunne vrouwen en kinderen, die in in 59 huizen verzorgd worden; ook is hier scheepvaart, bierbrouwerijen en fabr. van spaansch groen.

DEPUCHS EILAND, eil. aan de N. W. kust van Nieuw Holland, van vulkanischen oorsprong, tot den archipel Torresties behoorende. 131. 13. L. 20. 36. Z. B.

DER, (EL) of *Thapsaque*, stad in Azië, aan den Euphraat; 12 mijlen ten W. van Kerkisia.

DERBAK, Perz. riv., valt een weinig N. van Derbent in de Kaspische zee.

DERAH, ISMAEL, KHAN, Aziat. stad der Afghanen. 88. 36. L. 31. 55. N. B.

DERAIE, Arab. stad in de prov. Nedsjed; 18 m. W. N. W. van Jamama.

DERBENT, Rus. landschap, prov. Daghestan, aan de W. kust der Kaspische zee, en de riv. Terbagh en Rubat, 6 V. M. groot, en rijk in wijn, saffraan, zijde, katoen, enz. Er zijn zoute meren en heete bronnen. De vorst of chan is aan de Russen cijnsbaar en woont in de hoofdstad Derbent of Demir Capi, aan de Kaspische zee, amphiteatergewijze, in eenen driehoek, gebouwd, in welks toppunt, op den berg, het kasteel ligt, met 4000 huisgezinnen, fabr. en handel op Astrakan en Perzië. 65. 19. L. 42. 5. 45. N. B. 2. Drie Perz. steden van dezen naam in de prov. Chorasan.

DERBESAK, Turk. Aziat. stad in Syrië.

DERBET, zie Land der Kalmukken.

DERBEYDA, zie Darbeida.

DERBINSKOI, Rus. D. in Siberië, gouv. Irkutsk, aan de Lena. 60. 20. N. B.

DERBOUS, Fr. dorp, dep. Vaucluse.

DERBY, Eng. gr. tusschen de graafs. Ches, York, Nottingham, Leicester en Stafford, groot 47 V. M. met het Peakgebergte in het N., in welks holen men veel kristallen vindt. De riv. zijn: de Derwent, Trent, Dove en Dee. De lucht is ten N. en O. ruw, doch zuiver, ten Z. en W. zacht en gematigd. De voortbr. zijn: steenkolen, ijzer, lood, spiesglas, aluin, marmer, albaster, kristallen, elastieke steenolie, hout, koren, vee, enz. Het bevat 10 steden en vlekken, 211 kerspelen, 33,190 huizen en 185,500 inw. Behalve bovenstaande produkten voert men er nog kaas, loodwit, porselein, molen- en slijpsteenen, katoenen, garens, huiden, wol, hoeden, ijzer- en aardewerk uit. Het gr. zendt 4 afgevaardigden naar het parlement. De hoofdstad Derby ligt aan de Derwent, met fabr., onder welke een zijdemolen met 26,586 raden en 97,746 wielen, welke zich 3 maal in eene minuut omdraait en bij elke draaijing 73,726 ellen zijden garen levert; er zijn verder 5 kerken en 10,846 inw. 16. 21. L. 52. 58. 17. N. B. 2. Dorp in de N. Amer. Rep., prov. Connecticut. 3. Dorp aldaar in Pennsylvanië, gr. Chester. 4. Baai op de Z. O. kust van 't Eng. eil. Man. 54. 4. N. B. 13. 11. L.

DERBYHAVEN, Eng. dorp, gr. West-Moreland, met eene schoone haven.

DERCÉ, Fr. dorp, dep, Vienne.

DERECSKE, DRASOMARCHT of *Rassendorf*, Hong. dorp, kom. Oedenburg. 2. Hong. dorp, kom. Bihar.

DEREES, Perz. stad in Farsistan.

DE REFUGIOS, haven op 't eil. Martin Mayorgas, tot de Tonga eil. behoorende.

DEREGNYO of *Drehniow*, Hong. marktvlek, kom. Semplin, niet ver van de Latorcza, met een kasteel.

DEREHAM, Eng. stad, gr. Norfolk, met 2900 inw. 18. 42. L. 52. 40. N. B.

DEREHAM, (WEST) Eng. vlek, gr. Norfolk, met 450 inw.

DEREIA, Turk. Aziat. stad in Syrië; 2 mijlen Z. van Damascus.

DERENBACH, Nederl. dorp in Luxemburg; 1½ uur van Wiltz.

DERENBURG, Pruis. stad, regdst. Maagdenburg; 2 jaarmarkten en 2000 inw.

DERENDEH, Turk. Aziat. stad, gouv. Si-

Siwas ; 16 mijlen O. van Siwas.
DERESCKE, Hong. marktvlek, kom. Bihar. 39. 13. 28. L. 47. 21. 32. N. B. 2. Zie Derecske.
DERETNIA, Rus. stad, gouv. Volhynië, aan de Horyn, met 100 huizen. 2 Rus. stad, gouv. Podolië.
DERG, Ier. riv., valt in de Foyle.
DERGASP, stad der Afghanen in Sesistan; 14 mijlen Z. W. van Bost.
DERGH, groot meer in Ierland, door de Shannon gevormd, tusschen de gr. Galway, Tipperary en Clare.
DERGNEAU, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, met 700 inw.; 1 uur v. Renaix.
DERGUES, (LE) of *Ledergues*, Fr. stadje, dep. Aveiron.
DERGURUN, Turk. Aziat. dorp, pachalik Bagdad, met 300 huizen.
DERHALIAH, Turk. Aziat. stad in Syrië; 6 mijlen Z. van Damascus.
DERHTISTAN, zie Chusistan.
DERIA ABAD, O. Ind. stad, prov. Oude.
DERIABI, een der 4 Curia Muria eil. in de evenëensgen. golf van Z. Arabië.
DERIA-KHAN, O. Ind. stad, prov. Lahor, aan den Indus, den Afghanen cijnsbaar. 88. 48. L. 31. 36. N. B.
DERIAPORE, O. Ind. stad, prov. Bahar, aan den Ganges. 103. 16. L. 25. 19. N. B.
DERIASE NEMET, Perz. meer in de prov. Farsistan; 3 mijlen Z. O. v. Siwas.
DERIG, eilandje aan de Ier. W. kust.
DERKIAN, Turk. Aziat. dorp in Natolië; 11 mijlen O. van Amasreh.
DERKOUS, Turk. vlek in Romanië, aan de Zwarte zee; 16 mijlen van Konstantinopel.
DERMBACH, Saksen Weim. ambt, prov. Eisenach, met 4182 inw. en een stadje van dien naam, met 1300 inw.
DERN, vlek in 't hert. Nassau.
DERNAU, Pruis. dorp, regdst. Keulen; 625 inw. en wijnteelt.
DERNBACH, Nederl. dorp in 't gr. hert. Luxemburg; 3 m. van Bastogne.
DERNBURG, Pruis. stadje aan de Holtzen; 2 m. Z. W. van Halberstadt.
DERNE, N. Afr. stad van Barca, aan de Middell. zee, zetel van eenen Moorschen beg, welke over 30,000 krijgshaftige Moorsche huisgezinnen het gebied voert, doch aan Tripoli onderworpen is, en deszelfs bey jaarlijks eene schatting van 5000 piasters betaalt. Er is eene vrij goede haven. 32. 45. N. B. 39. 45. L.
DERNETHAL, Fr. vlek, dep. Neder Seine, digt bij Rouaan, met 5030 inw.
DERNICH of *Dernisc*, Oostenr. stad in den Dalmatischen kreits Zara.
DERNIT, zie Dernich.
DERNOCK, Schot. dorp, gr. Roxburgh, aan de Tweed, bij Melrose.
DEROUTE, (PASSAGE DE LA) kanaal, vol zandbanken, tusschen de Fr. kust van Normandië en 't Eng. eil. Jersey.
DERPES, Perz. stad, prov. Laristan.
DERPT, Rus. stad, gouv. Livonië, bij de Ambeck; 25 m. Z. W. v. Narvac.
DERRA, Arab. stad, prov. Yemen.
DERREVERAGH, Ier. meer, prov. Leinster.
DERRI, Afr. dorp in Nubië, aan den Nijl, met ruïnen.
DERRIK, Perz. stad, prov. Ghilan.
DERROUNAB, Perz. stad in Chorasan.
DERRY, zie Londonderry. 2. Eng. riv. in N. Wallis.
DERRYBRYAN, Ier. dorp, gr. Galway.
DERSAU, zie Dirschau.
DERSENA, Afgh. stad, prov. Segestan.
DERSO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan den O. oever van het meer Garda.
DERT of *Dart*, Eng. riv., gr. Devon, welke bij Dartmouth in zee valt.
DERTAL, stad der Afghanen, prov. Segestan; 9 mijlen W. van Dergasp.
DERTENSK, Perz. stad, prov. Irak Adjemi; 35 m. W. van Kermanshah.
DERTIEN EILANDEN, eil. in N. Australië, tot de Carolina's behoorende, slechts 5 mijlen beslaande; 5 derzelve zijn met hout bezet, de overige zijn slechts koraalklippen. Men heeft van dezelve 150 kanoos, elk met 7 man, bij elkander zien komen. Het zuidelijkste ligt op 7. 16. N. B. en 164. 30. L.
DERTINGEN, Wurt. vlek, Neckarkreits, met 1600 inw.
DERVAL, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, arr. Chateaubriant, met 1550 inw.
DERVENICH, Oostenr. eil. tot Dalmatië behoorende, in de Adriatische zee.
DERVES, Perz. stad, prov. Kerman.
DERVILLE, Schot. dorp, gr. Forfar.
DERVIO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de O. zijde van 't meer Como; 5 mijlen N. N. O. van Como.
DERVOCK, Ier. dorp, gr. Antrim.
DERWENT, 1 Eng. riv., gr. York, valt in de Ouse. 2. Eng. riv., gr. Northumberland, valt in de Tyne. 3. Eng. riv., gr. Derby, valt in de Trent. 4. Austr. riv. in van Diemen's-land, zich in de Stormbaai van Tasman stortende. Het is de *rivière du Nord* der Franschen, door kapt. HAYES aldus genoemd. PERON vond aldaar groote troepen van pelikanen.
DERWENT FELLS, Eng. berg ten Z. van Keswick, om deszelfs potloodmijnen beroemd.

DERWENT WATER, Eng. meertje bij Keswick, gr. Cumberland, door de riv. Derwent gevormd wordende, en waarin zich 3 kleine eil. bevinden.

DERY of *Defry*, Eng riv. in 't gr. Merioneth, valt in de Avon.

DES, zie Dees.

DESAGUADERO, of *Rivière de St. Jean*, N. Amer. riv. in Guatimala, uit het meer Nicaragua komende.

DESAGUADERO, groote Z. Amer. riv. in Chili, op de Andes ontspringende, en in de zee van Magellaan vallende.

DESAIGNE, DEZAIGNE of *Saignes*, Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Tournon, met 3440 inw., een hoog vierkant gebouw en ruïnen van een' tempel van Diana.

DESANDONS, Fr. D., dep. Bov. Rijn.

DESANIG, Nederl. D., prov. Luik.

DESARNAT, Fr. dorp, dep. Lot.

DESART, Ier. dorp, gr. Kilkenny.

DESAUDAUX, Zwit. D., kanton Bern.

DESBARA, O. Ind. stad in de prov. Guzeratte. 90. 30. L. 21. 44. N. B.

DESBOROUGH, Eng. dorp, gr. Northampton, met eenen papiermolen.

DESCARGO, Spaan. zeedorp in Biscaye.

DESCHAKNA, Hong. dorp in Zevenbergen, kom. Solnock.

DESCHET, DESCHT, Perz. stad in Iran, digt bij Ispahan.

DESCHET, DESHET ARIAN, Perz. stad, prov. Fars.

DESCHKIN, DESZKIN, Rus. stad, gouv. Orel, kreits Mzensk, aan de Oka, met 460 inw. 54. 58. L. 53. 45. N. B.

DESCHNA, Boh. stad, Bechiner kreits, met 1000 inw.; 1 mijl W. van Aycha.

DESCHNA-STRAAT, zie Cook's straat.

DESCHT, bergachtige landstreek, tusschen Ardebil en Taurus, door de Kurden bewoond. 2. Zie Deschet, No. 1.

DESCO, Lomb. Ven. dorp, legatie Sondrio, bij Camporico, met wijnteelt.

DESCONOCIDA, gering Aziat. eil., tot de Marianen behoorende. 2. N. Amer. kaap in Nieuw Spanje. 20. 40. N. B.

DESCRIMI, Fr. dorp, dep. Gers.

DESE, zie Diest.

DESEADA of *Deseade*, zie Desiderade.

DESECHEO, W. Ind. eil. bij Porto Rico. 310. 5. 44. L. 18. 23. 48. N. B.

DESELGHEM, Nederl. dorp, prov. West-Vlaanderen, met 890 inw.

DESEN, Turk. stadje in Griekenland, prov. Magnesia, bij Agia, met 150 huizen.

DESENBERG of *Diesenberg*, Pruis. vlek, regdst. Minden, kreits Warburg.

DESENGANO, zie Admiraliteit's baai 1.

DESENZANO of *Dezenzano*, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, aan den Z. oever van het meer Garda, met 3400 inw. en wijnteelt. 28. 21. L. 45. 29. N. B.

DESERTES, (LES) 4 Afr. eilandjes Z. O. van Madera. 1. 9. L. 32. 30. N. B.

DESERTINES, Fr. vlek, dep. Mayenne.

DESERT ISLAND, (MOUNT) eil. der N. Amer. Rep., op de kust der prov. Massachusetts, met 2000 inw. 44. 18. N. B.

DESESPOIR, kaap in N. Amer., in Chaleur-baai, 1 m. W. Z. W. van 't eil. Bonaventure. 2. Baai op de Z. kust van Terre Neuve. 47. 33. N. B. 321. 30. L.

DESFORD, Eng. vlek, gr. Leicester.

DESGNÉ of *Desseigné*, Nederl. dorp, prov. Luik; 1¼ mijl van Spa.

DESHAK, Afgh. stad, prov. Segestan.

DESIDERADE, DESIRADE, DESEADE, d. i. *het gewenschte*, wijl dit eil. het eerste was dat CHRISTOPHORUS COLUMBUS op zijne tweede reize, in 1493, ontdekte; W. Ind. eil. ten O. van Guadeloupe, tot welks gouv. het behoort. Het is eene Fransche bezitting, 1 V. M. groot, met eene goede haven, 213 blanken, 33 lieden van de kleur en 629 slaven tot inw., terwijl de schrale grond een weinig katoen, suiker en koffij voortbrengt. 316. 37. 55. L. 16. 20. N. B.

DESIMA, zie Nangasaki.

DESIO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan; 2 mijlen N. van Milaan.

DESIRADE, zie Desiderade.

DESIRÉ, kaap aan het uiteinde van 't Vuurland, bij het begin van de straat van Magellaan. 313. 20. L. 47. 45. Z. B.

DESIRE, (ST.) Fr. stadje, dep. Allier; 3 mijlen N. W. van Mont-Luçon.

DESKFORD, Schot. kerspel, gr. Banff, zijnde eene vallei tusschen eene rij heuvels, met 630 inw.

DESMOUND, Ier. gr., prov. Munster.

DESNA, Rus. riv., welke bij Kiow in den Dnieper valt. 2. Riv. in 't Rus. gouv. Minsk, welke in den Duna valt.

DESNAK, zie Tessen.

DESNEUSS, een der drie Z. Admiranten eil., bij O. Afrika, welke eenen archipel van koraal eil. en riffen vormen.

DESNY, Boh. vlek, kreits Bechen, met minerale wateren.

DESOCORRA, een der Amer. Revillagedo eil. 267. 30. 45. L. 18. 48. Z. B.

DESOLATION, kaap aan de W. kust van Groenland, in 1585 door DAVIS ontdekt. 2. Z. Amer. kaap op de Z. W. kust van 't Vuurland. 54. 55. Z. B. 305. 50. L. 3. Zeeëngte bij 't eil. Quadra, op de W. kust van N. Amerika. 50. 18. N. B. 4. Zie Kerguelen's land.

DESOUK, Egypt. stad in de Delta, bij Berelos, met eene door het geheele Oosten

ten geëerbiedigde moskee.

Despoto Dhag of *Rhodope*, gebergte in Turkije, beglerbeglik Romanië, hetwelk van de Oostzijde van het Rillo-gebergte in onderscheidene slingeringen Z. Oostwaarts gaat, alwaar het eenige takken aflaat, welke zich tot aan Edreneh en aan de Z. kust van Thracië, tusschen het eil. Taschus en de golf van Enos uitstrekken, of zich in de vlakte van Thracië verliezen. Op hetzelve ontspringt de Carasu Mestro of Nessur.

Dessau, ambt in het hert. Anhalt-Dessau, hetwelk langs de Elbe en Mulde gelegen is, en met de stad, die volgt 13,000 inw. telt. De hoofdpl. Dessau is het verblijf van den hertog en der regerings-collegiën, ligt aan de Mulde, over welke hier eene schoone brug ligt. De stad is in 3 deelen, de Altstadt, Neustadt en Sand verdeeld en heeft 6 poorten, 7 opene plaatsen, 5 kasteelen, een gouvernementshuis, 2 Herv. kerken, gymnasium, 1 hospitaal, wees-, armen werkhuis, eene hoofdschool, Joodsche school, rijdbaan en jagthuis, 9,420 inw.; fabr. voor laken, kousen, hoeden, tabak en passement, benevens handel in koren. Geboorteplaats van Mozes Mendelssohn. 29. 56.46.L.51.50.6.N.B.

Dessel, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 1400 inw. en fabrijken; 3 mijlen van Turnhout.

Desselghem, Nederl. plaats, prov. West Vlaanderen; 2 m. van Kortrijk.

Desseling, Fr. dorp, dep. Meurte.

Dessunney, Eng. riv. in Wallis, gr. Merioneth, valt 1½ mijl Z. O. van kaap Surnabugh in zee.

D'Estaing's baai, op de W. kust van 't eil. Saghalië. 160. 38. L.48.59.N.B.

Destaktubde, Rus. stad in Siberië, gouv. Irkutsk; 14 mijlen W. van Yakutsk.

Deste, riv. in de Port. prov. Entre Minho en Duero, welke in de Ave valt.

Destedt, Brunsw. dorp, kreitsger. Riddagshausen, met 500 inw.

Destelberge, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen; 2530 inw.; 1 uur v. Gent.

Desteldonk, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen; 950 inw.; 2 uren van Gent.

Desterdsjyn, groote Perz. stad, prov. Fars, bij dewelke een bijna ontoegankelijk hol is.

Destero, (Nostro Senora del) Braz. stad op de W. kust, regt tegenover het eil. St. Catharina, met 3000 inw., waaronder 400 blanken.

Destinghe, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, met 1400 inw.

Destor, Fr. dorp, dep. Vosges.

Destruction Island, eilandje aan de W. kust van N. Amer., ongeveer 1 mijl in omvang, volgens Vancouver op 47. 37. B. 253. 35. L.

Desurennes, Fr. vlek, dep. Pas-de-Calais, arr. Boulogne, met 2360 inw.

Desue, Fr. dorp in 't dep. Jura.

Desvres, zie Desurennes.

Deszkin, zie Deschkin.

Deszkna of *Deszna*, Hong. vlek, kom. Sarand, arr. Jeno.

Deszna, Hong. vlek, kom. Arad, met eene ijzersmederij. 2 zie Deszkna.

Detached Island, eil. in den Ind. oceaan, door Blain aldus genoemd, 2 mijlen van de keten rotsen, die ten Z. van de N. O. groep der Poros Branhos ligt.

Detern, Han. vlek in O. Vriesland, ambt Stickhausen, met 810 inw.

De Tierra, zie Juan Fernandez.

Detmold, ambt in Lippe-Detmold, gr. Lippe, hetwelk, behalve de stad, 12,400 inw. bevat. De hoofdstad Detmold ligt aan de Werra, met een versterkt slot, in hetwelk de vorst woont, 2 herv. en 1 luth. kerk, gymnasium, kweekschool voor schoolonderwijzers, industrie-school, bijbelgenootschap, fabr. en 2400 inw. 26. 31. L. 51. 53. N. B.

De tres Montes, Z. Amer. schiereiland in Patagonië.

Détroit, riv. in de N. Amer. Rep., welke uit het meer Michigan in het meer Erie valt. 2 N. Amer. distr met de hoofdstad Détroit, met 770 inw. en pelshandel. 296. 59. 40. L. 42. 38. N. B. 3. Fr. dorp, dep. Calvados.

Detta, Hong. vlek, kom. Temesch, aan de Berschawa, met rijstteelt.

Dettelbach, Beij. landg., Ned. Mainkreits, hetwelk 2 steden, 14 dorpen en 7250 inw. heeft. De eveneens-gen. hoofdpl. ligt 5 uren van Wurzburg en heeft 2332 inw. en wijnteelt.

Dettenheim, Beij. vlek, Op. Donaukreits, landg. Pappenheim. 2 Bad. stad in den Pfinz- en Enzkreits.

Dettingen, Wurt. vlek, Jaxtkreits, met 1085 inw. 2. Beij. dorp, Ned. Mainkreits, aan de Main, met 400 inw. 3. Dorp van den vorst van Hohenzollern Sigmaringen, aan den Neckar, met een slot en 530 inw.

Dettingen am Schloszberg, Wurt. vlek in den Donaukreits, ambt Kirchheim, met 1900 inw.

Dettingen unter Urach, Wurt. vlek, Schwarzwaldkreits, ambt Urach, met 2300 inw. en handel met gedroogde vruchten.

Dettko, Hong. D., kom. Hewesch.

Dettor, Eng. riv. in Wallis, valt in

in 't gr. Cardigan in de Tivy.

DETTWANG, Beij. dorp, Rezatkreits, landger. Rothenburg, met 600 inw.

DETTWEILER, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, met 1460 inw.; 2 m. v. Saverne.

DEUCAR, O. Ind. distr., op omtrent 28. N. B., aan den rajah van Nepaul cijnsbaar, met de hoofdst. Deucar, op 97. 56. L. 28. 9. N. B.

DEULE, riv. in 't Fr. dep. van 't Noorden, welke beneden Rijssel in de Lys valt. 2. Kanaal, hetwelk uit de Scarpe, bij het fort van denzelfden naam begint, en bij Warneton in de Lys valt.

DEULEMONDE, Fr. stadje, dep. van 't Noorden, ter plaatse waar de Deule in de Lys valt, met 140 huizen.

DEULINA, Rus. dorp, gouv. Moskou.

DEUREN of *Deurne*, Nederl. vlek, prov. en arr. Antwerpen, met 2600 inw. Het is door den aanval der Pruisen en Eng. in 1815 bekend.

DEURLE, Nederl. dorp, prov. Oost-Vlaanderen, met 865 inw.; 2 m. van Gent.

DEURNE of *Doorne*, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, met Liessel 2,540 inw. bevattende, die veel handel in turf drijven. Ook is er veel doortogt. Er is eene fraaije kerk. Het is de geboortepl. van den verdienstelijken vaderlandschen schrijver JOHANNES FLORENTIUS MARTINET. 2. Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, met 243 inw. 3. Zie Deuren.

DEURSEN, zie Dennenburg.

DEUTEKOM, zie Doetichem.

DEUTERGHEN, Nederl. vlek, prov. West-Vlaanderen, met 1950 inw.

DEUTSCH KRONE (WALEZ), Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met een gymnasium, fabr. en 2500 inw.

DEUTSCH-LYPTSCH, Hong. dorp, kom. Liptau, met 2300 inw. 40. 4. N. B. 37. 6. L.

DEUTSCH WARTENBERG, Pruis. stadje, regdst. Liegnitz, met 700 inw.

DEUTSCHENDORF, Hong. dorp, Zipser kom., aan den Poprad, met 1280 inw.

DEUTSCHENOFFEN, Oostenr. dorp in Tyrol; 2 mijlen Z. O. van Bolsano.

DEUTSCHEN THAL, Hong. dorp, kom. Liptau.

DEUTZ of *Duiz*, Pruis. stadje, regdst. en landkreits Keulen, tegenover Keulen, met eene gierbrug over den Rijn, 2160 inw., fluweel- en fluweel bandfabr., scheepvaart en handel.

DEVA, twee Spaan. riv., waarvan de eene bij het gebergte St. Adriano ontspringt, en boven Placensia in de golf van Biscaye valt; terwijl de andere in Asturië, aan de grenzen van Gallicië, ontspringt, en zich bij Oviëdo met de Ove vereenigt. 2. Deva of Vipascha, riv. in O. Ind., welke op den berg Sanhyn ontspringt, en in den Ganges valt. 3. Spaan. vlek, prov. Guipuscoa, aan den mond van de riv. van denzelfden naam, met eene haven, visscherij, walvischvangst en traanstokerij. 4. Deva, Diemerich, Schloszberg of Dyeva, Hong. vlek in Zevenbergen, Hunyader kom., aan de Marosch, met 3800 inw. en eene kopermijn. 40. 45. L. 47. 19. 4. N. B.

DEVAL, stad op 't O. Ind. eil. Ceylon; 4 mijlen Z. Z. W. van Batacola.

DEVALCOTTY, stad in Thibet, aan den Ganges; 3 mijlen Z. van Gangoutri.

DEVANAPATNAM, O. Ind. stad, aan de kust van Coromandel, in Carnate, met mousselinfabr.

DEVAPRAYAGA, O. Ind. stad, prov. Serinagur, aan de zamenkomst van de Bhagirati en Alacananda, eene der vijf voornaamste heilige plaatsen der Hindo's, met eenen tempel aan Rhamachandra gewijd, en 250 huizen, die door Braminen bewoond worden. 30. 10. N. B. 96. 10. 45. L.

DEVECSER, Hong. vlek, Wesprimer kom., aan de Torna, met 1800 inw., wijnteelt, rundvee-, schapen- en paardenfokkerij. 47. 5. 31. N. B. 35. 4. 35. L.

DEVEL, een der binnenwaters van den Zwijndrechtschen waard in Z. Holland, waarschijnlijk voorheen eene kil, die door indijking een binnenwater geworden is; aan het zelve ligt het slot Develstein.

DEVELI KARAHISSAR, Turk. Aziat. stad in Caramanië: 32 m. O. v. Konieh.

DEVELIR, Fr. D., dep. Boven Rijn.

DEVELKERKE, zie Lindekerke.

DEVELSLUIS, gehucht in den Zwijndrechtschen waard.

DEVELSTEIN, slot onder Zwijndrecht, prov. Z. Holland, distr. Dordrecht.

DEVELTO, Turk. stad in Bulgarië, aan de Zwarte Zee 42. 25. N. B. 45. 8. L.

DEVEN of *Theben*, Hong. vlek, kom. Presburg, ter plaatse waar de March in den Donau valt, met een oud slot, fabr. van Turk. garen, ooft- en wijnteelt.

DEVENAU, Deen. riviertje in het hert. Lauenburg, hetwelk bij Lauenburg in de Elbe valt.

DEVENISH, eilandje in 't Ier. meer Erne; 1 mijl N. van Enniskillen.

DEVENTER, Nederl. stad, prov. Over-ijssel, kwart. Salland, op eenen verhevenen grond, aan de uitwatering van de Schipbeek in den IJssel, 6 uren van Zwol en 3 uren van Zutphen gelegen. Zij was voorheen de hoofdplaats der

prov.

prov. en is thans eene vesting van belang, digt en vrij regelmatig betimmerd, met 7 poorten en vier aanzienlijke pleinen, waaronder de Brink; 2 hervormde kerken, waarvan de Lebuines kerk eenen aanzienlijken toren met een klokkenspel heeft, 2 Roomsche, 1 Luthersche en 1 Doopsgezinde kerk, en eene synagoge, een stadhuis, dat met eenen fraaijen gevel en heerlijke schilderijen van TER BORITZ, TER BRUGGEN, en anderen pronkt. Verder is hier een atheneüm, waar 5 hoogleeraren onderwijs geven, dat door Z. M. den koning met een aanzienlijk gedeelte der bibliotheek van Harderwijk is verrijkt; eene teekenäkademie, een talrijk dep. der *maats. tot Nut van 't Algemeen*, met een instituut voor wis-, bouw-, doorzigt- en teekenkunde, alsmede een natuur- en scheikundig genootschap, en in 't algemeen veel liefhebberij voor de wetenschappen; ook is hier eene stadswaag en 9,750 inw., welke, vooral door den handel met Duitschland, het kwartier Twenthe en de N. provinciën, ook langs den IJssel, die aan deze stad veel vertier geeft, bestaan. Verder zijn hier velerlei fabr. en vooral eene ijzergieterij uit het ijzererts, dat men om de stad vindt en 9 koekebakkerijen, welke jaarlijks 356,000 stuks der beroemde Deventer koeken levert. Ook het bier is vermaard. De stad heeft door het beleg van 1813 en 1814 zeer veel geleden. Zij is de geboorteplaats van GERARDUS MAGNUS, JAKOB REVIUS, ALEXANDER HEGIUS, JAKOB VAN DEVENTER, JAKOB GRONOVIUS en JACOBUS PERISONIUS; THOMAS A KEMPIS stierf in dezelve.

DEVER, (het huis te) tusschen Lisse en Hillegom, in Noord-Holland.

DEVERIL, Eng. riv., valt bij Warminster, in 't gr. Wilts, in de Willy.

DEVERIL LANGBRIDGE, Eng. kerspel in 't gr. Wilts, met 1230 inw.

DEVERON, Schot. riv., valt, na de ontvangst van de Bogie, bij Banff in zee.

DEVESSET, Fr. dorp, dep. Ardèche.

DEVEZE, Fr. dorp, dep. Gers, arr. Mirande, met aanzienlijke wijnteelt.

DEVIATAIA, riv. in Siberië, valt in de Osenoka, op 167. 20. L. 62. 25. N. B.

DEVICOTTA, O. Ind. stad, prov. Tanjore, aan den mond van den Coleroen, niet ver van den mond der Kistna, met een Fransch kantoor en eene fabrijk van katoenen halsdoeken. 11. 20. N. B. 97. 34. 45. L.

DEVIDAN, O. Ind. stad in 't distr. Dindigul; 5 mijlen Z. van Dindigul.

DEVIL, ISLE OF, een der Molukken.

DEVILLE, Fr. vlek, dep. Neder Seine, arr. Rouaan, aan de Cailly, met 1700 inw. en eene aluinziederij.

DEVILLON, Ier. eilandje aan de W. kust, op 7. 45. L. 54. 5. N. B.

DEVIL'S BAY, 2 inhammen, een aan de Z. W. punt van Jamaica, en een aan de O. punt van Antigua. 2. Baai in 't N. O. van Arab.; $1\frac{1}{4}$ m. Z. v. kaap Kuriat.

DEVIL'S BASON, gemakkelijke Z. Amer. haven in Christmass sound, in 't Vuurland, door COOK dus genoemd.

DEVIL'S ISLAND, N. Amer. eil. aan de O. zijde van Chesapeak baai, prov. Maryland. 2. Eilandje bij de kust van Z. Carolina. 298. 4. L. 32. 53. N. B.

DEVIL'S ISLANDS, groep Z. Amer. eilandjes, bij de kust van Guiana. 324. 20. L. 5. 12. N. B.

DEVIL'S KEY, door rotsen omgeven eilandje in de golf van Mexico. 295. 11. L. 14. 5. N. B.

DEVIL'S NOSE, kaap aan de Z. zijde van 't N. Amer. meer Ontario.

DEVIL'S RACE, rotsen bij de Z. kust van Jamaïca, bij Cullabash baai.

DEVIL'S THROAT, de reede van Cromer, in het Eng. gr. Yarmouth.

DEVIN, Aziat. stad in Kurdistan; 3 mijlen N. O. van Van.

DEVIZES, Eng. stad, gr. Wilts, aan het Kennet- en Avon-kanaal, met fabr. en 3800 inw. 19. 44. L. 51. 21. N. B.

DEVON of *Devonshire*, Engelsch gr., tusschen het kanaal van Bristol, de gr. Somerset, Dorset en Cornwallis en het Kanaal, of tusschen 12. 53. en 14. 33. L. en 50. 7. en 51. 14. N. B. gelegen. Het bevat op $120\frac{1}{4}$ vierk. mijl, 51 steden en vlekken, 394 kerspelen, 59,190 huizen en 383,300 inw. Het Southams gebergte en dat van Cornwallis, wisselen met heuvels en vruchtbare dalen af, die door de Taw, Tamar, Dart en Exe bespoeld worden. In het Z. en in het midden is de lucht zacht, in het N. vochtig, en in het W. ruw en ongezond. De voortbr. zijn: lood, tin, magneet, ijzer, zilver, koper, bruinsteen, steenkolen, koren, erwten, ooft, hout, bijzonder eiken; rundvee, paarden, schapen, varkens, bijen, visch, enz. De inw. voeren uit: mout, kaas, boter, vette varkens en ossen, gedroogde vruchten, koper, sergie, flanel, leder en lederen handschoenen, ijzerwaren, zeildoek, kanten, enz. Het gr. zendt 42 afgevaardigden naar het parlement, wordt in 33 hundreds verdeeld, en heeft Exeter tot hoofdstad. 2. Gr. in het Eng. gouv. Quebec in N. Amer. 3. Schot. riv., gr. Clackman-

nan, valt bij Cambus in de Forth.

DEVYRICONDA, O. Ind. stad in Golconda; 10 mijlen O. Z. O. van Hyderabad.

DEWAGUR, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 94. 6. L. 24. 36. N. B.

DEWAL, O. Ind. plaats op Ceylon.

DEWAN, O. Ind. stad der Mahratten in Guzeratte. 90. 46. L. 22. 18. N. B.

DEWANCOLE, O. Ind. stad in Orissa; 6 mijlen N. W. van Sonepour.

DEWANGEN, Wurt. dorp, Jaxtkreits, met 370 inw. en een kerspel van 1400 inw. In de nabijheid zijn ijzermijnen.

DEWANGUNGE, O. Ind. stad in Bengalen, aan den Burrampoeter. 25. 7. N. B.

DEWANSERAI, O. Ind. stad in Bengalen; 4 mijlen N. van Moorshedabad.

DEWARCOTE, bergachtig en onvruchtbaar distr. in de O. Ind. prov. Serinagur, op omtrent 31. N. B., tusschen de Jumna en den Ganges. 2. Hoofdst. van dit distr., op 95. 48. L. 30. 59. N. B.

DEWARCUNDAH, aanzienlijk Ind. distr. in de prov. Golconda. 18 tot 19. N. B.

DEWEHUR, zie Dewgur.

DEWELMURY, O. Ind. stad, prov. Goondwaneh. 99. 34. L. 19. 14. N. B.

DEWGUR, O. Ind. eil., ten W. van Goa, tegenover eene riv., met een fort.

DE WITT'S BERG, zie de Witt's eil.

DE WITT'S EIL., zijn, volgens FLINDERS, slechts eenige bergtoppen, op van Diemensland, door TASMAN aldus genoemd, waarvan de hoogste op 43. 91. 30. Z. B. ligt, en de *Witt's Berg* genoemd wordt.

DE WITT'S LAND, de N. W. kust van Nieuw Holland, tusschen het land van de Eendracht en van Diemen, werd door den Nederlander G. F. DE WITT in 1628 ontdekt. DAMPIER bezocht hetzelve in 1699, en in het begin dezer eeuw de Fransche schepen de *Geographe* en *Naturaliste*, die het vrij naauwkeurig opnamen. De Z. Westelijke hoek van deze uitgestrekte kust, die tevens de N. Westelijkste kaap van Nieuw Holland vormt, (door hen kaap *Murat* genoemd) is gelegen op 21. 30. Z. B. en 130. L. Van hier de kust volgende, hebben zij hunne outdekkingen tot op 13. Z. B. en 143. L. voortgezet, en de menigte van eilanden, die zij hier vonden, den naam van den Archipel van Buonaparte gegeven.

Een aantal eilanden, riffen en ondiepten, die deze onvruchtbare, weinig bewoonde kust omringen, maakt ze voor den zeeman gevaarlijk, te meer, daar hij op dezelve alle levensmiddelen missende, ook het drinkwater moet ontberen. Volgens de berigten, welke de burgemeester WITSEN ons van de reize van TASMAN, die ook deze kust bezocht, mededeelt, waren de bewoners talrijk, wild en boosaardig, en gingen geheel naakt. De kust was gevaarlijk en bragt weinig planten voort. DAMPIER noemt de bewoners een naakt, zwart, kroesharig volk, dat veel naar de Negers gelijkt, gordels van boomschorsen om den buik droeg, de twee voorste tanden miste en geenen baard had. Ondertusschen zegt de heer ADELBERT VAN CHAMISSO, die, als natuurkundige, met KOTZEBUE de reize om de wereld deed, dat de Westkust van Nieuw Holland en van Van Diemensland, door eigenlijke Papuas of Negers met wollig haar bewoond is, terwijl de overige bewoners tot een eigen volk schijnen te behooren, dat mogelijk door de eerste naar het binnenland verdreven is, en voorzeker op den laagsten trap van beschaving staat.

DEWNE, Turk. stad in Bulgarië, ten W. van Varna, door Grieken bewoond.

DEWSBURY, Eng. vlek, gr. York, digt bij de Calder, met handel, fabr. en 5,000 inw.; 1½ mijl van Wakefield.

DEXEN, Pruis. dorpje, regdst. Koningsbergen, met 20 huizen.

DEYA, Spaan. stadje bij Palma, op de Z. W. kust van 't eil. Majorka, met 500 inw.

DEYNSE, Nederl. stadje, prov. O. Vlaanderen, arr. Gend, met 28 branderijen, 1 zeepziederij, 1 zoutkeet, 7 brouwerijen, 9 tigchelovens, 6 windmolens en 2958 inw.; 3½ m. van Gent.

DEYRAH, volkrijke en wel gebouwde O. Ind. stad, in de prov. Serinagur, op 95. 51. L. 30. 19. N. B.

DEZAIGNE, zie Desaigne.

DEZANA, Sard. vlek in Piëmont.

DEZEMONT, Nederl. D. in Luxemburg.

DEZENZANO, zie Desenzano.

DEZERTAS, landpunt van 't Afr. eil. Madera.

DEZFUL, Perz. stad, prov. Chusistan, aan een' tak der Abzal, met 15,000 inw.; 8 mijlen W. van Shuster.

DEZIZE, zie Decise.

DEZKAK, Afgh. stad, prov. Segistan; 32 mijlen O. N. O. van Zareng.

DEZNA, zie Desna.

DEZUC, Perz. stadje en distr., prov. Mekran.

DFJESAN, Arab. stad, prov. Yemen, aan de Roode zee; 6 mijlen W. van Abu-Arisch.

DGAROTA, Turk. stad in Armenië, gouv. en 20 mijlen O. N. O. van Khars.

DGUMATI, Rus. klooster in de prov. Guria in Kaukazië; zetel eens bisschops.

DHABI, Arab. stad, prov. Nedsjed;

12 mijlen N. N. W. van Jamama.

DHAIHUN, berg in Azië, bij het Himmalaya gebergte, 24,740 voeten boven de oppervlakte der zee.

DHAMAR, zie Damar.

DHAN, zie Dahn.

DHARMSALEH, Aziat. stad in Tibet. 99. 11. L. 31. 42. N. B.

DHAT EREK, Arab. stad, prov. Hedsjas; 12 mijlen O. N. O. van Mecca.

DHAT EL JAMIN, Arab. stad, prov. Nedsjed; 13 mijlen N. van Khaibar.

DHAUN of *Thaun*, Pruis. gr., regdst. Trier, met 't vlek Thaldhaun. 2. Zie Daun.

DHAWALAGIRI, DHOLAGIR of *Witte berg*, hoogste top van het Himmalaya of Imaus gebergte in Azië, en de hoogste der tot nog toe bekende bergen der aarde, aan den Zuidelijken oever van de riv. den Ganges, aan den oorsprong der riv. de Glandac, volgens de metingen van den heer WEBB, 26,862 voeten boven de oppervlakte der zee verheven.

DHELLY, DHELLI, DHILLIL, stad op het O. Ind. eil. Timor, door Chinezen en Portugezen bewoond, welke van Macao afhangen. 143. 9. 45. L.

DHENWARS, volksstam in het land Nepaul, in de binnenlanden van Azië, zijnde meest landbouwers en visschers.

DHI ALMONA, Arab. stad, prov. Hedsjas; 7 mijlen Z. van Vadilkora.

DHI SOHAIN, Arab. stad, prov. Hedsjas; 15 mijlen N. van Niab.

DHOLAGIR, zie Dhawalagiri.

DHOLKA, O. Ind. stad in Guzeratte, in 1803 door de Mahratten afgestaan.

DHONEE, Aziat. riv. in Tibet, valt bij Luckeigereh in den Burrampoeter.

DHOOLPOUR, aanzienlijke O. Ind. stad, prov. Agra. 95. 31. L. 26. 43. N. B.

DHORE, O. Ind. stad in de prov. Nepaul. 101. 31. L. 28. 38. 38. N. B.

DHROLE, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, aan 't opperhoofd van Jam onderworpen.

DHU, Beduïnenstam in Bagerme, Afr. landstreek in Nubië, 5 dagreizen van Bahr el Ghazal (zie daar).

DHUBAY, zie Durboi.

DHUISI, Fr. dorp, dep. Aisne.

DHUISON, Fr. dorp, dep. Loir en Cher; 4 mijlen van Beaugency.

DHUY, Nederl. vlek, prov. en arr. Namen, met 500 inw.; 3 m. van Namen.

DHYRSA of *Dusara*, O. Ind. stad, prov. Guzeratte. 88. 41. L. 23. 20 N. B.

DIA of *Standia*, rotsig en onbewoond eilandje in den Turk. archipel, ten N. van 't eil. Candia, met 3 havens, waar groote schepen van Candia hunne ladingen innemen.

DIA, O. Ind. vesting der Mahratten, tusschen de riv. Nerbudda en Schumna.

DIABLE, N. Amer. riv. in Louisiana, valt in den Missouri, op 38. 20. N. B.

DIABLERETS, Zwits. gebergte, kant. Wallis, 11,092 voeten hoog, hetwelk in het begin der 18 eeuw tweemaal door instorting schrik en dood verspreidde.

DIACHERA, Perz. stad, prov. Mazanderan; 7 mijlen W. van Zaweh.

DIADIN of *Dandyana*, oude Aziat. stad van Armenië, op den Oostelijken tak des Euphraats, met 600 huizen.

DIAFERI, Perz. stad in Chorasan; 68 mijlen N. van Herat.

DIAKOWAR, DEAKOVAR of *Jakobstad*, Oostenr. marktvlek van het Slavonische kom. Verovicz, met 3000 inw. 36. 7. 33. L. 45. 19. 20. N. B.

DIALA, groote Perz. riv., die ten Z. van Bagdad in den Tiger valt.

DIAMANT, groote rots en inham aan de Z. kust van het W. Ind. eil. Martinique.

DIAMANT, (KAAP) voorgebergte op de W. kust van het O. Ind. eil. Sumatra, zich N. Oostelijk in de straat van Malacca uitstrekkende.

DIAMANTE, eilandje der Philippijnen W. van Samar. 141. 56. L. 12. 18. N. B.

DIAMANTENBERG of *Diamantheuvel*, W. punt der Wahititi-baai op het Sandwichs eil. Wahu; zij kreeg dezen naam van de daar gevonden wordende Kwartzkristallen, die men voor diamanten aanzag.

DIAMANTHAVEN, O. Ind. haven aan de Hooghly, in Bengalen, 6 mijlen van Calcutta. Ververschingplaats der Eng.

DIAMANT EILAND, eil. in de golf en prov. van Bengalen, 1½ mijl lang.

DIAMANTPUNT, zie Diamant (kaap.)

DIAMENTE, Nap. zeeplaats, prov. Calabria Citra, tusschen de golven van Policastro en St. Euphemia.

DIAMOND HARBOUR, O. Ind. haven aan de Hooghly rivier, 10 mijlen beneden Calcutta, met een gering dorpje.

DIAMOND RIVER, riv. op Sumatra, valt in zee op 115. 27. L. 4. 36. N. B.

DIAMPER, DIEMPOR, UDIAMPOR, UDYAMAPURA, O. Ind. stad, prov. Cochin. 94. 16. L. 9. 35. N. B.

DIANA, meer op Corsica, dat met de zee gemeenschap heeft, en veel zout en heerlijke oesters oplevert.

DIANA'S BANK, zandig Austr. eilandje door BOUGAINVILLE in de Torresstraat ontdekt. 15. 45. Z. B. 168. 51. L.

DIANENPIK, hooge bergtop op 't Eng. eiland St. Helena, 2692 voeten hoog.

DIANO, Sard. vlek, gr. hert. Genua.

DIANO, Nap. vlek, prov. Principato Citra, aan het Apennijnsche gebergte, met

met 4150 inw. en 5 kerken.

DIAPORI, Grieksch eilandje in den archipel, bij de kust van Macedonië.

DIAR, Perz. stad in de prov. Chorasan; 35 mijlen N. N. O. van Herat.

DIARBEKIR, DIARBEKHR of *Dschesira*, Turk. pachalik in Azië, tusschen de pachaliks Siwas, Erzerum, Kurdistan, Bagdad, Orfa en Merasche, of tusschen. 55. 16. en 59. 23. L. en 37. 15. en 38. 52. N. B., groot 1025 V. M., bergachtig, met de rivieren den Tiger en Euphraat. Het klimaat is zacht en gematigd, doch de winters zijn er koud. De voortbr. zijn: wijn, galnoten, gom, katoen, koren, schapen, rundvee, bijen, zijde, goud, koper, enz. De inw. zijn: Mahomed. Armeniërs en Nomadische Kurden. Het wordt verdeeld in 19 sandschakatten, waarvan er 8 door onafhankelijke erfelijke beys worden bestuurd.

DIARBEKIR of *Kara Amid*, voormaals *Ammea* of *Constantia*, hoofdstad van bovengenoemd pachalik, aan den Tiger, met eenen muur met 72 torens, lange, enge, gevloerde, doch morsige straten, een kasteel, zetel des pacha's, van een' Jacobitischen patriarch en eenen Nestoriaanschen Metropolitaan, veel handel, fabr. voor wollen en katoenen stoffen, marokkijn leder, enz. en 50,000 (100,000) inw., waaronder 20,000 Armeniërs. 57. 31. 35. L. 37. 55. 30. N. B.

DIAUFSIET, Nederl. D. in Luxemburg.

DIBBIE of *Zwart meer*, Afr. meer, tusschen Sego en Tombuctoe, door den Niger gevormd wordende.

DIBDONDA, O. Ind. stad in Dowlatabad; 6 mijlen O. N. O. van Oudighir.

DIBEH, Egypt. stad, aan den mond van het meer Menzuleh. 49. 47. 45. L. 31. 21. 24. N. B.

DIBISCHAU, Boh. dorp, kreits Kaurzim, met 147 huizen.

DIBRAH, Turk. stadje in Op. Albanië.

DICALAYA, stad op de O. zijde van 't eil. Luzon, in Caiguran-baai.

DICK, haven op de N. W. kust van Amerika; 10 m. O. van kaap Elizabeth. 2. N. Amer. dorp in Z. Carolina.

DICK'S COVE, zie Dixcove.

DICK'S RIVER, N. Amer. riv., valt in de Kentucky.

DICKEBUSCH, zie Diekebusch.

DICKELVENNE, zie Diekelvinne.

DICKEMARKE, Noorw. stadje, stift Christiania, met ijzerwerken.

DICKWELL, dorp op de Z. kust van 't eil. Ceylon. 98. 41. L. 6. 58. N. B.

DICKWASSET, N. Amer. riv. in Nieuw Brunswijk, valt in Passamaquoddy-bay.

DICKWEILER, Nederl. dorp, in Luxemburg.

DICOMOS, eil. bij Cyprus, met den zetel eens aga's en veel moerbezieboomen.

DIDAM, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, hoofdschoutambt Doesburg, in een zeer vermakelijk oord, daar veel koren wast, met verscheidene landhuizen en 2,450 inw., die van den landbouw bestaan. Voor ruim twee eeuwen stond niet ver van hier een oude toren van duifsteen, de Meursche toren of Bergvrede geheeten, en in de landkaarten onder den naam van *Meurs* genoemd, welke in 1609 werd afgebroken, wanneer men aldaar een dood ligchaam op stroo vond liggen met verscheidene aarden potjes, geraamten van vogelen, en andere dieren, enz., welk lijk sommigen voor dat van DRUSUS houden.

DIDAME, riv. op 't eil. Madagaskar.

DIDESFELD, Beij. dorp, Rijnkreits, met 1000 inw.

DIDIER, (ST.) Fr. stadje, dep. Loire; 3 mijlen N. van le Puy. 2. Fr. stadje, dep. Rhône, 1 uur van Beaujeu. 3. Fr. D., dep. Op. Loire; 3 m. N. O. van Brioude.

DIDIER SUR ARROUX, (ST.) Fr. stadje, dep. Saône en Loire; 3 mijlen Z. W. van Autun.

DIDING, 2 Fr. dorpen, dep. Moezel.

DIDO, stam der Lesghiërs in Rusland, in Kaukazië, aan de bron van de Samura, met 1000 familiën. Zij zijn ruwe, onwetende roovers, welke onder eigene verkozene oudsten staan en veel ijzer, salpeter, kruid en laken leveren. Een gedeelte is tot den Mahom. godsdienst overgegaan, en aan den stam Antzuch cijnsbaar; de overigen zijn onafhankelijk en bijna zonder godsdienst. Men vindt er het dorp Therukl.

DIDWANA, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, aan de Mahratten behoorende, op 92. 39. L. 27. 20. N. B.

DIE, voorheen de Eij., kleine riv. in de Nederlanden, in N. Holland, bij Alkmaar, van het Achtermeer, maar even naar den Zuidkant der stad loopende, en bij Limmen haar grootste breedte hebbende, terwijl zij zich in de Assummer veersloot verliest.

DIE, Fr. arr., dep. Drôme, hetwelk op 45 vierk. mijlen, in de kantons Die, Bourdeaux, la Chapelle en Percors, Chatillon en Diois, Crest, la-Motte Chalençon en Saillans 60,500 inw. bevat. 2. Hoofdstad van voorn. arr., met 4000 inw., die linnen- en wollen stoffenfabr., papiermolens en gezondheidsbronnen hebben, en kaas maken. 23. 2. 18. L. 44. 45. 31. N. B.

DIE, (ST.) Fr. stadje, dep. Vosges, aan de Meurte; 12 m. Z. O. van Luneville. 2. Fr. stadje, dep. Loire en Cher; 4 m. N. O. van Blois, met 1130 inw.

DIEBACH, Hes. gerigt, vorst. Isenburg, met de hoofdstad Langendiebach.

DIEBURG, Hes. ambt, prov. Starkenburg, met 1 stad, 3 dorpen, 736 huizen en 4180 inw. De hoofdstad Dieburg heeft 2245 inw. en veeleelt.

DIEBZIG, dorp in het hert. Anholt Köthen, ambt Wulfen, digt bij de Elbe.

DIECKIRCH, zie Diekirch.

DIECZIN, zie Tetschen.

DIEDELMISSEN, Brunsw. dorp, ambt Wickensen, met 670 inw., welke meestal van het kolenbranden bestaan.

DIEDELSHEIM, zie Dittelsheim.

DIEDEN, zie Demen.

DIEDENHOVEN of *Thionville*, Fr. stadje, dep. Moezel, zeer voordeelig gelegen, met 6000 inw., die onderscheidene fabr. hebben; 8 mijlen Z. O. van Luxemburg.

DIEDITZ, Morav. vlek, kreits Brünn, met 1300 inw.

DIEDORF, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met een kasteel en 700 inw.

DIEFDIJK, zeer belangrijke dijk, de hoogste en breedste in ons vaderland, in den Alblasserwaard, in 1284 of 1303 aangelegd, en welke de gr. Culemburg en Buren, met al de bovenlanden, tot het Pandersche gat toe, afsluit. Zij loopt ten O. van de Lek, begint bij het dorp Everdingen en Oostwaarts langs de ambachten van Everdingen en Zijderveld en het regtsgebied van Leerdam, tot de rivier de Linge.

DIEFENBACH, 6 Fr. dorpen, 2 in 't dep. Sarte, 3 in Ned. Rijn, en 1 in Moezel.

DIEFFENBACH, Wurt. dorp, Neckarkreits, Op. ambt Maulbronn; 628 inw.

DIEGHEM, Nederl. dorp in Z. Braband, met 750 inw.; 1 uur v. Vilvoorden.

DIEGO, onbewoond eil., Z. O. van de Ververschingseil., W. van Afrika.

DIEGO ALVAREZ of *Gaughs eil.*, eil. in den Atl. oceaan, ten Z. W. der kaap de Goede Hoop, is klein doch hoog, bevat slechts eenige struiken, doch heeft eene goede landingsplaats en goed water. Het werd in 1584 ontdekt en naderhand in 1795 door kapitein BROUGHTON wedergevonden. 40. 19. 30. Z. B. volgens HEYWOOD 10. 44. 45. L. volgens BROUGHTON. 11. 3. L.

DIEGO GARCIA, voorheen *Diego Gratiosa*, en door DALRYMPLE Chuyos eil. genoemd, Eng. eil., ten N. O. van Madagascar met veel schildpadden, het grootste der Chagos eil. 6. 37. Z. B. De lengte van dit eil. wordt zeer verschillend opgegeven, als: door BLAIN, uit de verduisteringen van de manen van Jupiter . . . 92. 49. 30. L.

Naar DALRYMPLE, door de ligging ven het eil. Egmond, dat door eene maaneklips was waargenomen 93. 38. 45. L.

Volgens waarnemingen op de Calatta 93. 26. 30. L.
93. 29. 15. L.

Majoor STEVIN op het schip *Pitt* 92. 49. L.

ROCHON, door afstanden van de maan . . . . . 91. 54. L.

De ware ligging van dit eil. is ondertusschen voor de bepaling van die der andere eil. van het grootste belang.

DIEGO GRATIOSA, vroegere naam van Diego Garcia.

DIEGO RUYS, zie Rodrigue.

DIEGO (SAN) DE GUAMAS, Z. Amer. volkplanting, prov. Popayan. o. 65. N. B. 2. Presidio van Californië, met eene haven, op 32. 42. N. B. 3. Kolonie in Nieuw Mexico; 14 mijlen van Santa Fez.

DIEGO DE RAMIREZ, eil. bij 't Vuurland. 56. 28. 30. Z. B. 309. o. 23. L.

DIEKEBUSCH, Nederl. dorp, prov. West Vlaanderen, met 1200 inw.; 1 uur van Iperen.

DIEKELE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, 2 uren van Oudenaarden.

DIEKIRCH of *Diekrich*, Nederl. arr., gr. hert. Luxemburg, met 470,74 inw. De hoofdpl. Diekirch of *Dietkirch* heeft laken- en lederfabr. en 2000 inw.

DIEKELVINNE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen; 1350 inw.: 3 m. v. Gent.

DIEKSAND, eil. aan de kust van Holstein, door slechts één huisgezin bewoond.

DIELBEKE, zie Dilbeek.

DIELE, riv. in Moldavië, welke bij Czezora in de Pruth valt.

DIELETTE, kleine Fr. haven in 't dep. Kanaal, Z. O. van Kaap la Hogue.

DIELHEIM, Bad. dorp, Neckarkreits, distr. Wiesloch, met 740 inw.

DIELY, plaats op 't O. Ind. eil. Timor.

DIEME, Fr. dorp, dep. Rhône.

DIEMEL, riv. in Duitschl., die door het Waldeksche en Keur Hessische loopt, en bij Carlshaven in de Weser valt.

DIEMEN, Nederl. dorp in Noord-Holland, kwart. Amsterdam, met een kerkhof voor de Amsterd. Joodsche gemeente en 260 inw. 2. Rus. vlek, gouv. Kiow.

DIEMEN LILLE, een der Faroer eil., in de Noordzee; 2 mijlen Z. van Sandoe.

DIEMEN, STORE, een der Faroer eilanden, digt bij het vorige gelegen.

DIEMEN'S (VAN) LAND, gedeelte van Nieuw Holland, aan de West zijde, dat

dat ten O. aan Arnhemsland, ten N. en W. aan de zee, en ten Z. aan 't binnenland grenst. Het is zeer eenzaam en somber.

DIEMENS (VAN) LAND of *Anthonij van Diemensland*, in 1642 door den Nederlander ABEL TASMAN ontdekt, en ter eere van den gouverneur generaal van Indië aldus genoemd; een eil. aan de Z. O. punt van Nieuw Holland, van welke het door de straat Bass, (zie dat art.) is afgescheiden. Bijna anderhalve eeuw na TASMAN, in 1773, werd dit land het eerste weder door kapitein MARION bezocht, welke in zijne reis (Parijs 1783) belangrijke berigten van dit land mededeelt. Een jaar daar na kwam hier FURNEAUX; in 1776 COOK; in 1788 BLIGH; in 1789 CIX; in 1792 en 1793 d'ENTRECASTEAUX; in 1794 HAYES, en in 1801 en 1802, FRAYANET en PERON, met de schepen *Géographe* en *Naturaliste*, zoo dat men reeds aanmerkelijk in de kennis van dit eil. gevorderd is, doch naar welke reisbeschrijvingen wij hier kortheidshalve verwijzen moeten en slechts het volgende in het algemeen kunnen opgeven. Het is 75 uren lang en 60 uren breed, 1236 vierk. mijlen groot, en bevat groote bosschen, die zeer hoog groeijen, en gedeeltelijk met altijdurende sneeuw bedekte bergen, die krijt en schelpen bevatten, en wordt door groote riv. en meren wel bewaterd: verscheidene voorgebergten, vooral ten Z. bestaan uit bazaltzuilen. De luchtsgesteldheid is er des zomers zeer heet, des winters gematigd, terwijl de voortbrengsels aan die van Nieuw Holland gelijk zijn. De kangaroes vroeten hier in de aarde als de konijnen, en er zijn in de baaijen vele zwarte zwanen, wilde ganzen en eenden. De bewoners der Westkust zijn, even als van Nieuw Holland, Papuas (zie de Witt's land). Sommige der eigenlijke inw. worden, bijzonder door PERON, als zeer gastvrij en eenvoudig, doch in de laatste berigten als zeer wild en boosaardig opgegeven. De Engelschen hebben er nu twee koloniën, waarin *Hobart Town*, met 1000 inw. Het strekt zich van 162. 32. 40. tot 166. 9. 45. L. en van 40. 40 tot 43. 38. 25. Z. B. uit. De Noordelijkste haven ligt op 164. 36. 33. L. en 43. 37. 17. Z. B. en de Zuidelijkste op 164. 26. 54. L. en 43. 34. 30. Z. B.

DIEMENS (VAN) KAAP, eigenlijk een eil. aan den N. W. hoek van Nieuw Holland, waarschijnlijk eerst door TASMAN ontdekt, en op vorige kaarten onder den naam van *van Diemens-kaap* aangetekend; doch FLINDERS heeft duidelijk bewezen dat het een eil. is, en heeft het, daar er reeds een eil. van Diemen was, naar den gouverneur generaal van Britsch Indië *Mernington-eiland* genoemd. Wij willen echter, om bekende redenen, den naam van onzen voorn. gouverneur behouden. Het land ligt onder 157. 29. 15. L. en 16. 32. Z. B., is 9 mijlen lang en heeft 22½ mijl in den omtrek: de grond is meer rotsig dan zandig, heeft een weinig goeden grond met boomen en struiken; vóor deze oorden is het tamelijk hoog. Er zijn eenige inw., ten minste zoo verre FLINDERS uit den rook, dien hij op onderscheidene plaatsen zag opstijgen, opmaakte.

DIEMENS (VAN) BAAI, golf bij Arnhemsland, op Nieuw Holland, beginnende op de plaats, waar men zegt dat de zee, van tijd tot tijd, een lichtend voorkomen heeft.

DIEMEN'S STRAAT, (VAN) in de Jap. zee, tusschen de eil. Kinsin ten N. en Jacono-Sima en Tenaga-Sima ten Z. 31. N. B. 149. L.

DIEMERBRUG, aanzienlijke buurt bij het dorp Diemen, door het graven der vaart tusschen Amsterdam, Muiden, Weesp en Naarden in 1640 zeer vergroot, bij dezelve heeft men het aan Amsterdam behoorend Varkens eiland.

DIEMERDIJK, belangrijke dijk bij Diemen, tot verdediging van Amsterdam.

DIEMERING, Fr. D., dep. Ned. Rijn.

DIEMERMEER of *Watergraafschap meer*, uitgemalen meer tusschen Amsterdam en het dorp Diemen, door eenen ringdijk omgeven, groot 750 morgen; in dezelve liggen vele aangename tuinen, hoewel thans minder dan voorheen. Het verdient den naam van den moestuin van Amsterdam.

DIEMERICH, zie Deva, No. 4.

DIEMERINGEN of *Dimringen*, Fr. stadje, dep. Neder Rijn.

DIENHEIM, Beij. dorp, Rijnkreits.

DIENLISH, Eng. riv. in 't gr. Dorset, valt bij Sturminster in de Stour.

DIENNE, Fr. vlek, dep. Cantal.

DIENSTEIN, zie Thierenstein.

DIENTEN of *Dientnerthal*, Oostenr. dal, kreits Salzburg, door rotsen omgeven, met eene belangrijke ijzermijn en een dorp van dien naam.

DIENVILLE, Fr. dorp, dep. Aube, arr. Bar-sur-Aube, met 1280 inw.

DIEP BAY, baai op 't W. Ind. eil. St. Christoffel, bij Diep-Bay Town.

DIEP BAY TOWN, stad op de N. kust van 't W. Ind. eiland St. Christoffel. 315. 3. L. 17. 30. N. B.

DIEPBOURG, zie Dieburg.

DIEPENAU, Han. ambt, gr. Hoya, met 2700 inw. en een vlek van dien naam, aan de Wickeriede, met 420 inw.

DIEPENBEEK, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Basselt, met 2120 inw.

DIEPENBROEK, Nederl. havezate, prov. Gelderland, kwartier Zutphen.

DIEPENHEIM, Nederl. vlek, prov. Overijssel, kwart. Twenthe, bij de zamenvloeijing van verscheidene beken, met het voormalige regterambt van dien naam, 500 inw. en veel landgoederen.

DIEPENVEEN, Nederl. dorpje, prov. Overijssel, kwart. Salland; ½ uur N. van Deventer.

DIEPHOLZ, Han. gr. tusschen 't gr. Hoya, het Pruis. regdst. Minden, Osnabruck en Oldenburg, groot 12 vierk. mijlen, met 4 vlekken, 9 dorpen, 62 buurten, 2117 huizen en 15,600 inw., in de twee ambten Diepholz en Lemförde verdeeld. Het geheele vlakke land wordt door de Hunte bespoeld en grenst aan het Dümmermeer, bestaat deels uit zand en deels uit veenland; men heeft er vlas- en korenbouw, vee-, bijen- en ganzen-teelt. Vele inw. gaan naar de Nederlanden om turf te steken of in den hooibouw te werken.

DIEPHOLZ, ambt van bovengen. gr., met 1590 huizen en 11,800 inw.

DIEPHOLZ, vlek in bovengen. ambt, aan de Hunte, die hier verder Lohne genoemd wordt, met 1544 inw.

DIEPPE, Fr. arr., dep. Ned. Seine, dat op 22½ V. M. in de kantons Dieppe, Bellencombre, Offranville, Envermeux, Eu, Totes, Longueville en Basqueville 106,080 inw. bevat. De hoofdpl. Dieppe ligt aan den mond der Bethune, met de voorstad Pollet, een oud kasteel, eene regtbank van koophandel, kweekschool voor de zeevaart, eene vrij wel bezochte haven, die echter geene groote schepen bevatten kan, 1 ziekenhuis, 6 pleinen, 4 kerken, 68 fonteinen, 3000 huizen en 20,000 inw., die tabak-, ivoor-, katoen-, mutsen-, instrumenten, suiker- en pijpenfabr.; aluinziederij, brouwerijen, scheepstimmerwerven, visscherij van oesters, makreelen en mosselen, scheepsbouw en veel handel hebben. Van hier vaart geregeld eene paketboot op de Eng. stad Brighton. Geboortepl. van den aardrijkskundigen DE LA MARTINIERE. 18. 44. 22. L. 49. 55. 34. N.B.

DIEPPE, (KLEIN) Fr. vastigheid, op de Peperkust in Afrika.

DIEPPE BAAI, zie Diep bay.

DIEPSMEER, bedijkte plas in N. Holland, onder Oud-kerspel.

DIEPSTEGEN, Nederl. havezate, prov. Gelderland, kwartier Zutphen.

DIER, (ST.) Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme; 8 mijlen Z. O. van Clermont.

DIER, (ST.) Schot. D., gr. Aberdeen.

DIERDORF, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, kreits Neuwied, met 1155 inw.

DIEREN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, bij Doesburg, met schoone bosschen, een kon. lusthuis, de schoone buitenplaats Rhederoort met de heerlijkste gezigten, het kasteel Middagten en 770 inw. Onder hetzelve behoort Rheede (zie daar.)

DIERFELT, Nederl. D. in Luxemburg.

DIERMEN, Nederl. buurt, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, bij Nijkerk op de Veluwe.

DIERRÉ, Fr. D., dep. Indre en Loire.

DIERSBURG, Bad. dorp, Kinzigkreits, met 850 inw. en goede wijnteelt.

DIERSDORF, Pruis. dorp, regdstr. Reichenbach, met 530 inw.

DIERSHEIM, Bad. dorp, Kinzigkreits, met 670 inw. en tabaksteelt.

DIERSTEIN, DIERMSTEIN, DÜRRENSTEIN of *Tyrnstein*, Oostenr. dorp en heerlijkheid, aan den Donau, 10 m. W. van Weenen, met 460 inw. en een gedenkteeken voor den veldmaarschalk SCHMIDT, hier in 1805 gesneuveld.

DIESBACH, Zwits. dorp, kanton Bern.

DIESBECK, Oldenk. D., ambt Vechte.

DIESDORF, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, aan de Schrode, met 530 inw.

DIESDORF of *Distorf*, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, op de Luneburgsche grenzen.

DIESENBERG, zie Desenberg.

DIESENHOFEN, Zwits. vlek, kanton Thurgau, aan den Rijn, 2 uren Z. van Schaffhausen, in een vruchtbaar golvend oord, de Noordelijkste plaats van Zwitserland, met 2000 roomsche en gereformeerde inw., die in hetzelfde kerkgebouw hunnen godsdienst verrigten.

DIESHOEK, Nederl. buurt, prov. Zeeland, distr. Middelburg, eil. Walcheren, onder Koudekerke behoorende.

DIESKAU, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, Saalkreits, met 270 inw.

DIESSEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, kanton Hilvarenbeek, met 850 inw.

DIESSEN, Beij. vlek, Isarkreits, met 1100 inw. en aardewerkfabr.

DIESSEN, dorp van den vorst van Hohenzollern Sigmaringen, met 470 inw.

DIESSENHOFEN, Diesenhofen.

DIEST, Nederl. stad, prov. Z. Braband, arr. Leuven, aan den Demer, met katoenspinnerijen, 4 looijerijen, 52 brouwerijen, die het bekende Diester bier

biergeven, 40 branderijen, 30 wolkammers, 2 hoedenfabr., vermaarde kousenfabr., teeken- en muzijkschool, en 5796 inw. 22. 25. L. 50. 59. N. B.

Diest, zie Dieze.

Diester, zie Deister.

Dietenborn of *Dettenborn*, Pruis. kon. domeinambt, regdst. Erfurt.

Dietendorf, (Alt) Saksen Gotha's D., ambt Wachsenburg, met 240 inw.

Dietendorf, (Neu) of *Neugottern*, Hernhutters kolonie bij Alt Dietendorf, met fabr. en 420 inw.

Dietenheim, Wurt. stadje, Donaukreits, aan de Iller, met 1900 inw. en de sterkte Brandenburg.

Dietenhofen, Beij. vlek, Rezatkreits.

Dietfurt, Beij. stadje, Regenkreits; 1000 inw. 2. Beij. vlek, Rezatkreits.

Dietigheim, Bad. vlek, Main- en Tauberkreits, met 1000 inw.

Dietikon, Zwits. D., kanton Zürich.

Dieting, zie Titting.

Dietkirch, Beij. dorp, Op. Donaukreits, met 956 inw. 2. Zie Diekirch.

Dietkirchen, Nassausch klooster en dorp, ambt Dietz.

Dietlingen, Bad. dorp, Pfinz- en Enzkreits, met 1100 inw., marmergroeven en wijnbouw.

Dietmansried, Beij. marktvlek, Op. Donaukreits, met 1200 inw.

Dietrichstein, Illyr. kasteel, kreits Villach, thans verwoest.

Dietweiler, Fr. dorp, dep. Boven Rijn; $1\frac{1}{2}$ uur van Mulhausen.

Dietz, Nassausche stad, ambt Dietz, in oude en nieuwe stad verdeeld, met 2 kerken, 1 school voor boomkweekerij met ruim 3 morgen lands, met onderscheidene soorten van appel-, peren-, pruimkersen- en andere vruchtboomen, welke naar Hamburg en Rusland verzonden worden, 1800 inw. $\frac{1}{4}$ Uurs van hier is het lustslot Oranjestein, terwijl de dorpen Alten-Dietz en Freyen- Dietz hier mede toebehooren.

Dieu, (Isle) d'Jeu, Yeu, Fr. eil., op de kusten van het dep. Vendée, 3 mijlen van het vasteland, 2 vierk. mijlen groot; de doorvaart echter heeft vele ondiepten. Men vindt op het eil. goede weiden en een vlek, met 2245 inw. 46. 42. N. B. 15. 20. L.

Dieu le Fit, Fr. stadje, dep. Drome, arr. Montelimart; fabr. en 284 inw.

Dieulouard, Fr. vlek, dep. Meurte, aan de Moezel, met 925 inw.

Dieupart, Nederl. dorp, prov. Luik, 5 mijlen van Luik.

Dieuse, Dieuze, Fr. stad, dep. Meurte, arr. Chateau Salins, aan de Seille, met 3 kerken, 2 hospitalen en 3350 inw., die zoutkeeten, mutsen- en kousenweverijen en katoenspinnerijen hebben.

Dievenbach, Nederl. dorp in Luxemburg.

Dieven Eilanden, *Ladrona's*, *Marianen*, *Isles des Larrons*, in 't Spaansch *Islas de los Ladrones*, ook wel de archipel van St. Lazarus genoemd, eene groep van 15 eil. aan Spanje behoorende, en in de Stille Zuidzee, ten O. der Philippijnen, of tusschen 161 en 163. 15. L. en 13. 25 tot 20. 20. N. B. gelegen. Zij zijn 58 vierk. mijlen groot, hebben eene tamelijk gematigde luchtsgesteldheid, en eenige vuurspuwende bergen. Zij leveren op: citroenen, pomeranzen, kokosnoten, broodvruchten, palmen, meloenen, betel, indigo, bananen, rijst en andere Eur. granen en groenten, paarden, rundvee, varkens, zeevogels, visch, parelmosselen, enz. Zij werden door den beroemden zeereiziger Magellaan ontdekt, welke aan dezelve den naam van den archipel van St. Lazarus gaf. Maria Anna, moeder van Karel II, zond, gedurende zijne minderjarigheid, hier zendelingen heen, die hen ter harer eere *Mariannen* noemde. In 1678 kregen zij eene Spaansche bezetting, en in 1681 eenen gouverneur in Guam. De oorspronkelijke inw. zullen op de drie grootste eilanden nog een getal van 1500 beloopen; volgens hunne taal schijnen zij van de Tagalen of de oorspronkelijke inw. der Philppijnsche eil. en met deze van de Maleijers af te stammen. Sommigen brengen hunne eigene kinderen om het leven, ten einde hen voor de ellende hunner ouderen te bewaren. Slechts 3 eil., als Guam, Rota en Saypan zijn bewoond en bevatten 800 Christenen. Den Spanjaarden dienen deze eilanden alleen tot ververschingsplaats voor de galeijen, die naar Manille gaan. Te St. Agnation op Guam hebben zij eene bezetting, die hen met de beambten en geestelijken jaarlijks 36,000 guldens kost.

Dievenkelder, grot op het Zweed. eil. Carlsoe.

Dieven Rivier, ontlast zich aan Afrika's O. kust, niet ver van kaap Sebastiaan.

Dieveren, voormalig dingspel der Nederl. prov. Drenthe, uit veenen bestaande, met een aanzienlijk dorp in hetzelve.

Dieverswold, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij Opsterland.

Diexbergen, Nederl. gehucht, prov. Overijssel, kwart. Twenthe, onder Oostmar-

marsum behoorende.

DIEZE, Nederl. buurt, prov. Overijssel, kwart. Salland.

DIEZE, Nederl. riv., prov. N. Braband, die uit de vereeniging der Dommel en Aa voortkomt, en in de Maas vloeit.

DIEZENBACH, vlek in Hessen Darmstadt, vorst. Starkenburg, ambt Schafheim, met 1020 inw. en een slot.

DIFFERDANGE, Nederl. dorpje in 't Z. van Luxemburg, met 1250 inw.

DIFFERT, Nederl. dorpje in Luxemb.

DIGAROIS, zie Rodrigue.

DIGBY, kaap op de O. kust van Kerguelen's land. 88. 20. L. 49. 23. Z. B.
2. N. Amer. stad in Nieuw Schotland; 4 mijlen Z. W. van Annapolis.

DIGEIL of *kleine Tigris*, kanaal in Aziat. Turkije, van Ashak naar Bagdad.

DIGES, Fr. vlek, dep. Yonne, met 1350 inw. en gezondheidsbronnen.

DIGGEE, naam van vele stadjes in O. Indië.

DIGGES, kaap op de Z. kust van Hudson's baai. 298. 56. L. 62. 41. N. B. In de nabijheid ligt een eilandje van dien naam.

DIGGES'S SOUND, inham in 't N. gedeelte der Behring's baai, die als met ijs overdekt is. 238. 29. L. 59. 52. N. B.

DIGH, zie Deeg.

DIGHOUM, zie Amu.

DIGHTON, stad in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Bristol.

DIGLIGGYHEUR, stad op 't eil. Ceylon, tusschen bosschen en bergen, en 4 mijlen O. van Candy gelegen.

DIGLIS, Eng. dorp, gr. Worcester, aan de Saverne.

DIGNAC, Fr. vlek, dep. Charente.

DIGNAGUR, 3 stadjes in Bengalen.

DIGNANO, schoon gelegen Illyr. stadje in Istrië, op eenen heuvel, aan zee, met 3500 inw. 45. 10. N. B. 31. 40. L.

DIGNE, Fr. arr. in het dep. Neder Alpen, hetwelk op 53 vierk. mijlen, in de kantons Digne, Barreme, la Javie, les Mees, Moustiers, Riez, Seyne en Valensolles, 49,150 inw. bevat. De hoofdplaats Digne ligt aan de Bleonne, heeft 3 poorten, 3 voorsteden, 1 hoofd- en 4 andere kerken, een bisdom en 3,325 inw., die zwavelbaden, fabr. en handel in olie hebben. 44. 5. N.B. 23.54. L.

DIGOIN, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. Charolles, met 2230 inw.

DIGOVILLE, Fr. dorp, dep. Kanaal.

DIHUIHETS of *Divihets*, Z. Amer. volksstam der Puelchen in Patagonië.

DIHWAN, naam, welke volgens FLINDERS, de inw. aan Port Hacking, eene riv. of liever haven ten Z. van Botany-baai, op Nieuw Holland, geven.

DIJK, Nederl. dorp, prov. Gelderland, arr. Zutphen.

DIJOLINGAN, stad op de O. kust van 't eil. Negros. 140. 54. L. 10. 40. N. B.

DIJON, Fr. arr., dep. Côte d'Or, dat op 54 vierk. mijlen, in de kantons Dijon, Fontaine-Françoise, Genlis, Gevrey, Grancey en Montagne, Isle Sur Tine, Mirabeau, Pontaillier sur Saône, St. Seine, Sombernon en Selongey, 125,600 inw. bevat.

DIJON, Fr. stad, hoofdstad van het dep. Côte d'Or, in voorn. arr., aan de zamenkomst der Suzon en Ouche, met wallen en muren omringd, heeft 3 voorsteden, 1 fort, 15 pleinen, een uitgestrekt en welbebouwd residentie-slot van de voorm. hertogen van Bourgondië, thans de zetel eener cohorte van het legioen van eer, 8 kerken, 3 hospitalen, een bisdom, eene akademie met 6 faculteiten, kon. collegie, akademie der wetenschappen, eene der fraaije wetenschappen en schoone kunsten, kunst- en teekenschool, bibliotheek van 40,000 banden, met schilderijen en 40,000 koperen platen, eenen schouwburg, 21,600 inw., fabr. voor kousen, speelkaarten, wollen stoffen, waskaarsen, gedrukt linnen, mousselin, katoen, fluweel, hoeden, enz. en veel handel in wijn. 22. 41. 50. L. 47. 19. 25. N. B.

DIJON, stad in het rijk der Birmannen, in Achter Indië, niet ver van Rangun, met een' beroemden kegelvormigen tempel, zonder vensters en deuren, slechts van boven met eene opening, waardoor de geschenken geworpen worden.

DIKELA, Nederl. dorp, prov. Oost-Vlaanderen, met 240 inw.

DIKLIGE, Turk. Aziat. dorp, halfweg tusschen Sourkoun en Jeuzgatt, met 60 huizen.

DIKRNEBELI, berg in Aziat. Turkije, gouv. Siwas; 5 mijlen N. van Arabkir.

DIKSKOWE, INSIAMMA, Eng. fort op de Afr. goudkust, aan eene baai, met een dorp, dat tot 't rijk Ante behoort.

DILAN, Pruis. dorp, regdst. Breslau, Steinauer kreits, met eene verzameling van boeken en schilderstukken.

DILBEEK, Nederl. vlek, prov. Z. Braband, met 1170 inw., 1 uur van Brussel.

DILERAM, Perz. stad, prov. Segistan.

DILHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk, met 360 inw.

DILHORN, Eng. dorp, gr. Stafford, met 520 inw.

DILIA, Perz. riv. in Kurdistan, valt tus-

tusschen Bagdad en Al Modain in den Tigris.

DILIAN, een der Calamianen eilanden, op 138. 13. L. 11. 52. N. B.

DILIGE, stad op Ceylon, voormalige residentie van den koning van Candy.

DILIGHEM, Nederl. D. in Z. Brabaud.

DILIL of *Delli*, plaats op het O. Ind. eil. Timor, met eene reede en een Portugeesch kantoor.

DILL, riv. in Duitschland, welke tegen over Wetzlar in de Lahn valt.

DILLENBURG, Nassausch ambt met 4 steden, 2 vlekken, 15 kerspelen en 91 dorpen. De hoofdpl. Dillenburg heeft fabrijken en 3200 inw.

DILLENG of *Dilling*, Fr. dorp, dep. Moezel, aan de Brems, met 608 inw.

DILLI, lands. en groot vlek op de O. kust van Sumatra, onder eenen vorst staande, die van Achim afhangt.

DILLI, berg in het O. Ind. Eng. pres. Bombay, hoofdzetel der gevaarlijke zeeroovers de Molandis, welke met andere zeeroovers, op de Angedivische eil., in verbond staan.

DILLING, zie Dilleng.

DILLINGEN, Beij. landger., Opper Donaukreits, dat op $3\frac{1}{3}$ vierk. mijlen 10,800 inw. heeft. De hoofdpl. Dillenburg ligt op eenen heuvel aan den Donau, waarover hier eene schoone brug ligt, met een kasteel, 3 kerken, een rentambt, postkantoor, lyceüm, gymnasium, een instituut voor den koophandel, een seminarium voor geestelijken, 2 hospitalen, een weeshuis en 3150 inw., die scheepstimmerwerven, scheepvaart, ijzerfabr. en papiermolens hebben. 28. 10. 14. L. 48. 34. 47. N. B.

DILLISHAUSEN, Beij. dorp, Opper Donaukreits, landger. Buchloe.

DILLN, zie Bela-Bahya.

DILLONSTOWN, Ier. dorp, gr. Louth.

DILSBERG, Bad. vlek, Neckarkreits, aan den Neckar, met 586 inw. benevens een bergkasteel, dat voor staatsgevangenen dient; 2 m. O. van Heidelberg.

DILSEM, Nederl. dorp bij Stockem in de prov. Limburg, met 715 inw.

DILTON, Eng. D., gr. Wilts: 1520 inw.

DILWORTH, Eng. vlek bij Blackburn, gr. Lancaster, met 860 inw.

DILWYN, Eng. dorp, gr. Hereford.

DIMAL, O. Ind. stad in Golconda.

DIMIATTE, Fr. dorp, dep. Tarn.

DIMCHURCH, Eng. dorp, gr. Kent.

DIMISANA, zie Dimitzana.

DIMITRI, Rus. vesting bij den mond van de Don, met 3 voorsteden, een scheepstimmerwerf, een tolkantoor en schoone boomvruchten.

DIMITRI, (ST.) Turk. eil. in de golf van en digt bij 't eil. Egina.

DIMITRIEW, Rus. stad, gouv. Kursk, aan de Swape en digt bij 't eil. Egina.

DIMITROW, zie Dmitrow.

DIMITZANA, Turk. vlek op 't schiereil. Morea, met eene Grieksche school.

DIMLU, sterke Arab. stad in de prov. Yemen; 6 mijlen O. Z. O. van Taas.

DIMMODI, riv. in Voor-Indië.

DIMNE, Arab. stad, prov. Yemen.

DIMON, (GROOT en KLEIN) 2 bij elkander liggende eil. tot de 17 bewoonde Ferro eil. behoorende.

DIMOTICA, zie Demotika.

DIMRINGEN, zie Diemering.

DINABURG, sterke Rus. vesting op de Dwina, 32 m. N. W. ten W. v. Poloeck.

DINACOUL, Turk. Aziat. stad, pachalik Bagdad; 12 m. O. Z. O. v. Bagdad.

DINAGEPORE, O. Ind. distr. in de prov. Bengalen, pres. Calcutta, tusschen 25 en 26 N. B., 163 vierk. mijlen groot, met 600,000 inw., waarvan $\frac{1}{3}$ Mahom. Zij bouwen veel rijst, indigo en tabak. De hoofdstad van dien naam ligt op een eilandje van de Parnatubah, en is de verblijfplaats van den rajah. 107. 19. L. 25. 37. N. B.

DINAN, Fr. arr., dep. Noordkusten, dat op $26\frac{1}{4}$ vierk. mijlen, in de kantons Dinan, Broons, Evran, Ingon, Matignon, Plancoet, Plelan, Ploubalay en St. Jouan de l'Isle, 100,700 inw. bevat. De hoofdplaats Dinan ligt aan de Rance, heeft een oud kasteel, 2 kerken, 1 hospitaal, eene slechte haven en 4170 inw., die vlasspinnerijen, linnen-, saijet-, zeildoek-, katoen- en flanelfabr. hebben, en met ooft, cider, vlas, leder, koren, meel, linnen, laken, wollen stoffen, enz. handel drijven. Geboorteplaats des geschiedschrijvers DUCLOS. 48. 27. N. B. 15. 56. L. 2. Fr. dorp, dep. Finisterre, aan de baai Dinan.

DINANT, Nederl. arr., prov. Namen, met 37,320 inw.

DINANT, Nederl. stad, hoofdpl. van voorn. arr., aan de vereeniging der Maas en Somme, tusschen heuvels en rotsen, bestaande uit de eigenlijke stad, het eiland kwartier en de voorsteden, met 3 pleinen, 11 kerken, 2 hospitalen en 3,630 inw., die handel in leder, marmer en andere steensoorten, waarvan zij de groeven in de nabuurschap hebben, drijven. Ook vindt men er fabr. voor koper- en ijzerwerk, looijerijen en papiermolens. 22. 34. L. 50. 15. N. B.

DINAPORE, sterke O. Ind. stad, prov. Bahar, met een paleis van den nabob van Oude en barakken voor de

 Eur.

Eur. troepen. 103. 42. L. 25. 38. N. B.

DINAR, Perz. berg in de prov. Farsistan; 12 mijlen O. van Regian.

DINARISCHE ALPEN, zie Alpen.

DINART, Schot. riv. in Sutherland.

DINASMOUTHY, Eng. vlek, gr. Glamorgan, aan de Dysi. 52. 34. N. B.

DINAS, (SAN) eil. in de straat Indispensaole, in den Archipel der Salomons eil., met eene menigte anderen door Mendana gezien. 2. Z. O. punt van 't eil. Holyhead, bij N. Wallis. 3. Voorgebergte van Z. Wallis, gr. Pembroke.

DINDANG, Negerdorp in 't rijk van Foeladoe, in 't W. van Afrika.

DINDIGUL, O. Ind. prov., presid. Madras, ten W. van Carnate, tusschen 10 en 11. N. B., in 40 zemindariën verdeeld, met de hoofdstad van dien naam, die een sterk kasteel heeft. 95. 44. L. 10. 22. N. B.

DINDIKOO, W. Afr. distr. en stadje in 't rijk Konkodoe.

DINDING, O. Ind. eil. in de straat van Malacca, aan den mond der riv. Pera, 20 mijlen Z. van Prins van Wallis eiland, met een Nederl. fort.

DINÉ, Nederl. dorp in Luxemburg.

DINESTONS, stadje in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië.

DINEURE, zie Baude.

DINGELFINGEN, Beij. stad, Ned. Donaukreits, aan de Iser; in de bovenstad (op eene hoogte) en de benedenstad (aan de rivier) verdeeld, met 2100 inw.

DINGELSTÄDT, Pruis. vlek, regdst. Erfurt, aan de Unstruth, met 1920 inw., die wollen- en linnenweverijen, garenspinnerijen en 3 jaarmarkten hebben.

DINGLE, Ier. stad, gr. Kerry, aan den N.-oever der baai van Dingle, voor welke het eil. Valentia ligt, met eene goede haven en fabr. 52. 8. N. B. 7. 38. L.

DINGLE BAAI, Ier. baai, gr. Kerry, die 6 mijlen ver in het land loopt.

DINGLEBER, Afr. dorp in Abyssinië, op eenen berg.

DINGLINGEN, Bad. dorp, Kinzigkreits, aan de Schutter, met 742 inw.

DINGOLFING, zie Dingelfingen.

DINGOLSHAUSEN, Beij. dorp, Ned. Mainkreits, met 500 inw.

DINGULWARA, O. Ind. stad in Guzeratte. 91. 39. L. 23. 15. N. B.

DINGWALL, Schot. vlek, gr. Ross, aan de Conau en aan het W. einde van den Frith van Cromarty, met 1500 inw.

DINGYEE, Afr. stad van Kaarta.

DINISH, Ier. eil. aan de W. kust.

DINKARA, klein Afr. rijk, achter Ahanta, niet ver van de Goudkust.

DINKELSBÜHL, Beij. landg., Rezatkreits, dat op 5 V. M. 16,760 inw. bevat. De eveneensgenoemde hoofdpl. ligt aan de Wernitz, is ouderwets gebouwd, en met muren en torens omgeven; zij heeft eene Latijnsche school, onderscheidene regeringscollegiën, en 5070 inw., benevens fabr. voor wol, bombazijn, kousen, handschoenen, hoeden en leder, bierbrouwerijen, koren- en veehandel.

DINKELSCHERBEN, Beij. vlek, Op. Donaukreits, landg. Zusmarshausen, aan de Zusam, met 600 inw. en een kasteel.

DINKEROTROTH, Nederl. dorp in Luxemburg, 3 mijlen van Bastogne.

DINKINGEN, voorm. abdij in de Nederl. prov. Drenthe, niet ver v. Wijk.

DINKLAGE, Oldenb. vlek, kreits Vechta, hoofdpl. eener heerl., die 740 huizen, 4740 inw. en een kasteel heeft.

DINNAMARE, berg op het eil. Sicilië.

DINO, hert. in 't kon. Napels.

DINSHEIM, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn.

DINSLACKEN, DINXLACKEN, Pruis. kreits, regdst. Kleef, bevat 10⅗ vierk. mijl en 26,900 inw. De hoofdpl. Dinslacken heeft 1160 inw. en vele fabr.

DINTELOORD, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Breda, met de heerl. Prinsenland, 1560 inw. bevattende. Er is eene gereformeerde en eene roomsche kerk en een gesticht van liefdadigheid.

DINTER of *Dinther*, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 1230 inw. De geboortepl. van EDMOND VAN DINTHER, geheimschrijver van 4 Brabandsche hertogen.

DINTON, Eng. dorp, gr. Buckingham. 2. Eng. dorp, gr. Wilts.

DINWIDDY, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 12,524 inw.

DINWIGSLAND, landstr. aan de W. kust van Nieuw Holland.

DINXLACKEN, zie Dinslacken.

DINXPERLO, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, hoofdschoutambt Breedevoort, naauwelijks 5 minuten van de Pruis. grenzen, hetwelk de zeden, gebruiken en de taal der 2070 inw. ook reeds verraden.

DINXTERVEEN, Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwart. Vollenhoven.

DINZBACH, Beij. hofmarkt, Isarkreits.

DIOCO WAR, vlek en citadel in Slavonië, de zetel van den bisschop van Bosnië; 12 mijlen Z. W. van Essek.

DIOLY, O. Ind. stad van Visiapour.

DIOMIDA, eilandje in de Noordelijke Stille zee. 63. 15. N. B. 208. L.

DION, stad der Afghanen in Chorasan; 82 mijlen N. van Herat.

DIONYSIO, (ST.) N. Amer. stad in Nieuw Mexico, aan de zamenkomst des Marte-

telaars en Apostel's riv.

Dionysiopoli, stad in Bulgarië, pachalik Silistria.

Dion le Mont, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 480 inw. 2. Nederl. dorp, prov. Namen, met 140 inw.

Dion le Val, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 225 inw.

Dios, zie Nombre de Dios.

Dios-Gyor, Hong. vlek, kom. Borschod, aan de beek Szinva, met 1 Roomsche, 1 Grieksche en 1 Herv. kerk, 1 synagoge, 4000 inw., die sterke ooft- en wijnteelt hebben. In de nabijheid zijn minerale baden en goud- en zilvermijnen.

Dioszeg, Hong. vlek, kom. Bihar, aan de Er, met 1 Hervormde en 1 Griek. kerk en 3500 inw., snuiffabr., wijn- en tabaksteelt. 2. Hong. dorp, kom. Presburg, aan de Dudwag. 48. 12. N. B.

Diouriki, Turk. stad, pachalik Siwas, hoofdplaats van een sandschakat.

Dipoolol, O. Ind. eil. van den Sooloo archipel. 139. 44. L. 6. N. B.

Dippach, Nederl. dorp, in, en 2 uren van Luxemburg, met 875 inw.

Dippoldiswalde, Saks. ambt, Meisnerkreits, dat op 2½ V. M. 2 steden, 27 dorpen, 4 buurten en 9,400 inw. bevat. De hoofdplaats ligt aan de Weiszeritz, met 1360 inw., fabr., en in de nabijheid groeven van slijp- en molensteenen.

Dipse, vlek op het eil. Negropont; 8 mijlen N. W. van de hoofdstad.

Diramo, Turk. vlek in Romanië, sandschakat Gallipoli.

Direction, een der Fidschi eil. in Australië, door Cook, in 1770 ontdekt. 2. Vier Z. Amer. eil. aan de straat van Magellaan. 52. 27. Z. B.

Direklubel, Turk. stad, gouv. Siwas.

Dirkhartogs-baai en Reede, op de W. kust van Nieuw Holland. Willem de Vlaming, of liever zijn bootsman, vonden op de reede, een opschrift op eene tinnen plaat, behelzende de aankomst en afvaart van Dirk Hartog, die in 1616 deze kust met het schip *Eendragt* bezocht, en welken men dus met Flinders, als den eersten ontdekker van de Westkust van Nieuw Holland kan aanmerken: de genoemde plaat is er in 1801 nog gevonden. De reede ligt 25. 24. Z. B. 130. 42. L.

Dirk Hartogs Eiland, ligt bij de reede van dien naam. 25. 30. Z. B. 130. 42. L.

Dirkoom, duin in N. Holland, nabij de Helder.

Dirkshorn, Nederl. buurt in N. Holland, kwart. Hoorn.

Dirksland, Nederl. heerl. en dorp in Zuid Holland, distr. Brielle; 1150 inw.

Dirky, Afr. volksstam van Tubby, in het gebergte Dirby, in Nubië; hunne hoofdplaats ligt eenige dagreizen van den gewonen weg.

Dirleton, Schot. dorp, gr. Haddington, met 1200 inw.

Dirlewang, Beij. dorp, Op. Donaukreits, aan de Mindel; 120 huizen.

Dirmstein, Durmstein, Beij. vlek, Rijnkreits, met 1500 inw. en een slot.

Dirnstein, Oostenr. oud kasteel en heerl., hert. Stiermarken, Judenburger kreits.

Dirol, Fr. dorp, dep. Nièvre.

Dirretorf, Oostenr. dorp, land boven de Ens, Traunkreits.

Dirschau, Dersau of *Tczewo*, sterke Pruis. stad, regdst. Dantzig, aan den Weichsel, met 1830 inw. en houthandel.

Dirscheid, Nederl. D. in Luxemburg.

Disappointment, groep eil. in de N. helft der Groote Zuidzee, ontdekt in 1801 door het schip *Nautilus*, op. 27. 15. N. B. 159. 26. L.

Disappointment Baai, inham in de straat van Magellaan, op de kust van 't Vuurland. 2. Baai op de O. kust van 't eil. Mindanao. 6. 52. N. B. 144. 1. L.

Disappointment Cape, kaap op de N. W. kust van Amerika, aan den N. ingang van de Columbia riv. 2. Kaap op de Z. kust van 't eil. Georgie. 54. 58. Z. B.

Disappointment's of *Teleurstellings eil.*, sterk bewoonde eilanden groep in 't Z. der Stille Zuidzee, op. 14. 5. Z. B. 232. 42. L., door Byron in 1765 ontdekt en aldus genoemd, dewijl de inw. hem beletteden te landen, en hem in zijne hoop, om hier eenige ververschingen in te nemen, te leur stelden.

Disappointment Eiland, zie Duffs groep.

Disart, Schot. vlek, gr. Fife.

Dischan, grensstad der Abyssinische prov. Sambar.

Dischingen of *Tischingen*, Wurt. marktvlek, Isarkreits, aan de Egge, met het schoone bergkasteel *Trugenhofen*. Zij is de residentie der vorsten van Thurn en Taxis, heeft 1100 inw. en is de hoofdstad van het vorst. Thurn en Taxis, hetwelk 5570 inw. bevat.

Dischkowitza, Hong. dorp, kom. Berag.

Dischowitza, Hong. dorp in 't Banaat.

Discord, kaap op de O. kust van Groenland. 60. 30. N. B. 332. 44. L.

Disdorf, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 317 inw.

Disec, stad der Afghanen in Baludschis-

chistan.

Disel, stad der Afghanen in Chorasan; 5 mijlen Z. O. van Herat.

Disentis, Zwits. hoog gerigtsambt, kanton Graaubunderland, met 5,800 inw. De hoofdpl. Disentis heeft 1050 inw.

Diseworth, Eng. dorp, gr. Leicester.

Dishley, Eng. dorp, gr. Leicester, aan de Soure, met 1400 inw.

Dishne, dorp in Op. Egypte; 6 mijlen N. O. van Menoaf.

Disier, zie Dizer.

Disima, zie Duma.

Disimieu, Fr. stadje, dep. Isère.

Disko, eil. in de Baffin's baai, aan de W. kust van Groenland en aan de Diskobaai, slechts met mos bedekt.

Disley, Eng. dorp, gr. Chester.

Disma of *Kisma*, klein schiereïl. van Japan, bij de stad Nangasaki, 2000 schreden in den omtrek groot, met Nederl. pakhuizen en woningen.

Dismal Swamp of *Alligator Swamp*, moerassig oord in de N. Amer. Rep., tusschen de prov. Virginië en N. Carolina, en tusschen de Albemarle- en Ponticoe-sound, met cypressen en dennen begroeid. Er houden zich vele alligators, beeren, wolven, hijenas, tijgers en gevlugte slaven op, welke laatste, door de ontoegankelijkheid, hier veilig leven en van de jagt, den akkerbouw en de veeteelt bestaan.

Dismal Moeras, zie Dismal Swamp.

Disna, Rus. stad, gouv. Minsk, aan de zamenvloeijing der Disna en Duna.

Dison, Nederl. stadje, prov. Luik, met lakenfabr. en 3175 inw.

Dispansa, een der Maledivische eil., op. 6. N. B. 91. 43. L.

Dispargum, oude naam van Duisburg of volgens anderen van Diest, (zie daar).

Disques, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais; 2 mijlen van St. Omer.

Diss, Eng. marktvlek, gr. Norfolk, aan de Waveney; weverijen en 2600 inw.

Dissais, Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Civray, met 1030 inw.

Dissay, Fr. vlek, dep. Sarte, niet ver van de Loire, met 1090 inw. 2. Fr. dorp, dep. Vendée.

Disse, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

Dissen, zeer oud Han. dorp, vorst. Osnabrug, met 1816 inw. Men vindt er de ruïnen van den ouden burg Dissene, eene zwartkrijt groef, en in de nabijheid een zoutwerk, dat jaarlijks 1417 last zout oplevert.

Dissenzano, Sard. stadje, gouv. Milaan, aan het meer Garda.

Dissert, Eng. dorp, gr. Flint.

Distelberg, schiereïl., in de Zweedsche prov. Bahus.

Distington, Eng. dorp, gr. Cumberland, met 725 inw.

Distelhausen, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits; 800 inw. en wijnbouw.

Distorf, zie Diesdorf, No. 2.

Distre, Fr. vlek, nabij Saumur, in 't dep. Maine en Loire, met 500 inw.

Districh, Fr. dorp, dep. Moezel.

Disznosch, Hong. dorp, Honter kom.

Disznoschd, Hong. dorp, kom. Borschod, aan de grenzen van 't kom. Neograd.

Ditcheat, Eng. dorp, gr. Somerset.

Ditchingham, Eng. D., gr. Norfolk.

Ditchling, Eng. dorp, gr. Sussex.

Dithmarsen, verouderde naam van een gedeelte van het hert. Holstein, aan de Noordzee, 7 mijlen lang en 4 mijlen breed, en door de Eder van het hert. Sleeswijk, en door de Elbe van Bremen gescheiden, en ten O. aan het eigenlijke Holstein, en ten W. aan de Noordzee grenzende. Het wordt door dijken tegen de overstroomingen der zee beveiligd, is zeer vruchtbaar, en verdeeld in N. en Z. Dithmarsen; het bevat wel geene steden, doch schoone vlekken en dorpen.

Ditkirchen, Nassausch dorp, aan de Lahn; 5 mijlen W. van Wetzlar.

Diteah of *Dattya*, volkrijke en welbebouwde O. Ind. stad in Bundelcund, met eenen muur en poorten en een paleis van den Ind. rajah, dat uitzigt heeft op een fraai meer. 25. 43. N. B. 96. 18. L.

Ditling, Beij. dorp, met 500 inw.

Ditombo, riv. in Italië, in 't Novaresche.

Dittelsdorf, Sak. dorp in de Lausnitz, bij Hirschfeld, met 1000 inw.

Dittelsheim of *Diedelsheim*, Bad. dorp, Pfinz- en Enzkreits, met 645 inw.

Dittensee of *Tittisee*, meer in Baden.

Dittersbach, Pruis. dorp in Silezië, regdst. Liegnitz, met 825 inw. 2. Pruis. dorp in Silezië, regdst. Reichenbach, met 522 inw. 3. Saks. dorp, kreits Meissen, ambt Hohnstein, met 470 inw.

Dittersdorf, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met eene kopersmederij.

Dittfurt, Pruis. vlek, regdst. Maagdenburg, met 1800 inw. en fabr.

Dittisham, Eng. dorp, gr. Devon.

Dittmaning of *Tittmoning*, Beij. stadje, Isarkreits, met 950 inw.

Dittmansdorf, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, met zilver-, koper- en loodgroeven. 2. Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met vlasbouw.

DIT-

DITTON, Eng. dorp, aan de Theems, gr. Surry, met 1300 inw.

DITTWAR, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 670 inw.

DITZEN zie Dissen.

DITZINGEN, Wurt. marktvlek, Neckarkreits, met 1200 inw.

DIU, kaap in Indië, de Zuidelijkste van Guzeratte, welke ten W. de golf van Cambaye bepaalt, en bij het eil. dat volgt gelegen is. 20. 42. N. B. 88. 52. 30. L.

DIU, Port. eil. in Voor-Indië, bij de Zuidkust van het schiereïland Guzeratte, 6 mijlen lang en 2 mijlen breed, en door een vaarwater, dat slechts voor boten geschikt is, van de wal gescheiden. De inw., behalve eenige Portugezen in de stad, uit Benjaven, Turken, Mooren en Armeniërs bestaande, vervaardigen onder anderen uit verbrande wortelen, met aarde vermengd, den lebarsteen, welke zeer heilzaam is voor de beet der slangen en alle vergiftige dieren.

DIU, stad op voorn. eil., met eenen tempel der Hindo's, eene haven, en behalve de andere, 200 Portugesche inw. Zij heeft veel van haren vorigen luister verloren, terwijl de handel meestal naar Suratte verlegd is. Het kasteel, hetwelk door een kanaal, dat in de rots gehouwen is, van de stad wordt afgescheiden, is merkwaardig door de dappere verdediging der Portugezen in 1539 en 1545.

DIU HEAD, kaap, zie Diu, No. 1.

DIUL, zeehaven in de O. Ind. prov. Tatta of Sinde.

DIUSSE, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

DIVAIT POINT, kaap op de N. W. kust van Mindanao. 8. 30. N. B. 141. L.

DIVAJEU, Fr. dorp, dep. Drôme.

DIVAL, Fr. dorp, dep. Aube.

DIVANDURISCHE EILANDEN, groep van 5 Aziat. eil., die elk 7 mijlen in den omtrek hebben, en digt bij de Malediven liggen. Zij zijn zeer vruchtbaar en behooren tot het kon. Cananor in Voor-Indië. De inw. drijven handel.

DIVANELLY, O. Ind. stad van Mysore.

DIVANIEH, Turk. Aziat. stad, pachalik Bagdad; 12 m. Z. O. van Hillah.

DIVAR, klein eil. in de Ind. zee, ten N. van Goa, aan de Port. behoorende.

DIVARAN, eil. der Calamianen, in O. Indië. 8. 12. N. B. 138. 18. L.

DIVE, Fr. riv. in het dep. Calvados, welke in het kerspel Courmenil ontspringt, na de Vie ontvangen te hebben voor kleine schepen bevaarbaar is, en bij St. Sauveur-Sur-Dive in het Kanaal valt. 2. Fr. riviertje, hetwelk met de Thouay in de Loire valt.

DIVEK, Hong. dorp, Neutrer kom.

DIVELAN, O. Ind. dorp aan de kust van Coromandel.

DIVEN, zie Diviny.

DIVENDUROU, zie Divandurische eil.

DIVENOU, een der monden van de Gross-Haff aan de Pommersche kust.

DIVESWOLDE of *Duurwolde*, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij Opsterland, een half uur van het konings diep.

DIVES, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Pont l'Evêque, aan de Dive, met eene kleine haven, 410 inw. en handel in cider en timmerhout.

DIVETO, Sicil. stad, Val di Demona.

DIVETTE, riv. in 't Fr. dep. Kanaal, valt bij Cherbourg in de zee.

DIVIBIDAN, tak der Z. Amer. riv. Apure.

DIVICOTE of *Divicotta*, zie Devicotta.

DIVIDING CREEK, inham in de Chesapeak-baai. 37. 46. N. B. 300. 24. L.

DIVIE, Schot. riviertje, gr. Moray.

DIVRIKI, Turk. Aziat. stad in Natolië, in eene vruchtbare vallei, aan eene beek, die in den Euphraat valt.

DIVIHETS, zie Dihuihets.

DIVILICAN, stad op 't Aziat. eil. Luzon, aan de Caiguran baai. 16. 51. N. B. 140. 13. L.

DIVINY of *Diven*, Hong. vlek, kom. Neograd, met eene glasblazerij.

DIVION, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais; 2 mijlen van Bethune. Fr. dorp, dep. Somme

DIVRIGUI, Turk. Aziat. stad, pachalik Siwas, in Natolië, hoofdpl. van een distr., ten W. van den Euphraat.

DIVY-PUNT, kaap op de kust van Coromandel, distr. Condapilly. 15. 55. N. B. 99. 6. L.

DIWACK, Morav. vlek, kreits Brünn.

DIWAN, Afr. vlek in Nubië, niet ver van Assouan, tegenover Derr, door BURELHARDT bezocht.

DIWISCHAU of *Diwissow*, Boh. vlek, kreits Kaurzim, met 150 huizen.

DIWIZAGORA, zie Maagdenberg.

DIXAN, O. Afr. stad in 't rijk Tigre, niet ver van de kust van de Roode zee, gedeeltelijk op eenen heuvel, welke de gedaante van een suikerbrood heeft, wordt door eenen schach bestuurd en door Christenen en Mooren bewoond, welker hoofdtak van bestaan is het verkoopen der kinderen, welke zij in Abyssinië geroofd hebben, en die over Massuah naar Arabië gevoerd worden. 57. 24. L. 14. 57. 55. N. B.

DIXCOVE of *Dikshoven*, Nederl. fort, aan de kust van Guinea, in Afrika.

DIXMONT, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Joigny, met 1200 inw.

DIXMUIDE, Nederl. stad, prov. West-Vlaanderen, arr. Veurne, aan den Yperlede en aan het kanaal van Hant Seame gelegen. Zij heeft eene schoone kerk, 1 hospitaal, 1 begijnenhuis, 2560 inw., welke 1 zeepziederij, 2 zoutraffinaderijen, 8 bierbrouwerijen, 3 brandewijnstokerijen, 7 looijerijen, sterke veeteelt en handel in koren en boter hebben. Jaarlijks is hier eene aanzienlijke veemarkt. De kanselarij of het raadhuis is, gelijk op meer plaatsen in deze oorden, eene goede herberg.

DIXON, stad in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina.

DIXON'S SOUND, straat tusschen de prins van Wallis eil., en de koningin Charlotte's eil.

DIXPERLO, zie Dinxperlo.

DIXTON HADNOCK, DIXTON NEWTON, twee Eng. dorpen, gr. Monmouth.

DIZABAD, Perz. stad, prov. Irak.

DIZIER, (ST.) Fr. stad, dep. Op. Marne, aan de Marne, met eene kamer van koophandel en 5,800 inw. 48. 39. N. B.

DIZINGEN, Wurt. vlek, Neckarkreits.

DIZUK, distr. der Afghanen in Beloochistan, prov. Mekran, met 7 of 8 dorpen.

DJAAFENE, een der stammen van Beduin Arabieren, welke het eerst Nubië bevolkt hebben, en den oever van den Nijl, van Esne tot Asjouan, in bezit namen.

DJAALEM, stam der Beduïnen, welke den oever van de Mogren, die de grenzen tusschen Raselwady en Damer uitmaakt, voor deszelfs vereeniging met den Nijl, bewonen.

DJAM, Perz. stad, prov. Chorasan.

DJANIK, Turk. Aziat. stad, gouv. Siwas. 5 m. W. van Samsoun.

DJARA, Egypt. plaats, aan de Nijl, 5 uren van Wady-Hadyd.

DJASHENKIR, Turk. Aziat. stad in Caramanië; 2 m. N. W. van Kirshehr.

DJAUF of *Dsjab*, eene der 7 prov. van het rijk der Wachabiten in Arabië.

DJAYMA, Wady-Djayme.

DJEBAIL, zeestad in Syrië, in het land der Maroniten, met de overblijfsels van eene haven en 6000 inw. 2. Dorp in Opper Egypte, 10 uren van Gabaly, een groot dorp, met verscheidene moskeën in de omliggende heuvels en goede gebouwen. Volgens BURCKHARDT, begint hier eene bergketen van zandsteen, welke evenwijdig met de riv. loopt.

DJEBEL, eene der 7 prov. van het rijk der Wachabiten in Arabië.

DJEBEL AC DOUSCHA, vlek in Nubië, aan den O. oever van den Nijl.

DJEBEL DJEAD, Arab. berg bij Mecca.

DJEBEL EL CHAIK, Aziat. bergketen in Syrië, van Balbec tot Saphet.

DJEBEL HAZEN, bergachtig eil. in de Roode zee, bij de Arab. kust, 3 m. in den omtrek. 25. 32. 30. N. B.

DJEBEL HEYATY, Afr. dorp in Nubië, 8½ mijl van Kobban.

DJEBEL HEYZORBA, Afr. gebergte in Nubië, van het Z. O. naar het N. W. loopende, niet ver van de Wady Nakeyb.

DJEBEL LAMULE, berg in Nubië, een half uur van Wady Sorik.

DJEBEL MEKOOAR, eil. in de Roode zee, N. van Tebade, uit een laag rotsgebergte bestaande, van waar de overvaart over de Roode zee gewoonlijk begint.

DJEBEL NOR of *berg des lichts*, Arab. berg, nabij Decca, prov. Hedsjas.

DJEBEL OELLAKY, gebergte in Nubië.

DJEBEL SHIGNE, Afr. bergketen in Nubië, niet ver van Shigne, welke BURCKHARDT voor de hoogste van Westelijk Nubië houdt, schoon de hoogste toppen niet boven de 800 à 1000 voeten klimmen. Zij bestaan meest uit graniet en hebben een woest aanzien.

DJEBOUL, Aziat. vlek in Syrië; 10 uren N. O. van Aleppo, met zoutgroeven.

DJEHEYNE, stam der Arabieren uit Beduïnen en akkerlieden bestaande en bij Yemba wonende.

DJENKE, landstreek ten W. van Darfour, aan den koning van Borgo cijnsbaar.

DJEPOUR, O. Ind. stad, prov. Ajemere, met een groot en bijzonder observatorium.

DJEZAN, Arab. stad in de prov. Yemen, met eene ongezonde lucht; 95 mijlen N. ten W. van Mecca.

DJIDDA of *Djeddah*, plaats in Arabië, aan de Roode zee, met eenen overtogt van Suaken, bijzonder voor de pelgrims naar Mecca, en veel handel; 35 uren Z. W. van Mecca.

DJIDEIDA, Arab. stad, prov. Hedsjas, met lage huizen, in eene vallei.

DJIWASSEMS, zie Algiwasemes.

DJIZZÉ, zie Gizeh.

DJOBLA, Arab. stad, prov. Yemen. Yemen.

DJOHFLE, Afr. distr. in Nubië, met boomen en bronnen, in het gebergte, aan de W. zijde van den Nijl.

DJOOJOKARTA, vorst. op 't eil. Java.

DJORDJAN, SCHORSCHAN, DSCHORDSAN, Aziat. prov. in Kabulistan, aan de Z. O. kust der riv. Abescum, met eene hoofdstad van denzelfden naam.

DJORN HOSSEYN, naam welken de inboorlingen geven aan eene plaats in Nu-

Nubië, niet ver van Wady Gyrshe gelegen, op welke een oude tempel staat, en op welke men aan BURCKHARDT de plaats aanwees, daar de reizigers LEIGH en SMELT eenen aanzienlijken schat zouden gevonden hebben, met welke sprookjes de inw. elkander bezig houden.

DJOWABERE, Afr. stam der Beduïnen in Nubië.

DLASKOWITZ, Boh. dorp, kreits Leutmeritz, met schoone granaatgroeven.

DMITRIEWSK, Rus. stad, gouv. Kursk, aan de Swapa, met eene kerk en 800 inw. 2. Rus. vesting, gouv. Jekaterinoslaw, kreits Bachmut, ter plaatse waar de monden van de Don van elkander scheiden. 3. Zie Kamyschinsk.

DMITROV, zie Dmitrowsk, No. 1.

DMITROWSK, Rus. stad, gouv. Orel, aan de Narusa en Oscheritza. 52. 25. N. B. 53. 44. L. 2. D. Demitrioff, of Dmitrov, Rus. stad, gouv. Moskou, aan de Jachra, met eene vesting in de stad, die met eenen aarden wal omgeven is, 8 kerken, 1 klooster, 1 school en 2,950 inw., waaronder 246 kooplieden zijn, terwijl men er fabr. voor laken, leder, porselein en passement, talksmelterijen, mouterijen en eene jaarmarkt heeft. 56. 21. N. B. 55. 15. L.

DNEPROWSK, Rus. stad, gouv. Taurië, kreits Oleschka, aan den Dnieper.

DNIEPER, Hoogd. DNEPR, (voorheen *Borysthenes* en naderhand *Danapris*), groote riv. in Rusland, welke in het gouv. Smolensko, kreits Wiäsma, uit een moeras van het Wolchonskische bosch ontspringt, met vele kronkelingen door de gouv. Mohilew, Czernigow, Kiew en Jekaterinoslaw gaat, de riv. Beresina, Bog (met de Balta en Ingul) Prypietsch, Desna, Orel, Samara, Sula, enz. ontvangt, en, na eenen loop van 182 mijlen, tusschen Cherson en Kinburn, in het gouv. Taurië, in de Zwarte zee valt, na dat zij vooraf met den Bog het meer Liman, dat 60 wertsen lang en van 2 tot 30 wersten breed is, gevormd heeft. Beneden Jekaterinoslaw heeft zij, op eene lengte van 30 wersten, 13 watervallen, welke de schepen slechts bij hoog water kunnen passeren. In dezelve zijn 70 eil. en zij bevat veel steur, karper, snoek, enz.

DNIESTER, Hoogd. DNESTR, eene aanzienlijke schoone riv., welke in het Karpatisch gebergte, in Galicië, uit een meer ontspringt, Rusland van Moldavië scheidt, en, na eenen loop van 88 mijlen, bij deszelfs mond in de Zwarte zee, bij Ovidiopol, eenen aanzienlijken zeeboezem vormt. Uit hoofde van de menigvuldige klippen is zij moeijelijk te bevaren. Zij heeft bij Jampol een' gevaarlijken waterval en ontvangt de Podhorze.

DOA, O. Ind. eil., bij de W. kust van Gilolo. 145. 26. L. 1. 2. 15. N. B.

DOAB, zie Duab.

DOAEKA, zie Benith.

DOAN, Arab. koopstad, prov. Hadramaut, ten O. van Yemen, in het binnenland, zijnde weinig bekend.

DOARA, riv. en kaap, op de O. kust van Afrika. 3. 20. N. B.

DOAZIT of *Douazit*, Fr. vlek, dep. Landes, arr. St. Sever, in een oord, dat rijk aan wijn is, met 428 huizen.

DOAZON, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

DOB, Hong. dorp, kom. Saboltsch. 2. Hong. dorp. kom. Sathmar.

DOBA, Arab. stad, prov. Oman. 25. 42. N. B. 2. Hong. dorp, kom. Wesprem, met veel wijnbouw.

DOBAROWA, Afr. stad in 't rijk Tigre, aan de Mareb, met 300 huizen. Zij is de stapelplaats van alle Indische waren, welke over de golf van Perzië naar Abyssinië gezonden worden.

DOBASNITZA, Illyr. vlek, kreits Fiume, op het eil. Veglia, met 1200 inw.

DOBBELBAD, kasteel en gezondheidsbron, in het hert. Stiermarken, in den Oostenr. kreits Grätz.

DOBBER, zie Baake.

DOBBERAN, vlek in Mecklenb. Schwerin, distr. Rostock, aan de Oostzee, met eene kerk, die de graven der oude hertogen bevat, 1400 inw. en een beroemd zeebad, dat in 1793 is opgerigt.

DOBBERNITZ, Pruis. dorp, regdst. Frankfort, Crossenerkreits, aan de Pleiske, met ijzerwerken.

DOBBERTIN, vlek in Meklenb. Schwerin, kreits Gustrow, aan een meer; 750 inw. 4 m. Z. van Schwerin.

DOBBRIN, Pruis. vlekje, regdst. Bromberg, met 170 inw.

DOBB'S KAAP, in de Hudson's baai, aan de Zuidzijde van den ingang van Wager's riv. 65. 10. N. B. 291. 16. L.

DOBBY-GUR, O. Ind. vesting, prov. Carnate, presid. Madras.

DOBCZYCE, stadje in Galicië, kreits Bochnia, aan de Raba.

DOBELEN, Rus. stad in Koerland.

DÖBELN, Saks. stad, kreits Leipzig, ambt Döbeln, op een eil. in de Freibergsche Muld, met 4,200 inw., handel en fabr. 30. 47. L. 51. 7. N. B.

DOBEN, Saks. dorp, kreits Leipzig.

DOBER, kleine Pruis. riv., regdst. Frankfort, welke bij Dobermunde in de Spree valt.

DOBERLOW, zie Dobrilugk.
DOBERN, Pruis. dorp, regdst. Oppeln.
DOBERSBERG, Oosteur. vlek, kreits op den Mannhartsberg, aan de Duitsche Theya, met 1200 inw. en katoenfabr.
DOBERTIN, zie Dobbertin.
DOBFENEK, Hong. dorp, kom. Gömer.
DOBO, Hong. dorp, kom. Scharosch.
DOBOCSA, Hong. dorp, kom. Gömer.
DOBODEL, Hong. dorp, kom. Torn.
DOBOKA of *Doboka-Varmegye*, Hong. kom. in Zevenbergen, 57 (volgens anderen 56) vierk. mijlen groot, aan de grenzen bergachtig (met den Borgoër doortogt naar Moldavië en het Alabaster gebergte Meszes), doch in het midden vlak, met de Clausenburgerheide; het wordt door de kleine Szamosch bespoeld, en heeft het meer Hudosa. De voortbrengselen zijn: vele paarden, rundvee, schapen, geiten, varkens, bijen, hout, doch weinig koren en wijn. Men telt er 13,480 schattingpligtige huisgezinnen, die in het vlek Doboka, dat aan de kleine Szamos ligt, in 163 dorpen en 2 landhoeven wonen. Het kom. wordt in twee distr. en deze weder in prozessen verdeeld.
DOBOR, Turk. kasteel in Bosnië, aan de Bosna.
DOBORGOSZ, Hong. dorp, op 't eil. Schutt in den Donau.
DOBORUSZKA, Hong. D., kom. Ungwar.
DOBOSCH, Hong. dorp, kom. Bereg.
DOBOSNIZZA Illyr. stad, kreits Fiume, op het eil. Veglia, met 1064 inw.
DOBOTZA, zie Doboka.
DOBRA, riv. in Illyrië, welke zich bij Ogulin, onder den naam van Gyularív., in eene onderaardsche diepte stort, maar kort daarna onder den naam van Dobra weder te voorschijn komt, en zich in de Kulpa stort.
DOBRA of *Gutendorf*, Pool. stad, waiw. Kalisch, bij de Wartha; 1080 inw.
DOBRA of *Neuhaus*, Hong. marktvlek, kom. Eisenburg. 46. 51. 50. N. B.
DOBRA, Hong. marktvlek, kom. Hunyad, met een kasteel en eenen bergpas. 2. Hong. dorp, kom. Sathmar. 3. Twee Hong. dorpen, kom. Semplin. 4. Hong. dorp, kom. Solnock. 5. Hong. dorp, kom. Trentschin.
DOBRAFALWA, Hong. dorp, kom. Eisenburg.
DOBRANYIWA, Hong. stadje, Sohler kom., voorheen eene Saks. kolonie.
DOBRAWA, tak der Elbe.
DOBRAWITZ of *Daubrawicze*, Boh. vlek, kreits Bunzlau, met 960 inw.
DOBRAWODA of *Joko Guttenstein*, Hong. vlek, kom. Neutra, met brandewijnstokerijen en pottebakkerijen. 55. 11. 10. L. 48. 35. 13. N. B. 2. Zie Brunnel ob der Rohrnau.
DOBRE, Pool. dorpje op den postweg van Warschau naar Rusland.
DOBRESTI, Walachisch dorp, niet ver van de zamenvloeijing der Chioborochisla en Argis.
DOBRIGNO, (CASTEL DI) Illyr. vlek, kreits Fiume, op 't eil. Veglia, met 1640 inw. en zoutwerken.
DOBRILUGK of *Doberlow*, Pruis. stad, regdst. Frankfort, kreits Luckau, aan de kleine Elster, met 1060 inw., die meest door den tabaksbouw en de lakenweverij bestaan.
DOBRING, zie Dobrona.
DOBRODWAR, Galicisch marktvlek, kreits Zloczow, aan de Bog.
DOBROHOSTOW, zie Bischof-Teinitz.
DOBROI, Rus. stad, gouv. Woronesch, aan de riv. Woronesch.
DOBROKA, Hong. dorp, kom. Bereg.
DOBROKOZ, Hong. dorp, kom. Tolna.
DOBROMIL, Galicisch stadje, kreits Sambor, met vele Joodsche inw.
DOBROMYL, Galicisch stadje, kreits Sanock, met zoutziederijen en 2400 inw.
DOBRON, Hong. D., kom. Bereg, aan de Latorza. 2. Hong. D., kom. Salad.
DOBRONA, DÖBRING of *Dowroniwa*, Hong. vlek, kom. Sol. 36. 45. 28. L. 48. 24. 20. N. B.
DOBRONAK, Hong. dorp, kom. Salad.
DOBRONICH, Slavonische naam van Raguza, (zie daar).
DOBROTA, Illyr. vlek, kreits Cattaro, met handel en scheepvaart.
DOBROTWOR, Galicisch dorp, kreits Zloczow, aan de Bog.
DOBROWA, zie Daubrawa.
DOBROZIN, zie Gutentag.
DOBRUCIN, Turk. stadje in Romanië, bij Silistria.
DOBRUDSCHE, een geheel van hout en bijna van water ontbloot Turksche landstreek in Romanië, van Silistria tot aan den mond van den Donau, met goede paardenteelt. De inw., Tschitacken genaamd, zijn van Tartaarsche afkomst en om hunne gastvrijheid beroemd.
DOBRUSCHKA, DOBRUSZKA of *Leszno*, Boh. stad, kreits en 10 mijlen N. O. van Koninggrätz, met 1900 inw.
DOBRUZA, Turk. stad in Bulgarië, distr. Silistria.
DOBRZAN, Boh. stad, kreits Pilsen, aan de Radbuse, met 222 huizen.
DOBRZISCH of *Dobrzisz*, Boh. stad, kreits Beraun, met een prachtig kasteel, eene ijzersmederij en 1320 inw.
DOBRZYN, zie Dobsan.

Dobrzyze, Pruis. stad, regdst. Posen, met 510 inw. en linnenweverijen.

Dobsan, twee Pool. steden, waiw. Plock, de eene aan den Weischsel, met 1460 inw., de andere aan de Drewenz, met 1110 inw.

Dobsan, Afr. stad in Abyssinië, zetel des Abunas of kerkelijk opperhoofd der Abyssinische Jacobieten.

Dobschau, Hong. dorp, kom. Gömer, aan de Dobsina, met 500 huizen, een Luthersch gymnasium, kobalt-, ijzer- en koperwerken, asbestgroeven, koper- en ijzersmederijen, kanon- en kogelgieterij, papiermolens en vlasbouw. Op eenen berg, in de nabijheid, groeit de tegen de dolle hondsbeet heilzame tyssina: het vlek telt 3,200 inw. 48. 50. N. B.

Dobygur, zie Dobby Gur.

Doccia, Tosc. dorp bij Florence.

Doce, (Rio) Braz. riv., die op de bergen bij Villa Rica ontspringt, en, na een' loop van 200 uren, op 19. 30. Z. B. in den Atl. Oceaan valt. 2. Braz. riv., valt op 8.10.Z.B. in den Atl. oceaan. 3. Riv. op de Z. W. kust van Afrika, valt ten N. van kaap Palmar in zee.

Dochamps, Nederl. dorp, prov. Luik, met 700 inw.

Dochart, Schot. riv., komt uit Loch Dochart, vloeit door 't gr. Perth, en valt bij Killin in de Loch Tay.

Doches, Fr. dorp, dep. Aube.

Dockan, een der O. Ind. Sooloo eil.

Dockenburg, kasteel in Vriesland, aan de Lauwer.

Dockenhude, fraai D. bij Hamburg.

Docker, Eng. riv., gr. Lancaster.

Docking, Eng. dorp, gr. Norfolk.

Dockschiza, Rus. stad in Lithauwen.

Dockum, zie Dokkum.

Doctrinas, Z. Amer. lands. in Paraguay, kon. Rio de la Plata, ook Terra Missionum genoemd, waar men in 1767, omtrent 100,000 Roomsche Indianen onder het bestuur der Jesuiten telde.

Doda Bailea, O. Ind. forteres in Mysore. 13. 30. N. B. 95. 11. L.

Dodbrook, Eng. vlek, gr. Devon.

Dodcot, Eng. dorp, gr. Chester.

Doddendaal, Nederl. heerl. in de prov. Gelderland, kwart. Nijmegen, niet ver van Ewijk, alwaar men nog de overblijfsels ziet van het aanzienlijk kasteel, dat in 1772 en 1702 door de Franschen zeer beschadigd is.

Dodderhill, Eng. dorp, gr. Worcester, met 130 huizen en 680 inw.

Dode, riv. op de W. kust van Sumatra.

Dodelamville, Fr. D. dep. Somme.

Dodeleben, (Op. en Ned.) Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 870 inw.

Dodenau, Hes. D., ambt Battenberg.

Doderoe, zie Daderoe.

Dodi, hooge Zwit. berg, kant. Glarus.

Dodo, Afr. Negerdorp aan de Ivoorkust, in 't rijk Waree, ten O. van de riv. Cavallis, aan de riv. Dodo, die in de golf van Benin valt.

Dodona, Turk. bosch in Albanië, alwaar men oudtijds de beroemde godspraak van Dodona vond.

Dodworth, Eng. dorp, gr. York.

Doe, riv. in O. Afrika, komt uit 't Kafferland, en valt op 30. Z. B. in zee. 2. Amer. riv., valt op 37. 45. N. B. in zee.

Doe of *Doue* ook *Douay*, Fr. stadje, dep. Maine en Loire, arr. Saumur, met 1800 inw., fabr., een' fraaijen toren, Romeinsche oudheden en in den omtrek steenkoolmijnen.

Doebring, Hong. dorp, kom. Sohl.

Doel, Nederl. D., prov. Antwerpen; 1500 inw. 4 m. van de hoofdplaats.

Doele, ('t land van) Nederl. dorp en heerl., prov. Oost-Vlaanderen, ten O. van de Schelde, ruim een uur lang en ½ uur breed, met goede wei- en korenlanden.

Doenrijk, zie Dronnijp.

Does of *de Does*, riv. in de Nederlanden, of eigenlijk de derde Rijnsprankel, welke een groot half uur van Leiden uit den Rijn komt, loopende van Leiderdorp door de heerl. Alkemade en Esselijkerwoude, tot in de wijde A, waar zij het water van de Heimans-wetering ontvangt: vervolgens door de Brasemer en oude wetering, tot aan den duiker- of Ruigenhoek, door het Leidsche meer naar Polanen en Sanerkolk. Sommigen schrijven deze vaart aan den Romeinschen veldheer Drusus toe.

Doesah, O. Ind. stad, prov. Bahar.

Doesburg, Nederl. stad, prov. Gelderland, de tweede stad van het kwart. Zutphen, eene sterke vesting van overouden oorsprong, in een heerlijk oord, aan de zamenkomst van den Ouden en Nieuwen IJssel of Drususgracht, met 4 poorten, eene schipbrug over den IJssel, 2 Hervormde kerken, waarvan de groote of St. Maartens-kerk eenen hoogen toren heeft, de eerste in ons vaderland, die met eenen afleider voorzien werd, met een voortreffelijk klokkenspel; de tweede of gasthuiskerk wordt ook door de Lutherschen gebruikt: ook is er eene fraaije, nieuwe Roomsche kerk, eene kleine synagoge, een gasthuis, een weeshuis en een gesticht voor oude vrouwen, terwijl onder de wereldlijke gebouwen, het oude kleine stadhuis met eene fraaije raadzaal en de Latijnsche

school,

school, het groot arsenaal voorkomen. Er is een dep. der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* en goede inrigtingen voor het lager onderwijs, benevens 2374 inw., die meestal van den landbouw, de veeteelt en van den handel bestaan. De Doesburger mostaard is vermaard. Er zijn vier beestenmarkten en buiten de stad is een kruidmagazijn. Onder de vermaarde mannen alhier geboren behooren ADAM HUYHENS, secretaris en geschiedschrijver dezer stad, en de waarlijk edelen ridder en admiraal J. H. VAN KINSBERGEN. Ook wil HUBNER dat de beroemde aardrijkskundige GERARD MERCATOR alhier in 1582 zoude begraven zijn. 23. 46. 34. L. 52. o. 9. N. B.

DOETICHEM, Nederl. stadje, prov. Gelderland, arr. Zutphen, aan den Ouden IJssel, met eene kogelgieterij van 't ijzer uit den omtrek en 1650 inw.

DOETVE, eilandje in de O. Ind. zee, op 148. 36. L. 7. 8. Z. B.

DOEVILLET, Fr. dorp, dep. Aisne.

DOEVEREN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met Drongelen, de buurt Hagoort, en het gehucht Ganzooij 368 inw. tellende.

DOEZUM, Nederl. dorp, prov. en arr. Groningen, met Groote geest, een klein dorp ten N. van Opënde, veréenigd.

DOFAR of *Dafar*, Arab. zeehaven, prov. Hadramaut; 35 m. N. van kaap Fartach. 2. Arab. stad in Yemen.

DOFARY, Arab. stad. 17. N. B. 72. 18. L.

DOFFINGEN, Wurt. dorp, Neckarkreits, Op. ambt Boblingen, met 600 inw.

DOFREFIELD of *Dovrefield*, gebergte in Noorwegen, een der twee hoofdtakken van het gebergte Köhlen, door welke dit rijk in een Zuidelijk en Noordelijk deel verdeeld is, en waarover de weg van Christiania naar Drontheim loopt. Het wordt naar de hoeve Dofre genoemd, is 86 mijlen lang, van 12 tot 14 mijlen breed, en loopt onder den naam van Langefield, bij kaap Lindenäs uit. De hoogste top is 4297 voeten boven de oppervlakte der zee verheven. Op den zelven vindt men de vier bergkamers, die op 's lands kosten met vuur, licht, enz. voor de reizigers voorzien worden.

DOGADO of het hert. *Venetië*, hert. in het Lomb. Ven. kon., gouv. Venetië, hetwelk ten Z. aan het lands. Polesina, ten W. aan Padua, ten N. aan Trevigiano en ten O. aan de golf van Venetië grenst, de stad Venetië, eenige plaatsen en eil. aan de kusten bevat, en voorheen het dep. Adriatico, van het kon. Italië, uitmaakte.

DOGGER AND BOAT, klip aan de kust van 't Eng. gr. Antrim, omtrent 2 mijlen N. van Hartlepool.

DOGGERSBANK of *Doggerszand*, groote zandbank in de Noordzee, ten N. W. van Holland, de Zuiderzee en de kusten van Vriesland, en welke zich tot aan de stad Scarborourgh, in 't Eng. gr. York, uitstrekt; waarschijnlijk heeft dit zand den naam gekregen van de Doggers, eene soort van visschersschepen, die derwaarts gezonden worden om schelvisch en vooral kabeljaauw te vangen. Beroemd is deze bank in onze Vaderlandsche geschiedenis, door den alhier met zoo veel roem geleverden zeeslag, tusschen den vice admiraal ZOUTMAN en den Eng. admiraal PARKER, op den 5 Augustus 1781.

DOG ISLAND, zie Honden Eiland.

DOG'S HEAD, kaap op de W. kust van 't Ier. gr. Galway. 53. 54. N. B. 7. 38. L.

DOG'S RIVER, N. Amer. riv. in W. Florida, valt in de Mobile-baai, op 30. 40. N. B. 289. 38. L.

DOG'S NOSE, landpunt en fort in 't Ier. gr. Cork.

DOGAN HISSAR, Turk. Aziat. stad in Caramanië: 10 mijlen W. van Konieh.

DOGLIA, Turk. vlek, prov. Macedonië, met tabaksteelt.

DOGLIANI, Sard. stad in Piëmont, prov. Mondovi, tusschen twee bergen, aan de Rea, ommuurd, met twee kerken en 4000 inw.

DOGMELL'S, ST. Eng. dorp in Wallis, gr. Pembroke, met 1720 inw.

DOGNASKA, Hong. vlek, Kraschower kom., met ijzermijnen, koper- en loodertz, dat ook zilver bevat.

DOGNEVILLE, Fr. dorp, dep. Vosges.

DOGNEY-CREEK, N. Amer. riv. in Virginië, valt in den Potomack, op 38. 45. N. B. 300. 36. L.

DOGRIBBED of *Honds Ribben Indianen*, stam van vrije Indianen in N. Amer.

DOGS, (ISLE OF) gedeelte van 't Eng. gr. Middlesex, door de kronkelingen van de Theems gevormd.

DOHAN, Nederl. dorp in Luxemburg, met 260 inw.; 1 uur van Bouillon.

DOHNA of *Donyn*, Saks. stad, Meisner kreits, ambt Pirna, aan de Muglitz, op eenen heuvel, met 575 inw. en fabr.

DOHO, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 26. 10. N. B. 97. 36. L.

DOIAGOI, Rus. eil. in de IJszee, aan den ingang der straat Waaigat. 70. 5. N. B. 75. L.

DOICEAUX, Nederl. dorp, prov. Z. Braband; 1 uur van Wavre.

DOIRA, DOIRE, zie Doria.

DOISCHES, Nederl. dorp, prov. Namen, met 310 inw.

DOISSAC, Fr. dorp, dep. Dordogne.

DOISSIN, Fr. dorp, dep. Isère.

DOIX, Fr. dorp, dep. Vendée.

DOKKUM, Nederl. stadje, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, te midden van heerlijke korenlanden, twee uren van de zee gelegen, met welke zij, door de schoone vaart de EE, gemeenschap heeft. Zij is de oudste stad van Vriesland, heeft een schoon stadhuis, aangename wandelwegen en ongeveer 3,200 inw., welke zoutkeeten hebben, en veel handel in Vriesche kaas, als mede in rundvee en wol drijven. De nieuwe Dokkumer zijlen zijn merkwaardig. Geboorteplaats van den sterrekundigen GEMMO FRISIUS, den geschiedkundigen AITZEMA en den dichter HIGHT, terwijl de dichter KAMPHUIZEN en de regtsgeleerde HUBER hier stierven en in 755 de bekende Evangelieprediker BONIFACIUS, alhier door de heidensche Vriezen vermoord werd. 21. 39. 47. L. 53. 20. N. B.

DOKKUMERDIEP, vaart in Vriesland, welke de *Ee* ontvangt en in eene inham, tusschen Groningen en Vriesland uitloopt, niet verre van de schans Oostmahon.

DOKSZYCE, DOKSCHIZA, DOOKSCHIZA, Rus. stad, gouv. Minsk, kreits Minsk, aan den oorsprong der Beresina, met 1000 inw. 54. 10. N. B.

DOKUDOW, Poolsch stad en heerl., waiw. Lublin, niet ver van den Bog.

DOKRA, kaap in 't Afr. landschap Barca. 33. N. B. 39. 56. L.

DOL, Fr. stad, dep. Ille en Vilaine, arr. St. Malo, 1 mijl van de zee, in een moerassig oord, dat echter veel koren, hennep en boomvruchten oplevert, met 3 kerken, 2800 inw., linnenweverijen en ciderstokerijen. 48. 33. 8. N. B. 16. L.

DOLAH, O. Ind. stad, prov. Guzeratte. 22. 47. N. B. 90. 11. L.

DOLATABAD, zie Dowlatabad.

DOLAU, Fr. dorp, dep. Lozère.

DOLAU, Pruis. dorpje, regdst. Merseburg, Sartkreits, met 270 inw.

DOLCE, Lomb. Ven. vlek, legatie Verona, aan de Etsch.

DOLCEAQUA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Sospello, aan de Nernia, met 1100 inw.

DOLCE, inham in de baai van Honduras.

DOLCE, zie Rio Dolce.

DOLCIGNO, DULCIGNO of *Olgun*, Turk. stad, prov. Romanië, sandschakat Iskenderie, aan de Adriatische zee, met eenen Roomschen bisschop, een kasteel, goede haven en 8,000 inw, die onder Barbarijsche vlaggen, zeeroover*ij* plegen en handel drijven. 42. 23. N. B.

DOLCOURT, Fr. dorp, dep. Meurte.

DOLDEGAM, O. Ind. stad op Ceylon.

DOLDENHORN, een der hoogste bergen van Europa, bij het Bernsche gebergte in Zwitserland, 11,287 voeten boven de oppervlakte der zee.

DOLDER, zie Doller.

DOLE, Fr. arr., hetwelk op 22½ vierk. mijl. in de kantons Dole, Chaumergy, Chaussin, Chemin, Dampierre, Gendrey, Montbarrey, Montmiray-le-Chateau en Rochefort 67,150 inw. bevat. De hoofdpl. Dole ligt aan de Doubs, heeft 7 kerken, 1 hospitaal, kamer van koophandel, 8,260 inw. en fabr. voor hoeden, kousen en mutsen en handel in koren, wijn en ijzer. Men vindt er Romeinsche oudheden en in den omtrek, die om deszelfs bekoorlijkheden *le val d'Amour* genoemd wordt, ijzermijnen, marmer- en molensteengroeven. 47. 5. 52. N. B. 23. 10. 6. L.

DOLE, bergrug van 't Z. deel van de Zwits. Jura, in het kanton Waadt, en aan de grenzen van het Fr. dep. Jura, 5174 voeten boven de zee en 3948 boven het meer van Geneve. Op deszelfs hoogte heeft men een heerlijk vergezigt, bijzonder op den Montblanc en de Alpen, den Gothard en de bergen van Dauphiné.

DOLFIJN, eil. in de Adriatische zee. 44. 55. N. B. 32. 37. L.

DOLFIJN'S BAAI, inham van 't Z. Amer. eil. Vuurland.

DOLFIJN'S EIL., Z. Amer. eil. nabij 't Vuurland.

DOLGAIA, inham van Rus. Lapland, in de Witte zee. 73. 25. N. B.

DOLGELLY, Eng. vlek in N. Wallis, gr. Merioneth, aan de Avon.

DOLGEN, meer in 't Pruis. regdst. Potsdam, bij Templin, uit hetwelk men in de Havel vaart.

DOLGOI, Rus. eil. in de riv. de Wolga, waarop de stad Astrakan ligt.

DOLGONES PUNT, Rus. kaap in de golf van Finland.

DOLHA, Hong. vlek, kom. Marosch, aan de Vorsova, met eene potaschziederij.

DOLHAM, Nederl. dorp, prov. Luik, nabij Verviers.

DOLHINOW, Rus. stad, gouv. Wilna.

DOLIAH, O. Ind. stad in Guzeratte.

DOLIN, Illyr. eil. aan de kust van Dalmatië, ten Z. van 't eil. Arba.

DOLINA, Galicisch vlek, kreits Stry.

DOLLAR, Schot. D., gr. Clackmannan.

DOLLART, eene inham der Noordzee, tusschen de Nederl. prov. Groningen en Oost Vriesland in Hanover ge-

gelegen, en veroorzaakt door het breken of scheuren der zeegaten. Voor 1277 was deze inham eene schoone landstreek, die wel 33 dorpen bevatte, terwijl bij de twee groote doorbraken, in dat jaar, wel 100,000 menschen het leven verloren. Zij is van tijd tot tijd weder door aanspoeling verminderd, en nu nog slechts 5 uren in den omtrek, en op zijn wijdste 2 uren breed. De naam wordt van het dol of onstuimig razen der wateren afgeleid.

DOLLER of *Dolder*, riv. in 't Fr. dep. Boven Rijn, welke in het Vogesisch gebergte ontspringt, en beneden Muhlhausen in de Ill valt.

DOLLNITZ, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, aan de Elster, met stijfselfabr.

DOLNNSTEIN, Beij. vlek, vorst. Aichstätt, Regenkreits, aan de Altmuhl, met een bergkasteel en 700 inw.

DOLLSTADT, dorp in Saksen Gotha, ambt Tonna, met 570 inw.

DOLLZ, Pruis. dorp, regdst. Stettin, Saltzeger kreits, met 92 huizen.

DOLMATOW, Rus. stad, gouv. Perm, aan de Iset, met 820 inw. en eene groote jaarmarkt, waar veel Siberische inw. komen.

DOLMAYRAC, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Villeneuve d'Agen, met 1060 inw.

DOLNITZ, Saks. riv. valt in de Elbe.

DOLNSTEIN, Beij. vlek, Op. Donaukreits, met 130 huizen.

DOLO, Lomb. Ven. vlek, gouv. en legatie Venetië, ter plaatse waar de Brentone, over dewelke eene fraaije brug ligt, van de Brenta scheidt, met 3000 inw. en vele landhuizen der Venetianen.

DOLOH-NOOR, (d. i. 7 meren) plaats in Mongoliën, aan de grenzen der Oude Mongoliërs en Chalkas, 8 dagreizen van de Rus. grenzen, Z. O. van Kiachta.

DOLOMIEU, Fr. dorp, dep. Isère, arr. van en ten N. W. van Latour du Pin.

DOLONS, Turk. stad op het eil. Morea, ½ uur van de zee, in het land der Mainoten.

DOLORES, (LES) Amer. vlek in Guatimala, prov. Chiapa.

DOLORSKOI, Rus. Aziat. fort aan de Irkutsk.

DOLSK of *Dolzig*, Pruis. stad, regdst. Posen, Szremer kreits, in een bergachtig oord, aan een meer, met 825 inw.

DOLSTET, Pruis. vlek, 5 m. v. Elbing.

DOLTABAD, zie Dowlatabad.

DOLTON, Eng. vlek, gr. Devon.

DOLUC, vlek in het eil. Syrië, 10 uren N. W. van Manbice.

DOLWYDDELAN, Eng. dorp in Wallis, gr. Caernarvon, met 500 inw.

DOMAINE, Fr. vlek, dep. Isère, met papiermakerijen.

DOMAIRES, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont, met 208 huizen.

DOMAIZE, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, 7 uren Z. O. van Clermont.

DOMANIAUR, (BOIS) Nederl. dorp, prov. Antwerpen.

DOMANISZ, Hong. vlek, kom. Trentsin, met een kasteel.

DOMANSKIR, Zweed. eil. in de golf van Bothnië. Domarklubb, en Domarskar zijn eil. in dezelfde golf, aan de O. zijde.

DOMART en PONTHIEU, Fr. vlek, dep. Somme, arr. Doulens; 1060 inw.

DOMASCHIN, Boh. vlek, kreits Kaurzim, met 94 huizen.

DOMASNEST, zie Domesnes.

DOMASSOW, zie Domstadt.

DOMAZAN, Fr. dorp, dep. Arriège.

DOMAZLICZ of *Thausz*, Boh. stadje, Pilsner kreits, met 1500 inw. In de nabijheid is het meer Babylon of de Boheemsche Weiher.

DOMBAS, een volk, waarschijnlijk van Arabischen oorsprong, aan de O. kust van Afrika, bij Abyssinië, welke door de gebergten van de Roode zee, van het eigenlijk Arabië is afgescheiden, en eene voorzetting van de kust Abex is. Het land heeft slecht water, veel zandheuvels en steenzout; zij staan onder een eigen opperhoofd, SCHUUM genoemd.

DOMBERG, heuvel in Koerland, tusschen Lyserort en Domenes, welke vrij hoog is, en tot eene baak voor de zeelieden dient.

DOMBES, gebergte in 't Fr. dep. Creuse.

DOMBES, (PAYS DE) voormalig gouv. en vorst. in Frankrijk, dat 9½ V. M. groot was en 32,000 inw. bevatte. Het heeft wijn, koren, vee en gevogelte, en is thans een deel van het dep. Ain. De hoofdstad van Trevoux.

DOMBIE, Pool. stad, waiw. Masoviën, met 950 inw.

DOMBIRN, (verkeerdelijk *Dornbuhren* of *Dornbirn* genoemd) Oostenr. vlek in Tirol, kreits Bregenz, aan de Fuszach, met 970 in en fabr.

DOMBOO, Afr. stad in 't rijk van Burnoe, in een klein vruchtbaar oord, met zoutmeren in de nabijheid, die veel zout voor den karavaanhandel leveren.

DOMBOVAR, Hong. vlek, kom. Tolna, op een eil. van het Scharwasser.

DOMBRANSK, zie Domriansk.

DOMBRAWA, Galicische stad, kreits Ternow.

DOMBROWA, Rus. stadje, prov. Bialystok, met 450 inw., waaronder 280 joden, en in de nabijheid het schoone klooster Rosanystok. 2. Stad in den Galicischen kreits Bochnia, met groote veemarkten.

DOMBROWICE, Poolsch stadje, waiw. Masoviën, met 1200 inw.

DOMBROWIZA, Rus. stad, gouv. Wolynsk, aan de Horyn.

DOMBU, Afr. stad in 't rijk Burnoe, bij eene groote Zoutzee, aan den weg van Fezzan naar Burnoe.

DOMBURG, Nederl. stadje, prov. Zeeland, distr. Middelburg, eil. Walcheren. Van het oude Domburg ziet men bij lage ebben nog overblijfsels in zee; het was eene der welvarendste steden van de prov. In de tegenwoordige kerk ziet men nog de Nehalennia's en andere beelden der Heidensche godheden, in 1646 van onder de duinen te voorschijn gekomen, gelijk er van tijd tot tijd oudheden zijn ontdekt. Thans bevat Domburg 580 inw.; de inw. van Middelburg en elders komen zich hier veel verlustigen.

DOMBURG, (BUITEN) eene uitgestrekte heerl. bij bovengemelde stad.

DOMEA, Aziat. stad in het rijk Tunquin, aan de Tunquin, met hetwelk de Nederlanders voorheen veel handel dreven. 123. 39. L. 20. 40. N. B.

DOMEL, Aziat. eil. tot het rijk van Siam behoorende, het Noordelijkste van den Archipel van Mergui.

DOMELDANGE, zie Dommeldange.

DOMENE, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, met 1230 inw.

DOMENICA of *Ohevahooa*, bergachtig, rotsachtig, en waarschijnlijk goed bewoond eil. in Australië, tot de Marquesas behoorende; heeft 15 mijlen in den omtrek.

DOMENZAIN, Fr. vlek, dep. Ned. Pyr.

DOMERSLEBEN, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 750 inw., die uit het hier gegraven wordende marmer, tafels, vazen, enz. vervaardigen.

DOMESNES of *Domasnest*, bij de Nederlandsche scheepslieden *de Kursche vorst van den blaauwen berg* genoemd: Rus. kaap in Koerland, die ten N. van de golf van Lijfland uitsteekt, en waar twee vuren, van 1 Aug. tot 1 Jan., den geheelen nacht branden, den zeeman voor de ver in zee uitstrekkende zandbank waarschuwende.

DOMFRONT, Fr. arr., hetwelk op 24 vierk. mijlen, in de kant. Domfront, Athis, Zuvigny, la Ferte-Mace Passais, St. Gervais en Tinchebray 117,000 inw. bevat. De hoofdpl. Domfront met den titel van gr. ligt op eene steile hoogte, aan de beek Varenne, met 1550 inw. en fabr. 48. 38. N. B.

DOMINGO, (ST.) zie Hayti.

DOMINGO, (SANTO) stad in Hayti of St. Domingo, met eene haven aan de Ozama en naar dewelke het geheele eil. dikwerf genoemd wordt, met 12,000 inw. 18. 28. N. B. 308. L. Zij heeft goede vestingwerken, voorname gebouwen, eene haven, eene universiteit en veel handel. 2. N. Amer. stad in Nieuw Mexico, 16 mijlen N. van Sante Fe. 3. Z. Amer. riv. van Caraccas, valt in de Apura. 4. Presidio van Nieuw Californië, op 30. N. B. 5. N. Amer. stadje in Nieuw Mexico, prov. Costa Rica.

DOMINGO DE LA CABZADA, (ST.) versterkt Spaan. stadje, prov. Burgos, met 1850 inw.

DOMINGO DE SENACO, (ST.) N. Amer. kolonie van Vera Paz.

DOMINGO SORIANO, (ST.) Z. Amer. kolonie in Buenos Ayres, aan de Plata. 33. 18. Z. B.

DOMINGO, Afr. riv. aan de W. kust, welke in haren mond eene bank heeft, waarover slechts schepen van 6 à 8 voeten diepte kunnen komen, en die 8 uren ten O. van kaap Roxo in zee valt. 2. Afr. riv. aan de W. kust, valt in de bogt van Guinea.

DOMINICA of *Dominique*, Eng. eil. in W. Ind., tusschen Martinique en Guadeloupe, of tusschen 15. 18. 23. en 15. 50. N. B. en op 316. 8. L. gelegen, en door COLUMBUS, op zijne tweede reis, in 1493 op eenen zondag ontdekt; naderhand kwam het aan de Franschen van wien het de Engelschen in 1761 veroverden; in 1802 gaven zij het weer terug, doch herkregen het bij den vrede van 1814. Het bevat op 14 vierk. mijlen 4313 blanken en lieden van de kleur, en 21,128 Negerslaven, benevens 30 huisgezinnen der Caraïben (het overblijfsel der oorspronkelijke bewoners) tot inw. Het eil. heeft in het binnenland hooge, en gedeeltelijk ontoegankelijke bergen, die bijna geheel van Vulkanischen oorsprong zijn, en aan onderscheidene gedeeltelijk bevaarbare rivieren, den oorsprong geven: de Oostewind maakt er de luchtsgesteldheid aangenaam. De 200 plantagiën leveren jaarlijks 60,000 centenaars suiker en 40,000 centenaars koffij, benevens campêche hout, wilde kaneel, bananen, vijgen, patatten, yams, cacao, indigo, tabak, cassavewortel, enz. De uitvoer wordt op 2,700,000 guldens geschat; verder vindt men

men hier paarden, hoornvee, ezels, muilezels, schapen, geiten, varkens, gevogelte, visschen, slangen, enz.; ondertusschen is het eil. door den vreesselijken orkaan van 21 October 1817 deerlijk geteisterd. Het wordt in *Cabes en Basse-terre* (of hoog en laag land) en in 10 kerspelen verdeeld, en heeft denzelfden regeringsvorm als al de eil. der Engelschen in W. Ind. De gouverneur, de senaat en de vergadering der vertegenwoordigers hebben hunnen zetel in de hoofdstad Rosseau.

Dominica, een der Marquesa's eil., ook wel *O-heeva-oa*, *Heevaroa* of *Hiwaoa* genoemd, door een kanaal van St. Christiana gescheiden, vol boschachtige heuvels en valleijen en vrij wel bebouwd. 9. 39. Z. B. 238. 43. L. 2. Baai op de N. O. kust van Cuba.

Dominick, Eng. dorp in Cornwallis.

Dominieksmuhl, Nederl. dorp in Luxemburg

Dominique de Senaco, (St.) Z. Amer. kolonie, prov. Vera Paz.

Dominique, zie Dominica.

Domino, (St.) een der Tremiti (Diomedia) eil. nevens Abruzzo, ten N. W. van Moste St. Angelo, in Napels gelegen. 33. 11. L. 42. 8. N. B.

Dominois, Fr. dorp, dep. Oise. 2. Fr. dorp, dep. Somme.

Domitz, stad in Mecklenburg Schwerin, distr. Parchim, ter plaatse waar de Elde in de Elbe valt, overwelke hier een veer is, met eenen tol, 1600 inw., een versterkt kasteel en handel met 9 eigene schepen. 53. 10. N. B.

Domjean, Fr. dorp, dep. Kanaal.

Domjulien, Fr. dorp, dep. Vosges.

Domjuvin, Fr. dorp., dep. Meurte.

Domleger, Fr. dorp, dep. Somme.

Domleschge, Zwits. dal in het bovenste gedeelte van het kanton Graauwbunderland, hetwelk zich 2 mijlen van Chur aan den Rijn opent en in de rigting van het N. naar het Z. tusschen twee bergen, twee uren ver opklimt, tot het zich in de dalen Celgfort en Schams verdeelt. Dit dal is een der schoonste en vruchtbaarste dalen van Zwitserland, heeft tweeëntwintig dorpen, twintig oude, deels nog bewoonde, deels reeds vervallene kasteelen en den bekenden Heinzenberg, welke de hertog van *Rohan* den schoonsten berg der wereld noemde. De 3000 inw. bestaan van den landbouw, de veeteelt en den doortogt door de belangrijke bergpassen.

Domloup, Fr. dorp, dep. Ille en Vilaine, arr. Rennes, met 1600 inw.

Dommart, Fr. vlek, dep. Somme, arr. Doulens, met 213 huizen.

Dommartin, Fr. stadje, dep. Vosges, arr. Neufchateau, aan de Vraine, met 490 inw. 2. Zwits. dorp, kanton Waadt, in het gebergte, ten W. van Lausanne.

Dommart les Ponthieu, Fr. vlek, dep. Somme, met 220 huizen; 14 mijlen N. W. van Amiens.

Domme, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Sarlat, met een kasteel en 1990 inw.

Dommel, riv. der Nederl. prov. N. Braband, welke in het land van Luik, uit de zoogenoemde Donderslagsche heide, bij het dorp Asch, haren oorsprong neemt, de Keersop, Tongelreep en Ginder bij Eindhoven, de Kleine Dommel te Eekart bij Woensel, de Groote en Kleine Beerse bij Boxtel, de Run of het Halwater bij Vucht ontvangt, en bij s' Hertogenbosch met de A vereenigd, onder den naam van Diest of Dieze, voorbij Engelen, in de Maas vloeit.

Dommeldange, Nederl. dorpje in Luxemburg; ½ uur van Luxemburg.

Dommelen, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, aan den Dommel, met 400 inw.

Dommitzsch of *Dunimatzsch*, Pruis. stad, regdst. Merseburg, Torgauer kreits, ½ mijl van de Elbe, met 4 poorten en 1000 inw.

Domnau, Pruis. stad, regdst. Koningsberg, Brandenburger kreits, op twee heuvels en op een eil., met 1012 inw.

Domo d'Oscela of *d'Ossola*, Sard. vlek, prov. Novara, in een diep dal, aan den voet der Alpen en aan de Toccia of Tosa, met 4 kerken, 1260 inw. en transito handel.

Domokos, Oostenr. dorp, gr. hert. Zevenbergen, Solnoker kom., met tabaksteelt en eene rijke kopermijn.

Domoni, zie Anjuan.

Dompaire, Fr. vlek, dep. Vosges, arr. Mirecourt, met 650 inw.

Dompierre, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Rochelle, met 2250 inw. 2. Fr. vlek, dep. Mayenne, arr. Ernée. 3. Fr. vlek, dep. Op. Vienne. 4. Fr. vlek, dep. Allier, arr. Moulins, aan de Bebre, met 1158 inw.

Dompremi of *Domremy la Pucelle*, Fr. dorp, dep. Vosges, arr. Neufchateau, aan de Mouzon, met 260 inw. De geboortepl. van Jeanne d'Arc of de maagd van Orleans, welker huis nog aanwezig is.

Domrianka, Rus. riv., gouv. Perm.

Domriansk of *Dombransk*, Rus. bergwerk –

werkplaats, gouv. en kreits Perm, aan de Domrianka, met 1580 inw., die veel en fijn ijzer bewerken.

DOMSAY, een der Orkadische eil., een fraai klein eil. voor de baai van Kerkwal gelegen, en slechts door één gezin bewoond.

DOMSTADL of *Domassou*, Morav. vlek, kreits Olmutz, heerl. Sternberg, aan de Fistritz, met 550 inw.

DOMUS, Eng. O. Ind. stad, prov. Guzeratte, aan den mond der Tapty. 21. 5. N. B. 89. 40. L.

DOMY, Fr. dorp, dep. Ned. Pyr.

DON, riv. in Rusland (voorheen de Tanais), welke in het gouv. Tula uit de Iwan-Osero of het Johannes meer ontspringt, en, na eenen loop van 157 mijlen, in de zee van Azof valt. Zij is van 300 tot 1200 voeten breed, des zomers ondiep en vol zandbanken, met troebel en door overstroomingen gevaarlijk water; ook zijn derzelver monden dermate met zandbanken opgevuld, dat slechts kleine booten door dezelve in de zee komen kunnen. In haar stroomen de Sosna, de Chopar, de Woronesch, de Kasanka, de Medweditza, de Donez, de Ilawla, de Sol, de Manitsch, de Flowla, enz. 2. Riv. in Midden Schotl., welke N. van Oud Aberdeen in de Noordzee valt. 3. Eng. riv. in 't gr. York, valt bij Snaith in de Aire.

DONA, (ST.) Lomb. Ven. stadje, aan de Piave; 4 mijlen Z. van Conegliano.

DONA of *Costa-di-Dona*, eilandjes bij de N. W. kust van 't eil. Sardinië.

DONAAS, fort in de Nederl. prov. Zeeland, distr. Sluis, bij de stad Sluis, aan het begin der zoete, of de vaart naar Brugge gelegen.

DONACI, (ST.) Nap. stad in Terra-di Otranto; 3 m. Z. Z. W. van Brindisi.

DONAGHADEE, Ier. vlek, gr. Down, met eene haven tegenover Port Patrick, en koren- en veehandel. 54. 37. N. B.

DONAGHMORE, baai op de O. kust van Ierl., tusschen Wicklow en Wexford.

DONAH, Ind. stad prov. Bejapore.

DONAI, Afr. dorp, aan den Senegal.

DONAS, Sard. vlek in Piëmont, dal Aosta, aan de Doria, met 1100 inw.

DONAT, zie Donet.

DONATO, (ST.) Nap. stadje in Terra di Lavoro: 3 mijlen O. Z. O. van Soro. 2. Lomb. Ven. vlek, bij de stad Como. 3. Stadje in het Milanesche; 1½ mijl Z. O. van Milaan.

DONAU, (dat is: diep water, van *Don*, diep, en *Au*, water), eene der grootste rivieren van Europa, bij de Romeinen *Danubius*, en van Weenen af *Ister* genoemd; zij ontspringt uit 3 bronnen, de Brege, Brigach en eene kleinere op het kasteelplein te Donaueschingen, 2050 voeten boven de zee, op 28. 10. L. en 47. 58. N. B., alwaar het te zamen komend water den naam van Donau ontvangt; 20 mijlen van derzelver bron, boven Ulm, wordt zij door de wateren van den Iller, dien zij aldaar ontvangt, reeds bevaarbaar, doorstroomt, in eene regte rigting naar 't O., het kon. Beijeren, van Engelhartszell tot Orschowa, Oostenrijk en Turkije: vormt, boven Weenen, alwaar de in verschillende armen verdeelde stroom 1½ mijl breed is, eenige eilandjes, ontvangt, in eenen loop van 332 m. 120 riv., waaronder er 30, zoo als de Iller, Wernitz, Altmuhl, Regen, Nabe, Lech, Inn, March, Iser, Ens, Drau, Sau, Theiss, Aluta, Morawa, Sireth, Pruth, Temes, enz. bevaarbaar zijn, en stort zich in Bessarabië, op 45. 32. L. en 47. 34. N. B. met 5 armen (de Kili, Suline, Kedrillo, Portessa en Islawa-Bogasi, waarvan slechts de 3 eerste en Noordelijkste hoofdmonden, en de beide laatste bevaarbaar zijn,) met zulk eene groote kracht in de Zwarte zee, dat men daarin 10 mijlen ver deszelfs loop nog kan zien. Haar val van Donaueschingen tot aan de zee bedraagt 17419 (BARATTERI geeft 20,368 en VARENIUS 18,547) voet, doch van Ingolstad tot Ofen maar 813 voeten. Van Ulm af draagt zij bij eene diepte van 8 tot 42 voeten, de zwaarste schepen. Derzelver draaikolken en maalstroomen zijn thans niet zoo gevaarlijk als de ondiepten bij Orschowa. Zij is vischrijk en heeft bijzonder veel steur. Onderscheidene kreitsen, welke hierna volgen, worden naar deze riv. benoemd.

DONAUKREITS, (OPPER) kreits in Beijeren, welke ten N. aan de Rezat- en Regen-, ten O. aan de Regen- en Isarkreitsen, ten Z. W. aan Tirol en de Bodenzee en ten W. aan Wurtemberg grenst; zij is 198 vierk. mijlen groot en heeft 480,000 meestal Roomsche inw. In het Z. deel vindt men de Zwabische Alpen en den Hochvogel, welke 9,000 voeten hoog is, en die de lucht ruw en koud maken. De kreits wordt door den Donau, de Iller, Lech, enz. bespoeld, en brengt koren, tuinvruchten, vlas, hennep, hop, veel voeder voor het vee, wijn aan de Bodenzee, hout, de gewone huisdieren, ijzer, steenkolen, turf, leijen, enz. voort. De nijverheid bepaalt zich tot linnen- en katoenweverijen, spinnerijen, stroovlechterijen, papiermakerijen, ijzer- en kopersmederijen, enz. Ook is de transito handel er van

 veel

veel belang, en Augsburg, eene der voornaamste koopsteden, niet alleen van Beijeren, maar van geheel Zuid Duitschland. De kreits is zamengesteld uit de bezittingen der vorsten van Oettingen, Tischingen en Neresheim; uit die van de graven van Fugger-Glött-Norndorf-Kirchberg, deelen van de vorstendommen Neuburg, Augsburg en Kempten, enz., en bevat, behalve de policie-distr. Augsburg, Kempten, Eichstadt, Lindau, Neuburg en Memmingen, 8 heerl., 3 mediaat-gerigten en 32 landgerigten. De zetel van den commissaris generaal is te Augsburg, en die van de regtbank van appel te Neuburg.

DONAUKREITS, (NEDER) Beij. kreits, welke ten W. en N. W. aan de Isar- en Regenkreitsen, ten N. en N. O. aan den Regenkreits en Bohemen, ten O. en Z. aan Oostenrijk en ten Z. W. aan den Isarkreits grenst, en op 182 vierk. mijlen 353,200 meestal Roomsche inw. bevat. Men vindt hier takken van het Bohemer woud, als de Aetwa, Falkenstein, Faisteu, enz. en de riv. den Donau, de Inn, Ilz, Isar, de beide Labers, *Aitrach*, enz. De luchtsgesteldheid is er gezond, slechts tegen N. O. ruw en koud. De voortbr. zijn: koren, peulvruchten, vlas, hennep, hop, ooft, rapen, tuinvruchten, hout, huisdieren, gevogelte, wild, visch, steenkolen, porselein- en andere aarde, bouwsteen, paarlen, ijzer, lood, minerale bronnen, enz. De inw. hebben laken- en linnenweverijen, tabaksfabr., glasblazerijen en potaschziederijen, fabr. van houten aardewerk, linnen, glas, enz. De kreits bevat een deel van Neder-Beijeren, het vorst. Passau, enz. en 19 landgerigten. De zetel van den commissaris generaal is te Passau, en die van de regtbank van apél te Straubingen.

DONAUKREITS, kreits in het kon. Wurtemburg, welke in 1817 gedeeltelijk uit de voormalige landvoogdij aan den Donau ontstond, en op 107½ vierk. mijl. 330,000 *inw. bevat, terwijl het* in de opperambten Kirchheim, Göppingen, Geiszlingen, Munsingen, Alpeck, Biberach, Blaubeuren, Ehingen, Riedlingen, Ulm, Wiblingen, Leutkirch, Ravensburg, Saulgau, Tettnang, Waldsee en Wangen verdeeld is. De zetel der regering en der kamer van finantiën is te Ulm.

DONAUKREITS, kreits in Baden, welke door Wurtemburg, Helvetië en de Badensche zee- en Treisam-kreitsen omringd is, uit het grootste en Westelijke deel der bezittingen van Furstenburg, van het voormalig Oostenr. Villingen, het gr. Bondorf, Klettgau en de Oostelijke streken van Breisgau is zamengesteld, en in 8 ambten, als Donaueschingen, Hufingen, Bonndorf en Stuhlingen, Neustadt, Triberg, Homberg en Villingen verdeeld is. Men telt er in 18 steden 72,755 inw. De zetel van het hofgerigt is te Villingen.

DONAU, (meer van onze Lieve Vrouw van den) zie Carasu.

DONAUALTHEIM, Beij. dorp, Opper Donaukreits, landger. Dillingen, aan den Donau, met 770 inw.

DONAUESCHINGEN of *Doneschingen*, Bad. ambt, Donaukreits, met 8200 inw.

DONAUESCHINGEN of *Doneschingen*, Bad. vlek in voorn. ambt, met een residentie-slot van den vorst, in welks tuin eene bron van den Donau is, daar in een met vierkante steenen ingelegde waterkom, het water op 7 of 8 plaatsen te voorschijn komt, en van hier door een onderaardsch kanaal, door den tuin geleid wordt, en zich als dan met de kleine rivieren de Brege en Brig vereenigt en den naam van Donau aanneemt. Verder is hier een gymnasium, met eene vorstelijke boekverzameling, en 2100 inw. 26. 10. 10. L. 47. 57. N. B.

DONAUMOOS, groot moerassig oord in Beijeren, Op. Donaukreits, tusschen Neuburg en Ingolstadt, zijnde 4 vierk. mijlen groot en in 1778 droog gemaakt. Men vindt hier de volkplantingen Carlsfeld, Augustenfeld en Ludwigsfeld, met 1640 inw.

DONAUSTÄDTE, 5 Wurt. steden, namelijk Munderkingen, Waldsee, Saulgau, Riedlingen en Mengen, welke voorheen tot Oostenrijk behoorden.

DONAUSTAUFF, Beij. vlek, Regenkreits, landger. Wörth, aan den Donau, met 800 inw.

DONAUTHAL, landstr. in Z. Duitschland, van den oorsprong van den Donau, tot aan Hegau, waarin Sigmaringen, Dutlingen en Moringen liggen.

DONAUWERTH of *Donauwörth*, Beij. landger., Op. Donaukreits, dat op 4 vierk. mijlen, 8350 inw. bevat.

DONAWERTH, ommuurde stad in voorn. landger., ter plaatse waar de Wernitz in den Donau valt, over welken eene brug ligt; de zetel des landgerigts, met 4 kerken, 2 hospitalen, een postkantoor, enz. en 2500 inw. In de nabijheid ligt de Schellenberg.

DONAWETZ, zie Netzdorf.

DONAWIZ, bevaarbare arm van den Donau, welke boven Belgrado in de Temes valt.

DONAX, Sard. dorp in Piëmont, met een' weg door de rots gehouwen, welken men voor dien van Hannibal houdt; 1 mijl Z. O. van Verrez.

DONBERG, 1 Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp, met eene ijzerfabr.. 2. Hes. dorp, hert. Fulda.

DONBROWA, zie Dabrowka.

DORCASTER of *Dunkaster*, Eng. stad, gr. York, aan de riv. de Dun, met een schoon stadhuis en overblijfsels van eenen grooten Romeinschen landweg, 5700 inw., die handschoenen, lederen hoeden, wollen kousen, hembden, enz. vervaardigen.

DONCEEL, Nederl. dorpje, prov. Luik, met 200 inw.; 1½ uur van Waremme.

DONCHERY, net Fr. stadje, dep. Ardennes, arr. Sedan, aan de Maas; 1440 inw. en fabr., 1 m. W. van Sedan.

DONCK, Nederl. dorp in Luxemburg, met 500 inw., 1½ uur van Diest.

DONCOLS, Nederl. dorp in Luxemburg, met 270 inw.; 2 uren v. Bastogne.

DONDANGEN, Rus. heerl. in Koerland, met 10 dorpen, waaronder Anstruppen, met eene gezondheidsbron aan de Oostzee.

DONDELING, Nederl. dorpje in Luxemburg; 2½ uur van Luxemburg.

DONDERHOOFD, de Zuidpunt van het eil. Ceylon, eene lage landpunt naar de menigvuldige donderbuijen, welke daaromtrent vallen, aldus genoemd. Er is een voorname tempel der Hindo's.

DONDERIKY, O. Ind. stad in Dowlatabad, 12 mijlen N. W. van Darore.

DONDERKOM'S PUNT, op de O. kust van 't eil. Borneo. o. 45. Z. B. 135. 26. L.

DONDIGUL, O. Ind. stad in Golconda.

DONDOWANG, O. Ind. eilandje, op 135. 46. L. 5. 25. Z. B.

DONEGAL, DUNNEGAL of *Tyrconel*, gr. in Ierland, prov. Ulster, tusschen de zee, Londonderry, Tyrone en Fermanagh, of tusschen 8. 59. en 10. 42. L. en 54. 28.—56. 24. N. B. gelegen, en op 74½ vierk. mijl., 5 steden en vlekken, 42 kerspelen, 12,357 huizen en 100,500 inw. bevattende. Het gebergte Donegal uit graniet, syeniten gneisz bestaande, doorsnijdt het land, hetwelk door den zeeboezem Donegal, de zeeëngte Loughswilly, de riv. de Fin, Erne, Eask, enz. en door de meren Derg, Eask, Triety en Earn bespoeld wordt. De uitvoer bestaat in koren, vee, boter, kaas, zalm, haring, kabeljaauw, garen, linnen, wollen kousen, enz. Het land wordt in 5 baronniën verdeeld. De hoofdpl. Donegal ligt aan den mond van de Eask in de Donegal-baai, met 4050 inw. eene haven en visscherij.

DONEGAL GEBERGTE, zie Donegal. (gr.)

DONEGAL BAAI, baai tusschen 't gr. Donegal en de gr. Famanagh, Leith en Sligo.

DONERAILE, Ier. vlek, gr. Cork, aan de Awbeg; 6 mijlen N. W. van Cork.

DONESCHINGEN, zie Donaueschingen.

DONET of *Donat*, Fr. stad, dep. Tarn, aan de Arson, met 290 huizen.

DONEZ, riv. in Rusland, welke bij Belgorod in het gouv. Charkow ontspringt, de riv. Oskol, Bachmut, Tor, enz. opneemt, van Izjum af bevaarbaar is, en boven Dimitria in de Don valt. 2. De Noordelijke arm van den Don, na zijne verdeeling in de prov. Azof.

DONEZK, Rus. stad, gouv. Jekaterinoslaw, kreits Bachmut, aan den Donez.

DONGA, weinig bekende Afr. bergachtige landstreek, ten Z. van Darfur, met het Donga- of Maangebergte, waar men zegt dat de Bahr-el-Abiad of Nijl ontspringt.

DONGALA, zie Dangala.

DONGATA, Afr. stad in Burnoe, 56 mijlen O. van de stad Burnoe gelegen.

DONGELBERG, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 390 inw.; 3 mijlen van Tirlemont.

DONGEN, (KLEINE) riv. in Nederl., prov. N. Braband, welke bij Geertruidenberg in den Biesbosch valt.

DONGEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. s' Hertogenbosch, aan het voorn. riviertje, met 2790 inw.

DONGEN, (KLEIN) gehucht ten N. van bovengenoemd Dongen.

DONGERADEEL, gedeelte der prov. Vriesland, voorheen in twee grietenijen O. en W. Dongeradeel verdeeld, aan de Noordzee, tusschen de gewezene grietenij Ferwerderadeel en het Dokkumerdiep gelegen. In hetzelve verdronken in 1570, 5000 menschen door eene overstrooming.

DONGES, Fr. stadje, dep. Ned. Loire, niet ver van den mond der Loire, met 2150 inw.

DONGHEL, Afr. stad in 't land der Foulah's, aan den Z. oever van den Senegal; 30 m. O. v. Podor.

DONGUM, zie Donjum.

DONG KIN, zie Bac-Khin.

DONGO, Sard. vlek in Milaan, legatie Como, aan 't meer Como, om de fabr. van mathematische, phijsische en andere instrumenten beroemd.

DONGOLA, zie Dangala.

DONGOLAWYS, Afr. kwart. van Shendy in Klein Nubië.

DONGOW, O. Ind. stad in 't rijk der Bir-

Birmanen, aan de Irrawaddy; 6 mijlen N. van Loonsey.

DONI, zie Boni.

DONIA, 4 Nederl. sloten of adelijke huizen, prov. Vriesland, een in de grietenij Hennaarderadeel, een in Wonseradeel, een in Uitingeradeel en een in Menaldumadeel.

DONIAGA of *Donjega*, Nederl. dorp, prov. Vriesland, in Doniawerstal.

DONIASTATE, Nederl. slot, prov. Vriesland, grietenij Hennaarderadeel.

DONIAWERSTAL, grietenij der Nederl., prov. Vriesland, arr. Sneek; 14 dorpen.

DONIFARSIEN, Rus. gebied in het Kaukazisch landschap Ossetiën.

DONINGEN of *Duningen*, Nederl. dorp in Luxemburg; $2\frac{1}{2}$ uur van Wiltz.

DONISCHE of *Donsche Kozakken*, zie Kozakken.

DONJEUX, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

DONJON, Fr. stadje, dep. Allier, arr. la Palise, met 1425 inw.

DONJUM of *Dongum*, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, $\frac{1}{2}$ uur N. van Franeker, grietenij Franekeradeel.

DONK, Nederl. dorp, prov. Limburg.

DONK, zie Beek.

DONKELAAR, zie Heusden.

DONKERBROEK, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij van Stellingwerf Westende, met 380 inw.

DONKOW of *Donter*, Rus. stad, gouv. Rjäzan, aan den Don, met 2500 inw.

DONNA MARIA BAY, inham aan de W. kust van St. Domingo.

DONNDORF, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met 640 inw.

DONNEMARIE, Fr. dorp, dep. Seine en Marne, met 1250 inw.

DONNERAILLE, zie Doneraile.

DONNERSBACH, Oostenr. slot en heerl. in Stiermarken.

DONNERSBERG, berg in den Beij. Rijnkreits, nabij Kirchheim-Boland, welks omtrekken de Franschen *Mont Tonnerre* noemden.

DONNERSMARK of *Etwartok*, Hong. dorp, kom. Zips, op eenen heuvel, met 540 inw.

DONNEVILLE, Fr. vlek, dep. Aude.

DONNINGEN, zie Doningen.

DONNINGTON, Eng. vlek, gr. Lincoln, met 1530 inw. 2. Eng. dorp bij Newbury in 't gr. Berks. 3. D. of Castle Donnington, Eng. stadje, gr. Leicester, met 2,300 inw., 5 mijlen N. van Leicester.

DONISCHE STEPPE of *Woestijn*, Rus. gebied der Donsche Kozakken, tusschen de rivieren Medweditza, Choper en Hawla.

DONSKAIA, 2 Rus. sterkten in Azië, de eene aan den Don, 64 mijlen O. N. O. van Azof, en de andere aan de beek Taschle, 33 m.N.N.W.v. Ekaterinograd.

DONSTIENNE, Nederl. buurt, prov. Henegouwen, met 118 inw.

DONWEN, (Opper en Neder) 2 Nederl. dorpen in Luxemburg, 1 uur v. elkander.

DONZDORF of *Donzendorf*, Wurt. marktvlek, Donaukreits, ambt Geiszlingen, met 1620 inw.

DONZENAC, Fr. stadje, dep. Corrèze, arr. Brive, met 2370 inw.

DONZÈRE, Fr. vlek, dep. Drôme, aan de Rhône, met 1300 inw.

DONZY, Fr. stadje, dep. Nièvre, aan de Nonain, met ijzerhandel en 3070 inw. 20. 35. L. 47. 22. N. B.

DOO, Afr. riv., valt in de baai van Sagos, in de golf van Guinea. 6. 20. N. B.

DOOAB, naam, welke *land tusschen twee riv. gelegen*, beteekent, en aan onderscheidene Ind. distr. gegeven wordt; bijzonder aan dat, tusschen den Ganges en de Dschumna, door de Hindo's, Anterbede genoemd, en thans aan de Eng. behoorende. Het bevat vele groote steden en uitgebreide bosschen.

DOOABEH BARRY, O. Ind. distr. in de prov. Lahor, tusschen de riv. Beyah en Ravey, en 30 tot 31. N. B.

DOOABEH JALLINDER, vruchtbaar O. Ind. distr. in de prov. Lahor, tusschen de Sutteledge en Beyah riv., en 30 tot 31. N. B., met de steden Jaltindra en Sultanpoor en overvloed aan water.

DOODEWAARD, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Thiel, hoofdschoutambt Neder Betuwe, aan den Waaldijk, met 470 inw.

DOODKIST, eil. onderhoorig aan Virgin, Gorda of Spanishtown, een der H. Maagd eil.

DOODMAN'SPUNT, zie Deadman's Point.

DOOGII, Afr. dorpje in 't rijk Bondou; 1 mijl O. van Koorkarany.

DOOHARAB, klein eil. tot de Sabugar eil. in de Roode zee behoorende. 16. 15. N. B.

DOOI MACARY, Afr. dorp in Abyssinië, op den weg van Gondar naar Sennaar.

DOOKSCHIZA, zie Dokszyce.

DOOLABARY, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Bettooriah. 106. 36. L. 24. 39. N. B.

DOOLINKEABOO, Afr. stad in 't rijk Bambarra; 25 mijlen N. W. van Sego.

DOOMBARD, zandbank op de N. W. kust van 't Eng. Cornwallis, bij den ingang van Port Padstow.

DOON, riv. en meer op de kust van 't Sclot.

Schot. gr. Air, bij de Frith van Clyde.

Doonah, O. Ind. stad, prov. Berar, den Mahratten behoorende. 97. 49. L. 22. 48. N. B.

Doondeakera, O. Ind. stad, prov. Oude, aan den Ganges. 98. 26. L. 26. 12. N. B.

Doonsen, Brunsw. dorp, ambt Eschershausen, met 400 inw.

Doorlag of *Doorloy*, een der 4 doorgangen voor groote schepen, tusschen de Vlaamsche kust en 't eil. Walcheren.

Doorn, Nederl. Havezate, prov. Overijssel, onder Zwol.

Doorn, Nederl. dorp, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, met 740 inw.

Doornenburg, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Thiel, Over Betuwe, met 400 inw.

Doornik, Nederl. heerl., prov. Gelderland, kwartier Nijmegen, niet ver van Lent.

Doornik, Nederl. arr., prov. Henegouwen, welke in de kantons Ath, Antoing, Celles, Ellezelles, Tromes, Lessines, Leuse, Peruwels, Quevaucomps, Templeure en Doornik 142 gemeenten en 194,000 inw. bevat.

Doornik, Nederl. stad, hoofdpl. van voorn. arr., aan de Schelde, welke haar in twee ongelijke deelen verdeelt, en langs welke schoone kaaijen met boomen en fraaije huizen. Zij is thans weder versterkt, daar zij als een der voornaamste bolwerken van den staat aangemerkt en ook door eene citadel verdedigd wordt. Zij is de zetel van eenen bisschop, heeft verscheidene voorsteden, 7 poorten, eene fraaije hoofdkerk met 5 aaneengevoegde torens, verscheidene kapellen en schoone schilderstukken, de St. Martins kerk en nog verscheidene andere, 5 hospitalen, 1 weeshuis, een Atheneüm, eene Latijnsche school, eene kamer van koophandel, eene beurs en 23,300 inw., welke behalve de beroemde tapijtfabr., fabr. van stoelen en andere meubelen, kousen, mutsen, wollen, linnen en katoenen stoffen hebben. De tapijtfabrijk, een bijzonder groot gebouw, geeft aan 900 menschen in hetzelve werk, terwijl er nog 4000 buiten hetzelve, hierdoor aan den kost komen. Des zomers kan er een geheel stuk tapijt van de ruwe stof af, op eenen dag, volkomen afgewerkt worden; de porseleinfabr., weder hersteld, wordt door Z. M. den koning edelmoediglijk ondersteund; ook beginnen de fabr. en trafijken, die langen tijd gekwijnd hebben weder te herleven. In den omtrek vindt men uitgebreide mergroeven, waarvan goede steenkalk wordt bereid, als mede gewone steengroeven, die de zware steenklompen voor dijkwerken en zeeweringen leveren. 50. 36. 20. N. B. 21. 3. 2. L.

Doornspijck, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Arnhem, 1 mijl van Elburg, met 1520 inw.

Doorn-Rivier, (Groote, Kleine en Zwarte) 3 riv. op den Z. hoek van Afrika; de twee laatste storten haar water in de Elefanten riv. en de eerste valt op 30. 36. in zee.

Doornweerd, Nederl. heerl., prov. Gelderland, kwart. Arnhem, aan den Rijn.

Doornwert, zie Toornwert.

Doorup, O. Ind. stad in Baglana.

Doorydroog, O. Ind. sterkte op eene rots, prov. Mysore. 95. 11. L. 13. 27. N. B.

Dooryghaut, O. Ind. stad, prov. Benares, aan de Gogra. 26. 15. N. B. 101. 10. L.

Doos, Beij. gehucht, Rezatkreits, bij Neurenburg, met spiegel-, koper- en ijzerwaren fabr.

Dooshak, Aziat. stad der Afghanen, hoofdpl. van Segestan, met 2100 huizen, weleer bloeijender, begint zich echter weer te herstellen; zij staat onder een' bijna onafhankelijk vorst.

Doowoor, O. Ind. stad in Carnate.

Doppshofen, Beij. dorp, Opper Donaukreits, met 500 inw.

Dora of *Doire*, 2 onbevaarbare Sard. riv. in Piëmont.

Dora Baltea, of *de Groote riv.*, ontspringt in het hert. Aosta, op de Col Blanche, en valt bij Crescentino in den Po.

Dora Ripuaria of *de Kleine*, ontspringt op de Fr. grenzen, uit de Grajische Alpen, bij de Col de Ture, en valt beneden Turin in den Po.

Dorak of *Felahi*, Perz. stad, prov. Chuzistan, verblijf van den sheik, aan twee takken der Jerahi, met 8000 inw., aarden wallen, en vele voorsteden; 25 mijlen Z. van Shuster.

Doran, Arab. stad, prov. Yemen, aan 't hangen van eenen berg; 8 mijlen Z. van Sana. 2. Eilandje aan de N. kust van Bretanje, ten Z. van Brehat, met rotsen omgeven.

Dorat of *Doret*, Fr. stadje, dep. Op. Vienne, aan de Sèvre, met 2020 inw. Geboortepl. van Dorat. 46. 10. N. B. 18. 46. L.

Do Ratones, Z. Amer. eil. bij Rio de la Plata, op 321. 23. 38. L. en 34. 54. Z. B.

Dorbon-Oirot of *Eluten*, Monga-li-

lische volksstam in Rusland, van de jagt en visscherij bestaande.

DORCHESTER, Eng. hoofdstad van 't gr. Dorset, aan de Z. O. oever der Froome, en 3 kerken, de zetel eens bisschops, bierbrouwerijen, wolweverijen, en 2,450 inw. 15. 14. 20. L. 50. 42. 57. N. B. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, aan de O. zijde van Chesapeak-baai, met 18,100 inw., op 28 vierk. mijlen, zandige grond en de hoofdpl. Cambridge. 3. Gr. van 't Eng. N. Amer. gouv. Quebec. 4. Stad der N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina. 5. Vlek der N. Amer. Rep. in Massachusetts, gr. Norfolk, digt bij Boston, met eene kleine haven en 1760 inw.

DORDOGNE, riv. in het Z. W. van Frankrijk, ontspringt aan den voet van den Mont d'Or, in 't dep. Puy-de-Dôme, en valt na eenen loop van 54 mijlen beneden Bourg, en 4 mijlen boven Bordeaux, in de Garonne, welke als dan den naam van Gironde aanneemt.

DORDOGNE, Fr. dep., tusschen de dep. Op. Vienne, Corrèze, Lot, Lot en Garonne, Gironde en Charente, of tusschen 17. 48 tot 18. 2. L. en 44. 32 tot 45. 42. N. B., groot 171 vierk. mijlen, met de rivieren de Dordogne, Vezère, Drot, Nizonne, enz. De grond is vruchtbaar en levert koren, maïs, aardappelen, kastanjes, wijn (157,500 okshoofden); ook vindt men er paarden, muilezels, ezels, runderen, schapen, geiten, zwijnen, enz. Zij brengt jaarlijks 120,300 centenaars ijzer op, en heeft 39 smelterijen, 67 smederijen en 11 ijzerhutten, 1 staalsmederij, 35 papiermolens, 5 porselijnfabr., glashutten, weverijen, enz. Het dep. is verdeeld in de 5 arr. Nontron, Perigueux, Sarlat, Bergerac en Riberac, en bevat in 47 kantons en 642 gemeenten, 424,120 inw., waaronder 8500 herv. De hoofdstad is Perigueux.

DORDRECHT, arr. der prov. Holland, Z. gedeelte, bevattende 53,000 inw.

DORDRECHT, de oudste stad van Holland, thans de hoofdplaats van het arr. Dordrecht in Z. Holland, aan de riv. de Maas, aldaar Merwe genaamd, op een eilandje, dat, door den grooten watervloed van St. Elizabeth's nacht, in 1421, van den grooten Z. Hollandschen waard en van het vaste land is afgescheiden. (zie: Biesbosch.) De oorsprong van haren naam is even zoo onzeker als het tijdstip harer stichting. Onder de grafelijke regering was zij de hoofdstad, alwaar verscheidene graven hun hof gehouden hebben, en allen gehuldigd zijn, gelijk DIDERIK I. reeds in 865 aldaar zijne intrede deed. Daarna was zij de eerste stemhebbende stad, en zeer welvarend, niet alleen door den handel, maar ook door het bezit van vele privilegiën en voorregten, gelijk vooral het regt van de Munt en het stapelregt, welk laatste, door JAN I., in 1299 haar toegekend, en eerst na de omwenteling in 1795 vernietigd is.

De voornaamste gebouwen zijn: drie Hervormde kerken, waaronder de Groote Kerk, op zes en vijftig arduinsteenen zuilen rustende, voorheen aan de H. Maagd gewijd, met eenen marmeren predikstoel, uitmuntend van beeldhouwwerk, een fraai koor, welks koperen hek als mede de koperen leuning van den predikstoel als kunststukken zijn aan te merken; gouden schotels, bekers en groote gouden schenkkan voor het H. Avondmaal, benevens een gouden doopbekken, geschonken, gedeeltelijk door den heer DIODATI, gedeeltelijk door den heer CODDEUS. Verder eene Walsche kerk, eene Schotsche, eene Evangelisch Luthersche, eene Roomsche, eene Roomsche van de oude Cleregie, eene der Doopsgezinden en eene Synagoge. Onder de liefdadige gestichten behooren het Sacraments gasthuis, het stads krankzinnig- en verbeterhuis, het Oude Manhuis, nu eene Armschool, een huis voor de inrigting ter uitdeeling der Rumfordsche soep, het nu vereenigd Wees- en Armhuis, eenige zoogenaamde Vrouwen Hofjes, enz. Onder de wereldlijke gebouwen, telt men: het Stadhuis, de Beurs, alleen dienende tot de wekelijksche markt; de Korenbeurs, het gebouw der Munt, de Vleeschhal, de stads Waag, boven dewelke eene goede Concertzaal; de groote Kraan, de Kloveniers Doelen, achter welke, onder eenen lindeboom, in 1572, de eerste preek der Hervormden is gehouden, en vermaard door de nationale synode van 1618 en 1619; de St. Joris Doelen, thans dienende voor de regtbank van eersten aanleg en van koophandel, de Heelhaaks Doelen, verscheidene landsmagazijnen ter bewerking en berging van benoodigdheden voor de artillerij, enz.

Onder de wetenschappelijke inrigtingen behooren: het aanzienlijk genootschap voor wetenschappen en letteren, onder de spreuk: *Diversa Sed Una*; het teekengenootschap *Pictura*, eene bloeijende Latijnsche school, een Instituut van opvoeding en onderwijs; eene departement-school, door het Departement tot Nut van 't Algemeen al-

hier, in 1820 opgerigt, een talrijk Armschool, enz.

Het getal inw. is ruim 18,000, die meestal van den handel bestaan. Aanzienlijk is de handel in hout, dat van den Boven Rijn met vlotten en uit de Oostzee wordt aangevoerd, en aan vele zaagmolens nabij de stad werk geeft; ook zijn in den omtrek der stad vele oliemolens en zoutkeeten; zeer groote suikerraffinaderijen en andere trafieken; handel in stokvisch, levertraan, granen, steenkolen, en gemalen tras, om deszelfs uitmuntende hoedanigheid overal beroemd en bekend onder den naam van Dordsche tras. Men vindt er verder scheepstimmerwerven, touwslagerijen, zeehandel, reederij, scheepvaart, enz. Deszelfs gunstige ligging is vooral daartoe bevordelijk, daar, door het zoogenaamd Mallegat, de volgeladene schepen, zelfs van 18 voet diep, in één getij, uit zee tot in de stads havens kunnen varen, zonder ligters of tijstoppen te behoeven; ook is er bijna geene stad zoo geschikt tot het aanleggen van werven voor 's lands schepen. De land- en vooral de watergezigten zijn hier verrukkelijk, terwijl de rivier op den duur een levendig en werkzaam tooneel oplevert. Ook loopt door deze stad de straatweg van de N. naar de Z. provinciën des rijks.

Vele beroemde mannen zagen hier het licht, zoo als ADAM BOGAARD, THOMAS EVERARDI, WILLEM VAN DER LINDEN of LINDANUS, ADRIAAN VAN DER MIJLE, PAULUS MERULA, JOHAN RUTGERS, WOUTER VAN GOUDHOEVEN, DE VOSSIUSSEN, JOHAN VAN BEVERWIJK, CORNELIS VAN SOMEREN, DANIEL JONGTIJS, KORNELIS DE BEVERE, JEREMIAS DE DEKKER, JOHAN en CORNELIS DE WITT, MATTHIJS BALEN, SIMON VAN SLINGELAND, AALBERT KUIP, FERDINANDUS BOL, SAMUEL VAN HOOGSTRATEN, NICOLAAS MAAS, PIETER VAN DER HULST, GODFRIED SCHALKEN, DROOGSLOOT, GERARDUS KUIPERS vader en zoon, Mr. PIETER HENDRIK VAN DE WALL, EDUARD SANDIFORT, JACOB VAN STRIJ, J. KELDERMAN, PIETER VAN BRAAM en eene beroemde vrouw MARGARITA GODEWIJK en vele anderen.

Ook is er bijna geene stad, waar men zoo veele beroemde schilders vindt, waarvan de rijke tentoonstelling, in 1819, enkel bestaande uit stukken van in deze stad levende meesters, getuigd heeft.

Eindelijk verdient opmerking de milddadige vaderlandsliefde der ingezetenen, tijdens de verlossing in 1813, wanneer door hen, als een vrijwillig geschenk voor het vaderland, eene geldsom van 119,000 gulden is bijeengebragt, eene gift grooter dan die van eenige stad.

DORE, Eng. gehucht, gr. Derby; 3400 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Hereford; 570 inw. 3. Fr. riviertje in Auvergne, valt in de Allier.

DORE L'EGLISE, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, met 280 huizen.

DORES, Schot. kerspel, gr. Inverness, 6 mijlen lang en 1 mijl breed, met 1300 inw.

DORSEN, Beij. dorp, Isarkreits.

DORFENBACH, Beij. riv. Isarkreits, bij Swaben ontspringende, en niet ver van Oberhummel in den Isar vallende.

DORFLINGEN, Zwits. dorp, kanton Schafhausen, aan den Rijn.

DORFPRODSELTEN, Beij. dorp, Neder Main-kreits, met 590 inw.

DORFUI, kaap op de O. kust van Afrika, Z. W. van kaap Guardafui. 10. 14. N. B. 70. 5. L.

DORHEIM, Keur Hess. marktvlek en kasteel, prov. Hanau, in de Wetterau.

DORIA, zie Dora.

DORINGSTADT, Beij. dorpje, Op. Main-kreits, aan de Main, met 76 huizen.

DORINE, Nederl. dorpje, prov. Namen, 2 mijlen van Dinant.

DORKIAN, Turk. Aziat. stad in Natolië; 13 mijlen W. van Sinope.

DORKING, zie Darking.

DORKWERD, Nederl. dorpje, prov. Groningen, met 150 inw.

DORLA, Pruis. voogdij, regdst. Erfurt, met 3 groote dorpen.

DORLISHEIM, zie Dorolsheim.

DORM, hoogte in 't N. van Brunswijk.

DORMAEL, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 320 inw.; 1 uur van Laeu.

DORMAGEN, Pruis. dorp, redgst. Dusseldorp, met 1030 inw.

DORMANS, Fr. stadje, dep. Marne, met 2110 inw. 49. 3. N. B.

DORMEILLES, Fr. dorp, dep. Seine en Marne, 2 mijlen van Montereau.

DORN, Boh. dorp, kreits Leutmeritz, bij Töplitz.

DORNABAD, Perz. stad, prov. Chorasan; 44 mijlen N. W. van Herat.

DORNACH, DORNEGG of *Dorneck*, Zwits Opperambt, kanton Solothurn, met een bergkasteel, en een dorp van denzelfden naam aan de Birs, in de kerk van hetwelk MAUPERTIUS begraven is. Het vlek Dornach aan de Brucke ligt hier digt bij.

DORNBACH, Oostenr. dorp, viertel Beneden het Weener woud.

DORNBERG, Hes. kasteel en ambt, in

vorst. Starkenburg, met 11 vlekken en dorpen, en 7200 inw. 2. Pruis. dorp, regdst. Minden, aan de Aa, met eene steenkolenmijn.

DORNBIRN of *Dornbuhren*, zie Dombirn.

DORNBURG, Saks. Weim. stad, vorst. Weimar, op eenen rotsigen grond, aan de Saale, met steenkolenmijnen. Aan den voet van den berg ligt het dorp Dorndorf, met eene brug over de Saale. 2. Stad, ambt en dorp in het Anhalt-Köthensche gebied, niet ver van Zerbst, aan de Elbe, met 325 inw. 3. Zie Dornberg. No. 2.

DORNBUSCH, kaap in het W. van het Pruis. eil. Rugen, in de Oostzee.

DORNE, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Nevers, aan de Dornette, met 930 inw.

DORNECK, Oostenr. heerl. en kasteel, hert. Stiermarken, Marburger kreits, niet ver van het vlek St. Florian. 2. Zie Dornach.

DORNECY, Fr. dorp, dep. Nièvre.

DORNEGG, zie Dornach.

DORNEM, zie Dornhan.

DORNHAN of *Dornem*, Wurt. stad, kreits Schwarzwald, opperambt Sulz, aan het Schwarzwald, met 1070 inw. en een merkwaardig waterwerk.

DORNHEIM, Hes. stadje, vorst. Starkenburg, ambt Dornburg.

DORNHOLZHAUSEN, dorp in het landgr. Hessen-Homburg, op den Reisberg, met 700 inw., die nakomelingen zijn van Waldensers, welke in de vorige eeuw, zich hier gevestigd hebben. Er zijn weverijen van linnen en wollen stoffen.

DORNICKE, Deen. stadje, hert. Holstein, aan het meer Plön.

DORNO, Sard. stadje in Piëmont, aan de Tendopio; 9 mijlen W. van Pavia.

DORNOCH, (FRITH OF) een arm van de zee in Schotland, welke het Z. deel van Sutherland van het gr. Ross scheidt. De ingang is 15 mijlen breed, doch wordt langzamerhand smaller tot aan de stad Dornoch waar zij slechts 2 mijlen breed is. 2. Dornoch, Schotsch stadje, gr. Sutherland, aan de N. kust van voorn. baai; zij is zeer oud, heeft 1280 inw., die eene haven, linnenweverij en visscherij hebben.

DORNOCK, Schot. kerspel, gr. Dumfries, zijnde eene vlakte, die zich langs de Solway frith uitstrekt, met 800 inw.

DORNOLL, riv., welke in 't Z. van 't Eng. gr. Montgomery in de Wye valt.

DORNSTETTEN, Wurt. stadje, kreits Schwarzwald, ambt Freudenburg, met 1110 inw.

DORNUM, Han. vlek, vorst. O. Vriesland, met 620 inw. en tabaksfabrijken.

DORO, de Z. O. punt van 't Turk. eil. Negropont. 2. Zeeëngte tusschen Negropont en het eil. Andros.

DOROBAT, Arab. stadje in Yemen, de hoofdstad van een distr., op den top van eenen berg, met eene aanmerkenswaardige gevangenis, handel en eene groote jaarmarkt. Zij werd bij den terugtogt der Franschen verbrand.

DOROG, Hong. dorp, kom. Gran. 2. Heidukken vlek, kom. Szabolos. 3. Twee Hong. dorpen in 't Tolwer kom.

DOROGHASA, Hong. D., kom. Hewesch.

DOROGMA, Hong. D., kom. Borschod.

DOROGOBUSH, Rus. stadje, gouv. Smolensko, aan den Dnieper. 54. 54. N. B.

DOROHOE, stad en hoofdpl. van een distr. in Moldavië, aan een meer, dat door de Sziza, die in dezen omtrek ontspringt, gevormd wordt. Zij is de zetel van den gouv. van Op. Moldavië.

DOROKOI of *Doroboi*, zie Dorohoe.

DOROLSHEIM of *Dorlisheim*, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr Straatsburg, met 1470 inw. en vele landhuizen van Straatburgsche familiën.

DORONINSK, Rus. stad, gouv. Irkutsk, kreits Nertschinsk, aan de Ingoda, in welker nabijheid zwervende Mongolen en Buratten wonen.

DOROSMA, Hong. dorp in klein Cumanië, met 6440 inw.

DOROTHEA, Nederl. vesting op de Afr. kust van Guinea, ten O. van de kaap de Tres Puntas, van de Pruissen gekocht. 2. De voornaamste zilvermijn van het Han. Harzgebergte, met een beroemd waterwerk.

DOROTHEA EILANDEN, het Westelijkste van de Hiëronimus groep in Australië, bij Nieuw Holland, door de Franschen bezocht.

DOROTHEËNTHAL, zie Augustenburg, No. 2.

DORP AUBEIT, Arab. stad in Yemen; 14 mijlen N. van Chamir.

DORP of *Dorppolder*, ambacht in de Nederlanden, in Z. Holland, distr. Rotterdam, in Delftsand; voorheen was daar ook een adelijk huis van dien naam.

DORPAT of *Dorpt*, Rus. stad, gouv. Riga, aan de Embach, met eene akademie, die 120 à 180,000 guld. jaarlijksche inkomsten heeft, en in 1815 omtrent 300 studenten had; ook heeft zij eene boekverzameling van 40,000 boekdeelen; verzamelingen van natuur-, wis- en sterrekundige instrumenten, van natuurlijke zeldzaamheden, scheikundige, werktuigkundige en krijgskundige stukken en modellen; eene snijkamer,

kruid-

kruidtuin, museüm van schilderijen, landkaarten, koperen platen, oudheden, beelden, enz.; verder zijn er opvoedkundige, geneeskundige, heelkundige en verloskundige inrigtingen; een scheikundig laboratorium, een gymnasium, militaire school, vrouwen klooster, 4,500 inw., aanzienlijke jaarmarkt en handel te land. In de 13 eeuw behoorde de stad tot het Hanzé verbond. 58. 22. 44. N. B. 43. 7. 45. L.

DORPE, Han. dorp, vorst. Calenberg.

DORPSBAAI, baai aan de W. kust van Afrika, tusschen de riv. Gubororo en kaap Negro.

DORRA, Perz. stad, prov. Seista; 5 mijlen O. Z. O. van Kin.

DORRE EILAND, onvruchtbaar Austr. eiland aan de W. kust van Nieuw Holland, met eene kleine soort van Kangaro's door de Nederlanders ontdekt en door Fr. geleerden in 1801 bezocht.

DORREGEESV, polder en gehucht in N. Holland in Kennemerland, onder Uitgeest en Markenbinnen.

DORRENBACH, Beij. dorp, regdst. Ned. Rijn, arr. Weissenberg, met 750 inw.

DORRENBERG, Keur Hess. dorp, ambt Ahne, 2½ uur van Kassel. 2. Zie Durrenberg.

DORRIL, een der kleine Hebrides, aan de Z. W. kust van het Schot. eil. Mull. 56. 20. N. B.

DORSCHEID, Nederl. dorp in Luxemburg.

DORSEL, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, kreits Adenau, met 274 inw. en een belangrijk ijzerwerk.

DORSET, Eng. gr. tusschen de gr. Somerset, Wilt, Hampshire, Devon en 't Kanaal, of tusschen. 14. 20. en 15. 53. L. en 50. 30. en 51. 8. N. B. gelegen. Het is 50 Eng. mijlen lang en 36 Eng. mijlen breed, en bevat 46¾ Duitsche V. M., 3 steden en vlekken, 248 kerspelen, 21,262 huizen en 125,690 inw. Ten Z. O. is het schiereil. Purbeck en ten Z. het eil. Portland. De vlakke en hier en daar golvende grond, wordt door meer dan veertig riv. bespoeld, waarvan de Stour, Frome, de Yeo of Ivel, Piddle, Char en Wey de voornaamste zijn, er zijn verscheidene minerale bronnen. Het heeft eene zachte luchtsgesteldheid, en brengt koren, hennep, vlas, ooft, hout, rundvee, schapen, visch, bijen, pijpaarde, ijzer, koper, steenkolen enz. op, terwijl de inw. koren, boter, rundvee, lammeren, kousen, grove wollen stoffen, tapijten, netten, bier, pijpaarde, toetssteen enz. uitvoeren. Het gr. zendt twintig leden (2 voor het gr. en 2 voor elke burgt,) naar het parlement, wordt in 29 hundreds verdeeld en heeft Dorchester tot hoofdpl. 2. Stadsgebied in het gr. Bennington in de N. Amer. Rep., prov. Vermont.

DORSTEN, Pruis. stadje, regdst. Munster, kreits Necklinghausen, aan de Lippe, met 2200 inw. en linnenweverijen.

DORT, zie Dordrecht.

DORTELWEIL, aanzienlijk dorp in 't gebied der vrije stad Frankfort aan de Main, aan de Nidda gelegen.

DORTH, Nederl. adelhuis en Havezate, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, hoofdschoutambt Lochem.

DORTMOUTH, riv. aan de W. zijde van het Afr. eil. Madagascar, welke zich in de baai St. Augustin uitstort.

DORTMUND, Pruis. kreits, regdst. Arnsberg, welke 8 schoutambten en 32,500 inw. bevat. De hoofdpl. Dortmund ligt ten N. van de Eems, aan de Emscher, met 5 poorten, 4 luthersche en 1 roomsche kerk, 3 hospitalen, het *gymnasium Illustre* en 4830 inw., voorname linnenfabr., alsmede fabr. van wollen stoffen, bierazijn, tabak en spijkers, benevens bierbrouwerijen, en veel tuinbouw en handel. Voor de burgt is het oude koningshof. 51. 31. 24. N. B. 25. 6. 26. L.

DORTSHUIZEN, heerl. in de prov. Gelderland, kwart. Arnhem.

DORTSMONDE, een in 1421 verdronken dorp, thans eene visscherij bij de stad Dordrecht in Z. Holland.

DORUM, Han. stadje, hert. Bremen, niet ver van den mond van de Weser, met 600 inw., garenspinnerij en weverijen.

DORYKAAP, door HORSBURG, *Geelvinkpunt* genoemd, de Westelijke punt van de Geelvinkbaai aan de N. kust van Nieuw Guinea ontdekt. o. 46. Z. B. 154. 25. L.

DORY, haven op Nieuw Guinea, 5 mijlen ten Z. van voorn. kaap, alwaar overvloed van water en groenten tot verversching zijn. o. 48. Z. B.

DORZA, Perz. stad, prov. Irak; 60 mijlen N. van Koom.

DORZBACH, Wurt. vlek en kasteel, Jaxtkreits, ambt Mergentheim, aan de Jaxt, met 1450 inw.

DOS, schoone waterval van de Wiesent in Beijeren, Op. Mainkreits, ½ uur van Rabeneck, bij den Riesenburg.

DOSENHEIM, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Elsaszzabern, aan de Zinsel, welke hier uit het gebergte komt, met 950 inw.

DOSITA, eene groote Afr. stad van Man-

Mandingo, 2 m. ten O. van Kamalia.

DOSSE, riv. in de Pruis. prov. Brandenburg, welke bij Massow in het Mecklenburgsche ontspringt, bij Vehlgast in de Havel stroomt, en van Hohenofen af bevaarbaar is.

DOSSENHEIM, Bad. dorp, Neckarkreits, stadtambt Heidelberg, aan de Bergstrasz, met 1126 inw. en eene kerk, die de Roomschen en Hervormden gemeenschappelijk hebben.

DOSSERRAS, kaap aan de Z. W. kust van Afrika, ook Ekeburg punt genoemd.

DOSSOLO, zie Dozolo.

DOTAME, Indiaansch volk in het binnenland van N. Amer., in de nabijheid der Spaansche bezittingen.

DOTINGA, adelijke huizen in Vriesland, een in het dorp Marsum, en een in het dorp Dronrijp, in de Grietenij Menaldumadeel.

DOTIS of *Tata*, Hong. vlek, kom. Komorn, op eenen berg, in 't eigenlijk Dotis en Tovaros verdeeld, met 1 hospitaal, 1 piaristen-collegie, 1 gymnasium, hoofdschool; 8540 inw., fabr., zaagmolens, benevens warme baden. In den omtrek vindt men vele Romeinsche oudheden.

DOTTENWYL, Bad. plaats in Zwitserland, kanton St. Gall, bij de stad St. Gall.

DOTTIGNIES, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, met 3,200 inw.

DOTTINGEN, Wurt. dorpje, Jaxtkreits, aan den Kocher, met 410 inw.

DOUARNENEZ, (PLOUARRÉ) Fr. stadje en kleine zeehaven, dep. Finisterre, arr. Quimper, aan de baai van denzelfden naam, die 4½ mijl lang, en 3 breed is, met 1800 inw., handel, visscherij van makreelen, sardijnen, stokvisch en zeealen.

DOUAB, prov. van Hindostan, tusschen den Ganges en Dschumna, aan den Nabob van Oude onderworpen.

DOUADED, Fr. vlek, dep. Indre.

DOUAY, Fr. arr., dep. van 't Noorden, groot 21 vierk. mijlen, met de kantons Douay, Arleux, Bouchain, Marchiennes, Condé, Orchies, St. Amand, Valenciennes en 183,570 inw.

DOUAY, sterke Fr. stad, gedurende eenigen tijd de hoofdstad van het dep. van 't Noorden, doch nu slechts van een arr., aan de Scarpe, met eene akademie, een lyceüm, artillerie-school, geschutgieterij, scholen voor de teeken- en wiskunde, een natuurkundig kabinet, een chemisch laboratorium, kruidtuin, bibliotheek, genootschappen voor letterkunde, kunsten en akkerbouw, eene beurs, vele kerken, een geregtshof en 18,300 inw., welke een aantal fabrijken van aardewerk, blik, glas, zeep, tapijten, wol, katoen, linnen, kanten en leder; zout- en suikerrafinaderijen, brouwerijen, branderijen, enz.; koren- en expeditie-handel hebben. Geboortepl. van den beeldhouwer JOHAN VAN BOULOGNE. 50. 22. N. B. 20. 44. L.

DOUAY, zie Doué.

DOUAZIT, zie Doazit.

DOUBLE BUSK KEY, klein Amer. eil., bij de Bahamas. 26. 50. N. B. 299. L.

DOUBLE ISLAND POINT, kaap aan de O. kust van Nieuw Holland. 170. 55. L. 22. 55. Z. B.

DOUBLE POINT, kaap aan de N. O. kust van Nieuw Holland. 163. 45. L. 17. 50. Z. B.

DOUBLE SANDY POINT, kaap aan de O. kust van Diemen's land, door Flinders bezocht.

DOUBOSKA, Rus. stad, gouv. Astracan, bij de Wolga, door de Kozakken bewoond.

DOUBS of *Doux*, Fr. riv., ontspringt op het Jura gebergte, en is gedeeltelijk de grensscheiding van Frankrijk en Zwitserland, en valt na eenen val van 80 voet gedaan te hebben, bij Verdun in de Saône.

DOUBS of *Doux*, Fr. dep. naar voorn. riv. genoemd, bestaat uit het O. deel van Franche Comté, ligt tusschen de dep. Jura, Op. Saône, Boven Rijn en Zwitserland, of tusschen. 23. 18. en 24. 49. L. en 46. 46. en 47. 39. N. B. bevat op 102 vierk. mijlen, de 4 arr. Besançon, Beaume, St. Hyppolite en Pontarlier, 28 kantons, 633 gemeenten en 240,800 inw., waaronder 8,000 hervormden en even zoo vele lutherschen. Het land is zeer bergachtig, daar het door een gedeelte der Jura, waaronder de 2634 voet hooge *Rissons*, doorsneden wordt. De grond is steen- en kleiachtig en de luchtsgesteldheid veranderlijk. Men vindt er 30 groote en kleine rivieren, en vele kleine meren. De voortbrengselen zijn: koren (hoewel slechts half genoeg voor de bevolking); wijn (149,546 okshoofden); hout, hennep, paarden, muilezels, ezels, rundvee, schapen (100,000 stuks) geiten, ijzer, enz. Verder levert het jaarlijks 45,000 centenaars boter en 33,000 centenaars Gruyère kaas. Men heeft er 6 groote en 23 kleinere ijzersmelterijen, 31 ijzersmederijen, 3 ijzerdraadfabr. en 2 ijzergieterijen, die jaarlijks 54,000 centenaars gegoten ijzer, 26,000 centenaars staafijzer, 440 cente-

naars

naars ijzerdraad en 5190 centenaars bewerkt ijzer leveren. Ook bloeijen hier de horologiefabr. Het dep. behoort tot het koninklijk geregtshof van Besançon en zendt 3 gedeputeerden naar de kamer.

DOUBTFUL HARBOUR, baai aan de N. W. kust van Tavai Poenammoo, of het Z. gedeelte van Nieuw Zeeland. 208. 56. L. 45. 16. Z. B.

DOUBTFUL ISLAND, eil. in de groote Zuidzee, bij de kust van Nieuw Holland, door VANCOUVER zoo genaamd, daar hij twijfelde of het al of niet met het vaste land verbonden was, doch door FLINDERS minder bezocht. 137. 58. L. 34. 23. Z. B. 2. Eil. in de Stille Zuidzee, door COOK aldus genaamd. 17. 20. Z. B. 226. 8. L.

DOUBTLESS BAY, baai aan de N. kust van Nieuw Zeeland. 191. 26. L. 34. 53. Z. B.

DOUCEEL, Nederl. dorp, prov. Luik.

DOUCHETI, Aziat. stad in Georgië, prov. Kartel.

DOUDEVILLE, Fr. vlek, dep. Ned. Seine, arr. Yvitot, met 3000. inw.

DOUDPOOR, O. Ind. stad, prov. Berar. 100. 56. L. 19. 38. N. B.

DOUDPOOR, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Dinagepore, 10 mijlen O. van de ruïnen van Gour.

DOUÉ, DOUAY, Fr. stad, dep. Mayenne en Loire, arr. Saumur, met 2800 inw.

DOUERO, zie Douro.

DOUET, Fr. stadje, dep. Loir en Cher, met 900 inw.

DOUGLAS, Schot. dorp en kerspel, gr. Lanark, met katoenfabr. en 1870 inw.

DOUGLAS, kleine Schot. riv., 7 m. beneden het dorp Douglas, in de Clyde vallende.

DOUGLAS, Eng. zee- en hoofdplaats op de Z. O. kust van 't eil. Man, aan de boorden van twee kleine riviertjes, met 2630 inw., de groote en veilige haven Mona met de stad door een sterk fort verdedigd. 2. Stad der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, 47 mijlen Z. W. van Boston. 3. W. punt van den ingang van Cook's Inlet. 225. 17. L. 58. 52. N. B. 4. Klein eil. in de Chinesche zee. 131. 43. L. 10. 45. N. B. 5. Klein eil. 10 mijlen van de N. W. kust van N. Amer. 244. 29. L. 54. 58. N. B. 6. Eil. tusschen de Admiraliteits eil. en de W. kust van N. Amer., 20 mijlen lang en 6 mijlen breed; de doortogt tusschen dit eil. en het vasteland is meest door ijs verstopt. 243. 26. L. 58. 16. N. B.

DOUGLAS RIFF, rotsen door kapt. DOUGLASS ontdekt, op 20. 37. N. B. en 156. 40. L.

DOUGLEDY, Eng. riv. van Z. Wallis 3 mijlen Z. van Haverfordwest zich met de Clethy vereënigende.

DOUILLET, Fr. vlek, dep. Sarte.

DOULACHERAM, O. Ind. stad in de distr. van Rajamundry.

DOULETABAD, zie Dowlatabat.

DOULEVENT, Fr. vlek, dep. Op. Marne, met 650 inw.

DOULLENS of *Douelens*, Fr. arr., dep. Somme, groot 14½ vierk. mijl., met de kantons Doulens, Acheux, Bernaville en Domart. De eveneensgen. hoofdpl. ligt aan de Authie en heeft 1330 inw.

DOULTON, Eng. kerspel, gr. Somerset, met 600 inw.

DOUMA, adelijke kasteelen in Vriesland in de grietenijen Rauderhem, Ferwerderadeel, Uittingeradeel en Tietjerksteradeel.

DOUMES, klein eil. op de Z. kust van Frankrijk, niet ver van Marseille. 23. 6. L. en 43. 16. 37. N. B.

DOUNE, Schot. marktvlek, gr. Perth, aan de Teith, bij den mond van de Ardoch, met voorname katoenfabr., herhaalde veemarkten en 1630 inw.

DOUPARA, O. Ind. stad, prov. Berar, distr. Cuddapah. 15. 43. N. B. 96. 50. L.

DOUR, Eng. riv., welke in het gr. Hereford ontspringt, en 12 mijlen N. W. van Monmouth in de Munnow valt. 2. Nederl. kantonshoofdpl., prov. Henegouwen, 9 mijlen W. Z. W. van Bergen; 4550 inw. waaronder vele protestanten.

DOURAPILLY, O. Ind. stad in het distr. van Cicacole.

DOURBES, Nederl. dorp, prov. Namen, met 300 inw.

DOURDAN, Fr. stad, dep. Seine en Oise, arr. Rambouillet, op eenen heuvel, aan de Orge, met 2,870 inw.

DOURGNE, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Castres, aan de Thauron, met 1650 inw. fabr. en minerale bronnen, die eb en vloed hebben.

DOURLACH, Turk. eil. in de Middell. zee, in de golf van Smirna, 1½ mijl lang, en ¾ mijl breed. 44. 46. 45. L. en 38. 31. N. B. Klein Dourlach ligt ½ mijl Z. O. van het vorige.

DOURO of *Duero*, voorname riv. van Spanje en Portugal, welke in het eerste rijk, uit een meer op het gebergte Urbion, niet ver van Durnola, in de prov. Soria ontspringt, Westwaarts meer dan de helft van de breedte van Spanje, in de prov. Leon en Gallicië, en de geheele breedte van Portugal doorstroomt, van welk rijk zij gedeeltelijk de grens-

schei-

scheiding met Spanje maakt. Zij wordt eerst 16 mijlen van haren mond bevaarbaar, en ontvangt in haren loop van 104 mijlen, de Tormes, Pisuerga, Esla, Adaja, Eresma, Valderaguay, Yeltes, Agueda, Ezula, Coa, Sabor, Tamega en anderen, en valt, even beneden Oporto, in den Atl. oceaan. Hare oevers waren in 1812 en 1813 het tooneel van bloedige gevechten.

DOUSSELGHEM, Nederl. dorp, prov. West Vlaanderen, met 1640 inw.

DOUVAINE, Sard. vlek in Savoije, met 750 inw.

DOUVRES, Fr. vlek, dep. Calvados, arr. Caen, met eene sterk bezochte kapel en 2,240 inw.

DOUX, zie Doubs.

DOUZE, (LA) riv. in 't Fr. dep. Landes, welke uit de Pyreneën komt, en beneden Tartas in de Adour valt. 2. Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Perigueux, met 225 huizen.

DOUZY, Fr. stadje, dep. Nièvre, arr. Cosne, met 3600 inw.

DOVARESE, Lomb. Ven. stad, gouv. Milaan, legatie Mantua, aan de Oglio.

DOVE, Eng. riv., welke in de heuvels van de Peak of Derbyshire ontspringt, een groot gedeelte van dit gr. van dat van Stafford scheidt, en, na het bekoorlijk dal *Dove dale* doorloopen te hebben, beneden Burton in de Trent valt. 2. N. Amer. kaap aan de kust van Nieuw Schotland. 44. 20. N. B. 3. Klein Austr. eil. in de Torres straat, aan de N. kust van Nieuw Holland; het is omtrent anderhalve Eng. mijl in den omtrek en met boomen en heesters bedekt. 4. Zandbank aan den mond der Eng. riv. de Dee.

DOVEIN, dorp in Op. Egypte; 2 mijlen Z. Z. O. van Sint.

DOVEKOT of *Duivekot*, een der holen bij Flamborough Head, aan de Eng. W. kust.

DOVER, voorname zeestad in 't Eng. gr. Kent, aan eene kleine riv., die in de haven valt, en aan het Kanaal, in een dal, dat geheel door kalkbergen omringd is, gelegen. Zij heeft twee kerken, terwijl de methodisten, doopsgezinden, kwakers en anderen er hunne bedehuizen hebben. Er is eene vrijschool, eene school van liefdadigheid, een schoon militair hospitaal, onlangs opgerigt, een schouwburg en 7090 inw. De stad wordt door een sterk kasteel verdedigd, terwijl al de naburige hoogten versterkt zijn. Het kasteel, waarschijnlijk van Romeinschen oorsprong, is in de geschiedenis zeer vermaard. De stad is eene der *cinq ports* of vijf havens, en zendt twee leden naar het parlement. De haven kan schepen van 4 à 500 ton bevatten. Hier is de voornaamste overvaart naar Frankrijk. Het Kanaal is hier 12 mijlen breed. Men vindt er ook warme en koude baden, terwijl de zeebaden hier in den zomer zeer bezocht worden. 51. 55. N. B. 19. 54. 51. L. 2. De hoofdstad van het gr. Kent, in de N. Amer. Rep., prov. Delaware, aan de John's Creek, 1 mijl van de baai van Delaware, met 730 inw., die in tarw handelen. Hier worden de jaarlijksche zittingen van den staat gehouden. 302. 35. 45. L. en 39. 10. N. B. 3. Stad in de N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Strafford, aan de Z. zijde van de Cochecto niet ver van haren mond in de Salmon Fall riv. met 2230 inw., eene haven en handel 306. 56. L. en 43. 11. N. B. 4. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. York, aan de Fox Run, welke in de Conewago valt, bij haren mond in de Susquehanna 5. Drie N. Amer. distr., als een in de prov. Massachusetts, gr. Norfolk; een in het gr. Monmouth, prov. New Jersey, en een in Dutchess county, prov. New York, met 2145 inw.

DOVERAN, Schot. riv. valt in de golf van Murray.

DOVERIDGE, Eng. kerspel, gr. Derby, met 720 inw.

DOVERN, Pruis. dorp, regdst. Aken, kreits Erkelenz, met 1800 inw.

DOVEY of *Dyfi*, Eng. riv. in N. Wallis, welke in het Z. van de bergen, die om het meer van Bala gelegen zijn, ontspringt, door Dinasmouthy en Mallwydd loopt, de Machynleth in het gr. Montgomery ontvangt; het gr. Cardigan van dat van Merioneth scheidt, bij Aberdystwith eene goede haven vormt en in de Cardigan-baai valt.

DOVILLE, Fr. dorp, dep. Kandal.

DOVREFIELD, zie Dofrefield.

DOVY, zie Dovey.

DOW, eil. aan de W. kust van Schotland. 12. 28. L. en 57. 55. N. B.

DOW SKERRIES, klippen aan de W. kust van Schotland. 12. 6. 45. L. en 58. 24. N. B.

DOWA, klip in de Ind. zee, bij de N. kust van Java. 128. 59. 15. L. en 6. 34. Z. B.

DOWENTA, klein eil. in de Ind. zee, bij de W. kust van Borneo. 125. 59. 15. L. 1. 15. Z. B.

DOWLAS HEAD, kaap aan de Z. kust van Ierland, in Dingle-baai. 7. 59. 15. L. en 52. 55. N. B.

DOWLATABAD of *Douletabad*, voorheen *Deoghir* en *Tagara*, eene vermaarde stad en sterkte in Hindostan, prov. Aurungabad, in het land van den Nizam; de vesting is op den top van een' berg, welke op de helling, met onderscheidene steenen wallen omgeven is, waarvan de laatste de stad omringt, die dus geheel door het fort bestreken wordt. De inboorlingen houden haar voor onoverwinnelijk, schoon zij menigmalen ingenomen is. Zij is ongezond en sedert Aurungabad in hare nabuurschap gevestigd is, zeer vervallen, doch wordt nog als de sleutel van Decan aangemerkt. 93. 48. L. 19. 52. N. B.

DOWLETKHAIL, distr. in Afghanistan, aan den W. oever van den Indus, op ongeveer 32 N. B. gelegen.

DOWN, Ier. gr., prov. Ulster, tusschen de gr. Antrim, Armagh, de zee en de Iersche zee, of tusschen 11. 20. en 12. 20. L. en 54. en 54. 39. N. B. gelegen, en op 41 vierk. mijl. in 9 steden en vlekken, 60 kerspelen en 26,090 huizen, 201,500 inw. bevattende. Men vindt hier het gebergte Mourns en den Slieve Douard, den tweeden van Ierland, 2,800 voeten hoog, terwijl het land, behalve door den diep in het land indringenden arm van de zee, Lough Strangford en de baaijen Dundrum en Carlingford, ook nog door de riv. Bann, Lagan, Newry en tallooze meren bespoeld wordt. De Bann en Newry zijn door een bevaarbaar kanaal vereenigd, waardoor schepen van 50 a 60 ton tot Lough Neagh kunnen varen; ook zijn er acht staalbronnen. De voortbr. zijn: koper, zwart marmer, leijen, steenkolen, arduinsteen en kristal, weinig hout, ooft en koren, veel aardappelen en haver, weinig rundvee, veel schapen met goede wol, veel paarden en geiten. De inw. bestaan van den landbouw, die, schoon nog voor veel verbetering vatbaar, steeds toeneemt; veeteelt, visscherij en weverijen voor linnen tafelgoed en ook mousselin, terwijl zij vee en deszelfs voortbrengsels, benevens haring, gerst, linnen, enz. uitvoeren. Het land is in 8 baronniën en 60 kerspelen verdeeld, en zendt vier leden naar het parlement. Er worden vele oudheden gevonden. De hoofdstad Down ligt aan het meer Com en de Strangfordbaai, op een schiereiland, met eene haven, 4 kerken, een klein hospitaal, een gevangenhuis, stadhuis en 5000 inw., die eenen goeden linnenhandel hebben en veel aardappelen en mout verzenden. 12. 7. L. en 54. 28. N. B.

DOWN, Schot. vlek, gr. Aberdeen, niet ver van de Devron, met eene sterk bezochte minerale bron en visscherij.

DOWNHAM of *Market Downham*, Eng. stadje, gr. Norfolk, aan de Ouse, met twee week- en twee jaarmarkten en 1770 inw. 2. Eng. kerspel op het eil. Ely, met 850 inw.

DOWNIE, stad in 't binnenland van Afrika, aan den Niger, met eene fabr. van potten, die net gemaakt, maar niet verglaasd, en met groot voordeel in Bambarra en de naburige oorden verkocht worden; 7 mijlen W. Z. W. van Tombuctoe.

DOWNINGS, stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, aan de O. zijde van Brandy-wine creek, gr. Chester, 10 mijlen W. N. W. van Philadelphia.

DOWN PATRICK, zie Down.

DOWNS, zie Duins.

DOWNTON, Eng. vlek, gr. Wilts, aan den Z. Avon, met eene vrijschool en een werkhuis, benevens 2630 inw., die 2 jaarmarkten en fabr. hebben.

DOWREK, Turk. Aziat. stad in Natolië; 10 mijlen N. O. van Boli.

DOWRONIWA, zie Dobrona.

DOXAN, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

DOYE, (LA) Fr. dorp, dep. Jura.

DOYET, Fr. dorp, dep. Allier.

DOYLSTOWN, stad in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Bucks, aan de Delaware; 10 mijlen W. ten N. van Philadelphia.

DOZOLO of *Dossolo*, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan den Po.

DOZULE, Fr. vlek, dep. Calvados.

DRAAIYA, zie Drehyeh.

DRABURG, DRAUBURG, (Opper en Neder) 2 vlekken en kasteelen in den Illyrischen kreits Clagenfurth.

DRAC, rivier in 't Fr. dep. Opper Alpen, welke in het gebergte van Montosier uit verscheidene beken ontspringt, somtijds zeer schadelijk is, en beneden Grenoble in de Isère valt.

DRACE-LE-PANOUX, Fr. dorp, dep. Rhône, een uur van Belleville-sur-Saône.

DRACHÉ, Fr. dorp, dep. Indre en Loire, een uur van St Maure.

DRACHENBURG, Han. stadje, gr. Hoya, aan de Weser; 2 mijlen N. van Nieuburg.

DRACHENFELS, Nassausch stadje, op eenen heuvel, aan den regteroever van den Rijn; 1 mijl Z. O. van Bonn.

DRACHENHÖLLE of *Drakenhol*, hol in 't Hong. kom. Liptau, niet ver van het dorp Demenfalva, hetwelk den geheelen zomer ijs bevat, dat in de lente ge-

vormd wordt en tegen den winter smelt.

DRACHENSTEIN, zie Drakenstein.

DRACHTEN, Nederl. vlek, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, 5 uren O. van die stad; het wordt in N. en Z. Drachten verdeeld, is zeer bloeijend heeft 3000 inw. en verscheidene schoone gebouwen.

DRADATE, zie Dorho.

DRAGA, riv. in het kon. Illyrië, welke tusschen Parenzo en Rovigno in de golf van Venetië valt.

DRAGANTE, riv. in Aziat. Turk., in Caramanië, welke 6 mijlen N. N. O. van Anemur in de Middell. zee valt.

DRAGE, riv. in W. Pruissen, welke in het bosch van Draheim ontspringt, van Hochzeit af bevaarbaar is, en bij Drazig in de Netze valt. 2. Dorp en landgoed in Denemarken, hert. Holstein, distr. Itzehoe, 4 mijlen N. van deze plaats, met het nieuwe slot Friedrichsruh.

DRAGO, riv. in Napels, welke aan de grenzen van Principato Citra ontspringt, en in de golf van Napels valt.

DRAGOE, Deen. stadje op het eiland Amack, bij Koppenhagen gelegen, met 1100 inw., die meestal zeelieden, visschers en loodsen zijn.

DRAGOGNA, riv. in het kon. Illyrië, welke niet ver van Pirano in zee valt.

DRAGOMESTRA, Turk. visschers D., aan eenen kleinen inham van de kust, tusschen de golf van Asta en den Aspro-Potamos, voorheen eene groote stad en vesting, thans zeer arm.

DRAGOMIRETZA, vlek in 't O. deel van Walachië.

DRAGON, kaap aan de N. O. kust van de Spaan. prov. Catalonië.

DRAGONARA, Nap. stad, prov. Capitanata, niet ver van de Fartore, met 1800 inw. en een bisdom.

DRAGON ISLAND, een klein eil. aan de Z. W. kust van Nieuw Holland. 38. 26. Z. B.

DRAGON ROCKS, verzameling van rotsen in de Stille Zuidzee, bij de kust van Nieuw Albion, waar van er vier boven water uitsteken, en verscheidene onder water zijn; de uiterste ligt 3 mijlen N. W. van Point St. George.

DRAGONE, riv. in Napels, welke bij den berg Vesuvius ontspringt, en in de Sarno valt.

DRAGONERA, een der onbewoonde Balearische eil. in de Middell. zee, tot Spanje behoorende, niet ver van Majorka, klein en onbebouwd. 20. 23. 15. L. en 39. 35. N. B. 2. Kaap of landpunt aan de W. kust van het eil. Majorka. 3. Klein eil. bij het eil. Cerigo, een der Jonische eil. 4. Nap. stad in Capitanata, met eenen bisschop.

DRAGONIERA, Sard. stad in Savoije, met 2000 inw.

DRAGOTINO PUNT, kaap op het eil. Corfu, de N. punt van eene diepe baai uitmakende, aan welke een dorp van denzelfden naam ligt.

DRAGSFIORD, Rus. stad, gouv. Finland, bij de golf van Finland; 7 mijlen Z. van Abo.

DRAGTEN, zie Drachten.

DRAGUIGNAN, hoofdstad van het Fr. dep. Var, in een oord, dat rijk aan ooft en wijn is, aan de Pis, met 8 kerken, kamer van koophandel, beurs, *Société d'Emulation*, boekverzameling, kabinet van naturaliën, en 7900 inw., die loodwitfabr., kousen- en lakenweverijen, oliemolens, looijerijen en zeepziederijen hebben. 24. 8. 23. L. 43. 32. 18. N. B.

DRAGUN, zie Dargun.

DRAHA, Darah.

DRAHEIM of *Drahem*, Pruis. dorp en kasteel, regdst. Cöslin, kreits Neu-Stettin.

DRAHENIZ, Boh. vlek, kreits Prachin.

DRAHOTAUSCH of *Drahotusch*, Morav. stadje, kreits Prerau, met 1025 inw.

DRAIN. Fr. vlek, dep. Marne en Loire; 1 mijl W. ten Z. van Ancenis.

DRAINY, Schot. kerspel, gr. Moray, een schiereil., dat door de Moray-frith en de Loch of Spynie gevormd wordt, en 1½ mijl lang en van 1 tot 1⅓ mijl breed is.

DRAISDORF, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, met groote kalkgroeven.

DRAKENBURG, Han. vlek, ambt Nienburg, aan de Wezer, met 650 inw.

DRAKENMONDEN, zie Boco de Huivos, enz.

DRAKENSTEIN, distr. aan de kaap de Goede Hoop, in 1675 door den gouverneur SIMON VAN DER STEL aangelegd; de afdeeling onder den gewonen naam van Stellenbosch en Drakenstein bekend, is van meer uitgestrektheid (zie Stellenbosch), doch het eigenlijke Drakenstein is een gedeelte lands, dat 30 of 40 mijlen van de Kaapstad, aan den voet van hooge bergen gelegen is. Het bevat een gedeelte van het vruchtbaarste land der volkplanting, en twee derde van den wijn, die men aan de kaap brengt, wordt hier geteeld. Dit gedeelte is bijzonder kenbaar door eenen steilen berg, de *Paarl* genoemd, (waarbij een dorp van dien naam), welke uit een stuk rots bestaat, waarvan de O. en W. zijden bijna perpendiculair zijn. Deze rots is voornamelijk uit quartz zamengesteld,

doch

doch met aders van eene andere stof vermengd, welke de oorspronkelijke stof in vierkanten of paralellogrammen verdeelt, die haar, als een door menschen handen gemaakt werkstuk doen aanzien. Een gedeelte van dit distr., de *Fransche hoek* genoemd, is door Fransche vlugtelingen, die na het intrekken van het edict van Nantes, zich hier nederzetteden, en toen eene kleine somme gelds, een stuk land, een span ossen en andere benoodigdheden ontvingen, wel bebouwd. Hunne nakomelingen spreken de Nederduitsche taal.

DRAKENSTEIN, dorp, in, en hoofdpl. van voorn. distr., met landbouw, ooft en wijnteelt.

DRAKE'S BAAI, kom in het midden der eilanden van de H. maagd in W. Indië, 1 à 1½ mijl breed en 2 à 2¼ lang, alwaar de schepen onder het land, en tegen alle winden beschermd liggen kunnen.

DRAKE'S HAVEN, aan de N. W. kust van Amer., ten N. van Californië, door FRANCIS DRAKE bezocht, naar wien zij genoemd is. 261. 24. 45. L. 37. 58. N. B.

DRAKE'S EILAND of *St. Nicholas*, eilandje in Plymouth sound. 13. 38. 45. L. 50. 21. N. B. 2. Eil. ten W. van het Vuurland in Z. Amerika, in 1578 door DRAKE ontdekt.

DRAKE'S KANAAL, vaarwater tusschen de W. Ind. eil. Virgin Corda en Tortola.

DRAKIA, Turk. dorp, prov. Magnesia, O. van Portaria. De inw. drijven handel met de omstreken.

DRAM, Pruis. stadje in Pommeren, boven Stettin, aan den Oder, met eene jaarlijksche linnenmarkt.

DRAMA, Turk. stad in Macedonië, midden in het land, ten N. van de golf van Contessa gelegen, met katoenfabr., tabaksteelt en de overblijfsels eener oude stad; 7 mijlen W. Z. W. van Nicopoli.

DRAMANET, voorname koopstad in het W. van Afrika, aan den boven Senegal, waarvan de inw. vooral op Tombuctoo handelen. Voorheen hadden de Franschen hier het fort St. Joseph.

DRAMBURG, Pruis. kreits, regdst. Cöslin, welke op 25 vierk. mijlen 2860 huizen en 21,300 inw. bevat. De hoofdpl. Dramburg ligt aan de Drage, heeft 1810 inw., welke fabr. voor laken, handschoenen, linnen en hoeden, benevens looijerijen, vee- en wolmarkten hebben.

DRAMMEN, zie Bragnères.

DRAMMORAGH, Ier. dorp, prov. Ulster, gr. Tyrone.

DRAMSEN, meer in Pruissen, uit hetwelk de riv. Elbing haren oorsprong neemt.

DRANCE, kleine riv. in 't Zwitsersch kanton Wallis, welke uit twee armen ontstaat, van welke de Oostelijke in Bagnesdal, uit den Gletscher van Chermontana, en de Westelijke aan den voet van den St. Bernhard uit den Gletscher Volsore ontspringt. Zij is tamelijk rijk aan water, stroomt over, waardoor zij, vooral in 1818, veel schade deed, en vereenigt zich, na eenen loop van weinige uren van het Z. O. naar het N. W., bij Martigny met de Rhône.

DRANOUTRE, Nederl. dorp, prov. West Vlaanderen, met 970 inw.

DRANSFELD, Han. stad, vorst. Göttingen, tusschen de Leine en de Weser, met 1130 inw. In den Dransberg zijn schoone bazaltkegels en groeven. De straten zijn met steenen uit deze bergen belegd.

DRANGUET, landpunt op de W. kust van Frankrijk, in 't Kanaal, Z. Z. O. van kaap Barfleur.

DRAPANO, voorgebergte op de N. kust van het eil. Candia, tusschen de steden Canea en Rettimo.

DRAPUHLID, berg op IJsland, waar men een aanmerkenswaardig soort van versteend hout vindt, hetwelk uiterlijk veel naar houtskool gelijkt, doch zwaarder is, en dikwijls met calcedoon vermengd is.

DRAS, zie Kishme.

DRASKIRCHEN, zie Traiskirchen.

DRASOMARCHT, zie Dereeske. No. 2.

DRAU, DRAVE of *Draw*, riv. in het kon. Illyrië, ontspringt bij Toblach in 't Pusterthal in Tirol, wordt bij Villach bevaarbaar, neemt de Gurk, de Glan, de Lavant en de Muhr op, scheidt Croatië en Slavonië van Hongarije, bevat stofgoud, en valt, na eenen loop van 63 mijlen, beneden Essek, bij het slot Erdödi, in den Donau.

DRAUBURG, zie Draburg.

DRAUCKE, zie Drebkow.

DRAUSEN, meer in W. Pruisen, bij de stad Elbing, ontlast zich in het Frische Haff.

DRAVE, zie Drau.

DRAVIDA, oude naam van het Z. O. gedeelte van het O. Ind. schiereil., zich uitstrekkende van de riv. Palar tot kaap Comorin, en Baramaul en Coimbetoor bevattende.

DRAVIEL, Fr. dorp, dep. Seine en Oise, arr. Corbeil; met 970 inw.

DRAW, Afgh. stad, prov. Segestan,

20 mijlen N. W. van Zareng.

DRAWAN of *Holzgau*, Han. landstreek vorst. Luneburg, ambt Lüchow, tusschen de Elmenau en de Jeetze, wier bewoners van de Wenden afstammen.

DRAWENZ, DRAWITZ, DRWENCA of *Drewenz*, Pruis. riv. in de prov. Pruisen, uit het meer Drawenz voortkomende en 1 mijl boven Thorn in den Weichsel vallende.

DRAWNIK, zie Trawnik.

DRAY, naauwe doorgang van de Theems, tusschen de Engelsche eilanden, Elmeley en Sheppey.

DRAYAUX, Fr. D., dep. Dordogne.

DRAYTON, Eng. stad, gr. Salop, aan de riv. Tern, met 2 jaarmarkten en 3560 inw., waarvan twee derde door handel en manufacturen bestaan.

DRAYTON, verscheidene Eng. kerspelen dragen dezen naam, doch zijn niet van aanbelang, daar de bevolking nooit boven 500 inw. loopt.

DRAZIG, meer in 't Pruis. regdst. Cöslin, 1½ mijl lang en ¾ mijl breed.

DRAZKOW, Poolsch stadje, aan de Wieprz, met 65 huizen.

DREADFUL, bank aan den mond der Eng. rivier de Humber.

DREBACH, Saks. dorp, ambt Wolkenstein, in het Erzgebergte, met 1820 inw. en fabr.

DREBKAU, DREWKO, DREBKOW of *Draucke*, Pruis. stad, regdst. Frankfort, kreits Kalau, met brouwerijen, branderijen, fabrijken en 750 inw.

DRECHSLERBERG, berg in Saksen, prov. Lausitz, 2,421 voeten hoog.

DRECHTERLAND, Nederl. landstreek in N. Holland, omstreeks Enkhuizen.

DRECHTER VRIEZEN, oude naam der bewoners van Drechterland.

DRECKBURG, Pruis. heerl., regdst. Minden.

DRECKSODERNHEIM, zie Odernheim.

DRÉE, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

DREFFÉAC, Fr. D., dep. Ned. Loire.

DREGEL, Hong. dorp en kasteel, Groot Honter kom.

DREGHORN, Schot. kerspel en dorp, gr. Ayr: het kerspel is 2½ mijl lang, en van ⅓ tot 1 mijl breed; het dorp ligt aan de Annock, en heeft 800 inw.

DREHANCE, Nederl. dorpje, prov. Namen, met 144 inw.

DREHBACH, Saks. stadje, 9 mijlen Z. W. van Freyburg, met kantfabr.

DREHEMI, Arab. stad in de prov. Yemen, 6 mijlen Z. O. van Hodeida.

DREHNA, Pruis. dorp, regdst. Frankfort, met een kasteel, 2 riddergoederen, 5 schansen, 40 huizen, 400 inw. en sterke schapenteelt. De heerl., waarvan het de hoofdpl. is, heeft 13 dorpen en 1600 inw.

DREHNIOW, zie Deregnyo.

DREHYEH, DREHYE, DERAJE, Arab. hoofdst. der Wahabis, prov. Nedsjed, 90 uren W. van Bassora en 130 uren O. van Medina of ongeveer 63 L. en 26. N. B., aan beide zijden van de kom Wadyhenisch, die 60 mijlen lang en ⅙ uur breed is en 's winters door het van de bergen komende water, opgevuld wordende, de tuinen der inw. onder water zet. De stad is 2 uren lang en ½ uur breed, met de voorsteden Tereif en Bedscheire, de eerste is de woonplaats van EMIR SEHUD, en de laatste van den Kadi; verder met 28 moskeën, 30 collegiën tot onderwijs der jeugd, 2500 steenen huizen en 15000 inw.

DREI BRÜDER INSEL, eil. ten Z. van 't Prinsen eil., in de golf van Guinea.

DREI BRUNNEN, zie Erfurt.

DREIEICHISCHES GEBIET, distr. van 3 mijlen lang en 2 breed, met schoone bosschen, niet ver van Hanau en Frankfort aan de Main, met 6 dorpen en voor het grootste gedeelte, den graaf VAN ISENBURG, en voor het andere gedeelte aan Keur Hessen en aan het gr. hert. Hessen behoorende.

DREIEN, Saks. stadje, kreits Vogtland.

DREIGLEICHEN, 3 bergen tusschen Arnstadt, Gotha en Erfurt, op ieder van welke een slot stond, die weder gelijkvormig op gebouwd worden. Wachsenburg en Muhlberg zijn vervallen.

DREIHAKEN, Boh. vlek, kreits Saatz, waar zuiver koper gevonden wordt.

DREIHERRENSPITZ, berg in de Rhetische Alpen, op de grenzen van Oostenrijk en Illyrië.

DREYE, Nederl. buurt, prov. Luik, met 60 inw., 2 mijlen van Huy.

DREIKIRCHEN, zie Echtmiazum.

DREISCHOR, Nederl. dorp, prov. Zeeland, eil. Schouwen, met 670 inw.

DREISZIGACKER, Saks. Meiningsch dorp, met 54 huizen, een instituut voor onderwijs, kabinet van naturaliën en 230 inw.

DREITSCH, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg.

DREIZEHN GEMEINDEN, Lomb. Ven. distr., in het ruwste en onvruchtbaarste deel der legatie Verona, gedeeltelijk op het Lessinische gebergte, met 50,000 inw., van Duitsche en denkelijk Allemannische afkomst. Zij hebben bijzondere vrijheden en eenen eigenen raad, die in de dorpen Velo en Erbezzo vergadert. Zij vormen 10 kerspelen en be-

staan

staan van den houthandel en veeteelt.

DRELINCOURT, Fr. dorp, dep. Oise.

DREMMEN, Pruis. dorp, regdst. Aken, met 700 inw.

DREMPT, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, aan den Ouden IJssel, met het landgoed, *de Ulenpas*, alwaar LODEWIJK XIV in 1672 zijnen intrek nam.

DRENGELBURG, zie Trendelburg.

DRENGFURT, Pruis. stadje, regdst. Koningsberg, met 1250 inw. en eene voorstad van dien naam, met 1270 inw.

DRENNELBURG, zie Trendelburg.

DRENSTEINFURT, Pruis. marktvlek, regdst. Munster, aan de Werse, met 900 inw. en een slot.

DRENTHE, de kleinste der Nederl. provinciën, in het N. O. des rijks, tusschen de prov. Groningen, Vriesland en Overijssel, het Han. gr. Bentheim en het Munstersche; of tusschen 23. 41. en 24. 38. L. en 52. 37. en 53. 17. N. B. gelegen, op 37¼ vierk. mijl., in 2 steden, éene vesting en 37 dorpen, 46,480 inw. bevattende. De lucht is er gezond, maar zeer fijn, zoo dat hier, volgens sommigen, meer teringachtige menschen, dan wel in andere oorden van ons vaderland gevonden worden. De grond is over het algemeen hoog en zandig, en wel niet zeer vruchtbaar, doch geschikt om, goed bemest zijnde, zware rogge, boekweit, garst, aardappelen en vlas voort te brengen, terwijl de Drentsche hop voor de beste in de Nederlanden gehouden wordt. De hooge veengronden leveren de bekende lange turven en worden naderhand zeer gemakkelijk in goed wei- en bouwland herschapen. Ook zijn er eenige heidevelden, die talrijke kudden schapen voeden en vele bijen, die eene aanzienlijke hoeveelheid honig doen verzamelen, terwijl de korhoenders bijna alleen aan deze prov. schijnen eigen te wezen. Bijzondere opmerking verdienen hier: 1. de oude zoogenoemde grafheuvels, 2. de grafheuvels (Tumuli), die begraafplaatsen zoo van de oude inw. des lands, als van de Romeinen bevatten en in welke men steenen vazen (urnen) met asch der verbrande lijken, enz. aantreft, alsmede de Hunnebedden, bijzonder in de omstreken van Rolde, Eekst, Sleen, Emmen, enz., die sommigen van Celtischen oorsprong meenen te zijn, en uit ruwe, zeer groote steenklompen, die geregeld op en nevens elkanderen geplaatst zijn, bestaan. De heer WESTENDORP heeft er meer dan 30 bezocht. In het kort, de grond is ook voor den liefhebber van natuurlijke historie van veel belang, en men kan met regt veel van de in 1819 te Assen opgerigte maatschappij, tot onderzoek van de *oudheden en geschiedenissen van Drenthe* verwachten. Men vindt er verder goed weiland en goede bosschen met eiken- en dennenboomen, benevens slangen, adders en hazelwormen. De voornaamste riv. zijn: het Drentsche diep, de Havelter A, de Smidtervaart, de Reest, de kleine Vecht, de Nieuwe Grift, enz. De prov. zendt 1 lid tot de vergadering der staten generaal, heeft 24 leden in de staten vergadering en 7 bij de gedeputeerde staten, terwijl zij niet in arr. maar in de kantons Assen, Dalen, Hoogeveen en Meppel verdeeld wordt. Assen is de hoofdst.

DREPANI, kaap aan de O. kust van Griekenland. 42. 11. 45. L. 39. 56. N. B.

DREPANO, Turk. baai en haven van Morea, aan de golf van Lepanto; de ouden noemden dezelve *Panormus*, van wegen een dorp, dat iets O. waarts lag; 18 mijlen W. ten N. van Corinthe.

DRESDEN, Saks. ambt, Meisnerkreits, dat 3 steden, 168 heele of gedeelten van dorpen en 81,230 inw. bevat.

DRESDEN, hoofd- en residentiestad van het kon. Saksen en van den Meisnerkreits, ter plaatse waar de Weiszeritz in de Elbe valt, welker beide oevers door eene schoone brug met elkander vereenigd zijn. Zij bestaat uit 3 deelen, de *Altstadt* (de residentie met 3 voorsteden), *Friedrichstadt* (voorheen Ostra, door de Weiszeritz van het vorige gescheiden) en *Neustadt*, aan de Oostzijde der Elbe. De stad is zeer schoon gebouwd, heeft 6 poorten, 14 uitgangen in de voorsteden, 5 voorname markten, 61 hoofdstraten, 18 kerken, 3 hospitalen, 5 ziekenhuizen, 1 wees-, 1 vondelingshuis en 42,000 inw. De voornaamste gebouwen der Altstadt zijn: het residentieslot, onregelmatig gebouwd, doch met vele schoone vertrekken: de kapel van het slot met meesterlijke schilderstukken; de handbibliotheek des konings en het beroemde groene gewelf, uit eene buitengewone rijke verzameling van edelgesteenten, goud, zilver, kristal, barnsteen, ivoor, enz. bestaande, waaronder bijzonder eene onvergelijkelijke onix bewonderd wordt, en welke verzameling op meer dan 12 milloen guldens waarde geschat wordt; de zeer fraaije Roomsche kerk naast het slot, een lang vierhoekig gebouw, waarop nog een tweede gebouw van kleineren omtrek gezet is, op hetwelk de schoone toren staat; twee gallerijen met standbeel-

den omringen de beide gebouwen; de toren heeft 3 rijen zuilen boven elkander; — het koperen dak kan men van beneden niet zien. Van binnen is zij voortreffelijk aangelegd, heeft 9 altaren met heerlijke schilderijen, en een' grond van wit en blaauw marmer: verder de Vrouwenkerk, de Sophia of Slotkerk met een marmeren altaar; de Stalgebouwen met de prachtigste verzameling van schilderijen; de wapenkamer, waarin eene verzameling van wapenen en krijgstoerustingen in 36 vertrekken; het paleis der prinsen, met eene bibliotheek van 10,000 boekdeelen; de opera, de Zwinger, eene vrije plaats, door voortreffelijke gallerijen, 6 pavillons en 4 portalen omringd, en waar men eene kunstverzameling van natuurlijke zeldzaamheden vindt; de heerlijke boekverzameling van 200,000 boekdeelen, 4000 handschriften en 12,000 landkaarten in 23 vertrekken en eene prachtige zaal van het Japansche paleis, (nu het Augusteüm) met oude standbeelden. Verder merken wij hier nog op: het munt- en porselein-kabinet; de schouwburg, het paleis van Brühl, het tuighuis, de geschutgieterij, de kanselarij, het land- en raadhuis en de munt. In de voorsteden vindt men de zomerpaleizen van prins ANTON en prins MAXIMILIAAN, met voortreffelijke tuinen, sterrewacht en zeldzame gewassen. In de Friedrichsstad is het Maccalines paleis en tuin. Naar de Neustadt gaat men over de Augustinbrug, de schoonste in Duitschland, op 17 pijlaren rustende en van dubbele rij- en voetpaden, ijzeren leuningen, en lantarens aan beide zijden voorzien. Hier vindt men het zoogenoemde en reeds aangehaalde Japansche paleis, met eenen tuin en groote verzamelingen, het commandants- en raadhuis, het kadettenhuis met de rijbaan, de barakken, de Driekonings kerk en de magazijnen. Voorname inrigtingen te Dresden zijn: de akademie der schoone kunsten, de ridder akademiën, een genootschap voor de mineralogie, de militaire artillerieschool, de veeartsenijkundige school, het heel- en geneeskundig collegie, het seminarium, de krijgsschool, het instituut voor blinden en nog eene menigte inrigtingen voor het lager onderwijs en van liefdadigheid. De inw. hebben fabr. van papier, tapijten, was, loodwit, speelkaarten, verlakt blik, marokkijn, aardewerk, strohoeden, handschoenen, katoen, wiskundige-, muzijk- en andere instrumenten, poeder, laken, lint, kousen, uitmuntende glas- ijzer- en staalwaren, als mede eene voortreffelijke spiegelmakerij, looijerijen, enz. Veel heeft deze stad door oorlogen geleden, bijzonder echter van de jaren 1813 tot 1815, dat nog versch in het geheugen is. Thans zijn de vestingwerken in aangename wandelwegen veranderd. Aan gene zijde der Elbe is Pillnitz, een koninkl. lustslot, met eene opera, en de Borsberg, met fraaije gezigten. 51. 3. N. B. 31. 21. 44. L.

DRESDENERHEIDE, groote boschachtige en zandige vlakte, ten O. v. Dresden.

DRESKOWITZ, Moravisch marktvlek, kreits. Znaim.

DRESNIOK, Oostenr. grensvesting op de Illyr. grenzen.

DRESUM of *Driesum*, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij Dartumadeel.

DRESVIANIA, Rus. Aziat. stad, gouv. Tobolsk, aan de riv. Vagai.

DREUMEL, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Nijmegen; 1170 inw.

DREUX, Fr. arr., dep. Eure en Loire, groot 28 vierk. mijlen, met de kantons Dreux, Anet, Brezolles, Chateauneuf, la Ferte-Vidame, Nogent-Roulebois en Senonches en 71,500 inw. De hoofdpl. Dreux ligt aan de Blaise, heeft 1 kasteel, 3 kerken, 1 hospitaal, regtbank van koophandel, laken-, leder- en linnenfabr. en 5440 inw.

DREVE, zie Druye.

DREVENICK, Croatisch vlek en kasteel, prov. Carlstadt.

DREWENZ, zie Drawenz.

DREWIN, zie Druin.

DREWKOW, zie Drebkow.

DREWSTEIGNTON, Eng. kerspel, gr. Devon, met 960 inw.

DREY, Nederl. dorp, prov. Luik.

DREYHACKEN, zie Dreihaken.

DREYOE, klein Deen. eilandje, ongeveer 1 mijl ten Z. van Funen.

DRIANKES-BAAI, naaste baai, aan de tafelbaai, bij de kaap de Goede Hoop.

DRIBENTZ, zie Drawenz.

DRIBURG, Pruis. stadje, regdst. Minden, met 3 poorten en 1450 inw.

DRICOURT, Fr. D., dep. Ardennes.

DRIDA, Afr. prov. van het voormalig rijk Habesch.

DRIEDORF, stadje in 't hert. Nassau, met 700 inw.

DRIEËENIGHEIDS EILAND, onbewoond eil., ten N. W. der Ververschings eil., ten W. van Z. Afrika. 2. Eil. bij het Braz. gouv. Rio Janeiro.

DRIEBERGEN, Nederl. dorp, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, met 400 inw.

DRIEBERGEN, (DE) Austr. eil. tot de Nieu-

Nieuwe Hebriden behoorende.

DRIEBRUGGE, Nederl. buurt in Z. Holland, aan de vaart naar Gouda.

DRIEBROEDERS, 5 heuvels aan de Oostkust van Nieuw Holland, door COOK dus genoemd; de Noordelijkste is de grootste, het naast aan de zee en ligt volgens FLINDERS op 170. 24. 45. L. en 31. 43. Z. B.

DRIE GEBROEDERS, N. Afr. eil., ten O. van kaap Serrat, op de Barbarijsche kust. 2. Eiland tot den archipel der Chagos bank behoorende.

DRIE GEZUSTERS, Afr. eil., onder Mauritius (Isle de France) behoorende, en ten O. van hetzelve gelegen.

DRIEHUIZEN, Nederl. buurt in N. Holland, kwart. Alkmaar; 30 huizen.

DRIEKONINGEN EILAND, 3 Austr. eil. ten N. van Nieuw Zeeland, tusschen eenige rotsen, waardoor zij des te schooner uitkomen. De heer NICHOLAS noemt dezelve zoo schoon, dat zij het penseel van eenen CLAUDE of SALVATOR ROSA waardig zijn. Zij zijn allen onbewoond, maar op het grootste zijn eene menigte wilde geiten en varkens. Bijzonder merkwaardig is het dat het hier wemelt van duizendbeenen, welk insect echter op Nieuw Zeeland, dat er slechts 15 Eng. mijlen van af is, onbekend is.

DRIEL, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Thiel, aan den Rijndijk, met 680 inw.

DRIEL, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Thiel, aan de Maas, met 2200 inw.

DRIEMANSPOLDER, Nederl. polder in Z. Holland, groot 900 morgen onder Zoetermeer en 200 onder Wilnis.

DRIENCOURT, Fr. dorp, dep. Somme.

DRIESDORF, Beij. dorp, Rezatkreits, 2 uren van Ansbach.

DRIESEN, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, aan de Netze, met 6 poorten, handel, scheepvaart, fabr. en 2560 inw.

DRIESFIELD, (GROOT) Eng. vlek in het O. van 't gr. York, met wol- en katoenfabr., vier jaarmarkten en 1860 inw.

DRIEPUNTIGE KAAP, ligt aan de Afr. Goudkust, 1 uur W. van het Nederl. fort Akodo. 2. Afr. kaap aan de kust van Benguela.

DRIESTEENEN, drie klippen aan het Z. einde van het Liparische eil. Didyme.

DRIEWEGE, Nederl. dorp en heerl., prov. Zeeland, op Z. Beveland; met Koudorp bevat deze heerl. 400 inw.

DRIFFIELD, zie Driesfeld.

DRIFFIELD KANAAL, begint aan de Eng. riv. Huil en loopt 13 mijlen ver naar Driffield.

DRIFO, Zweed. eil., aan de W. zijde van de golf van Bothnië. 34. 54. L. 62. 28. N. B.

DRIGHLINGTON, Eng vlek in het W. gedeelte van 't gr. York, met 1360 inw., handel en fabr.

DRIGNAC, Fr. dorp, dep. Cantal.

DRILLO, riv. op 't eil. Sicilië, Val di Noto, welke $1\frac{1}{2}$ mijl Z. O. van Terra Nuova in de Middell. zee valt.

DRIMANA POINT, Ier. kaap, aan de N. W. kust van de baai van Donegal.

DRIMBORN, Pruis. dorp, regdst. Aken, kreits Gemünd, met 700 inw.

DRIMMELEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband. distr. Breda, heeft met Made eene Roomsche en twee Gereformeerde kerken en 1150 zielen.

DRIN of *Drino*, 2 riv. in Turkije, prov. Rumilië. De Drin Bianco ontspringt op de Dinarische Alpen, aan de Bosnische grenzen, en de Drin Negro komt uit het meer Ochri op de grenzen van Macedonië; beiden vereenigen zich op 38. 30. L. 42. 10. N. B., nemen eenige andere riv. op, scheiden Albanië van Dalmatië, en storten zich, met twee armen en zeven monden, bij Alessio in de Adriatische zee, waar zij de golf Drino vormen.

DRINA of *Drino*, riv. in Turkije, prov. Bosnië, op de grenzen van Servië, uit het, tot de Dinarische Alpen behoorende Carenische gebergte ontspringende, scheidt Bosnië van Servië, neemt de Tara, Piwa en Limus op en valt beneden Drinowar, tegenover Ratscha in de Save. Zij bevat stofgoud, waarvan de inzameling echter door de Turken belet wordt.

DRINAVAR, sterk. Turk. stadje in Servië, op een eil. in de Drina.

DRINAZA, riv. van Servië, valt in de Save, 14 mijlen W. van Sabacz.

DRINGENBURG, Pruis. stadje, regdst. Minden, aan de Oese, met 750 inw.

DRINKLER, Nederl. D. in Luxemburg.

DRINO, zie Drin.

DRINOVAR, zie Drinavar.

DRIPA, Rus. stad aan de Duna, 12 uren W. van Polocz.

DRIPSEY, Ier. riv, die 3 mijlen W. van Cork in de Lee valt.

DRIS, Perz. stad in Farsistan; 20 mijlen W. Z. W. van Schiras.

DRISSA, Rus. riv., welke bij de stad Drissa in de Duna valt.

DRISSA, Rus. stad, gouv. Witebsk, aan den regter oever der Dwina.

DRISTA, Turk. stad van Bulgarië, aan

aan den Donau.

DRISTRA, zie Silistria.

DRIVA, riv. in Noorwegen, ontspringt op de Sneehatta, zijnde een hooge berg van de keten van Dofrefield, en valt in de golf van Komsdab.

DRIVASTO, Turk. stad van Albanië, aan de Chiri.

DRIVENICO, zie St. Gregoria.

DRIXO of *Mitauische beek*, Rus. beek, gouv. Koerland, bij Mitau ontspringende en eenige wersten van daar ten N. in de Aa vallende.

DROBAK, Noorw. vlek in Aggerhus, aan de golf van Christiania.

DROBEL, Anhalt-Bernburgsch dorp, aan een kanaal van de Saale.

DROBIN, Pool. stadje, waiw. Plock, met 780 inw. 37. 44. 30. L. 52. 44. N. B.

DROCHTERESEN, Han. kerspel en dorp, hert. Bremen, met 126 huizen.

DROGDEN, kanaal tusschen de Deen. eil. Amak en Saltholm, de eenigste veilige doortogt voor linieschepen naar de Oostzee.

DROGED is volgens MALTEBRUN de oude naam van Nieuw Schotland en Nieuw Engeland; het werd in de 14 eeuw bewoond door naakt loopende menscheneters.

DROGHEDA, Ier. zeestad en haven in 't gr. Louth, door de riv. de Boyne omringd; zij is digt en regelmatig gebouwd en in twee kerspelen verdeeld; de haven is vrij veilig, doch eene bank in deszelfs mond belet meestal het binnenloopen van zwaar geladene schepen. De handel bestaat in koren en steenkolen. De stad is zelve een gr., zendt een lid in het parlement, en telt 15,000 inw. 11. 24. L. 53. 43. N. B.

DROGIGIN, Pool. stad op de Don.

DROHMSDORF, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, Striegauer kreits, met leigroeven.

DROHOBYCZ, Galicische stad, kreits Sambor, aan de Tysmienica, met 1 kasteel, 2 kerken, 1 synagoge, 1 klooster, zoutziederij, (jaarlijksch 74,000 Cent.) 900 huizen en 7150 inw.

DROHYCZIN, Rus. stad, gouv. Bialystok, aan de Bog, met 4 kerken, 5 kloosters 1 seminarium en 940 inw.

DROHYCZIN, Rus. stad, gouv. Slonim.

DROISZIG, Pruis. vlek, regdst. Merseburg, aan de beek Oese, met 600 inw.

DROISY, Fr. dorp, dep. Aisne. 2. Fr. dorp, dep. Eure.

DROITECOURT, Fr. dorp, dep. Oise.

DROITWICH, Eng. stad, gr. Worcester, aan de Salwarpe, met een kanaal op de Saverne, 3 kerken en 2080 inw. Men vindt hier eene schoone zoutziederij, waartoe het zoute water 110 voeten diep moet opgetrokken worden en die jaarlijks 26,000 centenaars zout oplevert. 2 m. N. O. van Worcester.

DROLENVAL, Nederl. dorp, prov. Luik, met 150 inw.

DROLSHAGEN, Pruis. stadje, regdst. Arnsberg, met 525 inw. en looijerijen.

DROMANET, Afr. dorp in Senegambië, rijk Galam, met 4000 inw., meestal Marabuten, die op Tombuctoe handelen.

DROME, Fr. onbevaarbare riv., bij de Alpen, aan den ingang van Val de Drome, ontspringende, en zich tusschen Montelimart en Valence, bij La Voulte, na eenen loop van 15 Fransche mijlen in de Rhône stortende.

DROME, Fr. dep., van bovenstaande rivier deszelfs naam ontleenende. Het maakt het Z. W. gedeelte van Dauphiné uit, bevat het prinsdom Oranje, en ligt tusschen de dep. Isère, Opper en Neder Alpen, Vaucluse en Ardèche, of tusschen. 22. 27. en 23. 22. L. en 44. 19. en 45. 16. N. B., groot 124 vierk. mijl., met 253,400 inw., waaronder 34,000 Hervormden. Het land is door de nabij zijnde Alpen, bergachtig, en wordt door de Rhône, Isère, Drome en verscheidene bergstroomen doorsneden. De grond is er niet zeer vruchtbaar en de lucht dikwerf guur. De voortbr. zijn: moerbeziën, zijde (3,000 cent.), amandelen, kastanjes, noten, wijn, olijven en een weinig koren. Men vindt er weinige fabr., behalve in sommige steden, die laken-, wol- en katoenfabr. hebben. De uitvoer bestaat in het bovenstaande, behalve koren, waarvan jaarlijks nog 150,000 centenaars worden ingevoerd. Het zendt drie gedeputeerden naar de kamer, en wordt verdeeld in 4 arr., als: Valence, Die, Nyons en Montelimart, in 26 kantons en 360 gemeenten. De hoofdstad is Valence.

DROME, Fr. riv., dep. Calvados, welke eenigen tijd onder den grond voortloopt, en tegelijk met de Aure in zee valt.

DROMEDAR, kaap en baai, ten Z. der Botanybaai in Nieuw Holland. 36. 18. Z. B.

DROMEDARISBERG, berg aan de Z. O. kust van Nieuw Holland, volgens FLINDERS 3000 Eng. voeten hoog en op 167. 50. 45. L. en 36. 19. Z. B. gelegen.

DROMERA, Afr. zeehaven op de Tandkust, met zeer onbeschaafde inw.; 60 mijlen N. O. van kaap Palmas.

DROMERSHEIM, Hes. dorp, Rijnprov., bij Bingen, met 620 inw.

DROMESNIL, Fr. dorp, dep. Somme.

DROMLING, moerassig bosch, tusschen 't Pruis. regdst. Maagdenburg, de Han. prov. Luneburg, en het Brunswijksche, 129,325 morgen groot, en door de riv. de Ohre doorstroomd; sedert 1783 is een gedeelte droog en vruchtbaar gemaakt.

DROMO, klein Turk. eil. in den Archipel, ten O. van Scopolo, slecht bevolkt. 41. 46. L. 39. 28 N. B.

DROMORE, DRUMMORE, Ier. stadje, gr. Down, aan de Lagan.

DRON, Schot. kerspel, lands. Perth, 1 à $1\frac{1}{3}$ mijl lang, en 1 mijl breed, met 500 inw.

DRONE, Fr. stadje, dep. Loir en Cher, met 900 inw.

DRONERO, Sard. stad in Piëmont, prov. Coneo, aan de Maira, waarover eene ontzagverwekkende brug, met een' overouden bezienswaardigen toren, 7kerken, linnenweverij, handel en 6,340 inw.

DRONFIELD, Eng. dorp, gr. Derby.

DRONGELEN, Nederl. dorpje, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 300 inw.

DRONNE, kleine Fr. riv., dep. Gironde, bij Coutras in de Ille vallende.

DRONNINGBORG, Deen. kon. ambt en verwoest kasteel in Jutland, stift Aarhuus.

DRONRYP, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grieteny Menaldumadeel, nu arr. Leeuwarden, met 1000 inw.

DRONTHEIM, stift van Noorwegen, tusschen Bergen, Aggerhus, de Zweedsche grenzen en Nordland, of tusschen 20. 13. en 49. 15. L. en 62. 20. en 71. 11. 40. N. B., op 1057 vierk. mijlen, 2 ambten, 8 voogdijen, 9 schrijverijen, 3 koopsteden, 1 bergstad, 8 proostdijen, 60 kerspelen, 141 kerken en kapellen, benevens 253,550 inw. bevattende. Men vindt er 3 kopermijnen, waaronder de beroemde mijn van Roräs, en aan de kusten, gerst, haver, visch en aardappelen.

DRONTHEIM, Noorw. ambt in voorn. stift, hetwelk 94,450 inw. bevat. Het is meestal bergachtig, en heeft weinig landbouw, die echter meer en meer verbetert.

DRONTHEIM, Noorw. stad, hoofdstad van voorn. stift en ambt, in oude tijden de verblijfplaats der koningen, en thans eene der bloeijendste steden van het rijk, aan eene golf van de Noordzee en den Zuidelijken oever van de Nid, zeer geschikt tot den koophandel gelegen, met wijde en breede straten. Zij is de zetel van den stiftambtman en van den bisschop. Men vindt er 1 hoofd- en 2 andere kerken, (waarvan de hoofdkerk een der oudste gebouwen van Noorwegen is, en in het koor de afbeeldsels der oude bisschoppen levensgrootte, benevens onderscheidene merkwaardigheden bevat) 1 arm- en weeshuis, 1 tucht- en werk- en 1 tuighuis; een genootschap der vrije kunsten, met een kabinet van naturaliën, en eene zeer goede bibliotheek; eene Latijnsche school, seminarium voor jonge Laplanders, (anderen zeggen voor het onderwijs van jonge lieden in de taal der Laplanders) 1318 meestal houten huizen en 8,850 inw., welke suiker-raffinaderijen, zeezout- en salpeter-ziederijen, lakenweverijen, benevens fabr. voor juchtleder en verwstoffen hebben, en koper, zoute visch, gedroogde visch, boter, talk, traan, haring, enz., naar ons vaderland en Engeland uitvoeren. De haven is van binnen volkomen zeker, maar de ingang is zeer bezwaarlijk, waarom de menigvuldige, meestal Nederlandsche en Engelsche schepen, die hier kruidenierswaren, laken, wijn en koren brengen, naauw van boord zijn. Hierbij is op eene rots de oude vesting *Munkholm*, op welke voorheen ook staatsgevangenen bewaard werden en die de haven beschermt. De stad wordt door de forten Möllenberg, Christianstein en Christianfields verdedigd. In December 1818 werd hier de tegenwoordige koning KAREL JOHAN plegtig gekroond. 28. 3. 51. L. 63. 25. 52. N. B.

DRONTHEIMFIORD, rivier in Noorwegen, bij de stad Drontheim.

DRONTINGHOLM of *Drottningholm*, prachtig Zweed. lustslot, naar de bouwwijze van dat te Versailles, op het eil. Lofö in 't Meler meer, met kabinetten voor oudheidkunde, natuurkunde, natuurlijke historie, bibliotheek, enz. Om hetzelve is van tijd tot tijd een vlek ontstaan, waarin men fabr. voor staal, kanten en galanteriewaren vindt.

DROOGEHAM, Nederl. dorp, prov. Vriesland, grietenij Acht kerspelen.

DROOGENBOSCH, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 380 inw.

DROOGE ZEE, golf ten W. der straat Waaigat, in welke de Patchora zich gedeeltelijk ontlast.

DROPPING CAVE, Schot. hol bij Slanes Castle, bij Aberdeen, door de spoedige versteening van het water aanmerkingswaardig.

DROSAU, DROSCHAU of *Strazow*, Boh. marktvlek, kreits Klattau, aan de Auczdiela, met 140 huizen.

DROSENDORF, Oostenr. stad, kwart.

Op den Mannhartsberg, aan de Thaya, met 100 huizen en marmergroeven.

DROSING, Oostenr. stadje, bij de zamenvloeijing der Thaya en Marosch.

DROSSELBERG, Deen. eil. in de Groote Belt.

DROSSEN, Pruis. stad, regdst. Frankfort, met fabr. voor lakens, kousen, hoeden, wollen stoffen en lijnwaad, en 2880 inw. 32. 37. 30. L. 52. 26. 30. N. B.

DROT, 2 Fr. riv., de eene in 't dep. Dordogne, bij Belvez ontspringende, en bij Gironde in de Gironde vallende. De tweede in 't dep. Garonne, valt na eenen loop van 15 Fr. mijlen, bij La Réole, in de Garonne.

DROTTNINGHOLM, zie Drontingholm.

DROUAZ, een 9,005 voet hooge berg der Zwit. Penninische Alpen.

DROUÉ, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, arr. Vendôme, met 845 inw.

DROUX, Fr. vlek, dep. Op. Vienne.

DROWNED LANDS, aanmerkelijk gedeelte laag land in de N. Amer. prov. Nieuw York, ongeveer 50,000 morgen groot, en jaarlijks door het, van de naburige heuvels afvloeijend water, onderloopende, waardoor de grond veel vruchtbaarder, doch de luchtsgesteldheid ongezonder wordt.

DROXFORD, Eng. dorpje, gr. Southampton, 3 mijlen van Fareham.

DROYLSDEN, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 2200 inw., die alleen door handel en fabr. bestaan.

DRUBECKE of *Drubke*, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 600 inw.

DRUCZ, Poolsche riv., bij Rogatchew in den Dnieper vallende.

DRUE, dorp van de Afr. Goudkust, met veel peper; 17 mijlen N. W. kaap Palmas.

DRUIN, of *Drewin*, weinig bekend Afr. negerrijk op de Tandkust, met eene stad van denzelfden naam.

DRUJA, Rus. stad, gouv. Minsk, kreits Disna, aan de Duna, met 1100 inw.

DRULINGEN, Fr. dorp, dep. Neder-Rijn, met 280 inw.

DRUM of *Stolinky*, Boh. slot en heerl., kreits Leutmeritz, met 87 huizen.

DRUMBOTE, Ier. vlek, gr. Monaghan.

DRUMLADE, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, van 1½ tot 2 mijlen lang, en van 1½ tot 1½ breed, met 780 inw.

DRUMLAND, zandbank in de Schot. riv. de Tay.

DRUMLANNING, Schot. dorpje, gr. Dumfries, aan de Nith, met een schoon landhuis van den hertog van *Queensbury*: in de omstreken vindt men wild rundvee.

DRUMLITHIE, Schot. dorp, gr. Kincardine, met fabr. Het ligt aan den weg van Laurencekirk naar Stonehaven.

DRUMMOCHY, Schot. dorpje, gr. Fife.

DRUMMOND, welvarend Schot. dorp, gr. Ross, aan den postweg van Dingwall naar Novar Ann. 2. Kaap aan de Z. kust van N. Holland. 34. 10. Z. B. 152. 5. L.

DRUMMORE, zie Dromore.

DRUM MOUNTAINS, bergen in het Ier. gr. Waterford; 1 mijl Z. W. van Dungarvan.

DRUMNACHDER, hooge berg in 't Schot. gr. Perth.

DRUMNELZIER, Schot. kerspel, gr. Peebles, voornamelijk aan de oevers van de Tweed gelegen, met 300 inw.

DRUMNODIAL, hooge berg in 't gr. Inverness, aan de Z. zijde van Loch Lochy.

DRUMNOAK, Schot. kerspel, gedeeltelijk in het gr. Aberdeen, gedeeltelijk in dat van Kincardine gelegen; 630 inw.

DRUM POINT, N. Amer. kaap, aan de kust van Maryland, aan den mond van de Patuxent. 301. 12. L. en 38. 22. N. B. 2. Baai aan de W. kust van het eil. Arran, aan den mond van de riv. Clyde, in Schotland. 55. 34. N. B.

DRUMPT, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartiel Thiel, schoutambt Thielerwaard, met de buurt Passewaai, eene gemeente van 330 zielen uitmakende.

DRUMROE, zandbank bij de Iersche kust van Waterford.

DRUMSTURDY MUIR, Schot. dorpje, gr. Angus, met 140 inw.

DRUNEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. s' Hertogenbosch, een uur bezuiden Heusden, met eene Roomsche en eene Hervormde kerk en 1,780 inw., die veel handel in hop drijven.

DRURYD, Eng. riv. in N. Wallis, welke ½ mijl N. N. W. van Harlech in de zee valt.

DRUSEN of *Dursi*, een vrij en oorlogzuchtig volk, hetwelk Syrië, den Libanon, Anti Libanon en de geheele kust van Gibail tot Saide, en Oostwaarts tot Balbec, bewoont, en ongeveer 160,000 inw., waaronder 40,000 strijdbare mannen, bevat. Sommigen hebben hen voor afstammelingen van Fransche krijgslieden, die met de kruistogten zouden zijn achtergebleven, gehouden; doch dit gevoelen wordt wederlegd, door dien in de reis van BENJAMIN VAN TUDELA, die voor dien tijd reisde, reeds van hen gesproken wordt. Waarschijnlijk hebben zij hunnen oorsprong aan eene verhuizing, die door eene vervolging der Mahomedanen, in het begin der elfde eeuw ver-

oorzaakt werd, te danken. Zij zijn sterke, ge arde menschen, blank, doch zeer door de zon verbrand. De vrouwen worden tot de geringste bezigheden gebruikt. Hunne taal is de Arabische en hun godsdienst een zamenmengsel van Mahomedaansche, Christelijke en Afgodische leerstellingen, in onderscheidene secten verdeeld. Eene van deze noemt zich *Okkal* of *verlichten*, en geeft eene andere den naam van *Djahel* of *onwetenden*; heeft vele bijzondere gebruiken en gelooft door het aanraken van anderen besmet te worden. De overigen volgen gewoonlijk den godsdienst van het land, dat zij bewonen, en laten zich ook vrij onverschillig besnijden of doopen. Men vindt hier zelfs 12 monniken- en 5 vrouwen-kloosters. Dit volk is over het algemeen zeer werkzaam, en heeft in het gebergte akkerbouw, wijnzijde- en veeteelt. Zij staan onder 7 emirs of vorsten, welke weder onder eenen Groot-emir staan, betalen jaarlijks eene zekere schatting aan de Turken, en staan niemand toe om in hun land te komen. Het land wordt in de district. Schuf, Fazel, Matueh, Tesah, Schatif en Tschur verdeeld, en heeft Dair el Kama tot hoofdstad.

DRUSENHEIM, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, aan de Motter, met 950 inw.; 15 mijlen N.O. van Straatsburg.

DRUSIN, zie Drysa.

DRUTEN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Nijmegen, schoutambt Maas en Waal, met 1260 inw., die veel tabak telen en waar voorheen de tabakswaag voor Maas en Waal was.

DRUVE of *Dreve*, Fr. stadje, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 144 huizen.

DRUYE, Fr. dorp, dep. Yonne.

DRUYN, aanzienlijke Afr. stad op de Ivoorkust, aan den mond van de riv. St. Andrew, N. O. van kaap Palmas. De inw. zijn verraderlijk en diefachtig, zoo dat het land hier zeer onveilig is. 13. 41. L. en 5. N. B.

DRWENCA, zie Drawenz.

DRYBURGH, Schot. stadje, aan de oevers van de Tweed in 't gr. Berwick.

DRYFE, riv. in 't Schot. gr. Dumfries, die na eenen loop van 11 mijlen in de Annan valt.

DRYFESDALE of *Drysdale*, Schot. kerspel, gr. Dumfries, met 1900 inw.

DRYDEN, buurt in de N. Amer. rep., prov. Nieuw York, gr. Cayuga; 1900 inw.

DRYGALLEN, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, kreits Johannisburg, met een kerspel van 3525 inw. 53. 40. N. B.

DRY HARBOUR, baai aan de N. kust van het eil. Jamaïca. 300. 30. L. 18. 30. N. B.

DRYMEN, Schot. kerspel, gr. Stirling.

DRYOE, Deen. eil. in de groote Belt, tusschen Funen en Aroe.

DRYON, (groot en klein) of *Durias*, twee hooge eil, aan de straat van Dryon, bij Sumatra, door een naauw vaarwater vaneen gescheiden.

DRYPOOL, Eng. kerspel, gr. York.

DRYSA of *Drusin*, Rus. stadje, gouv. Witebsk, aan de Duna, met 1700 inw. en hennepteelt.

DRYSWIATY, Rus. stadje en kasteel, gouv. Wilna, aan het meer van denzelfden naam; 4½ mijl Z. W. van Braclaw.

DRZEWICA, Pool. stadje, waiw. Sandomir, aan de riv. van denzelfden naam, welke in de Pilica valt, met 110 huizen en eene ijzersmederij.

DRZEWOHOSTICZ, Morav. slot en vlek, Prerauer kreits, met 1020 inw. en sterke korenmarkten.

DSARIN, Aziat meer in Tibet, dat ongeveer 3½ mijl in den omtrek heeft. 32. 10. N. B.

DSATCHOU, TSATCHOU of *Saichou*, Aziat. riv., welke in Tibet ontspringt, en na in haren loop de prov. Yunnan in China bereikt te hebben, aldaar Lantsan genoemd wordt, en na die prov. doorgeloopen te hebben den naam van Kiou-long aanneemt.

N. B. *De woorden, die men bij* Dsch *te vergeefs mogt zoeken, vindt men bij* Dsj.

DSCHAABAR, zie Kalaat Giabar.

DSCHAGATAI, zie Bucharije.

DSCHAGRENAT of *Jagrenat*, Oostelijk gebied der Mahratten in O. Ind., merkwaardig wegens eene overoude pagode, niet zeer ver van het meer Dschilka, welke 288 Parijsche ellen lang en 192 breed is, en die elke Hindo, ten minste éénmal in zijn leven, moet bezoeken. Volgens de Indische mythologie is deze tempel meer dan 11,000 jaren oud.

DSCHAMBI, zie Jambi.

DSCHAN, d. i. *Westland*, naam, welken de Chinezen aan Tibet geven.

DSCHANDALE, RISHA d. i. de *verachtelijke* de *onreine*, de geringste kaste der Hindo's, tot welke de visschers, waterdragers, baardscheerders, geneesheeren, bedelmonniken, (Fakirs) pottebakkers en slaven behooren.

DSCHARJEH, stad in de Groote Oase van Opper Egypte, de zetel van den bey.

DSCHARRA, Afr. plaats aan de grenzen van Kaarta en Ludamar, in Senegambië, alwaar de ongelukkige HOUGHTON

TON zijn einde vond.

DSCHATEN, JATS of *Jauts*, volk in O. Indië, aan den N. zoom van het groote gebergte, hetwelk meestal van den landbouw bestaat, door de vreemdelingen, welke het in dienst genomen heeft, aanzienlijke veroveringen heeft gemaakt, doch sedert 1774 meer bepaald in Pundschab, Hurrianah, Tahressar, Batti, Beikanear, Jypore, Judpore en Burtur woont; 't heeft grootendeels den Islam aangenomen. Tot dit volk behooren de Abyriërs, een deel der Dschudis en andere onbeschaafde volkeren, mogelijk ook wel de Gudschirs. De hoofdstad is Bhartpor.

DSCHAUF, d. i. *woest land*, een deel van Neder Egypten of Bahri.

DSCHAVAKETTI, zie Saatabego.

DSCHEBAIL, DSCHIBELE, voorheen *Byblos*, Turk. stad, pachalik Tarablus, niet ver van de zee, met 6000 inw. en eenigen handel.

DSCHEBAL, d. i. *bergland*, deel der Arab. prov. Yemen, met de hoofdstad van het land, Sana. 2. Een andere naam van de Perz. prov. Irak Adjemi.

DSCHEBEILE, Arab. stad, prov. Nedsjed, onder de heerschappij der Wechabiten staande.

DSCHEBEL AL KASSAN of *Kossus*, zie Athos.

DSCHEBEL-EL-CHAIK, zie Anti-Libanon.

DSCHEBEL-EL-MOKKATEB, rots in Arabië, tusschen den berg Sinai en Suez, welke met Hieroglyphen bedekt is.

DSCHEBEL-EL-SCHECH, een der hoogste toppen van den Libanon, in den bijbel *Hermon* genoemd, in het Turk. pachalik Damascus, volgens BILLARDIERE 8499 voeten boven de zee.

DSCHEBEL KURUN, Arab. naam van den Aladagh of Taurus.

DSCHEBEL MOKKATEM, gebergte aan den regter oever van den Nijl in Egypte, uit eene onafgebrokene keten van rotsen bestaande, meerendeels zonder boomen of planten, met vele grotten, kluizenaars woningen en overblijfsels van kloosters uit vroegere tijden.

DSCHEBEL MUSA, zie Dsjabbel Musa.

DSCHEBEL NIMRUD, bergtop van den Aladagh of Taurus, welke voorheen vuur heeft uitgeworpen.

DSCHEDDA, DSCHIDDA, DSJIDDA, GEDDA of *Gidda*, sterke Arab. stad, prov. Hedsjas, aan de golf van Arabië, de zetel van eenen Turkschen pacha, en van eenen gemagtigden van den sherif van Mecca, die den hier ontvangen wordende tol te zamen deelen. De stad heeft 500 huizen en eene haven, die als de haven van Mecca beschouwd wordt, en in welke tusschen Arabië, Indië en Suez, sterke handel wordt gedreven, wijl de Ind. schepen niet tot aan Suez kunnen komen. De uitvoer bestaat voornamelijk in amandelen. Het koren wordt er door de Egyptenaren, en de Eur. waren door de Engelschen aangebragt.

DSCHEDDIN, stad en vesting in het Turksche pachalik Tarablus, aan het gebergte Saran.

DSCHEGADIVI, versterkte O. Ind. plaats in Mysore.

DSCHEHIL MINAR, (d. i. 40 zuilen) de Perzische naam der prachtige overblijfselen van Persepolis, in de Perz. prov. Farsistan, welke eenige mijlen beslaan, en uit groote zuilen en overblijfsels van tempels bestaan, onder welke die van de aanbidders des vuurs, welke waarschijnlijk door eene aardbeving is ingestort, uitmunt.

DSCHEHOL, GECHOL, GEHO, ZEHOL, Chin. stadje in de Sharra-Mongolei, niet ver van Peking, met een prachtig lustslot, onafmetelijken tuin en eenige pagoden. Hier is het gewone zomerverblijf van den keizer van China.

DSCHEIHAN, groote Aziat riv. in Natolië, welke in Caramanië ontspringt, in het Z. door het gebergte Taurus stroomt, en in de Middellandsche zee valt.

DSCHEITOR of *Dschittuhr*, O. Ind. vesting, in het vorst. der Rasbuten Udipuhr of Mewahr, op eene hooge steile rots.

DSCHELALABAD, stad in Kabulistan, prov. Lumghan, aan de Kameh.

DSCHELLABAD, of *Dscherabad*, aanzienlijke stad in Bengalen, prov. Aude, met katoenfabr.

DSCHENAB of *Jenaub*, zijtak van de Sinde in O. Indië.

DSCHEPUEN-KUE, d. i. *rijk van den opgang der zon*, Chin. naam voor Japan.

DSCHERABAD, zie Dschellabad.

DSCHERBA, GERBI, eil. der Middell. zee, bij Tripoli in N. Afrika.

DSCHESAN, zie Gesan.

DSCHESIRA, Turk. stad, prov. Kurdistan, de zetel van een Kurdisch vorst., welks inw. Bottaners genoemd worden. In hetzelve liggen de berg Dschiudi, op welken men wil dat de ark van NOACH zoude hebben stil gehouden, en de uit hoofde van zijnen welriekenden honig, beroemden berg Kiareh. 2. Zie Diarbekir.

DSCHESIRAT-AL-ARAB, zie Arabië.

DSCHESIRAT EL DAHAB, zie Dschize.

DSCHESME of *Gesme*, Turk. Aziat. stad en haven, prov. Natolië, sandschakat Karassi, aan den Archipel op de puinhoopen van Cyssus gebouwd, met een kasteel en handel in de voortbr. des lands.

DSCHIBELE, zie Dschebail.

DSCHIBL-FEBIR, berg op de grenzen van Tripoli, door de Pruis. reizigers in 1820 bezocht.

DSCHIDDA, zie Dschedda.

DSCHIDID, zie Aidab.

DSCHIKAKOTTA, stad en grensvesting in het land van den Daeb Raja van Butan in Tibet.

DSCHILOLO, zie Gilolo.

DSCHINANSCHUR, zie Dschipur.

DSCHINDSCHI, belangrijke vesting in de O. Ind. prov. Carnate

DSCHINGANEN, naam der heidenen, die in tenten of holen wonen in Turkije.

DSCHINGUTAI, Kaukazische stad, prov. Daghestan, aan de Manasz, met 300 huizen, de verblijfplaats van een' aan den schamchal van Tarku cijnsbaren vorst, welke 1000 man in het veld kan brengen.

DSCHINKIRI, Aziat. riv. in Tunguziën, welke de Silimpdi ontvangt en in de Amur valt.

DSCHIOUDI, gebergte in Aziat. Turkije, pachalik Dschesira.

DSCHIPUR of *Jyepoor*, vorst. der Rasbuten in O. Ind., welks bewoners Dschaten, Braminen en Minas (een roofziek volk) zijn, die kopermijnen hebben, zout uit het gedeeltelijk hier behoorend meer Samber halen en landbouw en veeteelt drijven. Hunne krijgsmagt bestaat uit 30,000 man ruiterij, 10,000 man infanterie en 40 stukken geschut. De inkomsten beloopen 60 Lack Ropijen (omtrent 1,320,000 guldens). De rajah heeft zich in 1816 onder de bescherming van Engeland gesteld. De hoofdstad is Dschipur of Dschinanschur.

DSCHIRANGAM, volkrijke O. Ind. stad in Travancor, stapelplaats der waren, welke uit deze prov. uitgevoerd worden.

DSCHIRDSCHE, zie Girge.

DSCHISE, zie Dschize.

DSCHITTIGONG, zie Islamabad.

DSCHITTUHR, zie Dscheitor.

DSCHIUDI, zie Dschesira. No. 1.

DSCHIURDSCHIN, zie Giurghow.

DSCHIZE, GIZE, Turk. prov. of Cascheflik in Midden Egypte, aan den Nijl, vruchtbaar in koren, vlas, enz.

DSCHIZE of *Gize*, Turk. stad, hoofdpl. van voorn. prov., aan den Nijl, in welke hier het eil. Dschesiret el Dahab ligt, tegenover Cairo, met een kasteel en 10,000 inw., welke salmoniakfabr., pottebakkerijen en pannebakkerijen hebben. In de nabijheid dezer stad ligt het oude Memphis; nog ziet men er 4 uit kalksteen opgetrokkene piramiden, waarvan de hoogste zich 448 voeten verheft, en eene grondvlakte van 716 voet lengte en 200 breedte heeft. Het standbeeld der Sphinx, 27 voet hoog, uit een stuk rots gehouwen, thans bijna geheel met *zand bedekt*, is volgens de nasporingen van SALT, geen enkel beeld, maar de spits van een stuk rots, waaruit het gehouwen is. Verder is hier de doolhof en het veld der Mumiën, eene zandvlakte met onderaardsche gangen en gewelven, die verscheidene mijlen lang zijn, in welke men door loodregte en 20 en meer voeten diepe openingen nederdaalt. 48. 51. 17. L. 29. 59. 49. N. B.

DSCHOF, Arab. landschap, prov. Yemen, onder eenen sherif; echter zwerven hier ook vele Beduinen onder hunne *schechs*; het bestaat grootendeels uit zandvlakten en woestijnen, en wordt verdeeld in 3 distr., als het land der Beduinen, het land der vorsten en het *land der edellieden*. Het is om hare paarden en kameelen beroemd, die in groote menigte uitgevoerd worden. De hoofdpl. is Mareb, welke zout naar Sana verzendt.

DSCHOFAR, zandwoestijn aan de O. kust van Opper Egypte.

DSCHOG, Afr. dorp in Senegambië, in het rijk Galam, aan de grenzen van Bondu, door eenen hoogen met schietgaten voorzienen muur omringd. Ook is elke landhoeve door een' soort gelijken muur omringd. Het heeft 2000 inw.

DSCHOHOR, O. Ind. rijk in Malacca, welks sultan aan de Nederlanders plagt onderhoorig te zijn.

DSCHOONAGUR, zie Ambher.

DSCHOLAMANDALA, zie Coromandel.

DSCHONKADONDA of *Jonkadonda*, dorp in het rijk Yany, in Senegambië, aan de Gambia, met Eur. factorijen.

DSCHORDSAN, zie Djiordian.

DSCHUDPOR of *Judpur*, vorst. der Dschaten in de O. Ind. prov. Ajmeer, welks vorst, een Rasbut, 27,000 man ruiterij, 3,000 man voetvolk, 30 stukken geschut en 20 Lak ropijen (440,000 gld.) inkomsten heeft. De inw. voeren zout, kameelen, paarden, enz. uit. De hoofdstad van denzelfden naam ligt op 90. 52. L. 26. 27. N. B.

DSCHUKDSCHAKATRA, zie Jakatra.

DSCHULAMERK, SCHEIKLAMERK, SSIAMBO, vorst. in het lands. Kurdistan, in Aziat. Turkije.

DSCHULFA, zie Ispahan.
DSCHUMKUDIB, d. i. *bewoond land*, naam; welken de inw. van O. Ind. aan hun land geven.
DSCHUMNA of *Jumna*, een der zijtakken van den Ganges in Hindostan, welker bron in het Himalaya gebergte, in de nabijheid van die van den Ganges zoude te vinden zijn, en die de prov. Serinagur, Agra en Delhi bespoelt.
DSCHUMNA-KRISCHNA, O. Ind. stad in de prov. Madura.
DSCHUNG-SEILAN, eilanden in Achter-Indië, aan de kust van Siam.
DSCHURDSCHOWA, zie Jerkoki.
DSCHUSZ, riv. in 't Zwit. kanton Bern, welke uit het St. Immersthal bij Courgemont komt en in het Bielermeer valt.
DSCHUVAN ANA, stad in Azië, in het land der Kirgis-Kaisaken, aan de Karingikeer; 115 m. N. O. van Kamak.
DSEDSI of *Dsedsije Scosii*, stad in Japan, op het eil. Niphon, aan de N. zijde, met een kasteel, aan welkers eene zijde een meer is. Het kasteel is groot en welgebouwd en in den omtrek is een tempel.
DSEPTONG of *Septong*, Aziat. stad in Tibet; 6 m. Z. O. van Chammanning.
DSHIGALGO, berg in Aziat. Rusland, aan de W. zijde van het Orenburgsch gedeelte, 4912 voeten hoog, tot het groote Uralisch gebergte behoorende.
DSHIKI, zie Balkar.
DSHUMA-BAZAR, Turk. stad in Macedonië, op de puinhoopen van Edesse gebouwd, sedert de Turken dit land in bezit kregen.
DSHLSAR of *Seer*, Arab. stad, prov. Oman.
DSIN-SI, zie King-Ki-tao.
DSIR MUSTAFA-PASCHA-KIUPRI of *Köpri*, Turk. vlek, prov. Romanië, sandschakat Csirmen, aan de Maritza.
DSISNA of *Dsisninsk*, Rus. stadje, hoofdpl. van eenen kreits, gouv. Minsk, N. O. van Minsk gelegen.
DSJABBE-TAR, klein eil. in de Roode zee, omtrent 40 m. W. Z. W. van Loheia, tot Arabië behoorende. 59. 24. L. 15. 32. N. B.
DSJABBEL, klein eil. in de Roode zee, ongeveer 12 mijlen van de kust van Arabië. 61. 42. 45. L. 14. 4. N. B.
DSJABBEL of *Dschebel Musa*, *Sinai*, gebergte in Arabië, lands. Hedsjas, tusschen de beide Noorder punten van de Roode zee, met den Horeb en Catharina of Mozesberg. Van hier gaat de lange bergketen El Ared uit den omtrek van Mecca naar de Asían. Op den berg Sinaï zijn verscheidene kloosters, onder anderen het Catharinen klooster, door keizer JUSTINIANUS gebouwd.
DSJALI, Arab. stad; 7 mijlen Z. O. van Loheia.
DSJAR, Arab. zeehaven, prov. Hedsjas, aan het hangen van eenen berg, aan de kust van de Roode zee gelegen. De schepen worden met de kabels aan de kusten vastgemaakt. Vele houden deze plaats voor Eziongeber, waarvan in de heilige schrift gsproken wordt; 19 m. ten W. van Medina. 33. 36. N. B.
DSJEBEL, Arab. dorp, aan de kust van de Roode zee, bij de stad Tor.
DSJEBI, Arab. stad en distr. in het lands. Yemen. De stad is met eenen wal omringd, heeft eene citadel en is de verblijfpl. van een' dola. Het distr. is bergachtig en brengt koffij voort. 61. 26. L. 14. 44. N. B.
DSJIDDA, zie Dschedda.
DSJELLEDI, Arab. stad in Yemen; 7 m. O Z. O. van Chamir.
DSJENNAD, Arab. stad in Yemen; 4 mijlen O. van Taas.
DSJEREDE, zie Gerede.
DSJESAN, zie Gesan.
DSJIDDA, zie Dschedda.
DSJOB, zie Djauf.
DSJOB-AL-ALA, Arab. stad in Yemen; 11 mijlen Z. W. van Sana.
DSJOBLA, Arab. voorheen vermaarde stad in Yemen, met 600 goed gebouwde huizen, en geplaveide straten: een gedeelte der inw. zijn joden, die buiten de stad in eene bijzondere buurt wonen; 17 mijlen N. O. van Mocca.
DSOUKISOAG, Aziat meer in Thibet; 13 m. in den omtrek, op 30. 30. N. B.
DUA, O. Ind. stad in den circar van Ellore; 8 mijlen O. van Ellore.
DUAB of *Doab*, lands. in Hindostan, hetwelk het geheele land tusschen de Dschumma en den Ganges bevat, thans slechts tot een deel der prov. Agra bepaald is. Het is bijna geheel met Tamarinden en Mangos bedekt, doch levert ook gierst, die 10 voeten hoog groeit, gerst, tabak, suiker, indigo, enz., terwijl de inw., die meestal Hindo's of Mahomedanen zijn, schoone katoenen stoffen en gaas vervaardigen. In 1801 en 1803 werd dit land aan de Engelschen afgestaan, die het met de prov. Aude of Oude, in het pres. Calcutta, vereenigden.
DUANESBURGH, stadje in de N. Amer. rep., prov. York, gr. Albany, 3088 inw.
DUARE, Oostenr. vlek en kasteel in Dalmatië, kreits Macarsca, aan den O. oever van de Cettina; 6 m. O. N. O. van Spa-

Spalatro. 33. 29. 45. L.

DUART of *Doward*, golf en kasteel, aan het Schotsch eil. Mull.

DUAULT-QUELIN, Fr. dorp, dep. der Noordkusten; 8 m. van Guingamp.

DUBA, zie Dauba.

DUBARY, O. Ind. stad, prov. Aurungabad, den Nizam behoorende. 94. 9. L. 20. 4. N. B.

DUBBEL-BAAI, baai aan de Z. O. kust van Nieuw Holland, zeer gemakkelijk voor schepen.

DUBBELDAM, Nederl. dorp in Z. Holland, op het eil. Dordrecht, ½ uur gaans van deze stad, rondom in de schoonste bouwlanden gelegen.

DUBBEL EIL., Z. Amer. eiland aan de Braz. kust bij kaap Frio. 23. Z. B.

DUBDU, Afr. stad in het kon. Fez, voorheen door een' bijzonder vorst bestuurd; 27 mijlen O. van Fez.

DUBEN, Pruis. stadje, regdst. Mariënburg, kreits Bitterfeld, aan de Mulde, over welke eene brug ligt, en aan den grooten weg van Berlijn naar Leipzig, met 2150 inw. en fabr. Een kwartier van hier begint de groote Dubener of Torgauer heide, met het aluinwerk Schwemsal, en aan de stad ligt het dorp Neumarkt.

DUBICZA, Turk. stadje en vesting in Bosnië, ter plaatse daar de Unna in de Save valt, tegenover de Oostenr. stad van denzelfden naam, met 6,000 inw. 2. Versterkte Oostenr. stad in de Croatische Banaal grenzen, aan de andere zijde van de Unna, met 1600 inw. 34. 25. 30. L. en 45. 11. 28. N. B.

DUBIEKO, stadje in den Galicischen kreits Sanok, aan de San.

DUBIENKA, Pool. stadje, waiw. Lublin, aan de Bog, met 850 inw., die sterken handel met Poolsche en Rus. producten hebben.

DUBIERIDE, Schot. dorp in het gr. Fife, aan de frith van Forth, bij den mond van de Leven, met 200 inw.

DUBINKI, Rus. stadje, gouv. Wilna, hoofdpl. van een vorstendom.

DUBITZA, zie Dubicza.

DUBLIN, gr. in Ierland, prov. Leinster, tusschen de gr. Meath, Kildare, Wicklow en de Iersche zee, of tusschen 11. 8. en 11. 40. L. en 55. 12. en 53. 39. N. B. gelegen, op 148 vierk. mijlen (waarvan de bergen en onbebouwde streken ⅛ deel uitmaken), in 5 steden en vlekken, 108 kerspelen en 25,510 huizen 210,000 inw. bevattende. Het is geen der vruchtbaarste en best bebouwde gr.; aan de grenzen van Wicklow is het rots- en bergachtig, en over het algemeen van weinig belang, behalve aan de zeekust, waar men onderscheidene baaijen en inhammen, alsmede heerlijke gezigten vindt. De voornaamste riv. is de Liffey, die door de stad Dublin loopt, verder de Doddey, en nog eenige van minder belang. Er zijn twee kanalen, het groote en het kon. kanaal, waardoor Dublin met de Shannon gemeenschap heeft. De voornaamste voortbr. zijn: haver en aardappelen; tarw en gerst komen er zelden voort; brandhout is er zeer schaarsch, waarom de inw. tot andere brandstoffen de toevlugt nemen moeten. Het rijk van delfstoffen geeft: kalksteen, uitmuntend graniet in grooten overvloed, goeden arduinsteen, potaarde, porfier en kristal; ook oesters, zeevisch enz. Het gr. is in 7 baronniën verdeeld: de hoofdstad volgt:

DUBLIN, hoofdplaats van genoemd gr. en van geheel Ierland, in het Iersch *Balacleigh* genoemd, aan de baai van dien naam en aan de riv. de Liffey, over welke 6 steenen en eene ijzeren brug liggen, en die de stad in twee, bijna gelijke deelen deelt, en aan haren mond eene haven vormt, die eenen mijl langen en in de zee inloopende steenen dam heeft, aan het einde met eenen vuurtoren voorzien. Zij is naast Londen de grootste stad van het vereenigd rijk, als een regthoekig vierkant gebouwd, en de zetel van den onderkoning of stadhouder met zijne raden, 4 hooge tribunalen, een' aartsbisschop, admiraliteits gerigt, enz. Behalve in de oude stad zijn de straten zeer regelmatig aangelegd; eene derzelve, Sackville genoemd, is 700 yards lang en 170 yards breed; de huizen zijn zeer wel gebouwd, er zijn vijf *Squares* of opene plaatsen, twee aan de Noord- en drie aan de Zuidzijde van de riv., zeer fraai beplant en naar groote wandeldreven geleidende, die met ijzeren hekkens omringd zijn en waaronder *Stephansgreen*, mogelijk het grootste plein van Europa, met het standbeeld van GEORGE II, ongeveer eene Eng. mijl in den omtrek, en een prachtig aanzien, uitmunt. De stad heeft 2 hoofd- en 17 andere kerken, 26 Roomsche kerken, doch slechts twee Joodsche familiën. De Christ-Church, eene der hoofdkerken, bevat eenige merkwaardigheden; ook zijn die van St. George, St. Patrick en St. Werburgh zeer fraai; verder een aantal bedehuizen, 6 hospitalen, 3 wees- en 1 vondelingshuis, 2 armen-, 3 zieken- en 1 kraamvrouwenhuis en 3 werkhuizen, een invaliden- en een dolhuis, barak-

ken

ken, die te zamen meer dan 8,000 man soldaten kunnen bevatten, een goede schouwburg, Phenix park, fraaije wegen om de stad, enz. benevens 16,458 huizen en 188,000 inw. Onder de merkwaardige gebouwen, die hier in zeer groote menigte zijn, behooren vooreerst: het kasteel, in het midden van de stad gelegen, de zetel van het gouvernement en de daartoe behoorende collegiën, benevens eene fraaije Gothische kapel; verder de beurs, een voortreffelijk gebouw van zeer grooten omvang; de nieuwe en fraaije korenbeurs, de linnenhal, waar behalve de dagelijksche verkooningen 3 voorname jaarmarkten gehouden worden; het fraaije tolhuis, het posthuis, NELSON's *pillar*, eene kolom van 130 voeten hoog; het parlementshuis, een fraai gebouw, thans tot de nationale bank gebezigd. In *College Green* is het standbeeld voor WILLEM III in 1701 opgerigt, waarbij het schoone *Trinity college*, eene hooge school, door koningin ELIZABETH gesticht, met het huis van den opzigter, van arduinsteen opgebouwd, eene uitgestrekte boekerij, de drukkerij, de snijkamer, het geregtshof, enz. Ook is er een geleerd gezelschap tot bevordering van den landbouw, met het *museüm leskeanum*, eene teekenakademie, enz. Drie vijfde der inw. van Dublin vinden, in meerderen of minderen graad, hun bestaan door den koophandel; een ander deel vindt zijn bestaan bij de onderscheidene takken van bestuur, en door de studenten, wier getal gewoonlijk 12 à 1400 beloopt; terwijl men er verder fabr. voor linnen, katoen, zijden en wollen stoffen, hoeden, stijfsel, snuif, enz. vindt. Men voert er linnen, koren, vleesch, boter, talk, wollen en katoenen waren, enz. uit, terwijl wijn, specerijen, kunstwaren, enz. worden aangebragt. Dublin is de geboortepl. van den dichter JOHN. DENHAM, JOHN. SWIFT, THOM. PARNELL, JOH. CUNNINGHAM, RICH. STEELE en van den redenaar BRINSLEY SHERIDAN. 11. 21. 10. L. 53. 21. 11. N. B. Wissel enz., zie Londen.

DUBLIN, stad der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, 4 uren N. O. van Philadelphia.

DUBLIN, 2 vlekken der N. Amer. Rep., het eene in Pennsylvanië, het andere in New Hampshire.

DUBLIN, stad van N. Carolina; 18 mijlen W. Z. W. van Newbern.

DUBLIN, (baai van) inham door den mond der Liffey bij Dublin gevormd.

DUBMILL SWAP, zandbank in de straat van Solway, beneden Carlisle.

DUBNITZ, Hong. marktvlek, kom. Trentschin, met eene Roomsche kerk en 4 jaarmarkten. 35. 49. L. 48. 58. N. B.

DUBNO, Rus. kreitsstad, gouv. Volhynië, aan de Irwa, met 8 kerken, handel in vee, hout en verdere producten, een versterkt kasteel, diepe grachten, eene Grieksche abdij en 6600 meest Joodsche inw. 50. 25. N. B. 43. 22 L.

DUBOI, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Champanur, met de overblijfselen van eene oude stad der Hindo's, wier versterkingen een uur in omvang hadden en waarvan nog eenige overblijfselen van tempels en andere verfraaijingen overig zijn; derzelver ligging is zeer laag. 22. 4. N. B. 91. 40. L.

DUBORGI, Rus. volksstam, gouv. Taurië, aan de riv. Moloschna, 5,000 man sterk, in 7 dorpen wonende, zonder priesters, met weinige feestdagen, en in eene volmaakte gemeenschap van goederen levende.

DUBOSSARY, Rus. stad, gouv. Cherson, aan den Dniester, met 2 griek. kerken, 1 synagoge, producten handel en 1600 inw.

DUBOVKA, zie Dubowka.

DUBOWA, dorp in Op. Hongarije, op de militaire grenzen van 't Banaat, met het beroemde *Veteranihol* in den berg *Tamantisches*, zijnde eene bergpas aan den Donau. De ingang is 2 voet breed; het hol ontvangt licht door een gat in den berg, van 8 voet diameter, en kan 400 man bevatten. 2. *Dubowa*, Hong. dorp, kom. Sohl, met bijenteelt.

DUBOWKA, Rus. stadje, gouv. Kaukazië; door Berg Cirkassiërs bewoond.

DUBRAWITZ, zie Daubrawitz.

DUBROUNA, zie Dubrowna.

DUBRAWNIK, zie Daubrawnik.

DUBROWKA, Rus. stadje, gouv. Saratow, aan den linker oever der Wolga, en Olenka, door Donsche Kozakken bewoond.

DUBROWNA, Rus. stad, gouv. Mohilew, aan den Dnieper, met 5 kerken, fabr. van laken, pluis, lijnwaad, enz., welke 3000 menschen bezig houden; 4 jaarmarkten en 2400 inw.

DUCALLA, rots in de Beerhaven, bij de Z. W. kust van Ierland.

DUCATO (kaap), voorgebergte in de Jonische zee, de Z. punt van Santa Maura.

DUCE of *Ducey*, Fr. vlek, dep. Kanaal, aan de Solune en Oir; met ongeveer 1600 inw.

DUCE, Fr. vlek, dep. Calvados, bij Bayeux.

DUCHAT, riv. in Amer., in de Wabash

bash vallende, op 289. 54. L. 39. 55. N. B.

DUCHENE, N. Amer. riv. in Canada, op 305. 52. L. en 46. 45. N. B. in de St. Lourens vallende.

DUCHENPARAH, Aziat. stad in Cachemir, hoofdstad van een distr. van dien naam, aan den voet der bergen, die de grenzen van Tibet uitmaken.

DUCHEZOW, zie Dux.

DUCHOWTSCHINA, Rus. stad, gouv. Smolensko, aan de Ehwestiza, in 1812 door de terugtrekkende Franschen verbrand.

DUCHRAY, Schot. dorp, gr. Fife, aan den mond der Leven, met 200 inw.

DUCHS, zie Dux.

DUCIE, onbewoond eil. bij de Austr. Harvey's eil. 19. 18. Z. B. 219. L.

DUCK, N. Amer. riv., prov. Tennessee, in het N. W. van Cumberland's gebergte ontspringende en op 299. L. en 36. 39. N. B. in de Tennessee vallende.

DUCK CREEK, CROSS ROADS, of *Salisbury*, stad der N. Amer. Rep., prov. Delaware, aan de Creek van dien naam, welke in Delaware baai uitloopt. Zij drijft sterken handel met Philadelphia en heeft de beroemdste korenmarkt van deze prov.

DUCK CREEK, (LITTLE) loopt ook in de Delaware baai uit, op 302. 44. L. en 39. 20. N. B.

DUCKINSHAHABAZBUR, eil. in de golf van Bengalen, tot de Eng. prov. Bengalen behoorende, in den mond der Megna. Het wordt jaarlijks door de zee overstroomd en levert veel zout op.

DUCKINFIELD, Eng. vlek, gr. Chester, op een eil. in de riv. Tame, met 3050 inw., bestaande van den handel en fabr.

DUCK ISLANDS, 2 kleine N. Amer. eil. in den Atl. oceaan, bij de kust van Maine. 309. 42. L. 44. 10. N. B.

DUCK ISLAND, klein N. Amer. eil. bij de kust van Maine. 310. 3. L. 44. 45. N. B.

DUCK LAKE, meer in N. Amer. 269. 16. L. 54. 50. N. B.

DUCK TRAP, dorp der N. Amer. Rep., prov. Maine.

DUCLAIR, DUCLES, Fr. vlek, dep. Neder Seine, met 1600 inw.

DUCLOS, (BAAI) Z. Amer. baai in de straat van Magellaan, door BOUGAINVILLE dus genaamd.

DUCOQ, factorij aan den Senegal, 70 mijlen boven St. Louis.

DUCRAS, klein W. Ind. eil. aan de Z. kust van Cuba.

DUDDEN, Eng. riv., gr. Lancaster.

DUDDINGSTON, Schot. D., gr. Edinburg.

DUDDINGSTON, (EASTER) ligt ½ mijl van Duddingston.

DUDELANGE, Nederl. dorp in Luxemburg, met 1253 inw.

DUDELSDORF, Pruis. vlek, regdst. Trier, met 500 inw.

DUDENHOFEN, Keur Hess. marktvlek, prov. Op. Hessen, met 1200 inw.

DUDENHOFEN, Beij. dorp, Rijnkreits, aan de Speierbach, met 700 inw.

DUDENSOOUI of *Cataractes*, riv. in Aziat. Turkije, bij de golf en de stad Satacia.

DUDERODE, Han. dorp, vorst. Göttingen, met 78 huizen.

DUDERSTADT, Han. ambt, vorst. Göttingen, van 6830 inw.

DUDERSTADT, Han. stad in voorn. ambt, met 4 poorten, 2 kerken, gymnasium, weeshuis, hospitalen, bierbrouwerijen, sergie- en wolfabr., akker- en tabaksbouw, 7 jaarmarkten, 4060 inw.

DUDINGES, zie Duin.

DUDINGHAUSEN, Pruis. vlek, regdst. Arnsberg.

DUDINGEN, klein Zwits. dorp, kanton Freyburg.

DUDLEY, stad en kerspel in 't Eng. gr. Worcester, met 2 kerken, goed gebouwde huizen, een fraai kasteel, 2 liefdadige scholen, verscheidene inrigtingen van weldadigheid, en in 1811 omtrent 14,000 inw., die ééne week- en 2 jaarmarkten, benevens ijzer- en glasfabr. hebben. In den omtrek vindt men steenkolen, ijzer en kalksteen. 2. N. Amer. stad in Connecticut, 7 m. O. van Tolland. 3. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts. 4. Kaap in Groenland, op 76. 48. N. B. en 318. 33. L.

DUDWAG, riv. in Ned. Hongarije, Neutra kom. aan de Moravische grenzen ontspringende.

DUDZEELE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met 1260 inw.

DUE CASTELLI, Illyr. dorp, aan het kanaal di Lemme.

DUENAS, Spaan. vlek, prov. Palencia, aan de Pisuerga.

DUENO. Illyr. stad op eene hoogte, aan de Adriatische zee, met marmergroeven.

DUESME, Fr. vlek, dep. Côte d'or.

DUFFEL, Nederl. vlek, prov. Antwerpen, aan de Nethe, met branderijen, brouwerijen en 2850 inw.

DUFFERIN, Ier. vlek, gr. Down.

DUFF'S POINT, kaap op een der eil. van den Archipel van BROUGHTON, op de W. kust van N. Amer. 250. 56. L. 50. 48. N. B.

DUFF'S GROEP, Groep eil. in de Stille Zuidzee, door kapitein WILSON, met het

het schip DUFF ontdekt. Zij zijn 11 in getal, strekken zich 4 of $4\frac{1}{2}$ mijl van het N. W. naar het Z. O. uit; de kleine zijn denkelijk woest, doch de 2 grootste, die ongeveer 6 mijlen in den omtrek hebben, zijn met bosschen bedekt. Tusschen deze twee is eene kleine straat, en op het einde van een der N. Westelijkste is eene schoone rots, in den vorm van eene obelisk. De inboorlingen schenen schuw en vreesachtig voor vreemdelingen, wel gemaakt en koperkleurig; hunne huizen zijn digt bij elkander gebouwd, en op het einde van *Disappointment island*, het grootste der groep, zag men een dorp. Hunne kano's zijn 12 of 14 Eng. voeten lang en 15 Eng. duimen breed, uit éénen boom gemaakt, puntig en een weinig versierd. 184. 46. L. 9. 57. Z. B.

DUFF'S REEF, ondiepte in de Stille Zuidzee, bij de Zejee eil. 98. 30. L. 13. 30. Z. B.

DUFFUS, Schot. kerspel en dorp, gr. Moray, met 1620 inw.

DUGGA, Afr. stad van Tunis op de Barbarijsche kust, met schoone ruïnen, waaronder een fraaije Corinthische pilaar van kostbaar marmer gemaakt; 20 mijlen Z. Z. W. van Tunis.

DUGHREE, O. Ind. stad der prov. Sinde. 86. 42. L. 24. 50. N. B.

DUGINSKOI, kaap van Siberië in de zee van Ochotsk. 167. L. 59. 15. N. B.

DUGNY, Fr. vlek, dep. der Maas.

DUGOBERDO, Illyr. riv. in de Adriatische zee uitloopende.

DUGOR of *Dugoren*, volksstam der Kaukaziërs, gedeeltelijk onafhankelijk, gedeeltelijk aan eenen Badillvorst onderworpen.

DUHM, Han. dorp, vorst. Göttingen, met het kasteel Catlenburg.

DUIDA, Z. Amer. vulkaan in Spaan. Guiana, aan de Rio Negro.

DUIDAK, Aziat. stad van Cochin China, aan zee gelegen. 126. 30. L. 14. 15. N. B.

DUIFJEN'S PUNT, kaap van Nieuw Holland, op de kust van Carpentaria, zij werd in 1806 door het Nederlandsche jagt het *Duifjen* ontdekt, doch kreeg geenen naam, waarom FLINDERS dezelve op zijne reis dezen naam gaf; haar Z. punt ligt 159. 21. 55. L. 12. 35. Z. B.

DUIN, Illyr. zeehaven van Carniole, aan de golf van Triest.

DUIN, Duingen, Dudingen, Han. marktvlek, vorst. Calenberg, met 845 inw.

DUIN (het huis te), voorheen eene Nederl. heerl., distr. Rotterdam, in Schieland, thans niet meer in wezen.

DUINA, zie Duin.

DUINBEEK, Nederl. heerl., prov. Zeeland, eil. Walcheren.

DUINKERKEN, Fr. arr., dep. van 't Noorden, dat op 14 V. M. 86,850 inw. bevat.

DUINKERKEN, Fr. stad, hoofdpl. van voorn arr., digt aan de duinen, met eene kamer van koophandel, 8 kerken, die heerlijke schilderijen hebben, 2 hospitalen, een wees- en ziekenhuis, een schoon stadhuis met eene openbare boekverzameling, goed gebouwde barakken, het gebouw voor de marine, het park, de beurs, scholen voor de zeevaart, teeken- en bouwkunde en 21,200 inw., die brauderijen, jeneverstookerijen, benevens fabr. van hoeden, stijfsel, suiker, wollen stoffen, leder, touwwerk, vischhaken, harpoenen, blik, spijkers, koperwerk, enz., zoutkeeten, groote en kleine visscherij met eigene schepen, scheepsbouw en handel op de koloniën, op Engeland en de Nederlanden, en in tijd van oorlog, kaapvaart hebben. De haven, in 1816 weder tot eene vrije haven verklaard, kan slechts kleine schepen bevatten en is moeijelijk in te loopen, waarom hier tonnen gelegd zijn. Er is gebrek aan bronwater. 20. 2. 23. L. 51. 2. 11. N. B.

DUINO, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Sucumbios in de Aguarico vallende.

DUINS, een gedeelte van het kanaal bij Deal, aan de Z. kust van de Eng. gr. Kent en Sussex, tusschen de kust en Godwinsands, alwaar de schepen veilig liggen, die door de forten Sandown, Deal en Walmer beschermd worden, terwijl hier eene rij van heuvels gevonden wordt, die zich verder landwaarts in tot eenen geheelen bergrug uitbreiden.

DUINUM, zie Duin.

DUIRNISH, Schot. kerspel op 't eil. Skye, met 3360 inw.

DUISBURG, Pruis. stad, regdst. Kleef, kreits Dinslacken, tusschen de Roer en de Anger, niet ver van den mond der Roer in den Rijn. Zij heeft 4 poorten, 7 kerken en kloosters, 1 hospitaal, een gymnasium, eene boekverzameling, sterrenwacht en Botanischen tuin, eene akademie van koophandel, een weeshuis en 4500 inw., fabr. van laken, linnen, wollen stoffen, lint, zeep, stijfsel, tabak benevens eenen voornamen handel in ijzer en andere voorwerpen, bijzonder op ons land. In het Duisburger-bosch zijn vele wilde paarden en in de

de nabijheid twee ijzergieterijen.

Duisdorf, Pruis. dorp, regdst. Keulen, met 660 Roomsche inw.

Duissel, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met Steensel 540 inw. bevattende.

Duitama, Z. Amer. stad in Nieuw Grenada, prov. Tunja, met veel koren, maïs, pataten, vee en wol.

Duitsche Zee, zie Noordzee.

Duitschland, groot land, midden in Europa, tusschen 22. 30. en 37. L. en 44. tot 55. N. B. gelegen, hetwelk tegenwoordig eenen foederativen staat, uit 17 onafhankelijke medeleden uitmaakt, en op eene uitgestrektheid van 11,600 V. M. in 2515 steden, 2202 vlekken, 101,472 dorpen en 70,000 buurten 29,300,000 inwoners bevat, welke voornamelijk uit Duitschers en Slavoniërs bestaan, waarbij 4 à 500,000 joden, 127,000 Italianen en 73,000 Franschen komen. Het grenst ten N. aan de Noordzee, Denemarken en de Oostzee, ten O. aan de Pruis. prov. West Pruissen en Posen, het koningrijk Polen, den vrijen staat Krakau en de Oostenr. kon. Galicië, Hongarije en Croatië, ten Z. aan de golf van Venetië, het Lomb. Ven. kon. en Zwitserland, en ten W. aan Frankrijk en ons vaderland. In het Z. heeft het zeer vele en hooge gebergten, die naar het Noorden toe meer en meer tot vlakten verminderen. Aan de kusten van de Noord- en Oostzee is de grond zoo laag, dat dezelve door kostbare dijken en dammen, tegen de golven der zee, beveiligd moet worden. Ook zijn hier meer dorre heiden en zandgronden, dan in het zuiden, die echter door menigvuldige vette marschlanden afgewisseld worden. De voornaamste bergen zijn in het Z., de onderscheidene takken der Alpen, waartoe men de Tyrolsche, Allgausche, Karintische en Julische Alpen, het Schwarzwald, de Wasgau, de ruwe Alp en het Cetisch gebergte rekenen moet. De noordelijke keten loopt slangsgewijze van het O. naar het W., en begint bij de Karpathen met de *Sudeten*, waartoe het *Reuzengebergte* tusschen Silezië en Bohemen behoort; ten Z. W. heeft men het Moravisch gebergte; N. W. het Bohemer woud: uit deze laatste loopt N. O. het Saksisch *Erzgebergte;* N. W. het Fichtelgebergte aan het welke ten N. W. het Thuringerwoud sluit. Het noordelijkste gebergte van Duitschland is het *Harzgebergte;* Westelijk van hetzelve, over de Wezer, het *Wezergebergte*, hetwelk bij Minden de Westfaalsche poort vormt; hiervan loopen zuidelijk het *Sauerlandsch gebergte*, het *Wezerwald* en het *Zevengebergte* aan den Rijn. Van het *Thuringerwald* loopt Z. W. het *Rhongebergte*, de Vogelsberg en de Taunuze, die tot aan den Rijn loopt. Aan de andere zijde van den Rijn is de *Hundsrück*, welke aan het Vogesisch gebergte stuit, en een deel der Ardennen; de grootste vlakte is in het midden van Beijeren. Duitschland wordt door meer dan 500 riv. bespoeld, waarvan er 60 bevaarbaar zijn. De voornaamste hiervan zijn: de Donau, de Wezer, de Rijn, de Elbe, de Oder, de Main, de Lech, de Nab, de Eems, enz. Tot de meeren behooren de Bodenzee, het Cirknitzer meer, het Chiem meer, het Dummer meer, het Mansfelder zoute en zoete meer, enz., terwijl het land, gelijk reeds gezegd is, door de Oost- Noord- en Adriatische zeeën bespoeld wordt. De luchtsgesteldheid is door het uitroeijen van vele bosschen en het droogmaken van moerassen veel verbeterd, maar naar de oppervlakte van den grond zeer verschillende: in het N. ruwer en kouder, in het Z. zachter en warmer, doch over het geheel gematigd en gezond. De grond is, over het algemeen, vruchtbaar. De voornaamste voortbr. zijn, uit het dierenrijk: voortreffelijk rundvee, goede paarden, schapen en varkens, verder geiten, ezels, tam en wild gevogelte, veel visch en kreeften, wild, alsmede in eenige zuidelijke streken, wolven, beeren, lynxen, wilde geiten, marmotten enz. Uit het plantenrijk: alle soorten van koren, spelt, mout, boekweit, peulvruchten, tuinvruchten, raapzaad, vlas, hennep, tabak, hop, meekrap, weede, wilde en andere saffraan, anijs, vele boomvruchten, en in het Z. ook goede kastanjes; wijn in onderscheidene soorten en groote hoeveelheid; groote bosschen voornamelijk met eiken, dennen, berken en ander hout, waarvan veel tot vlotten gemaakt naar de Nederlanden komt. Uit het rijk der delfstoffen heeft men: een weinig goud, zilver, vooral in het Erzgebergte, kwikzilver, tin, lood, koper, ijzer, kalamintsteen, potlood, vermillioen, bismuth, spiesglas, aluin, vitriool, zink, zwavel, salpeter, kobalt, steenkolen, marmer, kalk, albaster, gips, asbest, lei-, molen-, zand-, blaauw- en puinsteen, tras, jaspis, calcedone, serpentijn, bazalt, graniet, porfier, vele soorten van edelsteenen, oker, leem, de fijnste porseleinaarde, vollersaarde, mergel, turf, veel bron- en steenzout, en onderscheidene mine-

rale wateren. De voorwerpen der nijverheid zijn zoo verscheiden als menigvuldig, daar men er fabr. van allerlei aard vindt. De handel, die door drie zeeën en vele binnenlansche wateren zeer bevorderd wordt, is er, hoewel door de tijdsomstandigheden gedrukt, nog zeer bloeijend. Artikelen van uitvoer zijn: hout, koren, (voor 20 millioen guldens) wijn, linnen, (voor 60 millioen guldens) garen, ijzer, staal- en Neurenberger waren, porselein, kwikzilver, glas, spiegels, veel vee, boomvruchten, wol, zout, delfstoffen, gerookt en gezouten vleesch, aardewerk, smeer, leder, katoen, kanten, enz. Daarentegen bestaat de invoer in vreemde wijnen, tabak, zuidvruchten, specerijen, koffij, thee, suiker, zijde, katoen, fijne wollen en katoenen stoffen, mode- en galanteriewaren enz. Met betrekking tot den godsdienst, kan men de inw. van Duitschland verdeelen: in 15 millioen Roomschen, 12 millioen Lutherschen, en ruim 2 millioen Hervormden; 25,000 Hernhutters, 2500 Doopsgezinden, 14,000 Grieken, enz. Er zijn ook veel Joden.

In kunsten en wetenschappen hebben de Duitschers het tot eene aanzienlijke hoogte gebragt; in onderscheidene vakken heeft het groote mannen, wier werken door geheel Europa gelezen worden, opgeleverd, en beroemt zich nog met alle regt op dezelve, terwijl het van uitmuntende hooge scholen, met beroemde hoogleeraren voorzien is, en voor het verder onderwijs der jeugd de uitmuntendste inrigtingen heeft.

De Duitsche taal is een tak der oude Germanische en eene zuster der Nederlandsche, wordt algemeen beoefend en is, door beroemde mannen, als: ADELUNG, REINBECK, EBERHARD, HEINSIUS, enz., meer en meer volmaakt. Zij verschilt in bijzondere tongvallen, waarover wij hier niet spreken kunnen. Nadat Duitschland meer dan 9 eeuwen als het Duitsche rijk gestaan had, onderging het onder NAPOLEON, in 1806, eene geheele verandering, en elk der vorsten werd onafhankelijk verklaard; deze vereenigden zich echter grootendeels weder, onder den naam van de *Rijnconfederatie* of het *Rijnverbond*, onder bescherming van den Franschen keizer, en na onderscheidene veranderingen, werd, bij de gewenschte omwenteling in Europa, ook dit verbond vernietigd, en in 1815 een nieuw verbond tot stand gebragt, waarvan wij in het volgend Art. spreken moeten.

DUITSCH VERBOND, is het voormalige Duitsche rijk, hetwelk op den 9 Junij 1815, zoo uit de staten van de voormalige Rijnconfederatie als andere Duitsche staten zamengesteld werd, en waarbij de staten onafhankelijk blijven, doch zich verbinden om de in- en uitwendige zekerheid van Duitschland, en de onafhankelijkheid en onschendbaarheid der bijzondere Duitsche staten te bewaren, waarom ook alle leden des verbonds gelijke regten hebben, terwijl zij op eene bondsvergadering, waar elk zijne gevolmagtigden zendt, over hunne algemeene belangen raadplegen. Wij zullen hier de namen der bijzondere leden, met de stemmen die zij uitbrengen, opgeven.

Het keizerrijk Oostenrijk.
Het koningrijk Pruissen.
———— Beijeren. } elk 4 stemmen.
———— Saksen.
———— Hanover.
———— Wurtemberg.

Het groot hertogdom Luxemburg.
———— Baden.
———— Holstein. } elk 3 stemmen.
———— Hessen Darmstadt.
Het keurvorstendom Hessen.

Het groot hertogdom Mecklenburg Schwerin.
Het hertogdom Brunswijk. } elk 2 stemmen.
———— Nassau.

De volgende hebben elk éene stem:
Het groot hertogdom Saksen Weimar.
———— Mecklenburg Strelitz.
Het hertogdom Saksen Gotha.
———— Coburg.
———— Meiningen.
———— Hildburghausen.
———— Holstein.
———— Oldenburg.

Het hertogdom Anhalt Dessau.
——— ——— Bernburg.
——— ——— Köthen.
Het vorstendom Swarzburg Rudolstadt.
——— Schwarzburg Sonderhausen.
——— Hohenzollern Hechingen.
——— ——— Sigmaringen.
Lichtenstein.
Lippe Schauenburg.
Lippe Detmold.
Waldeck.

De beide takken van Reusz; alsmede de vrije steden Frankfort, Lubek, Bremen en Hamburg, ieder 1 stem, uitmakende 69 stemmen.

Oostenrijk zit op de bondsvergaderingen voor. De inkomsten der gezamenlijke staten worden op 187 à 188 millioen guldens gerekend, en de geheele krijgsmagt, die van Oostenrijk, Pruissen, Denemarken en ons Vaderland geheel daar onder begrepen, op 632,000 man. Men zie verder de bijzondere staten op derzelver Artikelen.

DUIVELAND, Nederl. eil., prov. Zeeland, distr. Zierikzee, van Schouwen slechts door een smal kanaal, het dijkwater genoemd, afgescheiden, terwijl het verder tegenover Flakkee, Tholen en Philipsland gelegen is. Het is reeds van ouds bekend geweest en heeft waarschijnlijk zijnen naam van menigvuldige duiven, die hier gevonden werden, ontleend. Het heeft 5 uren in den omtrek, geene besloten steden, maar de dorpen Bruinisse, Nieuwerkerk, Oosterland, Vianen, Ouwerkerk, Capelle en St. Jansland; er wordt veel meekrap geteeld.

DUIVELSBERG, berg aan de W. kust van Afrika, tusschen Winnebah en Apam, de hoogste berg van dezen omtrek, niet ver van het Nederl. fortje *Lijdzaamheid*. Sommigen willen, doch zonder grond, dat deze berg goud zoude bevatten.

DUIVELSGAT, eene opening aan de kust van Arabië, 2 mijlen van kaap Kuriat, en 11 mijlen van Maskat gelegen, en om de menigvuldige rukwinden, die daar waaijen, dus genoemd.

DUIVELS KLIP of *Palmas eil.*, het uiteinde van eene gevaarlijke rif bij kaap Baxos, de Oostelijke punt van de riv. Junk, aan de Peperkust van Afrika.

DUIVEL'S, enz. zie Devil's.

DUIVEN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, hoofdschoutambt Zevenaar, met 650 inw.

DUIVENDRECHT, Nederl. buurt, niet ver van Diemen, onder Amsterdam behoorende, de *Duivedrechtsche brug* is bekend.

DUIVENDIJKE, Nederl. heerlijkheid, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen, waarvan echter zeer weinig meer overig is; het is met *Klaas Kinderenkerken* vereenigd, en behoort tot de Vier Ambachten.

DUIVEN EILAND, (*Naytraviguda*) O. Ind. eil., niet ver van de kust van Mysore, met eenen stroom van versch water en eenen steenen pilaar, welke BUDDA voorstelt, en die men wil dat degenen, die hem niet vereeren, vernieldt, waarom de zee- en kooplieden, welke hier zeer gemakkelijk kunnen landen, hem kokosnoten offeren.

DUIVENHOK, een der O. Afr. eil., onder Mauritius behoorende, een weinig ten W. van het Vlakke eil., uit eenen ontzagchelijken, roodachtig bruinen klomp van bazaltvormige lava bestaande.

DUIVENVOORDE, adelijk huis in de Nederlanden, in Rijnland, hetwelk door een in onze vaderlandsche geschiedenis zeer beroemd geslacht bezeten is.

DUIZEND EILANDEN, (MEER DER) meer in N. Amer., tusschen de meeren van St. François en Ontario, naar de menigte eil. of liever klippen, die het bevat, aldus genoemd.

DUKANA, Aziat. riv. in Siberië, welke met de Ancha vereenigd de Yuna vormt.

DUKE of CLARENCE'S archipel, in Austr., niet ver van Nieuw Guinea, door kapitein BLIGH ontdekt en dus genoemd.

DUKE of CLARENCE'S ISLAND, eil. in de Zuidzee, door EDWARDS in 1791 ontdekt. 9. 12. Z. B. 159. L.

DUKE of CLARENCE'S STRAIT, eene zeeëngte aan de W. kust van N. Amer. door het vaste land, Duke of York's en de Gravina-eil. gevormd. De W. oever is een uitgestrekt stuk lands, 't welk verscheidene eil. bevat, die VANCOUVER, den archipel van den prins van Wallis noemde.

DUKE of GLOUCESTER'S EIL., 2 kleine eil. in de Stille Zuidzee, elk omtrent 2 m.

m. groot en met groene boomen bedekt. Toen zij in 1767 door kapitein CARTERET ontdekt werden, scheuen zij onbewoond te zijn. Zij zijn laag en zandig, hebben weinig planten, geen versch water, maar veel vogelen, die zoo tam waren, dat men ze met de handen kon grijpen. CARTERET houdt ze voor dezelfde, die de Spaansche zeereiziger QUIROS in 1606 zag. Zij liggen op 20. 38. en 20. 34. Z. B. en 165. 9. 45. en 164. 24. 45. L.

DUKE'S COUNTY, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, hetwelk uit de eil. Martha's Vineyard, Chabaquiddick, Norman en de Elizabeths eil. bestaat, en op 5 V. M. in 3 plaatsen 3300 inw. bevat, welke van de veeteelt en visscherij bestaan, en Edganton tot hoofdpl. hebben.

DUKE *of York's Island*, eil. in de Stille Zuidzee, in het kanaal van St. George, dat Nieuw Ierland van Nieuw Brittanje scheidt. Het eil. is door CARTERET ontdekt, ligt tusschen kaap Palliser en kaap Stephens en is 5 m. breed. Het heeft een schoon aanzien en is met bosschen bedekt. De inw. hebben zeer nette cano's. 169. 6. L. en 4. 9. Z. B.

DUKE *of York's Island*, eil. in de Stille Zuidzee, door kapitein BYRON in 1765 ontdekt; het heeft ongeveer 9 m. in den omtrek, is laag en met hout bedekt. Er is een wijd meer in het middelpunt, terwijl de branding aan de kusten zeer sterk is. Men heeft er geene inw. gevonden. 205. 16. 45. L. en 7. 56. Z. B. Volgens COOKS kaart 8. 40. Z. B.

DUKE *of York's Islands*, groep eil. aan de W. kust van N. Amer. Zij werden het eerst door VANCOUVER omgereisd, van wien zij dezen naam ontvingen. De groep is ruim 15 mijlen lang en 8 breed, en strekt zich uit van 245. 1, tot 246. 1. L. en 55. 50. 56. 34. N. B.

DUKES TOWN, kleine Afr. stad van Calabar, bij den mond van de rivier oud Calabar.

DUKKE JEUNG, sterke O. Ind. plaats in het rijk van Boetan, aan de grenzen van Tibet, 8 m, W. van Tassisudon.

DUKLA, stad in Galicië, kreits Jaslo, aan de Cergowa en aan den voet van het Karpatische gebergte, over hetwelk van hier een sterk bereden weg naar Hongarije gaat, met 2200 inw., eene roomsche hoofdschool, linnenweverij en handel in wijn.

DULAG, stad op de O. kust van het eil. Leyta, een der Philippijnen. 142. 48. L. en 10. 57. N. B.

DULAN, stad op de O. kust van het eil. Panay, een der Philippijnsche eil. 140. 25. L. en 11. 25. N. B.

DULAS, Eng. rivieren in Wallis, als: eene in 't gr. Caermarthen, welke Z.Z.W. van Langaddock in de Towy valt; — eene in hetzelfde gr. die Z. O. van Kidwelly in het kan. van Bristol valt — eene in 't gr. Brecknock, die bij Hay in de Wye valt; — eene in 't gr. Radnor, die bij Llanbeder in de Ithon valt: — eene in 't gr. Montgomery, die bij Llanidlos in de Severn valt; — en eene, welke bij Nemtown in de Severn valt. 2. Riv. op 't Eng. eil. Anglesey, die 3 mijlen N. W. van Beaumaris in de Iersche zee valt. 3. Eng. dorp en kleine zeehaven op het eil. Anglesey, aan den mond van de riv. Dulas en aan eene baai van denzelfden naam.

DULASHE, Eng. riv. in Z. Wallis, gr. Caermarthen, welke te Druson castle in de Towy valt.

DULBERG, Beij. berg, Rezatkreits, bij Altdorf, met vele versteeningen.

DULCE, breede Z. Amer. riv., welke van de kust van Coste Rica in eene golf van denzelfden naam valt, op 293. 30. L. 8. 33. N. B. 2. Z. Amer. riv. in de prov. Tucuman, welke aan de W. zijde der Andes ontspringt, en in het meer los Porongos valt. 3. Riv. in Brazilië, die op 16. Z. B. in de Atl. zee valt.

DULCE GOLF of *Laguna de Guatimala*, wijde Z. Amer. golf aan de kust van Vera Paz, welke door eene straat met de baai van Honduras gemeenschap heeft. 287. 56. L. 15. 18. N. B.

DULCET, Fr. dorp, dep. Arriège.

DULCZIN, zie Tulczyn.

DULDABAT, O. Ind. koopstad in het rijk Decan.

DULDER, Nederl. dorp, prov. Overijssel, met 800 inw.

DULEEK, Iersch dorp, gr. Meath.

DULGADIR ILI of *Pachalik* Marasch, distr. van het eil. Cyprus, met de hoofdstad Marasch.

DULICHIUM, eil. in de Jonische zee, aan de golf van Lepanto.

DULKEN, Pruis. stad, regdst. Kleef, met 3550 inw. en fabr.

DULL, Schot. kerspel, gr. Perth, 9 mijlen in de lengte en $3\frac{1}{2}$ in de breedte, met 4320 inw.

DULMAH BAKTSCHE (d. i. meloenentuin), paleis van den Grooten heer bij Konstantinopel.

DULMEN, Pruis. gr., regdst. Munster, kreits Coesfeld, hetwelk op $5\frac{1}{2}$ vierk. mijlen in 2 steden, 1 vlek en 20 dorpen 9530 inw. telt. Het heeft eene hoofdpl. van gelijken naam.

DULNAN, riv. in 't Schot. gr. Inver-

verness, welke in de Spey valt.

DULVERTON, Eng. stadje, gr. Somerset, aan den O. oever van de Ex, uit twee straten bestaande, met 1035 inw., die grof laken en wollen dekens vervaardigen, en die ééne week- en twee jaarmarkten hebben, 48. m. W. v. London.

DULUPIN, een der kleinste der Philippijnsche eil., aan de W. kust van Samar. 142. L. 13. 34. N. B.

DULWICH, Eng. dorp, gr. Surrey, op de grenzen van het gr. Kent, met een collegie: 1½ uur Z. O. van Londen.

DUMA, DUMETH AL DSCHENDEL, Arab. stad, prov. Nedsjed.

DUMARING, stad aan de O. kust van 't eil. Borneo. 135. 46. L. 1. 40. N. B.

DUMBAR, zie Dunbar.

DUMBARNY, Schot. kerspel, gr. Perth, 1¼ m. in de lengte en 1 m. breed, met 1100 inw. en heerlijke gezigten.

DUMBARTON, DUMBRITON, voorheen *Lenox*, Schot. gr. tusschen de gr. Perth, Stirling, Lanark, Renfrew en Argyle, de riv. de Clyde en Lochlong, een arm van de zee, of tusschen 12. 41. en 13. 35. L. en 55. 52. en 56. 20. N. B. gelegen, terwijl het op 11½ vierk. m. in 12 kerspelen, 21,750 inw. bevat. Het bestaat uit twee deelen, die 2 mijlen van elkander liggen, terwijl het Grampisch gebergte hetzelve doorsnijdt, waarvan Benvorlich, de hoogste berg, alhier gevonden wordt, terwijl het door de Clyde, Leven, het Lomond meer en het groote kanaal tusschen Forth en Clyde bespoeld wordt. De voortbr. zijn: ijzer, steenkolen, kalksteen, arduinsteen en vooral veel leijen, hout, doch weinig koren, paarden, rundvee, schapen en varkens, terwijl de inw. onderscheidene manufacturen, die hier bijzonder bloeijen, hebben, en zich een weinig met den akkerbouw en verder met de veeteelt, bijzonder met de schapenfokkerij bezig houden, en katoengaren, papier, glas, wol, visch, (bijzonder zalm en haring) enz. uitvoeren. Het gr. zendt 1 lid naar het parlement. De hoofdstad Dumbarton ligt aan de zamenvloeijing der Leven en Clyde, heeft een oud kasteel op eene rots, voorheen voor den sleutel van het W. Hoogland gehouden, eene goede haven en 2530 inw., fabr. en handel. Er wordt hier in Junij eene voorname veemarkt gehouden, en in de nabijheid is een berg, die veel zeilsteen bevat.

DUMBLAIN, zie Dumblane.

DUMBLANE, Schot vlek, gr. Perth, aan de Allan, 12 u. N. W. van Edimburg.

DUMBOO, zie Domboo.

DUMBROVICZA, riv. in Walachië, welke in Zevenbergen, in het Karpatisch gebergte ontspringt, en beneden Foltenitza in den Donau valt.

DUMDAH, O. Ind. stad in Bahar, in eene bergachtige landstreek gelegen. 99. 38. L. 21. 27. N. B.

DUMEIDSJ, stad in Arabië, prov. Yemen, 12 mijlen N. N. O. van Chamir.

DUME POINT, N. Amer. kaap op de kust van Nieuw Albion. 259. 20. L. 34. 34. 3. N. B.

DUMET, eil. aan de Fr. kust, niet ver van Quiberon, in het dep. Morbihan, tegenover den mond der riv. Villaine.

DUMFRIES, Schot. gr., tusschen de gr. Lanark, Peebles, Selkirk, Roxburgh, Kirkcudbright en Ayr, de frith van Solway en de Eng. grenzen, of tusschen 13. 24 tot 14. 45. L. en 54. 59. en 55. 26. N. B. gelegen, terwijl het op 64 vierk. mijlen in 42 kerspelen, 62,960 inw. bevat. Het land is zeer ongelijk; een groot deel is bergachtig, en door de Cheviot Hills bezet, en een ander deel onbebouwd en met heiden bedekt, terwijl de Esk, Annan, Nith en Menoch het bespoelen; ook zijn er onderscheidene meeren, waaronder loch-Skeen aan den oorsprong van het Moffatwater, 1300 voeten boven de zee, zeer diep en omtrent een uur in den omtrek is; terwijl de zwavel en staalachtige bronnen van Maffat zeer beroemd zijn en sterk bezocht worden. De voortbr. zijn: veel lood, soms ook met zilver vermengd; eenig goud, spiesglas, steenkolen, kalk, rundvee, paarden, schapen, veel varkens, enz. De akkerbouw is, uit hoofde van den bergachtigen grond, minder dan de veeteelt, terwijl men hier verder manufacturen van linnen, katoen, tapijten, papier, verder zoutraffinaderijen, looijerijen, brouwerijen, ijzersmederijen en vooral loodsmelterijen vindt. De uitvoer bestaat in lood, vee, wol, granen en aardappelen, en de invoer in steenkolen, leijen, ijzer, timmerhout, wijn, kruidenierswaren, enz. Ook heeft dit gr. vele oudheden en wordt, volgens sommigen, in 4 dalen, als: Eskdale, Lusdale, Annandale en Lidisdale verdeeld. De hoofdstad Dumfries is de zetel van een Presbyteriaansch synode, ligt op eenen heuvelachtigen grond, 3 mijlen van den mond der Nith, waar nu schepen van 120 ton tot aan de stad kunnen komen, en waarover eene schoone brug gelegd is. Zij heeft twee kerken, eene kapel en onderscheidene bedehuizen voor dissenters, een hospitaal, stadhuis, een

een graafschaps-gevangenhuis, een geregtshof, eene akademie voor jonge lieden, een schouwburg, een gedenkteeken voor KAREL hertog van Queensberry, die de stad vele weldaden bewezen heeft, en eene kleine haven. Men telt er 9,260 inw. en eenige fabr.; voornamelijk voeren zij wol, koren en aardappelen uit, terwijl er hout, ijzer, leijen, kalk, steenkolen, kurk, wijn en kruidenierswaren ingevoerd worden.

DUMFRIES, stad in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, hoofdpl. van het gr. prins William, ten N. van Quantico Creek, omtrent 1½ mijl boven hare uitwatering in den Potowmack.

DUMMAR, stad in Syrië, ruim een uur W. van Damascus.

DUMME, kleine riv. in 't Han. vorst. Luneburg, die bij Bergen, in het ambt Luchow, ontspringt, en bij Wustrow in de Jeetze valt.

DUMMER, stad in de N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Grafton.

DUMMERZEE, meer tusschen de Han. prov. Hoya, Osnabrug en het Oldenburgsche, dat 1 mijl lang, ½ breed, van 8 tot 16 voet diep, en vrij vischrijk is.

DÜMMERSTOWN, N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Windham.

DUMNADOR, tak van den Ganges in O. Indië.

DUMPALIS, ruime baai aan de W. kust van het eil. Celebes, waarin twee riv. uitloopen. De Z. oever bestaat uit hooge, zwarte klippen, die met hout bedekt zijn. Er is eene goede ankerplaats, terwijl de baai om de menigvuldige visch, die men er vindt, te meer bezocht wordt. De stad Dumpalis drijft veel handel in stofgoud.

DUMPLER, dweepachtige secte van doopsgezinde Christenen in N. Amer. Hunne hoofdpl. is Ephrata.

DUMPTON STAIRS, Eng. vlek, tusschen Ramsgate en North Foreland, met een hoofd voor booten en schuiten, benevens zeebaden.

DUNERON, de naam van verscheidene plaatsjes in Bengalen en Behar.

DUN, tak van de Aire in 't Eng. gr. York. 2. Schot. kerspel, gr. Angus, met 680 inw. 3. Fr. stad, dep. Maas, arr. Montmedy, aan de Maas, met 1000 inw., looijerijen, brouwerijen, enz., 3 u. Z. van Stenay. 2. Drie Fr. dorpen in de dep. Saône en Loire, Arriège, en Boven-Rijn.

DUN LE ROI, zie Dun-sur-Auron.

DUN-LE-PALLETEAU, Fr. stadje, dep. Creuse, met 1100 inw.

DUN-LE-POÊLIER, Fr. dorp, dep. Indre.

DUN-LES-PLACES, Fr. dorp, dep. Nièvre.

DUN-SUR-AURON of *Dun le Roi*, Fr. stad, dep. Cher, arr. St. Amand, aan de Auron, met 2 kerken en 2710 inw.

DUN-SUR-GRAND-RY, Fr. D., dep. Nièvre; 3 mijlen van Château-Chinon.

DUNA of *Dzwina*, groote riv. in Rusland, welke op de Alanische bergen, op 51. N. B., aan de grenzen van de gouv. Pleskow en Twer, uit het meer Duna ontspringt, de grenzen tusschen Koerland, Semgallen en Lijfland maakt, na de Toropa bij Toropez ontvangen te hebben, bevaarbaar wordt, doch hier en daar, uit hoofde van klippen en ondiepten, gevaarlijk is en na eenen loop van 70 mijlen bij Dunamunde, op 57. 5. N. B. en 41. 30. L. in de golf van Riga valt. Zij ontvangt de riv. de Illuxt, Ewst, Pers, Drissa, Welishka, Buldaraa, Pernau en andere, en heeft met onderscheidene meeren, als Ulla en Plavia, en door dezelven met den Dnieper gemeenschap. De meeste levendigheid op dezelve is in het voorjaar, wanneer het water aanmerkelijk rijst, en de barken over de menigvuldige klippen en zandbanken heen varen. In April smelt gewoonlijk het ijs, waarmede zij des winters bezet is, en dit doet haar dan buitengewoon hoog worden. 2. Riv. in Brazilië, welke in de Atl. zee valt.

DUNABURG, Rus. stadje, gouv. Witepsk, aan de Duna en Schuuitza, met 600 inw. 50. 30. N. B. 54. 20. L.

DUNAGHI, Ier. stad, gr. Tyrone, met minerale bronnen.

DUNAJETZ, riv. in N. Hongarije, welke op het Karpatisch gebergte ontspringt, en in de Poprod valt; zij wordt, daar zij bevaarbaar is, als de eenige weg tusschen Galicië en Hongarije niet veel gebruikt.

DUNAJOW, vlek in Galicië, kreits Brzezani.

DUNAMUNDE, kleine Rus. vesting in 't Eur. gouv. Lijfland, kreits Riga, ter plaatse waar de Duna in de golf van Riga valt, met eene kleine haven, die echter, vooral voor Riga, van veel belang is. 5 mijlen N. W. van Riga.

DUNANT POINT, kaap aan de Z. W. kust van het Schot. eil. Skye. 11. 32. L. 57. 5. N. B.

DUNANY, Ier. kaap, aan de O. kust, tusschen de baaijen van Dundalk en Drogheda.

DUNAWETZ, zie Netzdorf.

DUNBAR of *Dumbar*, Schot. zeestad,

fort Augustus.

DUNDRUM, Ier. dorp, gr. Down.

DUNDUKOVA, Rus. Aziat. kolonie, gouv. Tobolskoi. 113. L. 70. 16. N. B.

DUNEARN, hooge Schotsche heuvel, aanmerkenswaardig door een meertje op deszelfs top, dat voormaals de mond eens vulkaans schijnt geweest te zijn.

DUNEMUNDE, Russ. sterkte in Koerland, aan den mond van de Dwina.

DUNES, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne.

DUNFERMLINE, Schot. stad, gr. Fife, op eene hoogte, ruim ¾ mijl van de frith van Forth, ongeregeld gebouwd, met naauwe straten, eene groote kerk van hoogen ouderdom, waaraan nu eene nieuwe kerk is aangebouwd en die de oude begraafpl. der Schot. koningen was. Verder is er eene kapel en verscheidene bedehuizen, St. Leonard's en Pitreavie's hospitaal en andere inrigtingen van weldadigheid en 6,000 inw., welker fabr. van tafelgoed vooral vermaard zijn, alsmede linnen- en katoenweverijen. In den omtrek zijn steenkolen, ijzererts en de voornaamste kalkgroeven van het rijk.

DUNGALA, zie Dangala.

DUNGALLY, stad op de W. kust van Celebes, door een fort verdedigd: residentie van den Rajah van het uitgebreide omliggende land.

DUNGANNON, Ier. stad, gr. Tyrone, met koolmijnen en 4,000 inw. 10. 7. L. 54. 30. N. B.

DUNGARVAN, Ier. stadje, gr. Waterford, met veel aardappelteelt.

DUNGEN, Nederl. dorp, prov. Noord-Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 1025 inw.

DUNGENESS, kaap op de kust van 't Eng. gr. Kent. 18. 45. L. 50. 55. N. B. 2. Landpunt op de W. kust van N. Amer. aan den ingang van de golf van Nieuw Georgië. 48. 15. N. B. 3. Z. Amer. kaap aan den O. ingang der straat van Maggellaan.

DUNGERPORE, 2 Ind. steden, eene in de prov. Guzeratte, aan de Muratten behoorende. 91. 36. L. 23. 46. N. B. 2. prov. Bahar, 99. 36. L. 21. 47. N. B.

DUNGISBAY HAAD, zie Duncansbay head.

DUNGIVEN, Ier. dorp, gr. Londonderry, met 900 inw. In het kerspel vindt men stukken gekleurd kristal. De gedichten van OSSIAN worden hier geheel zuiver bewaard, en dikwerf door de inw. opgezegd.

DUNGLASS, Schot. dorp, gr. Dumbarton.

DUNGOLA, zie Dongola.

DUNGYE, O. Ind. stad, prov. Bahar. 102. 3. L. 25. 14. N. B.

DUNGZU, Aziat. stad van Tibet, 3 mijl. W. van Jham of Jeung.

DUNHAM, zie Downham.

DUNHAM MASSEY, Eng. kerspel, gr. Ches, met 880 inw.

DUNHEVED, zie Launceston.

DUNIAN, Schot. heuvel, gr. Roxburgh, 1031 voet hoog.

DUNIMATZSCH, zie Dommitsch.

DUNK, Austr. eil. aan de N. O. kust van Nieuw Holland. 163. 56. L. 17. 20. Z. B.

DUNKELD, Schot. stad en kerspel aan den N. oever van de Tay, over welke hier eene brug met 7 bogen ligt, wel behouwd en schoone omstreken, fabr. van linnen en garen en 1260 inw., het kerspel bevat nog: het kerspel Dowally met 530 inw. en heeft in het geheel 3000 inw.

DUNKELSBUHL, zie Dinkelsbühl.

DUNKENS CREEK, N. Amer. riv. van Z. Carolina, op 296. L. en 44. 29. 29. N. B. in de Enmore vallende.

DUNKERRON, Ier. stadje, gr. Kerry, aan de N. kust van baai van Mayra.

DUNKERRY, Eng. berg, gr. Somerset.

DUNKERSTOWN, zie Ephrata.

DUNKERTON, Eng. kerspel, gr. Somerset, met 250 inw.

DUNKESWELL, Eng. kerspel, gr. Devon, met 400 inw.

DUNKIN, eil. in den Aziat. archipel van Mergui. 9. 16. N. B.

DUNKLIN, rotsen op de N. kust van 't W. Ind. eil. Jamaïca.

DUNLACE-CASTLE, Ier. stadje, gr. Antrim.

DUNLAVIN, Ier. stad, gr. Wicklow.

DUNLEARY, kleine Ier. zeehaven, omtrent 2 uren van Dublin. In deze haven kwam de koning met zijn eskader den 9 Septemb. 1821 binnen, wanneer Z. M. de zeehaven voor het vervolg *Georg the Fourth's Harbour* en de stad Dunleary, noemde.

DUNLEDY, Eng. riv. in Z. Wallis, gr. Pembroke, valt in Milfordhaven.

DUNLEER, Ier. stad, gr. Louth.

DUNLOP, Schot. kerspel en dorp, gr. Ayr, met goede kaas en 1000 inw.

DUNMANAWAY, Ier. stad, gr. Cork, bij den oorsprong der riv. Bandon.

DUNMANNUS, Ier. stad en baai, aan de Z. W. kust, met eene goede haven. 8. 6. L. 51. 30. N. B.

DUNMORE, Ier. baai en vlek aan de W. kust. 8. 10. L. 52. 44. N. B. 2. Ier. kaap aan de W. kust, welke als de Westelijkste punt van Europa wordt aan ge-

stad, gr. Haddington, aan den mond van de golf van Forth, met eene haven, die door een kasteel verdedigd wordt, die moeijelijk om in te loopen, doch zeer veilig voor de schepen is. De Oostelijke steenen beer werd onder CROMWEL begonnen. De kust is zeer romanesk, doch gevaarlijk en rotsachtig, zoo dat er dikwerf schipbreuk plaats heeft, waarom er eene reddingsboot is aangelegd. Er zijn 4500 inw., die scheepsbouw, zeepziederijen, ijzergieterijen, enz. hebben, en verder van de visscherij en eenigen handel bestaan. Tusschen het oude kasteel en de haven is eene rots, de *Isle* genoemd, welke uit schoone zuilen van bazalt, met aderen van jaspis doormengd, bestaat, en waarop eene batterij is aangelegd. 15. 18. L. 55. 58. N. B.

DUNBARTON, stadje in de N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Hillsborough.

DUNBEATH, riv. in 't Schot. gr. Caithness, welke 3 uren N. O. van de Ord of Caithness in zee valt; aan dezelve ligt Dunbeath castle.

DUNBLANE, Schot. stad, gr. Perth, aan de Allan, met eenen bisschop. Er is een geregtshof, eene minerale bron en 2750 inw.

DUNBOG, Schot. dorp, gr. Fife.

DUNBOY ROCK, rots aan de O. kust van Schotland. 16. L. 57. 22. N. B.

DUNBOYNE, Ier. dorp, gr. Meath.

DUNCANS BAAI, baai aan de N. kust van Jamaïca. 299. 35. L. 18. 31. N. B.

DUNCAN'S CANAL, inham in een eil. aan de W. kust van N. Amer., door VANCOUVER dus genoemd. Het eil. is 7 mijlen lang. 244. 38. L. 56. 58. N. B.

DUNCAN'S PASSAGE, straat tusschen de groote en kleine Andamaneil., in de Ind. zee.

DUNCAN'S SUGARLOAF (Suikerbrood) eil. in den Archipel van Mergui, van eene driehoekige gedaante, bij de Z. kust van St. Mattheus. 9. 42. N. B.

DUNCANNON, Ier. stadje en sterkte, gr. Wexford, aan de O. kust van Waterford Harbour, met 470 inw.

DUNCANSBY HEAD, zie Duncans-Bay-Head.

DUNCANSBOROUGH, vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont.

DUNCANSBAY HEAD, Schot. kaap, gr. Caithness, de N. Oostelijkste punt van het eil. Groot Brittanje, op 15. 7. L. 58. 33. N. B.

DUNCASTER, zie Doncaster.

DUNCHONNEL, klein eil. der Schot. Hebriden, 1 mijl N. W. van Jura.

DUNCK, Fr. dorp, dep. Somme.

DUNCKROTH, Nederl. D. in Luxemburg.

DUNCOMBE, baai aan de N. kust van het eil. Norfolk, in de Stille Zuidzee.

DUNCOW, Schot. dorp, gr. Dumfries, met 200 inw.

DUNDAH, O. Ind. stad, prov. Sinde, met weverijen. 24. 35. N. B.

DUNDAH RAJIPORE, O. Ind. zeestad in Concan, aan de Maratten cijnsbaar. 90. 40. L. 18. 19. N. B.

DUNDALK, Ier. zeehaven, gr. Louth, aan de riv. van dien naam, met eene goede haven. De stad bestaat slechts uit eene groote straat, door vele stegen doorsneden; de waag, het geregtshof, de hal en barakken zijn bezienswaardig. Er zijn ook fabr. veel vaart op Liverpool en omtrent 15,000 inw. 11. 23. L. 54. 12. N. B.

DUNDAS, Eng. gr., gouv. York in N. Amer. 2. Eil. aan de N. W. kust van N. Amer., door VANCOUVER zoo genoemd, met vele gevaarlijke rotsen aan de N. zijde. 3. O. punt van een inham aan de N. zijde van Cross sound, aan de W. kust van N. Amer. 241. 48. L. 58. 21. N. B.

DUNDEE, Schot. zeehaven, gr. Angus of Forfar, aan den N. oever van de frith van Tay, ongeveer 4 mijlen van haren mond. Zij is welgebouwd, heeft 4 voorname straten, de Highstreet of markt, 3 kerken, 6 bedehuizen, een goed raadhuis, koophuis, benevens verscheidene godsdienstige en menschlievende gestichten en inrigtingen tot onderwijs, waaronder de akademie, voor de wiskunde en vreemde talen, met een natuurkundig-kabinet uitmunt. De stad bevat, met de daarin getrokkene dorpen, 31,000 inw., die fabr. voor linnen, gekleurde lakens, zeildoek, spinmolens, suikerraffinaderijen, enz. hebben. De haven is voor groote koopvaarders geschikt en nog onlangs gemakkelijker gemaakt. Er zijn 3 bijzondere banken en eene afdeeling van de Londensche linnen Comp. Ook is er eene brand-assurantie-Comp. 56. 27. 23. N. B. 14. 44. L.

DUNDELCHACK, Schot. meer, gr. Inverness, door een' kleinen stroom zich in de Nairn ontlastende.

DUNDENHEIM, Bad. dorp, Kinzigkreits, regdst. Offenburg, met 650 inw.

DUNDONALD, Schot. kerspel en dorp, gr. Ayr, met 1610 inw.

DUNDRAICH of *Druid's hill*, Schot. berg, gr. Peebles, 2400 voeten hoog.

DUNDREGGAN, Schot. riv. in Lochness uitloopende, 2 mijlen N. van

 fort

gemerkt. 8. 11. L. 52. 6. N. B.

DUNMOW, (GROOT) Eng. stad, gr. Essex, met eenige fabr. en 2015 inw.

DUNMOW (KLEIN) Eng. vlek, gr. Essex, aan de Chelmer.

DUNNA, O. Ind. stad, prov. Nepaul.

DUNNEGAL, zie Donegal.

DUNNERN, (DE) kleine Zwits. riv., kant. Solothurn; zij ontspringt aan den N. voet van den berg Rothe, loopt voorbij Mattendorf, neemt de Augsbach op, en stort zich bij Olten in de Aar. Bij onweders treedt zij wel eens buiten hare oevers en veroorzaakt veel schade, zij heeft veel visch, vooral forellen, die zeer gezocht worden, en roode kreeften.

DUNNET, Schot. baai en kaap, gr. Caithness.

DUNNICHEN, Schot. kerspel, gr. Angus, met 1230 inw.

DUNNING, Schot. kerspel en dorp, gr. Perth, met 1720 inw.

DUNNINGEN, Wurt. dorp, Schwarzwald kreits, met 1080 inw.

DUNNINGTON, Eng. vlek, gr. Lincoln.

DUNNOE, klip in de golf van Bothnië.

DUNNOSE, kaap aan de Z. O. zijde van 't Eng. eil. Wight. 16. 35. L. 50. 37. N. B.

DUNNOTTAR, Schot. kerspel, gr. Kincardine, van driehoekige gedaante, aan de kust, met het kasteel van dien naam en 900 inw.

DUNO, Illyr. stadje aan de Adriatische zee, met marmergroeven.

DUNOIS, voormalig Fr. gr., dep. Eure en Loire.

DUNOON, Schot. dorp en kerspel, gr. Argyle, met 2130 inw.

DUNREGGAN, Schot. D. gr. Dumfries.

DUNROBBIN CASTLE, Eng. kasteel aan den mond van het riviertje Broro, ten N. van den ingang der frith van Tam.

DUNROSSNESS, Schot. kerspel, in 't N. van Mainland, met 3500 inw.

DUNS, zie Dunse.

DUNSCORE, Schot. kerspel, gr. Dumfries, met 1325 inw.

DUNSE, Schot.. stad en kerspel, gr. Berwick, wel bebouwd, met schoone letterkundige inrigtingen, wol- en papierfabr., 4 jaarmarkten en 2500 inw.

DUNSFOLD, Eng. dorp, gr. Surrey.

DUNSFORD, Eng. dorp, gr. Devon.

DUNSING, Ier. dorp, gr. Dublin.

DUNSINNAN, een der Schot. Sidlaw heuvels, met de overblijfsels van een kasteel van MACKBETH, 1024 voeten boven de oppervlakte der zee.

DUNSKERRY, klein eil. op de N. kust van 't Schot. gr. Sutherland.

DUNSTABLE, Eng. stad en kerspel, gr. Bedford, aan den voet der Chiltern heuvels, met liefdadige inrigtingen en 1610 inw. 2. Stad der N. Amer. Rep., prov. Nieuw Hampshire.

DUNSTAFFANAGE, verwoest Schotsch kasteel, gr. Argyle.

DUNSTARBOROUGH, verwoest Eng. kasteel in Northumberland, aan de kust.

DUNSTELKINGEN, Wurt. dorp, Jaxtkreits, ambt Neresheim, met 1070 inw.

DUNSTER, Eng. dorp. gr. Somerset.

DUNSYRE, Schot. kerspel, aan het O. einde van 't gr. Lanark, met 340 inw.

DUNTEEWARAH, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Dandar, aan een onafhankelijk opperhoofd behoorende.

DUNTON, Eng. vlek, gr. Bedford, met 300 inw.

DUNVEGAN, kaap, dorp en kasteel op het Schot. eil. Skye. 11. 4. L. 57. 31. N. B.

DUNWAR, Schot. heuvel, gr. Renfrew, van 1000 voeten hoog.

DUNWICH, Eng. dorpje, gr. Suffolk, voorheen eene groote stad, met 200 inw. 52. 23. N. B. 19. 36. L.

DUO BOLOA, een der Aziat. Sooloo eil. 139. 28. L. 6. 11. N. B.

DUPIN, Pruis. stadje, regdst. Posen, op eenen berg, met 500 inw.

DUPLIN, N. Amer. gr. van N. Carolina, tusschen de gr. Onslow en Sampson, met 7,860 inw. De hoofdstad is Sarecto. 2. Schot. dorp, gr. Perth.

DUPLONE, zie Doppia, No. 1.

DUPPAU, TUPPAU, DAUPOW, Boh. stad en hoofdpl. eener heerl., kreits Elnbogen, aan de Aubach, met een gymnasium en 970 inw.

DUPPIGHEIM, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, arr. Straatsburg, met 610 inw.

DUPPLIN, Schot. dorp, gr. Perth.

DUPUY, kaap op de N. W. kust van Nieuw Holland, op 20. 15. Z. B., niet ver van het Rozemarijn eiland, nog weinig bekend.

DUQUELLA, prov. van Marocco, 21 mijlen lang en 18 breed, met graanteelt, overvloed van was en honig, heerlijke watermeloenen, en zeer vele geiten, wier vellen een artikel van uitvoer maken. De inw. zijn werkzaam en handeldrijvend, de mannen zijn groot, wel gespierd en met regelmatige wezenstrekken, doch de vrouwen zijn klein.

DUQUESNE, riv. op 't W. Ind. eil. Grenada, welke in de zee valt in eene baai, aan welke zij den naam geeft. 316. 20. L. en 12. 18. N. B.

DUQUESNE POINT, kaap aan de W. kust van het eil. Grenada. 316. 18. L. 12. 17. N. B.

DUR, Turk. Aziat. stad in Irak Arabi, aan de riv. den Tigris, 25 uren N. N. W. van Bagdad.

DURAC, hoofdstad van den Chand, een vermaard vorst der zeeroovers, niet ver van Bassora, aan den O. oever van de riv. der Arabieren. Zij wordt voor het *Sewa* van den tijd van ALEXANDER den grooten gehouden.

DURACH, Beij. dorp, Opper Donaukreits, ½ m. van Kempten, met 1000 inw.

DURADSCH, zie Durazzo.

DURAKA, klein eil. in de Roode zee, ruim 4 mijlen van de kust van Arabië. 59. 18. L. 16. 48. N. B.

DURALDE, Z. Amer. dorp van Tucuman, aan eenen bergstroom van denzelfden naam, en aan den onlangs gemaakten postweg van Buenos Ayres naar Potosi, 282 mijlen van eerstgenoemde stad.

DURANCE, schoone, doch slechts voor houtvlotten bevaarbare riv., in het Z. O. van Frankrijk, welke aan den voet der Cottische Alpen ontspringt, de Verdon en Cavalon ontvangt en na eenen loop van 42 mijlen, beneden Avignon, in de Rhône valt. Slechts bij Sisteron ligt eene brug over deze rivier, wier overstroomingen dikwijls zeer schadelijk en gevaarlijk zijn, en die door het kanaal van Crayonne, slechts aan eene zijde worden voorgekomen.

DURANGO, riv. in Spanje, prov. Biscaye. 2. Stadje in de Spaan. prov. Biscaye, met 2800 inw., welke fabr. van ijzer, staal, en degenklingen hebben.

DURANGO of *Nieuw Biscaye*, Intendantschap in het Spaan. onderkon. Nieuw Spanje, in N. Amer., tusschen Nieuw Mexico, St. Luis Potosi, Zacatecas, Guadalaxara en Sonora gelegen, terwijl het op de aanzienlijke uitgebreidheid van 6074 V. M. in 1 stad, 6 vlekken, 199 dorpen en 75 kerspelen, slechts 159,700 inw. bevat. Deze moeten veel lijden van de naburige oorlogzuchtige vrije Indianen, die door de wreedheden en verdrukkingen der Spanjaarden hunne onverzoenlijke vijanden geworden zijn, en dus hier steeds strooperijen aanrigten. Sedert het begin dezer eeuw is wel het getal dezer wilden zeer verminderd, echter blijft hun haat tegen de blanken voortduren, en zal wel altijd de pogingen ter hunner beschaving en bekeering doen mislukken. Dit land, hetwelk het N. deel van de groote bergvlakte van *Anahuac* bevat, en N. O. naar den oever der Rio del Norte afhelt, wordt door de Cordillera's doorsneden, en heeft, behalve de Rio del Norte, die de grenzen bespoelt, nog eenige andere riv. terwijl het, behalve de voortbr. van Mexico; ook zilver enz. heeft. De hoofdstad is Chihuhahua.

DURANGO of *Guadiana*, stad in Mexico, in het Z. van voorn. Intendantschap, 6636 voeten boven de zee, de zetel van den intendant en eenen bisschop, in een zoutrijk oord, hetwelk dikwerf aan sneeuwvallen onderhevig is en waar de thermometer van FAHRENHEIT soms tot 14: zakt. Men telt er 12,000 inw., welke eene pennen- en eene forte-piano fabr. hebben, terwijl de omstreken overvloed van tarw, maïs en vruchten voortbrengen en heerlijk vee hebben. 24. 25. N. B. 274. 5. L.

DURANSDORF, zie Durlsdorf.

DURANT'S BAY, N. Amer. inham aan de kust van N. Carolina, in Albemarle sound. 301. 53. L. 35. 40. N. B.

DURANT'S EIL., in N. Amer., Albemarle sound. 301. 54. L. 35. 46. N. B.

DURANT'S PUNT, N. Amer. kaap aan de kust van N. Carolina in Albemarle sound. 301. 39. L. en 36. 5. N. B.

DURANT'S RIFF, rif in het Z. gedeelte der Stille Zuidzee, door BUTLER in 1794 met het schip *Walpole* ontdekt; 4 à 5 mijlen in den omtrek, en op 22. 16. Z. B. 189. 32. L. gelegen.

DURAS, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, aan de Lot, met 1580 inw. en looijerijen. De omtrek is vruchtbaar in koren, wijn, tarw en vruchten. 2. Nederl. dorp, prov. Limburg, met 250 inw.

DURASPATAM, zie Armagon.

DURATSCHEWO, Rus. vlek, gouv. Wolodimir, aan den grooten weg; het distr. hierbij behoorende heeft meer dan 20 fabrijken.

DURAVEL, Fr. stad, dep. Lot, arr. Cahors, aan de Lot.

DURAVOE, baai aan de O. kust van Mainland, het voornaamste der Schot. eil. 16. 26. L. 60. 32. N. B.

DURAZZANO, Nap. stadje in Terra-di-Lavoro. 2. Dal, door 't welk de waterleiding van Tatarni naar Casesta loopt, welke, volgens den heer de JONG, in zijne derde reis naar de Middellandsche zee, alle waterleidingen van het oude Rome overtreft.

DURAZZO, DURADSCH, voorheen *Dyrrachium*, Turk. zeehaven in Albanië, sandschakat Ilbessan, op een schiereil. en aan eene golf in de Adriatische zee, in eene ongezonde landstreek, met een vervallen kasteel, goede haven en 5000 inw. Hier werd POMPEJUS door CESAR en vroeger de Grieken door de Noormannen overwonnen. 57. 22. L. 41. 35. N. B.

DURBACH, Bad. dorp, Kinzigkreits, met 2000 inw.

DURBAN, Fr. vlek, dep. Aude.

DURBEE, O. Ind. stad in Bootan, 7 uren van Tassasudon.

DURBEN, Rus. slot en vlek, gouv. Koerland.

DURBHEIM, Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, met 710 inw.

DURBOI of *Dhubay*, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Chumpaneer, rondom in moerassen en vestingwerken, welke meer dan ½ mijl in den omtrek hebben.

DURBUNGAH, O. Ind. stad, prov. Bahar, distr. Tirhoot, met meestal mahomedaansche inw., die paardenfokkerij hebben; zij was de verzamelpl. der opperhoofden van de Afghanen, die in 1748 opstonden en een groot deel der prov. in bezit namen. 103. 40. L. 26. 27. N. B.

DURBUY, Nederl. stadje, prov. Luik, arr. Marche, aan den regter oever der Ourthe, in eene diepte, tusschen steile rotsen, en in de Ardennes gelegen, met 1 hospitaal en 420 inw. 50. 21. N. B. 23. 8. L.

DURCKHEIM, zie Durkheim.

DURDAL, Fr. vlek, dep. Allier.

DURDAN, riv. in Frankrijk, welke in de Noordzee valt.

DUREK, Turk. Aziat riv. in Natolië, welke bij Karghi in de Kizilermak valt.

DUREL, groote bank aan de O. kust van 't N. Amer. eil. Terre Neuve. 50. 2. N. B.

DUREN, Pruis. kreits, regdst. Aken, met 27 schoutambten. De hoofdpl. Duren ligt aan de Roer, heeft 3500 inw., fabr. van ijzer, laken, wollen dekens, papier, lint, spijkers, enz., waarmede zij handel drijven. 2. Nederl. D. prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch.

DURER'S EIL., Austr. eil. ten W. van Nieuw Guinea.

DURES GEBERGTE, gebergte in het rijk Atchen, op het O. Ind. eil. Sumatra, met de beste en meeste benzoën en kamfer.

DURETAL, Fr. stadje, dep. Mayenne en Loire, arr. Segre, aan de Loire, met een kasteel, 3700 inw. aanzienlijke tigchel-ovens, aardewerkfabr. en papiermolens.

DURFORT, Fr. dorp, dep. Gard, arr. Alais, aan de Sore, met 840 inw. die 7 kopersmederijen hebben. 2. Fr. dorpje, dep. Aube, arr. Carcassonne, met 250 inw. en koperfabr.

DURG, Afgh. vesting, prov. Segestan, verblijfpl. van het opperhoofd van het distr. van de Oke, welke 400 man paardenvolk, houdt en in den geheelen omtrek gevreesd is.

DURGA, Arab. stad, distr. Hadramaut, bij de zee, 2 mijlen N. O. van Keschim. 15. 9. N. B. 69. 55. L.

DURGAPORE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Momeusing, aan den W. oever van de Summuserai. 108. 34. L. 25. 8. N. B. 2. O. Ind. stad, prov. Delhi, distr. Sehaurunpore, 5 uren van Hurdwar.

DURGERDAM, Nederl. dorp in N. Holland, kwart. Alkmaar, aan den waterlandschen zeedijk, op den hoek van 't Pampus en het IJ, met eene haven, vuurbaak, scheepstimmerwerf en verscheidene herbergen, alwaar de Amsterdammers zich des zomers veel komen vermaken; de inw. bestaan van de vischvangst.

DURGHAN, Turk. Aziat. stad in Natolië, 14 mijlen Z. O. van Castamoni.

DURGUT, DURGUTHLI of *Casaban*, Turk Aziat. stad in Natolië. Zij is zeer groot en heeft verscheidene werken, ook veel doortogt; 5 mijlen O. van Smirna.

DURHAM, Eng. gr. met den titel van bisdom of Paltzgr., tusschen de Noordzee, de gr. Northumberland, York, Cumberland en Westmoreland, of tusschen 15. en 16. 25. L. en 54. 23. en 54. 52. N. B. gelegen, en dat op 45 vierk. mijlen, in 1 stad, 9 vlekken en 73 kerspelen 177,620 inw. bevat. Het land heeft het gebergte Kellop-Law en het woud van Teresdale, en wordt door de riv. de Derwent, Skerne, Wear, Tees en Tyne bespoeld. Een groot gedeelte van den grond is onbebouwd en niet minder dan 144,000 vierk. morgen zijn heide. Een ander deel is heuvelachtig en het hoogste gedeelte 3400 voeten boven de zee, doch verscheidene heuvels zijn geheel en al groen. De voornaamste voortbr. zijn: steenkolen in groote hoeveelheid, zoo dat dit artikel gerekend wordt aan 26,000 menschen, behalve de schippers, die dezelve vervoeren, het bestaan te geven; veel lood met zilver vermengd, ijzer, uitmuntend zwart marmer in onderscheidene soorten, dat veel naar Frankrijk en Holland vervoerd wordt; oker, enz. De landbouw is van weinig belang, maar er zijn schoone paarden en goed vee. Tot de manufacturen behooren: zoutziederijen, ijzergieterijen en smederijen te Smallwell en Winlaton; fabr. van degenklingen, koperrood, salamoniac, glas, aardewerk, teer, enz. benevens scheepsbouw. De handel is er van veel belang; de uitvoer bestaat in steenkolen, zout en fabrijk-

brijkwaren. Het gr. zendt 4 afgevaardigden naar het parlement. Er zijn vele fraaije landgoederen en onder de bouwkundige schoonheden munt de ijzeren brug van Sunderland uit, die 100 voeten boven het water verheven is, en de Winchbridge, die in ketenen over de Tees hangt; ook zijn er vele Romeinsche oudheden.

DURHAM, Eng. stad, hoofdpl. van voornoemd gr., op eene hoogte, aan de oevers van de Wear, welke om dezelve loopt, schoon en romanesk gelegen, terwijl zij, in gezonde luchtsgesteldheid, met de beste stad van het rijk kan wedijveren. Zij heeft eene voorstad, 1 hoofdkerk, reeds in 1093 gebouwd, met eenen toren van 214 voeten hoog en verscheidene versierselen en gedenkstukken, waaronder het graf van den eerwaardigen BEDE, die in de 8 eeuw stierf, verder nog 6 andere kerken en bedehuizen voor de onderscheidene dissenters, een gasthuis voor het gr., een geregtshof, eenen kleinen schouwburg en 7,950 inw., die fabr. van tapijten en wollen stoffen, week- en jaarmarkten hebben; zij zendt twee afgevaardigden naar het parlement. 16. 13. L. en 54. 54. N. B. 2. Gr. in het Eng. gouv. York, in N. Amer. 3. Zeehaven in de N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Strafford, aan de Piscataqua. 4. Stad in de N. Amer. Rep., prov. Connecticut. 5. De naam van verscheidene N. Amer. buurten.

DURHAM CREEK, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, welke in de Delaware valt. 302. 30. L. 40. 35. N. B.

DURIAN, zie Dryon.

DURISDEER, Schot. dorp, gr. Dumfries, welgebouwd aan de Nith, over welke eene schoone brug ligt; 1450 inw.

DURKHEIM of *Turkheim aan de Hart*, Beij. stad, Rijnkreits, onder het Harzgebergte, met 2 kasteelen, 3 kerken, wijnbouw, handel en 3080 inw.

DURKO, Turk. Aziat. stad in Natolië.

DURLACH, Bad. hoofdstad van den Pfinz- en Enzkreits, aan den voet van hooge wijnbergen, en aan de Pfinz, met eene munt, schoone kerk en instituut van onderwijs, porselein-, chits-, krepen tabaksfabr., linnen en wolweverijen en 4050 inw. Zij was voormaals de hoofdstad van een markgr. en nu de zetel van 3 ambten, als van het stads ambt, Carlsruhe, met 13,130 inw. van het landambt Carlsruhe, met 12,500 inw. en van het distr. Durlach, met 12,650 inw.

DURLOO, vaarwater aan de kust van Vlaanderen in de Noordzee.

DURLSDORF, DURANSDORF of *Twarroznya*, Hong. dorp, kom. Zips; 650 inw.

DURMENTINGEN, Wurt. kerkdorp, Donaukreits, met 625 inw.

DURMERSHEIM, Bad. dorp, Murgkreits, met 1125 inw.

DURMSTEIN, zie Dirmstein.

DURN, DURRN, Bad. dorp, Pfinzen Enzkreits, met 700 inw.

DURNAU, Wurt. vlek en kasteel, Donaukreits.

DURNBACH, Hong. D., kom. Presburg.

DURNE, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, met 3,320 inw.

DURNHOLZ, Morav. vlek, kreits Znaim, met 1820 inw.

DURNESS, Schot. kerspel, gr. Sutherland, aan den mond der riv. van denzelfden naam, en aan de Durnessbaai, met 1150 inw.

DURNIK, zie Reinerz.

DUROCHSKOI, Rus. Aziat. stad, gouv. Irkutsk, op de grenzen van China.

DURON, O. Ind. eil. in de straat van Malacca. 121. 25. L. 0. 42. N. B.

DURORO, Afr. dorp van Abissynië aan de baai van Amphila.

DUROUR, (Mathyen) eil. in de groote Stille Zuidzee, door CARTERET in 1767 ontdekt. 1. 15. Z. B. 161. 7. L.

DURRAH, Afgh. meer, prov. Segestan.

DURRAJAH, O. Ind. stad, prov. Malwah, aan de Mahratten behoorende. 94. 55. L. 23. 28. N. B.

DURRAMPORE, O. Ind. stad van Aurungabad. 91. 10. L. 20. 34. N. B. 2. O. Ind. stad in Bengalen.

DURRENBACH, Fr. dorp, dep. NederRijn, met 700 inw.

DURRENBERG of *Thurnberg*, beroemde Oostenr. zoutberg, kreits Salzburg, 1 uur van Hallein, 1077 voet boven de stad. Uit dezelve halen 300 arbeiders jaarlijks 300,000 Cent. zout. De mijn is 850 vademen lang, 400 breed en 222 diep, met 17 ingangen en ketels waarvan één 650,000 emmers water houdt.

DURRENBERG, Pruis. gehucht, uit hutten bestaande, regdst. Merseburg, met eene zoutmijn.

DURRENHENNERSDORF, Saks. kasteel, prov. Lausnitz.

DURRENHOLZ, Morav. dorp, kreits Znaim.

DURRENKRUT, Oostenr. dorp in Marchfeld.

DURRENMET-STELLEN, Wurt. vlek, $2\frac{1}{2}$ mijl O. van Pforzheim.

DURRENSTEIN, zie Dierstein.

DURRENZIMMERN, Wurt. dorp, Jaxtkreits

kreits, met 500. inw.

DURRENZIMMERN, Wurt. dorp, Neckarkreits, met 650 inw.

DURRIS, Schot. dorp, gr. Kincardine.

DURRMENZ, Wurt. vlek, Neckarkreits, met 1750 inw.

DURRN, zie Durn.

DURRNITZ, Oosteur. vlek, kreits Boven het Weenerwoud, met eene loodmijn.

DURROW of *Castle Durrow*, Ier. stadje, in Queens county, maar aan het gr. Kilkenny behoorende, met 218 huizen.

DURRWANGEN, Beij. vlek, Rezatkreits, met 600 inw.

DURRWANGEN, Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, met 1050 inw.

DURSEY, eil. op de Z. W. kust van Ierland. 7. 42. L. 51. 33. N. B.

DURSI, zie Drusen.

DURSLEY, Eng. stadje, gr. Gloucester, met 2580 inw. en aanzienlijke lakenfabr.

DURSUIK, Ier. dorp, met eenen heuvel, waarop een observatorium van het *Trinity college*, 1½ mijl van Dublin.

DURTAL, zie Duretal.

DURUN, Perz. stad, prov. Chorassan; 15 mijlen N. van Jorjan.

DURWEIS, Pruis. dorp, regdst. Aken, met spijkerfabr., koolmijnen, kalkkalmeigroeven en 620 inw.

DURWESTON, Eng. kerspel, gr. Dorset, met 830 inw.

DURWITZ, zie Durweis.

DUSCARNEATON, Aziat. stad, tusschen den Tiger en den Euphraat, in het oude Mesopotamië.

DUSCHEN of *Tuscheten*, onafhankelijke Kaukazische volksstam in Lesghistan, bestaande uit 1600 huisgezinnen in 22 D. Hunne krijgsmagt bedraagt 500 man.

DUSK, Boh. stadje, kreits Leutmeritz.

DUSKY BAAI, ruime baai aan de W. kust van Tavai Poenammoo, een der eil. van Nieuw Zeeland, met goeden ankergrond, en vruchtbare oevers, die fijne houtsoorten voortbrengen, doch slecht bewoond zijn. Ook vindt men er veel visch en zeevogels. De inw. zijn van eene bruine olijfachtige kleur, weven matten en zijn met lansen en speren gewapend; zij werd door COOK in 1773 ontdekt en door VANCOUVER in 1791 bezocht. 186. 57. L. 45. 47. Z. B.

DUS NORMAL, Turk Aziat. dorp, pachalik Bagdad, met de overblijfsels eener oude stad.

DUSRACH, Perz. stad, prov. Kerman.

DUSSAC, Fr. dorp, dep. Dordogne, met 1030 inw.

DUSSARA, sterke O. Ind. stad, prov. Guzeratte, met 1300 huizen; behoort met de 12 omliggende dorpen aan eenen Mahomedaanschen Zemindar van Arabische afkomst. Het land is wel bebouwd en de legermagt bestaat uit 2000 man paarden- en weinig voetvolk.

DUSSELDORP, Pruis. regdst., prov. Kleef en Berg, hetwelk uit een deel van het hert. Berg, met Essen en Werden, het vorst. Mörs, deelen van het voormalig aartsbisdom Keulen, het hert. Gulik, de van Nassau afgestane landen, de heerl. Broich en van Styrum is zamengesteld, en op 46½ V. M., waarvan er 29⅟₈ op den regter oever van den Rijn liggen, behalve de militairen, 375,950 inw. bevat. Het is verdeeld in de kreitsen Crefeld, Gladbach, Grevenbroich, Neusz, Dusseldorfer stad- en landkreits, Essen, Elberfeld, Mettmann, Lennep, Solingen en Opladen.

DUSSELDORP (Stadkreits), kreits in voorn. regdst., welke op ruim ⅘ V. M. 28,500 inw. bevat.

DUSSELDORP, Pruis. stad, hoofdpl. van voorn. regdst., en van den voorn. kreits, alsmede van het hert. Berg, in eene aangename vruchtbare vlakte, ter plaatse waar de Dussel in den Rijn vloeit, over welke eene gierbrug ligt. Zij is goed en regelmatig gebouwd, was, tot 1802, eene vesting, is thans de zetel van onderscheidene regerings-collegiën, en bestaat uit drie deelen; de *Altstadt*, welke het eigenlijke oorspronkelijke Dusseldorp is; de *Karlstadt* ten Zuiden, door den keurvorst KAREL THEODOR gebouwd, en de *Neustadt*, die buiten de voormalige vestingwerken op eenigen afstand ligt, en dus als eene voorstad kan aangemerkt worden. Het schoonste van deze is de Karlstadt, welke van tijd tot tijd verfraaid is. De Neustadt ligt over de Bergerpoort, langs den Rijn, en is door den keurvorst JOHAN WILHELM gebouwd. Het slot is door het bombardement in 1796 een puinhoop geworden. Er is nog een standbeeld van keurvorst JOHAN WILHELM, en niet ver van hier de galerij van uitmuntende schilderijen, welke laatste van hier sedert 1805 naar Munchen gebragt zijn. Verder zijn hier 3 Roomsche, 1 Luthersche en 1 hervormde kerk, een tuchthuis, 2 hospitalen, weeshuis, munt, gymnasium, sterrenwacht, akademie der wetenschappen, teeken- en konst-akademie, kweekscholen, akademie voor den koophandel, en op de fraaije markt het schoone raad- en gouvernementshuis en het standbeeld van den keurvorst JOHAN WILHELM te paard, als-

mede

mede een schouwburg; 22,540 inw., welke fabr. van papieren behangsels, tabak, huisraad, speelkaarten, pennen, lak en spiegels, benevens brouwerijen, branderijen, likeur- en azijnstokerijen, zeepziederijen, als ook tuinbouw en veeteelt hebben. De handel, die door eene haven bevorderd wordt, bestaat grootendeels in verzendings of commissie handel, terwijl zij met hunne eigene schepen koloniale en andere waren weder uit ons vaderland terugbrengen. Van 1806 tot 1814 was zij de hoofdstad van het toenmalig groot hert. Berg en Cleef. 24. 26. 20. L. 51. 13. 46. N. B.

DUSSEMOND, Pruis. dorp, regdst. Trier, aan de Moezel, met den besten Moezelwijn.

DUSSEN, Nederl. dorp, prov. Noord Braband, distr. 's Hertogenbosch, in 't land van Altena, met 2 kerken, een schoon kasteel, en met de buurten Munster en Muilkerk 1600 inw.

DUSSAC, Fr. dorp, dep. Dordogne.

DUST of *Dustie*, Perz. riv., stroomt door de prov. Mekran, en stort zich in den Ind. oceaan. Men geeft haar voorbij Kej, de hoofdstad der prov., den naam van Mooledanee, en op eenen weg van 286 mijlen, die zij aflegt, draagt zij verschillende namen.

DUSZINA, Hong. dorp, kom. Bereg.

DUSZLINGEN, Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, met 1400 inw.

DUTCH KEY of *Gingerkey*, klein Amer. eil. der Bahama's. 23. N. B.

DUTCH VALLEY, stadje van de N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey, door Hollanders gesticht.

DUTCHESS, gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, aan de O. zijde der Hudson's riv., tusschen Columbia, Connecticut, Westchester, Hudson, Oranje en Ulster. De grond is bergachtig doch vruchtbaar, levert ijzer, koper, zink, lood, zilver, enz. De bevolking was in 1771, 22,400, en in 1810 reeds 51,410 zielen.

DUTSCHERSKOI SAWOD, Rus. bergwerkpl., gouv. Irkutsk, met 1000 inw., zilver- en loodsmelterijen.

DUTCHMANS BAAI, baai aan de N. kust van het W. Ind. eil. Antigua.

DUTCHMANS ISLAND, klein N. Amer. eil. aan de kust van Virginië, in den Potowmac. 299. 34. L. 39. 7. N. B.

DUTHILL, Schot. D., gr. Inverness.

DUTKINA, Rus. Aziat. stad, gouv. Irkutsk, aan de Lena.

DUTLINGEN, zie Tuttlingen.

DUTZENDTEICH, Beij. lustplaats der Neurenburgers, Rezatkreits.

DUTTAR, O. Ind. distr., prov. Lahore, aan de Seiks behoorende. 31 tot 32. N. B.

DUTTLENHEIM, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, met 850 inw.

DUTZEEL, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 176 inw.

DUURSTEDE, Nederl. vesting op een klip bij het eil. Amboina, aan eene veilige baai, bij het dorp Saparoea; dezelve is doorgaans met 40 man bezet en kan slechts tegen eenen Indiaanschen vijand van dienst zijn. De kerk is in 1802 afgebrand.

DUVELSMOOR of *Teufelsmoor*, moerassige grond in Hanover.

DUVENE, oude naam van Duiveland in de Nederl. prov. Zeeland (zie dat art.)

DUVY, Fr. dorp, dep. Oise.

DUX, DUCHS of *Duchezow*, Boh. stad, kreits Leutmeritz, met 250 huizen, kousenfabr., steenkoolmijnen, steengroeven en 1100 inw.

DUXALER, Afr. eil., 1 mijl W. van kaap Blanco, op de W. kust van Marocco.

DUXFORD, Eng. dorp, gr. Cambridge, met 470 inw.

DUYRSWOLDE, Nederl. buurt, prov. Vriesland, grietenij Stellingwerf, O.einde.

DUYSBOURG, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, met 700 inw.

DUYTZ, zie Deutz.

DUZASEE, meer in het kon. Polen.

DUZDGEH, Turk. Aziat. stad in Natolië, 28 mijlen W. van Eregri.

DUZET, Fr. dorp, dep. Ned. Charente.

DWARACA, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, in het Z. W. einde van het schiereil., met 2,560 huizen; zij behoort, met 21 omliggende dorpen, aan een' Raipoetischen vorst. Er is een beroemde tempel, waar de Hindo's willen, dat de God KHRISNA zijn verblijf zoude gehad hebben, en die dus, door geheel Indië, geëerd wordt. 87. 24. L. 22. 21. N. B.

DWINA, groote riv. van Europisch Rusland, ontstaande door de vereëniging der Suchona en Jug, bij de stad Ustjug, gouv. Wologda; ontvangt de Wytschegda, Waga en Pinega, enz., en valt, na eenen loop van 75 mijlen, met twee armen, N. Westelijk van Archangel, in de Witte zee. Zij is diep en breed, maar de monden zoo modderachtig, dat zij door geene groote schepen kan bevaren worden. Men wil dat zij door een kanaal met de Wolga zal vereenigd worden.

DWINGELOO, aangenaam Nederl. D., prov. Drenthe, gelegen aan de linker zijde van de *Havelter Aa*, verfraaid

door

door de schoone landgoederen *Batinge* en *Oldengaarde*, die vermaard zijn in de oude geschiedenis; het dorp is merkwaardig om deszelfs zonderlingen koepeltoren, en beroemd door de bescherming aan Fransche vlugtelingen, na de vernietiging van het edict van *Nantes*, welker oude woningen hier nog aanwezig zijn, onder den naam van de *Fransche huizen*. Met de vier onderhoorige buurtschappen, *Eemster*, *Leggeloo*, *Lee* (*Lhee*) en *Leebroek*, bedraagt het getal der inw. ruim 1100.

DWORECZ, Hong. dorp, kom. Thurotz, aan de Thurz. 2. Hong. dorp, kom. Trentschin, aan de Waag en aan den voet eens bergs. 3. Hong. dorp, kom. Trentschin, met houthandel. 4. Hong. dorp, kom. Zips.

DWORISCHCA, Hong. dorp, kom. Salad, in het Eiländer district.

DWORNIK, Hong. dorp, kom. Neutra.

DYAAB, zeer belangrijke Afr. bergketen in Abyssinië.

DYAMBILIA, Afr. stad in het lands. der Foulahs, omtrent 9 mijlen W. Z. W. van Teemboo.

DYAN. Ier. stadje, gr. Tyrone.

DYCE, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, aan de riv. Don, met 500 inw.

DYCK, Pruis. heerl., regdst. Kleef. Voormaals den graaf van SALM-REIFERSCHEID behoorende.

DYE, Fr. dorp, dep. Yonne; omtrent 2 mijlen van Tonnerre.

DYER'S CAPE, kaap aan de O. kust van N. Amer. 311. 36. L. 65. 20. N. B.

DYER'S CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw Jersey, in de Delawarebaai uitloopende, op 302. 52. L. 39. 8. N. B.

DYESCH, zie Dees.

DYEVA, zie Deva.

DYFFI, zie Dovy.

DYHRENFURT, Pruis. dorp in het Silezisch regdst. Breslau, met 740 inw. een slot, Luthersche kerk, synagoge, Joodsche boekdrukkerij en de eenigste lettergieterij in Silezië. 51. 9. N. B. 34. 30. L.

DYKE, Schot. kerspel, gr. Murray, met 1450 inw.

DYKSHORNE of *Dijkshoorn*, voorheen een dorp in de Nederl. prov. Vriesland, tusschen het tegenwoordig Harlingen en Terschelling, reeds sedert eenige eeuwen in de Zuiderzee bedolven.

DYKVELD, Nederl. ambachtsheerl. in Z. Holland, distr. Rotterdam, met Rateles vereënigd.

DYKWATER, naam van het water, dat Duiveland van Schouwen scheidt.

DYLE, kleine, maar bevaarbare riv. in de Nederlanden, bij Marbais ontspringende, voorbij Leuven en Mechelen vloeijende, en zich met de Demer vereenigende, deze den naam van Rupel doet nemen.

DYLEN, of de *Dijlerschans*, Nederl. sterkte, op de grenzen van de prov. Groningen en het kon. Hanover.

DYLTA, zie Axberg.

DYMCHURCH, Eng. kerspel, gr. Kent, met 370 inw.

DYMCHURCHWALL, groote Eng. zeedijk bij Dymchurch.

DYMEL, riv. in het gr. Waldeck, bij Carlshaven in de Wezer vallende. Zij veroorzaakt dikwerf overstroomingen.

DYMMOCK, Eng. kerspel, gr. Gloucester, met 1260 inw.

DYNISH, klein eil. aan de W. kust van Ierland. 8. 2. L. 53. 16. N. B.

DYNOW, Galicische stad, kreits Sanock, aan de riv. San, ongeveer 8 mijlen Westwaarts van Przemyse.

DYNSBERG, hooge berg in Opper Hessen.

DYOSANDRUM, O. Ind. stad van Barramaul, 6 mijlen van Darenpoory.

DYPSOE, Deen. eil., bij de Z. punt van Zeeland.

DYRE, zie Deir.

DYRKE, Afr. plaats, in het Z. van Fezzan, grondgebied van Bilma, residentie van den Tibbo van Bilma.

DYSART, Schot. kerspel en vlek, gr. Fife, met ijzer- en steenkolenmijnen. De stad is in verval, en de haven, welke aan den storm is blootgesteld, houdt 14 voeten water. Het kerspel heeft 5,500 inw., waarvan het vlek er omtrent 1750 bevat. Men voert er jaarlijks 2,280,020 centenaars steenkolen uit.

DYSERT, Eng. kerspel in Wallis, gr. Flint, met 450 inw.

DZAAFENE, Arab. stam in Nubië.

DZARA, Tartaarsch dorp in Siberië, gouv. Irkutsk. 142. 10. L. 56. 4. N. B.

DZAR GURBAN, Rus. Aziat. riv. in Tartarije, in den Irtisch stroomende, omtrent 6 mijlen Oostwaarts van Semipolatnoi.

DZIALOSZYCE, Poolsche stad, waiw. Krakau, met 800 inw., den bisschop van Krakau behoorende.

DZIALOSZYN, Pool. stad, waiw. Kalisch, aan de Warthe, met 1500 inw., waarvan de helft Joden zijn; veel handel in wol, enz.

DZIDZA, Turk. stad van Albanië, op den top van eenen berg, 6 mijlen van Delvinaki, met uitmuntenden wijn in den omtrek, doch gebrek aan versch

wa-

water. Zij is door Albaansche christenen bewoond, en heeft een klooster.

DZIERKOWICE, Poolsche stad, waiw. Lublin, bij Urzedow.

DZIL-KARNAIM, Turk. Aziat. stad, prov. Diarbekir, 26. m. N. van Diarbekir.

DZILOSZYN, zie Dzialoszyn.

DZISNA, Russ. stad, gouv. Minsk, bij de Duna.

DZIUMATI, Rus. stad in Kaukazië, 3 mijlen O. Z. O. van Puti.

DZONMUREN, riv. in Siberië, valt 7 mijlen N. van Irkutsk, in de Angara.

DZWINA, zie Duna.

DZWINOGROD, Galicische stad, kreits Zalesczyk, aan den Dniester.